

Alexander Cochrane.

IOANNIS ALBERTI FABRICII

THEOL. D. ET PROF. PVBL. HAMBVRG.

BIBLIOTHECA GRAECA

SIVE NOTITIA

SCRIPTORVM VETERVM GRAECORVM

QVORVMCVMQVE

MONVMENTA INTEGRA AVT FRAGMENTA EDITA EXSTANT

TVM PLERORVMQVE E MSS. AC DEPERDITIS

AB AVCTORE RECOGNITA

EDITIO NOVA

VARIORVM CVRIS EMENDATIOR ATQVE AVCTIOR

CVRANTE

GOTTLIEB CHRISTOPHORO HARLES

CONS. AVL. ET P. P. O. IN VNIVERS. LITTER. ERLANG.

ACCEDVNT

CHRISTOPHORI AVGVSTI HEVMANNI

SVPPLEMENTA INEDITA

VOLVMEN DECIMVM

HAMBVRGI

APVD CAROLVM ERNESTVM BOHN

A. C. MDCCCVII

LIPSIAE EX OFFICINA BREITKOPFIO - HAERTELIA.

PRAEFATIO.

Quae in praefatione ad ſuperius volumen ſcripſeram, ea de hoc quoque volumine, quod etiam ſerius, quam exſpectaueram, neque tamen mea culpa, praelo exiit, magnam quidem partem dicenda ſunt. Quare, quae mutationes atque acceſſiones in hoc volumine factae ſint, paucis exponam.

Ordinem capitum, a Fabriciano ſtatim ab initio diuerſum, *Lector beneuolus* ex indice illorum, poſt particulam praefationis Fabricianae exhibito, et ex iis, quae ab initio plurium capitum monui, facile cognoſcet. Fabricius enim volumini quinto vet. editionis ſubiecerat duas *Leonis Allatii* de *Nilis* ac *Pſellis* eorumque

 ſcriptis

ſcriptis diatribas. Quae quamquam egregiam teſtantur diligentiam, eruditionem et litterarum copiam; tamen, quia multis rebus, haud quidem ſpernendis, ab inſtituto autem conſilioque noſtro alienis, abundare, ſaltem longiores, quam vt integrae poſſent commode recudi, videbantur, eas, ne moles operis, huius redemtore, viro honeſto, multisque viris doctis finem illius optantibus atque vrguentibus, nimis creſceret, ita contraxi, vt, quae ad hiſtoriam illorum hominum litterariam neceſſaria viderentur, retinerem, et tamen variis hinc inde locupletarem ſupplementis atque animaduerſionibus. Ab illis ne diutius ea capita differrem, initium feci. Pag. autem 137. ſqq. ad §. XVIII. de ſcriptoribus de vitis patrum atque monachorum, ven. D. *Sixt*, Theologus Altdorfinus celeberr. mihique amiciſſimus, plures doctasque contulit ſymbolas. Pag. 150. ſqq. omnium recentiorum de Sanctis, Kalendariis etc. narrationum atque collectionum, interdum leuiorum atque ieiunarum, commemorationem haud omnino neceſſariam eſſe duxi; ea tamen, quae Fabricius adtulerat, ne manibus b. viri facerem iniuriam, aut in aliorum incurrerem reprehenſionem, omittere atque delere nolui, paucaque tantum addidi *). Sanctorum vitarum et commentationum

*) Ad notam tamen p. 144. addam: me habere Calendar. latinum vet. in membranis scriptum, in 12. subiunctis officiis multisque precationibus etc. atque in fronte scripsit Longolius, ex cuius bibliotheca postea iure emtionis id accepi, „eiusmodi Calendarium praefixit Iac. Zaderus, Cizae ad D. Nicol. Pastor, Auenarii precationibus etc. Francof. ad Oder. 1606. 12."

tum de illis notitiam, quod exemplar Actorum etc. tum, quum a pag. 186. in enarrandis SS. vitis elogiisque, negotio inprimis molesto, versarer, nondum illatum erat bibliothecae nostrae academicae, hausi potissimum ex catalogo bibliothecae Bünauianae, tomi II. vol. II. pag. 597. sqq. Quoniam vero tempore illo, quo catalogus illius biblioth. in lucem prodiit, posteriora Actorum volumina nondum fuerant euulgata, saltem in bibliothecam Bünau, nondum illata, ex illis cel. *Hardt*, dignissimus bibliothecae regiae Bavaricae praefectus, me rogante, pro ea, qua floret, humanitate, indicem vitarum SStor. et narrationum, quae in recentioribus reperiuntur voluminibus, prompte diligenterque confecit; pro qua insigni humanitate viro doctissimo gratias ago debitas. Aliud autem opus, carum non magis, quam rarum, *Mansii* Collectionem conciliorum amplissimam a me consuli non potuisse, saepius dolui. Vbi tamen interdum ad illam prouocaui, me loca ex b. *Walchii*, Theologi quondam Gottingensis, Historia haeresium, germanice scripta, excitasse, ingenue profiteor. De iis autem plagulis, quae haud paucae sunt, et quae vel prelum iam reliquerunt, vel sub eo sudant, certe in manibus meis nondum sunt, id tantum adnotare licet, in capite *de Photio*, praesertim ad §. IX. siue indicem scriptorum, de quibus Photius disseruit, a me multa, a Fabricio adiecta, (e gr. p. 364. de Leontio, nec non de Moeride etc.) alibi commodioribus suisque locis inserta, contra ea alia, quae post

Fabricii aetatem curatius edita ſunt, ex. gr. ad cod. CLXV. epiſtolam *Himerii*, et ad cod. CCXVI. *Xenocratis* lib. *de alimento* etc. omiſſa fuiſſe. Denique capita in vol. IX. et X. vet. edit. *de Suida, de Etymologicis, Lexicis et Grammaticis graecis* in vol. VI. edit. nouae aliis ſimilis argumenti ſcriptoribus atque capitibus ſtatim ſubiunxeram. Multa quidem etiam in hoc volumine ſupplementa a me, quantum fieri potuit, eſſe adiecta, atque cel. *Beckium*, cuius et cel. *Roſenmülleri* curam in peccatis operarum corrigendis diligenter praeſtitam quilibet mecum laudabit, haud paucas easque egregias animaduerſiones paſſim adſcripſiſſe, facile cognoſces; neque tamen ego negare conabor, me aliis VV. DD. in his litteris eccleſiaſticis diutius verſantibus et quaſi habitantibus, aut maiore librorum copia inſtructis, haud exiguum reliquiſſe ſpicilegium.

Quas *Heumannus* ſuo adleuerat exemplari notas ad capita huius voluminis, eae ſunt paucae, eas tamen omittere, religioni mihi duxi. Contra multo plures et doctiores ſunt eae, quae exemplari voluminis noni vet. editionis Gothano, (quod mihi a cel. *Lenzio* ſponte beneuoleque miſſum eſſe, palam teſtor, et viro, humanitatis pariter atque eruditionis fama florentiſſimo, pro inſigni hac liberalitate gratias ago maximas,) ſunt adſcriptae. Quoniam vero maximam ſaltem partem ipſum Fabricium dicuntur habuiſſe parentem, equidem contextui Fabriciano ſuo quamque loco inſerere haud dubitaui.

Pauca

Pauca adhuc non tam ad me acriter et contentiose defendendum, quam potius ad me quodammodo excusandum, addere liceat. In actis litterariis Ienensibus, (*Jen. allgem. Litteratur Zeitung*,) a. 1806. nr. 226-230. est perlonga doctaque censura omnium, quae hucusque prodierunt in lucem, voluminum bibliothecae nostrae gr. Vir doctus, ab alio, vt suspicari licet, num. 1. 2. discretis, adiutus, de meo quidem labore humanissime iudicat, atque ego nomen illius, cuius animum erga me amicum a pluribus annis habeo exploratum, ex nonnullis locis probabiliter coniecisse mihi videor. Vti igitur illius liberalitatem atque humanitatem gratus agnosco laudoque lubentissime eique pro egregiis, quae multa sunt, supplementis grates persoluo; ita spero, fore, vt vir humanissimus mihi, qui quaedam pro mea caussa hoc loco dicam, haud succenseat, siue fastui aut arrogantiae, a quibus ego, virium mearum probe conscius, quam maxime abhorreo, immerito adtribuat. *Hanc veniam petimusque damusque vicissim.* Supplementa autem alio tempore, aut in alio subsequenti volumine cum multis aliis a me, quum dies diem doceat, collectis, in quibus tamen haud pauca, quae censor adtulit, a me quoque interea temporis reperta, et iam antea orae voluminum adscripta esse testor, b. c. d. sum editurus. Ego vero nolo ea omnia, quae iam in pluribus ad superiora volumina praefationibus ad meam excusationem scripsi, in praesenti vberius repetere. Quare pauca, quae regeram, sufficiant.

ciant. 1.) Nonnulla, quae iure forsan reprehenduntur, ad Fabricium potius, quam ad me pertinere videntur, et futuro noui prorsus operis, nouae bibl. gr. architecto fructuosa et vtiliora, quam mihi nouem iam voluminibus editis, fieri debent; nec ordo potest immutari, nec, quae displiceant, corrigi possunt atque resarciri. — Atqui a me iam palam est aliquoties declaratum, nouam plane bibliothecam graecam, adeoque totius operis Fabriciani immutationem, quam censor iussit, prouincia nouae editionis mihi demandata, nec esse postulatam, nec a me promissam. Neque, ego, qui me tali negotio suscipiendo atque perficiendo imparem fore sentiam, id polliceri audeo. Eiusmodi enim opus, id si omnibus numeris absolutum esse, cunctorumque exspectationi ex asse respondere debet, exoptandum potius, quam ab vnius hominis aetate, sedulitate memoriaque, etiamsi incredibili, summaque diligentia et vero viribus sperandum esse videtur. 2) Si ordinem, a censore bene et prudenter praescriptum, vbique, (aliquoties tamen id factum esse, ex comparatione nouae editionis cum superiore patet,) seruassem, metuendum erat, ne plura vel memoriae, quae labare solet, culpa omitterem, vel iniquiore loco reuocare cogerer. 3) Vt chartae parcerem, multa, quae a me aut ab aliis fuerunt addita, sunt, salua perspicuitate, contracta. Atque, si vbiuis plenam, interdum longiorem, adposuissem libri aut editionis inscriptionem, opus in grandem molem, tam illius redemtori, quam

emto-

emtoribus molestam atque ingratam, excreuisset. Accedit, quod mihi haud contigit, vt, (et quis de hac felicitate gloriari potest?) omnes scirem editiones, multo minus viderem, ad manus haberem et conferrem. Neque catalogis, etiam melioribus, vel oculis vel manibus auctorum, (quod etiam mihi accidisse confiteor,) interdum aberrantibus a vero, vel operis atque correctoribus peccantibus, vbiuis fidem esse habendam, haud raro et ego animadverti, et alii conquesti sunt. In Fabricii autem sollertia ac diligentia vt plurimum acquiescendum mihi arbitratus nec volui, (etenim quantum temporis fuisset ingratissimo illi labori impendendum et vero perdendum!) nec potui omnes ab eo citatas editiones librosque denuo conquirere et contendere. 4) Eodem breuitatis et parsimoniae studio adductus, in notas quoque, id si commode et sine vllo obscuritatis periculo fieri poterat, codd. MSS. indicem hinc inde conieci. 5) Aliquoties culpat censor intermissionem editionum, quarum tamen ipse iam feceram mentionem, aut quae, potissimum si vulgares neque criticae videbantur, in libris, ad quos ablegaui lectores, saepe iam memoratae sunt. De multis tamen, mihi ignotis, aut memoria elapsis, quod vir doctissimus me admonuit, id gratus iterum agnosco. 6) Qui plures annos in edendo illustrandoque quodam auctore, et omnibus, quae necessaria vtiliaue videantur, subsidiis litterariis conquirendis consumere solet, is plura praestare atque proferre potest, quam mihi, totum opus

 Fabri-

Fabricianum et tot diuerforum argumentorum capita recognofcenti ac pertractanti, facere licuit. Denique, fi ego, temporis quoque anguftiis haud raro circumfcriptus, omnia fic ftuduiffem atque potuiffem conquirere et dilatare, vt poftulauit cenfor, non modo, id meas vires fuperaturum fuiffe, confiteor; fed etiam forfan nondum quartum quintumue, multo minus hoc decimum, volumen prelum reliquiffet.

Sed, quoniam haec, quae fcripfi, ad me apud ipfum doctum cenforem et reliquos aequos iudices excufandum, fufficere mihi quidem videntur: haud lubet, ab omni controuerfia quum abhorream, plura, quae adhuc dicenda funt, in medium proferre. Atque vereor, ne quibusdam lectoribus oratio mea iam verbofa iuftoque longior et pugnacior, quam par fit, videatur. Quare L. B. iterum iterumque rogo, vt et vberiori forfan rerum controuerfarum expofitioni, et erratis tam meis, quam operarum beneuole ignofcat, atque in pofterum mihi meisque laboribus qualibuscunque faueat. Scripfi Erlangae d. XIV. Decembr. cIↃIↃCCCVI.

Gottlieb Christophorvs Harless.

PARS

PARS PRAEFATIONIS
a I. A. Fabricio volumini IX. veteris edit. praefixae.

AD LECTOREM.

Quod nunc in conſpectum Tuum audet prodire volumen bibliothecae graecae nonum, non pauciores, quam ſuperiorum quodlibet, eximios ac praeclaros Scriptores Tibi ſiſtit, et non minore, quam illa, ſtudio, erroribus ſuis atque ignorationi ſcriptoris vel incogitantiae, parem ab aequitate Tua expetit veniam exſpectatque.

Aliquam tomi huius partem a *Photio* impleri et *Suida* *), nec miraberis nec indigne feres, quum bini hi ſcriptores ſint haud dubie, quibus minime contemnendam veteris hiſtoriae Graecorum littera-

*) Capiti de Suida etc. locum in vol. VI. nou. edit. esse datum, in praefatione iam monui, caput autem de Photio non integrum licuit hoc vol. comprehendi. *Harl.*

litterariae portionem vnice debemus. Itaque de his obiter et in transcursu dicere, paullo pleniorem graecorum scriptorum notitiam tradere adgresso, ineptum visum merito fuit: quumque de multis apud Photium, de multis apud Suidam fiat mentio, de quibus altum apud alios silentium obseruatur; duxi operae pretium, non modo de Photio et eius scriptis paullo accuratius tradere, sed et omnium in eius bibliotheca memoratorum scriptorum notitiam variis obseruationibus illustratam adiungere. Similiter quaecumque *Suidas* per magnum suum Lexicon de scriptoribus exponit, certe praeclara; ego nouissimam erudit. Küsteri sequutus editionem, illa cuncta in vnum congessi fascem, ac meis quibusdam obseruationibus adspersis, emendatius etiam hinc inde aliqua tradidi, vel accuratius transtuli. Hactenus *Fabricius*.

[Sequitur index s. elenchus singulorum capitum, quibus nonum olim constabat volumen. Nos vero alium qui sequitur, contexuimus, nostrae aptum editioni. *Harl.*]

INDEX

INDEX CAPITVM

HVIVS VOLVMINIS DECIMI

siue Bibliothecae graecae libri V. partis V.

CAPVT

*) Vener. *D.* Stratium, theologum Altorfinum cel. ad §. XVIII. de scriptoribus de vitis patrum ac monachorum p. 137. sqq. haud paucas symbolas atque emendationes contulisse, iam in praefatione monui. Reliqua supplementa ad omnia huius vol. capita, a me collecta sunt.

CAPVT XXIX. (olim XXXII.)

CAPVT XXX. (olim XXXIII.)

De

CAPVT XXXI. (olim XXXIV.)

CAPVT XXXII. (olim XXXV.)

CAPVT XXXIII. (olim XXXVI.)

De

CAPVT XXXIV. (olim XXXVII.)

CAPVT XXXV. (olim XXXVIII.) **)

*) Addendum ibi est, Cl. *Müllerum*, Scholae Cizensis meritissimum Rectorem, in Notitia et Recensione codd. mss. bibl. episc. Numb. Cizensis, Partic. I. L. 1806. 8. p. 5. sqq. describere coepisse apographum codicis Veneti, duobus voll. fol. quorum primum *Olympiodori* Scholia in Plat. Gorgiam, Alcib. I. Phaedon. et Phileb. continet, olim in bibl. Nesteri, nunc in bibl. Ciz. inter Reinesii libros adseruatum. *Beck.*

**) Quum caput hoc, ceteris copiosius, non potuerit integrum hoc volumine comprehendi, quia illud superiora mole sua multum superaret, reliquam eius partem, inde ab indice alphabetico scriptorum in Photii bibl. laudatorum, vndecimo volumini seruare, ex redemtoris voluntate, necessarium fuit.

IO. AL-

IO. ALB. FABRICII
BIBLIOTHECAE GRAECAE
LIBRI QVINTI PARS QVARTA.

CAPVT XXVII. (olim Allatii diatriba de Nilis, a Fabricio Vol. V. subiecta, a me contracta partim, partim valde locupletata.)

DE NILO EX EPARCHO CONSTANTINOPOLITANO MONACHO ET ASCETA; ALIISQVE NILIS.

I. *Nilus Aegypti rex, cuius nomine notatus est Nilus, Aegypti fluuius, etiam ciuitas et regio hoc nomine.* II. *Nilus, PConsul, Pansophi martyris pater: sub Decio imper.* III. *Nilus, Aegyptius episcopus et martyr sub Diocletiano, a. Chr. 310.* IV. *Nilus, Eparchus CPolitanus, ex Eparcho monachus et asceta, cum Theodulo, filio, sub Theodosio iuniore de eiusque scriptis, et horum edd. atque codd.* V. *Nilus, abbas, incertae aetatis.* VI. *Nilus scholasticus et poeta incertae aetatis.* VII. *Nilus iunior, dictus Rossanensis, s. Roscianensis, fundator monasterii Cryptae Ferratae, circ. a. Chr. 980 clarus.* VIII. *Nilus, patriarcha CPolitan. circ. a. 1380. eius scripta.* IX. *Nilus Damyla, hieromonachus, post a. Chr. 1400. eius scripta.* X. *Nilus, philosophus, incertae aetatis.* XI. *Nilus archimandrita Doxapatrius, circ. a. Chr. 1140. et alius Nilus, tempore Mich. Glycae.* XII. *Nilus Siculus circ. a. Chr. 1270.* XIII. *Nilus italicorum dogmatum propugnator, circ. a. C. 1090.* XIV. *Nilus Cabasila, archiepisc. Thessalonicensis, circ. a. C. 1340. Eius scripta edita et inedita: Editt. et codd. Per hanc occasionem de Nicolao Cabasila, sororis filio. Scripta: editt. codd.* XV. *Nilus: Aegyptius monachus, s. potius idem cum Nilo, propugnatore dogmatum Ioannis Itali, circ. a. C. 1090.* XVI. *Nilus Chius, metropolita Rhodi, circ. a. c. 1360. scripta: editt. codd.* XVII. *Nilus Xanthopulus, postremis imperii Graecorum temporibus.* XVIII. *Nilus Tarchaniota, monachus, non diuersus forte a Nilo Damyla, post a. 1400.* XIX. *Nilus Triclinius; circa a. 1350. et Nilus supposititius, quo instigante Cantacuzenus, (nisi ipse sub illo latet nomine,) historiam suam scripsit circ. a. Chr. 1360.* XX. *Nili, hieromonachi, scribae librorum.* XXI. *Alii parum noti Nili.*

[Studio Gottlieb Christoph. Harless.]

Temporis ratio me admonet, vt ad *Nilum, ascetam,* redeam, et per hanc occasionem aliorum *Nilorum* vel nomina, paucis exposita, adponam, vel, si muneribus scriptisque memoriam sui posteris reliquerunt clariorem, vitam scriptaque aliquanto copiosius persequar. Fabricius quidem noster inter scriptores graecos *Nilis* haud dedit caput peculiare, passim tamen

rumdam iniecit mentionem et doctam longamque *Leonis Allatii de Nilis et eorum scriptis* diatriben, recusam ad ed. romanam an. MDCLXVIII. suisque supplementis et animaduersionibus locupletatam vol. V. B Gr. adiecit: quae quum longior sit, quam vt, operis redemtore, viro honesto, aliisque viris doctis, vela vt contraham breuitatique cum maxime studeam, variis de caussis haud immerito flagitantibus, in hac editione integram commode reddam, in Nilis enumerandis et nonnullorum vitis scriptisque persequendis ita versabor, vt Allatii quidem ordinem ac quod fieri potest, narrationem retineam, et Fabricii measque haud paucas animaduersiones, vbi commodum et necessarium videbitur, inseram; sed ea, quae ab Allatio vel praeter necessitatem scripta, vel iusto copiosius exposita, adeoque ab instituto nostro aliena sunt, modo contraham, modo plane omittam.

I. *Nilus rex Aegypti.*

Nilus, rex Aegypti, ex quo Nilus, Aegypti peruulgatus et celebratus omnium sermonibus fluuius hoc proprio signatus est nomine, postquam memoratus rex in illum sese, (nec tamen caussa vna est apud omnes,) immersit. Nilus, fluuius, primo dictus fuit Oceanus [a]), postea Ἀετὸς *aquila*, deinde Melus [b]), tum Aegyptus [c]), tum Trito, denique Nilus. v. *Plutarchus* de fluuiis pag. 766. sqq. vol. X. ed. Reiske, inprimis p. 771. sq. ibique not., *Eustath.* in Dionysium Perieget. ad vers. 222. Ab eodem rege dicta etiam videtur *Nilus*, Aegypti vrbs, cuius episcopus, *Chaeremon*, memoratur ab *Eusebio* VI. 42. hist. eccl. Apud *Porphyrium* quoque II. περὶ ἀποχῆς p. 125. Theophrastus laudat τὴν ἱερωτάτην ὑπὸ τῶ Νείλω κτισθεῖσαν χώραν. [De *Nilo* praeter Geographos et auctores itiner. atque histor. de Aegypto conf. quoque *Hesiod.* Theogon. v. 338. ibique interpr. *Plutarch.* de placitis philos. libr. IV. cap. 1. ibique interpr. *Iablonski* Pantheon aegypt. tom. I. p. 126. II. p. 142. 156. etc. *Oberlin.* ad Vibium Sequestr. de fluminibus etc. p. 147. sq. et de fabula de ortu Nili ex Paradiso, in cod. *Vindob.* I. nr. 10. v. *Lamb.* comm. vol. VI. part I. p. 20. *H.*]

II. *Nilus, Proconsul*, Pansophii martyris pater. Menaea Graecor. ad decimum quintum Ianuarii, et Acta Sanctor. tom. I. Ianuarii p. 996.

III. *Nilus, Aegyptius episcopus et martyr:* de quo *Eusebius* de martyribus Palaestinae c. 13. p. 343. ed. Vales. id. VIII. 13. hist. p. 308. ed. Vales. et ex hoc loco *Nicephor. Callistus.* libr. VII. cap. 16. *Menologium* Graecor. ex interpretatione Guil. Sirleti, inter antiquas lectt. Canisii tom. V. die 17. Sept. *Menologium* ab Vghello editum tom. VI. Italiae sacrae p. 1076. et Menaea, Venetiis excusa graece, Septembr. p. 247. sq. *Vsuardi*, *Adonis* et alia martyrologia 19. Sept.

IV. *Nilus*

a) *Diodor. Sic.* libr. I. cap. 19 et 63. *Fabr.*

b) Latinis *Melo.* v. *Stephani le Moyne* epist. ad Gisb. Cuperum de Melanophoris et *Gilberti Gaulmini* not. ad vitam Mosis p. 247. *Fabr.* add. not. ad Plutarchum l. c. pag. 766. sq. *H.*

c) *Homer.* Odyss. δ'. 427. et ibi Eustath. Diodoro Sic. quidem, qui fluuio nomen dedit, non Νεῖλος dicitur; sed Νιλεύς. Sed Vulcani, quem philosophiae inuentorem celebrari legas a Laertio in limine prooemii, pater *Nilus* apud eumdem Laërtium et *Ciceronem* III. de natura deorum cap. 21 et 22. [vbi consules Dauisii notas.] *Fabr.*

IV. *Nilus, Eparchus Constantinopolitanus, ex Eparcho monachus et asceta, cum Theodulo, filio.*

De hoc *Nilo* etiam conferri possunt, praeter ea, quae adnotata sunt supra, vol. I. p. 701. XVII.

Nicephorus hist. eccles. libr. XIV. cap. 54.

I. M. Suaresii liber chronologicus de vita S. Nili.

Guil. Caue hist. litter. SS. eccles. tom. I. p. 428.

Tillemont. Mem. de l' hist. eccles. tom. XIV. p. 189. copiosus de eius vita et quaedam narrat, quae incerta et fabulosa esse videntur.

L. Ell. du Pin nouv. biblioth. tom. IV. pag. 26. qui ex scriptis Nili vtilia dedit excerpta.

Cas. Oudin comment. de S. S. eccles. tom. I. p. 1254.

R. Ceiller hist. gener. des Auteurs eccles. tom. XIII. p. 146.

Pauca, de eius praesertim scriptis tradit *Schroeckh* in: Christliche Kirchengeschichte tom. XVII. p. 559. sq.

Hamberger Z. Nachr. tom. III. p. 175. sqq.

Saxii Onomastic. litterar. tom. I. p. 488.

Allatius praeterea adtulit loca ex Menologio Basiliano bibliothecae Vaticanae XIV Ianuarii, ex menologio Graecorum, tum ex martyrologio Romano et Sirleti menologio die XII. Nouembris. Quando vixerit Nilus, diligenter et copiose inquirit idem, aliorumque rationes iudiciaque examinat. Atqui quoniam in martyrologio Romano dicitur sub Theodosio iuniore floruisse, et Arcadium imperatorem Ioannis Chrysostomi, (cuius is discipulus fuit), in exsilium missi, caussa in epistolis (libr. III. epist. 279. et libr. II. ep. 265. edit. Allatii,) reprehendit: cel. *Saxius* eius aetatem a. Ch. circ. 420. adligauit, nec voluit eum serius et remotius a Chrysostomo ponere, quantumuis diutius vitam produxisse eum haud ambigat. — Inter eos, qui vitam Chrysostomi exposuerunt, nominatur *Nilus* cognomine *Magnus* in cod. *Vindob.* v. *Lambec.* VIII. p. 638. Constantinopoli ex gente amplissima ortus propter egregiam gentis nobilitatem illi vrbi praefectus est et honestissimae matronae matrimonio iunctus duo ex illa (si fides habenda est Menologio Graecorum) suscepit liberos, marem et feminam, aut, ipso Nilo narrante, duo mares. At enim licet nobilitate, dignitate, opibus rebusque aliis clarissimus, in vrbe viribus emineret: tamen rerum diuinarum amore motus, renunciauit omnibus vitae commodis et Anachoreta factus, vitam asceticam praetulit dignitatis, honoris opumque splendori. Secessit igitur cum filio, Theodulo, in montem Sinaeum, vt patrum frueretur consuetudine: vxor autem vna cum filia in Aegypti monasteria immigrauit[a]). Theoduli, fata acerba multaque pericula perpessi, et religiosam vitam degentis, memoriam Graeci colunt die XIV. Ianuarii. Atque ad illum diem in Menologio Basiliano quae illi acciderint, ita ex Allatii interpretatione enarrantur. „Hoc eodem die commemoratio S. Patris nostri, *Theoduli.* Hic erat filius sapientis *Nili,* Eparchi CPolitani: qui, mundana gloriola renunciata,

 in

a) *S. Nili* reliquiae seruabantur in monte Atho in monasterio Dochiarii. v. *Montfauc.* Palaeogr. gr. pag. 491..

in montem Sinaeum progressus, vna cum filio Monachum induit. Dum ibi immorarentur, in ascetica disciplina elaborantes, derepente barbaris irruentibus et sanctos illos patres contrucidantibus, Nilus in fugam se dedit, filius, *Theodulus*, et alius eiusdem cum illo aetatis ducti euinctique ducebantur; sed quum certum in locum ex itinere diuertissent, statuerunt iuuenes mactare, eosque stellae, ante solem exorienti, hostias immolare; sed vnus quidem ex his fuga salutem petiit. Barbari vero graui sopore sepulti, quum, exorto sole, stella euanuisset; ab occidendo Theodulo manus abstinuerunt: quum postea de eo pecunia commutando decreuissent, nec vltra duo solique aurei offerrentur, vnus ex illis nudato gladio eum conficere tentabat. Tum episcopus eum a barbaro mercatus, in libertatem exemit, qui quum perquam optime vitam duxisset, obdormiuit in Domino. Alii, penes quos tamen sit fides, memoriae prodiderunt, Nilum, dum filium, a barbaris abductum, sollicite perquireret, ipsum, a barbaris captum, mox tamen ab iisdem liberatum, filium in Elusa reperisse apud vrbis episcopum, et ab hoc licet inuitum presbyterum esse ordinatum.

Nilus ipse, qui ab aliis, msstorum prauitate deceptis, archiepiscopus et episcopus CPolitanus nuncupatur, Suaresio rationes subducente, a. C. 450 aut 451. animam efflauit. Multa ingenii monumenta posteris reliquit, quorum magna pars mssta in bibliothecis adhuc latet; pars etiam temporis iniuria periit. *Philippus Labbeus* in noua Bibliotheca, *Nili*, ait, multa iacent opuscula in Parisiensibus aliisque bibliothecis quae, vt audio, parantur publicae vtilitati ab erudito interprete: et pag. 95. *Nili* opera varia in regiis codd. CCCLXXVIII. CCCCXCVIII. DCXV. DCCCCXXXII. DCCCCXLIV. DCCXXII. MLXVII. MDCLXII. MCCCLXXXVII. MCCCLXXXVIII. MMV. MMXVIII. Sed de codicibus msstis postea vberior erit sermo. De Nilo pauca tradit *Photius* in Bibliotheca cod. CCI. et laudat non modo insignem operum perfectionem, sed etiam *Nili* facultatem in dicendo. Memorat tantum Nili librum, in centum et quinquaginta tria capita*) diuisum, quibus precandi forma exponitur. Addit vero, ferri eiusdem et alia plurima lectu digna diuersi argumenti opuscula, partim episto-

*) Fabricius in nota *f* pag. 17. in Turriani, ait, editione κεφαλαίων Nili περὶ προσευχῆς capita sunt 148. In Zini et Suaresii rectius 153. Caussa diuersitatis est, non, quod capita quaedam ibi desint; sed quod in Turriani editione ex capp. 10. 11. et 51. 52. et 66. 67. et 68. 69. et 74 75. contracta in vnum sunt capp. 10. 64. 65. et 70. Nonnulla aliter, vt 35. προσευχή ἐστιν ἀνάβασις νοῦ πρὸς τὸν Θεόν. Pro quo Turrianus: *Oratio sine distractione est summa intelligentia mentis*. Turriani editio latina in Bibliothecis Patrum Bignaeanis repetita est, etiam in nouissima Lugdunensi a. 1677. curante *Philippo Despont*, presbytero Paris. tom. VII. p. 1151. Apud Suaresium p. 475. etiam praemittitur epistola, in qua Nilus ipse disertam mentionem capitum 153. facit. Incipit: συνέτειναντά με φλογμῷ τῶν ἀκαθάρτων παθῶν." In cod. *Veneto* Marc. XLIX. sunt *Nili* de orat. capp. 153. quibus praemittitur prologus. v. cat. codd. gr. Marc. p. 31. *Florentiae* in cod. Medic. XVI. nr. 12. plut. 9. et cod. XVIII. nr. 6. sunt totidem capp. (v. *Bandini* cat. codd. Laur. Med. I. p. 414. et 420.) et in cod. *Naniano* Ven. XCVI. nr. 2. (v. cat. codd. Nan. p. 188.) *Paris.* in bibl. publ. in nouem codd. (v. cat. codd. Paris. regior. tom. II.) in cod. tamen MLXXV. numerantur, (nisi error sit typogr. in cat. cit. p. 212.) capp. 183. — capp. 153. in cod. *Taurinensi* CCLIV. (v. cat. codd. gr. Taur. p. 369) — in cod. *Coislin.* CCLX. saec. circ. XI. de quo v. *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 305. — *Vindobon.* in cod. caes. CLVI. nr. 10. alia capp. decem. nr. 11. v. *Lambec.* comm. IV. p. 328. et de aliis p. 336. nr. 9. add. ad. nr. 7.

epiſtolas, partim hiſtoriae forma conſcripta vel rectius commentarios. *Schottus* ad locum Photii in margine pag. 523. recenſet ex Turriano alia Nili opuſcula, quae dicuntur in Italia, biblioth. Paris. et Auguſtana exſtare. Nihilo tamen minus dubitat, an vnius Nili ſint omnia et Allatius carpit quosdam, qui opuſcula Nili theologica cum capitibus Diadochi confundant f). Add. infra caput de *Photio* in vol. IX. vet. ed. pag. 446. de cod. CCI.

Idem *Photius* in ſua Bibliotheca, cod. CCLXXVI. pag. 1527. ſqq. ed. Schotti ex Nili orationibus in *paſcha* prima et ſecunda, atque in *adſcenſionem domini* prima, ſecunda et tertia longiora ſeruauit excerpta. Ex ſecundo ſermone in Paſcha excerptum exſtat *Florentiae* in cod. Laurent. VII. nr. 25. v. *Bandini* cat. codd. gr. Med. Laur. II. col. 665.

Nili, aſcetae, opera omnia nondum in iuſtum volumen ſunt redacta. *Petrus Franciſcus Zinus,* Veronenſis, aliquot opuſcula Nili in latinum ſermonem tranſtulit et publicauit Venet. 1557. 8. Quae in illo tomo continentur, recenſuit *Allatius* l. c. pag. 18. ſq. vbi Fabric. in nota *m.* aliam eorumdem *Nili* opuſculorum, a Zino translatorum, editionem, cum *Ephraemi, Marci* et *Eſaiae* ſcriptis aſceticis, Venet. ap. Bologninum Zalterium, 1574. 8. memorat. Eadem edit. operum quorundam per *Petr. Franc. Zinum* in cat. bibl. Leidenſis p. 39. occurrit; ſed additis verbis *graece* et *latine:* graecum tamen textum reliquis tantum, praeter Nilum additum eſſe, efficitur ex commemoratione eiusdem edit. p. 59. catal. Vide etiam Biblioth. patrum Margarini Bignaei, Paris. 1575. tom. III., Lugdunenſem tom. VII. etc. — Inſuper *Allatius* indicat Nili opuſcula, quae in Bibl. patr. veterum Colon. tom. V. Colon. 1618. reperiuntur.

Poſtea in lucem prolata ſunt: *S. Nili opera quaedam nondum edita.* Ex bibl. Caroli de Montchal. *Petrus Poſſinus* recenſuit et latine vertit, cum adnotatt. Paris. S. Cramoiſy 1639. 4. Inſunt narrationes de caede monachorum etc. et oratio in Albianum, quae deſunt in ſequenti edit. Romana:

S. Nili tractatus ſeu opuſcula ex codd. msstis Vaticanis, Caſſinenſibus, Barberinis, et Altaempſianis eruta. *Ioſephus Maria Suareſius* graece primum edidit, latine vertit et notis illuſtrauit. Romae typis Barberinis 1673. fol. Quae continet Nili opuſcula illa editio, ea enumerauit *Oudin.* l. c. In Dictionaire bibliographique, hiſtorique et critique des Livres rares etc. tom. II. Paris. 1790. 8. pag. 297. citatur edit. valde incognita: *S. Nili opera omnia* gr. lat. ex edit. Leonis Allatii et Ios. Mariae Suareſii. Romae, typis Barberin. 1668 et 1678. II. voll. fol. Citatur tamen etiam in *Osmont* Dictionaire typograph. tom. II. p. 11. et in *Bure* Bibliogr. inſtructive vol. I. p. 250. Eadem lat. in Bibl. patr. Lugd. tom. VII. p. 182-324.

Nunc, duce Caueo, ſingula opuſcula recenſebo, additis, vbi opus videbitur, Allatii ac Fabricii animaduerſionibus, nec non codd. msstor. in quibus Nili opuſcula cuſtodiuntur, notitia, aliisque rebus a me obſeruatis:

f) *Euagrio,* ſcholaſtico, ſcripta nonnulla, quae ſub S. Nili, aſcetae, nomine leguntur, eſſe tribuenda, iam ſupra in vol. VII. pag. 434. eſt animaduerſum. In codd. interdum *Anaſtaſio* adſcribuntur *Nili* narrationes de caede monachorum Montis Sinae et captiuitate Theoduli eius filii.

1. *Expositio* paraphrastica *Cantici Canticorum*, ex Nysseni Gregorii, Maximi commentariis, carminibus politicis Michaelis Pselli; lucem adspexit latine ex versione *Petr. Franc. Zini*, Canonici Veronens. Venet. 1574. 4. — Graeca primus e MSSt. Paris. in lucem protulit *Fronto Ducaeus*, et gr. ac lat., Lino interprete, inseruit tomo II Auctarii bibl. veterum patrum graeco latini, Paris. 1624. fol. sqq. — Item in tomo XIII. Paris. 1654. Morellianae edit. p. 681. — Exstat in codd. Msst. *Vindob.* caesar. CLXIX. nr. 2. v. *Lambec.* comment. IV. p. 397. *Monachii* in cod. Bauar. XXXIX. catal. pag. 10. et ibid pag. 84. *Nili* interpretatio *Prouerbiorum*, in cod. CCXLIX. — *Venetiis* in bibl. Marc. in codd. XXII. ad sex priora tantum capp. et XXIII. (de his v. cat. codd. gr. Marc. pag. 21. add. cel. *Morellii* bibl. Mstam gr. et roman. Venet. 40. et ibid. de *Procopii Gazaei* epitome commentarior. in Ecclesiasten ex *Nilo* aliisque: idem p. 42. p. 83-85. de Parallelis S. Io. Damasceno adtributis; compara *Labbei* bibl. nou. Mst. p. 233. Secundum cat. codd. Angliae II. nr. 8551. in bibl. *Iacobaea.* — In bibl. *Scorialiensis* indice opera Alex. Baruoctii, catena in Cantica canticor. et in eam enarrationes Theodoreti praesertim, Gregorii Nysseni, *Nili*, Eusebii, Maximi. Add. *Labbei* bibl. nou. Msst. p. 177. 274. et 306. de codd. Paris. bibl. — In multis in libros diuinos catenis occurrunt variae Nili interpretationes. De catena in Lucam, a Balth. Corderio versa, v. supra in vol. VIII. p. 688. add. p. 641. 647. 650. 672. 679. atque *Lambec.* comm. III. pag. 166. sq. — in scholiis ad *Ioann. Climaci* scalam paradisi; v. supra in vol. IX. p. 525. — De catenis, in quibus Nili loca reperiuntur, in Iobum, v. *Lambec.* comm. V. p. 135. *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 57. cod. IX. *Nili* interpretatio Prouerbiorum *Monachii* in cod. Bauar. CCXLIX. v. cat. codd. gr. p. 84. in catena in Leuiticum, Numeros etc. in codd. V. et VI. *Coislin.* v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 41. et 42. et p. 244. cod. CLXXXVII. in cat. in Psalmos. — in catenis a *Macario Chrysocephalo*, episcopo Philadelphiae et *Niceta*, diacono magnae ecclesiae, contextis.

2. *Narrationes VII. de caede monachorum in monte Sina (ac Raithu) et captiuitate Theoduli*, filii: editae gr. et lat. a *Possino*, vt iam significauimus. Is etiam librum in septem narrationes distinxit. De illis autem narrationibus multus est Allatius, p. 26. sqq. qui praesertim defendit Simeonem metaphrasten a crimine interpolationis. Adnotante Fabricio, eiusdem narrationis, iam ante Possinum, interpretationem, sed minus praeclaram minusque, vt ex metaphraste, integram ediderant *Aloysius Lipomannus* et *Laur. Surius* ad 14. Ianuar. Varias lectt. e codice Mazariniano vna cum quibusdam animaduersionibus suis edidit *Franciscus Combefisius* in illustrium Christi martyrum lectis triumphis etc. gr. et lat. Paris. 1660. 8. pag. 139-144. Latine *Io. Bollandus* quoque, (non, graece et lat. vt *Labbeus* adfirmat tom. II. de scriptor. eccles. pag. 125. et ex Labbeo Allatius,) ad diem 14. Ianuar. in Actis S. S. Antwerpiens. tom. I. p. 954. sqq. narrationem illam, qualem Surius dederat, collatam cum MS. Vaticano cum breuibus notis suis a. 1643. edidit, distinctam in capp. 15. sectiones 62. Adde, quae idem pag. 1113. sq. vbi ex Possiniana, quam elegantem et pleniorem fatetur, nonnulla supplet. *Gallice* vertit *Nicol. Sudorius* (le Sueur.). Varias lectiones (et narrationum et sequentis orat. in Albianum) e quatuor graecis Mss. codd. Vaticano, Barberino, Altempsiano, (qui cum Sfortiano comparatus,) et Palatino, translato in bibl. Vaticanam, ex marginibus codicis Barberini descriptas, ad calcem epistolarum Nili edidit Allatius. Romae 1668.

fol.

fol. Praeter codd. modo memoratos exſtant illae narrationes in tredecim codd. bibl. Pariſinae publ. (ſec. catal. codd. Paris. tom. II.) — in codd. *Coislin.* CCLXI. et CCCLXXXIII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 306. et 587. — *Oxon.* in cod. Barocciano CLXXXIII. — *Venet.* in codd. Nanian. CXXXIX. nr. 6. et CXLI. nr. 7. v. cat. codd. gr. Nanian. p. 321. et 328. *Florent.* in codd. bibl. Laur. Medic. XVIII. nr. 25. plut. 9. et XXI. nr. 6. plut. 11. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 421. ſq. (vbi commemorat codd. Vaticanos et Sirletan.) ac p. 515. *Oudin.* l. c. p. 1256. adnotat, illas narrationes de patribus in monte Sina, in MS. cod. *Colbertino* MMMMDCCXXVI. *Anaſtaſio monacho* ſub hoc titulo tribui: Ἀναϛασίε Μοναχῦ διηγήσεις διάφοροι περὶ τῶν ἐν Σινᾶ ἁγίων πατέρων, additque, inde, quis illarum auctor ſit, non conſtare.

3. *Oratio in Albianum, monachum Nitrienſem*, gr. et lat. narrationibus ſubiuncta a Poſſino, et variae lectt. ab Allatio ad calcem Epiſtolarum Nili ſunt editae.

4. *Capita paraenetica 229.* Χρυσᾶ Νείλε ἐπισκόπε καὶ μάρτυρος; ſerie alphabetica. Has ſententias, ſ. Paraeneſes, a *Io. Hontero,* Coronenſi, in bibl. quadam vetuſtiſſima in Walachia repertas et Michaeli Neandro ab amicis e Tranſiluania miſſas, laudatus *Neander* primus gr. cum ſua lat. verſione edidit et inſcripſit:

Νείλε ἐπισκόπε καὶ μάρτυρος κεφάλαια ἢ παραινέσεις. *Nili epiſcopi et martyris capita, ſeu praeceptiones de vita pie, chriſtiane ac honeſte exigenda, graecolatine: a Michaele Neandro, Soravienſe, converſae et expoſitae.* Baſil. per Io. Oporin. In fine: Baſil. — M. D. LIX. (1559.) menſe Auguſto. 4. In dedicatione, ſcripta 1558. ipſo die Mich. archangeli, (inde factum eſſe, arbitror, vt Fabric. eam edit. a. 1558. prodiiſſe, ſcriberet,) Neander profitetur, ſe graeca, quae corrupta eſſent, correxiſſe, aut (in margine) de ſua ſententia, quomodo legendum eſſet, declaraſſe. Praemiſſa eſt quaedam Nilorum notitia. Textum excipiunt obſervationes grammaticae atque exegeticae. — Recuſa eſt illa editio, (indice omiſſo,) in altera parte *Operis aurei,* ab eodem *Neandro* editi. Lipſiae 1577. pag. 1. ſqq. — Sententiae illae (adnotante Fabricio,) recuſae ſunt gr. et lat. cum Neandri, (non, Zeni, vt prodiderunt *Labbeus* tom. II. de ſcriptor. eccles. pag. 124. et *Suareſius* p. 625. ad Nili opuſcula, vbi e codice Barberino additamentum quoddam ſententiae 97. ſubiunctum gr. et lat. exhibet, ſententiis ipſis in collectione ſua omiſſis;) verſione in tomo I. Orthodoxographor. Grynaei a. 1569. vol. I. pag. 169. ſqq. tum in graeco lat. auctario bibl. patrum Ducaeano, Paris. 1624. fol. tom. II. p. 1168. Neandri interpretatio occurrit quoque in Bibliothecis patrum latinis 1575. et 1589. Paris. et a. 1610. tom. IV. et Lugd. a. 1677. tom. I. p. 1147. et in Bibl. patrum Paris. graeco lat. tom. XIII. Paris. 1644. 1654. Latinis verſibus reddidit *Anton. Meierus,* Vleteranus Flander, Cameraci 1561. 4. Germanice interpretatus eſt et S. Macario ſubiunxit *Godfridus Arnoldus* in huius verdeutſchten Schriften des H. Macarii v. anderer, p. 393-521. Goslar. 1702. 8. add. ad nr. 9. — *Allatius* laudat ed. Lugd. Bat. ex offic. Plantin. ap. Franciſc. Raphelèng. 1590. 8. — Add. *Sententiae Nili,* epiſcopi et martyris, carmine expreſſae per *Micaelum Toxiten,* Rhoeticum, 1543. 8. in calce: Argentorati ap. Craton. Mylium M. D. XLIII. m. Aug.

Nili

Nili admonitiones, in latinam linguam traductae: ac testimoniis tum sacris tum profanis illustratae: opera et labore *Stephani Schoning*: Franekerae, exc. Aeg. Radaeus. 1608. min. 8. Addita est Expositio *Agapeti* capp. paraeneticorum cum *Aristotelis* libello de virtutibus et vitiis, eodem Stephano Schoningio interprete. Schoningii versio haud sane melior esse dicitur.

Aurea Nili, episcopi et martyris, Paraenetica, interprete *Nicolao Glasero*. Hamburgi exc. Paulus Langius. 1614. 8. in eius Glaseri apocryphis, paraeneticis, philologicis, p. 1. Diuisae sunt sententiae in decurias XXIII. et p. 18. Eiusd. Nili ad dictum Esaiae I. 18. *Si fuerint peccata vestra vt vermiculus.*

Eadem cum Schoningii versione recudi curauit *Christian. Weissius*. Gorlicii 1679. 8. — Allatius tradit, easdem Paraeneses editas esse gr. et lat. a *Paulo Mineruo*, Barensi Dominicano, cum scholiis siue commentariis, Neapoli ap. Constantin. Vitalem 1604. 4. Contra in catal. bibl. Barberin. II. p. 122. sic citatur: *Nili* capita paraenetica, gr. lat. cum scholiis et catena paraphrastica *Petri Mineruae* Neap. 1604. 4. At tamen in Toppii Bibl. Napolitana tom. II. nulla fit mentio *Petri Mineruae*: contra pag. 236. laudatur *Paolo Minerua, di Bari dell' ordine de' Predicatori*; at editionis citatae memoria omittitur. Quod vero in codd. atque editionibus Nilus ille dicitur *episcopus* et *martyr*: quaestio orta est, num *Nilus, asceta*, an alius auctor fuerit illorum capitum paraeneticorum: de qua controuersia copiosus est Allatius, et inter alia monet, fieri posse, vt *Nilus*, Aegyptius episcopus, (atque duo Nilos Aegyptios nominat Nicephor. VII. 16.) et *Nilus* asceta, capita paraen. concinnarint, eaque diuerse, atque Antonium, monachum, in Melissa plures ex Nilo absque alio cognomine sententias, alias ex Nilo, episcopo, signare: etc.

Diuersa ab illis sunt *Nili* Κεφάλαια ἢ παραινέσεις *capita* seu *praeceptiones sententiosae* (148.) Francisco Turriano interprete et Zinianae interpretationis correctore, collatis tribus peruetustis exemplaribus et scholiis adpositis. Florentiae ap. Bartholomaeum Sermartellium 1578. 8. — vna cum *Diadochi*, episcopi Photices, capp. centum de perfectione spirituali. (v. vol. IX. p. 446. vet. edit. in cap. de Photio, cod. CCI.) Latine Lugd. Batav. ex offic. Plantin. 1590. 8. — gr. et lat. inter opuscula Nili iunctim edita a *Ios. Maria Suaresio*, Rom. 1673. fol. p. 475. 511. praemissa epistola ad amicum, cui illa Κεφάλαια ρνγ' Nilus transmisit. — In linguam latinam transtulit illas praeceptiones sententiolas *Bilibaldus Pirckheymerus*, Noribergensis; vsus codice peruetusto, e Graecia elapso: *Nili* sententiae morales e graeco in latinum versae et excerpta quaedam ex *Damasceno* per *Bilibald. Pirckheymer.* Praefigitur epistola *Pirckheymeri* ad sororem suam, Claram, monialem, data 4. Cal. Ianuar. 1516. Fridericus Peypus Nurnbergae impressit. 4. (v. *Maittaire* A. T. II. p. 278. *Panzeri* A. T. VII. p. 457. et IX. p. 546. — *Nili, episcopi et martyris*, sententiae morales e graeco in latinum versae *Bilib. Pirckheymero* interprete. Argentinae ex aedibus Schurerianis a. 1516. 4. Lipsiae ex offic. Melchioris Lottheri, a. 1516. 4. — Basil. ap. Pamphilum G. (Gengenbacensem.) m. Ianuar. 1518. 4. — Argentin. 1519. 8. (v. *Panzer*. A. T. VI. p. 82. et IX. p. 368. vol. VII. p. 193. VI. p. 209. et 92.) — Idem *Pirckheym.* sententias morales (238.) germanice vertit in Theatro virtutis et honoris oder Tugend-Büchlein etc. Noriberg. cum praef. *Hans*

im Hoff. 1506. 8. p. 11. sqq. — Diuersae quoque sunt *Gnomae Nili selectiores,* (quas Basileae ap. Robert. Winter et Coloniae apud Gymnicum editas scripsit Gesnerus in Biblioth. sua) exstant latine in Orthodoxographia Theologiae S. S. etc. Basil. per Henr. Petri 1555. fol. p. 414-416. et incipiunt: *Timorem pariter et desiderium erga deum habere necesse est.* Illas tamen graece et latine exstare in edit. sec. Orthodoxogr. scripsit *Fabric.* supra in nota zz. vol. I. p. 701. Tria autem diuersa illa Nili scripta, ab Allatio confusa fuisse, animaduertit Fabr. p. 21. not. *d.* — Sententias Nili plures reperies inter apophthegmata patrum, in *Cotelerii* monumentis eccles. gr. tom. I. p. 573. sq. gr. et lat.

In codd. MSS. *Paris.* bibl. publ. MLV. excerpta ascetica, e variis *S. Nili* scriptis. — CMXIII. sunt nr. 4. *Nili* sententiae asceticae sexaginta duae; nr. 8. sententiae morales; nr. 10. eiusd. paraeneticon: — in cod. MXCI. nr. 15. *Nili* paraenesis ad Monachos add. *Bandin.* l. c. I. p. 420. nr. 11. — In codd. *Coislinianis* sunt *sententiae* varii generis, etiam excerptae in collectionibus tum asceticorum tum aliorum opp. Breuitatis studio ablego lectores ad *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 60. cod. XIV. nr. 4. p. 186. 191. 198. 295. cod. CCXXXII. p. 312. cod. CCLXVIII. p. 390. et 412. in parallelis Io. Damasceno perperam adtributis; p. 111. c. 37. in *Niconis* collectione p. 188. et 193. in *Anastasii* quaestionibus ac responsionibus. (add. Allat. pag. 39.) 574-579. pag. 584. cod. CCCLXXVIII. sunt *gnomae Nili,* gr. — *Venetiis* in cod. Marc. v. cl. *Morelli* B. MSt. gr. et lat. I. p. 43. sq. — *Florentiae* in B. Medic. Laurent. cod. VII. plut. 4. et cod. XVI. in Anastasii quaestion. v. *Anton. Mar. Bisconii* catal. B. Medic. Laur. tom. I. p. 21. et 44. sq. — In *Bandini* cat. codd. gr. I. p. 99. in expositione sacror. praeceptor. p. 254. in florilegio sentent. et p. 495. in collect. capitum asceticor. — *Vindobonae* in cod. caesar. XXV. nr. 3. in cod. LVIII. nr. 2. in cod. CCVII. nr. 4. *Nili* sententiae: inc. ὁδὸς εἰς ἀρετὴν ἡ τȣ̃ βίȣ φυγή g). — in cod. CCXIV. nr. 14. sunt *Nili* γνῶμαι. (p. 93.) in cod. CCXLI. in Io. patriarchae Antiocheni eclogis asceticis. — in cod. CCXLVI. nr. 15. est in Prolegomenis in Psalm. Dau. *Nili* locus insignis de canitie, nuntia mortis. — in cod. CCLI. — in cod. CCLIII. nr. 21. v. *Lambec.* comm. III. p. 102. 257. sqq. V. pag. 22. 93. 222. sq. 247. 324. sqq. 344. — *Augustae Vindel.* v. *Reiser.* notit. codd. August. p. 39. bis. Excerpta in cod. *Cromwell.* nr. CCXC. cat. B. Bodlei. bis. — *Gnomae spirituales* sunt in codd. Barocc. nr. LXXXV. — In cod. *Ottobon.* Romae secundum *Montfauc.* B. bibl. MSSt. I. p. 184. C. sunt *Nili ascetica;* quaenam vero sint, non additur.

5. *De octo vitiosis cogitationibus liber;* Inter opusc. a *Zino* versa. Haec *Zini* interpretatio recusa est in Bibliothecis patrum. Sed, vt ait *Fabric.* in nota *o.* p. 19. graece librum hunc de octo vitiosis cogitationibus περὶ τῶν ὀκτὼ λογισμῶν, (siue vt in cod. Medic. περὶ τῶν ὀκτὼ τῆς πονηρίας πνευμάτων,) ex cod. regio Paris. primus edidit nouaque versione donauit *Francisc. Combefisius* in auctario nouiss. bibl. patrum, Paris. 1672. fol. tom. I. p. 303. Incipit: ἀρχὴ καρποφορίας, ἄνθος. Occurrit etiam graece, ex cod. Barberino descriptus, addita noua versione lat. in *Ios. Mar. Suaresii* collect. opp. Nili, Romae 1673. fol. p. 456-474. Denique *Emericus Bigotius* recensuit ex cod. Mediceo, atque ex eadem biblioth. nactus

g) Sunt sententiae CXXXV. editae gr. et lat. a *Suaresio;* v. nr. 22.

nactus antiquam eamque praeclaram eiusdem libri versionem latinam, ante mille elaboratam annos gr. et lat. cum *Euagrii Pontici* scripto eiusdem argumenti subiecit Palladio de vita Chrysostomi. Paris. 1680. 4. Add. *Oudin*. l. c. p. 1255.

6. Alius de eodem argumento liber. Latine, interprete *Iacobo Billio*, Prunaeo, qui illum cum *Io. Damasceni* Opp. edidit Paris. 1577. subiecitque *Euagrii*, Pontici, (cuius et Nili opuscula sic inter se confundi notat Suaresius ad S. Nili opusc. p. 613. vt difficillime internoscantur,) opuscula eiusdem argumenti. Occurrit etiam latine, tom. V. Bibl. patrum Bignaeanae a. 1589. 1654. et Lugd. 1671. tom. VII. p. 1174. At graece e duobus codd. regiis cum latina interpretatione notisque edidit *Coteler*. tom. III. monument. eccles. graecae, Paris. 1686. 4. p. 185. sq. Incipit: περὶ τῶν ὀκτὼ κακίας λογισμῶν. — Vterque liber in haud paucis codd. est seruatus nec semper distinguitur in catalogis: in octo codd. bibl. publ. *Paris*. nempe in cod. XXXIX. nr. 22. est *Euagrii de* septem vitiosis cogitatt. opuscul. et nr. 24. *Nili* de totidem vitios. cogitt. — in cod. DCCCLVIII. nr. 18. et cod. MCXXIII. nr. 8. et cod. MCCXX. nr. 16. *Nil.* de octo vit. cogitt. — in cod. DCCCXC. nr. 4. et MCLXXXVIII. nr. 28. *Nil.* de prauis cogitatt. — in cod. CMXIII. nr. 6. περὶ λογισμῶν, vti editum est opusc. a Suaresio; et nr. 7. liber de octo vitiosis cogitatt. — in cod. MLXVI. nr. 2. *Nili* opusc. de octo vitiis et praecepta ad mores informandos vtilia. — In cod. *Coislin*. CIX. plura sunt Niliana, in his de 8. vit. cogitatt. incip. Ἀρχὴ καρποφορίας etc. idem opusc. in cod. CCLXXXIII. v. *Montfauc*. Bibl. Coislin. p. 184. 400. — *Florentiae* in codd. Laurent. Medic. XVIII. nr. 5. idem opusc. et nr. 9. plut. 9. de cogitatt. capp. XXIII. sermo V. etc. sed hic cod. tum capitum diuisione, tum nonnullorum etiam transpositione ab edit. Suares. valde discrepat: item prius opusc. in cod. III. nr. 20. plut. 10. v. *Bandin*, cat. codd. gr. Laur. I. p. 420. et 472. — Ibid. in B. S. Crucis. v. *Zachariae* iter per Ital. p. 107. — Idem opusc. in cod. *Taurin*. CCLIV. fol. 62. in cod. autem CLXV. fol. 61. *de vitiis, quae opposita sunt virtutibus*, inc. ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι etc. in Nili opusc. ed. Roman. p. 451. v. cat. codd. gr. *Taurin*. p. 369. vbi plura Nili opusc. reperiuntur, et p. 252. — *Venetiis* in cod. Marc. CCCCXCIX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 259. Plura in cod. CXXXI. ib. p. 75. inprimis cel. *Morellium* in B. MSt. gr. et lat. I. p. 81. sq. — *Mosquae* in cod. B. synod. XV. nr. 10. περὶ ὀκτὼ παθῶν. v. *Matthaei* notit. codd. gr. B. Mosq. p. 26. — *Augustae* Vindel. in cod. XX. bis περὶ παθῶν et περὶ λογισμῶν. v. *Reiser*. indic. MSSt. B. August. p. 25. sq. — *Guelferbyti* in B. ducali cod. continentur *Nili* ascetica, 1) de oratione capp. 153. 2) de octo vitiosis cogitationibus. 3) sermo asceticus. v. *Schier*. progr. de codd. nonnullis gr. msstis in B. Guelpherbytana, Helmstad 1755. 4. pag. 13. sq. Is cod. quondam pertinuit ad Gudium. v. *Marq. Gudii* Bibliothec. Kilon. 1706. 4. p. 533. — *Vindobonae* in cod. caesar. CCXXXIV. nr. 7. init. ἀρχὴ καρποφορίας, de quo v. *Lambec*. comm. V. p. 147. — in cod. CCXXXVII. nr. 6. *Nil.* de octo vitiosis cogitatt. inc. ὀκτώ εἰσι πάντες οἱ γενικώτατοι λογισμοί, sed in marg. a recentiore manu nomen Nili deletum est eiusque loco adscriptum Εὐαγρίου τοῦ Ποντικοῦ· nr. 7. de cogitationibus capp. XXI. at pariter a recentiore manu in marg. est adscriptum: Εὐαγρίου ἀσκητοῦ· nr. 8. *Nili* de octo spiritibus malitiae capp. octo: inc. ἀρχὴ καρποφορίας ἄνθος· sed nomen quoque Εὐαγρίου ἀσκητοῦ a rec. manu est adpositum. v. *Lambec*. V. p. 189. sq. — Idem opusc. in cod. LIV. nr. 4. v. *Lamb*. VII. p. 211. sq. — *Oxon*. in cod. *Barocc*. V. — in B. *Cromwell*. nr. 290. cat. codd. Angliae in B. Bodlei. — cod. *Bodlei*. nr. MMCCXXIX. ibid.

7. *De oratione capp.* 153. De hoc opere supra in nota * iam plura sunt adnotata. Codd. ibi memoratis add. In catal. quodam, Veronae, *S. Nili* de paupertate et de tribus modis orationis, v. Osservazioni letterarie etc. tom. VI. Veronae 1740. 8. p. 419. — *Mosquensem* XXVII. in *Matthaei* notitia codd. gr. B. Mosq. p. 49. — codd. caesar. CCXIV. nr. 19. ex *Nili* capp. 150. de oratione et aliis eiusd. variis capp. asceticis. — CCXXXIV. nr. 5. *Nili* capp. 43. *de virtutibus*, et nr. 6. *περὶ νήψεως καὶ προσευχῆς de temperantia et oratione* capp. 150. sed vtrumque opusc. in hoc cod. adscribitur *Nilo, abbati:* at in cod. CLVI. 10. (*Lamb.* IV. pag. 237.) eid. opusc. nomen tantum *S. Nili* praefigitur. — capp. 153. in cod. CCXXXV. nr. 14. — in cod. CCXXXVII. nr. 5. v. *Lamb. comm.* V. p. 94. 146. sq. 172. et 188. in cod. XII. nr. 3. v. *Kollar.* suppl. ad Lambec. p. 107. sunt solum sententiae 47. priores. — In cod. *August.* Vindel. teste *Reisero* in indice codd. bibl. August. p. 25. — add. nr. 6. de cod. Guelferbyt. et cl. *Morelli* bibl. Mst. graec. et latin. p. 61. qui docet, *Nili* capp. de orat. denuo ex cod. msto edita esse in libro, inscripto: *Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν νηπτικῶν συνερανισθεῖσα παρὰ τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν*, Venet. 1782. fol. — *Nili* capita CL. de oratione ad deum, latine, *Franc. Turriano* interprete, cum *S. Diadochi* capp. de perfectione spirituali, p. 110-132. Florent. 1570. 8.

8. *Epistolae* 355. Conf. supra, vol. I. p. 701. Editae sunt *Nili epistolae*, in quibus controuersiarum, hodie flagrantium, luculenta extant praeiudicia; nunc primum editae ex biblioth. Medicaea, gr. et lat. ex versione et cum notis *Petri Possini*. Paris. e typogr. reg. 1657. 4.

Nili epistolarum libri IV. Interprete *Leone Allatio.* Additae sunt variae lectiones in eiusdem *S. Nili* narrationem de caede Monachorum ex variis codd. MSSt. Diatriba quoque eiusdem *Allatii* de Nilis et eorum scriptis. Romae, typis Barberinis 1668. fol. Quatuor illorum librorum, vt ait *Fabric.* ad Allat. p. 34. not. z. primus 33. secundus tertiusque totidem, quartus 62. continent epp. Ex his duae postremae ad Olympiodorum Eparchum et Heliodorum Silentiarium laudantur in Synodo secunda Nicaena, Actione 4. quas Suaresius Allatio indicauerat. Habes itaque Epistolas Nili 1061. licet nonnullae singulae in plures distractae videantur, quemadmodum lib. I. 63. sq. vt omittam exempla adlata a Suaresio p. 633. sqq. Atque vberius id ostendit *Lambecius* in comm. V. p. 20. de cod. CCVII. in quo est nr. 2. — *Nili* epistola ascetica, diuisa in capp. quinquaginta quatuor. Exstare quidem, monet, istam epistolam inter *Nili* epp. ab Allatio editas; sed multis scatentem mendis, et in totidem discerptam diuersas epistolas, quot constet segmentis seu capitibus illa: ipsa etiam vnius eiusdem epistolae fragmenta, adeo ibi a se inuicem dispersa, et adeo praepostero ordine collocata esse, vt ad confusionem istam plene indicandam noua prorsus editione opus sit: quod nonnullis clare demonstrat exemplis. Atque futuro epistolarum editori latus patet campus, in quo peragrando exercere possit ingenium atque diligentiam. Multa enim restare corrigenda aut illustranda *Cotelerius* vel in notis ad tom. I. praecipue tom. II. monumentorum gr. ecclesiac frequenter demonstrat. Sic emendat varia epistolarum loca, vt breuitatis studio lectoribus tantum paginas indicem; monumentorum, tom. I. p. 770. B. II. p. 518. A. B. p. 523. C. pag. 528. B. vbi etiam exemplis demonstrat, magnam esse confusionem in epistolis Nilianis editis; p. 546. B. p. 550. B. p. 556. A. p. 565. A. p. 609. C. p. 618. bis; p. 652. B. p. 674. B. p. 676. C.

Praeterea obseruarunt viri eruditi, Nilum frequenter aliorum patrum loca, multis plerumque immutatis aut additis, sua fecisse. Sic *Allatius*, praeeunte *Emerico Bigotio*, euicit, epistolam S. Nili ad Xenonem Memorialium (nr. 260. ed. Possin. aut lib. I. ep. 36. ed. Allat.) extractam fuisse ex Basilii expositione in Psalm. 32. tom. I. p. 201. sq. ed. gr. lat. Paris. 1618. fol. Fabricius vero p. 35. not. *a.* subiecit integram *Cotelerii* ad patres apostolicos, tom. I. p. 509. ed. Amstel. obseruationem, quam, h. l. lectori haud inuidebo: *Ex recognitionibus Clementis libr. II. c. 20. obseruaui, desumtam fuisse epistolam Nili ad Asclepium Grammaticum, Possinianae edit. 323. Allatianae 24. lib. III. -- Nili epist. 32. lib. I. est sententia Gregorii Naz. orat. 21. p. 382. A. at 234. epist. eiusdem libri expressa est ex Irenaei lib. I. cap. 1. p. 19. 21. apud Epiphan. haeres. 31. nr. 16. 17*[h]). *Epistolam vero 247. ad verbum leges in eodem Irenaei cap. p. 33. B. Epiphan. nr. 24. Iam libri III. epist. 6. formata fuit ex Basilii loco, quem in hisce notis protuli. Atque epistola ad Chionium verba habet Basilii eiusdem 13. homilia exhortatoria ad baptismum, in fine. Nili certe non paucae epistolae excerpta magis sunt, quam epistolae, forsan non sine fraude, aut saltem errore Graeculorum. Conferas etiam velim illam 190. libri II. cum §. vlt. epistolae 8. Dionysii Pseudo-Areopagitae de Carpo.* Vniuersim viri docti obseruarunt, epistolas, quae sub Nili nomine feruntur, syllogen esse non modo epistolarum, sed etiam excerptorum e variis scriptis tum ipsius Nili, tum aliorum. Restat, vt codd. msst. qui Nilianas continent epistolas, paucis referam. De memorabili quodam cod. *Vindob.* et Lambecii iudicio iam paullo ante diximus. Insuper in eadem bibl. caesarea exstant non nullae epp. in cod. CLVII. nr. 11. — in cod. CCXXXIV. nr. 29. epp. 98. ad diuersos monachos. — in cod. XLV. nr. 57. ep. ad Characletum; (ad *Chariclem* presbyt. in ed. Allatii libr. III. ep. 243[i]). v. *Lambecii* comm. IV. p. 336. V. p. 156. et VIII. p. 942. sq. — *Paris.* nonnullae in sex codd. bibl. publ. — In cod. *Coislin.* CXLIV. ep. Nili ad *Ioasaph Christodulum*, et huius ad Nilum: sed ille *Christodulus* monachus is est, qui antequam Monachus factus est, erat *Ioannes Cantacuzenus*, imperator, v. *Lambec.* comment. de B. caesarea III. 477. sq. ibique not. Kollar. Quare pertinent illae epp. ad *Nilum*, de quo infra §. XIV. agitur. Atque *Montfaucon.* in B. *Coisl.* p. 210. adnotat, nomina esse fictitia, et epistolas putari esse Cantacuzeni. (Idem *Montfauc.* in diario italico p. 408. cod. *Bonon.* monasterii canonic. regular. memorat, in quo *Christoduli* historia imperatorum CP. praemissis epistola *Nili* ad Christodulum, et huius responsione.) — In cod. Coisl. CCCLXIII. Nili 33. epp. quas indicat *Montf.* B. Coisl. p. 562. — ibid. p. 147. et 317. Theodori Studitae epp. ad Nilum in collectione epistolarum Theodori citantur. — *Romae* in cod. B. Ottobon. *Nili* monachi ad Synactas monachos, gr. teste *Montfauc.* in B. bibliothecar. MSSt. I. p. 185. *D.* -- *Florentiae* in cod. Laurent. XVII. nr. 16. plut. 8. *Nili* ep. ad Olympiodor. praefectum. — in cod. III. nr. 21. ep.

h) Idem animaduertit *Cotelerius* in not. ad Monumenta gr. eccl. I. p. 768. B. *Fabric.* ad Allat. pag. 11. not. monet, epistolam ad Zosarium Tribun. lib. I. ep. 57 (ex qua Allat. aetatem Nili quodammodo definire conabatur,) circa a. C. 570. duodecim annis, antequam Mauritius imperii habenas capesseret, ab alio scriptam esse oportere et longe iuniore, quam a Nilo, Chrysostomi discipulo, quoniam memoretur ab auctore epist. annus D. ab Hierosolymae excidio, h. e. ao. 70. a natiuitate Christi.

i) Atque sic nominatur presbyter in cod. *Venet.* Marc. XXIV. teste cel. *Morellio* in B. MSSt. gr. et lat. tom. I. p. 47.

ep. ad Characletum, presbyterum [k]), austere et crudeliter inuehentem in peccantes etc. — in cod. XVIII. (qui multa continet Niliana.) nr. 15. plut. 9. epistolae 350. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. Medic. I. p. 360. 472. et 421. — *Taurini* in cod. CCLIV. (qui plura complectitur Niliana,) fol. 94. epist. ad Anastasium, episcopum. v. cat. codd. gr. Taur. p. 369. — Nili *Schreiben an Thaumasium v. an Didymum* nebst 140 kurzen Sendschreiben an verschiedene Personen, verdeutscht durch *Gottfr. Arnold:* in huius Sendschreiben der Alten, p. 422-508. Francof. et Lips. 1700. 8.

9. De vita ascetica liber: inter opp. a Zino latine versa, et gr. ac lat. a *Suaresio* (p. 1. sqq.) edita. In Bibl. patrum ed. Lugd. tom. VII. pag. 1156. Incipit: *Φιλοσοφεῖν ἐπετήδευσαν μὲν καὶ Ἑλλήνων πολλοί.* *Florentiae* in cod. Laurent. Medic. XVIII. nr. 4. plut. 9. in quo opus continuo est exaratum, a Suaresio autem in capp. LXXV. distributum. In cod. duo iambi a manu recentiore sunt in laudem auctoris praemissi, ex Graecorum Menologio d. XII. Nou. et a *Bandin.* in catal. codd. gr. Laur. I. p. 420. repetiti. — Ibid. in cod. XVI. nr. 11. plut. 9. idem opus est, at inscriptum: *περὶ φιλοσοφίας ἀσκητικόν* v. *Bandin.* l. c. pag. 414. In codd. *Coislin.* CIX. fol. 23. et CCLXXXIV. cum aliis Nilianis opusc. v. *Montf.* bibl. Coisl. pag. 184. et 400. — secundum catal. codd. Angliae tom. I. in cod. Barocc. LXXXI. — (in quo etiam sunt capp. ascetica 53. inc. *Νοῦν μὲν πλανώμενον ἵστησιν*, et eiusd. *περὶ διακρίσεως*) tom. II. in cod. *Thom. Gale* nr. MMMMMCMLIV. (in quo cod. etiam sunt, quae nr. V. VII. X. recensentur; item *Nili* sermo de rebus saecularibus non possidendis; capita 1) gnostica, 2) alia ascetica, 3) et alia, metro elegiaco:) — *Vindobonae* in cod. caes. LIII. nr. 5. v. *Lambec.* comment. VII. p. 212. — *Florentiae* in cod. Annunc. eccles. est *Nili de christiana philosophia,* interprete *Isidoro Clario,* cuius versio laudatur et praefertur Suaresianae, atque e schedis Mabillonii in lucem prolata legitur in *Marteni* collectione veterum scriptorum et monumentorum etc. tom. IX. nr. 4. Paris. 1733. fol.

— *Romae* in cod. Ottobon. teste *Montfaucon.* B. bibl. MSSt. I. p. 184. *C.* — *Paris.* in cod. Bibl. publ. MMCCXXI. nr. 4. *Nili* capp. ad sobrietatem adhortatoria. — in cod. MLVI. ascetica 22. — *Venet.* in cod. Nanian. CLX. nr. 12. de virtutibus: inc. *τέσσαρές εἰσιν ἀρεταί* v. cat. codd. gr. Nanian. p. 361. — *Vindobon.* in cod. caesar. CCXXXVII. nr. 9. capita quaedam ascetica; ea tamen ab aliis Euagrio adtribui, in margine notatur, teste *Lambecio,* comment. V. p. 190. Sed asceticorum partes frequenter occurrere in codd. iam supra ad nr. IV. vidimus: nec semper in catalogis rite distinguuntur. Germanice vertit *Gottfr. Arnold* in: Denkmahl des alten Christenthums etc. Goslar. 1720. 8. ed. IV. Lips. 1740. 8.

10. Ad Agathium monachum de virtute colenda et vitio fugiendo, ad exemplum *Peristeriae,* (de qua v. Suares. p. 596.) clarissimae illa aetate matronae: gr. et lat. in Suaresii edit. p. 85. sq. lat. in bibl. Patrum Lugd. tom. 27. p. 183. — In cod. *Gale* nr. MMMMMCMLIV. cat. codd. Angliae etc. tom. II. *Paris.* in B. publ. cod. MLIII. — in cod. *Coislin.* CIX. fol. 62. v. *Montfauc.* B. Coisl p. 184. qui ita citat: *Nili ad Agathium de viris et mulieribus, quae deo placuerunt:* inc. vero etiam, vt liber de virtute colenda etc. *Ἔθος ἔχοντί μοι τὰ πολλὰ τὰς ἀκαίρους*

k) v. notam anteced.

ἀκαίρως. — *Paris.* in B. publ. cod. MXCL nr. 13. et cod. MCXL. nr. 6. *Nili* capp. de virtutibus: in cod. MCXLV. nr. 9. capp. decem de virtutibus.

Ad Magnam Ancyrae Diaconissam de voluntaria paupertate. De nomine variant codd. *Ad Magnam* scripsit Suaresius, qui hoc scriptum gr. et lat. edidit p. 233-320. et de *Magna* v. Suaresium ad Nili opusc. p. 604. sq. et *Palladium* in Lausiacis, cap. 135. Alii autem codd. legunt *ad Moganum*, diaconum; alii πρὸς Μαγνησίλαν τὴν Διάκονον Ἀγκύρας· alii πρώην μὲν πρὸς τοὺς ἀμελέστερον μετιόντας τὸν μοναδικὸν βίον γράφοντες λόγον· sed hoc Fabric. in nota *m*. p. 37. diuersum videtur, quia id tamquam aliud suum asceticum ad Monachos scriptum Nilus memoret initio libri ad Μάγναν, qui latine legitur tom. 27. Bibl. patrum Lugdun. p. 212. In cod. tamen *Coislin*. CCLXXXIV. fol. 209. indice *Montfauc*. in B. Coisl. est Nili *ad Magnam*, diaconissam, *de paupertate*: cuius initium: πρώην μὲν πρὸς τοὺς ἀμελεστέρον. — *Cotelerius* in notis ad Monumenta gr. eccl. II. p. 545. *C.* corrigit et interpretatur locum capitis 57. et p. 575. *C.* locum capitis 13. — Exstat liber *Florentiae* in cod. Laurent. XVIII. nr. 18. plut. 9. πρὸς Μάγναν τὴν διάκονον etc. teste *Bandin*. cat. codd. gr. I. p. 421. — In cod. *Coislin*. CCLXI. fol. 217. teste *Montfauc*. in bibl. Coislin. p. 305. — *Paris.* in B. publ. codd. MLIII. nr. 1. — MMCCXXI. nr. 3. in quo sec. cat. codd. Paris. tom. II. p. 464. scriptum est *ad Moganum, diaconum, op. de paupertate et tribus orandi modis, in compendium redactum*, et in cod. MMMLXXXII. manu Bigotii descripto.

12. *Tractatus moralium seu spiritualium admonitionum:* gr. et lat. in *Suaresii* collect. p. 321. sqq. v. ad nr. 4. lat. in Bibl. patrum tom. 27. p. 230. in cod. *Laurent.* XVIII. nr. 9. qui vero valde discrepat ab edito. v. *Bandin*. l. c. p. 420.

13. *Epicteti Enchiridion a S. Nilo contractum et interpolatum.* v. supra vol. V. p. 82. et 83. et Allatinm pag. 41. sqq. collata tamen crisi cel. *Heynii*, in praef. ad ed. Epicteti, pag. XVI. sqq. et pag. IX. sq. Enchiridion ita interpolatum sub *Nili* nomine a *Suaresio* editum est inter eius opuscula p. 327-353. Latine etiam occurrit in Biblioth. patrum Lugdun. tom. 27. p. 231. Variis in locis, (ait Fabr. in not. *b.* ad Allatium p. 41.) differt haec, quae ad Nilum refertur, interpolatio Enchiridii Epictetei a paraphrasi christiana, quam graece et latine, nullo auctoris nomine adscripto, vulgauit cum notis Mericus Casaubonus Londini 1659. 8. et Iac. Gronou. a. 1683. emendauit e cod. Mediceo. Plura de *Nili* Enchiridio Epicteti perite disputat cel. *Schweighäuserus* in prolegom. ad suam Epicteti et Cebetis edit. Lips. 1798. mai. 8. pag. LXI. sqq. inprimis pag. XCVIII. sqq. de Enchiridio ad vsum Christianorum adcommodato; de Enchiridii *Nili* cod. msto Paris. et quatuor codd. paraphraseos; pag. CII. sqq. examinat Villebrunii narrationem et iudicium de Nili enchiridio in codd. Paris. — *Venetiis* in cod. *Marciano* CXXXI. inter alia Nili opuscula *Nili* enchiridium Epicteti: de quo v. cel. *Morell.* in B. MSta gr. et lat. tom. I. p. 81. sq.

14. *De monachorum praestantia in vrbibus et solitudinibus;* lib. editus a *Suaresio* gr. et lat. inter Nili opp. p. 377-407. atque inde in Bibl. patrum Lugdun. tom. 27. p. 240. Exstat *Paris.* in codd. *Coislinian.* CCLXII. fol. 257. et CCLXXXIV. fin. v. *Montfauc*. B. Coislin. p. 306. et 400. f. — in cod. MLIII. nr. 2. B. public. — *Florentiae* in cod. Medic. XVIII. nr. 10. sermo VI. v. *Bandin*. cat. codd. gr. Laurent. I. p. 420. — *Vindobonae* in cod. caesareo

CLVII.

CLVII. nr. 10. Excerpta ex Nili asceticis de differentia inter ascetas vrbanos et eremitas, etc. v. *Lambec.* IV. p. 336.

16. Ad Eulogium monachum lib. asceticus, et

17. *Ad eundem de vitiis, quae virtutibus opposita sunt:* in *Suaresii* collectione p. 408. sqq. et 451. sqq. gr. et lat. ac latine in biblioth. patrum Lugd. tom. 27. p. 246. — *Venetiis* in cod. Marc. CXXXI. cum multis aliis Nilianis scriptis. v. cat. codd. gr. Marc. p. 75. — *Florentiae* in cod. Medic. saepe citato XVIII. nr. 16. et 17. (*Bandin.* I. p. 421.) — in cod. quondam *Gudiano,* nunc Guelpherbyt. v. Gudii biblioth. p. 543. nr. 79.

18. *De diuersis malignis cogitationibus* liber. In *Suaresii* collect. p. 512. sqq.

19. *Capita 33. per gradus disposita.* In *Suaresii* collect. p. 543. lat. p. 262. inc. ἰατρεὸς ἐστιν ἕξις χειρίστη ψυχῆς. In cod. Medic. citato XVIII. nr. 20. v. *Bandini* l. c. p. 421. conf. supra nr. 4.

20. *Spirituales sententiae per alphabetum dispositae, vna cum aliis quibusdam* in *Suaresii* collectione p. 548. et p. 552. lat. p. 263. Conf. quae Suaresius ex cod. Barberino addidit p. 625. In cod. autem Medic. cit. tres diuersae eiusmodi sententiarum occurrunt collectiones: nr. 21. inc. ἀρχὴ σωτηρίας ἡ σεαυτῦ κατάγνωσις, (gr. et lat. in Bibl. patrum, Paris. 1624.) nr. 22. aliae: inc. ἄτοπόν ἐστι καὶ διώκοντα· et nr. 23. aliae 26. versibus: prima est ἀρχὴ ἀγάπης, ὑπόληψις δόξης. *aurea paraenetica:* inc. ἀρχὴ σωτηρίας *etc. Vindobon.* in cod. caes. XII. nr. 5. v. *Kollar.* supplem. ad Lamb. comm. p. 108. v. supra ad nr. 4.

21. *Institutio ascetica ad Monachos.* In *Suaresii* collectione, p. 553. In cod. caesar. XII. nr. 4. *paraeneses,* quarum init. ἀκρασίαν βρωμάτων πρέποντες νηστεία. v. *Kollar.* loco paullo ante citato. Add. Lambec. IV. p. 408. nr. 3. *Zachar.* iter etc. p. 56. In cod. *Laur.* cit. num. 8. *Sermo quartus* additur. inc. ἀκρασίαν βρωμάτων· et nr. 7. *ad iuniores monachos instructio,* etiam inter *Nili* epistolas libr. III. nr. 303. p. 446. ed. Allatii. Prior, n. Institutio etc. est in cod. *Laurent.* Medic. III. nr. 19. plut. 10. v. *Bandini* cat. I. p. 472. — Eadem est quoque in cod. *Taurin.* CCIV. fol. 60. et fol. 93. *instructio* etc. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 369.

22. *Sententiae CXXXV. abducentes monachum a corruptibilibus,* editae a *Suaresio* p. 557-575. Incipit: Ὁδὸς εἰς ἀρετὴν ἡ τῦ βίυ φυγή. In cod. *Barocc.* CCXIII. in cod. *Laur.* cit. nr. XIII. sunt sententiae 94. et *sermo* IX. est in inscriptione. — In cod. *Taurin.* CCLII. nr. 95. v. catal. codd. gr. Taur. pag. 369. et conf. supra, not. ad nr. 4. In cod. gr. Oliu. Cromwelli, cat. codd. Angliae tom. I. nr. 295. ex Nilo excerpta in suis ad Monachos exhortationibus; ib. *Nili* fragmentum.

23. *Sermo in illud euangelii* (Lucae XXII. 36.): *qui nunc habet saeculum, tollat.* Inc. τὸ προκείμενον ῥητόν· In *Suaresii* collect. gr. et lat. p. p. 575-590. latine in tomo 27. Bibl. patrum Lugdun. p. 266. *Oudin.* l. c. p. 1256. adnotat, quatuor aut quinque vltima, modo memorata, opuscula in nonnullis codd. msst. adtribui Euagrio, monacho. *Paris.* in cod. B. publ. MLIII. nr. 6.

24. Te-

24. *Tetrasticha paraenetica versibus heroicis et elegiacis.* *Vindobonae* in cod. caesareo CCLIII. nr. 28. Tetrasticha paraenetica, ἡρωελεγεῖοι siue versibus heroicis et elegiacis. Inc.

Ἀνθεμόεις παράδεισος ὁ τῶν ἁγίων χορός ἐστιν
Ὀδμῆς ἡδείης πείρατα πιμπλάμενος
Πᾶς ἕν, ὃς παθέεσσιν etc.

Adiuncta sunt iisdem anonymi cuiusdam auctoris antiqua scholia graeca, partim inter lineas, partim in margine posita. v. *Lambec.* comm. V. p. 346. Eadem in cod. *Th. Gale*, supra ad nr. 9. laudato. -- Copiose recenset *I. R. Sinner* in catal. codd. msst. Bernensium etc. Bernae 1760, 8. p. 120. sqq. cod. Bernens. saec. XIII. membran. *Nili carmina tetrasticha hexametra et pentametra*, Παράδεισος inscripta: singulis tetrastichis tituli singulares praefiguntur. Sinnerus aliquot tetrasticha excerpsit, et inter alia notat, omnia tetrasticha esse numero 90. — *Paris.* in B. publ. cod. MLIV. nr. 1. cum glossis inter lineas miniatis; et duobus aut tribus scholiis ad marginem coniectis. *Oxon.* in cod. Barocc. CXI. capita ethica et didascalica XCV. carmine heroelego, ita, vt quodque caput tetrastichon constituat, cum explicationibus vocc. inter lineas scriptis. — *Florentiae* in cod. Laurent. XVIII. nr. 28. plut. 9. eadem: de quo plura scripsit *Bandin.* l. cit. I. p. 422.

25. *Sermones.* Quibusdam operibus citatis in codd. Laurent. additur nomen et numerus *orationum.* In *Montfauc.* bibl. bibliothecar. MSSt. II. p. 1061. A. citantur *S. Nili* homiliae 43. in Bibl. vero *Coislin.* p. 300. idem codex recensetur; sed ita laudatur: *S. Nili, archiepiscopi CPolitani,* (de quo vid. infra §. VIII.) homiliae 43. Prima in *Gregorium, archiepiscopum:* init. οὐδὲν οὕτως ἐπαχθὲς etc. in eodem cod. exstat eiusdem doctrina testamenti forma ex persona patris sui ad monachos suos de coenobitica vita: inc. τῶν κατὰ Θεὸν ἑλομένων ζῆν etc. et alibi. Forsan tamen alii Nilo sunt adscribendae. In *I. H. Maii* tamen Bibl. *Vffenbach.* I. p. 432. nr. XV. cod. VIII. occurrit *S. Nili* homilia, inc. ὡς οὐκ ἔστι βασιλέα κατοικῆσαι ἐν οἴκῳ πένητος etc.

26. *Nili* σκέμματα· λόγος ι': siue *considerationes, sermo* X. capp. XIII. inc. εἴ τις βούλοιτο ἰδεῖν etc. Item

27. Κεφάλαια ξβ'. capp. LXII. quorum primum inc. ὁ Χριστὸς ᾗ μέν ἐστι Χριστός. Vtrumque opusc exstat in cod. Laurent. XVIII. nr. 14. et 19. nec ab Allatio Fabricioque citari, obseruat *Bandin.* l. c. p. 421.

(28.) Narratio de Pachone, bellum meretricium patiente et vincente in cod. laudato *Laurent.* nr. XXV. *Bandinius* tamen l. c. adnotat, in fine huius opusculi ab alia manu scriptum legi, id esse *Athanasii, monachi;* at *Fabric.* ad Allat. p. 39. not. *r.* animaduertit, illam *narrationem* (in *Suaresii* collect. p. 355.) et *sermonem dogmaticum de S. S. Trinitate,* (etiam a *Suaresio* p. 358-376. editum ex codd. MSS. auctoritate p. 610.) a viris doctis tribui Euagrio, Pontico. conf. infra §. IX.

(29.) A *Suaresio* p. 697. adnotatum est in bibl. Barberina et Vaticana exstare sub *Nili* nomine MS. Λόγον εἰς τὴν προσκύνησιν τῆς ἁγίας ἁλύσεως τοῦ ἁγίου καὶ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων

ςόλων Πέτρȣ, et incip. *ὅσοι τῷ τȣ̃ Κορυφαίȣ τῶν Ἀποςόλων θείῳ ἔρωτι γενόμενοι κάτοχοι·* enimuero *Fabric.* l. c. p. 39. 40. not. *x.* istam, ait, in celebritate catenarum Petri homiliam iunioris cuiusdam Nili esse mihi persuaserim.

30. Nilus de doctoribus et discipulis in cod. B. publ. Paris. MCLXXXIX. nr. 29. nisi pars sit alius operis aut alius Nili opusculum. —

31. Nili martyrium S. Theodori, edidit *Andr. Gallandius* in bibl. graeco-latina veterum patrum, IV. p. 114. Abest a bibl. patr. Paris. et Lugd. — *martyrium Theodoti Ancyrani* v. infra inter elogia Sctorum etc. s. vol. IX. p. 149. vet. ed.

— *Nili* vita S. *Philareti*, in Act. SS. Antwerp. Ianuar. tom. I. p. 954. sqq.

Nicephor. libr. XIV. cap. 54. laudat Nili scriptum *aduersus graecae superstitionis sectatores.* v. *Fabr.* ad Allat. not. *h.* p. 36. Allatius vero p. 38. sq. alia excitat. — Caueus p. 427. „Epistolae, ait, vt videtur, plurimae desiderantur. *Epistolae ad Heliodorum Silentiarium* atque alterius *ad Olympiodorum* praefectum fragmenta adducuntur in actione 41. synodi 7.“ Exstat igitur tom. VIII. concil. ed. Venet. 1729. fol. in actis concilii Nicaeni general. VII. act. IV. p. 875. et in cod. *Laurent.* XVII. nr. 16. plut. 8. teste *Bandinio* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 360. — *Nilus* libr. III. ep. 11. ipse refert, se concinnasse librum amplum *περὶ κατανύξεως de compunctione.* v. *Allat.* p. 40. ibique Fabricii not. *y.* In multis codd. plura Nili opera aut opuscula iunctim collecta scriptaque, in his igitur plura, quae recensuimus, forsan etiam alia ignota incertaue, aut confusa cum aliis aut aliter inscripta, exstant: e gr. in codd. *Venet.* CXXXI. p. 75. catal. — *Taurin.* (cat. p. 369.) *Coislinian.* (v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 184. 199. 400. 417.) — *Augustan.* Vindel. (v. *Reiser.* indic. etc. p. 25.) — *Escorial.* (v. *Plüer* itinerar. per Hispan. p. 185.) in codd. *Paris.* B. publ. (cat. tom. II. passim.) — In indice ad *Montfauc.* Bibl. biblioth. msst. voc. *Nilus* permulti eiusmodi codd. in variis bibliothecis obuii designantur. — Qui *Niliani* codd. *Vindob.* in bibl. caesarea custodiuntur, eos vno obtutu videbis indicatos in indice ad *Nesselii* catal. codd. caesar. p. 96. sq.

V. *Nilus, abbas.* In cod. Vaticano DCCXXXIII. exstat Nili, abbatis, *λόγος συμβȣλευτικὸς πρὸς Θεόδωρον* Ἀββᾶν etc. *oratio exhortatoria ad Abbatem Theodorum Byzantinum ex relatione ipsius Theodori.* Incip. *διηγήσατο ἡμῖν ὁ* Ἀββᾶς *Θεόδωρος ὁ Βυζαντεὺς, ὅτι ἀπῆλθον πρὸς τὸν* Ἀββᾶν *Νεῖλον·* Allatius p. 45. propter stili diuersitatem dubitat, illum librum esse Nili CPolitani. In indice quidem biblioth. Bodlei. in cat. codd. Angliae etc. multa adscribuntur Nilo, abbati, quae sunt Nili, ascetae. In cod. caesar. *Vindob.* CCXXXIV. nr. 5. 6. 7. diserte inscribuntur *τȣ̃ ὁσίȣ πατρὸς ἡμῶν* Ἀββᾶ *Νείλȣ de virtutibus* capp. 43. tum de temperantia et oratione capp. 150. et capp. octo de octo vitiosis cogitationibus, quae Nilum, ascetam, habere parentem, in superiore paragrapho vidimus. Nonne ille etiam a plerisque *martyris,* ab aliis *episcopi* titulo, quo iure, quaue iniuria, insignitur? v. *Allat.* p. 43. sqq. num per incuriam? an religionis studio?

VI. *Nilus, Scholasticus.* Eius tetrastichon in Satyri imaginem, ex crustis sectis paruis marmoreis factam apud Antiochenos, in libro IV. Anthol. epigrammat. p. 480. edit. Wechel. v. *Brodaei* adnotat. supra, vol. IV. p. 485. et *Iacobs* Anthol. gr. tom. III. p. 235. eiusque

animaduerff. tom. XI. p. 23. f. commentar. vol. III. part. I. p. 23. Inter Nili, ascetae, epistolas, a Possino et Allatio editas, leguntur etiam missae ad Nilum, scholasticum. — Quis sit ille *Nilus monachus*, cuius *Dogmatica Panoplia contra omnes haereses* et *decem orationes contra Mahometem* in biblioth. patriarchae CPolit. et nobilium quorumdam CPolitanor. feruntur exstare, ignorat Allatius. Iste quidem praecipue, qui contra Mahometem oratt. scripsisse dicitur, Nilus, asceta, multo antiquior, esse non potest. v. etiam *Possevin.* in catal. MSSt. adparatui sacro subiectis, p. 46. et 44.

VII. *Nilus iunior, Rossanensis* s. *Roscianensis.* Huius βίος etc. *vita scripta olim graece a contubernali et synasceta eius discipulo,* (quem, nonnulli autumant, fuisse Bartholomaeum circ. a. 1020.) latinitate donata a *Io. Matthaeo Caryophilo*, archiepisc. Iconiensi, Romae 1624. 4. Exstat quoque in bibliothecis versio msta *Sirleti,* patris purpurati, et *Feder. Metii,* episcopi Thermularum: libere vertit *Nic. Balduccius*, vita di S. Nilo, fondatore del Monasterio di Grotta Ferrata. Romae 1628. 4. etiam 8. — Nilus ipse functus est partibus calligraphi ac librarii, codices describendo. Eius iussu (anno Graecorum MMMMMMCDXCIV. h. e. an. Christi CMLXXXVI. vt ex fine patet,) descriptus cod. in quo Isidori Pelusiotae epp., adhuc seruatur in monasterio Cryptae Ferratae. v. *Montfauc.* in Palaeogr. gr. p. 45. et 105. Idem vero in diario Ital. p. 334. in Tusculano situm, ait, monasterium Cryptae Ferratae *nono* saeculo a Stis. *Nilo* et *Bartholomaeo*, abbatibus, excitatum, qui, grassantibus in Calabria Saracenis, eodem confugerunt. Num Nilus ille libros composuerit, inquirit et contendit pluraque de eo profert *Allatius* p. 49. sqq.

VIII. *Nilus, patriarcha* (aut vt in cod. caesar. vocatur, *archiepiscopus*) *CPolitanus*, laudatur in synodico msto, quod legebatur apud Thessalonicenses dominica Orthodoxiae, deinde illatum est in bibl. Vatican. Secundum *Georgium Cyprium* in chronico ecclesiae graecae p. 277. hic Nilus per viginti annos, (Labbeo per octo tantum,) patriarchatum CPolitanum tenuisse traditur. v. Allatium ibique Fabr. notam p. 51. sq. Scripsit orationem ad deum contra Barbarorum incursionem, bellum intestinum, famem, pestem et mortem subitam; gr. exstat in cod. caesar. Vindob. LXIX. nr. 3. et latine vertit ediditque sine textu gr. *Io. Sambucus*, Patauii 1555. 4. (non, in folio, vt perperam scripsit *Phil. Labbeus* in diss. histor. da scriptorib. eccles. tom. II. p. 126.) Multus est de illa oratione eiusque auctore *Lambec.* comm. vol. VIII. p. 1098. sqq. et corrigit Allat. qui illam orationem adscripsit Nilo, ascetae, multo antiquiori. Namque Nilus, patriarcha, (vt *Kollar.* ad Lamb. p. 1101. adnotauit,) initio a. 1380 successit Philotheo, et a. 1388. ineunte diem obiit supremum. — In eadem bibl. aliud est eiusd. orationis exemplum, quod quidem ex superiore ortum esse videtur *Kollario* in supplem. ad Lambec. comm. p. 766. sq. de cod. CXXXVI. Vid. etiam *Nesselii* catal. codd. part. V. p. 65. et 100. — *Franc. Car. Alterus* in edit. sua *Phrantzae chronici*, Vindob. 1796. fol. p. 149. ex cod. caesareo (in Nesselii catal. codd. part. V. p. 98. cod. XLVIII.) primus gr. edidit Nili, archiep. CPolitani, Πιττάκιον s. epist. ad Vrbanum, papam. conf. eumdem *Alterum* veber Georgianische Litteratur, Vindob. 1798 8. p. 210. sq. — Add. *Oudin.* l. c. pag. 1257. et *Caveum* l. c. tom. III. pag. 77. — In cod. Coislin. *Nilo, archiepiscopo CPolitano,* adtribuuntur quaedam; v. supra de Nilo, asceta, nr. 25.

IX. *Ni-*

IX. *Nilus Damyla*, Italus in monasterio Carcassinorum in insula Creta, clarus a. 1400. Latinorum hostis infensus. Ei, duce *Labbeo* in Bibl. noua MSS. p. 89. adtribuit Allatius) *opus ad Maximum et praecepta de seruanda recta fide.* 2) *de ordine in diuina Triade* (v. upra de *Nilo*, *asceta* nr. 28.) *de processione Spiritus S. et aliis quaestionibus.* (In *Montfauc.* Bibl. bibliothecar. MSS. I. p. 698. D. E. citantur inter codd. Sfortianos *Nili expositio in Missam;* eiusdem *epistolae ad Maximum de processione Spiritus Scti.* *Paris.* in B. publ. cod. MCCXCV. nr. 14. *Nilus Damyla de custodia rectae fidei;* atque nr. 11. et in cod. MCCLXXXVI. nr. 14. *aduersus illos, qui Spiritum Sctum e Patre et Filio procedere statuunt, ad Maximum.* catal. codd. Paris. tom. II. p. 275. de illo Nilo. — In cod. *Laurent. Medic.* VIII. nr. 20. plut. 86. sunt excerpta theologica de Spiritu S. ex variis patribus; in his vocatur *Nilus*, nescio, quis? a *Bandin.* in cat. codd. gr. III. p. 324.) 3) eadem excerpta s. collectanea sunt, auctore Labbeo, in cod. regio MDCCCXIX. Ex libro nr. 1. fragmentum gr. lat. exhibet *Allat.* libr. adu. Hottinger. cap. 19. p. 441. — *Caueus* in hist. litt. scriptor. eccl. tom. II. p. 86. sq. primum obseruat, opus de ordine in diuina Triade esse mst. in B. Vaticana, praeter ea de eo haec quae sequuntur, adnotat: „Collectanea insuper elucubrauit ad Maximum, monachum, ex sacris litteris, aduersus eos, qui contradicunt, S. Spiritum non ex Patre procedere, sed ex Patre et Filio; et tractatus 2. alterum de Damaso, papa, et fide antiquae Romae, alterum de Synodis duabus Photianis; MSS. in bibliotheca regis Galliae. Ex postremo tractatu fragmentum gr. lat. profert *L. Allatius* de synodo Photiana cap. 9. p. 179. aliud libr. de consensu lib. 2. cap. 18. §. 10. aliud e penultimo tractatu habet in Addendis p. 1375. aliud ex secundo opere, ibid. libr. 2. cap. 18. §. 7. Alia fragmenta vide apud eumdem de Consensu libr. 2. cap. 9. §. 5. et libr. 3. cap. 2. §. 3." Hactenus Caue. Add. infra §. XVI. et XVIII.

X. *Nilus* nomine, solo, notus; lib. *de ratiocinationibus*, lat. tantum editus, interprete *Io. Baptista Rasario*, Lugd. 1547. fol. post Ammonium in voces, Magentinum in libros de interpretatione etc. v. catal. bibl. Leidens. p. 155. nr. 38. v. supra, vol. III. p. 215. et p. 501. inter Peripateticos phil.

XI. *Nilus*, ecclesiae gr. archimandrita, cognomine *Doxapatrius*, postea factus Notarius patriarchalis magnae ecclesiae CPolitanae et Protoproëdrus Syncellorum, simul etiam Nomophylax imperii Romanorum. Vixit quoque aliquamdiu Panormi in Sicilia. In Sicilia quidem sub rege, Rogerio, circa an. 1143. scripsisse dicitur librum *de quinque patriarchalibus sedibus. Guil. Caue* in scriptorum eccles. historia litter. vol. II. p. 133. sq. eum claruisse a. 1043. frustra statuit. Sed adnotator ad edit. Cauei Basil. 1745. iam correxit Cauei errorem, et, Rogerius inquit, regnare coepit a. Chr. 1130. cuius iussu Nilus notitiam Patriarchatuum scripsit a. Graecorum 6651. vt ipse dicit, i. e. a. Chr. 1143.[f]) Ex illa sedium patriarchalium notitia ampla et praeclara exhibuit fragmenta *Leo Allatius*, interdum indignabundus, et culpans, de concordia eccles. orient. et occident. libr. I. cap. 2. 8. 9. 10. 12. 14. 16. 17. 24. et ex Allatio *Rich. Simon.* ad calcem Historiae criticae, editae gallice, de fide et ritibus orientalium. Integrum vero librum ex codice Leuini Warneri, (hodie in B. *Leidensi* publ. v. catal. B. illius p. 337. nr. 76.) recentiore manu a. 1611. descripto, gr. et lat. *Steph. le Moyne*, in suis

 Variis

f) v. supra, vol. IV. p. 666. not. *o.* vbi tamen pro *Nici* legendum est *Nili.*

Variis facris, tom. I. p. 211. add. eiusd. prolegomena, et cl. *I. M. Schroeckh.* hift. chriftian. eccles. tom. 29. p. 375. fqq. Exhibuit etiam *Emman. Schelftrate* in Adpendice tom. II. Antiquitatis ecclefiae illuftratae, Romae 1697. fol. Conf. fupra, vol. IV. p. 666. not. *o.* — Tempus haud repugnare videtur *Fabricio* in not. *d.* ad Allat. p. 53. fq. eumdem hunc effe Doxapatrium, cuius *Nomocanon,* iuffu Ioannis Comneni editus, cum Doxapatris explicationibus MS. exftat Romae in cod. bibl Patrum S. Bafilii: de quo plura fcripfit *Montf.* in diario italico p. 216. fqq. et in Palaeographia graeca p. 62. et 302. et Montfauc. recenfionem repetiit *Oudin.* in comment. de fcriptor. eccl. tom. II. p. 1180. fq. vbi de Nilo noftro fufius differit. Hic ibidem agit de *Doxapatris* (τȣ̃ Δοξαπάτρȣ) carmine in Arium de laudibus Athanafii, praefixo codici MSto Operum Athanafii Bafilienfi, manu ipfius Doxapatris fcripto, et edito a *Felckmanno* in adpendice ad edit. Athanafii Commelinian. Heidelbergae 1600. et inde in ed. Paris. 1698. Sed Fabric. in nota cit. dubitat, idemne, an alius fit Doxapater, parens iftius carminis. — *Oudin.* ibid. ex *Lambecii* comm. vol. VIII. pag. 958. fq. longum exfcripfit locum de *Nicolai, Doxapatri,* (τȣ̃ Δόξα πατρὶ et iisdem, quibus *Nilus Doxap.* functus erat, honoribus ornati,) *expofitione in S. Gregorii Nazianz. tetrafticha iambica et alia nonnulla eiusdem carmina,* quae proftat in cod. caefar. XLVII. Add. de *Nilo Doxap.* *Io. F. Sim. Affemanni* S. S. rer. italic. tom. III. p. 582. *Hamberger* zuverl. Nachricht. IV. p. 172. fq. *Saxii* Onomaft. II. p. 238. — Ab illa *Nili Dox.* aetate haud longe remotus *Fabricio* in not. cit. videtur *Nilus, monachus,* ad quem *Mich. Glycae* epiftola, edita ab Allatio de confenfu vtriusque ecclefiae p. 1194. Male fufpicabatur Allatius p. 84. Nilum, ad quem eft fcripta Glycae epiftola, *effe Nilum, Triclinium,* (v. infra, §. XIX.) ad quem Barlaamus, vltra vero CC. ann. iunior Glyca, mifit epiftolam, adnotante Fabricio. Sed de aetate Glycae vid. *Lamii* diff. de eo, pag. 6. fq. in Deliciis eruditorum, Florent. 1736. 8.

XII. *Nilus, monachus Siculus,* tempore Michaelis Palaeologi, qui praefuit Graecorum imperio ab a. Ch. 1260–1282. de cuius prudenti confilio parfimoniaque in dandis beneficiis ab Allatio quidem damnata, v. *Georg Pachymerem* lib. III. cap. 21.

XIII. *Nilus, italicorum dogmatum propugnator,* fub Alexio Comneno, qui regnauit ab a. C. 1081 ad 1118. venit Cpolin in eaque commoratus, cum Armenis coniunctus, haerefes fparfiffe, et vna cum fociis in fynodo condemnatus effe dicitur ab *Anna Comnena* Alexiad. libr. X. fub init. p. 269. fq. cuius locum longum excerptum dedit *Allat.* p. 55. fqq. Idem notauit lib. II. de confenfu eccles. occidental. cum orientali cap. X. §. 4. illius Nili anathema legi etiam in Triodio, dominica orthodoxiae f. prima Quadragefimae. Is vero Nilus non diuerfus eft a Nilo, Aegyptio monacho, de quo infra, §. XV.

XIV. *Nilus Cabafila, archiepifcopus Theffalonicenfis,* de quo, quoniam romano epifcopo minus aequus fuit, multa grauiter fcripfit *Allatius* p. 59. fqq. Floruit a. Chr. 1314. fecundum *Sax.* in Onom. II. p. 347. fed fecund. *Warton.* et *Rob. Gerium* in adpend. ad Caue hiftor. litter. p. 39. (vbi Gerius copiofe agit de Nilo Cabafila,) item fec. *Oudinum* in Comment. cit. III. p. 917. fqq. de aetate illius late differentem, et *Hamberger* in Z. N. IV. p. 545. circ. a. C. 1340. fub Io. Cantacuzeno, imper. (non confundendus cum *Nicolao Cabafila,* eius fratris filio et fucceffore circ. a. 1350. de quo multus eft Allatius l. c. pag. 71. fqq.) Quod contra

contra Latinorum opiniones animo calamoque scripsit acri, ab iis, qui Latinis addicti erant doctrinis studiisque, et qui adhuc a romani pontificis stant partibus, acriter vituperari, contra a Graecis fere omnibus, et ab iis, qui Protestantes hodie vocantur, valde laudari solet. Add. *Le Quien* Orient. Christian tom. II. p. 55. Varia autem scripsisse dicitur. Lucem tamen tantum adspexerunt eius *1) Oratio, de caussa dissidii ecclesiarum latinarum et graecanicarum*, quam eam esse statuit, quod pontifex romanus cognitionem ac iudicium ad oecumenicam synodum deferre detrectet; contra ea ipse solus controuersiae magister ac iudex sedere velit, reliquos vero discipulorum instar dicto audientes habere; quod quidem ab apostolorum et patrum legibus actionibusque sit alienum.

2) De primatu papae libellus. De editt. et codd. postea sermo erit. In praesenti iuuat, ducibus Allatio, Gerio atque Oudino, subiicere aliorum, qui Nilum Cabasilam parentem habuisse dicuntur, et in biblioth. quibusdam adhuc latent, scriptorum indicem.

Βιβλίον κατὰ Λατίνων [m]) etc. *aduersus Latinos certatio instar Enchiridii, illis deseruiens, qui cum iisdem concertare cupiunt.* Incipit: τῶν ἐν τῇ θεολογίᾳ δογμάτων, τὰ μὲν ἐςὶ ῥητῶς κείμενα.

Πρὸς τὸ συμπέρασμα ἢ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· λόγος α'· *Ad conclusionem, siue de Spiritu S. Oratio prima.* Incipit: καὶ ταῦτα δὲ ἡ τῶν Λατίνων ἐκκλησία συνηγοροῦσα τῇ δόξῃ τῇ ἑαυτῆς. *Fabricius* in nota *x.* p. 65. ad Allatium: „Λόγος, ait, rectius fortasse redditur *liber* siue *dissertatio.* Vidrat porro Allatius, qui p. 858. de consensu eccles. or. et occid. Nilo libros XLIX. de processione Spiritus S. contra Latinos tribuit. Sane XLIX. argumenta Latinorum proposuit et dissoluere conatus est Nilus hoc in opere, quod mst. exstat in bibl. caesarea [n]), aliisque, vt Basileensi, Veneta SS. Ioannis et Pauli aliisque. V. *Nesselium* in cat. bibl. Vindob. p. 181.“ De codd. paullo post agemus.

Λόγος β'. Init. ὅ τι καὶ ἡ τῶν Ἀποςόλων παράδοσις.

Λόγος γ'. Init. ἔτι γε μὴν καὶ ἐκ τῶν ἀποφάσεων.

Λόγος δ'. Init. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου.

Λόγος ε'. Init. Καὶ μὴν καὶ ἐκ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου.

Λύσεις τῶν προτάσεων τῶν Λατίνων etc. *Solutiones propositionum Latinorum, quibus se concludere opinantur, Spiritum S. ex Filio procedere.* Init. πάντα μᾶλλον, ἢ τὰ τοιαῦτα γένοιτ' ἂν ἀληθῆ.

Ὅτι οὐκ ἐςὶ Λατίνοις, συλλογισμοῖς χρωμένοις etc. *Latinos non posse suis syllogismis demonstrare, Spiritum S. ex Filio procedere.* Init. λοιπὰ δὲ οἱ συλλογισμοὶ etc.

m) In cod. *Coislin.* CCCXLI. fol. 310. inscribitur Νείλου Θεσσαλονίκης τοῦ καβασίλα κατὰ Ἰταλῶν (aduers. *Italos*) πρόχειρον. v. *Montfauc.* B. Coisl. p. 455.

n) vid. *Lambec.* comment. V. p. 379. sq. vbi quoque profitetur, ab Allatio id opus diuisum esse in libros quadraginta nouem, quum illi reuera tantum sint tot vnius libri capita.

Λύσεις τῶν συλλογισμῶν etc. *Solutiones argumentorum Latinorum de processione Spiritus S.* Init. *τοῦτο δὲ καὶ ἐξ ἀναντιῤῥήτων λόγων δῆλον ἐστιν.*

Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως etc. *Eiusdem de processione Spiritus S. excerpta,* — De hoc opere copiose disputat *Allatius* p. 66. sqq. Fabricius vero in not. *b.* p. 68. primum monet, *Georgium Scholarium* in prooemio syntagmatis sui, graece in 4. Londinensibus typis editi, inter recentes Graecos, qui aduersos Latinos bene scripsissent, primum locum Nilo nostro tribuere; tum, Demetrius quoque, ait, Chrysoloras Nili opus in synopsin contraxit, et Demetrium Cydonium, qui Nilum refellendum sumserat dialogo singulari, confutauit, de quo *Allatius* de consensu etc. p. 862. et pag. 71. de Nilis.

In cod. Vaticano DCXXXII. et cod. *Coislin.* CCCXV. nr. 8, (v. *Montf.* B. Coisl. p. 427.) item *Florent.* in cod. Medic. XIII. nr. 18. plut. 74. et nr. 27. *Cabasilae* ad Cydonem epistola. (v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 107.) exstat *Nili* nostri ad Nicolaum Cabasilam, sororis suae filium epistola theologica, cuius principium: *περὶ τῆς ἐννοίας τῶν συγγραμμάτων σου.* — Adnotante iam Fabr. in not. *u.* p. 61. in bibl. caesarea, teste Nesselio p. 365. part. I. cod. CCLXII. exstat etiam *Nili, Thessalon.,* epistola ad eumdem Nicolaum Cabasilam de oratione eius encomiastica in S. martyrem, Demetrium. Huius vero epistolae principium non est a verbis: *ἡ δὲ αἰτία δηλοῖ δι᾽ ἣν καὶ ὧδε τέτακται,* vt legis in adpendice ad Cauei hist. litter. (at in noua ed. Basil. etiam correctum est,) sed verba illa librarii sunt, quibus rationem manifestam esse ait, quare in cod. illo caesareo orationibus Nicolai Cabasilae, Nili epistola subiungatur. Clare id patet ex iis, quae protulit *Montfauc.* de cod. memor. Coislin. qui eamdem, de qua Fabric. superiora adnotauit, epistolam continere videtur. — Clarius vero intelligitur ex iis, quae *Lambec.* V. p. 430. sq. de eodem cod. caesar. quem numerat CCLXVII. adtulit. — In cod. *Naniano* CXIV. nr. 6. est Nili, Thess., epistola ad Nicolaum Cabasilam; at in catal. codd. gr. Nanian. p. 231. non indicatur epistolae principium. — Binae epistolae, nunc primum editae, altera *Nili Kabasilae,* altera Demetrii Cydonii, progr. auctore *C. F. Matthaei.* Dresdae. 1789. 4. — De epist. ad Christodulum vid. supra ad §. IV. nr. 8.

Caue denique animaduertit, *Nili,* Thessal., *epistolas* ad Demetrium Chrysoloram, Demetrium et Prochorum, Cydonios fratres, exstare mst. in cod. Vaticano DCXXXII. — et opus contra Barlaamitas et Acindynianos mst. in bibl. Vallicell. teste *Possenino* in Adpend. ad adparat. sacr. pag. 21.

Codices, in quibus Nili nostri scripta continentur, paucis, quoad fieri potuit, enumerabo. Enimuero nec satis adcuratum, nec plenum indicem praestare possum, quoniam catalogi ipsi codd. quos ad manus habeo, msstorum Nilos et Cabasilas interdum confusos, nec codd. diligentem descriptionem praebent. *Montfauc.* quidem in Bibl. bibliothecar. MSSt. tam in indice, quam in catalogis singularum biblioth. minus caute curateque versatus videtur. Sic in tom. I. p. 474. D. in cod. Venet. Marci inesse scribit *Nili Cabasilae* de processione Spiritus S. cuius nullam inueni mentionem in cat. codd. gr. Venet. Marc. et ita aliquoties factum esse aut erratum deprehendi. Quare, quae accepi, reddo, hoc Catone contentus. — Eodem *Montfaucono* auctore in libro cit. p. 502. B. sunt in bibl. Ambrosiana *Mediolan. Nili* Thessal. sermo de caussa defectionis Graecor. ab ecclesia; item de imperio papae; Enchiridion aduer-

aduersus Latinos etc. nec non Nili alterius*) compend. de Syllogismis. — In indice Nilo Thessalon. adscribuntur, quae supra, §. IX. de *Nilo Damyla* ex Montfauc. citauimus. — *Paris.* in bibl. publica sunt, secundum catal. codd. Paris. vol. II. *Promtuarium aduersus Latinos* in quatuor. codd. — Dissertatt. de Spiritu S. in cod. MCCLXII. in quo etiam exstant opusc. de modo cum Latinis disputandi; Solutiones illorum, quae a Latinis obiici solent, et lib. de syllogismo atque de primatu papae, qui liber vna cum dissert. de Spir. S. et aliis Nilianis custoditur etiam in cod. MCCLXXXVIII. — In bibl. publ. *Leidensi* Nili Thess. opus de caussa dissidii Graecor. ab Latinis, et versio illius libri latina, manu Bonauent. Vulcanii descripta. v. cat. bibl. Leid. p. 343. et 344. nr. 3. ac 9. Contra in *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. I. p. 601. A. de bibl. Lugd. Bat. ex Spizelio citantur Nili, archiep. Thess., *opera omnia* graece MS. in fol. — *Monachii* in cod. CXXIII. *Nili libri 49.* contra Latinos de processione S. Spiritus; de primatu summi Pontificis et id genus aliis quaestionibus controuersis. v. cat. codd. gr. Bauar. p. 53. — *Vindobonae* in bibl. caesarea, in cod. CCLX. sunt 1) index graecus variorum Nili Thessal. librorum contra Latinos; 2) liber de caussis dissensionis eccl. inter Latinos et Graecos; 3) liber contra primatum papae; 4) enchiridion cum Latinis disputandi; 5) de processione Spiritus S. v. *Lambec.* comm. vol. V. p. 376. sqq. — *Oxoniae* in bibl. Bodleiana, sec. cat. codd. Angliae etc. I. nr. 3036. de primatu papae, gr. in tom. II. nr. 2253. s. cod. CXLII. *Vossian.* de quo *Paull. Colomesius* ea, quae sequuntur, adscripsit: „*Marci, archiepiscopi Ephesini, orationes de Latinorum purgatorio*, ac de iis, quae tractata fuere in synodo Florentina. Ex his orationibus colligo, anonymi orationem de purgatorio, a Salmasio operi de primatu subnexam, *Marci, Ephesini*, non esse, vt nuper scripsi in Obseruatt. sacris et in Bibl. selecta. Quaerendum itaque, cuius haec oratio sit auctoris. Alii sane *Nicolao Cabasilae*; alii *Nilo, Thessalonicensi*, eam tribuunt." — *Patauii* in cod. bibl. S. Ioannis, *Nili Thessal.* oratio de caussa dissensionis et diuulsionis ecclesiae Graecor. a Latinis in latinum versa a *Leonello Cheregato*, episcopo Arbonse. v. *Iac. Phil. Tomasini* Bibl. Patauin. MSSt. pag. 13.

Denique memorabo editiones paucorum illorum, qui formulis descripti sunt typographicis, libellorum.

Princeps eaque admodum rara edit. est: Νείλȣ — *Nili, Thessolonicensis, libellus de primatu romani pontificis. A Mathia Flacio, Illyrico, in latinum sermonem conuersus, cum praefatione eiusdem.* Francof. excud. Dau. Zephelius. a. 1555. min. 8. In longa praef. seu potius epistola nuncupatoria ad Sigismundum, regem Poloniae, Flacius primum testatur, se hunc libellum a probo et fide digno homine accepisse, ex satis vetusto codice Venetiis descriptum: tum libere et grauiter disserit de caussa controuersa aliisque dogmatibus ecclesiae romanae propriis. Fabricius vero in nota *l.* ad Allatium pag. 60. fallitur itaque, ait, Richard. Simon, qui lib. IV. Bibl. criticae p. 24. Vulcanium primum huius libri editorem fuisse adfirmat. Editionem vero Basileensem graecolatinam a. 1544. 4. a *Guil. Caueo* memoratam, non vidi, et exstare non credo. Certe quod *Casimir. Oudin.* p. 627. supplementi de scriptoribus ecclesiast.

o) In aliis codd. tribuitur *Nicolao Cabasilae*, de quo postea sermo erit. In cod. Paris. bibl. publ. MMCDLXXXIX. nr. 8. *Nilus Thessalon. de syllogismo.*

ecclesiast. scribit, primum illo anno 1544. typis Oporinianis prodiisse Nilum cum Flacio contra Brunum, neutiquam ita se habet, quum inuectiua Conradi Bruni in centurias Magdeburgens. edi primum coeptas a. 1559. ad quam Flacius respondet, lucem demum viderit a. 1565. Flacii refutatio inuectiuae a. 1566." Hactenus Fabric.

In catal. bibl. *Leidensis* pag. 57: inter libros editos, sed sine die et consule, nec satis distincte, quaenam sint msta, exstare varia scripta, in vno volumine comprehensa, traditur: *Meletii* epistolae de potestate papae. *Georgii Coressii* dialogus de eadem. *Nilus et Barlaam* de eadem. Anonymus de igne purgatorio. *Gabrielis* libri duo de iniquo crimine, quasi Orientales sint schismatici ab ecclesia romana. Omnia graece 4. Quaedam esse MSS. addidit catalogi confector. Forsan est exemplar eiusdem editionis, a *Brüggemanno* in: View etc. p. 452. ita citatae: Νείλε-Βιβλία δύο· Τὸ πρῶτον περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἐκκλησιαστικῆς διστάσεως· Τὸ δεύτερον περὶ τῆς ἀρχῆς τῦ πάπα, cum *Meletio* et aliis de eodem argumento scriptoribus. (Londini) sine nota anni. in 4. — Ibidem versio Niliani libri de primatu papae *anglica*, a *Thoma Gressop* facta, Londini typis Henr. Sutton. 1560. 8. ex *Herberti* typogr. antiquit. vol. II. p. 845. citatur. —

Nili de primatu papae et purgatorio, gr. et lat. per *B. Vulcanium*, (cod. gr. Vaticano vsum.) apud Rapheling. Lugd. Bat. 1595. 8. Seorsim edita versio vtriusque libr. *latina* per *B. Vulcanium*, Lugd. Bat. eod. an. 8. memoratur in cat. bibl. Leidensis pag. 216. nr. 486. editio autem graeca et latina ibid. p. 46. fin. et pag. 60. bis. Subiunxit porro Vulcanius gr. et lat. initium disceptationis Graeci et quorumdam καλδηναρίων, *(Cardinalium)* atque excerpta quaedam eiusdem argumenti ex aliis Nili scriptis, et libellum de igne purgatorio, eiusdem, vt credibile est, Nili. Add. Colomesii iudicium, paullo ante sub finem recensionis codicum memoratum. Latine denique subiunxit excerpta e synodo Florentina. — Contra Vulcanium, qui, de auctore incertus, Nilum Thessalon. eumdem fecit cum *Nicolao* quodam, *Methones* episcopo, et binominem hunc Nilum fuisse opinatus est, disputant Salmasius in praefat. ad suam edit. mox memorandam, et vberius Allatius pag. 61. sqq. atque *Oudinus* l. c. pag. 923. sq. — Editio, a *Claudio Salmasio*, tum vix viginti annos nato, suasu Bongarsii curata, est inscripta:

Nili, archiep. Thessalon., *de primatu papae romani lib. duo.* item *Barlaami*, monachi. Cum interprete vtriusque latino. *Claudii Salmasii* opera et studio cum eiusdem in vtrunque notis. Hanouiae, typis Wechel. ap. Claud. Marnium et hered. Io. Aubrii. CIƆIƆCIIX. (1608.) 8. Plenior inscriptio legitur post praefat. *Nili* — libri duo I. de causis dissensionum in ecclesia. II. de papae primatu. Quibus accesserunt alia quaedam: Initium disceptationis cuiusdam Graeci et quorumdam Caldenariorum ex veteri Roma. Loca nonnulla, ad idem argumentum pertinentia, excerpta e variis eiusdem *Nili* scriptis. De purgatorio igne lib. I. Omnia gr. et lat. *Bonauentura Vulcanio* interprete. Adhaec, Excerpta ex actis generalis octauae synodi, quae, Ferrariae incepta a. MCCCCXXXVIII. peracta fuit Florentiae, tempore Eugenii P. P. IV. Salmasius vsus est cod. palatino et altero Ludouici Seruini, cuius nomini quoque inscripsit suam editionem. Illam edition. recusam esse Heidelberg. 1608. et 1612. tradit *Niceron*. in Memor. viror. doct. tom. II. p. 402. ex versione german. Baumgarten. Nec Salmasium iam senem

senem postea huius operae puduit: nam libro suo *de primatu Papae*, Lugd. Bat. 1645. 4. excuso Nilum iterum subiunxit, et, quem Nilo comitem dederat, Barlaamum Monachum περὶ τῆς τȣ̃ πάπα ἀρχῆς, de qua ed. copiose dissteritur in Thesauro bibliothecali, tom. III. Norib. 1739. 4. p. 431. sqq.

Nicolaus Cabasila, quoniam *Nili Cabasilae* Thessal. ex fratre nepos, eiusdemque, defuncti vita, in munere successor fuit, inprimis cum patruo saepe confundi solet; huic quoque in hac Bibl. gr. praeeunte *Allatio* p. 71. sqq. succedat. Claruit circ. a. 1350. Primum quidem fuit Sacellii imperialis curator, quo munere perfungens, missus est a Ioanne, patriarcha CPolitano, a. circ. 1346. ad Cantacuzenum imp. vt eum ad imperium deponendum adduceret, anno autem 1347. a Cantacuzeno CPolin recens expugnatam ingresso, ad Annam imperatricem in palatium legatus est, vt ei pacis conditiones, a victore illi latas proponeret. Conf. ipsum *Cantacuzen.* hist. Byzantinae lib XIV. cap. 16. IV. cap. 39. etc. ac *Lambec.* comment. V. p. 389. sqq. Vir fuit omnino doctus et multos edidit ingenii sui foetus; quorum tamen paucis lucem adspicere licuit per inuidiam et quod Latinorum non erat patronus, contra eorum acerrimus osor: quamquam hac in re, et num contra S. Thomam Aquinatem scripserit, non omnes consentiunt VV. DD. v. Allatium, inprimis *Oudin.* commentar. de scriptorr. eccl. III. p. 983. sqq. vbi vitam scriptaque Nicolai Cabas. late persequitur: adde de eius praecipue scriptis *Henr. Warton* et *Robert. Gerium* ad Guil. Caue l. c. vol. II. p. 51. 53. et *Du Pin.* Hist. eccles. vol. XII. p. 89. etc.

Scripta tam edita quam inedita ea, quae sequuntur, ab Allatio et Fabricio ad illum, ab Oudino reliquisque commemorantur. Excerpta sunt in *Niceph. Gregorae* historia Byzant. v. supra vol. VII. p. 655.

Ἑρμηνεία κεφαλαιώδης etc. *compendiosa interpretatio in diuinum officium s. Liturgiam.* Primum latine, interprete *Gentiano Heruetiano*, edita Venet. 1548. 8. deinde in Liturgia SS. patrum, curante *Io. S. Andrea*, canonico ecclesiae Paris. et *F. Claudio de Sainctes*, Paris. theol. Paris. 1560. fol. rec. in edit. ad Parisiensem facta Antwerpiae 1562. 8. et in Bibl. patrum Lugdunensi tom. 26. p. 173. Add. in cat. bibl. Leidensis p. 33. citat. edd. *Graecus* textus primum ex codd. Paris. cura *Frontonis Ducaei* prodiit in Auctario PP. biblioth. veterum 1624. tom. II. p. 200. dein in tom. XII. bibl. Morellianae. Fabric. in nota ad Allatium p. 72. hoc opus, inquit, videtur etiam respicere Allatius, quando pag. 123. contra Hottingerum inter Graecos, qui de azymis contra Latinos scripsere, Nicolaum Cabasilam laudat. Ex Cabasilae expositione Missae passim loca producit in eodem libro p. 76. 89. sq. 109. sq. 134. 145. 153. 204. etc. Quando Allatius de Nilis negat, Cabasilam de processione Spiritus S. contra S. Thomam et romanam ecclesiam scripsisse; Fabric. in nota *o.* p. 73. animaduertit, id tamen Allatium fateri in libro II. de consensu p. 858. sq. Atque, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. I. p. 470 *D.* exstat in bibl. *Veneta* Marci, *Cydonii contra Cabasilam pro S. Thoma et processione Spiritus S.* p) Ibid. p. 469. *A.* memoratur cod. eiusdem bibl. *Barlaam et Cabasila* de

p) In cod. CLVI. et CLVII. catal. codd. gr. Venet. Marc. p. 89. vbi confector catal. addit, MSt. haberi in cod. Barocc. XC. et in Bibl. caesarea.

de processione Spiritus S. in fauorem Graecorum. Add. cat. codd. Venet. Marc. pag. 84. de cod. CLII. et pag. 284. de cod. DXXVI. coll. cel. *Morellio* in Bibl. MSt. gr. et lat. I. pag. 92. — Insuper *interpretatio in Liturgiam* exstat in pluribus codd. msstis. — Secundum *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSt. I. p. 186. *B.* et pag. 191. *B.* Romae in cod. Ottobon. gr. — p. 502. in duobus codd. bibl. Ambros. *Mediolan.* — p. 707. *D.* in bibl. *Sfortiana.* — *Venetiis* in cod. Bibl. Marc. DVI. *Nic. Cabasilae encomium S. Theodorae*, eiusd. *interpretat. in Liturgiam*, et *in S. Demetrium.* v. cat. codd. gr. Marc. p. 271. — ibid. in codd. *Naniano* CXVI. nr. 4. et 5. et CXVII. nr. 3. v. cat. codd. gr. Nan. p. 236. et 237. — In catal. codd. gr. *Taurinens.* p. 108. obseruatur, in cod. XXX. fol. 219. esse *totius liturgiae graecae explanationem;* sed sine vllius auctoris nomine. Enimuero *Chrisiph. Matth. Pfaff* in epistola de catalogo MSStor. codd. Bibl. Taurin. in nouis actis eruditor. Lips. 1752. p. 447. illum libellum monet, esse *Nicolai Cabasilae*, Thessalon. — *Paris.* in octo codd. bibl. publ. — In cod. *Coislin.* CCCXV. cum aliis multis scriptis Cabasil. v. *Montfauc.* Bibl. Coislin. p. 427. —

Monachii in codd. Bauar. LIX. CVII. CXII. CXIII. et CXXVIII. v. cat. codd. gr. Bauar. p. 17. 41. 43. 44. et 53.[q]) — *Vindobonae* in codd. caesar. CCLXVII. in quo multa exstant Nic. Cabas. scripta, nr. 18. — CCLXVIII. — LIII. nr. 36. *explicatio duplex sacrarum vestium in diuina Liturgia vsitatarum et eorum, quae in Liturgia aguntur.* v. *Lambec.* comment. V. p. 435. 445. et vol. VIII. p. 1021. — *Oxon.* in Bibl. *Bodlei.* in cod. Barocc. LXXV. *expositio missae, capp.* 45. et in cod. CVII. incipit: Διὰ τί μὴ ἐξ ἀρχῆς. — in cod. XCI. cuius init. *μετὰ δὲ τὴν δοξολογίαν.*

De vita in Christo libri sex, seu potius septem, in quibus praecipue agitur de baptismo, sacra vnctione et eucharistia. Sex libri latine prodierunt, interprete *Iac. Pontano* [r]), cum *Philippi Solitarii* dioptra, s. regula rei christianae ad Callicum monachum, *Ioannis Carpathii* documentis spiritualibus, et cum *Cabasilae oratione contra foeneratores*, (de qua postea sermo erit) Ingolstad. 1604. 4. dein, in Bibl. patrum Lugdunensi, tom. XXVI. p. 136. in Bibl. patrum Colon. et Morellianae adpendice. Ex quatuor prioribus libris fragmenta quaedam profert *L. Allatius*, aduersus Creighton, p. 422. sqq. 531. it. contra Hottingerum, p. 49. sq. 97. 108. et *Petr. Arcudius* de concordia libr. II. c. 21. et passim. Codices, in quibus insunt libri mem. praecipui laudantur, *Vindob.* in Bibl. caes. cod. CCLXVI. nr. 2. libri *quinque*, sed *Lambec.* comm. V. p. 414. adnotat, librum illum, qui in hoc cod. est *quintus*, in Pontani edit. lat. recte adpellari et reuera esse librum *sextum:* in eod. cod. nr. X. liber *quintus* de vita in Christo, quo agitur de consecratione altaris. (*Lambec.* V. p. 417.) — in cod. CCLXVII. nr. 20. in quo *septem* sunt libri de vita in Christo; septimus autem nondum est nec gr. nec lat. editus, animaduertente *Lambec.* V. p. 435. sq. — in cod. CCCXXXVI. libri *quinque.*

q) Secundum nouam classem, nouumque codd. ordinem in bibl. Bauar. multo diligentius curatius que codd. describere coepit cel. *Ign. Hardt* in I. Chr. L. Bar. *de Aretin* Beyträgen zur Geschichte und Litteratur; quorum sex priores fasc. prodierunt m. Iul. — Dec. a. 1803. et III. priores fasc. (tot enim in manibus habeo,) 1804. 8. In fasc. I. 1804. p. 23. est cod. LIV. qui olim numerabatur CVII. differt hic cod. ab edit. p. 34. in cod. LVIII. olim CXII.

r) ex cod. Bauar. XXXIX. v. catal. codd. gr. Bauar. p. 11.

quinque. *Lamb.* V. p. 626. sq. — libri VI. in cod. *Sfortiano.* v. *Montfauc.* in bibl. B. MSSt. I. p. 703. *C.* — libri *ſeptem* in cod. *Coislin.* CCCXV. qui continet *Nic. Cabas.* opuſcula, quae recenſet *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 426. ſqq. Conf. *Caſauboniana* a Io. Chriſtph. Wolfio euulgata, Hamburg. 1710. 8. p. 39. ſq. et *Caſauboni* exercitatio XVI. ad Baron. nr. 30. vbi lemmata *ſeptem libror. de vita in Chriſto* graece producit ille e cod. regio, et magna cum voluptate a ſe lectos teſtatur.

Nic. Cabas. expoſitio in viſionem Iezechielis, prophetae, in qua ſuper quatuor animalia ſimilitudo throni et ſuper ſimilitudinem throni, ſimilitudo veluti ipſius hominis etc. incipit: πᾶσα προφητεία καὶ θεωρία etc. — Tum alia *expoſitio* in viſionem proph. Ezechielis, in qua oſſa hominum arida priorem recipiunt ſpeciem: inc. τὴν τοῦ θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐπιδημίαν etc. et *tertia* expoſitio (Allatio incognita,) in prophetae Ezechiel. viſionem: init. πᾶσα προφητεία καὶ ὅρασις εἰκόνες ἦσαν etc. *Tres* hae expoſitiones exſtant *Vindobonae* in cod. caeſar. CCLXVII. nr. 9. 10. 11. (*Lambec.* vol. V. p. 431. ſq.) et in cod. *Coisl.* CCCXV. fol. 135. ſqq. (*Montfauc.* Bibl. Coisl. p. 427.) — nec non in cod. Paris. Bibl. publ. MCCXIII. nr. 9. 10. 11. — Vna expoſitio ibid. in cod. MDCXII. nr. 10. — Duae priores in cod. caeſar. CCLXVI. nr. 5. et 6. (*Lambec.* V. p. 415. ſq.) — Secunda *Venet.* in cod. Marc. DVI. ſub fin. (v. cat. codd. gr. Marc. p. 271.)

Orationes 1) in paſſionem I. Chr. inc. ἀκούετε ἱερανέ· etc. locum inde producit Allatius contra Creygthonum p. 425. *2) in adſcenſionem I. Chr.* inc. αἱ Χάριτες μὲν ἐπὶ τῶν προτέρων χρόνων etc. *3) in natiuitatem S. Mariae.* princ. καὶ πρῶτα μὲν τὸν Θεὸν ἐνταῦθα καλῶμεν. *4) in adnuntiationem S. Mariae.* init. εἴ ποτε δεῖ χαίρειν ἄνθρωπον. *5) in magnum martyrem Demetrium, miraculorum effectorem:* inc. πόλλων ὄντων καὶ μεγάλων· locum ex hac orat. adfert *Allatius* contra Hottinger. p. 203. *6) in S. Theodoram, miraculorum effectricem;* inc. ἐμοὶ γὰρ πολλῶν τὰ σὰ θαυμαζόντων· edidit eam gr. et lat. *Godfrid. Henſchenius* in actis SStorum die V. April. tom. I. Locum inde produxerat Allatius contra Hottinger. p. 204. — *7)* oratio *in tres theologos, Baſilium, Gregorium et Io. Chryſoſtomum;* quam orat. non eſſe huius *Cabaſilae* foetum; ſed *Philothei,* patriarchae CPolitani, et *Philothei* orationem in tres illos patres legi in cod. Vaticano DCCCIX. p. 100. contendit *Labbeus* in diſſ. hiſtor. de ſcriptoribus eccles. tom. II. p. 114. Enimuero Fabric. p. 76. ad Allat. not. *y.* docet, *Philothei* orat. gr. ac lat. vna cum Dioptra Philippi Solitarii etc. editam a *Iac. Pontano,* Ingolſtadii 1604. 4. et hinc in auctario Ducaeano, Paris. 1624. tom. II. pag. 313. et lat. tom. 26. Bibl. patrum, Lugd. p. 217. longe diuerſam eſſe ab oratione *Cabaſilae* in eosdem ſacros triumuiros, quae msta eſt in Bibl. caeſarea, (cod. CCLXVII. nr. 14. et *Lambec.* vol. V. p. 433. Labbeum iam refutauit, vel ex initiis orat. Philothei atque or. Nicol. Cabas. demonſtrando vtriusque orat. diuerſitatem. Fabricius praeterea et ab aliis, inquit, laudatam eſſe illam beatorum Doctorum trigam a Ioanne Euchaitarum metropolita, (v. *Allat.* pag. 112. de Simeonum ſcriptis,) Theodoro Metochita et Matthaeo Camariota aliisque, obſeruarunt viri doctiſſimi. Confer acta SStorum tom. 2. Iun. pag. 933. ſq. vbi de feſto, quod in honorem communem Baſilii, Nazianzeni et Chryſoſtomi a Graecis die 30. Ianuar. celebratur, auctore Ioanne metropolita Euchaitarum temporibus Alexii Comneni, litem ambitioſam, quae inter Baſilitas, Gregoritas et Ioannitas orta fuerat, ita componente, vt diceret, tres illos ſimul ſibi viſos

 adeſſe,

adesse, testatos, se vnum esse apud deum, itaque nec sua caussa contendendum de praerogatiua, sed cultum ipsorum communem vno die coniungendum. Confer etiam Nicolai Rayaei tractatum praeliminarem actis Sctor. tom. II. Iunii praemissum. Hactenus *Fabric.* — *Philothei* et *Io. Euchaitarum* metropol. oratt. in tres illos patres, atque *Nicol. Cabasilae* quaedam contra Latinos, sunt *Romae* inter codd. Vatican. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSt. p. 12. *D. B. Nicol. Cabas.* orationes quaedam msst. Romae in bibl. Barberina; sed quaenam sint, non additur in *Montfauc.* bibl. cit. p. 175. *E.* Nec *Montfauc.* lib. cit. in indice codd. Vatican. adduxit, nec Allatius, eos codd. peruestigans, reperire potuit orationes LXXXVIII. quas alii in codice quodam Vatic. exstare scripserunt, et, vt Allat. addit, Nilone, an Nicolao adsignandae sint, ipsi viderint. Romae in Bibl. *Chiggia Nic. Cab.* orationes quaedam. Sic minus curate citat cod. *Montfaucon* in diario ital. p. 238. — Add. vol. IX. p. 72. 90. 95. 112. 114. 147. vet. edit. sed aliae plures *Nicolai Cabasilae* oratt. ab Allatio praetermissae, latent in codd. bibl. Paris. atque caesareae. Fabric. in not. *t.* p. 74. ad Allat. graecis verbis, vna cum initiis singularum multas refert. Add. Caueus atque Oudinus locis citatis. Ex catal. igitur supplebo, easque quas ex Allatio numeraui, simul adtingam. *Paris.* in Bibl. publ. cod. MCCXIII. secundum cat. codd. gr. Paris. tom. II. p. 254. suo quaeque ordine sunt supra memoratae orr. nr. 3. 4. 1. 2. 5. 6. 7. Praeterea reperiuntur in eodem codice *Nic. Cabas.* homiliae *1) in laudem S. Nicolai;* (etiam in cod. MCCXLVIII.) *2) in dormitionem deiparae; 3) in Andream iuniorem,* qui Hierosolymis martyr obiit; *4) ad Iesum Christum. 5)* orat. *ad Augustam de vsuris; 6) ad Athenienses, de ava misericordiae; 7) aduersus Gregorae delirantis somnia; 8)* or. *qua Pyrrhonis de veritatis criterio sententia impugnatur; 9) in laudem Matthaei* Cantacuzeni filii; *10) in laudem Annae, Palaeologinae,* imperatricis. — In cod. caesareo CCLXVI. sunt ex Allatio iam designatae oratt. nr. 3. 4. 6. In illo cod. et cod. CCLXVII. nr. 23. exstat quoque Nic. Cabasilae oratio, (vti dicitur, pariter in cat. codd. gr. Paris. in cod. CMLXX. *homilia;* in cod. autem MCCXIII. mem. *opusculum) de vsura contra foeneratores.* (*Lambec.* V. p. 416. sqq.) Latine versam edidit illam *Iac. Pontanus* cum Cabasilae libris VI. de vita in Christo, lat. etiam. Ingolst. 1604. 4.*s*) — Contra in cod. caesareo CCLXVII exstant oratt. ex Allatio a me citatae, hoc ordine, nr. 2. 3. 4. 1. 5. 6. 7. Insuper leguntur in eodem cod. oratt. ex cod. Parisin. laudatae nr. I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. Tum in eod. cod. caesareo, nr. XV. *Adlocutio ad S. martyrem, Demetrium.* v. *Lambec.* V. p. 428. sqq. qui etiam reliqua Nic. Cabas. quae in illo codice supersunt, opuscula, ibid. recenset; ego vero iam supra memorata omittam.

Liber de magistratuum ciuilium iniquis ausis circa res sacras. Est quoque in codd. Paris. CMLXX. et MCCXIII.

Solutiones

s) Notante Fabricio pag. 73. sq. *oratio in foeneratores* gr. etiam lucem vidit, quamuis haud integra, Augustae Vindel. 1595. edente *Dauide Hoeschelio,* ex cod. msto Maximi Margunii. Integram cum orat. *S. Epiphanii* in sepulturam Christi, gr. ac lat. vulgauit *Simon. Simonides,* Samoscii 1604. 4. Sed in *Ianozki* Nachricht. von denen in der Zaluskischen Biblioth. befindlichen Büchern part. V. p. 217. sqq. recensetur quidem illa Epiphanii oratio at nulla fit mentio *Nic. Cabas.* orationis illi adiunctae.

Solutiones argumentationum quinque contra rhetoricam s. artem dicendi. Legitur quoque in cod. Paris. MCCXIII.

Tredecim epigrammata versibus heroicis; quae singula recensent *Lambec.* V. p. 439. et *Fabric.* ad Allat. p. 77. not. *b.* Huc refer cod. Paris. laudatum MCCXIII. vbi nr. 25. est *Nic. Cabas. epitaphium*, versibus heroicis, Nili Thessalon. cum aliquot eiusdem Nicolai epigrammatibus. In cod. *Coislin.* CCCXV. (in quo sunt memorata aliaque *Nicol. Cabas.* opuscula et epistolae,) *heroica carm.* in sepulturam auunculi; in sepulcrum patriarchae Isidori et alia carmina in translationem reliquiarum S. Theodorae, in canonem S. Demetrii, et alia, teste *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 428.

Oratio encomiastica in imperatorem, (Andronic. Palaeologum.)

Epistolae sedecim, in cod. autem caesar. CCLXVI. nr. 9. sunt tres epistolae. (v. *Lamb.* V. p. 416.) In cod. *Coislin.* laudato sunt quatuordecim et *Cydones* epistola ad Cabasilam. — *Florentiae* in cod. Laurent. XIII. nr. 24. sqq. plut. 75. sunt epistolae quatuor et Nili Cabas. Thessalon. epistola ad Nicol. Cabasilam. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 107. — In cod. Paris. MCCXIII. nr. 8. epistola ad Nilum Thessalon. et nr. 27. variae epistolae: (quot vero sint et ad quosnam scriptae, non indicatur in cat. codd. Paris. II. p. 255.)

Libell. de syllogismo. In cod. caesar. CCLXVI. nr. 21. incipit: Ἄτομόν ἐςι, τὸ ἐν ἀριθμῷ, οἷον ὅδε ὁ ἄνθρωπος· in cod. autem *Ambros. Mediol.* notante Allatio pag. 76. initium est: Σκοπός ἐςι τῷ συντάγματι διδάξαι τὸ εἶδος τῶν συλλογισμῶν· quem vero alii tribuunt Nilo Thessalon. v. supra §. XIV. de codicibus. In cat. codd. Angliae etc. II. p. 60. nr. 2238. nude citantur inter codd. Vossian. *Syllogismi Cabasilae.*

Ab Allatio adhuc memorantur:

Nic. Cabasilae Κανὼν ἰαμβικὸς μετὰ σχολίων τῇ ἑορτῇ τῶν θεοφανείων.

Eiusd. alius canon iambicus cum scholiis in festos dies.

Eiusd. ἐξήγησις *in librum tertium magnae constructionis Ptolemaei:* inc. ἐν δὲ τούτῳ τῷ συντάγματι σκοπός ἐςιν. Edit. vna cum magna Syntaxi Ptolemaei ac Theonis Alex. graecis in Ptolemaeum commentar. Basil. 1538. fol. p. 151. sq. v. supra ad vol. V. p. 284. vol. IV. p. 213. et vol. IX. p. 176. sq. adnotata. *Oxon.* in Bibl. Bodlei. inter codd. *Henr. Sauilii,* nr. MMMMMMDLXXII. sqq. exstat *H. Sauilii versio latina* partis almagesti, et commentariorum Theonis et *Cabasilae*, voll. III.

In cod. *Paris.* Bibl. publ. MCCCLXXIII. nr. 6. inedit. opusc. *de anima:* incip. διττὸς λέγεται ἡ ψυχή· et fragmentum illius in cod. MCCCLXXXIX. nr. 3. — in cod. MCCCLXI. nr. 13. *de sacra stola,* de qua iam supra ad opus: *Interpret. Liturgiae,* fin. quaedam adnotaui; et Caueo videtur esse adpendix quaedam ad opus liturgicum. Ab eodem Caueo citantur e codd. *Responsio* ad interrogationem, *quis sit finis incarnationis dominicae?* — *Expositio* verborum Gregorii Nazianzeni: ὦ τῆς καινῆς μίξεως, ὦ τῆς παραδόξου κράσεως,

D 3 (quae

(quae habentur in oratione 38. tom. I. opp. gr. lat. edit. Paris. p. 620.) — *Interpretationes* in acta concilior. et SS. patrum canones etc. Sed haec sufficiant! — *Allatius* in fine adiecit tertium, *Demetrium Cabasilam*, itidem Thessalonicensem.

XV. *Nilus*, *monachus aegyptius*, sed hunc eumdem esse Nilum, italicorum dogmatum propugnatorem, de quo supra §. XIII. animaduertit Fabr. in nota *e* ad Allatium, p. 78.

XVI. *Nilus*, *metropolita Rhodius*, cuius tamen patria Chios fuit. *Caueo* in hist. litter. scriptor. eccl. tom. II. pag. 60. suspicante vixit circa a. 1360. Barlaamo et Acindyno, si non aetate par, saltem non diu posterior, quoniam desinat in synodo CPolit. ab Isidoro patriarcha habita, (quam quidem nonam adpellat,) quae Barlaamum condemnauit. Ab eorum parte, qui Barlaamitas damnarunt, Nilus stetit et hostis erat Latinorum acerrimus, Gregorium Palamam sectatus [t]). Secundum Freherum in chronologia factus est patriarcha CPolit. sed subdubitat Caueus. Scripsisse dicitur *1) orat. in sanctam matronam*, quae ab Allatio gr. et lat. est euulgata. conf. vol. IX. p. 122. vet. ed. *2) de versibus anacreonticis*. MSt. in cod. regio Paris. CMI. et MDCCXXVII. memorat *Labbeus* in nou. bibl. MSS. p. 110. v. supra, vol. VI. p. 301. sqq. — *3) de lapidibus, de confectione vnguenti mosaici, de generatione artificiosa, de an. bisexto*, in cod. bibl. *Escorial.* teste Allatio p. 80. contra in indice codd. in *Pliüeri* itinerario per Hispan. p. 185. citatur *Nili* metrop. Rhod. *de lapidum virtutibus*. Sed quod in cod. illo inscribitur: Νείλȣ Μητροπολίτȣ Ῥόδȣ τȣ̃ Διασωρηνοῦ [u]), Allat. addit, *si idem fuerit cum superiori*, iam habemus illius agnomen. *4)* Inprimis notanda est eius *enarratio synodorum*. siue *synoptica narratio de synodis oecumenicis nouem*, edita a *Iustello* patre, ad calcem Nomocanonis Photiani, Paris. 1615. 4. a *Iustello* filio in bibl. iuris canonici. ib. 1661. fol. tom. II. pag. 1155. item ab *Harduino* concil. tom. V. p. 1479. Locum de synodo 6. 7. 8. et 9. Fabr. noster infra in vol. XI. p. 179. sqq. vet. ed. retulit. Idem ibid. monuit, diuersam esse hanc synopsin ab eiusdem *Nili explanatione canonum synodicorum*, *Georgii Coressi*, et *Io. Lascaris* notis illustrata, de qua v. Fabric. ibid. p. 48. et vol. IX. p. 520. not. *c*. vet. ed. — In cat. codd. gr. Taurin. p. 156. cod. LIV. continere dicitur *quatuor Homilias Nili metropolitae Rhodii*, Damilae *dicti*, Allatio, Oudino et Fabricio incognitas. Plures igitur fuerint Damilae, sic forsan nominati, antequam cucullum monachi induerunt: conf. supra, §. IV. atque alii distinguunt duo illos Damilas. v. *Oudin.* tom. III. p. 1137. qui aetatem nostri *Nili Rhodii* adsignat circ. a. 1370.

XVII.

t) Huc reducam, quae *Fabric.* infra vol. X. p. 472. ed. vet. addidit: „De eodem (Nilo Rhodio,) vt Palamitarum suo aeuo principe, publice conquestus est *Nicolaus Methonensis* episcopus libro in Palamam, obtinuitque, vel inuito *Philotheo* patriarcha CPol. (cuius illum circa a. 1366. exarchum fuisse, idem *Fabr.* infra vol. XI. p. 178. ed. vet. tradidit,) vt sacro Rhodio solo deturbaretur. v. *Nicol. Comnenum* p. 226. qui in aula dictum fuisse notat cognomento Διαβολον hunc Nilum, et ad ineptias vsque Philothei adulatorem. Depositionem eius, cui Philotheus suffragari noluit, successor huius Macarius CPol. confirmauit, cuius synodica depositionis apud Canonarcham, Christophorum Campanum Chium exstat, id. p. 227.

u) Sic inscribitur in cod. *Taurin.* CCLXXV. περὶ λίθων Νείλȣ μητροπολίτȣ Ῥόδȣ Διασωρηνȣ. vid. cat. codd. gr. Taurin. p. 379.

XVII. *Nilus Xanthopulus*, qui postremis imperii Graecorum temporibus inter Graecorum Psalmodos recensetur, et qui multa toparia hymnosque, in ecclesia vario modo concinendos, composuit. v. Allat. p. 81.

XVIII. *Nilus Tarchaniota*, monachus. Graeci antequam in Italiam proficiscerentur, in synodo CPolitana se praepararunt, et viros doctos atque idoneos, in his Nilum Tarchaniotam, delegerunt, Latinorum obiectionibus promtius responsuros; sed imperator illum, vt monachellum dicacem, reiecit, ne maledicentia in synodo contra rem bene gestam, magna Graecis detrimenta adferret. v. *Syluestri Sguropuli* veram historiam vnionis non verae inter Graecos et Latinos; siue concilii *Florentini* exactissimam narrationem, gr. scriptam, et latine versam a *Roberto Creyghton*. Hagae Comit. 1660. min. fol. v) Sect. III. cap. 1. Contra Creyghthonum grauiter declamitat *Allatius* p. 82. sqq. Quoniam a Sguropulo dicitur *Hieromonachus*, Fabric. ibid. in not. *i.* forte, ait, hic ipse est *Nilus Hieromonachus* clarus post millesimum et quadringentesimum a Christo annum, *Damyla* w) dictus in saeculo, antequam inter monachos nomen profiteretur suum, Italus gente et in monasterio Hierae Petrae Carcasinorum in Creta insula versatus, de quo obiter ex Labbeo supra Allatius §. IX. sed post eos de eo edoctus plura retulit lib. 2. de consensu vtriusque ecclesiae cap. 18. p. 859. 870. et eius scripta memorauit: *ἔκθεσις παρὰ τῶν θείων γραφῶν, συναθροισθεῖσα ὑπὸ* Νείλȣ *ἱερομονάχȣ, Δαμυλὰ τȣ̃ κατὰ κόσμον ὀνομαζομένȣ, πρὸς τȣ̀ς ἀντιλέγοντας, ὅτι τὸ πανάγιον πνεῦμα ȣ̓κ ἐκ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἀλλ᾽ ἐκ τȣ̃ πατρὸς καὶ υἱȣ̃* — tum *de Damyla papa* etc. *de synodo oecumenica prima et secunda* tempore Photii patriarchae, *προστάξει βασιλικῇ κατὰ* Νικολάȣ *τȣ̃ τότε πατριάρχȣ.* Ex his fragmenta dat *Allatius* de consensu p. 622. 857. 916. 1375. sq. contra Hottinger. p. 441. de synodo Phot. p. 178.

XIX. *Nilus Triclinius*, superioribus fere aequalis, virtute, dicendi arte et prudentia conspicuus, quem Barlaamus, monachus Italus, arbitrum delegit sibi controuersiarum, quae inter ipsum et Gregorium Palamam versabantur, eiusque sententiae subiecit ac permisit earum disceptationem, vt *Allatius* p. 84. ex Barlaami epistola ad eumdem Nilum demonstrauit. Idem *Allatius* ostendit, Nilum quemdam, quem Draudius aliique *historicum* adpellant, aut tamquam dubium producunt, et cuius *historiam graecam* in bibliothecis italicis adseruari scribunt, illum igitur ostendit, esse fictum et nullum alium, ac Io. Cantacuzenum, primo imperatorem Graecorum, dein monachum, qui sub nomine Nili, vtcumque ementiti, Christodulum quemdam (semet ipse? v. supra ad §. IV. nr. 8.) compulerit ad historiam conscribendam. Atque Nili ad Christodulum et Christoduli ad Nilum epistolae Historiae Cantacuzeni praemittuntur.

XX. *Nili Hieromonachi*, qui codices manu sua descripserunt. Sic in calce codd. nomen *Nili Hieromon.* scribae adscriptum in Bibl. *Coislin.* cod. CIX. saec. XI. vel XII. in cod. CXII. scripto a. 6837. (i. a. Chr. 1329.) v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 184. et 186. — Alius scripsit

v) De quo opere v. *Baumgarten* Nachricht. von merkwürd. Büchern, tom. VI. p. 497—515.

w) v. inscriptionem lib. mox citandi.

scripsit cod. caesar. CXXXIV. Chrysostomi in Paullum a. 6953. s. a. Chr. 1445. v. *Montfauc.* palaeogr. gr. p. 79. et 105. atque *Lambec.* comm. vol. IV. p. 195. sq. Add. supra, §. VII.

XXI. His succedant alii. *Nilus* quidam monasterium S. Mariae Hodegetriae condidit a. Chr. circ. 1090. v. *Montfauc.* palaeogr. gr. p. 384. sq.

Nilus, quem Leontius *Orthosiadis* consecrauit episcopum, teste auctore vitae Euthymii, in *Cotelerii* monumentis eccl. gr. tom. II. p. 310.

Nili, monachi cuiusdam, testamentum, lingua barbara, Oxoniae in cod. *Barocc.* LIX. (An idem testamentum, cuius supra §. IV. nr. 25. mentio facta est?) — A Fabricio praemisso capitum indici ex ipso Allatio adduntur: *Nilus,* Patrarum episcopus et martyr; — *Nili,* ad quos scribunt Isidorus Pelus. et *Nilus* asceta etc. — *Nilus* Ancyranius, qui composuit martyrium S. Theodoti Ancyrani circ. a. C. 304. passi, de quo Allatius p. 86. de Simeonibus, editum graece e cod. Vatic. cum Papebrochii versione et notis tom. IV. Maii 18. p. 149. et lat. Sirleto interprete, tom. VII. Lipomanni. — Tum *Nilus,* diaconus Alexandrinus, qui subscripsit depositioni Arii. — Acced. *Nilus medicus* nisi idem sit cum *Nileo.* v. infra vol. XIII. p. 351. in Elencho medicorum, et in vol. IV. p. 359. de *Nilo* Antipatri, inter Antidotorum auctores aut inuentores. Sed haec sufficiant: et erunt, qui molestam quamdam sedulitatem culpent: nec mihi placet in hoc partim sterili campo peragrando aut perarando diutius commorari. Subiungam adhuc Fabricianum indicem eorum, ad quos S. Nilus, monachus, scripsit.

Nomina eorum ad quos scriptae exstant Nili monachi epistolae.

Presby-

Comiti

Liriano

Rho-

x) Ὀσκόροδον, ἄλλιον. Coteler. 2. Patr. Apostol. pag. 96.

Theopha-

CAPVT.

CAPVT XXVIII.

DE PSELLIS

[Studio Gottlieb Christoph. Harles.]

Praemonenda. Michael Amorianus, et Sim. Psellus. **I.** ***Psellus senior*** **II.** ***Michael Constantinus Psellus iunior.*** **III.** ***Scripta tam edita,*** **IV.** ***Quam inedita.*** **V.** ***Num praefatus sit in Philippi Solitarii dioptram.*** **VI.** ***Num tertius fuerit Michael Psellus.*** **VII.** ***Ioannes Psellus, et, vti quidam contendunt, Constantinus Psellus.*** **VIII.**

Praemonenda.

Quod Fabricius superiori capite de *Nilis* in eodem volumine quinto subiunxerat *Leonis Allatii de Psellis et eorum scriptis diatribam*, ad edit. Mascardi, a. MDCXXXIII. recusam, additis notis ac supplementis quibusdam; equidem, ne partes veteris editionis nimis discerperem in hoc capite, quod Allatii liber copia rebusque, ab instituto et consilio nostro alienis, abundat, nolui eum integrum repetere; sed satius esse duxi, ex eo potiora, quae viderentur excerpta eaque, quae reperi, et quae, praesertim quod ad notitiam MSSt. codd. pertinet, notatu digna viderentur, breuiter adiicere. Allatius vero absoluit opus 80. sectionibus, quarum notas, vncinis inclusas, suo cuique loco praefixi.

(I.) Primum produxit Allatius *Michaelem Amorianum*, Amorio, Phrygiae oppido, oriundum, imperatorem Constantinopolitanum, qui quidem post Leonem Armenium regnavit et obiit a. Chr. 829. mense Octobri, quum imperasset annos VIII. menses 9. et dies totidem. Illum, qui ab aliis historicis Τραῦλος *Balbus* dici solet, ideo *Psellis* adnumerat, cum quia Ψέλλος et Τραῦλος sint synonyma, tum inprimis quoniam Nicetas Paphlago in vita S. Ignatii, patriarchae, eum diserte vocarit Ψέλλον. Is tamen nihil scripsit. Fabricius autem in nota antiquiorem nominat *Simonem Psellum*, Flauii Iosephi πρόπαππον siue atauum, cuius ipse meminit in limine vitae suae.

II. (II—XI.). Sequitur *Michael Psellus*, senior, ex insula Andro ortus, et Photii discipulus, vir doctus, qui humanitatis et philosophiae sacris initiatus fugientes Musas retardavit, et ingrauescenti barbariei se opposuit. Quod vero magno studio Alexandrinae quoque theologiae pernoscendae se tradidit, et profanis litteris addictus, rem christianam neglexisse videbatur, apud Constantinum, suum quondam discipulum, in suspicionem repudiatae christianae disciplinae venit, ab eoque carmine elegiaco acriter est notatus. Psellus igitur, quum aegre ferret discipuli calumniam, et Photio ad doctrinam christianam curate penitusque addiscendam totum se tradidit, et in longo carmine iambico, quod ineditum Allatius habuit, iniuriam propulsauit, atque, se Christi esse adseclam hostemque falsarum religionum, palam

fassus est. Quando autem ab *Allatio* aliisque, etiam ab *Oudino* de Scriptor. eccles. tom. II. p. 646. (qui, vti *Guil. Caue* in scriptorum ecclesiast. historia literaria vol. II. p. 55. ed. Basil. Pselli aetatem coniicit in a. Chr. circ. 870.) et a *Saxio* in Onomast. litt. part. II. p. 122. (qui cum Baronio Pselli aetatem adligat rectius a. Chr. 859.) dicitur Leonis VI. Sapientis, Byzantini postea imperatoris magister; hoc falsum et *Leonem Byzantium*, Ioannis patriarchae, nepotem, cognomine *Philosophum*, Pselli senioris discipulum, confusum esse cum imperatore, *Leone sapiente*, Photii institutione vso, docuit *D. Car. Frid. Zepernick* in nota ad D. Casp. Achatii Beckii libr. de Nouellis Leonis, Augusti et Philosophi etc. Halae 1779. 8. p. 49. et p. 240. atque iam monuit *Caue* l. c. Psellus senior num scripto aliquid consignauerit, non omnino liquet. Nonnulla quidem opuscula, quae sub Pselli iunioris nomine hodie circumferuntur, aut latent, praecipue *Paraphrasin in plerosque Aristotelis libros, dialogum de operationibus Daemonum, opusculum de daemonibus*, nondum graece editum, *libellum de Lapidibus*, Psellum habuisse parentem, quod ea neque tractandi ratione, neque inueniendi acumine, neque dicendi forma iuniorem sapiant Psellum, Allatius, Caue aliique suspicantur. Quam coniecturam, praesertim de *dialogo de operationibus daemonum*, incertam quidem, at verisimilitudine tamen non destitutam esse, fatetur *Iac. Brucker* in historia critica philosophiae, tom. III. p. 538. vbi de Psello Sen. agit. Praeter alias enim Allatii suspiciones, verisimilius illi videtur, saeculo nono, quo spirabant adhuc monumenta philosophiae Alexandrinae et orientalis, quorum vestigia multa in isto dialogo sunt manifesta, illum virum, ob horum dogmatum cognitionem atque studium in suspicionem vehementer adductum, talem libellum conscripsisse, quam vt saeculo vndecimo homo totus peripateticus talia ediderit. Sed tamen bene addit et caute monet Bruckerus, nihil posse ea de re pro certo definiri, quum etiam iunior Psellus Alexandrinae theologiae notitia non caruisse videatur. Psello seniori librum medicum et therapeuticum, Constantino Porphyrogennetae, nisi ludit inscriptio, nuncupatum, et si vitam eo vsque protraxit, esse tribuendum eumque plura in philosophicis ac rhetoricis composuisse, verisimile esse suspicatur Allatius §. XI. et XII. Quae de erroribus Lilii Gyraldi aliorumque et de Simeone Metaphraste etc. per plures paragraphos late disputat Allatius, hic ea repetere nec lubet nec vacat. Adde quoque de Psello seniore *Pagii* Criticam Baron. a. 858. XI. p. 515. tom. XIV. et a. 902. I. p. 517. tom. XV.

III. (XII—LXXVIII.) *Michael Constantinus Psellus Minor* s. *Iunior*, de quo praeter Allatium, (quem etiam conferes in libro II. de Consensione ecclesiae occident. et orient. cap. 9.) modo alii multi copiosius, modo breuius egerunt: ex. gr. *G. I. Vossius* de histor. gr. libr. II. cap. 26. p. 295. sqq. ed. 2. Lugd. Bat. 1653. 4. (vbi contra Baronium in Annalibus ad a. DCCCL. Bellarminum ac Posseuinum docet, eum neque parem aut supparem fuisse Simeoni Metaphrastae, neque praeceptorem Leonis sapientis imperatoris,) de scient. mathem. c. LIV. §. 14. p. 330. et de philosophia c. XII. §. 36. p. 104. *Pagius* in Crit. Baron. tom. IV. a. 975. X. a. 976. V. a. 1054. II. (vbi de errore Pselli in doctrina de Spiritu S. a solo patre agit Pag. et tradit, Combefisium varia opuscula a Psello composita ante mortem prelo parata habuisse, eaque se ipsum legisse) a. 1066. X. et a. 1071. X — XII. vbi p. 242. Michaelem Psellum nominat *restitutorem litterarum in oriente*. *Ionsius* de Scriptor. hist. philos. libr. III. cap. 20. §. 2. p. 107. sq. ed. Dorn. *Martin. Hankius* de Byzantinar. rerum scriptoribus gr. I. cap.

cap. 26. p. 478. sqq. *Io. Moller.* in Homonymoscopia sect. II. cap. 5. §. 53. p. 503. sq. *Guil. Caue* in Script. eccles. hist. litter. vol. II. p. 136. sqq. *Io. Fabric.* in Hist. bibl. part. I. p. 109. et VI. p. 152. *C. Oudinus* in comment. de scriptt. eccl. tom. II. p. 646 - 684. *Iac. Brucker.* in Hist. crit. philos. tom. III. p. 550. sqq. et tom. VI. p. 544. sqq. *Hamberger.* in Z. Nachr. part. IV. pag. 9 — 21. et in Kurzen Nachricht. part. II. p. 1360 — 1369. *Schroeckh.* in Christl. Kirchengesch. de seniore Psello in parte XXI. p. 204. plura de iuniore Psello in part. XXIV. p. 455. sqq. *Io. Aug. Bachii* Hist. iurisprud. romanae, ed. Stockmanni, Lips. 1796. 8. p. 651. sq. *R. Ceillier* Hist. gen. des aut. eccl. tom. XX. p. 585. aliique a *Saxio* in Onom. lit. tom. II. p. 185. sq. ad a. 1071. (quo tempore potissimum floruit Psellus,) citati. Hi nobis otium fecerunt. Quare nobis eo breuioribus de illo esse licebit. Adde, si vis, quae scripsi in Introd. in histor. L. gr. II. 2. p. 488. sqq. In limine tamen adnotandum est, errare Allatium quando in fine diatribes §. LXXX. (vbi quaedam addidi,) *Michaelem Psellum iun.* discernit a *Constantino Psello*, cui tribuit *Lexicon in Euangelistas*, siue *breuem expositionem difficilium in in iis locorum;* et exstare MS. gr. scripsit in bibl. caesar. Vindob. item ἔκθεσιν πίστεως, *expositionem fidei*, quae incipit: πιστεύω εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ πνεῦμα τὸ ἅγιον, MS. in bibl. Antonii Augustini cod. CLXVI. et in bibl. Laur. Med. cod. XVIII. 1. At hunc *Constantinum Psellum* haud diuersum esse a *Michaele Psello iun.* iam monuit *Cangius* in Glossario graeco p. 1637. voc. ὕπατος φιλοσόφων. Atque in eodem cod. Laurent. aliquot opuscula adscribuntur eidem Constantino, quae Michaeli tribuit Allatius. vid. *Bandini* cat. MSS. gr. Laurent. II. p. 548. et cel. *Morelli* Bibl. MSSt. gr. et lat. I. p. 123. atque cat. codd. gr. Marcian. Ven. p. 312. cod. DXCIX.

Mich. autem *Constantinus Psellus* natus est a. Chr. 1020. Constantinopoli ex consulum ac patriciorum genere ortus, quamuis haud pari felici fortuna vteretur. Quinquennis traditur praeceptori; sed plus debuit improbo labori atque ingenio, quam magistri disciplinae, atque pro conditione temporis illius inficeti et vero barbari in omnibus paene litteris, atque artibus, quibus Athenis primum operatus est, magnos fecit progressus. Fuit enim theologus, Ictus, physicus, mathematicus, philosophus atque historicus. Dein Constantinopoli cum summo plausu in summaque dignitate atque auctoritate philosophiam docuit, rhetoricen et dialecticen; atque tam ore, quam scriptis litterarum artiumque fugam quasi sistere studuit. Quare auctoritate imperatoria nomine et honore φιλοσόφων ὑπάτε, *philosophorum principis*, ornatus est. Nec enim diu latuit singularis illius variaque eruditio imperatores, qui interdum eius opera atque consilio vtebantur. Floruit autem sub imperatoribus Constantino Monomacho, habenas imperii ab a. 1042 — 1054. habente, sub Michaele Stratiotico, Constantini Monomachi, post Theodoram imperatricem a. 1056. mortuam, successore, a quo noster cum duobus aliis senatoribus legatus missus est ad Isaacum Comnenum, quem milites a. 1057. salutauerant imperatorem, ad pacem atque concordiam procurandam; sub Constantino Duca, Comneni ab a. 1060. successore. Post huius obitum Eudocia cum tribus filiis, inter quos Michael fuit primogenitus, imperium aliquamdiu tenuit. Hac nubente Romano Diogeni, qui etiam a. 1068. imperator est declaratus, vt huic initio consiliis aderat, ita Psellus praecipuus ex senatoribus, fuit auctor, vt, illo a. 1071. de gradu summo deiecto, Michael VII. Ducas siue *Parapinaceus*, Constantini Ducae filius fasces, imperii acciperet. v. ipsum apud

* *Zonar.* Annall. libr. XVIII. p. 205. tom. II. ed. Paris. Hunc eiusque fratrem iussu patris literis erudiuit, et priori tantum artium instillauit amorem, vt imperator quum esset, intempestiuis litterarum praecipue poeticarum studiis abreptus, necessarias negligeret imperii curas. Quae res et querela tam Psello, a multis ideo reprehenso, quam ipsi imperatori fuit exitio. v. *Zonar.* l. c. p. 286. Primum Pselli imminuit auctoritatem eius discipulus, *Iohannes Italus*, homo quidem dispari ingenio, naturaque immiti, at facundus et sophista, qui, quum Constantinopolin venisset, in procerum ipsiusque imperatoris gratiam ac fauorem ita se insinuauit, vt Michael Ducas cum fratribus suis delectaretur isto Italo et huius opera veteretur in logicis concertationibus. Tum, exauctorato Michaele Duca et Nicephoro Botaniate a. Chr. 1078. succedente, ab hoc Psellus sua dignitate deiectus, monachi habitum senex induere coactus, et sub Alexio Comneno, a. C. 1081. imperium capessente, in honoribus τῦ ὑπάτυ τῶν φιλοσόφων, aduersarium suum, Ioannem Italum, qui *Princeps philosophorum* declaratus est, vidit successorem. Psellum vero sub Alexio adhuc in viuius fuisse, patere videtur nonnullis viris doctis, (quamquam id aliis dubium videtur,) ex eo, quod a. Ch. 1105. et imperii Alexii Comneni 25. praefationem notasque ad Philippi Solitarii Dioptram conscripsit. Quam diu autem vitam postea egerit, haud constat. Oudin. p. 677. coniicit, Psellum nostrum ad an. circ. 1110. et Alexii Comneni imperantis XXX. aetatem produxisse. Haec omnia latius exposuerunt atque probarunt Allatius Oudin. in cap. sexto, Hanckius et Bruckerus. Praeter ea Allatius (§. XXXI. sq.) refutauit Gesneri errorem, eumdem esse Michaelem Ephesium, (de quo vid. *Brucker.* l. c. pag. 543.) et Michaelem Psellum, de quo (§. XXXIII.) graue hoc tulit iudicium „Hic Psellus, vt doctrina praestantissimus, ita omnium πολυγραφώτατος fuit. Ausim dicere, neminem, ea vel subsequente aetate, graece vel inuenisse acrius, vel ordinasse aptius, vel loquutum eloquentius, vel profundius res pertractasse. Nulla fuit scientia, quam ipse vel notis non illustrauerit, vel compendio non tentauerit, vel optima methodo non expedierit."

IV. Quae autem scripsit, et quae permulta sunt, eorum magna pars adhuc in codd. msstis latet. In recensendis tamen editis non minus, quam ineditis Allatii ordinem potissimum sequar, subiectis Fabricii animaduersionibus. Copiosus quoque est de iis *Oudinus* in dissert. de scriptis Michaelis Constantini Pselli, l. c. ad a. 1060. In primo igitur capite ab eo enarrantur vita et opera illius tam edita quam manu exarata; in capite tertio, quaenam Pselli opera exstent in bibliothecis tam Parisina quam Vindobonensi publicis; in cap. quinto iterum recensentur opuscula Pselli ex MSStis Galliarum regiis et Anglicanis.

Secundum Allatium et Fabricium in notis prodierunt:

(XXXIV.) Pselli *de victus ratione, deque facultatibus, et succi qualitate, elementorum libri duo* ad Constantinum a), imperatorem, latine, Georgio Valla interprete, vna cum Rhazae

a) Ducam vel Monomachum, vt Allatius notauit §. VI. non Porphyrogennetam, vt Gyraldus p. 282. de Poetis. Prodierunt etiam hi libelli de victu humano vna cum aliis variorum scriptis, ab eodem G. Valla versis, Venet. [1488. v. *Maus*, ad Fabr. Bibl. med. et inf. aetatis. VI. p. 281.] 1498. fol. [v. *Panzer.* A. T. III. p. 454. nr. 2547. — *Psell.* de victus ratione, Georg. Valla interprete. Erford. per Wolfg. Schenk. 1499. 4. v. *Panzer.* A. T. I. p. 377. nr. 5. — Interpretamentum lene

Rhazae de pestilentia libro, et Ioannis Manardi, Ferrariensis, in Artem Galeni expositione. Basileae apud Andream Cratandrum anno 1529. in 8.

(XXXV.) Eiusdem *Iambos in vitia, et virtutes* b), item, *Anagogas in Tantalum, Allegoriam de Sphinge, Anagogam in Circem, quae volebat Vlyssem transformare*, Arsenius, Monembasiae episcopus, Romae c) primus vulgarat. Deinde pluribus locis restituta, atque interpolata a Conrado Gesnero, Basileae edidit Ioannes Oporinus d), anno 1544. in 8. vna cum Heraclidis Pontici Allegoriis in Homeri fabulas de Diis, de quibus vide infra in Ioanne Psello

in *Psellum* de natura ciborum communium, s. l. et a. 4. v. *Panzer*. A. T. IX. p. 332. nr. 1020. *H*.] vt editiones Colon. 1526. 8. et Basil. 1557. 8. omittam. In libellis istis imperatoris iussu collectis nullum scriptorem laudat Psellus praeter p. 8. Galenum. De eodem argumento, sed plane diuersus liber Simeonis Sethi exstat ad Michaelem Ducam, imp. cui valde simile scriptum aliud Psello tributum, de quo Allatius infra §. 51. *Fabr*. *Paris*. in bibl. publ. cod. MMCCXVIII. nr. 2. *de victus ratione* opusc. vti ait confector cat. codd. regior. II. p. 463. hactenus ineditum. — *Vindobonae* in cod. caesar. XLVII. nr. 3. est Pselli lib. περὶ διαίτης *de diaeta*. v. *Lambec*. comm. de bibl. caes. libr. VI. part. 2. vol. VI. p. 366. *Florent*. in cod. Laurent. cod. VI. 2. plut. 75. v. *Bandin*. cat. codd. gr. Laur. III. p. 147. qui opusc. quod in eod. cod. nr. 2. sed ἀδέσποτον sequitur, s. *compendiariam synopsin de remediis, et de ratione, qua danda sint, vna cum propriis praeuiis potionibus, nimirum quae prius ad bibendum dare oporteat et purgandum; dein remedia praebere, similiter de trochiscis et heligmatis, insuper et de oleis et emplastris, ac reliquis ad diuersorum morborum curationem conducentibus*, eidem *Psello*, quicumque ille sit, adscribendum opinatur. *Mediolani* in bibl. Ambrosiana *de diaeta*, cum multis aliis Pselli scriptis. v. *Montfauc*. Bibl. bibliothec. MSS. p. 502. *A*. add. infra, sect. LI. Allat. At in pluribus codd. num exstiterit Pselli lib. quod quidem probabile esse videtur, nec ne? dicere non possum. Nam in catall. codd. quibusdam *opera Pselli*, nullo addito, quaenam sint, indicio, huic vel illi MSto inesse, tantum legitur: ex. gr. in *Montfaucon*. bibl. bibliothecar. MSS. tom. I. p. 201. A. *Pselli varia*, in bibl. quadam Romana; p. 476. A. *Pselli quaedam*, in bibl. Veneta, et p. 588. A. in Bibl. Bunar. p. 1199. B. et multa p. 1200. A. in Bibl. Pelliserii, ac p. 1309. B. in 6. codd. Mazar. et ita alibi in aliisque catalogis. Praeter ea multa, quae separatim et ab Allatio citantur, et in MSStis occurrunt, partes esse videntur maioris cuiusdam operis. Hinc moles librorum varii generis titulique, qui etiam diuersimode indicantur, orta fuerit. Denique Psellorum senioris atque iunioris scripta confundi soleat. Quae quum ita sint, equidem quamuis multum temporis in euoluendis catalogis consumserim, et vero perdiderim, plenum omnibusque partibus absolutum librorum cum editorum tum inprimis MStorum promittere neque catalogum. Quare in ordine, ab Allatio seruato, eiusque industria, mutatis mutandis, acquiescere, et, quae ille omisit, adiicere malui, quam peruersa agere. *Harl*.

b) Exstant in cod. *Vindob*. caesar. LX. nr. 2. subiectis tribus epigrammatibus, vno in Basilium M. et duobus in Epicteti Enchiridion, quae eiusdem Pselli esse videntur *Lambecio*, in comment. de bibl. caesar. tom. III. p. 269. — *Pselli* allegoriae Tantali, Iouis, Saturni et περὶ κατακλογῆς Ἡφαίστου sunt in cod. *Venet*. Marc. CDLXIV. v. catal. codd. gr. Marc. p. 246. — *Pselli* iambos in aereum equum in Hippodromo, qui pedem adtollebat, edidit *Anselm*. *Bandurius* in Imperio orientali, part. III. libr. VII. p. 178. ed. Par. s. pag. 153. ed. Venet. *Harl*.]

c) Graece in 8. ad calcem Apophthegmatum, Leoni X. inscriptorum, sine anni nota.

d) Graece tantum, non graece et latine, vt a Caueo in hist. litteraria scriptorum Eccles. proditum, licet Heracliti Allegoriis latina illarum Gesneri versio subiuncta. [v. supra, vol. I. p. 406. med. cum Aristotelis libello de virtutt. gr. Argentor. 1560. 8.]

Psello, §. LXX. Obiter et hic animaduertendum est, carmina illa, quae Federicus Morellus Lutetiae anno 1608. 8. vna cum Theodori Prodromi dissertatione de Sapientia graece edidit, esse excerpta, non nullis tantum verbis immutatis, ex his Pselli Iambis. Ea sub Ἀνωνύμου nomine Ἰάμβους ἠθοποιικοὺς Morellus vulgauerat. Nihil minus. Phronesi tantum excepta, reliqua sunt de Philosophia, Rhetorica, et Grammatica, quae quantum spectent ad mores, iudicent alii.

(XXXVI.) Eiusdem *Paraphrasin in Aristotelis librum* Περὶ Ἑρμηνείας, *de Interpretatione*, edidit graece Aldus Venetiis, cum Ammonio, et Magentino 1503. in fol. [e]) eamdem latinitate donatam [f]), cum eiusdem Pselli Compendio *in quinque voces Porphyrii, et Aristotelis praedicamenta* Basileae excudit Robertus Winter 1542. 8. Quae vltima prius anno 1540. graece Parisiis edita fuerunt, vna cum eiusdem *Introductione in sex philosophiae modos*, et gr. ac lat. anno 1541. 12. ib. per *Iacobum* Foscarenum Michaelis filium latinitate donata. In alio codice manuscripto [g]) Paraphrasis titulus ita habetur, Παράφρασις τοῦ περὶ Ἑρμηνείας ἀπὸ φωνῆς τοῦ Κυροῦ Βεστάρχου καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων τοῦ Ψελλοῦ. *Paraphrasis in librum de Interpretatione, ex ore Domini Bestarchae et Principis Philosophorum Pselli.* Hinc Virum Vestarchatus etiam dignitate, vnde postea Vestarches nobilissimae familiae nomen irrepsit, insignitum fuisse colligimus. [v. ad § LXIX.]

(XXXVII.) Eiusdem liber [h]), de quatuor mathematicis scientiis, Arithmetica, Musica,

e) In bibl. Lugd. Bat. sunt duo exemplar. cum quibusdam viri docti adnott. msst. v. cat. illius bibl. p. 155. sq. *Harl.*]

f) Latina versio paraphraseos Pselli in lib. περὶ ἑρμηνείας, studio quorundam amicorum Nic. Martimbosii prodiit Paris. 1539. 4. Editiones quoque Venetam 1541. fol. et Basileensem a. 1542. [s. v. Hamberg. p. 17. sq.] memorat Labbeus. Exstat et Pselli introductio in sex philosophiae modos et Compendium quinque vocum Porphyrii et de decem Categoriis, Venet. 1532. cum versione Iacobi Foscareni. *Fabr.* [Curante *Arsenio*, qui graecum textum edidit, in 8. Conf. supra vol. III. p. 213. init. Graece exstat *Vindob.* in cod. caesar. XXV. nr. 3. (v. *Lambec.* comment. VII. p. 127.) *Venet.* in Bibl. Marc. cod. CCII. v. cl. *Morelli* Bibl. MS. gr. et lat. I. p. 123. qui adnotat *Constantinum Psellum* eius auctorem dici in cod. Marciano DXCIX. et in Laurent. XXVI. nr. 8. apud Bandin. quem vide tom. I. p. 493. sed Michaelem vnum eumdemque esse cum Constantino. In cod. autem Marciano posteriore et Laurent. legitur: Παράφρασις — ἀπὸ φωνῆς Κωνσταντίνου βεστάρχου καὶ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων τοῦ Ψελλοῦ, sed pro Κωνσταντίνου legendum esse, (vti Allatius dedit,) κυροῦ vel κυρίου, monet Bandin. Atque in cat. codd. Angliae I. p. 13. de cod. Barocc. CXVII. vocatur *Bestarchi et Pselli* paraphr. libr. de interpretatione et ibid. de cod. Oxon. nr. MMCXL. p. 71. cat. Aristoteles de interpret. cum scholiis et paraphrasi *Michaelis Pselli.* Illa paraphrasis gr. exstat quoque in cod. Laurent. XIX. nr. 1. XXXV. nr. 5. plut. 61. et cod. I. plut. 85. nr. 11. in quo pauca quaedam subiiciuntur *de tribus syllogismorum figuris* v. *Bandin.* III. pag. 11. 24. et 239. In bibl. *Paris.* publ. secundum catal. tom. II. in cod. MDCCCXLIII. nr. 6. MCMXIX. nr. 1. MCMLXXIII. nr. 6. cum scholiis margin. MMCXXXVI. nr. 4. vbi dicitur commentarius ineditus. Init. ῥῆμά ἐστι τό. add. infra ad §. Allat. LXIX. *Harl.*]

g) [Vti etiam in cod. *Venet.* Marc. DXCIX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 312. — in cod. *Barocc.* CXVII.]

h) Hunc librum, (in quo multa e Theone delibata) [v. supra, vol. IV. p. 37.] Psellus testatur, se scripsisse anno Graecorum 6516. h. e. Chr. 1008. [conf. supra, vol. V. p. 647. sq. et 649.]

fica, Geometria, (Astronomia,) graece et latine editus cum aliis auctoribus, Wittenbergae 1560. nec non Basileae per Ioannem Oporinum 1556. 8. [in cat. Pinell. I. p. 329. nr. 1980. citatur annus 1554.] *Guilielmo Xylandro*, Augustano, interprete, cum nonnullis eiusdem Xylandri adnotationibus tam criticis, quam exegeticis in eumdem. Quibus accessit Xylandri de Philosophia, et eius partibus Carmen, et nonnulla alia Carmina diuersi argumenti. Opus hoc primus Romae graece in 8. imprimendum curauit *Arsenius*, Monembasiae episcopus, in qua editione scripserat, incertum esse, Pselli ne, an Euthymii cuiusdam e opus esset, plerisque tamen Pselli videri. Καὶ ταῦτα τῷ ταύτης πατρὶ, εἴτε Ψελλός ἦν, ὡς τοῖς πλείοσι δοκεῖ, εἴτ' Εὐθύμιος, χαριζόμενος. [conf. supra vol. VII. p. 786.] Impressus quoque est ¹) Parisiis graece anno 1545. 12. per Iacobum Bogardum. [v. Maittair. A. T. III. p. 379.] Non multo post *Elias Vinetus*, quod nullus ante eum, anno 1553. primus latinum fecit, Parisiisque anno 1557. edendum curauit, postrema eius parte, quae est de Astrologia, omissa, tum, quod antiquis illis egeret Graecorum tabulis, quarum rationes suis temporibus non satis congruebant, tum, quod esset mendosa praeter alias, et ex ea se haud dum, vt ipse praefatur, ex sententia explicare potuerit, cuius loco Procli sphaeram substituit. Editum hoc idem Opus ex Vineti interpretatione Turnoni apud Claudium Michaelem, anno 1592. Post Vinetum Xylander suam interpretationem adgressus est. *Fabr.* [In cat. impressor. libr. bibl. Bodlei. II. p. 373. citatur opus illud, sine opusc. in Astronomiam, latine *Elia Vineto Santone* interprete. Turnoni 1591. 8. Praeterea ed. *G. Xylandri*, gr. et lat. August. Vindel. 1554. 8. latine per Gu. Xylandrum, Lugd. Bat. 1647. 8. v. Pinelli catal. I. p. 329. — *Mich. Pselli* Arithmeticae, Musicae et Geometriae compendia, *Guil. Xylandro* interprete. Heidelbergae typis Abrah. Smesmanni. 1591. 8. sine praefat. et adnotatt. In fine addita est particula orationis, habitae a Casp. Peucero, a. 1557. Est in bibl. publ. Erlang. — In *Harwood* Prospectu editt. etc. italice verso et correcto a Pinellio (Venet. 1780. 8.) p. 112. Xylandri ed. gr. lat. citatur Basil. 1556. et Lips. 1590. 8. — In Bauer. catal. librorum rar. supplem. vol. II. p. 291. ex cat. Britt. a Slawiet. occurrit *Mich. Pselli* de arith. musica, geometria, et *Proclus* de sphaera ex interpret. El. Vineti Paris. 1557. 8. — Separatim editum est *Pselli* Arithmetices compendium, graece. Paris. Christ. Wechel. 1538. 4. ac gr. et lat. Paris. ap. Io. Lodoic. Tiletanum, 1545. 8. v. Maittair. A. T. III. p. 284. et 379. — Quam edit. Venet. 1532. 8. Fabric. in nota memorauit, ea in catal. Pinell. I. p. 328. nr. 1379. inscripta est: *Mich. Pselli* de quatuor mathematicis scientiis, edente *Arsenio*, archiep. Monembasiensi, gr. Venetiis, de Sabio, Venet. 1532. 8. apud Maittair. autem A. T. II. p. 768. *Pselli* opus in quatuor mathematicas disciplinas, Arithmeticam, Musicam, Geometriam et Astronomiam, gr. Venet. ap Steph. Sabium et fratres. 1532. 8. Ab illo opere diuersum est id, quod in bibl. Barber. (quam adpellat Fabric.) p. 253. sic indicatur: *M. Pselli* Introductio in sex Philosophiae modos, et compendium quinque vocum et decem praedicamentorum philosophiae, gr. et lat. per *Iac. Foscarenum*, Venet. 1532. atque *Maittaire* l. c. in nota *b.* discernit quoque illa duo

¹) Venetiis quoque anno 1532. 8. quae editio graeca occurrit Romae in bibl. Barberina. Latina vero Xylandri interpretatio recusa Lugd. Bat. 1647. 8. Libellum Pselli de Musica, ex hoc Tetrabiblo *Lambertus Alardus* cum latina sua interpretatione subiecit libro suo de veterum Musica, Schleusingae 1636. 12.

duo opera, et animaduertit, Arſenium proxime ex eodem praelo ediđiſſe gr. in 8. et Redulpho etiam, patri purpurato, dedicaſſe *Pſelli* interpretationem in ſex philoſophiae modos, et ſynopſin quinque vocum et decem categoriarum, item *Blemmidae* de quinque vocibus libellum, et *Georgii Pachymerii* de ſex philoſophiae modis, quinque vocibus et decem categoriis: quae editio num eadem ſit, quae exſtat in bibl. Lugd. Bat. alii videant, et ego ſubdubito: v. catal. illius biblioth. p. 165. vbi ſine loco nominatur, et editor catal. addit. „Venetiis, vt videtur; aliqua ſunt adſcripta graece.“ — Liber de IV. mathemat. diſciplinis in MSSt. eſt *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXXIV. nr. 16. plut. 57. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 390. — *Mediolani* in bibl. Ambros. cum pluribus aliis Pſelli libr. v. *Montf.* Bibl. biblioth MSStar. I. p. 502. *A.* — *de arithmetica Paris.* in bibl. publ. cod. MMLXII. nr. 6. et cod. MMCDXCIV. it. cod. MMMLXVII. 17. cum cod. Vatic. collatio. — *de quatuor mathem. diſcipl.* ibid. in cod. MMCXXXVI. nr. 6. qui liber in catal. codd. Paris. P. II. p. 448. dicitur *opus ineditum;* quo iure, equidem neſcio. ibid. in cod. MMCCCXXXVIII. et tribus ſeqq. vbi ſub nomine non certo, quoniam initium deeſt, vel Mich. Pſello vel Georgio Pachymeri tribuit catalogi confector. ib. in cod. MMCDLXV. nr. 1. dicitur *Euthymii* ſiue *Mich. Pſelli* opus de IV. math. diſciplinis etc. (conf. ſupra, vol. VII. p. 786.) — ib. in cod. MMDLXI. 5. ſolutiones aſtrologicae: init. διὰ τί ὁ ἅπας χρόνος; — *Vindobon.* in bibl. caeſar. cod. X. nr. 4. et cod. XXVI. nr. 4. ex opere de IV. math. diſcipl. pars prima de arithmetica, et in cod. CII. integrum opus. v. *Lambec.* comment. tom. VII. pag. 42. 134. et 390. et infra ad §. LVI. ſub fin. de *variis philoſophicis* etc. *Harl.*]

[XXXVIII.] Eiusdem tractatus Περὶ Χρυσοποιΐας, *de auri conficiendi ratione*, ad Michaelem Cerularium, patriarcham Conſtantinopolitanum, *Dominico Pizimentio,* Vibonenſi interprete, vna cum Democrito Abderita, Syneſio, Pelagio et Stephano Alexandrino, de magna et ſacra Arte editus eſt Patauii apud Simonem Galignanum 1572. in 8. Animaduertendum etiam, a Pizimentio male Epiſtolam Pſelli, ad Xiphilinum directam[k]), qui Ioannes dicebatur,

k) Etiam in graeco codice regio Pariſ. cuius Apographum beneficio illuſtris viri, Pauli Vindingii, poſſideo, nomen Xiphilini exſtat: τοῦ μακαρίτου καὶ πανσόφου Ψελλοῦ Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Ξιφιλῖνον περὶ χρυσοποιΐας. At in codice Vindobonenſi ad Michaëlem (Cerularium) dirigitur, τοῦ λογιωτάτου καὶ πανσόφου ὑπερτίμου κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ ψελλοῦ περὶ χρυσοποιΐας πρὸς τὸν πατριάρχην Κύριον Μιχαήλ. *Fabr.* Conf. infra, vol. XII. p. 709. de Democrito, et p. 767. nr. 28. *Morhof.* Polyhiſt. liter. libr. I. cap. XI. 51. p. 110. et paullo infra ad nr. LXIIX. de epiſtolis Pſelli. — Exſtat illa epiſtola cum multis aliis ſcriptoribus de auro conficiendo in cod. Bibl. Guil. Pelliſerii. v. *Montf.* Bibl. biblioth. MSS. II. p. 1200. *D.* in cod. Par. reg. v. *Montfauc.* l. c. I. p. 740. *B.* in cod. *Bavar.* CXII. fol. 403. vbi epiſtola in fine auctior eſt, quam in edit. Patau. v. *Ignat. Hardt* de codd. Bauar. in: Aretini Beyträgen zur Geſchichte etc. a. 1804. part. VII. p. 46. — In Bibl. *Eſcorial.* v. *Plüer* itiner. per Hiſpan. p. 183. ſed in *Montf.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 623. *D.* de eadem bibliotheca citatur cod. continens *Pſellum* et alios auctores de arte chymica. — *Mediolani* in Bibl. Ambros. v. *Montfauc.* l. c. pag. 502. *A. Paris.* in Bibl. publ. cod. MMCCCXXVII. nr. 1. et alibi forſan inter Pſelli epiſtolas. Opus autem ipſum de auri conficiendi ratione exſtat MSt. *Vindobonae* in Bibl. caeſar. in cod. CXII. 2. v. *Lambecii* comment. VII. p. 435. — In Bibl. *Bodleiana* inter codd. Selden. nr. MMMCCCLXIV. tom. I. p. 162. catal. MSS. Angliae et Hibern. — *Paris.* in Bibl. publ. cod. MMCCCXXVIII. nr. 1. et MMMXXVII. nr. 5. ſecund. catal. codd. II. p. 484. et 589. praeterea teſte *Montfauc.* in Bibl. bibl. MSSt. II. p. 902. *D.* in cod. CXIII. in Bibl. Balbuſii, ib. p. 1303. *A. Harl.*

dicebatur, non Michael, nisi velimus dicere Psellum eundem tractatum, mutato solo nomine, amicis pluribus diuenditasse, quod aliis etiam sollemne fuit. [P] Lilius Gyraldus Dialogismo 8. narrat, libellum hunc, quem vocat aureolum, inter peruetustos codices graecos repertum, manuque sua exscriptum, Pico Mirandulae se tradidisse, exornasseque hoc epigrammate:

Si velut Aesonides Nepheleia vellera quaeris,
Non per Cyaneas illa petenda petras.
Si quae Tantaleis latuerunt aedibus Atrei,
Non ea Tantalea fraude paranda tibi.
Hesperidum si mala cupis seruata dracone,
Non opus Herculeo, Pice, labore tibi.
Si quidquid nigris auri defertur ab Indis,
Non est cum trucibus pugna futura feris.
[P] *Si quidquid Lydis, vel Iberis voluitur vndis,*
Non tibi per gentes longa terenda via est.
Omnes ecce tibi ignotos quacunque parandos,
Thesauros, paruo codice Psellus habet.

Hinc frequens illius mentio, et dictorum examen apud Ioannem Franciscum Picum in libris de Auro, sed praecipue cap. 2. lib. 2. *Democriticae sectae, et Abderiticae inter Aristotelis interpretes Michael Psellus non solum meminit, sed a se reuelata scribit eius arcana. Hic enim post Rhetorica, Historica, Poetica, Mathematica, scripsit et Chymica, nec non et Medica, quae Constantino imperatori, dicauit.*

[XXXIX.] Eiusdem *περὶ ἐνεργείας Δαιμόνων*, *de operatione Daemonum* [contra Manetem et Euchitas] liber e graeco in latinum l) conuersus est a Petro Morello m), Turonensi, editus-

l) In Bibl. Gallica Crucimanii p. 405. Gallica etiam versio huius libri a Morello edita memoratur, Paris. apud Guil. Chaudiere 1573. additis capitibus 33. et 36. libri quarti Nicetae de Colossis Asiae. Librum Pselli accepit Morellus e Bibliotheca Iacobi S. Andreani, canonici S. Mariae Paris.

m) Morelli versio latina exstat etiam in Bibl. Patrum edit. Lugd. T. 18. p. 589. Hinc graece et latine cum Gaulmini notis hunc librum minus emendate recudi curauit *Dan. Hasenmüllerus*, Kilon. 1688. 12. Vide et, si placet, *Cardanum* c. 93. de rerum varietate T. 3. Opp. p. 310. sq. *Io. Clericum* Bibl. Vniuersal. T. 15. p. 118. sq. et *Vignolium Maruillum*, [qui Pselli libr. ac laborem parum laudat.] T. 2. Miscell. litterar. p. 304. sqq. et 334. sq. de versibus politicis. Dialogi titulus Τιμόθεος ἢ περὶ ἐνεργείας Δαιμόνων. Vide *Fuluium Vrsinum* in Lyricor. fragmentis p. 179. et *Lamb.* lib. VII. p. 158. *Fabr.* [p. 298. sq. ed. Kollar. de cod. LXXVIII. quem ob lectionum diuersitatem cum Gaulmini edit. diligenter conferri, operae pretium iudicat Lambec. *Timotheus* autem id opus

editusque latine cum praefatione Francisci Feuardentii Parisiis apud Gulielmum Chaudiere 1577. 8. et anno 1615. 8. Lutetiae Parisiorum notis a se illustratum primus graece (ex duobus MStis suo et Morelli,) edidit *Gilbertus Gaulminus*, cum interpretatione latina eiusdem Morelli n). Plura item ex eodem Dialogo excerpta, latina facta Ioanni Medici, vna cum aliis ex Iamblicho, Proclo, Porphyrio, Marsilius Ficinus nuncupauerat. Gesnerus in Bibl. et ex illa Ios. Simler in Bibl. p. 505. scriptum reliquit, Psellum duos de Daemonibus libros scripsisse, quos Diegus Hurtadus Venetiis possidebat, excusique erant latine in officina Aldi. De Hurtado nihil dico. De Officina Aldi falsum est, ibi hos duos libros de Daemonibus esse impressos, quum in illa editione nihil aliud contineatur, quam excerpta illa Ficiniana, saepius o) multis in locis edita, eodem ordine, ac distinctione. Gaulminus coniectat ex verbis ipsius Pselli in fine Dialogi de Daemonibus, libros duos scripsisse, quod latuisse interpretes Morellum, et Ficinum, ideo maxime, quod in excerptis e Psello, quae cum excerptis [P] pariter ex Iamblicho, Proclo, et Porphyrio edita sunt, aliqua vltimo capite adferat, quae desumpta ex secundo illo, si quis est, libro videri possunt. Optima coniectura, et veritati consentiens; quae enim in eo capite continentur, quum, vt manifestum legenti esse potest,

opus etiam vocatur, quoniam Timotheus & Thrax contra Manetem colloquuntur. Exstat quoque inter codd. *Vossian.* in Bibl. Lugd. Bat. v. catal. illius p. 394, 67. — in Bibl. *August. Vindel.* v. *Reiser.* notit. illius p. 24. et p. 82. bis sine nomine auctoris. — *Monachii* in cod. Bauar. C. fol. 224. v. *Hardt* de codd. Bauar. in: Aretini Beyträgen zur Geschichte u. Litterat. a. 1804. part. 6. p. 27. — *Taurin.* in Bibl. publ. cod. CCCXXX. fol. 5. *de daemonibus.* v. cat. codd. gr. Taurin. p. 413. *Florent.* in Bibl. Laurent. cod. XXXII. nr. 18. plut. 9. tum in cod. XLV. nr. 5. plut. 28. cum breuibus scholiis in margine; et in cod. XVII. nr. 26. plut. 59. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 445. II. p. 68. et p. 533. sq. — In cod. *Mosquensi* CCXXV. fol. 108. et 110 duo excerpta ex Pselli libr. *περὶ δαιμόνων.* v. *Matthaei* notit. codd. Mosq. synod. p. 149. ed. in 8. — In Bibl. *Mazar. Par.* cod. CXLIII. v. *Montfauc.* B. bibl. MSS. p. 1323. *D.* — *Paris.* in Bibl. publ. cod. MCCCX. nr. 35. in cod. olim Mazarinaeo MCMXCVII. in cod. MMCIX. nr. 4. In cod. *Escorial.* v. *Plüer.* itiner. per Hispan. p. 183. Add. infra §. LXX. init. *Harl.*

n) [De edit. Gaulmini, item de versionis Morell. atque Aldin. edd. Pselloque copiosus est *Freytag.* in adparatu litter. tom. III. p. 100. sqq. De ed. Ald. vide etiam *Maittaire* A. T. IV. p. 632. et p. 659. not. 12. *I. G. Schelhornii* Amoenitatt. literar. tom. I. p. 98. *Morhof.* Polyhist. philos. I. 7, 12. p. 38. *Stolle* in: Historie der Gelahrheit, part. II. cap. 3. p. 297. et 298. not. *o.* et *p.* vbi de Pselli libro, errorum et nugarum pleno, iudicat, animaduertitque, ab aliis illud opusc. tribui Psello seniori, vti Allatius §. X. vbi Fabr. in nota, laudat, ait, et Allatius diss. de Engastrimytho cap. 2. et 16. — Cum Iamblicho, Proclo et reliquis in ed. Ald. rursus prodiit Lugduni ap. Io. Tornaes. 1552. 12. v. Bibl. Feuerlin. tom. II. p. 1072. nr. 12009. — *Bernard.* in epist. ad Reiske, in huius vita p. 276. pro ἐνεργέια in libri inscriptione malit corrigere ἐναργέια, quoniam Psellus in eo libro non tam probatum iuisse, daemonas operari, quam potius voluisse formam, qua adparerent, describere videatur. — Psellum *Senior.* esse auctorem huius dialogi, cum aliis putat *Io. Fabric.* in historia bibl. suae tom. I. p. 109. — *La Croze* comparat locum Luciani cum Pselliano in Thesauro epistol. Lacroz. tom. III. p. 163. *Harl.*]

o) Confer lib. I. Bibl. Graecae c. 7. §. 4. [p. 52. med. Bis autem Iamblichi, Procli, Porphyrii, Synesii, *Pselli de daemonibus* et aliorum opusc. latin. per Marsil. Ficin. prodierunt ex offic. Ald. a. M. III. D. fol. et auct. a. MDXVI. fol. v. *Panzer.* A. T. III. p. 420. sq. et VIII. p. 434. nr. 795. et *Renouard* Annales de l' Imprimerie des Alde. Par. 1803. 8. tom. I. pag. 17. et 132. *Harl.*

potest, in hoc Dialogo non habeantur, ex alio libro desumta esse necesse est. Sunt autem, ne diutius te detineam, Lector, ex tractatu eiusdem Pselli in hanc eamdem rem sub hoc titulo, Τίνα περὶ Δαιμόνων δοξάζουσιν Ἕλληνες, *Quaenam sint de Daemonibus opiniones Graecorum:* cuius principium tale est, Ὁ μὲν ἡμέτερος λόγος προαιρέσεις καὶ τοῖς Ἀγγέλοις διδοὺς. Qui an vnus sit cum secundo Hurtadiano, non ausim adfirmare: et praesertim in hoc Scriptore, cui non defuere vires eloquentiae, nec argumentorum copia, quibus eamdem rem non semel, sed pluries petractaret; vt videre est in aliis ab eo conscriptis. Porro hos duos de Daemonibus libros alii tribuunt Michaeli Ephesio, vt scribit Possevinus in Apparatu. Eorum in latinum versio incerti legitur in cod. MMMCXXII. manuscripto Vaticano: et de Daemonibus excerpta ex Psello per Ioannem Iacobum Bartholotum Parmensem, Physicum, codice MMMMMCCCLXXVI. [et in cod. Laur. Med. v. *Montf.* Bibl. bibl. MSSt. p. 400, *A*.]

[XL.] Eiusdem *in Oracula Chaldaica expositio* p), cuius potissimam partem Nicephorus Gregoras, suis in Synesii libellum de Insomniis commentariis, verbo tenus tacito Pselli nomine, transscripsit. Nec non eiusdem, *Breuis dogmatum Chaldaicorum declaratio* q), graece et latine primum edita est a Francisco Patricio in Noua Philosophia de Vniuersis r) in Zoroastre, imperfecte tamen, et confuse, quum vtrumque commentarium eadem sententia concludat; sic enim claudit: Τούτων δὲ τῶν δογμάτων τὰ πλείω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ Πλάτων ἐδέξαντο, οἱ δὲ περὶ Πλωτῖνον, καὶ Πορφύριον, καὶ Ἰάμβλιχον, καὶ Πρόκλον πᾶσι κατηκολούθησαν, καὶ ὡς θείας φωνὰς ἀσυλλογίστως ταῦτα ἐδέξαντο. *Horum autem dogmatum plurima et Aristoteles, et Plato susceperunt. Plotinus vero, et Porphyrius, et Iamblichus, et Proclus omnia sunt secuti, et tanquam diuinas voces ea susceperunt.* Patricius in Psellum ita animaduertit: *Similia his Psellus postea tradidit, vtinam sicuti prolixius, ita et diligentius, sed, qualiacunque sint, non inutilia cognitu fuerint.* Neque hic silentio [P] praetereundum est, primam Expositionem in chaldaica oracula ab aliis Proclo Lydio s) adscribi; sic enim adnotatur ab illius exscriptore in codice DLXXII. Vaticano, Ἀλλαχοῦ εὗρον, Πρόκλου Λυδίου Ὑποτύπωσις, *Alibi inueni, Procli Lydii Hypotyposis.* Nec dubito, Proclum, rebus hisce addictissimum, libellum de hac eadem re conscripsisse. Sed siue Procli, siue Pselli opella eiusmodi sit, nulli bono fuerit id nosse. Eamdem esse existimo in Bibliotheca reginae Galliae, quae prius fuerat Ioannis Lascaris, postea Petri Strozzae; primo autem cardinalis, Rodolphi, vt scribit Draudius in Bibliotheca Classica. Nec alia videtur, quae in Bibliotheca Antonii Augustini habebatur cod. CCXIX. *Pselli explicatio dogmatum apud Assyrios.* Absolutius postea cum Sibyllinis Oraculis, aliisque Parisiis prodiit studio Ioannis Obsopaei t) 1599. in 8. Eorumdem opusculorum, diuersa ab edita, in latinum versio habetur Manu-

p) Inscribitur etiam in codice quem habeo, MS. τοῦ σοφωτάτου Ψελλοῦ ἐξήγησις εἰς τὰ λόγια Ζωροάστρου. *Fabr.* [confer supra, vol. I. p. 310. not. *v.* et p. 311. cum nota *y.*]

q) Ἔκθεσις κεφαλαιώδης καὶ σύντομος τῶν παρὰ χαλδαίοις δογμάτων.

r) Ferrariae 1591. Venet. 1593. fol.

s) Lycium, non Lydium, fuisse Proclum testatur in eius vita Marinus, qui commentarios Procli in λόγια memorat c. 26. quemadmodum et Simeon Magister de alimentorum facultatibus p. 141. edit. Martini Bogdani, tum Proclus ipse p. 359. in Politiam Platonis.

t) Etiam 1589. et 1601. Paris. in 8. Et ad cal-

manuscripta cod. MMMCXXII. Vaticano, incerti. *Fabr.* In codd. *August.* Vindel. bis. v. *Reiseri* notit. MSSt. p. 82. *Bauar.* C. fol. 210. *Pselli* expositio oraculorum chaldaicor. et fol. 220. ἔκθεσις κεφαλαιώδης etc. siue *summaria et breuis expositio dogmatum chaldaicor.* v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 6. p. 26. In cod. *Vindobon.* caesar. CXXXVII. 4. est *Mich. Pselli* vaticinium (Chaldaeor.) de Constantinopoli, sed *Kollar.* in Suppl. I. ad Lambecii commentar. p. 770. sibi persuadere non potest, tantarum ineptiarum Psellum esse posse auctorem. — Ex chaldaicis oraculis in cod. *Mosquensi* CCXXV. v. *Matthaei* in notitia codd. gr. MSS. bibl. Mosquensium etc. tom. I. p. 149. ed. Lips. in 8. — Hypotyposis summaria veterum dogmatum apud Chaldaeos *Florentiae* in cod. Laurent. XXIX. nr. 11. v. *Bandin.* cat. II. p. 473. sq. — In cod. *Escorial.* vtraque expositio; item expositio et breuis summa dogmatum apud Assyrios. v. *Plüer.* l. c. p. 182. et 183. — *Paris.* in Bibl. publ. cod. MCLXXXII. (in quo vltra centum libri et particulae Pselli continentur, vid. cat. MSS. Paris. regior. II. p. 237. sqq.) nr. 94. explicatio chaldaicor. oraculorum et nr. 95. dogmatum eorundem breuis explicatio in cod. MDCCCXXIII. nr. 3. et 4. et cod. MMCIX. nr. 1. et 2. vtrumque opus, tum *Pselli* in oracula chaldaica in cod. MMDCCCXXXII. nr. 5. *Harl.*

[XLI.] Eiusdem *Commentarios* [u]) *in octo libros Aristotelis de Physica auscultatione*, ex interpretatione *Ioannis Baptistae Camotii*, cardinali, Herculi Gonzagae consecratos, edidit Venetiis Federicus Turrisanus, latine 1554. in folio [v]). Eos MSStos graece exstitisse in Bibliotheca Didaci Hurtadi, caesarei ad Venetos Oratoris, refert Gesnerus in Michaele Psello, et Posseuinus in Apparatu [w]). In alios etiam Aristotelis libros scripsisse manifestum est ex iisdem, qui Viennae scribunt fuisse eiusdem *Epitomen Philosophiae Aristotelicae de Generatione, et Corruptione, et de Meteoris. Item Expositionem in Metaphysica Aristotelis. Latentque eiusdem*, scribit Andreas Schottus Praefat. in Cant. Cantic., *Pselli plurima in eiusdem Aristotelis Physicam, primamque Philosophiam, in Caesaris Augusti Viennae Bibliotheca. Fabr.* Vid. indic. ad Nesselii cat. codd. caes. voc. *Michael Psellus.* Vid. infra ad §. LXXII. Allat. — *Pselli* commentar. in Meteora Aristotelis, in cod. *Coislin.* CCCLXXXIV. v. *Montfauc.* Bibl. Coislin. p. 588. *Psellus* in Meteora, in cod. XX. Wheleri. v. cat. MSSt. Angliae etc. I. p. 357. nr. 9091. etc. *Harl.*

[XLII.] Eiusdem liber *περὶ δυνάμεων τῆς ψυχῆς de facultatibus Animae*, cuius illud est Principium: *Ὅτι τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, αἱ μὲν εἰσιν ἄλογοι*, sub Anonymi nomine et

cem editionis oraculorum Sibyllinorum luculentae cum notis Seruatii Gallaei, Amsterd. 1689. 4. [conf. *Freytag.* Adpar. litter. III. 95. sqq.

u) Videtur hos scripsisse in gratiam Michaelis Ducae, quem discipulorum optimum adpellat.

v) [v. *Renouard* in Annal. citat. I. pag. 274. *Harl.*]

w) [v. supra, in vol. III. p. 226. not. *dddd.* et p. 228. sq. sub finem. *Morhof.* Polyhist. philosoph. I. cap. XI. §. 8. p. 51. — In cod. *Escorial.* v. *Plüer.* itin. per Hispan. p. 182. in bibl. *Coisl.* cod. CLIX. bis. v. *Montfauc.* Bibl. Coisl. p. 220. — in bibl. publ. *Paris.* cod. MCMXX. *Pselli* scholia in Aristot. libros IV. de naturali auscultatione; in cod. MCMXLVII. *Pselli* commentarii in eosd. libros. In cod. *Bauar.* CXLV. compendiosa expositio in libros Arist. de physico auditu. v. cat. codd. gr. Bau. p. 58. *Harl.*]

et titulo Δόξαι περὶ ψυχῆς, *De anima celebres opiniones*, quasi a libro longiore, et perfecto Ἐκλογαὶ, καὶ [?] Χρηστομαθείαι, editus est graece et latine, a *Ioanne Tarino*, Andegauo, versus, cum Origenis Philocalia; Zachariae Scholastici, episcopi Mitylenensis, de mundi opificio; et Anastasii Sinaitae, de hominis ad imaginem DEI, et similitudinem creatione Lutet. Paris. ap. Sebastianum Cramoisy 1624. 4. Illum vetusti Codices MSS. Psello vindicant, nec a Pselli orationis structura longe abest. Et, ni fallor, idem ipse est, quem Psello tribuunt, *de animo secundum variam philosophorum opinionem*, in Augustana Bibliotheca in Armario II. Index Augustanus: [v. *Reiser*. indic. MSS. Bibl. August. pag. 41. nr. 77.] et in Bibliotheca Imperatoris Viennae x). Nec alius forsan est, qui in Bibliotheca regis Gallorum, *Pselli de anima*, legitur. [conf. ad §. LXX.]

[XLIII.] Eiusdem Adnotationes in aliquot Gregorii Nazianzeni loca, cum Eliae, Cretensis episcopi, et aliorum, studio et opera Iacobi Billii latinae factae, saepius editae sunt, cum Gregorii Nazianzeni operibus. *Fabr.* [v. supra, vol. VIII. p. 431. et p. 394. sq. et *Io. Fabric.* in historia bibl. Fabric. tom. I. p. 106. sqq. et p. 109. et infra §. LXIX. et LXXV. sub fin. In dictum Gregorii Naz. πῶς κυρίως καὶ ὃ κυρίως, in cod. Matrit. regio LI. fol. 119. quam dicti expositionem *Iriart.* in cat. codd. gr. Matrit. pag. 174. ineditam esse putat. — *Pselli* in Gregor. Naz. et alia eiusmodi, in cod. Laurent. Medic. XL. nr. 14—19. quae recenset *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. II. p. 411. sq. — in cod. *Veneto* Marc. CCCCXXXVII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 213. *Harl.*]

[XLIV.] Eiusdem Oratio Panegyrica in Simeonem Metaphrastem, edita y) latine a Surio die 27. Nouembris. Exstat graece manuscripta in cod. Vaticano DLXVIII. quae incipit, τὸν μέγαν ἐν βίῳ, καὶ λόγῳ Συμεὼν προελόμενοι, cum aliis eiusdem Pselli in eumdem, quae non multo infra adnotabimus. [v. infra ad sect. Allat. LXVIII.]

[XLV.] Eiusdem Carmina z) in Cantica Canticorum interpretatus est *Franciscus Zinus*,

x) [v. *Lambec.* et notam Kollar. vol. VII. comment. p. 316. sq. de cod. caesar. LXXXV. quem innuit Allatius. De alio cod. v. *Lambec.* IV. pag. 505. init. add. *Kollar.* ad Lambec. VII. p. 137. de cod. XXVI. — *Paris.* in Bibl. publ. in cod. MCMXXVI. nr. 1. *de anima.* — in cod. MMXCVIII. nr. 1. et *de anima syllogistica demonstratio*, in cod. MMDXLIV. nr. 3. *de anima. Florent.* in cod. Laurent. Medic. X. nr. 6. plut. 87. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 390. — *Taurini* in bibl. publ. in cod. CCCXXXI. fol. 4. iterum 5. *de anima*, et fol. 15. *cur triplicem animam Platonici atque Aristotelici dixerint:* fol. 127. *de facultatibus animae*, cuius initium: τῶν ψυχικῶν δυνάμεων αἱ μὲν εἰσι θρεπτικαὶ etc. it. in cod. CCCLXVII. nr. 5. v. cat. codd. gr. Taurin. p. 412. 413. 414. et 486. — In cod. *Escorial. de V. animae facultatibus.* v. *Plüer.* itiner. per Hispan. p. 182. *Harl.*]

y) Graece et latine vulgauit *Allatius* libro de Simeonum scriptis p. 221-23. Ἐγκώμιον εἰς τὸν Μεταφραστὴν Κῦριν Συμεῶνα, et p. 236-244. [et recudi fecerat Fabric. in vol. VI. p. 511. sqq. edit. vet. ego vero in h. noua ed. omisi. v. vol. VIII. p. 29.] Officium in commemorationem eiusdem Simeonis a Psello compositum. Ἀκολουθία συντεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ψελλοῦ. Hunc iuniorem Psellum auctorem esse Panegyrici in Simeonem Metaphrasten, probat *Bollandus* praef. ad T. 1. Sanctor. Ianuarii p. XVII. Nec diffitetur *Allatius* ipse hoc loco et diatriba de Simeonibus p. 68.

z) Ἑρμηνεία illa in Canticum Canticorum versibus scripta est politicis. Latina versio Schotti et Zini occurrit etiam in Bibl. Patrum Paris.

nus, Veronensis, excusa sunt cum Theodoreti, Maximi, Nili explicationibus Rom. 1563. fol. separatim Venetiis, apud Hieronymum Polum. 1573. in 4. et saepius cum Theodoreti Operibus. Tandem Antwerpiae cum Catena Patrum, et Thaumaturgo in Ecclesiasten, a Peltano apud Gasparem Bellerum 1614. in 8. aa). In hac editione primum caput latine convertit Andreas Schottus, a secundo Zini vtitur interpretatione. Opusculum inscribitur Nicephoro Botaniatae, Constantinopolitano imperatori, quem στεφηφόρον, id est, *coronam gestantem*; imperatorem scilicet adpellat, vt et alios [?] imperatores in aliis opusculis compellare consueuit, quidquid alii somnient. Ea primus e tenebris eruta graece publicauit Ioannes *Meursius*, cum Polychronii, Eusebii, et aliorum in eadem Cantica expositionibus, Lugd. Bat. 1617. 4 bb). Martinus Delrius Isagoge in Cant. Cantic. cap. 5. refert, Psellum deficere in illa expositione, cuius est, vt ipse ait, nimis concisus abbreuiator; et oscitanter nimis decipitur, dum ait, Psellum citari a Theodoreto, ab antiquissimo recentissimum, et qui nonnisi post octingentos fere annos scripserat. Commentarius item in Cantica ex tribus Patribus, ab eodem Psello, si Index Bauaricus cod. XCIX. fraudi non est, saepius cum Theodoreto latine editus, collectus est. En verba Indicis: *item*, Commentarius *ex tribus patribus, Gregorio Nysseno, Nilo, et Maximo, collectore Psello. Fabr.* In cat. codd. gr. Bauar. p. 37. sic citatur: *Commentar.* in Cantica canticor. ex Theodoreto, item ex tribus patribus collectore *Psello*. Item in eod. cat. codd. gr. *Bauar*. Ingolstad. 1602. 4. in cod. XXXVIII. (sed sec. *Hardt*. cat. illorum in: Aretini Beyträgen a. 1804. part. 7. p. 28. in cod. CVIII. fin.) exstat *Pselli* expositio in canticum canticor. et secundum cat. eumdem in 4. pag. 14. in cod. XLIIX. et XLIX. Psellus et Polychronius in cantica canticorum; in cod. LI. Cantica canticor. cum *Pselli* commentariis. — *Pselli* expositio etc. in cod. *August*. Vindel. v. *Reiser*. indic. MSSt. Aug. p. 36. — *Vindobon*. in Bibl. caesar. cod. LVI. nr. 2. eadem; in cod. CLXIX. (de quo vide supra, in vol. IX. p. 660. X.) et in cod. CCXII. in quo ab initio leguntur prolegomena quaedam, quae non exstant in aliis codd. MSS. nec in edit. gr. Meursiana. v. *Lambec*. comment. vol. III. p. 212. sq. vol. IV. p. 397. et vol. V. p. 75. — In bibl. *Bernensi* est cod. tam plenior, quam emendatior illo, quo vsus est Meursius; id quod pluribus exemplis commonstrauit *Sinnerus* in catal. codd. MSSt. biblioth. Bernensis. Bernae. 1760. 8. p. 175-

.1654. T. 13. et edit. Lugd. T. 18. Graece et latine exstat in auctario Ducaeano Paris. 1624. tomo 2. vna cum altero commentario in idem canticum e Gregorio Nysseno, S. Nilo et Maximo, per eumdem, vt volunt, Psellum collecto.

aa) [1614. in cat. bibl. Lugd. Bat. p. 34. add. p. 66. de tribus aliis editt. et in Historia bibl. Fabric. tom. VI. p. 150. sqq. vbi Io. Fabr. multus est de illa catena, de Psello eiusque paraphrasi. *Harl.*]

bb) [Rec. cum interpretationibus Andr. Schotti et Franc. Zini, in *Io. Meursii* Operibus. Florent. 1746. tom. VIII. p. 289. — Commentariolus (sit genuinus est,) lat. in Biblioth. PP. Colon. a. 1618. tom. XI. nr. 559. sq. ἑρμηνεία ipsa vna cum expositione Cantici Canticorum per paraphrasin collecta ex S. Gregorii, Nyssae pontificis, et S. Nili et S. Maximi commentariis, graece et latine *Franc. Zino* interprete: in Magna bibliotheca vett. patr. Paris. 1654. tom. XIII. pag. 681. teste *Hambergero* in: Zuverläss. Nachr. tom. IV. p. 15. qui animaduertit, textum graecum esse ex cod. Vatic. sumtum, et saepe facere discessionem ab edit. Meurs. huius vero emendationes frequenter confirmari codicis Vatic. auctoritate. Conf. *Schroeckh*. christl. Kirchengesch. tom. XXVIII. p. 318, sq. *Harl.*]

175—178. — *Paris.* in Bibl. publ. in cod. MMLXXXVII. nr. 17. et versus in canticum canticor. ib. in cod. MMDCCCLXXV. nr. 4. *Harl.*]

[XLVI.] Eiusdem ad Michaelem [cc]), imperatorem, capita quaedam theologica, *de Trinitate et persona Christi*, graece et latine, cum notis Ioannis Wegelini. Augustae Vindel. apud Georgium Viller, et Sebastianum Mylium 1608. in 8. *Fabr.* Ab *Hambergero* in: Zuv. Nachr. tom. IV. p. 15. et antea a *Reisero* in Indice MSSt. August. Vindel. p. 144. adhuc memorantur editt. *Pselli* capita XI. de S. Trinitate et persona Christi, gr. et lat. cum notis *Io. Wegelini*, cum S. *Cyrilli* et *Io. Damasceni* argumentis contra Nestorianos, et aliis. Aug. Vindel. 1611. 8. — πρὸς Μιχαὴλ τὸν Κομνηνὸν Κεφάλαια θεολογικὰ ἕνδεκα, gr. in *Dosithei*, patriarch. Hierosolym. τόμῳ ἀγάπης. Ἐν γιασίῳ 1698. fol. pag. 490. — Exstat *Vindobon.* in cod. caesar. LXXVII. nr. 75. fragmentum *Pselli* de S. Trinitate et differentia inter ὑπόστασιν et ἐνυπόστατον. v. *Lambec.* comment. III. p. 412. sqq. et in cod. CLXV. nr. 1. fragmenta de S. Trinitate et de anima v. *Lambec.* l. c. IV. pag. 387. Fragmentum *Paris.* in cod. Bibl. publ. MDCCLXXII. nr. 7. conf. infra, ad §. Allat. LV. *Harl.*

[XLVII.] Eiusdem libellum *de Lapidum virtutibus* Philippus Iacobus Maussacus [dd]) primus vulgauit, latine vertit, et emendauit; editus est Tolosae graece et latine anno 1615. 8. [ee]) Verum libellum hunc ante Maussacum latine et italice redditum ab *Adriano Spigelio*, philosopho et medico, et gymnasii Patauini anatomico, apud Liberalem Cremam, Philosophum, ac Medicum Taruisinum praestantissimum conseruari ad hunc diem, epistola sua mihi Iacobus Philippus Thomasinus significauit. Libelli item meminit Casaubonus in Aelii Spartiani Antoninum Caracallam Notis. Et *Iustus Rycquius* [ff]) in Epist. Centuria noua,

cc) In catalogo bibl. Barberinae T. 2. p. 285. perperam, ad M. Comnenum. Haec capita theologica integriora lector ad calcem libelli Allatiani reperiet.

dd) Plutarcho de fluminibus Pselli libellum subiecit Mausfacus, testatus, illum se edere ex apographo Iacobi Sirmondi, Epist. dedicatoria ad Gaulminum. [conf. catal. Bibl. Lugdun. Batau. p. 200.]

ee) [Tum: de lapidum virtutibus, gr. ac lat. cum notis *Phil. Iac. Maussaci* et *Io. Steph. Bernard.* Acc. fragmentum de colore sanguinis ex doctrina medica Persarum, nunc primum ex codice MS. bibl. Lugd. Bat. editum. Lugd. Bat. ap. Ph. Bonik. 1745. 8. Bernard. ex coniectura studuit textum corrigere. v. eph. litter. Lips. a. 1745. p. 884. *Kollar.* ad Lambec. VII. p. 470. sq. not. B. citat. ed. illam a. 1748. De ed. Tolosae 1618. vid. supra, vol. V. p. 226. *Harl.*]

ff) Iustus Rycquius Epistola ad M. Velserum, data Romae 1610. *Mihi, bibliothecam nuper Saregicam excutienti opuscula quaedam graeca calamo exarata in manus venerunt* Maximi Planudae et clarorum aliquot virorum epistolae centum, *Psellus de gemmarum virtutibus*, Incerti cuiusdam, (*Empedocli vulgo tribuuntur*,) versus iambici de fixarum stellarum sphaera, a Demetrio Triclinio emendati. Parecbolae quaedam eorum quae in excusis Athenaei codicibus desiderantur, Incerti in librum Aristotelis de coloribus commentarius, Canidei liber contra Plotinum, eius forte, cuius scriptum de immortalitate animae ἀνέκδοτον Cardanus lib. de rerum varietate laudat, Sallustii Philosophi in Heracliti problemata Homerica summarium, Excerpta ex Gemisti Plethonis Monodia, de immortalitate animae, Eiusdem defensio Aristotelis contra Scholarium, Michaelis Apostolii pro Plethone liber, super substantia Aristotelica, contra Gazam, Demetrii Triclinii de metris poeticis libelli. *Dispice quaeso, an aliquid sit cedro et pumice dignum.* Haec ille.

va, epist. 29. in Saregica (Lud. Saregi) Bibliotheca inter alia opuscula manuscripta illum se vidisse refert. *Fabr.* Exstat in cod. Bauar. CV. fol. 116. v. *Hardt* in: Aretini Beyträg. 1804. part. VII. p. 15. — *Vindobonae* in cod. caesar. CXXV. nr. 4. v. *Lambecii* comment. VII. p. 480. — *Taurini* in cod. quondam regio CCLXI. fol. 79. v. cat. codd. gr. Taur. p. 375. — *Florent.* in Bibl. Laurent. Medic. in cod. XI. nr. 4. v. *Bandin.* cat. etc. II. pag. 21. vbi quidem non indicatur auctor; sed in indice III. p. 596. libellus dicitur coniunctus esse cum Pselli libello inedito, ibidem memorato, de Omoplatoscopia. — Sed Bandin. quoque in eod. vol. p. 663. de cod. V. nr. 20. plut. 70. vbi etiam id Pselli opuscul. exstat, suam testatus est omissionem. — *Mediolani* in Bibl. Ambrosiana, bis. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 502. *A.* — *Matriti* in Bibl. reg. in cod. CX. fol. 149. v. *Iriart.* catal. codd. Matrit. pag. 436. *Harl.*

[XLVIII.] Eiusdem *Synopsis Legum* versibus iambicis, et Politicis edita est graece, latina interpretatione et notis illustrata, opera et studio *Francisci Bosqueti*, Narbonensis; ex Bibliotheca archiepiscopi Tolosani, Parisiis apud Ioannem Camusat. 1632. 8. in nonnullis [P] codicibus inscripta gg) imperatori, Michaeli Ducae. Alius codex Vaticanus, vt notat idem Bosquetus, habet, Alexium, *τῷ σοφωτάτῳ* Ψελλῷ *εἰς τοὺς νόμους πρὸς τὸν βασιλέα* Κύριον Ἀλέξιον. Et vetus Sirmondi, Nicephorum, Ἀρχὴ σὺν Θεῷ *τῶν πολιτικῶν στίχων τοῦ νόμου ἐκτεθέντων παρὰ τοῦ* Κυρίου Μιχαὴλ *τοῦ* Ψελλοῦ, *πρὸς τὸν* Πορφυρογέννητον Κύριον Νικηφόρον, *μὴ βουλόμενον προσέχειν τοῖς νόμου μαθήμασι διὰ τὸ κεχηνὸς τούτου πέλαγος.* Titulus, vel Porphyrogennetae cognomine, Nicephoro Botaniatae adnexo, suspectus est. Non dubito tamen, libellum, rerum summam gerentibus adeo necessarium, pro opportunitate diuersis imperatoribus inscripsisse, vt praecipuas Iuris regulas, ex ipsis Iuris totius fontibus compendio pertractatas, et carmine quasi lenocinio emollitas, absque longioris lectionis taedio, si liberet, percurrerent; vt de eiusdem Chrysopoeia supra diximus. Ex his nonnulla sub Scholiorum nomine vulgata olim fuere a Leunclauio Iuris Graeco-Romani tom. 2. in Synopsi Legum Michaelis Attaliotae, tit. praesertim 16. 25. 28. 32. 37. 40. 42. 48. 83. qui quum non animaduertisset numerum carminum, tamquam solutam orationem excudit indistincte. *Fabr.* Exstat etiam *Taurini* in Bibl. regia cod. CCCIV. fol. 176. v. cat. codd. Taur. gr. p. 393. *Paris.* in Bibl. publ. cod. CDLXXVIII nr. 4. cod. MCLXXXII. nr. 105. et MMDCCXLIX. nr. 1. ib. in cod. MCLXXXII. sunt nr. 105. *Pselli* introductio ad legum scientiam; nr. 106. de actionum diuisione; nr. 107. de condictitiis generatim omnibus, et de actionum diuisione; nr. 108. de nouis constitutionibus, vt et de verborum latinorum ad ius pertinentium significatione; nr. 109. de digestorum diuisione; nr. 110. compendiaria diuisio nouellarum Iustiniani. nr. 20. de iis, quae continentur in nomocanone. *Romae* in Bibl. Vatic. v. *Montfauc.* Bibl. bibliothecar. MSS. pag. 9. C. Ibid. in cod. quondam Palatino CCC-

XVI.

gg) Ita etiam in Codice Vindobonensi, cuius meminere *Lambecius* [vol. VI. pag. 101. de cod. XIII. nr. 1. vbi v. Lamb. Fragm. ibid. in cod. LI. nr. 21. v. Lambecius VIII. p. 994. sq.] et Nesselius part. 2. p. 28. et in alio codice, e quo, ante Bosqueti editionem versus nonnullos produxit Allatius ad Eustathii Hexaemeron pag. 280. *Fabr.* Ita quoque in cod. *Naniano* CCCV. nr. 3. v. cat. codd. gr. Nan. p. 514. et aliis.]

XVI. — *Florentiae* in cod. Laurent. Medic. VI. nr. 29. plut. 80. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. III. p. 184. qui Allatii locum nostrum ad verbum exscripsit. Pselli synopseos opusculum, licet aliquam vtilitatem ad iuris graeci cognitionem adferat, tamen multis erroribus esse refertum, iudicat *Bachius* in historia iurisprud. rom. lib. IV. cap. 2. sect. II. §. 8. pag. 651. ed. Stockmanni, cuius notas conferes. Add. *Anton. Augustinum* in libro IV. Emendatt. cap. 3. in *Ottonis* Thesauro iur. tom. IV. pag. 1531. — *Zepernik* quidem ad Casp. Achat. Beck. de Nouellis Leonis Augusti etc. p. 50. ipsum opus mendis vacuum non esse concedit; addit tamen, errores vel Psello cum reliquis Graecis communes esse, vel e maculatis codd. venire, vel metri et carminis incommodo esse tribuendos. — Post Bosquetum de noua Pselli editione adornanda cogitauit *Cornel. a Sieben*, eamque in rem obseruatt. criticas, insertas Obseruatt. miscell. in auctor. vett. et recentior. vol. VI. p. 199. sqq. speciminis loco emisit; at fatis interceptus fidem datam praestare non potuit. *Abrah.* quoque *Wielingius*, teste Reitzio in praefat. ad Theophil. pag. XI. consilium ceperat Pselli edendi; at exitu felici caruit. Tandem *Gerard. Meermann* Bosqueti edit. adiectis Siebenii obseruatt. et cum interpretatione latina, ab Archibaldo Maclaine suppleta atque emendata, recudi fecit in Thesauro iuris ciuil. et canonici, tom. I. Hagae Comitum 1751. fol. pag. 40. sqq. et Meerman in praef. vbi p. VI. sq. quaedam de Psello adnotauit, ex codd. citatis si variae lectiones ad manus fuissent, plures locos in Psello, animaduertit, qui corrupte iam leguntur, restitui potuisse. Ex illo Thesauro *Mich. Pselli* synopsin legum cum latina interpretat. et notis Franc. Bosqueti et selectioribus obseruatt. Corn. Siebenii recudendam curauit, et meliores lectt. ex editt. Siebeniique notis hinc inde rescripsit, aut ipse interdum excogitauit *Ludou. Teucherus* Lips. 1789. 8. repetit. in Auctoribus gr. minoribus, cura *Chr. Theoph. Kuinoel*, tom. II. p. 1. sqq. Lips. 1796. 8. Add. *Ios. Mariae Suaresii* Notitiam Basilicor. (quam Fabric. quoque vol. XII. p. 467. sqq. inseruerat,) recensuit et variis Obseruatt. auxit *D. Christ. Fried. Pohlius*, ciuitatis Lipsiens. senator et syndicus. Lips. 1804. 8. §. VII. p. 23. sqq. *Harl.*

[XLIX.] Eiusdem ad eumdem hh) Michaelem Ducam carmina politica, *de Dogmate* graece

hh) In MS. caesareo, ad Constantinum Monomachum. Vide *Lambec.* VI. p. 163. *Fabr.* In ed. Kollar. p. 368. de cod. XLVIII. in quo sunt *Mich. Pselli* poemata tria versibus politicis *de dogmatibus fidei christianae; de Nomocanone Photii*, patriarchae CPolitani, et *de septem conciliis oecumenicis.* Eadem tria carmina sunt ib. in cod. CCCXXXV. v. *Lambec.* vol. 490. sq. — De septem synodis in cod. Sfortiano. v. *Montf.* Bibl. bibl. MSS. p. 696. *D.* — de dogmatibus, *Mediolani* in Bibl. Ambros. teste *Montfauc.* l. c. pag. 502. *A.* — *Paris.* in cod. MDCCLXXXII. Bibl. publ. versus politici. nr. 4. *de conciliis generalibus* nr. 5. *de fide* et nr. 6. *de theologia.* — *Florent.* in cod. XXVIII. nr. 1 — 3. plut. LIX. 1) *expositio fidei tradita ad eorum, qui ipsum damnabant, redargutionem;* dicata quoque imperatori *Constantino* Monomacho a *Constantino*, vti in inscriptione dicitur, *Psello;* sed hunc haud diuersum esse a Mich. Psello, iam monuimus, atque particulae, quae in hoc cod. sequuntur, et ab Allatio tribuuntur quoque *Michaeli Psello*, sunt imp. *Mich. Ducae* consecratae, nempe 2) carmen ad imp. Mich. Ducam versibus XCVI. de dogmate; 3) eiusd. ad eumdem de septem synodis, versibus politic. LXXXIX. (adeoque pluribus, quam Fabric. in not. * numerauit.) v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 547. sq. Totidem quoque versibus id carmen constat in cod. LI. fol. 127. bibl. Matrit. reg. In eod. cod. qui multa

graece idem Bosquetus cum Synopsi legum edi curauit [ii]), a Iacobo Sirmondo accepta, vnde legitur, *de septem sacris Synodis Oecumenicis* Tractatus [kk]), editus latine tom. 3. Concil. parte prima p. 400. Coloniae Agrippinae 1606. industria *Seuerini Binii;* et graece sub Ioannis Pselli nomine, cum Theodori Prodromi, et Nicephori Callisti versibus, Basileae apud Ioannem Bebelium 1536. [?] in 8. Quem Ioanni [ll]) etiam tribuit Ioannes Tilius, Engolismensis, in Apostolorum, et Sanctorum Conciliorum Decretis, impressis Parisiis per Conradum Neobarium 1540. In hunc ipsum Tractatum scripsit Franciscus Feuardentius: et Bellarminus tradit, Psellum in eodem allucinatum, in tempore, quo celebrata est prima Constantinopolitana synodus, quae fuit secunda ex quatuor primis; in Ephesina, quae fuit tertia, tom. I. Controuers. 4. de Conciliis cap. 5.

[L.] Eiusdem *de Nomocanone* Carmina graece edidit cum superioribus Bosquetus, quae quum laxiora sint, alterius esse multum dubitaui: nec fefellit me animus; nam in alio Manuscripto codice Constantino Psello [qui tamen haud diuersus est a Mich. Psello,] tribuuntur. Κωνςαντίνε προέδρε καὶ ὑπάτε τῶν Φιλοσόφων τε̃ Ψελλε̃ εἰς τὴν Νομοκανόνε ὑπόθεσιν. In bibliotheca etiam Antonii Augustini codd. CLIV. et CLXXV. eidem Constantino Psello tribuuntur. Sed cuiusnam opus sit, non videtur tanti, vt in eius auctore inquirendo diutius immoremur. *Fabr.* v. ad sect. antecedentem: infra, vol. IX. p. 559. edit. vet. de Photio, et vol. XI. p. 49. sq. *Paris.* in bibl. publ. in cod. MCCCLXXI. exstant nr. 6. *Mich. Pselli synopsis nomocanonis*, versibus politicis, et nr. 7. eiusdem *versus de symbolo orthodoxae fidei. Harl.*

[LI.] Sub eiusdem nomine circumfertur Syntagma ἐκλελεγμένον ἀπὸ τῶν ἰατρικῶν βιβλίων, περὶ δυνάμεως τροφῶν, καὶ ὠφελείας, καὶ βλάβης, *de cibariorum facultate, vtilitate, et noxa, ex medicis libris collectum*, ad Constantinum Monomachum per literarum ordinem, cuius illud est principium, πολλῶν καὶ λογίων ὦ μέγιςε. Illud Simeoni Setho [mm]), magistro

continet Pselli opuscula, reperitur fol. 124. Pselli carm. ad imper. Mich. Ducam, de dogmate, vers. XCVII. constans. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. pag. 174. sq. — *Taurini* in Bibl. regia cod. CCCXXXI. fol. 26. carmina 1) *de definitione fidei;* 2) *de synodis.* v. cat. codd. gr. Taur. p. 413. — *De definitione fidei* in cod. Veneto Marc. CDXCIX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 263. de nomocanone versus politici, et de VII. synodis oecumenicis, *Paris.* in cod. MMDCCCLXXV. nr. 2. et 3. B. publ. — *De septem oecumenicis conciliis*, ibid. in Bibl. publ. cod. MCCLXXVII. nr. 5. et MMDCLXI. nr. 15. it. inter codd. latin. in tom. III. cat. pag. 282. cod. MMCDXLVIII. nr. 4. et in cod. *Bauar.* LXVI. v. cat. codd. gr. Bauar. p. 21. Add. infra, vol. XI. p. 184. ed. vet. *Harl.*]

ii) [Rec. in Meermann. Thesaur. l. c. p. 75. sq. sed sine versione, et pariter pag. 77. sequuntur versus Pselli *de Nomocanone. Harl.*]

kk) Totus absoluitur versibus politicis 71.

ll) In MS. caesareo [XLVIII. citat. nr. 2.] Michaelis Pselli esse perhibetur: Τε̃ Ψελλε̃ Κυρίε Μιχαὴλ περὶ τῶν ἁγίων καὶ οἰκεμενικῶν ἑπτὰ Συνόδων πρὸς τὸν Βασιλέα τὸν Μονομάχον.

mm) Simeoni huic vindicat, et ex duobus MSS Iac. Mentelii integriorem huius libri editionem cum versione et notis dedit *Martinus Bogdanus*, Paris. 1658. 8. Vide et Allatium de Simeonibus, p. 181. Pselli librum vna cum Simeonis libro ad MSS. codices recensito, edere voluit Georgius Hieron. Welschius. Vide eius Epistolam IX.

magistro Antiocheno tributum, et a Gyraldo latine redditum graece et latine Isingrinius Basileae excudit in 8. 1538. Quum vero non tantum sententiae, sed verba etiam ipsa in vtroque reperiantur, existimo, Collectaneis Pselli nonnulla Simeonem a se, inter legendum animaduersa, addidisse, vel quempiam tertium ab vtroque confecisse, quod ex indice manuscripto **) colligi poterit: Σύνταγμα περὶ τροφῶν δυνάμεων τοῦ Ψελλοῦ, καὶ Συμεὼν τοῦ Μαγίστρου. *Syntagma de alimentorum viribus Pselli, et Simeonis Magistri.* Neque enim adduci possum, vt credam, Psellum [P] sua a Setho, eruditiorem, eloquentioremque a minus erudito, et eloquente mutuatum. Aliorum siquidem laboribus meliores, non deteriores euadere conamur. Et Psellus Sethianis illis, veluti aliena pluma amictus, candidissima sua deturpasset. Viderat id quoque Gyraldus, Epistolaque nuncupatoria omnibus significauit. *De eadem*, scribit, *ferme re, et facultate ad Constantinum, huius, vt puto, Michaelis Ducae parentem, Michael Psellus libellum ante scripserat, cuius est exemplum apud Meletium, graecum totius medicinae scriptorem, non eodem modo argumento, sed iisdem interdum pene verbis. Hunc ego Symeonem, multis licet in locis deprauatum, et mancum, cum latine quoque modo vertissem; adiutus in primis ipsius Pselli libello, tum eiusdem altero a Georgio Valla in latinum pessime conuerso, tibi in omni medicae facultatis.* etc. Recte omnia, si illud excipias, Constantinum Monachum parentem Michaelis Ducae fuisse, quippe qui diuersus omnino sit a Constantino Duca, Michaelis parente. *Fabr.* Conf. infra, vol. XII. p. 781. *Oudin.* l. c. p. 660. sq. *Florentiae* in bibl. Laurent. Med. XXXIX. nr. 48. plut. 57. *Pselli* medicinalium quaestionum responsiones: incip. τὸ τοῦ σπληνὸς σῶμα etc. v. *Bandin.* cat. codd gr. Laur. II. p. 416. — *Vindob.* in Bibl. caesar. cod. XLVIII. nr. 2. *Michaëlis Pselli et Symeonis Sethi* syntagmata de alimentorum facultatibus ad imperat. Michaëlem Ducam, ordine alphabetico. v. *Lambec.* comment. vol. VI. pag. 365. qui adnotat, hoc exemplar mstum non mediocriter discrepare a *Lilii Gregor. Gyraldi* ed. Basil. a. 1538. 8. et ad eam emendandam ac supplendam posse plurimum prodesse. — *Lambec.* in eodem volumine p. 251. recenset cod. XX. in quo nr. 4. legitur *Symeonis Sethi* liber de alimentorum facultatibus ordine alphabetico, editus a Gyraldo, et emendatus, cum noua versione, atque difficilium locorum explicatione; vtramque vero edit. conferendam esse cum illo cod. caesareo *Lambec.* pronuntiat: add. ibid. *Kollarii* notam. Praeterea adnotat *Lambec.* idem opus exstare in cod. caesareo olim LXXII. inter codd. mstos philosophicos et philologicos graecos. Idem *Sethi* opus plenius, quam in editis, exstat in cod. *Paris.* Bibl. publ. MMCCXXIV. nr. 13. et MMCCXXIX. 1. MMCCXXX. nr. 1. et cod. seq. *Augustae Vindel.* v. *Reiseri* indicem MSSt. p. 65. *Paris.* in Bibl. publ. secundum catal. codd. reg. tom. II. sunt in cod. MDCXXX. nr. 8. Psellus de medicina versibus iambicis: in cod. MMCLI. nr. 7. Pselli synopsis de eduliis, et nr. 8. eiusdem argumenti e variis medicorum scriptis excerpta: in cod. MMCLIV. nr. 2. et cod. MMCCCXVI. nr. 13. *Pselli* de cibariorum facultate — — opus e veterum medicorum scriptis collectum: in cod. MMCLV. nr. 8. Pselli quaestiones et responsa de rebus ad medicinam pertinentibus: in cod. MMC-

**) Sic etiam Codex caesareus, de quo *Lambecius* VI. p. 161. [p. 365. ed. Kollar.] Idem memorat Pselli περὶ διαίτης ad imp., Constantinum Monomachum. Incipit: καὶ τοῦτο τῆς σῆς ἔργον προνοίας καὶ μεγαλοφυοῦς ἐπινοίας καὶ φιλανθρωποτάτης ἐπίταγμα, Κωνσταντῖνε θειότατε καὶ μέγιστε Αὐτοκράτορ κ. τ. λ. [v. supra ad sect. XXXIV. Allat.]

MMCLXXXI. nr. 2. *Pselli* synopsis de alimentorum virtute, et nr. 3. eiusdem argumenti excerpta e variis medicorum scriptis, et cod. MMDX. nr. 26. Psell. de alimentis. Conf. *Io. Freind* opera medica, ed. II. Paris. 1735. 4. p. 207. sqq. *Halleri* Biblioth. medicinae practicae tom. I. Bernae 1776. 4. p. 317. sq. *Kurt Sprengel* Versuch einer pragmat. Geschichte der Arzneikunde, part. II. Halae, 1793. 8. p. 240. *Harl.*

[LII.] Eidem Psello librum *περὶ Ποδάγρας*, *de Podagra* a nonnullis codicibus tribui video, cuius illud est initium: Ἐπεὶ *ὥρισε πρός με ὁ κράτιστος καὶ ἅγιος*, capitibus quadraginta sex concinnatum; qui, cum ad Palaeologos, quorum iussu fuerat conscriptus, directus sit, nisi Psellum alium fingere, cui tribui possit, velimus, certe Pselli non est. Auctor tempore Michaelis Palaeologi a. 1271. viuebat, cui a valetudinis cura erat, vt ipse fatetur: *Ἐπεὶ τοίνυν ἐκέλευσέ με ὁ θειότατος βασιλεὺς, εἰμὶ δ' αὐτὸς ἀπὸ τῶν ἰατρῶν αὐτοῦ, καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν, καὶ τὴν κρᾶσιν, καὶ ἰδιότητα κατὰ τὸ δυνατὸν εἰδὼς, διὰ τὸ μὴ πρὸς ὀλίγον καιρὸν συνεῖναι αὐτῷ, τὰ πρὸς ἐμὴν ἀνήκοντα δύναμιν κατὰ τοῦτο τῷ ὁρισμῷ τούτου πειθόμενος ἤδη γράφω. Quandoquidem igitur hoc mihi imperauit sanctissimus rex, e cuius medicis sum vnus, ideoque naturam eius temperamentumque noui, praesertim cum diu cum eo versatus fuerim, pro ea, quae mihi est scientia, de hoc morbo, vt eius obediam mandato, tractare incipio.* Et, si res in eo pertractatas, modum, et formam dicendi consideras, aliaque, a dicendi, tractandique ratione Pselliana longe absunt. [Atqui hodie constat, illum libell. scriptum esse a *Demetrio Pepagomeno.* Primum liber in latinum sermonem conuersus atque editus est a *Marco Musuro* Rom. 1517. et sub incerti auctoris nomine inter Henr. Stephani Med. artis auctores, tom. II. Paris. 1567. fol. — tum *Demetrio Pepagomeno* vindicatus et sub nomine eius editus, gr. cum versione latina doctiss. cuiusdam viri a *Guil. Morellio*, Lutetiae 1558. 8. cuius versionis auctor num sit Turnebus, quod existimat Bernard. an alius ignotus homo, res est controuersa: censor quidem in actis eruditor. mox citandis p. 303. eam fidenter a Turnebo abiudicat, ne memoriam tanti viri contumeliose tractare videatur, et, talem, ait, certe interpretationem Turnebus ipse, si viueret, detestaretur. Receptus tamen est inter Turnebi opera, Argentorati 1600. fol. tom. II. nr. XII. vbi recusus legitur: *Demetrii Pepagomeni* liber de podagra et id genus morbis — *Adr. Turnebo interprete.* vid. *Freytag.* adparat. litter. tom. III. p. 692. — Gallice versus est liber a *Federico Iamotio*, et e gallico sermone latinae linguae redditus est a *Io. Borgesio*, Belga, Audomari, 1619. Eum quoque Hippocratis et Galeni operibus adiunxit *Ren. Charterius.* Denique critica doctaque editio curata est et inscripta: *Demetrii Pepagomeni* liber de podagra, gr. et lat. quem ope msti biblioth. Lugduno — Batauae recensuit, et notis illustrauit *Io. Steph. Bernard*, Lugd. Bat. ap. Philipp. Bonk. 1743. 8. Bern. docet, illum librum Psello male adtribui. De ea edit. vid. noua acta erudit. m. Iun. 1745. p. 302. sqq. vbi censor et plura notauit, et quaedam loca correxit. Conf. inf. vol. X. p. 398. ed. vet. et vol. XII. p. 647. sq. et quae scripsi in Introduct. II. part. I. p. 494. *Florent.* est in cod. XXII. nr. 4. plut. 57. *De podagra prologus:* ab alia autem manu nomen auctoris, *Demetrii Pepagomeni* esse praefixum, monet *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. tom. II. p. 365. — Haec fuerunt Pselli opera edita, Allatio tum cognita. At partim Fabricius in nota ad §. LIII, partim Hamberger. l. c. pag. 21. alia Pselli opusc. typis expressa addiderunt:

Σύνοψις εις τὴν Ἀριστοτέλους Λογικήν· quam graece et latine edidit *Elias Ehingerus*, Augustae Vindel. 1597. 8. qui obseruat, Petri Hispani summulam magna ex parte ex hoc Pselli opusculo esse ductam. A *Reisero* in indic. MSSt. bibl. August. Vindel. p. 87. citatur cod. epitome logica, initio mutila, sine nomine auctoris, et pag. 91. cod. *Mich. Pselli* dialectica. Num hic sit codex, quem inter inedita Pselli §. LVI. simpliciter Allat. nominarat, equidem nescio. — *Florent.* in cod. XXVII. nr. 8. plut. 8. sunt, teste *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. tom. II. p. 617. *Pselli* de tribus figuris syllogismorum et de hypotheticis syllogismis, et alia dialectica; sed videntur imperfecta. At *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSt. pag. 362. B. hunc eumdem codicem memorans, addit: „vltimum caput de copia et facultate propositionum, siue Pselli compendium Logicae." — In cod. *Barocc.* LXXI. bibl. Bodlei. *Pselli* compendium Logicae.

Sub nomine *Io. Pselli* εἰς τὰς ἁγίας ἑπτὰ συνόδους ἐπιγράμματα, gr. cum *Theodori Prodromi* epigrammatibus. Basil. ap. Io. Bebel. 1536. 8.

Μονῳδία in templum Sophiae CPol. terrae motu quassatum, quam edidit *Allatius* in notis ad Georg. Acropolitam p. 281. sq. In cod. MCLXXXI. nr. 42. Bibl. publ. Paris. est *Pselli* in casum aedis S. Sophiae: et nr. 55. de terrae motu, qui Sept. die 20. accidit: et nr. 71. de terrae motibus.

Breue carmen iambicum in depositionem Io. Chrysostomi, vulgatum gr. ab *Allatio* in Excerptis graecorum sophistarum ac rhetorum p. 400. Romae 1648. 8.

Idem *Allatius* ex orat. inedita ad Constantinum Monomachum producit nonnulla p. 102. de recentiorum Graecorum templis. *Paris.* in cod. MCLXXXII. nr. 74. est fragmentum orationis Pselli in laudem imperatoris, et nr. 75 ac 76. ad imperat. Monomachum. — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. XL. nr. 37. et nr. 38. et nr. 46. tres diuersae oratt. ad imper. Constantinum monomachum. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 415 et 416.

Sine nomine auctoris: celebres opiniones de anima, gr. et lat. ex interpretat. *Io. Tarini:* cum Origenis Philocalia. Paris. 1624. 4. — *Matriti* in cod. reg. LI. nr. 89 — 94. plura capita diuersa de ψυχῇ. v. *Iriart.* cat. codd. gr. pag. 172. — In cod. *Thomae Gale*, CXXXV. f. nr. 5969. catal. MSSt. Angliae etc. II. p. 189. *Psell.* in Platonis Psychogoniam et eiusdem opinionum de anima expositio. conf. supra, ad §. XLII.

Iudicium de Heliodori et Achillis fabulis amatoriis, ex cod. bibl. Leidensis inter codd. Vossianos, in Miscell. obss. critic. in auctor. vett. et recentior. vol. VII. tom. 3. p. 366. sqq. conf. infra, vol. XIV. p. 9. et *Allat.* de patria Homeri cap. IV. p. 79. ed. Lugd.

Pselli (s. anonymi) patria seu origines vrbis CPolitanae, i. e. de antiquitatibus CPolitanis libr. IV. gr. et lat. e codd. MSStis edidit, varietate lectionis instruxit et commentariis illustrauit *Anselmus Bandurius*, in eiusd. imperio orientali. Paris. 1711. fol. et Venet. 1729. fol. tom. I. part. III. *Casim. Oudin.* in Triade dissertatt. critic. Lugd. Bat. 1717. 8. diss. tertia ostendere studuit, auctorem illorum IV. librorum esse *Mich. Psellum*. conf. Acta erudit. 1718.

 m. Mart.

m. Mart. p. 110. sed *Bandur.* in: Numismata imper. Romanor. a Traiano|Decio etc. praef. tom. I. p. 26. argumenta haud valida esse censuit. Fragmentum operis, sine nomine auctoris in cod. LXXXIV. fol. 68. v. cat. codd. gr. Taur. p. 179. Postea adtexuit *Allatius* catal. libell. Psell. qui ipsius aetate inediti fuerant. *Harl.*

[LIV.] Pselli liber *contra Eunomium*, Romae in Vaticana seruatur. Gesnerus in Bibliotheca, Gilbertus Gaulminus notis in eumdem περὶ ἐνεργείας Δαιμόνων, et Franciscus Feuardentius praefatione in Petri Morelli interpretationem eiusdem libelli de Daemonibus.

Scholia eiusdem in dictum quoddam Basilii, Romae; Gesnerus ibidem. *Fabr.* *Pselli* scholia in dictum illud Basilii in apologia de Hexaëmero etc. *Florent.* in cod. Laurent. Medic. XII. nr. 1. plut. 10. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 482. add. infra ad §. LXXV. *Harl.*

Epitome librorum Moysis in 4to. MS. in bibliotheca imperatoris Viennae: Gesnerus.

Dioptra, id est, *Perspectiua*, continens quatuor sermones, in quibus animus, et corpus disputant, in bibliotheca Augustana: Gesnerus [P] et Index Augustanus: plut. 6. num. 12. [oo]) Haec an eadem sit cum Philippi Solitarii Dioptra, iam edita latine, non possum diuinare.

oo) [v. *Reiser.* indic. MSSt. August. p. 34. In catal. quoque B. Lugd. Bat. 347. nr. 64. de cod. Bonau. Vulcan. citatur *Pselli* Dioptra, i. e. corporis et animae dialogus. — In cod. *Barocc.* CXCVII. sunt *Symeonis monachi* sermones 32. it. *Dioptra*, inscripta *Philippo monacho*, et *dialogus inter animam et corpus*, quem Psello adtribuit Baroccius, teste confectore cat. MSSt. Angliae et Hibern. — *Mosquae* autem in cod. CXLIX. nr. 11. B. synod. *Mich. Pselli* in lib. dictum διόπτραν, v. *Matthaei* notitiam codd. gr. MSS. B. Mosquensium, tom. I. Lips. 1805. 8. p. 81. Huc reducam, quae Fabric. in vol. VI. p. 542. ed. vet. scripserat: „*Dioptra* in cat. MSS. apud Anton. Verderium *Simeoni Metaphrastae* tributa, incertum est, aliane sit ab Dioptra, siue amussi rei christianae, quam *Philippus Solitarius* versibus politicis, (v. p. 4. et 196. sq. edit. Ingolstad.) a. C. 1105. Alexii Comneni 16. (v. p. 128. eiusd. edit. quae deinde in Bibl. patrum Colon. tom. 12. et Lugd. tom. 21. recusa est,) ad Callinicum monachum scripsit, et *Iac. Pontanus* ex cod. MS. Augustano prosario sermone vertit et latine edidit Ingolstad. 1604. 4. cum *Nic. Cabasilae* libris sex de vita in Christo, Ioannis, Carpathiorum episcopi, capitibus hortatoriis CXCI. *Philothei*, patriarchae CPol. laudatione Basilii, Naz. et Chrysostomi, quae Graeca etiam adiuncta habet, et *Mich. Glycae* duabus disputationibus, additis etiam in calce voluminis obseruatt. *Iac. Gretseri* ad obscura Dioptrae loca. Locum Dioptrae ex libro IV. qui in versione desideratur, ex MS. bibl. regiae graecae cum interpretatione sua exhibet *Cotelerius* ad libr. VIII. Constitutt. Apostol. c. 42. Exstat etiam graece *Dioptra* saepius in bibl. Vindobon. vt docet *Lambec.* lib. V. pag. 34. sqq. 42. sq. [s. p. 76. sq. 89. de codd. CCXIII. et CCXIV. nr. 1. in quo exstant libri secundi maxima pars posterior, et libri III. IV. et V. integri; it. p. 95 sqq. de cod. CCXV. qui nr. 1. exhibet *Philippi Solitarii dioptram*, sed aeque corruptam et interpolatam, ac cod. Augustanus: in nr. 2. sunt versus *Constantini* grammatici et *Vesti* in laudem Dioptrae et auctoris eius Philippi: nec non p. 141. de cod. CCXXXII. nr. 3. vbi reperitur fragmentum libri quinti:] et *Montfauc.* p. 54. Palaeographiae graecae. Ac Lambec. quidem obseruat, in Pontani editione librum primum integrum omissum, excepto exordio, quod ad calcem libri quarti sub titulo flebilis lamentationis subnexuit, et secundum pro primo, tertium pro secundo etc. venditatum, vt adeo quatuor tan-

diuinare, et forte Indicis Auctor, Pselli praefantis [rr]) nomine deceptus, totum Dioptrae opus, a vero Scriptore Philippo auulsum, Psello imprudenter nimis suppósuit. Philippi tamen esse adparet, quum eam, ex bibliotheca Augustana depromtam, cum Cabasila, Philotheo, Ioanne Carpathio, et Glyca latinam vulgauerit *Iacobus Pontanus*, Ingolstadii, ex Typographia Adami Sertorii 1604. in 4.

[LV.] *Quaestiones Theologicas cum Responsionibus*, ad Michaelem Ducam, quibus et ad Physiologiam pertinentia continentur, fol. in bibliotheca *Augustana* [ss]), in Armario VI,

tum libros Pontanus ediderit, quum a Philippo scripti sint quinque. Notat etiam, falli Gretserum, qui ex primis versibus Dioptrae, quos Crusius in Turco-Graecia p. 118. adducit, putauit, Crusium de alia dioptra loqui. Hanc porro recenseri et graecam dictionem castigari a *Phialito* quodam iussit Dionysius Euzoitus, metropolita Mytilenaeus. *Michaelis* vero *Pselli* praefatio praemittitur etiam in laudata editione, cuius quoque notae siue scholia hinc inde adsperguntur. Quae adpendicis loco, in codice Vindobonensi subiici notat *Lambec.* lib. V. p. 36. [p. 80. nr. 2. ed. Kollar. coll. cod. CCXLVII. nr. 9. 11. et 12. ib. p. 255. sq. conf. cod. *Taurin.* B. CC. fine nomine auctoris, in cat. codd. gr. Taur. pag. 297.] de fide et caerimoniis Armeniorum, Iacobitarum Chatzitzariorum et Romanorum s. Francorum, haec, (excepta postrema de Romanis,) gr. et lat. vulgauit *Combefisius* Auctario nouo tom. II. pag. 262. et 271. „Hactenus *Fabricius*. In cod. caesar. laudato nr. 3. 4. 5. et 6. sunt praeterea quatuor adhuc adpendices; v. p. 81. sqq. et in cod. CCXIV. citato nr. 2. p. 90. apud Lambec. adpendix prima continet *Phil. Solitarii* epistolam ad Constantinum Sacerdotem de differentia inter intercessionem et auxilium Sanctorum. add. *Nessel.* cat. codd. caes. in indice p. 100. sq. — *Paris.* in B. publ. cod. MMDCCXLVII. nr. 1. *Philippi Solit.* dioptra, versibus politicis; reiecta ad oram varia scriptorum ecclesiasticorum loca, quae ob oculos habuit auctor: in cod. primo est nr. 3. *Phil. Solit.* epistola ad quemdam, qui vitae spirituali valedixerat. Eadem in cod. MMDCCXXVIII. nr. 1. MMDCCCLXXII. nr. 1. (fine nomine auctoris,) et MMDCCCLXXIII. nr. 1. (in quinque libros est dialogus tributus, cum scholiis marginalib.) et in cod. MMDCCCLXXIV. nr. 4. qui ab editis saepe discrepat, et testimonia patrum atque alia quaedam pedestri sermone, a *Michaele Psello* adiecta habet. In eodem cod. nr. 1. est *Mich. Pselli* testimonium, praefixum libro, qui dioptra inscribitur; et nr. 2. sunt versus iambici *Constantini* et *Vesti Granati* de dioptra. — In cod. *Vindobon.* caesareo LXXVII. nr. 78. sunt excerpta ex scholiis in *Philippi Solitarii Dioptram*, h. e. regulam rei christianae, quorum scholiorum auctores videntur *Lambecio* in comment. III. p. 418. not. 3. esse *Mich. Psellus et Philalethes.* — In cod. *Taurin.* Bibl. CXCIX. fine nomine auctoris, dialogus inter carnem et spiritum, versibus prosae simillimis descriptus, a cap. XI. tertii libri eoque mutilo circa initium, ad caput V. libri quinti. v. cat. codd. gr. Taur. p. 296. sq. — Philippi solit. Dioptra et alia, in cod. Coislin. CCCXLI. vid. *Montfaucon.* Bibl. Coislin. p. 451. sq. add. infra, §. LXXVIII. et *Oudin.* l. c. pag. 677. *Harl.*]

pp) Etiam hoc ipsum ex temporum ratione in dubium vocat, neque persuadere sibi potest Allatius, Mich. Psellum in Philippi, qui A. C. 1105. scripsit, Dioptram, praefatum fuisse. Vide infra cap. antepenult.

qq) [v. *Reiseri* indic. MSSt. August. p. 86. et p. 36. ac 37. nr. 51. in armario primo, *Pselli* responsiones theologicae et philosoph. ad Mich. Ducam; atque nr. 32. *Pselli* quaestiones cum responsionibus. *Vindobonae* in cod. caesar. CCXCV. nr. 3. *Mich. Pselli* solutiones et expositiones synopticae variarum quaestionum et controuersiarum de fide ad imp. Mich. Ducam, nr. 4. *Pselli* professio fidei: nr. 5. *eiusd.* liber de physicis principiis et caussis. v. *Lambecii* comment. vol. V. p. 539. sq. — *Paris.* in cod. B. publ. MMLXXXVII. nr. 7. *Mich. Pselli* responsiones ad varias interrogationes etc. capitibus ducentis comprehensae. — cod. MMCCXXXI. nr. 3. quaestiones ad

VI. Index Augustanus MS. infra etiam idem Index haec habet: *Pselli ad Michaelem Comnenum varia capita Theologica, περὶ ἐνυποςάτε, de Anima, de Virtutibus, et Physica de sensibus; de similitudine, et dissimilitudine liberorum cum parentibus, de Embryone; de somniis; de circulis coelestibus; de Meteoris; de Lunae Eclipsi, de Solis calore; de stellis; de Dioscuris; de pluuia, grandine, niue, pruina, rore; de Typhone, et Ecnephia, ventis, de Fulmine, de partibus Mundi; de Terrae motibus; de Tempestatibus, de salsedine maris; de Imbribus; de Fluminibus; de Stellarum luce; Quid necessitas* rr) *contingens, tempus, materia, forma, elementum? Quid Encyclopaedia? de Literarum inuentoribus; de Amazonibus* ss)*; de nominibus mensurarum; de circulorum initiis; quae habeant coelum, mare, sol; de ortu solis triplici, deque igne, coelitus ad Philosophi preces delapso: de Potidaea, Arcadia; de Aristotele, Cleanthe, Anaxagora; de Euboea, Sicilia.* Item *Romae* in bibliotheca Sancto-Siluestrina in monte Quirinali est eiusdem hic liber MS. graece, quem ego vidi. Titulus erat: Ψελλὲ πρὸς τὸν Βασιλέα Κύριν Μιχαὴλ τὸν Δέκαν. *Pselli ad imperatorem, Dominum Michaelem Ducam*, capita erant, α, Ὁμολογία τῆς πίςεως tt). β, περὶ Ὀνομάτων τινῶν λεγομένων ἐν τῷ

theologiam moralem et physicam pertinentes, in cod. MMDCCCLXII. nr. 2. solutiones quaestionum, quarum pars maior ad physicam pertinet. — in B. *Mazarin. Pselli* opusc. in varios scripturae locos, diuersos item Theolog. praesertim locos ex oratt. de theologia, Christi natali etc. vid. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1318. *C. Harl.*]

rr) [v. ad §. LVI, fin.]

ss) [v. cod. Laurent. XL. nr. 56. 61. 62. plut. 57. et *Bandin.* cat. cit. II. p. 417. *H.*]

tt) [vid. supra ad §. XLVI. — *Taurini* in Bibl. reg. cod. CCCXXX. fol. 91. *Pselli* compendiosae solutiones quarumdam physicarum quaestionum; fol. 109. sqq. de recta veraque Christianorum fide: tituli autem hi sunt 1) confessio fidei; 2) de quibusdam nominibus, in Christianor. dogmate vsurpatis; 3) de enypostatis; 4) de Homousio; 5) de Homoypostato; 6) de essentiali vnione et differentia; 7) de hypostatica vnione et differentia; 8) de relatiua vnione et differentia; 9) de S. Trinitate; 10) de modo communication. idiomatum; 11) de diuina vnione; 12) de natura ab adfectionibus immuni; 13) quis Deus; 14) num infinitus sit deus, et quomodo infinitus; 15) quomodo nouerit deus res mutabiles. fol. 114. sunt nonnulla capita, quae excerpta videntur ex *omnigena Pselli doctrina*, de mente, et anima, nec non de virtutibus. v. catal. codd. gr. Taurin. p. 414. — In cod. LXV. *Th. Gale*, siue nr. 5899. cat. codd. Angliae etc. tom. II. sunt *Pselli* 1) physica, seu solutiones quaestionum naturalium; 2) doctrina de fide, capp. 194. collata cum alio MSto; 3) aliae solutiones quaestionum naturalium. — In codd. Bibl. *Sfortianae, Psellus* de VII. synodis et de fide. v. *Montfauc.* Bibl. bibl. MSSt. p. 696. *D.* — *Matriti* in Bibl. reg. cod. LI. fol. 65. περὶ τῦ εἶναι θεὸν, *de existentia dei*; inc. τὸ μὲν εἶναι θεὸν ὁμῦ πάντων καὶ πρωνόητον· quod quidem opusculum esse *Constantini Pselli* colligit *Iriarte*, qui cum Allatio, (infra §. LXXX. et Phil. Labbeo in noua biblioth. MSSt. p. 38.) *Constantino Psello* quoque tribuit (fol. 69. cod.) *expositionem fidei*, oblatam imperatori monomacho, ad sui obtrectatorum refutationem; quae breuis est atque incipit: πιςεύω εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ πνεῦμα τὸ ἅγιον· eadem differt et initio et magnitudine et nuncupatione ad Michael. Ducam, ab altera *expositione fidei in Michaelis Pselli* omnifaria doctrina, vt latius docet *Iriarte* in cat. codd. gr. Matrit. p. 171. — *Florentiae* in B. Laurent. cod. XL. nr. 4. sqq. plut. 57. inter multa alia Pselliana, nr. 4. in illud euangelii, *crescebat aetate et gratia*; nr. 5. disputatio, *quod multum sapienter typica lex iunioribus Hebraeis fuerit interclusa*; nr. 6. theologica quaestio, inscripta: Ζητᾶτε, τί ποτέ ἐστιν, ὅρος καὶ λόγος παρὰ τῷ πατρὶ, ἐνθὲν περὶ τῦ υἱοῦ etc. nr. 7. variorum phaenomenorum explicationes, ac praecipue fulgurum; nr. 9.) responsio ad tres quaestiones sacrarum scripturarum; nr. 10.) ad quemdam, qui ipsum interrogauerat, quid significet illud, *et opera manu-*

τῷ τῶν Χριςιανῶν δόγματι. γ, περὶ ἐνϋποςάτων. δ, περὶ Ὁμοεσίε. ε, περὶ Ὁμοϋποςάτε. ϛ, περὶ εσιώδες ἑνώσεως, καὶ διαφορᾶς. ζ, περὶ ὑποςατικῆς ἑνώσεως, καὶ διαφορᾶς. η, περὶ σχετικῆς ἑνώσεως. θ, περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος. [P] ι, περὶ τρόπε τῆς ἀντιδόσεως. ια, περὶ θείας ἑνώσεως. ιβ, περὶ φύσεως. 1. *Professio fidei.* 2. *De quibusdam nominibus, in Christianorum dogmate usurpatis.* 3. *De* uu) *enypostasibus.* 4. *De Homousio.* 5. *De essentiali vnione, et differentia,* 7. *De Hypostatica vnione, et differentia.* 8. *De relatiua vnione.* 9. *De sancta Triade.* 10. *de modo* vv) *retributionis.* 11. *De diuina vnione.* 12. *De natura.* Quae omnia an vnum opus sint, vel diuersa, iudicabunt, qui legent. Ego existimo, vnum esse, attamen in vno codice abundantius contineri; ex omnibus tamen vnum posse confici perfectum, et omnibus partibus absolutum. Quae prouincia non esset omnino eruditis viris contemnenda. Consule etiam, quae nos de hoc eodem Opere inferius [§. LXXII. ad quod opus pertinere videntur hae memoratae partes] dicemus. Obiter tamen hic animaduertam, titulum secundi Augustani non carere nota falsitatis, qui nobis pro Michaele Duca, Michaelem Comnenum obtrudit, cuius auctoritate deceptus Woegelinus in sua editione retinuit, et in Notis, Constantini Ducae filium Michaelem inter Comnenos, mira ἀνιςορησίᾳ refert, quum omnino esset immutandus, reclamantibus caeteris codicibus, qui omnes vno ore Michaelem Ducam proponunt, cui capita illa nuncupauit. Marquardus Freherus in Chronologia imperii utriusque. *Ad Michaelem Ducam scripsit Michael Psellus, ea aetate in iure, et Philosophia scientissimus, et* πολυγραφώτατος, *Synopsim legum versibus Politicis; extat M. S. in Bibliothec. Palatina, et Constantinopolit. Eiusdem Pselli ad hunc Ducam responsiones ad diuersas quaestiones Theologicas et doctrina omnifaria, CXCIV. capitibus comprehensa; in Bibliotheca Palatina,* [nunc Vatic.]

[LVI.] Opuscula quaedam *in passionem, et sepulturam Christi. Libellus, dictus, Anti-*

um nostrarum dirige super nos; nr. 11) in illud, *quoniam spiritus pertransiuit in illo;* nr. 12) in illud, *in nomine igitur omnium dicere non licet; nonne in quolibet omnium?* nr. 13.) in illud, *primum quidem vereri iustum est, ne videamur admirandae virtutis mali pictores* etc. responsio: inc. ῥητορικὸν ὁμῶ τὸ πρόβλημα etc. quae quidem opuscula incognita fuisse Allatio et Fabricio, animaduertit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. II. p. 410. sq. — *Paris.* in cod. MCCCLXXXI. nr. 7. *Mich. Pselli* versus *de symbolo orthodoxae fidei;* in cod. MMLXXXVII. nr. 10. solutio dubitationis a paganis, circa necessitatem incarnationis Christi propositae. in cod. MCLXXXII. nr. 1) *Mich. Psell.* in illud, *in principio erat verbum.* nr. 2 — 12. nr. 115. sqq. in multa variaque dicta sacrae scripturae: nr. 15. de arca testamenti, propitiario et reliquis; nr. 16. breues allegoriae institutorum et rituum iudaicorum; nr. 17. de diuinis s. mysticis apud nos numeris; nr. 18. de dogmaticis vocibus; nr. 19. de ordinibus et hierarchicis gradibus infra deum et circa deum constitutis; nr. 21. de praepositionibus ἐξ, διὰ etc. quae S. Trinitati promiscue insunt; nr. 22. de Christi genealogia ad Adamum vsque; nr. 29. de pulcritudine, quae intellectu percipitur; nr. 55. de terrae motu; nr. 57. ad illos a quibus interrogatus, quot essent philosophicar. disputationum genera; nr. 58. in illud: *substantia res est, per se subsistens;* et permulta alia vltra centum opuscula, quae interdum partes maioris operis fuisse videntur. Atque ita in aliis bibl. add. *Oudin.* l. c. p. 659. *Harl.*]

uu) Lege: *enypostatis.*

vv) Vertendum erat: *de modo communicationis idiomatum.*

Antichristus; de Paradiso; in Natalem Christi, in 4. biblioth. imperatoris Viennae. Gesnerus, Posseuinus. *Fabr.* In cod. CLV. nr. 4. orat. in passionem et sepulturam Christi, et nr. 5. oratio ad eos, qui dicunt, Christum vna cum latrone ingressum esse Paradisum, et de paradiso intelligibili etc. v. *Lambec.* comment. IV. p. 319. sq. atque in vol. I. p. 244. sq. et infra ad §. LXVII. — *Florentiae* in bibl. Laurent. Med. cod. XL. nr. 41. de crucis ac sepulturae mysterio, et nr. 44. quis paradisus, quod lignum vitae et scientiae. v. *Oudin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 415. sq. In cod. *Par.* bibl. MCLXXXII. nr. 14. *de mysterio crucis et sepultura Christi.* — In cod. *Taurin.* CCCXXX. fol. 7. *de ligno scientiae boni et mali.* v. cat. codd. gr. Taur. p. 413. Add. infra inter elogia Sctor. et vitas, aut vol. IX. p. 90. ed. vet. et p. 93. de sequenti libello. *Harl.*

[P] Εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου. *In crucifixionem Domini,* in bibliotheca cardinalis Columnae, Gretserus notis in orationem Macarii Chrysocephali de exaltatione S. crucis tom. 2. de Cruce. Non constat, an de hac intelligat amplificator Gesnerianae bibliothecae, Iac. Frisius, *Georgii, Nicomediae archiepiscopi,* de *Cruce, quam falso quidam Psello adscripsere graece MS. in 4. biblioth. imper. Viennae. Fabr.* At *Lambec.* comment. vol. IV. p. 43. sq. Iac. Frisii opinionem, et *Georgii Nicodemiensis* orationem, (quae exstat in cod. caesar. CII. nr. 3. et a Lambecio l. c. recensetur,) ab altera Pselli oratione eiusdem argumenti prorsus esse diuersam, vel ex sola initiorum differentia euincit. *Harl.*

Compendiosa expositio *in Aristotelis libros de naturali auscultatione,* exstat in bibliotheca Didaci Hurtadi. Gesnerus. In bibliotheca Bauarica cod. CXLV. [cat. codd. p. 58.] et in bibliotheca imperat. Viennae, *Fabr.* in cod. XLII. nr. 5. add. nr. 11. v. *Lambec.* comm. vol. VII. p. 174. sq. — in Physica Aristotelis, *Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* diar. ital. p. 14. — *Paris.* in bibl. publ. codd. MCMXX. et MCMXLVII. *Harl.*

Synopsis Logicae Aristotelis, in 4. in bibliotheca Augustana in Armario num. 5. Index Augustanus. *Fabr.* v. infra §. LXIX. *de doctrina compendiosa* etc. *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XXVII. nr. 8. plut. 60. de tribus figuris syllogismorum et de hypotheticis syllogismis aliaque dialectica. v. *Bandin.* catal. codd. gr. II. p. 617. — *Romae* in bibl. Vatic. cod. CMXLIII. bibl. reginae Suec. *Psell.* in philosophiae organum, de decem categoriis, et de aliis rebus logicis, de operatione et efficacia daemonum. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 34. *A.* Compendium logicae, in cod. *Barocc.* LXXI. de X. praedicamentis, de propositionibus et syllogismis, in cod. CCLXII. *Taurin.* v. catal. codd. gr. Taur. p. 371. v. §. LXIX. — Dialectica in cod. August. Vindel. v. *Reiser.* indic. MSSt. etc. p. 91. *Harl.*

Expositio in Metaphysica Aristotelis; in Italia, Gesnerus.

Commentarius in Aristotelis verba: Ars artium, et scientia scientiarum, *et, quomodo omnia a philosophia dependeant,* in Italia, Gesnerus.

In Psychogoniam Platonis, in Italia, Gesnerus: in bibliotheca Augustana fol. *Fabr.* v. *Reiser.* l. c. p. 82. — *Vindobon.* in bibl. caesar. cod. XLII. nr. 11. Pselli fragmenta de mente, de anima, de platonica psychogonia et de ideis, v. *Lambec.* comment. VII. p. 176. sq. —

sq. — *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XI. nr. 2. plut. 28. de psychog. Platon. vid. *Bandin.* catal. cit. II. p. 21. — item Venetiis in cod. Marc. DXII. v. catal. codd. gr. Marc. p. 276. — in bibl. Escorial. v. *Plüer.* itiner. per Hispan. p. 182. — in cod. *Bodlei.* XLVIII. f. nr. 3037. cat. MSSt. Angliae etc. tom. I. p. 154. ibid. tom. II. p. 61. nr. 2262. inter codd. Vossian. ib. p. 189. nr. 5969. in cod. CXXXV. *Th. Gale*, *Paris.* in bibl. publ. cod. MDCCCXVII. nr. 4. cod. MMDCCXXXI. nr. 3. Add. supra vol. III. p. 96. et 186. *Harl.*

Expositiones variae in varios Platonis locos, in Bibliotheca Bauarica cod. CLXV. Catal. Bauaricus, pag. 64. *Fabr.* *Paris.* in Bibl. publ. *Platonis defensio*, vid. ad §. LXVIII. *de epistolis*, de ideis, quas dicit Plato, *Florent.* in Bibl. Laurent. cod. XXIX. nr. 15. plut. 58. v. *Band.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 474. et ad anteced. nr. de Plat. psychogon. — *Quomodo existimet Plato, inhabitare animas in brutorum animantium corporibus;* tum *cur triplicem animam Platonici atque Aristotelici dixerint*, in cod. *Taurin.* CCCXX. fol. 13. et 15. v. cat. codd. gr. Taurin. p. 413. — De magno anno Platonis, in cod. Escorial. v. *Plüer.* itiner. per Hispan. p. 182. *Harl.*

Συνοπτικὸν σύνταγμα τῆς Φιλοσοφίας, in bibliotheca Ioannis Sambuci, Gesnerus. [add. ad §. LII. et paullo ante de synopsi log. Arist.]

Varia Philosophica, Romae in Vaticana. Gesnerus. *Physica*, *Astronomica*, *Musica*, *Arithmetica*, *Geometrica*, *iunctis opinionibus de anima*, in 4. biblioth. imperat. Viennae; Gesnerus. *Fabr.* *De necessitate* fragm. in cod. Vindob. caes. XLII. nr. 17. v. *Lambec.* VII. p. 178. add. *Nessel.* ind. ad cat. codd. caesar. voc. *Mich. Psellus*, et infra §. LXXIII. — *Romae* in cod. Ottobon. *physica*, *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 187. *A.* Multa physica inprimis astronomica, quae desunt in Allatii et Fabric. notitia, in cod. reg. *Matrit.* LI. quae singula recenset *Iriarte* in cat. codd. gr. Matrit. p. 175. sqq. — In bibl. *Escorial.* cod. de arithmetica morali et theologica; de diuinis numeris apud nos; de musica; succincta explicatio astronomiae; traditio distincta de paralogismis etc. *Plüer* itiner. per Hispan. p. 182. — *Venet.* in cod. Marciano DXXIV. opusc. breue astronomiae, compendiosa expositio XIII. paralogismorum; de musica; προλαμβανόμενα εἰς τὴν ῥυθμικὴν ἐπιστήμην. v. cat. codd. gr. Marc. p. 283. *Florentiae* in Bibl. Laurent. Medic. cod. XXIX. plut. 58. nr. 10. *Pselli* ea, quae praesumuntur in methodum aegyptiacam arithmeticae; nr. 16 et 18. excerptum, de cubo. nr. 17. ad inueniendum latus cuiuscumque numeri, et nr. 8. sub finem de diagrammate quaedam. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 472 et 474. — ibid. in cod. XVI. nr. 23. plut. 87. apud Bandin. l. c. III. p. 401. *Pselli* opus de motu anni et cyclis solis ac lunae, eclipsibus ipsorum et inuentione paschatos, siue de praedictis rebus quaestiones cum suis solutionibus in duo libros diuisae. Duas quaestiones cum responsionibus tamquam peculiares particulas profert Allat. in §. LXX. sub fin. et §. LXXIV. loco secundo. Idem opus in cod. Vindob. caes. CXXIX. nr. 4. et cod. CXXXII. nr. 2. v. *Lambec.* comm. VII. p. 512. et 522. sq. — Secundum cat. MSSt. Angliae sunt *Geometria* in cod. *Barocc.* LXXVI. versibus politicis; et in cod. Edu. Bernardi LXXVIII. siue nr. 7426. in tom. II. catal. et nr. 3434. siue in cod. DXXXV. Norfolciano, *astronomica*, forte, ait, catalogi auctor, *Michael. Pselli* (an sunt partes operis, in §. XXXVII. memorati?) — ibid. tom. I. nr. 3405. f. in cod. *Seldeni* XVII. *Pselli* epitome

I 2 philo-

philosophiae aristotelicae s. quaestionum physicarum solutiones. — An *Psellum* etiam habuerunt auctorem *astronomica*, quae inter alia Pselliana opp. absque auctoris nomine reperiuntur in cod. *Taurin.* CCCXXX. fol. 18. ? v. cat. codd. gr. Taur. p. 413. add. §. sequentem. *Harl.*

[LVII.] Inter libros, quos bibliothecae Lugduno-Batauae Iosephus Scaliger legauit, in indice Graecorum Manuscriptorum in fol. [s. catal. p. 339. nr. 12.] legitur cum Heronis Geometria, *Pselli quaedam Astrologica:* An eadem, vel diuersa cum iis, quae sunt in cod. August. non possumus diuinare. An etiam illa sunt, quae sub illo libello de quatuor scientiis mathematicis continentur? Sed suspendo iudicium. *Fabr.* In cod. Bibl. *August.* Vindel. solutio vnius atque alterius quaestionis astrologicae, v. *Reiser.* indic. MSS. August. pag. 91. *Harl.*

Expositio Mathematices in Timaeo Platonis, de animae generatione, siue essentia, fol. Bibliotheca Augustana in Armario. [Reiser.] Index August. MS. [p. 82.] An eadem cum Psychogonia? *Fabr.* *Florentiae* in cod. Laurent. Medic. XXIX. nr. 12. plut. 58. est eadem expositio; sed *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. II. p. 474. monet, eam esse diuersam a Pselli Psychogonia, huiusque initium et finem differre, in cod. XI. nr. 2. plut. 28. in cat. mem. II. p. 21. in hoc tamen extrema expositionis aliaque, quae sequuntur in cod. priore, XXIX. 12—18. exhiberi: nempe leguntur nr. 13. *alterius platonicae sententiae explicatio ex Timaeo;* nr. 14. *expositio perfectior lemmatis* etc. — *Venet.* in Bibl. Marc. cod. CCCXIX. fin. *Pselli* opuscul. *de animae generatione ex doctrina Platonis in Timaeo.* v. cel. *Morelli* Bibl. MSS. gr. et lat. I. p. 201. ibid. in cod. DXII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 276. *Harl.*

[P] *Opus graecum ex libris medicinalibus, ordine alphabeti*, Romae in Vatic. Gesnerus, Paschalis Gallus, et Ioannes Georgius Schenckius in Bibliotheca Medica. *Fabr.* Secundum *Band.* tom. III. p. 147. 1. et p. 416. in bibl. Laur. Med. est opus, quod male tribuitur Psello, infra in §. LXXI. — In Bibl. *Vaticana* est *Methodii philosophi delectus ciborum ex Psello, ordine alphabetico*, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSt. p. 9. C. Num hic sit codex et liber, quem Allatius habuit in mente aut ante oculos? atque an diuersus sit *liber medicamentorum ordine alphabetico*, sine auctoris nomine, in cod. *Pellisser.* secundum *Montfauc.* l. c. pag. 1199. *D.*, videant alii. *Oudin.* l. c. pag. 667. ex Cangio memorat cod. reg. MMMDII. in quo inesse dicitur *Pselli* opus ineditum, ποίημα ἰατρικὸν ἄριστον δι' ἰάμβων. *Harl.*

Ecloga vtilis ex libro Parallellorum. Ibidem. Gesnerus, et Spachius.

Explicatio in librum Dioscoridis, in Bibliotheca Manuelis Eugenici, et Ioannis Suzii. Antonius Verderius in Supplemento, et Schenckius in Bibliotheca Medica.

[LVIII.] Meursius *Historiarum Opus* Psellum scripsisse autumat, illudque laudari a Zonara tom. 3. in Isaacio Comneno, et in Romano Diogene, item a Theodoro Metochita Histor. Sacrae lib. 2. Cedreno, Ioanne Curopalata in Historiae suae initio, Michaele Glyca in Annalibus semel, atque iterum. Erat etiam in catalogo exhibito a Grammatico, apud Anto-

AntoniumVerderium, in Supplemento. *Fabr.* Sed vid. supra, vol. VII. p. 684. cum nota *l.* pag. 724. sq. cum not. *i.* et *Oudin.* l. c. pag. 680. sq. et 658. sq. vbi etiam refert, Combefisium habuisse *Chronicon Pselli cum epistolis* ex MS. cod. MMDLXI. regiae Galliar. bibliothecae transscriptum, cum *oratt. Pselli funebribus* editioni paratum, sed morte fuisse impeditum; Carol. autem du Cange narrasse, codicem illum Paris. continentem tam singularem historiam Pselli, quam omne *collectaneum Symeonis Metaphrastae historicum*, cuius haec historia Pselli pars tantum sit, transscriptum esse recens ex Bibl. Vaticana cum ipsis Pselli epistolis et aliis. — Differt igitur opus Pselli, siue *chronographiae libri octo*, a Basilio Macedone ad Constantini Ducae tempora, in cod. MDCCXII. nr. 9. Bibl. Parisinae publ. — *Mediolani* in B. Ambros. *Mich. Pselli* liber, in quo a creatione mundi exorsus, vniuersam fere naturam prosequitur. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 502. *A.* — *Florentiae* in B. Laurent. Med. cod. XL. nr. 56. 61. 62. plut. 57. sunt plura *Pselli* historica, seu particulae forsan operis historici, quas recenset *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. II. p. 417. sq. Forsitan ad illud opus pertinet partic. *de Francis et reliquis latinis* in cod. *Escorial.* v. *Plüer.* itiner. Hispan. p. 182. — *Vindobonae* in cod. caesar. CXXIX. nr. 4. et CXXXII. nr. 2. *Pselli opus chronologicum* de motu temporis cyclorum solis et lunae, eclipsibus, et inuentione paschatos, per interrogationes et responsiones. v. *Lambec.* comment. VII. p. 512. et 522. An id est pars operis physici? Add. infra ad §. LXX. et LXXIV. *Harl.*

Gaulminus de Pselli scriptis haec habet: *alia illius in regia pariter, et Vaticana exstare, certum est; vt* ψυχογονίαν *Platonis,* ἐπιτομὴν τῆς ἰατρικῆς, *Comment. in Aristotelis Categorias, Metaphys., lib.* περὶ ἑρμηνείας, *Porphyrii quinque voces, contra Eunomium librum vnum, de legibus duos,* μονῳδίαν, ἐγκώμια *diuersa. Epistolas item elegantes laudat in Adagio* ἄκαπνα θύειν *Casaubonus in Athenaeum.*

[LIX.] Plura etiam enumerat *Antonius Verderius* in supplemento bibliothecae Gesnerianae, ex bibliothecis CPolitanis. Nam inter alia apud Iohannem Suzium erant, Michaelis Pselli *explicatio in Psalterium Dauidis. In Gregorium Nazianzenum.* In catalogo a Grammatico exhibito, *Medicinale Michaelis Pselli. Liber philosophicus. In philosophica Aristotelis. Astronomicum. Explicatio in mysticam philosophiam. In quinque voces Porphyrii. In Topographica Strabonis, et Ptolemaei. In Arithmetica. In Galeni explicationem in quatuor libros resolutionis Hippocratis. Menandri Comoedias XXIII.* o Thesauros! *explicatae a Michaele Psello*[ww]). In bibliotheca regis christianissimi. *In Elenchos sophistarum. Scholia in definitiones. De motu temporis. De circulo Solis, et Lunae. De inuentione diei Paschatis. De Angelis, et Daemonibus. De nouis morborum adpellationibus. De notis spirituum. De diuisione animalium. In salutationem Angelicam. In physica Aristotelis;* praeter alia multa, quorum supra meminimus. Infra quoque nonnulla alia recensebimus. Et in bibliotheca Antonii Augustini, Pselli *Apophthegmata*, cod. CCXXVII.[xx]) *Explicatio mathe-*

ww) Vid. supra, vol. II. p. 460. *Harl.*

xx) [Sunt in cod. *Escorial.* v. *Plüer.* l. cit. etiam in cod. *Taurin.* CCLXXV. fol. 87. *Pselli apophthegmata,* subiecta singulis interpretatione; sed confector catal. codd. gr. Taur. p. 379. sq. dubitat, num Mich. Psellus eorum auctor sit, quum vocabulis barbaro-graecis vbique scateant, neque stilum praeferant et laconismos Michael. Pselli. *Harl.*]

mathematica speculationis in Platonis [?] *Timaeum. Absoluta enarratio de Lemmate. Explicatio de Platonica aurigatione animorum, et de militia Deorum, in Phaedrum. Explicatio nodi difficilis, quo pacto ex quinque sesquplum est, et quod circa quinque sesquplum est, et quod circa quinque figuras alia figura non statuatur contenta sub aequis lateribus et rectangulis inter se aequalibus, cod. CXCI. Fabr.* [Haec sunt Pselli monumenta inedita quae a semet ipso vsurpata fuisse, in §. LX. multis declarat Allatius tum aliorum Pselli ineditorum subiicit notitiam. *Harl.*]

[LXI.] Visi igitur, aut lecti Pselli a me libri sunt: Στίχοι πολιτικοὶ, περὶ Γραμματικῆς πρὸς Κύριν Κωνςαντῖνον τὸν Μονομάχον. *De Grammatica ad Constantinum Monomachum, Carmina Politica,* P. Μελέτω σοι Γραμματικῆς, καὶ τῆς Ὀρθογραφίας. *Fabr.* v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. II. p. 372. sqq. de cod. XXVI. plut. 57. vbi varia *Pselli* opuscula grammatica recensentur, et *etymologiae variae*, p. 417. de cod. XI. nr. 55. plut. 57. *de viginti quatuor litteris* etc. in cod. Paris. bibl. publ. MCLXXXII. et alia grammaticalia, nr. 48. 49. 72. 100. atque ego multos iam supra in vol. VI. p. 349. not. *r.* laudaui: quibus add. cod. bibl. *Bernensis*, in quo sunt Stichi politici *de grammatica*, gr. in fine leguntur versus *de significatione quarumdam vocc. ordine alphabetico*, quorum vltimos publicauit, et cod. ipsum recensuit *I. R. Sinner* in cat. codd. bibl. Bernensis p. 586. sqq. — In cod. *Mosquensi* CCXXVI. fol. 223. *Pselli* εἰς τὸν λαμπρότατον Καίσαρα· ἢ τοῦ μύθου κάμηλος, et fol. 225. anepigraphum: inc. τὸ ἁπαλὸν βρέγμα· sunt versus politici, in quibus varia vocc. explicantur, quos Pselli esse arbitratur *Matthaei* in notit. codd. gr. MSS. bibliothecar. Mosquensium etc. tom. I. ed. in 8. p. 149. — In cod. *Barocc.* CXXXI. sunt *Mich. Pselli* versus politici: καιρὸς μὲν ὕπνου· ita citatur opusc. in catal. MSSt. Angliae I. pag. 14. — *Venetiis* in cod. *Naniano* CCXXVIII. nr. 7. ἐπιῤῥήματα τῶν ἀνθρώπων, διερμηνευμένα παρὰ Κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Ψέλλου· v. *Mingarell.* catal. codd. gr. Nanian. p. 420: — In cod. *Barocc.* CXXV. Pselli versus XVII. in quibus ait, vt Zodiaci 12. sunt signa ita versus iambici 12. syllabas et sex pedes etc. inc. τὸ μέτρον οὗτω. — *Rhetorica* versibus politicis, *Vindob.* in cod. caesar. XXVII. nr. 4. vid. *Lambec.* comment. IV. p. 141. — *Venetiis* in biblioth. MSS. S. Michael. vid. Mittarelli catal. illius biblioth. codd. MSSt. p. 973. — in cod. *Escorial.* v. *Plüer.* itiner. per Hisp. p. 180. — *rhetoricarum* idearum synopsis in cod. *Paris.* Bibl. publ. MCLXXXII. nr. 73. atque *Allat.* §. XII. arbitratus est, *Psellum Seniorem* plura in philosophicis atque *rhetoricis* probabiliter composuisse. *Harl.*

[?] Πρὸς τὸν αὐτὸν, περὶ Ἀντισοίχων. *Ad eundem, de Antistoechis.* P. ἄγγαρος γὰρ ὁ ἄγγελος, ἀγῆλαι τὸ σεμνῦναι. Haec duo a plerisque in vnum veluti corpus digeri, et sub Grammatices nomine laudari, noui, codex tamen Vallicellanus in duo diuidit, secundo primum, aliis etiam aliorum interiectis, primo secundum tribuens locum; et argumentum vtriusque diuersam etiam poscit tractationem. Nec in vnum grammaticae regulae, et dictionum expositiones, nisi confundas omnia, coalescunt. Meminit Casaubonus in Athenaeum lib. 2. c. 26. *Psellus in versibus politicis, quibus obscuriores voces exposuit.* Auctorem horum esse Psellum Michaelem nullus dubito. Meursius yy) tamen, *Ioannem*, cui de virtutibus

yy) Meursius ad Psellum in Canticum Canticor. p. 177.

tibus ac vitiis Iambos tribuit, horum auctorem insinuat, quum existimet, Ioannem esse, quem in Ἡγήτορες laudat Suidas, *Λέγει δὲ καὶ ὁ Ψελλὸς, ἡγητορία πέφυκε τῶν σύκων ἡ παλάθη.* Eumdem Psellum saepius a Suida laudatum inueni, in Δέρτρον. *Δέρτρον, τοῦ ἐντέρου τὸ λεπτὸν λέγει ὁ Ἱπποκράτης. Φησὶ καὶ ὁ Ψελλὸς, τοῦ δὲ ἐντέρου τὸ λεπτὸν κατονομάζει δέρτρον.* et Γηώρας, *Γηώρας ὁ ἀλλότριος, τοῦ Ψελλοῦ, ὁ ἀλλότριος, καὶ γέρδης ὁ ὑφάντης.* Quae quum in his de Grammatica, et Antistoechis legantur, non alium horum, quam *Ioannem* auctorem Meursius nobis intrudit. *Fabr.* *Florent.* in cod. *Laurent.* XXVI. plut. 57. nr. 10. versus centum *de antistoechis*: inc. *Πέδον τιθηνὸν ἀκριβοῦ πεφιλημένε·* et nr. 11. totidem versus de iisdem: inc. *ἔργον σμίκρυνε, τῶν γέλων μέγα γράφε.* v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. pag. 374. *Harl.*

Τί ἐστὶ Βαβουτζικάριος. *Quid sit Babutzicarius.* P. *Ὁ μὲν τοι Βαβουτζικάριος ἐξ.*

Περὶ τῆς Γιλλοῦς, de Gillo. P. *Ἡ δὲ Γιλλὼ τοῦτο δὴ τὸ ἀρχαῖον, καὶ*

Πόθεν τὸ τοῦ Κερατᾶ ὄνομα. *Vnde nomen Cornuti originem habuerit.* P. *Τέτριπται ἐν συνηθείᾳ τοῦ βίου τὸ τοῦ Κερατᾶ ὄνομα.*

Τί σημαίνει τὸ Καίσαρος ὄνομα. Quid sibi velit Caesaris nomen. P. *Τὸ τοῦ Καίσαρος ὄνομα.*

Εἰς τὸ, εἴ τι ἔφθασεν. *In illud, si quid aduenit.* P. *Ἔφθασέ τις εἰπὼν, ὅτι ἔφθασεν.*

Ἐξήγησις εἰς τὸ, Λίγξε βιὸς, νευρὴ δὲ μεγάλ' ἴαχεν. *In illud, Stridit arcus, neruus autem valde sonuit.* Homeri Iliad. δ. v. 125. P. *Ἔστι μὲν οὐδ' ὅπερ εἰρήκειν εὐθὺς ἐρωτηθείς.*

Εἰς τὴν ἐν Νικομηδείᾳ λεγομένην ἀκοήν. *In intellectionem sic dictam, quae Nicomediae est.* P. *Θαυμάζουσιν οἱ πολλοὶ τὸ ἐν Νικομηδείᾳ ἠχεῖον.*

Τίς ἡ διάκρισις τῶν Συγγραμμάτων, ὧν τῷ μὲν ἡ Χαρίκλεια, τῷ δὲ ἡ Λευκίππη ὑπόθεσις καθεστήκατον. *Quaenam sit Scriptionum differentia, quarum alteri Chariclea, altera Leucippe argumento sunt.* P. *Πολλὰς οἶδα καὶ τῶν ἄγαν.*

[LXII.] *Περὶ παραδόξων ἀκουσμάτων.* *De mirabilibus auditionibus.* [P] P. *Μηδὲ καινῶν ἀναγνωσμάτων ἄπης.* Libellum Schediasmate zz) illustrauimus. *Fabr.* *Vindobon.* in cod. CXXV. nr. 2. v. *Lambec.* comment. VII. p. 472. sqq. late de eo libro, quem publica luce dignissimum iudicat, disputantem: contra *Kollarius* in longa not. *A.* docet, omnia, quae in eo libro traduntur, risu potius esse digna, quam adprobatione. — *Monachii* in cod. CV. fol. 113. vbi vero inscribitur: *περὶ παραδόξων ἀναγνωσμάτων τοῦ Ψελλοῦ.* v. *Hardt* de codd. Bauar. gr. in: Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 7. pag. 12. Sic quoque inscribitur in

zz) Neque libellus Pselli, neque Allatii schediasma hoc vidit lucem. *Fabr.*

in cod. *Laurent*. Medic. X. nr. 3. plut. 28. et cod. V. nr. 18. plut. 70. vbi excerptum tantummodo legitur. v. *Bandin*. cat. codd. gr. Laur. II. p. 21. et 663. *Harl.*

Ἐγκώμιον εἰς τοὺς κόρρεις. *Laus Cimicum.* P. Οἱ δὲ πολλοὶ τοὺς Κόρρεις κακίζουσιν. *Fabr. Florent.* in cod. Laurent. XL. plut. 57. nr. 34. *in cimices*, et nr. 35. *ad Georgium, qui dixerat, suum corpus numquam a pulice morsum fuisse.* v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. p. 414. sq. — *Paris.* in Bibl. publ. cod. MCLXXXII. nr. 93. *encomium pulicis* ad Sergium discipulum nr. 96. *encomium pediculi;* nr. 97. *de cimice;* nr. 98. *de mulieribus. Harl.*

Ἐγκώμιον εἰς τὴν φθεῖρα, *Laus pediculi.* P. Ἀλλ' ὁ φθεὶρ ἴσως τῇ ψύλλῃ.

Ἐγκώμιον εἰς τὴν ψύλλαν. *Laus pulicis.* P. Τὸν κώνωπά φασιν ὡς ἐλέφαντα, καὶ ἵνα γε καθ' ὁδόν. Huius meminit Ioannes Tzetzes chiliad. II. Histor. 185.

Ὁ Μιχαὴλ μὲν ὁ Ψελλὸς ψύλλας ἐγκωμιάζει,

Ἡμῶν πρὸ χρόνων ἑκατὸν ἀκμάζων ἐν τῷ βίῳ.

Michael quidem Psellus pulices laudat, annis ante nos centum florens in vita.

Πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Σέργιον, εἰπόντα μήποτε δηχθῆναι ὑπὸ ψύλλης. *In discipulum, Sergium; qui dixerat, numquam se morsum a pulice.* P. Καὶ ὡς ἀληθῶς ἄπορον, εἰ πάντων.

Πρὸς τὸν αὐτοῦ Παπᾶν. *Ad suum Papam.* P. Καὶ ποταπὸς Παπᾶς ὁ Παπᾶς.

Ἐγκώμιον εἰς τὸν οἶνον. *Laus Vini.* P. οὐκ οἶδα πότερον ὡς ἀνθοσμίαν. *Fabr. Paris.* in Bibl. publ. cod. MCLXXXII. nr. 40. *in vini laudem,* et nr. 41. *ad cauponem quemdam gloriosum et vana philosophantem.* In cod. *Barocc.* CXXXI. *Pselli laus vini.* In paragrapho LXIII. multa similis ludicrique argumenti exempla producit Allatius ad Pselli excusationem. *Harl.*

Πρός τινα κάπηλον μεγάλαυχον, καὶ φιλοσοφοῦντα διάκενα. *In cauponem quendam superbum, et frustra philosophantem.* P. Ἀλλὰ ποίας ταῦτα φιλοσοφίας, λογιώτατε ἀδελφέ. [v. ad §. LXVIII. de epistolis.]

Εἴς τινα κάπηλον, γενόμενον νομικόν. *In cauponem, leges pertractantem.* P. Εἶτα εἰς σέ τις δικάζειν ἐπιτέτραμμένον.

[P] [LXIV.] Cetera Pselli persequamur.

Εἰς τὸν αὐτοῦ ἔγγονον ἔτι νήπιον ὄντα. *In suum nepotem adhuc infantem.* P. Οὐκ οἰμωξεί σε ἴσως φίλτατόν μοι βρεφύλλιον. *Fabr.* Add. *Psell.* de nuptiis adnepotum fratris ac sororis in cod. *Barocc.* CLVIII. sub finem. *Harl.*

Ἐγκώ-

[P] Ἐγκώμιον εἰς τινὰ Νικόλαον Μοναχὸν, γενόμενον Καθηγούμενον τῆς ἐν Ολύμπῳ Μονῆς. *Laus cuiusdam monachi, Nicolai, qui in Olympi monasterio Praeses fuerat.* P. Ὑψηλότεροι μὲν τῆς ἀπὸ τῶν.

Ἐγκώμιον εἰς τὸν Μοναχὸν Ἰωάννην τὸν Κρουστουλᾶν τὸν ἀναγνόντα ἐν τῇ ἁγίᾳ Σορῷ. *Ioannis Crustulae, monachi, laus., qui in S. Vrna legerat.* P. Τί τοῦτο, εὐθὺς γὰρ εἰσελθόντα με τὸν ναόν.

Ἔπαινος τοῦ Ἰταλοῦ, *Laus Itali.* P. Ὡς εὖ τῷ Ἰταλῷ. εἰ δὲ βούλοιτο. *Fabr.* Add. cod. *Paris.* Bibl. publ. MCLXXXII. nr. 24. orat. *in laudem metropolitae Melitenes;* — nr. 26. *in laudem S. Chrysostomi;* — nr. 77. in laudem b. patriarchae, *Mich. Cerularii;* add. ibid. nr. 87. et 89. nr. 32. orat. *in laudem Longobardi;* nr. 104. *Encomium Lichudae,* patriarchae CPolitani; nr. 102. *Encomium Ioannis,* Euchaitarum metropolitae, et Protosyncelli. — *Encomium in S. Ioan. Baptistam,* in cod. caes. CCIX. nr. 2, atque cod. XIV. nr. 73. v. *Lambec.* comm. V. p. 42. et VIII. p. 463. *Harl.*

Πρὸς τοὺς μαθητὰς, περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. *Ad discipulos, de eodem argumento,* P. Οὐδεὶς παρ' ἡμῖν οὔτ' αἰχμητὴς: οὔτ' ἀκοντιστής.

Πρὸς τοὺς βασκαίνοντας αὐτῷ, *Contra sui obtrectatores.* P. Ὑμεῖς μὲν οὕτως. λέγω δὲ τούς. *Fabr.* *Florent.* in Bibl. Laurent. cod. XL. nr. 30. *Pselli* sermo ad suos discipulos, aduersus se inuicem incomposita, inordinata ac puerilia scribentes, (etiam in cod. Paris. citato nr. LXIV.) nr. 39. ad eos, qui ipsi titulum ὑπερτίμου, *honoratissimi,* inuidebant; nr. 40. contra sui obtrectatores; nr. 42. in primum iuri dicundo praesidem, sibi quidem prius amicissimum; mox vero paullum sibi inuidentem; nr. 52. in eos, qui putant, philosophum amare rerum comprehensibilitatem, (ἀντίληψιν) et idcirco eum obtrectant. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 414. sq. — In cod. *Matrit.* reg. LI. nr. 164. *Constantini* (sic enim in cod. dicitur,) *Pselli* ad discipulos de aeuo. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 176. — *Paris.* in Bibl. publ. cod. MCLXXXII. nr. 43. in eos, qui inuidebant *Hypertimi* dignitatem; nr. 65. quum ob imbrem discipuli ad scholam non venissent; nr. 66. et 80. ad discipulos, tarde venientes; nr. 86. obiurgatio ad discipulos negligentes. in cod. MMDCCCLXXIV. nr. 3. versus apologetici ad obtrectatores. add. infra ad §. LXXVI. — duo carmina *ad monachum quendam superbum,* Vindob. in cod. caesar. CCIX. nr. 3. et 4. v. *Lambec.* comment. V. pag. 42 sq. *Harl.*

Πρὸς τοὺς αὐτούς. *In eosdem.* P. Οὐδ' ὑμῖν βασκανίας περιλελείψεται ἀφορμή.

Κατά τινος λοιδορήσαντος αὐτὸν ἀφανῶς. *Contra quendam, qui illi clanculum maledixerat.* P. πρὸς τὴν λοιδορίαν ὁ λόγος.

Προς τοὺς μαθητὰς ἀπολειφθέντας τῆς ἑρμηνείας τοῦ περὶ Ἑρμηνείας. *Ad discipulos qui interpretationi libri Aristotelis de interpretatione non interfuerunt.* P. Πρὸς τοὺς ἀπολειφθέντας ὁ λόγος.

Ὅτε ἐβράδυναν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τῇ τῆς σχολῆς ξυνελεύσει. *Cum discipuli tarde ad conuentum scholasticum processissent.* P. Οὐδὲν καινὸν ποιεῖτε οἵτε δοκοῦντες ὑμῖν φιλόσοφοι.

[LXV.] Μονῳδία ἐπὶ Ῥωμανῷ Ῥεφερενδαρίῳ. *In Romanum Referendarium, Monodia.* P. Πολλοὺς ἐγὼ τῶν φίλων τεθνηκότας.

Μονῳδία εἰς τὴν Πρόεδρον Κύριν Μιχαὴλ τὸν Ραδηνὸν, *in Antistitem Dominum Michaelem Radenum, Monodia.* P. Τοῖς μὲν ἄλλοις τῷ.

Μονῳδία εἰς τὴν τοῦ Ἀκτουαρίου Ἰωάννου ἀδελφήν. *In Actuarii Ioannis sororem, Monodia.* P. Ὦ ποίας ὁ Δαίμων ἀφορμὰς λόγων. *Fabr.* *Paris.* in cod. MCLXXXII. nr. 63. in mortem Actuarii. Addantur nr. 103. (et in cod. Laur. mox citando nr. 32.) Monodia in obitum *Nicephori*, Protosyncelli et Ephesi metropolitae; nr. 104. monodia in obitum imperat. *Andronici Ducae.* *Florentiae* in cod. Laurent. LVII. plut. 40. nr. 31. monodia in *Bestarcham Georgium*, Actuarii filium. v. *Bandin.* l. c. II. p. 414. et pag. 416. nr. 47. atque in cod. *Paris.* citato nr. 54. monodia in *Patricium. Harl.*

Μονῳδία εἰς Ἰωάννην τὸν Πατρίκιον ὁμιλητὴν αὐτοῦ ὄντα. *In Ioannem Patricium discipulum, Monodia.* P. Κωφὸν ἡμῖν τὸ ἀκροατήριον.

Ἰωάννῃ Βέρτζῃ Βεστάρχῃ, τελευτήσαντος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. *Ad Ioannem Burtzem Bestarcham, ob obitum illius fratris.* P. Οὐκ οἶδα τίνα σοι. [v. ad §. LXVIII. *de epistolis.*]

Ἐπιτάφιος εἰς τινα φίλον αὐτοῦ, καὶ συμμαθητήν. *In quendam amicum, et condiscipulum, oratio funebris.* P. Ἐγὼ μὲν ᾤμην ἀναχωρήν.

Ἐπιτάφιος εἰς τὴν θυγατέρα Στυλιανὴν πρὸ ὥρας τοῦ γάμου τελευτήσασαν. *In filiam Stylianam, quae ante nuptiarum tempus mortem obiit.* P. Θυγατέρα τῷ λόγῳ τιμῶν.

[P] Ἐπιτάφιος εἰς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα. *In matrem, oratio funebris.* P. Τὸ ἐγκώμιον ἀλλ' οὐχ ὡς. *Fabr.* In cod. *Paris.* mem. nr. LI. et nr. L. orat. *in laudem matris suae*, ac nr. 52. in obitum *Nicetae*, magistri scholae S. Petri. *Harl.*

Ἐπιτάφιος εἰς Εἰρήνην Καισάρισσαν. *In Irenem, Caesarissam. Oratio funebris.* P. Ἐγκωμιάζειν κατὰ ταυτὸ, καὶ θρηνεῖν ἐπιτάφια.

[LXVI.] Ἐγκώμιον εἰς τὴν Δέσποιναν. *Laus* ***) *imperatoris.* P. Ἔδει ποτὲ τὴν εὐδαίμονα ταύτην. *Fabr.* Haec eadem laudatio est in cod. *Baroce.* CXXXI. et melius designatur in cat. MSSt. Angliae etc. p. 15. *Pselli encomium reginae.* add. ad §. LXVI. *Harl.*

Εἰς τὸν Βασιλέα τὸν Διογένην ὡς ἐκ προσώπου τινὸς τοῦ πολίτου. *In Diogenem, imperatorem, loquitur unus e ciuibus.* P. Νῦν πρῶτον ὁπλίτην Βασιλέα τεθέαμαι.

Πρὸς Βασιλέα τὸν Δοῦκαν. *In Ducam, imperatorem.* Δέσποτά μου ἅγιε, ἀνεθεώρησα.

Δημη-

***) *Augustae.*

Δημηγορία εἰς τὸν Βασιλέα τὸν Δȣ́καν. *In Ducam, imperatorem, concio.* P. Εἰ καὶ πρὸ τȣ̃ μεγάλȣ τȣ́τȣ τροπαίȣ.

Ὡς ἀπὸ προσώπȣ τȣ̃ Βασιλέως. *Tamquam ex imperatoris persona.* P. παντοδαπόν τι χρῆμα, καὶ πολύεραστον βασιλεύς.

Προσφωνηματικὸς πρὸς τὸν Κύριον Μιχαὴλ τὸν Δȣκᾶν. *In Dominum Michaelem Ducam prosphonematicus.* P. Λέλυταί μοι τῆς ἀφωνίας.

Σελέντιον δημηγορικὸν παρὰ βασιλέως Μιχαὴλ τȣ̃ Δȣκᾶ. *Silentium pro concione dictum ab imperatore, Michaele Duca.* P. Εἰ καὶ πολλοῖς τῶν Βασιλέων ἔθος ἐςὶν ἐξ ὑψηλοτέρȣ.

Σελέντιον ἐκφωνηθὲν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Βασιλίσσης Κυρίας Θεοδώρας. *Silentium dictum sub imperio dominae, Theodorae.* P. Η. τῶν ἀρετῶν Βασιλὶς μετὰ τῆς τῶν ὡρῶν Βασιλίδος. Alius sermo, Σελέντιος adpellatus (de cuius voc. significat. v. Du Cange in Glossario med. et inf. graecit. tom. II. p. 1370. sqq.) *Florent.* in cod. Laurent. XL. plut. 57. nr. 29. inc. Ἐπὶ ταῖς τȣ̃ ἡλίȣ καὶ πάλιν ἀνατολαῖς etc. v. *Bandin.* cat. cit. II. 414. *Harl.*

Χρυσόβȣλον, *Aurea Bulla.* P. Οὐ θαυμαςὸν εἴ τις τὸν μέγαν θεώμενος ἥλιον ἀπείρῳ φωτί. *Fabr.* *Aurea bulla, Florent.* in cod. mem. nr. XXXVI. sed initium in hoc differt: χρυσόβȣλλος λόγος ἄντικρυς, ὁ τȣ̃ εὐσεβȣ̃ς βασιλέως λόγος ἐςίν· ἀρκεῖ γὰρ ἀντὶ χρυσῆς ὕλης. In fine sequuntur subscriptiones. v. *Bandin.* l. c. p. 415. *de aurea bulla* in cod. *Paris.* Bibl. publ. MCLXXXII. nr. 84. *Harl.*

Λόγος ὑποθήκην φιλίας εἰσηγȣ́μενος τοῖς ἀνεψιοῖς τȣ̃ Πατριάρχȣ Κυρȣ̃ Μιχαήλ. *Oratio, praecepta amicitiae tradens nepotibus patriarchae, domini Michaelis.* P. Πολλάκις ἐθαύμασα, ὅτι με τῶν ἄλλων.

Πρὸς τὸν οἰκεῖον Γραμματικόν. *In proprium grammaticum.* P. Ὑπὲρ σȣ πρὸς τȣ̀ς κατά σȣ τὸν λόγον πεποίημαι.

[LXVII.] Λόγος εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τȣ̃ τιμίȣ λειψάνȣ ἁγίȣ Πρωτομάρτυρος Στεφάνȣ ἐκδοθεὶς αὐτοσχέδιος. *Oratio in translationem venerandarum reliquiarum sancti protomartyris Stephani; dicta ex improuiso.* P. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησȣ̃ς χριςὸς ὁ πατὴρ πάντων τῶν ἐλπιζομένων. *Fabr.* *Vindobon.* in Bibl. caesar. cod. XIV. nr. 6. v. *Lambec.* comment. VIII. p. 217. in cod. *Sfortiano.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 700. *C. Harl.*

Λόγος ἐπὶ τῷ ἐν Βλαχέρναις γεγονότι θαύματι. *In miraculum, in Blachernis patratum, oratio.* P. Οὐ πολιτικὸν τȣ̃ πολιτικȣ̃ ζητήματος τό. *Fabr.* Multae oratt. *Pselli* latent adhuc in codd. MSStis: ex gr. *Vindobon.* in cod. caesar. CLV. sine nomine auctoris, at Psello a Io. Sambuco adtributae, nr. 5. *oratio ad eos, qui dicunt, Christum vna cum latrone ingressum esse paradisum, et de paradiso intelligibili, siue mente perceptibili eiusque plantis et fructibus diuinis:* init. ἄρτι τȣ̃ Χριςȣ̃ ςαυρωθέντος καὶ ἀναςάντος etc. — nr. 8. *orat. in obitum et adsumtionem beat. dei-genitricis.* inc. Μηνὶ Αὐγȣ́ςῳ ιε — Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἴσως

εἰς ναὸν τοῦτον τὸν ἅγιον ὑπάρχετε etc. nr. 9. *orat. in transfigurationem Christi:* inc. Ὦ φιλόχριστον ἄθροισμα καὶ φιλόθεον σύστημα etc. — *orat. in natiuitatem Christi:* inc. Σήμερον, ἀγαθοὶ χριστιανοὶ καὶ φιλέορτοι etc. v. *Lambec.* comment. IV. p. 320. sqq. — *in salutationem deiparae* in indice MSt. Eparchi. v. infra, vol. X. p. 487. ed. vet. et in cod. *Barocc.* XXV. tum in cod. CXXXI. oratiuncula, cuius principium Ὥσπερ εἴ τι δεινόν, atque *orat. in exaltationem crucis:* inc. τὸν τοῦ σταυροῦ λόγον· alia, cuius principium ἐδόκει τοῖς. — *Paris.* in cod. MCLXXVII. nr. 31. homilia in *Ioannis* decollationem. — *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSt. p. 1318. de cod. olim Mazar. LXXXI. nunc *Paris.* Bibl. publ. MCLXXXII. nr. 78. *orat. ad synodum, qua Michaëlem Cerularium, sede pulsum ab Alexio Comneno, exagitat,* Psello adtribuit; sed confector catal. MSSt. Paris. regg. tom. II. p. 239. docet, eam minime tribuendam esse Psello. Insuper sunt in cod. laudato Bibl. *Paris.* praeter oratt. ad §. LXIV. memoratas, nr. 23. orat. in obitum *Io. Xiphilini*, patriarchae CPolitani; nr. 28. or. ad Dom. *Andronicum*, qui interrogauerat de geometria; nr. 53. or. quum recusauit oblatam sibi primi a secretis dignitatem; nr. 56. or. in eum, qui dixerat, hominem natura sua bonum non esse; nr. 88. or. qua *Protosyncelli* virtus exprimitur. — *Florent.* in cod. *Laurent.* XI. plut. 57. nr. 233. duo sermones sine titulo, et 37. ac 38. et 46. tres oratt. ad imp. *Constantinum Monomachum*, breuis or. pro puerpera, in foetu emittendo grauiter laborante. v. *Bandin.* l. c. II. p. 414. sqq. 418. *Matriti* in Bibl. regiae cod. LI. *orat.* in SS. *Basilii Magni, Gregorii Nazianz. et Io. Chrysostomi* laudem; conf. ad Allat. infra, §. LXXX. *Harl.*

Εἰς τὰ θαύματα τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαήλ. *In miracula militiae principis, Michaelis.* P. Σκοπὸς μὲν καὶ τέλος ἐναγομένοις ἡμῖν πρός.

Εἰς τὴν μεγάλην Κυριακὴν, ἑορτὴν τῆς ἁγίας Ἀγάθης, καὶ εἰς τὰς μαθητρίας αὐτῆς. *In magnam Dominicam, diem festum S. Agathae, et in discipulas illius.* P. Οὐ τὰ σπουδαῖα μόνον αἱρεῖται.

Βίος τοῦ ὁσίου Πατρὸς Αὐξεντίου. *Vita S. Patris, Auxentii.* P. Ἀρχὴ μὲν ἡμῖν τῆς πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἐκ τοῦ παλαιοῦ πτώματος.

Πρὸς τὸν Πρωτοσύγγελον, περὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θαυματουργοῦ. *Ad protosyncellum, de S. Gregorio, thaumaturgo.* P. Μὴ θαυμάσῃς ὁ ἐμὸς μυσηγέτης, εἰ τορόν τι καὶ λαμπρὸν φθέγξομαι [bbb]). In Protosyncellum haec etiam carmina Pselli leguntur:

Σύγγελος ὡς σύνοικος, ἀλλὰ τοῦ Λόγου,
Καὶ πρῶτος ὡς Πρόεδρος, ἀλλὰ τοῦ Πόλου,
Πᾶς ἄν τις αὐτὸν Πρωτοσύγγελον λέγοι,
Ὡς Οὐρανοῦ Πρόεδρον, ὡς Θεοῦ φίλον.

[LXVIII.]

bbb) [Conf. supra, in vol. VII. p. 251. not. *aa.* et vol. IX. pag. 81. ed. vet. — In cod. Paris. MCLXXXII. nr. 85. secund. catal. II. p. 239. sic citatur: *ad Protosyncellum,* qui rogauerat, vt *Gregorii Thaumaturgi* miracula litterarum monumentis consignaret. *Harl.*]

[LXVIII.] *Λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς Συμεῶνα τὸν Μεταφραστήν· In Simeonem, metaphrastem* ccc), *oratio panegyrica*. Τὸν μέγαν ἐν βίῳ, καὶ λόγῳ Συμεὼν ἐπαινῶν προελόμενος. In quem et officium, die ipsi sacro in ecclesia decantandum, concinnauit. Troparia in laudibus et vesperis conscripsit, P. Γέρας τὸ λαμπρὸν, τὸ περίβλεπτον ὕψος, et canonem pro matutinis horis confecit, cuius ea fuit Acrostichis, Μέλπω σε τὸν γράψαντα τὰς Μεταφράσεις. P. Μέλος μοι εὔρυθμον δίδε. Simeonis vero memoria celebratur IV. Kal. Decembris, eodem ipso die, quo Stephanus vitam martyrio finiit, vt canitur ode 9. Εἰρηνικῶς τρισμακάριε ἐξεδήμησας κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ κλεινὸς Στέφανος τελευτᾷ ὁ ὁσιομάρτυς. *Quiete ter beate transmigrasti eo ipso die, quo inclytus Stephanus martyrio Deo consecratur*. Loquitur tamen non de Stephano Protomartyre, sed de iuniore alio; qui sub Constantino Copronymo pro sanctarum imaginum cultu cum aliis vario suppliciorum genere vitam effudit. *Fabr.* v. supra, §. XLIV. infra ad §. LXXX. et vol. IX. p. 142. ed. vet. *G. Io. Voss.* de historicis gr. p. 295. sqq. cap. 26. inprimis *Oudin*. l. c. p. 656. sqq. et 1301. sqq. qui docere sustinet, Psellum neque seniorem, saec. IX., neque iuniorem saec. XI., sed *tertium Mich. Psellum*, circa ann. 1140. vel. 1150. florentem, ita de Symeone Metaphraste, quem putat circa saec. X. medium, nec ante, viguisse (aliis tamen dissentientibus, v. quae scripsi in Introd. II. 2. p. 472.) loqui potuisse. Omnis igitur controuersia versatur in aetate Symeonis Metaphr. recte definienda. — Secundum *Montfauc*. in Bibl. biblioth. MSSt. p. 13. C. exstat in Bibl. Vatic. cod. MSt. *Pselli philosophi in vitam Metaphrastis;* et in cod. *Barocc.* CXXXI. *Pselli laudatio Symeonis Metaphrastae. Harl.*

Αἰνίγματα πρὸς Μιχαὴλ τὸν Δούκαν. *Ad Michaelem Ducam aenigmata*, versibus politicis, et iambicis composita, apud me sunt num. XLI. nescio, an omnia, P. Ἔστι τι ζῶον λογικὸν, δέσποτα στεφηφόρε. *Fabr.* Vid. infra, vol. X. p. 539. ed. vet. — In cod. *Bauar*. CVII. fol. 365. sunt septem aenigmata, teste *Hardt*. in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 7. p. 28. — *Lugduni Bat.* in Bibl. publ. inter codd. Bonon. Vulcanii, atque inter codd. Vossian. v. cat. B. Lugd. B. pag. 347, 64. et 402, 18. — *Venet.* in cod. Nanian. CXV. nr. 9. v. cat. codd. gr. apud Nanios etc. p. 235. — *Oxon.* in cod. *Barocc.* CVIII. aenigma, et in cod. CXI. aenigmata, versibus partim politicis, partim heroelegis, partim iambicis. — *Mosquae* in cod. synod. CCXXV. nr. 6. aenigmata, στίχοι πολιτικοὶ ἡρωελεγεῖοι. v. *Matthaei* notit. codd. Bibl. Mosquens. p. 148. ed. in 8. *Harl.*

[P] Ἐπιστολαί ddd). *Epistolae*, circiter 33. quarum prima incipit: Ὁ πτωχὸς ἔτος ἠγαπημένε μοι ἀνεψιέ. Eas sequuntur nonnulli iambi, cum aliis stili exercitandi gratia conscriptis. Pselli epistolas in bibliotheca Bauarica adseruari cod. CLXV. discimus ex eius Indice eee)

 et

ccc) Haec Oratio vna cum officio in Simeonem graece et latine edita ab *Allatio* ad calcem dissertationis de Simeonibus. Paris. 1664. 4. [et a Fabr. olim ad vol. VI. p. 511. ed. sec. repetita; ego vero illam omisi in noua, hac edit. v. vol. VIII. p. 29. *Harl.*]

ddd) Ex his, nouem Pselli epistolas ab Allatio post idem de Simeonibus Syntagma vulgatae graece et latine.

eee) siue secundum *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 6. p. 12. sq. in cod. XCVIII. (sed Parisios misso; ait Hardt, in quo (vti in cod. *Veneto* Marc. DXXIV. vid. cat. codd. gr. Ven. Marc. p. 283.) sunt a fol. 587. quinque epistolae,

et apud Ioannem Suzium, et Manuelem Eugenicum, ex Antonio Verderio in Supplement. Erant et apud Antonium Augustinum cod. CXCI. quarum quinque priores ad Caesarem: ad Aemilianum patriarcham Antiochiae tres; ad Leonem primum sacellarium vnica; et ad Xiphilinum vnica. Eas pereruditas adpellauit *Casaubonus* animaduers. in Athenaeum lib. I. cap. 8. et tempore etiam ipsius Pselli, Magnus Drungarius magni aestimabat, si Psello ipsi credimus, epistola ad eumdem: *πάλαι ποτὲ ἀπέτεκον ἐγὼ, ἄγαλμα σοφίας ἐπήρατον, ὡραίας Ἐπιςολὰς, αἷς δὴ σὺ περιτυγχάνων πολλάκις, εἶτα δὴ καὶ θαυμάζων ἴσως τῆς χάριτος, οἴει τοιαύτας με καὶ αὖθις ἀποτεκεῖν δύνασθαι. Διὰ τοῦτο σὺ μὲν ἐρᾷς τῶν ἐμῶν ὠδίνων, ἐγὼ δὲ σοι ἐκφῦναι τὸν τόκον οὐ βούλομαι.* Id est: *Multo abhinc tempore sapientiae specimen amabile, pulchras epistolas genui, quas ipse cum saepius accepisses, forte earum gratias admiratus, similes me, et rursum edere posse existimas. Propterea tu quidem foetus meos exoptas; ego vero tibi partum excludere renuo.*

LXIX. *Λόγος σχεδιασθεὶς πρὸς Πόθον Βεστάρχην, ἀξιώσαντα τοῦτον γράψαι, περὶ τοῦ θεολογικοῦ χαρακτῆρος. Oratio ex tempore ad Pothum Vestarcham, qui Psellum rogaret, vt* de

ad Caesarem, duae ad Aemilianum, patriarcham Antiochenum, vna ad Leonem protosacellarium, et vna *ad Xiphilinum.* conf. Hardt. notam p. 16. Add. supra vol. I. p. 703. cum nota *ccc.* et infra supra Allat. §. XXXVIII. ibique additamenta, de epistola *ad Xiphilinum.* — Duae epistolae, quarum prior incipit: *ἐγνώκειν ὡς ἀληθῶς ἄξιος καθίστημι*, posterior autem, *Ἀμέμπτως καὶ σωφρόνως πολιτευόμενος*, in cod. Laurent. Medic. XIII. nr. 2. plut. 11. v. *Bandini* cat. codd. Laurent. I. p. 509. — *Paris.* in Bibl. publ. cod. MCLXXXII. nr. 112. *Pselli* ad varios epistolae ducentae et quatuordecim, inter quas nonnullae forsan talis argumenti fuerant, vt, quae peculiares tractarent res doctas, ab reliquis separatae tamquam suis singularibus instructae inscriptionibus opuscula describerentur: quo fieri potuit, vt numerus opusculorum Pselli mire augeretur. Ibid. in cod. MCCLXXVII. nr. 31. *Pselli* Platonis defensio ad *Io. Xiphilinum*, patriarcham CPolitan. et nr. 32. *Pselli* epistolae ad varios, nempe ad magistrum *Eustratium*, protonotarium Dromi, ad *Aristenum*, ad *Olympionitam*, ad *Michaelem* patriarcham, ad protosyncellum *Paraspondylam*; in cod. MMLXXXVII. eiusd. epistola inedita, qua Apostoli dictum explicatur: inc. *οὐχ ὡς ἠπόρητο* A *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 1319. *E.* in cod. *Mazarino* LXXXI. nr. 4. inesse dicitur Epistolar. *Psell.* ingens seges ad imperatt. Monomachum, Andronicum etc. ad Caesares, ad praetores prouinciarumque summos iudices, ad patriarchas, metropolitas, aliosque vtriusque ordinis fere primores, de rebus plerumque publicis, vt ex illis ingens notitia ecclesiae tunc CPolitanae et imperii corradi possit. — In cod. *Barocc.* CXXXI. *Pselli* epistolae, prima ad *Michael.* patriarcham; VIII. ad *Cyritzen*: in cod. LXXI. *Th. Gale*, siue nr. 5904. cat. MSS. Angliae etc. II. p. 187. *Mich. Pselli* epistolae ad diuersos. — *Florentiae* in Bibl. Laurent. cod. XL. plut. 57. sunt ducentae et triginta *Pselli epistolae*, cum orationibus quibusdam aliisque opusculis Psellian. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Marc. II. pag. 398 — 410. qui primum epistolarum inscriptiones cum initiis singularum epistol. secundum ordinem, quem tenent in codice, reddidit, dein principia secundum ordinem alphabeticum digessit, numeris adpositis, seriem, quam in cod. obtinent, indicantibus. Idem animaduertit, epistolam secundam, inscriptam *Ἀνδρονίκῳ πρωτοβεστιαρίῳ, τῷ υἱῷ τοῦ καίσαρος Ἰωάννου ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ*· quae inc. *Οὐκ οἶδα τίνι σοι*, iam ab Allatio, (supra §. LXV. vbi inscriptio est: *Ἰωάννῃ Βέρτζῃ Βεστάρχῃ* etc.) ex in cod. subiici Pselli *ἐπιτάφιον*, *funebrem orationem*, eiusque initium esse: *Ὦ τί ποτέ μοι καὶ τοῦτό ἐστιν* etc. Epistolae autem septimae inscriptae *Pselli πρὸς τὸν μεγάλαυχον Κάτηλον, μηδὲν εἰδότα καὶ φιλοσοφοῦντα διάκενα*, meminisse Allatium supra sub finem §. LXII. — In cod. *Escorial.* sunt epistolae decem ad diuersos, teste *Pliiero* in itiner. per Hisp. 182. *Harl.*

de theologico charactere scriberet. P. Μὴ θαυμάσῃς, Πόθε μοι φίλτατε, εἰ τῶν. Duae de hac materia ad Pothum orationes indicantur in bibliotheca Antonii Augustini cod. CXCI. An haec vna in duas diuisa sit, vel vere binas scripserit, mihi non liquet. *Fabr.* In cod. *Escorial.* v. *Pliier.* l. cit. — *Paris.* in Bibl. publ. cod. MCLXXXII. nr. 33. ad *Pothum Vestarcham*, qui rogauerat, vt de *Gregorii* theologi dicendi genere scriberet, et nr. 34. ad illum, a quo interrogatus, ecquis maior laude esset. — *Venetiis* in cod. Marciano DXXIV. (vid. cat. codd. gr. Marc. p. 283.) et *Monachii* in cod. Bauar. XCVIII. fol. 399. (v. *Hardt.* in: Aretini Beytr. a. 1804. part. 6. p. 12.) est vnica oratio ad Pothum Bestarcham etc. et in vtroque sequitur ad *Constantinum*, qui in Marciano cod. nominatur ἀδελφὸς καὶ ἐπὶ τῶν κρίσεων, in cod. autem Bauar. πρωτόεδρος καὶ ἐπὶ τῶν κρίσεως. *Paris.* in cod. MCLXXXII. nr. 61. de propriis dicendi generibus *Gregorii*, *theologi*, *Basilii Magni* et *Gregorii*, *Nysseni*. *Harl.*

Paraphrasis in Homeri Iliada, soluto fff) *sermone.* P. Τὴν αὐτὴ μῆνιν ὦ Θεὰ τῦ υἱῦ τῦ Πηλέως, ita tamen, vt singuli versus seorsim redditi sint. Eam habuisse etiam Ioannem Oporinum, Basileensem, tradit Gesnerus. *Fabr.* v. supra, vol. I. p. 406. §. XIV. fin. et XV. — Huc pertinent quoque *Pselli allegoriae Tantali* et aliorum, *Venet.* in cod. Marc. DLXIV. v. cat. codd. gr. Marc. p. 246. *Vindobonae* in cod. caesar. XLII. nr. 21. v. *Lambec.* comment. VII. p. 179. — *Paris.* in Bibl. publ. cod. MCLXXXII. nr. 44—47. *Harl.*

Ἐξήγησις εἰς τὰς ε φωνὰς τῦ Πορφυρίε. *Expositio in quinque voces Porphyrii.* P. Διατί ἀπροσδιορίστως.

Ἐξήγησις εἰς τὰς Κατηγορίας τῦ Ἀριστοτέλυς. *Expositio in Praedicamenta Aristotelis.* P. Τῶν πραγμάτων, τὰ μὲν κοινωνεῖ. *Fabr.* v. supra, in vol. III. p. 208. sq. tum supra §. XXXVI. conf. cat. codd. gr. *Venet.* Marc. p. 111. de cod. CCII. — *Vindobon.* in cod. caes. LIX. nr. 2. *Aristot. categoriae* cum scholiis et commentariis *Pselli.* v. *Kollar.* supplem. ad Lambec. I. p. 418. *Harl.*

Διδασκαλία σύντομος, καὶ σαφεστάτη, περὶ τῶν δέκα Κατηγοριῶν, καὶ τῶν Προτάσεων, καὶ τῶν Συλλογισμῶν, περὶ ὧν τις προδιδαχθεὶς εἰς πᾶσαν μὲν καὶ ἄλλην ἐπιστήμην, καὶ τέχνην, ἐξαιρέτως δὲ εἰς τὴν ῥητορίαν [?] εὐκλεῶς ἐμπορεύσεται. *Doctrina compendiosa, et quam maxime dilucida, de decem Praedicamentis, Propositionibus, et Syllogismis, quorum notitia prius habita, in quamlibet scientiam, et artem, sed rhetorum potissimum, facili negotio cuique aditus patebit.* P. Επειδή τισιν ἐκ οἶδ᾽ ὅθεν ἐπεὶ τὴν τῆς διαλεκτικῆς. *Fabr.* v. supra ad §. LVI. de synopsi logicae Aristot. et ad §. LXVI. de rhetoricis. *Matriti* in cod. reg. LXXXII. nr. 7. *Pselli* epitome logices ad rhetoricam introducens. v. *Iriart.* cat. cit. pag. 300. — *Vindoben.* in cod. XCV. nr. 4. in *Arsenii*, Monembasiae in Peloponneso archiepiscopi, *syntagmate logico* post epistolam ad *Nic. Rudolphum*, Florentinum, qui a. 1516. Kal. Iul. pater purpuratus declaratus fuit, nuncupatoriam, sequitur 1) *Mich. Pselli* introductio in sex philosophiae modos: 2) eiusd. compendium quinque vocum et decem praedicamentorum philosophiae, tum quidam *Blemmidae* et *Pachymeris* libelli. Id *Arsenii* syntagma gr. editum

fff) Versibus politicis.

editum est Paris. 1540. 12. et latine, *Iacobo Foscareno* interprete, 1541. 12. vid. *Lambec.* comment. VII. p. 380. sq. — *Taurini* in cod. CCLXII. 1. *Pselli* opus de X. praedicamentis et propositionibus atque syllogismis. v. cat. codd. gr. Taur. p. 371. — *Oxon.* in cod. Barocc. LXXXVII. paraphrasis in praedicabilia et praedicamenta: init. Οὐσία ἐςὶ πρᾶγμα. *Harl.*

Εἰς τὴν Πορφυρίε Εἰσαγωγὴν, καὶ τινα τῶν Ἀριςοτέλες Κατηγοριῶν. *In Introductionem Porphyrii, et Praedicamenta Aristotelis.* P. Πολλοὶ μὲν πολλαχῶς τῶν ἀρχαίων. *Fabr.* v. iterum §. XXXVI. supra ad vol. III. p. 208. sq. V. p. 739. sq. — *Vindob.* in cod. LIX. nr. 2. v. *Kollar.* Supplem. ad Lamb. comm. I. p. 418. *Harl.*

Ἐξήγησις εἰς τὸ περὶ Ἑρμηνείας Ἀριςοτέλες. *In Aristotelis librum de Interpretatione, expositio.* P. Ὁ σκοπὸς τῦ περὶ Ἑρμηνείας ἐςὶ διαλαβεῖν περὶ Προτάσεων, diuersa ab edita, quemadmodum et sequentes. *Fabr.* v. supra *Allat.* §. XXXVI. et nos ad vol. III. p. 213. — *Vindobon.* in cod. caesar. XXV. nr. 3. et cod. XXVII. nr. 5. v. *Lambec.* comm. VII. p. 127. et 141. — *Oxonii* in B. collegii Mariae Magdal. cod. XV. siue nr. 2140. cat. codd. Angliae etc. I. 2. p. 71. *Aristoteles* de interpret. cum scholiis et paraphrasi *Mich. Pselli.* — *Florent.* in cod. Laurent. XXVI. nr. 8 plut. 10. vbi inscriptio est, παράφρασις τῦ περὶ ἑρμηνείας ἀπὸ φωνῆς Κωνςαντίνε, (sed *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 493. Κυρῦ vel Κυρίε, legendum esse censet,) βεςάρχε καὶ ὑπάτε τῶν φιλοσόφων τῦ Ψελλῦ. — *Pselli paraphrasis* etc. *Paris.* in bibl. publ. codd. MDCCCXLIII. nr. 5. MCMXVIII. nr. 1. MCMXIX. nr. 1. MCMLXXXIII. nr. 6. et MMCXXXVI. nr. 4. qui inc. ῥῆμά ἐςι τὸ etc. — *Florent.* in cod. Laur. XIX. nr. 1. plut. 71. atque cod. XXXII. nr. 14. plut. 71. it. cod. XXXV. nr. 5. plut. 71. vti etiam *Venet.* in cod. Marc. CCII. ac *Mosquensi* CCCXIII. prooemia incipiunt: πρὸ τῆς ἀκριβῦς ἐκθέσεως τῶν προτάσεων· denique in cod. Laur. I. nr. 11. plut. 85. v. *Band.* l. c. p. 11. 19. 24. et 239. et cat. codd. Marc. p. 111. ac *Matthaei* notit. cod. Mosquens. synod. p. 206. ed. in 8. *Harl.*

Ἐξήγησις εἰς τὸ περὶ Ἑρμηνείας Ἀριςοτέλες. *In Aristotelis librum de Interpretatione, expositio.* P. Θέσθαι νῦν ἀντὶ τῦ ὁρίσασθαι.

Σύνοψις, καὶ Μετάφρασις σαφεςάτη τῆς διδασκαλίας τῦ περὶ Ἑρμηνείας. *Synopsis, et Metaphrasis quam dilucida doctrinae libri, de interpretatione.* P. Διαλαμβάνει περὶ προτάσεων.

Εἰς τὸ περὶ Ἑρμηνείας ἔκδοσις ἐπίτομος. *Libri de interpretatione compendiosa expositio.* P. τὰ εἴδη τῦ λόγε πέντε τὸν ἀριθμόν.

Ψελλῦ, καὶ ἄλλων Σχόλια, καὶ Ἀποσημειώσεις εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων Ἀναλυτικῶν τῦ Ἀριςοτέλες. *Pselli et aliorum Scholia, et adnotationes in primum priorum Analyticorum Aristotelis.* P. Καὶ τὸ δέκατον πρόβλημα. *Fabr.* *Florent.* in cod. Laurent. XIX. nr. 2. plut. 71. *Pselli in tres figuras paraphrasis*, quae pars Pselli in Aristotelis analytica expositionis esse videtur *Bandinio* in cat. cit. III. p. 11. — *Paraphrasis in primum librum priorum*

orum analyticorum, in duas sectiones distributa, sine auctoris quidem nomine; sed *Bandin.* l. c. p. 240. tribuit eam Psello. *Harl.*

Ἐξήγησις εἰς τὸ πρῶτον, καὶ δεύτερον τῶν προτέρων Ἀναλυτικῶν τῶν Ἀριστοτέλους. *Expositio in primum, et secundum priorum Analyticorum Aristotelis.* P. Ἐν τῷ πρώτῳ εἰπεῖν.

Ἐξήγησις εἰς τὸ πρῶτον τῶν ὑστέρων Ἀναλυτικῶν. *Expositio in primum posteriorum Analyticorum.* P. Σκοπός ἐστιν ἐνταῦθα τῷ Ἀριστοτέλει. [v. supra, vol. III. p. 215.]

Προλεγόμενα εἰς τοὺς Σοφιστικοὺς Ἐλέγχους τοῦ Ἀριστοτέλους. *In Sophisticos Elenchos Aristotelis, Prolegomena.* Ὅτι μὲν ὁ περὶ ἀποδείξεως λόγος. In alio vero exemplari ista Michaeli, Ephesio, tribuuntur. *Fabr.* vti in cod. *Coislin.* CLVII. vid. *Montfauc.* biblioth. codd. Coisl. p. 219. et supra, vol. III. p. 218. et *Kollar.* ad Lambecii comment. III. p. 52. sq. not. *B.* — In cod. *Coislin* CCCLXXXIV. sunt *Pselli commentaria in meteora Aristotelis.* vid. *Montfauc.* l. c. p. 588. *in Aristotel. librum de longitudine et breuitate vitae, Venet.* in cod. Marciano DXXIV. v. cat. codd. gr. Marc. p. 283. *Harl.*

LXX. Τίνα περὶ Δαιμόνων δοξάζουσιν Ἕλληνες. *Quae de Daemonibus Graeci opinentur.* P. Ὁ μὲν ἡμέτερος λόγος προαιρέσεως καὶ τοῖς Ἀγγέλοις διδούς. Et hunc puto esse alterum kkk) librum de Daemonibus, ex quo Marsilius excerpsit ea, quae leguntur vltimo capite apud ipsum, eoque magis ducor in hanc sententiam, quod in meo codice statim post hunc tractatum sequitur Dialogus de Daemonibus, in quo interloquuntur Timotheus, et Thrax, de quo superius in libris editis Pselli egimus.

Εἰς τὴν Ψυχογονίαν τοῦ Πλάτωνος. *De animi generatione apud Platonem.* P. Τὸ μὲν λεγόμενόν ἐστιν, ὅτι οὐ μάτην [v. ad §. LVI. de hac partic.]

[?] Locus ex physicis, de anima et mente. P. Νοῦς ἐστιν ἕξις ψυχῆς.

Περὶ ψυχῆς. *Variae quaestiones de anima.* P. Νοερὰ μὲν οὖν ἡ ψυχή, νοερός.

Περὶ τῶν πέντε δυνάμεων τῆς ψυχῆς. *De quinque facultatibus animae.* P. Νοῦς μέν ἐστιν ὁ θεόθεν κατὰ φύσιν κινούμενος. *Fabr.* V. supra ad §. XLII. et add. cod. reg. *Matrit.* LI. in quo nr. 88. sqq. plures sunt quaestiones de anima et partes operis Didascaliae, et quas recenset Iriarte in cat. MSSt. Matrit. p. 172. — *Oxon.* in cod. *Barocc.* CXCVII. dialogus inter animam et corpus, quem a Baroccio adtributum esse *Psello,* adnotat confector cat. MSS. Angliae etc. p. 27. *Florentiae* in cod. Laur. Medic. XX. nr. 15. plut. 87. sermo de daemonibus,

ggg) Vide supra §. 39.

kkk) Vide supra §. 59.

bus, vtrum corporis expertes, an corporei sint, item de angelis, et num discrimen intersit inter angelorum corpora et daemonum. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 406. *Harl.*

Περὶ τῆς χώρας τῆς γῆς. *De situ terrae, figura, et magnitudine.* P. Ἡ γῆ τὴν μέσην τοῦ παντὸς ἔλαχε χώραν. Non me latet tamen, in alio Manuscripto opusculum hoc Nicephoro Blemmidae tribui. *Fabr.* v. supra, vol. IV. p. 206. et *Iriart.* in catal. codd. gr. Matrit. p. 171. de cod. gr. LI. add. paullo inferius, §. LXXIII. Sequens particula copiosior est et inscripta: *Pselli* opus de motu anni et cyclis solis et lunae, eclipsibus ipsorum et inuentione paschatos per interrogationem et quaestionem, II. libri. Prior liber citatur h. l. et posterior in §. LXXIV. ab Allatio. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 401. De codd. caesar. v. supra ad §. LVIII. add. infra §. LXXXIII. *Harl.*

Πότε ἐκλείπει ὁ Ἥλιος, καὶ πότε ἡ Σελήνη, καὶ πῶς τὴν ἔκλειψιν ἀμφοτέρων συμβαίνει γίνεσθαι. *Quando deficit Sol, et quando Luna, et quomodo vtriusque defectus contingat.* P. Εἰ μὲν τὰς τρόπας ἐρωτᾷς τῶν ἐκλείψεων. [v. ad §. LXXII.]

Περὶ Θυτικῆς. *De sacrificandi ratione.* P. Περὶ τῆς Θυτικῆς ἐπιστήμης ἠξίωσας.

Περὶ Χρυσοποιΐας πρὸς τὸν Πατριάρχην Κῦριν Μιχαήλ. *De auri conficiendi ratione, ad D. Michaelem, patriarcham.* P. Ὁρᾷς ὁ ἐμὸς δεσπότης ὅ με ποιεῖς, ἡ τῆς ἐμῆς ψυχῆς τυραννίς. Vide supra in editis §. 38.

Περὶ Σφυγμῶν. *De Pulsibus.* P. Ἥκει δή σοι καὶ τὸ περὶ Σφυγμῶν.

Ἀποσημείωσις Πυρεττόντων. *Nota de Febrientibus.* P. Εἰ κατεκλίθη ὁ νοσῶν ἐν ἀρχῇ.

[*Pselli* scholia in librum I. elementorum *Euclidis*, in cod. Paris. bibl. publ. MCMXXVIII. nr. 6. — enarratio in librum *Euclidis* de terminis, in cod. abbatiae S. Remigii, Rhemensis. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 1289. *D. Harl.*]

LXXI. Ἰατρικὸν πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον. *Medicinale ad Constantinum Porphyrogennetam.* P. Τὰς προσταχθείσας ἐπιτομὰς παρὰ τῆς σῆς θειότητος. *Fabr.* Hoc opus in multis codd. circumfertur sub nomine *Pselli;* e gr. in cod. *Escorialensi:* v. *Plüer.* itinerar. per Hispan. p. 182. — *Florent.* in cod. *Laurent.* VI. 1. plut. 75. et cod. LXXXIII. plut. 89. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. pag. 147. et 416. sq. *Paris.* in bibl. publ. cod. MMCCXXIX. nr. 10. et MMCCXXX. nr. 3. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. in cod. Laudi LXXXI. siue nr. 728. cat. codd. Angliae etc. tom. I. p. 56. etc. Sed *Allatius* iam bene suspicatus est, partim stili, partim temporis ratione motus, id opus non posse Psello adsignari. Atque *Thephanem Nonnum* esse illius operis auctorem, hodie constat ex codd. caes. Vind., et sub nomine eius edita est *Theophanis Nonni* Epitome de curatione morborum, gr. ac lat. ope codd. MSStorum recensuit notasque adiecit *Io. Steph. Bernard.* tom. I. cum tab. aenea, Gothae

et

et Amstel. 1794. mai. 8. conf. *Bernardi* praefat. tum *Fabric.* Bibl. gr. vol. XII. p. 685. sq. et quae scripsi in Introd. II. 1. p. 475. sq. — tom. II. prodiit ibid. 1795. 8. et continet reliquam *epitomes* partem gr. ac lat. cum notis tum *Theoph. Nonni* libr. de *febribus*, lat. ex ed. Veneta: *opus aureum de febribus*, Venet. 1576. fol. atque indices. v. Lips. ephem. litt. a. 1795. nr. 66. m. Aug. et Ien. A. L. Z. 1796. nr. 260. m. Aug. — *Hardt* de codd. Bauar. gr. in *Aretini* Beyträgen a. 1804. part. 7. p. 17. sq. *Halleri* Bibl. medicinae practicae tom. I. p. 316. sq. *Kurt Sprengelii* Versuch einer pragmatischen Geschichte der Arzneikunde, tom. I. sect. 6. §. 27. p. 232. sqq. *Harl.*

LXXII. Διδασκαλία παντοδαπὴ[hhh]), καὶ πάντως ἀναγκαιοτάτη ἐν ἑκατὸν ἐνενήκοντα πρὸς τοῖς τέσσαρσι κεφαλαίοις θεωρουμένη, χωρὶς τῶν σχεδιασθέντων ἑτέρων διαφόρων λόγων,

hhh) Huius prima aliquot capita graece et latine vulgauit Woegelinus, vt dictum est supra §. 46. *Fabr.* Conf. supra, vol. VI. p. 393 not. *o.* In MSSt. modo plura, modo pauciora capita huius et sequentis operis, interdum vnum tantum alterumque cum peculiari inscriptione, cuiusmodi generis membra, a capite auulsa, partim Allatius iam protulit, partim ego postea ostendam, rarius cuncta exhibentur. *Florentiae* in cod. Laurent. Medic. XVI. nr. 16. plut. 9. pauca quaedam excerpta, vel, (vt *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p 414. illam cod. recensendo, ait), ex *Symeonis Sethi* Synopsi etc. (v. *Fabric.* Bibl. Gr. vol. X. p. 322. ed. vet.) vel ex *Pselli* omnifaria doctrina, ex qua Sethus plurima decerpsit. — in cod. XVIII. nr. 5. plut. 59. septem capita, nempe 35. 42. 43. 47. 69. 17. et vnum, quod deest in cod. Lindenbrog. ap. Fabric. v. *Bandin.* l. c. II. p. 548. sq. — alia capita, centum viginti vnum, de rebus naturalibus, theologicis et meteorologicis: multa tamen desiderantur in hoc cod. quae habentur in cod. Lindenbr. alia vicissim, n. 14. capp. in cod. Laur. leguntur, quae desunt in Lindenbr. (quorum tamen nonnulla occurrunt in ind. Allatiano) ibid. nr. 4. exhibentur alia quaedam capp. *de memoria* et *discretione*, et quomodo intelligenda sint verba illa: *ego indurabo cor Pharaonis*, et alia, *faciamus hominem ad imaginem* et *similitudinem nostram*, quae eiusdem Pselli esse suspicatur *Bandin.* l. c. III. p. 345. sq. — Capita satis multa, at ordine prorsus diuerso ab iis quae Fabr. ex cod. Lindenbrog. ediderat. v. *Bandin.* III. pag. 394. — *Paris.* in Bibl. publ. codd. CM. nr. 2. CMXLIX. nr. 2. MCCLIX. nr. 19. capp. de omnifaria doctrina: in cod. MCLXXXII. nr. 111. versus politici de omnibus disciplinis ad Mich. Ducam, imper. quas eius pater, idemque imperator, scribi iussit, vt filius minore negotio doctrinis operam daret. — *Oxonii* in Bibl. Bodlei. cod. XVIII. Thomae Roe, siue nr. 264. cat. codd. Angliae etc. I. p. 35. doctrinae omnifariae capp. 230. inc. πιστεύω εἰς ἕνα κυρίου. (sed cap. illud, quod inc. πιστεύω etc. s. *fidei expositionem* a Constantino Psello esse scriptum, ait *Iriart.* in cat. codd. gr. Matrit. p. 170. vt iam monuimus.) — Ibid. tom. II. p. 58. nr. 2145. inter codd. Vossian. *Pselli* coelestium reuolutionum liber, continens capp. quinquaginta. — *Venet.* in codd. Marcianis CCLXVI. et DXXXVII. *Pselli* capp. de omnifaria doctrina, eiusd. solutiones compendiosae naturalium quaestionum. v. catal. codd. gr. Marc. p. 285. et de priore cod. cel. *Morell.* in Bibl. Veneta MS. gr. et lat. tom. I. pag. 152. *Taurini* in Bibl. publ. cod. CCCXXX. *Mich. Pselli* omnigena doctrina centum nonaginta quatuor capp. comprehensa praeter alia varia schediasmata et carmina de diversis quaestionibus ad imper. Mich. Ducam, et fol. 114. nonnulla capp. quae excerpta videntur ex eodem opere, de mente, et anima nec non de virtutibus, de quo cod. paullo post plura notabimus. Idem opus, sed inscriptum: *Mich. Pselli* synoptica responsio ad varias difficilesque quaestiones, in cod. CCCLXVII. nr. 4. v. cat. gr. codd. Taur. p. 413. sq. et 486. — *Matriti* in cod. regio gr. LI. nr. 71. *Pselli* diuersa eaque 84. capp. physicarum dubitationum, ex Didascalia excerpta, quae singula persequutus est *Iriart.* in

λόγων, καὶ στίχων πρὸς διαφόρους ὑποθέσεις, ἐκτεθεῖσα, πρὸς τὸν εὐσεβέστατον, καὶ ἀοίδιμον Βασιλέα Κύριν Μιχαὴλ τὸν Δοῦκαν Αὐτοκράτορα γεγονότα. *Doctrina omnifaria, et omnino necessaria centum nonaginta quatuor capitibus comprehensa, praeter alios varios discursus, et carmina ex tempore dictata ad argumenta varia; ad piissimum, et celebrem imperatorem, Dominum Michaelem Ducam.* P. Πιστεύω εἰς ἕνα πατέρα τῶν πάντων ἀρχήν. Capita, quae in ea continentur, sunt sequentia: α, Περὶ Ὀνομάτων τινῶν λεγομένων ἐν τῷ τῶν Χριστιανῶν δόγματι. β, Περὶ Οὐσίας, καὶ Φύσεως. γ, Περὶ Ἐνυποστάτων. δ, Περὶ Ὁμοουσίου, Περὶ Ὁμουποστάτου. ς, Περὶ Ἐνυποστάσεων. ζ, Περὶ Οὐσιώδους ἑνώσεως, καὶ διαφορᾶς. η, Περὶ ὑποστατικῆς ἑνώσεως καὶ διαφορᾶς. ι, ια, Περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος. ιβ, Περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀντιδόσεως. ιγ, Περὶ τῆς θείας ἑνώσεως. ιδ, Περὶ Φύσεως ἀπαθοῦς. ιε, Τίς ὁ Θεός. ις, Εἰ ἄπειρον τὸ Θεῖον καὶ πῶς ἄπειρον. ιζ, Πῶς οἶδεν ὁ Θεὸς τὰ μεταβαλλόμενα πράγματα. ιη, Ἀπὸ ποίου πρώτου στοιχείου ἤρξατο τὸν κόσμον ποιεῖν ὁ Θεός. ιθ, Πόθεν ἔννοιαν

in cat. cit. p. 171. idemque decem capita denotauit asterisco, quae in cod. Matrit. reperiuntur, at desunt in Didascalia, et ab Allatio exposita, et a Fabricio ex cod. Lindenb. edita. Sunt vero in cod. Matrit. cap. 5. *de ideis.* cap. 11. *de natura solis, et an sint plures soles?* cap. 17. *de astris; quae vocantur Dioscuri;* cap. 24. *de rore iterum et pruina;* cap. autem 42. *de magna hieme.* Cod. Matrit. habet etiam octo amplius versus, *de aestate*, quam excusum: porro cap. 58. *quomodo continetur anima in corpore;* cap. 64. *quomodo omnino malum sit?* quod memoratur quidem inter Didascaliae capita, ab Allatio relata; sed desideratur in Didascalia, a Fabricio publicata: cap. 70. *quare infinita sit diuinitas, et quomodo infinita?* cap. 76. *quare esurientes, si bibant, esurire desinunt, sitientes vero, si comedant, sitiunt vehementius?* cap. 78. *an Embryon sit animal, et quomodo nutriatur?* Tum sequuntur aliae *dubitationum physicarum solutiones*, quas in eadem Didascalia frustra quaeras, et ego ad §. sequentem recitabo. Fabricius noster opusculo Allatiano p. 69—186. subiunxerat, gr. cum sua versione lat. *Mich. Pselli* Διδασκαλίαν παντοδαπὴν· *siue de omnifaria doctrina* capita et quaestiones ac responsiones CXCIII. (in cod. Allatiano in tot capp. diuisum fuit opus, in cod. autem Lindenbrog. in capp. CLVII. et hunc numerum retinuit Fabr.) ad Mich Ducam, imper. CPol. *ex apographo Lindenbrogiano*, quod exstat Hamburgi in Bibl. S. Ioannis, nunc primum editam. Vndecim tamen priora capp. et cap. 13. iam ediderat Io. Woegelin. August. Vindel 1611. 8. Reliqua primus edidit Fabric. Ego tamen dubitaui, in hac noua edit. id opus typis repetere, iudicio potissimum V. D. qui confecit catalog. codd. gr. Taurin. p. 415. sq. motus. Is vero primum adnotat, in cod. Taurin. memor. CCCXXX. fol. 47. idem esse prorsus opusculum, quod ex apographo Lindenbrog. edidit Fabric. ad calcem diatribae Leon. Allatii de Psellis. Tum illud tamen, inquit, notandum, CLVII. capita duntaxat ibidem contineri, in quibus tamen contendit Fabricius; omnia argumenta haberi, quae in Allatiano codice, capitibus CXCIII. distincto. Verum hac in re allucinatus est Fabricius, vel [quod equidem vix crediderim,] lectoribus fucum facere voluit. Instituta enim accuratissima codicis comparatione cum editione, singulisque capitibus ad amussim expensis, reuera, in editione Fabricii triginta quinque capita desiderari adnotauimus, quae in codice nostro, Allatiano prorsus simili, leguntur, cui quidem codici alius etiam adstipulatur (n. cod. CCCLXVII.) eadem omnino capita complectens. Multum igitur abest, vt integrum Pselli opusculum Fabricius ediderit: et vberior profecto edit. ex codicibus nostris [et probabiliter Matritensi quoque supra memorato,] parari potest, eaque correctior, quum multis in locis variantes sint lectiones non parui momenti. „ Hactenus vir ille doctus. *H.*

ἔννοιαν ἔχον Θεῦ [οἱ] ἄνθρωποι. κ, Πότεροι πλέυς οἱ Ἄγγελοι, ἢ οἱ ἄνθρωποι. κα, κβ, κγ, κδ, κε, κς, κζ, κη, κθ, Περὶ Νῦ. λ, λα, λβ, λγ, λδ, λε, λς, λζ, λη, λθ, μ, μα, μβ, μγ, μδ, με, μς, μζ, Περὶ ψυχῆς. μη, Εἰ μεταβάλλοι ψυχὴ εἰς Ἄγγελον. μθ, Εἰ ἀνάρχος ἡ ψυχή. ν, Ἀκριβέστερον περὶ ψυχικῶν δυνάμεων. να, Πῶς ὁ Πλάτων γεννητὴν ὁμῦ τὴν ψυχὴν, καὶ ἀθάνατον ἀποφαίνεται. νβ, Τίς ἡ Πλατωνικὴ Ψυχογονία. νγ, Διατὶ ἡ Ψυχὴ μέση τῶν μεριστῶν, καὶ ἀμερίστων λέγεται. νδ, Ποίαν Ψυχὴν ὁ Πλάτων ἐν Τιμαίῳ γεννᾷ. νε, Τίς ἡ τῆς ψυχῆς δύναμις. νς, Ποῖαι αἱ τῆς ψυχῆς δυνάμεις, καὶ τίνες. νζ, Τί ἐστι Φύσις. νη, Τίς ἡ διαίρεσις τῶν κοινῶν ἐνεργειῶν τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ σῶμα. νθ, πότε ἡ ψυχὴ τῷ κυυμένῳ ἐνῦται σώματι. ξ, Πῶς ἑνῦται τῷ σώματι ἡ ψυχή. ξα, Περὶ τῆς ἀλόγυ ψυχῆς. ξβ, Τίς ἡ βέλησις, καὶ τίς ὁ πρακτικὸς Λογισμός. ξγ, Περὶ προαιρέσεως, καὶ προσοχῆς. ξδ, Πότερον ἡ ψυχὴ λύεται ἀπὸ τῦ σώματος, ἢ τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς ψυχῆς. ξη, Πῶς συνέχεται ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι. ξς, ξζ, ξη, ξθ, ο, οα, οβ, ογ, οδ, οε, ος, οζ, οη, οθ, π, πα, Περὶ Ἀρετῶν. πβ, Τίνι διαφέρει Ἀρχὴ, καὶ Στοιχεῖα. πγ, Περὶ τῶν Ἀρχῶν, τί εἰσι. πδ, Περὶ Ἰδεῶν. πε, Περὶ Δαιμόνων, καὶ Ἡρώων. πς, Περὶ Ὕλης. πζ, Περὶ Αἰτιῶν. πη, Περὶ Σχημάτων. πθ, Περὶ Χρωμάτων. ϙ, Περὶ Μίξεως, καὶ Κράσεως. ϙα, Περὶ Γενέσεως, καὶ Φθορᾶς. ϙβ, Περὶ Σωμάτων. ϙγ, περὶ Ἐλαχίστων. ϙδ, περὶ διαφορᾶς Γνώσεων. ϙε, Πῶς ὐκ ἀεὶ μετέχομεν τῦ Θεῦ, ἀεὶ ἐνεργῦντος αὐτῦ. ϙς, Διατί ὅλως ἐστὶ τὸ Κακόν. ϙζ, Τελεώτερον περὶ τῦ Κακῦ. ϙη, Εἰ ἐστί τι ἐν Ἀγγέλοις Κακόν. ϙθ, Εἰ ἐν τόπῳ τὸ Ἀσώματον. ρ, Εἰ κακὸν ἡ Ὕλη. ρα, περὶ τῆς πρὸς τὸ Θεῖον τῶν ὄντων ἐπιστροφῆς. ρβ, περὶ Χρόνυ. ργ, περὶ Κινήσεως. ρδ, περὶ Ἀνάγκης. ρε, περὶ Εἱμαρμένης. ρς, περὶ Τύχης, καὶ Αὐτομάτυ. ρζ, περὶ Αἰῶνος, καὶ Χρόνυ. ρη, περὶ τῶν ἐ Αἰσθήσεων. ρθ, Εἰ ἀληθὲς τὸ καταβασκαίνεσθαι τινὰς ὑπὸ τῶν ἐρώντων. ρι, πῶς Ἐκλείψεις γίνονται. ρια, πῶς ἄῤῥενα, καὶ θήλεα γίνεται. ριβ, Διατὶ γυνὴ πολλάκις συνυσιάζυσα ὐ συλλαμβάνει. ριγ, Διατί δίδυμα, καὶ τρίδυμα γίνεται. ριδ, πόθεν γίνονται τῶν γονέων αἱ ὁμοιώσεις, καὶ αἱ πρὸς τύτυς ἀνομοιότητες. ριε, Εἰ καὶ τὸ ἔμβρυον ζῶον, καὶ πῶς τρέφεται τῦτο. ρις, πῶς οἱ ὄνειροι γίνονται. ριζ, περὶ Ὑγείας, καὶ Νόσυ, καὶ Γήρως. ριη, Διατί οἱ νηστεύοντες διψῶσι μᾶλλον, ἢ πεινῶσι. ριθ Διατί πεινῶντες, ἐὰν πίνωσι, διψῶντες δὲ, ἐὰν φάγωσιν, ἐπιτείνονται. ρκ, Εἰ ἐστί τι ἐκτὸς τῦ Οὐρανῦ. ρκα, περὶ τῆς τῦ ἀνθρώπυ Οὐσίας. ρκβ, Εἰς πόσυς κύκλυς διαιρεῖται ὁ Οὐρανός. ρκγ, περὶ τῦ Φαινομένυ ἐν τῷ Οὐρανῷ Γαλακτοειδῦς κύκλυ καὶ λεγομένυ Γαλαξίυ. ρκδ, περὶ τῶν Φαινομένων ἐν τῷ Οὐρανῷ διαφόρων πυρίνων φασμάτων. ρκε, περὶ τῶν Φαινομένων ἐν τῷ Οὐρανῷ Χρωμάτων αἱματωδῶν, καὶ Χασμάτων. ρκς, περὶ τῆς ὐσίας Ἡλίυ, καὶ εἰ πολλοί εἰσιν Ἥλιοι. ρκζ, περὶ μεγέθυς Ἡλίυ, καὶ Σελήνης, καὶ Γῆς. ρκη, περὶ ἐκλείψεως Ἡλίυ. ρκθ, περὶ ἐκλείψεως Σελήνης. ρλ, Εἰ θερμὸς ὁ Ἥλιος. ρλα, Τίς ἡ ὐσία τῶν Ἀστέρων. ρλβ, περὶ τῆς τῶν Ἀστέρων φορᾶς, καὶ κινήσεως. ρλγ, ποταπὰ τῶν ἀστέρων τὰ σχήματα. ρλδ, περὶ τάξεως Ἀστέρων. ρλε, πόθεν φωτίζονται οἱ Ἀστέρες. ρλς, περὶ ἐπισημασίας Ἀστέρων, καὶ πῶς γίνεται χειμὼν, καὶ θέρος. ρλζ, πόσος ἑκάστῳ τῶν [οἱ] πλανητῶν ὁ χρόνος τῆς περιόδυ. ρλη, περὶ τῶν ἀστέρων τῶν καλυμένων Διοσκύρων. ρλθ, περὶ Κομήτυ. ρμ, περὶ Ὑετῦ καὶ Χαλάζης, καὶ Χιόνος, Πάχνης καὶ Δρόσυ. ρμα, περὶ Δρόσυ αὖθις, καὶ Πάχνης. ρμβ, περὶ Ἴριδος. ρμγ, περὶ τῆς Ἅλω. ρμδ, περὶ Ῥάβδων. ρμε, περὶ Παραλλήλων. ρμς, περὶ Ἀνέμων. ρμζ, περὶ Τυ-

Τυφῶνος. ρμη, περὶ Ἐκνεφίε. ρμθ, περὶ Κεραυνῶν. ρν, περὶ Πρηςῆρος. ρνα, πῶς συνέςη ὁ Κόσμος. ρνβ, Εἰ ἓν τὸ πᾶν. ρνγ, περὶ Κενε. ρνδ, περὶ Τόπε, ρνε, περὶ Χώρας. ρνς, εἰ ἔμψυχος ὁ Κόσμος. ρνζ, Εἰ γεννητὸς ὁ Κόσμος, καὶ ἄφθαρτος. ρνη. Εἰ τρέφεται ὁ Κόσμος. ρνθ, περὶ τάξεως Κόσμε. ρξ, Τίς ἡ αἰτία τε τὸν Κόσμον ὅλον ἐγκλιθῆναι. ρξα, πόθεν ἄν τις γνοίη Ἑλληνικαῖς ἀποδείξεσι τὴν Κόσμε συντέλειαν. ρξβ, Τίνα δεξιὰ τε Κόσμε, τίνα ἀριςερά. ρξγ, περὶ μεταβολῆς τῶν τῆς Γῆς μερῶν. ρξδ, περὶ Σεισμῶν. ρξε, περὶ τε μεγάλε Χειμῶνος. ρξς, Διατί ἁλμυρὸν τὸ τῆς Θαλάσσης ὕδωρ ἐςί. ρξζ, Τίς ἡ αἰτία τε ἐν τῇ Θαλάσσῃ γλυκὺ ὕδωρ εὑρίσκεσθαι. ρξη. Διατί τὸ Θαλάττιον ὕδωρ ε τρέφει τὰ δένδρα. ρξθ, Διατί τῆς Θαλάσσης ἐλαίῳ καταῤῥαινομένης, γίνεται καταφάνεια, καὶ γαλήνη. ρο, Τίς ἡ αἰτία δι᾽ ἣν ὅταν εἰς τὴν Θάλασσαν ἐμπέσῃ κεραυνὸς, ἅλες ἐξωθεσι. ροα, περὶ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ παλιῤῥοίας. ροβ, Διατί ὑπὸ τῶν ὑετίων ὑδάτων μᾶλλον, ἢ τῶν ἐπιῤῥύτων τὰ δένδρα, καὶ τὰ σπέρματα, πέφυκε τρέφεσθαι. ρογ, Διατί τῶν ὀμβρίων ὑδάτων εὐαδέςερα τοῖς σπέρμασι τὰ μετὰ βροντῶν, καὶ ἀςραπῶν ὕδατα. ροδ, περί τινων λιμνῶν. ροε, περὶ ποταμῶν. ρος, περὶ Νείλε ἀναβάσεως. ροζ, Διατί μόνος ποταμῶν ὁ Νεῖλος αὔρας ἐκ ἀναδίδωσιν. ροη, περὶ τῶν μεγίςων Βασιλειῶν. ροθ, περὶ Χυμῶν. ρπ, Διατί παραβάλλεσιν ἅλας οἱ νομεῖς τοῖς θρέμμασιν. ρπα, Διατί τὴν χροιὰν ὁ πολύπες ἐξαλλάττει, αἷς ἂν πέτραις προσομιλήσει. ρπβ, Διατί τῆς ἄρκτε ἡ παλάμη τῆς χειρὸς φαγεῖν γλυκυτάτη. ρπγ, Διατὶ Δωριεῖς εὔχονται κακὴν χόρτε συγκομιδήν. ρπδ, Διατί ἡ ἄρκτος ἐκ ἐσθίει τὰ δίκτυα, ὅταν ἁλίσκηται. ρπε, Διατί ἡ Τευθὶς φαινομένη σημεῖον χειμῶνος ἐςί. ρπς, Διατί τὸν μὲν σῖτον ἐν πηλώδει φυτεύομεν γῇ, τὴν δὲ κριθὴν ἐν καταξήρῳ. ρπζ, Διατὶ ἡ Ἄμπελος οἴνῳ ῥαινομένη μάλιςα τῷ ἐξ αὐτῆς ἀναξηραίνεται. ρπη, Διατί τὰ Ῥόδα μᾶλλον εὐώδη δυσωδῶν τινων παραφυτευομένων αὐτοῖς. ρϙθ, Διὰ τίνα αἰτίαν τὸ τῶν ἀγρίων συῶν δάκρυον ἡδὺ, τὸ δὲ τῶν ἐλάφων ἁλμυρόν. ρϙα, Διὰ τίνα αἰτίαν αἱ χάληκες, καὶ αἱ μολυβδίδες ἐμβαλλόμεναι ψυχρότερον τὸ ὕδωρ ποιεσιν. ρϙα, διὰ τίνα αἰτίαν ἀχύροις καὶ ἱματίοις ἡ χιὼν διαφυλάττεται. ρϙβ, Τί ἐςιν ὁ Βέλιμος. ρϙγ, Τίς αἰτία δι᾽ ἣν εὔθρυπτα γίνεται τὰ ἐν τῇ συκῇ κρεμαννύμενα κρέατα. Id eſt, *1, De nonnullis nominibus, quae in Chriſtianorum dogmate vſurpantur.* *2, de eſſentia, et natura.* *3, de Enhypoſtatis.* *4, de conſubſtantiali.* *5, de homoypoſtato.* *6, de enypoſtaſibus.* *7, de eſſentiali vnione, et differentia.* *8, 9, de relatiua vnione, et differentia.* *10, 11, de ſancta Triade.* *12, de modo retributionis* [iii]). *13, de diuina vnione.* *14, de natura, quae pati nequit.* *15. quis ſit DEVS.* *16, Si infinitum eſt Numen, et qua ratione infinitum.* *18, quomodo* [?] *DEVS cognoſcat res, quae mutantur.* *18, a quo primo elemento DEVS exorſus eſt Mundum conficere.* *19, vnde ſententiam de DEO homines acceperint.* *20, quinam numeroſiores, Angeline, an Homines?* *21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, de Mente.* *30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, de anima.* *48, Si mutatur Anima in Angelum.* *49, Si ſine principio anima eſt.* *50, Accuratius de facultatibus Animae.* *51, quomodo Plato genitum ſimul, et immortalem Animum decernat.* *52, quae ſit Platonica Animorum generatio* [kkk]). *53, quare anima media partibilium, et impartibilium dicitur.* *54, quemnam animum Plato generat in Timaeo.* *55, quae ſit Animae facul-*

iii) Vide ſupra §. 55. kkk) [v. ad §. LVI.]

facultas. 56, quales sint Animi facultates: et quae. 57, quae sit diuisio communium operationum Animi ad Corpus. 59, quando animus generando vnitur Corpori. 60, quomodo Corpori Animus vniatur. 61, de Anima rationis experte. 62, quae sit voluntas, et quae operatiua cogitatio. 63, de electione et attentione. 64, vtrum Animus a Corpore; an Corpus ab Animo dissoluatur. 65, quomodo contineatur Animus in Corpore. 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, de virtutibus. 82, in quo differat Principium ab Elementis. 83, de principiis, quid sint. 84, de Ideis. 85, de Daemonibus et Heroibus. 86, de Materia. 87, de Causis. 88, de Figuris. 89, de Coloribus. 90, de Mixtione et Temperamento. 91, de Generatione & Corruptione. 92, de Corporibus. 93, de Minimis, 94, de differentiis Cognitionum. 95, Quomodo non semper DEVM participamus, cum ille semper operetur. 96, quare omnino malum sit. 97, Absolutius de Malo. 98, Si est in Angelis aliquod Malum. 99, Si in loco Incorporeum sit. 100, Si Malum Materia. 101, de rerum ad DEVM conuersione. 102, de tempore. 103, de Motu. 104, de Necessitate. 105, de Fato. 106, de Fortuna & Casu. 107, De Saeculo lll), *& Tempore. 108, de quinque Sensibus. 109, An verum sit nonnullos fascinari a videntibus. 110, quomodo Eclipses fiant. 111, quomodo Mares et Feminae generentur* mmm). *112, quare Mulier saepius Virum experta non concipit. 113, quare gemini, & tergemini nascuntur. 114, vnde Parentum similitudines & dissimilitudines fiant. 115, an Embryum animal sit; et qua ratione nutriatur. 116, quomodo Somnia fiunt* nnn). *117, de Sanitate, & Morbo, & Senectute. 118, quare, qui jejunant, sitiunt potius, quam esuriunt. 119, quare, qui esuriunt, si bibant, at qui sitiunt, si comedant, distenduntur. 120, an sit aliquid extra Coelum. 121, de Hominis essentia. 122, in quot circulos Coelum diuidatur. 123, de adparente in Coelo lacti simili Circulo, Galaxia dicto. 124, de adparentibus in Coelo diuersis igneis Spectris. 125, de apparentibus in Coelo Coloribus sanguineis, et Voraginibus. 126, de essentia solis, et* [?] *an plures Soles. 127, de magnitudine Solis, et Lunae, et Terrae* ooo). *128, de Eclipsi Solari. 129, de Eclipsi Lunari* ppp). *130, an Sol calidus sit. 131, quae sit essentia Stellarum. 132, de Stellarum latione, et motu. 133, quales sint stellarum configurationes. 134, de ordine Stellarum, 135, Vnde lumen habeant Stellae. 136, de significatione Stellarum, et quomodo fiat hiems, & aestas, 137, quantum sit cuiuscunque Planetae circuitus tempus. 138,*

lll) [*De principio saeculi, Romae* in Bibl. Vatic. cod. Petau. v. *Montfaucon.* Bibl. bibl. MSSt. p. 67. *A. Harl.*]

mmm) [In Bibl. *Escorial.* (v. *Plüer.* itiner. l. c.) et *Paris.* in Bibl. publ. cod. MMCCXCIX. nr. 4. *quomodo partus concipiatur:* inc. ἡ σύλληψις τῶν ζώων. *Harl.*]

nnn) [*De somniis Florent.* in cod. Laurent XL. nr. 60. plut. 57. vid. *Bandin.* cat. codd. Laur. II. p. 417. *Taurini* in Bibl. publ. cod. CCCXXX. fol. 4. v. cat. codd. gr. Taur. p. 412. *Harl.*]

ooo) [*Paris.* in Bibl. publ. cod. MMCDXCIV. nr. 11. de tempore, sole et luna eiusque defectibus et paschatis inueniendi ratione. *Harl.*]

ppp) [v. supra §. LXX. πόνι ἰκλάσα etc. et not. anteced. *Vindob.* in cod. caesar. CXXIX. nr. 4. et cod. CXXXII. nr. 2. de motu temporis cyclorum solis et lunae eclipsibus et inuentione paschatos, per interrogationes et responsiones. v. *Lambec.* comm. VII. p. 511. et p. 522. id. opus *Florent.* in cod. Laurent. XVI. nr. 25. plut. 87. v. *Bandin.* l. c. III. p. 401. *Harl.*]

138, de Stellis, Dioscuris nuncupatis. 139, de Comete. 140, de Imbre, et Grandine, Niue, Pruina, et Rore[qqq]*. 141, de Rore rursum, et Pruina. 142, de Iride. 143, de Area. 144, de Baculis. 145, de Parallelis. 146, de Ventis. 147, de Typhone. 148, de Ecnephia. 149, de Fulminibus. 150, de Prestere. 151, quomodo Mundus coaluit. 152, An vnum Vniuersum. 153, de Vacuo. 154, de Loco. 155, de Terra. 156, an mundus animatus. 157, an Mundus factus sit, et incorruptibilis. 158, an Mundus nutriatur. 159, de ordine Mundi. 160, qua causa Mundus vniuersus inclinatus sit. 161, Vndenam gentilium demonstrationibus, Mundi finis habeatur. 162, quae dextra Mundi, et quae sinistra. 163, de transmutatione Terrae partium. 164, de Terrae motibus. 165, de magna hyeme. 166, quare aqua Marina est salsa. 167, qua causa in Mari aqua dulcis inueniatur. 168, quare aqua Marina arbores non nutriat. 169, quare in Mare oleo effuso, Mare dilucidum fiat, et quietum. 170, qua causa, cum in Mare fulmen ceciderit, sal emergat. 171, de fluxu, et refluxu Euboico. 172, quare aquis pluuialibus magis, quam currentibus arbores, et semina nutriantur. 173, quare ex aquis pluuialibus, quae cum tonitru, et fulgure decidunt, magis semina irrorant. 174, de nonnullis Lacubus. 175, de Fluminibus. 176, de Nili incremento. 177, quare inter flumina Nilus solus ventos non efflat. 178, de maximis regnis. 179, de Humoribus. 180, quare pastores natis animantibus sal inspergant. 181, quare Polypus colorem saxorum, quibus sese applicauerit, induat. 182, quare palma Vrsae ad comedendum suauissima est. 183, quare Dorienses precantur malum herbarum prouentum. 184, Quare vrsa capta, rete non comedit. 185, quare Loligo visa tempestatem praesagit. 186, quare Triticum in lutosa, Hordeum in arida terra seminamus. 187, quare vitis vino, et praecipue si suo, aspergatur, exsiccatur. 188, quare Rosae magis efflorescunt, si male olentia vna cum ipsis inseminentur. 189, quare Porcorum agrestium lacrymae dulces, Ceruorum salsae sunt. 190, quare lapilli, plumbique laminae iniectae frigidiorem aquam efficiunt. 191, quare paleis, et indumentis Nix conseruatur. 192, quid sit Bulimos. 193, quare Carnes in ficu appensae teneriores fiant.* Ex hisce CLXII. capita in linguam versa latinam, a nescio quo, ostendit mihi acerrimi ingenii Vir Io. Iacobus Buccardus. [v. *Schroeckhii* iudicium de hoc opere, l. c. p. 458.]

[P] LXXIII. Ἐπιλύσεις σύντομοι Φυσικῶν ζητημάτων πρὸς Μιχαὴλ τὸν Δοῦκαν ἐν Βιβλίοις δυσί. *Solutiones compendiosae naturalium quaestionum, ad Michaelem Ducam libris duobus.* P. Ὁ μὲν Πλούταρχος, μέγιστε, καὶ θειότατε Βασιλεῦ. Capita lib. I. περὶ τοῦ σφαιροειδῆ εἶναι τὴν Γῆν. Περὶ τοῦ κεῖσθαι αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ παντός. Περὶ μεγέθους τῆς Γῆς. Ὁρίζοντος καταγραφή. Capita secundi, περὶ τῶν μεταξὺ τῆς γῆς, καὶ τοῦ οὐρανοῦ Στοιχείων

qqq) [*Florent.* in cod. LII. nr. 7. plut. 32. de pluuiis, fulminibus et tonitru. v. *Bandin.* cat. codd. Laurent. II. p. 211. — ibid. in cod. XL. nr. 49. plut. 57. de pluuia, grandine, niue, pruina ac rore; nr. 50. de ventis; nr. 51. de tonitru, fulgure, fulmine, turbine ex nubibus prorumpente et typhone. nr. 62. historica nonnulla de tribus terrae motibus, de peste quadam et nonnullis foetibus monstrosis etc. v. *Bandin.* ib. p. 416. sqq. in cod. XL. nr. 7. plut. 57. variorum phaenomenorum, praecipue fulgurum, explicationes. v. Bandin. II. p. 411. add. §. LV. et ad §. sq. *Harl.*]

αν, καὶ τῶν περὶ ταῦτα παθῶν. Περὶ Ἀέρος, καὶ Πυρὸς, καὶ Νεφῶν, καὶ Ὑετῶν, καὶ Ἀστραπῶν, καὶ Βροντῶν. Περὶ Σεισμῶν. Περὶ Κομήτων Ἀστέρων. Περὶ Ἀνέμων. Περὶ Ἴριδος. Περὶ Ἅλω. Περὶ σχήματος Οὐρανȣ͂. Περὶ Κόσμȣ, εἰ ἔμψυχος ὁ Κόσμος, καὶ προνοίᾳ διοικȣ́μενος. Περὶ τάξεως Κόσμȣ. Περὶ τῆς τȣ͂ Κόσμȣ ἐγκλίσεως. Περὶ τȣ͂, εἰ ἐστὶ κενὸν ἐκτὸς τȣ͂ Κόσμȣ. Εἰ ἄφθαρτος ὁ Κόσμος. Τίνα δεξιὰ Κόσμȣ, καὶ τίνα τὰ ἀριστερά. Τίς ἡ τȣ͂ Οὐρανȣ͂ ȣ̓σία. Περὶ τῶν ἐν Οὐρανῷ νοȣμένων Κύκλων. Περὶ ȣ̓σίας Ἀστέρων. Περὶ σχήματος Ἀστέρων. Περὶ τῆς τῶν Ἀστέρων Φορᾶς. Πόθεν φωτίζονται οἱ Ἀστέρες. Πῶς γίνονται οἱ τέσσαρες καιροί. Περὶ μεγέθȣς Ἡλίȣ, καὶ Σελήνης. Περὶ τῆς τȣ͂ Ἡλίȣ ἐκλείψεως. Περὶ ȣ̓σίας, καὶ φωτισμῶν Σελήνης, καὶ σχήματος. Περὶ ἐκλείψεως Σελήνης. Ἔτι περὶ ἐκλείψεως Σελήνης. Εἰς πόσȣς κύκλȣς διαιρεῖται ὁ Οὐρανός. Περὶ τῆς τῶν Ἀστέρων Φορᾶς, καὶ κινήσεως. Πόθεν ἄν τις γνοίη Ἑλληνικαῖς ἀποδείξεσι τὴν τȣ͂ Κόσμȣ συντέλειαν. *Terram esse sphaericam, in medio Vniuersi sitam. De Terrae magnitudine. Orizontis descriptio. De Elementis inter Terram, et Coelum, et eorum adfectibus. De Aëre, et Igne, et Pluviis, et Fulmini…, et Tonitruis. De Terrae motibus. De Cometis. De Ventis. De Iride. De Arcu. De figura Coeli. De Mundo. An Mundus animetur, et prouidentia gubernetur. De ordine Mundi. De inclinatione Mundi. An extra Mundum vacuum sit. An Mundus incorruptibilis. Quae dextra Mundi, et quae sinistra. Quae Coeli essentia. De circulis, quos in Coelo imaginamur. De Stellarum essentia. De Stellarum figura. De Stellarum latione. Vnde Stellae lumen habeant. Quomodo fiant quatuor tempestates. De magnitudine Solis, et Lunae. De defectu Solis. De essentia, et illuminationibus Lunae, et figura. De defectu Lunae. Adhuc, de defectu Lunae. In quot circulos Coelum diuidatur. De Stellarum latione, et motu. Quomodo quis ex Gentium demonstrationibus Mundi finem cognoscat* [rrr]. Eiusdem argumenti est et alius eiusdem Tractatus, Ἀπορίαι φυσικαὶ, καὶ Λογικαί, *Dubia natu-*

rrr) Conf. ad. §. anteced. et Fabr. vol. X. p. 322. ed. vet. *Vindob.* in cod. caes. LXXVII. nr. 10. solutiones et expositiones dubitationum physicarum centum et viginti quinque. inc. Α΄. περὶ φύσεως etc. v. *Lambec.* comment. VII. pag. 299. — eaedem in cod. Mosquensi CCCXIX. nr. 3. et excerpta in cod. CCCXCIX. nr. 4. v. *Matthaei* notit. MSS. Mosq. syn. p. 208 et 257. ed. in 8. — synoptica responsio ad varias difficilesque quaestiones. *Taurin.* in cod. CCCLXVII. nr. 4. v. catal. codd. gr. Taur. p. 486. — *Matriti* in cod. reg. LI. fol. 105. sqq. sunt, *Iriart.* in cat. codd. gr. Matr. p. 173. vberius docente, *Pselli* diuersae solutiones etc. 1) quandonam animentur embrya? 2) qua de caussa infantium alii sint perfecti, alii vero imperfecti; 3) quod nulla sit differentia partibus foeminae et maris genitalibus, et quod ob defectum caloris foemina in vtero generetur; 4) de semine; 5) qua de caussa somniantibus concubitus suauiores adpareant? 6) qua de caussa quaedam ex iis, quae generantur, monstrosa sint? 7) qua de caussa gallus nocte [illegible]et? 8) quare animalia alia sint insatiabilia; alia vero cito satientur et esurire desinant? 9) quae caussa sit, cur canis caudam moueat? 10) quae caussa sit, cur corpora, super stantes aquas cadentia, circulos efficiant maiores et minores? tum fol. 114. quaestio ab initio mutila, de deo et mundo. — *Oxon.* in cod. Barocc. CXXXI. *de iride* in cod. Th. Gale LXV. (siue num. 5899. tom. II. cat. codd. Angliae etc.) solutiones quaestionum naturalium, bis, et doctrina de fide capp. 194. collata cum alio MSto. v. etiam *Oudin.* l. c. p. 663 et 664. *Harl.*

naturalia, et logica, qui incipit: Πολλοὶ μὲν πολλαχῶς τῶν ἀρχαίων, et alii sub diuersis titulis, et principiis, qui eadem vt plurimum continent. Neque ab his diuersa videntur, quae sub variis titulis in bibliotheca regis Gallorum leguntur: *Solutiones Quaestionum ad Michaelem Ducam. Epitome Quaestionum Physicarum. Quaestionum Capita CXCI. Quaestiones Theologicae, et Physicae* sss). *De DEO ad Michaelem* [P] *Ducam.* Ψελλȣ̃ Φιλοσοφικά, ex quibus omnibus, vt etiam ante diximus, vnum absolutum confici poterit opus.

LXXIV. Ἀντιγραφὴ, προσερωτήσαντος τινὸς Μοναχȣ̃ περὶ ὁρισμȣ̃ τȣ̃ Θανάτȣ. Responsio ad monachum quendam, de terminatione mortis. P. Οὐχ ὡς ἠπόρητο τὸ προβληθὲν παρὰ σȣ̃ ζήτημα. Eadem forte sunt, quae eiusdem: *De termino vitae*, leguntur in bibliotheca regis Gallorum. *Fabr.* In cod. MCCLXVII. nr. 6. et cod. MMLXXXVIII. nr. 8. *Harl.*

Διατί τῆς Κοσμοκτησίας κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα τὴν ἀρχὴν εἰληφὼς, ὁ χρόνος ἀπ' ἀρχῆς τȣ̃ Σεπτεμβρίȣ μηνὸς ἀπάρχεσθαι λέγεται; *Quanam ratione orbis conditus, cum mense Martio principium habuerit, ab initio mensis Septembris tempus exordiri dicatur?* P. Διὰ τὸ καλεῖσθαι χρόνος ὁ χρόνος.

Περὶ τȣ̃ ἀποπομπαίȣ Κριȣ̃. *De Hirco emissario.* P. Ἐρώτησας ἡνίκα τȣ̃ ἔτȣς ὁ Ἀρχιερεύς.

Περὶ τȣ̃ διατί οἱ Ἄγγελοι πτερωτοὶ, καὶ ἐστεμμένοι, καὶ ἀνθρωπόμορφοι, καὶ σφαῖραν ἐν ταῖς χερσὶ φέροντες, καὶ δι' ἣν αἰτίαν μνήμην αὐτῶν ποιȣ̃μεθα τῇ δευτέρᾳ τῆς Ἑβδομάδος ἡμέρᾳ, τῇ τρίτῃ δὲ τȣ̃ προδρόμȣ, καὶ καθεξῆς, ἕως τῶν ἑπτά; *Quare Angeli alati, coronati, figura humana, et sphaeram in manibus gestantes, depingantur, et quare eorum commemoratio fiat feria secunda hebdomadae, feria vero tertia praecursoris, et sic deinceps per septem dies.* P. Περὶ μὲν τȣ̃ ἀνθρωπομόρφȣς εἶναι τȣ̃ς. *Fabr. De angelis* variae quaestiones *Matriti* in cod. regio LI. nr. 93-96. 98. v. *Iriart.* l. c. p. 172. et 173. et *Florent.* in cod. Laurent. XX. nr. 15. plut. 87. v. *Bandin.* l. c. II. p. 406. add. supra, §. LIX. *Harl.*

Εἰς τὸ Θεολογικὸν ῥητὸν, Διατί μονὰς ἀπ' ἀρχῆς εἰς δυάδα κινηθεῖσα μέχρι τριάδος ἔστη. *In Theologicum dictum, quare vnitas a principio in binarium mota in ternario consedit.* P. Οὐκ ἀποκρύψομαι πρὸς ὑμᾶς, ὦ φίλτατοι. In idem dictum legi et Georgii Acropolitae interpretationem.

Λύσις τῆς κοινῆς ἀπορίας ἁπάντων τῶν ἔξω τȣ̃ ἡμετέρȣ δόγματος τῶν Χριστιανῶν, ἣν ȣ̃τω προσφέρȣσι λέγοντες· Τίς ἦν ἀναγκαία χρεία ἡ κατεπείγȣσα τὴν παναιτίαν ȣ̓ρανόθεν, κατελθεῖν, καὶ τῷ ἀνθρωπείῳ γένει συγκαταβῆναι, καὶ τεχθῆναι, καὶ πάντα τὰ ἀνθρώπινα πάθη

sss) In cod. MMLXXXVII. nr. 7. etc. *Florent.* in cod. Laurent. XL. plut. 57. nr. 3. sqq. sunt variae quaestiones theologicae. v. *Band.* cat. codd. gr. Laur. II. pag. 410. sqq. add. supra, §. LV. *Harl.*

πάθη ὑποστῆναι, καὶ σαυρωθῆναι, καὶ ταφῆναι, καὶ ἀναστῆναι; Τί γὰρ ἐκ ἠδύνατο νεύματι μόνῳ σῶσαι τὸν ἅπαντα κόσμον, καὶ μὴ κενῶσαι τῆς ἰδίας δόξης. Μηδὲ τὸ ἐλάχισον. Τῦτο γὰρ ἦν καὶ τῦ ὕψυς τῆς Θεότητος ἄξιον, καὶ ἡμῖν τοῖς ἀνθρώποις λυσιτελέστερον. *Enodatio communis dubii omnium extra Christianorum fidem viuentium, quod sic proponunt: Quae erat necessitas omnium causam compellens, vt de Coelo descenderet, propter humanum genus se demitteret, nasceretur, mortalium passiones subiret, crucifigeretur, sepeliretur, resurgeret? An non nutu solo poterat vniuersum saluare, absque eo, quod propria dignitate vel minimum exueretur? Hoc quippe erat, et apice diuinitatis dignum, nobisque mortalibus* [?] *magis expediens.* P. Ταύτην τὴν ἀπορίαν ἐκ Ἀγαρηνοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἕλληνες.

LXXV. Εἰς τὸ, ἡ καλὴ τὸν ὡραῖον, *In illud, pulchra formosum.* P. Κατ' ἔλλειψιν τῦ, ἀπέτεμε. [in cod. Laurent. XLV. nr. 11. plut. 57. vide *Bandin.* l. c. II. p. 424.]

Εἰς τὸ λεγόμενον ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Ἀναλήψεως τῦ Χριςῦ· Σήμερον τὰ ἅγια Κούνδερα, καὶ αὔριον ἡ Ἀνάληψις. *In illud, quod in solemni ascensionis Christi die dicitur, Hodie sancta Cundura, et cras Ascensio.* P. Οὐκ ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων μόνον.

Τί τὸ κατ' εἰκόνα, καὶ τί τὸ καθ' ὁμοίωσιν. *Quid sit secundum imaginem, et quid secundum similitudinem.* P. Ἁπάντων τῶν γινομένων μόνος. [in cod. Laurent. XL. nr. 2. plut. 57. v. *Bandin.* l. c. p. 410.]

Ὁ πατὴρ ὐσίας, ἢ ἐνεργείας ὄνομα. *Pater Essentiae ne, an Actionis nomen sit?* P. Πρὸς ἕτερον αὖθις πρόβλημα.

Ἑρμηνεία εἰς τὸ, Κύριε Ἰησῦ Χριςὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλέησον ἡμᾶς· Ἀμήν. *Expositio in illud,* Domine Iesu Christe Deus noster, miserere nostri, Amen. P. παντὸς δογματικῦ. [Eiusmodi explicationes reperiuntur in codd. Laurent. Paris. Vindob. et aliis citatis, quas singulas referre nec lubet, nec vacat. *H.*]

Περὶ τῆς συντελείας τῦ Αἰῶνος. *De fine saeculi.* P. Εὗρον ἐν τῇ Ἑρμηνείᾳ τῆς ἀποκαλύψεως.

In loca difficiliora Basilii, Expositio.

In loca difficiliora [*Nazianzeni, Expositio. Fabr.* Vid. supra, §. XLIII. et vol. VIII. p. 431. et cod. *Paris.* MCLXXXII. nr. 4. sq. 13. 61. *Scholia Pselli* in quoddam dictum *Basilii* in homilia Hexaëmeronis in cod. *Laurent.* XII. 1. plut. 10, vid. *Bandin.* l. c. I. p. 482. *Harl.*

Εἰς τὰς Ἐπιγραφὰς τῶν Ψαλμῶν. *in Inscriptiones Psalmorum.* P. Τῶν ἐν τοῖς Ψαλμοῖς. *Fabr.* V. *Montfauc.* in Palaeogr. graeca, p. 71. et in Diario ital. p. 434. et 435. de codd. Venet. in bibl. Iul. Iustiniani. — *Venet.* in cod. Bibl. Marcian. CCCCXCVIII. et aliud opusc. ncod. DLXXVIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 262. et 304. — *Taurini* in B. publ.

publ. cod. CXXXV. fol. 13. et cod. CCCXXXI. nr. 3. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 230. et 413. — *Florent.* in cod. Laurent. XL. nr. 2. plut. 57. v. *Bandin.* l. c. II. p. 410. — *Vindobon.* in cod. caesar. CCLXXXV. cum aliis Pselli opusc. v. *Lambec.* comment. V. pag. 490. sq. — *Matrit.* in cod. B. reg. LI. nr. 120. v. *Iriart.* l. c. p. 174. — *Mosquae* in bibl. synod. cod. CCCLXXXVIII. nr. 10. et cod. CCCXCIX. nr. 14. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. p. 247. et 257. ed. in 8. — Multa alia *Pselli* minora opusc. aut partes maioris operis latent in codd. MSSt. ex. gr. *Florent.* in bibl. Laurent. Medic. cod. XL. plut. 57. (de quibusdam codicis partic. v. ad §. LV. med.) nr. 8. *ad quemdam, qui ipsum interrogauerat, vtrum duo Basilii, vel duo Gregorii essent homonymi, an synonymi;* nr. 9-12. et nr. 45. (idem opusc. est in cod. *Paris.* Bibl. publ. MCLXXXII. nr. 39. vbi vero scriptum dicitur *ad Logothetam Dromi Alopum;*) variae responsiones ad quaestiones quasdam theologicas atque exegeticas. nr. 53. *exemplar commentarii ab ipso Michaele Psello monacho elaborati quum esset tunc in curia Bestarcha,* — — *super solutione sponsalium generi ipsius, Elpidii Cenchres filii.* nr. 54. *sententiae quaedam morales;* nr. 57. *de tentationibus;* nr. 58. *varia ascetica;* nr. 59. *de monachorum habitu* et alia. v. *Bandin.* l. c. II. p. 410. sqq. 416. sq. — Ibidem in cod. XI. nr. 4. plut. 28. et in cod. V. nr. 19. plut. 70. *de omoplatoscopia et de Oenoscopia,* siue de diuinatione ex ossibus humerariis mactatorum animalium et ex auibus, ad Michael. Caerularium patriarcham CPolit. v. *Bandin.* ibid. pag. 21. et 663. — id. opusc. in cod. *Vindob.* caesar. CXXV. nr. 3. v. *Lamb.* comm. VII. p. 479. ibique Kollar. et *Monachii* in cod. Bauar. CV. fol. 115. vbi quoque fol. 96. est *Pselli hypothesis planetarum,* lat. versa a *Io. Bainbridge,* Londin. 1620. 4. v. *Hardt* in: Aretini Beyträg. etc. 1804. part. 7. p. 12. et 13. — *de CPoli vaticinium* in cod. caesar. CXXXVII. 4. v. ad §. XL. in cod. *Laur.* VI. nr. 11. plut. 75. *de duodecim apostolis, quam vnus quisque mortem oppetiit,* dodecastichon iambicum. v. *Bandin.* l. c. III. p. 150. — *De diuina liturgia, Mediolani* in Bibl. Ambros. v. *Montfauc.* B. biblioth. MSSt. I. p. 502. *A.* — Multa astronomica, physica et alius generis opuscula inedita latere *Matriti* in cod. reg. LI. partim iam ex Iriart. cat. codd. gr. Matrit. p. 169. sqq. significaui, alia vberius recensuit *Iriarte.* — In cod. *Paris.* B. publ. MCLXXXII. (multa ex eo opuscula iam enotaui ad §. LV.) nr. 25. *commentarius de rebus suis priuatis et dogmaticis;* nr. 34. *ad Pothum Vestarcham, a quo interrogatus, ecquis maior laude esset;* nr. 35. *de rebus, sibi furto sublatis;* nr. 36. *apologia pro Lazaro,* metropolita Philippopoleos, deposito: nr. 38. *ad Drungarium vigiliae* Constantinum Xiphilinum, *qui rogauerat, vt Aristotelis organum explicaret;* et permulta alia; quae indicata reperies in catal. codd. Parisin. II. p. 237. etc. namque in illo codice continentur 132. opuscula, aut partes opusculorum Psellianorum, quorum multa passim iam ex eo commemorauimus. add. cod. MMLXXXVII. nr. 8. 9. 10. — *Dominicae incarnationis demonstratio;* ibid. in codd. MCLXXXII. et MMLXXXVII. — descriptio inedita *octachordi, a Pythagora primum inuenti,* ibid. in cod. MMDCCXXXI. nr. 4. — *Venetiis* in Bibl. Marc. cod. XXVI. sub finem; *de ecclesiis catholicis earumque ritibus; ex diuersis SS. SS. patribus.* v. cl. *Morelli* B. MSta gr. et lat. I. p. 47. — *Excerpta ascetica* ex scriptis *Pselli* et aliorum, *Vindobon.* in cod. caes. CCXXXVII. nr. 13. et *excerpta ex Pselli* scriptis in *Io.* Patriarchae Antiocheni eclogis asceticis, ib. in cod. CCXLI. in catena in Psalterium,

rium, in cod. *Vindobon.* caes. LIV. v. *Lambec.* comm. V. p. 191. et p. 221. 225. et III. p. 64. — Haud pauca inedita, ac pleraque ab Allatio praetermissa, at seruata esse in cod. Taurin. CCCXXXI. et vberius declarata in cat. codd. gr. Taur. p. 412. aliquoties iam monuimus. At quis omnia quae forsan in aliis bibliothecis et codd. latent, inquiret aut desiderabit? Add. *Oudin.* l. c. p. 680. sq. *Harl.*

Εἰς τὰς Ἐπιγραφὰς τῶν Ψαλμῶν, καὶ τὸ διάψαλμα. *In inscriptiones Psalmorum, et Diapsalma,* Carmine politico. P. Οὐκ ἔστι τὸ Ψαλτήριον, Δέσποτά μου, βιβλίον.

[LXXVI.] Στίχοι διάφοροι. *Carmina varia,* vario metro, sed iambica acutissime, et felicissime ttt). Nonnulla hic ex pluribus veluti in gustum describam:

Εἰς τὸν Βασιλέα Κύριν Ῥωμανὸν τὸν Γέροντα. Στίχοι ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν λέξεων δηλοῦντες τὸ ὄνομα. [P] *In imp. D. Romanum seniorem Carmina, quae in principiis dictionum nomen manifestant.*

Ῥοδοκρινοπρόσωπος, Ὡραῖος, Μέδων
Ἀκτῖσι Νίκης Οὐρανοῦ Σκηπτουχίαν.

Εἰς τὸν Βασιλέα Κύριν Βασίλειον ὅμοιοι. *In Imperatorem D. Basilium similia.*

[P] Βέβαιον Ἄστρον, Σεμνὸν Ἵλασμα Λίαν,
Ἔλαμψεν Ἰσχὺν Οἴακας Σκηπτουχίας.

Εἰς τὸ Φλάμμουλον τοῦ Μονομάχου ἔχον ἱστορισμένους τὸν ἅγιον Γεώργιον, τὸν Βασιλέα ἔφιππον φέροντα λόγχην, καὶ τοὺς βαρβάρους διώκοντα. *In Monomachi flammulum, in quo erant depicti S. Georgius, et imperator, equo insidens, lanceam gestans, et barbaros fugans.*

Μάρτυς, Βασιλεῦ, Ἵππε, Λόγχη, Βάρβαροι,
Σύμπνει, δίωκε, σπεῦδε, πλῆττε, πίπτετε.

ttt) [Numeris poeticis multa scripta esse a Psello iam saepius et ab Allatio et a me est obseruatum, et alia reperiri possunt in catalog. codicum gr. e gr. in cod. *Paris.* Bibl. publ. MCCLXXXI. nr. 8. versus ad imper. Mich. Ducam, *de eo, qui vxorem ducit filiam* διαζαδελφῆς. in cod. MCCCLXXI. nr. 7. versus *de symbolo orthodoxae fidei;* in cod. MDCCLXXXII. versus politici nr. 4. *de conciliis generalibus;* nr. 5. *de fide;* nr. 6. *de theologia;* nr. 7. *in duodecim apostolos:* add. cod. MMDCCCLXXV. nr. 1—4. *Vindobon.* in cod. caesar. CCIX. nr. 5. *carmen ad amicum, vuas sibi ex praedio mittentem:* inc. Σὺ μὲν με καρποῖς etc. nr. 6. *carm. in laudem orationis;* inc. Εὐχὴ δυνατῷ etc. v. *Lambec.* comm. V. p. 43. et conf. supra ad §. LXIV. adscripta. — Versus politici *de ventis* in cod. *Mosquensi* CCXXV. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. synod. p. 148. sq. ed. in 8. — *Oxonii* in cod. Barocc. CXXXI. versus politici. inc. Καιρὸς μὲν ὕπνου. et forsan ita plures Pselli versus in aliis codd. *Harl.*]

Illud etiam *in Vlyssis certamina:*

Φυγὼν Ὀδυσσεὺς τὸν μαχησμὸν Ἰλίε,
Πλῆθος, δόλες τε Λωτοφαγων Κικόνων,
Κύκλωπος, δεινὸν ὄμμα τε Βροτοκτόνε,
Τὴν Λαιςρυγόνων ὠμότητα, καὶ Κίρκης
Τρόπες ἀδήλες, καὶ μεμηχανευμένες,
Αδὴν τὸν Φρυκτὸν, καὶ τῶν Σειρήνων φθόγγον
Πέτρας τε πλαγκτὰς, καὶ Χαρύβδεως σόμα.
Σκύλλης τὸ δεινὸν, καὶ βίαιον, ὡς ἔφην,
Υἱε χερσὶ τέθνηκεν ἐν τῇ Πατρίδι.

Πρὸς ἀναίσθητον Λοίδορον. *In maledicum insensatum.*

Καὶ Βάτραχοι φωνῶσιν, ἀλλ' ἐκ τελμάτων,
Καὶ Κύνες ὑλακτῶσιν, ἀλλὰ μακρόθεν,
Καὶ Κάνθαροι παίζωσιν, ἀλλ' ἐν κοπρίαις.
Οὐκῶν, τί καινὸν, εἰ λαλῶσιν οἱ λίθοι.
Μικρὸν παραλλάττοντες ἀδρῶν Βατράχων.

Hos Vir omnium calculo doctissimus, ac disertissimus Caspar de Simeonibus e graeco in latinos pariter iambicos feliciter transtulit, vno tantum versu auctiores; et sane meliores omnino fecit; dum Psellus ipse, in sententia sese implicans, comparationem aequat paruim quidem apte; vt docto, et ingenuo cuique, qui graecos cum latinis conferat, patere potest. Ii autem sunt:

Turpis coaxat Rana, sed coeno cubans,
Latrat molestus voce, sed procul, Canis,
Scarabaeus ater ludit, at fimo latens:
Putenti et absens ore dum iacis iocos,
His vnus impar haud eras tribus, fores,
Maiore monstro, stolide, ni loquax lapis.

[P] Περὶ Σεληνιασμοῦ. *De Seleniasmo.* P. Σεληνιασμὸς φυσικόν τι τογχάνει.

Πρὸς τὸν Μοναχὸν Σαββαΐτην σκωπτικοί. *In Monachum Sabbaitam Stoptici.* P. πρὸς τὸν Σατὰν σε τὴν ἔχιδναν τῶ βίω. *Fabr.* Secundum *Montfauc.* in Bibl. bibl. MSSt. p. 381. B. et *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. III. pag. 40. *Florent.* in cod. Medic. XXVI. nr. 4. plut. 72. *Harl.*

Παρά-,

Παράφρασις διὰ στίχων Ἰαμβικῶν εἰς τὸν Κανόνα τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾶ τοῦ Μαϊουμᾶ Ἐπισκόπου, ὃν ἐκεῖνος συντέθηκε ψάλλεσθαι τῇ ἁγίᾳ, καὶ μεγάλῃ πέμπτῃ. *Paraphrasis Carmine Jambico in canonem S. P. nostri Cosmae Majumae episcopi, quem ille composuit, vt sancta, et magna feria quinta caneretur.* P. Πόντος μέλας περὶν τέτμηται, τετμημένη.

[LXXVII.] Multa sunt, vt vides, huius auctoris haec, quae vides, scripta. Non tamen explent sitim, sed adhuc ***) anxius sortem meam accuso, quod non habuerim omnia. Relatum namque mihi est ab homine [P] fide digno, et chirographo significatum, in Bibliotheca quadam hic Romae multa huius Auctoris Manuscripta neglecta iacere.

[LXXVIII.] Michael etiam Psellus praefatur in Philippi Solitarii Dioptram, quae iam edita est latina, ex interpretatione Iacobi Pontani, Ingolstadii in 4. [v. supra §. LIV.] Quod tamen vel exscriptorum incuria, vel alicuius, qui verba Pselli in tractatum illum accommodare voluit, contigit. Mihi certe non videtur Michael Psellus, qui sub Monomacho et Ducis floruit, eo vsque vitam protraxisse, vt post Philippi obitum, de quo non tanquam tunc recens extincto loquitur, in eiusdem Dioptram, licet etiam μακροβιώτατον fecerimus, praefari potuerit. Philippus enim anno 1105. scribebat, vt ipse fatetur,

Ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ἄχρι δὴ καὶ τῆς δεῦρο
Πεπλήρωται τὰ χίλια, πρὸς δὲ καὶ ἑκατόν τε,

Καὶ

***) Post diatribam de Psellis a se editam *Allatius* de Simeonibus p. 69. testatur, se nactum codicem satis antiquum, licet madore infirmatum, Pselli orationum quarundam, quarum initia ibi adponit. *Primae* principium tribus στίχοις mutilum est, διδράσι γὰρ ὑποψίαν ὧν ἀχὶ τὸ ἑκάστου. *Secundae:* ἰδοὺ ποτέ, θειότατε βασιλεῦ, τὴν πάντα κρίνουσαν φιλοσοφίαν. *Tertiae:* ὦ βασιλεῦ ἥλιε, καὶ τίς ἄν με κατασκιάσαιτο ταύτην σοι προσφυῶς τὴν κλῆσιν. *Quartae:* ὦ βασιλεῦ προσθήκης, ἄτερ καὶ συνάψεις, καὶ μόνε τῶν ὄντων ἀπαράμιλλε. *Quintae:* μὴ θαυμάσῃς ὦ Βασιλεῦ, εἰ πλείστων λογίων ἀκροασάμενος. *Sextae:* Μέγιστε Βασιλεῦ, τὸν ὁρατὸν τοῦτον κόσμον, τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ δημιούργημα. *Septimae:* ὡς ἐκ τοῦ βασιλέως τοῦ Μονομάχου πρός τινα σοφὸν κατηχούμενον, incipit: ἀνέγνων τὸ γράμμα σου, λογιώτατε καὶ σοφώτατε, καὶ τῷ ἀμυδρῷ κάλλει. Ex illis orationibus patere, notat Allatius, Psellum sub Constantino Monomacho dicendi gloria et varia disciplinarum scientia clarum floruisse, atque vt ipsius de se Pselli verbis vtar, τὴν μὲν φιλοσοφίαν σβεσθεῖσαν ἀνῆψε exstinctam antea philosophiam restituisse ac nouum eius veluti lumen accendisse, priuata industria, non ab alio edoctum. Ὅσον ἐγὼ μὲν πρὸς τὴν τέχνην τῶν λόγων, καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἀπεδίδουσα, καὶ μαθημάτων ἡψάμην, οὐ παρ' ἄλλου λαβών, ἔσβεστο γὰρ αὐτοῖς ὁ πυρσός. ἀλλ' ἐγὼ αὖθις τοῦτον ἀνάψας καὶ τοῖς ποθοῦσι διαπυρσεύσας. Haec Allatius ibidem ex oratione funebri edita Pselli in Ioannem Xiphilinum patriarcham. Plura Pselli monumenta manu exarata superesse in codice Mazariniano testatur Combefisius, quem vide p. 293. manipuli Originum rerumque CPolitanar. Non pauca etiam seruat thesaurus librarius caesareus Vindobonensis, atque in his Librum παραδόξων ἀκουσμάτων ad Mich. Cerularium patriarch. CPol. e quo prolixum locum affert Lambecius VII. p. 222-224. tum libellum de diuinatione ex ossibus humerariis mactatarum ouium vel agnorum, et de auspicio, περὶ ὠμοπλατοσκοπίας καὶ οἰωνοσκοπίας: Incipit: Ὁ Σωκράτης ἐκεῖνος ὁ Σωφρονίσκου, τοῖς Πλατωνικοῖς ἐντυχὼν διαλόγοις, ἔτος μέν, φησιν, ὁ νεανίας, περὶ Πλάτωνος ἄγει ἔνθα καὶ βάλεται κ. τ. λ. *Fabr.* v. ad §. LXII. et LXXV.]

Καὶ πέντε ἐπὶ τούτοις γε, ἕως καὶ τοῦ νῦν, ἔτη.
Ἂν δ' ἀριθμῇς ἐκ τῆς ταφῆς τῆ τούτου, καὶ τοῦ πάθους
Πεφύκασί τε χίλια ἑβδομήκοντα δύο.

Ecce enim a Christo vsque in praesentem diem completi sunt mille, et centum, et insuper ad haec tempora anni quinque. Si vero computas a sepultura, et passione illius, sunt mille septuaginta duo. Anno videlicet sexto decimo Alexii, vt idem ait inferius:

Ὁμοῦ τε ἔτη γίνονται ἀπὸ Χριστοῦ τοῦ πάθους
Χίλια ἑβδομήκοντα, καὶ δύο δὲ πρὸς τούτοις,
Τοῦ Ἄνακτος ἑκκαίδεκα Ἀλεξίου ἀρτίως.

Simul anni sunt a Christi passione mille septuaginta duo, imperatoris Alexii sexdecim completi. Nec potuit illo eodem anno Philippus ingentis studii, ac laboris opus absoluisse. At absoluerit, statim ne ad manus omnium potuit peruenire, adornarique praefatione etiam Pselli? Quod si momento eodem factum id esse affirmabimus, Psellus certe plus annis centum natus scribebat, et verisimilius est, alium ab hoc Psello fuisse. De notis, siue scholiis, quae ex Psello in Dioptra inseruntur, non [P] moror; vel enim a praesante Psello, ex antiquiori Psello, vt adfinis gloriam propagaret; vel a scribente, vel legente adnexa sunt, ni eundem met, cuius illa praefatiuncula est, eorumdem scholiorum auctorem agnoscere velimus. Illud etiam mihi nec satis planum, nec certum est, annum 1105., quum Dioptra scribebatur, annum Alexii sextum decimum fuisse, cum, si recte annorum series computetur, fuerit annus illius imperii 25. rerum enim potitur anno 1081. Idque pro tractatuli huiusce breuitate innuisse sat fuit. [sed dissentit *Oudin.* l. c. quem v. p. 676. sq. 681. add. eumd. in tom. II. p. 1656. sqq.]

VII. [LXXIX.] Meursius notis in carmina Pselli in Cant. Cantic. notat, post hunc Psellum alium etiam fuisse Mich. Psellum, virum militarem, sub Theodoro Lascari, cuius meminerit Georgius Logothetes. [Sed Allatius vberius ostendit, locum illum in mendo cubare, nec mentionem ibi fieri Michaelis Pselli; nec tamen negat, Psellum istum eo tempore fuisse. — *Michael. Psellum tertium,* a. 1190. floruisse, et scripsisse *epistolas ad Eustathium Thessalonicensem,* atque *laudationem Symeonis metaphrastae atque officii in eius laudem compositi,* laudato praeter ea *Carolo du Fresne* in Glossario med. et infimae aetatis voc. Μαΐστωρ τῶν Ῥητόρων col. 1295. etc. contendit et euicisse sibi visus est *Oudin.* in comment. II. p. 1656. sq. add. eumdem p. 657. Sed vid. supra ad LXVIII. *Harl.*]

[P] VIII. [LXXX.] Fuere et alii Pselli: inter eos praecipuus *Ioannes Psellus.* Meursius huius putat esse iambos, quos cum Heraclide Pontico vulgauit olim Gesnerus, errasseque eum, cum Michaeli tribuit. Sed Michaeli tribuit etiam Andreas Schottus, Praefat. in Cant. Cantic. *Certe iambicis de virtutibus et vitiis gnomas composuit, quae cum Heraclidis Pontici Allegoriis Homericis hodie leguntur.* Non aeque bene.

Eius-

Eiusdem etiam edita sunt Carmina vvv), Εἰς τοὺς τρεῖς Ἱεράρχας Βασίλειον, Γρηγόριον, καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον wwww). Item Εἰς τὰς ἁγίας ἑπτὰ Συνόδους, cum Theodori Prodromi carminibus, Xanthopuli. Basileae apud Bebelium 1536. in 8. Verum opusculum de septem synodis, esse Michaelis Pselli, antea indicauimus.

Item *Constantinus Psellus*, cuius *Lexicum in Euangelistas*, siue *Breuem expositionem difficilium in iis locorum*, ait, extare MS. graece in Bibl. imperat. Viennae in 4to. Gesnerus, et Posseuinus. Legi etiam ipsius

Ἔκθεσιν πίστεως, *expositionem fidei*, quae incipit: Πιστεύω εἰς Πατέρα, καὶ Υἱόν, καὶ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, quae etiam in bibliotheca Antonii Augustini cod. CLXVI. manuscripta habebatur. *Fabr.* Sed vid. supra in sect. III. *Iriarte* tamen in cat. codd. gr. Matrit. reg. p. 170—176. multa Pselli recenset opera, quae in cod. LI. exstant, easque adtribuit *Constantino Psello*, quem discernit a *Mich. Psello*, praesertim, vt iam supra ad §. LV. adnotauimus, ostendit, diuersam esse *fidei expositionem* breuiorem, quam scripsit *Constantinus Psellus*, ab ea, quam confecit *Michael Psellus* multo longiorem. *Harl.*

vvv) Conf. supra, vol. VIII. p. 141. sect. 4. fin. — *Matrit.* in cod. reg. LI. init. orat. in *Basilii Magni*, *Gregorii Nazianzeni* et *Io. Chrysostomi* laudem; tum fol. 17. carmina iambica, quadrifariam distributa in eosdem tres patres eccles. et Theodoretum. v. *Iriarte* in cat. codd. gr. Matrit. p. 169. sq. qui et orationem et carmina illa vindicare studuit *Ioanni Psello.* — *Florent.* in cod. Laurent. XI. nr. 43. characteres *Gregorii Theologi*, *Magni Basilii*, *Chrysostomi* et *Gregorii Nysseni*, sed non addito praenomine; in *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 416. in indice tamen tribuitur *Michaeli Psello*, *Harl.*

wwww) [v. ad §. LXVII.]

CAPVT XXIX. (olim XXXII.)

DE PALLADIO EPISCOPO, HERACLIDE, IO. MOSCHO EVCRATE, ET ALIIS QVI VITAS, DOCTRINAM ET APOPHTHEGMATA PATRVM, MONACHORVM ET EREMITARVM SCRIPTO CONSIGNARVNT.

Palladii Galatae episcopi Helenopolitani aetas. I. *Historia Lausiaca, siue vitae monachorum, ad Lausum praefectum.* II. *Eius codd. et editiones.* III. *Auctor Dialogi de vita Chrysostomi, diuersus ab illo Palladio.* IV. *Dialogi editiones.* V. *Liber Palladii de gentibus Indiae et Bragmanibus.* VI. *Alii Palladii vltra quinquaginta.* VII. *De disputatione Gregentii archiepiscopi cum Herbano Iudaeo, quam Palladio Alexandrino Casp. Barthius tribuit.* VIII. *Heraclidis Cyprii Paradisus.* IX. *Heraclidae varii, plures quam quinquaginta.* X. *Moschi λειμωνάριον siue pratum.* XI. *Sophronio Hierosol. a quibusdam tributum.* XII. *Anonymi μοναχικῶν, γεροντικῶν et πατερικῶν siue de vitis ac dictis eremitarum et monachorum scriptores.* XIII. XIV. *Graecae vitae patrum, S. Hieronymo praeter rem tributae. it. Io. Geometrae Paradisus, et Maximi Margundi νέον λειμωνάριον.* XV. *Heriberti Rosweidi vitae patrum.* XVI. *Laurentii de la Barre veterum patrum Historia Christiana.* XVII. *Timotheus Alex. et alii scriptores de vitis monachorum deperditi.* XVIII. *Catalogus scriptorum, historias sanctorum illustrantium.* XIX. *Vitae, martyria et encomia Sctorum, graece scripta.* XX.

(*Cum supplementis G. C. Harles.*)

Palladius, Galata [a]), frater Brissonis episcopi, natus est a. C. 367. [b]) et monasticam vitam amplexus

a) *Palladius* ipse in Hist. Lausiaca c. 43. edit. Heruet. quaerenti Ioanni, Lycopolitano: *cuias nam es? et cur venisti? coniicio enim, te esse ex conuentu Euagrii*, respondet, *se esse hospitem ex Galatia, ex Euagrii sodalitate.* Haec in gr. editione Meursii p. 98. vti alia plura, non leguntur. In alterius *Palladii* dialogo de vita Chrysostomi, p. 195. Βρίσσων δὲ ὁ ἀδελφὸς Παλλαδίου ἀποστὰς ἑκουσίως τῆς ἑαυτοῦ ἐκκλησίας ἐν τῷ ἀγριδίῳ αὐτοῦ διάγει ταῖς χερσὶν ἑαυτοῦ τὴν γῆν μεταλλεύων. Huius Brissonis cum Palladio inter S. Chrysostomi discipulos episcopos Cedrenus meminit.

b) Vide *Vsserium* Antiquitatt. Brittanic. c. 16. *Tillemontium* tom. XI. memor. hist. ecclesf. pag. 500. seq. *Antonium* Pagi ad a. 388. XV. p. 32. s. tom. VI. add. tom. I. p. 573. *Rosweidum* in vitis Patrum p. 523. seq. *Fabr. Vossium* de hist. graec. lib. II. cap. XIX. p. 206. *G. Caue* hist. litt. SS. eccl. tom. I. p. 92. *Cas. Oudin.* comm. de scriptt. eccl. tom. I. p. 908. *L. Ell. du Pin* nouv. bibl. tom. III. p. 92. *R. Ceiller* hist. gen. des aut. ecclés. tom. X. p. 66. *Hamberger.* zuverl. Nachr. tom. III. p. 115. sqq. *Saxium* in Onom. lit. I. p. 487. qui eum, scribit, nat. a. 367. denat. ante 430. *Martini* disp. ad not. *f.* laudatam; is vero Palladium circa an. 368. natum esse, colligit ex ipsa praefatione Historiae Lausiacae praemissa, et ex hist. Lausiaca cap. XLIII. In cod. *Mosquensi* XI. qui continet *Patericum*, initium fit a *Palladio*, teste *Matthaei* in notit. codd. Mosq. p. 15. et 16. *Harl.*

plexus anno aetatis vicesimo c) (Christi 388.), secundo Theodosii magni consulatu: d) Alexandriae primum, deinde in Scetensi Nitriae monasterio et hinc in eremi solitudine, ex qua splenis et stomachi infirmitatibus propter nimium vanae sanctitatis studium corporisque macerationes laborans, Alexandriam vt huius vrbis medicorum cura operaque sanaretur, deinde post nouennium iterum est reuersus. Praeter Dorotheum aliosque, *Euagrium* Ponticum e) a. 399. defunctum, magistrum habuit, vnde ipse etiam visus est Origenis f) [P] erroribus fauere, licet eius rei vestigia g) in scriptis Palladii, quae exstant, expressa nulla adpareant, nisi quod Euagrium et alios quosdam amicos suos laudat. Annos natus tres et triginta, a Ioanne Chrysostomo, quem et ipsum magistrum habuit *), et cui amicissimus fuit, (a. C. 400.) ordi-

c) Palladius ipse in praefat. p. 4. edit. Meursii: *τριακοστὸν καὶ τρίτον ἔτος ἄγοντί μοι ἐν τῇ τῶν ἀδελφῶν πολιτείᾳ οἴκοθεν καὶ τῷ μονήρει βίῳ, ἄχρισι δὲ τῆς ἐπισκοπῆς, πεντήκοντα δὲ καὶ τρία τῆς πάσης ζωῆς μα* etc.

d) Palladius cap. 1. p. 10. edit. Meursii: *πρῶτον τοίνυν πατήσας ἐγὼ τὴν Ἀλεξανδρέων πόλιν ἐν τῇ δευτέρᾳ ὑπατείᾳ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου βασιλέως.* De vita Palladii monastica copiose *Tillemontius* tom. XI. p. 501. seq.

e) Palladius c. 43. *confessus sum, me esse ex sodalitate Euagrii.* *Socrates* de Palladio IV. 22. *Εὐαγρίου μὲν ἦν μαθητής.* Sic et *Nicephorus* XI. 46. De Euagrio hoc, qui cum Origene in quinta synodo condemnatus est a. 553., dixi volumine nono superiore p. 284. seq.

f) *Epiphanius* in extremo epistolae ad Io. Hierosolymitanum, (inter Hieronymianas 60. nouae edit. 110. p. 829. tom. IV.) *Palladium vero Galatam, qui quondam nobis carus fuit, et nunc misericordia DEI indiget, caue, quia Origenis haeresin praedicat et docet, ne forte aliquos de populo tibi credito ad peruersitatem sui inducat erroris.* Hieron. prologo dialogi aduersus Pelagianos: *Palladius seruilis nequitiae, eamdem* (Origenis) *haeresin instaurare conatus est, et nouam translationis Hebraicae mihi calumniam struere.* Non adsentior Tillemontio, qui de alio Palladio Epiphanium et Hieronymum loqui sibi persuasit. Nam Palladium Helenopolitanum cum Heraclide fuisse Origenianismi suspectum, confirmat etiam *Photius* cod. LIX. Et acriter perstringit *Allatius* p. 131. diss. 2. de libris eccles. Graecorum. Vide et *Baron.* ad a. C. 388. nr. 7. [*Front. Ducaeum* in prolegg. ad hist. Laus. in M. bibl. patrum T. XIII. p. 293. *Lamb.* bibl. Vindob. comm. VIII. p. 668. sq.] *Dulcinum* in Historia Origenismi, gallice edita, libro IV. Eumdem Palladium sub Calphurnii nomine perstringi ab eodem Hieron. contra Rufin. non satis certum esse opinor. Paulam Romanam ab Hieronymo a vitae monasticae instituto detractam scribit *Palladius* c. 125. *Fabr.* Add. *M. Io. Christph. Martini* diss. de vita fatisque Palladii Helenopolitani Origenismi et Pelagianismi iniuste adcusati. Altdorf. 1756. 4. qui a §. XXXII. pag. 21. sqq. multis prolatis argumentis vindicare studuit Palladium a crimine Origenismi et Pelagianismi, et, quamquam Palladius exquisitissimis laudibus extulerit Origenis adseclas, id ab eo factum fuisse, statuit, non propter doctrinam omni ex parte orthodoxam habitam, sed propter innocentissimam viuendi rationem. Tum probat eum ab erroribus, qui imputantur Origeni, praecipue ab errore *ἀποκαταστάσεως πάντων*, et Pelagianismo fuisse immunem et docuisse contrarium: denique §. XL. cumulat eum laudibus. *Harl.*

g) Confer *Rosweidum* prolegom. XV. ad Vitas Patrum.

*) Ita *Cedrenus* et alii. De amicitia Chrysostomi cum Palladio, Palladius ipse c. 43. Lausiacae auctor et dialogi de vita Chrysostomi et Chrysostomus epist. ad Palladium dubitare lectorem non sinunt.

ordinatus in Bithynia [h]) episcopus Helenopolitanus [i]), atque inde post multas superatas iniurias et calamitates (v. *Fleury* hist. eccl. tom. V. p. 278.) in eadem Bithynia, siue potius vicina Galatia, Asponitanus [k]), diem obiit ante habitum a. C. 431. concilium Ephesinum, quippe cui successor Palladii Eusebius Asponitanus [l]) interfuit.

[P] II. Hic Palladius circa a. C. 420. aetatis LIII. episcopatus XX. scripsit stilo simplici et inaffectato librum de vita monachorum illius aetatis et sanctimoniae studiosarum mulierum [m]) ad Lausum praefectum [n]), vnde *Historia Lausiaca*, et Λαυσαϊκὸν [o]) adpellari consueuit,

h) *Palladius* c. 43. Hist. Lauf. pag. 101. edit. Meursii: *ἀπὸ τῆς Παλαιστίνης πάλιν κατέλαβον τὴν Βιθυνίαν, καὶ ἐν ταύτῃ οὐκ οἶδα, πῶς ἄρα, εἴτε ἐξ ἀνθρωπίνης σπουδῆς, εἴτε καὶ ἐξ εὐδοκίας τοῦ κρείττονος, μόνος ὁ θεὸς ἂν εἰδείη, κατηξιώθην τῆς ὑπὲρ ἐμὲ χειροτονίας.*

i) Helenopolis ab Helena Constantini M. matre nomen tulit, ciuitas Bithyniae, antea dicta Drepanum, teste *Nicephoro* VII. 49. in qua episcopus ordinatus Palladius. Vnde Παλλάδιος ὁ Ἑλενοπόλεως vocatur in codicibus MSS. Historiae Lausiacae, et dialogi de vita S. Chrysostomi, nec non in dialogo ipso 131. et apud *Photium* cod. LIX. atque passim alibi.

k) *Socrates* VII. 36. vbi exempla praesulum ab vno episcopatu in alternm translatorum congerit: Παλλάδιος ἀπὸ Ἑλενοπόλεως μετηνέχθη εἰς Ἄσπονα. Idem ex Socrate legas in hist. tripartita XII. 8. et apud Nicephorum XIV. 39. Etiam in quibusdam MSS. codicibus dialogi de vita Chrysostomi Palladium vocari Ἐπίσκοπον Ἀσπόνων, testatur nota codicis Florentini, sexcentorum annorum, quam Bigotius inspexit, ἐν ἄλλοις γράφεται Ἀσπόνων. Qui Cappadociae episcopum vocant Palladium, pro Asponensi Asimensem ei possunt videri tribuisse episcopatum in Cappadocia secunda. Vide *Tillemont.* T. XI. p. 523. Sed verius est, Palladium pariter et Heraclidem in quibusdam codicibus, vt in Rosweidi vitis p. 536. Cappadociae episcopos adpellari per confusionem atque errorem, quum Palladius ex Helenopolitano Asponensis, Heraclides vero Ephesi episcopus fuerit.

l) *Labbei* Concil. T. III. p. 481. 540. 692.

m) Palladius ipse praefat. ad Lausum: *Cum tricesimum et tertium annum agerem in conuersatione cum fratribus et vita solitaria, vicesimum autem episcopatus, totius autem vitae mea quinquagesimum tertium,* ἀναγκαῖον ἡγησάμην ποθοῦντί σοι τὰ τῶν ἁγίων πατέρων κατορθώματα ὠφελείας χάριν πνευματικῆς ἐν γραφῇ διηγήσασθαί σοι ἀῤῥένων τε καὶ θηλειῶν, *necessarium existimaui spiritalis vtilitatis gratia tibi cupienti in scriptis narrare, quae a sanctis patribus recte et ex virtute gesta sunt tam masculis quam foeminis,* ὧν τε αὐτὸς ἑώρακα καὶ περὶ ὧν ἀκήκοα παρὰ πιστοτάτων ψυχῶν, οἷς τε συνετράφην ἐν τῇ κατ᾽ Αἴγυπτον ἐρήμῳ καὶ Λιβύῃ καὶ Θηβαΐδι καὶ Συήνῃ, ὑφ᾽ ὧν καὶ οἱ λεγόμενοι Ταβεννησιῶται, ἔπειτα Μεσοποταμίᾳ, Παλαιστίνῃ τε Συρίᾳ καὶ τοῖς μέρεσι τῆς δύσεως, Ῥώμῃ τε καὶ Καμπανίᾳ καὶ τοῖς περὶ ταύτας μέρεσιν, ἀκριβέστατα ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐκθέσθαι σοι ἐν διηγήματος εἴδει ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, ὅπως σεμνὸν καὶ ψυχωφελὲς ὑπομνηστικὸν ἔχων ἀδιάλειπτον φάρμακον ἀληθείας, *quos et ipse vidi et de quibus audiui ab animis fidelissimis, cum quibus versatus sum in Aegypti solitudine et in Libya et Thebaide et Syene, sub quibus sunt etiam, qui dicuntur Tabennesiotae, deinde in Mesopotamia, Palaestina, et Syria et in partibus Occidentis et Roma et in Campania et in illis, quae sunt circa eas, partibus: vt tibi ab initio accuratissime in hoc libro exponam instar narrationis, vt habeas honestum et animae vtile monimentum, perpetuum medicamentum veritatis* etc. *Socrates* IV. 23. p. 258. Πεποίηται Παλλαδίῳ τῷ μοναχῷ ἴδιον μονόβιβλον, ὃς Εὐαγρίου μὲν ἦν μαθητής, πάντα δὲ ἀκριβῶς περὶ αὐτῶν (μοναχῶν) διεξῆλθεν, ἐν ᾧ καὶ γυναικῶν ἐφάμιλλον τοῖς προειρημένοις ἀνδράσιν ἐπανελομένων βίον μνήμην πεποίηται. Idem ex Socrete, habet Tripartita VIII. 1. et *Nicephorus* XI. 44. [*Cassiodor.* libr. VIII. hist. trip. cap. XXIII.]

n) *Lausus* praefectus cubiculi (πραιπόσιτος τοῦ

fuenit; opus, quod [p] nemo leget sine summa admiratione studii incredibilis, quo viri illi et foeminae tam enixe conati sunt austeritate vitae coelibis ac solitariae, cultu durissimo, inedia ac jejuniis vix humanis, et abstinentia ab omnibus commodis vitae, adsequi sanctimoniam. Quamquam hanc in longe aliis rebus consistere, aliis peti alique, neque in solitudines esse relegandam et cum conjugio et societate hominum atque sobrio vsu rerum humanarum neutiquam pugnare, tum sacrae litterae, tum ratio sana et sanctorum hominum, non solitariorum, coniugumque exempla, et stultarum virginum, (Antioch. homil. 21. p. 1060.) monachorum atque eremitarum peccata testantur. Non modo Palladius ipse post illud tempus capita nonnulla videtur addidisse p); sed etiam ab aliorum manibus varia siue addita ex Heraclide aliisque et interpolata, siue detracta credibile est: vnde tanta in codicibus MSS. varietas, etiam in editionibus, quas auctiores alias aliis, diuersoque capitum ordine et numero mox memorabo. Idque tanto minus mirabitur, qui cogitauerit frequentissime tritam descriptamque olim hanc historiam, atque in graecis ecclesiis etiam publice lectitatam, pridem vt ex Triodio notarunt Meursius Cangiusque.

III. *Editiones Historiae Lausiacae, et codices MSS.*

[Primum codd. qui multi sunt, paucis memorabo. *Paris.* in Bibl. publ. exstat in duodecim codd. vid. ind. ad vol. II. catal. MSS. Paris. Bibl. in cod. autem DCCCLIII. nr. 4. sunt capp. 165. in cod. CMXIX. nr. 2. sunt excerpta ex illa historia; in cod. MDXCVII. nr. 1. comprehensa est illa capp. 98. Ad calcem occurrit historia Iudaei CPolitani eadem omnino cum illa, quae legitur apud Euagrium lib. 4. cap. 36. in cod. MDC. nr. 4. „habet hoc exemplar, inquit confector catal. p. 370. sq., indicem capitum subiunctum prooemio, epistolam ad Lausum praefectum, et alia non pauca, quae desunt in edit. Meursiana. Habet item nonnulla, quae desiderantur in ed. Frontonis Ducaei, quamquam haec multo locupletior

κοιτῶνος) Imp. Theodosii junioris, ad quem Palladii epistola huic operi praefigitur. Itaque apud Nicephorum VIII. 4. vbi inter libros plures de monachorum vita ab ipso commendatur μάλιστα ἣ Λαύσῳ πραιποσίτῳ ἐγράφη, hoc verti debet *maxime qui ad Lausum praepositum scriptus est*, non vt Io. Langus, eruditus interpres, *quae de iis Lausus praepositus conscripsit*. [*Georg. Codin.* de signis, statuis aliisque rebus CPoli spectatu dignis, Lutet. Par. 1655. fol. p. 21. coll. *Lambec.* comm. de Bibl. caes. VIII. p. 842. sq.] De hoc *Lauso* consulendi *Cangius* in CPoli christiana libro II. p. 132. et *Anselmus Bandurius* ad Antiquitates CPolitanas p. 477. 485. Ad hunc, vt credibile est, Lausum binas *Firmi episcopi* epistolas vulgauit *Muratorius* in Analectis graecis pag. 290. et 301.

o) Λαυσαϊκὸν vocatur in pluribus Triodii locis quae vide apud Meursium, Cangiumque in Glossario. Lausiacam Historiam vocant editiones, gr. codices τὴν πρὸς Λαῦσον ἱστορίαν. Sic Ioannes Antiochenus a Cotelerio editus T. 1. moniment. p. 167. ἡ τοῦ ὁσίου Παλλαδίου πρὸς Λαῦσον. Damascenus in libro qui inscribitur, de iis, qui in fide dormierunt, ad Lausum scriptum esse dicit. v. infra de edit. Front. Ducaei gr.-lat. *Lausaicum* solet etiam vocare *Salmasius*, vt in comment. ad inscriptionem Herodis Attici p. 14. 65. etc. Idem in libro de lingua Hellenistica p. 107. plebeia dictione vsum Palladium notat.

p) Vide *Tillemontium* T. XI. memor. p. 523. seq. 640. seq. [v. ad §. IX. fin.]

tior sit. Huiusce codicis ope, saeculo vndecimo, vt videtur, exarati, suppleuit Cotelerius historiam Lausiacam, vt et monachorum Aegyptiorum. v. monum. eccl. gr. tom. 3." cod. MDCXXVI. continetur *Palladii* hist. Lausiaca ad caput 117. perducta: et huius finis desideratur. Lat. versio exstat ibid. in codd. MMDCCCIX. et MDCXXII. v. cat. vol. III. 334. et IV. p. 124. cum praefat. Paschasii diaconi ad Eugippium, presbyt. — Secundum *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 196. *B.* *Romae* in bibl. Scti Basilii, (add. Montfauc. Diar. ital. pag. 215.) p. 476. *D.* et p. 622. D. Pall. opuscula quaedam, in bibl. *Escorial.* — *Venetiis* in bibl. Marc. *Palladii* Lausiaca et de Brachmanis. (conf. catal. codd. Venet. Marc. pag. 158. et cel. *Morell.* bibl. MSt. gr. et lat. p. 233. sq. de cod. CCCXLV.) — In cod. *Coislin.* LXXXIII. fol. 148. vitae Sctor. patr. seu *Palladii* historia Lausiaca: sequitur fol. 266. *Hieronymi* historia monachorum Aegyptiorum, de quo libro, Hieronymo perperam adscripto, multus est *Montfaucon* in bibl. Coislin. p. 138. sqq. et vitas abbatum monachorum, quas singulatim describit auctor, recenset, atque adnotat, similis fere argumenti librum, Palladio adscriptum, iam diu notum esse factum a Ioanne Meursio in praefat. ad Lausiacam historiam: sed, an, inquit, idem, qui hic noster, liber fuerit, incertum est. vide notas Frontonis Ducaei in Lausiacam Palladii, tom. II. biblioth. patrum graeco-latinae etc. Sequitur iterum *Palladii* de Magnentino et de Euagrio; in Biblioth. (inquit Montfauc. patrum graeco-lat. tom. II. vtraque habetur; haec quidem cap. 86. hist. Lausiacae: prior vero cum conclusione praecedentis in vnum caput 150. coniuncta; latine tantum ex versione Gentiani Herueti. — Ib. in cod. CXVII. de opere quodam Antiochi, in quo frequentia adferuntur Scripturae S. et patrum loca, (quorum catalogum dedit Montfauc. l. c. pag. 190. sq.) in his ex historia Lausiaca, et in cod. CXVIII. qui continet Ascetica varia, in 50. capp. distributa, ex Palladio, notante *Montfauc.* l. c. p. 192. — in cod. CCCLXX. fol. 199. sqq. *Hieronymi* de vita et ascesi patrum et mulierum ad Lausum, cum epistola ad Lausum etc. v. *Montfauc.* l. c. p. 574. — *Venetiis* in bibl. Marc. CCCXXXVIII. *Palladii* historia Lausiaca. v. catal. codd. Marc. gr. p. 156. alium cod. Marc. paullo antea significauimus. — *Ibid.* in cod. *Naniano* XLII. nr. 3. *Palladii* historia Lausiaca: in fine additur haec clausula: Αὕτη ἡ βίβλος λέγεται παράδεισος· φιλεῖ δὲ τῇ ἀληθείᾳ καὶ ἔστιν τοῖς συνέσει πνευματικῇ ἐντυγχάνουσιν αὐτῇ. — nr. 4. τοῦ αὐτοῦ (Palladii) περὶ τῶν τῆς ἰνδίας ἐθνῶν καὶ βραγμάνων: in fine additur: τέλος σὺν θεῷ τοῦ πρὸς λαῦσον βιβλίου ἤτοι τοῦ νέου παραδείσου. — In cod. XCII. nr. 1. ἡ κατ' αἴγυπτον τῶν μοναχῶν ἱστορία, cum duplici epistola ad Lausum. v. catal. codd. gr. Nanian. p. 52. et 181. — *Paradisus* quoque adpellatur in codd. *Cassinens.* L. ac CCCXLVIII. et *Sfortiano*, in *Montf.* bibl. biblioth. MSSt. p. 221. 226. *B.* et 702. *B.* — *Taurini* in bibl. quondam regiae cod. CXLI. *Palladii* hist. Lausiaca, et narratio de Brachmanibus; subiicitur narratio *Hieronymi* de Sctis patribus aegyptiis: triginta quinque sunt capita, post quae rursus Macarii vita, et binae reuelationes sub eodem Hieronymi nomine: (sed haec omnia male prae se ferunt nomen *Hieronymi*, et ex Palladio sumta videntur; conf. supra, vol. IX. pag. 296. sq.) v. cat. codd. gr. Taurin. p. 236. — In bibl. *Escorial.* *Palladii* ex Brachmanni historia de Indiae gentibus et Brachmanibus quaedam; item de vita et historiis SS. PP. ad Lausonem praepositum. Sic citantur duo illa opusc. in *Plüeri* itiner. per Hispan. p. 186. — In M. Britannia secundum cat. codd. Angliae et Hibern. tom. I. in bibl. *Bodlei.* in cod. Barocc. XXIV. vitae

et res

et res quaedam patrum 29. ex Palladii hist. Laus. (nominantur in cat. pag. 39. sq.) in cod. *Cromwell.* CXI. (siue num. 290. cat.) nr. 9. collectanea ex Nilo, *Palladio*, Io. Chrysostomo — in cod. *Laud.* CXV. (s. nr. 737,24) *Palladii* narratio de S. Pachomio, quomodo angelus ei regulam tradidit: — in cod. Bodlei. LXXVII. (s. nr. 2572, 2.) *Pall.* epistola ad Lausum. — In tom. II. nr. 2135. inter codd. *Vossianos*, *Palladii* historia Lausiaca, triplo fere auctior editione Meursii, cum aliis multis de eremitarum vita in Aegypto. (plura de hoc cod. v. in cat. bibl. *Leidensis* p. 393. 40.) — in cod. *Norfolciano* DXXVII. (s. nr. 3426.) *Pall.* hist. ad Lausum et cod. DLIII. (s. nr. 3452.) idem opus et *S. Hieronymus* de monachis aegyptiacis a Sophronio conuers. in gr. sermonem. — in cod. *Th. Gale* CXVII. (s. nr. 5911.) *Pallad.* de gentibus Indiae et de Brachmanibus, collatus cum MSS. aliis. — in cod. *Mori* LXVII. (catal. p. 390.) de vita SS. patrum et *paradisus* de eremitis etc. ad Lausum, praepositum palatii. — *Dublini* in colleg. S. Trinitatis, nr. 619. cat. vol. II. *Pall.* hist. Lausiaca. — Excerpta ex hist. Lausiaca sunt in expositionibus sacrorum praeceptor. in cod. *Laur. Medic.* IV. plut. 6. in *Bandini* cat. codd. Laur. I. p. 100. add. *Bandin.* cat. bibl. Laur. Gaddian. et S. Cruc. I. 554. et 555. XXX. sqq. — ibid. duo codd. lat. v. *Montfauc.* Bibl. bibl. MSSt. pag. 238. C. — *Mosquae* in cod. synod. V. nr. 12. *Pall.* ad Lausum. v. *Matthaei* notit. MSS. gr. Mosq. tom. I. p. 17. ed. Lips. in 8. *Vindobonae* cod. caesar. (de quo v. *Lambec.* commentar. I. p. 263. vbi corrigit Posseuin.) *Pall.* ad Lausum de diuersis SS. patribus. conf. vol. VIII. p. 664. sqq. — ibid. in cod. XLVII. in commentario in praecipua loca S. S. reperiuntur loca ex Palladio. (*Lambec.* III. p. 179. sqq.) — ibid. in cod. CLXXXVII. nr. 3. fragmentum ex historia Lausiaca. (*Lambec.* IV. p. 442.) ibid. in cod. CCXXXVII. nr. 20. ex hist. Laus. narratio (diuersa ab edita, non solum ordine, sed etiam ipsa rerum gestarum historia,) de S. Marco eremita; et nr. 23. de Diocleto s. Diocle asceta, nec non in cod. CCXLIX. nr. 7. de Valente Palaestino, anachoreta superbo. (*Lambec.* V. p. 194. 195. et 301.) — ibid. in cod. XIV. nr. 71. ex hist. Lausiaca, vita S. Moysis Aethiopis. — in cod. XXIX. et cod. XLII. nr. 3. hist. Lausiaca, de quibus codd. copiose disserit *Lambec.* VIII. p. 462. sq. vbi etiam conf. notam Kollarii; p. 664. sqq. (vbi ex cod. caesar. emendantur quaedam in edit. Frontonis Ducaei, a qua MS. caesareum valde discrepare, obseruat Lambec. p. 667.) et p. 842. sq.]

Latinae ex quadruplici versione, valdeque inter se differentes editiones exstant complures.

Prima, veteri incerto interprete, librum secundum occupat inter *vitas patrum*, ab *Heriberto Rosweydo* vulgatas, illustratasque, ac *capitibus XXXIII.* absoluitur. Rufinum esse interpretem contendit Rosweidus in prolegomeno IV. cap. 10. p. 14. seq. Sed Palladii certe librum scriptum a. 420. vertere Rufinus a. 410. defunctus non potuit, licet is transtulerit vitas patrum, quarum aliquae sunt Palladianis deinceps permixtae tum in graecis tum in latinis codicibus. Idem Rosweydus editiones viginti versionis istius enumerat prolegomenon XVII. p. 31. quae ipsius ἔκδοσιν a tempore natae typographiae variis in locis antecessere. *Rosweydi* vitae patrum viderunt lucem Antwerpiae apud Plantin. a. 1615. fol. et Lugd. 1617. atque iterum Antwerpiae 1628. fol. apud Plantinum.

[P] *Secunda*, incerto veteri interprete, *capitibus XX.* Haec in vitis patrum, quae tripli-ci vice fine typographi, loci et anni nota in folio prodierunt in tempore nafcentis typographiae, primum edita, deinde recufa eft in *Theodorici Loher a Stratis* prototypo veteris ecclefiae, Colon. 1547. fol. Denique in adpendice ad vitas patrum *Rosweydi* p. 749. Cuius confulenda prolegomena p. 31. feq.

Tertia, incerto itidem veteri interprete, *capitibus LVIII.* Paris. 1504. fol. apud Ioannem Paruum, cum Opp. Clementi Rom. tributis ex Rufini verfione etc. [v. *Hamberg.* l. c. p. 117.] edente *Iacobo Fabro*, Stapulenfi, fub titulo: *Heraclidis Eremitae* liber, qui dicitur *Paradifus* feu Palladii Galatae hiftoria Laufiaca, etc. Hinc in vitis, *Aloyfii Lipomanni* aufpicio editis, tomo tertio, Venet. 1554. 4. quae editio per *Francifcum Torres*, collata cum MS. Palladii codice, quem fereniff. reip. Venetae cardinalis Beffario donauit. Exftat etiam in adpendice vitarum *Rosweydi* p. 705.

Quarta longe locupletior, *Gentiano Herueto* interprete, *capitibus CLI.* Paris. 1555. 4. et 1570.*) Eadem recufa cum fcholiis *Laurentii Barrenfis*, in eius hift. chriftiana veterum patrum, Paris. 1583. fol. p. 55. b. nec non in bibliothecis patrum, Margarino de la Bigne curante Paris. 1589. et 1610. tom. VII. et in vitis patrum *Rofweydi* libro octauo, cum Rofweydi notis. Capita huius editionis cum capitibus graecae Meurfianae fi quis conferre velit, vti poterit hac tabula, in qua numeri Romani graecam, minores latinam exprimunt. I. II. prooem. III. 1. IV. 2. V. 3. 4. VI. 5. VII. VIII. IX. 6. X. 7. XI. 8. XII. 9. XIII. 10. XIV. 11. XV. 12. XVI. 13. XVII. 14. XVIII. 15. 16. XIX. 17. XX. 18. XXI. 19. XXII. 20. XXIII. 21. XXIV. 22. XXV. 23. XXVI. 26. XXVII. 27. XXVIII. 28. XXIX. 29. XXX. 30. XXXI. 31. XXXII. 32. XXXIII. 33. XXXIV. 34. XXXV. 35. XXXVI. 36. XXXVII. 37. XXXVIII. 38. XXXIX. 41. XL. 42. XLI. 43. XLII. 77. XLIII. XLIV. 83. XLV. 84. XLVI. 85. XLVII. 87. XLVIII. 88. XLIX. 101. L. 125. LI. 126. LII. 127. LIII. 128. LIV. 129. LV. 130. LVI. 131. LVII. LVIII. 132. LIX. 133. LX. 134. LXI. 102. LXII. 104. LXIII. 103. LXIV. 113. LXV. 117. LXVI. 118. LXVII. 89. LXVIII. 90. LXIX. 91. 92. 93. 94. 95. LXX. 106. LXXI. 109. LXXII. 110. LXXIII. 111. LXXIV. 112. LXXV. 105. LXXVI. 135. LXXVII. 142. 143. LXXVIII. 144. LXXIX. 145. LXXX. 146. LXXXI. LXXXII. 96. LXXXIII. 97. LXXXIV. 98. LXXXV. 99. LXXXVI. 100. LXXXVII. 137. LXXXVIII. 138. LXXXIX. 139. XC. 119. XCI. 121. XCII. 122. XCIII. 123. 124. XCIV. 136. XCV. 147. XCVI. 148. XCVII. 149. XCVIII. 114. XCIX. 135. C. 115. CI. 140. CII. 141. CIII. 131.

fica,

*) in 4. [conf. *Maittaire* A. T. III. 2. p. 657. Editio a. 1570. 4. (tefte Hambergero III. pag. 117. fq.) infcripta eft, *Palladii* Laufiaca, quae dicitur Hiftoria, et *Theodoreti*, Ep. Cyri, Φιλόθεος, i. e. religiofa hiftoria, quorum vterque continet inftituta, res geftas et miracula piorum virorum fui temporis. Latine *Gentiano Herueto* interprete. Acceffit S. *Platonis*, patris fpiritualis, vita per *Theodor. Studitem.* Omnia F. T. B. D. Th. (Fr. *Thomae Barrenfis* Doct. Theol.) annotatt. illuftrata. *Harl.*]

[P] Graeca editio [ex cod. peruetusto membranaceo] exstat vnica, ab Herueti versione non parum distans q) *capitibus CIII.* quam ex codice bibl. Palatinae curauit *Ioannes Meursius,* qui ad libri calcem notas eruditas addidit, testatus etiam se nonnulla suppleuisse ex codice bibl. regiae Paris. cum Lutetiae versaretur. Meursii editio vidit lucem Lugd. Bat. 1616. 4 r). [Exemplo in bibl. Leid. aliqua adscripsit *Is. Vossius.* v. cat. Bibl. Leid. pag. 62.]

Graeco-latinam graeca Meursiana pleniorem ex MSS. regiis, cum versione Herueti, capitibus CLI. primus dedit *Fronto Ducaeus,* in auctario bibliothecae patrum tomo II. p. 893-1053. Paris. 1624. fol. recusam in bibliotheca patrum Paris. 1644. 1654. p. 893—1055. Tomo XIII. cum eiusdem Ducaei notis ad Voluminis calcem. Nonnulla deinde capita auctiora, vel Herueto etiam, Ducaeoque s) praeterita, ex duobus codicibus Colbertinis cum versione sua vulgauit *Io. Baptista Cotelerius* tom. III. monument. eccles. graecae p. 117-120. et p. 158-170. Paris. 1686. 4. Ac credibile est plura adhuc supplementa posse addi, si quis MStos codices consulat, vt Caesareos, de quibus *Lambecius* lib. I. p. 144. et lib. VIII. p. 312. seq. 397. vel Vossianum, siquidem Grueus notat in Isaaci Vossii bibliotheca, quae in publicam Leidensem peruenit, codicem Lausiacae, *editis duplo auctiorem* exstitisse. [v. supra de codd. Palladii de MSS. Leid. et caesar.] Nam et Meursius testatus fuit, sibi esse in manibus eiusdem Palladii διήγησιν περὶ τῶν κατ᾽ Αἴγυπτον διαλαμψάντων πατέρων. *Id quoque opus,* inquit, *si placere hanc historiae Lausiacae editionem intellexero, communicabo.* Numquam hoc fecit Meursius; attamen διήγησιν illam maiore saltim ex parte ex tribus codicibus regiis et vno Colbertino habemus luce et versione donatam ab eodem Cotelerio tom. III. monument. p. 171-184. non sub Palladii nomine quidem, sed sine nomine auctoris, hoc titulo: ἡ κατ᾽ Αἴγυπτον τῶν μοναχῶν ἱστορία, ἤτοι παράδεισος t). Videntur autem sub Palladii nomine lecta olim plura; nam quod idem Cotelerius tom. I. monimentor. p. 546. seq. inter Apophthegmata patrum adfert fabulosum Macarii cum arido defuncti hominis cranio colloquium, illud, Palladio teste citato, laudat Io. Damascenus, siue quisquis auctor

q) In praef. Meursius, Heruetus, ait, aut nimium sibi indulsit, aut diuersus multum a cod. quo is vsus, Palatino. *H.*

r) Cl. *Müller,* Rector Citzensis, in litteris ad me datis ea, quae sequuntur, adnotauit: „Editio Meursii in bibl. nostra publ. ornata est quibusdam [illegible] Reinesii ad marginem, e gr. p. 169. ad [illegible] πρὸς Λαῦσον: *Lausus* etiam fuit quidam tribunus sub Iuliano imperatore. Meminit eius Basilius in epist. ad Iulianum, a Sculteto ed. quarta." *Harl.*

s) In graecis Ducaei desiderantur caput 130. [v. *Lambec.* comment. VIII. p. 666. de cod. XXIX. praecipue not. 4.] 116. et pars capitis 46. et 9.

t) [v. supra de cod. Naniano etc. in notitia codd. et infra, in §. IX. sub fin. In cod. *Norfolciano,* in cat. codd. Angliae etc. II. p. 84. nr. 5427.) esse dicitur *Paradisus spiritualis* et *Paradisus intellectualis. Harl.*]

ctor orationis de iis, qui in fide dormierunt tom. I. p. 585. λέγω δὴ τὴν Παλλαδίου πρὸς Λαῦσον ἱστορικὴν βίβλον, ἐν ᾗ τὰ κατὰ τὸν μέγαν καὶ θαυματουργὸν Μακάριον παναληθῶς γέγραπται θαύματα, πῶς τὸ ξηρὸν κράνιον πυθόμενος etc. Idem colloquium memoratur libro tertio et sexto vitar. patrum pag. 401. et 499. edit. Rosweydi, et in Mich. [f] Glycae epistola 26. et in Synaxario Graecorum 16. Ianuar. nec non a Nicephoro Blemida in diatriba, qualem esse deceat imperatorem, et Ioanne Hagioelita in Encomio Macarii Aegyptii. Vide *Allatium* diss. 2. de libris ecclesiasticis Graecorum p. 117—123.

IV. Solet a multis *) longo iam tempore Palladio huic tribui *dialogus de vita S. Chrysostomi*, qui cum Theodoro, diacono romano, habitus Romae fingitur circa a. C. 408. non diu post Chrysostomi mortem, Διάλογος ἱστορικὸς περὶ βίου καὶ πολιτείας τοῦ Ἰωάννου Ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου. Sed adsentior viris doctis *), qui alium esse auctorem et episcopum cum Theodoro colloquentem a Palladio statuunt. Nam de Palladio Helenopolitano episcopo tamquam diuerso sermo est p. 26. παραδραμόντος δὲ μηνὸς ἡμερῶν ἐπέστη Παλλάδιος ὁ Ἐπίσκοπος Ἑλενοπόλεως δίχα γραμμάτων ὡς ἔλεγεν καὶ αὐτὸς πεφευγὼς τὴν τῶν ἀρχόντων μανίαν. Et p. 192. ἐν τίσιν δὲ Ἐπίσκοποι οἱ μετὰ τῶν ἡμετέρων ἀποσταλέντες Εὐλύσιος καὶ Παλλάδιος etc. Quin imo illo tempore in vicinia Blemmyum Aethiopumin oppido Syene custodiebatur: Παλλάδιον δὲ Βλεμμύων ἢ Αἰθιόπων ἐκ γειτόνων φρουρεῖσθαι Συήνη καλούμενον τὸ χωρίον. p. 194. et p. 198. Παλλάδιε δὲ καὶ τὴν παῖδα ἀφείλαντο βασανάμενοι αὐτὸν καὶ γραμματεῖον ἐκδέσθαι. Omitto, quod episcopus ille iam senio et canis venerandus in dialogo inducitur p. 36. et 38. et qui tunc demum Romam viderit p. 7. quum Palladius Helenopolitanus iam diu ante profectus Romam fuerit restituendi Chrysostomi caussa circa a. 405. et anno 408. nondum esset quadragenarius. Nonnulla etiam aliter narrari ab historiae Lausiacae scriptore, aliter in hoc dialogo, notauit *Valesius* ad Sozomeni VIII. 22. p. 164. [De hac vita, et num haec exstet in cod. *Vindobon.* caesar. XXVI. pluribus egit *Lambec.* in comment. vol. VIII. p. 631. sqq. et p. 636. sq. de cod. XXVII. in quo

u) Ita Theodorus Trimithuntis in Cypro episcopus, in Homilia de vita et exsilio Chrysostomi, nec non codices MSS. Dialogi, et Ambrosius Camaldulensis, interpres. Atque auctorem vocatum Palladium, Georgius quoque Alexandrinus in eiusdem Chrysostomi vita, Photio cod. XCVI. lecta testatur. [conf. supra, in vol. VIII. pag. 450.]

v) Auctorem dialogi a Palladio Lausiacae scriptore recte distinguunt *Baronius* ad a. 388. nr. 110. *Emericus Bigotius*, in praefat. ad Dialogum, et *Tillemontius* tom. XI. memor. pag. 643. seq. qui stilum quoque diuersum caussatur, et licet vtrumque scriptum non adeo puro graecismo se commendet, tamen Lausiacam longe simpliciore et natiuo sermone exaratam, dialogum adfectato magis et male diserto, *Le dialogue est plus affecté et d'un homme qui avoit quelque teinture d'une mechante rhetorique.* His accedit *Ludovicus Dulcinus* S. I. in Historia Origenismi gallice vulgata Paris. 1700. libro quarto. Etiam Palladium biographum a Palladio Helenopoleos episcopo distinguit *Nicolaus Comnenus* Papadopoli Cretensis in praenotionibus mystagogicis ex iure canonico editis Patauii 1697. fol. [conf. tamen disp. *Martini* ad §. 1. not. *f.* citatam pag. 17. et Caueum, qui malit illum dialog. adscribere Palladio, in hist. litter. scriptorr. eccles. I. p. 377.]

quo vitae Chrysostomi praefixus est index vetustiorum de vita Chrysostomi auctorum, inter quos laudatur *Palladius*, episc. Helenopoleos. — In Anastasii quaestion. et respons. etc. desumta sunt loca ex Palladio ex vita Chrysostomi, in cod. *Coislin*. CXV. et in cod. CCCV. fol. 267. teste *Montfauc*. in bibl. Coisl. p. 188. et 421. — Vita Chrysostomi *Paris*. in bibl. publ. cod. MMMLXXXI. nr. 1. adiectae sunt ad marginem non paucae emendatt. v. cat. codd. Paris. II. p. 695. *Harl*.]

[P] *V. Editiones dialogi de vita S. Chrysostomi.*

Latinae ex *Ambrosii* Camaldulensis versione, Eugenio IV. dicata, et diu post a Nicolao Erythraeo edita Venet. 1532. 8. w) et tom. II. Vitarum Aloysii Lipomanni ibid. 1553. 4. et in latinis Chrysostomi operum editionibus.

Graeco-latina ex Mediceo, (eodem quo Ambrosius vsus fuit) codice sexcentorum annorum x), cum noua versione doctissimi *Emerici Bigotii*, nec non Homilia S. Chrysostomi in laudem Diodori Tarsensis, ac praeterea actis Tarachi, Probi et Andronici, passione Bonifacii Romani, Euagrio de octo cogitationibus et Nilo de octo vitiis. Paris. 1680. 4. y) *Casimirus Oudinus*, in supplemento de scriptoribus eccles. p. 67. *Omisit praefationem huic operi a Palladio praefixam Emericus Bigot ob rationes, quas critici idoneas non censent; ideoque malae fidei apud multos accusatur, quod ingenuo homine literatoque est indignum.* Temere hoc ab Oudino in virum praestantissimum dicitur, quum praefatio, quam Ambrosius Camaldulensis dialogo Palladii praefixit, latine in Bigotii editione legatur; graeca vero negat ille se in codice MS. reperisse. *Verum quisquis*, inquit, *rem accurate perpenderit, facile mecum existimabit, Ambrosium ista de suo addidisse, vt ad Dialogum, qui nimis abrupto exordio procedebat, viam aperiret; idemque praestitisse in serie dialogi, si vbi nimis hiulca videbatur oratio.* — En tibi totam praefationem ex Bigotiana, ne quid dubites, editione: *Cum venisset aliquando Romam Palladius Helenopolitanae ecclesiae venerandus Antistes, Ioannis sanctissimi viri, Constantinopolitani episcopi, iam vita functi, discipulus, susceptusque fuisset cum honorifice a Pontifice Romanae sedis Zosimo beatissimo, tum a Clero vniuerso deuotissime, inter ceteros, quibus familiarius vsus est, Theodorus fuit ecclesiae Romanae diaconus. Is enim sancti viri do-*

w) [Ex cat. bibl. Thott. I. p. 304. haec edit. in *Panzeri* A. T. VIII. pag. 525. nr. 1619. ita citatur: *Palladii* dialogus de vita Chrysostomi, lat. per *Ambrosium Camald*. Venetiis per Bernard. Vitalium. 1532. 8. In cat. autem bibl. Barberinae II. p. 156. notatur a. 1533. — Exstat Florent. in cod. bibl. b. Mariae, teste *Montfauc*. in Diario ital. p. 572. — in Bibl. *Malatestianae* Caesenatis, de quo cod. v. *Ios. Mar. Mucciolum* in catal. illius bibl. tom. I. Caesenae 1780. fol. pag. 50. — *Venet*. in Bibl. Marc. cod. LXXVI. fin. v. cat. codd. latin. Marc. p. 56. *Harl*.]

x) v. *Bandin*. in cat. codd. Laur. I. p. 411. sq. vbi etiam nominat codd. Florent. lat. versionis Ambros. et de ipsa illius versione, et de Bigotii labore iudicia quorumdam VV. DD. subiicit. *H.*

y) et mutato tantum primo fol. siue titulo libri, cum noth. Paris. apud Rollin fil. 1738. 4. *H.*]

strum casta et vitae sanctitate delectatus, frequens illi aderat; immo quoad licebat, nunquam a latere ipsius discedebat. Quadam autem die dum essent ambo simul, otiumque a curis omnibus mortalibus agerent, orta ex more collatione spirituali, hoc sermoni initium dedit episcopus. Auctor praefationis huius male Zosimum adpellat, qui ab anno demum 417. Episcopatum romanum tenuit, at dialogus ille multis annis prius habitus refertur, Theophilo adhuc superstite: Innocentius itaque pro Zosimo nominandus erat. Deinde quam de Palladio Helenopolitano res sit minime explorata, ex iis, quae paullo ante dicta sunt, adparet. Hinc auctorem praefationis minime esse Palladium, [P] sed recentiorem Graeculum aliquem, notauit *Vsserius* Antiquitatt. eccles. Britanic. cap. 16. p. 806. At Bigotius haud absurde suspicatus est, ab ipso interprete Ambrosio versioni suae fuisse praemissam.

VI. In codicibus pluribus MSSt, Palladio etiam tribuitur et in Colbertino Historiae Lausiacae subiicitur liber *de gentibus Indiae et Bragmanibus*, περὶ τῶν τῆς Ἰνδίας ἐθνῶν καὶ τῶν Βραχμάνων, quem sine nomine auctoris primum graece ex MS. Io. Sambuci, mendose exarato, edidit, et latinam versionem adiunxit illi vir summus *Ioachimus Camerarius*, in libro Gnomologico sine temporis nota edito Lipsiae, 8. gr. p. 110-149. lat. p. 253-294. notae p. 302. sqq. Hinc centum circiter annis interiectis *Eduardus Bissaeus*, eques auratus et titulo Clarencii Rex Armorum, eundem, velut ante ineditum Palladii nomine praefixo ex bibliotheca regis Angliae vulgauit cum noua versione, et S. Ambrosii atque Anonymi veteris latini scriptis eiusdem argumenti Lond. 1668. 4 z). Ceterum Camerarii versionem Bissaeanae et

z) [Rara haec editio in Bibl. Salthen. pag. 184. et in *Stollii*, Nachricht, etc. siue historia libror. in Bibl. Stoll. IV. p. 328. (vbi de ipso libro paucis agitur,) signatur, an recte, dubito, nota anni 1665. Haec est prior ed. nam iterum prodiit 1668. 4. conf. *Brüggemann* A View of the English Editions — of the ancient Greek and Lat. authors etc. p. 433. vbi etiam plenior repetitur inscriptio. *Ambrosii* librum tamquam illo plane indignum omiserunt Benedictini in ed. Ambros. 1690. conf. *Martini* disp. cit. p. 20. sq. et *Heumann* in actis philosoph. tom. II. p. 186. sq. *Cau.* hist. litter. cit. I. p. 377. *Hamberg.* l. c. pag. 116. sq. qui cum *Oudin.* l. c. I. p. 911. et aliis illum librum nostro abiudicat Palladio, et *Bayer* in ep. ad la Croze in Thesauro epistol. Lacroziano, I. p. 25. Exstat sub *Palladii* nomine in cod. *Coislin.* LXXXIII. fol. 326. in quo inscriptus est liber: ἑτέρα διήγησις Παλλαδίου εἰς τὸν βίον τῶν Βραχμάνων ὅσα λέγεται παράδοξα. v. *Montfauc.* in Bibl. Coislin. p. 139. qui notat, hunc cod. insigniter variare ab eo, quo vsus est Ed. Bissaeus. *Paris.* in Bibl. publ. codd. MXXXVII. nr. 15. — MDXCVII. nr. 2. (ex quo emendatius prodire posse librum, adnotat confector cat. codd. Par. II. p. 370.) in cod. MMCCXXI. nr. 8. excerpta ex illo libro: in MMMLXXVI. nr. 1. liber, cum variis codd. collatus. — ib. inter codd. latin. in vol. IV. cod. MMMMMDCCCLXXXVI. nr. 8. *Palladii* lib. de Brachmannis, S. *Ambrosio* tributus. — de gente Indorum — ad Lausum, in cod. *Sfortiano*, v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 707. C. — ib. p. 1042. B. versio illius libri Slauica, in cod. *Coislin.* Excerpta in cod. *Escorial.* v. *Plüer.* itiner. per Hisp. pag. 186. — *Vindobon.* in cod. caes. XCVII. ex hoc cod. Camerar. edidit librum, et de hoc eiusque auctore vberius disserit, atque Lambecii sententiam, *Palladium* Galatam, Helenopolitan. in Cappadocia episcopum fuisse auctorem, ex eius schedis potissimum, adfert, suamque opinionem, librum de moribus et doctrina Brachman. qui *S. Ambrosio* a nonnullis per-

et elegantia et diligentia praeferendam indicat Reu. noster *Io. Christoph. Wolfius*, notis ad Casauboniana p. 219. *Lambecius* lib. V. de bibl. Vindob. p. 84. [pag. 181. ed. Kollar.] hoc scriptum de Brachmanibus parum probabili coniectura tribuit Palladio Methonaeo Sophistae, quem incertum est fuisse Christi sacris addictum, at scriptorem de Brachmanibus Christianum fuisse adparet [aa]).

VII. Palladii alii vltra quinquaginta.

[Palladius scripsit de arithmetica. v. supra, vol. V. p. 649.]

Palladius *Abbas*, de quo Io. Moschus in prato cap. 69. 71. seq. aequalis sui etiam meminit cap. 176.

Palladius Ἀμασείας *Amaseae*, Hellesponti episcopus, qui Concilio Ephesino a. C. 431. interfuit. Vide Labbei Concil. tom. III. p. 464. 492. 536.

Palladius *Alexandrinus*, cui Barthius tribuit disputationem Gregentii cum Herbano Judaeo, de qua infra. [conf. *Saxii* Onom. II. p. 41.]

Palladius *Andri*, in Cycladibus Insulis, episcopus interfuit Concilio a. 460. [s. a. 459. secund. *Lambec.* in comm. VIII. p. 888. sqq. de cod. XLIV. qui continet Gennadii, patriarchae CPolit. epistolam encyclicam de illo concilio, et pag. 891. comparet *Pallad.* episc. Andri inter eos, qui subscripserunt.]

[Ad *Palladium* epist. Athanasiii, in cod. *Coislin.* XLV. e quo editio Athanasii Montefalconiana est recognita et emendata. v. *Montfauc.* cat. Bibl. Coislin. p. 116.

Palladius, ad quem epistolam scripsit Libanius. v. *Montfauc.* l. c. pag. 517, 70. Inter epp. Liban. a Io. Christph. Wolfio editas permultae epistolae Libanii ad Palladium reperiuntur. Ex epist. 1066. 1117. et aliis patet, eum functum esse magistratus officio. In aliis epp. eius mentionem frequenter fecit Libanius.

Palladius inter eos, qui epitaphia in Virgilium scripserunt. v. *Foss.* catal. bibl. Magliabech. tom. II. p. 804. — inter eos sapientes, quorum versus leguntur in cod. Vossiano. v. cat. bibl. Leidens. p. 383, 86.

Palladae Alexandrini duo senarii in Brunckii Analect. vett. poet. gr. tom. III. p. 332. qui in Lect. ib. p. 310. laudat Salmas. not. ad hist. Aug. p. 132. De *Pallade* s. Palladio epigram-

peram tribuitur, esse rudem quamdam ac liberrimam libelli Pallad. versionem latinam, fusius explicat probatque *Kollarius* in supplem. ad Lamb. comm. p. 597—604. Atque *Palladio*, episcopo *Cappadociae*, tribuitur vita Macariorum duorum. v. infra, in Elogiis et vitis Storum, nom. *Macariorum duorum* etc. Add. supra in not. codd. historiae Laus. *Harl.*]

aa) Dinclimi, regis Bragmanorum, testimonium adfertur a Petro Abailardo libro I. Theol. christ. p. 1195. tom. V. Thesauri Anecdot. Marteniani, q. Pallad. Δανδάμιος.

grammatatio v. supra vol. IV. pag. 485. sq. add. *Imm. Ge. Huschke* analecta critica in Antholog. gr. Ienae 1800. p. 261. sqq. et *Iacobs* animaduerss. ad Anthol. gr. tom. II. part. 3. p. 247. *Harl.*]

Palladius *Antiochenus* ab a. 488. ad 498. episcopus, Petri Fullonis successor, Eutychianus.

Palladius *Archiater*, cuius meminit Ruricius lib. 2. epist. 34. apud H. Canisium tom. V. antiquar. lect. p. 508.

[*Andreas Palladius*, architectus, scripsit opus de architectura, cuius tres priores libri in sermone italico prodierunt 1570. quatuor autem post Palladii mortem Venetiis 1581. fol. rec. ib. 1616. fol. 1642. v. *Baumgart.* Nachricht. von merkwürdigen Büchern, tom. III. p. 434. sqq. et Lond. 1715. fol. II. tom. etiam anglice et gallice versum est opus. Gallica versio lucem adspexit Hagae Com. 1726. fol. II. partt. v. *Freytag.* Analecta litter. pag. 652. sq. *de Bure* cat. bibl. Lud. Io. Gaignat, tom. I. p. 341. sq. inscripta est nou. ed. Le Fabriche e i disegni di *Andrea Palladio*, raccolti ed illustrati da *Ottavio Bertotti Scamozzi*. IV. tom. Vicent. 1776. fol. v. cat. librorum Ducis de la Valliere, tom. I. p. 580. nr. 2047. — Cod. anglicae vers. libror. II. III. et IV. memoratur in catal. MSSt. bibl. Harleianae, nr. 6031. — *Palladii* s. *Paladii* Antiquitatem vrbis Romae, hispanice redditam, Romae, 1628. 8. laudat *Saxius* in Onom. liter. III. p. 452. Antiquior ed. Rom. 1596. 8. italice scripta, eiusdemque Descriptiones ecclesiarum etc. quae Romae sunt Rom. 1554. 8. atque Figure à i commentarii di Cesare. Venet. 1575. 4. citantur in catal. bibl. Barberinae, II. p. 155. sq. *Harl.*]

Palladius *Arianus*, vna cum Secundiano a. C. 381. damnatus in Concilio Aquileiensi. Vide tom. I. Concilior. Harduini p. 826. seq.

[P] *M. Aurelius Palladius*, cuius mentio in veteri inscriptione apud Gruterum p. CCCII. 2. Omitto alios in priscis saxis obvios et praeter nomen nihil scitu dignum tradentes.

Palladius *Antisiodorensis* episcopus in Gallia, qui interfuit Concilio Remensi a. C. 630. et Cabilonensi a. 650.

Palladius *Bacanariensis* in Mauritania Caesariensi episcopus, qui interfuit conuentui Africano a. C. 484. regis Hunerici sexto.

[*Blosius Palladius* scripsit poema: Surburbanum Augustini Chisii. Romae per Iac. Mazoch. 1512. 4. v. *Maittaire* A. T. V. part. I. siue indic. pag. 189. carmina, inter illustr. poet. ital. et in Deliciis poet. ital. v. cat. bibl. Barber. II. p. 156. *Harl.*]

Palladii duo, *Burgenses* episcopi a. 380. et 448. de quibus Tillemontius tom. XVI. memor. p. 751.

Palla-

Palladius, *Caesareae* Capadociae episcopus, qui interfuit concilio CPol. a. 394.

Palladius, *Candybensis* in Lycia episcopus, qui subscripsit Synodo Rom. a. C. 503.

Palladius, *Capidalensis* in Pamphylia episcopus, qui interfuit Concilio Chalcedonensi a. 451.

Palladius, *Chorepiscopus*, qui interfuit Concilio Nicaeno a. C. 325.

Palladius, *Corydalorum* in Lycia episcopus, qui Chalcedonensi interfuit Concilio a. C. 451.

Palladius, quem loquentem secum inducit *S. Cyrillus* Alex. in libris de adoratione et cultu spiritali. [1] Idem fortasse cum Palladio Amaseae episcopo.

Palladius *Caesar*, Maximi imp. filius, Idacio memoratur in Chron.

Palladius *Cursor* Theodosii iunioris, cuius meminit Socrates lib. VII. c. 19.

Palladius *Diensis* in Macedonia episcopus interfuit Concilio Sardicensi a. C. 347.

Domitii [l. *Domici*] Palladii Sorani Poemata edita Venet. 1498. 4. per Io. Baptistam Sessam Mediolanensem. *Fabr.* Carmina exstant cum libris Ouidii, (v. Goetz. Mem. Bibl. Dresd. II. p. 556. sq.) cum Plauto Merulae et Saraceni, a. 1499. cum Horatio Mancinelli, v. *Mittarell.* adpend. ad bibl. codd. Venet. S. Mich. p. 323. *Foss.* cat. Bibl. Magliab. II. p. 370. sq. conf. p. 184. ib. I. p. 6. de carmine ad calc. libri: *Io. Abiosi* dial. in Astrologiae defensionem, Venet. 1494. 4. tum alibi. v. *Goetz.* Mem. bibl. Dresd. III. p. 59. et 126. vbi dicitur poeta laureatus. — *Dominici Palladii*, Sorani, epigrammatum libelli, elegiarum libellus; Genethliacon vrbis Romae. Venetiis. 1498. 4. auct. Paris. sine anni nota. v. *Panzer.* A. T. III. p. 435. nr. 2352. et VIII. pag. 211. nr. 2727.

Palladius poeta scholasticus, cuius epigr. in Burm. Anth. vett. latin. epigramm. et poemat. lib. I. p. 99. etc. Eius epigrr. in Anthol. lat. vbi exstant, indicat Sax. in Onom. liter. II. praef. p. XXX. *Harl.*

Palladius *episcopus*, ad quem S. Chrysostomi epist. 113. Idem, vt videtur, (ab Helenopolitano episcopo diuersus,) auctor dialogi, de vita eiusdem Chrysostomi, de quo supra dictum.

Palladius, cuius *epistolam* ad Desiderium episcopum Cadurcenum edidit Henr. Canisius tomo V. Antiquar Lectt. [v. infra, vol. XIII. p. 765.]

Palladius *Fuscus*, seu *Niger* Patauinus circa a. 1470. clarus, de quo Vossius Hist. Latin. p. 601. et Bernardinus Scardeonius de claris Patauinis, [*Sax.* Onom. liter. II. p. 469. qui plures laudat.]

[*Henr. Palladius*, et eius nepos *Io. Francisc. Palladius*, rerum Foroiuliensium libri XI. et de oppugnatione Gradiscana, Vtini 1649. v. *Bauer.* bibl. librorum rarior. etc. part. III. p. 160.

160. add. *Montfauc.* diar. ital. pag. 60. de cod. *Venet.* Marci qui continet euangelium D. Marci. *Harl.*]

Palladius *Galata*, quem S. Epiphan. Epistola ad Ioannem Hierosol. (a. 396. inter Hieronymianas 61.) monet fugiendum esse, quod Origenis haeresin [?] doceat. Idem, quem perstringit Hieronymus prooemio Dialogor. in Pelagianos. Hunc a Lausiacae auctore diuersum esse, contendit *Tillemontius* tom. XII. p. 173. tom. XI. pag. 528. quod mihi haud videtur.

Palladius, inter *Germinii* semiariani aduersarios. Ad hunc Palladium aliosque episcopos epistola in Hilarii fragmentis lib. 1. pag. 41. et apud Baron. ad a. C. 366. nr. 27.

Palladius, quem *Hibernorum* episcopum vocat *Tillemontius* tom. XI. pag. 646. tom. XVI. p. 751. etc. hoc est Scotorum, de quo infra.

Palladius *Iatrosophista*, Alexandrinus, Galenus quem laudat iunior. Huius commentarius, (non integer, vt videtur, in librum Hippocratis de fracturis exstat graece et latine in editionibus Hippocratis vtraque Foësiana p. 917-932. et Charteriana tomo XII. p. 270. cum versione *Jacobi Santalbini*, Metensis Medici. Eiusdem Synopsin de febribus latine vertit et vtraque lingua vulgauit *Io. Charterius*, Paris. 1646. 4. Et Scholia in sextum Epidemiorum Hippocratis tomo IX. Operum Hippoc. et Galeni Paris. 1679. fol. [bb]) cum versione *Iunii Pauli Crassi*, qui e MS. Io. Sambuci, quod ab Hieron. Mercuriali accepit, vulgauit Latine Basil. 1581. 4. vna cum Aretaeo [cc]), Rufo et Theophilo protospathario. Scholia Palladii in librum Hippocratis de victu in morbis acutis, MSta exstare Venetiis, testatur Santalbinus, eadem nempe cum Palladii de cibo et potu, quod in bibl. Regis Christianissimi exstare testatur *Labbeus* p. 126. bibl. nouae MSS. *Fabr.* De *Palladio* Iatrosophista v. *Io. Freind* Hist. medic. p. 203. qui Palladium quoniam ex Aetio atque Alexandro Tralliano quaedam sumsisse mutua videatur, ante an. 600. vixisse statuit, atque, qui de aetate dissentit, *Io. Steph. Bernard.* in praef. ad Palladium de febribus. Nam post Charterium a *Io. St. Bernard* edita est notisque illustrata: *Palladii* de febribus concisa synopsis. --- Acc. glossae chemicae et excerpta ex poetis chemicis, ex cod. MS. bibl. D. Marci. Lugd. Batau. 1745. 8. De aetate *Palladii Iatrosoph.* varias recenset opiniones, ipse tamen aliquid certi pronuntiare non audet. Conf. noua acta erudit. a. 1757. m. Nou. p. 678. praecipue de glossis chemicis. — *Florent.* in bibl. Laurent. Medic. exstant in cod. II. nr. 5. plut. 74. excerptum ex Palladii sophistae (sic cognominatur in textu gr.) scriptis de cibo et potione: — in cod. VII. nr. 52. plut. 74. in veterum chirurgorum collectione, *Palladii* scholia s. interpretationes in Hippocratis libros de fracturis (conf. infra, vol. XII. p. 778. §. V.) — in cod. XI. nr. 10. eiusd.

bb) Verum illas interpretationes, quas graece in illo tomo editas esse, tradunt *Linden.* de scriptor. med. et *Fabricius*, frustra ibi quaeres. v. *Bernard.* praef. l. c. *Harl.*

cc) de Aretaeo et Rufo dictum Lib. IV. c. 3. de Theophilo infra lib. VI.

eiusd. plutei, in Galeni librum de sectis scholia, excepta ab ore Palladii, qui commentarius omissus est a Fabricio nostro: in cod. XXI. nr. 9. plut. 75. fragmentum sextae et septimae sectionis Palladii scholiorum in Hippocratis de popularibus morbis librum sextum: in cod. sequenti, XXII. scholia integra in librum VI. Epidemiorum Hippocratis ex ore Palladii sophistae, in sectiones VIII. distributa. v. *Bandini* catal. codd. gr. Laurent. III. p. 47. 92. 99. et 170. vbi etiam, illum commentar. a Charterio in ed. Hippocrat. et Galeni vol. IX. editum esse, (quod etiam adfirmatur in cat. bibl. Barber. II. p. 156.) negat Bandin. contra Fabricium, deceptum forsan indice operum vniuersali, tomo I. praemisso, in quo inter ea, quae nono continentur tomo, hic quoque commentar. recensetur. — Ille *Palladii* commentar. est quoque in cod. *Escorial.* v. *Plüer* itiner. per Hispan. p. 186. — in bibl. *Paris.* publ. codd. MMCCXCV. — Ibid. in codd. MMCCXVIII. nr. 1. et MCCLXIX. nr. 3. exstat Pall. commentar. de febribus. In *Reiseri* notit. codd. August. p. 65. nominatur *Pauli* iatrosophistae liber de fracturis earumque differentiis. Sed annon scribi debuerit *Palladii* etc. ii, qui conferre possint codicem, poterunt iudicare atque decernere. — Male ei tribuitur *de vrinis* liber, qui est *Theophili.* v. *Fabric.* infra, vol. XII. p. 637. *Harl.*]

[*Petrus Palladius*, qui doctor creatus orationem, a Mart. Luthero compositam, recitauit, quae exstat in codd. quondam Vffenbachianis. v. *Maii* cat. bibl. Vffenbach. MSt. part. V. p. 259. nr. 62. et p. 282. nr. 7. *Harl.*]

Palladius, *Iconiensis* in Lycaonia episc. memoratus in Epistola Leonis I, imp. ad Anatolium CPol.

Palladius, *Idicrensis* in Numidia episcopus, qui interfuit conuentui Africano A. C. 484.

Palladius, *Magistrianus* qui CPoli litteras imperatoris Theodosii iun. a. 431. Ephesum pertulit. Vide Acta synodi Ephes. tom. 3. c. 17. seq.

Palladius, *Melitenes* episcopus in Armenia secunda, interfuit concilio CPol. a. 553.

Palladius, Palladii F. Μεθωναῖος ex *Methone* (incertum an Thraciae, an Magnesiae in Macedonia) sophista, quem Constantini imperatoris aetate claruisse, *Suidas* [et ex eo *Eudocia* in Ἰωνιᾷ s. violario pag. 352.] refert, testatus, eum scripsisse περὶ τῶν παρὰ Ῥωμαίοις ἑορτῶν, *de Romanorum festis*, tum διαλέξεις, *disputationes*, et λόγους διαφόρους, ὀλυμπιακὸν, πανηγυρικὸν, δικανικόν.

[P] Palladius, praefectus Aegypti a. C. 374. Theodorit. IV. 22. Hist. Eccles.

Palladius, *presbyter*, ad quem scripsit S. Athanasius, (defunctus a. C. 373.) tom. I. edit. Lips. p. 952. seq. et S. Basilius Epist. 104.

Palladius, *presbyter*, qui subscripsit libello in concilio CPol. a. C. 536. tom. V. Labbei p. 250.

Palladius, *rhetor* latinus, cuius declamationem memorat Symmachus lib. I. Epist. 15. et 94. Ad eundem scribit lib. IX. Epist. 1. et fratrem suum adpellat, spectatum bonis omnibus facundiae atque eruditionis: lib. 1. epist. 88. Eiusdem pompam cum acrimonia Quintiliani celebrat Sidonius Apollinaris lib. V. epist. 10. De eodem Symmachus III, 50. *Si quid praeterea scitu opus est, meus Palladius indicabit, quem ego non minus doleo abductum a iuuentute romana, quam gratulor in spem sui honoris accitum.* Io. Sarisberiensis lib. 3. Metalogici c. 10. *Est autem, vt ait Palladius, magna pars prudentiae, eius cum quo agitur aestimare personam.*

Palladius, sophista siue *rhetor* Alexandrinus, cuius μελέτας memorat Photius cod. CXXXII. *Fabr.* *Sophista*, i. e. magister, professor, sequiore aetate dicebatur, qui arte quadam, doctrina aut eloquentia eminere videbatur. Sic sophistae nomine etiam ornatum esse in codd. *Palladium*, iatrosophistam, supra iam adnotatum est. Atque ad hunc pertinere, quae in cod. bibl. Guil. *Pelliseri* exstant et in *Montfauc.* Bibl. bibl. MSS. p. 1199. D. ita indicantur: *Palladii sophistae quaedam*, ex scriptis colligo medicis, quae ante illa et post ea enumerantur. *Harl.*]

Palladius Rutilius Taurus Aemilianus, rei *rusticae* scriptor celeber, de quo dixi lib. III. bibl. latinae, cap. 4.

Palladius, *Salpinas* in Italia episcopus, qui interfuit concilio romano a. C. 465.

Palladius, *Sanctonicae* ecclesiae in Gallia episcopus, qui concilio Parisiensi interfuit a. 573.

Palladius, a Caelestino papa missus in Scotiam, idemque primus *Scotorum* episcopus, a. 431. Vide *Vsserii* antiquitates Britannicas, c. 16. *Antonium Pagi* ad a. C. 429. nr. 11. seq. et 431. nr. 51. Acta SS. tom. II. Iul. 6. p. 286. sqq. Scripta, quae ipsi a Io. Baleo tribuuntur, commentitia sunt, neque exstant vsquam, neque vlli veterum memorantur.

[*Palladius*, spiculator, qui a. Chr. 304. Numeriano Maximo, praesidi Ciliciae, denuntiauit et reos fecit quosdam Christianos. v. *Ruinarti* acta primor. martyrum p. 423. ed. sec. *H.*]

Palladius, (*Συέδρων πολιτευόμενος*) *Suedrorum* in Pamphylia magistratus, cuius epistola praemissa Ancorato S. Epiphanii. [add. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 117. et II. pag. 538.]

Palladius, *Sulmontinus* in Italia episcopus, qui interfuit synodo romanae, a. 499.

Palladius, *Tulonensis* in Gallia episcopus, qui subscripsit concilio Aurelianensi a. 549. Incertum, an idem, qui Matisconensi a. 585.

[P] Palladius, *Tigabitanus* in Africa episcopus, cuius meminit S. Augustinus de gestis anno C. 418. cum Emerito Caesareensi Donatistarum episcopo tom. IX. edit. Amst. p. 425. Idem fortasse Palladius, quem honorabilem filium suum adpellat epistola 94. (nouae edit. 178.)

[Iunat,

[Iuuat, subiicere notitiam libri romanensis: Histoire *Palladienne*, traitant des gestes et généreux faits d'armes et d'amours de plusieurs grands Princes et Seigneurs, et spécialement de *Palladien*, fils du Roi Milanor d'Angleterre et de la belle Selerine; nouvellement mise en notre vulgaire françois; par Cl. *Collet*. Paris. 1555. fol. v. *Bure* Bibliographie instructive, B. L. tom. II. p. 176. nr. 3881. *Harl.*]

VIII. *De disputatione Gregentii archiepiscopi cum Herbano Iudaeo, quam Palladio Alexandrino Caspar Barthius tribuit.*

Caspar Barthius tum alibi, tum lib. V. Aduersarior. cap. 3. (vbi plura illius illustrat loca,) *Palladium* Alexandrinum adpellat auctorem Actorum disputationis, quam per dies quinque coram Abramio, rege dd) Homeritarum Christiano, et episcopis, pluribusque Iudaeis et tota ciuitate in metropoli Homeritidis Taphar siue Saphar, in Arabia felici circa a. C. 540. cum Herbano Iudaeo, quem νομοδιδάσκαλον codices quidam adpellant, instituit *Gregentius* Taphrensis [f. Tapharensis, aut Tapharenus] archiepiscopus, qui diem obiit a. C. 552. (Iustiniani 26.) 19. Decembr. post Abramium eodem a. 552. (regni 30.) defunctum, quum iam rex Homeritarum esset Serdidus ee), Abramii filius ff). Non dubium est, Barthio fundum fuisse sententiae suae, quod pag. 184. edit. Gulonianae (Ducaeanae pag. 264.) in illa disputatione legitur: Ταῦτα τὰ ῥήματα καὶ ἑτέροις δηλωθήσονται· Ἑώρα γὰρ Παλλάδιον τὸν σχολαστικὸν τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ὃν ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἤγαγε, τὰ ῥήματα ἑκατέρων σημειούμενον. *Haec verba etiam aliis significabuntur: Videbat enim Palladium scholasticum archiepiscopi, quem ab Alexandria adduxerat, verba vtriusque notantem.* Ad hunc locum Gulonius interpres notauit in margine: *Hinc coniicere licet, Palladium authorem esse siue scriptorem huius disputationis.* Sane verisimilius hoc esse non diffiteor, quam quod *Lambecio* lib. V. pag. 131. [p. 277. ed. Kollar. de cod. CCXLVII.] auctor videtur *Nonnosus* Iustiniani imp. ad Homeritas legatus, cui etiam VIII. p. 387. [pag. 823. ed. Kollar. de cod. XL.] Martyrium Arethae et sociorum adscribit. Dixi de illo Nonnoso Volumine VI. huius bibliothecae p. 239. [f. nostrae ed. vol. VII. p. 543. sq.] Ceterum hanc disputationem ab Aegidio Noallio regis christianissimi legato ex Oriente adlatam latine vertit *Nic. Gulonius* graecarum litterarum regius professor et vtraque lingua vulgauit Paris. 1586. 8. vnde graece et latine recusa est in Auctario graeco latino Bibl. Patrum Ducaeano Paris. 1624. tom. I. [P] et in bibliotheca Patrum Paris. 1654. tom. XI. p. 194. vt latinas editiones in bibliothecis Patrum saepius repetitas praeteream. [Etiam gr. et lat. in *Gallandii* Bibl. PP. t. XI. p. 599-661. vbi in praef. p. XXIII. f. breuiter de Gregentio disputatur. *B.*] In his editionibus omnibus, quemadmodum etiam in codice caesareo, de quo *Lambec.* lib. V. p. 131. [p. 270. sqq. Kollar.] et Seguieriano, de quo *Montfauc.* in bibl. Coisliniana p. 304. a principio quaedam desunt, vt ex abrupto exordio statim cuivis patet. Non autem aeque notum, in bibl. regia Berolinensi exstare MStum codicem Slauonicum quadringentorum annorum, multis foliis ab initio auctiorem, cuius prima verba latine conuersa mecum communicauit eruditissimus bibliothecae illius praefectus M. V. la Crose.

 Mensis

dd) παρόντος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ τινων ἐπισκόπων καὶ τοῦ πλήθους τῶν Ἰουδαίων καὶ πάσης πόλεως. p. 38. edit. Gulonii.

ee) Id. p. 203. seq.

ff) Conf. *G. Caue* hist. litter. SS. eccles. tom. I. p. 121. *Pagii* Critic. Baron. 523. X.-XIII. p. 331. seq. tom. IX. *Hamberger.* Z. N. III. p. 396. sqq. *Saxii* Onom. lit. II. p. 24. *Harl.*]

Mensis Decembris XIX. Vita et conuersatio beati patris nostri Gregorii, (ita semper pro Gregentio adpellat, vt in Menaeis Graecorum dicitur Γρηγεντῖνος) *episcopi Taphronis ciuitatis Homeritarum, et narratio miraculorum ab eo gestorum, scripta ab episcopo ciuitatis Negran.* (Hinc patet nec Palladium nec Nonnosum auctorem esse, sed episcopum Negranis in Homeritarum regione, quae martyrum ciuitas adpellatur in actis passionis S. Arethae et sociorum CCCXL. qui a. C. 522. 24. Octobr. sub Dunam Hebraeo Homeritarum tyranno passi traduntur.) *Benedic pater. Oppidum quoddam est haud magni nominis in finibus Auariae et Asiae, nomine Lopliane. In eo habitabant admirabilis Gregorii parentes Agapius et Theotecna, ex Christi praescripto, matrimonio coniuncti etc.*

Codex caesareus ita incipit: Ἀρχὴ τῆς διαλέξεως τῶν Ἰουδαίων μετὰ τοῦ ἁγίου Γρηγεντίου. Τούτων οὕτως γεγονότων καὶ οὕτω παρακολουθησάντων, καὶ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τούτοις αἰνοῦντος τὸν Κύριον, καὶ τῶν Μεγιστάνων αὐτοῦ ἀδικεῖν τὸ οἱονοῦν μὴ τολμώντων, καὶ πάντων χαρᾷ εὐφραινομένων, παρεγένοντο καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καθὰ καὶ ἐκελεύθη αὐτοῖς, ἀνωλωθείσης αὐτοῖς ἤδη τῆς προθεσμίας τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Παρεγένοντο δὲ τοῦ διαλεχθῆναι ἕνεκα, καὶ τοῦ Βασιλέως ὑπομνησθέντος ἑτοιμασίας ἐν τῷ θολωτῷ γεγονυίας· (minus bene in editis: τῆς δοκιμασίας ἐν τῷ θρεπλέτῳ γεγονυίας, confer *Lambec.* V. p. 129.) [p. 271. Kollar.] αὐλὴ δὲ τοῦτο μεγίστη καὶ πρώτη τῶν βασιλειῶν πέριεστι. Ἐκεῖσε τοιγαροῦν ἑτοιμασίας γεγονυίας, καὶ ἁπάσης τῆς τάξεως ἀθροισθείσης, παρούσης καὶ τῆς ἱερᾶς συγκλήτου, παρεγένετο καὶ ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῷ ἁγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ etc. Hinc patet, nec illum esse integrum, sed prima mutilum parte, licet editis aliquando integriorem melioremque: atque ita accipiendus rev. *Wolfius* noster in Bibl. Hebraica p. 352. De disputatione hac et fructu conuersionis Iudaeorum eamdem, vt narrant, insequuto, vide *Antonii Davroultii* Catechismum Historialem c. 1. tit. 4. et *Iosephi Caroli Imbonati*, Bibl. latino Hebr. p. 37. seq. *Fabr.* Secundum *Montfauc.* bibl. biblioth. MSSt. exstat p. 32. *E.* in bibl. *Vatic.* inter codd. reginae Sueciae *Gregentii* dialog. cum Hebraeo, et anonymi dialogus Hebraei atque Christiani et p. 56. *A.* in cod. quondam Petav. *Gregentii* epistolae, gr. — p. 190. *E.* in cod. *Ottobon.* *Greg.* disp. cum Iudaeo. — In cod. *Coislin.* CCLV. *Gregentii* dialogi quinque cum Erbani Iudaeo. v. *Montfauc.* B. Coislin. p. 304. — *Paris.* in B. publ. codd. MLX. nr. 1. MLXI. MXCV. nr. 2. et MCCLXXV. nr. 2. in quo tamen maior pars desideratur: disputatio cum Herbano Iudaeo. — *Venet.* in bibl. Marc. cod. DXXI. vbi in inscriptione vocatur Ῥηγέντιος. v. cat. codd. gr. Marc. p. 280. et post confectum catalog. alius cod. eiusdem operis illatus in illam biblioth. teste *Villoison.* in Anecd. gr. II. p. 247. — *Leidae* in B. publ. cod. Vossian. vbi inscribitur ζεφρῶν διάλεξις μετὰ Ἰουδαίου ἑρβὰν τοὔνομα. v. cat. bibl. Leid. pag. 397. nr. 41. *Harl.*

Gregentii archiepiscopi scriptum, quo leges ac statuta regis sui Abramii nomine complexus fuit, exstat graece MS. [cod. CCXLVII. nr. 33.] in bibl. caesarea, titulis XXIII. distributum et adhuc ineditum: [et in cod. *Selleri* VI. v. cat. codd. Angliae etc. tom. II. p. 96. nr. 4775.] Νομοθεσία τοῦ ἁγίου Γρηγεντίου ὡς ἐκ προσώπου τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἀβραμίου. Titulus I. περὶ φόνου, καὶ μιάσματος καὶ ἀρσενοκοιτίας. II. περὶ γοητείας καὶ ψευδομαρτυρίας καὶ κλεψίας. III. περὶ πορνείας. IV. περὶ μοιχείας. V. περὶ πλουσίων ἐπιθυμούντων. VI. περὶ ἐλευθέρων εἰς δουλείαν παραπιπτόντων. VII. περὶ τοῦ ζευγνῦναι τὰ τέκνα

τέκνα οἱ γονεῖς πρὸς γάμον ἀπὸ ἐτῶν δέκα ἢ δώδεκα. VIII. περὶ μαςρωπῶν etc. Vide *Lambecium* lib. V. de bibl. Vindob. p. 131. seq. [277. ed. Kollar.]

IX. HERACLIDES Cyprius, in Scetensi eremo sectator Euagrii Pontici, hinc a. C. 399. a Chrysostomo gg) CPoli ordinatus diaconus hh), et post triennium a. C. 402. successor datus Antonio Ephesi episcopo ii), atque deinde anni spatio vix interiecto ob Origenismi dicam in Synodo ad Quercum depositus kk) et carceris sordes Nicomediae subire coactus est; in quibus Palladio ac Chrysostomo, (et ipso exsule,) eius miserante vices ll) adhuc haesit a. C. 408. mm) Eodem Palladio teste fuit ἐγκυκλίων ἡγμένος μαθημάτων, καὶ τῶν θείων γραφῶν ἐντὸς γενόμενος, *encycliis disciplinis optime institutus, et diuinarum scripturarum peritus.*

Petrus Natalis, in Equilia siue Aequilia Veneta insula, Anassi fluminis ostio obiecta episcopus, qui a. C. 1470. scripsit et a. 1482. Catalogum sanctorum absoluit, (non 1370. et 1382. vt excusum in Actis sanctor. tom. IV. Maii p. 304. et tom. VI. pag. 51.) nn) minore etiam fide dignus, iudice Bollando oo), quam Legendae aureae siue historiae Lombardicae [P] scriptor, Iacobus de Viragine, quem *ferrei* hominem *oris et plumbei cordis, animi certe parum seueri ac prudentis*, adpellat Melchior Canus pp). Ille, inquam, *Petrus Natalis* lib. XII. Catalogi sanctorum, Vincentiae primum a. 1493. editi cap. 87. Heraclidem sanctis adscribit propter *Paradisum* compositum, quem laudat etiam Petro Natali antiquior *Vincentius Bellouacensis* libro XVII. Speculi Historialis c. LXIV. Nec propter aliam caussam Sophronii, siue Moschi potius, vitae Eremitarum, de quibus mox dicturus sum, venire videntur nomine *Paradisi noui* apud *Photium* cod. CXCVIII. et *Nicephorum* VIII. 41. quam quod tum exstiterit Paradisus quidam vetustior; Heraclidis scilicet ingenio consitus. Atque citatur Paradisus a Mosebo, (incertum tamen, an ille Heraclidis,) cap. 212. καὶ ἀναγινωσκόντων ἡμῶν

gg) Georgius Alex. in vita Chrysostomi, Socrates etc.

hh) Ita *Socrates* VI. 11. *Sozom.* VIII. 6. et *Palladius* p. 139. dialogi de vita Chrysost. διακονήσαντα ἔτη τρία, licet archidiaconum vocet *Nicephorus* XIII. 9.

ii) *Niceph.* XIII. 9. Ephesi episcopum fuisse, etiam Socrates et alii consentiunt: igitur viderint, qui non de alio cogitant, quum Bithyniae vel Cappadociae episcopum adpellant, apud Rosweydum prolegom. de vitis Patrum p. 7 et 8.

kk) Socrates VI. 17. Sozom. VIII. 19. Tripartita X. 14. *Nicephorus* XIII. 17. *Photius* cod. LIX.

ll) Palladius de vita Chrysost. p. 139. Chrysostomus epist. 14. ad Olympiadem non longe a fine.

mm) *Tillemont.* tom. XI. memor. p. 166. *Fabric.* Conf. de Heraclide *G. I. Voss.* de Historicis gr. lib. II. cap. 19. *Caue* Histor. litter. scriptor. ecclesi. I. p. 378. ad a. 401. *Harl.*

nn) Fabric. in Addendis et emendandis hunc locum mutauit et legere iussit: „Petrus Natalis etc. qui a. Chr. 1370. scripsit, et a. 1382. catalogum Sctorum absoluit, vt recte notatum in Actis Storum etc. (Contra eorum vero sententiam, qui ad an. 1470. male referunt, vide, quae docte disputantur in Diario Veneto, Giornale de letterati d'Italia, tom. XVI. p. 456. seq. 3.) *Harl.*

oo) *Bollandus* praefat. actis sanctor. tom. I. Ianuar. praemissa p. 19.

pp) Lib. XI. locor. commun. cap 6. pag. 540. Opp.

εἰς τὸν παράδεισον τὰ ἀποφθέγματα τῶν ἁγίων πατέρων. Atque in codicibus quibusdam MSS. latinis et in editione a Iacobo Fabro Stapulensi curata Paris. 1504. fol. pars historiae, qualis in aliis exstat editionibus Lausiacae Palladianae, fertur sub titulo *Paradisi Heraclidis* [qq]. Sed exstant quoque sub Paradisi nomine in codicibus graecis aliae aliorum Vitae et a *Rufino* versae latine, de quibus videndus *Cotelerius* tom. III. monimentor. pag. 564. seq. qui prologum et capita quaedam, ea scilicet, quae in Historiae Lausiacae editionibus desiderabantur, publicauit p. 171-184. Illud certe valde verisimiliter a viris doctis traditur, historiam Lausiacam, qualis ab Meursio graece, et pluribus etiam aucta capitibus ab Herueto latine vulgata est, non videri totam vnius scriptoris, sed ex Heraclidis Paradiso et Λαυσιακῷ Palladii, et aliis fortasse Πατερικῶν scriptoribus collectam, contextamque. *Fabr.* Cel. *Morell.* in bibl. MSt. gr. et lat. I. pag. 233. de cod. Marc. CCCXLV. continente *Theodoreti* Historiam religiosam, „Palladii, ait, Historia Lausiaca. Hanc Aloysius Lippomanus quum latine ederet, praefatione in tomum tertium Vitarum Sctorum, lectores monuit, se, num *Paradisus Heraclidis*, antea Parisiis impressus, vnum idemque opus cum *Palladii Historia* esset, dignoscere cupientem, codicis huius (Veneti) ope rem comperisse, eiusque collationem a Francisco Turriano factam sibi profuisse." Tum verba ipsa Lippomanni plura recitat, in quibus narrat, Turrianum, collatis cod. et edito libro, *Parad. Heracl.* reperisse, hunc eumdem prorsus cum illo esse, paucis quibusdam, iisque perexigui momenti, immutatis; discrepare etiam titulum, et nuncupatoriam epistolam, quae non ab Heraclide Alexandrino, sed a Palladio, Cappadociae, (vt ait,) episcopo, licet in vtroque volumine ad Lausum scripta videretur. Conf. supra in notit. codd. Hist. Laus. et §. III. de ed. Front. Ducaei, ac paullo post, §. X. de Rosweydi vitis patrum, de appendice etc. — *Taurini* in cod. quondam regio DCLXVII. liber, qui adpellatur *Paradisus*, exceptus ex Sctorum vitis patrum ab *Heraclide*, ad Lausum. v. catal. codd. latin. Taurin. pag. 213. — Paris. in bibl. publ. codd. latin. IIMCMLXXXIX. nr. 2. *Heraclidis paradisus*, duobus libris praemittitur *Paschasii*, diaconi, ad Eusebium presbyterum epistola. (v. catal. codd. latin. Paris. III. pag. 360.) — VMCCCLXXXVI. nr. 1. *Heraclidis* Cypri paradisus: siue libri II. de vitis Sctor. patrum coenobitarum et anachoretarum: insertae sunt vita 1) S. Pauli primi eremitae, auctore *S. Hieronymo;* 2) S. Antonii; auctore *S. Athanasio* et *Euagrio* interprete; 3) S. Hilarionis, auctore *S. Hieronymo;* 4) Malchi, monachi captiui, auctore eodem. (vid. catal. cit. IV. pag. 113.) — *Mediolani* in bibl. Ambros. *Heraclidis* paradisus, seu vita LX. SS. patrum, bis: — in bibl. *Gemmeticensis* cod. XXIX. *Her.* paradis. exstat in adpendice ad vit. SS. patrum: — in B. S. Albini *Andegauensis* cod. XXX. *Heracl.* eremitae Paradisus: — in bibl. monast. S. Audoeni *Rothomag.* et abbatiae *Sauinianens.* ord. Cisterc. ac monasterii S. Michaelis in *periculo maris*, *Heracl.* liber de vitis S. S. patrum: v. *Montfauc.* bibl. bibliothecar. MSS. p. 516. *A.* 1214. *E.* 1222. *B.* 1239. *E.* 1269. *B.* 1343. *A.* et 1360. *D.* tum in bibl. regis Angliae, *Heraclidis Cappadocis* episc. vita SS. patrum; ib. p. 628. *D.* ibid. pag. 630. *E.* in ead. biblioth. *Heracl.* epist. ad Lausum. *Harl.*

X. *Hera-*

qq) Vide supra §. 8.

X. *Heraclidae varii, plus quam quinquaginta* [rr]).

Heraclides, *Aegypti* episcopi duo, qui interfuere concilio Tyrio a. C. 335. Incertum vnus ne ex his quem videas memorari in concilio Sardicensi a. 347.

Heraclides *Aenius*, Thrax, qui cum fratre Pythone, Cotyn Thraciae tyrannum interfecit, Platonis discipulus. *Laert.* III. 46. [*Demosth.* contra Aristocrat. pag. 659. tom. I. ed. Reisk.] *Aristoteles* V. 10. Politic. *Philostratus* de vita Apollonii VII. 2. pag. 280. et ad hunc notae eruditissimi Olearii. [supra, vol. III. pag. 176.]

Heraclides, *Agathoclis* filius. *Polyaen.* V. 3. 4.

[?] Heraclides, *Alexandrinus* siue Callatianus, cognomento Lembus. *Laert.* V. 64. Infra, in *Lembus*.

Heraclides, *Alexandrinus* grammaticus ab Eustathio laudatus et fortasse ab Ammonio de different. vocum atque Etymologici magni auctore in Δῦλος [ss]). vide *Ionsium* p. 173. Incertum, idemne Heraclides Alexandrinus cuius Περσικὰ ἰδιώματα memorantur *Laertio* V. 64. [v. supra, vol. I. p. 513.]

Heraclides, *architectus*, infra in Tarentino.

Heraclides, ἀστρολογουμένων scriptor. *Laert.* V. 64. [supra, vol. IV. pag. 154.]

Heraclides, *Atheniensis*, infra in Hierophanta.

Heraclides, *Azotensis* in Palaestina episcopus, qui interfuit concilio Chalcedonensi a. C. 451.

Heraclides *Bargyleites*, dialecticus, qui contra Epicurum scripsit teste *Laertio V.* 64. [supra, vol. III. p. 627.]

Heraclides, *Byzantius*, Antiochi regis ad L. Scipionem legatus, de quo *Liuius* XXXVII. 34. seq. [*Polybius* ex historiis excerpt. legatt. LXXII. pag. 683. tom. II. ed. Ernest. et XXIII. ibid. p. 565. 567. sqq. add. c. CXXXVIII. et CXL. ib. p. 793. sqq.]

[Heraclides *Byzantius*, alius, princeps Byzantiorum ciuium, qui, partibus Atheniensium fauens, vna cum Archebio, vrbem suam, Lacedaemoniis tum subiectam, circ. Ol. 97. 1. in Atheniensium societatem et ditionem redegit. v. *Demosth.* orat. contra Leptin. tom. I. p. 475. ed. Reisk. s. §. 48. p. 60. sq. ed. illius orat. a *Frid. Aug. Wolfio*, V. C. cuius notam p. 280. sq. conferes, curatae docteque illustratae. *Harl.*]

Heraclides, *Callatianus* siue Alexandrinus, cognomento Lembus. *Laert.* V. 64. Infra in *Lembo*.

Heracli-

rr) Add. supra, vol. I. p. 192. sq. *Harl.*

*) *Voss.* Hist. Graec. lib. II, cap. 19. *Caue* Histor. lit. ad a. 401.

ss) [*Heraclides* ἐν πρώτῃ περὶ καθολικῆς προσῳδίας citatur ab Ammonio in Νῦν, p. 99. ed. Valck. et p. 125. in voc. Σταφύλη citatur Ἡρακλείδης ὁ ἡμέτερος, et pag. 73. in voc. Ἱκέτας citatur ille simpliciter. *Harl.*]

Heraclides, *Cilix.* v. supra vol. I. pag. 513. *Harl.*]

Heraclides, *Clazomenius*, rhapsodus. Plato, Ione extremo.

Heraclides, Clazomenius, dux Atheniensium, *Aeliano* XIV. 5. Var. Hist. memoratus.

Heraclides, *comicus.* *Zenobius* Centur. VI. prouerb. 34. Athenaeus. [supra, vol. II. p. 449.]

Heraclides, *Cretensis*, περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πόλεων citatur ab Apollonio Hist. mirabil. c. 19. Sed Κριτικὸν pro Κρητικῷ legit praestantiss. Olearius p. 612. ad Philostratum.

Heraclides, *Cumanus*, rhetor, cuius Τέχνας *Laërtius* V. 64. memorat.

Heraclides, *Cumanus*, cuius παρασκευαστικὸν, siue de epulorum apparatu, laudat Athenaeus. Τὰ Περσικὰ praeter Athenaeum memorat *Laërtius* V. 64. testatus quinque libris constitisse. *Fabr.* Sed plures *Heraclides*, *medici*, vberius recensentur infra, in Elencho medicor. vett. in vol. XIII. pag. 177. sq. *Harl.*

Heraclides, *Cumanus*, alter, rhetor, cuius Τέχνας idem *Laërtius* loco laudato celebrat.

Heraclides, *Demetrii* F. discipulus Lyconis, peripatetici. *Laërt.* V. 71.

Heraclides, *dialecticus*, supra in Bargyleite.

Heraclides, *Ephesius* episcopus, a Chrysostomo ordinatus accusatusque in synodo ad Quercum a. 403. Is ipse, de quo supra §. IX. dictum. *Fabr.*

[Heracles, siue Heraclides, *Ephesius*, medicus s. chirurgus. v. infra, vol. XII. pag. 641. med. *Harl.*]

[*] Heraclides, quem λιγυρὸν siue suauem, (non *Ligurem*, vt Meursius diss. de Heraclidis tom. X. Thesauri Gronov. p. 616.) *Epigrammatum* poetam laudat *Laërtius* V. 64. Perpauca hodie Heraclidis *Sinopensis* epigrammata in Anthologia supersunt libro III. tit. 2, 3. et 22. [in *Brunck.* analect. vett. poet. gr. tom. II. p. 261. *Harl.*]

Heraclides, *Erythraeus*, Chrysermi discipulus, medicus Herophileus, qui Strabonis aetate vixit, Apollonii Muris συσχολαστής. Librum septimum de Herophili secta laudat Galenus de arte medica c. 1. qui omnia Hippocratis scripta ab eo illustrata alibi testatur. [infra, in vol. XIII. p. 177. sq.]

Heraclides, *Euphronis* F. infra in Pontico.

Heraclides, *grammaticus.* vide in Alexandrino, Heracleote, Milesio et Mopseate. [et supra, vol. I. p. 194.]

[Heraclides *Gyrtonius*, Thessalici equitatus praefectus. *Polyb.* Histor. libr. XVII. 18. t. II. p. 483. ed. Ernest. *Harl.*]

Heraclides, *Heracleotes*, Ponticus. infra in Pontico.

Heracli-

Heraclides, alter, eius civis, qui πυῤῥίχας καὶ φλυαρίας scripsit teste Laertio V. 63. Artemidor. IV. 65. Suid. in Λέσχαι et Ἡρακλείδης ubi scilicet Λέσχας illas tribus libris genere sapphico ac phalaecio varias difficiles pertractasse quaestiones: Heraclidem vero hunc multa alia scripsisse epica poemata, et Didymi Alexandrini fuisse auditorem, adversarium Apri ex Aristarchi schola grammatici, et ludum litterarium habuisse Romae Claudii ac Neronis temporibus.

Heraclides, *Heracleensis* (τῆς ἄνω Ἡρακλείας in Arcadia) episcopus, qui conciliis Ephesinis interfuit a. C. 431. 449. et Chalcedonensi a. 451.

Heraclides, *Herophileus*, medicus: supra in Erythraeo.

Heraclides, ex *Hicesii* schola medicus, ἰατρὸς τῶν ἀπὸ Ἱκεσίου *Laert.* V. 64. [v. infra, in vol. XIII. p. 177.]

Heraclides, *hierophanta*, Atheniensis, cuius mentio apud *Philostratum* lib. II. de Vitis Sophist. p. 601. in vita Apollonii Atheniensis.

Heraclides, *Hippocratis*, pater. Vide *Stephanum Byz.* in Κῶς. *Suidam* in Ἱπποκρ. *Tzetzam* Chiliad. VIII. vers. 946.

Heraclides, *Lembus*, dictus a λεμβευτικῷ, quem scripserat λόγῳ, ut docet *Laertius* V. 64. Eius διαδοχὴν siue Epitomen operis Sotionis de successione philosophorum sex libris compositam, et epitomen vitarum Satyri intercidisse dolendum est. De aliis eius scriptis *Meursius* diss. de Heraclidis tom. X. thesauri Gronov. pag. 613. seq. Huius esse librum de incredibilibus, qui sub Heracliti exstat nomine, suspicabatur Tho. Gale. Plura de hoc Heraclide *Vossius* in Hist. Graecis. et *Ionsius* lib. II. c. 11. qui non multo post Archimedem vixisse notat. [v. supra, vol. I. p. 194. sq. et IV. p. 182. XIV.]

Heraclides, *Ligur* nullus. vide supra in *Epigrammatum* scriptore.

[P] Heraclides, *Lycius* Adriani, Chrestri et Aristoclis auditor, sophista, qui scripsit πόνου ἐγκώμιον *laudes laboris*, teste *Philostrato* lib. II. Sophist. p. 618. De eius Niceta emendato siue κεκαθαρμένῳ ex eodem Philostrato etiam Suidas in Ἡρακλείδης. [vid. supra, vol. VI. pag. 130.]

Heraclides, *Macedo*, pictor. Plin. XXXV. 2.

Heraclides, *Magnesius*, cuius Μιθριδατικὰ memorat *Laertius* V. 64.

[Heraclides, *Manichaeus*. v. vol. VII. p. 319. et in Photii narratione etc. edita ex cod. *Coislin*. CCLXX. a *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 357. med. *Harl.*]

Heraclides, *Milesius*, grammaticus, Eusthathio laudatus. vide *Ionsium* lib. II. c. 11. p. 173. [supra, vol. I. p. 335.]

Heraclides, *Mopseates* Cilix, citatus ab Athenaeo VI. p. 234. Meminit et Stephanus Byz. in Μόψυ ἑστία, qui grammaticum adpellat.

Heraclides, *Nyssenus* episcopus circa a. C. 440. cuius Epistolas duas aduersus Messalianos memorat *Photius* cod. LII.

Heraclides, *Odessita*, Ponticus Thrax, historiographus. Steph. in Ὀδησσός.

Heraclides, *Oxyrinchites*, idem cum Lembo. vide Suidam.

[Heraclides, *Peripateticus*. v. vol. III. p. 495. *Harl.*]

Heraclides, *Phocaensis*, sculptor. *Laert.* V. 64.

Heraclides, *pictor*. Supra, in Macedone.

Heraclides, qui paraenesei carmine scripsit, unde ποιητικὸς *Laertio* V. 64.

Heraclides, Heracleotes *Ponticus*, Euphronis F. et Platonis atque Aristotelis discipulus, de quo ad *Laertium* III. 86. seq. viri docti, Suid. in Ἡρακλείδης. *Meursius* ad Chalcidium p. 10. seq. et in diss. de Heraclide tom. X. thesauri Gronou. p. 607. seq. *Vossius* de Hist. graecis p. 45. seq. et *Ionsius* lib. I. c. 17. de Scriptoribus Hist. Philosoph. Eius opus περὶ δικαιοσύνης citatur etiam ab *Eratosthene* c. 29. Catasterism. Virum μυθώδη et πλασματίαν vocat *Plutarchus* Camillo p. 248. vbi eius σύγγραμμα περὶ ψυχῆς, atque libro de audiendis poematibus Ἄβαριν illius memorans, οὐ γὰρ μόνον, inquit, τὰ Αἰσώπεια μυθάρια καὶ τὰς ποιητικὰς ὑποθέσεις καὶ τὸν Ἄβαριν Ἡρακλείδου, καὶ τὸν Λύκωνα τὸν Ἀρίστωνος διερχόμενοι, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ τῶν ψυχῶν δόγματα μεμιγμένα μυθολογίᾳ μεθ' ἡδονῆς ἐνθυσιῶσι. *Fabr.* Conf. supra, vol. I. p. 193. sqq. ibique not. ibid. p. 513. sq. LXI. vol. III. p. 495. vol. VI. p. 369. infra, in vol. XIII. pag. 177. in elencho medicorum vett. et saepius. v. indic. h. v. De eius libro, περὶ τῆς ἄπνου, siue de exanima muliere, in vitam reuocata, v. *Bonamy* de vita Empedoclis, in Mémoir. de Littérature de l'Acad. des I. et B. L. tom. X. et germ. vers. ab *Hissmanno*: in Magazin für die Philosophie etc. tom. II. p. 207. sq. add. *Buirette*: in Mémoir. cit. tom. X. p. 19[illegible] sqq. — Per transennam memorabo codd. Heraclidum prouti deprehendi illos in catalog. MSSt. nominatos. *Heraclidis Pontici* fragmenta de rebus politicis, siue de rebus publicis *Paris.* in bibl. publ. codd. MDCLVII. 7. MDCXCIII. 4. et MDCXCIV. 2. it. *Florent.* in bibl. Laurent. cod. XIX. 5. plut. 60. et cod. XXVI. 4. v. *Bandin.* catal. codd gr. Laurent. II. p. 609. sq. (vbi is notat, initium et finem concordare cum editis gr. et lat. in Gronou. Thes. gr. antiquitt. vol. VI. p. 2821. sqq. ed. Venet. excepto capite, Κορκυραίων inscripto p. 2832. quod in cod. legitur Ταραντίνων, ab edito prorsus diuersum,) et p. 686. — Ibid. in cod. VIII. 10. plut. 86. sunt dicta quaedam Heraclidis sententiola. v. *Bandin.* l. c. III. p. 319. sq. — Sec. *Montfaucon.* bibl. bibl. MSS. p. 6. C. in bibl. *Vaticana,* Heraclidis libri duo, (sic citatur opus:) — p. 498. *D. Heraclid.* de rebus poeticis, *Mediolani* in bibl. Ambros. p. 632. *A.* *Heraclid.* Pontici (vel

potius

potius Heracliti) allegoriae in Homerum, in bibl. regis Angliae. — *Heracl.* libellus de politiis, gr. et lat. ex ed. *Nicol. Cragii*, f. l. 1589. 4. apud Sanandream, cum Cragii libr. de republ. Lacedaemonior. Conf. *Saxii* Onom. lit. I. p. 82. et quos ille laudat. *Harl.*

Heraclidae Pontici Fragmenta de rebus publicis. Edidit e codd., ex antiquis auctoribus et ex ingenio emendauit, atque commentario perpetuo primus illustrauit Dr. *Georg Dav. Koeler*, Rector Gymn. Detmold. Addita est versio germanica. Hal. 1804. 8. Editor p. XV. sq. de Heracl. Pont. aetate, vita et indole copiose disputauit.

Heraclides, *Ponticus*, alter, [v. vol. II. p. 122.] itemque tertius, de quibus supra in Heracleote et Odessita.

Heraclides, *pugil. Plutarch.* Sympos. p. 314. *Aelian.* XII. 26. Var.

Heraclides, *rhetor*, supra in Cumano.

Heraclides, *Sarapionis* F. idem cum Lembo, de quo supra.

[Heraclides, *scepticus.* v. supra, vol. III. p. 622, *Harl.*]

[†] Heraclides, *sculptor*, supra in Phocaënsi.

Heraclides, *Sinopensis*, supra in epigrammatum scriptore.

Heraclides, *Soranus.* Etymologicum magnum in Αημώ.

Heraclides, *Syracusanus*, cuius ὀψαρτυτικὸν siue de re culinaria saepe laudat Athenaeus. Nescio, idem ne, cuius librum περὶ θερμῶν citat idem XIV. p. 647. *Fabr.* In fragmento Stephani Byzantini, a *Montfauc.* in bibl. Coislin. ex cod. *Coisl.* CCXXVIII. p. 281. sqq. publicato, p. 282. ex Theopompo, libr. XL. *Heraclides*, praefectus vrbi, citatur. *H.*

Heraclides, *Tarentinus*, homo malus, qui Philippum Macedonem ex moderato rege acerbum et immanem reddidit, teste *Polybio* Excerpt. libri XIII. tt) Idem, cuius mentio apud *Aeschinem* Orat. contra Ctesiphontem uu). *Liuium* XXXI. 10. et XXXII. 5.

Heraclides, *Tarentinus*, architectus, qui in Philippi regis, Persei patris, gratiam Rhodiorum classem accendit. *Polyaenus* V. 17. 2.

Heraclides, *Tarentinus*, medicus empiricus, *Laert.* V. 64. Manteae Herophilei discipulus, de quo infra libro VI. [cap. 9. vol. XIII. p. 177.] Vide sis interim *Meursium* diss. de Heraclidis tom. X. thesauri Gronou. p. 614. seq. *Menagium* ad Laertium p. 227. seq. *Ionsium* lib. II. c. 11. p. 172. *Harduinum* ad Plin. etc. *Fabr.* Conf. supra, vol. VIII. p. 15. ibique a me adnotata: quibus add. *Lambec.* comm. VI. part. 2. p. 203. de cod. Diosco-

tt) Histor. cap. I. tom. II. ed. Ernest. pag. 551. et Excerpt. ex Polybio de virtutibus et vitiis ex libro XVI. tom. III. pag. 58. *Harl.*]

uu) [Sed *La Croze* in epistola ad Io. Alb. Fabric. (in Thesauro epistol. Lacroziano, tom. III. pag. 132.) h. l. obseruauit σφάλμα μνημονικὸν, et „*Heraclides*, ait, ille, cuius Aeschines meminit orat. contra Ctesiphont. is esse non potest, de quo Liuius et Polybius, neque id patitur ratio temporum, quum prior sub Philippo, patre Alexandri floruerit, posterior sub Philippo, patre Persei, vltimi Macedonum regis.“ *Harl.*]

Dioscoridis caesareo V. in quo inter imagines XIV. illustrium vett. medicorum graecorum est quoque imago *Heraclidae Tarentini. Harl.*]

[Heraclides, *trapezita. Demosth.* in Παραγραφῇ πρὸς Ἀπατούριον, p. 894. tom. II. edit. Reisk. et in orat. adu. Olympiodor. ibid. p. 1171. *Harl.*]

Heraclides, *Tarsensis*, stoicus, Antipatri discipulus in patria. *Laert.* VII. 121. *Suid.* in Ἀμπλάκημα. [supra, vol. III. p. 564.]

Heraclides, *Tritaeus*. Etymolog. magnum in Τρέαινα.

Heraclides, *Thyatirenus*, tragoedus. Artemidor. IV. 35.

Heraclides, *Thyneos* Aegypti episc. qui concilio Ephesino a. C. 431. interfuit.

Heraclides, episcopus *Tituensis*, in Pamphylia, qui interfuit concilio CPol. a. 381.

Omitto dicere de *Heraclidis*, Herculis posteris eorumque inter Graecos gloria et rebus gestis, de quibus iuuabit consulere *Meursium* de regno Laconico cap. 7. (tom. V. thesauri Gronou.) et Bacheti Meziriaci animaduersiones recusas in Belgio, [Hagae Comit. 1716. 8. tom. II. p. 365. sqq.] quibus epistolas Ouidii erudite illustrauit.

XI. IOANNES MOSCHVS vv) cognomento Εὐκρατᾶς ww), (vnde corruptum *Eucratae* vel *Euirati* nomen concinnauere alii,) monasticam vitam in coenobio S. Theodosii xx) Hierosolymis et in deserto ad Iordanem et in noua S. Sabae laura coluit, Κανονάρχου siue praecentoris etiam officio functus, vt ipse testatur cap. 50. Hic post visitata temporibus Tiberii et Mauritii imperatorum yy) per longinquam peregrinationem quam plurima Syriae et Aegypti atque Occidentis etiam monasteria, animum ad scribendum adpulit, notissimumque illum librum de vitis monachorum illius aetatis vsque ad Heraclii zz) tempora fabulosis non

vv) Ἰωάννης μὲν ὄνομα αὐτῷ, ἐξ ἐπικλήσεως δὲ ἐλέγετο ὁ τοῦ Μόσχου. *Photius* cod. CXCIX. Sic *Io. Moschi* dicendus esset; sed *Io. Moschus* dicitur, vt Apollonius Molo, Athenodorus Sandon, Apion Plistonices, Herodes Atticus, pro Attici, Plistonices, Sandonis, Molonis. Vide *Valesium* ad Ammian. XIV. 8. Non igitur credibile est, quod Rosweidus prolegom. 12. in Vitas Patrum, Moschum a natione ita dictum suspicatur. Ioannis nomen solum scriptor ipse exprimit c. 77. *Dixit mihi Sophronius: vere, Abba Ioannes, hodie nihil vltra studeamus. Haec ergo scripsimus, vt et vos pariter aedificemini. Fabr.* Conf. de illo *G. I. Voss.* de Histor. gr. II. c. 25. p. 220. *Caue* in SS. eccles. hist. litterar. I. p. 581. sq. *L. Ell. du Pin* nouv. biblioth. tom. VI. pag. 17. *R. Ceillier* Hist. gen. des aut. eccles. tom. XXVII. pag. 610. *Hamberg.* zuverläss. Nachricht. III. p. 469. sqq. *Saxius* in Onom. lit. II. p. 67. sq. qui eum, duce Photio, nominat *Ioannem Moschi scil. filium. Harl.*

ww) Apud *Cotelerium* tom. II. Monument. p. 341. Ἰωάννου τοῦ Εὐκρατᾶ βίβλος ἡ ἐπιγεγραμμένη λειμών. [et ita ab ipso Caueo, l. c.] Confer *Cotelerii* notas p. 655. et tom. I. p. 795.

xx) *Photius* Cod. CXCIX.

yy) Vide Moschum in prato cap. 112. 127. 155. Photium ibid.

zz) *Photius* Cod. CXCVIII.

non destitutum narrationibus, composuit ad *Sophronium* sophistam, discipulum [a]) et itinerum comitem, (deinde patriarcham Hierosolymitanum,) quem *ἱερὸν καὶ πιστὸν τέκνον* adpellat in praefat. et fratrem c. 92. et 135. atque abbatem fratrem c. 102. meminitque iterum cap. 21. 69. 110. 111. 113. 157. 162. et 77. vbi Stephanum sophistam cum illo frequentasse se testatur. Passim inuehitur in haeresin Seueri Acephali, neque abnuit, se profecisse ex aliorum scriptis, quae ante illud tempus de monachorum vita et gestis exstabant. Sic capite 55. laudat *βιβλίον γεροντικόν*, et cap. 112. *Καὶ ἀναγινωσκόντων ἡμῶν εἰς τὸ παραδείσιον τὰ ἀποφθέγματα τῶν ἁγίων πατέρων.* Diem obiisse supremum a. C. 620. a Ioanne Bollando adnotatum reperi.

Titulus libri: *Pratum*, *viridarium*, *nouus paradisus*, *λειμὼν* seu *λειμωνάριον* et *νέος παράδεισος* siue *νέον παραδείσιον* [b]). In editis codicibus absoluitur capitibus CCXIX.

 quum

a) *Photius*: *τὸ παρὸν σύνταγμα γράφει καὶ προσφωνεῖ Σωφρονίῳ ἢ Σωφρονᾷ τῷ οἰκείῳ μαθητῇ καὶ ἐγχειρίζει αὐτῷ τοῦτο τὴν τοῦ βίου μέλλων ἐφίστασθαι πρὸς τὰ ἀμείνονα προτεθειμένος μεταβολήν.* *Ioannes Antiochenus* a Cotelerio editus tom. I monument. p. 167. *ἡ τοῦ ὁσίου Ἰωάννου πρὸς τὸν μαθητὴν Σωφρόνιον, ἤτοι ὁ νέος παράδεισος.* Neuter Sophronium illum monet fuisse eumdem cum patriarcha Hierosol. Nihilominus eumdem esse non dubitarunt Patres secundae Nicaenae synodi, Io. Damascenus et Nicephorus, sed qui Sophronio ipsi *λειμωνάριον* perperam velut auctori tribuunt, vt mox infra dicetur.

b) *Cotelerius* tom. I. monument. p. 748. *Lambecius* VIII. p. 399. *Fabr.* De cod. caesar. XLIII. 2. p. 844. sqq. ed. Kollar. Ille autem cod. duplicem habet praefationem: prior continet vitam Io. Moschi, ab anonymo conscriptam; posterior autem est ipsius Io. Moschi ad Sophronium. In eod. vol. pag. 815. seq. *Lambec.* recensuit cod. XXXVIII. in quo est nr. 24. ex *Io. Moschi* Limonario cap. 78. continens narrationem stupendi miraculi [seu mirae fabulae Milesiae,] puellae mortuae, quae exspoliatorem suum detinuit, nec eum relaxare voluit, donec is promitteret, se monachum futurum. Inscriptio et principium est: *περὶ τοῦ τυμβωρύχου λόγος ὠφέλιμος ἐν τῷ Γεροντικῷ* etc. Add. in eod. vol. p. 576. notam *Lambec.* qui adtulit testimonium Leontii de Moscho et Sophronio, auctoribus prati spiritualis. — In cod. CLXV. nr. 21. et 22. duae narrationes ex *Io. Moschi* prato spirituali; excusae in *Herib. Rosweidi* vitis patrum, ed. Antwerp. 1628. fol. p. 866. et 914. — fragmenta quaedam, in cod. caesar. CLXVI. 1. — Excerpta ex eo, in Ioannis patriarchae Antioch. eclogis asceticis, in cod. CCXLI. 1. v. *Lambec.* IV. p. 585. et 587. vol. V. p. 222. sqq. — *Florentiae* in bibl. Laur. cod. III. nr. 4. *Ioannis τοῦ Εὐκράτου* pratum spirituale: in quo cod. enarratio diuiditur in capita CCC. Sed codex nonnulla capita, quae sub vno tantum numero in editione comprehenduntur, in plura subdiuisit, obseruante *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 471. — In eod. cod. nr. 6. (et in cod. *Coislin.* CCXXXII. teste *Montf.* in bibl. Coisl. p. 295.) est *nouus Paradisus D. Daniel. Scetiotae.* v. *Bandin.* l. c. — *Venetiis* in cod. Naniano XLII. 5. *Io. Moschi* Limonarium, quod in hoc cod. constat capp. CLXV. v. cat. codd. graec. Nanian. p. 52. sq. in eod. cod. nr. 4. Palladii opus dicitur *nouus Paradisus*. vid. supra in notit. codd. Palladii Lausiac. hist. — *Taurini* in cod. quondam regio C. sine nomine quidem auctoris, Io. Moschi Limonarium: inc. *ἀρχὴ τῶν διηγήσεων.* v. cat. codd. gr. Taurin. p. 187. — *Paris.* in bibl. publ. cod. CMXVI. nr. 2. *Io. Moschi* pratum spirituale: primum tamen folium desideratur: idem in cod. MDCV. 2. et in cod. *Coislin.* CCLVII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 504.) in *Paris.* cod. MDXCIX. 2. *Io. Eucratae* spirit. pratum: deest autem finis. — in cod. MMDCCXXXI. 8. *Io. Moschi* oratio funebris inedita, in laudem Lucae Notarae, magni Ducis. — in cod. *Coisl.* CCCLXX. sine auctoris nomine, centum et quinque capp. spiritualia, quorum maxima pars deest initio. v. *Montf.* bibl. Coislin. p. 573. sq. *Harl.*

quum Photius CCCIV. διηγήμασι constantem legerit. Sed idem testatur, sua iam aetate fuisse codices alios [!] aliis auctiores c), et in nonnullis διηγήματα siue narrationum capita CCCXLII. In margine codicis MS. Margunii vocatur λειμωνάριον. Vide *Rosweidum* p. 20. prolegomenon ad Vitas Patrum.

Prodiit primum typis exscriptus *italice*, nescio quo interprete, cuius editionis Lipomanus facit mentionem. *Fabr.* *Fossius* in cat. bibl. Magliabech. tom. II. col. 817. sq. recensuit opus: *Vitae SS. patrum;* italice Vicentiae 1479. fol. min. pars prima adscribitur Hieronymo; secunda Eradio; tertia Io. Monacho; quarta Leontio, episcopo Neapoleos in Cypro; quinta Theophilo, Sergio et Elchino: quibus additur *Pratum spirituale Ioannis Euirati* ad Sophronium, ex latino Ambrosii Camaldulensis italice redditum a *Feo Belcario* etc. tum aliam edit. Venetiis 1488. fol. min. (et Venet. 1634. 4. v. *Paiton.* l. c. pag. 139. sq.) col. 818. sq. partim vberius recensuit. — *Paitoni* in Bibliotheca degli Autori antich. gr. e lat. volgarizz. tom. II. sub voc. *S. Girolamo* p. 135. sqq. multas Hieron. vitarum SS. patrum versiones enumerat italicas, quarum multis addita est versio *Prati spiritualis* italica, (col Prato spirituale, riscontrate col latino et in lingua Toscana ridotte etc.) Venet. 1542. fol. (in exemplaris fine notatam fuisse edit. primam 1475. monet Paiton.) — ibid. 1557. fol. — 1565. 4. — 1568. 4. — 1569. fol. — 1579. 4. — col *Prato fiorito.* Venet. 1580. 4. — correct. a *Io. Mar. Verdizotti*, ibid. 1585. 4. — emendat. ibid. 1589. 4. — 1605. 4. — Bresciae 1619. 4. Venet. 1620. 4. — col Prato spirituale, di nuouo in questa vltima impressione corrette et emendate — il Paradiso etc. Venet. 1623. 4. — 1668. 1672. 1678. 4. Florent. 1731. 4. in tom. II. curante *Domenico Maria Manni*, qui apud Paiton. p. 141. adnotauit, ab *Ambrosio Camaldulensi* e graeco in latinum sermonem translatum fuisse *Pratum spirituale*, a. 1422. *Harl.*

Deinde *latine* ex *Ambrosii* Camaldulensis interpretatione, in tomo septimo *Aloysii Lipomani*, Venet. 1558. 4. Et inde recusus seorsim Coloniae 1583. et plus simplici vice in Bibliothecis Patrum. Idem libri decimi locum occupat in vitis patrum Heriberti Rosweidi, qui etiam notas breues addidit, Antwerp. 1615. Lugd. 1617. Antwerp. 1628. fol.

Graece et *latine* denique lucem vidit in auctario Bibl. patrum Ducaeano Paris. 1624. tom. II. p. 1057. et in Bibliotheca patrum Paris. a. 1644. 1654. tom. XIII. Sed graeca plurimis capiti-

c) *Phot.* καὶ τὰ διηγήματα δὲ οὐχὶ τὸν ἴσον ἀριθμὸν ἐν πᾶσιν εὑρήσεις τοῖς βιβλίοις διασεσωσμένα, ἀλλ' ἔν τισι καὶ εἰς δύο καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριακοσίοις διηπλωμένα· τοῦτο μὲν ἐνίων κεφαλαίων ἐπὶ διαιρέσει τοῦ ἀριθμοῦ συναυξομένου, τοῦτο δὲ καὶ διηγημάτων ἔστιν ὧν προστεθέντων. Mentio huius operis etiam in quaestionibus Anastasii qv. 60. p. 398. vbi locus adfertur ἐν τῷ λειμωναρίῳ. Praeterea in vita Gregorii M. scripta a Ioanne Diacono circa a. 872. et apud Surium 12. Martii obuia, lib. II. c. 45. *Nihilominus ex libro qui a Graecis λειμὼν dicitur, a Latinis vero intelligitur* Campus *vel* Pratum, *praeceptor meus inter alia toto orbe diffamata iam miracula interpretatus est mihi scribens: Enarrauit nobis presbyter nomine Petrus, de S. Gregorio etc.* ex Moschi cap. 192. Et lib. IV. cap. 63. *Sed ne solis verbis tanti praesulis humilitas inculcari credatur, superest, vt Graecorum relationibus ad me nuper interpretatis eadem patris humilitas viuis operibus demonstretur. In quibus videlicet ita refertur: Enarrauit nobis abbas Ioannes Persa* etc. ex Moschi cap. 151.

capitibus *) trunca, ex MSS. codicibus, vno bibl. regiae, MMCCCCLXIV. et tribus Colbertinis suppleuit *Io. Baptista Cotelerius*, supplementaque illa graece et latine vulgauit Paris. 1681. 4. tom. II. monumentor. Ecclesiae graecae p. 341-456.

[F] *Paschasius Auriacus* (d'Orange) ordinis minorum lector in Conuentu Insulensi non latine vertit Moschi pratum, (vt Posseuinus tom. II. Apparatus S. p. 426. tradit,) sed *gallice*, quae eius versio prodiit Louanii a. 1599. Vide *Swertii* Athenas Belgicas p. 592.

[*Io. Moschi* Historiolam de Synesio episcopo, et Euagrio philosopho, ex cod. Barocciano bibl. Bodleianae, gr. et lat. edidit *Car. Christi. Woog.* Lips. 1758. 4. v. *Saxii* Onom. lit. I. p. 468. et II. p. 68. *Harl.*]

XII. Postquam Palladii Lausiacam celebrauit *Nicephorus* VIII. 41. Hist. subiungit: *Πολλὴν δὲ καὶ Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων καὶ ἀγαθὴν ἱστορίαν περὶ τούτων (μοναχῶν) ἡμῖν καταλέλοιπεν, λειμῶνα καὶ νέον παράδεισον τὴν συγγραφὴν ὀνομάσας. Locupletem quoque et vtilem de eis* (monachis) *historiam* SOPHRONIVS Hierosolymitanus *nobis reliquit, Prati et noui Paradisi titulo, scripto ei indito.* Intelligit itaque Sophronium, qui in patriarchatu Hierosolymitano successit a. C. 629. Modesto, et a. 638. diem obiit, de cuius vita consulendus *Papebrochius* in Actis Sanctor. ad XI. Martii tom. II. p. 65. seq. vt dixi volumine superiore octauo p. 199. seq. [s. vol. IX. p. 167. sq. nr. 17. nostrae edit.] quum illius scripta persequerer. *Ioannes Damascenus* lib. I. pro imaginibus p. 328. adfert locum *ἐκ τοῦ λειμωναρίου τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν Σωφρονίου Ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων*, eumdemque repetit lib. II. p. 344. et lib. III. p. 352. In synodo secunda Nicaena a. C. 787. celebrata Actione IV. tom. III. concil. edit. Binianae adfertur idem locus *τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Σωφρονίου ἐκ τοῦ λειμωναρίου.* Et alii tres, actione V. p. 614. seq. *ἐκ τοῦ λειμωναρίου.* Quum eadem iisdem verbis in prato Ioannis Moschi legantur, satis adparet Sophronium patriarcham Hierosolym. eumdem esse cum Sophronio Ioannis Moschi discipulo, cui pratum ille suum inscripsit: deinde illam de monachis historiam, quam Io. Moschus scripserat, tributam fuisse ab aliquibus Sophronio *) tamquam auctori, non modo, quoniam Io. Moschi magistri sui itinerum operisque socius exstitit, sed insuper, quia Sophronius hoc opus publicum fecit, vt ex prologo graeco, qui operi praefixus est, notauit *Michaël le Quien* ad Damascen. tom. I. pag. 328. [add. supra, vol. VIII. p. 90. med.]

XIII. Anonymi *ἀνδρῶν ἁγίων βίβλος*, de vita ac virtute sanctorum, liber lectus olim Photio Cod. CXCVIII. digestus fuit in capita XXII. et sub singulis, totidem veluti titulis virtutum, varias narrationes ex magno *λειμωναρίῳ* siue viridario sanctorum excerptas exhibuit.

d) Desunt capita 5. 7. 9. 16. 17. 20. 21. 22. 23. 24. 26. 28. vsque ad 42. 44. 51. 59. 61. 62. 74. 75. 76. 82. 83. 84. 86. 87. 90. 91. 92. 93. 94. 96. 100. 102. 103. 104. 106. 109. 110. 111. 115. 117. 120. 121. 122. 124. 126. 128. 130. 131. 132. 137. 138. 139. 140. 144. 146. 147. 148. 151. 152. 153. 154. 157. 168. 169. 170. 171. 172. 178. 179. 180. 191. 202. vsque ad 206. 208. 209. 211. vsque ad 219. et pars capitum 8. 18. 57. 69. 105. 127 156. 163. 197.

e) Confer *Rob. Coci* censuram scriptorum pag. 423. seq. et *Aloysii Lipomanni* praefat. ad Moschum.

exhibuit. Capitis vltimi loco fuere ſententiae *Heſychii* presbyteri Hieroſolymitani, quales ad Theodulum exſtant ducentae [f]), cum Io. Pici verſione editae Pariſ. 1638. 8. et in auctario Ducaeano Bibliothecae Patrum Pariſ. 1624. [P] tom. I. p. 985. nec non in Bibliotheca Patrum edit. Morellianae Pariſ. 1654. tomo XI. Priora capita ſedecim exſtant latine interprete *Pelagio*, diacono Romano, in vitis Patrum Herib. Roſweidi, libro quinto. Capita XVII. XVIII. XIX. XX. ex *Ioannis* ſubdiaconi romani interpretatione in iisdem vitis librum ſextum occupant. Pelagio et Ioanni verſionem illam Roſweidus vindicauit ex Sigeberti cap. 115. ſeq. de ſcript. eccleſ. Neque repugno, ſi quis Pelagium hunc putet eſſe eum, qui epiſcopus Romanus fuit ab a. 556. ad 561.: Iohannem vero, qui tertius illo nomine eiusdem eccleſiae ſedem tenuit ab a. 561. ad 574. Caput XXI. videtur eſſe, quod in iisdem vitis patrum apud Roſweidum libro ſeptimo cap. 44. ex Paſchaſii diaconi romani verſione inſcribitur *de meditationibus duodecim anachoretarum*, et Roſweidus ex codice bibl. Auguſtanae, cuius apographum ab Hoeſchelio acceperat, in notis p. 521. ſeq. graece ſubiunxit, hoc titulo: *διήγησις ιβ πατέρων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελθόντων περὶ τῶν οἰκείων κατορθωμάτων.* Photius adpellat *διαλέξεις γερόντων περὶ λογισμῶν πρὸς ἀλλήλους.* Fronto Ducaeus in limine notarum ad Lauſiacam Palladii teſtatur, in antiquo membranaceo libro Mediceo et in altero chartaceo regis Franciſci I. praemiſſo Lauſiacae Hiſtoriae textui centum et trium capitum a Meurſio editae adnexum alium librum in triginta diuiſum capita titulo praefixo, in priori quidem iſto: *Τοῦτο τὸ βιβλίον λέγεται παράδεισος. Βίος τοῦ Ἀββᾶ Ἰωάννου τοῦ Θηβαίου τοῦ ἐν Λυκῷ* etc. In poſteriori vero, iſto: *ἡ κατὰ Αἴγυπτον τῶν μοναχῶν ἱστορία, εὐλογητὸς ὁ Θεός*, et ſubiectam praefationem, cuius interpretatio latina librum ſecundum de vitis patrum Rufino adtributum antecedit: *Benedictus DEVS, qui vult omnes homines ſaluos fieri.* Sed triginta illa capita latinae editioni Lauſiacae ab Herueto curatae inſerta, et in graeco-latino Ducaei Palladio vtraque lingua repraeſentata ſunt.

XIV. Non dubium eſt, multa eiusmodi olim exſtitiſſe volumina, quae iam ſub *μοναχικῶν*, iam ſub *γεροντικῶν*, iam ſub *πατερικῶν* titulo memorari video, ſaepius deſcripta et frequentibus monaſteriorum vſibus trita, in quibus ad menſam illa legi et *ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ πατερικοῦ* vſurpari conſueuerunt, vt vel ex Typico Sabae cap. 8. notum, et iam obſeruauit Cangius. *Εἰς δὲ τὴν τράπεζαν ὅλον τὸν χρόνον Πατερικὰ ἀναγινώσκονται.* Multa horum periiſſe accidit non ſolum negligentia hominum, temporisque longitudine, ſed etiam

iniuria

f) [*Heſychii* presbyteri ad Theodulum *λόγος ψυχωφελὴς περὶ νήψεως καὶ ἀρετῆς κεφαλαιώδης*, ſiue centuriae duae ſententiarum aſceticarum, *τὰ λεγόμενα ἀντιῤῥητικὰ καὶ εὐκτικά*: in: *Τῶν ἁγίων πατέρων, Μάρκου ἐρημίτου καὶ ἀσκητοῦ Νικολάου, καὶ Ἡσυχίου πρεσβυτέρου, τὰ εὑρισκόμενα συγγράμματα*, gr. ex bibl. reg. Pariſ. typis regiis ap. Guil. Morellum 1563. 8. v. *Fabric.* infra in vol. XIII. p. 753. vbi idem animaduertit, eadem Marci, Nicolai et Heſychii opuſcula latine ex verſione *Io. Pici*, claſſium inquiſitoriarum in Senatu Pariſ. praeſidis excuſa eſſe ſeparatim eod. anno 1563. Pariſ. ap. Audoenum Paruum, et exſtare quoque latine ex Pici verſione, in Bibl. patrum edit. Lugd. tom. V. et XII. Ibidem ſcripſit, exſtare gr. et lat. in Bibl. patrum Morelliana a. 1644. At *Ittig* de biblioth. patrum p. 106. ſe, profitetur, illam editionem non vidiſſe; contra copioſe recenſet edit. 1654. ad p. 136. obſeruat, in tom. XI. fin. ineſſe *Heſychii* presbyteri, ad Theodulum, ſermonem compendioſum animae perutilem, Pico interprete. *Harl.*

iniuria, vt de Constantino Copronymo narrant Theophanes et Cedrenus, omnes eiusmodi libros flammis ab ipso datos, fortasse quod nonnulla etiam in ipsum et factionem [?] eius iactata patrum dicta continerent. Ὅσα δὲ εὗρεν μοναχικὰ καὶ πατερικὰ βιβλία, πυρὶ κατέκαυσε g). Tulerunt tamen nonnulla aetatem, exstantque tam in codicibus MSS. quam in libris editis. Huc enim pertinent praeter βίβλους τῶν πατέρων, quas iam memoraui, ampla et insignis collectio, quam *Apophthegmata patrum* inscripsit graeceque e codice regio MMCCCCLXVI. edidit cum latina versione sua *Io. Baptista Cotelerius* tom. I. ecclesiae graecae moniment. p. 338-712. Paris. 1677. 4. Lectu minime indignam hanc de ἀσκήσει dictisque et factis patrum ἐκλογὴν profiteor, licet frigida nonnulla in illis et absona possint lectoribus sanis merito videri. Sed alia in iisdem cogitata sunt egregie, verissimeque pronunciata, suscepta pie, facta prudenter. Breuiorem eiusmodi de sententiis patrum eremitarum συναγωγὴν ex γεροντικῷ aliquo excerptam habes latine in *S. Petri Coelestini* papae *quinti* Opusculo quinto, tomo V. Bibliothecae patrum edit. Lugd. p. 802-813. In bibliotheca Seguieriana, quae hodie Coisliniana est, plura eiusmodi γεροντικὰ patrum sententias complectentia, (quale laudatur a. Io. Moscho c. 55. et 212.) exstant manu exarata graece, vt constat ex catalogo eius codicum graecorum *Montfauconiano* p. 111. et 197. sqq. de Niconis collectaneis etc. p. 200. 294. seq. 414. cod. CCXCVII. h) Ne de vitis patrum in illa bibl. dicam, praeter

g) [conf. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 471. sq. p. 506. nr. 29. II. p. 309. nr. XI. et in aliis bibl. atque codd. multis sunt eiusmodi collectiones. *Harl.*]

h) Patericum; *Mosquae* in cod. synod. XI. v. *Matthaei* notit. codd. gr. bibl. Mosquens. tom. I. p. 27. ed. Lips. in 8. et p. 15. sqq. ed. Mosq. 1776. in fol. vbi copiosius recensetur ille codex. — *Venetiis* in bibl. *Nanianae* cod. XCIII. geronticum quoddam; cod. XCVII. Geronticum et *apophthegmata* patrum, disposita ordine alphabetico; cod. XCIX. CI. CII. CIII. Sylloge ἐκ τῶν γεροντικῶν λόγων, καὶ ἐκ διαφόρων ἑτέρων βιβλίων. cod. CXIII. pars Gerontici, vel prati spiritualis; CXIV. 2. fragmenta ex Gerontico. — CLXI. ex Gerontico asceticaeque narrationes et capita; e seniorum sententiis contextum opus: de quibus plura exposuit (Mingarellius) in catal. codd. gr. apud Nanios, Patricios p. 182. sq. 189. sq. 199. sq. 201. seq. 229. sq. 231. et 361. sq. — In bibl. Bodlei. in cod. *Barocc.* XII. — CXCVII. excerpta ex Gerontico. — ib. in cod. *Cromwell.* CVII. 17. s. nr. 286. cat. codd. Angliae etc. I. excerpta, s. responsa varia patrum; in cod. CXI. s. nr. 290. cat. sunt varia ascetica, in his nr. 33. collectanea ex Gerontico, et cod. CXVI. 6. s. nr. 295. cat. narratio ex Gerontico: — quaedam ex illo, in *Th. Gale* cod. LXXXIV. et LXXXVIII. siue nr. 5918. ac 5922. cat. etc. tom. II. — *Romae* in cod. Ottobon. Geronticum, v. *Montf.* bibl. bibliothecar. MSS. p. 184. *B.* nr. 25. — *Vindobon.* in cod. caesar. XIX. opinante *Kollario* ad Lambec. comment. III. col. 89. — in cod. CCXXXV. 19. fragmenta quaedam ascetica miscellanea ἐκ τοῦ πατερικοῦ, v. *Lambec.* V. p. 181. In eodem vol. alii recensentur codd. qui continent communes anonymorum locos asceticos, ex variorum patrum operibus collectos, e. g. cod. CCXLII. (p. 230. sqq.) CCLI. (p. 324. sqq.) — *Io.* patriarchae Antiocheni eclogas asceticas, cod. CCXLI. (p. 221. sqq. vbi etiam vid. not. Kollar.) — anonymi apophthegmata et monita ascetica miscellanea ex vitis patrum collecta, cod. CCXXXVII. 24. et CCXXXVIII. 4. (p. 196. et 204. coll. vitis patrum ab Heriberto Rosweydo lat. editis, pag. 623.) — in cod. XXXII. narratio quaedam de sene quodam ex Paterico, v. Lambec. VIII. pag. 744. sq. vbi Kollar. in not. *A.* laudat *Caui* diss. de Paterico Geronticoque primam Scriptorum eccles. historiae litter. subiectam, p. 25. et 35. — Add. *Nessel.* catal. bibl. caesar. Vindob. part. V. pag. 51. de cod. IX. p. 81. sq. de codd. XLII. et XLIV. — *Paris.* in bibl. publ. sunt in decem codd. loci communes, et in XLIV. codd. collecta et excerpta ex Gerontico et alia apophthegmata et alia ascetica. v. cat. codd. Par. regg. vol. II. indic. p. XII. *Harl.*

praeter rem tributis S. *Hieronymo* i) nec diuersis ab iis, quas sub Palladii nomine habemus. Vide eumdem catalogum p. 138. 139.

XV. IO. GEOMETRA, quem ante annos sexcentos vel septingentos vixisse opinabatur Franciscus Combefisius in notitia scriptorum tomo primo Bibliothecae Concionatoriae praemissa, Παράδεισον νέον *nouum Paradisum* inscripsit vndecentum tetrasticha sua, quibus dicta et facta celebrat SS. Ascetarum *Achillae*, *Agathonis*, *Apollinis*, *Antonii*, *Arsenii*, *Afonis*, *Bessarionis*, *Carinonis*, *Esaiae*, *Eutropii*, *Helladii*, *Heliodori* (al. *Isidori*), *Lucii*, *Matois*, *Miltiadis*, *Pioris*, *Pittaci*, *Pityrionis*, *Simonis*, *Sisois*, *Theonis et Zenonis*. Primum tetrastichon cum Fed. Morelli metaphrasi adscribam:

Ἀνθεμόεις Παράδεισος ὁ τῶν ἁγίων Χορός ἐστιν
Ὀδμῆς ἡδείης πείρατα πιμπλάμενος.
Πᾶς ἂν ὃς παθέεσσιν ἐπεπλήγει φίλον ἦτορ,
Δεῦρ' ἴτω ἀμβροσίης ἄνθεα δρεψόμενος.

[P] *Sanctorum coetus vere est Paradisus amoenus*
Vnde animis afflat suauis et almus odor.
Ergo cui affectu sunt pectora laesa profano
Huc veniat, florem carpat et ambrosium.

Graece separatim et separatim latine vulgauit Morellus Paris. 1595. 8. Graece et latine cum aliis quibusdam Geometrae hymnis recusus est hic nouus Paradisus in auctario Ducaeano tomo II. Paris. 1624. et in tomo XIV. Bibliothecae patrum edit. Paris. 1644. 1654. fol. De aliis eius scriptis dixi Volumine septimo pag. 715. seq. *Fabr.* Siue vol. VIII. p. 625. sqq. nou. edit. vbi nonnulla de illo adieci. *Harl.*

MAXIMVS MARGVNIVS, Cytherorum episcopus, variis scriptis editis sub decimi sexti septimique saeculi confinia clarus, *nouum* et ipse *pratum* de sanctorum vitis dictisque lingua graecobarbara condidit, νέον λειμωνάριον, quod Venetiis, vt puto, editum needum vidi. Citatur a Nic. Comneno Papadopoli in praenotionibus mystagogicis p. 37. qui p. 14. 25. et alibi etiam notas eius in Simeonis Metaphrastae vitas sanctorum commemorat. Ceterum est mihi

i) Confer, quae de aliis vitis patrum S. Hieronymo tributis in codice Colbertino, et partim graece versis ex iis, quae de Hilarione, Malcho, Paulo eremita Hieronymus latine scripserat, dixi Volumine VIII. p. 376. [vol. IX. p. 296. sq. nostrae edit.] nec non de Ioannis Cassiani Collationibus patrum, (cuius Epitomen Graecam legisse se Photius cod. CXCVII. testatur,) Volumine VII. p. 552. *Fabr.* [siue vol. VIII. p. 452. sqq. ed. nostrae. conf. *Fossii* catal. bibl. Magliabech. tom. II. col. 816. sqq. de *Hieronymi* etc. vitis patrum, Venet. 1483. 4. min. et s. loci ac typographi notitia 1483. fol. min. ac *Freytag.* in Adparatu litter. tom. II. p. 1140. sqq. vbi copiose recenset ed. Noriberg. per Ant. Coburger, 1478. fol. quae inter edd. Operis, quarum Rosweyd. in prolegg. in vitas patrum p. 30. sqq. viginti numerat, ordine haec quarta est. *Harl.*]

mihi ad manus liber alius eiusdem Margunii excusus Venetiis apud Antonium Pinellum et emendatus a *Theophylacto hierodiacono Tzanphurnaro*, a. 1630. 4. [k]) hoc titulo: Βίοι ἁγίων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς γλώττης ἤτοι ἐκ τῶν συναξαρίων μεταφρασθέντες παρὰ Μαξίμου ταπεινοῦ ἐπισκόπου Κυθήρων εἰς κοινὴν ὠφέλειαν. Volumen est foliorum 344. ordine mensium succincte persequens memorias Sanctorum vitasque, quae singulis diebus in ecclesiae graecae Menologiis ac Menaeis recoluntur. Huic adnexus est alius liber, nescio a quo collectus, atque graeca lingua vulgari expositus, at ab eodem Theophylacto emendatus, excususque apud eumdem Pinellum Venet. 1628. 4. in qua narrationes prolixiores XIX. de vitis Sanctorum sub nomine totidem Homiliarum continentur. Titulus est: βιβλίον ὀνομαζόμενον νέος θησαυρός. pag. 380. *Fabr.* Βίοι ἁγίων, Venet. 1603. 4. et 1621. 4. (v. bibl. *Bodlei.* libr. impressor. II. pag. 141. et catal. bibl. Barber. II. pag. 26.) — Conf. supra, vol. IX. pag. 679. inprimis infra, vol. X. pag. 536. sqq. vet. ed. vbi plura de eo dicentur. *Bayle* Dictionaire, tom. III. voc. (Maximus) *Margunius*, Evêque de Cythere. *Saxii* Onomast. liter. part. IV. pag. 22. seq. Per hanc occasionem addere liceat ea, quae *Villoison*, vir immortalis memoriae, per litteras olim me docuit. Postquam adnotauit, monachos, quando vitae monasticae se consecrant, solere nomina sua mutare, sed ea adsumere, quorum prima littera eadem sit, a qua nomen patris s. stirpis incepit: ita pergit: „*Maffei* avoit fait cette observation judicieuse dans sa savante Lettera al P. Abbate Bacchini sopra i frammenti greci dati in luce, nel tomo XVI. del Giornale de' Letterati d'Italia, e ristampati in Olanda col nome di S. Ireneo, p. 301. de ses *Rime et prose*, parte raccolte da varj libri, e parte non piu stampate, in Venezia 1719. 4. où il releve à cette occasion une erreur de Fabricius, qui avoit fait deux personnages du même *Margunio*, fameuse Evêque de Cerigo: *Un mio Codice, contente quantità di lettere greche, del decimo sesto secolo, e fra queste, 16. del Margunio, altre col nome di* Manuele, *altre di* Massimo, *che esse prese nell' esser fatto da' suoi Vescovo di Citera, benchè il dottissimo Fabricio, Bibl. graec. vol. VI.* (I. secundum nostram edit. nou. vol. VIII. p. 98.) [l]) *gli creda due personaggi. Mutan nomen i moderni greci, quando passano a dignità Episcopale, con avvertenza che il novamente preso cominci dall' istessa lettera. Cosi Manoli, ch' è il volgare,* (les Grecs moderne disent *Manoli* au lieu de *Manuel*,) *passò qui in Massimo, come altre volte Giorgio in Gennadio, e Theodosio in Teofilo.* Note. *Di costui si hanno nel corpo de' Poeti greci, gl' inni Anacreontici*, (donnés sous le titre de *Maximi Margunii*, episcopi Cytherorum, *hymni Anacreontici*, cum interpretatione latina *Conradi Rittershusii*, gr. lat. Augustae 1601. in 12.) *e si hanni i Sermoni quadragesimali, e qualche Epistola e un dialogo, che scrive però l' Allacci nell' operetta volgare, (de Processione spiritus Sti p. 252.)* οὐδὲν εἶναι τοῦ Μαργουνίου, *minime Margunii esse, ma di lui rubato; oltre molte cose scritte contra i Latini.* Praeterea Villoison plura ex Maffei epistola excerpserat, quae suo loco referam. — Ed. recent. Βίοι ἁγίων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς γλώττης, ἤτοι ἐκ τῶν Συναξαρίων μεταφρασθέντες παρὰ Μαξίμου ταπεινοῦ ἐπισκόπου Κυθήρων. Ἐνετίῃσιν, παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ. αχπε. 4. in-

k) v. ad vol. X. pag. 537. edit. vet. vbi quoque ed. Ven. 1621. 4. citatur. *Harl.*

l) Sed v. Fabric. infra, vol. X. p. 236. vet. ed. not. vbi retractauit ea, quae olim scripserat.

4. indicauit mihi per litteras cel. *Morell.* cui etiam debeo notitiam sequentis libri, siue vitarum Sctorum ex graeca in linguam Othomanicam a *Seraphino Pyssidiota* redditarum, et characteribus graecis impressarum, hoc titulo: *Σημαβὴ παχτζε ττονανμασσή. Παίνια, Σετζηλμὶς μπὴρ γερὲ Τζεμ ὀλμὸς, γιαζηλμὶς τϋρ πάζι Μιτὶν ὀλὰν Ἀζιζλερὶν Μάρτυρος Λυκχαρι, σσεχὶτ ὀλμαλαρὶ καὶν ακιττιλαρὶ, χριςὸς Ἐφέντι Ιτζὴν. Σαὴπικα Ἀγκυρα Μητροπολέτυ, Ἀταλίαχυ Σεραφεὶμ Ῥοχπαν ραχιπτὲν, σίμπι ἰλκ ἐββελῦ, πασμαῦα Βεριλτεῖ, ζηκο ἀλὰν Μητροπολυτῶν καρτζ Μασραφ ἐτμεσίηλαν. Ἐνετίησιν αψπγ. Γλυκεῖ.* 4. *Harl.*

AGAPII Cretensis *νέος παράδεισος ἤγουν βίοι διαφόρων ἁγίων* lucem viderunt Venetiis a. 1641. 4. Ex eius libro *ἁμαρτωλῶν σωτηρία* producit nonnulla graece *Antonius Arnaldus* in adpendice ad tomum tertium operis de perpetua fide ecclesiae catholicae p. 43. seq. Idem liber arabice fuit MS. in bibl. Rostgaardiana, vt ex eius catalogo p. 445. constat. *Fabr.* Conf. infra, vol. X. p. 383. §. VI. vet. ed. — *Βιβλίον καλούμενον, Νέος Παράδεισος ἐκ τοῦ Μεταφραστοῦ εἰς τὴν κοινὴν ἡμετέραν διάλεκτον μεταφρασθὲν μὲν παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητὸς, τυπωθὲν δὲ καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθὲν παρὰ Ἀνανίου Ἱερομονάχου Διακρούσου τοῦ ἐκ νήσου Κεφαλληνίας. Ἐνετίησιν, αψξδ'* 4. — *Βιβλίον καλούμενον ἐκλόγιον, τουτέστιν οἱ ὡραιότεροι βίοι τῶν ἁγίων ἐκ τοῦ Μεταφράστου Συμεῶνος ἐκλελεγμένοι, καὶ εἰς κοινὴν μεταφρασθέντες διάλεκτον παρὰ Ἀγαπίου μοναχοῦ τοῦ Κρητός. Ἐνετίησιν, Γλυκεῖ, αψπγ.* 4. — Nouissimum opus est: *Νέον ἐκλόγιον περιέχον βίους ἀξιολόγους διαφόρων ἁγίων, καὶ ἄλλα τινὰ ψυχωφελῆ διηγήματα. Ἐκλεχθὲν ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων Βιβλίων, εἰς ἁπλῆν τε φράσιν μεταγλωττισθὲν, καὶ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν, διὰ συνδρομῆς φιλοχρίστου τινὸς χριστιανοῦ, εἰς κοινὴν τῶν ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. Ἐνετίησιν. αωγ'.* 1803. *Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.* 4. Continet praeter Eclogam *μερικῶν ψυχωφελῶν διηγημάτων ἐκ τῶν τοῦ Λειμωναρίου*, p. 402-413. et quatuor narrationes, XXXVII. Sctorum ab a. 66-1686. vitas, martyriaque. *Harl.*

XVI. Quas saepius hactenus memoraui HERIBERTI ROSWEYDI m) Vltraiectini S. I. VITAS PATRVM a. 1615. fol. Plantinianis typis [P] primum Antwerp. vulgatas, atque post editionem Lugdunensem a. 1617. Antwerpiae Belgice eodem anno, et a. 1628. fol. [quam edit. *Burmann.* l. c. p. 314. refert ad a. 1618. fol. citatque *Possevini* adpar. sacr. tom. I. p. 735. Labbaeus vero de scriptt. eccles. I. p. 448. vti Fabr. ad a. 1628. *Harl.*] latine auctius recusas: eas hoc loco breuiter, ordine tamen describere placet, vt idea praeclari operis et imago distinctior lectori obiiciatur. Totum opus in libros decem distinguitur.

Libro

m) Obiit *Rosweidus* Antwerp. 1629. 5. Octobr. Quum praeter hasce vitas patrum etiam vitas sanctorum sanctarumque et eremitarum Aegypti ac Palaestinae edidisset, instituissetque acta Sanctorum integra vulgare pluribus voluminibus, hoc consilium post eius obitum deinde Io. Bollandus eiusque socii ita persecere, vt per annos fere octoginta, sex priorum anni mensium acta voluminibus XXV. in fol. tradita exposuerint. *Fabr.* Vitam scriptaque Rosweidi persequutus est *Caspar Burmann.* in libro inscripto: Traiectum eruditum etc. Traiecti ad Rhen. 1738. 4. p. 312-318. et in fine alios, in eo ornando versatos, laudat. add. *Saxii* Onomast. liter. tom. IV. pag. 185. seq. *Harl.*

Libro I. Vita *S. Pauli* eremitae, auctore Hieronymo. *S. Antonii* abbatis ab Athanasio scripta, Euagrio presb. Antiocheno interprete. *SS. Hilarionis* et *Malchi* monachorum, auctore Hieronymo. *S. Onuphrii* eremitae, auctore Paphnutio, interprete Anonymo. *S. Pachomii*, abbatis Tabennensis, auctore graeco incerto, Dionysio Exiguo interprete. *S. Abrahae* eremitae, auctore S. Ephraem Syro archidiacono, interprete Anonymo. *S. Basilii* magni, auctore Amphilochio, interprete Vrso archidiacono Rom. *S. Aephrem*, Syri, diaconi Edesseni, auctore Graeco incerto, Gerh. Vossio interprete. *S. Simeonis* Stylitae, auctore Antonio eius discipulo. *S. Ioannis Eleemosynarii*, auctore Leontio Neapoleos Cypri episcopo, interprete Anastasio bibliothecario. *SS. Epicteti* presb. et *Astionis* monachi, auctore incerto. *SS. Macarii* Romani, auctoribus Theophilo, Sergio et Hygino. *B. Posthumii*, patris quinque millium monachorum, et *S. Frontonii*, incerto auctore. *SS. Baarlam* et *Iosaphat*, auctore Io. Damasceno, ex versione Iac. Billii.

Virginum item *SS. Eugeniae, Euphrasiae et Euphrosynae*, auctoribus incertis. *Mariae* meretricis, neptis Abrahae eremitae, auctore S. Ephraem Syro, anonymo interprete. *Thaisis* meretricis, auctore incerto. *Pelagiae* meretricis, auctore Iacobo diacono, interprete Eustochio. *Mariae*, Aegyptiacae meretricis auctore Sophronio Hierosol. episcopo, interprete Paulo, diacono sanctae Neapoleos ecclesiae. *S. Marinae* virginis, auctore incerto. *B. Fabiolae*, *S. Paulae* Romanae et *S. Marcellae* viduae, auctore Hieronymo presbytero.

Libro II. Narrationes de Ioanne et aliis XXXII. monachis Aegypti, (quibus omnibus fere gemina apud Palladium et Heraclidem occurrunt,) *Rufino* Aquileiensi interprete, cui ex Hieronymi et MStorum codicum testimonio hunc librum Rosweidus tribuit.

Libro III. quem itidem Rufino ex coniectura Rosweidus tribuit, de dictis et factis monachorum Aegypti, capita 220.

Libro IV. Ex Seueri Sulpitii dialogis et Io. Cassiani Institutis et Collationibus excerpta.

[P] Libro V. Anonymi Graeci, quem olim cod. CXCVIII. legit Photius, libelli XVIII. ascetici de dictis et factis monachorum Aegypti, interprete *Pelagio*, diacono Roman. Confer, quae supra §. XIII. p. 24. seq.

Libro VI. Simile scriptum graeci Anonymi in quatuor libellos distributum et lectum olim Sigeberto Gemblacensi c. 117. de Script. eccles. interprete *Ioanne* subdiacono Rom.

Libro VII. Simile Anonymi scriptum de dictis et factis patrum monachorum, sub certos titulos digestis: interprete *Paschasio* Romano diacono.

Libro VIII. *Palladii* Helenopolitani episcopi historia Lausiaca, ex interpretatione *Gentiani Herueti*.

Libro IX. *Theodoreti* φιλόθεος ἱστορία siue religiosa historia de vitis patrum eremitarum, ex eiusdem Herueti versione.

Libro X. *Io. Moschi* pratum, ex Ambrosii Camaldulensis versione. De Palladii et Moschi scriptis dictum supra hoc capite: De Theodoreti Philotheo, in volumine septimo huius bibl. p. 434. seq.

Adpendicis loco subiicitur *Heraclidis* paradisus et *Palladii* Lausiaca incerto, sed veteri interprete, nec non *Aegyptiorum patrum sententiae* auctore graeco incerto, ex versione *Martini* episcopi Dumiensis. Toti volumini prolegomena copiosa de scriptoribus et interpretibus, singulis etiam libris copiosae de Hieronymo, Rufino, Palladio etc. praefationes praemittuntur, illustrandoque operi praeter notas eruditas passim adiectas, additum ad calcem *Onomasticon* rerum et verborum difficilium, quae in vniuersis hisce patrum vitis occurrunt, pag. 776-813.

[Secundum Burmann. l. c. pag. 317. idem Rosweid. edidit Lingua vernacula seu belgica *Vitas SSorum*, Antwerpiae 1619. 1629. et 1641. II. voll. fol. — *Siluam Eremitarum Aegypti ac Palaestinae*, cum figg. aeneis Bolswerdi. ibid. 1619. et *vitas SStarum virginum, quae in saeculo vixerunt*, cum imaginibus aereae sculpturae, addito opusc. *de statu virginitatis*. ibid. 1626. et 1642. 8. *Harl.*]

Idem Rosweidus ante *fastos* suos siue Catalogum *Sanctorum*, (quorum vitae in Belgicis Bibliothecis manuscriptae,) *cum actis praesidialibus SSorum Taraci, Probi et Andronici*, Antwerp. 1607. 8. promisit opus ingens tom. XVIII. de vitis Sanctorum vndique conquisitis et ad MSS. codices adcurate editis et emendatis: I. de vita Christi et festis eius. II. de vita b. Mariae et festis eius. III. de Sanctorum festis diebus publice sollemnibus. IV.-XV. de Sanctis mense Ianuario, Februario ceterisque mensibus per totum annum. XVI. Martyrologia variorum. XVII. illustrationum in vitas Sanctorum, libros octo. 1) de auctoribus vitarum Sanctorum. 2) de Sanctorum tormentis. 3) de imaginibus Sanctorum. 4) de ritibus ecclesiae, quorum hic mentio. 5) de ritibus profanis. 6) de tempore seu chronologia. 7) de locis seu chorographia. [P] 8) de verbis obscuris ordine alphabetico. XVIII. denique Indicum tredecim. 1) Nominum Sanctorum ordine alphabetico. 2) Sanctorum omnium cum notatione patriae, status, laureolae, temporis, loci, auctoris, vitae. 3) Index per status Sanctorum, vt religiosus, virgo, vidua, coniux etc. 4) Index per officia SS. vt apostolus, episcopus etc. 5) Topologicus per prouincias, e quibus Sancti, Italiae, Franciae etc. 6) locorum, vbi coluntur Sancti vt patroni. 7) Index Sanctorum pro curationibus certorum morborum. 8) Index Sanctorum, qui patroni certorum opificiorum. 9) nominum propriorum, hominum, locorum, vrbium. 10) Index locorum S. Scripturae, quae in vitis explicantur. 11) Index controuersiarum. 12) catechisticus et 13) denique rerum et verborum.

Hanc sciagraphiam quum conspexisset Bellarminus, cardinalis, rogasse fertur *), qua aetate is esset, qui haec tanta promitteret? atque, vbi didicit, quadraginta iam annos natum esse, quaesiuit porro, illine sit exploratum victurum se adhuc ducentos annos; tantum enim temporis requiri ad illa pro dignitate digerenda et elaboranda. Et sane centum amplius

*) *Tho. Ittigius* de Bibliothecis patrum p. 756.

plius ab eo tempore anni elapsi sunt, quo spatio vix vitas Sanctorum de primoribus sex anni mensibus a pluribus Rosweidi sociis et consilii sectatoribus recensitas editasque habemus.

[De *Aloysii Lipomanni* et *Laurentii Surii* Operibus, *Vitae SStorum*, v. supra, vol. VIII. pag. 642. not. *ii. Harl.*]

XVII. Memoranda etiam hoc loco est *Historia Christiana veterum Patrum* spisso volumine in fol. quam ante Rosweidum Parisiis 1583. edidit *Renatus Laurentius de la Barre*, Nobilis Normannus, idem, qui Tertullianum a se illustratum ibid. 1580. fol. in lucem emiserat. In hac historia continentur, perinde, vt in Rosweidi vitis patrum, latine omnia non graece:

1) Liber suppositus de vita, miraculis et adsumtione b. Ioannis apostoli, sub falso nomine *Prochori* diaconi, Christi discipuli [o]). Idem latine legitur in omnibus Bibliothecae patrum editionibus [v. cat. bibl. Leidens. p. 66.] Graece necdum lucem integer vidit: nam pars tantum exstat graece cum Seb. Castalionis versione in editione tertia Catecheseos b. Lutheri vtraque lingua editae a Mich. Neandro Basil. 1567. 8. p. 526. et in posteriore Orthodoxographorum editione Basil. 1569. fol. tom. I. p. 85. Προχόρου τοῦ ἐπὶ τοῖς χρείαις τῶν ἑπτὰ κατασταθέντος ἀνεψιοῦ Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος περὶ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου καὶ εὐαγγελιστοῦ ἱστορία. Exstat graece MS. in bibl. caesarea, sed sine nomine auctoris, vt testatur *Lambecius* lib. IV. p. 129. sq. [p]) [P] De Prochoro videndus Godfridus Henschenius in Actis Sanctor. IX. April. tom. I. p. 818. 910. De narratione illa auctores Diarii Theologici, Vnschuldige Nachrichten von alten und neuen theologischen Sachen a. 1710. p. 665. et quae pridem notaui in codice Apocrypho Noui Test. p. 816. seq. Plenam fabulis ridiculis et vix ante trecentos annos confictam explodit post tot alios Tillemontius in Ioannis euangelistae vita t. I. memor. hist. eccles. pag. 355.

2) Histo-

o) Vid. infra in SStorum elogiis et vitis, in: *Ioann. apostol. et euangel.* fin. — *Mich. Neandri* Apocryphis, ed. II. Basil. 1567. 8. accessit, qui in editione priore a 1564. 8. desideratur *Prochorus* de vita et miraculis Ioannis euangelistae, cui inserta est Apollonidis rhetoris epistola ad Myronem etc. v. infra, vol. XIII. p. 474. *Harl.*

p) De cod. CLI. nr. 26. f. p. 290. ed. Kollarii vbi Lambec. in notis 3-5. plura animaduertit citatque Baronium tom. I. annal. eccl. eiusdemque notas ad Martyrolog, roman. d. 27. Dec. aliosque; tum ipsum Martyrol. rom. d. 9. April. Idem *Lambec.* obseruat, et latin. versionem et particulam gr. editam haud mediocriter differre ab hoc cod. caesar. — Ibid. vol. II. pag. 220. meminit picturae in cod. caesar. Dioscorid. peruetustae, et aeri incisae, qua exhibetur *Prochorus*, euangelium S. Ioannis ex dictantis ore excipiens. Eiusmodi imago est quoque in cod. *Coisl.* CXCVI. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 249. — *Paris.* in bibl. publ. codd. DXXIII. 22. MCDLIV. 13. et MCDLXVIII. nr. 9. peregrinationes S. Ioannis euangelistae, atque in cod. MCLXXVI. nr. 9. vita et miracula Ioannis baptistae. — A *Montfauc.* in bibl. bibl. MSSt. p. 142. *D.* citatur *Prochorus*, graece, in quatuor codd. Vatican. et p. 471. *E. Prochorus*, (non addita nota, cuius?) tractatus optimus de adtributis, *Venet.* in cod. Marc. — In bibl. *Coislin.* cod. CXXI. nr. 56. *Prochori* in St. Ioannem euangelistam, quando scripsit euangelium; et cod. CCCLVI. ad 26. Sept. periodi et miracula S. Ioannis apostoli per *Prochorum*, eius discipulum. v. *Montf.* bibl. Coisl. pag. 196. et 422. De *Prochoro* quaedam adnotaui in Supplem. ad Introd. in hist. L. Gr. part. II. pag. 196. sq. *Harl.*

2) Historia certaminis apostolici sub falso *Abdiae* Babyloniae episcopi nomine libris XII. ex editione Wolffgangi Lazii q), adspersis in margine hinc inde breuibus notis. *Fabr.* Conf. supra, vol. IV. pag. 246. *Harl.*

3) Vitae SS. *Matthiae* apostoli, *Marci* euangelistae, *Clementis* Rom., *Cypriani* episcopi Carthag. et *Apollinaris* discipuli Petri, quales idem Lazius ediderat.

4) Libri duo *de Passione apostolorum Petri et Pauli* ad ecclesias orientales, suppositi *Lino* pontifici Romano, et primum editi Paris. 1512. fol. a Iac. Fabro ad calcem epistolarum Pauli apost. et deinde in Bibliothecis patrum, nec non in Actis Sanctorum 29. Iunii, tom. V.

5) *Palladii* Lausiaca Historia, ex versione Gentiani Herueti.

6) *Theodoreti* Θεοφιλὴς siue religiosa historia ex eiusdem Herueti versione.

7) *Theodori* Studitae sermo funebris a. C. 916. dictus in S. Platonem, Guil. Sirleto interprete, vt exstat tomo VII. Lipomanni, et apud Surium ad 16. Septembr. Idem graece et latine ex Henschenii versione occurrit in Actis Sanctor. tom. I. Maii p. 366. et graece in adpendice eius tomi p. XLVI. [conf. infra, c. 33. in vol. IX. p. 234. sqq. ed. vet.]

[P] 8) *Egesippi* libri V. de exitio vrbis Hierosolymae, subiuncta tabula concordantiarum cum libris Iosephi de bello Iudaico, ex quibus translati videntur.

9) *Pauli Orosii* historiarum aduersus Paganos libri VII.

10) *Gregorii Turonici* Historiae Francorum libri X. cum adpendice siue libro XI. alterius scriptoris, et eiusdem Gregorii de gloria martyrum libris II. et de gloria confessorum lib. I.

11) Venerabilis *Bedae* ecclesiastica historia gentis Anglorum, libris V. eiusque epitome, eodem Beda auctore, cum auctario alterius scriptoris ab a. 735. ad 766.

12) *Sigeberti* Gemblacensis chronicon ab a. C. 381. vsque ad a. 1113. cum continuatione *Roberti de Monte* a. 1186. defuncti, vnde continuatio, quae inde producitur vsque ad a. 1210. non potest agnoscere auctorem eundem Robertum, sed ab aliquo monacho Gemeticensi

q) *Wolfg. Lazius* Basil. 1552. fol. vulgauit *Abdiam*, quem pro genuino habuit, decem diuisum libris, eique praemisit Carmen heroicum de passione D. N. Iesu Christi, velut incerto veteri autore scriptum ad Donatum episcopum, sed cuius auctorem constat esse Hieronymum Paduanum. Abdiae subiunxit Lazius vitam *S. Matthiae* incerto auctore, versam; vt ait, ex Hebraeo p. 118. Historiam *Marci* euangelistae ex veteri descriptam codice pag. 128. vitam *Clementis* Romani p. 131. *S. Cypriani* p. 137. *S. Apollinaris* martyris p. 139. vitas XII. *Apostolorum*, scriptas a Ioachimo Perionio p. 148. et Seueri Sulpitii de vita *S. Martini* Turonensis libros III. Vitam *S. Nicolai* Myrensis episcopi ex Simone Metaphraste versam latine a Leonardo Iustiniano, patricio Veneto: et vitam *S. Antonii*, quam scripsit *S. Athanasius*, ex versione Euagrii presbyteri. Denique volumen claudunt Baptistae Mantuani carmina de S. Matthia apostolo, Marco euangelista, Clemente Rom., SS. Cypriano, Nicolao, Antonio et Martino Turonensi.

ticensi adiecta est, vt pulchre monuit Conradus Ianningus in dissertatione inserta tomo VII. Act. sanctorum Iunii.

13) *Adonis* archiepiscopi Viennensis Chronicon ab orbe condito vsque ad a. C. 879.

14) Martyrologium *Usuardi* cum additionibus ex martyrologiis romanae ecclesiae et aliarum, et adnotatione eorum, qui de sanctis illis meminerunt.

XVIII. *Scriptores de Vitis Patrum ac Monachorum: dubii, MSti, vel deperditi, graeci latinique* r).

[De *Agapio* v. paullo ante §. XVI. fin. *Harl.*]

Ab *Euagrio* Antiocheno episcopo, vitas SS. Patrum scriptis primo commendatas ait *Trithemius* de script. eccles. c. 85. [cuius libri editiones post Moguntinam et Basileensem 1494. plures prodierunt, quibus cunctis praeferenda est illa, quam curauit *I. Alb. Fabric.* Hamburgi 1718. *Sixt.*] quo loco Euagrium monachum cum episcopo confundit, et ex eo, quod episcopus vitam S. Antonii ab Athanasio scriptam vertit latine, ansam petiit tradendi, quod primus ille vitas Patrum scripserit. [v. supra, vol. VIII. pag. 187. seq. *Harl.*]

Euagrio Pontico, monacho, S. Macarii discipulo vitas patrum tribuerunt Gesnerus [in Bibliotheca gr. quam eodem loco et tempore cum Bibl. latina, Tiguri 1546. fol. edidit. *Sixt.*] et alii recentiores. At *Gennadius* c. XI. de script. eccles. testatur, Euagrii huius velut continentissimi et eruditissimi viri mentionem facere *librum, qui attitulatur Vitae patrum;* sed ipsum vitas Patrum scripsisse ignorauit. *Fabr.* [v. supra, vol. IX. p. 284. sqq. *Harl.*]

[*Euagrii*, antea presbyteri, deinde episcopi Antiocheni, mentio facta est huius Bibl. vol. IX. p. 284. aliorumque, hoc nomine insignitorum vol. VII. pagg. 432-435. — De *Euagrio*, patriarcha CPolitano, haud omittam commemorare, Graecos Latinosque ipsius ceu martyris memoriae sollemniori dicasse d. VI. Mart. *Sixt.*]

[P] *Petronii* Bononiensis episc. *vitas Patrum Monachorum Aegypti* memorat Gennadius c. 41. de Scriptor. eccles. vbi vide notas Miraei, et vitam Petronii huius (de quo inferius commemoratio sequetur,) apud Surium 4. Octobr. s)

Postu-

r) Cum emendationibus et additamentis *D. Io. Andreae Sixti,* Theolog. Prof. Altdorf. ad hanc et sequentem §§. meisque accessionibus. *Harl.*]

s) [Monuit *Morhofius* in Polyhist. lib. IV. c. 12. Fuerunt, qui *Petronium,* Satyrici auctorem, eumdem cum *Petronio*, Bononiensi episcopo, fuisse arbitrarentur, saeculi post C. N. quinti praesule, vitae sanctitate claro. Verum iis haud immerito succenset acriterque turpem adeo *ἀναισθησίαν* castigat *Gyraldus* de poetis latin. dialog. IV. *Sixt.*]

Postumianus monachus, Seuero Sulpicio in vita S. Martini memoratus, cui vitae aliquae, (haud diuersae ab editis apud Rosweidum libro secundo,) tribuuntur in quibusdam MSS: teste eodem Rosweido.

Timothei episcopi Alex. vitas probatorum monachorum, *βίους δοκίμων μοναχῶν*, laudat *Sozomenus* VI. 29. et ex eo *Nicephorus* XI. 34. Hist. eccles. *Fabr.* [Quodsi *Timotheum* episc. Alex. eiusmodi librum scripsisse, non mera est traditio, *Timotheum Salophaciolum* eius auctorem esse credamus. *Sixt.*]

Valerii Asturicensis presbyteri (circa a. c. 902.) vitas patrum orientalium iusto volumine Gothicis literis exaratas euoluisse se in bibl. ecclesiae Toletanae pridem testatus est *Christophorus de Castro* apud Rosweidum in prolegom. p. 25.

XIX. *Scripta de sanctis, nec non Menologia, Menaea etc. Ecclesiarum Orientalium.*

Eusebii liber de Martyribus Palaestinae, libro eius Hist. octauo subiunctus legitur: et graece ac latine exstat etiam in *Theodorici Ruinarti Actis selectis Martyrum*, vt dixi tom. VI. huius Bibl. p. 91. [siue vol. VII. p. 393. nostrae edit. add. ibid. p. 404. sq. *Harl.*] De eiusdem Eusebii *συναγωγῇ τῶν ἀρχαίων μαρτυρίων*, siue collectione deperdita *t*) veterum Martyriorum, praeter ea, quae ibidem pag. 101. monui, tria iam habeo quae addam. Primo deceptos fuisse eos, qui opus hoc integrum graece exstitisse adfirmarunt in bibliotheca Scorialensi. Vide Florentini admonitiones praeuias ad Martyrologium Hieronymi pag. 12. Deinde de librorum numero, quibus opus illud constitit, rem non esse adeo exploratam. Nam duabus librorum decadibus Eusebium narrationes de Martyribus esse complexum, traditur in Actis S. Syluestri apud *Lambecium* tom. VIII. p. 321. seq. [p. 683. ed. Kollar.] Ὁ ἡμέτερος ἱστοριογράφος Εὐσέβιος ἡνίκα τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἔγραφεν ἱστορίαν, παραλέλοιπεν ἐκεῖνα ὧν μνήμην ἐποιήσατο ἐν ἑτέροις αὐτοῦ πονήμασι. Καὶ γὰρ ἐν εἴκοσι λόγοις, τουτέστι ἐν δύο δεκάσι σχεδὸν τῶν ἐν ἁπάσαις ἐπαρχίαις μαρτύρων, ἐπισκόπων ὁμολογητῶν καὶ ἁγίων γυναικῶν καὶ παρθένων παρέσχεν τὰ πάθη φέρεσθαι. Idem librorum viginti numerus confirmatur in prologo ad Martyrologium Vsuardi, vbi legas, Constantinum Magnum ab Eusebio rogatum, vt Acta Martyrum ex archiuis Iudicum in diuersis imperii rom. locis exscribi [?] et ad se dirigi iuberet, idque ab imperatore factum atque inde Eusebium omnium Martyrum martyria libris viginti complexum fuisse. At in actis eiusdem Syluestri, qualia graece et latine edidit *Combefisius* in triumphis Martyrum selectis, Paris. 1659. 8. non viginti, sed vndecim libros memorari video, p. 258. Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου τὴν Ἐκκλησιαστικὴν συγγράφων ἱστορίαν παραλέλοιπεν ἑκατέρου ταῦτα εἰπεῖν, ἅπερ ἐν ἄλλοις συντάγμασιν ἔφρασεν. Ἐπέθηκεν γὰρ ἐν ἕνδεκα λόγοις τὰ παθήματα σχεδὸν τῶν ἐν ἁπάσαις ἐπαρχίαις ἀθλησάντων μαρτύρων καὶ Ἐπισκο-

t) [Reliquias huius quasdam offendimus passim in vitis nonnullorum patrum et menologiis Graecorum. *Eusebius* ipse H. E. lib. 4. et 5. ipse testatur, a se eam collectionem scriptam esse. *Sixt.*]

Ἐπισκόπων καὶ ἠμελεγμένων. Qui μὴν ἀλλὰ καὶ γυναικῶν καὶ παιδίσκων ὅσαι ἀνδρείῳ φρονήματι διὰ τὸν Δεσπότην ἀγωνίσαντο Χριστὸν, ἀνεγράψατο *). Eusebium *in libro de quinque millibus coronatorum* laudat Ioannes de Hamburgo, Carthusiensis prope Pragam monachus, in Epistola a. C. 1404. scripta ad Henricum Olemannum, canonicum Northunensem edita a b. Dorsebeo in parallelis monastico academicis pag. 176. Denique non omittendum, quod a. 1716. inuentus, vt aiunt, in Syria, Romamque adlatus est codex, qui fertur a. C. 473. scriptus esse syriace, et complecti Historiam Martyrum Occidentis ab Eusebio compositam. Hunc vna cum aliis monumentis syriacis, a Iosepho Assemanno Maronita similiter Romam adportatis *), latine vertendum luciique donandum publicae libenter euoluent antiquitatis ecclesiasticae studiosi: licet si graece alicubi Eusebianum opus se offerret, non dulcius modo, sed et securius ex ipso fonte hauriretur. *Fabr.* [In genere ad historiam litter. de Sanctis etc. multa congesserunt *I. G. Walch* in biblioth. select. theolog. tom. III. p. 654. sqq. pag. 666. sqq. 740. sq. et *Chr. Wilh. Franc. Walch* in: Grundsätzen der zur Kirchenhistorie des N. T. nöthigen Vorbereitungslehren u. Bücherkenntniss. p. 208. sqq. — auctor libelli: Bibliotheca selecta historiae ecclesiasticae cum veteris tum noui testamenti. Venet. 1776. 8. p. 187. cap. XI. de scriptoribus, qui christianae ecclesiae fata et euenta scripto consignarunt aut illustrarunt, articul. 2. *Persequutiones ecclesiae, earumque historici*, et pag. 193. sqq. *Acta sanctorum.* Ipse *Fabricius* noster in opere: Salutaris lux euangelii, toti orbi per diuinam gratiam exoriens etc. Hamburg. 1731. 4. cap. XI. de martyribus p. 206. sqq. etiam spicilegium notitiae scriptorum de martyribus ad nostram paragr. XXIX. collegit, nec vero necessarium esse videtur, vt longum illum locum ex libro noto et obuio huc transferam. Ab initio statim notitiam de Eusebii collectione amplificauit. — De Menologiis s. Kalendariis v. quoque *Nicol. Carminium Falconium*, archiep. eccles. S. Seuerinae in obseruatt. ad Capponianas Ruthenas tabulas, Romae 1755. fol. *Harl.*]

*) [Nec praetermittenda est nota *Guil. Caue* in huius historia litteraria scriptor. eccles. ad nomen, *Eusebius:* Acta martyrii *S. Luciani*, quae apud Surium ad d. 7. Ianuarii habentur, ex hoc opere, (scil. antiquiorum martyrior. collectione,) a Metaphraste descripta esse opinatur *Vsserius* bibl. theol. MS. p. 159. *Sixt.*]

*) Inter cetera sunt, *S. Athanasii* liber de incarnatione scriptus syriace, a. C. 564. *S. Iacobi Nisibeni* Homiliae. *S. Iacobi Sarugensis* episcopi homiliae 76. *S Isaaci Syri* sermones. *S. Ephrem Syri* exegeses in Vet. Test. libros. *Dionysii Barsalibaei*, episcopi Amidensis Commentarii in IV Euangelistas. Chronicon Edessenum, a Christo nato ad a. 523. *Dionysii Syror.* Iacobitarum patriarchae Chronicon ab orbe condito ad a. C. 775. Alexandrinorum patriarcharum Historia ad annum aerae Diocletian. 1004 (Christi 1378.) Nomocanon ecclesiae Antiochenae. Geographica totius Aegypti descriptio, item arbores, metalla, animalia, monetae, opera publica, regimen, epochae etc. *Gelali* historia Calipharum a Mahomete ad annum Hegirae 903. (Christi 1497.) *Abdarrameni* Historia Aegypti. Hierosolymitana historia ad annum Hegirae 900 (Christi 1493.) *Achmetis Caraphi* obiectiones LXX. contra Euangelium etc. [De Assemanni opere v. Memoires de Trevoux a. 1718. Septembr. pag. 520-525. sq. et Fabr. opus citat. salutar. lux, pag. 207. seq. *Harl.*]

Theodoriti historia religiosa, de qua tom. VII. huius bibl. p. 434. sq. [tom. VIII. p. 279. sq. nostrae edit.]

Menaea Graecorum, de quibus dixi ad Allatium de libris ecclesiasticis Graecorum pag. 57. editionis a me curatae tom. V. w) huius bibl. In ecclesiae CPolitanae vsus esse composita notat *Tillemontius* tom. VII. memor. eccles. pag. 13.

Menolo-

w) [Equidem in noua Edit. vol. omisi illud Allatii opus, et caussam omissionis in praef. ad vol. VII. pag. XI. iam declaraui. *Allatius* ibi agit p. 57. XI. de *Menaeis*, s. de opere, duodecim voluminibus comprehenso, quod μηναῖα vel μηνιαῖον dicitur; atque, „Menses, ait, singuli singula explent volumina, singulis diebus vnius vel plurium Sctorum officium, quorum sollemnitas eo die celebratur, digeritur," etc. Ac illi loco Fabric. subiecit adnotationem, quam h. l. inserendam esse arbitratus sum. Fabricius igitur „*Menaeorum*, inquit, vastum opus excusum est graece Venetiis apud Pinellos aliosque in fol. non vno et eodem tempore, sed variis diuersisque annis. Mensis *September*, a quo annum suum Graeci solent inchoare, prodiit cura Nicephori Paschalei Hieromonachi a. 1628. iterumque curante Theophylacto Tzausuraro Hierodiacono a. 1648. hoc titulo: Βιβλίον τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἅπασαν ἀκολουθίαν, et sic in reliquis.

September, October	*cura Nicephori*	A. 1628.	et *Theophylacti*,	A. 1648.
Nouember		1626.		1649.
December		1602.		1628.
Ianuarius *cura Matthaei Galatiani, Cyprii, Hieromon.*		1609.		1629.
Februarius *cura Nicephori*		1626.		1643.
Martius, *cura Theophanis Zenacii, Hieromonachi,*		1625.		1645.
Aprilis,		1625.		1638.
Maius, *cura Nicephori,*		1625.		1642.
Iunius,		1626.	*et cura Theophanis Zenacii,*	1645.
Iulius,		1624.	*et cura Theophylacti,*	1642.
Augustus,		1625.		1642.

Huic Cauei obseruationi adde, quod antiquior etiam exstat *Menaeorum* editio, coepta a. 1596. cuius primora volumina, (nam postremum a. 1607. demum insequutum est,) cum Canisio ante a. 1602. communicauit Velserus, e quibus, se, testatur, eluisse maculas in Menologio, quod ab Andrea Schotto acceptum vulgauit ex latina versione Guil. Sirleti cardinalis. Porro Menaea, sed latius, ni fallor, accepto Menaeorum vocabulo pro quocumque opere, quod graece Mensium ordine de sanctis agit, *Mediolanensia* MSS. in Bibl. Ambrosiana citat *Papebrochius* in Actis Sanctorum, vt tom. I. Iun. pag. 621. 726. etc. et alia *Taurinensia* tom. VII. Maii p. 237. [In catalogo codd. graecor. *Taurinens.* recensetur p. 91. cod. XVIII. qui continet *Menaeum* quatuor mensium, Septembris, Octobris, Nouembris, Decembris. Singulis diebus vnius vel plurium Sctorum occurrentium *Officium* digeritur: *troparia* scil. in primis et secundis *Vesperis* ac *Missa*, nec non *canones* in Matutino aliisque *diuini Officii* partibus recitandi: tum *Synaxaria*, seu rerum ab iisdem sanctis gestarum breues narrationes continentur.] De *Sophronii* patriarchae opera cum Ioanne Damasceno impensa in restituendis Menaeis adi eadem Acta Sctorum ad diem XI. Martii, et quae de Menaeis praeter Suicerum Cangiumque *Bollandus* ad tom. I. Act. Sctor. Februarii pag. XXI. qui nihil in illis haeretici, nihil schismatici contineri profitetur prolegom. ad tom. I. Ianuar. p. LV. Duo Menaeorum menses commode possunt compingi vno volumine in fol.

Ex

[P] *Menologia* varia Graecorum, de quibus ad eumdem Allatium p. 61. seq.

S 3 Menolo-

Ex Menaeis decerptum *Anthologium* Graecorum, quod cum praefatione Antonii Arcadii ad Clementem VIII. qui illud adprobauit, excusum est Romae a. 1598. 4. Etiam *Matthaei Raderi* S. I. Viridarium Sctorum, editum Augustae Vindelic. 1604. 4. multas historias, e Menaeis versas, continet, voluitque Raderus, (vt Bollando etiam notatum p. LV. prolegomm. ad tom. I. Ianuarii,) integra *Menaea* graece ac latine in lucem emittere." Hactenus *Fabricius*. In aliis praeterea MSStis eiusmodi *Menaea*, *Menologia* etc. exstant. *Romae* in bibl. monasterii S. Basilii 1) Vitae Sctorum et martyrum, in plerisque codd. X. et XI. saec. membran. 2) Menologium s. Martyrologium X. aut XI. saec. membranac. 3) Synaxarium et typicum S. Bartholomaei; 4) Synaxarium magnum XII. saec. in cod. membran. v. *Montfauc*. Diar. ital. pag. 216. et ibid. pag. 362. 364. et 365. In monasterio b. Mariae, *Florentiae* 1) in cod. bombycino et 2) in cod. membran. Synaxarium ac breue menologium, script. a. Chr. 1338. 3) in cod. membran. XII. saeculi, vitae SS. mensis Octobr. Martyrium S. Artemii et aliorum. — Ibid. p. 335. in monasterio Cryptae Ferratae, in agro Tusculano *Synaxarium*, ad vsum monasterii concinnatum, quod ritus complectitur atque caerimonias, in festiuitatibus Sctorum graeco more vsurpatas, et quod, ait Montfauc., haud ita multum discrepat ab aliis Graecorum monachorum Synaxariis, quae in bibliothecis comparent. — *Bernae*, Menologium gr. v. *Sinner* cat. bibl. Bern. p. 115. sqq. — *Calendarium*, ib. p. 40. sq. — *Martyrologium* Aethiopicum, ib. p. 113. sq. — *Dresdae* in bibl. Elector. *Synaxar.* cum *Menologio* et *Menologium*, saec. X. aut XI. a Matthaei donata. — *Vindobonae* in codd. XXXI. XXXIV. XXXVI. XXXVII. et LIX. Ephemeris s. *Calendarium* lectionum N. T. et memoriae Sanctorum totius anni secundum consuetudinem ecclesiae CPolitanae. v. *Lambec.* comment. tom. III. p. 125. 130. et p. 151. Kollar. not. de vsu Synaxarii versf. iambic. pag. 153. ibique not. Kollar. p. 154. et 156. sq. p. 263. nr. 6. — In cod. CLXXXIV. nr. 7. et 8. *Officium ecclesiasticum* festi natiuitatis Christi, et *Officium* hebdomatis sctae. v. *Lambec.* IV. pag. 437. — In cod. CCCXXVI. *Typicum ecclesiasticum*, s. ordo *Officii ecclesiastici* per totum annum. — in cod. CCCXXI. nr. 3. *Officium* quoddam *ecclesiastic.* in defunctos saeculares. — in cod. CCXCVII. nr. 21. *Officium* quoddam *eccles.* lingua graeco - barbara. — in cod. CCCXIV. *Synaxaria.* — in cod. CCCXXV. nr. 1. *Sabae*, s. potius *Sabbae* abbatis, (mortui a. 531.) ordo recitandi *Officii ecclesiastici* per totum annum, sec. consuetudinem, ab illo institutam et praescriptam, atque in eodem cod. nr. 2. *Marci* hieromonachi declaratio dubitationum in Typico S. *Sabae* occurrentium, diuisa in capp. 95. v. *Lambec.* V. p. 603. sq. p. 595. sq. (vbi Lamb. adnotat, hoc officium prorsus diuersum esse ab altero eiusdem generis officio funebri, a *Iac. Goar* in Euchologio Graecorum, Paris. gr. et lat. 1647. fol. edito, p. 583 - 587.) — p. 552. p. 600. 602. In memorato cod. CCXCVII. nr. 22. est anonymi *Synaxarium* siue succincta narratio de quodam *Gaduro*, sanctitate vitae claro, lingua graecobarbara, et nr. 23. atque in cod. CCX. nr. 4. (vbi conf. Lambec. et Kollar. p. 46. Kollar. refutat adnotator. ad Caueum tom. II. diss. 2. p. 32. atque *Oudin.* tom. II. p. 533.) anonymi *Menologium* graecum totius anni ab initio mensis Septembr. vsque ad fin. m. Augusti. — In cod. CCCIX. *Anthologium ecclesiasticum Graecorum*, in XII. menses diuisum, quo continentur *Officia*, quae per totum annum in Iesu Christi, b. Mariae, et reliquorum celebrium Sctorum sollemnitatibus solent decantari. — in cod. CCCXI. eiusdem *Anthologii* mens. Nou. — in cod. CCCXII. eiusdem mens. Ian. v. *Lambec.* V. p. 575. 576. sq. ibid. p. 273. sq. et 567. corriguntur atque illustrantur duo loca in Menaeo typis excuso. — In cod. CCCII. *Menaeum Graecorum*, m. Mai. add. cod. CCCIII. vid. *Lambec.* V. pag. 567. sq. — Ibid. *Officia* magnae eccles. CPolitanae S. Sophiae in cod. VII. nr. 10. — in cod. X. nr. 7. et 9. (vbi tribuitur Constantino Harmenopulo,) — in cod. XI. nr. 9. — XIII. nr. 5. v. *Lambec.* VI. part. 1. pag. 72. sq. (qui illum cod. cum aliis catalogis Officiorum ecclesiast. in *Codini* libro eiusdem argumenti, in corpore historiae Byzantinae cum notis Gretseri et Goari Paris. 1648. diligenter conferre iubet,) pag. 80. et 81. 90. et 103. et p. 95.

Menologium ex bibliotheca Frid. Lindenbrogii descriptum, quod olim fuerit in vsu ecclesiae CPolitanae, laudat Papebrochius Act. Sanctorum tom. II. April. pag. 67.

Antho-

p. 95. sqq. duo *Matthaei* monachi catalogi officiorum eccles. CPolit. libri versibus politicis, in cod. XI. nr. 14. etiam editi cum Codino ed. citat. p. 8. et 58. — fragment. siue vita *Porphyrii* Gazensi episcopi, quod in illo cod. XI. nr. 36. exstat, est quoque ap. Kollar. quem vid. in Suppl. p. 43. in cod. VI. eiusdem *Matthaei* explicatio catalogi Officiorum etc. in cod. LIII. nr. 9. v. *Lambec.* VIII. p. 1007. add. anonymorum catalogos eiusdem argumenti de codd. LII. nr. 2. et LIII. nr. 2. et 17. apud *Lambec.* VIII. p. 1000. 1005. et 1009. — Ibid. in cod. VI. nr. 10. Officium festi b. Mariae, cognomine Ἀκαθίστου. v. Menaea Graecor. d. X. Mart. et *Lambec.* VIII. p. 114. — *Calendarium* gr. ib. in cod. XCII. nr. 7. v. *Lambec.* VII. p. 374. — *Calendarium* eccles. Graecorum ibid. in cod. LII. nr. 13. v. *Lambec.* VIII. p. 1004. sq. a quo etiam *Menaea* Graecorum illustrantur et supplentur p. 152. 230. et saepius. v. indicem III. ad vol. VIII. voc. *Menaea.* *Menologii* Graecorum magni mens. Februar. in vol. VIII. cum vberrimis Lambecii explicationibus variisque generis adnotationibus, p. 151-207. in cod. XI. — mens. Septembr. et Octobr. p. 494-547. in cod. XVI. — mens. Octobr. p. 548-558. in codd. XVII. et XVIII. — mens. Nou. p. 558-596. in cod. XIX. — mens. August. p. 214-446. in cod. XIV. Quae ab Hagiographis aliisque edita aut sub examen vocata aut illustrata sunt, passim adnotauit Kollarius; adde p. 120. sqq. de *Nicephori synaxariis.* — In eadem biblioth. in cod. XXXIX. *Anthologium*, liber Graecorum ecclesiasticus, de quo multus est *Kollarius* in Supplem. I. ad Lambec. comment. pag. 286. sqq. et praecipuas huius libri edd. gr. esse adnotat Valachicam a. 1697. et Venetam 1738. in folio quarto. Idem Kollar. ibid. pag. 289. recenset cod. XL. in quo exstat nr. 1. *Matthaei*, Myrensium metropolitae, ἀκολουθία s. *Officium*, d. 20. Nou. in honorem Gregorii Decapolitani a Valachis, graeco ritui addictis, celebrari solitum. — *Menologium* m. Sept. in cod. caesar. VI. 10. v. *Kollar.* ibid. p. 49. — ib. p. 74. sq. et p. 77. in cod. VIII. nr. 3. et cod. IX. 5. *Synaxarium*, ac nr. 4. *Menologium*; m. Sept. — Ibid. p. 183. sq. Fragmenta tria ex *Menaeo* quodam in cod. XIX. nr. 47. *Augustae Vindelic.* fragmenta de festis Christi et Sctorum per menses duodecim. — *Calendarium* Magistri *Ioannis de Gamundia*, lat. v. *Reiseri* notit. codd. August. p. 23. et 42. — Ibid. p. 56. Passiones Sctorum; quo cod. membran. fol. vsus est Heribert. Rosweidus. — *Florentiae* in bibl. Laurent. Medic. *Synaxaria* graeca, seu ordo legendi euangeliorum pericopas, s. sectiones pro quolibet die, incipiendo a m. Septembri vsque ad mensem August. in cod. XVI. nr. 4. plut. 6. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 127. — in cod. XVIII. nr. 2. plut. 6. ex quo cod. *Bandin.* l. c. p. 150. sqq. integrum Synaxarium euulgauit. *Menologium* in cod. XXI. nr. 5. plut. 6. v. *Bandin.* ib. p. 141. — *Synaxarium* et *Menologium* in codd. XXV. plut. 6. (*Bandin.* ibid. pag. 149.) XXVII. nr. 1. sqq. nr. 14. ex quo cod. *Bandin.* p. 154. sq. aliud *Menologium* publici iuris fecit. Euangelicum *Synaxarium* in cod. vncialibus litteris exarato, XXXI. 1. sq. (*Bandin.* I. p. 157. sqq.) — in cod. XXXIV. nr. 6. plut. 6. ex quo *Bandin.* ib. p. 163. specimen dedit *Menologii* interdum a superioribus diuersi. — De menologio et ritibus quibusdam, in cod. XXX. nr. 9. plut. 58. et *Triodium* in cod. XIII. 1. plut. 69. v. *Bandin.* II. pag. 478. ac 635. — *Menologium Graecor.* versibus ferme iambicis expressum, ib. in cod. VI. nr. 15. plut. 75. (*Bandin.* III. p. 151.) Lectiones dierum festorum et *Officium* in codd. XIII. et XIV. bibl. *Venet.* D. Marci. v. Catal. codd. gr. p. 16. Codices tamen XIII. et XIV. curatius recensuit cel. *Morellius* in Bibl. MSta graeca et lat. tom. I. p. 24. sqq. et 28. sq. Insunt autem in priore cod. Lectiones ex Testamento vet. pro diuinis officiis, et plura ex illo adnotauit Morell., in posteriore autem exstat *Horologium Magnum*, exscriptum a. 1425. et reperiuntur 1) Στιχηρὰ pro Officiis communibus Sctorum, ex Menaeis sumta: 2) *Gregorii* monachi Canon in Sanctos totius anni: 3) *Menologium*, Tropariis et Κοντακίοις inserta: 4) Στιχηρὰ ἀπολυτίκια et Κοντάκια per annum ex Triodio: 5) Canones Triadici, qui *Theodoro Smyrnaeo* tribui solent; 6) Canones paracletici in b. Mariam, Christum et angelos

Anthologium Graecorum e Meneeis decerptum et a Clemente VIII. adprobatum editumque Romae 1598. 4. cum praefat. Antonii Arcudii. De aliis Anthologii editionibus dictum ad Allatium p. 66. seq.

Matthaei

los custodes, ex variis auctoribus: 7) Acoluthia νήψεως καὶ νήψεως, auctore *Theoctisto*, monacho Studita. — In bibl. elector. *Bauarica* Monac. cod. CCX. fol. 252. *Synaxarium* totius anni, m. Decembr. v. cel. *Hardt* in: Aretini Beyträgen etc. a. 1805. part. 4. p. 339. Huc quodammodo etiam pertinet cod. CCXI. docente *Hardtio* ibid. p. 340. sqq. — Ibid. in cod. CCXXVI. canones et triodia variorum temporum dierumque festorum et auctorum, quae diligenter recenset *Hardt* l. m. part. V. p. 318-325. et p. 527. sq. quaedam Sctorum vitae etc. quarum magna copia in aliis Bavaricis codd. exstat. — In eadem bibl. secundum catal. MSSt. gr. p. 53. *Triodium* Graecorum in cod. CXXIV. et *Horologium* Graecorum, in cod. CXXVI. — pag. 52. *Menaeum* Graecorum, m. April. in cod. CXXI. — *Mosquae* in bibl. synodi plures eiusmodi codices supersunt, quos recenset cel. *de Matthaei* in Notitia et recensione codd. gr. Bibl. Mosquensium etc. tom. I. Lips. 1805. 8. *Menologia*, s. vitae Sctorum in compendium redactae p. 85. sq. in cod. CLIV. et p. 186. in cod. CLXXXII. m. Febr. p. 207. in cod. CCCXVI. m. Decembr. et in codd. CCCXVII. atque CCCXVIII. m. Ianuar. — tom. II. pag. 289. sqq. in cod. XXXI. incipit menologium a mens. Martio, et desinit in m. Februar. — p. 296. in cod. XXXIII. p. 142. tom. I. in cod. CCXVI. p. 328. tom. II. in codd. XLIX. et L. *Triodium*. — p. 318. codd. XXXI - XXXVII. in 4. *Menologia* variorum mensium. — *Synaxaria* in codd. V. et CCCLVI. in tom. I. in codd. XXVI. et XXVII. tom. II. — *Acoluthiae* in codd. CCCXXX. seq. CCCXXXVI. CCCXLIII. sq. et CCCLXX. tom. I. — *Menaea*, quae, vt ait V. D. in indice, vulgo ita vocantur, quod plerumque Sctos vnius mensis ex ordine menologii complectuntur, interdum tamen κατ' ἐκλογὴν plurium mensium vitas aut certos dies festos, si praesertim plures patres idem argumentum tractauerint, exhibent, quam plurima quae infra in sectione de vitis Sctorum paucis nominabimus, in eadem bibliotheca exstant. *Officia* ecclesiae magnae, ib. in codd. CL. et CLI. ac CCCXCIX. tom. I. et 41. in 4. tom. II. — In bibl. *Coislin*. *Synaxarium* breue in cod. CCVI. nr. 1. — *Synaxarium* pro mensibus Mart. — August. v. *Montfauc*. bibl. Coislin. p. 266. et 274. — *Officium* Graecorum in pluribus codd. v. p. 114. sq. 273. bis. 425. 455. — *Paris*. in bibl. publica, *Officia* magnae eccles. CPolitanae in septem codd. v. catal. codd. Paris. II. in indice II. — In bibl. *Escorial*. in pluribus codd. continentur Menologia, Horologium, Officia ecclesiastica etc. v. *Plüer* itinerar. per Hispan. p. 200. sq. — *Venetiis* in bibl. Nanian. *Menologium* in codd. VIII. 7. CCXXVIII. 13. et CCC. 9. — *Menaea* et *Officia eccles*. in codd. CXLVI. CLII. - CLXVI. - CLXVII. — CLXXXVI. — CXC. CXCIV. et CXCVIII. (qui continent *Nicolai* potissimum *Malaxi* Triodia, Acoluthias, Troparia, Contacia etc. et *Menologium*:) CCVIII. — CCIX. — CCCVII. v. *Mingarelli* cat. codd. gr. Nan. p. 7. 410. 502. et p. 338. 344. sq. 366. 393. sqq. de euangeliis, legendis in diebus festis Sctorum, vbi Mingarell. valde supplet ex hoc 146. cod. *Hemerologium*, Venet. 1764. editum multosque adnotat Sctos, ibi omissos, quorum memoria a m. Sept. vsque ad m. Aug. publice colebatur; — p. 376. - 395. sqq. — 397. — p. 398. cod. CXCV. continet canones, stichos, odas in honorem Sctor. m. Augusti: — cod. CXCVI. *Exodiasticum*, i. e. ordinem officii pro defunctis monachis: atque Mingarell. adnotauit, codicem concordare in multis cum *Exodiastico*, Romae 1754. edito; sed in hoc cod. id multo longius esse, et multas habere orationes, quae in edito non leguntur: pag. 406. et 518. Add. pap. 409. et 411. de codd. CCXII. CCXVII. et CCXVIII. qui comprehendunt *Acoluthiam* s. officium S. Spyridionis. — pag. 412. in cod. CCXX. est nr. 1. *Officium* S. Gregorii ex Menaeo ac nr. 4. *Officium* nonnullorum SS. martyrum et aliae vitae martyrum ac narrationes. — p. 414. cod. CCXXIV. duo *officia*. — *Synaxaria* ib. in codd. VII. 1. VIII. 6. XI. 3. XII. 1. et 7. XIII. 1. et 5. XV. 1. et CLIV. 50. — *Acoluthiae* in cod. CLXXXIII. etc. Secundum catal. MSSt. Angl. et Hiberniae, tom. I. sunt in bibl. *Bodlei*. 1) *calendaria* diuersarum linguarum et nationum paene innumera. 2) *menologia* in codd. nr. 3394. 5212. 5767. et 5778. — 3) *Officia* in 34. codd. quorum

Matthaei Raderi S. I. Viridarium Sctorum ex Menaeis Graecorum collectum, adnotationibus et similibus historiis illustratum. Pars I. Augustae Vindel. 1604. 8 et Pars II. et III. de simplici obedientia et contemtu sui, et illustria Sanctorum exempla. ibid. 1614. 8. Haec veluti in gustum Raderus, qui Menaea integra latine vertere, et vtraque lingua edere habuit in animo. Confer, quae de inedito illo Raderi opere *Papebrochius* in Actis Sctor. ad tom. II. April. p. 699. Etiam Menologium *Maximi Margunii*, excerptum e Menaeis, et ab Antonio Pinello lingua graeca vulgari editum Venet. 1529. 4. [Deinde ib. 1602. v. *Leon. Allatii* diss. I. de libris et rebus eccles. graec. et *Sluteri* propyl. histor. christian. sect. II. p. m. 125. *Sixt.*] Latine vertere coepit idem Raderus, Bollando teste praefat. ad tom. I. Ianuar. p. LV.

Graecorum et Syrorum Calendaria a Gilb. Genebrardo praemissa commentariis in Psalmos.

Ruthenorum Calendarium ab Antonio Posseuino editum in Apparatu sacro, tom. II. in voce *Rutheni*.

Menologium Ruthenicum quod Amstelodami a Laurentio van der Hem accepit Papebrochius, et cum Menologio graeco metrico praemisit tomo I. Act. Sanctorum Maii. [add. tom. VII. pag. 519. *Harl.*]

Menolo-

quorum numerum index edocebit. — 4) *Synaxarium* in cod. 5780. syriace, et ibid. nr. 5775. *martyrologium*, gr. — In collegiis *Oxon*. *Calendaria* in duodecim codd. — *Menologium* nr. 2036. in colleg. Iesu. — *Cantabrigiae* in quindecim codd. variorum collegiorum. — *Officia*, nr. 125. — In tom. II. in variis biblioth. nr. 9115. Liturgiae et *Acoluthiae*, gr. — et nr. 9112. 9116. 9119. 9126. 9127. 9130. 9134. — *Menologia*, inter codd. Georg. Wheleri, et in quinque adhuc codd. aliarum bibl. — *Calendaria*, diuersarum linguarum, in quadraginta codd. v. indic. — *Martyrologia* in decem codd. — *Officia* in duodecim codd. — *Synaxarii* compendium, nr. 5923. inter codd. Th. Gale. — In bibl. *Cotton*. *Calendaria* in triginta et tribus codd. teste indice. *Montfauc.* in bibl. bibliothecar. MSSt. amplissimam codicum copiam *Calendariorum*, in variis linguis et bibliothecis obuiorum, adtulit; v. indic. voc. *Calendarium*: — praeterea in tom. I. p. 607. bibl. nominatur *Calendarium* martyrologicum, in bibl. Basileensi. — *Menologia*, *Menaea*, *Synaxar*. *Triodia*, *Martyrologia* etc. varia *Romae* in bibl. Vaticana (*Montfauc.* I. p. 11. *D*. p. 27. *B*. et *D*. p. 32. *A*. p. 33. *A*. p. 120. *B*. p. 121. *C*. p. 136. *D*. p. 158. *C*. et *D*. p. 176. *D*. — in bibl. monasterii Cryptae Ferratae, p. 199. *B*. — *Florentiae* in bibl. monasterii Benedictin. B. Mariae, p. 414. *A*. Menolog. et Martyrolog. — *Mediolani* in bibl. Ambros. *Martyrol*. et varia *Menaea*, voll. XVIII. ibid. p. 501. *A*. et *C*. — *Basileae Martyrologia*, gr. ibid. p. 613. *C*. — In bibl. *Colbertina*, *Officium* in vsum Armeniorum, ib. tom. II. pag. 1018. *B*. — in bibl. *Paris*. publ. *Menaea*, ib. p. 1032. *B*. — Inter codd. *Baluzii*, *Menaeum*, m. Ianuar. ib. p. 1306. *B*. — In bibl. *Mazarin*. Horologium, Synaxarium, Triodium, et multa Menaea, ib. p. 1325. add. indic. v. *Martyrum passiones* etc. et *Synaxaria*, ac *Triodium*. — *Montfaucon*. in Palaeographia graeca pag. 46. 58. 76. 80. 86. et 304. *Menaea* gr. varia MSSt. refert. — In bibl. Malatestina *Caesanat*. in cod. IV. plut. 27. et cod. II. plut. 29. sunt euangelia gr. de tempore et de Sanctis et de diuersis, quae in ecclesia gr. legi consueuerunt: quos recensuit *Ios. Mar. Mucciolus* in catal. codd. illius bibl. Caesenae 1780. fol. p. 98. et 106. ac p. 177-200. ex vtroque cod. reposuit Rubricas, latine versas, notisque illustrauit. — In catal. MSSt. *Harleian*. est magna *Calendariorum* copia. v. indic. sub h. v. — sex *Menologia* gr. nr. 1810. (vbi v. not. editor.) 5322. 5557. 5581. 5603. 5782. — *Martyrologia* in sex codd. — Sed ohe! iam satis erit. Neque vero, aliis me reliquisse spicilegium, diffiteor. *Harl.*

Menologium Slauo-Russicum, editum Mosquae a. 1679. *Fabr.* [v. *Nicolai Bergii* exercit. de statu ecclesiae et religionis Moscouiticae p. 111. *Sixt.* add. Fabr. salut. luc. Euangelii p. 209. In primis de Kalendariis s. Menologiis Slauic. ineditis v. *Assemanni* Kalendaria, mox laudanda, vol. I. cap. VIII.–XI. p. 100. sqq. et c. IX. p. 122. sqq. de Kalendario Ruthenico, edito a *Posseuino*, cuius opiniones iudiciaque Assemannus praua esse falsaque ostendere sustinuit. In cap. X. pag. 138. sqq. de Kalendario Ruthenico Posseuini a Papebrochio in praef. emendato, et erroribus Papebrochii in Kalendario effigiato Graeco-Moscho in adpendice ad Ephemerides gr. Moschas p. 64. commissis, late disserit etc. *Harl.*]

Kalendarium aethiopicum, in Iobi Ludolfi commentario hist. Aethiopicae.

Kalendarium Hierosolymitanum, in Lucae Waddingi annalibus minorum, tom. III. ad a. C. 1342. n. 49.

Coptici Kalendarii specimen apud Bollandum p. LVI. praefat. etc. *Fabr.*

Quibus adiungo

Menologium Graecorum, e biblioth. *Guil. Sirleti*, patris purpurati, huius interpretatione latina editum e codice manuscripto notisque *Henrici Canisii* illustratum. Exstat in eiusdem lectionn. antiquar. tom. III. part. I. p. 409. edit. *Basnage.*

Menologium graecum litteris descriptum Venet. 1535. editumque Paris. 1573. 4. cum *Nicephori* CPolitani *Chronologia* ab *Anton. Contio*, qui latino calendario permiscuit illud et dies aliquot vacuos reliquit. Conf. *Io. Bollandus* in praefat. ad Acta sanctorum p. 14. sq.

Menologium Graecorum, quod a *Paullo Sfondrato*, cardinale, *Gregorii XIV.* nepote legendum acceperat *Baronius* (Annal. ad a. C. 886.) idque conscriptum olim ante a. C. 884. Ad fidem codicis membranacei Vaticani a *Petro Arcudio* latine redditi, hocce menologium a *Ferdinando Ughello* primum vsui communi traditum est in Italiae sacrae tom. X. Venet. 1722. fol. p. 243. praefixo titulo: *Menologium Graecorum* iussu Basilii iunioris imperatoris Constantinopolitani, ante annum salutis 984. (884.) conscriptum. Sex tantum menses comprehendit, quippe Septembr. Octobr. Nouembr. Decembr. Ianuar. Februar. [Conf. catal. bibl. Bunau. tomi III. volumen II. pag. 590. *Harl.*] Reliquos suppleuit *Godofr. Henschenius* in Actis sanctor. inde a Martio vsque ad August. *Zach. Grapius* in disputat. de Menaeis et Menologiis Graecorum §. 10. Rostoch. 1697. hunc ipsum codicem laudat tamquam elegantissime exaratum. Exornatus est quoque Diuorum, quorum elogia exhibet, imaginibus non ab vna manu delineatis et pictis. Sunt vero pictorum nomina: *Pantaleon*, *Michael Blachernita*, *Georgius*, *Simeon*, *Michael paruus*, *Menas*, *Nestor*, *Simeon Blachernita*. Num imperatoris alicuius CPolitani et cuiusnam iussu scriptus fuerit? hac de re certi quid statui nequit.

Menologium Graecorum, iussu Basilii imperatoris graece olim editum, in tres partes diuisum, nunc primum graece et latine in lucem emissum studio et opera *Annibalis Albani*, Vr-

bini 1727. fol. Pars I. continet Sept. Octobr. Nou. P. II. Decembr. Ianuar. Febr. P. III. Mart. April. Maium, Iun. Iul. August.

Menologium peculiare quoque occurrit in graeco libello precationum inscripto, ὡρολόγιον, cum eiusdem menologii epitome, teste *Bollando* in praef. ad Acta sanctor.

Breuiorem catalogum sanctorum, quorum memoria quotannis apud Graecos celebratur, exhibet *Thomas Smith* de Graecorum hodierno statu p. 11. et 18. sqq.

Quod speciatim adtinet ad *menaea*, enarrantur in iis omnes sancti, qui sic vocantur, secundum ordinem mensium ac dierum. Quot menses per annum, tot volumina menaeorum prodierunt diuerso tempore Venetiis diuersorumque cura et studio. Quorum indicem subnecto:

Ad Septembrem, cum quo mense Graeci annum auspicantur: βιβλίον τοῦ σεπτεμβρίου μηνὸς, περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἅπασαν ἀκολουθίαν, cura *Nicephori Paschalei*, hieromonachi, 1628. iterum opera *Theophylacti Tzanfurari* hierodiaconi, 1648.

Ad Octobrem: — — cura *Nicephori*, 1628. et *Theophylacti*, 1648.

Ad Nouembr. — — studio *Nicephori*, 1626. deinde cura *Theophylacti*, 1649.

Ad Decembr. — — opera *Nicephori*, 1602. et *Theophylacti*, 1628.

Ad Ianuar. — — cura *Matthaei Galatiani*, cyprii hieromonachi, 1603. et *Theophylacti*, 1629.

Ad Februar. — — studio *Nicephori*, 1626. ac *Theophylacti*, 1643.

Ad Mart. — — opera *Theophanis Zenacii* hieromonachi, 1625. et *Theophylacti*, 1645.

Ad April. — — studio *Theophanis Zenacii*, 1625. et *Theophylacti*, 1638.

Ad Maium: — — cura *Nicephori* 1625. et *Theophylacti*, 1642.

Ad Iun. — — opera *Nicephori*, 1626. et *Theophanis Zenacii*, 1645.

Ad Iul. — — cura *Nicephori*, 1624. et *Theophylacti*, 1642.

Ad August. — — opera *Nicephori*, 1625. et *Theophylacti*, 1642.

Est quoque *menaeorum* editio antiquior ab anno 1569. ad annum 1607. Aliae editiones recentiores, 1673. 1689. a *Nicolao Saro*, tomis VI. fol. raritate sunt insignes. Conf. Acta eruditor. 1731. *Baumgarten* Nachrichten von merkwürdigen Büchern, vol. VII.

Generatim de menologiis et menaeis agunt *Leo Allatius* de libris ecclesiast. Graecorum dissertat. I. §. 11. 12. *Caue* in hist. litterar. scriptorum ecclesiast. P. II. pag. 32. *Grapius* in disputat. iam excitata. *Io. Mabillon* in catalogo biblioth. eccles. adnexa tra-

ctatui

statui des Etudes monastiques p. 628. *Dominici Macri* notitia de' vocaboli ecclesiastici con la dichiaratione delle ceremonie et origine de' riti sacri, cuius libri editio secunda aucta et correcta exiit Romae 1650. 4. eiusdemque versio latina inscripta: Hierolexicon s. dictionarium sacrum, adparuit. Locupletatam accessionibus huius libri editionem procurauit *Carolus Macer*, Dominici frater, quae prodiit Romae 1677. fol. et Venetiis 1712. 4. Epitomen idiomate italico suppeditat editio Bonon. 1682. 4. *Vrielius* in exercitat. de ecclesia Graecanica hodierna p. 42. *Io Mich. Heineccii* Abbildung der alten und neuen Griech. Kirche. Lips. 1711. Part. III. p. 187-212. *Suiceri* thesaur. ecclesiast. voc. Μηναῖον, Μηνολόγιον. [*Carol. du Fresne, Dom. du Cange* in Glossario med. et inf. Graecitatis voc. Μηναῖα et Μηνολόγιον, quod eidem et *Benedicto* XIV. papae rom. de canonizatione sanctor. part. II. c. 19. num. 26. et *Io. Franc. Buddeo* in Isagoge historico-theolog. tom. II. p. 804. respondere videtur Martyrologio romano. *Harl.*]

Sunt, qui menaea et menologia synonyma esse tradant, e. g. *Iacob. Goar* in Euchologio s. rituali Graecorum etc. Paris. 1647. Quibus aduersatur *Leo Allatius* in dissertat. citata, cui cum *Grapio* in disput. memorata adstipulor, statuente quippe §. 3.: *Menaea* sunt prolixiora, et *officia* quolibet die sanctis praestanda continent, qualia sunt hymni, qui in honorem eorum cantantur et preces, quae recitantur: *Menologia* vero non adeo prolixa sunt, cum nudam duntaxat vitae sanctorum commemorationem contineant, vel quorum vitae non habentur, relationem. A fratribus *Macris* in hierolexico pag. 373. obseruatum est: *Menaeum* est liber ecclesiasticus ecclesiae graecae, in quo continentur preces et hymni in choro, recitandi per XII anni menses. *Menologium* vero est liber ecclesiasticus Graecorum, siue calendarium quoddam, in quo notantur festiuitates cuiuscunque mensis occurrentes, sanctorumque acta continet, quae ad matutinum leguntur. De origine menologiorum et menaeorum cum *Grapio* ita censeo: Procul dubio ecclesia graeca primo habuit suos *fastos* s. calendaria breuiora, quae successu temporis augmenta sua acceperunt, ex quibus orta sunt *menologia*. Denique, crescente passim superstitione, officia quoque sanctis praestanda per hymnos et preces sine dubio adhuc fuere addita, vt inde *menaea* emerserint. Adhaec monere iuuat συναξάρια epitomen e menaeis et menologiis praebere. V. *Heineccii* Abbildung etc. Part. III. p. 273. 274. *Sixt.* — De Diptychis, Fastis, Kalendariis, Menologiis, Menaeis et Ephemeridibus, effigiatis et non effigiatis, eorumque apud Graecos discrimine late agit *Assemannus* in Kalendariis ecclesiae vniuersae, tom. I. part. I. cap. 7. p. 76. sqq. et p. 99. seq. censuram Macri in Menologium gr. Basilianum, in Addit. ad Dominici Macri fratris hierolexicum iniquam refellit. *Harl.*

[Μηνολόγιον τῶν εὐαγγελίων ἑορταστικόν, siue *Kalendarium ecclesiae CPolitanae* CIↃ. annorum vetustate insigne, primitus e bibliotheca romana Albanorum in lucem editum, et veterum monumentorum comparatione diurnisque commentariis illustratum, cura *Steph. Antonii Morcelli*. Accedunt quatuor euangeliorum lectionum in codd. variantes. Romae 1788. II. tom. 4. In priore praeter euangelia, per totum annum, est index dierum festorum CPoli illo tempore celebratorum; tum *Morcelli* doctus commentarius

tarius in IV. priores menses: tomus II. complectitur commentarium in reliquos menses.

Anthologium ecclesiae graecae. Graece. Venetiis ap. Nic. Sarum 1712. fol.

Ecclesiae graecae *Martyrologium* metricum, ex Menaeis nunc primum collegit, interpretatus est et illustrauit *Vrban. Godofr. Siberus.* Lipsiae 1727. 4.

Kalendaria ecclesiae vniuersae, in quibus tum ex vetustis marmoribus, tum ex codicibus, tabulis, parietinis, pictis, scriptis, scalptisue, Sanctorum nomina, imagines et festi per annum dies, ecclesiarum orientis et occidentis, praemissis vniuscuiusque ecclesiae originibus recensentur, describuntur notisque illustrantur, studio et opera *Iosephi Simonii Assemanni*, biblioth. Vaticanae praefecti etc. tom. I - VI. *Kalendaria ecclesiae Slauicae, siue Graeco-Moschae.* Romae 1755. 4. In praefatione ad tom. I. exposuit consilium, et promiserat, se quoque post euulgatas et explicitas tabulas Graeco-Moschas, vti in tabulis Capponianis se habent, et in quibus Sanctorum nomina singulis anni diebus recensentur, siue post Menologium Slauonicum, alia Kalendaria exponenda suscepturum, quae ad Graecos, Syros, Aegyptios, Aethiopes, Armenos et Latinos spectant. At in sex tomis, quos in manibus habeo, vberrime illustrauit tabulas illas Graeco-Moschas, atque originem et omnem paene historiam Slauorum, Russorum aliorumque multorum populorum tam ciuilem quam ecclesiasticam, multasque alias res, quae ad sacra ritusque et libros sacros pertinent, copiose docteque persequutus est; de multis aliis quoque Kalendariis in vol. I. p. 91. sqq. et p. 94. sqq. de antiquis et recentt. romanis Christianorum Kalendariis ac pag. 98. de peruetusto Kalendario romano in pariete picto, (de quo v. Mabillon. tom. I. Musei ital. p. 142.) atque tabulis Capponianis graeco-Moschis simillimo, et de aliis fuse disputat. In cap. VIII. pag. 100. sqq. copiose recenset Kalendaria s. Menologia Slauonica in libris tum scriptis, (praecipue in bibl. Vaticana custoditis,) tum editis ecclesiasticis. — Pag. 131. sqq. de libris Slauonicis, a *Io. Petro Kohlio* in Introductione in historiam et rem litterariam Slauorum, Altonae 1729. recensis. Tandem ad tabulas Graeco-Moschas Capponianas redit in tomo V. pag. 208. vsque ad finem et in tomo VI. integro tabulas Capponianas, in classes distributas, subiunctis ephemeridibus Ruthenicis, a mense Septembr. formulis typographicis describendas curauit, adposita versione latina, singulos dies, ac singulorum Sanctorum, quorum memoria colebatur, nomina atque historiam varietatemque in aliis libris vberrime exposuit, cum aliis narrationibus, menologiis, synaxariis, martyrologio, codicibus librisque et Actis sanctorum Bollandin. comparauit, et commentario quasi ipsorum Sanctorum, quos Fabricius deinceps recenset, vitas cultumque illustrauit. *Harl.*]

Scripta de Sanctis, nec non Kalendaria, Martyrologia ecclesiarum occidentalium.

Vetustissimum *S. Hieronymi* Martyrologium, editum primum a *Luca Dacherio* tom. IV. [tom. II. p. 1. *S. Sixt.*] spicilegii Paris. 1661. 4. et sub titulo veteris ecclesiae [P] occidentalis

dentalis martyrologii cum amplissimo commentario et eruditis exercitationibus a *Francisco Maria Florentinio*, Lucae 1668. fol. In Dacherii editione, Sancti Hieronymo posteriores alio charactere literarum expressi sunt. *Fabr.* *Hieronymum* auctorem esse huius martyrologii, sunt, qui adfirment, v. *Bollandus*, *Henschen.*, *Papebrochius* in praef. ad Acta Sctor. Antwerp. Mart. tom. II. Sunt quoque, qui negent, nempe *Valesius* in dissertat. de martyrologio rom. a *Rosweido* edito, adiuncta *Eusebii* H. E. nec non *Dacherius* in monito, huic martyrologio, in spicilegio commemorato, praemisso. *Sixt.* — Scriptis suppositítiis id quoque adnumerant Benedictini et Vallars. in editt. suis. v. *Car. Traugott Gottlob Schoenemann* in Bibl. histor. litterar. patrum latin. tom. I. pag. 453. sq. — Martyrologia *Hieronymiana* contracta, scil. Rhinouiense, Richenoviense, Augustanum, Labbeanum, Corbeiense, reginae Sueciae olim Senonense *S. Columbae.* Ex MSS. codd. recensuit *Io. Bapt. Sollerius*, in Actis Sanctor. Iun. tom. VII. pag. 1-51. *Harl.*]

Prudentius peristephanon siue de coronis et passionibus martyrum liber, hymnis XIV. constans. *Librum Coronarum* vocat *Gregorius Turonensis*, cuius libri II. de gloria martyrum et confessorum liber I. itidem huc pertinent. Et *Ioannis Cassiani*, Gregorio antiquioris, collationes patrum etc. *Fabric.* Conf. poetarum veterum ecclesiasticorum opera christiana et operum reliquiae atque fragmenta. — Auctore *Georg. Fabricio*, Chemnic. Basil. per Io. Oporin. In fine praefat. legitur 1562. In commentario, a *Ge. Fabricio* adiuncto, sub vocc. *Aurelii Prudentii Clementis* vitam huius, qualem *Aldus Manutius* descripsit, refert auctor adiicitque [pag. 17.] obseruationem: *Aurelii Prudentii* codicem MStum e bibliotheca Numburgena habuit — *Caspar Bornerus*, quem ante annos octo et viginti, cum in ludo Thomano eius collega essem, mihi conferendum dedit, ex quo versum in hymno de baptisterio integrum sarciui, locos plurimos correxi, et similiter effeci, vt etiam in carmine minus desiderari posset. — *Io. Cassiani* collationes Patrum coniunctim cum libris de institutis coenobiorum, de origine, caussis et remediis vitiorum in lucem publicam exierunt Basileae 1485. fol. In praemissa commendatitia breuique expositione quaedam de vitae conditione *Io. Cassiani* leguntur. *Sixt.*

Martyrologium romanum paruum, cum Adone vulgatum ab *Heriberto Rosweido* Antwerp. 1613. fol. dicatumque Paulo V. et deinde insertum bibliothecae patrum tom. XVI. edit. Lugd. 1679. quod non posse pro genuino illo ac sincero romano veteri haberi, probant Valesius exerc. de hoc martyrologio, ad Eusebii calcem, Andreas Saussaeus de mysticis Galliae scriptoribus pag. 981. seq. Florentinus prolegom. ad martyrolog. Hieron. pag. 17. seq. Satis antiquum tamen ostendit Io. Baptista Solerius cap. 2. prolegom. ad Vsuardum. *Fabr.* A *Casparo Burmanno* in Traiecto erudito, Traiecti ad Rhen. 1738. 4. pag. 314. in vita Rosweidi ita signatur liber: Notationes in vetus martyrologium romanum et martyrologium Adonis ad MSS. recensitum. Antw. 1613. fol. et Par. 1646. Notas Rosweidi *eruditas* vocat *Labbaeus* de scriptor. eccles. tom. I. p. 12. *Harl.*

Kalendarium ecclesiae Carthag. apud Mabillon. tom. III. Analect. p. 398.

Kalendarium Polemei Siluii ad Eucherium episcopum (a. C. 448.) e quo excerpta dederat *Bollandus* praef. ad tom. I. Act. Sanctor. Ianuar. XLIV. integrum vna cum Kalendario Ethnico Fuluii Dionysii Phlocali exhibet *Io. Baptista Solerius* tom. VII. Actor. Sanctorum Maii.

Kalendarium a Dacherio editum tom. X. spicilegii, et *Kalendarium* siue *Lectionarius* in libro sacramentorum Gregorii M. etc.

Kalendarium romanum nongentis annis antiquius, quod ex MS. monasterii S. Genouefae Paris. prodiit cum notis *Ioannis Frontonis*. Paris. 1652. 8. Calendariorum vsum in ecclesia martyrologiis antiquiorem esse, notat *Antonius Pagi* in critica Baroniana ad a. C. 64. nr. 6. *Fabr.* Ediderat *Antonius Pagi* criticam historico-chronologicam in annales Baronii etc. Paris. 1689. fol. Post auctoris mortem vero tres tomi accesserunt *Francisci Pagi*, totumque hoc opus vulgatum est Colon. Allobrog. s. Geneuae 1705. fol. tomis IV. Deinde Antwerp. s. Geneuae 1728. fol. *Sixt.*

Kalendarium Mutinense editum a. V. C. Benedicto Bacchino ad calcem libri pontificalis Aguelli, Mutinae 1708. 4. *Fabr.* *Bacchinus* libr. pontif. suis illustrauit obseruatis, septemque dissertationes historicas et chronologicas adiunxit. *Sixt.*

[Prodiit etiam a salutis 1552. Venetiis ex Iuntar. officina *Calendarium ecclesiasticum nouum.* — Auctore *Luca Gaurico*, Geophonense episcopo. v. *Blasii Vgolini* thesaur. antiquitatum sacrr. vol. VI. p. 862. *Sixt.*]

[In *Graeuii* Thesauro antiquitatt. roman. vol. VIII. plura vetera Kalendaria romana, a variis viris doctis olim eruta atque illustrata, statim ab initio sunt typis repetita; atque a Graevio in praefatione haud pauca sunt emendata atque illustrata.

Multa, quae huc pertinent, sunt collecta, docteque exposita atque illustrata in libro inscripto: *Obseruationes in Prosperi Aquitani Chronicon integrum, eiusque LXXXIV. annorum cyclum, et in Anonymi Cyclum LXXXIV. annorum*, a Muratorio editum: nec non in Anonymi *Laterculum paschale, centum annorum, a Bucherio* editum. Amstelod. 1733. 4. — *Bucherii* commentar. in Victorium Aquitanum aliosque antiquos canonum paschalium scriptores, prius prodiit Antwerp. ex offic. Plantin. Balthasaris Moreti, 1634. Conf. de Bucherii comment. *Assemann.* l. c. vol. I. p. 91-94. — De Calendariis veterum Romanorum, nec non Christianorum complures laudauit scriptores Fabricius noster in libro, inscripto: *Menologium* siue libellus de mensibus, centum circiter populorum menses recensens, atque inter se conferens, cum triplici indice: Hamburgi 1712. 8. (ad quem librum Fabricium tot supplementa manu adscripta reliquisse, quibus altero tanto auctior dari posset, testatur *Herm. Sam. Reimarus* de vita et scriptis I. A. Fabricii, Hamburg. 1737. 8. pag. 141.) et in Bibliographia antiquaria, ed. *Paulli Schaffshausen*, Hamb. 1760. 4. p. 451. sq. et p. 452. sqq. de festis Christianorum diebus. Priore loco inprimis, praeter

praeter Assemannum, laudantur *Frid. Althanus*, e comitibus *Sbluaroli* de Calendariis in genere, et speciatim de Calendario ecclesiastico; cui adnexa sunt complura peruetusta *Hagiologia* nunc primum edita, Venetiis, 1755. 8. — *Alexius Symmachus Mazochius*, cuius commentarius in vetus marmoreum S. Neapolitanae ecclesiae Calendarium prodiit Neapoli 1747. 4. — et *Ladou. Sabbatinus d'Anfora*, qui italico sermone edidit, notisque adiectis illustrauit vetustum Calendarium Neapolitanum nuper repertum. Neapoli 1744. 4. Add. de hoc Calendario Neapolit. aliisque *Assemann.* l. c. vol. I. pag. 95. sqq.

Martyrologia s. Kalendaria aliquot antiquissima, in *Edm. Martene* et *Vrsini Durandi* Thesauro nouo Anecdotor. tom. III. col. 1543-1618. Paris. 1717. fol. — et in eorumdem collect. ampliss. vett. scriptorum et monumentt. tom. VI. col. 633-738. Paris. 1729. fol.

In *Aretini* V. C. Beyträgen zur Geschichte u. Litter. a. 1803. part. II. pag. 64. memoratur Kalendarium Io. de Monteregio, cod. membr. saec. XV. et ib. pag. 66. Kalendarium et Chronicum per Io. Castorium collecta, a. 1540. cod. chart. — ib. pag. 69. Kalendarium, opusc. xylographicum rarissimum, quod ab vtraque parte prelo subiectum erat, in 4. — a. 1804. part. IV pag. 94. nr. 5. Kalendar. mst. Diessense a. 1473. cum adnott. histor. per *Petrum Hürsr;* et nr. 4. ac 6. duo Necrologia Diessensia; tum p. 95. nr. 9. varia Necrologia cum adnotatt. genealogicis a *Rassone Manhart* ex monumentis antiquissimis conscripta, I. vol. in fol. — Ego habeo *Kalendarium ecclesiasticum* latin. in cod. membr. in XII. subiunctis precationibus officioque eccles. Atque Longolius, ad quem olim pertinuit illud, ab initio haec adnotauit: „Eiusmodi Kalendarium praefixit *Iac. Zaderus*, Cizae ad D. Nicol. Past., Auenarii precationibus, Francof. ad Oder. 1606. 12."

Kalendarium ex bibliotheca *Pistoriensi* eruit ex MS. Missali ediditque *Franciscus Anton. Zacharias* in Bibliotheca Pistoriensi etc. Augustae Taurinor. 1752. fol. pag. 86-89. praemissa hac obseruatione: „Cl. Muratorius in dissert. quam Liturgiae suae praemisit, ex Leoniano, Gelasiano et Gregoriano sacramentariis, seu ex festis, quae in illis memorantur, totidem eruit Kalendaria, ex quibus, qui vetustis illis temporibus sancti festo die colerentur, certo constaret. Idem ego praestiti in eo calendario texendo, quod heic exhibeo: neque enim illud in codicis fronte collocatur; sed ex Missis, quae in Sctorum sollemnitatibus ibi adsignantur, a me collectum est." Tum p. 90-97. publicauit e cod. alterum calendarium Pistoriense. *Harl.*

Bedae (a. 730.) martyrologium genuinum cum *Flori* diaconi Lugd. (circa a. 830.) additamentis, distincto literarum charactere excusis ab Henschenio et Dan. Papebroch. publicatum in Actis Sctor. Antwerp. in prol. ad tom. II. Martii. Nam, quod sub Bedae nomine prodiit Antwerp. apud Plantin. 1564. (1565.) 12. atque inter Bedae opera tomo III. multis modis ex Adone et aliis interpolatum esse constat. Vide Bollandi prolegom. ad Acta Sanctor. Ianuarii pag. XL. seq. *Fabr.* *Bedae* martyrologium soluta oratione scriptum, in eius Opp. tom. III. col. 277-362. Colon. Agripp. 1688. fol. add. §. XVII. 11. *Harl.*

Debe-

Debemus quoque huius martyrologii editionem *Io. Smithio* eiusdemque filio *Georgio*, quae adiuncta est *Bedae* histor. eccles. Anglorum, denuo ab illis procuratae et vulgatae Cantabrig. 1722. fol. Additamentum ad hocce martyrolog. praebuit *Io. Ge. Eccard* e cod. Wirceburg. in commentar. de rebus Franciae orientalis tom. I. pag. 829. *Martyrologium* metricum, in Opp. Bedae obuium, non huic, sed *Wandelberto* tribuendum esse dubio caret. *Sixt.*

[P] *Wandelberti* monachi Prumiensis Benedictini (circa a. 842.) martyrologium metricum versibus hexametris, quod post priores minus integras editiones, quae inter Bedae opera tom. I. et cum Io. Molani Vsuardo lucem viderunt, vulgauit Lucas Dacherius tom. V. spicilegii, Paris. 1661. 4. [Paris. 1665. 4. sec. cat. bibl. Bunau. pag. 589. tom. III. vol. II. Fabric. autem in Salutari luce euangelii pag. 212. notat, a Dacherio et in ed. cit. tom. V. et edit. nouae tom. II. pag. 39. Wandelberti martyrologium integrius, praemissa Wandelberti ad Otricum praefat. vulgatum esse, et praeter Ittigium laudat Carolum le Cointe tom. IV. annal. Francorum p. 472. — Pag. 211. de Bedae aliorumque martyrologiis quaedam adiecit. *Harl.* — Referente *Thoma Ittigio* de bibliothecis et catenis patrum pag. 199. *Molanus*, quum Coloniae 1568. Vsuardi martyrologium ederet, huic simul *Wandelberti* martyrologium, versibus quibusdam subductis, interseruit. At *Dacherius* in spicilegii sui tomo V. integrum *Wandelberti* martyrologium cum suis praefationibus et adpendicibus ex Isaaci Vossii codice auctori suo et nitori restituit. *Sixt.*]

Rabani Mauri (circa a. 845.) martyrologium ab Henr. Canisio editum tom. VI. Antiquar. Lectionum. Ingolstad. 1604. 4. [et ex edit. *Iac. Basnagii*, tom. II. part. 2. p. 313-352. Amstel. 1725. fol. item in *Hrabani Mauri* Opp. tom. VI. p. 179-201. Colon. Agripp. 1626. fol. *Harl.* — *Rabani Mauri* prologum ad Ratleicum, abbatem Seeligstadiensem, *Ioan. Mabillonius* veterr. analectt. pag. 419. seorsim obtulit. *Sixt.*]

Notkeri cognomento Balbuli, monachi S. Galli martyrologium, editum ab eodem Canisio tomo eodem, [et ex ed. Iac. Basnagii tom. II. part. 4. pag. 85.]

Adonis ab a. 859. archiepiscopi Viennensis martyrologium ex quatuor codicibus recensitum a *Iacobo Mosandro*, in tomo septimo Vit. Sanctor. Laurentii Surii, Colon. 1581. fol. et ab *Heriberto Rosweido* emendatum Antwerp. 1613. fol. atque in bibliotheca patrum Lugd. 1679. tomo XVI. pag. 823-932. ex Rosweidi edit. recusum. *Fabr.* — Praegressas edd. sequuta est recentior et praestantior, studio *Dominici Georgii*, inscripta: *Martyrologium Adonis*, archiepiscopi Viennensis, ab *Heriberto Rosweido* iam pridem ad MSSta exemplaria recensitum, nunc ope codd. bibliothecae Vaticanae recognitum et adnotationibus illustratum opera et studio *Dominici Georgii*. Romae, ex typographia Palladis. 1745. fol. Addita sunt *martyrologia* et *calendaria* aliquot, ex Vaticana et aliis bibliothecis eruta et iam primum edita. Conf. Histoire literaire de la France, tom. V. pag. 465. *Le Cointe* analecta ecclesiastica Francorum, tom. IV. 472. Nachrichten von einer Hallischen Bibliothek, vol. VI. pag. 435. Editoris praefatio praemissa enarrat

varias *Adonis* martyrologii editiones. *Sixt.* — Add. supra §. XVII. 13. — *Zachariae* in Bibliotheca Pistoriensi, supra laudata pag. 98. sqq. ita contulit cod. mst. archiui Pistoriensis capituli cum edit. Rosweidana in bibl. max. PP. vt antea varr. lectt. libelli de *festiuitatibus SS. Apostolorum*, qui martyrologio praefigitur, quod de natali beatorum apostolorum Petri et Paulli sub tertium Calend. Iulii legitur ap. Rosweidum, primum lectionem Rosweidianam, dein alio charactere lectionem codicis adponeret: tum a pag. 101-136. per singulos dies omnium mensium, ducto initio a Cal. Ianuarii, partim moneret, vbi codex atque editio concordant, partim omnes, etiam leuiores, codicis lectiones, ab editis discrepantes, adferret. *Harl.*

Vsuardi monachi S. Germani de Pratis martyrologium ad Carolum Caluum circa a. 875. quod nouissime ex ipso, vt non dubitant, Vsuardi, quod seruant, autographo vulgauerunt Benedictini Paris. 1718. 4. post editiones minus sinceras Lubecenses a. 1475. 4. sub titulo *rudimenti nouitiorum* et 1490. 4. sub tit. *doctrinale clericorum*. Belgicam sub tit. Iacobi de Voragine 1480. x) Colonienses 1490. fol. et cum Greueni auctario 1515. 12. 1521. 4. y) Venetam sub tit. Romani martyrologii editore Bellino a Padua, Augustiniano 1498. Patauinam, eodem Bellino editore 1500. Parisiensem 1521. Venetas alias 1509. 1517. 1549. curante Alex. Peregrino presb. Brixiensi. Parisiensem Ioannis Munerati 1536. et quas cum notis edidere *Io. Molanus* Louanii 1568. 8. Antwerp. 1583. 8. *Laurentius de la Barre* in historia christiana veterum patrum, Paris. 1583. fol. et *Io. Baptista Solerius* S. I. Antwerp. 1714. fol. m. Iun. tom. VI. et VII. maximo studio in hoc versatus. Romanam pariter et Gallicam, multasque alias ecclesias per longum tempus vsas hoc Vsuardi martyrologio, monet *Io. Launoius* in praef. ad iudicium de controuersia super exscribendo Parisiensis ecclesiae martyrologio, Paris. 1671. 8. qui pag. 8. etiam Rothomagensem editionem Vsuardi a. 1505. factam memorat, et pag. 129. notat *Launoius*, Romanorum martyrologium esse ipsummet Vsuardi martyrologium minutum et variatum in paucis et auctum in pluribus. *Fabr.* — De variis huius martyrologii editionibus egit quoque noster Fabricius in libro: Salutaris lux euangelii, e quibus eminent prae reliquis 1) editio *Io. Bapt. Sollerii.* v. Memoires de Trevoux 1714. Dec. pag. 2086. Acta erudit. 1725. pag. 473. Unschuldige Nachrichten, a. 1715. p. 1138. — 2) editio a *Iacobo Bouillart*, cum titulo: *San-Germanensis monachi* martyrologium sincerum

x) [Aliam *Martyrologii Vsuardi* edit. vetustam recensuit *Io. Bapt. Audifredus* in Specimine editionum italicarum saeculi XV. (Romae 1794. mai. 4.) pag. 299. In calce legitur: „Hoc opus diligentia Domini Georgii antonii uespucii cathedralis ecclesiae florentinae praepositi emendatū correctūque. Impressum est Florentie per presbyterum Franciscum de bonaccursiis Anno — M. CCCC. LXXXVI. (1486.) 4. Priora folia continent tria *calendaria*; sequuntur Cromatii et Heliodori epistola ad Hieronymum et huius responsio; dein praefatio, quae in pluribus libris adscribitur Bedae super opere Martyrologii; postea epistola s. praefatio Vsuardi monachi ad Karolum regem super opere *Martylogii* (sic). Incipit deinde *Martyrologium* ipsum, ad cuius calcem adiecta sunt *Capitula*, quae dicuntur per totum annum. *Harl.*]

y) [De tribus postremis edd. v. *Panzeri* A. T. IX. pag. 223. nr. 180. b. vol. VI. pag. 375. nr. 253. et pag. 385. nr. 550. *Harl.*]

sincerum, ad autographi, in San-germanensi abbatia seruati, fidem editum, et ab obseruationibus Sollerii vindicatum, Paris. 1718. 4. v. Journal des Savans 1719. Febr. pag. 183. Mém. des Trevoux a. 1719. Maii, p. 770. Europe savante, 1718. Nou. pag. 63. In *le Cointe* annal. eccles. Francor. tom. IV. pag. 473. leguntur, quae pertinent ad *Vsuardi* martyrolog. *Sixt.* — Conf. supra XVII. 14. — In memorata *Bibl. Pistoriensi* a Zacharia edita part. III. §. XXIX. pag. 53. paucis indicatur et valde celebratur codex *Vsuardini martyrologii*, atque a pag. 137-163. non solum illius codicis cum Sollerii editione comparati lectiones varias, et ea, quae vel in codice vel in edit. Sollerii desiderantur, diligenter per omnes mensium dies adnotauit Zachar.; sed etiam ea, quae aut in codicis margine recentius variis temporibus sunt scripta, aut ad peculiaria quaedam Vsuardi auctaria pertinent, sub finem in adpendicem reiecit. Idem *Zachar.* p. 53. promisit plenam martyrologiorum Bibliothecam, quae sex constaret voluminibus, et Calendaria atque martyrologia quaecumque antiquiora, a Bucherio, Rosweido, Florentinio, Canisio, Frontone, Allatio, Bollandianis, Mabillonio, Acherio, Martenio, ac romanis Anastasii editoribus vulgata sunt, comprehenderet: atque ordinem argumentaque singulorum descripsit voluminum. In tertio igitur se collocaturum, scripsit, *Adonem*, ad simplicem, genuinam et germanam, quam Sollerius exoptabat, formam reuocatum; in quarto *Vsuardum*, et cetera, quae ex illo ducta sunt, martyrologia, in eoque de hoc Vsuardiano codice plura dicturum. Num autem amplissima illa bibliotheca lucem adspexerit, equidem ignoro. *Harl.*

Martyrologium secundum morem romanae et vniuersalis ecclesiae editum a *Francisco Maurolyco*, abbate Messanensi. Venet. 1568. 1570. 12. [conf. *Walchii* bibl. theol. selectam, tom. III. pag. 711. sqq. 723. sqq. *Harl.*]

Martyrologium romanae ecclesiae, cum notis *Petri Galesinii*, protonotarii apostolici, vulgatum Venet. 1578. 4. *Fabr.* — In nota a. 1578. errasse videntur operae. Fabricius quidem noster in libro: Salutaris lux euangelii etc. pag. 217. citat edit. a. 1587. dum non pauca, inquit, aduersus veterum martyrologiorum fidem a *Petro Galesinio*, qui martyrologium cum notis, Venet. 1587. 4. edidit, et a *Baronio* inserta esse (martyrologio romano,) notant *Io. Launoius* in discussione responsionis de duobus Dionysiis cap. 7. *Ruinartus* ad Victorem Vitensem pag. 552. sqq. et auctor dissertationis in bibl. Angloise tom. II. pag. 227. a. *Mich. Geddesio* insertae tomo secundo Miscellaneorum, editorum Lond. 1714. 8. *Harl.*

[P] Martyrologium romanum, Rom. 1584. 4. quam editionem prioribus praefert et secutum se esse Baronius testatur, recusam Antwerp. 1586. 8.

Martyrologium *Romanum* ad nouam Kalendarii rationem et ecclesiasticae historiae veritatem restitutum, Gregorii XIII. iussu editum, et Sixto V. dicatum, cum notationibus *Caesaris Baronii*. Rom. 1586. *) 1630. fol. Venet. 1587. fol. 1602. 4. Colon. 1603. 4. Antwerp.

*) [In qua Xynorides inter SS. d. 24. Ianuar. pag. 48. commemoratur. *Harl.*]

Antwerp. 1613. etc. Et cum geographicis tabulis et notis per *Augustinum Lubinum* Paris. 1661. 4. *Philippi Ferrarii* noua topographia in martyrologium romanum. Venet. 1609. 4. Eiusdem catalogus Sanctorum qui in martyrologio romano non sunt. ibid. 1625. 4. *Lucas Holstenii* animaduersiones ad Baronii martyrologium prodiere Paris. 1664. 8. Non pauca aduersus veterum martyrologiorum fidem a Galesinio inserta esse et Baronio, notat Io. Launoius in discussione responsionis de duobus Dionysiis cap. 7. *Fabr.* *Petrus Galesinius* hinc inde in suam martyrologii rom. editionem transtulit, quae fidei veterum martyrologiorum aduersantur, v. c. verba Chrysostomi (hom. 4. de Lazaro). Καὶ ξυνωρίδος τῶν ἁγίων μαρτύρων (*et bigae sanctorum martyrum*, n. Iuuentini et Maximi,) peruerse intellexit, opinatus, vocabulum ξυνωρίδος significare nomen proprium virginis cuiusdam Antiochenae; id, quod etiam Baronius in suis M. R. editionibus prioribus adfirmauit; postmodum vero a *Nicolao Fabro* aliisque amicis melius edoctus, editiones, quae *Synoridem*, tamquam nomen proprium martyris prae se ferunt, supprimere omni studio adlaborauit: cuiusmodi editiones sunt Romana 1586. fol., Venetae 1587. 4. et 1597. 4., Antwerpiensis 1589. fol. propter raritatem insignes ex adlata caussa. In editione Coloniensi 1603. error quidem de Synoride non obuenit: attamen in indice legitur: *Xynorides martyr. Antiochiae 24. Ian.* Conf. *Ittig.* de biblioth. et catenis patrum, Lips. 1707. 8. pag. 156. 157. et *Dallaeus* de vsu Patrum, Geneuae 1656. pag. 97. Editio *Lubini* est quoque repetita Paris. 1679. 4. Alia praeterea editio Parisiens. est de anno 1613. Quoniam *Baronius* varia obtulit culpanda, virgula censoria ferierunt eum inter alios iam citatos *Dor. Ruinartus* in historia persequutionis Vandalicae pag. 268. *Dallaeus* l. c. pag. 95-98. Quod attinet ad martyrologium romanum *Vrbani VIII.* auctoritate recognitum, cum additamentis Sctorum Belgii, cura *Balduini Willati*, Montibus 1641. 8. et cum accessionibus nouorum Sctorum a *Dominico Macer*, Romae 1668. 4. [de quo vide Diarium eruditorum nouum, italice editum a. 1668. pag. 121. *Harl.*] item cum titulo: *Martyrologii romani Gregorii XIII. iussu editi; Vrbani VIII. et Clementis X. auctoritate recogniti, noua editio a Benedicto XIV. aucta et castigata, in qua nonnulla Sanctorum nomina, in praeteritis edd. omissa supplentur, alia item Sctorum et Beatorum nomina ex integro adducuntur, iuxta exemplar Romae impressum,* Colon. 1751. 4. v. Acta eruditor. 1756. pag. 690. De rarioribus editt. M. R. conf. praeter *Serpilii* Verzeichnis einiger raren Bücher pag. 90. *Vogtii* catal. librr. rarior. pag. 73. *Freytag* Anall. literar. de librr. rariorib. pag. 71. *Widekind* Verzeichnis von raren Büchern pag. 318. *Clement* Biblioth. curieuse histor. et critique, tom. II. pag. 448. *Sixt.* — *Lucas Holstenii* annotata marginalia ad martyrol. romanum *Baronii* edita sunt cum Passione SS. *Perpetuae* et *Felicitatis*, ex edit. *Luc. Holstenii*, pag. 243-327. Paris. 1664. 8. *Römisches Martyrologium*, wie es von dem Römischen Pabst *Gregorius dem XIII.* eingerichtet, von *Vrbanus dem VIII.* und *Clemens dem X.* übersehen, von *Benedict dem XIV.* sorgfältigst verbessert worden, nach dem Römischen in Lateinischer Sprache herausgegebnen Exemplar in die hochdeutsche übersetzt, samt beygefügten besondern Martyrologien verschiedner Ordensgeistlichen etc. wie auch nöthigen Anmerkungen durch *Paul Schwenger*. Cölln, bey Io. Wilh. Krakamp. 1753. 4. Antea martyrolog. romanum germanice verterunt *Conrad. Vetter* et *Georg. Heserus*, S. I. Monachii 1670.

Vniuersim in omnes propemodum Europae linguas id translatum esse, docet Fabric. in Salutari luce euangelii pag. 217. sq. Add. catal. impressor. libror. in Bibl. Bodlei. vol. II. pag. 150. *Harl.*

Martyrologium romanum Vrbani VIII. auctoritate recognitum. Rom. 1632. 8.

Martyrologium *ecclesiae germanicae* peruetustum, quod per DCC. annos delituit, editum et commentario illustratum a *Matthia Friderico Beckio.* Augustae Vindel. 1687. 4. *Fabr.* Hocce martyrologium saeculo post C. N. septimo, adeoque ante Bedae martyrologium iam scriptum fuisse, *Beckius* rationibus haud contemnendis adfirmat. *Sixt.* — add. Fabr. Salutar. lux euang. pag. 214. *Harl.*

Martyrologium *Gellonense* siue *S. Guillelmi de deserto,* a. 804. conscriptum, cum variis lectionibus et additionibus ex codd. MSS. tomo XIII. Spicilegii Dacheriani, p. 388. sqq.

Martyrologia quinque vel sex quae vulgauit Io. Baptista Solerius tom. VII. Actor. Sctor. Iunii. Antwerpiae 1717. fol.

Vincentius Bellouacensis, non episcopus, sed Lector regius Bellouaci in domo S. Ludouici a. C. 1264. defunctus, in Speculo suo Historiali, quod in a. C. 1244. definit, et in libros XXXI. est diuisum, fuse etiam persequitur Vitas Sanctorum. Prodiit Norimberg. 1473. Mogunt. 1474. fol. et inter opera Vincentii Basil. 1481. Venet. 1484. et 1591. et ex emendatione Benedictinorum collegii Vedastini, Duaci 1624. fol. Gallice etiam interprete Ioanne de Vignay, Parif. 1521. fol. Vide de eo Bollandum praef. ad tom. I. Ianuarii pag. 19. Natalem Alex. tom. VII. Hist. eccles. p. 138. edit. in fol. et Iac. Echardum in diss. de scriptis Vincentii Bellouacensis, Paris. 1708. 8. Memorias litterarias Treuoltinas illius anni pag. 1479. seq.

Iacobi de Viragine siue vico virginis, (Viraggio,) Ligurum ciuitate, Ord. Praedicator. archiepiscopi Ianuensis siue Genuensis, *Historia Lombardica* siue *legenda* [P] *aurea de vitis Sanctorum*, scripta circa a. C. 1290. et licet plena fabulis, lecta auidissime et excusa saepius, Venet. 1478. per Chrstph. Arnold. 1481. Norimb. 1478. 1493. 1496. Daventriae 1479. Colon. 1480. Venet. 1483. Louan. 1485. Basil. 1486. Argentinae 1486. 1496. Lugd. 1510. Argentin. 1518. et ex Claudii Rotae recensione Lugd. 1519. et 1531. fol. Quae sequuntur post caput CLXXVII. addita sunt ab *Antonio Libero*, Susatensi. Fuit etiam, qui Legendam istam abbreuiatam ederet Venet. 1487. fol. et qui gallice verteret, Ioannes de Vignay. Paris. 1546. fol. *Fabr.* — Idem *Fabricius* noster in salut. luce euangelii pag. 214. sq. non solum auget numerum editionum atque versionum; sed variat quoque interdum in notis annorum, et quorumdam V. D. iudicia de illo adfert. Primum obseruat, illam *historiam Lombard.* scriptam esse tempore interregni ante a. 1273. citatque *Tob. Eckard* de Bibl. Quedlinburgensi pag. 34. Tum animaduertit in not. *p.* et *q.* de Iacobo, *hist. Lombard.* scriptore, egisse *Iac. Echardum* de scriptoribus ordinis Praedicatorum tom. I. pag. 455. sqq. et 742. *Casimirum Oudinum* tom. III. de scriptoribus eccles. pag. 614. etc. *Historiam* autem *Lombardicam* proprie esse narrationem,

nem, quae vitae S. Pelagii subiicitur; sed vulgo Legendam totam nomine historiae Lombardicae venisse, atque *Io. Bollandum* praef. ad tom. I. Ianuarii p. 19. putasse, ineptas etymologias ab alio esse additas. Quoties vero istud opus, *vorago fabularum* ab aliis habitum dictumque, saec. XV. et init. saec. XVI. sub prelis sudarit et in alias linguas sit translatum, incredibile paene videtur. Nam Fabric. et h. l. et in salutari luce, admodum exiguum numerum adtulit: nubem vero, heu propemodum! immensam editionum atque versionum excitauit *Panzer.* in Annal. typogr. ex quibus omnes illas referre taeduit me, praeterea veritum, ne tempore et lectorum patientia abuterer. v. indices ad illos Ann. typ. vol. V. pag. 454-456. et vol. XI. pag. 184. sq. ibique multae editt. Iac. de Viragine *Sermonum de tempore et Sanctis* et *Sermonum de Sanctis* enumerantur. Quasdam tamen antiquiss. editt. historiae istius ex illis Annal. memorare lubet. — in vol. IV. p. 12, 66. ed. a. 1474. fol. sine loci nota. — vol. II. p. 275, 28. edit. Paris. per Vdalric. Gering, Mart. Crancz, et Mich. Friburg. a. 1475. fol. (Fabric. in Add. ad vol. IX. vet. ed. citat ed. Paris. 1476. fol.) — vol. I. p. 280, 37. ed. *Conradi de Hoemborch*, Colon. 1476. fol. — vol. II. p. 174, 28. ac p. 180, 54. edit. Noriberg. auctam multorum Sctorum, quas variae dioeceses venerantur, legendis, per Io. Sensenschmid et Andr. Frisner. 1476. fol. max. ib. pag. 180, 54. per Anton. Koburger. 1478. fol. et saepius. — pag. tamen 213, 225. edit. Noriberg. per Ant. Koburg. a. 1493. a Fabricio quoque citatam, Panzer dubiam esse censuit. — Vol. I. p. 354. 2. edit. Daventriens. per Rich. Paffraed. 1479. fol. — vol. IV. pag. 151. 211. 212. etc. tres memorantur edd. sine loco et anno. p. 151. nr. 709. Legendae Sctorum Hungariae in Lombardica historia non contentae, s. l. et a. in fol. Sed haec sufficiant: cui volupe erit plures cognoscere editiones, is adeat Panzer. ll. citt. — De edit. versionis italicae Venet. 1475. typis Nic. Ienson. v. Esame - ovvero Storia critica di Nic. Ienson opera — da *Giacomo Sardini*, libro II. Luccae, 1797. fol. part. VII. cap. 1. pag. 69. sqq. — *Erasmi Schmidii* Calendarium etymologicum ex Lombardica Historia Iac. de Voragine — congestum. v. in *Io. Ge. Schelhornii* Amoenitatibus litterar. tom. XI. pag. 324 - 361. Francof. et Lips. 1729. 8. — *Venetiis* in bibl. Marc. in quatuor codd. MSSt. sunt *Iac. Virag.* Legendae Sctor. v. catal. codd. latin. Marc. p. 148. et p. 149. in cod. CCCLVI. Legendae Sctor. facile ad vsum chori. — Ibid. inter codd. *Nanian.* in lingua italica scriptos aliquot legendae ex opere Iac. de Voragine, italice versae, in cod. LXVII. vid. cl. *Morellii* cat. codd. Nan. italice scriptorum p. 68. sq. — *Florentiae* in bibl. monast. b. Mariae, *Iac. de Vorag.* Sermones s. vitae Sctor. diuisae pro singulis mensibus. vid. *Montfauc.* diar. ital. p. 372. — *Paris.* in bibl. publ. triginta et quatuor codd. MSSt. sunt, qui continent illas Legendas, et in septem codd. sunt Iac. de Voragine sermones, v. indic. ad cat. codd. illius bibl. tom. IV. p. LXV. vt aliarum praetermittam bibliothecarum catalogos. Add. Biblioth. selecta hist. ecclesiasticae, Venet. 1776. 8. pag. 193. seq. *Harl.*

Ioannis Tinmuthensis Historia aurea a. 1360. scripta 3 grandibus voluminibus MS. in bibl. Lambethana, et Sanctilogium Britanniae MS. cum supplemento in bibl. Collegii corporis Christi apud Cantabrigienses, et in Cottoniana. Ex hoc Sanctilogio multa ad ver-

bum repetiisse *Ioannem Capgrauium*, notat *Caueus* ad a. 1366. Pronior tamen ad fabulas lectori commendandas ostenditur a *Wilhelmo Nicholsono* in bibliotheca scriptorum Angliae p. 98. — [Mentio quoque editionis a. 1521. fol. sine loco. Exiit etiam in lucem publicam Lugd. 1514. 1543. fol. Argentor. 1513. fol. Idem catalogus sollerter quidem collectus est; sed immixta quoque sunt, quae fide carent. *Sixt.*] Omitto alia inedita opera de sanctis, quae a Bollando memorantur, *Petri Calonis* aa), *Bernardi Guidonis* episcopi Lodeuensis, *Ruggerique* et *Aruodulphi* monachorum Fuldensium, et *Ioannis Gilemanni* atque *Antonii Gentii*.

Petri de Natalibus, Veneti, catalogus Sanctorum diuisus in XII. libros et absolutus a. 1382. (de quo supra §. IX. memini) prodiit primum Vicentiae 1493. fol. cum nonnullis Sanctorum gestis ab *Antonio Verle*, nobili Vicentino, subiectis: hinc Argentinae 1502. 1513. fol. 1562. Lugd. 1508. 1514. et 1519. fol. et ex emendatione *Alberti Castellani*, Veneti, qui et ipse vitas plures addidit, Venet. 1516. 4. Denique Lugd. 1543. fol. Diligentissime de hoc Petro Natali differit *Apostolus Zenus* in Diario Veneto, Giornale d'Italia tom. XVI. pag. 449-468. *Fabr.* [recus. in *Apost. Zeni* Dissertazioni Vossiane, tom. II. Venet. 1753. 4. p. 31. sqq. et quidem p. 35-39. de catalogo Sctorum. — De ed. Vicent. 1493. fol. v. *Panzer*. A. T. vol. III. p. 521. nr. 83. vbi etiam p. 481. nr. 2687. ex Maittaire A. T. citatur edit. Venet. 1500. fol. Add. ed. s. l. 1521. fol. v. *Goetz.* Memorr. bibl. Dresd. II. 459. *Harl.* — Hicce catalogus est compilatio e *Iacobi de Voragine* Legenda aurea de vitis Sctorum maxime, nec non aliorum auctorum scriptis, sine delectu facta, continetque multa subleftae ac fallacis fidei. Incipit ab aduentu Domini seruatoris nostri, desinitque in *S. Luciano* episcopo. *Sixt.*]

Rudolphi de Riuo decani Tungrensis, qui a. C. 1403. 3. Non. obiit, Calendarius ecclesiasticus generalis, quem ad calcem Vsuardi vulgauit *Io. Molanus*, Louan. 1568. 8.

Antoninus Florentinus, ord. Praed. archiepiscopus Neapolitanus bb) a. 1459. defunctus, in summa Historiali siue Chronico, quod ab orbe condito ad sua tempora perduxit, multa etiam passim de Sanctis et eorum gestis copiose commemorauit. Prodiit tribus voluminibus in folio Venet. 1482. Norimb. 1484. Basil. 1491. et denique Lugduni 1583. ex recensione *Petri Mauri* S. I. qui notas etiam addidit. [P] De Antonino hoc adeundus Papebrochius ad 2. Mai. tom. I. p. 311. ad 338. et de scriptis eius p. 322. seq. Vide sis etiam ad tom. VII. p. 553. 681. seq.

Index

aa) *Petri Calo*, f. *Calotii*, Dominicani, qui circa a. 1310. vixit, vitae Sctorum, duobus voll. in fol. mstae seruantur Bononiae, teste *Iac. Echardo* tom. I. de scriptor. ord. Praedic. p. 511. At Fabric. noster in salutari luce euang. pag. 215. nescio, an, alius ne sit, qui nonnullis *Petrus Clodiensis. Harl.*

bb) Secundum alios fuit archiepiscopus Florentinus. Istius summa historica spirat genium saeculi, quo vixit, quippe credulum fabulisque indulgentem. Vitam eiusdem a *Vincentio Mainardo* scriptam legimus in *Laurentii Surii* vitis Sctorum. *Sixt.*

Index SS. Martyrum quorum corpora S. Gregorii M. temporibus Romae quiescebant, editus ab eruditiss. Muratorio tom. II. Anecdotor. Latin. p. 191.

[Diui *Georgii Florentis Gregorii*, episcopi *Turonici* opera, scil. de gloria martyrum et confessorum libri III. de miraculis S. *Martini Turonensis* libri IV, de vitis patrum liber vnus, de septem dormientibus in maiori monasterio prope Turonem liber vnus; diligenti opera et fide veterum codd. exscripti emendati et aucti labore et industria *Io. Balesdens*. partt. II. Par. 1640. in. II. voll. et in Bibl. max. patrum Lugd. tom. XI. p. 183. sqq. *Harl.*] — Hic quoque memoranda est *Paulli Aringhii* Roma subterranea nouissima, vulgata Romae 1651. Paris. 1659. locupletiori et emendatiori cura; deinde recusa Arnhem. 1671. cum figuris; huiusque translatio teutonica cum titulo: Unterirrdisches Rom, durch *Christoph. Baumann* verteutscht. Arnhem. 1668. cum figg. vid. Bibl. Thomasianae tom. II. p. 488. a *Ge. Wolfg. Panzero* editae. Imprimis euoluatur historia biblioth. Fabricianae, part. II. §. 80. Agitur inter alia in illo opere raro de catacombis, vel quasi sepulcris veterum martyrum christianorum, inscriptionibus peculiaribus insignitis. Adtentione porro dignus est liber, Romae 1720. editus: Osservazioni sopra i Cimiteri de' Santi Martiri et antichi Christiani di Roma II. voll. fol. Narratio fusior de Catacombis offenditur in *Io. Georg. Keyslers* neuester Reise etc. Hannouer. 1740. tom. I. p. 655. sq. tom. II. pag. 19. seqq. *Sixt.*]

Necrologium S. Dionysii, vulgatum a Mich. Felibienio, monacho Benedictino in Historia Abbatiae regalis S. Dionysii edita gallice, Paris. 1706. fol. Plura eiusmodi inedita necrologia memorat *Labbeus* in Bibl. noua MStorum pag. 33.

[„Scripta de vitis Sctorum multis esse fabulis repleta, dolenter scribit ac fatetur magnus romanae ecclesiae doctor et episcopus Canariensis, *Melchior Canus* in locis theolog. libr. II. cap. 6.“ sunt verba *Io. Fabricii* in excit. histor. bibliothecae illius. *Sixt.* — Legendas siue vitas Sctorum reiici ab ipsis doctioribus pontificiis, scribit *Rich. Simonius* epist. sel. 8. tom. I. pag. 93. *Heum.*]

Recentiorum collectiones de Sanctis.

Bonini Mombritii Mediolanensis Legendarium siue Acta Sanctorum II. Volum. fol. Mediolan. 1474. raro obuium opus. *Fabr.*

[Eiusmodi collectionum catalogus, si opus, aut potius non alienum videretur ab instituto et consilio bibliothecae graecae, posset vel ex Panzeri A. T. (vide ind. vol. V. p. 450. sq. et XI. pag. 178. alibi sub nominibus collectionum,) valde amplificari. Quare breuitatis studio tantum hic excitabo antiquiores editiones *Vitarum Sctorum*, Norimb. 1478. 1483. fol. — Venetiis 1483. fol. 1500. 4. — Casellae 1481. 4. — sine loci nota, 1483. 1485. fol. 1500. in 4. — Vlmae sine anno, fol. (Colon.) s. l. et a. fol. — sine l. et a. fol. etc. *Harl.*]

Anonymi

Anonymi qui circa a. C. 480. vixisse perhibetur, sub titulis digestum *magnum speculum exemplorum* editum Dauentriae 1481. Colon. 1485. Argentinae 1487. et 1497. Hagenoae 1519. et a Ioanne Maiore S. I. recensitum ac locupletatum, Duaci 1607. Antwerpiae eodem anno, et Colon. 1611. 8.

Vitae patrum, hominum lumen, coeli via. 1507. fol. Eaedem vitae saepius recusae, variis locis et denique emendatius editae ab Heriberto Rosweido, de quo supra pag. 27. seq. [conf. Casp. Burmanni Traiectum eruditum pag. 314. *Harl.*]

[*Hermanni Bonni* Farrago praecipuorum exemplorum de apostolis, martyribus, episcopis et sanctis patribus veteris ecclesiae etc. Halae Sueuor. 1539. 8. sine mentione typographi. *Harl.*]

[De cardinal. *Quignorii* vitis Sctorum agit *R. Simon* epist. select. tom. I. nr. 27. *Heum.*]

Viola Sanctorum, Hagenoae 1508. 4.

Hieronymi de Villauitis, canonici regularis, *Panis quotidianus*. ib. 1509.

Iac. Fabri agones martyrum primi mensis. Paris. 1525. et Rom. 1559. fol. edit. variisque et ipsi obuii.

Georgii Wicelii Hagiologium siue Historia de Sanctis Dei. Mogunt. 1541. fol.

Vitae patrum in vsum ministrorum verbi, quoad eius fieri potuit repurgatae per *Georgium Maiorem* cum praefatione D. Mart. Lutheri. Witeberg. 1544. 8. et 1559. et 1578. et germanice interprete Sebastiano Schwan, pastore Ratzeburgensi Lubec. 1654. 8.

Theodori Loher a Stratis Prototypon veteris ecclesiae. Colon. 1547. fol.

Aloysii Lipomanni, Veronensis episcopi, vitae Sctorum tomis octo Rom. 1551–1560. in. 4. de quibus dixi volum. VII. huius Bibl. pag. 732. [s. sec. nostram edit. vol. VIII. p. 647. not. vbi quoque de *Surii* vitis Sctor. quaedam notantur, secund. auctorem Bibl. selectae H. E. pag. 194. sq. Prodiit quoque Lipomanni opus Louanii 1561. fol. et gallice digestum a *Gabriele de Payberhault*, Paris. 1572. fol. *Harl.*]

Laurentii Surii Carthusiani, vitae Sctorum Orientis et Occidentis collectae vndique et per anni seriem digestae sex voluminibus in fol. Colon. 1569. et Venetiis 1581. atque iterum Coloniae 1581. adiuncto septimo tomo supplementi per *Iacobum Mosandrum*. Et denique [P] nouis accessionibus locupletatum ibid. 1618. fol. quatuor Voluminibus cc). Quod

cc) *Quatuor*, non, vti scripserat Fabricius, *sex* voll. hanc constare edit. et 1617. fol. prodiisse, multisque Sctorum vitis esse auctam etc. notatur in catal. bibl. Bunau. l. c. pag. 592. et ab auctore Bibl. sel. H. E. pag. 195. qui praeter ea animaduertit, hanc editionem prioribus longe praeferendam esse. *Harl.*]

Quod passim ipse velut in laudem dd) profitetur Surius stylum se actorum veterum elegantiae causa mutasse vel contraxisse, ea re exiguam gratiam tulit ab iis qui antiqua monimenta malunt sincera et integra euoluere. Ceterum ex Surio hauserunt Franciscus Haraeus, Fr. Zacharias Lippeolus, Cornelius Grassius aliique plures, qui post illum vitas Sctorum latine, italice, hispanice, germanice prodiderunt. *Fabr.* — *Franc. Haraei* vitae Sctorum potissimum ex Lipomanno et Surio breui compendio collectae, et ex Io. Maldonato, Ge. Vicelio aliisque auctae, tertium prodierunt. Lugd. 1594. 8. tum Coloniae 1630. fol. — *Lippeoli l. Lippeloo* vitae etc. Colon. 1604. 8. IV. voll.

Petri de Ribadeneira flos Sctorum, de la vidas de los Santos, etc. hispanice, Matriti 1610. fol. II. voll. et Barcellon. 1623. fol. — tum a *Nierembergio*, *Garcia* et *Guerrero* auct. ib. 1705. fol. III. voll. — latine studio *Iacobi Canisii*, Colon. 1630. fol. — gallice cum accessionibus nouarum vitarum *Duuallii*, *Martini*, Paris. 1649. fol. II. voll. —, ibid. 1686. fol. II. voll. — Rothomagi, 1655. fol. II. voll. — Ex Lippeloo et Ribadeneira potissimum, aliisque congessit vitas Sctor. *Cornel. Grassius*. Colon. 1616. 8. IV. tom. add. Fabricii salutar. lux euang. pag. 216. sq. *Harl.*

Heriberti Rosweidi Vltraiectini S. I. Fasti siue catalogus alphabeticus Sanctorum quorum vitae in Belgicis bibliothecis manuscriptae: Antwerp. 1607. 8. Eiusdem vitae Sctorum ibid. 1615. fol. et auctiores, 1629. fol. duobus tomis. Vitae sanctarum virginum quae in saeculo vixerunt, cum tractatu de statu virginitatis ibid. 1626. et 1642. 8. Silua eremitarum Aegypti ac Palaestinae 1619. 4. De eiusdem Rosweidi vitis patrum abunde dictum supra, pag. 27. seq.

Acta Sanctorum ex Rosweidi consilio, industria incredibili, maximoque labore collecta, recensita, editaque et ad extremum mensis Iunii perducta a Iesuitis Antwerpiensibus *Io. Bollando*, *Godfrido Henschenio*, *Daniele Papebrochio*, *Francisco Baërtio*; *Conrado Ianningo*, *Nic. Rayaeo* et *Io. Baptista Solerio*, etc. tomis satis spissis XXV. [vltra XL.] in fol. quorum primus lucem vidit Antwerpiae 1643. postremus 1717. [1786.] Bollandus operi immortuus est a. 1665. 12. Sept. aetat. 71. Henschenius a. 1681. aetat. 81. Papebrochius a. 1714. 28. Iun. aetat. 87. ee) Ianuarius mensis duobus tomis absoluitur, Februarius tribus, Martius tribus, Aprilis totidem, Maius septenis. [Iul. opera Ianningii, Sollerii, Io. Pinii, Guil. Cuperi et Petri Boschii, 1719-1731. voll. VII, — Augustus, opera Sollerii et rell. ac Io. Stiltingi, 1733-1743. voll. VI. — Septembris, opera Pinii, Stiltingi, Io. Limpeni, Io. Veldii, Constantini Suyskenii, et Io. Perieri, 1746-1748. voll. VIII. — Octobris voll. V. quorum vltimus prodiit 1786. ex quibus voll. XXIV. Antwerp. vol. autem XXV. et XVI. sqq. Bruxellis edita sunt. *Harl.* Prodiit etiam

dd) Confer Dallaeum cap. IV. de vsu patrum pag. 82. *Certe veri studiosis non admodum placet viri industria, ac quod stylo suo plerasque vitas componendo maluit elegantiora, quam veriora dare*, inquit Combefisius tom. I. Bibl. Concionatoriae pag. 23.

ee) Vide Bollandi vitam ante tom. I. Martii, Henschenii ante tom. VII. Maii, Papebrochii ante tom. VI. Iunii.

etiam sextum Oct. volumen s. LII. vniuersi operis, sed admodum rarum est. anno IX. et XI. reip. Gall. frustra tentata est operis continuatio: v. *Camus* Iter per Belgium tom. II. pag. 47-56. vers. germ. et *Meusel* bibl. histor. I. I. pag. 306. sqq. *Beck.*] Censura inquisitionis Toletanae aduersus acta Sanctorum pridem, deferentibus, vt est credibile, a Carmelitis vibrata ff), ante aliquot iam annos reuocata est. Qui autem elaborandi restant sex [aut potius nunc duo] menses posteriores, vix videtur spes illos intra breue adeo tempus lucem visuros esse, si verum est quod audiui, laborem omnem colligendi Acta eiusmodi viros iam memoratos et excerpendi studium ac primores sex menses, velut vlterius vita et industria non profectura, circumscripsisse. *Fabr.* [et, mutatis in praesenti rebus, nulla aut exigua continuationis spes superesse videtur. Fabric. exemplari suo adscripserat: „Io. Bapt. Sollerii expostulationem de Io. Petri a Ludewig, qui in Acta S. S. inuectus erat, lege in Act. erudit. Francon. part. 13. p. 37. sqq." — Conf. *Io. Vogt* catal. librorum rarior. (Hamburg. 1738. 8.) pag. 5. sq. vbi quoque memoratur consilium Albrizzi et Coleti, bibliopolarum Venet. Editionis operis repetendae. — Tres tomi ad mensem Februar. pertinentes sunt inprimis rari. — Acta autem ista vberrime recensentur et de illis ac superiorum quorundam laboribus eiusdem generis indicatur in: *Baumgartenii* Nachrichten von merkwürdigen Büchern, tom. I. p. 134. sqq. p. 239. sqq. p. 351. sqq. et p. 525. sqq. — tom. II. p. 126. sqq. inprimis pag. 132. sqq. et p. 147. sqq. p. 153. sqq. ipsius Papebr. iudicium de subiesta quorundam actorum sanctorumque fide. — tom. III. p. 37. sqq. ac pag. 58. sqq. de *Vsuardi* martyrologio, quod est in tom. VI. et VII. Iunii. — tom. IV. p. 34. sqq. denique m. August. voll. VI. in tom. IV. p. 128. sqq. — In *Baumgartenii* Nachricht. von einer Hallischen Biblioth. tom. VIII. p. 493. sqq. recensetur liber, in quo et Benedicti XIV. iudicium de actis Sctor. et responsio, continetur: Epistola — *Benedicti XIV.* ad Presbyteros societatis Iesu, qui Acta Sctorum edunt Antwerpiae, vna cum responso eorumdem ad eumdem etc. Antwerp. 1751. mai. 4. — Ex actis Sctor. sunt excerpta facta. Huc pertinent: Breuis notitia Italiae, Hispaniarum, Galliarum, Belgii, Germaniae et regnorum vicinorum, ex actis Sctorum Ianuarii et Februarii excerpta et digesta. Antwerp. 1658. 8. et, Breues notitiae triplicis status ecclesiastici, monastici et secularis, excerptae ex Actis Sanctorum Ian. Februarii et Martii, ibid. 1668. 8. — Lambec. in comment. de bibl. caesar. et Kollar. in notis, de locis Actorum saepenumero agunt, codd. recensent, nec raro refutant Bollandum etc. e. gr. in vol. IV. p. 75. 82. sqq. pag. 129. 142. 173. 243. sq. p. 287. 443. sq. et ita in reliquis tomis, locis perquam multis. *Harl.* — Omnia Sctorum Acta tam ex codd. MSSt. quam ex libris impressis colligere, multisque voluminibus edere, notis quoque illustrare voluit *Surius*; morte vero praeueniente impediebatur, quo minus propositum opus, vires vnius exsuperans, ipse absolueret; illius vero continuandi operam sustinuerunt editores, qui ab anno 1719. vsque ad an. 1786. primum Antwerpiae, dein Bruxellis ediderunt. Fuerunt vero *Conrad. Ianning*, *Io. Bapt. Sollerius*, *Io. Pin*, *Guil. Cuper*, *Petrus Bosch*, *Io. Stilting*, *Io. Limpen*, *Io. Veld*, *Constantinus Suysken*, *Io. Perier*, *Vrbanus Sticker*, *Io. Cleus*, *Cornel.*

ff) Vide, quae praemissa sunt tom. I. Iunii. *Niceron.* Nachrichten von berühmten Gelehrten, tom. II. pag. 324. sqq. et *Helyot* Histoire des ordres monastiques, tom. I. pag. 282-300. *Harl.*]

Cornel. Byeus, *Iac. Bueus*, *Ios. Ghesquier*, *Ignat. Huben*, *Io. Baptista Fonson*. — Editores horum actorum propterea in offensionem Carmelitarum incurrebant, quia prophetam Eliam auctorem esse ordinis Carmelitarum negauerunt. Pugnatum est ab his contra illos nonnullis scriptis, e. g. Ordinis Carmelitani in Belgio prouincialis, *Sebast. a S. Paullo* scripsit libellum supplicem pro ordine et antiquitate ordinis Carmelitarum variisque illius historiis, 1683. Romamque ad papam Innocentium XI. transmisit. Quum vero nihil obtinuisset hic libellus, post decem annos idem auctor alia scripta pontifici Innocentio XII. obtulit, nempe: Exhibitio errorum, in actis Sctorum a Papebrochio gg) commissorum: Motiuum iuris: Appendix ad Motiuum. v. Acta eruditor. pro anno 1696. p. 132. Iesuitae autem suam caussam strenue defenderunt variis scriptis apologeticis, quae itidem indicantur in Actis eruditor. an. 1696. p. 132. sqq. et an. 1698. pag. 81. 129. Comparuerunt e. gr. *Conradi Ianningi* apologia pro actis Sctorum contra Sebast. a S. Paullo, prouincialem Carmeli Flandro Belgici, Antwerp. 1695. 8. — *Dan. Papebrochii* responsio ad exhibitionem errorum per *Sebast. a S. Paullo*, partt. III. quarum prima Antwerp. 1696. 4. — secunda ibid. 1697. 4. et tertia ibid. 1698. 4. prodiit. — *Nicol. Rayaei* responsio ad memoriale, in quo Sebast. a S. Paullo aduersus Acta Sctor. et personam Dan. Papebrochii adcusationes suas reiterat, Antwerp. 1699. 4. — Impressa quoque fuit Apologia pro hagiographis Antwerpiensibus societatis Iesu, aduersus tres insulsas epistolas. Colon. 1734. — Multa quidem occurrunt in actis Sctorum, quae veri studioso minus satisfaciant, tam fictitia, quam dubia: attamen laude sua non priuandi sunt illorum editores, propterea quod in praefationibus praemissis, dissertationibus atque obseruationibus ad notitiam antiquitatum et historicorum monumentorum operam contulerunt vtilem. Huius generis specimina, in peculiari opere collecta, sunt edita, cuius titulus est: *Thesaurus ecclesiasticae antiquitatis et sacrae et profanae eruditionis, in quo dissertationes, tractatus, diatribae praeliminares aliaque praestantia monimenta, quae a Bollando ceterisque societatis Iesu hagiologis Antwerpiensibus in omnibus fere de actis Sctorum voluminibus conscripta, sparsim occurrunt, coniunctim exhibentur.* tom. III. quorum duo priores Venetiis 1749. tertius vero ibid. 1751. in fol. publice comparuerunt. *Sixt.*

Theodorici Ruinarti, monachi Benedictini, Acta martyrum sincera et selecta cum notis. Paris. 1689. 4. et auctiore editione Amstelod. 1713. fol. [P] et gallice a Droueto de Maupertuy. Paris. 1708. 8. duobus volum. *Fabr.* — Ad editionem Amstelodamensem suam contribuit industriam *Petrus Poiretus*. vid. praefatio generalis huius *Posthumis*, Amstelodami 1721. editis praemissa. Habemus quoque operis Ruinartini editionem Veronensem a. 1731. fol. Conf. Sammlung von alten und neuen theolog. Sachen, 1733. p. 111. *Dodwellus* paucos fuisse martyres contendit; cuius opinionem impugnauit *Ruinartus* in praefatione suo libro praemissa, aliaque protulit ad illustrandam martyrum historiam. [Praefatio eius generalis in Acta martyrum est quadripartita, p. I-LXXVII. et 1) agitur

gg) Conf. *Dallaeum* cap. IV. de vsu patrum, pag. 81. 82. Certe veri studiosis non admodum placet viri industria, ac quod stylo suo plerasque vitas componendo maluit elegantiora, quam veriora dare, inquit *Combefisius* tom. I. Biblioth. Concionat. pag. 23.

de ipsis Actis eorumque descriptionibus atque collectionibus: 2) sequuntur dissertationis XI. Cyprianicae *H. Dodwelli* de paucitate martyrum confutatio, quantum ad eius argumenta siue rationum pondera; et 3) eiusdem confutatio, quantum ad res facti, ex recensione singulorum persequutionum; 4) denique disseritur de persequutionum caussis et effectis, martyrum fortitudine et honoribus, atque cautionibus circa eosdem adhibitis. *Harl.*] — Laudem egregiae a *Ruinarto* praestitae industriae ipsius liber meretur, etiamsi quoque non omnia, ab ipso relata, fide sint accipienda, ac nonnulla omissa deprehendantur, quae omitti non debuissent. Attamen, quia Ruinartus iudicium criticum adhibuit ad reprobandum minus probanda, quod adtinet ad Acta martyrum, aduersarium expertus est *Laderchium*, qui adortus est illum libro peculiari, Romae 1723. 4. duabus partt. vulgato: *Acta Sanctorum Christi martyrum vindicata*, in quo satis inepto conatu omnes de martyribus narrationes, apertam fabularum speciem prae se ferentes, ceu creditu dignas, laudat, et illos, qui dissentiunt ab ipso, acriter vituperat. *Sixt.* *Acta martyrum P. Theodorici Ruinart opere ac studio collecta, selecta atque illustrata.* Accedunt praeterea in hac editione Acta SS. Firmi et Rustici ex optimis codd. Veronensibus. — Edita per *Bernard. Galura*, SS. Theol. Doct. etc. Augustae Vind. 1802. 1803. III. voll. 8. *Beck.*

Ambrosii Nouidii Fracci Fastorum sacrorum libri XII. ad Paulum III. pontificem, Antwerp. 1559. 8.

Petri Iusti Sautel, S. I. Annus sacer poëticus. Lugd. 1679. 12.

Claudii Castellani (Chastelain) canonici ecclesiae Parisiensis Hagionomasticum siue vocabularium hagiologicum, hoc est, Index locupletissimus Sanctorum, quorum nomina vulgari vsu corrupta feruntur, addita notatione temporis, quo floruerunt, et diei, quo memoria eorum in ecclesia recolitur, praefixus exstat Aegidii Menagii originibus linguae gallicae Paris. 1694. fol. longeque plenior et accuratior est similibus indicibus, quos dedere Claudius Robertus in Gallia Christiana, et in anno suo sancto gallice edito Philipp. Labbeus S. I.

Tiofridi opus de Epitaphiis Sanctorum.

Simonis de Peyronet catalogus Sanctorum et Sanctarum cum notis, liber postumus editus Tolosae 1706. 4. Nonnulla omissa ab eo et male posita Sanctorum nomina notantur in Memoriis litterariis Treuoltinis illius anni pag. 1581. seq.

Calendaria, quae exstabant in Missalibus antiquis, vt Alberti Krantzii secundum ritum laudabilis ecclesiae Hamburgensis: Argentor. 1509. fol. et in missali secundum ritum ecclesiae Bremensis ibid. 1511. etc.

Specimen Calendarii ecclesiastici, continens festa, Sanctorumque nomina per totum annum cum breui commemoratione, qui qualesque fuerint et quare memoria eorum calendario sit illata. Holmiae 1708. 4.

Omitto sermones de sanctis, vt sunt Parati. Norimb. 1500. fol. etc.

Io. Osorii Lusitani, Colon. 1602. 8.

Henrici

Henrici Engelgraue Coeleste Pantheon, siue coelum nouum in festa et gesta SSrorum. Colon. 1659. 8. Lucis euangelicae pars III. etc. *Fabr.*

[Augeri potest hic et sequentium Hagiologiorum etc. catalogus ab iis potissimum, qui in bibliothecis Pontificiorum, qui vocantur, amplissimis, praesertim in iis quae ex sublatis monasteriis mire sunt locupletatae, sedent, et otio abundant. At enim, quia plurium eiusmodi generis scriptorum notitia omnino longeque abest a consilio et instituto bibliothecae graecae, vt alias praetermittam omissionis caussas haud illegitimas; nolo plura congerere et huic pistrino operam addicere. Duo tamen scripta, quae huc pertinent, sunt adhuc iis, quae adduxit ven. *Sixt*, addenda, — Nouissima martyrologii et vitarum Sanctorum graece scriptarum collectio est, quam in manibus habeo: Νέον ἐκλόγιον, περιέχον βίους ἀξιολόγους διαφόρων ἁγίων καὶ ἄλλα τινὰ ψυχωφελῆ διηγήματα. Ἐκλεχθὲν ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων Βιβλίων, εἰς ἁπλῆν τε φράσιν μεταγλωττισθὲν, καὶ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν, διὰ συνδρομῆς φιλοχρίστου τινὸς χριστιανοῦ, εἰς κοινὴν τῶν Ὀρθοδόξων ὠφέλειαν. Ἐνετίῃσιν. αωγ΄. 1803. παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, in mai. 4. Triginta et sex Sanctorum et Sanctarum vitae enarrantur. Prima est Photines a. Chr. 66. vita, et vltima Hierothei a. Chr. 1686. Sequuntur breuiores narrationes, in his oratio Theodori Prodromi F. — Alter libellus est quodammodo similis vulgaribus nostris calendariis, quae quotannis prodire solent: Μηνολόγιον πρόχειρον τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πέμπτου ἔτους. 1805. Μετὰ προσθήκης τῶν Μηνῶν Ἑλλήνων, Ἑβραίων, καὶ Τούρκων, καὶ ἄλλων διαφόρων ἀξιολόγων εἰδήσεων. Ἐνετίῃσι. Παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ ἐξ Ἰωαννίνων, in minima forma. *Harl.* — Fabricianis adiicere iuuat monimenta litteraria, quae sequuntur:

Francisci Combefisii, librum, quem inscripsit: *Illustrium Christi martyrum lecti triumphi, vetustis Graecorum monimentis consignati.* Paris. 1660. 8. Graeca latine vertit et notis illustrauit *Combefisius.*

Nec omnino vilipendendum librorum singularium curiosis opus 2. voluminibus constans editumque f. 4. Schweidnitii 1725. cum praefixo titulo: *Geistreiche Gesänge und Lieder auf alle Sonntagsevangelien und Episteln, 9 Theile mit 245 feinen Kupferstichen:* (quae imagines aeneae Sanctos horumque facta repraesentant.)

In primis vero commemorandum est opus nitidum splendidumque, quod edendum curauit *Stephanus Euodius Assemannus* Romae 1746. fol. mai. hoc titulo insignitum: Acta Sanctorum martyrum orientalium et occidentalium in duas partes distributa. Accedunt acta S. Simeonis Stylitae. Omnia nunc primum sub auspiciis *Iohannis V.* Lusitanorum regis e bibliotheca apostolica Vaticana prodeunt. *Steph. Euod. Assemanus* archiepiscopus Apamensis chaldaicum textum recensuit, notis vocalibus animauit, latine vertit, admonitionibus perpetuisque adnotationibus illustrauit. Typis Iosephi Collini. Pars I. complectens paginas 301. P. II. paginas 445. explens. Huius operis, quod e bibl. acad. Altorf. in manibus habeo, pleniorem enarrationem addere iuuat. Post dedicationem, quae *Iohannis V.* Lusitaniae regis elogium continet, occurrit praefatio satis ampla,

qua testatur *Assemanus*, se vsum esse in conficienda tota historia martyrum Orientalium et Occidentalium variis diuersisque MSS. codicibus Vaticanae bibliothecae. Horum codicum momenta historica enarrat et quanam polleant auctoritate adlaborat euincere, nec non de difficultatibus, quibuscum ipsi codices scrutanti pugnandum fuit, conqueritur, et qua ratione vicerit illas ostendit. Tandem sibi ipsi hisce gratulatur verbis: „Satis superque ad rem huius operis vniuersam enucleandam explicandamque fecisse nos arbitramur, multis iisque implicatissimis sed opportunis ad rem quaestionibus discussis, germanitatem codicum, e quibus haec acta eruimus, demonstrando, non leuibus, vel ex triuio emendicatis coniecturis; sed inuictissimis et ad Criticae leges exactis rationum momentis, quorum pondus Eruditorum iudicio aestimandum aequo animo lubenterque relinquimus." Sane admirandus est labor assiduus, quem pertulit *Assemanus* in suo opere exarando exornandoque. Singulorum Sanctorum vitis eiusmodi praestruxit admonitiones, quae ad historiam illorum illustrandam hinc inde conquisitis suppetiis multum conferunt, deinde textum syriacum vniuscuiusque martyrii versione perspicua congruentique interpretatus est. Adhaec subiunctae sunt vberiores adnotationes, quibus codicum habitus significatur et quae in textu explicatione indigent, diligenter adferuntur. Totum *Assemani* opus quas quidem martyrum enarrationes offerat: ex sequentibus cognosci potest. Martyrium *S. Simeonis Barsabae*, episcopi Seleuciae et Ctesiphontis, sociorumque eius *Abdhaiclae* et *Hananiae*, presbyterorum aliorumque centum diuersi ordinis virorum: nec non *Guhsciatazadis*, eunuchi regis Nutricii, *Phusikii Karugabari*, eiusque filiae virginis Deo sacrae. — Certamen plurium martyrum et *Azadis* regis eunuchi. — Martyrium sanctarum, *Tharbae* virginis eiusque sororis Deo sacrae et ancillae item virginis. — Martyrium *S. Milis*, episcopi Susae, *Abrosimi* presbyteri et *Sinae* diaconi. — Martyrium *S. Sciahdustis*, episcopi Seleuciae et Ctesiphontis et 128. sociorum. — Martyrium *S. Barsabiae*, coenobiarchae et decem eius sociorum nec non cuiusdam magi etc. — Martyrium *S. Narsetis* episcopi, et *Iosephi* eiusdem discipuli, ex vrbe Sciaharcadata prouinciae Beth-Garmeae, nec non aliorum XX. martyrum. — Martyrium *S. Danielis* presbyteri et *Vardae*, virginis Deo sacrae, — Acta SS. CXX. martyrum, inter quos nouem virgines Deo sacrae: reliqui sacerdotes, diaconi, et diuersorum ordinum clerici. — Martyrium *S. Barbascemini*, episcopi et sociorum. — Passio SS. martyrum, qui variis in locis a praefectis interempti sunt, praeter eos, qui in regis foro occubuerunt. — Martyrium *S. Iacobi*, presbyteri et Mariae eiusdem sororis, sacrae Deo virginis. — Martyrium *S. Theclae*, *Mariae*, *Marthae*, *Mariae* et *Amae*, virginum Deo sacrarum. — Martyrium *S. Barhadbesciabae*, diaconi. — Acta SS. martyrum captiuorum. — Acta SS. quadraginta martyrum, *Abdae* et *Ebediesu*, episcoporum, *Abdallahae*, *Simeonis*, *Abrahami*, *Abae*, *Aiabelis*, *Iosephi*, *Hani*, *Ebediesu*, *Abdallahae*, *Iohannis*, *Ebediesu*, *Maris*, *Barhadbesciabae*, *Rozichaei*, *Abdallahae* et *Ebediesu*, summatim sexdecim, omnium presbyterorum; *Eliabi*, *Ebediesu*, *Hani*, *Mariabi*, *Maris*, *Abdiae*, *Barhadbesciabae*, *Simeonis* et *Maris*, summatim nouem, omnium diaconorum; *Papae*, *Eutlesi*, *Ebediesu*, *Phachidi*, *Samuelis*, et *Ebediesu*; summatim sex, omnium monachorum; *Mariae*, *Tathae*, *Emae*, *Adrianis*, *Mamae*, *Mariae*, et *Marachae*, summatim septem, omnium virginum, Deo sacrarum.

sacrarum. — Martyrium *S. Bademi*, coenobiarchae. — Acta sanctor. martyrum, *Acepsimae*, episcopi, *Iosephi*, presbyteri, et *Aithilahae* diaconi.

Hanc enarrationem excipiunt Acta aliorum martyrum Orientalium in Perside excruciatorum e codice chaldaico Nitriensi Vaticano II, quippe Acta SS. martyrum, *Ionae*, *Brichiesu*, *Zebinae*, *Lazari*, *Maruthae*, *Narsetis*, *Eliae*, *Maharis*, *Habibi*, *Sabae*, et *Sembaitae*. — Acta SS. martyrum, *Sapotis* episcopi, *Beth-Nictoris*, et *Isaaci* episcopi Carchae Beth-Seleuciae; nec non *Maharis*, *Abrahami* et *Simeonis*. — Martyrium beati atque inclyti *Maharsaporis* qui in tenebricoso lacu coronatus est. — Martyrium beati *Iacobi* intercisi, ex regia vrbe Beth-Lapeta. — Sequuntur Acta martyrum occidentalium, praemissa praeter alia dissertatione de *Eusebiana actorum veterum martyrum collectione*. — Martyrium S. *Luciani* et *Marciani* d. 26. Nouembr. — Martyrium SS. *Victorini*, *Victoris*, *Nicephori*, *Claudiani*, *Diodori*, *Serapionis*, et *Papii*, d. 28. Febr. — Martyrium SS. *Stratonicae* et *Seleuci*, quod Cyzici subierunt. — Acta septem martyrum, Athletarum Christi, *Hipparchi*, *Philothei*, *Iacobi*, *Paragri*, *Habibi*, *Romani* et *Lolliani*, qui sub *Maximiano* passi sunt, Samosatae. — Martyrium S. *Agnetis* virginis. — Martyrium S. *Procopii*. — Martyrium SS. *Alphaei*, *Zacchaei* et *Romani*, d. 17. Nouembr. — Martyrium S. *Timothei*, d. 21. Maii, Gazae. Martyrium S. *Apiani*, d. 2. Apr. Caesareae. — Martyrium S. *Hedesii*, fratris *Apiani*. — Martyrium S. *Agapii*, d. 20. Nov. — Martyrium S. *Theodosiae*, sacrae Deo virginis. — Martyrium S. *Petri*, qui et *Abselamus*, m. Ianuar. Caesareae. — Martyrium S. *Theodotae*, meretricis. Adpendicis loco exhibentur: Admonitio in Acta S. *Simeonis* stylitae S. *Iacobi* Sarugensis, Batnarum in Mesopotamia episcopi, ecclesiae syriacae doctoris, de S. *Simeone* stylita homilia.

De discrimine, quod *Assemanus* inter martyres orientales et occidentales constituit, monendum videtur: Significatu peculiari nec infrequenti orientales accipi gentes eas, quae inde ab Euphratis ripa orientali per Mesopotamiam et Chaldaeam ad Tigridem vsque vlteriusque sua habent domicilia; occidentales vero, qui Syriam, Palaestinam, Aegyptumque etiam colunt. Caussas adesse dubitationum de fide absoluta codicum, qui historiam definitorum martyrum suppeditant, haud diffitemur, etiamsi noster *Assemanus* in praefatione sua generali praefixa operi erudito, ab ipso edito, tulerit sententiam: „Scimus, non deesse homines emunctae naris, vt videri volunt, quorum ea est praeiudicata rerum opinio, vt quidquid veterum monimentorum ex longinquis, maxime vero transmarinis, Asiae regionibus in Europam aduehitur, doli mali fraudisque suspicione non careat.“ Profecto additum argumentum res historicas iudicio haud praeoccupato perpendenti minus satisfacit: „Quasi vero ecclesiasticae eruditionis thesaurus totus quotusquisque est, quo tot scriptorum volumina“ [*quasi vero cuncta, quae leguntur in illis sint omni exceptione maiora*] „locupletantur, non inde potissimum adlatus ad nostras manus peruenerit, vnde haec eadem Actorum collectio depromta in lucem hodie — — proponitur.“

Varia

Varia scripta, quae pertinent ad historiam Sanctorum et martyrum, offendimus in bibliothecis Patrum, quarum recensionem ampliorem obtulit *Thomas Ittigius* in tractatu de *bibliothecis et catenis Patrum.* Idemque de variorum martyrum suppliciis egit in *selectis capitibus hist. eccles. saeculi II. cap. 6. pag. 212-292.* — Quaedam ad historiam martyrum pertinentia occurrunt in libro, qui prae se fert titulum: Censura quorundam scriptorum, quae sub nominibus Sanctorum et veterum auctorum à Pontificiis, (in quaestionibus potissimum hodie controuersis,) citari solent. In qua ostenditur, scripta illa vel esse supposititia, vel dubiae saltem fidei. Auctore *Roberto Coco*, ecclesiae Leodiensis in agro Eboracensi pastore et olim in florentissima academia Oxoniensi collegii Aenaeinasi socio. In gratiam studiosorum antiquitatis ecclesiasticae quintum recusa. Cura *Gebhardi Theodori Meieri*, Helmstadii, 1683. Inter alia scripta, quae ceu supposititia reprehendit *Cocus*, adlegatur liber: *Passio S. Andreae per presbyteros et diaconos ecclesiarum Achaiae scripta*, a *Surio* in historia Sanctorum tom. VI. Nouembr. 30. commendatus, laudatus etiam a *Lipomano* de vitis Sanctor. P. I. pag. 369. Deinde obuenit liber: *Vita S. Martialis ab Aureliano Lemouicensi episcopo, olim beneficio Martialis a mortuis excitato, descripta*, ad quem prouocant *Garetius* libro de inuocatione Sanctorum, et *Baronius* in Annal. ad an. 74. Dum ostendit *Cocus*, quam mendax sit haec vitae S. Martialis descriptio, testem quoque adfert *Iohannem Hessels a Louanio*, ex huius censura de quibusdam Sanctorum historiis cap. 6. m. Iunio ad finem martyrologii Vsuardi editi per Molanum, 1568. — In *Ioh. Salom. Semleri capitib. selectis hist. eccl.* plura deprehenduntur, quae respiciunt historiam Sanctorum, e. g. tom. I. p. 425. ex Actis Sanctor. Febr. 4. refert historiolam de S. *Theophilo*, cuius poenitentiae historiam *Eutychianus*, Adanensis in Cilicia clericus, consignasse fertur, p. 462. *Isidorum*, auctorem libri de vita Sanctorum vtriusque Testamenti excitat, et pag. 463. *Georgium Florentium Gregorium* libros VII. miraculorum (4. de mirac. Martini, 2. de gloria martyrum, vnum de gloria confessorum) scripsisse commemorat; eademque pag. *Venantius Honorius* Clementianus *Fortunatus* tamquam auctor vitae S. *Martini*, et aliorum SS. adlatus est. — De fatis martyrum christianorum multa, quae sunt attentione digna, legimus in ampliori opere *Schroeckhii*: Christliche Kirchengeschichte, P. II. III. IV. nec non in *Moshemii* Institutionib. histor. eccles. edit. alt. 1764. saec. I. P. I. c. 5. saec. II. P. I. c. 2. saec. III. P. I. c. 2. saec. IV. P. I. Inter plura hoc quidem eius iudicium repetere liceat: „Quae ab his martyribus ab eo tempore, quo in vincula coniecti erant, ad extremam vitae horam dicebantur et gerebantur, ea studiose in litteras referri solebant, vt posteris certis diebus in exemplum proponi possent. At veterum eiusmodi Actorum martyrum perpauca ad nos peruenerunt. Et maxima eorum pars in decem annorum bello a *Diocletiano* aduersus Christianos gesto igne deleta est. Conquirebantur nempe illa tempestate iussu imperatorum omnes libri chartaeque Christianorum et in ignem coniiciebantur. Ab octauo quidem saeculo, tam Graeci, quam Latini, in componendis martyrum vitis multum diligentiae consumserunt: sed, quod nec ipsi saniores ex romano coetu profitentur, fabulas plerique narrant rhetoricis quibusdam pigmentis infucatas. Neque maior fides est indicibus illis, quae martyrologia vocantur, quae vel ab imperitis hominibus confecta, vel fallaci manu corrupta sunt.“ —

Adiun-

Adiungimus iis, qui de martyribus scripserunt *Casp. Sagittarium*, cui debemus librum: *De martyrum cruciatibus*, Ienae, 1673. in quo libro eruditissimo fere omnia collecta sunt, quae historiam martyrum illustrant. Sufficiat tantum, teste *Sagittario*, mentionem iniicere discriminis martyrum. Post πρωτομάρτυρες dicebantur ἱερομάρτυρες, qui sacris ordinibus initiati morte cruenta sunt abrepti: μεγαλομάρτυρες nuncupati sunt, qui dignitate aliqua ciuili conspicui, aut loco et genere nobiliori eminentes ob constantem religionis christianae professionem ad supplicia trahebantur. Καλλιμάρτυρας salutare solebant eadem fata expertas mulieres et virgines christianas. Ceterum cuiuscunque sortis et conditionis Christiani, generatim quippe, suae religionis caussa mortem violentam passi ἁγιομαρτύρων elogio sunt ornati. — [Conf. *Fabricii* nostri Bibliograph. antiquar. ed. *Schaffshausen*, pag. 756. sq. vbi plura de cruciatibus martyrum scripta commemorantur. *Harl.*] — Adtingenda quoque dissertatio: *De studio martyrii in ecclesia primitiua*, quam sub praesidio *Io. Reinhardi Rus* defendit illius auctor *Io. Caspar. Reuchlin*, Ienae 1737. Vere adfirmauit idem auctor: in eo fuisse occupatam Christianorum industriam, vt suorum martyrum acta transmittenda curaret ad posteros, cuius rei testis est *Cyprianus* in ep. 12. „Dies eorum, quibus (ceu martyres) excedunt, *annotate*, vt commemorationes eorum inter memorias martyrum celebrare possimus." Nota est praeterea opera *Guil. Caue*, quam contulit ad enarrandam et explicandam Christianismi historiam antiquam, hisce libris: I) Antiquitates Apostolicae, or the history of the liues, acts and martyrdoms of the holy Apostles of our sauiour, and the two Euangelists, Mark and Luke. Prima huius libri editio prodiit Londini 1677. fol. saepiusque postea repetita est. Teutonicam eiusdem versionem accepimus cum titulo: Antiquitates apostolicae; oder Leben und Thaten und Martyrtod der heiligen Apostel, wie auch der beyden Evangelisten, Marci und Lucae, nebst einer Einleitungsrede von den drey Hauptregierungen der Kirche Gottes. Lipsiae 1696. 1710. 4. et 1724. 8. Adhaec quoque memoranda versio belgica, Vltraiecti 1698. fol. Magnam quidem diligentiae eruditae laudem hoc libro sibi conciliauit *Caueus*, in eo reprehendendus, quod traditionibus apocryphis iusto maiorem tribuerit fidem. Hanc sententiam quoque de sequentibus ingenii Caueani foetibus ferre licet. II) *Apostolici*, or the history of the liues, acts, death and martyrdoms of those who were contemporany with, or immediately succeded the Apostles, as allso the most eminent of the primitive fathers for the first three hundred years. Lond. 1677. 1682. 1686. in fol. III) *Ecclesiastici*, or the history of the lives, acts, death and writings of the most eminent fathers of the church, that flourishd in the fourth century. Lond. 1683. 1686. fol. Praeter belgicam huius libri vna cum antiquitatibus apostolicis translationem, Traiecti ad Rhenum 1698. fol. *Herm. Witsii* praefatione et exercitatione peculiari de vera Paulli et Iacobi sententia in doctrina de iustificatione instructam, suppetit nobis interpretatio teutonica, quae titulum prae se fert sequentem: Antiquitates patrum et ecclesiasticae; oder: Leben, Wandel, Lehr, Tod und Marter der apostolischen Väter, welche zur Zeit der Apostel oder gleich darnach gelebt haben, wie auch der vornehmsten Väter in den vier ersten Iahrhunderten, nebst einer Einleitung von dem Fortgang der christlichen Religion und von den zehen Hauptverfolgungen gegen dieselbige, etc. Nunmehro aber nach der lezten und verbesserten

dritten Edition ins Hochdeutsche übersezt; sammt *Herm. Wits* Vorrede und dessen Abhandlung von dem rechten Verstand und der Meinung Paulli und Iacobi. Bremae 1701. in 4. Enarrauit Caueus in libris II. III. vitas S. Stephani, S. Philippi, S. Barnabae, S. Timothei, S. Titi, S. Dionysii, S. Clementis, S. Simeonis, S. Ignatii, S. Polycarpi, S. Quadrati, S. Iustini, S. Irenaei, S. Theophili, S. Melitonis, S. Pantaeni, S. Clementis Alexandrini, Tertulliani, Origenis, S. Babylae, S. Cypriani, Gregorii, Thaumaturgi, Dionysii Alexandrini. IV) *Primitive Christianity*, or the religion of the ancient Christians in the first ages of the gospel. Lond. 1669. Quae editio repetita est variis annis, et quinta vice 1689. Illius adsunt versiones 1) Belgica, Amstelod. 1692. 2) Germanica, Lipsiae 1694. 1723. 3) Gallica, Amstelod. 1711. In hoc libro, qui largiora continet elogia Christianorum, ad caussam confessorum et martyrum speciatim pertinet cap. 6. 7. Adiungere decet *Gottfr. Arnoldi* librum: Wahre Abbildung der ersten Christen — — worinnen zugleich des Hrn. *William Caus* erstes Christenthum nach Nothdurft erläutert wird. Edit. secunda, Francof. ad M. 1700. consequuta est primam, ibid. 1696. fol. etc. [De origine fabularum, quibus historiae martyrum contaminata est, egit *H. Ph. Conr. Henke* in Comm. de figurato dicendi genere, fonte multarum in hist. christ. fabularum, Opuscc. acadd. p. 229. sq. *Beck.*]

De *Henrico Valesio*, cui debemus insignem editionem historiae ecclesiasticae ab *Eusebio* scriptae, obseruem, istum editioni suae praeter alias adiecisse dissertationem de martyrologio, quod Rosweidus edidit ac perperam pro veteri genuino Romano martyrologio iactauit. — Praetermitto ea, quae in pluribus aliis historiae eccles. litterarum monimentis de martyribus passim occurrunt, tantum mentionem adiiciens quorundam librorum, qui Acta Sanctorum praesertim respiciunt, quales sunt:

Arnaldi d'Andilly vies des Saints peres des deserts. Paris. 1647. 4. et 1668. 8. duob. vol. postea 1694. Bruxell. trib. vol. in 4. Viam intrauit auctor, quam praeiuit *Palladius* in historia Lausiaca, et *Cassianus* in tract. Collationes Patrum sceticorum. — De Patribus sic dictis sceticis copiose scripsit *Schroeckhius* in libro: Christliche Kirchengesch. P. 5. pag. 174. sqq.

Adriani Baillet vies des Saints, composées sur ce, qui nous est resté des plus authentique et de plus assuré dans leur histoire, disposées selon l'ordre des calendriers et des martyrologes. Paris 1701. fol. trib. vol. et 8. duodec. vol. eod. a. ac 1704. iterum quatuor vol. in fol. 1724. Auctor memorabilia de Sanctis enarrans sequutus est ordinem mensium atque dierum, liberaliori iudicio vtens, quibus aliis, traditioni parum fidae nimis inhaerentibus, merito praefertur, quam ob rem nonnullis eidem cum ipso religioni Romano-Pontificiae addictis displicuit, quod adparet ex scripto aduersus ipsum sine mentione loci et anni edito: Recueil des lettres critiques sur les vies des Saints du sieur Baillet. Commentatio, quam praefixit B. suo operi: Discours sur l'histoire de la vie des Saints separatim impressa prodiit Paris. 1690. 8. et teutonice conuersa per interpretem incognitum. Rostoch. 1753. cum titulo: Historische und critische Abhandlung von den Geschichten der Märtyrer und Heiligen und deren Sammlungen. Ipse *Baillet* publicauit etiam: Histoire des fêtes mobiles: vies des Saints de l'ancien testament: topo-

graphie

graphie des Saints et chronologie des Saints, Paris. 1703. vno vol. in fol. et quinque vol. in 8. quae editio in 8. repetita est ibid. 1707.

Iosephi Simon. Assemani calendaria ecclesiae vniuersae, [iam supra memorata.] Sex tomi huius operis sensim editi sunt ab a. 1750. ad a. 1755. Romae, 4.

Vniuersa Martyrum et Sanctorum historia desiderat coniunctam operam plurium, scite diiudicandi vi praeditorum et bene animatorum, vt vera e fictis, verosimilia ex ambiguis, vtiliora ex inutilibus seligant. Quod iam singuli ex iis, quos iam meo qualicunque studio in scenam protuli, cum laude periclitati sunt. Huiuscemodi tentaminis critici exemplum etiam animaduertimus in *Th. Ittigii* Bibliotheca Patrum apostolicorum, Lips. 1699. 8. quippe peculiarem annexuit dissertationem de *Patribus apostolicis*. Licet potissimum pertractauerit iste critica et litteraria momenta, quae pertinent ad scripta patrum, qui comites et discipuli Apostolorum fuisse perhibentur, immiscuit tamen et talia, quae probant, quam vere statuerit de fictis a fide dignis discernendis in historiis eorum veterum Sanctorum et martyrum, quos adlegauit. Ante *Ittigium* iam eadem incesserat via *Petr. Halloix* seque viris eruditis commendauit opere inscripto: Illustrium ecclesiae orientalis scriptorum, qui sanctitate iuxta et eruditione primo et secundo Christi saeculo floruerunt et Apostolis conuixerunt, vitae et documenta. Cuius tomi duo prodierunt, prior Duaci 1633. posterior ibidem 1636. fol. Inter alia prolixe pertractauit vitas virorum illustrium aeui ab ipso definiti. Agmen claudat compilatio ab ignoto auctore sine delectu facta: Ausführliches Heiligen-Lexicon, darinnen das gottselige Leben und der Tugendwandel, das standhafte Leiden und Sterben und die grossen Wunderwerke aller Heiligen Gottes, so von der heiligen Kirche verehrt werden, und in den vollständigsten collectionibus von actis Sanctorum enthalten sind, beschrieben werden. Col. 1719. in 8. *Sixt.*

Hagiologia et Martyrologia quaedam specialia [hh]).

Foeminarum.

Iacobi Bergomensis de Sanctis et profanis mulieribus et virginibus. Paris. 1521. fol. *Herib. Rosweidi* Vitae sanctarum virginum. Antwerp. 1626. 1642. 8.

Arturi du Monstier, Rothomagensis, Sacrum Gynaeceum, Paris. 1657. fol.

Francisci Laberii Magnum Menologium Virginum etc.

Gentium.

[*Frieder. Eberh. Collin* Wundervoller Schauplatz der heiligen Märtyrer, und zwar vornehmlich der um der Wahrheit und des Nahmens Christi willen getödeten Kinder, von Unmündigen an bis auf funfzehniährige. Nebst einem kurzen Anhang von den Trübsalen

hh) [Conf. catal. bibl. Bünauianae tomi III. vol. II. pag. 595. sqq. *Harl.*]

und Verfolgungen der Gläubigen durch alle Secula neues Testaments etc. Hof und Bayreuth, 1738. 8.

Vite di XVII. Confessori di Christo, scelte da diuersi Autori et nel volgare Italiano ridotte da *Gio. Pietro Maffei*. Rom. 1601. 4. *Harl.*]

De sanctis *Anglosaxon.* Georgius Hickesius in diss. epistolari f. 115. seq.

[*] *Anglicanum* martyrologium *Ioannis Wilsoni*, a. 1608. et recognitum a. 1640. *Morlaix* vitae Sanctorum Britonum in Gallia.

Io. Molani, indiculus et natales sanctorum *Belgii* [Louanii 1595. 8. et *Arn. de Raisse* auctarium ad Molani natales Sanctorum Belgii. Duaci, 1626. 8.] Eiusdem *Raise* s. *Rayssii* hierogazophylacium Belgicum, siue de Sanctorum reliquiis. Sacrarium et Calendarium ditionis *Leodiensis*; a. 1618. editum. *Namurcensis* a. 1619. *Auberti Miraei* fasti Belgici et Burgundici. [Batauia sacra, siue res gestae apostolicor. virorum, qui fidem Batauiae primi intulerunt, in II. partt. diuisa. Bruxellis, per Franc. Foppens, 1714. fol. cum figg. aen. *Harl.* *Ghesquierii* Acta Sctorum Belgii selecta tom. I. Brux. 1783. fol.]

Martyrologium *Gallicanum*, *Andreae de Saussay*. Paris 1637. fol. II. vol. De sanctis *Lugdunensibus*, in Indiculo Sctor. Lugdunens. *Theophylus Raynaudus*, [Lugduni 1629. 8. et] tom. VIII. Opp. *Iacobi Branche* de vitis Sanctorum *Aruernorum* et *Velaunorum* etc. Hagiologium Franco-Galliae, ac praesertim Aquitaniae, excerptum ex antiquo martyrologio Abbatiae S. *Laurentii* Bituricensis, variis accessionibus locupletatum: in *Phil. Labbei* Bibl. MSStor. tom. II. pag. 697-706. Paris. 1657. fol.

Nicolas Catherinot le Necrologe de Berry. Bourges. 1682. 4. et eiusdem le Sanctuaire de Berry. Bourges, de l'imprimerie de Iean Toubeau, 1680. 4.

Pauli, diaconi Emeritensis, liber de vita et miraculis patrum Emeritensium — ad veteres Gothorum et Latinorum membranas collatus et notis illustratus, cum apospasmatio de rebus Emeritensibus, e bibliotheca *Thomae Tamaio de Vargas*. Antwerp. 1638. 4. *Harl.*]

Thomae Messinghami, Florilegium Insulae Sanctorum, seu Vitae et Acta Sanctorum *Hiberniae*, Paris. 1624. fol. *Henrici Fits Simon* S. I. Catalogus praecipuorum Sanctorum *Hiberniae*. *Fabr.* — *Io. Colcagni* Acta Sanctorum veteris et maioris Scotiae s. Hiberniae. Tomus I. Ianuarium, Februarium et Martium complectens. Louan. 1645. — Tomus II. diuorum *Patricii*, *Columbae* et *Brigittae* acta continens. Louan. 1647. fol. *Harl.*]

Christophori Broweri, S. I. Sidera illustrium et sanctorum virorum, qui *Germaniam* praesertim magnam olim gestis rebus ornarunt. Mogunt. 1616. 4. *Iac. Gretseri* diui *Bambergenses*. Ingolst. 1611. 4. *Fabr.* — *Io. Ludou. Schoenleben*, Annus Sanctus Habspurgo-Austriacus, s. quingenti Sancti, Beati, et Venerabiles vtriusque sexus, augustissimae domui Habspurgo-Austriacae sanguinis et cognationis nexu illigati. Salisburgi, 1696. fol. — *Bertholdi (Rizelii)*, *Mellicensis*, Sancta et beata Austria, seu acta et vitae Sctorum eorum,

eorum, qui a primo iam inde Christi seculo ad hanc vsque aetatem etc. Austriacam regionem illustrarunt etc. Augustae Vindel. 1750. fol. cum figg. aen. *Harl.*

Martyrologium *Hispanicum*, *Io. Tamaii Salazar*, Lugd. 1651-1659. fol. VI. tomis. *Antonii Vincentii Domenecci* ord. praed. Historia Sctorum *Cataloniae*. Barcinone 1602. *Fabr.* — *Io. Ernest. Immanuel. Walchii* commentat. Marmor Hispaniae antiquum, vexationis Christianorum Neronicae insigne documentum. Ienae a. 1750. 4. — Eiusdem persequutionis Christianorum Neronianae in Hispania ex antiquis monimentis probandae vberior explanatio, qua multa tam sacrae, quam profanae antiquitatis capita explicantur atque illustrantur. Ien. 1753. 4. *Harl.*

Philippi Ferrarii Catalogus Sanctorum *Italiae*. Mediolan. 1613. 4. *Ludouici Iacobilli* vitae Sanctorum *Vmbriae*, Fulginii editae italice 1626. 4. Martyrologium *Brescianum*, quod contra Papebrochii obiectiones propylaeo tom. II. Aprilis p. XL. seq. auctum ex catalogis ecclesiae S. Afrae, defendit *Honorius Stella*, in: Risposta alla censura. Bresc. 1687. 4. Vide Diarium eruditorum Parmense, italice editum a. 1687. p. 83. seq. Acta Erud. tom. III. supplem. pag. 114. Caesaris Francioti de Sanctis *Lucensibus*. Martyrologium *Mediolanense* Pauli Boscae etc. *Fabr.* — *Antonii Benalii* de vita et rebus gestis Sanctorum Bergomatum commentarii, expoliti et aucti per *Io. Ant. Guarnerium*. Bergomi 1584. 4. — *Lucretii Trei* sacra monumenta Fori-Iulii, ex antiquis ecclesiasticis traditionibus, historiis et inscriptionibus excerpta, annotatt. contexta, auctoritatibus comprobata, et stilo romani martyrologii in compendium redacta. Vtini, ap. Io. Domin. Mureri, 1724. 4. — Sed hic catalogus scriptorum de Sctis ex variis Italiae provinciis et vrbibus oriundis mire potest amplificari: at quis eum hic desiderabit? Nubem tamen eiusmodi scriptorum excitatam inueniet illorum cupidus in catalogo biblioth. Bunauianae tom. I. vol. I. pag. 553-563. cap. II. sect. IV. inter scriptores, qui historiam litterariam specialem prouinciarum et vrbium Italiae exposuerunt. *Harl.*

Georgii Cardosi Hagiologium *Lusitanum*: et Martyrologium Lusitanum collectum ab aliquot Iesuitis Conimbricae.

Iacobus a Pinto, S. I. libro III. de Christo crucifixo tit. 4. loco 12. interserit digressionem de martyribus *Sardiniae*, et praecipue *Turritanis*.

Dauidis Camerarii liber de *Scotorum* pietate a. 1631. *Adami Regii* Calendarium Scoticum.

Octauii Caietani S. I. idea operis de Vitis *Siculorum* Sanctorum. Panormi, 1617. *F.* — *Octauii Caietani* vitae Sanctorum Siculorum, ex antiquis graecis latinisque monumentis, et vt plurimum ex msstis codd. nondum editis collectae. Opus postumum, cui perficiendo operam contulit *Petrus Salernus* etc. Panormi, 1657. fol. — *Giuseppe Perdicaro* delle Vite de Sancti Siciliani, part. I. In Palermo, 1688. 4. *Harl.*] — *Francisci Carrera* Pantheon Siculum siue Sanctorum Siculorum elogia. Genuae 1679. 4. Facit et huc *Rocchi Pirri* Sicilia sacra, Panormi 1644. fol., vbi inter episcopos, Sanctorum etiam plurium vitae traduntur, vt in *Ferdinandi Vghelli* [[?]] Italia sacra, Rom. 16

fol. ii) *Ioannis Cheun* Gallia Christiana, Paris. 1621. 4. *Claudii Roberti* Gallia Christiana, ib. 1621. fol. *Scaeuolae* et *Ludouici Sammarthanorum* kk) fratrum Gallia Christiana, Paris. 1656. fol. II. volum. *Matthaei Raderi* Bauaria Sancta, Monach. 1615. fol. III. vol. et Bauaria pia. ib. 1618. fol. ll) *Arturi du Monstier* Neustria pia, Rothomag. 1663. fol. *Henr. Warthoni* Anglia sacra, Lond. 1691. fol. II. vol. *Georgii Bartholdi Pontani* Bohemia pia, Francof. 1608. fol. etc. *Fabr.* — [Ex catal. Bunau. bibl. tomi III. vol. II. pag. 597. addi possunt *Andreae Schotti* Prussia Christiana, siue de introductione religionis christianae in Prussiam per martyres tentata, quorum vitae veritati historicae restituuntur, atque nonnulla ad illustrationem X. et XI. sec. facientia inseruntur. Gedani, 1738. 4. — *Andreae Mlodzianowski* Suppetiae militares, ex diuis Poloniae Lituanaeque gentis tutelaribus, nec non sanctis militibus. s. l. 1671. 4. — Regiae Sanctitatis foecunditas, a *Io. Tomco Marnauitio* edita. Romae, typis Vaticanis, 1630. 4. — *Io. Vastouii* Vitis aquilonia, siue vitae Sanctorum regni Sueo-Gothici. Emendauit et notis illustrauit *Ericus Benzelius*, filius. Vpsal. 1708. 4. — In monasterio quondam Diessen. nunc in bibl. elector. Monac. sunt varia missta necrologiorum. v. *L. B. ab Aretin* Beyträge zur Geschichte und Literatur etc. a. 1804. part. IV. p. 94. et 95. *Harl.*]

Ordinum Monach.

Arnoldus Wion in ligno vitae, edito Venet. 1595. 4. et germanice verso a Carolo Stengelio Augustae Vindel. 1607. 4. Martyrologium *Benedictinum* exhibet libro tertio: cui addere iuuat martyrologium ordinis S. Benedicti ab *Hugone Menardo* illustratum Paris. 1629. 8. *Gabr. Bucelini* menologium Benedictinum etc. Acta Sanctorum ordinis Benedictini a sexto saeculo ad duodecimum continuata a Io. Mabillonio [Par. 1668. IX. fol.] nec non eiusdem Annales, quorum tomus quintus siue vltimus desinit in a. 1116. continuandi a praeclaro viro *Bernardo Pez.* [Sextus Tomus a Martenio editus 1739. desinit a. 1157. *Beck.*] Iacobae Boëttae Blemuriae annus Benedictinus, cuius meminit illustris Huetius libro de vita sua pag. 190.

Martyrologium *Canonicorum* regularium Constantini Ghinii. 1621.

Marci Antonii Alegre Paradisus *Carmelitici* decoris. Lugd. 1639. fol.

Martyrologium *Cisterciense* Chrysostomi Henriquez, Antwerp. 1630. fol. de quo Bollandus praef. ad Acta Sanctor. Ianuarii cap. 4. §. 9. et praef. ad Acta Febr. c. 6.

Andreas

ii) Noua editio inscripta est: *Ferdinandi Vghelli Italia sacra*, siue de episcopis Italiae et insularum adiacentium, rebusque ab iis praeclare gestis, deducta serie ad nostram vsque aetatem, opus singulare. tom. I-XI. Editio secunda, aucta et emendata, cura et studio *Nic. Coleti.* Venet. ap. Sebast. Coleti. 1717-1722. fol. *Harl.*

kk) Sammarthanorum opus longe locupletius iam emitti in lucem coepit Lutetiae, Studio Dionysii Sammarthani monachi Benedictini e congregatione S. Mauri. [Par. 1715. 25. III. fol. et tom. IV-XIII. opera et st. mon. congr. S. Mauri.]

ll) *Matthaei Raderi* Bauaria Sancta et pia. Tomi IV. Monachii, olim per *Raph. Sadeler*, calcographum venum exposita, et nunc recusa sunt. Io. Caspari Bencard. August. 1704. fol. voll. IV. cum figg. *Harl.*

Andreas Quercetanus (du Chesne) in Bibliotheca Cluniacensi siue vitis miraculis et scriptis patrum *Cluniacensium*. Paris. 1614. fol.

Martyrologium *Franciscanum* per Arturum de Monstier. Paris. 1638. fol. Lucas Waddingus etc.

Martyrologium ord. *Praedicatorum*. Venet. 1582. et per Seraphinum Siccum Papiensem 1616. Colon. 1620. Et Rom. 1637. 4. a Nic. Rudolpho. [*Hyacinthi Choquetii* Sancti Belgii, ord. Praedicatór. Duaci, typis B. Belleri, 1618. 8. cum figg. *Harl.*]

Calendarium *Praemonstratense*, per *Io. Chrysostomum van der Sterre*. etc.

Calendaria ecclesiastica, martyrologia, vitae Sanctorum linguis vernaculis.

1. *Germanice.*

Passionale durch *Stephan. Arndes*, Lubec. 1492. fol.

Petri Canisii, Predigern zu Augspurg, der Kirchen-Calender, darinn angezeigt werden die Christlichen Feste und Heiligen Gottes. a. 1562. 4. Editio deinde auctior ex Galesinio et aliis prodiit 1599.

Andreae Hondorfs, Pfarrherrn zu Dröyssig, Calendarium Sanctorum et historiarum, germanice editum Lips. a. 1573. fol.

Casp. Goldworms Kirchen-Calender, Francof. 1574.

D. Hieronymi Wellers Historien etlicher Märtyrer, Magdeburg, 1580. 8. et in beati viri operibus germanicis iunctim editis curante Christophoro Friderico Laemmelio, Lips. 1702. 2. tom. II. pag. 106. seq. et cum praefatione Hermanni Augusti Francke, Hall. 1697. et 1700. 8.

Fr. Zachariae Lippeloo vitae Sanctorum siue res gestae martyrum confessorum atque sanctarum virginum, Colon. 1596. 8. quatuor volum.

Martyrologium romanum germanice ab *Henr. Adriani*, a. 1600. et Andrea Boyo, S. I. 1642.

[*Martyrbuch:* Darinnen erstlich merkliche denckwürdige Reden und Thaten viler heiligen Märtyrer beschrieben werden, welche nach den Zeiten der Aposteln, bis aufs jar Christi M. D. LXXIIII. hin und wieder in Teutschland, Engelland, Schotland, Niderland, Italien, Hispanien etc. umb der götlichen Warheit willen jämmerlich verfolget, gemartert und endlich auf allerley Weise entleibet seyn worden. Aus den Französischen Geschichten der Märtyrern ausgezogen. II. Historia vom Zustand der Kirchen Gottes in Schotland, Engelland, Niderland, Frankreich und Hispanien, von 1557 bis aufs 1597 jar. III. Historia von der Niderländischen Gemeine, wie dieselbe in Engelland unter dem König Eduardo angefangen, ins elend unter der Königin Maria verjagt, und was mit derselbigen in Dennemark und an andern orten sich zugetragen

im

im jar 1553. 1554. mmm) IIII. Historia vom leben Galeacii Caraccioli eines Marggrauen von Vico aus Italia: welches da ist ein recht muster vnd exempel christlicher Bestendigkeit in der bekantnus der erkanten göttlichen warheit. Gedruckt zv Herborn. 1603. 8. *Harl.*]

Henr. Fabricii et D. *Valentini Leuchtii* Auszug bewehrter Historien der fürnehmsten Heiligen Gottes durch die zwölf Monath des ganzen Iahrs, aus den VI Tomis Surii. Cöln. 1625. fol.

Leben der Väter aus D. *Georgii Maioris* collection verdeutschet durch M. *Sebast. Schwan.* Lubec. 1654. 4.

Gottfrid Arnolds erstes Martyrthum, cum epistolis S. Clementis et Barnabae, germanice redditis, 1694. 12. Eiusd. Leben der Altväter, Hall. 1701. 4. und mit der Vorrede Herrn D. Io. Daniel Herenschmid, ibid. 1618. 4.

Adami Walasseri Martyrologium germanice editum, quod memorat Io. Molanus etc.

Franc. Giry Leben der Heiligen — — samt dem Römischen, an der Spitze eines jeglichen Tags gestellten Marter-Buch der Heiligen von Frankreich, deren das Römische keine Meldung thut, aus der Französischen Sprache übersezt und vermehrt durch *Frid. Falzeder.* I. II. Theil. Augspurg und Grätz. 1730. fol. II. voll. *Harl.*]

Italice.

Constantini Felicii Medici, Calendarium historicum, Vrbini 1577.

Martyrologio romano, Rom. 1636. 4.

Flos Sanctorum ex Hispanico Alphonsi de Villegas. Venet. 1592. fol. *Fabr.* [Il sacro Leggendario della vita di G. C. di M. V. de' Santi distribuito per ciascun giorno dell' anno secundo il rito della Chiesa Romana, ora migliorato, corretto, et piu esteso di quello dato in luce dal *Alfonso Vigliegas*, raccolto dagli Atti de' Santi — et da altri Autori e diuiso in XIII. tomi. Opera di un Padre dell' Oratorio di Venezia. Tom. I. prodiit Venet. 1757. 8. *Harl.*]

Historia delle sante vergini Romane di *Antonio Gallonio.* Rom. 1600. 4.

Hispanice.

Martyrologium romanum a *Dionysio Vasquez*, Vallisoleti, 1586. 4.

Flos Sanctorum, Historia general de la vida y hechos de Iesu Christo y de todos los Santos de que reza la Iglesia Catolica, Toleti 1591. fol. quinque voluminibus auctore *Alphonso de*

mmm) Haec pars habet peculiarem inscriptionem: Kurtzer einfeltiger und wahrhafter historischer Bericht, wie die christliche Kirche oder Gemeine auss Niederland und andern auslendischen Oertern, erstlich in Engelland angefangen und aufkomen, wie auch endlich sie wiederumb zerstört worden: — Geschehen im jar — 1553 und 1554: und anfänglich durch *Ioh. Vtenhouen* von Gendt in Latein beschrieben, vnd zv Basel gedruckt durch Ioh. Oporinum im jar 1560. Jetzt aber auss dem Latein ins Teutsch gebracht, durch *Barthol. Rhodingum*, Dienern am Wort Gottes zv Dillenberg. Gedruckt zv Hernborn in der Graffschaft Nassau Catzenelnbogen 1603. 8. Edit. a. 1608. memorat ac recenset *Io. Fabric.* in Historia bibl. Fabric. part. VI. pag. 240. sq. *Harl.*]

de Villegas, qui vitas Sanctorum illo ordine exponit, quo fit eorum mentio in Breuiario romano. Recusum opus hoc saepius hispanice, vt Barcinone 1608. et Compluti nec non Caesaraugustae 1616.

Lusitanice.

O martyrologio romano, traduzido pelo Padre *Alvaro Lobo*. Coimbra 1591.

Gallice.

Les veritables Actes des Martyrs, Acta sincera et selecta ex Theod. Ruinarti collectione versa gallice a *Drouete de Maupertuy*. Paris 1708. 8. duobus volum.

Martirologe romain, nouvelle version avec des notes par le *P. Mothier*. Paris 1705. post aliam versionem a. 1624. editam et Balduini *Willoti* alteram 1641. tertiamque *Philippi Labbei*, Paris. 1643. 4.

Martyrologe universel, contenant le texte du martyrologe Romain traduit en François, et deux additions a chaque jour, l'une des Saints de France; l'autre des Saints des autres nations, avec un catalogue des Saints, dont on ne trouve point le jour. Paris 1709. 4. (par Mr. l'Abbé *Chatelin*, Chanoine honoraire de Notre-Dame de Paris) duobus volum.

Les vies des Saints peres des deserts et de quelques Saintes, par *Arnald d'Andilly*. Paris 1647. 4. II. voll. 1662. 8. III. voll. Bruxell. 1694. 4.

Les vies des Saints par Mr. *de Fossé*.

Les vies des Saints peres des deserts de l'orient et occident, par Mr. *de Villefore*. Paris 1708. 12. II. volum.

Nouvelles vies des Saints pour tous les jours de l'année, composées sur les mémoires les plus veritables de chaque siecle, par Mr. l'Abbé *de Commanuille*. a Rouen, 1701. 12. quatuor volum. [ed. secunda, auctior et correctior. Rouen. 1714. 12. IV. voll. *Harl.*]

[P] Les vies des Saints, par Mr. *Adrien Baillet*. Paris 1701. fol. tribus vol. et duodecim vol. in 8. [1704. 8. XII voll. nouv. Edit. Paris 1724. fol. IV voll. Quartum volumen continet 1) l'histoire des Fêtes mobiles; 2) les vies des Saints de l'ancien Testament; 3) la Chronologie des Saints; 4) la Topographie des Saints. Hoc primum separatim prodiit Paris. 1703. F. I. vol. et in 8. V. voll. ac 1707. 8. V. voll. *Harl.*]

La vie des Saints de Bretagne par *Fr. Albert le Grand*, a Nantes, 1637. 4.

Les vies des Saints de Champagne recueillies par des guerrois de Iesus. a Troyes, 1637. 4.

Histoire des Saints de la haute Auvergne, par Dominique de Jesus, Charme dechaussé. Paris 1635. 8.

Le Martyrologe des Chevaliers de S. Jean de Hierusalem, dits de Malthe, contenant leurs eloges, armes, blasons et descendents de maisons illustres de l'Europe, par *Matth. de Goussancourt.* Paris, 1643. 1654. fol.

Histoire des Martyrs de Japon, par Nicolas Trigault. Paris, 1624. 4.

[Histoire abregée des Martirs François du temps de la Reformation, avec les reflexions et les raisons necessaires pour montrer, pourquoi et en quoi les persecutés de ce temps devoient imiter leur exemple. Amsterdam. 1684. 12. *Harl.*]

[Abrége des vies des Pères, des Martyrs et des autres principaux Saints, tirées des actes originaux et les monumens les plus authentiques; avec une Pratique et une prière à la fin de chaque vie et des instructions sur le fêtes mobiles. Par Mr. *Godescard*, Chan. de St. Honoré, extrait par lui même de son grand ouvr. trad. librement de l'Angl. d'Alb. *Butler;* préc. d'une notice sur la vie et les écrits de l'Auteur. Par *Warle*, 1803. IV. voll. 12. Versio operis *Butleriani* iam prodiit a. 1763. sqq. in XII. voll. in 8. Godescard paullo ante obitum consilium ceperat eius in compendium redigendi; sed peruenit tantum vsque ad d. 18. Iul. et alius absoluit laborem.

D. de Beaumont Abregé de la vie des Saints, 1758. 12. II. voll.

Belgice.

Historien of te Geschiedenissen der vromer Martelaren, die om het Ghetuyghnisse des Euangelii haer bloet vergoten hebben, van den tyde Christi af, tot den Jare 1579. (Noua edit. recognita et correctior,) Dordraci. 1590. 4. *Harl.*]

Anglice.

Flowers of the Saints, (Florarium Sanctorum) by Jerome Porter. etc.

Martyrologia Protestantium.

Actiones et monimenta martyrum, qui a Wiclefo et Husso ad nostram hanc aetatem in Germania, Gallia, Anglia, Flandria, Italia et ipsa demum Hispania veritatem euangelicam sanguine suo constanter obsignauerunt. Geneuae apud Io. Crispinum 1560. (fol.) Hanouiae etc. In hoc libro pag. 165. b. de Fanino Fauentino Ferrariae a. 1569. passo nonnulla referuntur, quae ad Vaninum atheum male transtulit Grammondus tantum non ad verbum, vt notatum Petro Friderico Arpe.

Joan Foxe, book of Martyrs etc. Lond. 1583. fol. II. vol. et cum auctario 1632. 1641. tribus Volum.

Märtyr-Buch, denckwürdige Reden und Thaten vieler Heiligen Märtyrer in zehen Büchern. Herborn, 1595. 4. ex Gallico cum praefatione Christophori Rabi, typographi Herbornensis. [Aliam edit. supra iam paullo ante memoraui. *Harl.*]

Historie

Historie des Martyrs. Genev. 1597. 1608. 1619. fol.

David Rungii Verfolgung in Steyermark, Kärndten und Krain. Witeb. 1601. 4.

Pauli Crocii Märtyr-Buch, post editionem 1606. saepius deinde recusus prodiit nouissime Bremae 1681. fol.

[P] Firy tryall of those Saints who suffered Martyrdome in Queen Maries day's, as a counterpoyze to I. W. Priest his **) English Martyrology. Lond. 1612. 4.

I. Henricus Hottingerus tom. IX. hist. eccles. p. 276-296. et 380. seq.

Le flage de' Reformati innocenti, overo discorsi XV. di Martiri, da Gregorio Leti. Villafranca 1672. 4.

Georgii Lani narratio historica de persecutione Hungarica, Lips. 1676. 4. et Belgice 1677. 8. *kort en vaarartig verhaal van de vervolginge der Evangelische Leeraren in Hungarien.*

T. I. V. Braght's bloedige tooneel of Martelaers, Amst. 1685. fol. II. volum. *Fabr.* Aenhangsel of te Vervolg van het Martelaers-Bock van *Tielemann van Braght.* Amstelod. 1686. 8.

Histoire abregée des Martirs François du temps de la Reformation. Amstel. 1684. 8. *Harl.*

Liste de ceux qui ont été persecutez en France, dans le IV. tom. de l'histoire de l'edit de Nantes pag. 1020. sqq. Par Mr. *Elie Benoist.* à Delft, 1695. 4.

D. *Henr. Muhlius* de martyribus ecclesiae euangelicae, Kil. 1715. 4. inter eius Diss. historicotheolog.

Denique martyrologium amplissimum diligenti studio et magno adparatu ab aliquot iam annis molitur Londini *Thomas Brayus*, cuius Sylloge epistolarum hac de re prodiit 1714. fol. Videantur Acta erud. a. 1715. pag. 389. Massoni hist. criticam reip. litterariae tom. V. p. 184. seq. Neuer Bücher Saal XIX. p. 523. *Fabr.* *Io. Fabric.* in hist. bibl. Fabric. part. VI. p. 240. tradit, priorem *Brayi* partem martyrologii generalis prodiisse Londin. 1712. fol. sub titulo: *Papal vsurpation*, et alteram exspectari, citatque praeter ea scripta quae iam laudauit Fabricius, Acta erudit. 1712. p. 350. atque Narratt. innoc. a. 1715. p. 982. In catalogo autem bibl. Bunau. tomi III. vol. II. p. 595. liber ita excitatur: *Thomae Brayi* Propositum de martyrologio generali, quod ad Protestantium perpessiones spectat, conscribendo, cum sylloge epistolarum quarundam ad viros doctiss. transmarinos scriptarum, vna cum eorundem responsis, hoc opus spectantium. Londini, typis I. Downing. 1714. fol. *Harl.*

**) Similis liber editus Antwerp. 1592. 4. *Theatrum crudelitatum haereticorum.*

XX. *Vitae, Martyria et Encomia Sanctorum graece scripta* oo)

Addita graeca verba quibus singula incipiunt, et his, quas SIMEONIS METAPHRASTAE pp) *esse viri docti existimant, adpositus asteriscus.*

[Antea, quam ad indicem vitarum Sctorum progrediar, sunt, vti supra ad vol. VIII. p. 29. vbi Fabricius de *Simeone Metaphraste*, Constantinopoli orto, breuiter egit, in nota xx. promiseram, de illo pauca h. l. praemonenda. Praeter eos, quos Fabricius ibi laudavit, conf. *Voss.* de Historic. gr. II. c. XXVI. p. 227. sq. *Pagii* Crit. Baron. a. 858. XI. p. 515, tom. XIV. in primis a. 902. I-XI. p. 517-522, item a. 913. III-VII. p. 580. sq. tom. XV. nec non a. 975. *Io. Molleri* Homonymoscop. sect. II. c. 5. §. LXVII. p. 516. seq. *Guil. Caue* scriptor. ecclesiast. histor. litterar. Vol. II. ad a. 901. p. 88. sqq. et ad a. 967. p. 104. qui praeter rem duo sumsit Simeones, et Simeonem Metaphrasten a Simeone, magistro et Logotheta discernit, *Casimirum Oudin.* diss. de Sim. Metaphr. in eiusdem Comment. de SS. eccl. tom. II. p. 1300. sqq. *R. Ceiller* hist. gen. des AA. ecclef. tom. XIX. p. 592. *Hamberger* zuverl. Nachr. tom. IV. p. 139. sqq. qui non solum dedit indicem vitarum SS. a Simeone scriptarum et adhuc superstitum alphabeticum, sed etiam in ordine recensuit et indicauit, vbi singulae sint editae: et *Saxii* Onomast. literar. II. p. 135. sq. secundum quem Simeon natus est circa an. 881. et diem obiit supremum a. 976. vel 977. Sed de tempore, quo vixit ille, non omnes consentiunt. *Oudin.* in Supplemento de scriptoribus ecclesiast. p. 592. collocarat eum inter an. 1314. et 1330. sed in commentariis l. c. Cauei monitis cedens in cap. primo *de vita et scriptis Symeonis Metaphrastae, summatim ex Allatio et Guil. Cauo* (quorum tamen narrationes iudiciaque castigauit,) *atque Francisco Combefisio*, et cap. 10. p. 1353. sq. adligauit Simeonis Metaphr. aetatem a. 1150. et in sequentibus capp. 2-6. variorum, atque cap. 11. 15. ac 12. inprimis Allatii et cap. 14. Cauei sententias de illius aetate adtulit atque sub examen vocauit: in cap. 7. veterum et cap. 10. recentiorum de eo testimonia atque iudicia discussit;

oo) Hunc catalogum iam dedi volumine VI. huius bibl. pag. 510. quum de *Simeonis Metaphrastae* scriptis dissererem. Sed quia iam exhibere possum emendatiorem pluribus locis, et altero tanto auctiorem, existimaui rectius me facere, si hoc loco darem integrum locupletiorem, quam si supplemento solo hic tecum communicato imponerem Lectori necessitatem, duobus diversis locis non sine magno taedio et temporis dispendio vitas Sanctorum inquirendi.

pp) Illis, quae de *Simeone Metaphraste* eiusque opera in interpolandis Sanctorum vitis, dicto loco iam adtuli, praeter Franciscum Scorsum in prolegomeno II. ad Theophanis Ceramei Homilias, §. V. et Honorati de S. Maria, Carmelitae, librum, qui inscribitur: Reflexions sur les regles et sur l'usage de la critique, Paris 1719. 4. tom. I. diss. 2. pag. 203. seq. addenda haec Georgii Choerobosci, quem hinc Simeone posteriorem esse constat, in libello de figuris poëticis, oratoriis et theologicis, latine et graece vulgato per Fed. Morellum, Paris. 1615. 12. pag. 30. vbi de Metaphrasi: ὡς ὁ Μεταφράστης ἡμῖν δείκνυσιν ἐν τοῖς τῶν μαρτύρων καὶ ἁγίων αὐτοῦ μεταφράσεσι: Τούτων γὰρ οἱ βίοι καὶ τὰ μαρτύρια πρὸς τὸ ἰδιωτικώτερον ἐξ ἀρχῆς συγγραφέντα, παρ' ὧν δῆτα καὶ συνεγράφησαν, ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐντεχνόν τε καὶ πάνυ ὡραῖον μετεφράσθησαν, *Theophani Cerameo*, quem saeculo vndecimo vixisse constat, Simeon, (circa decimi clarus initia,) homilia XXV. p. 164. audit ὁ γλυκὺς μεταφράσεων συγγραφεύς. Laudat et *Hippolytus Thebanus* in Chron. ἐγὼ δέ, inquit, πάθομαι τοῖς λόγοις τοῦ Κυρίου Συμεών. etc.

discussit; in cap. 13. suam sententiam latius explicuit. In aliis capp. de scriptis Symeonis egit et in c. XVI. et vltimo Fabricii nostri de Simeonis metaph. locum ac sententiam repetiit et diiudicauit, falsumque esse edixit, Simeonem metaphr. martyria et vitas Sctorum iussu atque auspiciis Constantini Porphyrogeniti conscripsisse. Eum igitur adeat, qui plura de aetate Simeonis et controuersia inter viros doctos agitata scire cupiat. Oudini rationibus subscripsit *Hamberger.* l. c. adfirmauitque, vnum tantummodo Simeonem Metaphrasten circa a. C. 1140. non duo fuisse, quorum alter saec. X. alter saec. XII. vixisset; neque vllam eius fieri mentionem ante medium saec. XII.; sed Saxius l. c. „qui (scil. Hamberger.) ait, si Pagium legisset, Simeonem certe nostrum ad saeculi XII. annum quadragesimum non reiecisset." Psellus in laudatione Simeonis Metaphr. hunc ab ingenio, philosophiae, eloquentiae aliarumque litterarum studio copiaque mire laudauit et commendauit qq). Summos quidem reipublicae honores est consequutus. „Factus enim est, vt ait Caue, a Leone imper. proto-secretarius, patricius, magnus, vt videtur, Logotheta, seu summus, vti apud nos vocatur, cancellarius rr); certe Logotheta dromi, denique magister palatii, quod quidem munus inter summas aulae CPolit. dignitates eminuit, renuntiatus est." — Anno 904. cum Himerio duce legatus ad Saracenos Cretenses missus, Leonem Tripolitam, Saracenorum ducem, vrbi Thessalonicensi excidium minanti, sapienti sagacique consilio emolliuit, atque a proposito abduxit: anno vero 913. vitas Sanctorum scribere coepit, et, quia multas ab antiquioribus scriptas μετέφρασε, h. e. paullo alio cultiore aut nouo habitu induit, inde *Metaphrastes* est nuncupatus. Conf. *Montfauc.* Palaeogr. gr. p. 269. 273. 275. Dissentit tamen *Oudin.* capp. 11. et 12. p. 1354. sqq. Scripta eius sunt

1. *Vitae Sanctorum*, multis tamen fabulis repletae. Quaenam genuinae sint; quaenam spuriae, Allatius atque Caueus studiose inquisiuerunt. v. etiam supra, vol. VIII. p. 29. et *Oudin.* l. c. p. 1334. sqq. ac *Io. Fabric.* in Historia bibl. Fabric. I. p. 115. — Quae vitae sub eius nomine *Vindobonae* in codd. msst. bibl. caesareae passim custodiantur, eas vno quasi obtutu videbis indicatas in *Nesselii* cat. codd. caesar. in indice p. 109. sq. Ex Lambecio autem codices, in quibus singulae vitae exstent, iam Fabricius in sequenti catalogo vbique indicauit. Praesertim in *Lambecii* comm. vol. VIII. codd. XI. XIV. XV. XVI. (in quo continentur Magni Menologii Graecorum mens. Sept. et Octobr.) XVII. et XVIII. (mens. Oct.) XIX. (mens. Nou.) XX. XXI. XXVI. XXVIII. XXXII. XXXVIII. et XL. multae Symeonis Metaphr. vitae, multaque Sctor. martyria exstant. — Apophthegmata et acta Sanctor. patrum, ibid. vol. VIII. codd. XLI. XLII. et XLIII. p. 838. sqq. — *Oxon.* in bibl. Bodlei. in cod. *Barocc.* CXLII. vitae Sanctor. a d. 15. Dec. ad 31. Ian. per *Sym. Metaphrast.* — nr. 734. 735. 736. siue Guil. Laudi codd. XCII. Sim. Metaphr. vitae Sctor. m. Sept. Oct. Nou. et part. Dec. — XCIII. m. Dec. et cod. XCIV. m. Septembr. (nr. 734-736. catal. tom. I.) — *Oxon.* in cod. CXLIX. colleg. noui, s. nr. 1113. cat. codd. Angliae etc. martyrol. m. Octobr.

qq) Compara tamen *Oudin.* l. c. p. 1365. sq.

rr) Aliis tamen, vti Oudino pag. 1349. sq. et Hambergero ecclesiastic. dignitas CPol. fuisse videtur, ad quam etiam id officium pertinuisse dicitur, vt illo munere functus tamquam vicarius patriarchae pro rostris sacris verba faceret, et festos Sctorum dies describeret. add. Du Fresne du Cange in Glossar. med. et inf. graec. p. 821. sqq.

— In bibl. *Escorial.* eiusd. vitae Sctor. per totum annum, tom. XIV. v. *Plüer.* itiner. per Hispan. p. 190. — *Romae* in bibl. Vatic. vitae etc. m. Iun. — Septemb. et aliis mensib. in pluribus codd. v. *Montfauc.* bibl. MSSt. p. 12. *C.* p. 13. *A. B. C. D.* — in bibl. patrum S. Basilii, ib. p. 198. — *Venet.* bibl. Marc. ib. p. 474. *E. A.* — in bibl. Iustinian. ib. p. 483. *A.* cum Metaphrastae, tum aliorum vitae Sctor. in aliquot codd. — in Bibl. Ambros. *Mediolan.* Sanctorum et martyrum vitae, Metaphr. fragmentaque in pluribus codd. *Menaea* varia in XVIII. voll. ibid. p. 501. et p. 504. *E.* ac saepius. — *Monachii* in cod. elector. CLXXX. et CLXXXI. ib. p. 590. *D.* — *Augustae* Vind. in quatuor codd. ib. pag. 593. *D.* — In bibl. *Sfortiana* et Metaphr. et aliorum vitae ac martyria Sctor. in permultis codd. ibid. p. 699-704. — in monasterio S. Trinitatis proxime CPolin etc. ibid. p. 1332. *A.* — *Montfaucon* in Palaeogr. gr. p. 269. et 273. sqq. de modo, quo Symeon Metaphr. in conscribendis mutandisque et retractandis SStor. vitis sit versatus, vberius disserit, et p. 275. vitae, inquit, Sanctorum, a Symeone Metaphraste concinnatae, statim, atque ab auctore emissae sunt, sexcenties exscriptae, per totam ecclesiam peruulgatae ac receptae sunt. Nam codices innumeri huiusmodi habentur, quorum maxima pars decimo vel vndecimo saeculo exscripta fuit. In vna autem bibliotheca *Colbertina* ad *octoginta* fere numerantur. Inde est, quod si qui vetustiores et ante Metaphrasten adornatas Sctorum vitas complectantur, ii vel nono, vel ineunte decimo saeculo vt plurimum exarati sint. Metaphrastes vero ineunte decimo saeculo opus suum edidit: quo publicato, antiquiores illae Sctorum vitae obsoleuerunt apud Graecos. Hactenus *Montfaucon* qui pluribus locis multos recenset codd. qui Menaea vitasque Sctor. continent. v. indic. vocc. *Menaeum* et *vitae Sctorum.* At insurgit contra illum *Oudin.* l. c. cap. 15. p. 1377. sqq. — *Florentiae* in bibl. Laurent. Medic. exstant Symeonis et aliorum vitae ac martyria Sctorum in multis codd. Breuitatis studio lectores ablego ad *Bandini* catal. codd. gr. Laurent. tom. I. p. 284. 418. 445. seqq. 495. 497. sqq. 507. sqq. 511. sqq. 513. sqq. 522.

2. *Annales.* vid. supra, vol. VII. p. 683. sq.

3. *Chronicon.* vid. supra, ib. p. 471. sq. vbi quoque memoratur eius *Historia templi S. Sophiae.* — Tum huc referam ea, quae *Fabricius* noster in vol. VI. p. 541. sq. vet. ed. de reliquis Symeonis Metaphrastae scriptis collegerat. *Harl.*

4. *Epistolae IX.* quas graece et latine edidit Allatius ad calcem libri de Simeonibus pag. 254. seq. Paris. 1664. 4. vna est ad Nicetam metropolitam Smyrnaeum, vna ad Constantinum romanum, aliae inscriptae τῷ Λαοδικείας, nescio, cui episcopo Laodiceno. [Nouem epp. sunt in cod. bibl. Sfortianae. v. *Montfauc.* Bibl. MSStor. p. 699. *C. Harl.*]

5. *Carmina pia duo politica* alphabeti literas initio prae se ferentia, vnum altero quouis versiculo, alterum singulis versibus, et *duo iambica,* vnum ad animam suam et alterum ad Stylianam protosecretarium, graece leguntur apud eumdem Allatium pag. 132. seq. ss) Alia MSta habentur in bibl. Vindobonensi. Vide *Lambecium* tom. III. p. 149. tom. V. pag. 44. *Fabr.*

ss) *Iambici trimetri* in *Iac. Lectii* Poet. vett. gr. tragicis etc. tom. II. Colon. Allobr. 1614. fol. *Harl.*

Fabr. [in codd. caesareis LXXVI. nr. 2. et CCXV. nr. 3. et 4. duo cantica sacra ordine alphabetico, in *Lambecii* comm. III. p. 373. sq. vbi v. Kollar. et tom. V. p. 97. sq. — In cod. *Barocciano* CXXXIII. versus politici: incip. ἀπὸ βλεφάρων δάκρυ. etc. ib. in cod. CXXXI. Alphabetarium: inc. ἀπὸ χειλέων λόγους. sec. cat. codd. Angliae etc. — In cod. *Escorial.* Simeon. Logothetae alphabetum sententiarum. v. *Montfauc.* Bibl. MSSt. bibliothecar. I. pag. 623. *B.* Sed in catal. codd. Escorial. in *Plüeri* itinerar. per Hispan. pag. 190. illud *alphabetarium* et *nouem epistolae* adscribuntur *Symeoni Magistro Logothetae Setho. Harl.*]

6. *Sermo in diem Sabbati Sancti*, quem latine vulgauit Combefisius in Bibl. Concionatoria, tomo III.

7. *Sermo* εἰς τὸν θρῆνον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅτε περιεπλάκη τὸ τίμιον σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· *in lamentationem S. Deiparae pretiosum corpus domini nostri Iesu Christi amplexantis*, graece et latine apud Allatium pag. 245. Incipit: τοῦτο ἐκεῖνο, γλυκύτατε Ἰησοῦ.

8. Alios duos Simeonis sermones vidisse se testatur Allatius p. 130. vnum περὶ τῆς ζωηφόρου τελευτῆς καὶ μεταστάσεως τῆς Θεοτόκου. De salutifero obitu et transitu Deiparae. Incipit: τὸν καιρὸν τῆς Πεντηκοστῆς οἱ Ἀπόστολοι. Alterum de vita b. Mariae virginis et reuelatione eius vestis, qui incipit: ἐχρῆν ἀληθῶς τὴν παρθένον.

9. Idem p. 131. [et ex eo Oudinus l. c. p. 1338.] memorat Simeonis hymnos, siue canones et troparia nec non preces, quibus etiamnum Graecorum ecclesia vtitur, et pag. 132. γνωμικὰ κεφάλαια *sententiosa capita CXXXI.* Primum incipit: Ὁ γὰρ σύμφων ἐν καιρῷ λόγος τοῦ ἁπαλωτέρου βελτίων κατὰ πολύ. Alia eiusmodi *Capita CL.*, atque iterum *LV.* ex *Macarii Aegyptii* sermonibus selecta et paraphrasi exposita. Incipiunt priora quidem: χάριτι μὲν καὶ δωρεᾷ τοῦ Πνεύματος θείᾳ ἕκαστος ἡμῶν τὴν σωτηρίαν πορίζεται. Posteriora autem: Πᾶσα ἡ εὐαρέστησις Θεοῦ. *Fabr.* Priora, quae incipiunt χάριτι μὲν etc. sunt *Vindobon.* in cod. caesar. CCXL. nr. 5. in quo sunt capp. centum septuaginta *Macarii Aegyptii capita ascetica, metaphrasi illustrata a Symeone Logotheta:* eadem ibid. in cod. CCXXXIV. nr. 16. sed sine mentione Symeonis Metaphrastae. v. *Lambec.* V. p. 214. sqq. et pag. 151. vbi Kollarius adnotat, *Possinum* in Thesauro ascetico edidisse p. 47. perbreuem huius opusculi epitomen. In cod. *Veneto* Marc. XIV. qui continet *Horologium* magnum, sunt *Simeon. Metaphr.* et aliorum canones paracletici in S. Mariam, Christum et angelos custodes, v. cel. *Morelli* Bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 29. — *Sym. Metaphr.* et *Basilii* preces quaedam in cod. August. Vind. v. *Reiser.* ind. MSSt. etc. pag. 34. — In cat. MSSt. Angliae etc. tom. I. in bibl. *Bodlei.* nr. 2877, 14. Chrysostomi, *Simeonis Metaphr.* et aliorum *preces* ante communionem celebratam recitatae. — In bibl. *Vaticana, Sim. Metaphr.* περὶ προσευχῆς. vid. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 12. *B.* Sermo de precatione, cum versione *Nic. Glaseri*, in eiusdem Cynosura pietatis et morum gr. lat. Giessae 1609. 8. *Harl.*

10. Ἠθικοὶ λόγοι *Sermones XXIV. de moribus ex S. Basilii Magni operibus selecti*, et graece editi Paris. 1556. 8. a Guil. Morello, et latine ab Stanislao Ilouio, (non, Florio,

vti

vti apud Allatium legitur,) redditi saepius lucem viderunt inter Basilii M. opera. Exstant etiam cum Ilouii versione excusi separatim, Francof. 8. tt) In graecolatinis vero Basilii editionibus video iunctam aliam versionem, compositam a Simeone a Maillé, archiepiscopo Turonensi. Combefisius Simeonem hunc, qui Basilii ethicos sermones selegit, diuersum facit a Simeone Metaphraste uu). Ac sane fuit etiam quidam Simeon magister et Logotheta, longe iunior, qui post Alexium Aristinum sub Manuele Comneno circa a. C. 1166. clarum, *Epitomen Canonum* siue condidit *) siue scholiis illustrauit, graece et latine exstat in Bibliotheca canonica Iustelli et Voëlli tom. II. p. 710-748. Paris. 1661. fol. *Fabr.* Epitome canonum tam apostolorum, quam conciliorum est *Oxon.* in cod. Barocc. LXXXVI. fin. et *Venetiis* in cod. Naniano CCXXVI. nr. 18. v. catal. codd. gr. Nan. p. 417. sq. *Harl.*

11. Symbolae quaedam Simeonis Metaphrastae exstant in Catena Nicetae *in Lucam*, ex quo tamen non licet colligere, eum commentarios in Lucae euangelium scripsisse, non magis, quam ex Theophanis Ceramei Homilia in quintum matutinum euangelium, a quo laudatur Simeon *ὁ τὰς μεταφράσεις εὖ μάλα συνθέμενος ἐν τῷ εἰς τὸν ἱερὸν Λουκᾶν ὑπομνήματι·* intelligitur enim Lucae elogium, quod inter vitas sanctorum memoraui. *Fabr.* In catena patrum in Lucam in cod. *Mazarin.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. II. p. 1309. *C.* et in cod. caesar. *Vindob.* XLII. v. *Lambec.* III. p. 163. sqq. ac 174. in cod. XLVI. in caten. in epist. Paulli ad Romanos. *Harl.*

12. *Dioptra.* Ea, quae h. l. scripserat Fabricius, ego iam supra in hoc vol. p. 62. sq. in nota adtuli et auxi.

Sequitur catalogus *Vitarum* etc. Tanta vero est vis codd. mstor. in quibus vel plurimorum vel paucorum Sanctorum vitae, martyria et encomia adhuc reperiuntur, vt enumeratio-

tt) Vid. vol. IX. nostrae bibl. gr. p. 59. add. D. *Basilii* M. de moribus oratt. XXIV. a *Simeone*, magistro, ac sacri palatii quaestore, ex eius scriptis olim in vnum congestae, nunc primum in lucem editae, *Stanislao Ilouio* interprete. Venet. 1554. 8. ap. Io. Gryphium. *Harl.*

uu) Conf. *Oudinum* l. c. pag. 1359. sqq. inprimis p. 1380. sqq. vbi a Combefisii et Fabricii sententia facit discessionem, et, post locum nostri Fabricii repetitum, pronuntiat, illa omnia gratis ab Alb. Fabricio scribi, ac longe verius esse, et mstis codd. conformius, opuscula illa omnia esse vnius eiusdemque Symeonis, qui *Magister* dictus, *Logotheta* atque *Metaphrastes*, cuius aetatem Oudin. adserit saeculo XII. ab an. 1140. ad an. 1160. vel circiter, esseque, putat eumdem illum, quem Fabricius a. 1166. floruisse et scripsisse arbitratur. Denique, postquam plura contra Fabricium Allatiumque disputarat, ornare studuit suam sententiam, longe probabilius esse, Metaphrases vitarum Sctorum esse Symeonis Logothetae et Metaphrastae iunioris, saeculo XII. scribentis, quem a. 1150. alligauit. — Sub nomine *Simeonis iunioris Theologi Sermones* aliquoties occurrere in codd. e. g. Vaticanae bibl. etc. notauit *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSt. p. 27. bis, p. 100. 184. *D.* 623. *B.* 647. *C.* 775. *E.* 1042. *C.* 1062. *D.* Add. de hoc et aliis Simeonibus eiusd. indic. ad illam bibl. tom. I. pag. CCXXIII. — In catal. codd. Angliae etc. tom. I. in cod. *Barocciano* CXCVII. est Thesaurus *Symeonis monachi* continens Sermones XXXII. quorum argumenta referuntur in catal. pag. 27. — eiusdem Sermones XXXIII. et hymni in cod. Bavar. *Monac.* LXIV. secundum *Montfauc.* in Bibl. bibl. MSSt. pag. 593. *E.* — *Ibid.* p. 622. *A.* citatur cod. *Escorial.* continens *Metaphrastis* librum de prouidentia, et alia. *Harl.*

*) Confer *Beueregii* prolegomena ad Synodicum magnum §. XXVI. seq.

meratione singulorum codd. in vitis singulorum, qui Sancti habiti sunt, plures plagulas explere possim. Enimuero verendum est, ne lectores eiusmodi diligentiam obscuram et tam illis, quam mihi nimis molestam vituperent potius, quam laudent. Copia enim paene nos premit, et multos codd. paullo ante inter codd. qui Sim. Metaphr. vitas Sanctor. continent, iam memoraui. Vt tamen eorum desiderio, quibus notitia talium codicum necessaria videatur, satisfaciam; in genere quasdam nominabo bibliothecas, quae abundant illius generis codicibus atque catalogos, e quibus eorum adfatim hauriri possit notitia. In quibus, qui paene infiniti sunt, codd. bibl. publicae *Parisin.* singulorum Sctorum vitae quaeri possint, docebit index ad vol. secundum tertius, complectens vitas Sctorum, ordine alphabetico, et pariter in indice primo, voc. *Simeon Logothета* vitae Sctor. ab illo conscriptae indicantur. Codices in *Montfaucon.* bibl. Coislin. et caesareos a Lambecio in commentariis recensitos ipse Fabricius noster ut plurimum nominauit. Add. Lambec. indices voce. *Anonymi*, *Symeon Logoth.*, *Vitae Sctorum.* — In cat. codd. gr. *Nanian.* codd. CXXXV - CLXIII. p. 311 - 362. et codd. CCVII. seqq. — In *Bandini* catal. codd. gr. Laurent. in ind. tom. III. vocc. *anonymi*, historici sacri et profani, p. 462. sq. *Symeon. Metaphr.* p. 581. — Ind. ad cat. codd. bibl. S. Marci *Venet.* vocc. *Vitae Sctor.* et *Metaphrastes Simeon.* — Ind. ad. cat. codd. gr. *Taurin.* vocc. *Martyrium*, et *Vita*, atque ind. ad cat. codd. latin. *Taurin.* vocc. *Passio*, *Sermones* et *Vitae Sctorum.* — In indd. ad cat. codd. Angliae et Hibern. vocc. *Martyr.*, *Sancti*, et *Sctorum vitae*, *Sermones*, *Vita*; in bibl. Bodlei. Oxon. Cantabr. et aliis ac Dublin. et ib. ind. ad catal. MSSt. bibl. *Cottonianae*, in qua innumera paene copia vitarum Sctor. reperitur, voce. *Vitae et Passiones Sctorum.* — De permultis vitarum etc. codd. in bibl. elector. *Monac.* v. catal. MSSt. gr. Bauar. p. 18 - 30. p. 70. etc. praecipue cel. *Hardt* in notit. codd. gr. bibl. Monacensis, in cel. L. B. de Aretin Beyträgen zur Geschichte und Literatur. a. 1803. mens. Iul. p. 15. sqq. — m. Aug. p. 3. 8. sq. — m. Sept. pag. 11. sq. — m. Oct. p. 41. sqq. 48. — m. Nou. p. 3. sq. 7. sq. — a. 1804. m. Ian. p. 24. sq. — m. Mart. pag. 43. sq. — m. Mai. p. 17. 21. 42. sqq. — m. Sept. p. 16. sqq. p. 45. p. 48. — m. Octobr. p. 3. sqq. p. 22. sq. p. 29. sqq. p. 34. sqq. — m. Nou. p. 15. sq. p. 47. sq. — m. Decembr. p. 3. sqq. — a. 1805. m. Febr. p. 117. — m. Mart. p. 227. — m. April. p. 379 - 384. — m. Mai. p. 491. sqq. p. 515. sq. p. 527. sqq. — pag. 531. sq. Atque ita forsan alibi et in sequentibus, quas nondum in manibus habeo, partibus operis citati. Cel. autem *Hardt* saepius, quaenam vita etc. sit edita, et vbi sit quaerenda, ac quae nondum sub prelo sudauerit, adnotauit. *Augustae* Vindel. teste Reisero in Indice MSStor. bibl. Augustanae p. 26. 30. 31. sq. p. 37. — De bibl. regiae *Matrit.* cod. XC. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 360. sqq. qui haud pauca bene docteque adnotauit. — *Mosquae* permulti eiusmodi codd. seruantur, quos recensuit cel. *Chr. Fr. de Matthaei* in Accurata codd. gr. MSSt. bibliothecarum Mosquensium S. Synodi notitia etc. Lips. 1805. 8. e. g. pagg. 16. sqq. 25. sq. 41. sq. 50. sq. 72. sqq. 76. sq. 85. sqq. 89 - 123. in pluribus codd. p. 169. sqq. 183. sqq. et frequentius. v. indic. ad tom. II. voc. *Vitae Sctorum.* — *Ios. Maria Mucciolus* in catalogo codd. MSStorum Malatestianae Caesenatis biblioth. tom. I. Caesenae 1780. fol. duo codd. ad Liturgiam pertinentes, nempe p. 98. sq. cod. IV. plut. 27. et cod. II. qui est multo plenior, plut. 39. et in quibus memoria Sctorum secundum ordinem mensium ac dierum commendatur, recensuit, atque p. 177-198. comparatione vtriusque codicis instituta, rubricas, quas dicunt, latine redditas, exscri-

psit. — In *Franc. Anton. Zacharias* itinere litterario per Italiam ab a. 1753-175. Venet. 1762. 4. plures codd. qui nomina aut vitas Sctorum continent, recensentur vberius, interdum euulgantur, ex gr. p. 6. sq. 46. 60. sqq. 64. sq. etc. et in eiusdem Excursib. litterariis per Italiam ab a. 1742-1753. Venet. 1754. 4. p. 137. sqq. 145. sqq. 353. 371. sqq. etc. Add. eiusdem *Zacharias* bibl. Pistoriensem, p. 98. sqq. 104. sqq. 137. sqq. 161. sqq. — In *Montfauc.* Bibl. bibliothecar. MSSt. miram codd. in quibus vitae aut martyria Sctor. exstant, copiam deprehendes: vt nomina singulorum, quorum vitae in codd. supersunt et nominantur, omittam, conf. indic. tom. I. praemissum, vocc. *Historia*, *Martyrum acta etc.* *Passionis Sancti etc.* addito scil. nomine, *Sctorum aliorum legendae, acta, vitae etc.* ac *Vitae*. Sed haec sufficiant. Atque vt chartae temporique parcam, nec abutar lectorum patientia, in ipso sequenti vitarum catalogo rarius ad illos libros prouocabo. — In catalogo bibl. Bunauianae tomi II. vol. secundo, pag. 597-1038. enumerantur Vitae Sanctorum, beatorum et martyrum speciales, ordine alphabetico, et vbique adnotatur, vbi singulae, praesertim in Actis Sctorum, sint editae: p. 1098. sqq. pari ratione recensentur Vitae Sctor. ignoti aut incerti nominis, denique pag. 1042. Sancti, quorum et nomina et aetas ignota est. *Harl.*

* *Abdiae* prophetae. Ἰδουμαῖοι πρόγονον ἔχοντες τὸν Ἡσαῦ. *Fabr.* Vide supra, notam ad §. XVII. nr. 2. de Historia christiana Ren. Laur. de la Barre. — In catal. *Bunauian.* l. c. pag. 597. sq. adhuc praemittuntur *S. Aaron*, *S. Aaron martyr*, *S. Aaron*, monachus, in insula littorali Britanniae Armoricae, *S. Abbo*, episcopus Metensis, *S. Abbo*, abbas Floriacensis, *S. Abdas*, episcopus, martyr in Persia, *S. Abdiesus*, episc. *Abda* episc. et alii martyres in Perside, *S. Abdon*, *S. Abel*; et, vbi singulorum in Actis Sctorum fiat mentio, indicatur. *Harl.*

[*] *Abercii* episcopi Hieropolitani. Μάρκῳ Ἀντωνίνῳ καὶ Λουκίῳ Βήρῳ. Latine apud Lipomannum tomo VI. et apud Surium 22. Octobr. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 253. 259. 262. [siue in ed. Kollar. p. 539. nr. 48. p. 553. nr. 19. et 557. nr. 3. cum multis aliis vitis: et p. 134. in cod. IX. nr. 2. est M. Antonini philosophi, imper. epistola ad Euxinianum, praesidem Phrygiae minoris, qua illi iniungit, vt Abercium, filiae suae Lucillae a cacodaemone liberandae caussa, cum omni honore quam primum ad se mittat; quae epistola exstat quoque in vita *S. Abercii*, a Symeone Metaphr. gr. conscripta, et latine versa apud Surium, tom. V. de probatis Sctorum historiis, d. 22. Oct. — *Abercii* vita in octo codd. bibl. publ. *Paris.* — in cod. *Mosquens.* XXIX. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. ed. in fol. pag. 51. De *Abricio* v. Henschen. in Actis S. S. Antwerp. Febr. tom. III. pag. 720. *Harl.*] Bibl. Coislin. p. 211. Exiguae esse fidei docet *Tillemontius* tom. II. memor. hist. eccles. p. 299. 621. edit. Paris.

* ἐκ τῶν ἀγώνων ἐνστάσεις μόνον μαρτυρικῶν. MS. bibl. Coislinianae in catalogo eruditiss. Montfauconi pag. 185.

Abibi martyrium scriptum a Theophilo quodam, qui synchronum se ac praesentem profitetur. Ἔτους εἰκοστοῦ ἑξακοσιοστοῦ τῆς βασιλείας τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως ἐν ὑπατείᾳ Λικινίου καὶ Κωνσταντίνου. MS. *Lambec.* VIII. p. 276. *Fabr.* siue p. 587. sq. ed. Kollar. *Harl.*

* Guriae, Semonae et Abibi, infra, in Guria.

De Abrahami patriarchae adsumtione, apocrypha narratio. Ἐγένετο ἡνίκα ἔφθασεν ἡ θανὴ τῦ Ἀβραάμ etc. MS. *Lambec.* VIII. p. 374. *Fabr.* f. p. 794. sq. ed. Kollar. qui in nota iam laudauit Fabric. nostrum in codice pseudepigr. V. T. pag. 402. Adde quoque *Lambec.* V. pag. 636. sq. ibique Kollarii notam. *Harl.*

In Abrahamum. Εἴδετε πολιὰν σφριγῶσαν, *Io. Chrysostomi* tom. V. Sauil. p. 653. et tom. II. edit. nouae Montfauconianae, p. 741.

Παῖδες οἱ μεμαθηκότες ... Eiusdem tom. V. Sauil. p. 89. et MS. bibl. Coislin. pag. 122. 212.

In Abrahamum, Isaacum et Iacobum. Ἀποικίζει ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον Ἀβραάμ. Ephraim Syri p. 415. edit. graecae Oxon. et MS. *Lambec.* VIII. p. 382. [f. p. 813. nr. 18. Koll.]

* Abramii confessoris et Mariae neptis eius. Ἀνδρῶν Φιλαρέτων βίος Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 255. 260. 266. [p. 544. 554. et 558. Kollar.] et bibl. Coisliniana. [P] pag. 211. Latine apud Lipomanum tom. VI. ad 29. Octobr. et Surium 16. Mart.

Ἀδελφοί μου βούλομαι. Ephraim Syri ex cod. Vatic. p. 220. edit. Oxon. graecae Ephraimi operum: et graece atque latine apud *Henschenium* ad 16. Mart. tom. II. p. 741. 436.

Ὁ περιβόητος ἐν ἁγίοις πατράσι πατήρ. MS. bibl. Coislinian. p. 185.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἀβράμιος. MS. ibid. De hoc Abraamio *Tillemontius* tom. VII. memor. eccles. p. 586. seq. *Fabr.* [S. *Abrahami*, f. Abramii, eremitae, acta, auctore *Ephraemo* synchrono, gr. et lat. interprete *Ger. Vossio*, ex MS. Vatic. cum commentario praeuio et notis in Act. SS. Antwerp. Mart. tom. II. p. 433. sqq. et 741. sqq. Ibid. in Febr. tom. II. p. 767. sq. est *Vita S. Abrahami*, episc. Carris in Mesopotamia, ex Philotheo *Theodoreti* c. XVII. cum prolegomm. et not. *Godofr. Henschenii.* *Harl.*]

[De *S. Abudemio*, martyre in insula Tenedo, ex Synaxariis gr. ac martyrologio rom. egit *Io. Pinius* in Act. SS. Antwerp. Iul. tom. IV. p. 26. f. — et de *S. Abundio*, martyre Cordubae in Hispania, ex Martyrologiis et S. Eulogii Memoriali scripsit *I. Bapt. Sollerius* in citt. Actis, Iul. tom. III. p. 241. *Harl.*]

Acacii, Melitenes in Armenia episcopi. Οὗτος τοίνυν ὁ ἅγιος. MS. cod. Barocc. CXLVIII. in bibl. Bodlei. *Fabr.* De *Acacio* sylloge historica, et acta disputationis eiusdem, ex IV. codd. MSSt. et Mombritio in Act. SS. Mart. tom. III. p. 903. sqq. — Acta disput. *S. Achatii* ex cod. Abbat. de Noailles, cum editis collato, in *Theod. Ruinarti* Actis primor. martyr. p. 152. sqq. *Harl.*

[De *S. Acacio*, episc. Amidae, in Mesopot. ex Socratis H. eccles. et aliis *Henschen.* in Act. Sctor. April. tom. I. p. 826.

De *S. Acacio*, martyre Mileti in Caria, *Pinius* in Act. SS. Iul. tom. VI. p. 547. ſqq.

De *Acculo*, aut *Aquilino*, *Euangelio* et aliis XIV. martyribus Alexandrinis ex Martyrologiis ſumta narratio *Henſchen.* in Act. SS. Mai. tom. VI. p. 678. *Harl.*]

* Acacii, centurionis. τρίτον τῦτο τὸ μισοκάλε. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctorum tom. II. ad Maii X. p. 291. ſqq. et 762. c. comment. Henſchen. et latine p. 293. atque apud Surium 8. Mai. pag. 91.

In ἀκαθίςε feſtum, Sabbato V. ieiunior. ἐν τοῖς χρόνοις Ἡρακλείε graece et lat. tom. II. auctarii noui Combefiſ. pag. 805: Ἀκάθιςος κανὼν dicitur hymnus a ſtantibus concinendus in honorem S. Mariae, virginis, quae CPolin, vt aiunt, ab obſidione Perſarum ac barbarorum tutam conſeruauit. Vide Cangium. [v. *Lambec.* III. p. 323. not. 1. p. 376. c. et VIII. p. 114. *Harl.*]

Acepſimae epiſcopi, Ioſephi presb. et Aithalae diaconi a. C. 445. vv) [Pariſ. in bibl. publ. in XII. codd. in *Aſſemanni* actis martyr. orientalium p. 171. ſqq. *Harl.*]

* Ἐλύττα κατὰ Χριςιανῶν Σαβώριος ὁ Περσῶν βασιλεύς. Latine apud Surium 22. April. Graece e MS. Mediceo et latine Herueto interprete in Actis Sctor. t. III. ad 22. April. p. 19. ſqq. et ibid. in Adpend. p. 2.

Ἐν ἔτει τριακοςῷ ἑβδόμῳ τῦ διωγμῦ ἡμῶν πρόςαγμα σκληρὸν ἐξῆλθεν. Auctor incertus, Metaphraſte antiquior, MS. Lambec. tom. VIII. p. 265. ſeq. [ſ. pag. 563. ſq. Koll.] in Menaeo ad 3. Nou.

[De *S. Achilleo*, confeſſore, v. Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 164. et de *S. Achillio*, epiſcopo Lariſſenſi in Theſſalia, ib. Maii, tom. III. p. 465. ſq. *Harl.*]

Acyndini martyris, Pegaſii et Anempodiſti, κατὰ τὲς καιρὲς βασιλεύοντος κατὰ συγχώρησιν τῦ Χριςῦ, Σαβωρίε τινὸς τῶν Περσῶν. Auctor martyrio illi praeſentem ſe ſcribit adfuiſſe. Vide Allatium de Simeonibus p. 98. *Lambec.* tom. VIII. p. 264. [ſ. pag. 562. ſq.]

* Acyndini, Pegaſii, Anempodiſti, Aphthonii et Elpidiphori. Εἰ καὶ πρῶτοι Πέρσαι Χριςὸν ἐκ παρθένε γενόμενον προσεκύνησαν. Latine apud Surium 2. Nou. [Pariſ. in bibl. publ. in XII. codd.]

Adami et Euae. Μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ τῦ παραδείσε. MS. [?] *Lambec.* V. p. 28. VIII. p. 354. ww) auctor apocryphae διηγήσεως falſo fertur Moyſes.

Adriani

vv) Vide *Tillemont.* tom. VII. memor. pag. 236.

ww) Siue ſec. ed. Kollar. tom. V. p. 65. vbi in nota Kollar. diſſentit ab opinione Lambecii, et tom. VIII. p. 749. *Harl.*

Adriani Nicomedienfis et Nataliae vxoris eius fub Maximiano, 26. Augufl. Ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀδριανὸς καὶ Ναταλία ἡ σύμβιος αυ. ἔ. *Lambec.* VIII. p. 214. *Fabr.* fec. ed. Koll. p. 454. fq. Sec. Lambec. epitome exftat in Menaeis gr. d. 26. Aug. ap. Surium d. 8. Sept. tom. V. lat. ftilo ab illo corrupto ac deprauato. Tefte autem Kollario agitur de illis martyr. in Act. SS. ad d. VIII. Sept. tom. III. p. 209. fq. vbi acta illius ex cod. bibl. reg. Paris. gr. ac lat. interprete *Io. Stiltingio*, cum eiusd. praeuio commentario, notis et adpendice exftat. — De *S. Adriano*, martyre Caefareae in Palaeftina, v. Act. SS. Mart. tom. I. p. 364. — De *S. Adriano*, martyre in Graecia, vid. Act. SS. April. tom. II. p. 404. *Harl.*

Adriani, filii Probi imp. fub Licinio 27. Aug. ὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀδριανός. id. pag. 215. [pag. 455. Kollar.]

Adriani et XXIII. Sociorum, Nicomediae. Ἐγένετο ἐν τῇ δευτέρᾳ περιόδῳ τοῦ Τυράννου Μαξιμιανοῦ. In codice MS. noni faeculi. Vide *Bandurii* notas ad antiquitates CPol. pag. 648. Aliud eorumdem martyrium latine apud Surium 8. Sept. incipit: *In diebus illis cum tyrannus Maximianus.*

Aecatharinae. Vide in Catharina.

[De *S. Aedefio*, martyre Alexandrino in Act. SS. April. tom. I. p. 746. fqq. et de *S. Aemiliano*, epifcopo et confeffore Cyzici in Hellefponto, ib. tom. II. p. 353. De aliis *Aemilianis* Bunau. cat. l. c. p. 605. fq.]

Africani. Vide infra Terentii.

* Agapes. Vide infra in Sophia.

* Agapes, Chioniae et Irenes martyrum Theffalonicenfium. *Quanto est aduentu et praefentia Domini et Saluatoris noftri Iefu Chrifti maior gratia.* Latine apud Surium, 1. April. *Fabr.* Tum in *Theodorici Ruinarti* Act. primor. mart. p. 390. fqq. Alia acta, auctore antiquo in vita *S. Anaftafiae*, ex plurimis MSSt. et Mombritio, cum comment. praevio et notis Henfchen. in Act. SS. April. tom. I. p. 245. fqq. *Harl.*

* Agapii, Vide infra in Euftathio, [in *Affemanni* act. martyr. occident. p. 198. fqq. *Harl.*]

* Agathae. Βασιλεύοντος ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ Δεκίου. Latine, Gentiano Herueto Io. Danidis Heuxtouii cum Godfr. Henfchenii notis, in Actis Sanctor. tom. I. Februarii. Graece habuit Rofweidus. Apud Lambecium VIII. p. 81. [p. 172. fq. Kollar. quem vide] MS. incipit: Βασιλεύοντος Δεκίου τοῦ παρανόμου καίσαρος.

In S. Agathae feftum ejusque difcipulas. ὃ τὰ σπουδαῖα μόνον αἱρεῖται. Auctor Mich. Pfellus. De aliis Actorum laudumque S. Agathae fcriptoribus vide Henfchenium 5. Febr. [ac tom. I. p. 618.] et *Hanckium* de fcriptoribus hift. Byz. pag. 453. *Combefifii* bibl. concionatoriam tom. VI. p. 126. fq. [add. Act. SS. Febr. tom. I. p. 620. fqq. 595. fqq. 624.

624. sqq. vbi *Methodij* or. in illam lat. reddita a Leon. Paté, tom. p. 631-656. varia de illâ. *Harl.*]

Agathonici et Sociorum, tempore Valeriani (al. Maximiani) 22. August.

Ὁ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀγαθόνικος. MS. *Lambec.* VIII. p. 205. *Fabr.* [l. p. 434. seq. vbi Kollar. notat, esse epitomen, et hanc, ex illo cod. exscriptam, et cum aliis MSSt. collatam, gr. et lat. interprete Io. Pinio, legi in Act. Sctor. Aug. tom. IV. pag. 522. et de ea agi ibid. p. 221. nr. 14. in praenio comment. *Harl.*

Ἐν ἀρχῇ διδάσκων τοὺς. Auctor incertus, Metaphraste antiquior MS. in codice noni saeculi in Sanctos, quorum memoria mense Augusto colitur. Vide *Bandurii* imperium orientale p. 648.

Λαμπρὰ μὲν τὰ τῆς ὑποθέσεως διηγήματα. *Lambec.* VIII. p. 206. [p. 435. nr. 55. vbi v. Kollar. in II. codd. bibl. publ. Paris. In cod. XXVI. nr. 18. *Mosquens.*, vbi tribuitur laudatio *Anastasio.* v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. in fol. pag. 37. *Harl.*]

[T] Agathopodis, infra in Papylo.

[*Agnes*, virgo et martyr Romae. Acta eius, ex Menaeis Graecorum in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 354. sq. vita eius, quae *Ambrosio* tribuitur, cum MSS. collata et notis, ibid. pag. 350. sqq. et ap. Surium, d. 21. Ianuar. p. 338. De eiusdem reliquiis: Historia inuentionis et translationis, ex MS. S. Paulli Vltraiect. et miracula, ex variis collecta, in Act. SS. l. c. p. 354. — Ibid. Iul. tom. II. p. 228. de *S. Agnete*, martyre, ex Basilii Menologio, breuis notitia, auctore *Io. Pinio.* — Martyrium *S. Agnetis* in *Assemani* act. martyr. occidental. p. 159. sqq. — De aliis *Agnetibus*, v. cat. bibl. Bunau. I. c. p. 610. *Harl.*]

[*S. Agrippina*, virgo et martyr romana. Officium eius proprium et canones gr. et lat. ex Graecorum Menaeis, et translatio eiusdem ex *Caietani* Vitis SS. Siculorum cum commentar. et notis Papebrochii, in Act. SS. Iun. tom. IV. p. 458. sqq. *Harl.*]

Aithalae diaconi. Vide supra in Acepsima.

Alexandri, auctoris Acoemetarum. Bollandus ad 15. Ian. *Tillemont.* tom. XII. pag. 496. sqq. adde tom. XIV. p. 504.

[. Metrophanis et Alexandri CPol. vide *Photium*, cod. CCLVI. infra, in Metrophane.

Alexandri et Antoninae. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις γενομένου διωγμοῦ. Auctor incertus. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. ad 3. Maii tom. I. p. 774. et latine p. 381. atque apud Surium 3. Maii.

[De *S. Alexandro* Hierosolymit. commentar. *Ruinarti* in huius Act. primor. martyr. pag. 133. sqq. et comment. in Actis SS. Mart. tom. II. p. 614. sqq.

De *S. Alexandro*, martyre, narratio, in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 1026. sq.

De

De SS. *Alexandro*, *Antigono*, *Abundantio* et aliis martyribus Thessalon. sylloge historica in Act. SS. Februar. tom. III. p. 676. sq. *Harl.*]

Alexandri Romani, martyris Drisiparae, in Thracia. Ἐπὶ τῶν καιρῶν Μαξιμιανȣ̃. Graece e MS. Palatino in Actis Sanctor. 3. Maii in adpendice p. 15. et latine p. 194. atque apud Surium 13. Mai. Auctor incertus. *Fabr.* [Acta eorumdem ex Simeone Metaphr. apud Surium, d. 3. Maii. pag. 43. *Harl.*] De alio Alexandro Romano Surius 26. Nou. ex Adone.

[De S. *Alexandro*, episcopo Alexandrino *Henschen.* comment. in Act. SS. Febr. tom. III. p. 634. sqq. et *Montfauc.* epistola de die obitus illius, in biblioth. Bremensi, class. IV. fasc. II. p. 235. sqq. — De aliis *Alexandris* v. cat. bibl. Bunau. l. c. p. 616. sqq. *Harl.*]

Alexii. Ἐδει μὲν, ὦ ἱερωτάτη καὶ θεοφιλέστατε ἀδελφοῖς. Auctor incertus. *Fabr.* [In cod. caesar. Vindob. CLIII. nr. 2. v. *Lambec.* IV. p. 315. sq. qui cum Allatio de Symeonum scriptis p. 125. vitam istam tribuit Symeoni Metaphr. et notat, ab his gr. actis valde discrepare latinam narrationem ap. Surium d. 17. Iul. *Harl.*]

* Ἐγένετό τις ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει, ὀνόματι Εὐφημιανὸς Ἐπίσκοπος, Μαρκιανȣ̃ καὶ Ἀρκαδίȣ. MS. *Lambec.* VI. p. 305. VIII. p. 354. 380. 395. [ex ed. Kollar. V. pag. 634. seq. ibique adnotat Kollar. graecam illam conuenire cum lat. versione in Act. SS. d. XVII. Iul. tom. IV. p. 251. — tom. VIII. pag. 748. sq. pag. 810. vbi legitur principium Ἐγένετο ἀνὴρ εὐσεβὴς ἐν Ῥώμῃ ὀνόματι Εὐφημιανὸς ἐπὶ Ὀνωρίȣ καὶ Ἀρκαδίȣ τῶν βασιλέων Ῥώμης. et p. 837. nr. 26. cod. XL. nr. 26. vbi vita Alexii est copiosior. v. Kollar. not. *Harl.*] Graece e cod. Barocc. CXLVI. CXLVII. Latine apud Surium 17. Iul. [et in Act. SS. Iul. tom. IV. pag. 215. *Harl.*]

[Vita et institutum *Alexii*, inc. Θεῖον τι καὶ ὑπερφυέστατον, mens. Mai. d. 17. in cod. Bauar. III. teste *Hardtio* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. m. Iul. pag. 16.

Μνήμη δικαίων καὶ τῆς ἀρίστης αὐτῶν πολιτείας διήγησις m. Mart. d. 17. in cod. Mosquens. XV. fol. 314. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. ed. in fol. 26. aut ed. in 8. part. I. pag. 33.

Alexii s. *Alexiani*, confessoris Romae, vel, vt alia Acta ferunt, Edessae in Syria, vita arabica, ex syriaca auctoris synchroni narratione, aliunde interpolata, et ex arabico cod. Vaticano lat. reddita a *Petro Benedetto*, cum comment. et notis *Io. Pinii*, in Actis SS. Iul. tom. IV. p. 262. et ibid. p. 254. sqq. versio alia vitae metrica, ex cod. auctore, vt creditur, *Marbodo.* *Harl.*]

[S. *Alphaei* etc. martyrium in *Assemanni* Act. martyrum occident. p. 177. sqq. *Harl.*]

Alphii, Philadelphi et Quirini, sub imper. Valeriano. Ἡ μὲν τȣ̃ Θεȣ̃ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησȣ̃ Χριστȣ̃ πρoνoμιώτιος. MS. *Lambec.* VIII. p. 100. [p. 213. sq. Kollar. *Harl.*] Graece in Actis Sanctor. tom. II. ad X. Maii p. 772. et p. 502. sqq. et latine, Siluestro Ligorne Leontino interprete pag. 506.

* Alypii

* Alypii stylitae siue Κιονίτε sub Heraclio imp. ex Adrianopoli Paphlagoniae. Καλοὶ μὲν καὶ οἱ τῶν μαρτύρων ἆθλοι. MS. *Lambec.* VIII. p. 283. seq. *Fabr.* Ex ed. Kollar. pag. 603. sq. — in cod. *Mosquensi* XI. v. *Matthaei* notit. codd. Mosquens. p. 16. ed. in fol. et in cod. *Monac.* Bau. CLXXIX. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 12. pag. 4. *Harl.*

Si multi saepe qui vitam scripserunt. Latine apud Surium 26. Nou. et Lipomannum tom. V. auctor discipulum et σύγχρονον se profitetur.

* Ambrosii, episcopi Mediolanensis. Οὐαλεντινιανὸς μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰοβιανοῦ. Hoc initium in codice mutilo, qualem inspexit Allatius, et seruat bibl. Coisliniana p. 212. Nam integer incipit: Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις Ἀμβρόσιος ἀνὴρ ἦν ἀξιέπαινος ἐν τῇ τῆς Ῥώμης συγκλήτῳ. Vide *Lambec.* VIII. p. 308. 309. et 227. *Fabr.* Sec. ed. Kollar. p. 481. sq. vbi quoque a Lambec. citantur Acta Sctor. April. p. 38. — et in eod. tom. VIII. p. 658. nr. 7. — in cod. *Monac.* Bauar. LIV. v. *Hardt*, eiusque not. l. cit. partic. I. p. 24. — in cod. *Taurin.* LXVIII. et LXXII. cum multis aliorum Sctor. vitis. v. catal. cod. gr. Taurin. p. 163. et 171. — in cod. *Veneto* D. Marc. CCCLIV. v. catal. codd. gr. Marc. p. 162. — in cod. reg. *Matrit.* XC. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 361. — in XII. codd. bibl. publ. *Paris.* — In cat. codd. Angliae etc. I. pag. 163. inter MSSt. *Selden.* nr. 3380. occurrit cod. gr. sic notatus: *Symeon. Metaphr.* vitae S. *Ambrosii* Patapii; tum martyrium *Menae*, *Hermogenis* et *Eugraphii* despotae. At suspicor, nomen *Patapii* esse peculiare, et commode a nomine *Ambrosii* discernendum. Atque in codd. citatis Taur. Veneto, Matrit. aliisque eaedem vitae iunctim reperiuntur; at vita singularis *Patapii* a vita Ambrosii separatur, v. infra nomen *Patapii.* — De S. *Ambrosio*, diacono Alexandriae in Aegypto notitia in Act. SS. Mart. tom. II. p. 513. sq. *Harl.*

[De SS. *Ammone*, *Zenone*, *Ptolemaeo* etc. martyribus, Alexandriae in Aegypto, commentar. in Act. SS. Iun. tom. I. p. 31. — et ibid. Septembr. tom. I. p. 156. sq. *Pinii* comment. de S. *Ammone*, diacono et XL. virginibus martyribus Heracleae. — ibid. Ianuar. tom. II. p. 722. sq. de S. *Ammone*, abbate in Thebaide; atque ibid. Sept. tom. III. p. 206. sqq. de SS. martyribus, *Ammonio*, *Fausto*, *Serapione* etc. Alexandriae in Aegypto, critica *Io. Stiltingii* sylloge. *Harl.*]

Amphilochii. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις βασιλεύοντος τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ μεγάλου Θεοδοσίου. Auctor incertus.

* Amphilochii eiusdem, episcopi Iconiensis. Καὶ τί τῶν καλῶν ἴσως τις. *Fabr.* Inedita et Simeoni Metaphr. adtributa exstat in cod. *Monac.* Bauar. CLXXIX. v. *Hardt* in Aretini Beyträg. etc. a. 1804. part. XI. p. 48. — *Amphilochii* vita est in octo codd. bibl. publ. *Paris.* *Harl.*

[P] Aliud: Ἦν τις ἀνὴρ μοναχὸς ὀνόματι Ἀμφιλόχιος. Auctor incertus. Hanc ex regio cod. XCII. graece et latine cum notis dedit sub Metaphrastae nomine *Combefisius* in Amphilochio

philochio suo p. 228. Latine *Lipomannus* tom. V. et Surius 23. Nou. p. 501. sqq. sed maiore verborum fluxu.

Ananiae, apostoli et martyris. Ἀνέτειλε μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν ἴδιον Πατέρα. Auctor se adpellat Barsaphtham. Ita enim in extremo legitur: Ἐγὼ δὲ Βαρσαφθᾶς ἔγραψα τὰ ὑπομνήματα αὐτοῦ. Vide *Allatium* de Simeonibus p. 82. MS. in Bibl. Coisliniana p. 205.

* De eodem Anania. Λικινίου δυσσεβοῦς κατὰ τὰ τῆς ἑῴας μέρη ἐν Βηθαγαβῇ τῆς Ἱεραπόλεως. Latine apud *Lipomannum* tom. VI. et apud Surium ad 1. Octobr. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 246. 261. (vbi icon Sancti) et 380. 357. xx) MS. Bibl. Coislin. p. 210. incipit: Λικίνιος ὁ δυσσεβὴς τὰ τῆς ἑῴ. *Fabr.*

[S. *Ananiae*, presbyteri, martyris sub Diocletiano, *Petri*, Clauigeri, et VII. militum acta ex vetustis MSS. cum comment. et notis *Bollandi* in Act. SS. Febr. tom. III. pag. 490. sqq. *Harl.*]

* Anastasiae romanae viduae. Ἀναστασία γυναικῶν ἡ καλλίστη. Graece MS. in Bibl. Coislin. p. 213. [et in cod. Matrit. v. *Iriart.* cat. etc. p. 362.] Latine apud Surium 25. Decembr. et apud Lipomannum tom. V. confer Suidam in Χρυσόγονος.

Aliud: Δεδοξασμένα ἐλαλήθησαν. Auctor Nicetas Paphlago. Graece et latine in auctario nouiss. Combefisiano tom. I. p. 462. latine tom. XXVII. Bibl. patrum Lugd. p. 431.

Aliud: κατὰ τοὺς καιροὺς Διοκλητιανοῦ. Auctor incertus.

* Anastasiae romanae senioris virginis, Διττὰς ἡμῖν Ἀναστασίας. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 28. Octobr. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 255. 260. 262 [yy] Bibl. Coislin. pag. 211.

[S. *Anastasiae*, patriciae in Aegypto, vita ex Menaeis graecorum, cum commentario praeuio in Act. SS. tom. II. pag. 40. sqq. *Harl.*]

Encomium in Anastasium martyrem, scriptum fuisse a Georgio Piside, legas apud Suidam in Γεώργιος, etsi MS. Suidas Paris. non habet εἰς τὸν μάρτυρα Ἀναστάσιον, sed εἰς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον. [vid. supra, in vol. VIII. p. 616, 7. *Harl.*]

* Anastasii Persae. Τῆς μεγάλης πόλεως ὑπὸ τοῦ Περσῶν βασιλέως ἁλούσης. Latine apud Surium 22. Ianuar. p. 361. [eius vita, gr. in IX. codd. *Paris.*]

Aliud:

xx) [Siue sec. ed. Kollar. pag. 525. 548. nr. 1. 556. nr. 2. (vbi est icon,) et p. 810. nr. 11. *H.*]

yy) Siue ex ed. Kollar. p. 543. sq. 554. et 558. — *Monac.* in cod. Bauar. CXXV. est valedictoria in praesentia CL. episcoporum dicta in martyrio *S. Anastasiae*: νῦν ὑμῖν τὰ ἡμέτερα. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 8. p. 48. — in XIX. codd. bibl. publ. *Paris. Harl.*]

Aliud: Θαυμάτων διήγησιν προβαλλεσθαι σήμερον· Memoratur haec narratio de Anastasii miraculis in Synodo VII. notante Allatio. De auctore vide *Baronium* ad a. C. 627. nr. 1. *Fabr.* [Acta ex veteribus latinis MSSt. cum commentario praeuio et notis, in Act. SS. Ian. tom. II. pag. 422. sqq. — Eadem, ex veteri gr. MS. latine reddita, ibid. p. 432. sqq. — S. *Anastasii* miracula, auctore anonymo, teste oculato, ex veteri gr. MS. latine reddita, ibid. p. 436. sqq. — Add. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. pag. 412. nr. 16.

De S. *Anastasio*, presbytero monacho Sinaita, in Arabia, et S. *Anastasio*, patriarcha Antiocheno, v. *Henschen.* in Act. SS. April. tom. II. p. 850. sqq. — *Oudin.* in comment. de scriptorr. eccles. tom. II. p. 544. sqq. *Kollar.* ad Lambec. comm. VIII. p. 931. — infr. in vol. IX. p. 332. vet. edit. et *Basnage* ad Canisii lectt. antiq. tom. I. pag. 431. — De multis aliis *Anastasiis* v. cat. bibl. Bunau. tom. III. vol. II. p. 626. sq. *Harl.*]

Anchae. Vide infra in Eleutherio.

Anatolii, Eustachii et Theopisti. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ μέγας καὶ θαυμαστός. Auctor incertus.

[*Anatolii*, patriarchae CPolit. vita in cod. bibl. publ. *Paris.* MCDLIII. 9. Ἀνατολῆς τῆ ἡλίε δίκην. Vita etiam, auct. anonymo, ibi in cod. MCXCV. 4. — Eius vita ex cod. *Paris.* graece, cum interpretat. lat. commentario praeuio et notis *Io. Pinii*, in Act. SS. Iul. tom. I. pag. 651. sqq.

Anatolii, episc. Laodicen. in Syria, vita, ex Eusebii H. E. interprete *Io. Christophorsono*, ap. Surium d. 3. Iul. p. 75. et de eo eiusque decessore, *S. Eusebio* commentar. *I. Bapt. Sollerii* in Act. SS. Iul. tom. I. p. 642. sqq. *Harl.*]

[F] In Andream πρωτόκλητον apostolum z) 30. Nou. Ἄρτι τῆ παιδὸς Ζαχαρίε. MS. *Lambec.* VIII. p. 285. *Fabr.* Siue sec. ed. Kollar. p. 605. nr. 11. — Vita *Andreae* exstat in XVII. codd. bibl. publ. *Paris.* — *Monac.* in cod. Bauar. CLXXIX. v. *Hardt* l. c. a. 1804. part. 12. pag. 5. — *Oxon.* in cod. CCXXII. collegii noui, s. nr. 1186. catal. codd. Angliae etc. I. part. II. Sctorum nomina, quae in Legenda continentur, etymologice distincta, vna cum vita *S. Andreae* et Nicolai. *Harl.*

Aliud: ἐπειδήπερ πολλοὶ ἀνεγράψαντο βίας. Vita S. Andreae apostoli, auctore Epiphanio monacho et presbytero. Vide, si placet, *Tillemontium* tom. I. memor. pag. 341. qui Acta fabulosa esse probat p. 620. sq. edit. Paris. *Fabr.* Add. *Coci* iudicium, supra a cel. Sixtio adlatum. — *Leidae* inter codd. Vossian. est in cod. inter alia, vita *Andreae*, auctore Nicephoro, quod colligitur ex calce libri, et incipit: ἔθος σοι γενόμενα. Ταῦτα τῆ ἀλαζῶνος. v. cat. bibl. Leidens. p. 391. nr. 9. *Harl.*

Ζαχαρί-

z) Alios S. Andreae apostoli encomiastas restituli in codice Apocrypho Noui Test. pag. 757. seq. Vide etiam Combefisii Bibl. Concionatoriam tom. VI. p. 1-60. Passio, quae a presbyteris et diaconis Achaiae scripta fertur, exstat latine apud Surium 30. Nou. et Lipomannum. Incipit: *Passionem S. Apostoli Andreae, quam oculis nostris vidimus.*

Ζωγράφοι μὲν καὶ λογογράφοι. Auctor Arsenius archiepiscopus Corcyrensis.

Ὁρῶν λαμπρὰν ταύτην ἀγέλην. Graece et lat. tom. III. Athanasii edit. Montfauconianae pag. 466.

Ἰσχυρὸν τῆς Ἀποστολικῆς ἁλιείας τὸ δίκτυον. *Procli* patriarchae CPol. graece et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 460. et in *Procli* orationibus Romae editis. At sub Chrysostomi nomine apud Surium ad 30. Nou. et Lipomannum tomo VII.

Σάλπιγξ ἡμᾶς ἀποστολικὴ πρὸς πανήγυριν ἤθροισε. Hesychii presbyt. Hierosol. Meminit *Photius* cod. CCLXIX.

Ἅπερ ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ἐθεασάμεθα πάντες. Incerti MS. in bibl. Coisl. p. 195.

Πᾶσι μὲν τοῖς τοῦ θεοῦ λόγου φίλοις. *Nicetae* Paphlagonis, latine pag. 387. tom. XXVII. bibl. patrum Lugd. graece MS. bibl. Coislin. p. 212. graece et lat. in auctario nouissimo *Combefisii* tom. I. p. 335.

* Andreae in Crisi, Cretensis sub Constantino Copronymo Iconomacho passi. Πολλὴ κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 251. 259. 262. a) bibl. Coisl. 211. Latine apud *Lipomann.* tom. VI. ad 19. Octobr. et *Surium* 17. Octobr.

Μέγα μὲν ὡς ἀληθῶς καὶ παντὸς ἄλλου. MS. in bibl. Coisliniana p. 185.

Andreae ducis et militum 2593. martyrium 19. August. Ἐν τοῖς χρόνοις τῆς τοῦ ἀσεβεστάτου Μαξιμιανοῦ βασιλείας. MS. *Lambec.* VIII. p. 201. seq. Auctor incertus Metaphraste antiquior. Vide *Bandurium* p. 647. latine apud Surium, 19. Augusti. Epitome incipit; ὁ ἅγιος μεγαλομάρτυς Ἀνδρέας. *Lambec.* VIII. p. 201. *Fabr.* — in ed. Kollar. in cod. XIV. bis, n. p. 424. nr. 48. vbi est epitome, et p. 425. sqq. vbi init. est ἐν τοῖς χρόνοις, ibique vid. notam Kollar. qui iam animaduertit, de hoc Andrea agi in Act. SS. Aug. tom. III. p. 720. sqq. *Harl.*

[*] Andreae Scythae (Sec. IX.) σαλοῦ b). Βίον τινὸς ἐναρέτου ἀνδρός. Auctor Nicephorus CPol. Exstat graece et latine cum Ianningi versione in Actis Sanctorum in adpend. tom. VI. Maii. p. 1. sqq. MS. *Lambec.* VIII. p. 377. seq. [p. 804. sqq. ed. Kollar.]

Alius *Andreas de Chio,* cuius martyrium a. C. 1365. peractum descripsit *Gregorius Trapezuntius* apud Surium 29. Maii. c) alias *Andreas Calybites.* hist. Miscell. XXII. 30.

a) [Siue sec. ed. Kollar. p. 536. sq. p. 552. nr. 16. sed in hoc cod. martyrium refertur ad d. 19. Oct. et p. 557. Conf. *Pinium de Andrea*, episcopo Cretensi, in Act. SS. Iul. tom. II. p. 42. sqq. *Harl.*]

b) Conf. *Vrbani Godofredi Siberi* diss. de moris et salis propter Christum ad 1. Cor. III, 18. Lips. 1718. 4. §. 36.

c) It. in Actis SS. Maii tom. VII. pag. 184. sqq. De aliis SS. *Andreis* v. cat. bibl. Bunau. l. c. pag. 628. sqq. *Harl.*

* Andronici et coniugis Athanasiae. Ἐν ταῖς ἡμέραις Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. MS. Graece *Lambec.* VIII. pag. 93. [p. 198. sq. Kollar.] IV. p. 184. 268. [p. 410, 6. Kollar. ἦν τις ἀνὴρ ὀνόματι.] Latine apud Surium 27. Febr.

* Andronici: Vide infra in Probo.

* Anecti Corinthii, infra in Codrato.

Anempodisti martyris. Vide supra, in Acyndino.

Aniceti. Vide Photii.

In angelos Seraphim. Μόλις ποτὲ τὸ κατά. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 155. MS. bibl. Coislin. p. 212.

In Angelorum congregationem. (6. Sept.) καὶ τοῦτο τῆς ἄκρας ἀγαθότητος γνώρισμα. Ioannis Euchaitensium episcopi.

Ἀγγέλους ἐγκωμιάζειν χρή. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 997. *Fabr.* At *Montfauc.* in ed. Chrysostomi ad calcem tom. VIII. p. 285. illam SS. angelorum et archangelorum laudationem inter spuria Chrysost. retulit. v. *Kollar.* ad Lambec. VIII. pag. 503. de cod. caesar. XVI. nr. 8. in quo illa gr. exstat. Idem Kollar. corrigit errorem Fabricii bibl. gr. vol. VII. p. 560. ed. vet. *Harl.*

Οὐκ εἰκῇ τοὺς ἀγγέλους ἐγκωμιάζομεν. Incerti *Lambec.* VIII. p. 257. [p. 504. Kollar.]

In Annam S. Mariae genitricem. Infra, in Ioachim.

In conceptionem S. Annae. Οὐδὲν ἡδύτερον ἢ περιχαρέστερον. Georgii Nicomediensis. Andreae Cretensi tribuitur in codice bibl. Coislin. pag. 195.

In Annam prophetissam. Infra in Simeon.

* Anthimi, episcopi Nicomediensis. Τίς οὐκ οἶδε τὴν Νικομήδους. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 235. [p. 498. sq. Koll.] atque editum tom. III. Actor. Sanctor. XXVIII. Aprilis p. LX. e MS. regis Galliae. [add. p. 482. sqq.] Et latine p. 483. et apud *Lipomannum* tom. VI. ad 3. Sept. et *Surium* 27. April. a) [de aliis *Anthimis* v. cat. bibl. Bunau. l. c. p. 634.]

Anthusae. Ἦν τις ἐπίσκοπος ἅγιος. MS. in codice noni saeculi. Vide infra in Athanasio. *Fabr.* De illa v. *Henschen.* in Act. SS. April. tom. II. p. 402. *Harl.*

[*S. Anthusae*, solitariae, *S. Athanasii*, episc. etc. Acta, auctore *Laurentio* quodam monacho Rutiensi, in Calabria: gr. et lat. interprete *Io. Pinio*, cum eiusd. commentar. praeuio, in Act. SS. Aug. tom. IV. pag. 502. *Harl.*]

[*S. An-*

a) Conf. *Assemanni* Kalendar. etc. tom. V. p. 222. sq. *Harl.*

[*S. Antiochi*, monachi Palaestini, vita, graece, *Vindobon.* in cod. caesar. LXXIII. nr. 10. quam publicauit *Lambec.* III. p. 354. sq. — De *Antiocho* et *Cyriaco*, martyribus Sebastae in Armenia, v. *Piu.* in Act. SS. Iul. tom. IV. p. 25. sq. *Harl.*]

Antipae, Pergami episcopi. Διωγμȣ̃ κινηθέντος ὑπὸ Δομετιανȣ̃. Graece e MS. Vaticano tom. II. Act. Sctor. Aprilis p. 965. et latine p. 4. atque apud Surium 11. April. qui Metaphrastae tribuit. *Fabr.* Cantica sacra in *Antipam*, et multos alios Sctos totius m. April. in cod. caesar. XII. *Lambec.* VIII. p. 208. sqq. *Harl.*

[P] Antonii monachi vita. Ἀγαθὴν ἅμιλλαν ἀνεστήσασθε. Auctor S. Athanasius. Vide *Tillemont.* tom. VII. memor. p. 101. sq. et quae dixi lib. V. huius bibl. cap. 2. p. 302. seq. *) Aliam eius vitam MS. graece scriptam a Belisario Donato citat Cangius adpendice ad Glossarium graecum.

Antonii iunioris, monachi S. Sabae deinde eremitae, tempore Tarasii patriarchae CPol. 3. Id. Nou. Ἀντώνιος ὁ μέγας ὁ τῆς ἐρήμȣ. MS. *Lambec.* VIII. p. 302. [pag. 642. sq. ed. Kollar. add. p. 722. sq. et 838. sq.] qui auctorem σύγχρονον esse contendit ex verbis: ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀντώνιος, sed, quae etiam de antiquioribus solent vsurpari. [Idem iudicat Koll. l. c. not. *A.*]

Antonii Cauleae patriarchae CPol. Εἰ δὲ καὶ θνητὴν ἔσχε φύσιν ὁ χρόνος. Auctor Niceph. Gregoras. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bauar. v. *Hardt* l. c. a. 1803. part. II. p. 3. — Nicephori Greg. orat. est apud Surium d. 12. Febr. p. 123. et cum comment. notisque Bollandi in Act. SS. Febr. tom. II. p. 621. sqq. *Harl.*

[*Antoninae*, martyris Nicaeae in Bithynia martyrium ex Synaxario gr. cum comment. praeuio, in Act. SS. Mart. tom. I. pag. 26. sqq.

Antonini, siue *Antonii*, martyris Romae. v. Cuper. de eo in Act. SS. Aug. tom. IV. p. 498. — ac tom. II. p. 413. *Piu.* de *Antonino*, martyre, eiusque cultu ap. Graecos.

Antonini, Apameae in Syria, martyrium, ex cod. MS. in *Labbei* bibl. MSSt. tom. I. p. 685. sqq. — Acta martyrii eiusd. auctore anonymo, ex cod. reginae Sueciae, cum comment. et notis *Io. Stiltingii*, in Act. SS. Sept. tom. I. pag. 340. sqq. — alia ibid. pag. 355. seq.

Antonini, presbyteri, *Zebinae*, *Germani* et *Ennathae* martyr. ex *Eusebii* H. E. in Surii vit. SS. d. 13. Nou. p. 314. — De multis aliis *Antoniis* et *Antoninis*, in Act. SS. et alibi obuiis, v. cat. bibl. Bunau. l. c. p. 635. sqq. *Harl.*]

*) Sec. nostram ed. in vol. VIII. pag. 187. sq. add. *Monac.* in codd. Bauar. LXV. et CLVI, vbi incip. Μεγάλην ἅμιλλαν ἐνδύσασθε, vid. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 3. p. 15. et part. 11. p. 16. — cod. CCXX. ἀγαθὴν ἅμιλλαν ἀνεστήσασθε. v. ib. a. 1805. part. 4. p. 381. — In cod. *Veneto* Marc. DLXXXVIII. vita *Antonii* τȣ̃ μεγάλȣ καὶ καθηγητȣ̃ τῆς ἐρήμȣ, inc. Μεγάλην κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν. v. cat. codd. gr. Marc. p. 308. *Harl.*]

Alia quae latine apud Surium et Bollandum 12. Febr. *fieri ergo non poterat.* Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 83. [p. 178. Koll.] sq. auctor Nicephorus philosophus et rhetor, Gregora longe antiquior et circa a. C. 900. clarus. Incipit: οὐκ ἦν ἄρα τῶν προλαβόντων καλῶν.

Anysiae Thessalonicensis. Οὐδὲν ἀρετῆς τιμιώτερον. Philothei patriarchae CPol.

* *Tempore tyranni Maximiani puella quaedam.* Latine apud Lipomann. tom. V. Surium 30. Dec. *Fabr.* [graece in cod. Mosquensi CLIX. κατὰ τοὺς Καιροὺς τοῦ τυράννου Μαξιμιανοῦ. — Prior, οὐδὲν ἀρετῆς τιμιώτερον. ibid. in cod. CLXV. nr. 4. v. *Matthaei* notit. MSS. gr. Mosquens. ed. in 8. p. 88. et 97. *Harl.*

* Aphthonii, supra in Acyndino.

[Apiani etc. martyrium. v. *Assemanni* acta martyr. occident. p. 189. sqq. *Harl.*]

* Apollinariae. Latine apud Surium 4. Ianuar. sub Metaphrastae nomine. Ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ εὐσεβεστάτου Ἀνθεμίου. cod. CXLVIII. Barocc.

* Apollonii. Infra, Thyrsi.

[De *Apolline*, episc. ap. Graecos, et de *Alexio* notitia in Act. SSt. Iun. tom. II. p. 276. sq.

Apolloniae, virginis martyris Alexandriae in Aegypto, martyrium ex epistola Dionysii Alexandrini ad Fabium, ap. Surium d. 9. Febr. p. 88.

Apollinis s. *Apollonii*, abbatis in Thebaide, ex Palladio cum comment. et notis, in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 629. sq. *Harl.*]

In SS. Apostolos. ἐδόκει μοι λέγειν τι περὶ τῶν Ἀπος. Maximi Planudae. Τί καλὴ ἐκκλησίας ἡ τάξις. Nicetae rhetoris. [add. *Lambec.* IV. p. 270.]

Εἰκότως καὶ σήμερον. Io. Chrysostomi, tom. V. Savil. p. 995. Latine apud Surium 30. Iul.

Τί λαμπρὰ καὶ διαυγής. Nicetae episcopi Paphlagoniae. *Fabr.* — De vitis et martyriis apostolorum *Cantabrig.* in cod. CIX. bibl. publicae, s. nr. 2289. catal. codd. Angl. etc. part. 3. *Harl.*

Aquilinae. Τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οὐρανόθεν. Auctor incertus. Latine dedere *Lipomannus* tom. VII. et Surius 13. Iunii. Graece e MS. Vaticano cum versione Sirleti tom. II. Act. Sanctor. Iunii p. 673.

* Arcadii. Vide in Xenophonte. Alius Arcadius martyr, de quo Zenonis Veronensis sermo apud Surium 12. Ian. *Fabr.* et cum vett. MSS. collatus in Act. SS. Ianuar. tom. I. pag. 723. sq. — ibid. p. 721. sqq. et in *Ruinart.* Act. primor. martyr. pag. 529. sqq. sunt Acta *S. Arcadii* ex agonibus martyrum editis, c. comm. et not. *Harl.*

In

In archangelos et angelos. Τὸν μὲν λόγον ἡ προθυμία κινεῖ. Mich. Syncelli. Graece et lat. in tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 1525.

[P] In miracula Michaelis archangeli. Σκοπὸς μὲν καὶ τέλος. Mich. Pselli.

In SS. archangelos ταξιάρχας, Michaelem, Raphaelem et Gabrielem. Ἀγγελικῆς πανηγύρεως. Auctor Procopius diaconus et chartophylax. Aliud: τὸ σόμα μου ἤνοιξα καὶ εἵλκυσα πνεῦμα. MS. in bibl. Coislin. p. 212. Michaelis monachi, syncelli magnae ecclesiae.

Ἀρχαγγέλου πανήγυρις καὶ τῶν πιστῶν ἅπας. Auctoris incerti. Μιχαὴλ ἐπαινῶν, τὸν Γαβριὴλ ἐπαινέσομαι. Nicetae. Edidit graece et latine *Petrus Possinus*, S. I. Tolosae 1637. 8.

Ἤδη μοι τῷ πρὸς τὰς οὐρανίας δυνάμεις φίλτρῳ. Macarii Chrysocephali.

In archangelum Michaelem. (8. Nou.) Μιχαὴλ ὁ τῶν Ἀρχαγγέλων ἀρχιστράτηγος. Chrysippi, presbyteri Hierosol. et chartophylacis S. resurrectionis.

Μεγάλαι καὶ πολλαὶ καὶ ποικίλαι τῆς ἀσωμάτου. Pantaleonis diaconi et chartophylacis magnae ecclesiae. MS. in bibl. Coislin. p. 211. sq.

Ὁ τῶν ἁγίων πνευμάτων Κύριος. Eiusdem Pantaleonis f).

Ὁ τῶν αὔλων πνευμάτων Κύριος. Eiusdem latine apud Surium 29. Sept. [gr. in cod. *Naniano* Venet. LXIII. nr. 30. v. catal. cit. p. 105.]

Ὁ χρεωστῶν πάντοτε. Germani patriarchae CPol.

In archangelum Michaelem et nouem angelorum ordines. ἀρίστη μὲν καὶ ἡ τῶν ὁρωμένων εὐπρέπεια. Macarii Chrysocephali.

• De archangeli Michaelis miraculo in vrbe Chonis patrato. καὶ τὸ περὶ τῶν ἄλλων ἁγίων διεξιέναι. Latine apud Surium 29. Sept. et Lipomann. tom. VI. ad 5. Sept. MS. graece *Lambec.* VIII. p. 236. 287. sq. *Fabr.* Secund. ed. Kollar. pag. 502. sq. (vbi Kollar. notat p. 503. de illa Michaelis adparitione agere hagiographos ad d. 29. Sept. tom. VIII. p. 38. et a nr. 192. varias cum latinas tum etiam graecas eius miraculi historiolas seuerum in examen reuocare; atque eodem vol. p. 41. graece et lat. vulgata esse acta, *Sisinio* cuidam, patriarchae CPolitano, vulgo tributa:) it. p. 611. nr. 4. — In quindecim codd. bibl. publ. *Paris.* exstat vita etc. *Michaelis* archangeli. *Harl.*

Ἡ ἀρχὴ τῶν ἰαμάτων καὶ δωρεῶν. Archippi eremitae ac paramonarii. MS. *Lambec.* IV. p. 129. [p. 297, 24. Kollar.] VIII. p. 379. *Fabr.* S. p. 807. nr. 1. ed. Kollar.

f) Hanc Homiliam cum versione et notis, atque prolegom. de scriptis Pantaleonis edere promisit Henr. Leonhardus Schurzfleischius, N. Bücherfaal XVIII. p. 452. *Fabr.* Exstat gr. in cod. *Naniano* LXIII. nr. 30. v. catal. codd. gr. Nan. p. 105. *Harl.*

Kollar. vbi *Lambec.* laudat *Leon. Allat.* de Symeonum scriptis p. 94. *Surium* de probatis SStor. histor. tom. V. d. 29. Sept. et *Baron.* ann. eccles. tom. I. a. C. 60. nr. 21. et ad Martyrolog. rom. d. 8. Maii. *Harl.*

Θαυμάσια τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου. *Sisinnii* archiep. CPol.

Plura in SS. archangelos, angelosque Combefisius in Bibl. Concionatoria tom. VIII. pag. 195. seq.

Miracula Michaelis, Gabrielis et Raphaelis. Μεγάλαι τε καὶ πολλαὶ καὶ ποικίλαι. Pantaleonis diaconi et chartophylacis. Citat Meursius in glossario. Latine apud Surium 29. Septembr.

Πολλαὶ καὶ μεγάλαι τῆς ἀσωμάτου. Michaelis Synadorum episcopi.

Reuelatio S. Archippi προσμοναρίου S. Michaelis ἡ ἀρχὴ τῶν ἰαμάτων καὶ δωρεῶν. MS. bibl. Coislin. p. 195. [et codd. caesar. paullo ante citatos.]

* Arestae. Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ. Latine apud Surium 9. Nou. et apud Lipomann. ac graece MS. *Lambec.* tom. VIII. p. 267. sed Ὀρέστης ibi vocatur hic martyr, (non Ἀρέστης,) Tyanae in Cappadocia passus. *Fabr.* S. ed. Kollar. p. 568. sq. *Harl.*

* Arethae et sociorum. Ἔτος μὲν ἤδη πέμπτον ἐνειστήκει τῷ εὐσεβεῖ Ἰουστίνῳ. Graece MS. *Lambec.* V. p. 130. 132. sq. VIII. p. 254. 260. 262. [g]) bibl. Coislin. p. 185. 211. latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium ad 24. Octobr.

Aliud auctore incerto. (Nonnoso fortasse) Ἔτους πέμπτου τῆς βασιλείας Ἰουστίνου. MS. *Lambec.* VIII. p. 287. [p. 822. sq. Kollar.]

[*Arintherinae* martyrium in cod. Aug. Vindel. v. *Reiseri* indic. MSS. Aug. p. 69. nr. 38. *Harl.*]

Arsenii anachoretae, defuncti circa a. C. 445. Ἐν ταῖς ἡμέραις, ἐν αἷς ὁ Θεὸς ἀγαθός. Auctor incertus. Iulium Metaphrasten in Arsenii vita citat Meursius [h]) in glossar. Nescio, sitne eadem, quam latinè dat Lipomannus tom. VI. ad 8. Mai. et Surius ad 19. Iulii. Incipit: *Non solum res gestae virorum bonorum.* Vide *Tillemont.* tom. XIV. memor. p. 676. sqq. *Fabr.* In cod. *Mosquensi* V. bis, nr. 22. et 23. v. *Matthaei* Notit. codd. gr. Mosq. p. 18. ed. in 8. — Vita *Arsenii*, anachoretae in monte Scethi Libyae, auctore *Theodoro Studita*, gr. et lat. ex cod. Petri Seguierii, cum comment. et not. *Io. Pini* in Act. Sctor. Iul. tom. IV. p. 605. sqq. *Harl.*

* Artemii. Μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν εἰς οὐρανὸν ἀνάληψιν. Latine apud Lipomann. tom. VI. et Surium ad 20. Octobr. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 252. 259. 262. [i]) Bibl. Coislin. p. 211.

Artemii

g) Ex ed. Koll. tom. V. p. 275. tom. VIII. p. 541. sq. 553. nr. 21. et 558. *Harl.*

h) Iulius Metaphrastes laudatur a Meursio in Πάπας et Σανδάριον.

i) Sec. ed. Kollar. pag. 538. 552. nr. 17. et 157. *Harl.*

Artemii eiusdem, martyris. Τὰ τῦ μεγάλυ καὶ ἐνδόξυ μάρτυρος. Auctor Ioannes Monachus, e Philostorgio et aliis. Artemii martyris, qui tempore Iuliani ab Alexandrinis occisus est, acta minime contemnenda esse, notauit *Valesius* ad Sozomeni IV. 30. Vide et *Tillemont.* tom. VII. memor. p. 730. 731.

Athanasiae supra, Andronici.

* Athanasiae Aeginensis. *Apostoli Pauli praeceptum est.* Latine apud Surium 14. August. *Fabr.* vita, cum textu gr. collata, et cum commentar. notisque *Io. Pinii* in Act. SS. Aug. tom. III. p. 170. *Harl.*

* Athanasii Alex. Πολλοὶ μὲν τῶν ἁγίων. Graece et lat. in edit. Operum magni Athanasii.

Ἀθανάσιον ἐπαινῶν ἀρετὴν ἐπαινέσωμεν. Greg. Nazianz. orat. XXI. *Fabr. Monac.* in cod. Bauar. CXXV. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 8. p. 48. fin. — *Nicetas* Heracliens. orat. in magnum Athanas. ibid. pag. 28. in cod. CXXI. *Harl.*

Aliud incerto auctore: ἄλλοι μὲν μακαρίων ἀνδρῶν. Latine apud Surium 2. Maii, et graece ac lat. ad calcem Opp. Athanasii. *Fabr.* In cod. Vindob. caesar. *Lambec.* VIII. p. 718. Koll. *Harl.*]

[P] Plura in S. Athanasium *Combefisius* tom. VI. Bibl. Concionatoriae p. 500-530. Vide et Photium cod. CCLVIII. et supra in Anastasio: et quae tomo V. huius bibl. p. 297. [s. vol. VIII. p. 171. sqq. nou. ed.]

Athanasii patriarchae CPol. Vide Allat. de consensu p. 759. et ad Acropolitam p. 231.

Athanasii Athoniti siue in monte Atho. Οὗτος ὁ περιφανὴς τῆς οἰκυμένης ἀστήρ. Bibl. Coisliniana p. 274. *Fabr.* Conf. *Pinii* syllog. histor. de S. *Athanasio*, confessore in monte Atho, et alio *Athanasio*, in arbore dicto, in Act. SS. Iul. tom. II. p. 246. sqq.

[De S. *Athanasio*, thaumaturgo, notitia ex MS. Synaxario Diuionensi, Papebrochii in Act. SS. Iun. tom. I. p. 326. sq. *Harl.*]

[Athanasii, episc. Methonens. in Peloponneso, vita, auctore *Petro*, Siculo, Argiuor. episcopo, interprete *Franc. Blanditio*, cum not. in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 1125. sqq. — De aliis *Athanasiis*, vid. qui citantur in cat. bibl. Bunau. l. c. p. 647. sq. *Harl.*]

Athanasii episcopi Tarsensis 24. August. qui S. Anthusam et seruos eius Neophytum et Charesimum baptizauit Valeriani imp. temporibus. Ἦν τις Ἐπίσκοπος ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. MS. *Lambec.* VIII. p. 209. [s. p. 444. ibique Kollar. — Act. SS. Aug. tom. IV. p. 501. nr. 12. *Harl.*] Auctor incertus, Metaphraste antiquior, in codice noni saeculi. Vide Bandurium p. 648.

* Athenogenis. *Tempore Diocletiani imp.* Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 17. Iul. [add. Act. SS. Iul. tom. IV. p. 216. sqq.]

Autonomi episcopi. Τῆς ἴσης ἀτοπίας νομίζω. Inter Metaphrastae genuinas recensetur ab Allatio p. 129. de Simeonum scriptis. Et a Lipomanno latine edita tom. VI. et Surio ad 12. Sept. graece MS. *Lambec.* VIII. p. 239. [p. 509. Koll.] Sed multo antiquioris esse auctoris demonstrat idem *Allatius* p. 42. et 111. *Fabr.* Add. Act. SS. Septembr. tom. IV. p. 15. nr. 3. et 4. atque Kollar. ad locum Lambecii citatum: it. *Assemann.* in Kalendariis eccl. vniuersae, tom. V. p. 230. ad diem Sept. XII. *Harl.*

Auxentii. Ἀρχὴ μὲν ἡμῖν τῆς τὸ ἀγαθὸν τοῦ παλαιοῦ πτώματος. Auctor Mich. Psellus. Vide et infra, in Eustratio.

Auxentii presbyteri et abbatis Bithyni a. 470. Τῶν ἀρχαιοτέρων πατέρων. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 84. seq. [p. 180. Kollar.] Latine apud Surium et Bollandum 13. Febr. [Eadem ex graeco, collata cum versione Metaphrastae et cum comm. notisque Henschen. in Actis SS. Febr. tom. II. p. 769. sqq. *Harl.*] Vide et *Tillemont.* tom. XVI. p. 58. sq. 738. seq.

Auxibii, episcopi Soliorum in Cypro, quem Marci euangelistae aiunt fuisse discipulum. Βούλομαι διηγήσασθαι ὑμῖν. MS. graece *Lambec.* VIII. p. 87. [p. 184. sq. Kollar.] Vide Surium et Bollandum 19. Febr. tom. III. p. 124. sqq. vbi latine.

* Babylae episcopi Antiocheni, de quo *Philostorgius* VII. 8. et *Suidas* in Βαβ. Νουμεριανοῦ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 235. [k]) Latine apud *Lipomannum* tom. VI. ad 4. Sept.

Ἐγὼ μὲν ἐβουλόμην. Io. Chrysostomus tom. V. Sauil. p. 438.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Idem Chrysost. ibid. p. 442. Nonnulla e Chrysostomo etiam latine Surius ad 24. Ianuar. *Fabr.* Vtraque Chrysost. laudatio est in cod. *Monac.* Bavar. XXXI. v. *Hardt.* in Aretini Beytr. a. 1803. part. 4. pag. 39. et 40. — In nouem codd. bibl. publ. *Paris.* exstat vita eius. — In Act. Sctor. Ianuar. tom. II. pag. 569-581. sunt 1) Acta Babylae ex veteri MS. Ripatorii cum comment. et notis; 2) alia ex tribus peruetustis MSSt. 3) alia ex Simeone Metaphr. — Add. *Merlin.* diss. de narratione Chrysostomi de martyrio Babylae contra censuram Baylii, in Mem. de Trevoux, a. 1737. Iunii, p. 1051. sqq. *Harl.*

* Bacchii. Infra, Sergii.

Bacchii iunioris sub Constantino et Irene, Agarenico mucrone sublati. [P] οἱ τῶν ἱππικῶν ἀγώνων. Graec. et lat. cum Combefisii versione ac notis, in eius lecta Triade martyrum Christi, Paris. 1666. 8. pag. 61. sqq.

Bademi

k) Sec. ed. Kollar. pag. 499. sqq. vbi Lambec. varias adtigit quaestiones, num vnus, an, quod quidem illi videtur verisimile, plures fuerint Babylae: (in Menaeis Graecor. d. IV. Sept. de duobus agitur *Babylis*, altero episcopo Antiocheno, sub imper. Numeriano, altero ludimagistro Antiocheno, sub imp. Maximiano, decollato,) et vtrum sub imp. Numeriano, vt in illis actis legitur, subierit martyrium, an, teste *Eusebio* H. E. VI. c. 39. in carcere obierit. — *Assemann.* in Kalendar. etc. tom. V. pag. 223. sq. Sept. 4. de Babyla multus, Graecos errare, censet, qui in Menologio d. 4. Sept. de duobus illis Babylis, episcopo ac ludimagistro, agant. *Harl.*

Bademi archimandritae in Perside circa a. C. 376. ἐν τῷ καιρῷ τῆς τελειώσεως τῶν τεσσαράκοντα. Graece e MS. bibl. Cryptae ferratae in Actis Sanctor. tom. I. April. IX. p. LXXXV. latine p. 824. sqq. *Fabr.* [et in *Ruinarti* Act. primor. martyr. p. 605. seq. add. *Assemanni* acta martyrum oriental. p. 165. sqq. *Harl.*]

[Baradati, anachoretae in Syria, vita in cod. bibl. publ. *Paris.* MDXXXII. 15. et ex Philotheo Theodoreti in Act. SS. Febr. tom. III. p. 292. sq. *Harl.*]

Brachisii, infra in Iona.

* Barbarae. Μαξιμιανὸς ὁ βασιλεὺς πολλὴν περὶ τῶν εἰδώλων πλάνην. Latine apud Surium 4. Dec. et Lipomannum.

Ἐπειδὴ ἡ τῆς μάρτυρος πανσεβάσμιος μνήμη. Auctor Georgius grammaticus.

Ἐπειδὴ μάρτυρος σήμερον ἐπέστη πανήγυρις. Auctor Arsenius Corcyrensis.

Ἐστι μὲν τοῖς οὐκ ἀξίοις ἐπισφαλές. Auctor Georgius grammaticus.

Μαξιμιανῷ τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ πολλὴν περὶ τὴν τῶν εἰδώλων. MS. in bibl. Coislin. p. 212.

Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους βασιλεύοντος Μαξιμιανοῦ. Auctor incertus. MS. *Lambec.* VIII. p. 302. *Fabr.* Sec. ed. Kollar. (cuius not. conf.) p. 644. vbi incipit: Κατ' ἐκείνους τοὺς καιρούς. — ib. pag. 794. in cod. XXXVI. nr. 1. est fragmentum martyrii S. Barbarae. — *Monac.* in cod. Bauar. CCXIX. v. *Hardt* in Aretini Beytr. etc. a. 1805. part. 4. p. 380. — *Barbarae* et *Iulianae* vita in octodecim codd. bibl. publ. *Paris. Harl.*

Ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις βασιλεύοντος Μαξιμιανοῦ. MS. *Lambec.* VIII. pag. 382. [p. 812. nr. 16. Kollar.]

Ὑπέκειται μὲν ὁμολογουμένως. Auctor *Ioannes Damascenus* presbyter. tom. II. edit. V. C. Mich. le Quien p. 895. Graece et lat. e MS. reg. Idem dederat latine in Bibl. Concionatoris *Combefisius* ad IV. Decembris. [Sed conf. supra ad vol. IX. p. 736. sq. *Harl.*]

Confer, quae in S. Barbaram exhibet idem *Combefisius* tom. VI. Bibl. concionatoriae p. 71. seq. et ex Damasceno atque Arsenio a Petro Galesinio collecta Surius 4. Dec.

[Barhadbesc. etc. martyrium, v. *Assemanni* acta martyr. orient. p. 128. sqq. *Harl.*]

Baripsabae, quem aiunt sanguinem e latere Christi effusum cucurbita excepisse. Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα. Auctor incertus.

Barlaami, Caesareae in Cappadocia XVI. Nou. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν πολλῶν συναρπαζομένων. MS. *Lambec.* VIII. p. 277. [p. 589. sq. Kollar.]

In S. Barlaamum, *πρότερον μὲν τῶν ἁγίων οἱ θάνατοι κοπετοῖς ἐκοσμοῦντο καὶ δάκρυσι.* MS. *Lambec.* VIII. p. 277. *) bibl. Coislin. p. 211. auctor *S. Basilius*, Caesareensis, in cuius operibus exstat graece et latine tom. I. p. 512. Latine apud Surium 19. Nou. Meminit Suidas in Βασίλειος.

Συνεκάλεσεν ἡμᾶς. *Io. Chrysostomi.* tom. V. Sauil. pag. 493. et in edit. noua Montfauconiana tom. II. pag. 681. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bauar. XXXI. v. *Hardt* l. c. a. 1803. part. 4. pag. 41. *Harl.*

[P] Historia de S. Barlaamo eremita et Ioasapho, rege Indiae. Ὅσοι πνεύματι Θεοῦ ἄγονται. Auctor fertur *Io. Damascenus*, inter cuius opera latine saepius prodiit. Ex Billii versione apud Surium tom. VII. ad 27. Nouembr. De MSS. graecis Vindobonensibus vide *Lambecium* VIII. p. 289. seq. 293. 294. m) Mich. le Quien duobus Damasceni operum tomis qui hactenus exstant, omisit. Vide, quae dixi volumine VIII. huius bibl. p. 817. seq. [vol. IX. p. 737. sq. nou. ed. et quae ibi adnotaui. *Harl.*]

Barnabae, apostoli. Μεγίστην λόγων ὑπόθεσιν προέθετο. Auctor Alexander monachus. Latine apud Surium 11. Iun. Confer *Combefisii* Bibliothecam concionatoriam tom. VII. pag. 1. seq. Papebrochium tom. II. Act. Sctorum ad XI. Iunii, et quae pridem notaui in Codice Apocrypho Noui Test. p. 781. seq. vbi et de aliis Barnabae Actis Apocryphis, a Iohanne Marco, vt aiunt, scriptis, et a Beda latine versis. Vide et *Tillemont.* tom. I. p. 434. sqq. edit. Paris.

[Barsabae etc. martyrium. v. *Assemanni* act. martyr. oriental. p. 93. sqq. *Harl.*]

[Barsumae, in cod. MDXXXII. 4. bibl. publ. *Paris.* *Harl.*]

Bartholomaei, apostoli. Θερμὸς ὁ πόθος, ἀλλ' ἀδρανὴς ὁ νοῦς. Nicetae rhetoris. Graece et latine edidit *Combefisius* in Auctario nouiss. tom. I. p. 392. Vide et eius Bibl. Concionator. tom. VII. p. 749. seq. latine tom. XXVII. bibl. patrum. Lugd. p. 406.

Theodori Studitae sermo de S. Bartholomaeo latine, fortasse ab Anastasio bibliothecario. Tom. III. *spicilegii Dacheriani.*

Ὁ τὸν παρόντα συγκεκροτηκὼς σύλλογον. Latine apud Surium 21. August. Iosephi humilis et minimi (Bryennii.)

Ὡς θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, de translatione reliquiarum S. Bartholomaei apostoli, incerto auctore ex Graecorum Menaeis graece et latine edita narratio a *Combefisio*, in Auctario laudato pag. 399. Latine tom. XXVII. bibl. patrum p. 409. Consulendus quoque de Bartholomaeo *Tillemontius* tom. I. memor. pag. 381. seq. et 649. vbi de historia martyrii, quam laudat Gregorius Turonensis lib. I. c. 34. de miraculis martyrum.

Basilei,

l) V. *Lambec.* III. p. 295. nr. 5. p. 331. nr. 19. p. 340. nr. 2. et p. 356. tom. VIII. p. 590. nr. 20. *Harl.*

m) Sec. ed. Kollar. p. 614-622. et 623-625. in quinque codd. *Harl.*

Basilei, episcopi Amasiae. Ἐγένετο μετὰ τὸ παντάξαι Κύριον. Latine apud Surium 26. Aprilis sub nomine Iohannis presbyteri Nicomediae. Laudat aliam διήγησιν Eustratius CPol. presbyt. in libro contra Psychopannychitas. c. 20. confer *Tillemont.* tom. V. memor. p. 515. 785. sqq. *Fabr.* Canticum sacrum in eum d. 26. April. inter Canones s. cantica sacra in Sctos m. April. in cod. *Vindobon.* caesar. XII. v. *Lambec.* VIII. p. 210. *Harl.*

* Basilei eiusdem, martyris Nicomediensis circa a. C. 322. οἱ τὸ ἐπίγειον κράτος λαχόντες. Graece e MS. cardinalis Sfortiae, in Actis Sanctor. tom. III. April. pag. LVI. latine pag. 416.

[P] Basilissae, martyris. Infra in Iuliano.

[Basilissae martyris romanae, et Anastasiae martyrium ex Menologio Graecor. ap. *Surium* 15. April. p. 178. — *Henschenii* notitia de illis in Act. SS. April. tom. II. p. 372. — Ibid. Sept. tom. I. p. 609. sq. *Io. Pinii* commentar. de *S. Basilissa*, virgine martyre Nicomed. — Ibid. Maii tom. V. p. 173. sq. *Papebroch.* de martyribus romanis *Basilissa*, *Aureo* et *Nascia*. *Harl.*]

[Basilii et Emmeliae, parentum SS. Basilii M. et Gregorii Nyss. ex *Gregorii* Nazianz. orat. funebri in Basilium M. in *Surii* vitis SS. d. 30. Mai. p. 326. — *Papebroch.* de illis in Act. SS. Maii. tom. VII. p. 242. sq. *Harl.*]

Basilii, presbyteri Ancyrani. Ην ἔτος ὁ Βασίλειος κατηχῶν πάντα ἄνθρωπον περὶ τῆς ἀληθείας τῆς εἰς Χριστόν. Auctor incertus. Graece e MS. Vaticano in calce tom. III. Act. Sanctor. ad 22. Martii p. 15. et latine p. 380. *) Vide Tillemont. tom. VII. memor. p. 728. seq.

In Basilium magnum, Caesareensem. Ἀγαπητοί, οὐκ ἦν ἀπεικὸς εὐγνώμονας, auctor fertur S. Amphilochius, Iconiensis episcopus. *Fabr.* Vid. plura supra ad vol. VIII. p. 379. sq. nr. 11. Sub nomine *Amphilochii* est quoque in bibl. *Leidensi* inter codd. Voss. v. cat. bibl. Leidens. p. 396, 30. — Orat. funebris in Basilium M. *Monac.* in cod. Bauar. CXXI. ὁ προκείμενος ἔτος λόγος. v. *Hardt* in Aretini Beyträg. a. 1804. part. 8. pag. 27. *Harl.*

Ἔμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποθέσεις. Auctor Greg. Nazianzenus orat. XX. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bau. CXX. et CXXI. v. *Hardt* l. c. pag. 25. et 47. — in tribus codd. bibl. publ. *Paris.* Add. supra, vol. IX. p. 3. sq. *Harl.*

Καλὴν ἐπέθηκεν ὁ Θεὸς τὴν τάξιν. Auctor Greg. Nyssenus tom. II. p. 911.

Simeonis Metaphrastae in eumdem Basilium habuit graece Rosweidus.

*) It. in *Ruinart.* Act. prim. martyr. pag. 581. sqq. gr. ἤδη μὲν ἴσμεν. auctore Io. Hagioclito. *Monac.* in cod. Bauar. III. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 1. p. 17. — De alio *Basilio*, martyre Ancyrano, notitia in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 83. sq. add. supra, vol. IX. p. 6. sq. — De aliis *Basiliis* v. Act. cit. in cat. bibl. Bunau. l. c. p. 660. *Harl.*

Κλῦτέ μοι οἱ ἀδελφοὶ, καὶ διηγήσομαι. Ephraemi Syri. Exſtat graece in editione Ephraimi Oxonienſi p. 399. Latine vertit Gerhardus Voſſius. Graece et latine in Cotelerii monumentis eccleſiae graecae tom. III. p. 54.

In tres Hierarchas, Baſilium, Naz. et Chryſoſtomum. εἴπερ ἄλλο τι τοῖς λόγε θεραπευταῖς. Matthaei Camariotae.

Πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶτταν χρυσοῦς. Ioannis, metropolitae Euchaitorum.

Τρεῖς με πρὸς τριώνυμον παροτρύνουσι κίνησιν. Eiusdem.

Τοὺς διδασκάλους ἡμῶν ἐπαινέσωμεν. Philothei patriarchae CPol. [in cod. Bauar. LXVII. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. IV. p. 11. et cod. LXXXIV. ib. part. V. pag. 21. *Harl.*] Graece cum verſione Iacobi Pontani, ad calcem Dioptrae Philippi ſolitarii. Ingolſtad. 1604. 4. p. 359.

Vide et infra, in *Ieſu circumciſionem*, et Bibliothecam Concionatoriam Combefiſii tom. VII. p. 9. ſeq. et quae iam notata ſunt a me volum. VII. huius bibl. p. 558. et 505. et VIII. p. 61. ſeq. *Fabr.* [vid. vol. VIII. nou. ed. p. 379. ſq. p. 459. 628. vol. IX. p. 4. *Harl.*]

Baſilii iunioris, aſcetae. Τῆς ἀκαταλήπτε Θεοῦ περὶ τὸ βρότειον γένος ὑπεραγάθε φιλανθρωπίας. Auctor Gregorius Baſilii diſcipulus. Saeculo IX. ſub Leone philoſ. [vid. ſupra, vol. IX. p. 7.]

Ὁ θειότατος καὶ προφητικώτατος Δαβίδ. Graece et lat. in Actis Sctor. tom. III. ad 26. April. auctor idem Gregorius, qui bis vitam [?] magiſtri ſui ſcripſit. Poſterior elaboratio MS. adhuc deliteſcit; prior edita eſt.

[Excerptum ex vita Baſilii iunioris in cod. caeſar. *Vindob.* CLXXXVII. nr. 6. v. *Lambec.* IV. p. 442. *Harl.*]

[In confeſſorem *Baſilium*, epiſc. Parii, in Myſia minore, canticum ſacrum d. XII. April. *Lambec.* VIII. p. 209. conf. *Henſchen.* notit. de eo, in Act. Sctor. April. tom. II. pag. 95. ſq. *Harl.*]

Baſſae. Vide infra in Euſtathio. *Fabr.* Baſſae, et filiorum eius Theognidis, Agapii et Piſti ſ. Fidelis martyrium, *Vindobon.* in cod. caeſar. XIV. nr. 53. Deus copioſus eſt. *Lambec.* VIII. p. 430-434. — gr. et lat. ex interpret. et cum commentario praeuio notisque *Io. Pinii* in Act. SS. Aug. tom. IV. pag. 419. *Harl.*

In S. Baſſum martyrem. Ἔδει μὲν ἡμᾶς τοσαύτης λόγων πηγῆς. Io. Chryſoſtomi *). tom. V. edit. Ducaei p. 879. et tom. II. edit. nouae p. 724. *Fabr.* De duobus *Baſſis*, martyribus, v. Act. SS. Febr. tom. II. p. 750. ſq. et Mart. tom. III. p. 26. *Harl.*

[Batae,

*) Combefiſius hanc homiliam vt ineditam vulgauit a. 1656.

[Batae, Persae, martyris in Mesopotamia, memoria, gr. ex Synaxario MS. Chifleti in Act. SS. Maii tom. I. p. 739. et p. 46. Henschen de Bata. *Harl.*]

In Bernicen et Prodocen, martyres virgines. Οὔπω εἴκοσι ἡμέρας ἔχομεν. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 473. et tom. II. edit. nouae p. 634. Πρώην ὑμῖν ἀγαπητοί. Eiusd. tom. II. edit. nouae p. 646. *Fabr.* v. cod. Bauar. XXXI. et *Hardt.* l. c. a. 1803. pag. 40. *Harl.*

In Bethlehemiticos pueros. Τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Cyri Germani.

Πάλιν ὁ τάλας ἐγώ. Iohannis presbyteri et monachi Euboeae. Edidit sine auctoris nomine Heidelbergae Georgius Remus. Conf. Cotelerium in epist. Ignatii ad Philippenses tom. II. Patrum apostol. p. 121. In MS. bibl. Coislinianae p. 213. incipit: Πάλιν ὁ γέρων ἐγὼ πρὸς τὸ τῶν λόγων ἄγομαι.

De miraculo ad Blachernas facto. Οὐ πολιτικὸν τοῦ πολλοῦ ζητήματος. Michaelis Pselli. Confer Cangium ad Alexiadem Annae Comnenae p. 389.

[Blandulae: de ea et figulo *Cyrillus Cyzicenus:* Τί τὸ ἱερὸν τοῦτο; *Oxon.* in cod. Barocc. XXV. *Harl.*]

* Blasii, episcopi Sebasteni. Βλάσιος ὁ μάρτυς ἄξιος τοῦ τοιοῦδε τέλους.

Aliud: Βλάσιον τὸν μέγαν ἐν ἱεράρχαις καὶ μάρτυσι. Auctor Theodorus, Cyzici metropolita.

Ἡνίκα ὁ καιρὸς τῶν εἰδώλων. MS. *Lambec.* VIII. p. 83. 380. 229. 230. p) qui Simeoni Metaphrastae tribuit. Latine apud Surium 3. Febr. sub Metaphrastae nomine.

* Bonifacii, martyris romani. Καὶ τῶν ἄλλων μὲν τῶν Χριστοῦ μαρτύρων ἆθλα. Latine apud Surium V. Iunii. Graece MS. in bibl. Coislin. p. 213. [et in cod. *Matrit.* vid. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 362. *Harl.*] Editum in adpendice tom. III. Act. Sanctor. ad 14. Maii, p. 22. et latine p. 280. cum notis. Graece et latine etiam Passio S. Bonifacii vulgata a Bigotio ad calcem Palladii de vita Chrysostomi. Latina incipit: *Temporibus Diocletiani quater.* Graeca: ἦν τις ἐν τῇ Ῥώμῃ γυνὴ μεγάλη ὀνόματι Ἀγλαΐς. Paris. 1680. 4. *Fabr.* Gr. et lat. ex cod. Vaticano, collato cum Colbertino in *Ruinarti* Act. primor. mart. p. 283. sqq. latine ex fide MSStor. codd. editum a *Luca Holstenio*, cum passione SS. *Perpetuae* et *Felicitatis*, ab eod. Holsten. edit. Paris. 1664. 8. p. 217. sqq. — Vita *Bonifacii* est in octo codd. bibl. publ. *Paris.* *Harl.*

Aliud: Φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός. Auctor incertus.

* S. Cae-

p) In ed. Kollar. p. 177. 488. sq. (vbi Lambec. iam laudauit Henschen. et Bolland. in Act. SS. Febr. tom. I. d. 3. Febr. p. 253. add. ibid. aliorum acta ex MSSt. p. 331-353.) — et p. 809. seq. nr. 8. conf. *Constant. Arzonni* Medicus Thaumaturgus, wunderthätiger Arzt, das ist: Leben, Tugenden v. Wunderthaten des heil. *Blasii*, Bischoffs zu Sebaste in Armenia. Prag. 1665. 8. *H.*

* S. Caeciliae, Valeriani, Tiburtii et Maximi. *Seruatoris nostri et Dei descensus.* Latine ap. Surium 22. Nou. et Lipomannum tom. V. *Fabr.* Item in *Iac. Laderchii* Actis S. Caeciliae etc. Romae. vol. II. 1723. 4. p. 363. sqq. *Harl.*

[In *Caesarium* funebris fratris, Gregorii Nazianzeni, oratio. v. *Lambec.* IV. p. 84. sqq. 98. sqq. ibique Kollar. et 105. sqq. in cod. Bauar. CXX. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 8. p. 23. — cum comment. et notis *Bollandi* in Act. SS. Febr. tom. III. p. 496. sqq. *Harl.*]

Aduersus Calendarum superstitionem. Δύο κατὰ ταυτὸν ἑορταί. Asterii Amaseni. Graece et lat. tom. II. auctar. Ducaeni p. 589. cum versione [?] Philippi Rubenii. Antw. 1615. 4. et tom. I. auctarii noui Combefis. pag. 66.

* Calliceladae, Logothetam q) in martyrio τοῦ Καλλικελάδου laudat Suidas in Ἐξαπάτη.

Callinici, patriarchae CPol. 24. August. Οὗτος ὁ μακάριος Καλλίνικος. MS. *Lambec.* VIII. p. 210. *F.* Sec. ed. Koll. p. 444. sqq. in quo cod. *Callinicus* vocatur ἁγιώτατος· contra *Baronius* in Ann. eccles. tom. VIII. a. 691. nr. 5. seq. et a. 703. nr. 2. acriter in eum inuehitur. v. *Lambec.* p. 447. sqq. at, notante Kollario, Baronius grauiter ideo reprehenditur in Act. Sct. Aug. tom. I. pag. 89. et tom. IV. p. 644. vbi pag. 645. sqq. *Callinici* illius vita, auctore Laurentio, gr. et lat. ex interpretat. et cum notis *Io. Pinii* edita est. *Harl.*

* Callinici, Cilicis. *Cum simulacrorum inualesceret insania.* Latine apud Surium et Lipomannum ad 29. Iul. tom. VI. Vide et infra in Thyrso. *Fabr.* r)

[Callinicae s. Callinici et Basilissae in Galatia, martyrum: de quibus v. Acta SS. Mart. tom. III. p. 377. sq. *Harl.*]

[De Calliope, martyre ap. Graecos, *Henschenii* Sylloge ex Meuaeis Graecorum in Act. SS. Iun. tom. II. p. 54. *Harl.*]

Calliopii. Θεοκλεία τις γυνὴ εὐσεβής. Graece e MS. Vaticano post tom. I. Act. Sctor. Aprilis p. LXXXIII. et latine p. 659. sqq. exstat quoque latine sub Metaphrastis nomine apud Surium ad 7. April.

* Callistrati et sociorum. Τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην σημέρον πληθύνεσθαι. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium ad 27. Sept. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 245. *Fabr.* in ed. Kollar. p. 522. Lat. sed emendatius et coll. textu gr. in Act. SS. Sept. tom. VII. p. 191. Graece edere noluerunt Hagiographi, quia Metaphrastae auctoritas nequeat summa esse pro gestis saeculi quarti, etiamsi forsan acta vetustiora sit sequutus. *H.*

Callistrati martyrium. Καλλίστρατος λέγει, μάθετε. MS. bibl. Coislin. p. 414.

Capitolinae et Erotidis 27. Octobr. Πολλῶν καὶ μεγάλων καὶ καλλινίκων μαρτύρων. MS. in bibl. Coisliniana p. 185. codice XI. saeculi.

* Carpi

q) Solenne est Suidae, Simeonem Metaphrastam sub Logothetae nomine adlegare.

r) It. in Act. SS. Iul. tom. VII. p. 39. sqq. cum comment. et not. *Pinii.* — *Florent.* in cod. Medic. Laurent. XXXIII. nr. 21. plut. 9. v. *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 455. *Harl.*

* Carpi et Papyli [illegible] passorum sub Decio. Μαρτύριον τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ παθόντων. Graece in Actis Sanctorum tom. II. Aprilis 13. p. 968. sqq. et latine, Papebrochio, interprete p. 120. sqq. Latine etiam apud Lipomannum tom. VI. ad 13. Octobr. et Surium 13. Apr. MS. in bibl. Coislin. p. 210. [Vindobon. in codd. caesar. v. *Lambec.* VIII. p. 532. sq. 550. sq. et p. 557. *Harl.*] Vide et infra, in Papylo.

Cassiodorae martyris. Vide infra, in Senatore.

* Castalli, infra in Sebastiani.

* Castoris, infra in Sebastiani. *Fabr.* De *Castoribus* aliisque martyribus Tarsi in Cilicia et Nicomediae, v. Act. SS. Mart. tom. III. p. 712. et p. 438. ac tom. II. p. 420. *H.*

* Catharinae. Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου Μαξεντίου. Latine apud Lipomannum tom. V. et Surium ad 25. Nou. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 226. 282. 340. *Fabr.* Sec. ed. Kollar. p. 481. nr. 15. pag. 600. nr. 6. et 718. sq. — *Parif.* in decem codd. bibl. publ. *Dublini* in cod. DCXLVIII. collegii S. Trinit. s. nr. 788. cat. MSSt. Angliae etc. vol. II. part. 3. *Harl.*

Aliud martyrium S. Aecaterinae. Τῆς βασιλείας καὶ ῥήτορος, Ἔτους δὲ βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβοῦς καὶ παρανόμου βασιλέως Μαξεντίου. Auctor Athanasius ταχυγράφος, qui se Catharinae famulum fuisse profitetur. MS. *Lambec.* VIII. p. 388. [pag. 824. Kollar.]

Aliud: τοῦ παρανόμου καὶ ἀσεβεστάτου Μαξεντίου τυραννοῦντος τὴν βασιλείαν. Auctor incertus.

[P] * Celsi. Vide infra, Nazarii.

Caryci et Iulittae martyrum.

Ἡγεμονεύοντος Ἀλεξάνδρου ἐν πόλει Ἰκονίῳ. MS. in Bibl. Coisliniana p. 196.

Ἐπείπερ τῷ καλῷ σπέρματι ἔωθεν. Auctor Theodorus episcopus.

Πευσαμένης τῆς σῆς τιμιότητος. Theodoro Iconii episcopo auctore, graece et lat. cum notis *Combefisii* in triumphis selectis martyrum p. 231. Paris. 1660. 8.

Ὥσπερ οὐκ ἔστι συνεχόμενον τῷ Κυρίῳ Ἰουδαίων. Auctor Nicetas rhetor. Latine ap. Lipomannum tom. VI. ad 15. Iulii, Surium 16. Iunii. [in cod. graeco-Laurent. XXXIII. nr. 16. plut. 9. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 446. *Harl.*

Charalampii, Antiochiae in Pisidia martyris sub Septimio Seuero. Βασιλεύοντος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Auctor Anonymus. MS. *Lambec.* VIII. p. 83. [p. 176. Kollar.] Latine apud Bollandum. 10. Febr. Io. Dauide Henxtouio interprete.

Charisimi (Χαρησίμου) et Neophyti filiorum siue seruorum S. Anthusae. Κατὰ τὴν τελείωσιν τοῦ. Auctor incertus, Metaphraste antiquior. Vide *Bandurium* pag. 648. *Fabr.*

Charisimi, Neophyti, Anthusae et Athanasii, episc. Tarsensis in Cilicia, martyrium d. 24. Aug. gr. Ἦν τις ἐπίσκοπος ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. Gr. MS. *Lambec.* VIII. p. 443. conf. Act. SS. Aug. tom. IV. pag. 501. nr. 12. *Harl.*

* Charitinae. Ἐκράτει ποτὲ τὰ τῆς ἀσεβείας. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 5. Octobr. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 223. 248. 257. 262. [sec. ed. Kollar. p. 474. sq. 528. nr. 30. pag. 549. nr. 4. et 557. — *Paris.* in septem codd. bibl. publ. *Harl.*] Bibl. Coislin. pag. 210.

* Charitonis, confessoris, Iconiensis Lycaonii, sub Aureliano imp. Πολλοὶ τῆς διδασκαλίας τῶν εὖ χωῇ ὡς Θεῷ φίλον. MS. graece tom. VIII. *Lambec.* p. 245. [p. 523. Kollar.] Latine apud Surium 28. Sept. et Lipomann. tom. VI. [gr. et lat. in Actis SS. Septembr. tom. VII. p. 612. add. notitiam de eo ibid. tom. I. p. 615. et III. p. 375. *Harl.*] Vide et infra, Iustini.

Chioniae. Supra in Agape.

CHRISTI, vide infra, IESV.

Chrysanthi et Dariae. Τὴν ἱστορίαν τῆς ἀθλήσεως τῶν προγεγονότων. Auctor Varinus et Armenius coaeuus. Vide Allatium p. 110. de Simeonibus. Graece MS. bibl. Coislin. p. 185. Latine apud Surium 25. Octobr.

Io. Chrysostomi Vita. Πάντες οἱ παλαιοὶ ἱστοριογράφοι. Auctor Georgius archiepiscopus Alex. Graece tom. VIII. Sauil. p. 157-265. Et cum Godfr. Tilemanni versione a. 1559. edita, graece et latine in Chrysostomi editionibus. MS. *Lambec.* VIII. pag. 272. s) Meminit Photius cod. XCVI.

Alia, antiquiore scriptore, Palladio Helenopolitano. Τῶν τοῦ Θεοῦ δωρημάτων. [P] Graece et latine edidit Emericus Bigotius. Paris. 1680. 4. t) Latine Ambrosius Camaldulensis, Venet. 1533. 8. Vide quae supra, hoc volumine p. 8. seq.

In Io. Chrysostomum: ἀγαπητοί, ἀψευδὴς ὁ Θεός. Theodori episcopi Trimithuntis. MS. in bibl. Coislin. p. 195.

Certe

s) [Sec. ed. Koll. p. 578. sqq. at Kollar. in nota *A.* p. 581. sqq. primum monet, praeter Sauilium, etiam *Petau.* libr. XI. doctrinae tempor. cap. 46. *Montfaucon.* qui de industria omisit hanc vitam, tom. XIII. ed. Chrysostomi, p. 4. aliosque illam fabulosam inelegantemque narrationem valde culpare; dein auctorem Georgium male vocari *archiepiscopum*, quum nullus inter patriarchas Alexandrinos *Georgius* vsquam memoretur. Plura leges in Act. Sctorum Septembr. tom. IV. pag. 406. sq. et supra, in vol. VIII. p. 456. sqq. — Duo fragmenta vitae, a Simeone Metaphr. conscriptae, gr. in cod. *Vindobon.* v. *Lambec.* VI. part. 1. p. 109. nr. 2. — Add. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 411. sq. *Harl.*

t) Gr. collato cod. Mediceo, et lat. repetitam dedit vitam *Montfauc.* in ed. Chrysost. tom. XIII. qui vero vitam, Simeoni Metaphr. adscriptam, indignam censuit, cui vertendae operam commodaret: v. eum l. c. p. IV. et V. De cod. gr. caesar. v. *Lambec.* VIII. p. 631. sqq. ibique Kollar. *Harl.*]

Certe gratias DEO fratres. Procli Cpol. Latine inter eius opuscula p. 164. edit. Elmenhorstianae: et in Combefisii Auctario nouo tom. I. p. 466. et in Proclo Vinc. Riccardi.

Catalogum viginti scriptorum, ex quibus Chrysostomi vitam tradidit Anonymus, vide apud Sauilium tom. VIII. edit. Chrysost. p. 293. *Lambec.* VIII. pag. 299. seq. [pag. 635. sqq. Kollar. cuius notam conferes et *Hardt* l. c. 1804. part. 7. pag. 28. seq. de cod. Bauar. CVIII. *Harl.*]

Theodoriti λόγες quinque in Chrysostomum refert Photius cod. CCLXXIII. Confer Io. Garnerii auctarium Theodoriti pag. 30. seq.

Epitome vitae: *Hic Sanctus erat quidem genere Antiochenus.* Latine apud Surium 27. Ianuar. τὸ μὲν γένος Ἀντιοχεὺς ἦν ὁ ἅγιος. MS. bibl. Coislinian. p. 196.

Ἀγαθὸν ὡς ὄντως καὶ δίκαιον. Auctoris incerti, qui post Constantinum Porphyrog. scripsit. E MS. graec. Mich. Sophiani, (de quo *Lambecius* VIII. p. 301. [pag. 639. Kollar. et Hardt l. c.]) edidit Sauilius tom. VIII. p. 293-371.

Ἀρετῶν ἀνδρὸς ἐπαινεῖν κελευόμενον. Leonis Imp. latine ex Herueti versione ap. Lipomannum tom. V. ad 13. Nou. et apud Surium 27. Ian. Graece tom. VIII. Sauilii pag. 267-290.

Ἔδει μὲν, ἔδει ὦ Ἰωάννη πάγχρυσε τὰς τῶν σῶν ἐγκωμίων. Io. Damasceni. E MS. Telleriano graece et lat. tom. II. edit. Mich. le Quien p. 886.

* Vita et res gestae Ioannis Chrysostomi. Καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ Θεὸν πολιτευσαμένων ὁ βίος τοῖς εὐσεβέσιν ὠφελιμώτατος. Latine Herueto interprete apud Lipomannum tom. V. ad 13. Nou. et Surium 27. Ianuar. Graece in Chrysostomo Sauilii tom. VIII. p. 373. 428. e duobus MSS. bibl. regis Galliae. De MS. Vindobonensi vide *Lambecium* VIII. p. 297. seq. *Fabr.* [sec. ed. Kollar. p. 631. sqq. ibique notas Kollarii. *Harl.*]

De transportatione reliquiarum S. Ioannis Chrysostomi. Ἀλλὰ πῶς ἄν τις ἡμᾶς ἀπαλλάξει αἰτίας καὶ μώμων.

Aliud auctore Constantino Porphyrog. Τί τερπνότερον τῦ νῦν ὁρωμένυ θεάματος;

[P] Aliud auctore incerto: ἧκεν ἡμῖν ἡ λαμπρά.

In restitutionem reliquiarum eiusdem. Ἤκεσαι πάντως ἡμῖν, ὦ φιλόχριστος πανήγυρις. Cosmae Vestitoris. Plura huc spectantia notaui volum. VII. huius bibl. p. 555. seq. [vol. VIII. p. 450. sqq. nou. ed.]

* Claudii. Infra in Sebastiano.

S. Clementis papae. Τρίτος ἀπὸ Πέτρυ τῦ κορυφαίυ. Auctor fere σύγχρονος, si credimus Allatio p. 112. de Simeon. Cotelerius graece et latine edidit in patribus apostolicis hoc initio: Τρίτον τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας προέστη e MS. bibl. regiae. *Fabr.* In

sedecim codd. illius bibl. exstat vita *Clementis*, papae. — *Monac.* In cod. Bauar. LIV. fin. Init. ἐγὼ Κλήμης Ῥωμαίων πολίτης ὤν. v. *Hardt.* in Aretini Beyträg. etc. a. 1804. part. I. p. 25. Add. *Lambec.* VIII. p. 601. sq. et 606. sq. *Harl.*

* *Traiani imperatoris tempore.* Latine Lipomannus tom. V. et Surius ad 23. Nouembr.

In S. Clementem. Ἀθλητικὰς ἀγῶνας εὐφημεῖν θέλων. Auctor Leo imp.

De miraculis S. Clementis. Ἐξελθόντος Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου τῆς Γαλιλαίας· Auctor Ephraemius Chersonis.

De miraculo S. Clementis in puerum. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Et aliud: Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Auctor idem. Latine apud Surium 23. Nou. Hoc posterius e MS. reg. descripsit et gr. lat. cum notis edidit in patribus apostolicis laudatus Cotelerius.

* Clementis Ancyrani martyrium. Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀναλήψεως. Latine apud Surium p. 373. et cum notis apud Bollandum ad 23. Ian. tom. II. *F.* [p. 458. sqq. et 470. sqq.] In septem codd. gr. bibl. publ. *Paris.* est *Clementis Ancyrani* vita etc. atque ibid. in quatuor codd. gr. *Clementis* et *Agathangeli. Harl.*

Clementis Ancyrani et Agathangeli. Οὗτος ὁ μακάριος Κλήμης ἦν ἐκ πόλεως. MS. bibl. Coislin. pag. 414.

Clementis Bulgarorum episcopi, citat Allatius pag. 259. contra Creygthonum, seq.

Codrati Corinthii martyris. Ἐμοὶ δὲ τὸν τοῦ μεγάλου μάρτυρος Κοδράτου, Auctor Nicephorus Gregoras. *Fabr.* In cod. *Bauar.* X. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 2. p. 9. qui adnotat, *Leon. Allat.* de synodo Photii p. 542. hoc Gregorae scriptum laudare. *Harl.*

* Codrati, Cypriani, Dionysii, Anecti, Pauli et Crescentis Corinthiorum martyrum. *Omnes quidem sanctorum celebritates.* Latine apud Surium 10. Martii. *Fabr.* Interprete *Pet. Franc. Zino*, ex cod. gr. Veneto: eadem vita, cum comment. praeuio, in Act. SS. Mart. tom. II. p. 4. sqq. et ibid. p. 8. sqq. alia, ex MS. Bauar. interprete *Reinoldo Dehnio.* — Ibid. Mart. tom. I. p. 309. sq. notitia de martyribus *Codrato, Acacio*, et *Stratonico*, Ptolemaide in Phoenicia; ac Maii, tom. II. p. 362. sq. *Henschenii* notitia de martyribus *Codrato, Saturnino, Rufino* et Sociis, Nicomediae. *Harl.*

In Coecum a natiuitate. Τοῖς φιλοῦσι τὸν Κύριον, ἑορτῆς οὐ λείπει καιρός. Leontii presbyteri CPol.

Ἠκούσαμεν ἀρτίως τοῦ υἱοῦ τῆς βροντῆς. Asterii Amaseni. Graece et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. pag. 106.

[P] Πολυσπέδαστόν ἐστι πᾶσιν ἀνθρώποις. Athanasii Alex. tom. III. Opp. edit. nouae p. 427. cum versione Holstenii.

In

In S. Coenam domini. Τί τερπνότερον ἢ τί ἡδύτερον τοῖς φιλοθέοις. Theophili archiepiscopi Alex. Confer, *in sanctam Quintam*, [v. *Pascha.*]

Cononis. Ἔτι κρατήσαντος τὸ βασίλειον Αὐρηλιανοῦ. Graece et latine in Actis Sanctor. tom. VII. ad 29. Maii, pag. 5. *Fabr.* Ibid. p. 8. sqq. acta recentiora, ex MS. Neapolit. et officio Acerrano. *Harl.*

[Cononis seu Coni, monach. ord. S. Basilii, vita, auctore monacho Basiliano, ex codd. gr. versa, et miracula a Caietano ex variis collecta, cum comment. et notis, in Act. SS. Mart. tom. II. p. 733. sqq. *Harl.*]

In Constantinum magnum. Τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ἐνταῦθα σπουδῆς. Nicephori Gregorae. MS. *Lambec.* VIII. pag. 65. *Fabr.* Sec. ed. Kollar. p. 136. sqq. qui notat, *Spangelium* meditatum fuisse edit. illius panegyrici, gr. ac lat. specimen MS. seruari in Spangelianis supplementis, vol. I. p. 1. — *Florent.* in cod. Laur. Medic. XIII. nr. 35. plut. 59. exstat vita imp. Constantini et Helenae, et manifestatio crucis I. C. Τὸν τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 524. *Harl.*

[De *S. Constantino*, patriarcha CPolitano, notitia *Pinii* in Act. Sanctor. Iul. tom. VII. pag. 84. seq. — De aliis *SS. Constantinis* et *Constantiis* v. qui laudantur in cat. Bunau. bibl. l. c. p. 702. *Harl.*]

[Constantini, antea Iudaei, vita, 31. Maii, *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 18. plut. 9. Inc. ὡς ὀνήσιμόν τι χρῆμα τοῦ βίου. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 412. qui animaduertit, pauca de eo haberi in Actis SS. ad d. XI. Mart. tom. II. p. 55. vbi de *Constantino*, confessore Carthagine. *Harl.*]

In Constantinum M. et CCCXVIII. patres Nicaenos. Ἐννεακαιδεκάτῳ ἔτει τῆς Διοκλητιανοῦ βασιλείας. Anonymi bibl. Coislinian. p. 182.

Πείθεσθαι τοῖς ἡγεμένοις, ἐκ τῆς Ἀποστολικῆς ἐπιτρεπεὶς παραινέσεως, ὦ Θεόφιλε. Gregorii presbyteri Caesareae Cappadociae. Vide infra, in Nicaenos patres.

* Cornelii, centurionis. Μετὰ τὴν σωτήριον ἐπὶ γῆς τοῦ Λόγου ἐπιδημίαν. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 13. Sept. [et in Act. Sct. Febr. d. II. vbi a pag. 279. agitur de Cornelio. Conf. *Assemann.* Kalend. tom. V. p. 230. sq. *Harl.*] Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 240. [p. 511. sq. Kollar. add. p. 743. *Harl.*]

* Cosmae martyris. Vide mox in Cosma et Damiano.

Cosmae melodi. Τιμᾶν ἐστὶν ἄξιον τοὺς ἐφευρηκότας τὰ κάλλιστα. Auctor incertus. *Fabr.* Ἰστέον, ὅτι ὁ πατήρ. in cod. Bauar. CCXXVI. v. *Hardt.* l. c. a. 1805. part. 5. p. 531. seq. *Harl.*

* Cosmae et Damiani SS. Anargyrorum in Asia. Ἄρτι τῆς εὐσεβείας. Cal. Nouembr. (*Rom.* Cal. Iulii. *Arab.* 17. Octobr.)

* Τῇ θαυμαστῇ δυάδι τῶν σοφῶν ἀναργύρων. *Ass.*

Ἀστέρες μὲν αἰσθητοὶ τῷ στερεώματι προδεικνύμενοι. Auctor Petrus episcopus Argiuorum. *Ass.*

Μετὰ τὴν κατὰ σάρκα τοῦ Δεσπότου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ γῆν ἐπιδημίαν. Auctor incertus, editus gr. lat. a Wagnereccio p. 230. *Rom. Fabr.* In cod. Naniano LXIII. nr. 37. est inscriptio: Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων θαυματουργῶν ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἐν ῥώμης (sic) λίθοις φονευθέντων· Ἀναγινώσκεται δὲ νοεμβρίῳ εἰς τὴν πρώτην· Καὶ Ἰουλίῳ εἰς τὴν πρώτην. vid. catal. codd. gr. Nan. p. 106. — In quatuordecim codd. bibl. publ. *Paris.* est vita Cosmae ac Damiani. — *Vindobonae* in cod. CLI. nr. 35. est vita, res gestae et miracula *Confessorum Asianorum, Cosmae et Damiani, filiorum Theodotes,* ad diem 1. Nou. Init. Τῆς ἑλληνικῆς μανίας ἄρτι καταπαυσάσης. vid. *Lambec.* IV. p. 305. sqq. qui multus de illis est docetque, in illo cod. alios eorumdem nominum nec Romanos, quorum memoria colitur a Graecis d. 1. Iul. nec Arabes, quorum memoria colitur in Menologio Graecorum d. 17. Oct. in martyrologio autem romano d. 27. Sept. esse intelligendos. Multa etiam in hanc rem disputauit et collegit *Assemann.* in Kalendar. tom. V. p. 328. sqq. d. 1. Nouembr. *Harl.*

Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, Κύριε τῶν δυνάμεων. Auctor Nicetas philosophus, seruus Iesu Christi. id. p. 26. *Ass.*

Πάρεστιν ἡμῖν ἑορτὴ σήμερον ὥσπερ ἀστέρος ἐπιτολή. Auctor incertus. id. p. 66. *Ass.*

Χάρις καὶ δωρεὰ ἰαμάτων. Auctor Metaphraste antiquior. id. p. 61. *Ass.*

Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν δυσσεβῶν. id. p. 278. *Arab.*

Τὰς μεγάλας τῶν μεγάλων. id. p. 518. *Arab.*

Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντος, πᾶσα πλάνη καὶ δαιμονικὴ λατρεία ἐλύθη. *Ass.* Auctor itidem incertus. MS. *Lambec.* VIII. p. 381. 394. *) Coislin. p. 195. et cod. Barocc. CXLVIII.

[P] Τὴν σὴν, ὦ τῶν καλῶν ἐραστά, θαυμάζειν. Auctor Georgius metropolita Nicomed. Graece et lat. tom. I. auctarii noui Combefis. p. 1191. et Wagnerecc. pag. 170. *Ass.*

Ἡ σεπτὴ καὶ μεγαλόδωρος τῶν ἁγίων αὕτη σκηνή. Auctor incertus. id. p. 302. *Arab.*

Decet vt omnium sanctorum. Latine apud Surium 27. Sept. p. 279. sqq. *Ass.*

Confer

*) Ed. Kollar. p. 812. et p. 836. nr. 24. *Harl.*

Confer *Lambecium* tom. VIII. p. 263. seq. v) et quae in hos Sanctos Combefisius Bibl. concionat. tom. VIII. pag. 187. seq. nec non Syntagma historicum veterum Graeciae monimentorum de SS. anargyris Cosma et Damiano, ab Allatio Roma transmissum, cum versione *Sam. Wagnereccii* et *Reinholdi Dehnii*, notisque. Vindobon. 1660. 4. De cetero parum videtur credibile, quod in Menaeis 27. Oct. traditur, tria fuisse paria martyrum hisce nominibus, vnum Arabum, alterum in Asia, tertium Romae. Distinxi tamen his notis: *As. Rom. Arab.* *Fabr.* Add. *Frid. Boernerum* de Cosma et Damiano, artis medicae diis olim, et adhuc hodie hinc illincque tutelaribus. Helmstad. 1751. 4. *Harl.*

[De *S. Cosma*, archiepisc. Africano, *Suyskeni* commentar. in Act. SS. Sept. tom. III. pag. 618. sqq.

De *S. Cosma*, episc. Chalcedonensi, notitia, ibid. April. tom. II. p. 582. *Harl.*]

* Crescentis, Corinthii. Supra in Codrato.

In crucem IESV saluatoris nostri. Vide infra, IESV.

* Decem martyrum Sanctorum in Creta insula. *Ἄλλος μὲν ἄλλο τι τῆς θρυλλουμένης διεξιέτω Κρήτης.* Latine apud Surium 23. Dec. et Lipomannum. [In decem codd. bibl. publ. Paris.]

* Cypriani, Corinthii. Vide supra in Codrato.

Cypriani, Carthagin. *Μικρὲ Κυπριανὸς διέφυγεν.* Greg. Nazianzenus orat. XVIII. *Fabr. Monac.* in cod. Bauar. CXXV. at alia in cod. CXXI. *Ἀνωτέρω ναζίανζε ὄρος ἐστιν.* v. *Hardt.* l. c. 1804. pag. 47. et 27. *Harl.*

* Cypriani, Antiocheni, et Iustinae. 2. Octobr. *Πολλὰ καὶ μεγάλα μετὰ τὴν Ἀντιόχου θαυμάζειν παρακαλοῦσιν.* Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 2. Octobr. et Surium 26. Sept. pag. 269. sqq. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 247. 257. 262. w) bibl. Coislin. pag. 210.

Aliud de iisdem, incerto auctore: *Ὅσοι τοῖς τοῦ Χριστοῦ μυστηρίοις προσκόψατε, τοῖς ἐμοῖς δάκρυσιν ἐπιβλέψατε.* [vita etc. in XIII. codd. bibl. publ. Paris.]

* Cyriaci,

v) Sec. ed. Kollar. p. 558. sqq. de cod. XIX. in quo primum exstat pars vitae illorum. Tum sequitur nr. 2. anonymi cuiusdam narratio quatuor miraculorum, a SS. anargyris, Cosma et Damiano, Asianis: init. *Εὐχαριστῶν ὠφελούμην τῷ Θεῷ* etc. Atque Lambec. gr. exscripsit illa miracula. Idem notat, Wagnereckium (in libr. a Fabricio citato,) illam narrationem edidisse valde confusam atque interpolatam, et contra fidem cod. caesarei illa miracula adtribuisse Cosmae ac Damiano ex Arabia. *Harl.*

w) [Sec. ed. Kollar. p. 527. (vbi Koll. notat, ab Hagiographis m. Sept. tom. VII. p. 197. nr. 10. istam martyrii vitaeque historiam adpellatam esse deformem Metaphrastae foetum, et idcirco luce publica indignam iudicatam,) tum p. 548. nr. 2. et pag. 557. Acta ab Auctore aequali libris III. conscripta, ex MS. Rothomagensi, in *Edm. Martene* et *Vrs. Durandi* Thesauro anecdotor. tom. III. col. 1617. sqq. *Harl.*]

* Cyriaci, anachoretae, Laurae S. Sabae a. C. 557. defuncti, Τὰς εὐλογηθέντας σε. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 245. x) Latine apud Lipomann. tom. VI. et Surium 29. Sept. Graece ex tribus MSS. Colbertinis in Analectis graecis per monachos Benedictinos Paris. post monumenta Cotelerii editis tom. IV. pag. 100-127. cum versione *Antonii Pouget*, monachi Benedictini. Paris. 1692. 4.

Cyriaci eiusdem. Τῦ ἀναχωρητῦ, τῦ πάντων ἀναχωρητῶν ἀρίσε Κυριακῦ. Auctor incertus.

[P] Cyriacae. Βασιλεύοντος Διοκλητιανῦ καὶ Μαξιμιανῦ. MS. bibl. Coislinian. p. 196. *Fabr.* In cod. bibl. publ. *Paris.* MCDLXX. nr. 25. inc. Κατ' ἐκείνυς τὺς καιρὺς βασιλευόντων Διοκλητιανῦ καὶ Μαξιμιανῦ. — Cuperi de *Cyriaca* comm. in Act. SS. Aug. tom. IV. pag. 403. *Harl.*

Cyrilli martyris, Cretensium episcopi. Ὡς ἂν μὴ τὸν λόγον ἀνήνυστον πρὸς τὴν διήγησιν ἐσόμενον. Auctor incertus, qui Cretensem se innuit. *Fabr.* Acta graeca, auctore incerto, ex bibl. Vaticana, cum interpretat. lat. et comment. *Io. Pinii* in Act. SS. Iul. tom. II. p. 682. sqq. et ibid. p. 687. acta lat. auctore incerto, ex MS. S. Maximini Treuir. — De multis aliis *SS. Cyrillis* vid. qui citantur in catal. bibl. Bunau. l. c. pag. 708. seq. *Harl.*

Cyri et Ioannis, anargyrorum et thaumaturgorum martyrum. Ἄλλοι μὲν ἄλλως τὺς ἁγίυς τιμήτωσαν. Auctor Sophronius, monachus, sophista monasterii S. Theodosii in eremo prope Sanctam ciuitatem, postea archiepiscopus Hierosol. Praemittitur προθεωρία, cuius initium: ὀφθαλμῶν ἀῤῥωςίας y).

* *Cyrus ille clara stella martyrum.* Latine apud Surium 31. Ianuar.

Dadae, infra in Maximo.

Dalmatii monachi, (3. Aug.) qui Theodosio II. imperante et concilii Ephesini, (cuius ad eum epistolae exstant,) tempore a. 431. claruit, Vita graece e noni saeculi codice z) MS. bibliothecae S. Germani a Pratis, cum latina versione Anselmi Bandurii, in eius notis ad imperium orientale pag. 697-710. Incipit: Οὗτος ὁ ὅσιος Δαλμάτιος ἦν ζῶν εὐσεβῶς. *Fabr.* Acta *S. Dalmatii* et *S. Fausti*, eius filii ac monachi CPolit. cum comm. et notis *Guil. Cuperi*, in Act. SS. Aug. tom. I. pag. 218. — *Paris.* in cod. DXLVIII. nr. 5. bibl. publ. est vita *Dalmatii*, et inc. ὗτος ἦν τῶν εὐσεβῶς· atque nr. 6.

x) S. pag. 323. sq. sec. edit. Kollar. qui animaduertit, et graeca et latina ab Hagiographis neglecta, et vetustiorem quamdam, a *Cyrillo*, Scythopolitano, sancti discipulo, scriptam esse editam. v. Acta SS. Sept. tom. VIII. p. 147. — In quinque codd. bibl. publ. *Paris.* — De aliis *Cyriacis* martyribus v. Act. Sctor. Maii, tom. III. p. 25. sq. Iun. tom. III. p. 573. et IV. p. 72. atque Aug. tom. II. p. 327. *Harl.*

y) Exstat in nouem codd. bibl. publ. *Paris.* — Vita *Cyri*, *Ioannis*, *Athanasiae*, *Theodosiae* etc. auctore incerto anonymo, e MS. gr. latine reddita ab *Othone Zylio*, cum comment. et not. in Act. SS. Ianuar. tom. II. pag. 1081. sqq. Add. supra, in vol. IX. p. 164. nr. 10. *Harl.*

z) De illo Codice eximio, qui memorias Sanctorum et aliarum rerum memorabilium mensis Augusti complectitur, v. *Bandurium* p. 647.

nr. 6. eiusdem epistola ad synodi Ephesinae patres. In cat. codd. illius bibl. is codex membran. qui multorum SS. vitas martyriaque continet, ad saeculum XII. refertur. *Harl.*

Alia, cuius meminit *Lambecius* VIII. p. 102. [218. sqq. Kollar.] Οὗτος ὁ ὅσιος Δαλμάτιος Σχολάριος ὑπῆρχεν, στρατευόμενος ἐν τῇ δευτέρᾳ σχολῇ. *Fabr.* Num haec vita, cuius inscriptio apud Lambecium duntaxat ab initio paullo longior est, at post vocc. δευτέρᾳ σχολῇ continuatur τῶν σχολαρίων ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Βασιλέως, ζῶν εὐσεβῶς καὶ ἐνάρετος, a superiore sit diuersa aliaque, mihi non liquet: Kollarius quidem in nota scribit, hanc vitam Dalmatii (qui tamen in cod. caesar. constanter legitur Δαλμάτος, non, Δαλμάτιος,) a Bandurio l. c. esse editam. Ab illo Dalmatio diuersus est *Dalmatius*, episcopus et martyr Papiensis. v. *Baron.* ad Martyrolog. roman. d. V. Decembr. et in Annal. eccles. tom. V. a. 431. p. 599. ed. Antwerp. *Harl.*

[Damasceni vita *Monac.* in codd. Bauar. LXXXIII. et LXXXIV. Τοῖς τετηρηκόσι τὸ κατ' εἰκόνα· tum in cod. CCXXVI. ἔτος ὁ ὅσιος πατήρ. v. *Hardt.* in Aretini Beyträg. etc. 1804. part. 5. p. 17. et 21. atque a. 1805. part. 5. p. 531. add. supra, vol. IX. pag. 686. cum nota *e*. *Harl.*]

* Damiani martyris. Vide supra, Cosmae. [et Act. SS. Februar. tom. II. p. 581.]

In Danielem et Susannam. Ἀεὶ τοῦ πνεύματος ἡ χάρις. Asterii Amaseae episcopi. Graece et lat. tom. I. auctarii noui Combefis. p. 95.

* In Danielem prophetam et tres pueros. Ἄρτι Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων. Latine apud Surium ad 21. Iul. Graece MS. bibl. Coislin. pag. 212. *Fabr.* *Matriti* in cod. regio XC. v. *Iriart.* cat. codd. gr. p. 362. — *Paris.* in septemdecim codd. bibl. publ. *Harl.*

Πρόφασις καιρῷ πάρεστιν, ἀγαπητοί. Cyrilli Alex. MS. in bibl. Coislin. p. 195.

Aliud Ephraimo Syro auctore: Διασκεψώμεθα τὰ κατὰ τήν. Exstat graece in edit. Oxoniensi Ephraimi pag. 420.

[P] *Aliud auctore incerto;* Βούλομαι τοίνυν, ἀγαπητοί, ὑφήγησιν ἀγαθήν.

[De *Daniele* in captiuitatem Babylonicam abducto narratio anonymi: Στρατευσάμενος ὁ Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεύς. *Vindob.* in cod. caesar. LI. nr. 8. v. *Lambec.* VII. p. 205. seq. vbi Kollar. adnotauit, hanc narrationem tribui Metaphrastae, et latine legi apud Surium ad d. 21. Iul. et in Act. SS. ad eumdem mensem et diem. *Harl.*]

[Danielis, abbatis. *Lambec.* VIII. pag. 839. sq. Danielis etc. martyrium in *Assemanni* Actis martyr. oriental. pag. 103. sqq. *Harl.*]

* Danielis stylitae vita. Ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀρίστων. Graece MS. bibl. Coislin. p. 212. [*Matrit.* in cod. reg. XC. v. *Iriarte* l. c. p. 361. *Harl.*] Latine apud Surium ad XI. Dec. et Lipomannum. Vide *Tillemont.* tom. XVI. memor. pag. 439. seq. 779.

Πρόγε πάντων, ἀγαπητοὶ, δίκαιόν ἐστιν ἡμᾶς δοξάζειν. MS. *Lambec.* VIII. pag. 309. sq. [p. 660. Koll.] Auctor σύγχρονον se profitetur.

Dariae martyris. Vide supra, Chrysanthi.

In Dauidem Θεοπάτορα, Hesychii Hierosol. sermo memoratur ap. Photium cod. CCLXXV.

In Dedicationem templi: Ἐγκαινίων πανήγυρις, ἀδελφοί. Leonis imp.

Οἶδα ὅτι ἀγαπητὸν ὑμῖν, ὦ λαὸς Θεοῦ. Eiusdem.

In Defunctos in Domino. Οὐδὲν ἀληθῶς. Andreae Cretensis.

Τί τοῦτο σήμερον, ἀγαπητοί; Anastasii Sinaitae.

[Οἱ τὴν ἀναγκαίαν τῆς φύσεως. Gregorii Nysseni, in cod. Bauar. CVII. vid. *Hardt.* l. c. 1804. part. 7. pag. 22. *Harl.*]

Plura Combefisius in Bibl. Concionatoria tom. VIII. p. 401-469.

Demetrii μυροβλύτου martyris. Ὅτε Μαξιμῖνος ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ Θεσσαλονικέων. Auctor incertus. Vide Photium cod. CCLV. latine, Anastasio bibl. interprete, in *Mabillonii* analect. tom. I. pag. 66.

Δημήτριος ἡμῖν τοῦ τε συλλόγου. Auctor Philotheus patriarcha CPol.

Δημήτριος τὸ γλυκὺ πρᾶγμα. Auctor Demetrius Chrysoloras. [in cod. Laur. mox citando, nr. 3.]

Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός. Gregorii Palamae. MS. in bibl. Coisliniana pag. 153.

Εἰς τὸ τῶν θαυμάτων πέλαγος καθεῖναι. De miraculis Demetrii martyris Nicetas archiepiscop. Thessalonicensis. Cod. CXXXI. Barocc.

* Εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα Μαξιμιανὸς ὁ Ἑρκούλιος. Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 26. Octobr. et Surium 8. Oct. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 225. 254. 380. 260. 262. [Sec. ed. Kollar. p. 478. nr. 12. p. 543. nr. 52. pag. 554. nr. 23. p. 558. et 811. nr. 14. — *Florent.* in cod. Laurent. XXXI. nr. 4. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 495. *Harl.*] Bibl. Coislin. pag. 211. cod. Barocc. CXLVII. CXLVIII.

Ἔφη ὁ σωτήριος λόγος. Auctor Leo imperator.

Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Idem. MS. bibl. Coislinian. p. 185.

Καιρὸς δὴ λοιπὸν καὶ κεφαλαιωδεστάτου. Miraculum S. Demetrii in liberata ab obsidione Barbarorum Thessalonica, scriptum tempore Mauricii imper. Vide *Allatium* de Simeonibus p. 97.

Aliud

Aliud de reuelata a Demetrio post id tempus excisione Thessalonicae, quod [P] prodiit inter scriptores post Theophanem, vt dixi volumine VI. p. 351. [s. vol. VII. p. 683. nou. edit. nr. 8.]

Μαξιμιανὸς ὁ καὶ Ἑρκούλιος ὑποτάξας Γοτθοὺς. MS. bibl. Coislin. pag. 185. 195. [*Lambec.* IV. pag. 305. nr. 34. Kollar. *Harl.*]

Μαριανός τις ἀνὴρ τῶν ἐν γένει. Narratio miraculorum S. Demetrii MS. ibid. pag. 185.

Μαρτύρων ἔπαινος, ἔπαινος ὑπάρχει Θεοῦ. Encomium S. Demetrii. MS. ibid.

Ὁ λόγος τῷ μυροῤῥόᾳ Δημητρίῳ τὰ θαύματα. Auctor Io. Stauracius chartophylax Thessalonicensis. MS. bibl. Coislin. pag. 211. *Fabr.* In cod. caesar. CLXXVI. nr. 7. v. *Lambec.* IV. p. 410. sq. Plura adtulit idem in vol. I. p. 247. sq. vbi eum orat. gr. ac lat. promisit se editurum esse in Supplemento historiarum de vitis et miraculis Sctorum. *Harl.*

Ὅτε Μαξιμιανὸς ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ Θεσσαλονίκῃ. Martyrium S. Demetrii MS. in bibl. Coisliniana p. 185.

Οὐδὲν οὕτω παρασκευάζει χαίρειν. Auctor Leo imperator.

Παντὸς ἔργου τε καὶ λόγου καὶ διανοίας ἡγείσθω Θεός. Auctor Iohannes Thessalonicensis episcopus.

Πάρεστιν ἡ μνήμη Δημητρίου τοῦ μάρτυρος. Auctor Gregorius diaconus et referendarius.

Πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων. Auctor Nicolaus Cabasilas.

Didymi. Infra, Theodorae.

Diodori Tarsensis. Ὁ σοφὸς οὗτος καὶ γενναῖος διδάσκαλος. Auctor Io. Chrysostomus. Graece et latine edidit *Emericus Bigotius* ad calcem Palladii de vita Chrysostomi. Paris. 1680. 4. pag. 229.

Diomedis, medici sub Diocletiano et Maximiano passi Niceae. Ὅσον μὲν ἔχει θαύματος, 16. Augusti. Auctor Metaphraste antiquior. MS. in codice noni saeculi. Vide Bandurium p. 648. ad Antiquit. CPol.

Χθὲς ἡμᾶς ἡ πανύμνητος. Auctor Anonymus. MS. *Lambec.* VIII. p. 199. [pag. 419. nr. 41. Kollar.]

Ὁ ἅγιος μάρτυς Διομήδης. MS. *Lambec.* VIII. p. 199. seq. *Fabr.* s. p. 421. nr. 43. ed. Kollar. Est epitome martyrii. Conf. Acta SS. tom. III. Aug. p. 267. nr. 10. 11. et 12. atque p. 269. sq. est *Diomedis* martyrium, auctore *Laurentio,* monacho Rutiensi, (Raitheno) gr. ac lat. interprete *Pinio*, cum eius comment. et notis: ibid. Sept. tom. I. p. 358. sq. est *Pinii* notitia de *SS. Diomede*, *Iuliano*, *Philippo*, *Eutychiano* etc. *Harl.*

Ἐμοὶ δὲ ἀποχρήσει Διομήδην τὸν μέγαν. Maximi Planudae. *Lambec.* IV. pag. 57. [124. Kollar.]

Dionyſii Areopagitae. Ἡ μὲν πρόθεσις τῷ λόγῳ δικαία. Gregorii ſiue Georgii Cyprii, patriarchae CPol. MS. in bibl. Vaticana et Vallicellana et regis Gall. [in nouem codd. *Paris.* eſt illius vita.]

Οὐρανίαν ὄντως καὶ θείαν ἔδει. Michaelis Syngeli presbyteri Hieroſol. Exſtat graece et latine cum verſione Baſilii Millanii a [P] Lanſſelio caſtigata in editione Dionyſii Corderiana tom. II. p. 207-242. Graece prodierat ſeparatim Pariſ. 1547. 4. apud Rob. Stephanum. Citat Suidas in Διονύσιος.

Μετὰ τὴν μακαρίαν καὶ ἐνδοξοτάτην. Methodii, ſiue, vt alii, Metrodori. Graece et latine cum Petri Lanſſelii verſione, ibid. p. 242-252. Conferenda etiam vita, quam latine dat Surius ad 9. Octobr. quae incipit: *Poſt beatam ac ſalutiferam Domini noſtri Ieſu Chriſti.*

* Πάλαι μὲν ἐν τόποις ἦν τὰ τῆς πίστεως. MS. Graec. *Lambec.* VIII. p. 222. ſq. 247. 257. 262. [aa]) Bib. Coislin. pag. 210. Latine apud Lipomann. tom. VI. ad 3. Octobr. et Surium 9. Octobr. ſed graece et latine cum Balth. Corderii verſione ibid. p. 190-200. Citant vitam Dionyſii a Metaphraſte ſcriptam Graeci in concilio Florentino et ſcriptis pro eo editis, et Conſtantinus Meliteniotes de Spiritus S. proceſſione orat. 2. Vide *Hanckium* pag. 456. de ſcriptoribus hiſt. Byz. Alia in Dionyſium *Combefiſius* tom. VIII. Bibl. Concionatoriae pag. 263. ſeq.

Dominatae martyris. Vide infra, in Senatore.

[*S. Dominicae*, virginis martyris Tropaeae in Calabria, Acta gr. lat. ex cod. bibl. Ambroſianae, interprete *Io. Pinio*, cum commentar. praeuio *Conr. Ianningi*, in Act. SS. Iul. tom. II. pag. 268. ſqq. — Acta lat. ex vetuſto Breuiario eccleſiae Tropaeenſis, ib. pag. 278. ſq. *Harl.*]

Domitii, Πολλὰ τὰ τοῦ βίου τερπνά. MS. in codice noni ſaeculi. Vide Bandurium ad Antiquitates CPol. p. 647. *Fabr.* v. Act. SS. Iul. tom. II. p. 225. ſeq. *Harl.*

Domnae. Vide infra, Indi. *Fabr.* Domnae ſ. Dominae, virginis deuotae in Syria, vita auctore *Theodoreto* epiſc. in Actis SS. Mart. tom. I. p. 33. ſq. ex ed. Sirmondi. *Harl.*

Donati, epiſcopi rom. et ſociorum martyrum. Μεγάλη τῶν ἁγίων ἡ δόξα, Σαλωνιατεῖ, θεοφιλέστατε ἀδελφέ. Graece e MS. Florentino [bb]) cum verſione *Dan. Cardoni* S. I. in Actis Sanctor. ad Maii XXII. tom. 5. pag. 144. *Fabr.* De multis aliis *SS. Donatis*, partim martyribus, agitur in Act. SS. Febr. tom. III. pag. 7. ſeq. et pag. 487. Mart. tom. I.

aa) Ed. Kollar. p. 473. ſq. 528. nr. 32. p. 548. ſq. et 557. De multis aliis SS. *Dionyſiis* vid. qui citantur in cat. bibl. Bunau. l. c. pag. 715. *Harl.*

bb) *V. Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 410. nr. 6. *Harl.*

tom. I. pag. 30. April. tom. III. pag. 764. ſqq. et I. p. 251. Iun. tom. V. p. 575. Aug. tom. II. p. 188. it. de alio, p. 197. tom. III. p. 735. tom. IV. pag. 412. item de alio, p. 590. Sept. tom. I. p. 129-155. tom. III. p. 367. *Harl.*

Dorothei, abbatis, et Doſithei, eius diſcipuli, vita, auctore incerto: Ὁ μακάριος ὄντος Ἀββᾶς Δωρόθεος μονήρη βίον σὺν Θεῷ ἀσπασάμενος. *Fabr.* MS. gr. *Lambec.* IV. p. 408. et 382. nr. 14. vbi Lambec. fragmentum vitae ex cod. CLX. exſcripſit. *Harl.*

Dorothei iunioris. Οὐ παλαιοῖς ἄρα μόνον, ἀλλὰ καὶ καινοῖς διηγήμασιν ἔδει κοσμηθῆναι τὸν Πόντον. Auctor Ioannes Euchatenſium metropolita. *Fabr.* Dorothei, iunioris, ſiue in Chiliocomo, auctore monacho, eius aequali, graec. ac lat. ex cod. Vatic. interprete *Conr. Ianningo* in Act. SS. Iun. tom. I. p. 605. ſqq. *Harl.*

[Dorothei, martyris Nicomed. et ſociorum martyrium, ex Euſebii H. E. apud *Surium* d. 9. Sept. p. 100. — eorumdem martyrium, auctore anonymo, et translatio ac miracula *S. Gorgonii* cum comment. et notis *Conſtantini Suyskeni*, in Act. SS. Sept. tom. III. p. 328. ſqq. *Harl.*]

[Dorothei, epiſc. Tyri; vita *Leidae* in cod. Voſſiano. vid. cat. bibl. Leid. pag. 393. nr. 46. — *Henſchen.* comm. de eo in Act. SS. Iun. tom. I. p. 434. ſqq. et p. 591. ſqq. *Ianningi* corollar. de tribus *SS. Dorotheis*, Thebano, archimandrita et iuniore. — Ibid. p. 596. ſqq. *Ianningi* vita *Dorothei*, archimandritae, ex variis, praeſertim propriis eius ſcriptis collecta. Tum April. tom. III. p. 744. ſq. *Henſchen.* de Dorotheo aliisque martyribus Alexandrinis. — Sed *Dorothei* interdum confunduntur. vid. ſupra, vol. VII. p. 452. ſqq. de *Dorotheo*, epiſc. Tyri, inprimis not. *p* et *q*. *Harl.*]

*Dorymedontis. Vide infra, in Trophimo.

Doſae presb., et Iae virginis in Perſide ſub rege Sapore, 4. Aug. ἐν τῷ πεντηκοστῷ τρίτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Σαβωρίου. MS. *Lambec.* VIII. p. 103. *Fabr.* ſ. pag. 220. ſq. ed. Kollar. — Gr. et lat. in Actis SS. Aug. tom. I. p. 329. *Harl.*

[P] Doſithei. Vide paullo ante, Dorothei. *Fabr.* Doſithei, monachi in Palaeſtina, vita, auctore aequali anonymo, interprete *Balth. Corderio*, cum comment. *Io. Bollandi*, in Act. SS. Febr. tom. III. p. 380. ſqq. *Harl.*

Dreſtae martyrium a praeſente, ſi auctori credis, ſcriptum. Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως. Lege, Oreſtae. [vid. *Oreſtae.*]

In ſanctum Droſidem, martyrem. Οἱ φιλόπονοι τῶν ποιμένων. Io. Chryſoſtomi tom. V. Ducaei p. 885. et tom. II. edit. nouae pag. 688.

Dulae, ſanctae martyris. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅτε Σατανᾶς ὑπὸ τῶν ἀξίων αὐτοῦ εὐαγχεῖτο. Auctor incertus. Latine apud Surium 15. Iun. *Fabr.* De *S. Dula*, ancilla, martyre Nicomed. v. Act. SS. Mart. tom. III. p. 554. *Harl.*

Eleutherii senatoris sub Maximiano 4. Aug. Ἡ τῶν μαρτυρικῶν ἀγώνων δόξα. MS. *Lambec.* VIII. p. 103. *Fabr.* p. 221. nr. 9. ed. Kollar. Gr. et lat. in Act. SS. Aug. tom. I. p. 321. cum comm. et not. *Petri Boschii. Harl.*

* Eleutherii et Euanthiae matris martyrium. Αἴλιε Ἀδριανοῦ Ῥωμαίων μὲν βασιλεύοντος. Latine apud Surium 18. April. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. April. tom. II. p. 976. Exstat et graece MS. in bibl. Coisliniana p. 212. *Fabr.* — in cod. caes. multo ampliore et correctiore. Vid. *Lambec.* IV. p. 136. ibique Kollar. Acta apocrypha, ex II. codd. Reatinis in Actis SS. April. p. 528. sqq. — De aliis *Eleutheriis* in Actis SS. v. cat. bibl. Bunau. l. c. pag. 727. sq. *Harl.*

Aliud, auctore incerto martyrium Eleutherii episcopi et Anchae matris eius. Ἀδριανοῦ βασιλεύοντος ἔτους εἰκοστοῦ πρώτου.

Eliae prophetae. Καὶ νῦν ἄρα τῶν πρὸς ἡμᾶς ὑπόθεσιν. Auctor Leo imperator.

Πρότερον μὲν τῶν Ἰουδαίων. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 672.

* *Aliquando quidem duodecim tribus Israel.* Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 20. Iulii.

Ἔδει μέν. Marci hieromonachi, cod. CXLV. Barocc.

In Eliam et viduam. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς. Io. Chrysost. tom. V. Sauil. p. 646.

In Eliam et Iezabelem. Οἱ τῆς ὁμοουσίου Τριάδος κήρυκες. Io. Chrysostomi. MS. p. 196. Bibl. Coislin.

[Eliae Thesbitae, et Elisaei, discipuli eius, acta, d. 20. Iul. Inc. Καὶ εἶπεν Ἠλίας ὁ Θεσβίτης, *Florent.* in cod. Laurent. IX. nr. 10. v. *Bandini* cat. cit. I. p. 504. *Harl.*

[*Eliae* prophetae miracula. Τοσαῦτα θαύματα· et *Elisaei* miracula. — Ἰορδάνην διῆλθε, duo carmina: *Lambec,* IV. p. 15. nr. 92. ac 93. *Harl.*]

[Acta martyrii *SS. Eliae,* martyris Caesar. in Palaestina, *Ieremiae, Esaiae* et aliorum Caesareae in Palaestina, cum comment. et notis *Henschen.* in Actis SS. Febr. tom. II. pag. 865. sqq. *Harl.*]

Eliae iunioris, Heliopolitae Agarenico mucrone Damasci sublati. Οὗτος ὁ ἅγιος νεομάρτυς. Prodiit graece et lat. in lecta triade martyrum Christi pag. 155. Paris. 1666. 8. cum versione et notis Combefisii.

In Eliseum et mulierem Sunamitidem. *Ex prophetarum numero alii.* Apud Surium 14. Iun.

Ephraim Syri elogium. Κινεῖ με πρὸς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν. Auctor Gregorius Nyssenus, inter cuius scripta plus simplici vice graece et latine prodiit. tom. II. p. 1027.

° Eiusdem vita a Metaphraste scripta. Latine apud Surium 1. Febr. et in latinis Ephraimi editionibus. *Ephraim ille admirabilis.* [v. *Assemann.* prolegg. ad Ephr. Syr. p. VII. nr. 2. *Harl.*]

[°] Epimachi. Ἄρτι μὲν ἡ τῆς ἀσεβείας ἀχλύς. Graece MS. *Lambec.* tom. VIII. pag. 256, 260. 262. cc) Bibl. Coislin. p. 211. Latine apud Surium 31. Oct. et Lipomannum.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Ἐπίμαχος οὗτος ἦν ἀνήρ. MS. bibl. Coislinian. p. 186.

[Τῶν καλῶς ἀθλησάντων· ad d. 22. Maii. *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 5. plut. 9. v. *Bandin.* catal. codd. gr. Laur. I. p. 410. — Martyrium SS. *Epimachi, Alexandri* et *Amonariae,* virginis, martyrum Alexandrinorum, a *Dionysio Alexandrino* descriptum, in Surii vitis 12. Dec. p. 231. *Harl.*]

* Epiphanii episcopi Cypri. Ἐπιφάνιος γένος μὲν ἦν. Auctor profitetur se Iohannem, Epiphanii discipulum. Habetur latine apud Lipomannum tom. VI. ad 15. Maii. Surium 12. Maii. graece et latine tom. II. Operum Epiphanii pag. 318. edit. Petauianae.

Eiusdem Epiphanii. Δόξα τῷ παρέχοντι ἡμῖν τὸ ζῆν Θεῷ. Auctor traditur Polybius episcopus Rhinocurorum. Exstat graece et latine ibid. p. 353–379. *Fabr.* Vtraque haec vita *Mosquae* in cod. synod. XLI. nr. 1. et 2. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. pag. 50. ed. in 8. *Harl.*

* Epistemes martyris. Vide infra, Galactionis.

[Eremitarum in Aegypto vitae in cod. gr. Voss. v. cat. bibl. Leidens. p. 393. nr. 46. *Harl.*]

Eroditis. Supra, Capitolinae.

° Euanthiae. Vide Eleutherii.

Eudociae Samaritanae. Κατὰ τοὺς χρόνους Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως γέγονέ τις κόρη. Auctor incertus. Graece e MS. Vaticano prodiit in Actis Sanctor. ad Calendas Martii tom. I. pag. 875. et latine Petro Possino interprete p. 10.

* Eudocimi. Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 29. Iulii. *Fabr.* et in Act. SS. Iul. tom. VIII. pag. 308. sqq. *Harl.*

Eudoxii, Romuli, Zenonis et Macarii. Τραϊανοῦ τοῦ δυσσεβοῦς βασιλέως. MS. graece. *Lambec.* VIII. pag. 237. dd) Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium V. Sept.

* Euelasii. Vide Faustae.

Eugenii et Macarii fratrum 22. Febr. Πολλοὶ μὲν ἀδελφοὶ καὶ παράδοξα. MS. *Lambec.* VIII. p. 87. [p. 186. Kollar. quem vid.]

Eugenii

cc) In ed. Kollar. p. 546. sq. 557. nr. 37. vbi est fragmentum; et p. 558. *Harl.*

dd) Pag. 504. sq. nr. 10. vbi v. Kollar. not. gr. et lat. in Act. SS. d. 5. Sept. tom. II. p. 511. *Harl.*

* Eugenii et Mariae eius filiae, quae Marini nomine pro monacho vixit. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦν τις ἀνὴρ ἐν τῇ Βιθυνίᾳ. 8. Febr. MS. *Lambec.* VI. p. 305. ee) VIII. pag. 82. Latine apud Surium 8. Febr.

* Eugeniae, romanae virginis et eius parentum. Κομμόδου μετὰ Μάρκον τὸν αὐτοῦ πατέρα τὸ Ῥωμαίων σκῆπτρον ἔχοντος. Graece MS. in bibl. Coislin. p. 213. Latine apud Surium 25. Dec. et tom. V. Lipomanni. Graece etiam habuit Rosweidus. Vide *Gudii* epistolas p. 278. *Fabr.* *Matrit.* in cod. reg. XC. v. *Iriart.* l. c. p. 363. — *Paris.* in octo codd. bibl. publ. *Harl.*

[T] * Eugraphii. Vide infra, Menae.

* Eulampii et Eulampiae. Ἄρτι τῆς θεογνωσίας.. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium, 10. Octobr. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 224. 249. 258. 262. ff) Bibl. Coislin. pag. 210.

Ἔτους ἑβδόμου τῆς βασιλείας Μαξιμιανοῦ, ἡγεμονεύοντος Μαξίμου. Auctor incertus.

Euphemiae virginis martyrium d. 16. Sept. Ἐν τῇ Χαλκηδονέων πόλει ἦν ἀθροισμὸς τῶν χριστιανῶν. Πρίσκος ὁ ἀνθύπατος. Auctor incertus.

Ἐπὶ Διοκλητιανοῦ βασιλέως. MS. *Lambec.* VIII. p. 222. *Fabr.* f. pag. 471. Kollar. vbi Lambec. notat, eadem acta lat. exstare ap. Surium 16. Sept. et adtribui Symeoni Metaphr. Kollarius autem obseruat, paullo contractiora esse haec acta, quam ea, gr. et lat. in Actis SS. d. 16. Sept. tom. V. p. 266. *Harl.*

[Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ὡσεὶ ὄρθρος; *Theodori Bestae* encomium in martyrem Euphemiam, *Florentiae* in cod. Laurent. Medic. XXXIII. nr. 15. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 446. *Harl.*]

* Διοκλητιανοῦ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος Πρίσκου τε περὶ τὴν Ἀσίαν. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 16. Sept. p. 162. sqq. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 240. 289. *Fabr.* Pag. 512. nr. 18. et p. 614. nr. 9. ed. Kollar. Descriptio templi *S. Euphemiae* et eius miraculorum, ex variis apud Surium d. 16. Sept. pag. 166. seq. — *Euphemiae* vita est in decem codd. *Paris.* bibl. publ. — add. *Assemanni* Kalend. tom. V. p. 242. sq. — In Act. SS. agitur quoque Septembr. tom. I. p. 605. sqq. de martyribus Aquileiensibus, *Euphemia*, *Dorothea*,

ee) In priore Lambecii edit. erat in adpendice libri VI. sed in ed. Kollar. in cod. CCCXXXVII. nr. 7. vol. V. p. 632. sq. nec non Florent. in cod. Laurent. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 411. inc. Γέγονέ τις ἐν Βιθυνίᾳ διάγων ὀνόματι Εὐγένιος. In vol. VIII. Lambec. p. 175. vbi incipit: Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦν. In *Rosweidi* syntagmate de vitis patrum p. 393. sq. exstat Mariae (Marini) vita auctore incerto, ex contextu gr. in compendium redacta et interpolata: et ex Rosweido lat. in Act. SS. 27. Iul. tom. IV. p. 286. — Apud *Lambec.* VIII. p. 483. nr. 18. (v. infra *Eustratii.*) — *Paris.* in quatuor codd. bibl. publ. *Harl.*

ff) Ed. Kollar. p. 475. seq. 531. nr. 37. pag. 550. nr. 8. et p. 557. — *Paris.* in nouem codd. bibl. publ. *Harl.*

Dorothea, *Thecla*, *Erasma*; April. tom. II. p. 129. de *Euphemia*, *Eucapia* et secutore martyrib. Chalced. et Iul. tom. I. pag. 637. sq. de *Euphemia*, *Acacio*, *Ammonio* etc. martyr. CPolitanis. *Harl.*

Ἐκφρασιν τῆς μάρτυρος Εὐφημίας a *S. Asterio* scriptam testatur Photius in Amphilochianis, cuius locum edidit *Combefisius* tom. I. Auctarii noui p. 282. et *Montfauconus* p. 346. Bibl. Coislinianae. Ἐκφρασιν ipsam exhibet *Combefisius* tom. I. p. 207. Incipit: πρώην μὲν ὦ ἄνδρες Δημοσθένην ἔχων ἐν χερσὶ τὸν δειλόν. [lat. apud Surium ib. p. 165. sqq.]

In Euphemiae reliquiarum inuentionem. Ἥκω τὸ ἐπίταγμα φέρων. Auctor Constantinus episcopus Tii in Ponto. Latine apud Lipomannum tom. VI. et apud Surium ad XI. Iulii, pag. 164. sqq.

Euphrasiae virginis. *Imperii habenas moderante Theodosio.* Latine apud Surium 13. Mart. *Fabr.*

[Euphrasiae, virginis martyris Nicomed. acta ex Menaeis et Nicephoro in Act. SS. Ianuar. tom. II. pag. 220. sq. *Harl.*]

Euphrosyni, coqui, martyrium. Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις. Cod. CXLVII. Barocc.

Euphrosynes, virginis et sub ficto Smaragdi nomine monachi, patrisque eius Paphnutii. Ἐγένετό τις ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ μεγαλοπόλει ἀνὴρ ἔνδοξος ὀνόματι Παφνούτιος. MS. *Lambec.* IV. p. 200. sq. gg) VIII. p. 365. [p. 773. nr. 19. Koll.] cod. CXLVIII. Barocc.

* Euphrosynes Alexandrinae. Ἄρτι τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα Θεοδοσίου τοῦ παιδός. Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 25. Sept. Surium ad I. Ian. et Bollandum ad XI. Febr. cum notis, [p. 535. sqq. et alia vita, collata cum MS. gr. ibid. p. 541. sqq.] Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 244. [pag. 519. sq. Kollar.]

Alia eiusdem vita auctore incerto: Ἀγαπητοί, ἐγένετο ἐν τοῖς ἔτεσιν ἡμῶν.

Alia, itidem incerto auctore: Ἐγένετό τις ἀνὴρ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ.

* Eupli martyris. Κατὰ τοὺς καιροὺς Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Graece [?] et latine in *Cotelerii* monumentis ecclesiae gr. tom. I. p. 192. seq. duplex est narratio ex duobus diuersis codd. Latine apud Surium 12. August. hh) *Diocletiano octies et Maximiano septies Coss.* apud Baronium ad a. C. 303. n. 146. seq.

Aliud eiusdem martyrium. Τοῖς Κυρίοις ἡμῶν Διοκλητιανῷ τὸ ἔννατον. Graece et latine ibid. pag. 192. seq.

Epitome

gg) Pag. 442. sq. ed. Kollar. vita exstat in XV. codd. bibl. publ. *Paris. Harl.*

hh) Eupli, diaconi et martyris Catan. ex Surio et aliis editis ac MSSt. in *Ruinarti* Act. primor. martyr. p. 406. sqq. et cum comment. notisque Io. *Pinii* in Act. SS. Aug. tom. II. p. 721. et 710. et m. Sept. tom. I. p. 359. sq. *Pinii* notitia de *Euplo*, *Iosepho*, *Felice*. *Harl.*

Epitome eius martyrii. Ὁ ἅγιος μάρτυς Εὔπλους ἦν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς πόλεως Κατάνης, διάκονος. *Lambec.* VIII. p. 126. [pag. 268. sqq. Kollar.]

Eupraxiae virginis. Ἦν τις ἀνήρ. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. ad 18. Martii tom. II. p. 727. Latine pag. 265. incipit: *In diebus Theodosii imperatoris piissimi.*

[Eupsychii martyris, d. IX. April. canticum sacrum in eum et multos alios totius m. April. gr. in cod. caesar. XII., v. *Lambec.* VIII. p. 208. sqq. conf. Henschen. de illo in Act. SS. April. tom. I. p. 822. sqq. — et ibid. Sept. tom. III. p. 628. Stilting. de *Eupsychio*, martyre Caesar. in Cappadocia. *Harl.*]

[*Eurignii*: Paris. in cod. MCDLXVIII. (in quo vitae quinquaginta Sctorum continentur,) nr. 47. *Harl.*]

Eusebiae martyris Euchaitensis. Περὶ ταύτης γε μὲν τοι, περὶ ταύτης τῆς φιλομάρτυρος ἔγνωμεν οὐδέν τι σαφές. Auctor Ioannes Euchaitensium in Helenoponto metropolita.

*Eusebiae, quae deinde Xenem se vocauit. Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμασίας Ξένης βίος. Latine apud Surium 25. Ianuar.

[Eusebii, martyris Gazae in Palaestina, acta ex *Sozomeni* H. E. libr. V. cap. 9. lat. cum comment. notisque *Suyskenii*, in Act. SS. Sept. tom. III. pag. 256. sqq. — Mens. Maii ii) tom. VIII. p. 257. sq. *Papebrochius* de *SS. Eusebio*, *Romano*, *Meletio* et sociis, martyribus Nicomediae. — Mens. Iun. tom. IV. p. 75. sq. idem de *Eusebio*, episc. Caesariensi. — Mens. Febr. tom. II. p. 824. sq. *Eusebii*, anachoretae Asichae in Syria, vita ex Theodoreti Philotheo. *Harl.*]

[Eustachii, patriarchae CPolit. vita, per *Fabianum*, Cretensem, e graeco in latin. traducta, in *Flaminii Cornelii* eccles. Venet. antiqua monument. De cod. XL. part. 2. pag. 151. sqq. Venet. 1749. 4. *Harl.*]

Eusignii, Antiocheni. Ἰουλιανός, ὁ βασιλεὺς ἀρνησάμενος τὸν Χριστόν. 5. Aug. MS. in codice noni saeculi. Vide *Bandurium* ad antiquitates CPol. pag. 647.

Ἐπὶ τῆς ὑπατείας Ἀρβητίωνος. MS. *Lambec.* VIII. p. 103. seq. *) Auctor Eustochius diaconus. Id. pag. 113. [p. 222. 244. sq. Kollar.]

*Eustathii στρατηλάτου, Placidi antea dicti et vxoris eius Theopistes et filiorum Agapii et Theopisti. Τραϊανοῦ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος. Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 20. Sept. et Surium Nouembr. 2. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 242. kk)

Ceterum

ii) Pag. 221-248. Kollar. De his actis supposititiis v. quoque *Pin.* in Act. SS. Aug. tom. II. pag. 70. *Harl.*

kk) In ed. Kollar. quem vide, p. 515. sqq. gr. ac lat. in Act. SS. Septembr. tom. VI. p. 123. vbi vita ad fabulas relegatur. Rectius vero in codd. Vindobon. atque Menaeis *Eustathius* nominatur, quam *Eustachius* in Martyrolog. rom. d. 20. Sept. (vbi v. Baron. et in Annal. eccl. tom. II. a. 103. et 120.) et ap. Surium, qui martyr. Eustathii et sociorum perperam refert ad d. 11. Novembr. et

Ceterum diuersum ab hoc notabis, quod *Bandurius* testatur, se in codice noni saeculi reperisse ad 21. August. Bassae et filiorum eius Theogonii, (al. Θεογνίς vel Θεόγνιδος) Agapii et Pisti, quod incipit: βασιλεύοντος Μαξιμιανοῦ ἦν χρησμὸς ἄθεσμος.

Laudationem eorumdem, Niceta Paphlagone auctore, edidit graece et latine cum notis *Combefisius* in illustrium Christi martyrum lectis triumphis pag. 45. sqq. Τὸν ἀοίδιμον ἐν ἀθλοφόροις Εὐστάθιον. Paris. 1660. 8.

Ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς βασιλείας Τραϊανοῦ. *Lambec.* IV. p. 130. [p. 299. sq. Kollar.]

Ἡ ἁγία μάρτυς Βάσσα ἦν ἐπὶ Μαξιμιανοῦ βασιλέως. *Lambec.* VIII. p. 203.

Alia Eustathii et filiorum vita, scriptore, qui se coaeuum illorum profitetur. Πρόκειται μὲν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐπὶ φύσεως. Vide *Allatium* [P.] pag. 108. de Simeonibus. MS. *Lambec.* IV. p. 130. [p. 300. Koll.] V. p. 25. [p. 58. Kollar.] VIII. pag. 242. 243. 363. [p. 516. sq. p. 769. sq. Kollar.] cod. Barocc. CXLVIII. bibl. Coislin. p. 212. Graece et latine in iisdem lectis *Combefisii* martyrum triumphis pag. 1.

In Eustathium Antiochenum. Σοφός τις ἀνὴρ καὶ φιλοσοφεῖν εἰδώς. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 628. et tom. II. edit. nouae Montfauconi p. 603. *Fabr.* Monac. in cod. Bauar. XXXI. v. *Hardt* in Aretini Beytr. 1803. part. 4. p. 42. cum notis *P. Boschii* in Act. SS. Iul. tom. IV. p. 140. sqq. et pag. 130. comment. de Eustathio. Add. de hoc *Allatii* praef. ad Eustathii commentar. in Hexaëmer. Lugd. 1629. 4. — Vita *Eustathii* in quindecim codd. publ. *Paris. Harl.*

Alius Eustathius martyr sub Constantino Copronymo in Carrhis Mesopotamiae, filius Mariani patricii. Historia Miscell. XXI. 39.

Eustratii et Sociorum Auxentii, Eugenii, Mardarii et Orestae. Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 227. 312. 394. ll) Bibl. Coisliniana p. 565. Latine apud Surium 13. Dec. et apud Lipomannum. Ceterum Allatius martyrium hoc et initium illius memorans pag. 83. libro de Simeonibus, notat, auctorem illius non esse Simeonem Metaphrastem, cui illud p. 125. tribuit, sed Eusebii monachi Sebasteni, qui in extremo horum Actorum sibi illa a iuuene quodam extorta esse scribit.

apud quem Acta etc. latine exhibentur, at ab actis graecis cod. caesar. valde discrepant, monente Lambecio. *Eustathii*, *Eustratii*, *Euthymii*, *Eutocii* Ascalonitae et permultorum aliorum vitae etc. in codd. Mazarin. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 1306-1309. — *Gio. Batt. Manzini* vita di S. *Eustachio*, Martire. In Macerata, 1668. 12. — *Athanasii Kircheri* Historia Eustachio-Mariana, qua admiranda D. *Eustachii* sociorumque vita, ex variis auctoribus collecta, locus in quo eidem in monte Vulturello Christus inter cornua cerui apparuit, ecclesia b. Mariae eodem in loco a Constantino M. condita etc. in publicae lucis bonum educuntur. Romae. 1665. 4. cum figg. aen. Add. copiose de Eustathio, eius nominis scriptura eiusque vxore differentem *Assemann.* in Kalendar. etc. tom. V. p. 245. sqq. *Harl.*

ll) In edit. Kollar. p. 483. sq. 664. nr. 11. et 835. sq. nr. 23. — *Paris.* in 22. codd. bibl publ. — *Matrit.* in bibl. reg. cod. XC. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. pag. 261. sq. *Harl.*

[Eustratii, thaumaturgi, vita ex Menaeis Graecor. in Act. SS. Ianuar. tom. I. pag. 598. sq. *Harl.*]

*Euthymii abbatis, defuncti 20. Ianuar. a. C. 473. Καὶ παντὸς μὲν ἄλλȣ. Latine apud Surium 20. Ianuar. Graece et latine in Cotelerii monumentis eccles. graecae tom. I. p. 200-340. *Fabr.* Lat. eadem, interpr. *Gentiano Herueto*, cum MS. gr. collata, cum comm. notisque in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 298. sqq. *Harl.*

Eiusdem vita scripta a Cyrillo Scythopolitano. Τῷ τιμιωτάτῳ καὶ ἀληθῶς ἐναρέτῳ πατρὶ πνευματικῷ Ἀββᾷ. Epistola incipit: Πίστις προηγείσθω περὶ Εὐθυμίȣ. Vita ipsa: Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τȣ̃ Θεȣ̃. Graece et latine interpr. Iac. Loppin. in Analectis graecis per monachos Benedictinos post Cotelerii monumenta editis p. 1-99. e codice bibl. Colbertinae. Paris. 1692. [al. 1688.] 4. Compendium latine apud Bollandum 20. Ian. Confer quae de Εὐθυμιακῇ ἱστορίᾳ Mich. le Quien ad Damascen. tom. II. p. 879. vbi ex libro eius tertio quaedam afferuntur. Nec non *Tillemont.* tom. XVI. memor. p. 76. sq. *Lambecium* quidem si audias, liber primus complectebatur vitam ipsius Euthymii, secundus vitam S. Sabae, et tertius S. Iohannis Silentiarii. vide Lambecium VIII. p. 306. 173. [363. Kollar.] Sed negant id viri doctissimi Cotelerius et le Quien. [Plura leges supra ad vol. VIII. p. 345. sq. Vtraque vita in cod. Mosquens. XLI. nr. 3. et 4. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 51. ed. in 8. *Harl.*]

Euthymii, episcopi Madytensis in Thracia, thaumaturgi. Ἐπιτιμᾷν δικαίως ἡμῖν οἶμαι. Auctor Gregorius Cyprius. [v. supra, vol. VIII. p. 346. *Harl.*]

Eutychii, patriarchae CPol. Θερμὸς ὁ ζῆλος εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν. Auctor Eustathius mm), presbyter. Latine apud Surium 6. April. *Fabr.* gr. et. lat. interprete *Papebrochio*, cum comment. praeuio Henschen. in Act. SS. April. tom. I. p. 548. sqq. et graece in Adpend. p. 59. sqq. *Harl.*

[P] Stratonis, Philippi et Eutychiani 18. August. Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐν Νικομηδείᾳ ὑπῆρχον. MS. *Lambec.* VIII. p. 200. [p. 428. Kollar. quem vide, et p. 209. *Harl.*]

*Faustae, Euelasii (Εὐηλασίȣ) et Maximini martyrum Cyzic. sub Maximiano. Κατ' ἐκείνȣς τȣ̀ς καιρȣ̀ς ἦν ἡ ἁγία μάρτυς τȣ̃ Χριςȣ̃. MS. *Lambec.* VIII. p. 81. nn) Latine apud Surium 6. Febr.

Febroniae martyris. Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Διοκλητιανȣ̃ τȣ̃ Βασιλέως Ἄνθιμον τὸν ἔπαρχον. Acta haec scripsit (Θωμαῒς) Thomais, Febroniae famula, si veram nobis fabulam narrat. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 286. oo) Latine apud Surium 15. Iun.

Aliud

mm) Al. Eustratius.

nn) Pag. 173. nr. 12. Kollar. qui notat, in Act. SS. ad d. XX. Sept. tom. VI p. 140. agi de illo martyrio; sed Bollandianos male hariolatos esse, acta graece desiderari in cod. caesar. nec in hoc adscriptum esse nomen Simeonis Metaphr. *Harl.*

oo) Pag. 608. sqq. Kollar. — gr. auctore *Thomaide*, magistra Febroniae, ex cod. Vatic. cum not. et lat. in Act. SS. Iun. tom. V. p. 17. sqq. et

de

Aliud eius martyrium, auctore incerto: Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως Ἄνθιμος ἔπαρχος.

[Florae, virginis ordin. S. Ioannis Hierosol. ex MS. e scriptis Confessarii magna parte collecta, lat. reddita ab *Hug. Amadeo*, cum comment. et notis *Conr. Ianningi*, in Act. SS. Iun. tom. VI. p. 57. sqq. atque ibid. Iun. tom. II. p. 486. sq. *Papebroch*. de Flora. — *Florae* et *Mariae* virginum, vita et martyrium, ex *S. Eulogii* Memoriali, in Surii vitis SS. d. 24. Nou. pag. 520. *Harl*.]

Flori. Vide infra, Lauri.

Gabrielis archangeli. Vide archangeli.

* Galactionis martyris et Epistemes. Τῆς πρὸς τῷ Λιβάνῳ ὄρει Φοινίκης. Latine apud Surium, 5. Nou. et Lipomannum.

Alia vita eorumdem Sanctorum scripta ab Eutolmio, eorum famulo. Διήγησιν ξένην καὶ παράδοξον.

* Georgii martyris Cappadocis. Ἄρτι τοῦ τῆς εἰδωλομανίας. Graece in Actis Sanctorum tom. III. April. adpendice pag. XV.

Aliud eius martyrium. Διοκλητιανὸς ὁ Ῥωμαίων. Hoc a Georgii famulo scriptum Allatius pag. 85. de Simeonibus, ex verbis quibusdam actorum colligit, quum p. 125. martyrium eodem initio adscripto retulisset inter Acta Metaphrastae genuina, sub cuius nomine edidit etiam latine Surius ad 23. April. et ante eum Lipomannus. Graece e MS. Mediceo pp) legitur in Actis Sctor. ad calcem tomi III. p. IX. et latine *Francisco Zino* interprete ad 23. April. pag. 117. cum notis [et p. 100. sqq. Henschen. et Papebroch. de Georgio.] Lacunas e MS. Vindob. supplet *Lambecius* VIII. p. 348. [p. 735. Kollar.]

Aliud si subscriptioni fides, compositum a famulo, Pasicrate, martyrium S. Georgii: ἡ μὲν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προαιώνιος βασιλεία. Vide Allatium de Simeonibus p. 95. MS. cod. Barocc. CXLVII. qq) Latine apud Surium 23. April. e Lipomanno.

de ea p. 14. sqq. Papebrochii comm. — *Febroniae* vita gr. in quatuor codd. bibl. publ. Paris. — vita, auctore *Philotheo*, patriarcha CPolit. *Mosquae* in cod. synod. CLXV. 3. Τυραννικόν τι καὶ βίαιον ἔργον. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p 97. ed. in 8. — De SS. *Felicibus*, *Fidelibus*, *Firmis*, *Flauianis*, etc. v. Act. SS. variis locis, in cat. bibl. Bunau. l. c. p. 754. sqq. laudatis. *Harl.*

pp) V. *Bandin*. cat. codd. gr. Laurent. I. p. 495. sq. nr. 14. et de miraculo quodam Georgii, nr. 15. it. vol. II. p. 83. nr. 1. *Harl.*

qq) Atque in MS. caesar. CLI. nr. 7. tum nr. 8. alia narratio, gr. ab initio mutila. v. *Lambec.* IV. p. 290-292. Kollar. In cod. *Naniano* Venet. CCXX. sunt nouem in Georgium scripta, n. canones, troparia, lectiones et narrationes, quae die festo Georgii recitari solent. In his Andreae Cretesis laudatio, quae inc. ἥλιος μὲν ἅπασιν, et martyrium Georgii, scriptum ab eius famulo Pancratio: init. ἐγὼ Παγκράτιος καὶ δοῦλος τοῦ Γεωργίου διηγοῦμαι ἅπερ οἰκείοις ὀφθαλμοῖς ἰδών. v. cat. codd. gr. Nan. p. 412. sq. — *Paris*. in XVI. codd. bibl. publ. est vita etc. Georgii. *Harl.*

In Georgium martyrem oratio. Ἔθος τῦτο τῶν λόγοις ἀγωνιζομένων. Graece e MS. Vaticano in calce tomi III. Act. Sanctor. Aprilis pag. XXV. et latine p. 123. Auctor Gregorius Cyprius patriarcha CPol. MS. *Lambec.* VIII. p. 71. 372. [p. 150. nr. 6. Kollar. et pag. 790. sq. *Harl.*]

[P] *Alia in eumdem.* Ἀεὶ μὲν λαμπρὰ καὶ πανεύφημα. Auctor Andreas Cretensis. Exstat graece et latine, sed extrema parte mutila in *Combefisii* Andrea Cretensi p. 175-188. et in Actis Sanctor. tom. III. ad 23. April. e MS. Vaticano p. XX. Latine apud Lipomannum et Surium 23. April. Confer *Allatium* de Georgiis p. 304.

Προτρέπουσί με πρὸς εὐφημίαν τὴν γλῶσσαν. Auctor Theodorus quaestor.

Συγκαλεῖ πάλιν ἡμᾶς, ὦ φιλόχριστοι, ὁ φιλόστοργος. Arcadius episcopus Cypri. MS. in bibl. Coislin. p. 211.

Narratio miraculi S. Georgii, a praesente et vidente, si auctori fides, scripta de puero in captiuitatem abducto et liberato, cum copiarum praefectus esset Leo Phocas. Οἱ τῶν αὐτῶν δωρεῶν ἀξιωθῆναι: Graece e MSS. Vaticanis et Ambrosiano, in calce tom. III. Act. Sanctor. ad 23. April. p. XXXV. MS. *Lambec.* VIII. p. 361. [p. 765. Kollar. vbi inc. οἱ τῶν τῦ Θεῦ δωρεῶν.]

Narratio de alio miraculo eiusdem Georgii. Ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις τῦ μεγάλυ καὶ εὐσεβεστάτυ βασιλέως ἡμῶν Θεοδοσίυ. Graece e MS. Ambrosiano, ibid. pag. XXXIX. De MS. Vindobonensi pleniore vide *Lambecium* VIII. pag. 355. [p. 749. sqq. Kollar. Duae aliae narrationes mirac. Georgii in cod. cit. Naniano. *Harl.*]

Aliud miraculum de imagine eiusdem Georgii. Ibid. pag. XLV.

De visione Saraceni cuiusdam in Georgii templo. Ὁ στρατηγὸς Νικόλαος. Graece et latine ex Fr. Isidori editione, ibid. p. XLII.

In memoriam magni τροπαιοφόρυ (h. e. Georgii) tertia Paschatos die celebratam. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ. Auctor Ioannes Euchaitensium metropolita.

Ἡ μὲν τῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ προαιώνιος. Incerti. MS. bibl. Coislin. p. 196.

Ὡς εὐτυχὴς καὶ πάντα μακάριος. Auctor idem metropolita. Conferenda etiam quae de Georgio martyre exhibet *Combefisius* tom. VI. Bibliothecae Concionatoriae p. 437. seq. *Fabr.* Zachariae, incertae sedis episcopi, sermo de S. Georgio M. ex cod. in *Bern. Pezii* thesauro anecdot. tom. IV. part. 2. col. 15. sqq. — *Papebrochii* de Georgio commentar. et analecta ad eiusd. acta, de Sancti reliquiis, miraculis et patrocinio ib. p. 100. sqq. et 132. sqq. — *Io. Paschii* conflictus historic. de S. Georgio martyre, aduersus Chstph. Sandium. Wittenberg. 1685. 4. — *Conr. Dan. Frick* diss. de S. Georgio, equite et martyre. Lips. 1693. 4. — *Iac. Frid. Georgii* Anmerkungen von dem fast in aller Welt in

vnver-

vnverdiente Achtung gekommenen, vnd doch wohl niemals auf Erden gewe-ſenen heil. Georgio, in *Io. Chſtph. Coleri* Nützlich. Anmerkungen, II. Samml. nr. 4. p. 157. ſqq. Lipſ. 1735. 8. *Harl.*

Georgii Cyprii patriarchae CPol. vita ab ipſomet ſcripta, citatur ab Allatio p. 613. contra Creygthonum.

Vita Georgii Cyprii, qui fuit in Choziba. Γεώργιος τῷ μὲν γένει Κύπριος ὑπῆρχε. MS. bibl. Coislin. p. 416.

Georgii Limniotae monachi ſub Leone Iſauro, 24. Auguſt. Οὗτος ὁ [?] ὅσιος Γεώργιος. Breue martyrium ab auctore ſuppare ſcriptum, quod integrum graece dat *Lambecius* VIII. p. 213. *Fabr.* p. 450. ſqq. ed. Kollar. cuius not. conſules. — et ex hoc caeſa-reo cod. in Act. SS. Aug. tom. IV. p. 842. (872.) cum comm. et not. *Pinii.* *Harl.*

[Georgii, epiſcopi Amaſtreni, vita etc. ex MS. graec. Pariſ. cum comment. notisque *Bollandi*, in Act. SS. Febr. tom. III. p. 268. ſqq. — Ibid. m. Aug. tom. IV. pag. 771. acta *Georgii*, *Theodori* et *Leonis*, confeſſor. in inſula Samo vel Cephalenia, collectore *Petro Calotio*, cum comm. et not. *Guil. Cuperi:* et in illis actis paſſim de aliis agitur ſanctis *Georgiis*. v. cat. bibl. Bunau. l. c. pag. 772. ſeq. *Harl.*]

[De Georgio, epiſc. Mitylen. v. Papebroch. in Act. SS. April. tom. I. p. 668. — Canticum ſacrum gr. in eum, d. VII. April. in cod. caeſar. *Lambec.* VIII. p. 209. et conſ. Kollarii not. p. 207. ſq. *Harl.*]

[Geraſimi, anachoretae, ex Lycia orti, ſaec. quinto, vita, *Monac.* in cod. III. ὑφηγῶνται μὲν αἰεὶ. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen, a. 1803. part. 1. p. 16. ſq. — *Mosquae* in cod. ſynod. CXLIX. nr. 8. Τῷ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ· ἀκούσατε, ἀγαπητοὶ, ὑπακοὴν ζῶσ ἀλόγου. v. *Matthaei* Notitiam codd. gr. Mosq. p. 81. ed. in 8. De *Geraſimo*, abbate in Palaeſtina, v. Act. SS. Mart. tom. I. p. 386. ſqq. *Harl.*]

In Germanum patriarcham CPol. Ἐγκαινίζεται μὲν ἡ σκηνή. Auctor Alanus. MS. cod. Barocc. CXXXI. *Fabr.* *Monaci* in cod. Bauar. III. Τὰ τῶν ἐπ' ἀρετῇ. v. *Hardt*. l. c. pag. 20. — Henſchen. de illo Germano, in Act. SS. Maii tom. III. pag. 155. ſqq. *Harl.*

Germani Hegumeni, monaſterii Coſinitres in confiniis Thraciae fundatoris. Μέγιστον εἰς παράκλησιν βίος ὁσίων. Graece e MS. Florentino in Actis Sanctor. ad XII. Maii ad calcem tomi III. p. 7. et latine ex verſione Dan. Cardoni S. I. p. 162. [v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. II. p. 524. *Harl.*]

* Geruaſii. Vide infra, Nazarii.

[Glaphyrae, virginis Amaſeae in Ponto, vita ex actis S. Baſilei, auctore *Ioanne*, presbyt. Nicomed. in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 771. ſq. *Harl.*]

Glyceriae, ſub M. Antonino. Ἔτους πρώτου τοῦ βασιλεύοντος Ἀντωνίνου. Graece e MS. Palatino in Actis Sanctorum ad 13. Maii, in calce, tom. III. p. 12. et latine p. 189.

Latine

Latine etiam apud Surium 10. Mai. Exigua fide digna. Vide *Tillemont.* tom. II. memor. p. 311. 623. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. XLI. nr. 8. Τὰ σκῆπτρα λαχών. v. *Matthaei* notit. cit. p. 51. *Harl.*

Gordii, martyris. Νόμος ἐςὶ φύσεως. Latine apud Surium 3. Ianuar. Auctor Basilius Caesariensis. Graece et lat. inter eius opera tom. I. pag. 515. rr) Meminit Suidas in Βασίλειος.

[Gorgoniae, sororis S. Gregorii Nazianz. cuius orat. in illam exstat in cod. Bauar. CXX. vid. *Hardt.* in Aretini Beyträg. etc. 1804. part. 8. p. 23. — in Gregorii Nazianz. opp. et in *Surii* vitis SS. d. 9. Dec. p. 195. *Harl.*

Gregorii Agrigentini. Σοφὸν καὶ ἀκατάληπτον χρῆμα. 23. Nou. Auctor Marcus monachus et Hegumenus S. Sabae.

Φοβερὸν καὶ ἀκατάληπτον θαῦμα. Auctor Leontius presbyter et hegumenus monasterii S. Sabae romanae vrbis.

* Κάλλιςόν τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ καὶ δόξαν ὅσην. Citat Allatius p. 538. sq. de consensu. Latine apud Surium 23. et Lipomannum tomo V.

Οὗτος ὁ μακάριος καὶ μέγας Γρηγόριος. MS. *Lambec.* VIII. p. 2281. seq. [pag. 598. sq. Kollar. Vita in octo codd. bibl. publ. *Paris. Harl.*]

* Gregorii magnae Armeniae, et sociorum. Τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς εἰς Πάρθους διαλυθείσης. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 30. Sept. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 246. *Fabr.* Pag. 251. sq. Kollar. d. VIII. Aug. inc. Τοῦ τῆς Τριάδος ἑνὸς Χριςοῦ, et graec. ac lat. interprete *Io. Pinio,* cum eiusd. comm. notisque in Act. SS. Aug. tom. II. p. 434. Est *Gregorii, Spatharii* aliorumque martyrum CPolitan. vita. — Vita et martyrium *Gregorii,* Armen. conscr. a Simeone Metaphr. d. 30. m. Sept. gr. *Lambec.* VIII. p. 524. sq. Τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς. — auctore Agathangelo, gr. et lat. in Act. Sanctor. Septembr. tom. VIII. p. 320. — *Paris.* in decem codd. bibl. publ. — *Io. Chrysostomi* encomium Gregorii, ex armena lingua in latinam versum ab abbate *de Villefroy,* in Chrysostomi Opp. tom. XII. pag. 822. Paris. 1718. fol. — *Ant. Maria Bonucci* Istoria della vita, martirio e miracoli di S. Gregorio, arcivescovo e primate dell' Armenia. Rom. 1717. 4. *Harl.*

Gregorii Decapolitae. Ἅπαν μὲν τῶν πάντων οὐδὲν οὕτω πέφυκε. Auctore incerto. MS. Bibl. Coisliniana p. 211. in codice gr. de gestis Sanctorum Nouembris.

Gregorii, dialogi vita refertur a Photio cod. CCLII.

[In

rr) Et ed. Garnier. Opp. Basilii tom. II. p. 141. lat. in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 130. sqq. — ad codd. MSS. gr. ex Combefisii recensionibus exacta, in *Ruinart.* Act. primor martyr. p. 510. sqq. Graece in cod. caesar. *Lambec.* III. p. 295. nr. 6. vol. VIII. p. 688. nr. 3. *Harl.*

[In Gregorium Nyssenum oratio Nicetae, ἀπὸ γνώμης τὸ προοίμιον, in cod. Bauar. CXXI. v. Hardt. l. c. 1804. part. 8. p. 28. — ibid. 1804. part. 5. p. 43. Καλὴ μὲν ἐμοὶ καὶ ὀφειλομένη. — anonymi vita, Paris. in cod. DCCCXVII. nr. 4. bibl. publ. Harl.]

Gregorii, thaumaturgi. XVI. Nou. Μὴ θαυμάσῃς ὁ ἐμὸς Μυσηγέτης. Auctor Mich. Psellus ad Protosyncellum. [v. ad Allat. de Psellis §. LXVII. Harl.]

Ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστιν. Auctor Gregorius Nyssenus. MS. Lambec. VIII. p. 278. 281. ss) Latine apud Surium 3. Iul. Prodiit graece et lat. saepius inter opera Nysseni et Thaumaturgi.

[?] Ἱερὰ καὶ ὑπέρλαμπρος. Graece in Actis Sanctor. ad IX. Maii, tom. II. pag. 766. et latine pag. 448.

Gregorii, theologi tt), Nazianzeni. Ὅσα μὲν τῷ παρόντι λόγῳ. Auctor Theodorus Metochita, generalis logotheta.

Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες, Γρηγόριος ὁ πάνυ. Auctor Gregorius presbyter, Nazianzeni, ut in MS. codice notatur, discipulus. Latine ex Billii versione praemittitur graecolatinis Nazianzeni editionibus. Primus verterat sed fere barbare, post annum Christi 900. Anastasius quidam. Fabr. Plura iam adnotata sunt supra, in vol. VIII. p. 386. sq. — Gregorii carmina duo de se ipso, in cod. caesar. CI. nr. 1. et 2. p. 2. sqq. vbi v. Kollar. et Tollium in Insignibus litterar. Traiecti ad Rhen. 1696. 4. p. 4. sqq. gr. ac lat. Harl.

[Οὐχ ὅπως οὐδ' ἂν εἷς οἶμαι, Theodori Magistri orat. in Greg. Nazianz. MS. Lambec. VI. part. 1. p. 81. nr. 10. — Vita huius Gregorii est in quindecim codd. bibl. publ. Paris. Harl.]

[Gregorii Acritensis vita ex Menaeis Graecor. in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 289. sq. Harl.]

Aliam a Niceta Paphlagone scriptam addet Franciscus Louvard siue quisquis e docto monachorum Benedictinorum coetu novam Nazianzeni editionem est adornaturus.

* **Guriae**, Samonae et Abibi, et de eorum miraculo in puellam Euphemiam. Ἔτος μὲν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἀρχῆς ἑξακοσιοστὸς ἦν. Latine apud Surium 1. Nou. et apud Lipomannum.

Quomodo vester animus se habet, sacer grex. Auctor Arethas archiepisc. Caesariensis. Latine apud Surium 15. Nou. et in tom. III. Lipomanni. Τοιοῦτος μὲν δὴ καὶ ὁ μάρτυς. Cod. Barocc. CXLVII.

Ἔτους

ss) Pag. 591. sq. et 598. nr. 3. et vol. IV. p. 58. sq. — *Paris.* in cod. bibl. publ. MDXXXIX. nr. 1. — *Monac.* in cod. Bauer. CVII. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 7. p. 27. — *Mosquae* in cod. synod. XXIV. nr. 4. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 41. ed. in 8. *Harl.*

tt) Confer, quae exhibet *Combefisius* tom. VI. Bibl. Concionatoriae p. 695-632.

Ἔτας ἑξακοσιοςῦ Ἀλεξάνδρυ τῦ τῶν Μακεδόνων, ἐνάτῳ δὲ Διοκλητιανῦ. MS. Lambec. VIII. p. 275. [p. 586. sq. Koll.]

* Aliud eorumdem martyrium. Ὁ τῦ Θεῦ λόγος ἀΐδιος συνὼν τῷ Πατρί.

Miracula confessorum Samonum et Guriae, auctore incerto, qui se non diu post scripsisse profitetur. Νῦν καιρὸς εὔκαιρος μετὰ τῦ πνευματοφόρυ Δαυίδ. MS. *Lambec.* VIII. p. 176. seq. [p. 588. Koll.] 281. [597. Kollar.] Bibl. Coislin. p. 195.

[Haecaterinae. v. *Catharinae.*]

Haemorrhousae encomium ab S. Asterio scriptum memorat Nicephorus CPol. in antirrheticis, apud Combefis. tom. I. auctarii noui p. 277. 278.

Heliconidis circa a. C. 244. Λυκιανὸς καὶ Παῦλος πᾶσι τοῖς κατ' Ἀσίαν καὶ Φρυγίαν. Graece e MS. Florentino cum Dan. Cardoni versione in Actis Sanctor. ad XXVIII. Maii, tom. VI. pag. 738. Acta fabulosa. [v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 410. sq. *Harl.*]

Hermiae sub M. Aurelio. Bollandus ad 31. Mai. adde *Tillemont.* tom. II. pag. 316. et 625. *Fabr.* MS. in cod. Florent. XIV. nr. 13. plut. 9. inc. ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἐδιώκοντο. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 411. *Harl.*

[P] Hermae, Serapionis et Polyaeni. 19. Aug. ὅτε οἱ ἅγιοι μάρτυρες γεγόνασιν ἐν Ῥώμῃ. MS. *Lambec.* VIII. p. 201. *Fabr.* pag. 424. sq. Kollar. — gr. et lat. in Act. SS. Aug. tom. III. p. 547. nr. 3. et 4. ac p. 206. sqq. Stilting. *Harl.*

[Hermiae, martyr. Coman. in Cappadocia, martyrii acta, gr. ex cod. Laurent. et lat. interpr. *Hug. Bollio*, cum comment. Papebroch. in Act. SS. Maii, tom. VII. p. 423. sqq. *Harl.*]

* Hermogenis. Vide infra, Menae **).

*Hermyli et Stratonici. *Impio imperante Licinio.* Latine apud Surium 13. Ian. *Fabr.* Acta, cum gr. MSto recens collata, cum comment. praeuio in Act. SS. Ian. tom. I. p. 768. *Harl.*

[Hesperi, Zoes, Cyriaci et Theoduli, gr. et lat. ex cod. Vatic. cum comment. notisque Papebroch. in Act. SS. Maii, tom. I. p. 177. sqq. et graece, ib. pag. 739. sq. *Harl.*]

[Hesychii, thaumaturgi, in Galatia vel Bithynia, vita ex Synaxario gr. MS. gr. et lat. cum commentar. in Act. SS. Mart. tom. I. p. 456. sq. et 886. sq. *Harl.*]

* Hieronis et sociorum, qui in Melitine martyrium passi sunt. Ἱέρων τῷ γενναίῳ πατρὶς μὲν ἡ δευτέρα τῶν Καππαδόκων, πόλις δὲ Τύανα. Latine apud Surium 7. Nouembr. et Lipomannum.

Hilario-

**) Conf. MS. gr. caesar. et Lambec. atque Kollar. vol. VIII. p. 482. 659. 660. *Harl.*

Hilarionis. Τȣ̃ μακαριωτάτȣ καὶ φίλȣ θεȣ̃ Ἱλαρίωνος. Auctor incertus. Vide Tillemont. tom. VII. memor. p. 564. sqq. 572.

Ἱλαρίωνος τȣ̃ θαυμασίȣ ὁ βίος ὑπόθεσις. MS. in bibl. Coislinian. pag. 185.

* Ἐν Παλαιστίνῃ πόλις ἐστὶν οὐκ ἔλαττον ἢ πέντε καὶ τεσσαράκοντα σαδίȣς ἀπέχȣσα Γάζης. Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 21. Octobr. Graece MS. bibl. Coislin. pag. 211. *Lambec.* VIII. pag. 252. 259. 262. *Fabr.* f. pag. 539. nr. 57. p. 552. nr. 18. et p. 557. ed. Kollar. vita, auctore Hieronymo, ap. Surium d. 21. Oct. p. 319. *Harl.*

[*Hilarionis*, iunioris, hegumeni et confess. CPolitani, vitae compendium, ex MS. Synaxario Diuionensi, gr. ac lat. cum comment. et notis Papebroch. in Act. SS. Iun. tom. I. p. 758. sqq. *Harl.*]

Hippolyti. Vide infra, Laurentii. [De *Hippolytis* v. qui laudantur in cat. bibl. Bunan. l. c. p. 806. sqq. *Harl.*]

Hosii, episcopi Cordubensis, 27. Aug. Οὗτος ὁ Ὅσιος ἐπίσκοπος Κȣδȣ́βης. *Lambec.* VIII. pag. 217. *Fabr.* f. pag. 460. sq. Kollar. qui in nota addit, hanc vitam esse adhuc ineditam, et hagiographos in Act. SS. Aug. tom. V. p. 2. professos esse, se, quia nullus Latinus martyrologus Fastis sacris nomen eius intexuisset, illam quoque vitam inserere noluisse. *Harl.*

Hyacinthi, Amastrensis martyris, Agarenico mucrone sublati. Ἐπρεπεν ἄρα πολλῶν καὶ τιμίων λίθων. Auctor Nicetas Paphlago. Graece et Lat. cum versione Francisci Combefisii et notis, in Christi martyrum lecta Triade p. 1. Paris. 1666. 8. *Fabr.* — *Nicetae* laudatio Hyacinthi, graece, cum versione lat. *Franc. Combefisii*, et comment. praeuio *Guil. Cuperi*, in Act. SS. Iul. tom. IV. p. 221. sqq. *Harl.*

Hypatii, episcopi Gangrensis in Paphlagonia. 14. Nou. Ὁ πᾶσι τοῖς πέρασι τῆς γῆς γινωσκόμενος ἐκ τῶν ἄθλων καὶ τῶν θαυμάτων γενναῖος πρόμαχος τῆς εὐσεβείας Καλλίνικος. MS. *Lambec.* VIII. p. 275. [p. 585. sq. *Kollar.*]

Κατὰ τȣ̀ς καιρȣ̀ς ἐκείνȣς βασιλεύοντος Θελκιανȣ̃ ἐν τῷ Βυζαντίῳ. id. pag. 377. [p. 803. sq. Kollar.]

Ὀκνεῖν μὲν ἔδει προσβαίνειν τοῖς ὑπὲρ δύναμιν. MS. in bibl. Coisliniana pag. 185.

Ὡς γλυκεῖα τῆς παρȣ́σης ἡμέρας ἡ χάρις. MS. ibid.

[Hypatii, presbyt. monasterii Rufin. in Bithynia hegum. vita, auctore Callinicio, discipulo, gr. et lat. cum comment. notisque Papebroch. in Act. SS. Iun. tom. III. pag. 303. - 349. *Harl.*]

Iacobi Alphaei, minoris, Ἀδελφοθέῳ apostoli, et episcopi Hierosol. (a quo perperam nonnulli distingunt, ut Combefisius ad Hippolytum de XII. Apostolis) χθὲς καὶ πρώην ὁ μακαριώτατος. Auctor Nicetas Paphlago. Exstat graece et latine in auctario [P] novissimo Combefisii tom. I. pag. 372. latine tom. 27. Bibl. Patrum Lugd. pag. 400.

Οὐχ ἧττον ἡδύ τι τῷ φιλαρέτῳ. Graece MS. Lambec. VIII. p. 253. 259. sq. 262. vv) Bibl. Coislin. pag. 211. Graece et latine Combefis. pag. 519. et in Actis Sanctor. Calendis Maii tom. I. pag. 735-738. graece ex codice regis Gall. et pag. 18-34. latine etiam apud Lipomannum tom. VI. ad 23. Oct. et Surium 1. Mai.

Hesychii Hierosol. in Iacobum memorat Photius cod. CCLXXV.

Iacobi maioris, Zebedaei filii, apostoli. Πρώην μὲν ἡμᾶς. Auctor Nicetas Paphlago. Exstat latine tom. 27. Bibl. Patrum Lugd. pag. 391. Graece et latine in Auctario novissimo Combefisii tom. I. pag. 347. Vide etiam eiusdem Bibl. Concionatoriam tom. VII. pag. 396. seq. *Tillemont.* tom. I. pag. 347. seq. et de Iacobo minore pag. 405. seq.

Γλυκὴ μὲν αἴσθησις ἥδεται. Auctor Leo Centuripinus.

Iacobi, monachi eremitae. Πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ψυχωφελῶν εὐεργεσιῶν τοῖς φιλοθέοις. Auctor incertus. Latine apud Surium 28. Ian. sub Metaphrastae nomine. *Fabr.* Conf. *Lambec.* et *Kollar.* VIII. p. 642. sq. et Acta SS. Ianuar. tom. II. p. 868. sqq. et tom. II. Aug. p. 161. de alio Iacobo eremita, Amidae, in Mesopotamia. *Harl.*

[Iacobi, Gregorii et aliorum octo martyrum certamen, sub imper. Leone Isauro, propter imaginem Iesu Christi CPoli in porta aenea, in cod. caesar. ap. *Lambec.* VIII. pag. 251. seq. — gr. ac lat. in Actis SS. Aug. tom. II. pag. 434. *Harl.*]

[Iacobi, episcopi Nisiben. vita, auctore *Theodoreto*, Cyri episcopo, in eius Opp. et cum comment. notisque *Guil. Cuperi* in Act. SS. Iul. tom. IV. pag. 28. sqq. *Harl.*]

[Iacobi, anachoretae apud Graecos. Papebrochii notitia de eo ex duobus Synaxariis graecis, in Act. SS. Iun. tom. II. p. 686. — In *Assemanni* Actis martyr. oriental. pag. 122. est martyrium *Iacobi* et aliorum, ac p. 242. sqq. martyr. b. *Iacobi* etc. *Harl.*]

*Iacobi, Persae. Ἀρκαδίε τὰ Ῥωμαίων διέποντος σκῆπτρα. MS. *Lambec.* VIII. p. 284. *Fabr.* s. p. 604. nr. 9. Kollar. et *Monac.* in cod. Bauar. CLXXIX. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 12. pag. 4. — *Paris.* in tredecim codd. bibl. publ. exstat vita *Iacobi*, *Persae*. *Harl.*

Ἐν τῷ καιρῷ διωγμῷ τῷ κατὰ τῶν χριστιανῶν. Auctor incertus.

Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦν ὁ μακάριος Ἰάκωβος οἰκῶν ἐν Βηλαβῇ τῇ πόλει. Auctor itidem incertus.

Iacobus,

vv) Pag. 540. sq. 553. nr. 20. p. 557. 745. nr. 20. fin. et p. 764. nr. 8. ed. Kollar. vita in 15. codd. bibl. publ. *Paris.* *Harl.*

Iacobus, martyr cognominatus intercisus. Latine apud Surium 27. Nou. Auctor incertus. Confer Nicephorum XIV. 20.

Κατὰ τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας Θεοδοσίε τε̃ βασιλέως καὶ Ἀρκαδίε καὶ Ὀνωρίε τῶν υἱῶν αὐτε̃. Itidem incertus Auctor.

Τῆς τῶν Ῥωμαίων καταυγασθείσης. Auctor incertus.

[Iae, virginis et Dosae presbyteri martyrium in Perside sub Sapore rege: Ἐν τῷ πεντηκοςῷ τρίτῳ ἔτει. MS. *Lambec.* VIII. p. 220. sq. Gr. et lat. ex cod. Vaticano, coll. cod. caesar. in Actis SS. Aug. tom. I. p. 329. *Harl.*]

Iattesii, qui et Sozon dictus est, martyrium. Μαξιμιανε̃ ἡγεμονεύοντος τῆς Κιλικίας. Auctor incertus.

In Ieiuniorum principium. Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Leonis imper.

Ἰδὲ ἡμῖν ἡ καλὴ τε̃ χρόνε ἐπέςη περίοδος. Eiusd.

Ὡς ἡδύ τι καὶ θεῖον. Eiusdem.

Παρακαλεῖτε, φησὶν, ἱερεῖς τὸν λαόν με. Basilii Caesareensis. MS. *Lambec.* IV. p. 95. VIII. p. 231. ww) Graece et lat. tom. I. Opp. Basilii p. 333.

[P] Πρέπεσαν τῆς τῶν νηςειῶν ἀρχῆς. Anastasii Sinaitae. Graece et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. pag. 907.

[Responsum epistolare de ieiunio in honorem S. Mariae, ab initio m. Augusti vsque ad festum adsumtionis Mariae in coelum, legitime seruando: Ἐπείπερ ἡ εἰς ἐμὲ σε αἴτησις. MS. *Lambec.* VIII. p. 946. sq. vbi v. not. Kollar. *Harl.*]

[De ieiunio Sabbati etc. anonymi dissert. contra Latinos: εἰ σάρκα θεε̃. MS. *Lambec.* VIII. p. 753. nr. 6. Add. quoque de ieinnio ibid. p. 384. 738. *Harl.*]

In Ieiuniorum tertiam dominicam. Vide mox in Iesu crucis venerationem. Μεγάλη μὲν ἡ παρε̃σα ἡμέρα καὶ περιφ. Macarii Chrysocephali. MS. in bibl. Coislin. p. 181.

Πάλαι μὲν ε̃ν ἡ τε̃ Μωϋσέως ῥάβδος. Io. Xiphilini. Exstat graece et latine in tomo II. Gretseri de Cruce p. 330. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. XLVI. nr. 34. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 53. ed. in 8. qui adnotat, illam Xiphilini homiliam in cod. inscribi: Κυριακῇ τρίτῃ τῆς ἁγίας τεσσαρακοςῆς. *Harl.*

In Ieiunii vltimam et magnam hebdomadem. Διηνύσαμεν λοιπὸν τῆς νηςείας τὸν πλε̃ν. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 540.

ww) Siue p. 218. sq. nr. 12. (vbi quoque nr. 16. est *Chrysostomi* orat. de ieiunio: Πρέπεται ἡμῖν etc.) Eadem Basilii orat. est quoque in cod. CLI. nr. 4. ap. Lambec. IV. p. 286. sq. — In vol. VIII. p. 490. Kollar. In eodem vol. p. 754. seq. nr. 9. a Lambecio Basilii M. quidem et Athanasii duo fragmenta de ieiunio indicantur; Kollar. in not. p. 755. animaduertit, illa esse solius Athanasii excerpta duo ex syntagmate ad monachos. *Harl.*

I. *In Iesu Christi natiuitatem.*

[Septem Graeciae sapientum. Solonis, Platonis etc. praedictiones *de incarnatione Christi et de b. Maria*, Vindobonae, in cod. caesar. CLXIV. nr. 14. v. *Lambec.* IV. p. 369. — Ibid. in cod. XXV. nr. 2. vol. VI. part. 2. pag. 266. sq. veterum quorumdam scriptor. ethnicorum praedictiones et testimonia de *Christo* et christiana religione; de quibus manifeste suppositititiis libris v. Kollar. not. et supra vol. III. p. 277. seq. — Sanctio circa magnum et eorum omnium, quae ad Christum adtinent, vltimum mysterium, facto initio ab eius in terram descensu, eiusque reditu in coelos cum carne, quam ex intemerata sibi adsumsit virgine etc. *Florent.* in cod. Medic. XXXIII. nr. 31. plut. 9. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 456. *Harl.*]

['Εν ἔτει μγ' τῆς βασιλείας Αὐγούστου γεννᾶται καθ' ἡμᾶς, *S. Maximi* narratio breuis de Christo nato, lauacro sacro initiato, et supplicium passo, *Monac.* in cod. Bauar. XXV. v. *Hardt.* in Aretin. Beyträg. 1803. part. 3. p. 34. *Harl.*]

['Ετέχθη ὁ χριστὸς ἡμέραν ς', ὥραν ζ' τῆς νυκτός· fragmentum chronologicum de tempore natiuitatis, baptismi et mortis Christi. MS. gr. *Lambec.* III. pag. 264. nr. 11. ed. Koll. add. infra, vol. XIII. p. 806. not. *Harl.*]

Ἃ πάλαι Πατριάρχαι μὲν ὤδινον. Ioannis Chrysostomi. Edidit graece et latin. Petrus Pantinus. Antwerp. 1601. 8. Hinc in editionibus Chrysostomi graeca Savil. et graecolatinis, et noua Montfauconiana tom. II. p. 354.

Ἄῤῥητα τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας ὑπὲρ ἡμῶν. Isidori, archiepiscopi Thessalonicensis.

Εἰς βάθος οἰκτιρμῶν ἐμπεσών. Basilii Caesareensis.

Ἡ πηγὴ τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμάτων. Io. Chrysostomi. Inter spuria tom. II. edit. nouae pag. 809.

Θεοῦ ἐν σαρκὶ δοξάζομεν γέννησιν. Leonis imper.

Θεῖος ἀπόστολος ποτὲ γράφων. *Ioannis*, archiepiscopi Nicaeni epistola ad Zachariam catholicum Armeniae. Graece et latin. tom. II. Auctarii noui Combefis. pag. 298.

Καλὴ μὲν ἡ τῶν ψαλμῶν λύρα θεόπνευστος ἡ τοῦ Πνεύματος. *Procli*, patriarchae CPol. in eius orationibus graece et latine a Riccardo editis, etiam Combefisii Auctar. nouo tom. I. pag. 314.

Λαμπρὰ καὶ παράδοξος τῆς παρούσης ἑορτῆς ἡ ὑπόθεσις. Eiusd. Prodiit graece inter Procli opuscula p. 148. edente *Ger. Elmenhorstio* et additae p. 180. Meursii emendationes. Deinde graece et latine in editionibus Riccardi et Combefisii pag. 331.

Μυστήριον

Μυστήριον ξένον βλέπω. Athanasii Alex. tom. III. opp. pag. 410. cum Montfauconi versione: [v. supra, vol. VIII. p. 193. sq. et 188. nr. 22. *Harl.*] et in Chrysostomo Ducaei tom. VI. p. 413.

Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἐπιλάμψει μοι τὸ πολυπόθητον φῶς. Heliae monachi.

[P] Ὁ μὲν πνευματικός. Amphilochii, graece et lat. in Amphilochio Combefisii pag. 1.

Ὄντως ἐπεφάνη ἡμῖν ἡ τοῦ Χριστοῦ χάρις. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 851.

Ὁπόταν ἐκ χειμῶνος. Chrysost. tom. VII. Sauilianae edit. p. 400.

Ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος. Id. VII. pag. 367.

Ὁπόταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ τὰ τῶν σωμάτων στοιχεῖα. Iohannis, episcopi Euboeae. *Fabr.* Hic tamen supra, in vol. IX. p. 740. nr. 5. (vbi plura adscripsi,) eam orat. tribuit *Damasceno*. *Harl.*

Ὁ τοῦ θεοῦ προαιώνιος καὶ ἀπερίληπτος καὶ παντοκράτωρ λόγος. Gregorii Palamae, episcopi Thessalonicensis.

Οὐδ' ἂν ἐν ἥπῳ γένοιτο χεῖρον. Manuelis Palaeologi.

Παραγενομένης τοῦ Χριστοῦ ἑορτῆς. Eusebii Alex.

Παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον. Procli, patriarchae CPol. inter eius opuscula a *Ger. Elmenhorstio* edita. Lugd. Bat. 1617. 8. pag. 53. cum versione Theodori Peltani. Prodierat ante Romae: atque iterum deinde in Riccardi et Combefisii Proclo praela subiit.

Πολλαὶ καὶ διάφοροι πανηγύρεις. Procli, patriarchae CPol. Inter eius oratt. gr. et lat. editas a *Vinc. Riccardo*, et tom. I. Auctarii noui Combefis. pag. 327.

Πολλοῖς καὶ διαφόροις ὅπλοις. Timothei presbyt. Antiocheni.

[Ταύτην τὴν ἀπορίαν: *Mich. Pselli*: solutio dubitationis, a paganis circa necessitatem incarnationis Christi propositae, *Paris.* in cod. MMLXXXVIII. nr. 10. bibl. publ. *Harl.*]

Τὸν κατελθεῖν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Eusebii Alexandrini.

Χριστοῦ γέννησις ἡ μὲν οἰκεία xx). Basilii M. tom. I. p. 584. *Fabr.* vid. *Lambec.* IV. p. 260. nr. 15. *Harl.*

Χριστὸς

xx) Vtraque Basilii et Nazianzeni Homilia saepius graece et latine in Basilii et Nazianzeni Operibus prodiit. Vtraque etiam graece et latine praemissa est pluribus aliis Latinorum patrum in festum Natiuitatis Homiliis iunctim peculiari volumine editis a *Christiano Daumio*, Cygneae 1670. 8. Confer *Combefisium* T. I. Bibl. Concionatoriae Patrum.

Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε. Gregorii Naz. orat. XXXVIII. *Fabr.* *Vindobon.* in cod. caesar. LXXIX. nr. 30. cod. XXXVIII. nr. 19. et XL. nr. 8. v. *Lambec.* III. p. 445. VIII. p. 813. et 825. — *Monaci* in cod. Bauar. CXXV. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 8. p. 47. *Harl.*

[Σήμερον, ἀγαθοὶ χριστιανοὶ καὶ φιλέορτοι· in cod. caesareo CLV. nr. 10. auctorem esse Mich. Psellum, arbitratus est Io. Sambucus, adnotante *Lambec.* IV. pag. 322. *Harl.*]

[Τὸν παρόντα πανηγυρικὸν λόγον· *Nicetae*, metropolitae Heracleensis, oratio, in cod. Bauar. CXXI. v. *Hardt.* l. c. p. 24. *Harl.*]

II. *In Iesu circumcisionem.*

In circumcisionem et Simeonem. Οὐ μόνον φορεῖ σάρκα. Dubium, an Chrysostomi, cui in quibusdam codd. tribuitur. Vide *Lambecium* VIII. p. 52. seq. yy) Montfauconi edit. nouam Chrysostomi tom. II. p. 812.

In circumcisionem et S. Basilium. Σκιὰν μὲν τῶν μελλόντων. Amphilochii. Graece et latine in Amphilochio Combefisii, p. 10. In cod. *Naniano* CXXXVI. nr. 15. v. cat. codd. gr. Nan. p. 316. et supra, in vol. VIII. p. 375. nr. 2. *Harl.*]

[P] In circumcisionem: Πάντα τὰ ὑπὲρ ἡμᾶν θεανδρικῶς. Andreae Cretensis. Graece et lat. in Combefisii edit. pag. 28.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι. Manuelis Calecae.

III. *In Iesu praesentationem in templo, hypapantem siue occursum domini, et de Anna ac Simeone.*

[Εἶχε μὲν τῶν γενεθλίων πανήγυρις· *Vindobon.* in cod. caesar. XXXV. nr. 35. sub *Damasceni* nomine: num autem haec sit oratio Damasceni, nec ne, res adhuc dubia videtur *Kollario* in Supplem. I. ad Lambec. p. 263. sq. qui multus est de illo cod. et de illa oratione. Add. supra, vol. IX. p. 740. nr. 4. *Harl.*]

Ἡ μὲν ἑορτὴ λέγεται καθαρσίων. Hesychii, presbyteri Hierosol.

Ἰδοὺ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις. Germani patriarchae CPol. MS. *Lambec.* VIII. p. 52. et 387.

Μόνος ἐν ἀνθρώποις τέλειος ἄνθρωπος. Hesychii, siue vt alii, Timothei presbyteri Hierosol.

Οὐ μόνον φορεῖ σάρκα ὁ Κύριος ἡμῶν. Chrysostomi. [*Hardt* l. c. de cod. Bauar. 1805. part. 5. p. 491.] *Lambec.* IV. pag. 111. [pag. 260. nr. 16. Kollar.] VIII. pag. 73.

yy) Pag. 111. sq. nr. 4. ed. Kollar. In octo et viginti codd. bibl. publ. *Paris.* exstant de Iesu vita narrationes aut laudationes varii generis. *Harl.*

pag. 73. [p. 154. sq. Kollar. et in cod. *Taurin.* LXX. v. cat. codd. Taur. pag. 167. *Harl.*] inter spuria Chrysost. tom. II. edit. nouae p. 812.

Οὐχ ἔτω τῶν ἐρανῶν οἱ φωστῆρες ὡς τάς. Io. Chrysostomi. Bibl. Coislin. p. 181.

Ὁ τῇ φρονήσει τῶν ἐρανίων μετέωρος. Nysseni gr. lat. tom. II. p. 876. Latine apud Surium 2. Febr. *Fabr.* In cod. *Taurin.* LXX. v. cat. codd. gr. Taurin. p. 167. — *Monac.* in cod. Bauar. XXXII. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 48. qui adnotat, *Lud. Thomassinum* de festis lib. 2. cap. 11. pro supposititiis habere omnes hos sermones in occursum Domini, qui feruntur sub nominibus Methodii, Cyrilli Hierosf., Gregorii, Nazianz., Nysseni, Ambrosii, Chrysostomi et Fulgentii, quum constet, hoc festum celebrari coepisse XV. anno Iustiniani imper. — ibid. a. 1804. part. 5. p. 43. in cod. XCII. *Harl.*

Πάλαι ἱκανῶς. Methodii, Patarensis episcopi.

Πάλαι Συμεὼν ἐν ἀγκάλαις. Anastasii Antiocheni.

Πάλιν τοῖς εὐσεβέσι πανήγυρις. Io. Zonarae.

Πολλὴ μὲν λίαν ἡ σύνοδος. Cyrilli Alex. bibl. Coisliniana pag. 388.

Πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων τὴν παρθενίαν θαυμάζουσι. Amphilochii, episcopi Iconiensis. Latine apud Lipomannum tom. VII. et Surium 2. Febr. et graece cum versione *Laur. Sifanii* in tom. II. auctarii Ducaeani bibl. patrum, et cum noua versione in Amphilochio Combefisii pag. 23. *Fabr.* In cod. *Taurin.* LXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 167. — vid. plura ad vol. VIII. p. 375. nr. 3. — In cod. Bauar. CCXXI. v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 5. p. 491. *Harl.*

Προφητικῶς ἡμᾶς καὶ σήμερον. Eiusdem Amphilochii. Graece et lat. ib. p. 36.

Τὰ τῆς παρούσης ἱερᾶς πανηγύρεως. Athanasii Alex. Graece et latine in Auctario nouo Combefis. tom. I. p. 498. et tom. III. Athanas. p. 416. Sub Georgii Nicomediensis nomine MS. in bibl. Coisliniana pag. 388. [v. supra, ad vol. VIII. p. 203. nr. 5. *Harl.*]

Φαιδρὰ τῆς ἑορτῆς τὰ προπύλαια καὶ φρικτά. Macarii Chrysocephali, Philadelphiensis. MS. in bibl. Coislin. p. 181.

Φέρε ἀγαπητὲ τὸν τελευταῖον δίκαιον. Timothei presbyteri Hierosol. MS. *Lambec.* VIII. p. 74. [p. 156. nr. 8. Kollar. et in cod. Bauar. CLXXI. v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 5. p. 492. al. lib. MS. ap. Doruill. Sicul. etc. pag. 6. *Harl.*] Graece et latine cum Laur. Sifani [?] versione tom. II. auctarii Ducaeani bibl. patrum p. 844. ex edit. Colon. 1568. fol. ad calcem Theophylacti in Acta.

Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών. Cyrilli Hierosol. (in aliis Cyrilli Alex. vide *Lambec.* IV. p. 134. [p. 260. et 307. et VIII. p. 156. Koll.] VIII. p. 174.) Latine ap. Surium 2. Febr. graece et latine cum eiusdem Sifani versione in auctario Du-

caeano tom. I. pag. 621. et tom. XIII. magnae bibl. vett. patrum pag. 849. et in Cyrillo Hierosol. edit. Thomae Milles p. 318. *Fabr.* In cod. *Taurin.* LXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 167. In ed. *Touttée* tanquam incerti auctoris, qui eam sub Cyrilli nomine ediderit. — Vide supra, vol. VIII. p. 443. sqq. *Harl.*]

Χριστοῦ ἑορτὴν τιμῶμεν. Leonis imper. Graece et lat. in Auctarii noui Combefis. tom. II. p. 1639.

IV. *In Iesu baptismum*, Ἐπιφάνεια, τὰ ἅγια φῶτα.

Ἀγαπητοὶ, ἑορτάσαι θέλω, καὶ πανηγυρίσαι βούλομαι. Io. Chrysostomi. Memorat Gerh. Vossius p. 115. ad Thaumaturg.

Ἄνδρες φιλόξενοι καὶ φιλόχριστοι καὶ φιλάδελφοι. Gregorii Neocaesareensis. p. 101. edit. Gerh. Vossii. [In cod. Naniano CXXXVI. nr. 19. auct. Gregor. Thaumat. v. cat. codd. gr. Nan. p. 316.]

Ἐπειδὴ χθὲς τῆς Γενέσεως κυρίου. Auctor Eusebius Alex.

Ἡ πηγὴ τῶν εὐαγγελικῶν διδαγμάτων. Io. Chrysostomi tom. VII. Sauil. pag. 350. MS. *Lambec.* VIII. 383. [p. 814. Koll.] inter spuria tom. II. edit. nouae p. 809.

Νῦν ἡμέρα φωτογεννὴς καὶ σωτήριος. Isidori, archiepiscopi Thessalonicensis.

Νῦν γνωρίζω τὴν ἐμὴν ἀγέλην. Gregorii Nysseni. [v. supra, vol. IX. p. 115. nr. 45.]

Πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμός. Gregorii Naz. Oratio XXXIX.

[Πάλιν φῶς. Sophronii Hierosolym. in cod. citato, nr. 21. v. catal. cit. l. memor. *Harl.*]

Πάντα μὲν καλὰ καὶ καλὰ λίαν. S. Hippolyti episcopi, tom. I. Opp. pag. 261. cum mea versione.

Πρώην μὲν ἐκ παρθενικῶν λαγόνων. Leonis imp.

Χριστὸς τῷ κόσμῳ ἐπεφάνη. Procli CPolitani. Graece et latine in eius Oratt. a *Riccardo* editis et tom. I. auctarii noui Combefisiani. pag. 380.

V. *In Iesu transfigurationem.*

Λύχνος μὲν ἑωθινοῦ φωτὸς προηγούμενον. Pantaleonis diaconi CPol. Graece et lat. in Combefisii Auctario nouo tom. I. p. 1767.

Δεῦτε πανηγυρίσωμεν σήμερον. Io. Damasceni, licet codices quidam Ioanni Antiocheno tribuant. Vide editiones Damasceni Billianas graecolatinas et nouissimam

mam Michaelis le Quien [P] tom. II. p. 791. vbi legitur graece et latine. Etiam graece MS. sub Damasceni nomine in bibl. Coislin. p. 182. *Fabr.* In cod. etiam *Taurin.* LXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 166. *Harl.*

Δεῦτε φίλοι καὶ σήμερον. Ab Allatio tribuitur Proclo patriarchae CPol. et inter Procli opuscula prodiit graece et lat. edita a *Gen. Elmenhorstio* Lugd. Bat. 1617. 8. p. 81. et in *Riccardi* editione Romana, et tom. I. Auctar. noui Combefis. p. 390. Sed in codice noni saeculi, cuius pag. 647. meminit *Bandurius*, et in MS. caesareo, de quo *Lambec.* VIII. pag. 53. zz) refertur ad Chrysostomum. tom. VII. Sauil. p. 332.

Ἐκ τῆς χώρας θέρες χαρμονή. Ephraimi Syri. Exstat latine tom. VI. Lipomanni p. 164. et apud Surium ad 6. Augusti; et graece in edit. Ephraimi Oxoniensi p. 247. [et in Assemanni ed. Opp. II. p. 41. add. supra, vol. VIII. p. 229.]. Latine vertit Gerh. Vossius.

Ἐπαινοῦμεν καὶ ἡμεῖς καὶ θαυμάζομεν. Gregorii Palamae. Graece et lat. tom. II. auctar. nouiss. Combefis. p. 106. et latine tom. XXVI. Bibl. Patrum Lugd. p. 209.

Ἐπειδὴ πολλὰ περὶ κινδύνων διελέχθη. Io: Chrysostomi. *Lambec.* VIII. pag. 116. [p. 248. Koll. In *Montfauc.* ed. Opp. Chrysost. tom. VII. p. 565. *Harl.*]

Ἐπειδὴ φαιδρὰ καὶ θεία πανήγυρις. Leonis imp.

Ἠκούσας ἀρτίως ἀγαπητὲ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ λέγοντος. Io. Chrysostomi, tom. VII. Sauil. p. 339. *Lambec.* IV. p. 134. VIII. p. 117. *Fabr.* IV. pag. 307. nr. 37. Koll. vbi Chrysostomo tribuitur, et incip. Ἤκουες τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἀρτίως λέγοντος. Sed in vol. VIII. p. 249. nr. 14. sine auctoris nomine: Initium idem est, quod Fabricius significauit: atque Kollar. adnotauit, illam orationem minus recte tribui Chrysostomo, atque a Montfaucon. esse prorsus neglectam. *Harl.*

Ἥλιος ἄρτι κατὰ γῆν ἐπαφιεὶς τὰς ἀκτῖνας. *Sol in terram modo emittens radios.* Basilii Seleuciensis. Latine in tomo VI. Lipomanni pag. 157. et apud Surium ad 6. Augusti. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 116. [p. 249. Koll.] Graece et lat. in Basilii Seleuciensis Operibus, Orat. XL.

Ἥλιος ἀνίσχων τὰς οἰκείας ἀκτῖνας. Chrysost. tom. VII. Sauil. p. 345.

Ἡσαΐας ὁ προφήτης περὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Gregorii Palamae. Graece et lat. tom. II. auctarii nouiss. Combefis. pag. 112. et latine tom. XXVI. Bibl. Patrum Lugd. pag. 211.

Θεὸς Κύριος ἐπ' ὄρους ἐπέφανεν. Macarii Chrysocephali. MS. in bibl. Coisliniana pag. 181.

Hh 2 Οἱ

zz) [Pag. 112. sq. Kollar. et in cod. *Naniano* LXIII. nr. 58. v. cat. codd. gr. Nan. p. 106. *Harl.*]

Οἱ μὲν εὖ εἰδότες ἀθλεῖν. Cyrilli Alex. Latine apud Surium ad 6. Augusti, et Lipomannum tom. VI. pag. 166. b. Sub Pantaleonis diaconi CPol. nomine edidit graece et latine *Combefisius* tom. I. auctar. noui p. 1759.

Ὅσοι τῇ κενώσει τῦ λόγυ. Andreae Cretensis. Latine apud Lipomannum tom. VI. p. 159. et apud Surium ad 6. Augusti. Et graece ac lat. in Andrea Cretensi Combefisii pag. 38. [*Lambec.* VIII. p. 248. Koll. et in *Taurin.* cod. citato. *Harl.*]

[*] Ὁ φιλάνθρωπος Ἰησῦς. Anastasii archiep. Antiocheni. E MS. regio Paris. graece cum versione sua edidit *Combefisius* tom. I. Auctarii noui p. 866. Mutilam in fine supplet *Lambecius* VIII. p. 117. [p. 250. Kollar.] e MS. caesareo.

Πᾶσα μὲν σωτήριος ἑορτή. Leonis imp.

Τίς ἄν με πρὸς ὕψος τῶν Ἰησῦ μυστηρίων ἄγοι; Leonis imp.

[Ὦ φιλόχριστον ἄθροισμα καὶ φιλόθεον σύστημα. MS. *Lambec.* IV. pag. 322. nr. 9. Sambucus, notante Lambecio, hanc orationem credidit esse *Mich. Pselli. Harl.*]

Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος ὗτος. Anastasii monachi Sinaitae.

Videnda etiam, quae de hoc argumento exhibet *Combefisius* tom. VII. Bibl. Concionatoriae pag. 583-626.

VI. *In Iesu proditionem.*

Δεῦρο λοιπὸν υἱέ μυ. Eusebii Alexandrini. *Fabr.* MS. *Lambec.* V. p. 286. in cod. CCXLVIII. nr. 4. orat. II. vbi contra Fabric. animaduertit Kollar. auctorem illius non esse Eusebium Alexandrinum; sed Eusebium, Emesenum, in Phoenicia episcopum. *Harl.*

Ὥσπερ κανόνος παρατεθέντος. Leontii presbyteri CPol.

VII *In Iesu passionem.*

Ἄκυε ὐρανὲ, καὶ ὁ τῶν ἀγγέλων ἅπας κύκλος. Nic. Cabasilae.

[Δεῦτε βροτοὶ θεάσασθαι τὸν πάντων βασιλέα. *Symeonis Metaphr.* Synaxarium in crucifixionem Christi, versibus politicis. MS. *Lambec.* V. p. 45. in cod. caes. CCX. *Harl.*]

Ἥκει δὲ λοιπὸν πρὸς αὐτὴν τὴν ἀκμὴν τῶν ἄθλων ὁ λόγος. Ioannis Geometrae.

Loqui timeo et narrationem plenam horroris. Ephraimi Syri. Latine apud Surium tom. VII. ad 25. Martii.

Μέγα μὲν ὐρανὸς δημιύργημα. Athanasii Alex. tom. III Opp. pag. 447. et apud Gretserum de Cruce tom. II. pag. 400.

Μεγάλα

Μεγάλα τῆς προσευχῆς τὰ χαρίσματα. Leontii presbyteri CPol.

[Πρὸς ὑψηλοτάτην ἡμῖν ἀναδραμὼν ὁ λόγος. Georgii, archiepiscopi Nicomed., homilia in sanctam magnam Parasceuen, et in Christi crucifixionem. MS. *Lambec.* IV. pag. 43-46. vbi Kollar. adnotat, eam orat. editam esse gr. ac lat. ex cod. Parisino emendatam ad fidem Sirmondani a *Combefisio* in Auctario biblioth. vett. patrum graeco lat. tom. I. a pag. 1137. Paris. 1648. Lambecius quoque mentionem fecit oration. *Mich. Pselli*, a Fabricio paullo post memoratae: Τὸν τοῦ σταυροῦ λόγον. Add. Lambec. et Kollar. in vol. I. p. 243. sqq. vbi quoque *Pselli* orat. citata recensetur. *Harl.*]

[Τῆς χθὲς ὑποσχέσεως. Io. Chrysostomi. Edit. et in cod. *Naniano*. v. catal. codd. gr. Nan. p. 104. nr. 23. *Harl.*]

[Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν εἰργάσατο σήμερον. MS. *Lambec.* de cod. XIV. nr. 6. in comm. vol. VI. part. 1. p. 111. *Harl.*]

Σήμερον ὁ Κύριος ἡμῶν. Gregorii Mytilenaei. Edidit graece et lat. post opus de Cruce, Gretserus. [MS. *Lambec.* IV. p. 410. nr. 5. *Harl.*]

Συμφυὴς τῷ κόσμῳ καὶ σύγχρονος. Iosephi Bryennii.

Τὸν τοῦ σταυροῦ λόγον ὁ μὲν θεῖος Ἀπόστολος. Mich. Pselli.

Φοβερὰ τῆς σημερινῆς παρατάξεως τὰ μυστήρια. Procli patriarchae CPol. inter eius orationes a *Riccardo* Romae editas, et in Auctario nouo Combefis. p. 411. Gr. et lat. [Add. infra, voc. *Pascha.*]

VIII. *In crucem Iesu.*

Ἑορτὴν ἄγομεν σήμερον καὶ πανήγυριν. Eiusdem Chrysostomi. Id. pag. 483. et Chrysost. Sauilii tom. V. p. 567. [et Montfauc. ed. Opp. II. pag. 411. Sed de iis orationibus, quae Chrysostomo adtribuuntur, vid. supra, in vol. VIII. pag. 463. sqq. et p. 564. sqq. et, vbi inueniantur, facilius ibi potest inuestigari: quare breuitatis studio lectores cupidos ad illud cap. XI. ablegabo. *Harl.*]

[P] Ἐπεδήμησεν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Methodii episcopi. Gretser. tom. II. de Cruce pag. 500.

Καλῶς ἡμῖν καὶ σοφῶς. Chrysost. Sauilii tom. V. p. 898.

Μέγα μὲν οὐρανὸς δημιούργημα. Athanasii Alexandrini. Gretser. a) p. 420.

Πᾶσα ἑορτὴ καὶ πρᾶξις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ephraemi Syri. Graece et latine in *Gretseri* tom. II. de Cruce p. 472.

Hh 3 Πεπλή-

a) *Iac. Gretseri* S. I. opus de Cruce prodiit Ingolstad. 1600. 4. et 1616. fol.

Πεπλήρωται ἡμῖν λοιπόν. Sub nomine Chrysostomi edidit *Hoeschelius.* a. 1587. et *Gretser.* p. 460. et tom. V. Sauilius p. 906. Sed est potius Io. Damasceni tom. II. opp. edit. Michaelis le Quien p. 810. Exstat et latine in Bibl. Concionatoria Combefis. et inter spuria Chrysost. tom. II. nouae edit. p. 816.

Πολλάκις ἐζήτησα πρὸς ἐμαυτόν. Io. Chrysostomi. *Gretser.* p. 428. et tom. V. *Sauil.* p. 563. tom. II. edit. nouae p. 397.

Πολλοῖς καὶ διαφόροις ὅπλοις ὁ γεγυμνασμένος. Timothei presbyt. Antiocheni, apud *Gretser.* p. 408.

Σταυροῦ ἑορτὴ πρόκειται σήμερον. Iosephi archiepiscopi Thessalonicensis. Chrysost. tom. V. Sauil. p. 819.

Τί εἴπω, ἢ τί λαλήσω; Chrysostomi. *Gretser.* p. 492. et tom. VII. *Sauil.* pag. 502. et inter spuria tom. II. edit. nouae p. 820.

Τοῦτό ἐστιν ἀδελφοὶ τὸ σημεῖον. Eiusdem Chrysostomi. *Gretser.* pag. 482. et tom. VII. Sauil. p. 864. *Lambec.* IV. p. 106. [p. 247. nr. 48. Kollar.] VIII. p. 232. [pag. 492. sq. nr. 31. Kollar.]

In Crucis b) venerationem.

Ἀγαλλιάσεως καὶ εὐφροσύνης ἡμέρα. Theodori Studitae. Graece et latine apud *Gretserum* tom. II. de Cruce pag. 287.

Ἆσμα καινὸν ᾄσωμεν λαοί. Incerti. *Gretser.* pag. 190.

Ἧκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος ἡμέρα. Io. Chrysostomi. Id. pag. 270. et tom. V. Sauil. pag. 877.

Ἤρετό μέ τις πρόβλημα. Io. Zonarae.

Ἰδοὺ ἡ κλίνη Σολομῶν. Germani, patriarchae CPol. id. p. 294. graece et latine.

Καὶ οἱ ἰατροὶ μέν. Sophronii, patriarchae Hierosol. *Gretser.* pag. 283. sed latine tantum.

Πρὸ τοῦ σωτηρίου σταυροῦ. Incerti, apud *Gretser.* p. 376.

[P] Προτυπῶν καὶ προδιαγράφων ὁ μακάριος Μωϋσῆς. Philothei, patriarchae CPol. Graece et latine apud *Gretser.* p. 360. sed in codice bibl. Coislinianae pag. 402. legitur inter homilias Ioannis Calecae archiepiscop. CPol.

Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή. Iosephi, archiep. Thessalonicensis. MS. in bibl. Coislin. pag. 401.

Τί

b) *Vide Ieiuniorum Dominicam tertiam siue μεσονήστιμον*, et Combefisium tom. II. Bibl. Concionatoriae.

Τί δαὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῷ προκειμένῳ συγήσομεν θαύματι; Theophylacti, Bulgar. archiepiscopi. *Gretser.* p. 384.

Φωτίζε, φωτίζε Ἱερεσαλήμ. Germani, patriarchae CPol. Graece et latine apud *Gretserum* pag. 308.

In Crucis c) exaltationem 14. Sept. Δεομαμένη τινὰ ἡ μακαριωτάτη Ἑλένη ναῶν. Narratio Anonymi, MS. *Lambec.* VIII. p. 361. [p. 764. nr. 7. Kollar.]

Εἶπεν ὁ Κύριος, ἐδεὶς ἀναβέβηκε. Io. Calecae, patriarchae CPol. *Fabr.* MS. *Lambec.* VIII. pag. 397. sq. Edidit gr. ac lat. *Gretserus* de Cruce tom. II. col. 1363. sqq. *Harl.*

Ἐμοὶ μὲν τὸ χαριέςατον ἁπάντων καὶ μάλιςα. Macarii Chrysocephali, archiepiscopi Philadelphiensis. Graece et latine apud *Gretserum* tom. II. de Cruce p. 210. MS. in bibl. Coisliniana pag. 181.

Ἐπειδὴ τῆς πρώτης καὶ θείας. Philothei, patriarchae CPol. *Gretserus* p. 174.

Κινήσωμεν, ἀγαπητοὶ, σήμερον. Andreae Cretensis. *Gretser.* p. 108. et in Andrea Cretensi *Combefisii* p. 103. Hanc secundam partem esse orationis, quae incipit ςαυρε πανήγυριν ἄγομεν, obseruat *Lambecius* VIII. p. 288. d) et 380. [p. 309. nr. 5. Koll.]

Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τε Κυρίε ἡμῶν Ἰησε Χριςε. Callisti, patriarchae CPol. edidit *Gretserus*, graece et lat. p. 1347. sqq. [*Lambec.* IV. p. 139. nr. 4. Koll.]

Ὁρῶ σήμερον τε μεγάλε τεδε ναε. Theophanis Ceramei. Idem *Gretserus* tom. II. de Cruce p. 132. et inter homilias, a *Francisco Scorso* vtraque lingua editas, quarta.

Πάλιν ἑορτῆς μυςήριον. Germani, patriarchae CPol. *Gretser.* p. 156. *Fabr.* MS. *Lambec.* VIII. p. 822. nr. 3. qui animaduertit, illam orat. editam esse ex codd. Vatic. et bibliotheca Maximi Margunii, a *Gretsero*, in opere de cruce, tom. II. col. 1233. ed. Ingolst. et in adpendice tom. III. col. 2717. notas additas. *Harl.*

Πάλιν ὑψέται ςαυρός. Pantaleonis, presbyteri Byz. id. pag. 150. Chrysost. edit. Sauilii tom. VII. pag. 661.

Πᾶσα μὲν ἡ ἀπὸ τῶν χειρόνων. Chrysost. tom. V. Sauil. p. 823.

Πρότερον ἐν ἱερᾷ διαγόντων ἀνθρώπων ἀγαλλιάσει. Leonis imp. *Gretser.* p. 142.

Πρὸ τε σωτηρίε ςαυρε. Incerti. *Gretser.* pag. 184.

Σταυρε

c) Confer, quae congessit *Combefis.* tom. VIII. p. 125. sq. Bibl. Concionatoriae. *Fabr.* atque *Assemanus* in Kalendariis vniuersae eccl. tom. V. p. 231-238. *Harl.*

d) Pag. 612. nr. 6. Kollar. et Lambec. obseruat, *Combefisium* putasse, hanc esse alteram partem, sed eum errasse. *Harl.*

Σταυρῦ πανήγυριν ἄγομεν. Andreae Cretensis. Id. graece et latine [P]. p. 94. et latine sub Metaphrastae nomine apud Lipomannum tom. VI. et Surium ad 14. Sept. Graece et latine etiam in Andrea Cretensi Combefisii p. 96. [v. *Lambec.* VIII. p. 612. sq. et 809. nr. 5. *Harl.*]

Σταυρῦ πανήγυρις, καὶ τίς ἐ συμβτήσει; Sophronii, patriarchae Hierosol. Gretser. pag. 89.

Σταυρῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή. Iosephi, patriarchae Thessalonicensis. Idem pag. 116.

Τὸν σαυρὸν τιμῶν, ὁμολογυμένως σαυρωθέντα τιμῶ. Nicetae Paphlagonis. Graece et latine in Auctario nouissimo Combefisiano tom. I. p. 440. Latine tom. XXVII. Bibl. Patrum Lugd. pag. 424.

Τὸν τῦ σαυρῦ λόγον. Mich. Pselli. MS. cod. Barocc. CXXXI. [v. *Lambec.* IV. p. 48. sqq. paullo ante ad sect. VII. citat. *Harl.*]

Φέρε σήμερον, ὦ θεοφιλέστατον ἄθροισμα, Theophanis Cerámei, Tauromeniae episcopi. Graece et latine apud *Gretserum* tom. II. de Cruce pag. 124. et inter homilias Theophanis, a *Francisco Scorso*, Paris. 1644. fol. editas, tertia.

In Crucis e) inuentionem.

Ἐν ἔτει ἑβδόμῳ τῆς βασιλείας Κωνσαντίνυ. Incerti, apud Gretserum graece p. 450. Integriorem codicem MS. memorat *Lambecius* VIII. p. 381. [pag. 810. sq. nr. 13. Kollar.] et 393. [p. 834. nr. 19. Kollar.] quinque foliis in folio. In codice bibl. Coislinianae pag. 402. Menandro protectori tribuitur.

Ἔτυς διακοσιοσῦ τῦ Σωτῆρος Ἰησῦ Χρισῦ ζήτησις καὶ ἀνεύρεσις γέγονε. Auctoris incerti.

Ἔτυς διακοσιοσῦ τριακοσῦ τρίτυ. Incerti, Graece apud *Gretserum* p. 541-546.

Ἔτος ἤνυέτο τριακοσιοσὸν τρίτον τῦ πάθυς. Incerti apud *Gretserum* p. 526. Graece et latine. [In cod. *Taurin.* LXX. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 166. *Harl.*]

Τὴν κέλευσιν τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας (?) δεξάμενος. Alexandri monachi. Edidit *Gretserus* tom. II. de Cruce p. 1.

[Τῦ Κυρίυ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χρισῦ, praelecta historia de inuenta S. Cruce d. 14. Sept. in cod. *Naniano* LXIII. nr. 31. v. catal. codd. gr. Nanian. pag. 105. *Harl.*]

IX. *In*

e) *Combefis.* tom. VI. pag. 530. seq.

IX. *In Iesu sepulturam.*

Ἃ μὲν ἂν εἰκάσῃ τεκμήριον. Maximi Planudae. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 70. f)
Latine, *Ioach. Axonio Grauiano* interprete, tom. XXVII. bibl. patrum Lugd. pag. 486. *Fabr.* it. in Supplemento bibl. patrum Colon. a. 1622. et Morelliano. Paris. 1639. tom. I. pag. 836. *Harl.*

[P] Ἀναβάλλεται μὲν ὁ Ἰησοῦς. Theodori, Alaniae episcopi.

Ἐπαινετὸς καὶ οὗτος τῆς ἐκκλησίας ὁ νόμος. Gregorii, episcopi Antiochen. MS. Graece bibl. Coislin. p. 182. [*Mosquae*, in cod. Synod. part. 2. nr. 30. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. in 8. pag. 20. — *Venet.* in cod. Naniano LXIII. nr. 25. v. catal. codd. gr. Nanian, p. 104. *Harl.*] Graece et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. pag. 837.

Σάββατον μὲν ἐστι σήμερον. Germani, patriarchae CPol. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 1469. Graece et lat.

Τί τοῦτο; σήμερον σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῇ. Epiphanii Cyprii. tom. II. p. 159. Confer, Sabbato magno. *Fabr.* *Mosquae* in cod. Synod. cit. nr. 22. v. *Matthaei* l. c. pag. 19. — in cod. *Naniano* cit. nr. 24. vid. cat. mem. p. 104. — *Monaci* in cod. Bauar. CCXXI. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1805. part. 4. p. 383. — Sermo anonymi de sepultura Domini in cod. *Barocc.* CXXXI. sed initium orationis non additum est in catal. MSSt. Angliae etc. tom. I. p. 15. *Harl.*

[Ἑκάστην ἡμέραν ἀφ' ἑσπέρας, ex *Seueri*, episc. Antiocheni, operibus fragmentum, de triduana Christi sepultura, quomodo ea intelligenda et supputanda sit, in cod. caesar. XL. nr. 14. v. *Lambec.* VIII. p. 827. qui adnotat, idem fragm. exstare inter *S. Anastasii Sinaitae* quaestiones et responsion. sacras, et esse ibi in edit. Gretser. responsum 152. *Harl.*]

Ὦ φρικτοῦ μυστηρίου πάσῃ τῇ κτίσει. Leonis imp. Graece et lat. in Auctario nouo Combefis. tom. I. p. 1675.

X. *In Iesu resurrectionem.*

Ἀναστάσεως ἡμέρα. Greg. Nazianzeni orat. XLI.

Ἀνάστασις τοῦ ἐμοῦ Ἰησοῦ καὶ Θεοῦ. Leonis imp. Graece et lat. in Auctario nouo Combefis. tom. I. p. 1691.

Ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὁ Κύριος. Eusebii Alex. [Chrysostomo tribuitur in cod. Mosquensi. v. *Matthaei* notit. cit. p. 20. nr. 75. *Harl.*]

Ἀπεθέ-

f) In sepulturam Christi et S. Mariae planctum funebrem orat. *Max. Planudae* in cod. caesar. v. *Lambec.* IV. p. 128. sq. Kollar. et vol. VIII. p. 148. sq. *Harl.*

Ἀποθέμεθα τῆς νηστείας τὸ φορτίον. Io. Chrysostom. tom. V. Sauil. pag. 581. et tom. II. edit. nouae p. 437.

Εἰ ταῖς Ἀγγέλων ἐνῆν. Athanasii Alex. graece et lat. in *Combefisii* Auctario Nou. tom. I. pag. 531. et in Athanasio Montfauconi tom. III. p. 455.

Εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος. Io. Chrysostomi, tom. V. Sauil. p. 916. MS. *Lambec.* VIII. p. 364. *Fabr.* In edit. Montfauc. tom. VIII. p. 250. est catecheticus breuis sermo in *Pascha*, et dubium, an sit *Chrysostomi.* — In cod. caesar. XL. nr. 12. est dubia Chrysostomi orat. in mulieres, ad sepulcrum Christi vnguenta adferentes, et quod nulla inter euangelistas sit discrepantia circa resurrectionem Christi: cuius principium: Φέρε δὴ περὶ τῆς τῶν εὐαγγελιστῶν ἱστορίας. v. *Lambec.* VIII. p. 826. *Harl.*

Εἴ τις Πατριαρχῶν εὐλογία. Nysseni tom. II. pag. 814. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bauar. CVII. v. *Hardt* in Aretini Beytr. etc. 1804. part. 4. pag. 23. conf. supra, vol. IX. p. 115. sq. *Harl.*

[Ἐπαινετὸς καὶ οὗτός ἐστιν· Gregorii Antioch. orat. in Christum tertia die resurgentem et Ioseph., in cod. *Vindob.* apud *Lambec.* IV. p. 308. nr. 39. In aliis codd. (vti in sect. IX. paullo ante vidimus,) citatur in sepulturam et resurrection. Domini ac Ioseph. *Harl.*]

Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι. Nazianzen. orat. XLII.

Εὔκαιρον καὶ πανηγυρικόν. Leontii, presbyteri CPol. [vid. *Matthaei* l. c. nr. 24.]

Εὐλογητὸς ὁ Θεός, εὐφημήσωμεν. Nysseni tom. II. p. 869. [v. supra, vol. IX. pag. 116. nr. 50.]

Ἡ μὲν ἀληθινὴ τοῦ σαββάτου κατάπαυσις. Id. pag. 866.

Καθὼς ἐνεχώρει, διασαφήσωμεν. Ioannis Thessalonicensis de consonantia euangelistarum. Graece et lat. tom. I. auctarii noui Combefis. pag. 791. [*Taurin.* in cod. LXX. v. cat. codd. gr. Taur. I. pag. 165. sq.]

Λαμπρὰ μὲν ἡ τοῦ Πάσχα πανήγυρις. Procli, patriarchae CPol. Graece et latine inter eius orationes a *Riccardo* Romae, et *Combefisio* tom. I. Auctarii noui editas p. 427.

Μεγάλη τῆς ἡμέρας ἡ δύναμις. Macarii Chrysocephali.

[?] Νικάτω καὶ λόγων εὐπορίαν. Procli, CPolitani patriarchae, post Riccardum edidit Combefis. pag. 422.

Οἱ μὲν ἄλλοι Εὐαγγελισταί. Eiusd. Riccard. et p. 431. Combefis.

Οἱ πάντες τῶν ἀνθρώπων φιλέορτοι. Nysseni bibl. Coislin. pag. 182. [*Monac.* in cod. cit. v. *Hardt* l. c. p. 24.]

Ὁ Κύ-

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ. Ioannis, metropolitae Euchaitarum.

Πάντες μὲν, ἀγαπητοί. Hesychii, presb. Hierosol. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 743. Graece et lat. in Nysseni operibus tom. II. p. 832. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. V. part. 2. nr. 23. tribuitur Gregorio Nyss. v. *Matthaei* notitiam codd. gr. Mosq. p. 20. cui videtur esse farrago ex variis catenis et commentariis in euangelia. In cod. *Monac.* cit. teste *Hardtio* l. c. p. 24. — vid. supra, vol. IX. pag. 116. nr. 47. *Harl.*

Περὶ δογμάτων ἡμῖν ἔμπροσθεν. Chrysost. tom. II. edit. nouae p. 422.

Σύμβολα τῆς δεσποτικῆς ἀναστάσεως. Leontii, presb. CPol.

Σφόδρα μοι καὶ νῦν. Chrysost. tom. VII. Sauil. p. 500. [*Lambec.* IV. pag. 164. nr. 18.]

Τῆς παρούσης ἡμέρας τὰ εὐαγγέλια. Macarii Chrysocephali.

Φαιδρὰ τοιγαροῦν τοῦ τριημέρου τάφου τὰ ἄνθη. Procli patriarchae CPol. Edidit Riccardus et pag. 416. Combefis.

Χαρᾶς ὑπόθεσις ἡ παροῦσα ὑπόθεσις. Macarii Chrysocephali.

Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. Athanasii Alex. tom. I. Auctarii noui Combef. idem p. 539. et tom. III. Athanasii edit. Montfauconi p. 458. *Fabr.* *Mosquae* in cod. cit. nr. 28. v. *Matthaei* l. mem. p. 20. *Harl.*

[Ὁ τῇ Φρονήσει τῶν οὐρανίων μετέωρος. Gregorii Nysseni or. de occursu Domini, deipara et Simeone Iusto. v. *Lambec.* VIII. p. 155. nr. 5. et supra, vol. IX. pag. 117. *Harl.*]

[Πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων. Amphilochii orat. in occursum (εἰς τὴν ὑπαπαντὴν) Christi, Mariae purificationem et Simeonem Iustum. *Lambec.* VIII. pag. 155. nr. 6. et pag. 815. nr. 22. *Harl.*]

[Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών· Cyrilli archiep. Hierosolymit. orat. eiusdem argumenti. *Lambec.* IV. p. 307. nr. 36, et VIII. p. 155. nr. 7. *Harl.*]

Etiam Nili λόγους β' ἐς Πάσχα, memorat Photius cod. CCLXXVI.

XI. *In Iesu adsumtionem, quae Cappadocibus ἡ ἐπισωζομένη* g).

Αἱ χάριτες μὲν ἐπὶ τῶν πρότερον χρόνων. Auctor Nicolaus Cabasilas.

Ἐπειδὴ χάριτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Auctor Eusebius Alexandrinus. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. V. teste *Matthaei* in notit. codd. gr. Mosquens. pag. 21. ed. in 8. inc.

g) Vide Caugii Glossar. et Montfauconi Bibl. Coislin. pag. 182.

inc. nr. 42. Ἐπειδὴ χάριτι θεῦ et tribuitur Chrysostomo: ibid. eiusd. or. in eumdem festum diem: Φαιδρὰ μὲν πᾶσα ἑορτή. tum ib. nr. 39. et 40. Athanasii Alex. in eumdem festum diem duae oratt. 1) ἡ μὲν τῆς ἀναστάσεως· 2) ὐκ οἶδα, ποίᾳ χρήσομαι γλώττῃ. *Harl.*

Εὐλογητὸς ὁ θεός. Εὔκαιρον σήμερον. Io. Chrysostomi, tom. VI. Ducaei p. 378.

Ἡ μὲν τῆς ἀναστάσεως μνήμη. Athanasii Alex. Graece et latin. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 554. et tom. III. Athanasii edit. Montfauconianae p. 551. Alii tribuunt Basilio Seleuciensi; Caesariensi codex bibl. Coislinianae p. 182. [vid. supra, vol. VIII. p. 204. nr. 14. *Harl.*]

Καὶ ὅτε τῦ ςαυρῦ μνείαν. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 595. et edit. noue Montfauconianae tom. II. pag. 447.

Τῇ μὲν ἀναςάσει τὸ θνητὸν κατεπόθη. Leonis imp. Graece et lat. in *Combefisii* Auctario nouo tom. I. pag. 1711.

Τρία παράδοξα θαύματα. Io. Chrysostomi tom. VI. Ducaei p. 375.

[P] Φαιδρὰ μὲν πᾶσα ἑορτή. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 970. *Fabr. Venet.* in cod. Naniano LXIII. nr. 43. v. cat. codd. gr. Nan. p. 106. *Harl.*

Φαιδρόν μοι τὸ τῆς ἐκκλησίας θέατρον. Chrysostomi tom. VII. Sauil. p. 426. [spuria. v. *Lambec.* VIII. p. 835. nr. 22. *Harl.*]

Φέρε μοι νῦν τὺς ἱερατικύς. Diadochi, episcopi Photices Epiri.

Ὡς γλυκὺς συνέμπορος. Greg. Nysseni tom. II. p. 873. *Fabr.* In cod. *Monac.* v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 7. p. 24. add. supra vol. IX. p. 216. nr. 52. Est quoque in *Hoeschel.* collectione etc. p. 204. *Harl.*

Nili λόγυς τρεῖς εἰς τὴν ἀνάληψιν memorat Photius Cod. CCLXXVI.

XII. *In Iesu aduentum secundum.*

Ἀδελφοί μυ φιλόχριςοι, ἀκύσατε. Ephraimi Syri. Exstat graece in edit. Oxon. p. 247. [v. supra, vol. VIII. p. 227. 228. et 229. ac 230. bis.]

Ἀγαπητοὶ, μηδὲν προτιμησώμεθα. Eiusdem, ibid. p. 455.

Ἐνόμιζον μεγάλα τινὰ καὶ ὑπερφυῆ. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 782.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τῦ Κυρίυ. Eusebii Alexandrini.

Πῶς ἐγὼ ὁ ἐλάχιςος; Ephraimi Syri, edit. graecae Oxon. p. 359.

Plura

Plura Combefisius tomo I. Bibliothecae Patrum Concionatoriae, sed ut in opere illo solet, latine tantum.

XIII. *In Iesu imaginem.*

In Christi imaginem ad Abgarum, Edessae regem, missam, *Οὐκ ἄρα μόνος ἀκατάληπτος ἦν.* Constantini Porphyrogeniti. Vide Volum. VI, huius Bibl. p. 490. [h]) Latine exstat in tomo sexto Lipomanni pag. 190. seq. atque inde apud Surium ad 16. Augusti. Graece et latine in *Combefisii* fasciculo rerum CPol.

Παράδοξος ἡ πανήγυρις. Gregorii archidiaconi et referendarii magnae ecclesiae. Vide Allatium de Simeonibus p. 105.

De miraculo imaginis Christi in puteo ad magnam ecclesiam Cpol.

Δεσποτικῶν καὶ παραδόξων θαυμάτων. MS. *Lambec.* VIII. pag. 350. [i]) Auctor incertus.

Οὐδὲν οὕτως εὐφραίνειν οἶδεν. Auctor incertus. Graece et lat. tom. II. auctarii Noui Combefis. pag. 647.

[Ἐν τῷ τεμένῳ τῆς ἁγίας. in cod. *Monac.* CXXVI. v. *Hardt* in Aretini Beyträg. etc. 1805. nr. 5. pag. 528. — Ibidem est narratio de Christi imagine in veteri Roma. inc. Καλὸν τοίνυν καὶ ἥδιστον. Ibid. p. 530. in eodem cod. alia exstat narratio de eodem imaginis in puteo facto miraculo, et de patricio Christique amante notario. inc. Καλὸν τοίνυν καὶ πάνυ. *Harl.*]

In Imaginem in Chalcopratis. Δεσποτικῶν θαυμάτων ἀνάμνησις πάρεστι σήμερον. Auctor incertus. Graece et lat. tom. II. Auctarii noui Combefis. pag. 611. [MS. *Bauar.* v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 9. p. 45. *Harl.*]

h) Vol. VIII. pag. 6. nr. 6. edit. nostrae. conf. *Lambec.* VIII. p. 410. sqq. et 417. sqq. Add. *Lambec.* VIII. p. 692-713. de cod. caes. XXXIX. nr. 13. anonymi comment. de imagine S. Mariae, quam S. *Germanus*, patriarcha CPolit. in itinere suo Hierosolymitano ex eius archetypa imagine, non manu facta, columnae templi — viuis coloribus diuinitus impressa, curauit in tabula quadam depingi, quaeque, — mari imposita, CPoli Romam transnatans, peruenit ad papam, Gregorium tertium et postea remigrauit CPolin, ideoque ibi in templo Chalcopratiano collocata, et Ῥωμαία, siue Romana cognominata est. Finito prooemio, quod Lambec. graece euulgauit, incipit ipsa narratio: Ἄρτι ἦν ὁ δι' ἡμᾶς ἐξ οὐρανοῦ καταβὰς Θεὸς etc. Longiorem deinde locum de ea imagine, atque de imagine, a *Luca* euangelista picta, excerpsit ipsamque historiolam vberius persequutus est. Pag. 709. sq. illustrat Constantini Porphyrogen. locum de *imagine Christi Edessena* non manu facta. — *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 59. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 456. — In cod. *Taurin.* CIV. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 194. *Matthaei* notit. MSS. Mosquens. pag. 26. nr. II. de cod. IX. *Harl.*

i) Pag. 417. sq. nr. 40. Kollar. cuius notam *B.* conferes, et pag. 739. sqq. nr. 12. ibique Kollar. *Harl.*

[r] Imaginis Christi Berytensis a. C. 765. Ἄρατε τοὺς ὀφθαλμούς. Athanasii tom. III. Opp. p. 344. iunioris. *Fabr.* Conf. *Lambec.* I. p. 224. sqq. vbi incip. Ἀκούσατε πνευματικοί μου πατέρες καὶ ἀδελφοί. (Id principium est ap. *Lambec.* VIII. pag. 739. nr. 11. in cod. XXXII.) Lambec. autem, multus de illa historiola, docet, auctorem narrationis non esse Athanasium, archiepisc. Alexandrinum, vti in tribus diuersis codd. caesar. item a Surio in vitis Sctor. tom. VI. d. 9. Nou. et in duplici edit. Athanasii Commelin. illi adtributa est, sed alium, multo recentiorem, circ. a. Chr. 766. Add. *Lambec.*, inprimis longam *Kollarii*, contra *Oudin.* de scriptor. eccles. I. p. 355. §. 17. etc. disputantis notam, vol. III. p. 253. sqq. — Tum *Lambec.* IV. de cod. CXVI. nr. 2. p. 154. sqq. vbi initium est narrationis: Ἄρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν. Kollarius vero p. 155. sqq. in longa nota agit 1) de loco ac tempore, quo miraculum, de quo controuertitur, contigisse memoratur; tum 2) de auctore, per quem litteris mandatum, (quem Magnum Athanasium fuisse opinatur,) denique 3) de huius auctoritate miraculique fide. — Dein *Lambec.* VIII. p. 690. sq. nr. 12. cod. XXXI. vbi inc. εἰ καὶ τῇ παιδείᾳ ἄμοιρος καὶ ἀμέτοχος. supra, vol. VIII. p. 200. sq. nr. 68. *Harl.*

In imaginem translatam a Germano, patriarcha CPol. Τοῦ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ. MS. Coislin. p. 414.

* Ignatii τοῦ θεοφόρου Antiocheni. Ἄρτι Τραϊανοῦ τὰ τῆς Ῥωμαίων βασιλείας. Latine apud Surium et cum notis apud *Bollandum* 1. Febr. graece MS. in bibl. Coislin. p. 213. [*Matriti* in cod. reg. XC. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 362. *Monac.* in cod. Bauar. CXXXII. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 9. pag. 18. *Harl.*] Graece et latine in Patribus Apostolicis Cotelerii. Vide et Combefisii Bibl. Concionatoriam tom. VI. pag. 168. seq. [vita Ignatii *Paris.* in XII. codd. *Harl.*]

Οἱ πολυτελεῖς καὶ φιλότιμοι. Io. Chrysostomi, tom. V. Sauil. p. 498. et tom. II. edit. nouae Montfauconianae pag. 592. [MS. *Lambec.* IV. p. 133. nr. 6. *Monac.* v. *Hardt.* 1803. part. 4. p. 41. *Harl.*]

Antiquiora acta incipiunt: Ἄρτι διαδεξαμένου. Haec latine edidit in Ignatiana appendice Vsserius. Graece et latine Ruinartus ac deinde alii, vt dixi lib. 5. cap. 1 [vol. VII. p. 38. sq. nou. edit.]

Ignatii, CPol. patriarchae, vita scripta a Niceta Paphlagone. Πάντων μὲν ἁγίων τοὺς βίους. Ex Matthaei Raderi edit. Ingolstad. 1614. 4. Exstat graece et lat. tom. III. Concilior. Binii edit. 1618. parte 2. pag. 692-724. tom. VIII. Labbei pag. 1180. tom. V. Harduin. pag. 943.

Eiusdem Encomium a Michaele monacho presb. et Syncello. Ὁ νέος οὗτος καὶ μέγας θεοφόρος Ἰγνάτιος. Id. *Bin.* p. 725. *Labb.* pag 1259. *Harduin.* pag. 1010.

In imaginum restitutionem Dominica Ὀρθοδοξίας. Τίς ὁ ἦχος τῶν ἑορταζόντων; Macarii Chrysocephali. MS. in bibl. Coislin. p. 181.

Τȣ̃ Βασιλέως Θεοφίλȣ. Auctor incertus. Graece et lat. tom. II. Auctarii noui Combefis. p. 716. MS. *Lambec.* IV. pag. 171. [p. 292. sq. Kollar.] VIII. pag. 349. seq. [p. 738. sq. Kollar. In cod. *Naniano* LXIII. nr. 32. saltem idem initium in cod., quod a Fabricio indicatur. Nescio igitur, quomodo *Mingarellius* in catal. codd. gr. Nanian. pag. 105. scribere potuerit, eam narrationem non memorari a Fabricio. Idem tamen Mingarell. adnotat, scriptam esse ab auctore, qui vixerat tempore Ioannis, patriarchae CPolitani, iconomachi. *Harl.*]

Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σȣ Κύριε. Germani, patriarchae CPol. Graece et lat. in tomo II. Gretseri, de Cruce p. 549.

* Indae, Domnae et viginti millium martyrum Nicomediae. Ἄρτι Μαξιμιανȣ̃ δεύτερον ἔτος ἄγοντος ἐν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ. Latine apud Surium, tom. VI. 26. Dec. et tom. V. Lipomanni, d. 28. Ianuar. Graece MS. in bibl. Coisliniana pag. 213. *Fabr.* *Matriti* in cod. regio XC. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 363. qui adnotat, in cat. MSS. Sfort. apud Montfauc. in bibl. bibliothecar. MSSt. vol. I. p. 702. et in *Antonii Augustini* bibliothecae MS. gr. cod. CXXIII. pro numero *viginti millium* occurrere solummodo *duorum millium.* — *Monaci* in cod. Bauar. CXXXII. sic indicatur apud *Hardt.* Aretini Beytr. 1804. part. 9. pag. 19. Martyrium XX. millium (*δισμυρίων*) et sancti Indi et Domnae, Glyceriae, et Theophili, Dorothei et sociorum: atque cel. *Hardt* miratur, voc. *δισμυρίων* apud alios verti duorum millium. *Harl.*

[Innae, Rhemae et Pinae, discipulorum Andreae apostoli, martyrium, *Paris.* in cod. MCDLXXXVIII. nr. 9. bibl. publ. *Harl.*]

Innocentium martyrum Bethleemiticorum. Πάλιν ὁ τάλας ἐγὼ τὸν νȣ̃ν. Auctor Ioannes monachus et presbyter Euboeae.

Πάλιν ὁ γέρων ἐγὼ πρὸς τὸν λόγον ἄγομαι. Basilii Seleuciensis. Latine apud Surium 28. Dec. Lipomannum tom. V. Gr. et lat. XXXVII. inter homilias Basilii Seleuc.

[P] Τίς Θεὸς πλὴν τȣ̃ Θεȣ̃ ἡμῶν. Cyri Germani CPol.

In Incorporeos (Angelos). καὶ πάλιν τῷ Θείῳ Δαβὶδ περὶ ἡμῶν. Georgii Hagiopolitae.

Ioachim et Annae, parentum S. Mariae. Ἦν χθὲς Θεοτόκȣ γενεθλιακὴ πανήγυρις. Auctor Cosmas, vestitor. *Fabr.*

[Ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος. Ioannis, monachi et presbyteri Euboeae oratio in S. Ioachimum et S. Annam et in natiuitatem b. Mariae, *Vindobon.* in cod. caesar. CCX. nr. 18. v. *Lambec.* V. p. 51. sqq. (qui citat locum ex *Hippolyti Maraccii*, Lucensis, bibliotheca Mariana, ordine alphabetico, Romae 1648. 8.) et vol. VIII. p. 821. nr. 1. de cod. XL. adde infra, *Mariae*, et quidem in eius conceptionem. *Harl.*]

Ioannae in puteo. Ἦν τις γυνή. Cod. CXLVIII. Barocc. Infra, Ioannis.

Ioannis.

Ioannici. Τὰ ψυχωφελῆ καὶ θεάρεστα τῶν ἁγίων πατέρων ἀνδραγαθήματα. MS. *Lambec.* tom. VIII. p. 266. Auctor Sabas monachus. Ex Vita Ioannicii MS. loca multa graece producit Cangius in adpendice Glossarii graeci et notis ad Zonaram.

* Τὴν πρὸς ἀρετὴν ὁδὸν φέρουσαν τραχεῖαν εἶναι. Latine apud Surium 4. Nou. et Lipomannum.

* In Ioannem [k]) apostolum et euangelistam. Ὅτι μὴ πολὺ τῶν Ἀγγέλων ἀφέστηκεν ἄνθρωπος. Latine apud Surium 27. Dec. Graece vero MS. *Lambec.* VIII. p. 244. [p. 520. sq. Kollar.] et latine ad calcem Oecumenii in epistolas, et Arethae in Apocalypsin. Paris. 1631. fol. Graece ad calcem commentariorum Oecumenii, excusorum Veronae 1532. fol.

Ἀποστολικὴν ἐπιδημίαν εὐφημῆσαι. Auctor Macarius Chrysocephalus, archiepiscop. Philadelphiensis. MS. in bibl. Coislin. p. 181.

Ἀπόστολος ὁ τὴν φαιδρὰν ταύτην συγκροτήσας πανήγυριν. Auctor Procopius chartophylax.

Βασιλεύοντες τῶν Ἰουδαίων Ἀγρίππα. Narratio apocrypha MS. *Lambec.* VIII. p. 375. [p. 396. Kollar.] *Nessel.* V. p. 175. n. 4.

Ἐζήτησαν οὖν οἱ παρόντες τὴν αἰτίαν. Narratio apocrypha graeco-barbara incerti de actis et visionibus, quas vidit Ioannes apostolus, quum primum Christus Petro et apostolo adparuit. MS. *Lambec.* VIII. p. 361. [p. 764. sq. Kollar.] *Nessel.* V. p. 127. n. 8.

Εὐαγγελιστῇ. Θεολόγῳ προσήκει ὁ αἶνος. Auctor Nicephorus Blemmidas. *Fabr.* * *Monac.* in cod. Bauar. CCXXV. v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 5. p. 515. *Harl.*

[Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν Κύριον. MS. *Lambec.* IV. pag. 298. nr. 26. quam quidem narrationem apocrypham in libris aliis scriptis et editis perperam adtribui *S. Prochoro*, Ioannis discipulo; graece autem et lat. exstare inter orthodoxographa SS. patrum monumenta, Basil. 1569. fol. p. 85. et latine in tomo VII. Magnae biblioth. veterum patrum, Paris. 1654. col. 108. sed vtrobique discrepare ab hoc cod. caesareo, monet Lambec. Add. eumdem p. 359. nr. 16. et supra in hoc vol. §. XVII. de historia christiana *Ren. Laur. de la Barre. H.*]

[Οἱ πρὸς τοὺς ἄθλους. Simeonis logothetae or. in translationem S. Ioannis theologi. *Monac.* in cod. CCXXVI. v. *Hardt* l. c. pag. 527. sq. *Harl.*]

Ὁ τὸν μέγαν τῆς βροντῆς γόνον προτρεπόμενος. Inter incerta ab Allatio reiicitur pag. 123. de Simeonibus: sed auctor est Nicetas Paphlago. Exstat latine tom. XXVII. bibl. patrum Lugd. p. 393. Graece et latine in *Combefisii* Auctario nouiss. tom. I. pag. 354.

Πάλιν

k) Vide Tillemont. tom. I. memor. pag. 358. 370. seq.

Πάλιν ὁ ἡμέτερος Ἰωάννης. Chryfoft. tom. VII. Sauil. p. 344.

Σαλπίσατε, φησὶν, ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγος. Prochori diaconi [?] apocrypha de Ioanne euangelifta narratio, cuius pars graece et latine prodiit in Orthodoxographis a. 1569. integrior longe in bibliothecis patrum latine tom. II. edit. Lugd. pag. 46-67.

Ioannis baptiftae [1]) et prodromi fiue praecurforis.

Ἀλλ' ἔμοιγε τοῖς σοῖς ἐπιβαλεῖν ἐγκωμίοις. Auctor Theodulus abbas.

Ἀρχὴ τῷ κόσμῳ χαρᾶς τὰ πρὸς τὸν Ζαχαρίαν. Georgii Nicomedienfis. MS. *Lambec.* VIII. p. 222. *Fabr.* pag. 472. fq. ed. Kollar. qui in not. *A.* docet, *Allatium* de Simeonum fcriptis, pag. 83. ed. Parif. 1664. eam orationem tribuiffe Leoni VI. Sapienti, fidem codd. Vaticanor. fequutum. *Harl.*

Δίδε ἡμῖν ἡ φωνὴ τε λόγε φωνήν. Auctor Sophronius, archiepifcopus Hierofol.

Ἐν γεννητοῖς γυναικῶν ἐδεὶς Ἰωάννε μείζων. Auctor Antipater, epifcopus Boftrenfis. Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 24. Iunii. *Fabr.* MS. *Lambec.* V. p. 42. nr. 1. cod. CCIX. ed. Kollar. qui addit, eam orat. etiam latine verfam, a Combefifio in Biblioth. concionatoria effe vulgatam. *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 6. plut. 9. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 445. *Harl.*

Ἦχος σάλπιγγος, λύρα πνευματική. Auctor Chryfippus, presbyter Hierofol.

Λύει κἀμοὶ τὴν γλῶσσαν ὁ Βαπτιςής. Auctor incertus tom. I. Auctarii noui Combefif. p. 1371. Graece et lat. *Fabr.* MS. *Lambec.* V. p. 42. nr. 2. in quo cod. illa oratio tribuitur *Mich. Pfello. Harl.*

Hiftoria apocrypha de Iohanne baptifta. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις γεννηθέντος τε Ἰωάννε. MS. bibl. Coislinianae p. 413.

Ἰωάννε τε βαπτιςε πανήγυριν ἄγομεν. Io. Chryfoftom. tom. II. edit. nouae inter fpuria p. 805. Primum ediderat Hoefchelius 1587. 8.

Οἱ ἀνθηρότατοι λειμῶνες. Ioanne Chryfoftomo, vt fert infcriptio, auctore edidit graece et latine Pantinus Antwerp. 1601. 8.

* *Ioannem baptiftam magnum illud decus orbis terrarum, laudare defiderare quidem licet omnibus, vt pro dignitate autem laudet.* Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 29. Aug. *Fabr.* Graece *Venet.* in cod. Naniano CLXXXVIII. nr. 12. inc. Ἰωάννην τὸ μέγα κλέος τῆς οἰκεμένης. v. cat. codd. gr. Nan. p. 295. Ille

1) Confer, quae exhibet *Combefifius* tom. VII. Bibl. Concionatoriae pag. 52. feq. et 90. feq. et quae de Iohannis baptiftae capite et eius reliquiis *Tillemont.* tom. I. memor. pag. 108. feq. 519. feq.

Ille cod. continet *Officia ecclesiastica* pro omnibus festiuitatibus S. Ioan. bapt. cum a *Nicolao Malaxo* composita, tum ex aliis deprompta, nr. 1-13. — *Taurini* in cod. CIV. de natiuitate, vita et morte S. Ioannis bapt. et de inuentione eius capitis. Idem est principium. v. cat. codd. gr. Taur. p. 194. — Pariter *Florentiae* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 42. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 457. — *Mosquae* in cod. synod. IX. nr. 12. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. pag. 26. ed. in 8. et in bibl. *Bodlei.* nr. 290. cat. codd. Angliae etc. s. cod. CXI. nr. 4. Cromwell. *Harl.*

Hesychii presbyt. Hierosol. in conceptionem Prodromi, MS. in bibl. Coislin. p. 196. initio mutila.

In Iohannis baptistae conceptionem. Μωϋσῆς ὁ μέγας ὁ τοῦ θεοῦ. Io. Chrysostomi, tom. V. Sauil. p. 831. et inter spuria tom. II. edit. nouae pag. 793.

[Ἀρχὴ τῷ κόσμῳ. MS. *Lambec.* VIII. p. 472. ibique Kollar. *Harl.*]

Πολλοὶ μὲν ἤδη πολλάκις. Auctor Leontius, presb. CPolitanus.

Vita et obitus Ioannis baptistae. 29. August. Πληρωθέντων ἐτῶν πεντακισχιλίων. *Lambec.* VIII. p. 219. [p. 465. nr. 75. ed. Kollar.]

Τὴν τῆς πανηγύρεως χάριν. Pantaleonis diaconi CPol. tom. II. Auctarii [P] Ducaeani p. 442. Graece et lat. et tom. XII. Bibl. patrum Paris. 1644. 1654. p. 686.

In Ioannis baptistae natalem.

Ἀηδόνι τινὶ πολυφώνῳ. Auctor Theodorus Studita. Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 24. Iunii. *Fabr.* [In cod. *Naniano* cit. nr. 10. gr. — *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 4. plut. 9. v. *Bandin.* l. c. I. p. 445. Ibid. nr. 5. 6. et 7. reperiuntur oratt. in idem argumentum. *Harl.*]

[Φαιδρὰ καὶ ὑπερλάμπουσα, Leontii monachi.

Ἐν γεννητοῖς γυναικῶν, Antipatri, episc. Bostrorum; (vti paullo ante notauimus.)

Οὐδὲν τοῖς δεσποτικοῖς ἀνυπότακτον ὅροις. Ioannis Chrysostomi. Edit. inter opp. eius, Paris. tom. II. p. 790. — *Paris.* in viginti codd. bibl. publ. Ioannis Bapt. vita fataque. *Harl.*]

Ἀρχὴ τῷ κόσμῳ. Auctor Leo imperator.

Εἰ μὲν ὁ τοῦ λόγου κήρυξ καὶ πρόδρομος. Auctor Theodorus Daphnopates, licet in codice Vaticano MLXXIV. vt Allatius notat, referatur ad Theodoritum Cyri episcopum, atque in auctario operum Theodoriti Garneriano prodierit graece et latine.

Εὔκαιρος

Εὔκαιρος ἡμῖν ἑορτῆς. Chrysostomi, tom. VII. Sauil. pag. 989. Latine apud Surium 24. Iunii. *Fabr.* *Venet.* in cod. Naniano cit. nr. 9. et in cod. Vindobon. caesar. ap. *Lambec.* VIII. p. 837. nr. 28.-Kollar. *Harl.*

Benedictus Deus. Ecce enim rebus ipsis ostensae sunt salutationes Iohannis. Io. Chrysostomi. Latine apud Surium 24. Maii.

Ἰωάννῃ τῇ φωνῇ τοῦ λόγου τοὺς λόγους. Auctor Macarius Chrysocephalus. MS. in bibl. Coislinian. p. 181.

Χῶραν μὲν ἀποχερσωθεῖσαν. Athanasii Alex. tom. III. opp. p. 387. cum Montfauconi versione. [In cod. *Taurin.* CCCXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 400.]

In Ioannis decollationem 29. August. Ὥσπερ τις ἀνὴρ φιλέρημος. Anatolii, episcopi Thessalonicensis, notante Allatio. At Chrysostomo m) tom. VII. Sauil. p. 549. [ed. nou. tom. VIII. p. 39.] tribuitur, et in codice noni saeculi, de quo *Bandurius* pag. 649. ad Antiquitates CPol. Chrysostomi sermonem de hoc argumento memorat Photius cod. CCLXXIV. [In cod. *Naniano* CLXXXVIII. nr. 11. v. cat. codd. gr. Nan. p. 394. seq. — In cod. *Laurent.* XXXIII. nr. 43. v. *Bandin.* l. c. p. 457. *Harl.*]

Ἔτι μου τῇ μνήμῃ τὰ Βαπτιστοῦ κρατεῖ. Eiusdem Anatolii.

Ἔτους τεσσαρακοστοῦ δευτέρου τῆς βασιλείας Αὐγούστου. Auctor se profitetur Euripum, Iohannis baptistae discipulum. Confer Tillemont. tom. I. memor. pag. 518. edit. Paris.

Iterum furit Herodias. Ioannis Chrysostomi. Latine apud Surium 29. Augusti, et in tom. VI. Lipomanni p. 203. b. Πάλιν Ἡρωδιὰς μαίνεται. tom. VII. Savil. p. 745. *Fabr.* s. ed. nou. vol. VIII. p. 1. inter spurias Chrysost. oratt. — In cod. *Laurent.* cit. nr. 44. v. *Bandin.* l. c. pag. 457. — In cod. *Taurin.* CCCXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 400. — Ibid. est homilia *Ioannis Ceramei*, in ed. Paris. 1644. p. 418. quae incipit: Καλῶς ἐφήρμοσεν ἡ τάξις. ibid. versus in Ioannem, quos gr. et lat. vulgauit editor cat. Taurin. p. 400. sq. *Harl.*

Λύει κἀμοὶ τὴν γλῶσσαν ὁ Βαπτιστής. Mich. Pselli. MS. *Lambec.* VIII. pag. 218. seq. [p. 463. sq. Kollar.] V. p. 18. [p. 42. Kollar. nr. 2. *Harl.*]

Ὁ λόγος τῆς ἀληθείας φέρει μέν τινα καὶ τοῖς καταγγ. Io. Chrysostomi ex commentar. in Matthaeum. Bibl. Coislinian. p. 183.

[Πάλιν ἑορτὴ, ἀδελφοὶ, καὶ πάλιν πανήγυρις. Callisti, patriarchae CPolit. orat. inedita in cod. caesar. CXI. nr. 14. v. *Lambec.* IV. p. 138. sq. *Harl.*]

Πάλιν ἡμᾶς ἡ μεγαλόφωνος φωνή. Anatolii, Thessalonic.

m) Sub Chrysostomi nomine primus edidit *Hoeschelius* a. 1587. 8.

[P] Πάλιν Ἰωάννης ὁ μέγας ὁ πρόδρομος. Macarii Chrysocephali. MS. in bibl. Coislinian. pag. 181.

Πηδᾷ καὶ γῆρας ὡς τὰ πολλά. Andreae Cretensis. MS. graece *Lambec.* VIII. p. 218. [p. 463. Kollar. in cod. *Barocc.* CCXXXIV. fin.] Latine in tom. VI. Lipomanni p. 205. b. et apud Surium 29. Augusti, at graece et lat. in Auctario nouo Combefis. tom. I. p. 1327.

Τὴν τῆς Ἡρωδιάδος ὄρχησιν. Basilii Seleuciensis p. 160. edit. Commelin. 1596. 8. MS. *Lambec.* VIII. p. 219. [pag. 464. Kollar.]

Τίς δώσει λαβίδι προφητικῇ διεστομῶσθαι. Leonis imper. Alia collegit *Combefisius* tom. VII. Bibl. Concionatoriae pag. 780 - 818.

Hesychii sophistae Byz. in Ioannem baptistam sermo desideratur in codice Coislin. pag. 183.

In Iohannis descensum ad Inferos ⁿ). Ἀναγκαῖον ἐστὶ πάλιν σήμερον. Auctor Eusebius Alexandrinus. *Fabr.* Auctorem huius homiliae, spuriae forsan, esse Eusebium *Emesenum*, non, *Alexandrinum*, monet *Kollar.* ad Lambec. V. pag. 286. de cod. caesar. CCXLVIII. in quo, nr. 4. est illius orat. cum duabus aliis, gr. Inscriptio autem orat. de descensu Ioannis ad inferos et praedicatione aduentus Christi, est: Περὶ τῆς παρουσίας Ἰωάννου ἐν τῷ ᾅδῃ. *Harl.*

In capitis Iohannis inuentionem in vrbe Emesena °) a. C. 453. 24. Febr. Μοναχοὶ δύο ἐκ τῆς ἑώας. Marcelli archimandritae. MS. *Lambec.* VIII. p. 89. ᵖ) Latine vertit Dionysius Exiguus.

[Σήμερον ἀδελφοί, κάμνοι ἡ ἁγία τοῦ θεοῦ ἐκκλησία· in cod. *Naniano* CLXII. nr. 2. v. catal. codd. gr. Nan. p. 362. *Harl.*]

De

n) Titulus sermonis est: περὶ τῆς παρουσίας Ἰωάννου εἰς τὸν ᾅδην. Crediderunt enim aliqui, Iohannem Christi praecursorem fuisse etiam apud inferos. Vide *Allatium* de libris eccles. Graecor, pag. 303. seq.

o) Vide *Sozom.* VIII. 21.

p) Pag. 188. seqq. Kollar. vbi Lambec. multus est de illo Marcello, de ipsa historiola et de controuersia inter ecclesiam CPolitanam atque Emesenam de possessione vera capitis Ioannis baptistae: Kollarius autem in not. ad pag 195. animaduertit, *Carol. du Fresne*, *Dominum du Cange* singularem, gallice scriptum, librum de capite S. Ioannis baptistae edidisse in gratiam patriae suae Ambianensis, iam pridem illo gloriantis, exacteque discussisse, quidquid de eo scripserunt cum veteres, tum recentiores auctores, atque in primis de triplici illius inuentione; ibidem agi de aliis eiusdem Sancti reliquiis, et ad calcem poni opuscula aliquot gr. desumta ex Vindobon. ex Parisina reg. Mazarinianaque bibliothecis: illoque du Fresne opere vsos esse Hagiographos Antwerp. ad d. XXIV. Iun. tom. IV. et pag. 716. exegesin cod. Vindob. ex edit. Paris. du Fresne, coll. cum quibusdam MSSt. cum versione Dionysii Exigui reddidisse. Est etiam narratio de inuentione capitis Ioannis in cod. Laurent. cit. nr. 42. sub finem: teste *Bandin.* l. c. pag. 457. — In cod. *Barocc.* CCXXXIV. (multorum SStorum vitas continente,) in quo illa narratio adscribitur Simeoni Metaphrastae. Taurini in cod. reg. CIV. *Harl.*

* De tribus inuentoribus capitis S. Ioannis baptistae. Πάλιν ἡμῖν ὁ Θεῖος ὑφέστηκε Πρόδρομος. *Fabr.* In catal. codd. gr. *Taurin.* pag. 400. ita indicatur pars cod. CCCXX. *Fol.* 411. pag. 2. *mensis Februar. d. XXIV. Macarii, Ierosolymorum praefecti, sermo de inuentione capitis praecursoris, cuius initium:* Πάλιν ἡμῖν ὁ Θεῖος ὑφέστηκε πρόδρομος etc. *Harl.*

In Iohannis manum, adlatam Antiochia. Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερὸς τοῦ Χριστοῦ ἐπεδήμησε πρόδρομος. Theodori Daphnopatae. Latine sine auctoris nomine apud Lipomannum tom. VI. p. 211. et Surium 29. Augusti. *Fabr.* In cod. *Naniano* CLXXXVIII. nr. 13. v. cat. codd. Nan. gr. p. 395. — *Vindob.* in cod. caesar. CXI. nr. 4. in quo haec orat. *Theodoro Daphnopatae* adsignatur. MS. *Lambec.* IV. pag. 132. et Kollar. adnotat, eamdem, tametsi priori maiorique sui parte nullius aut exiguae sit fidei, esse latine repetitam ab Henschenio in Actis SS. ad d. XXIV. Iun. tom. IV. p. 739. sqq. — In cod. *Taurin.* CCCXX. tribuitur illa *S. Ioanni Damasceno*, at perperam, iudice editore cat. codd. gr. Taurin. p. 400. Add. supra, vol. IX. p. 733. *Harl.*

Iohannis Acatii, (qui male Aratzius apud Allatium p. 123. de Simeonum scriptis,) Οὗτος ὁ Πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὥρματο μὲν ἀπὸ τῆς Κωνσταντίνου. Auctor incertus. Citatur ab Allatio ad Acropolitam pag. 201. 202.

Alia eiusdem vita. Τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω. Auctor incertus.

Ioannis Calybetae, sub Theodosio iuniore. Βίον καλὸν, ἀδελφοί μου, βούλομαι διηγήσασθαι. Auctor incertus, qui se synchronum profitetur. In alio codice incipit: Βίον καὶ ἅγιον καὶ ἀμίαντον καὶ ἐνάρετον ἀνδρὸς δικαίου βούλομαι διηγήσασθαι. MS. *Lambec.* VIII. p. 228. 395. [p. 486. sq. et 837. Kollar.] Latine ex cod. gr. a card. Sirleto versa, apud Surium 15. Ianuar. sub Metaphrastae nomine. [et in Act. SS. d. 15. Ianuar. tom. I. p. 1035. sqq.] Βίον καλὸν καὶ ἐνάρετον καὶ ἄμωμον. MS. in bibl. Coislin. p. 196. *Fabr.* In septem codd. bibl. publ. *Paris.* — In cod. *Naniano* LIX. nr. 6. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 67. *Harl.*

[t] *Res est sane tyrannica parentum amor* latine ex graeco codice Vaticano apud Bollandum 15. Ianuar. tom. I. pag. 1029. sqq. cum commentar. confer *Tillemont* tom. XVI. pag. 57. seq.

Ioannis Chrysostomi. Vide supra, Chrysostomi. [v. Act. SS. Sept. tom. III. ad d. 14.]

Ioannis Climaci. Vide paullo post, Ioannis Sinaitae.

Ioannis Damasceni. Τοῖς τετηρηκόσι τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἀρρύπωτον. Auctor Ioannes, patriarcha Hierosol. Graece et latine in noua Damasceni editione et apud Henschenium 6. Maii. Graece MS. bibl. Coislin. pag. 212. Latine ex Billii versione apud Surium 6. Maii. [conf. supra, vol. IX. p. 686. sq. *Harl.*]

Τῷ Ἰωάννῃ τὸν λόγον τῷ ἐκ Δαμασκοῦ τὰ ἐγκώμια. Auctor Constantinus Acropolita logotheta. Apud Henschenium tom. II. Maii pag. 731.

* Ioannis Eleemonis, patriarchae Alex. Τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀναγράπτως τίθεσθαι πράξεις. Bibl. Coisliniana p. 584. Latine Gentiano Herueto interprete apud Surium et cum notis apud Bollandum ad 23. Ianuar. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 337. [p. 714. nr. 15. Koll. *Monac.* in cod. Bauar. CCXIX. v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 4. p. 580. — *Mosquae* in cod. synod. V. nr. 29. ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος. inc. ὁ μέγας Ἰωάννης τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. v. *Matthaei* notit. codd. MSS. Mosq. p. 18. ed. in 8. siue p. 6. in fol. *Harl.*

Ex vita eius scripta a Leontio, Neapoleos Cypri episcopo, narratio de Petro publicano. *Lambec.* IV. p. 104. [p. 243. sq. Koll.] et VIII. p. 231. sq. [p. 492. Koll. *August.* Vindel. v. *Reiseri* indic. MSS. Aug. p. 2. *Harl.*]

Eiusdem Vitae Paralipomena, a Leontio episcopo Neapolitano Cypriorum insulae. Ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστιν ἡμῶν. MS. *Lambec.* VIII. p. 271. [p. 576. sq. Koll.] Latina Anastasii Bibliothecarii versio in Rosweidi Vitis Patrum et apud Bollandum tom. II. Ianuar. pag. 495. sqq.

Ioannis Eleemonis Vita auctore incerto: Οἱ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ σπουδαίους ἄνδρας ἐγκωμιάζοντες. Allatio de Simeonibus p. 123. hic Iohannes per errorem calami dicitur Imperator.

Ioannis Eleemosynarii vitam, a Metaphraste scriptam, graece habuit Rosweidus. Vide Gudii epistolas pag. 278. Citatur etiam ab Allatio de purgatorio p. 73.

Iohannis Gothi episcopi vita. Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ Ἰωάννης ἐπίσκοπος ἦν Γοτθίας. Auctor incertus. *Fabr.* Graece ex cod. Vatic. et lat. cum comment. notisque *Conr. Ianningi,* in Actis SS. Iun. tom. V. p. 184. sqq. Ioan. episc. in Act. SS. Octobr. tom. I. ad d. 2. mens. eiusd. *Harl.*

Ioannis, episcopi et hesychastae, abbatis Laurae S. Sabae vita, auctore incerto: Πρῶτον, τίθημι τῷ λόγῳ τὸν Ἀββᾶν Ἰωάννην. Latine in tom. VI. Lippomanni, ad 13. Maii et apud Surium 13. Mai. sub nomine Cyrilli, Scythopolitani. *Fabr.* Acta martyrii SS. *Ioannis,* martyris in Laura S. Sabae, *Sergii, Patricii, Cosmae* etc. gr. et lat. ex MS. Seguierii, auctore *Stephano,* monacho Sabaita, cum commentar. et notis in Actis SS. Mart. tom. III. p. 166. sqq. ac graece, ib. in adpend. p. 2-14. *Harl.*

Ioannis martyris. Vide supra, Cyri.

Iohannis monachi, qui se in puteum iniecerat. Ἦν τις γυνὴ φιλόχριστος ὀνόματι Ἰουλία. Auctor incertus. Exstat graece e MS. Vaticano [P] ad calcem tom. III. Act. Sanctor. ad 30. Martii pag. 43. et latine pag. 832. ex versione Sirleti.

De Iohanne Moscho narratio, praemissa eius prato spiritali a nescio quo. Συνεγράφη ἡ βίβλος αὕτη. Tom. II. auctarii Ducaei p. 1053.

* Ioannis propter Christum pauperis. Τυραννικόν τι χρῆμα τεκόντων στοργή. Supra, Ioannis Calybetae. [Exstat in viginti quatuor codd. bibl. publ. *Paris.* *Harl.*]

Ioannis

Ioannis scholastici, abbatis, *Sinaitae*, qui vulgo Climacus: Τὸ μὲν τίς ἡ ἐνεγκαμένη τὸν γεννάδα. Auctor Daniel, monachus Rhaithenus. Latine apud Lipomannum tom. II. p. 401. et Surium 30. Mart. Graece et lat. ante Io. Climacum Matthaei Raderi. Paris. 1631. fol. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. CXLVI. nr. 1. inc. τὸ μὲν, τίς ἡ etc. et dicitur βίος ἐν ἐπιτομῇ. Sequitur nr. 2. Δανιὴλ μοναχȢ ταπεινȢ ῥαιθȢ εἰς τὸν βίον τȢ κυρίȢ Ἰωάννȣ σχολαστικȢ. inc. Ἰωάννης Ἰωάννῃ χαίρειν· ἀπεδεξάμην. Eadem duo opuscula sunt in cod. *Bauar.* XXV. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1803. part. 3. pag. 41. Prius est quoque in cod. XIV. *Bauar.* et sub finem paullo longius, quam in editione, atque in fine legitur nomen auctoris, *Danielis Rhaiteni.* v. *Hardt.* l. c. a. 1804. part. 8. pag. 12. sq. *Harl.*

Breuis de Ioanne Climaco narratio Anonymi. Ἐλθόντος ποτὲ τȢ Ἀββᾶ. Graece et lat., in Climaco Raderi.

Epitome vitae eius in Menaeis 30. Mart. ἔτος ἑκκαίδεκα χρόνων ὑπάρχων. ibid.

[Ioannis Silentiarii, ex episc. Colon. in Armenia, monachi in Palaest. vita, auctore Cyrillo, monacho, ap. Surium d. 13. Maii, p. 188. — ex MS. Vatic. gr. et lat. cum comment. notisque Henschenii in Actis SS. Maii tom. III. pag. 232. sqq. et graece ibid. in adpend. p. 16. sqq. *Harl.*]

[Ioannis, Theb. abbatis MS. in vitis Eremitarum in Aegypto, in cod. Vossiano. v. cat. bibl. *Leidens.* pag. 393. nr. 46. *Harl.*]

[Ioannis, Epirotae, martyris CPolitani, acta, ex quadam Anthologia graeca eruta a *Matth. Radero*, cum comment. notisque Papebrochii, in Actis SS. April. tom. II. p. 609. sqq. — Permulti alii *Ioannes* declarati fuerunt sancti, de quibus passim agitur in Act. SS. et loca indicantur in cat. bibl. Bunau. cit. p. 818–825. *Harl.*]

Ioannis theologi, Vide supra, Ioannis apostoli.

* Ioannis, Xenophontis F. Infra, in Xenophonte.

* Ioannitii. Vide supra, Ioannicii.

Iobi. Ἄγε δὴ καὶ σήμερον, φίλε, γνησιώτερον τȢ γενναιοτάτȢ Ἰώβ. Auctor Leontius presbyter CPol.

Εὔκαιρον ἐν τῷ παρόντι τὸν ἀήττητον Ἰώβ. Auctor idem Leontius.

Ὥσπερ οἱ κατὰ γῆν βασιλεύοντες. Basilii Seleuciensis.

Io. Chrysostomi sermones IV. in Iobum:

Ἧκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος. tom. V. Sauil. pag. 877.

Τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων. id. p. 953.

Φέρε

Φέρε καὶ ἡμεῖς ἀψώμεθα. id. pag. 956.

Πανταχοῦ μὲν καὶ ἐπὶ πάντων. id. pag. 963.

Eiusdem de patientia Iobi, *βούλεσθε προσθῶμεν,* tom. VI. Ducaei pag. 710. [v. indic. homiliar. Io. Chrysost. in vol. VIII. p. 470. sqq. Edd. p. 568. etc. *Harl.*]

In Ionam, Danielem et tres priores. *Φαιδρὰ σήμερον ἡμῖν ἡ πανήγυρις.* Io. Chrysostomi. tom. VI. Sauil. p. 824. et tom. II. edit. nouae Montfauconianae pag. 309. [In Ionam, auct. Ephraimo Syro. v. supra, vol. VIII. pag. 246. v. *Cles* in Act. SS. Sept. tom. VI. d. 21. eiusd. mens. *Harl.*]

Ionaé et Barachisii martyrum. *Saborius Persarum rex XVIII. anno regni sui.* Latine apud Surium 29. Mart. [et in Act. SS. Mart. tom. III. p. 770. sqq. *Harl.*] Auctor Esaias Adami F. auditor et spectator.

[Ionae, hortulani coenobii Muchonse in Aeg. vita ex vita S. Pachomii decerpta, a *Gent. Herveto* e graeco latine reddita, in Act. SS. Febr. tom. II. p. 520. sq. — In Act. Sctor. Sept. tom. VI. ad d. 21. illius mens. *Io. Stilting.* de Iona, presbyt. *Harl.*]

In Iosephum patriarcham. *Ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ.* Ephraimi Syri. Exstat graece in Ephraemi editione Oxon. p. 234. Latine vertit Gerhardus [?] Vossius, et Ambrosius Camaldulensis, ex cuius versione legitur apud Surium XI. Dec.

In Iosephum et descriptionem Mariae. *Ὥσπερ οἱ τὸν χρυσίτην.* Athanasii Alex. tom. III. Opp. pag. 404. cum versione Holstenii. Et latine tom. VII. Lipomanni et apud Surium 25. Dec. De hoc Iosepho *Tillemont.* tom. I. p. 83. memor. H. E.

[De Iosepho, sponso Mariae, et de eius liberis ex prima vxore Salome, fragm. ex Epiphanii Panario: *Ὁ Ἰωσὴφ ἀδελφὸς ἦν τοῦ Κλωπᾶ.* MS. *Lambec.* III. p. 486. sq. (qui adnotat, MS. valde discrepare ab edit. Opp. Epiphanii, Paris. 1622. fol. pag. 1039.) et in vol. VIII. pag. 827. nr. 13. ed. Kollar. *Harl.*]

Iosephi hymnographi. *Καὶ ἅπας μὲν βίος τῶν ἐναρέτων.* Auctor Ioannes, diaconus magnae ecclesiae et rhetor. *Fabr.* Vita, collata cum MS. Vaticano, gr. et lat., interprete *Augustino Florito*, cum commentar. et notis *Dan. Papebrochii*, in Act. SS. April. tom. I. p. 266. sqq. ac graece, ibid. in adpend. pag. 34. sqq. — Ibid. Sept. tom. VI. d. 19. est *Stilting.* diss. de fratribus domini, Iacobo, Iosepho etc. an inter apostolos XII. *Harl.*

Irenaei, Sirmii episc. sub Diocletiano. *Ὅταν τρόποις ἀγαθοῖς.* *Lambec.* VIII. pag. 206. [p. 436-441. Koll.] Auctor incertus, Metaphraste antiquior, MS. in codice noni saeculi sanctos Augusti mensis complexo, cuius meminit Bandurius pag. 648. ad Antiquitates CPolit.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς. Epitome, quam graece exhibet *Lambec.* VIII. p. 208. sq. [pag. 441-443. Kollar. omiserunt Hagiographi, quum nil narret, quod non aliunde

aliunde hauserint certius. v. Act. SS. Iun. tom. V. p. 337. nr. 10. *Harl.*] vbi etiam breuis laus Irenaei Lugdunensis.

Irenes martyrium, V. Mai. Κατὰ τοὺς προλαβόντας χρόνους ὑπῆρχεν βασιλεὺς ὀνόματι Λικίνιος. MS. *Lambec.* VIII. p. 286. [pag. 607. Kollar.] Vide et supra, in Agape. *Fabr.* Hagiographi, qui licet illa acta ex cod. Vatic. haberent, tamen publica luce indigna iudicarunt. v. Act. SS. Maii, tom. II. p. 5. nr. 3. Henschen. autem ibid. p. 4. seq. enarrauit illius martyris vitam. *Paris.* in tribus codd. bibl. publ. *Harl.*

[Irenes, hegumenae virg. CPol. vita, gr. et lat. interpr. *Io. Pinio*, cum eius comment. notisque; ex bibl. Florent. Laurent. in Act. SS. Iul. tom. VI. p. 600. sqq. — De alia *Irene*, martyre CPol. *Henschen.* ibid. Maii, tom. II. pag. 4. seq. — idem de *Irene*, martyre in Graecia, ibid. April. tom. II. p. 404. *Harl.*]

Isaaci, confessoris, abbatis CPol. Μετὰ τὴν προσκύνησιν τοῦ πανάγιου καὶ προσκυνητοῦ σταυροῦ. Graece e cod. Vatic. cum Dan. Cardoni versione in Actis Sctor. ad XXX. Maii, tom. 7. p. 246. sqq. q) Eadem, ni fallor, quam veluti ineditam e MS. Colbert. citat *Bandurius* pag. 690.

[Isaaci et sociorum in Perside martyrium, auctore anonymo, gr. et lat. ex cod. Vaticano, cum comment. notisque *Io. Pinii*, in Actis SS. Aug. tom. I. p. 328. *Harl.*]

Isaacius, qui et Theophanes. Infra in Theophane.

Isidorae σαλῆς, Tabennesiotidis in Thebaide. Ἐν τούτῳ τῷ μοναστηρίῳ. Auctor Ephraim Syrus. [falso. v. ad vol. VIII. p. 233. *Harl.*] Exstat in editione Oxon. p. 419.

Isidori martyris Alex. Ἰσίδωρον τὸν γενναῖον λόγος ἐγκωμιάσαι. Auctor Nicolaus Pepagomenus.

Κατὰ τὴν τιμίαν καὶ ἔνθεον διδασκαλίαν. MS. *Lambec.* VIII. p. 81. [pag. 171. seq. ed. Kollar, cuius not. confer. *Harl.*] Latine ap. Surium 5. Febr. vbi Metaphrastae tribuitur.

Ἔτους πρώτου τῆς βασιλείας Φλαβίου Δεκίου. Graece e MS. Vaticano in calce tom. III. Maii p. 72. et latine Dan. Cardono interprete pag. 445. sqq. cum comment. notisque Papebrochii.

Ismaëlis, Sabelis et Manuelis martyrum. Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου Ἰουλιανοῦ. Auctor coaeuum se profitetur.

* *Perse-*

q) Ibid. p. 258. sqq. alia vita ex cod. MS. Veneto, apud Lipomannum, lat. interprete *Franc. Zino.* — *Mosquae* in cod. synod. V. vita Isaaci: ὁ ἱερώδιος, τὸ ὄρνεον, ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ. v. *Matthaei* not. codd. gr. Mosq. p. 18. nr. 24. ed. in 8. — *Paris.* in duobus codd. bibl. publ. *Harl.*

* *Persecutores quidem alii et tyranni.* Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 17. Iunii. *Fabr.* Conf. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 445. nr. 2. et not. in qua adpellat Act. SS. Iun. tom. III. p. 290. ed. Venet. *Harl.*

[P] Iudae, Thaddaei apostoli. Ὁ μὲν μακάριος Ἰακώβ. Auctor Nicetas Paphlago. Exstat graece et latine in Combefisii Auctario nouiss. tom. I. pag. 415. latine tom. XXVII. bibl. patrum Lugd. pag. 415.

* Iulianae in vrbe Nicomediae martyrium. Καὶ ἡ καλλίστη τῶν πόλεων ἡ Νικομήδους φημὶ Μαξιμιανῦ τῦ δυσσεβῦς ἄρχοντος. Latine apud Surium 16. Febr. p. 161. Graece MS. in bibl. Coislin. pag. 213. *Fabr.* *Paris.* in nouem codd. bibl. publ. — in cod. Matrit. v. *Iriarte* cat. codd. gr. Matrit. p. 362. — Acta eius, auctore anonymo ex XI. codd. cum comment. et notis *Io. Bollandi*, in Actis SS. Februar. tom. II. p. 868. sqq. — ibid. p. 878. sqq. vita alia, auctore *Petro* subdiacono, ex MSS. eccles. Neapolitanae et Capuanae, cum notis. — ibid. p. 882. translatio S. Iulianae, a teste oculato descripta. — De Iuliana, abb. in Actis SS. Sept. ad diem 2. tom. I. et ad d. 11. Octobr. tom. V. Oct. de S. Iuliana virgine. *Harl.*

Iulianae et Pauli, Ptolemaïde. Αὐρηλιανὸς ὁ βασιλεὺς δόγμα ἔθετο. Auctor Metaphraste antiquior. MS. in codice noni saeculi, teste Bandurio. Latine apud Surium 17. Aug.

In Iulianum martyrem. Εἰ ἐν τῇ γῇ τοιαῦται. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. pag. 621. et tom. II. edit. nouae p. 671. *Fabr.* In cod. *Bauar.* XXXI. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 42. — in actis SS. Mart. tom. II. p. 421. sqq. — ibid. Sept. tom. IV. ad d. 12. de Iuliano, presbytero, e fastis. *Harl.*

Iuliani martyris et Basilissae et sociorum. Ταῦτα ἐστὶ τὰ πάθη τῶν μαρτύρων. Auctor, quisquis est, coaeuum se profitetur. Vide *Allatium* de Simeonibus p. 110. Latine apud Surium 9. Ianuar. et plus dimidia parte integrior quidem, quam dederat Lipomannus tomo VII. mutilo vsus codice. *Fabr.* In Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 570. sqq. cum comment. notisque Bollandi: ibid. p. 587. seq. eorumdem martyrum vita, auctore S. Althelmo. *Harl.*

Iuliani, monachi circa Edessam, vitae fragmentum, auctore Ephraem Syro, lat. interprete *Gerardo Vossio*, apud Surium d. 9. Iun. pag. 175. — idem cum comment. et notis *Papebrochii*, in Actis SS. Iun. tom. II. p. 175. sqq. — Alia, eiusdem aut alterius, gr. et lat. ibid. p. 178. sq. Conf. supra, vol. VIII. p. 241. fin. — De pluribus aliis *Iulianis* in Actis SS. v. catal. bibl. Bunau. l. c. p. 832. sq. *Harl.*

[Iuliani, medici, martyris Emesae in Phoenicia, acta, ex Menaeis Graecorum, cum comment. *Io. Bollandi*, in Act. SS. Febr. tom. I. p. 778. — *Iuliani* Sabae, vel Sabbae vita. v. *Lambec.* VIII. p. 673. *Harl.*]

[Iuliani, Pamphili, Valentis et sociorum martyrium, MS. *Lambec.* VIII. p. 181. sqq. v. infra *Pamphili*. *Harl.*]

[Iuliani,

[Iuliani, Gregorii et aliorum vndecim martyrum certamen CPoli, d. 8. August. MS. Lambec. VIII. p. 251. sq. Graece et lat. interprete *Pinio*, in Actis SS. Aug. tom. II. pag. 434. *Harl.*]

In Iulittam martyrem. Ἡ μὲν ὑπόθεσις τῆς ἐκκλησίας. Basilii M. homilia inter eius opera tom. I. p. 367. Graece et lat. Meminit Suidas in Βασιλ. Vide et supra, Cerycі.

[Iulittae, martyris Caesar. in Cappadocia, elogium, auctore Basilio M. ex homilia V. inter diuersas, lat. *Godefr. Tilmanno* interprete, cum comment. et notis *Pinii*, in Act. SS. Iul. tom. VII. p. 141. sqq. *Harl.*]

* Iustinae. Vide supra, Cypriani. [MS. *Lambec.* VIII. p. 527. ibique Koll. p. 548. nr. 2. et 557. *Harl.*]

Iustini martyris. *Quo tempore nefarii superstitionis idolorum propugnatores.* Vide, quae supra lib. V. c. 1. p. 52. [vol. VII. p. 53. sq. nou. edit. vbi in nota *a.* alii Iustini martyres nominantur. *Harl.*]

Iustini eiusdem, Charitonis et sociorum. Ἐν τῷ καιρῷ τῶν ἀνόμων ὑπερμάχων εἰδωλολατρείας. Auctor incertus. Latine apud Surium 12. Iunii. [de alio Act. SS. Sept. tom. V. ad d. 17. *Harl.*]

In Iouentinum et Maximinum martyres. Ὁ μακάριος Βαβύλας. Ioannis Chrysostomi graece tom. V. Sauil. p. 533. et graece ac lat. tom. I. Ducaei p. 483. tom. II. Montfaucon. p. 578. [in cod. *Bauar.* XXXI. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 40. *Harl.*] Latine apud Surium 25. Ianuar. *Fabr.* et in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 618. sqq. *Harl.*

Latomi Eulogii. Γέγονεν κατὰ τὴν Θηβαΐδα. Auctor Metaphraste antiquior. Vide *Bandurium* p. 649. ad Antiquitates CPol.

In S. Laurentium: Οἱ σώφρονες τῶν ἱερέων. Demetrii Cydonii. Cod. Baroccian. XC. [De Laurentiis in Act. SS. v. cat. bibl. Bunau. l. c. p. 842. sq. *Harl.*]

Laurentii diaconi, Xysti papae et Hippolyti tribuni. Τὰς μεγάλας τῶν μαρτύρων. MS. in eodem codice noni saeculi, 8. August. et in caesareo, de quo *Lambecius* VIII. p. 124. [p. 266. nr. 22. *Paris.* in II. codd. bibl. publ. *Harl.*]

Οὗτοι οἱ ἅγιοι γεγόνασιν ἐπὶ Δεκίου τοῦ βασιλέως. MS. *Lambec.* VIII. pag. 121. [p. 259. sqq. Kollar. add. Act. SS. Aug. tom. II. p. 124. *Harl.*]

[F] Lauri et Flori in vrbe Vlpiana Dardaniae, sub Hadriano 18. August. Καλῶς διδάσκει ἡμᾶς. MS. in eodem codice noni saeculi apud Bandurium. Auctor igitur Metaphraste antiquior.

Οἱ ἅγιοι Χριστοῦ Λαῦρος καὶ Φλῶρος. MS. *Lambec.* VIII. p. 200. *Fabr.* P. 422. seq. Kollar. conf. Acta SS. August. tom. III. p. 521. nr. 9. *Harl.*

[Ἰδοὺ καὶ ἄλλη δυὰς ἀδελφικὴ ἡμῖν. *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 40. plut. 9. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 456. sq. *Harl.*]

Lazari in monte Galesino. Ὁ τῶν κατὰ Θεὸν πολιτευμάτων. Auctor Gregorius Cyprius, patriarcha CPol. Vide *Allatium* de Georgiis pag. 425.

In Lazarum quatriduanum. Δεῖπνον ἡμῖν πολυτελὲς Λάζαρος αὖθις. Hesychii, presbyt. Hierosolymitani. MS. *Lambec.* VIII. p. 352. [p. 745. nr. 20. Kollar.]

Λάζαρος τὸν παρόντα συγκεκροτηκὼς σύλλογον. Andreae Cretensis. Graece et lat. in Combefisii edit. p. 56. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bauar. XXIV. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. III. p. 26. *Harl.*

Οὐδὲν, ὡς ἔοικε, της ἀγάπης ἐςὶν ἰσχυρότερον. Leontii episcopi Arabissi. Meminit Photius cod. CCLXXII.

Φέρε πάλιν εἰς μέσον τὸν Εὐαγγελιςὴν Ἰωάννην. Amphilochii Iconiensis. Graece et lat. in editione Combefis. pag. 57.

Φιλῶ τὸ τῆς Ἐκκλησίας χωρίον. Hesychii, presbyteri Hierosol.

[Χθὲς ἡμᾶς μετὰ τȣ͂ δεσπότȣ. *Andreae,* Cretensis, in cod. Bauar. CXIX. vid. *Hardt.* l. c. 1804. part. 8. p. 18. sq. edita est in Andreae Cret. opp. Combefisii 1644. fol. gr. ac lat. *Harl.*]

[In Lazarum tres aut potius quinque oratt. Chrysostomi LX. LXII. et LXX. in Ioannem: prodierunt etiam, at perperam, nomine Basilii Seleuciensis, in cod. *Bauar.* CCXXI. vid. *Hardt.* l. c. 1805. part. 4. p. 382. sqq. vbi quidem illarum initia diuersa sunt ab iis, quae postea Fabric. posuerat. Prima tamen est in cod. caesar. CXVI. nr. 3. apud *Lambec.* IV. p. 157. exiguo autem quodam discrimine. In cod. caesar. inc. Ἦν τις, φησὶν, Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας· contra in cod. Bauar. inc. Ἦν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας. In eod. cod. caesar. sequitur nr. 4. orat. Chrysost. eiusmodi argumenti: Ἔλυσεν τὸν Λάζαρον τὸ φῶς.

Ὥσπερ μήτηρ φιλότεκνος ἐπιδῦσα τὴν θηλήν. Chrysostomi. MS. *Lambec.* IV. pag. 295. nr. 15. *Harl.*]

In diuitem et Lazarum. Οὐ τοῖς ἀποφατικοῖς καὶ δογματικοῖς. Asterii Amaseni, graece et latine tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 1. et tom. II. auctar. Ducaeani p. 563. cum *Phil. Rubenii* versione, qui ediderat Antwerpiae 1615. 4.

[Οἱ λειμῶνες ἔχουσι ποικίλα. Chrysostomi orat. de poenitentia et in Iobum, ac de diuite atque Lazaro. MS. *Lambec.* IV. p. 244. nr. 48. Kollar. in Montfauc. edit. tom. IX. p. 789. inter genuina opera. *Harl.*]

[Ὅσοι τῆς δεσποτικῆς ἀναςάσεως. Chrysostomi orat. in Mariam, Martham, Lazarum et Eliam prophetam. MS. *Lambec.* IV. p. 260. nr. 18. *Harl.*]

Plures

Plures Chrysostomi homiliae. Οὐ τὰ τυχόντα ὑμᾶς αἰτήσειν. MS. *Lambec.* IV. p. 121. r) VIII. p. 324. [p. 689. nr. 5. Koll.] Sauil. tom. V. p. 242. et tom. I. edit. nou. p. 736.

Τῆς τῦ Λαζάρυ παραβολῆς τὸ τέλος. MS. id. et tom. I. edit. nou. p. 751.

Μέγιστόν ἐστι διδασκάλιον. Id. IV. p. 104. 128. [p. 244. nr. 47. et p. 295. Kollar.] VIII. p. 232. [pag. 292. nr. 30. Kollar.] tom. V. Sauil. p. 728.

[Leonidae et sociorum, martyrum. MS. *Lambec.* VIII. pag. 210. — Bibl. *Laurent.* XII. nr. 9. plut. 59. v. Bandini cat. codd. gr. Laur. II. p. 502. *Henschenii* notitia de illis in Act. SS. April. tom. III. p. 10. sq. — et ibid. Ianuar. tom. II. pag. 833. sq. est notitia de *Leonide*, martyre in Thebaide. *Harl.*]

Leonis et Paregorii, Pataris in Lycia martyrum. Ποικίλαι μὲν τῦ διαβόλυ αἱ μηχαναί. Auctor incertus. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 86. [p. 184. Koll. *Paris.* in cod. MCDLII. 25. *Harl.*] et latine apud Surium et Bollandum 18. Febr. *Fabr.* In Act. Sctor. Febr. tom. III. p. 57. sqq. vita eorum, ex MSt. gr. collata cum Metaphraste, cum comment. et notis *Godefr. Henschen.* — Eadem repet. in *Theodori Ruinart.* Act. primor. martyr. pag. 545. sqq. *Harl.*

[Leonis, thaumaturgi, episc. Catanens. vita, auctore aequali, ex cod. MS. graeco, cum comment. notisque *Bollandi*, in Act. SS. Febr. tom. III. p. 222. sqq. — vitae epitome, ex Menaeis et ex Anthologio graeco, ibid. p. 226. *Harl.*]

Leontii et sociorum. *Quo tempore Vespasianus.* Latine apud Surium 18. Iunii e Sim. Metaphraste. *Fabr.* MS. gr. *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 3. incip. Τὸ μὲν τῆς παροιμίας προσίσταται. d. 18. Iun. v. *Bandin.* l. c. I. p. 445. — *Paris.* in cod. bibl. publ. MCDLXXXVIII. nr. 6. martyrium Leontii et sociorum, ac nr. 7. idem in compendium contractum. — Graece et lat. ex cod. Medic. interprete *Conr. Ianningio*, cum eius notis, in Act. SS. Iun. tom. III. p. 562. sqq. — ibid. pag. 553. sqq. Martyrium *Leontii*, martyris Tripolit. in Phoenicia, ex memoriis *Cyri* Commentariensis, auctore incerto, gr. et lat. ex MSS. Vaticanis latine redditum a Guil. Sirleto, cum comment. notisque *God. Henschenii* et *Dan. Papebroch.* — Ibid. Aug. tom. I. p. 20. de *Leontio*, *Attio*, *Alexandro* etc. martyr. Pergensibus in Pamphylia notitia *Io. Bapt. Sollerii.* — Ibid. Ianuar. tom. I. p. 781. sq. de *Leontio* episcopo Caesar. in Cappadocia commentar. *Harl.*

* Leucii. Vide infra, Thyrsi.

r) Siue p. 281. nr. 12. ed. Kollar. in quo cod. sunt quatuor homiliae 1) τὴν χθὲς ἡμέραν, ἑορτὴν πᾶσαν διαβολικήν. 2) ἐθαύμασα τὴν ἀγάπην ὑμῶν. 3) οὐ τὰ τυχόντα. 4) τῆς τῦ Λαζάρυ παραβολῆς. Eaedem sunt in eod. vol. p. 509. sq. in cod. CLII. nr. 2. praeterea accedit 5) ἄδετε θεῷ δύναμιν. Quarta τῆς τῦ Λαζάρυ παραβολῆς est etiam apud *Lambec.* VIII. nr. 6. p. 689. Kollar. vbi vero numeratur orat. quinta. — Il libro o Legenda di Lazaro e Marta e Maddalena. 4. s. l. et a. saec. XV. v. *Pinelli* biblioth. tom. IV. p. 25. et *Panzer.* A. T. vol. IV. p. 152. nr. 711.

Longini, centurionis. Οἱ τῆς ἀθλήσεως ναυτικῇ, οὐράνιοι δὲ πολῖται, οἱ τοῦ Χριστοῦ στρατιῶται. Auctor horum Actorum praesentem se et videntem martyrio Longini interfuisse profitetur. Sed illa, vt fabulis refertissima, Bollandus describere noluit, qui de aliis Longini Actis ab *Hesychio*, presbyt. Hierosol. compositis, videndus tom. II. Martii pag. 382. [P] ad diem XV. [s]) cui adde *Tillemontium* ad Vitam Iesu Christi, nota 38. tom. I. memoir. p. 477. seq. edit. Paris.

* Eiusdem martyrium. Τοῦ Θεοῦ Λόγου διὰ τὴν ἐκ παρακοῆς. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 224. 251. 259. 262. [p. 476. 536. 551. et 557. ed. Koll.] Bibl. Coislin. p. 211. Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 16. Octobr. et Surium 15. Martii.

* Lucae, euangelistae. Εἰ καὶ δικαίων μνήμην. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 224. 252. 259. 262. [p. 477. 537. 551. 557. ed. Koll.) Bibl. Coisliniana p. 211. Graece et latine in Combefisii Auctario nouissimo tom. I. p. 513. et ad calcem Arethae in apocalypsin Oecumenianis commentariis subiuncti tom. II. p. 853. sqq. Paris. 1631. fol. Graece ad calcem commentar. Oecumenii pag. 1009. Veronae 1532. fol. Latine apud Lipomannum tom. I. et Surium 18. Octobr. *Fabr.* add. *Assemanni* Calendar. tom. V. pag. 305. et eius imago ap. *Lambec.* II. p. 219. et III. pag. 143. *Harl.*

Μεγάλη τῆς ἀποστολικῆς εὐκλείας ἡ δύναμις. MS. bibl. Coislin. pag. 185.

*Ω λαμπρότης, ὢ αὔτεσης, ὢ σήμερον. MS. ibid.

Οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ Ἀπόστολοι καὶ Εὐαγγελισταί. Auctor incertus. Vide etiam, quae in Lucam *Combefisius* tom. VIII. Bibl. concionatoriae pag. 276. seq.

Οἱ μὲν ἅγιοι τοῦ Θεοῦ μάρτυρες. MS. bibl. Coislinian. p. 195.

Πράξεων καὶ λόγων ἅμιλλαν ὁρῶ. MS. ibid. [Lucae vita in XIII codd. *Paris.* bibl. publ. *Harl.*]

Lucae iunioris, anachoretae. Ὁ καλὸς τὰ πάντα καὶ μέγας Λουκᾶς. Auctore incerto. Graece et lat. tom. II. Auctarii noui *Combefis.* pag. 970. [t]) confer Dallaeum VII. 12. de cultibus religiosis Latinorum.

* Luciani. Σαμόσατα πόλις τῆς Συρίας ἐστίν. Citat Suidas in Νοθεύει, Logothetam laudans. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 225. 251. 258. 262. [p. 478. 536. 551. 557. Koll.] Bibl. Coislin. p. 211. Prodiit latine apud Lipomann. tom. VI. 15. Oct. et apud Surium 7. Ian. et cum notis apud Bollandum ad 7. Ian. tom. I. p. 357. sqq.

*Ὤπερ

s) In illis Actis Mart. tom. II. p. 376. sqq. et 736. sqq. sunt acta Longini, militis et sociorum, auctore *Hesychio*, gr. ex MS. Vaticano, et lat. cum comment. et notis, ac pag. 384. sqq. est *Longini*, centurionis, martyrium, ex Simeone Metaphraste. — Vita etc. *Longini*, *Paris.* in decem codd. bibl. publ. *Harl.*

t) Ex MS. gr. Par. interprete *Franc. Combefisio*, cum comment. et notis *Henschen.* in Act. SS. Febr. tom. II. p. 83. sqq. *Harl.*

"Ὅπερ χθὲς ἐδεδοίκειν. Io. Chrysostomi tom. II. edit. nouae p. 524. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bauar. XXXI. vbi incipit: "Ἅπερ χθὲς. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1803. part. 4. p. 41. in sex codd. bibl. publ. *Paris.* *Harl.*

Lucii. Ὁ ἅγιος μάρτυς Λούκιος γέγονεν ἀπὸ Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην. 22. August. MS. *Lambec.* VIII. p. 206. *Fabr.* s. pag. 435. sq. Kollar. qui adnotat, ex his actis de sepultura Lucii apospasmatium protulisse Hagiographos ad d. XX. Aug. tom. IV. p. 28. eiusd. mensis. *Harl.*

Lucilliani, hieromartyris. Πάλαι μὲν ἐγκωμιάζειν. Auctor Photius, sceuophylax SS. Apostolorum et logotheta. Graece lat. cum Conr. Ianningi versione tom. I. Act. Sanctor. Iunii p. 276-286.

Eiusdem et Sociorum. Βασιλεύοντος Αὐρηλιανοῦ ἦν ἀθροισμὸς μέγας τῶν χριστιανῶν ἐν τῇ Νικομηδέων πόλει. Auctor incertus. Hoc martyrium consequi se non potuisse dolet Papebrochius, quem vide tom. I. Actor. Iunii p. 276.

*Macarii. Vide supra, Eudoxii.

[Macarii, cognom. πολιτικοῦ, *Paris* in cod. CMXIV. nr. 15. et nr. 16. narratio de duabus mulieribus, et abbate *Macario*, in bibl. publ. *Harl.*]

[P] Macarii Aegyptii. Μικροῦ Μακάριος διέφυγεν ὁ Αἰγύπτιος. Auctor Iohannes Hagiopolita siue Hierosol. *Fabr.* In cod. *Naniano* CXXXVI. nr. 24. in quo auctor dicitur *Ioannes* Hagioëleta. v. cat. codd. gr. Nan. p. 316. *Harl.*

Macarii, eremitae. Παρακαλοῦμεν οἱ ταπεινοί. Cod. Barocc. CXLVII.

Macariorum duorum Aegyptii et Alexandrini Marcique monachi, auctore Palladio, episcopo Cappadociae. *Illa quae de praedicabilibus et beatis referuntur viris.* Latine apud Surium 2. Ianuar. ex Palladii Hist. Lausiaca. *Fabr.* Conf. Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 1005. sqq. vita ex MS. gr. cum comment. notisque *Bollandi*: et ibid. p. 1012. sqq. vita ex Palladii historia Lausiaca, ex Ruffino et vitis patrum, cum Bollandi notis — Vita *Macarii*, abbatis Alexandr. ex vitis patrum collecta, cum comment. et notis, ibid. pag. 84. sqq. *Harl.*

[De Macario episc. Hierosol. notitia in Act. SS. Mart. tom. III. p. 723. sq. *Harl.*]

Macarii, patriarchae Antiocheni, vita scripta a. C. 1067. *Gemma regalis quam artificis manus.* Auctor anonymus. Latine apud Surium 10. April. *Fabr.* Eadem ex variis codd. in Act. SS. April. tom. I. p. 878. sqq. cum notis et analectis *Henschen.* — Ib. p. 873. sqq. vita antiquior, a monacho Gandensi scripta, ex vetustiss. MS. monasterii Gandens. cum comment. et notis *Henschen.* *Harl.*

In Maccabaeos. 1. August.

"Απαντας

Ἅπαντας μὲν ἂν ἐγκωμιάσαι. Io. Chryſoſtomi tom. II. edit. nouae pag. 628. *Fabr.* In cod. *Bauar.* XXXI. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. pag. 43. MS. *Lambec.* VIII. p. 215. nr. 2. *Harl.*

Ἐν τοῖς Μακκαβαϊκοῖς βίβλοις ἀναγ. Gregorii Naz. *Fabr.* In cod. *Bau.* CXXI. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 8. pag. 27. *Harl.*

[Ἠπόρηταί τισι τῶν καθ' ἡμᾶς. In cod. *Bauar.* XXXIV. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 5. p. 7. *Harl.*]

Καὶ τοῖς μάρτυσιν ὁρῶν τὴν τῶν ἔργων εὐφημίαν. Chryſoſt. tom. II. edit. nou. pag. 631. *Fabr.* MS. *Lambec.* VIII. p. 215. ſq. vbi v. Kollar. — In ed. Montfauc. Opp. tom. II. p. 622. 628. et 630. *Harl.*

Τί δὲ οἱ Μακκαβαῖοι; Gregorii Nazianzeni orat. XXII. Latine apud Surium 1. Auguſt. *Fabr.* MS. *Lambec.* III. p. 472. et VIII. p. 217. nr. 5. Koll. In cod. *Bauar.* CXX. et CXXV. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 8. pag. 25. et 46. In aliis codd. incip. τί δὲ οἱ, in aliis τί δαὶ οἱ etc. *Harl.*

Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων. Flau. Ioſephi. *Fabr.* MS. *Lambec.* V. p. 220. nr. 14. at parte maxima mutilum. Sed integrum in vol. VIII. p. 216. ſq. nr. 4. vbi v. Kollar. — *Mosquae* in cod. ſynod. IX. vid. *Matthaei* notit. cit. in 8. p. 26. nr. 9. *Taurini* in cod. CIV. v. cat. codd. gr. Taur. p. 194. *Harl.*

Ὡς φαιδρὰ καὶ περιχαρής. Io. Chryſoſtomi. MS. *Lambec.* VIII. p. 100. [p. 215. nr. 1. Koll. in cod. *Bauar.* XXXI. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 43. *Harl.*] Latine apud Surium 1. Auguſt. Graece et lat. tom. II. ed. nou. p. 622.

Ex Chryſoſtomi homilia diuerſa ab iis, quae exſtant, locum producit Damaſcenus 2. de imaginibus tom. I. p. 384.

[Macedonii, cognomine Chritophagi, *Paris.* in cod. MDXXXII. nr. 3. — vita, ex Theodoreti Philoth. c. 13. et eiuſd. H. E. cum notis Bollandi, in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 593. ſqq. — Ibid. Apr. tom. III. pag. 369. ſqq. *Henſchen.* comment. de *Macedonio*, epiſc. CPolit. — ibid. Mart. tom. II. pag. 260. de martyribus Nicomed. *Macedonio*, *Patricia*, *Modeſta* etc. narratio: et de alio *Macedonio* etc. ibid. Ian. tom. V. pag. 358. *Harl.*]

Macrinae ſororis ſuae vitam ſcripſit Gregorius Nyſſenus. Τὸ μὲν εἶδος τοῦ βιβλίου. Latine ex Zini verſione apud Surium 19. Iulii. Graece et latine inter Nyſſeni opera in adpendice. *Fabr.* MS. *Paris.* bibl. publ. MXXI. nr. 3. — *Lambec.* IV. pag. 52. nr. 3. et pars poſterior ib. p. 114. nr. 9. — In cod. *Bauar.* XCII. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 5. p. 42. — latine ex Zini verſione, cum comment. et notis *Petri Boſchii* in Actis SS. Iul. tom. IV. p. 589. ſqq. *Harl.*

Mamantis martyris 2. Sept.

Ἐγκαίνια

Ἐγκώμια τιμᾶσθαι. Greg. Nazianzeni orat. XLIII. [MS. *Lambec.* IV. p. 163. Koll.]

Κατὰ τὰς καιροὺς ἐκείνας ἦν τις ἀνὴρ ἐν τῇ Παφλαγόνων χώρᾳ. Auctor incertus.

Μάμας ὁ μέγας ὄντος τοῦ Χριστοῦ μάρτυς καὶ περιβόητος. Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 2. Sept. et Surium 17. Augusti. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 234. [pag. 498. Kollar.]

Οὐκ ἀγνοῶ τὸ μέγεθος. Auctor Basilius Magnus tom. I. Opp. p. 595.

Τοὺς τῶν μαρτύρων πόνους. *Lambec.* VIII. p. 221. *Fabr.* Pag. 468. sq. ed. Kollar. qui adnotat, id exemplum esse simillimum illi, quod Hagiographi ab Allatio indicatum laudant Aug. tom. III. p. 427. nr. 16. — ibid. est vita etc. ex MSS. cum comment. et not. Pinii. *Harl.*

[Τῆς πανηγυρικῆς ἰδέας καὶ ὄντος λόγου. Nicetae, metropolitae Heracleens. oratio, in cod. *Bauar.* CXXI. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 8. p. 26. — *Paris.* in tredecim codd. bibl. publ. vita Mamantis. — *Reynaldi*, episc. Lingon. de vita, agone ac triumpho S. Mamantis liber, nec non anonymi cuiusd. sacerdotis, de eiusdem reliquiarum, apud Lingonas, diuersis translationibus, in *Io. a Bosco* bibl. Floriac. part. II. pag. 210-248. Lugd. 1605. 8. — *Theod. Ruinart.* de S. Mamante obseruatio, in eiusd. Act. primor. martyr. p. 264. sqq. — *Pinii* de martyribus Mamante et Basilisco notitia, in Act. SS. Iul. tom. VII. p. 149. — Copiose agit de martyribus *Mamante* et *Io. Ieiunatore* etc. *Assemann.* in Calendar. tom. V. p. 220. sqq. *Harl.*]

Manuelis martyris. Vide Ismaelis.

[Manuelis, Georgii, Petri, Leonis etc. martyrum acta ex Menaeis Graecorum, cum comment. et notis *Bollandi*, in Actis SS. Ianuar. tom. II. p. 441. sq. *Harl.*]

[Maranae et Cyrae, *Paris.* in bibl. publ. cod. MDXXXII. nr. 18. — In eod. cod. sunt vitae *Mari*, monachi, (nr. 9.) et *Maronis*, abbatis, (nr. 7.) in cod. MDXXII. *Matronae* (nr. 8.) ac *Menae* Aegyptii; in cod. MDXXXIII. nr. 2. *Matronae* et *Cyrae* Beroeae in Syria, auctore Theodoreto, episc. Cyri, cum comment. ac notis *Petri Boschii*, in Act. SS. Aug. tom. I. p. 225. *Harl.*]

Marcelli, episcopi Apameae Syriae, 14. August. Νενόμικα πολλάκις καὶ τοῖς [?] ἀπὸ γῆς. MS. *Lambec.* VIII. p. 128. *) Auctor Metaphraste antiquior. Vide Bandurium ad Antiquitates CPol. p. 647.

* Marcelli, archimandritae monasterii Acoemetarum. Ἔννοιά μοι πολλάκις γέγονε, τί δή-ποτε

*) Pag. 273. sq. nr. 27. vbi multus est de eo Lambec. — In Act. SS. d. 14. Aug. tom. III. p. 151. sqq. 155. actorum compendium ex Theodoreto, Cyri episcopo, cum comment. et notis Pinii. *Harl.*

ποτὲ μύριοι ποιητοὶ ὑμῶν πολέμων ... Graece in MS. bibl. Coislinianae p. 213. *) Latine apud Surium 29. Dec. *Lipomannum* tom. V. Logothetam h. e. Simeonem Metaphrasten in Marcelli vita laudat Suidas in Ἀκλαίᾳ. Vide de hoc Marcello *Tillemontium* tom. XVI. memor. p. 51. seq.

Papae Marcelli. *Tempore illo quo Maximianus rediit de partibus Africae.* Latine apud Surium 16. Ianuar. vbi tribuitur Notariis ecclesiae romanae.

* Marcellini et Marci. Vide infra in Sebastiano. [Marcellini episc. in Act. SS. Oct. tom. III. ad d. 5. Oct. *Harl.*]

Marci euangelistae w). Ὥσπερ οὐκ ὅμοιος τῶν σωμάτων πάντων. Auctor Nicetas rhetor Paphlago. Exstat graece et latine in Combefisii Auctario Nouiss. tom. I. pag. 429. Latine tom. XXVII. bibl. patrum Lugd. pag. 419.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ προαιώνιος τοῦ Πατρὸς λόγος. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. tom. III. April. p. XLVI.

Πάλιν Ἀποστολικὴ καταστράπτει πανήγυρις, Auctor Procopius, diaconus et chartophylax. [gr. in cod. Bauar. III. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 1. p. 20. *Harl.*] Latine in bibl. concionatoria *Combefisii* tom. VI. et apud Surium 25. April. et graece e MS. Vaticano cum latina versione Io. Francisci Albani, Vrbinatis, in Actis Sanctor. tom. III. Aprilis p. XLVIII. et latine p. 350. Graece et latine ante catenam in Marcum editam a Possino Rom. 1673. fol.

Tempore illo, cum Apostoli per omnem orbem. Latine apud Surium 25. April. sub Metaphrastae nomine. *Fabr.* Marci, euangelistae vita, *Mediol.* in bibl. Ambrosiana, v. *Montfauc.* in bibl. bibliothecar. MSS. pag. 508. *E.* — ap. *Lambec.* VIII. p. 210. *Paris.* in bibl. publ. in tribus codd. et in totidem codd. vita *Marci*, *eremitae.* — Inter codd. *Vossian.* in catal. bibl. *Leidens.* p. 368. fin. nr. 16. sic citatur cod. *Passio* S. *Marci*, euangelistae: vita *Saturnini* episcopi: vita S. *Eparchi*, episcopi. *Harl.*

Marci monachi, supra in Macariis duobus.

Marci Atheniensis, qui in eremo Thraciae se exercuit: Διηγήσατό τις Ἀββᾶς Σεραπίων, ὑπάρχων ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ ἐρήμῳ. Auctor incertus. Exstat graece e MS. Diuionensi ad calcem tom. III. Act. Sanctor. ad 29. Martii pag. 40. et latine p. 779.

* Martyrium SS. Marciani et Martyrii, Notariorum, sub Constantio.

Εγκω-

v) In cod. *Matrit.* v. *Iriarte* cat. codd. gr. Matrit. p. 363. — in cod. *Bauar.* CXXXII. in quo vita, in fine est longior, quam in Matritensi, adnotante *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 9. p. 20. *Harl.*

w) Longe plura de Marco *Henschenius*, ad V. Aprilis, *Combefisius* in Bibl. Concionatoria tom. VI. pag. 448. seq. et D. *Io. Georgius Dorscheus* noster in Sceletomania Pontificia.

Ἐπεχωρίαζε μὲν καὶ πρότερον ἤδη τὸ τῶν Ἀρειανῶν δόγμα τῇ Ῥωμαίων [?] ἐπικρατείᾳ. Latine apud Lipomanum tom. VI. et Surium 25. Octobr. Graece MS. bibl. Coislin. p. 211. *Lambec.* VIII. pag. 254. 260. 269. [p. 542. 553. 558. Koll.] et in Cod. Colbert. MLXXXI. Reg. MMCCCCLIX. vide Bandurium ad Antiquitates CPol. p. 628. 633. 634. 636. De iisdem martyribus Sozomenus IV. 2.

Ἀγώνων ἱερῶν ἀθλητὰς καὶ λαμπρὰς. MS. in bibl. Coisliniana, pag. 185.

Marciani. Vide infra, Nicandri.

Marciani Aegyptii et sociorum martyrum. Καλῶς ἐν ἀγαπητοὶ καὶ ὁ χορὸς ὁ ἐν Αἰγύπτῳ μαρτυρήσας Θεῷ. Auctor incertus. *Fabr.* In Actis SS. Iun. tom. I. p. 419. sqq. gr. ex cod. Vatic. cum versione lat. *Sirleti*, et comment. notisque *Henschenii.* — Alia acta martyrum Marciani et Nicandri, lat. ex cod. Vallicellano, in *Io. Mabillonii* museo ital. tom. I. part. 2. pag. 247. sqq. — eadem, ex codd. et ed. inter se collatis, in *Ruinarti* Act. primor. martyr. pag. 521. sqq. *Harl.*

[Certamen decem s. potius vndecim martyrum, Marciani, etc. v. infra: *in decem martyres sub Leone Isauro. Harl.*]

Marciani martyris, episcopi Syracusani. Φέρε τοίνυν, ὦ ἠγαπημένε. Auctore incerto circa a. C. 700. scriptum elogium exstat graece cum Sirmondi versione in Actis Sanctor. ad 14. Iunii tom. II. pag. 788. sqq. cum comm. et notis Papebrochii.

* Marciani, presb. et oeconomi ecclesiae CPol. *Sunt quidem multa quoque alia quae hanc regulam exornant.* Latine apud Surium X. Ianuar. Confer Tillemont. tom. XVI. p. 161. seq. *Bollandum* ad X. Ianuar. pag. 609. tom. I. *Fabr.* Graece in cod. *Nanianо* CXLI. (qui continet vitas SSctorum, Ianuar.) nr. 4. inc. πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα. *Harl.*

B. Mariae virginis vita, scripta ab Epiphanio monacho et presbytero. Περὶ τῆς κυρίας καὶ ἀληθῶς θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας. x) Non admodum probat, quae de b. virgine scripserint incerta fide Iacobus Hebraeus, Aphrodisianus Persa, aut de eius dormitione

 Ioannes

x) MS. in *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 413. in cod. CCXCVI. fol. 13. Vniuersim vita Mariae et quae ad illius memoriam cultumque pertinent, toties olim decantata fuerunt, et in tot codd. sunt descripta, vt omnium eorum inquisitio et commemoratio multum temporis chartaeque requirerent, neque commodae necessariaeque fierent. In bibl. publ. *Paris.* catal. tom. II. sunt XXXI. codd. in quibus Mariae vita etc. enarratur, vt omittam indices ad Lambecii commentarios, alioque MSSt. bibl. catalogos. — *Mosquae* in cod. synod. IX. historia Mariae ab eius natiuitate vsque ad inuentam illius vestem. v. *Matthaei* notit. cod. Mosq. p. 26. nr. 10 in 8. — add. infra, vol. X. p. 478. nr. IV. et V. ed. vet. — Mariae imago, *Vindob.* in cod. caes. XX. nr. 4. v. *Lambec.* III. p. 96. sq. nr. 4. et VIII. p. 692. sqq. et p. 697. sqq. de imagine illius, a Luca picta, atque a Pulcheria imperatrice CPoli in templo Mariano τῶν Ὁδηγῶν, exstructo collocata. Adde infra ad finem artic. de Maria. — De genealogia Christi et Mariae v. *Lambec.* III. p. 120 - 124. ibique Kollarii notas, ac p. 158. nr. 5. ibique Koll. notam. Kollarius quoque in nota ad *Lambec.* III. p. 69. late versatur in quaestione soluenda, quando Maria Θεοτόκος, *Deipara* coeperit adpellari. *Harl.*

Ioannes Thessalonicensis et alius Ioannes, qui theologum se venditauit. Andream vero Hierosolymitanum, Cretensem episcopum pro vita, laudationem edidisse. Vide Allatium de Simeonibus pag. 106. seq.

B. Mariae virginis y) laudatio.

Θεῦ τῦ παντοδυνάμυ πλέιον ἡμῖν λόγον χορηγῦντος. Auctor Iosephus Bryennius.

[Καὶ πᾶσι μὲν τοῖς ἄλλοις· in cod. *Bauar.* X. in quo quidem inscribitur Gregorii (Georgii) Scholarii liber de orthodoxa fide; sed cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1803. part. 2. p. 38. sq. docet, esse sermonem in laudem Mariae deiparae. — Ibid. part. 4. p. 48. (coll. tamen Hardtii nota,) in cod. XXXII. sunt Ioann. Chrysostomi, et Gregorii episc. Nysseni duae oratt. de occursu Iesu, de Maria et Symeone. *Harl.*]

Κλέπτει τὲς πόνες τῶν ἐμπόρων. Auctor Proclus patriarcha CPol. Graece et lat. in eius oratt. a Riccardo editis et tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 346.

[P] Παρθενικὴ πανήγυρις. Auctor Proclus CPol. Edidit post laudatum Riccardum, *Combefis.* pag. 302. tom. I. auctar. noui. *Fabr.* Gr. in cod. *Taurin.* LXX. fol. 279. v. cat. codd. gr. Taur. p. 167. *Harl.*

Πᾶσαι μὲν αἱ μαρτυρίαι καὶ πανηγύρεις. Idem Proclus. Edidit post Riccardum, *Combefis.* pag. 339.

Πᾶσα μὲν εὐγνώμων γλῶσσα. Hesychii, presb. Hierosol. Edidit *Ducaeus* tom. II. auctar. p. 421. et tom. XII. bibl. patrum A. 1644. 1654. pag. 665.

Πᾶσα μὲν μνήμη δικαίων. Hesychii eiusdem Hierosol. Edidit *Ducaeus* tom. II. auctar. pag. 417. cum Io. Pici versione recusam tom. XII. bibl. patrum Paris. 1644. 1654. pag. 661.

Τὰς ἐκλαμπέσας μαρμαρυγάς. Epiphanius, episcopus Cypri. Graece et lat. tom. II. Opp. p. 291. et latine ex Io. Pici versione apud Surium 8. Decembr.

Τὰς ἀειθαλῆ ῥάβδον Ἰεσσαί. Chrysippi, presb. Hierosol. Exstat graece et lat. in auctario Ducaeano tom. II. p. 424. et tom. XII. bibl. patrum 1644. 1654. p. 668.

[Τὸ γεγονὸς πρᾶγμα κατὰ τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν· ad d. 29. Maii, *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 12. plut. 9. in fine multa desiderantur. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 411. Integra acta leguntur gr. et lat. interprete *Ant. Franc. Destieu*, in Act. SS. Mai. ad illum diem, pag. 401. sqq. *Harl.*]

[Φαιδρὸς

y) Confer *Hippolyti Maraccii* bibliothecam Marianam Rom. 1648. 8. et Marialia ab eodem, (sed latine tantum,) edita cum notis, ibid. 1650. et 1651. 8. in quibus Homiliae S. Germani, patriarchae CPol. Leonis imp. Isidori archiepiscopi Thessalonic. et Iosephi hymnographi. *Fabr.* *Efiro* (Partenio) vita di Maria Vergine, Venet. 1628. 12. *Harl.*

[Φαιδρὸς ἡμῖν ὁ λόγος. Cyrilli Alexandrini, contra Nestorium, in cod. caesar. XXXIX. v. *Lambec.* VIII. pag. 820. In eodem vol. in aliis viginti quatuor codd. vita S. Mariae vario modo enarratur: quorum loca indicata reperies in indice III. ad id volum. voc. *Mariae B. V. Harl.*]

In Conceptionem S. Deiparae virginis 8. Dec.

Ἡδεῖα μὲν ἡ τῆς παρούσης εὐφροσύνης προσηγορία. Georgii Nicomediensis.

Ὁ μέγας Ἀπόστολος. Ioannis monachi et presbyteri Euboeae, clari circa a. C. 744. Vide *Allatium* de Io. Damasceni scriptis §. 68. *Fabr.* MS. *Lambec.* V. p. 5. sqq. et VIII. p. 821. v. supra, *Ioachimi et Annae. Harl.*

Οὐρανὸς καὶ γῆ ταῖς τῆς χάριτος μαρμαρυγαῖς ὑπερφαιδρύνεται σήμερον. Georgii Nicomediensis vel Iacobi monachi ex monasterio Coccinobaphi.

Leonis sapientis orationem seruatam in bibl. Sfortiana memorat Baronius.

Plura *Combefisius* in bibliotheca concionatoria tom. IV. p. 90. seq.

In b. Mariae natiuitatem 8. Sept. *Vide supra, in Ioachimo et Anna* etc. Ἀγαλλιάσεως ἡμέρα. Auctor Nicetas Paphlago. Exstat graece et latine in Auctario nouiss. Combefisiano tom. I. p. 437. et latine tom. XXVII. bibl. patrum Lugd. p. 422.

Ἀρτίως Μωϋσῆς τοῖς μεγάλοις τὸ ξένον ἐκεῖνο θαῦμα τοῦ βάτου. MS. *Lambec.* VIII. p. 64. Auctor Nicephorus Gregoras.

Ἄλλοι μὲν ἄλλας ἑορτῶν ὑποθέσεις. Andreae Cretensis. MS. bibl. Coislinianae pag. 388. *Fabr.* Edita ex cod. Laur. gr. et lat. ab *Angelo Maria Riccio*, Florent. 1732. 4. et in *Bandini* monumentis gr. ecclesiae veteris. Florent. 1762. 8. vol. III. nr. 8. conf. mea Supplementa ad introduct. in histor. L. gr. part. 2. p. 250. *Harl.*

[P] Ἀρχὴ μὲν ἡμῖν ἑορτῶν ἡ παροῦσα πανήγυρις. Andreae Cretensis. Graece et lat. in Auctario nouo *Combefis.* tom. I. pag. 1289. et in eius Andrea Cret. p. 1. *Fabr.* MS. *Lambec.* IV. p. 204. nr. 6. et VIII. p. 611. sq. nr. 5. *Harl.*

Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου. Auctor Leo imp. Graece et latine in Auctario nouo *Combefis.* tom. I. p. 1605.

Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη. Ioh. Damasceni. Graece et lat. a. 1577. edidit *Iac. Billius* et emendatius *Mich. le Quien* tom. II. opp. Damasceni p. 841. Latine etiam Combefisius. Notae *Petri Pantini* exstant ad calcem concionum graecorum patrum Antwerp. 1601. 8. pag. 380. *Fabr.* Gr. in cod. *Bauar.* v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 4. pag. 382. *Harl.*

* *Oportebat reuera virginem, sicut ipsa Dei ad homines venturi.* Latine apud Lipoman-

pomannum tom. VI. et Surium ad 15. Aug. *Fabr.* Graece in cod. *Naniano* CXXVI. nr. 15. inc. Ἐχρῆν ἀληθῶς τὴν παρθένον, ὥσπερ αὐτὴ Θεῷ. Tribuitur ibi Metaphrastae. Ibid. nr. 16. est Io. Damasceni orat. εἰς τὴν κοίμησιν τῆς — Μαρίας· init. ἔστι μὲν ἀνθρώπων οὐδείς, et est edita. v. cat. codd. gr. Nan. p. 279. — *Taurini* in cod. CIV. v. cat. codd. graec. Taur. p. 194. *Harl.*

Εἰ μετρεῖται γῆ σπιθαμῇ. Georgii Nicomediensis. Siue potius Andreae Cretensis, sub cuius nomine graece et lat. edidit Combefisius tom. I. Auctarii noui pag. 1305. Illi tribuitur in MS. *Lambec.* IV. pag. 88. x) VIII. pag. 379. 380. [pag. 808. et 818.] Bibl. Coisliniana pag. 388. At sub Germani CPol. nomine cum versione Andreae Schotti prodiit tom. II. auctar. Ducaei p. 450. et tom. XII. bibl. patrum Paris. 1644. 1654. pag. 694.

Ἐν ταῖς ἱστορίαις τῶν δώδεκα φυλῶν. Proteuangelium tributum Iacobo apostolo, quod post Neandrum edidi graece et latine, notisque illustraui in codice apocrypho noui Testamenti, pag. 66. sqq. MS. *Lambec.* VIII. pag. 52. 376. 379. 386. *Fabr.* Vol. IV. p. 300. VIII. p. 109. sq. 801. sq. 808. nr. 2. 821. nr. 2. *Harl.*

Καὶ πρῶτα μὲν τὸν Θεόν. Nicolai Cabasilae.

Λαμπρὰ μὲν καὶ περιφανής. Georgii metropolitae tom. II. Auctar. noui Combefis. pag. 995.

Λαμπρῶς πανηγυρίζει ἡ κτίσις σήμερον. Theodori iunioris homologetae, monachi studitae. Sub Damasceni nomine cum versione Allatii edidit *Mich. le Quien* tom. II. pag. 849. Eidem tribuitur in bibl. Coisliniana p. 387. *Fabr.* v. plura supra, in vol. IX. pag. 735. *h. Harl.*

Μανῦσης ἐκεῖνος, ὦ θάλασσα. Isidori Thessalonicensis.

Οὐδὲν ἥδιστερον ἢ χαριέστερον. Georgii metropolitae Nicomed. Graece et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 1015.

Οὐρανὸν ἡ γῆ ταῖς τῆς χάριτος μαρμαρυγαῖς. Eiusdem, ibid. p. 1043.

Πάλιν ἑορτή, καὶ πάλιν πανήγυρις. Andreae Cretensis. Bibl. Coislin. p. 388.

Παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον. Procli CPol. Bibl. Coislin. p. 388.

[P] Πᾶσα μὲν ἑορτὴ καὶ πᾶσα πανήγυρις. Photii patriarchae CPol. Graece et lat. in Auctario nouo Combefis. tom. I. pag. 1583.

Συγκαλεῖ πάντας ἡμᾶς εἰς τὴν οἰκείαν ἑστίασιν. Iacobi monachi ex monasterio Coccinobaphi. Graece et lat. ibid. pag. 1247. Plura collegit Combefisius tom. VIII. Bibl. Concionatoriae pag. 1-124.

Τὰς

x) Pag. 205. sq. Koll. cuius not. conf. *Harl.*

Τὰς ἐλλαμπτάσας τῆς θεοτόκου ἀκτῖνας. Epiphanii Cyprii. Bibl. Coislin. p. 388. confer tom. II. Epiphan. pag. 291.

Φαιδρὸς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ χαρ. Cyrilli Alex. MS. Bibl. Coislin. p. 388.

In praesentationem siue εἰς τὰ εἰσόδια, in ingressum in templum, quando b. Maria triennis templo reddita est. 21. Nou.

Αἱ τῶν θείων πανηγύρεων ἐλλάμψεις. Bibl. Coisliniana pag. 388.

Ἰδὲ καὶ πάλιν ἑτέρα ἑορτή. Germani patriarchae, CPol. MS. *Lambec.* IV. p. 129. [p. 298. nr. 25. Kollar.] VIII. p. 52. [pag. 111. nr. 3. et p. 823. nr. 5. Koll. — *Venet.* in cod. Naniano LXIII. nr. 41. v. cat. codd. gr. Nan. p. 106. *Harl.*] et graece ac latine inter homilias veterum patrum a *Petro Pantino* Antwerp. 1601. 8. pag. 386. et tom. II. auctarii Ducaeani pag. 445. et tom. XII. Bibl. patrum a. 1644. 1654. pag. 689. Et ex *Combefisii* recognitione in eius auctario nouo tom. I. p. 1411. Et latine ex versione Herueti apud Surium 21. Nou. et Lipomannum. In MSS. codd. bibl. Coislinianae pag. 195. et 385. [ac *Taurin.* cod. LXX. v. catal. codd. gr. Taur. p. 167. *Harl.*] incipit. Ἰδὲ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις καὶ φαιδρά.

Καλὰς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχάς. Georgii chartophylacis, graece et latine tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 1091. sub homine Georgii metropolitae et archiepisc. Nicomediensis: ita et latine Surius ad 21. Nou. et Lipomannus et in MS. graeco bibl. Coislin. p. 212. 388.

Πολλοὶ πολλάκις τὴν πεῖραν τῶν πολυτίμοις. Iacobi monachi ex monasterio Coccinobaphi.

Τίς αὕτη ἡ ἀνατέλλασα ὡς κρίνον; Leonis imper. graece et lat. in Auctario nouo Combefis. tom. I. p. 1619.

Φαιδρὰ καὶ παράδοξος ἡ παροῦσα πανήγυρις. MS. bibl. Coislin. CCXII. Tarasii, patriarchae CPol.

Φαιδρὸν τὸ τῆς παρούσης ἑορτῆς τὸ σύνθημα. Georgii monachi et chartophylacis magnae ecclesiae CPol. Graece et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 1070.

In descriptionem siue censum S. Mariae.

Ὥσπερ οἱ τὴν χρυσῖτιν γῆν. Athanasii Alex. *inter spuria edidit Montfauconus* tom. III. pag. 404. Vide et supra, in Iosepho.

[P] In Iosephi dubitationem et cum Maria colloquium. Καλὸς μὲν ὁ τῆς εὐπειθείας νόμος. Georgii Nicomediensis.

In Salutationem [aa]) ab angelo factam.

Ἀρχὴ

aa) Confer *Combefisii* Bibl. Concionatoriam patrum tom. VI. p. 313. seq.

Ἀρχὴ μὲν τῶν ὄντων Θεός. Mich. Pselli. *Fabr.* Graece in codd. *Barocc.* XXV. sub fin. Alia anonymi, sine indicio principii in cod. *Barocc.* CXXXI. Confer ad Allatium de Psellis §. 67. *Harl.*

Βασιλικῶν μυστηρίων ἑορτὴν ἑορτάσομεν σήμερον. Io. Chrysostomi. MS. memorat *Gerh. Vossius* pag. 62. ad Thaumaturgum, atque se vidisse etiam eiusdem argumenti orationes siue homilias, vnam ineditam Chrysostomi, tres Absolonis abbatis; singulasque Theodori Studitae, Amphilochii Iconiensis, Hesychii presbyteri.

Εἴ ποτε δεῖ χαίρειν ἄνθρωπον καὶ σκιρτᾷν. Nic. Cabasilae.

Εἰς δόξαν τῆς παντατίς Τριάδος. Iosephi Bryennii.

Ἐμοὶ δὲ τῶν ζωγράφων ἐκείνους. Nicephori Gregorae. MS. *Lambec.* VIII. p. 64. [p. 135. sq. nr. 2. Kollar.]

Ἐν ταῖς ἡμέραις Αὐγούστου. Anonymi MS. in bibl. Coislin. pag. 181.

Ἑορτὰς μὲν ἁπάσας καὶ ὑμνῳδίας. Gregorii episcopi Neocaesariensis p. 66. edit. Gerh. Vossii. *Fabr.* In cod. *Taurin.* LXX. v. catal. codd. gr. Taur. pag. 165. *Harl.*

Ἐπέστη σήμερον ἡ πάντων χαρά. Andreae Cretensis. Martino Hoppero interprete latine apud Surium 25. Mart. Graece et latine in orthodoxographis et in edit. Combefis. pag. 11. *Fabr.* In cod. *Bauar.* III. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1803. part. 1. pag. 18. et in cod. *Taurin.* et loco cat. cit. *Harl.*

Ἐπ' ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι. Germani, archiepiscopi CPol.

Εὐαγγέλια, ἀδελφοί, Εὐαγγέλια. Sophronii Hierosol. MS. bibl. Coislinian. pag. 389.

Εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐρανοί. Isidori, archiepiscopi Thessalonicensis.

Ἡ βασίλισσα τῶν Ἀγγέλων. Iosephi Bryennii.

Θεὸς ὁ τὰ πάντα πρὶν γενέσεως. Eiusdem.

Μεγάλας τῶν ἐγκωμίων. Basilii Seleuciensis, inter cuius sermones saepius prodiit graece et latine. Emendatior tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 570. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bauar. CCXXI. v. *Hardt.* 1805. part. 4. pag. 382. *Harl.*

Νῦν ἡ τῆς βασιλίδος βασιλική. Ioannis Damasceni. Graece et lat. tom. II. edit. Mich. le Quien p. 833. [v. vol. IX. bibl. gr. p. 734. *Harl.*]

Iam tempus est, fratres dilectissimi. Ioh. Damasceni. Latine ex arabico tom. II. edit. Michaelis le Quien pag. 833.

Ὁ μέ-

Ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος. Ioannis, monachi et presbyt. Euboeae circa a. C. 744. clarus. MS. *Lambec.* pag. 22. seq. [pag. 51. sqq. Kollar.] VIII. p. 386. *Fabr.* p. 821. nr. 1. Kollar. est oratio in adnuntiationem S. Ioachimi et S. Annae et in natiuitatem b. V. Mariae. *Harl.*

[P] Ὅσαι τῶν πόλεων βούλονται. Demetrii Cydonii cod. Barocc. XC.

Ὅταν εὑρῶσιν οἱ φιλοπόται οἶνε δαψιλέσαν. Gregorii Nysseni.

Ὁ τῶν παρθενικῶν λαγόνων. Leonis imper. Graece et lat. in Combefisii Auctario nouo tom. I. pag. 1632.

Ὁ πολὺς ὁ ἐν μέσῳ χρόνος. Ioannis geometrae.

Πάλιν χαρᾶς εὐαγγελία. Gregorii episcopi Neocaesariensis, cui tribuit Gerardus Vossius p. 90. siue Ioannis Chrysostomi. *Fabr.* Vid. supra, vol. VII. pag. 258. sq. nr. 7. Add. MS. *Lambec.* VIII. pag. 112. nr. 5. Kollar. sub nomine Io. Chrysostomi. — in cod. *Naniano* LXIII. nr. 1. in quo et tribuitur Ioan. Chrysostomo, et, vti in sequentibus, notante Mingarellio in cat. codd. graec. Nan. p. 102. sq. nonnulla leguntur, quae desunt in edit. ac vicissim alicubi nonnulla desunt, quae leguntur in editione. — In cod. *Taurin.* LXX. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 165. — *Monac.* in cod. Bauar. III. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. I. pag. 18. *Harl.*

Σήμερον ἀγγελικῇ παρατάξει. Bibl. Coisliniana pag. 389. Gregorii thaumaturgi. Vide Gerh. Vossii edit. p. 50.

Σήμερον ἡμῖν, ὦ ἄριστοι παῖδες. Anastasii, Antiocheni archiepiscopi tom. I. Auctarii noui Combefisii pag. 850.

Σήμερον χαρᾶς εὐαγγελία. Andreae Cretensis. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 1363. graece et lat.

Τῇ προτέρᾳ Κυριακῇ. Chrysostomi tom. VII. Sauil. pag. 515.

Τῆς παρούσης τιμίας καὶ βασιλικῆς συνάξεως. Germani, patriarchae CPol. in auctario nouo Combefis. tom. I. p. 1424. Graece et lat. Leontio CPol. tribuitur in MS. bibl. Coislin. pag. 196. *Fabr.* Io. Chrysostomo adseritur in cod. *Naniano* LXIII. nr. 12. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 103. *Harl.*

Τί πάλιν ἐπὶ γῆς ὁ μέγας βούλεται Γαβριὴλ ἡμῖν. Anastasii Antiocheni, graece et lat. tom. I. Auctarii noui *Combefis.* pag. 862.

Τῆς θείας ἱεροκήρυκας. Athanasii Alex. tom. III. Opp. p. 393.

Χαίρετε τοῦτό μοι τὸ βραχὺ καὶ μέγα τοῦ. Io. Geometrae, MS. in bibl. Coislin. p. 181. [et in cod. *Barocc.* XXV. *Harl.*]

Χαίρω· σήμερον τὴν ἐμὴν πανηγυρίζων χαράν. Iacobi monachi ex monasterio Coecinobaphi.

In S. Mariae purificationem. Vide supra, praesentationem Iesu, et bibl. concionatoriam *Combefisii* tom. VI. p. 173. seq. *Fabr.* Io. Chrysostomi, Gregorii Nysseni, Amphilochii et Cyrilli Hierosolymitani oratt. MSS. *Lambec.* IV. p. 260. et 307. ac vol. VIII. pag. 154. et 155. *Harl.*

Modesti Hierosol. in *ὑπαπαντὴν* memorat *Photius* cod. CCLXXVI.

In visitationem Mariae videnda, quae collegit idem *Combefisius* tom. VIII. p. 308-320.

In adsistentiam b. Mariae ad crucem et sepulcrum: *Ἡ τόδε τὸ πᾶν ἀῤῥήτοις λόγοις ἁρμονίας ἁρμοσαμένη.* Iosephi Bryennii.

[*Ἃ μὲν ἄν τις εἰκάσῃ.* Maximi Planudae or. in sepulturam Christi et planctum Mariae funebrem. v. *Lambec.* IV. p. 128. *Harl.*]

[P] *Πρὸς ὑψηλοτάτην περιωπὴν ἡμῖν ὁ λόγος.* Georgii Nicomediensis. Graece et lat. tom. I. Auctarii Noui Combefis. p. 1136.

Stans apud crucem purissima virgo. Ephraemi Syri. Latine apud Surium tom. VII. ad 25. Mart.

Gratulatoria ad b. Mariam de filii resurrectione. *Φωνὴ ἀγαλλιάσεως προοιμιάζεται σήμερον.* Auctor Georgius Nicomediensis. Graece et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. pag. 1175.

Χαίρετε. Τοῦτό μοι τὸ βραχὺ καὶ μέγα τοῦ λόγου προοίμιον. Auctor Ioannes Geometra.

Antiquissimum eorum, cuius in *dormitionem* siue *adsumtionem* S. Mariae homiliae exstant, fuisse Modestum, patriarcham Hierosol. Photio cod. CCCLXXVI. memoratum, et post septimi saeculi initia clarum, notat Mich. le Quien ad Damasceni tom. II. p. 857. vbi testatur, se illam Modesti homiliam descripsisse e MS. codice Segueriano. Citat iterum p. 820. Incipit: *Ἄφατος ἡ πανίερος γνῶσις τῶν σεπτῶν.* Bibl. Coisliniana pag. 389.

De Iuuenalis Hierosolymitani oratione vide Nicephorum XV. 14. Hist.

[*Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὅσοι εἰς ναὸν τοῦτον.* MS. *Lambec.* IV. p. 321. nr. 8. Kollar. vbi Sambucus, auctorem orationis esse Mich. Psellum putasse dicitur. — Pars msti, cuius initium deest, apud *Lambec.* VIII. pag. 275. sq. vbi v. Kollarii notam. *Harl.*]

VII. *Ἔθος ἐστὶ τοῖς ἐρωτικοῖς.* MS. *Lambec.* VIII. pag. 132. [bb]) Ioannis Damasceni. Latine

bb) Pag. 282. sq. nr. 38. Kollar. de cod. caesar. XIV. qui continet magni Menologii mens. Augustum: et nr. 29-37. Damasceni tres et aliorum Oratt. in Adsumtionem b. Mariae: atque *Lambin.*

Latine edidit Combefisius e versione Allatii. Graece et lat. tom. II. edit. Mich. le Quien pag. 882.

Εἰ δὲ ὀρανῦ κάλλος καὶ αὐγὴν ἡλίε. Isidori, archiepiscopi Thessalonicensis.

Ἐπὶ τὴν μητέρα τῦ λόγυ κατὰ τὸν λόγον ὁ λόγος. Ioannis, metropolitae Euchaitarum.

VI. Ἐστιν μὲν ἀνθρώπων ὐδείς. Io. Damasceni. Latine in tom. VI. Lipomanni p. 186. et apud Surium 15. August. Graece et lat. tom. II. edit. Mich. le Quien pag. 868. MS. *Lambec.* VIII. pag. 132. [pag. 281. Kollar.] Verterunt Raph. Volaterranus, Iac. Billius, Franciscus Combefisius.

Θαῤῥῶν μὲν τὸν λόγον ἐπ' ὀλίγον. Ioannis Geometrae, qui etiam ex apocryphis collegisse quaedam se haud diffitetur.

Μητρὸς Θεῦ ἑορτὴν τιμῶμεν. Leonis imper. Graece et lat. tom. I. Auctar. bibl. patrum nou. p. 1733. Alia collegit *Combefisius* tom. VII. Bibl. Concionatoriae pag. 643. seq.

IV. Καλεῖ πάλιν ἡμᾶς τὸ συνεχές. Andreae Cretensis. MS. *Lambec.* [P] VIII. pag. 130. [p. 278. nr. 32. Kollar.] Latine in tom. VI. Lipomanni pag. 182. b. et apud Surium 15. August. Graece et lat. in Andrea Cretensi *Combefisii* p. 143. sqq. *Fabr.* In cod. *Taurinensi* LXX. fol. 191. vbi inc. Καλεῖ καὶ πάλιν. vid. cat. codd. gr. Taur. pag. 166. — Hoc etiam principium est in cod. *Bauar.* CXLVI. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 10. pag. 36. *Harl.*

[Μέγα καὶ παράδοξον. Callisti, patriarchae CPolitani, orat. inedita in cod. caesar. CXI. nr. 13. v. *Lambec.* IV. p. 137. ibique Kollar. *Harl.*]

V. Μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων. MS. *Lambec.* VIII. p. 131. [pag. 280. Kollar.] Ioannis Damasceni. Inter eius opera gr. lat. tom. II. edit. Mich. le Quien pag. 857. Latine verterunt Raph. Volaterranus, Iac. Billius, Combefisius.

II. Μυστήριον ἡ παρῦσα πανήγυρις. Andreae Cretensis. MS. *Lambec.* VIII. cc) p. 129. Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 15. Augusti. Graece et lat. in Combefisii Andrea Cretensi p. 131. Paris. 1644. fol.

Lambec. p. 283-410. doctam diss. de Adsumtione b. V. Mariae, die illius memoriae consecrato, historia eius et controuersia inde orta etc. at recognitam et hinc inde mutatam inseruit. Kollar. quoque in illa nota obseruat, Hagiographos in Act. SS. August. tom. III. p. 199. promisisse, se de illa controuersia et de b. Mariae festiuitatibus alio tempore esse acturos, eorum tamen consilia praeoccupasse videri *Lambertinum*, postea Benedictum XIV. P. M. duobus commentariis, italice scriptis, altero quidem de Iesu Christo, altero autem de matris eius festiuitatibus, a *Mich. Angelo de Giacomellis* in latin. sermonem conuersis, Patau. 1745. F. ibique agi de festo adsumtionis b. V. pag. 288. sqq. conf. supra, vol. IX. pag. 735. sq. *Harl.*

cc) In vol. IV. p. 504. ed. Koll. nec non in vol. VIII. p. 277. nr. 30. et pag. 809. nr. 6. Koll. — in cod. *Taurin.* LXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 166. *Harl.*

* Οἱ κατὰ καιρὸν Πεντηκοςῆς. Simeonis Metaphrastae.

Οἱ τὴν ἐν πνεύματι θεωρίαν τῷ αὐλῷ. Andreae Cretensis. MS. bibl. Coislinian. p. 389. *Fabr.* In cod. Taurin. cit. et cat. mem. — in cod. *Bauar.* CXLVI. v. *Hardt.* l. c. p. 35. *Harl.*

VIII. Ὅσοι τὸ σεπτὸν τῦτο. Andreae Cretensis. MS. *Lambec.* VIII. pag. 130. [pag. 277. sq. nr. 31. Kollar. iterum p. 737. nr. 4.] Graece et lat. in Combefisii Andrea Cretensi p. 115. Homilias, quibus numeros romanos praefixos vides, illas eo ordine in codice MS. noni saeculi reperit Bandurius, quem vide p. 647. seq. ad Antiquitates CPol.

III. Ὁ χρεωςῶν πάντοτε τὸν ἴδιον. Germani CPolit. Graece et latine tom. I. auctarii noui Combefis. p. 1446. MS. *Lambec.* VIII. p. 53. vbi lacunam supplet, et 130. [pag. 278. et 737. Kollar.]

Παυσάσθωσαν τῶν αἱρετικῶν οἱ ἀμαθεῖς. Germani, patriarchae CPol. Graece et lat. tom. I. auctarii noui: et cum Andreae Schotti versione tom. XII. bibl. PP. Paris. 1644. 1654. p. 703. et tom. II. auctar. Ducaei p. 459. MS. *Lambec.* VIII. p. 130. [pag. 279. nr. 34. Koll.]

Περὶ τῆς ἐν χρόνῳ μὲν γενομένης ἀκεραίας διαλύσεως, αἰωνίυ δὲ εἰς ὐρανὺς ἀναλήψεως. Auctor incertus.

I. Τῆς ἁγίας ἐνδόξυ Θεοτόκυ. Narratio apocrypha S. Iohanni apostolo tributa, de qua dixi in codice apocrypho noui Test. Multa etiam de eadem *Lambecius* in itinere Celleusi, quod praelo subiici iterum a. 1710. curaui, et lib. VIII. de bibl. caesarea p. 132 - 198. [dd]) In MS. bibl. Coislinianae p. 196. incipit: Τῇ θαυμαςῇ καὶ ὑπερενδόξῳ καὶ ὄντως μεγ.

Φήμη καλὴ καὶ ἀγαθὴ λιπαίνει κατὰ τὸ γεγραμμένον ὀςᾶ. Eiusdem Germani. MS. *Lambec.* VIII. p. 131. [pag. 280. nr. 35. Kollar.] Edidit graece et lat. *Combefisius* ad calcem Theodoti Ancyrani. Paris. 1675. 8.

[P] Ὦ Θεῦ μῆτερ, καλὸν γὰρ οἶμαι. Manuelis Palaeologi.

In b. Mariae ingressum in sancta sanctorum. Ἐπὶ τῶν μειζόνων ἢ κατὰ ἀνθρωπίνην δύναμιν. Gregorii Palamae, archiepiscopi Thessalonicensis. MS. bibl. Coislinian. p. 153.

Εἰ ἐκ τῦ καρπῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. Eiusdem Palamae. Idem.

Θυμηδείας μὲν πᾶσα θειοτάτη πανήγυρις. Germani, patriarchae CPol.

Ὁ χρεω-

dd) Pag. 283 - 410. Koll. — Eadem narratio in cod. CLI. nr. 32. et conf. quae Lambec. IV. pag. 501. sqq. et Kollar. adnotarunt. — in cod. *Bauar.* CXLVI. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 10. p. 97. — in cod. *Taurin.* v. catal. codd. gr. Taur. p. 166. et in cod. *Naniano* LXIII. nr. 39. at nr. 40. est *Epiphanii*, monachi et presbyteri, orat. de vita b. V. Mariae, quam ex illo cod. edidit *Mingarellius* in Anecdotis litter. Romae typis expressis. v. cat. codd. gr. Nanian. p. 106. *Harl.*

Ὁ χρεωςῶν πάντοτε τὸν ἴδιον εὐεργέτην ἀνυμνεῖ. Eiusdem.

Τῇ θαυμαςῇ καὶ ὑπερενδόξῳ παναγίᾳ. Ioannis, Thessalonicensis episcopi.

Τῇ προτέρᾳ Κυριακῇ τὴν ὀρθόδοξον ταύτην Ἐκκλησίαν. Ioannis discipuli.

In templum S. Mariae ad perennem fontem et de miraculis ibi factis. Εἶτα πηγῆς μὲν τόδε. Nicephori Callisti. *Fabr.* [plura v. supra ad vol. VII. p. 439. not. *yy*. *Harl.*]

In templi S. Mariae dedicationem, et reliquiarum venerationem, zonae et fasciarum. Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ. Auctor Germanus, patriarcha CPol. Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 31. Augusti. Graece et lat. Combefisius in manipulo rerum CPol. p. 232. [MS. *Laurent.* v. *Bandini* cat. codd. gr. I. p. 457. nr. 47. *Harl.*]

In venerationem eius et encaenia noui loculi in Chalcopratis ee). Πρόκειται σήμερον ἡμῖν εἰς προσκύνησιν. Euthymii monachi. Latine apud Lipomannum tom. VI. pag. 217. et Surium 31. August. [v. supra, vol. VIII. p. 346. sq.]

In Zonam b. Mariae. Τίς ὁ φαιδρὸς σύλλογος οὗτος. Germani, patriarchae CPol. Graece et lat. tom. II. Auctarii noui Combefis. p. 789. qui Andreae Cretensi malit tribuere. *Fabr.* [Apud *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 457. in cod. XXXIII. nr. 48. ante memoratus Euthymii sermo Πρόκειται etc. dicitur esse encomium *in adorationem zonae S. Mariae. Harl.*]

In depositionem pretiosae vestis S. Deiparae in Blachernis. Θεῖα τινὰ καὶ μεγάλα μυςήρια. Georgii metropolitae Nicomediensis. Graece et lat. tom. II. Auctarii noui Combefis. pag. 752. A Possevino tribuitur Theodoro, presbytero et syncello magnae ecclesiae. *Fabr.* Theodoro presbytero etiam tribuitur in cod. *Bauar.* CXLVI. v. *Hardt.* in Aretini Beytr. etc. 1804. part. 10. p. 34. sq. et in cod. gr. *Taurin.* v. cat. codd. gr. Taur. pag. 166. *Harl.*

[De inuentione venerandae vestis S. Deiparae, auctore anonymo: inc. Λέων ὁ μέγας, ὁ κατ' ἐκεῖνο. in cod. *Bauar.* CCXXVI. v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 5. p. 527. *Harl.*]

[Ibid. p. 528. et 529. ex eod. codice memorantur: De existente in marmore non manu facta imagine S. Deiparae Lydae, quae dicta est Diospolis: princip. ὅτι φησὶν Πέτρος καί. et

de imagine S. Deiparae in hodego, mulierem effosso infantis, in eius manibus portati, oculo, statim eodem oculo priuatam fuisse: inc. Ναός τις ἐςὶ σεβάσμιος; — Mariae imago in *Lambec.* comm. III. p. 96. nr. 4. et pag. 97. nr. 5. *Harl.*]

Narratio de miraculosa restitutione ectypae imaginis Deiparae Mariae romanae, quam et archetypo picto, vt aiunt, a S. Luca Germanus patriarcha fieri curauerat. Καὶ πάντα μὲν

ee) De templo CPol. in Chalcopratis vide *Tillemont.* tom. XV. p. 182. et *Cangii* CPolin Christianam.

μὲν ὁ χρόνος. Auctor incertus. MS. *Lambec.* VIII. p. 325. seq. *Fabr.* pag. 692. sqq. ed. Kollar. Add. supra, ad sect. XIII. de Iesu imagine adnotata. *Harl.*

Miracula Deiparae in Choziba. Ἀλλ' ἐπὶ τὰ θαύματα τῆς ἐνδόξου. MS. bibl. Coislinian. pag. 416.

[In laudem b. V. Deiparae, ob liberationem vrbis CPolitanae a Persarum, Scytharum etc. diuersis oppugnationibus: oratio Antonini, monachi Studitae in Blachernis habita: inc. Ἤδη σοι καὶ αὐτὸς μετὰ πολλοὺς ἐπαινέτας. MS. *Lambec.* III. p. 322. sqq. ibique v. Kollarii notas.

Narratio de vrbis CPolitanae miraculosa liberatione per b. V. Deiparam tempore Heraclii ab expugnatione Persarum et Abarorum. MS. *Lambec.* V. p. 300. sqq. ibique v. not. Kollarii. Inc. Ἐν τοῖς χρόνοις Ἡρακλέους τοῦ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως. — it. *Taurini* in cod. LXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 165. — Similis quaedam, at multo breuior, narratiuncula est in cod. caesar. XIV. nr. 17. v. *Lambec.* VIII. p. 252. sqq. et Kollar. not. *Harl.*]

[P] Mariae Aegyptiacae et Zosimae. Μυστήριον βασιλέως κρύπτειν καλόν. Bibl. Coislin. pag. 126. 196. 401. *Lambec.* VIII. p. 231, [pag. 490. Kollar.] Graece e MS. Mediceo et Bauar. in calce Actor. Sanctor. tom. I. Aprilis p. XIII. et latine pag. 76. Allatius, auctorem huius vitae, ait, esse Sophronium, patriarcham Hierosolymitanum, sub cuius nomine bis in bibl. Coisliniana exstat, et citatur etiam in glossario graeco-barbaro Meursii, et latine ex versione Pauli diaconi Neapolitani apud Surium ad 9. April. pag. 15. sqq. Id vero negat Papebrochius, qui Mariam illam ad a. C. 421. reuocat ff). Oratio Manuelis Palaeologi imp. quae post vitam Mariae huius subiici consueuit, incipit: Ὁ λόγος ἔτος ὁ τῆς ὁσίας ἡμῖν τὸν βίον ἄριστα διαζωγραφήσας. Vitam Mariae aegyptiacae a Metaphraste scriptam graece habuit Rosweidus. Vide Gudii epistolas pag. 278.

In S. Mariam Aegyptiacam. Ἀποστολικῆς ἐνθέου γραφῆς πέρας φθάνει. Maximi Holoboli Syncelli. MS. bibl. Coislin. pag. 245.

Mariae Antiochenae et Anthemii. Τὸ γεγονὸς πρᾶγμα κατὰ τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν. Graece et latine, interprete Antonio Francisco Destiene S. I. in Actis Sctor. ad 29. Maii tom. VII. p. 50.

Mariae iunioris sub Basilio Macedone. Ἐπὶ μὲν τῶν ἔξωθεν ἀγώνων. Auctor scripsit, quum Romanus esset imperator et Euthymius patriarcha CPol.

* Mariae

ff) V. plura ad volum. IX. bibl. gr. p. 164. sq. it. cel. *Hardt.* de codd. Bauar, in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 3. p. 25. et a. 1804. part. 8. p. 18. in vtroque cod. nec non in cod. *Mosquensi* synod. CXLIX. (v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 82. in 8.) vita illa tribuitur *Sophronio* Hierosolymitano. — Paraphrasis metrica, auctore *Hildeberto*, episc. Cenoman. in Hildeberti Opp. p. 1261. Paris. 1708. fol. et in Act. SS. l. mem. p. 83. sqq. — *I. Serclier* l'Oracle des deserts, ou la Vie de S. Marie Egyptienne, divisée en trois parts. A Lyon. 1625. 12. *Harl.*

* Mariae, Eugenii filiae, quae Marini sub nomine monachum simulauit. Supra, in Eugenio. *Fabr.* v. *Lambec.* et not. Kollar. VIII. p. 175. nr. 15. Acta eius, aut Marinae, auctore incerto, ex Rosweidi vitis patrum, cum Io. Bapt. Sollerii comment. et duabus adpendicibus, de *Reparata*, s. *Margarita*, *Pelagius* dicta, et de *Marina*, Scanensi in Sicilia: in Act. SS. Iul. tom. IV. p. 278. sqq. — In illis Actis SS. passim de multis aliis *Mariis* ac *Marinis* vtriusque sexus agitur. Loca citantur in cat. bibl. Bunau. l. cit. pag. 869. sqq. *Harl.*

[Mariae Magdalenae. Nicephori Callisti Xanthopuli sermo in S. et apostolis aequalem vnguentiferam Mariam Magdalenam, *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 18. plut. 9. Inc. Εἴπερ ἄλλοτε καὶ λέγω τὸ πρεσῆκον· quem sermonem *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 446-455. integrum gr. publicauit. Idem monuit, in Combefisii bibl. concionat. inter homilias in eamdem encomiasticas nullum occurrere: et „scimus quidem, ait, a Bollandistis sub die XXII. Iulii (tom. V. p. 187. a Io. Bapt. Sollerio in comment. historico-critico de S. Maria Magdalena,) de hac Sancta fuisse vberrime disputatum, atque ita docte ac diserte eorum argumenta, qui tres distinctas mulieres, sub vno eodemque ipsius nomine in euangelio indicari contendunt, fuisse confutata, atque vnitatem ipsarum adsertam, vt vix quidquam noui ex hoc sermone, in quo ipsarum distinctio supponitur, hauriri posse videatur." Secus sensisse videtur *Bilib. Pirckheimer* in diss. de Maria Magdalena, quod falso a quibusdam habeatur pro illa peccatrice; in eius Opp. pag. 220. sqq. Francof. 1610. fol. — In iisdem Act. SS. pag. 218. sqq. est Odonis abbat. Floriac. et Cluniac. sermo de S. Magdalena. *Harl.*]

[Mariae, neptis Abraamii, eremitae. Ephraemi Syri. v. supra, in vol. VIII. p. 229. *Harl.*]

[Mariae, quae postea dicta est Marina, vita, in cod. *Mosquensi* CXLIX. v. *Matthaei* notit. cit. p. 81. Inc. Ἦν τις ἀνὴρ ὀνόματι Εὐγένιος. *Harl.*]

* Marinae siue Margaretae martyris: *Nihil aeque laetificat et exhilarat animam bonam.* Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 17. Iulii. Vide de hac, si lubet, *Tillemontium* tom. XVI. p. 167. [et Acta SS. Iul. tom. V. p. 33. *Harl.*]

Τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Auctor incertus. MS. in bibl. Coislin. pag. 196.

Ἐμοὶ δὲ καὶ ἱερατικὸς ἄγειν δοκεῖ τὰ τῆς Ἐκκλησίας στέμματα. Auctor Theodorus Metochita, magnus Logotheta.

Καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἄρα, ἧς ὁ Χριστὸς κεφαλή. Auctor Gregorius Cyprius, patriarcha CPol. MS. in bibl. Vindobonensi. *Lambec.* VIII. pag. 71. [p. 150. seq. Kollar. qui in nota obseruat, Bollandistas hanc orationem, scenicam magis, quam historicam, noluisse operi suo inserere, et copiosius de ea re disseruisse, in Act. SS. Iul. tom. V. p. 32. nr. 50. et p. 33. nr. 51. *Harl.*]

[Οὐδὲν οὕτως ἥδυνεν· in cod. *Laurent.* XXXVIII. nr. 17. plut. 9. v. *Bandin.* catal. cit. I. p. 446. seq. *Harl.*]

Marini

Marini vita per Theotimum. Τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν. Cod. Barocc. CXLVIII.

[P] Marini Senis, Anazarbei Cilicis, sub Diocletiano. 8. August. Ὁ ἅγιος μάρτυς Μαρῖνος ὁ γέρων. MS. *Lambec.* VIII. p. 121. *Fabr.* p. 258. sq. Koll. et ex hoc codice, gr. ac ac lat. in Act. SS. Aug. tom. II. p. 347. cum comment. praeuio *Io. Pinii. Harl.*

[Maronis, anachoretae in Syria, vita ex Theodoreti Philotheo cap. 16. cum comment. *Henschenii*, in Act. SS. Febr. tom. II. p. 766. sq. — *Mari*, monachi, et *Maronis*, abbatis vita *Paris.* in cod. MDXXXIII. nr. 7. et 9. *Harl.*]

Marthae hegumenae monasterii Deiparae in Monembasio. Ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων ἐν τῷ κάτω μοναστηρίῳ. Auctor Paulus episcopus Monembasiae. MS. in bibl. Coisliniana pag. 586. *Fabr.* In cod. *Taurin.* CCCXXXVI. v. cat. codd. gr. Taur. p. 421. — Vitae fragmentum ex cod. Florentino, gr. cum interpretatione lat. et notis *Conr. Ianningi*, in Act. SS. d. 24. Maii tom. V. pag. 431. sqq. *Harl.*

[Marthae, matris S. Symeonis, iun. Stylitae, d. 23. Maii, *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 7. plut. 9. inc. Ὅσοι τῆς μακαρίας καὶ ἀπεράντου ζωῆς ἐπιθυμοῦσι· et ex hoc cod. gr. cum versione lat. et comment. notisque *Conr. Ianningi*, in Act. SS. Maii tom. V. p. 402-431. In Menologio Basilii eius memoria recolitur d. V. Iulii. *Harl.*]

Martini, episcopi Franciae. Κατὰ τοὺς καιροὺς Γρατιανοῦ καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αὐτοκρατόρων, συνέβη συναθροισθῆναι. 10. Nou. Auctor incertus. MS. *Lambec.* VIII. pag. 268. *Fabr.* Pag. 569. sqq. ed. Kollar. *Paris.* in duobus codd. bibl. publ. De hoc episcopo Turonensi multi et veteres et recentiores egerunt. v. qui laudantur in cat. bibl. Bunau. vol. II. tom. III. pag. 875. sq. — In S. confessorem, *Martinum*, papam rom. canticum, in cod. Vindob. XII. v. *Lambec.* VIII. p. 209. *Harl.*

Martiniani monachi et eremitae in Palaestina sub Arcadio et Honorio de quo Tillemontius tom. XII. pag. 37. seq. Ἔγγιστα τῆς πόλεως Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης. Auctor σύγχρονον se Martiniani profitetur. MS. graece *Lambec.* VIII. pag. 84. [p. 180. nr. 21. Kollar.] et cod. Barocc. CXLVII. Latine apud Surium et Bollandum 13. Febr. tom. II. p. 666. sqq. cum comment. et notis Henschen.

Ὃν τρόπον αἱ τῶν προλαβόντων νόσων σωματικαί. Sim. Metaphrastae.

In omnes SS. Martyres.

Αἱ μὲν Χριστοῦ πανηγύρεις ὅσαι τὸ φῶς. Auctor Constantinus, diaconus magnae ecclesiae CPol. et chartophylax, diuersus, ut notat Allatius, a Constantino Acropolita et Tio. Meminit septima synodus actione V.

Αἱ τῶν μαρτύρων ἑορταί. Io. Chrysostomi tom. II. edit. nouae p. 667.

Insipiens, rudis, imperitus pictor. Ephraimi Syri. Latine apud Surium 1. Nou. Ambro-

Ambrosio Camaldulensi interprete. *Fabr.* Graece in *Assemanni* edit. tom. III. p. 248. v. supra, vol. VIII. p. 241. med. *Harl.*

Ἐξ ὃ τὴν ἱερὰν πανήγυριν. Io. Chrysostomi tom. II. edit. nouae p. 711.

Ἔστιν ὡς ἔοικε καὶ παρὰ τῶν σφόδρα δυσμενῶν. Asterii, episcopi Amaseae. Gr. et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 182. Loca duo e MS. Vindob. emendat *Lambecius* VIII. p. 373. [p. 791. sqq. Kollar.]

Πάλιν μαρτύρων μνήμη. Io. Chrysostomi, tom. V. Sauil. pag. 984.

Φαιδρὰ καὶ ἐπέραστος ὑπάρχει. Ephraimi Syri. Exstat graece in editione Oxon. pag. 411. *Fabr.* MS. *Lambec.* IV. p. 171. seq. Kollar. adde supra, vol. VIII. pag. 233. coll. p. 241. *Harl.*

* In decem martyres Cretenses sub Decio.

Ἄλλος μὲν ἄλλο τι τῆς θρυλλουμένης διεξιέτω Κρήτης. Latine ap. Surium 23. Dec. et Lipomann. Graece MS. bibl. Coislin. p. 213.

[De martyrio et manifestatione resurrectionis Sctorum septem puerorum, Ephesi dormientium. Βασιλεύοντος Δεκίου ἐν Καρθαγένῃ. MS. *Lambec.* VIII. p. 797. nr. 5. vbi Kollar. adnotat, huius narrationis versionem lat. vulgasse *Surium* ad d. 27. m. Iulii, et inde eam, cum MS. graeco et variis apographis lat. collatam, insertam esse Actis SS. ad eumdem diem tom. VI. p. 392. addita suspicione, Simeonem Metaphr. esse auctorem. *Harl.*]

In decem martyres sub Leone Isauro, Gregorium protospatharium, Iulianum, Marcianum, Ioannem, Iacobum Alexium, Demetrium, Leontium, Photium, Petrum et Mariam patriciam, propter imaginem Christi CPoli in porta aenea. Τοῦ τῆς πανυμνήτου [?] καὶ παντουργοῦ ζωαρχικῆς Τριάδος ἑνὸς Χριστοῦ. 8. Augusti. MS. *Lambec.* VIII. pag. 118. *Fabr.* Pag. 251. sq. Kollar. gr. ac lat. interprete *Io. Pinio* in Actis SS. Aug. (d. VIII.) tom. II. p. 434. *Harl.*

XL. Martyrum Sebastenorum.

Εἰκόνα μαρτυρικὴν διαγράψαι βούλομαι. Ephraimi Syri. *Fabr.* v. supra, ad vol. VIII. p. 241. sub fin. et *Assemanni* prolegg. I. pag. 189. *Harl.*

Εἶχε μὲν τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα Λικίνιος. Latine apud Surium 9. Martii.

Ioannis Chrysostomi sermonem memorat Photius cod. CCLXXIV.

Κατὰ τοὺς καιροὺς Λικινίου. Auctor incertus. MS. *Lambec.* VIII. p. 348. [p. 734. seq. Kollar.] IV. p. 74. et 101. gg) Bibl. Coislin. p. 196.

Μαρτύ

gg) P. 172. sq. ibique not. Kollar. et p. 237. nr. 33. add. notante iam Lambecio ad priorem locum, Acta SS. Mart. ad d. 13. Mart. vbi et duae exhibentur versiones lat. peruetustae quidem, sed ab inter-

Μαρτύρων μνήμης τίς ἂν γένοιτο κόρος. Basilii M. inter eius opera tom. I. pag. 526. graece et lat. Meminit Suid. in Βασίλειος. Latine apud Surium 9. Martii. Graece cum Gerh. Vossii versione et notis ad calcem Gregorii thaumaturgi Mogunt. 1604. p. 75. *Fabr.* MS. *Lambec.* IV. p. 174. nr. 26. — in cod. *Barocc.* CXXXII. — *Monac.* in cod. Bauar. III. et XXIV. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. I. p. 15. ac 23. — Add. supra, vol. IX. p. 30. seq. nr. 20. *Harl.*

Οἱ μὲν ὁπλῖται Ῥωμαίων κατὰ νόμον. Gregorii Nysseni tom. II. p. 931. *Fabr.* In cod. *Bauar.* XCII. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 5. p. 42. In eodem cod. l. c. sunt Gregorii Nysseni duae oratt. quarum altera incipit:

Οἳ ἐνιάσθαι τὰς πολλάς· altera:

Χθὲς οἱ μάρτυρες. Vtraque oratio est quoque in cod. *Bauar.* CVII. v. *Hardt.* l. c. a. 1804. part. 7. p. 23. Vita etc. in XI. codd. bibl. publ. *Paris*, *Harl.*

Eorum testamentum graece MS. *Lambec.* IV. p. 97. [hh]) Latine V. p. 410. De reliquiis inventis Sozomenus IX. 2.

In XLII. martyres Amorienses. Ἐπὶ τὰ μαρτυρικὰ ἔπαθλα. Sophronii, archiepiscopi Hierosol.

Φαιδρὰ μὲν τῆς παρούσης ἑορτῆς. Euodii.

In martyres Aegyptios. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὅτι καὶ ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρες. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 519. et tom. II. edit. nouae pag. 699. *Fabr.* In cod. Bauar. XXXI. vid. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. pag. 41. *Harl.*

[De martyribus millibus et viginti v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 9. p. 19. et supra, *Iudae. Harl.*]

[Martyrum Palaestinae historia, Eusebii H. E. libro octauo adiuncta, in cod. *Mosquensi* LI. a. v. *Matthaei* notit. codd. Mosq. pag. 53. ed. in 8. *Harl.*]

De martyribus XLIV. quos Saraceni interfecerunt in Laura S. Sabae. Ἄξιον ἐςι τὰς μυρίων τῶν ἁμαρτημάτων. MS. in bibl. Coislin. p. 416. Edidit Combefisius. Graeci eorum memoriam celebrant XV. Maii. Vide epistolam ad Eustathium, Antiochi homiliis praemissam in tom. I. auctarii Ducaeani p. 1021–1024.

De martyribus Lugdunensibus a. C. 177. epistola ecclesiae Lugdun. et Viennensis apud Eusebium V. 1. seq. hist. Οἱ ἐν Βιέννῃ καὶ Λουγδούνῳ τῆς Γαλλίας παροικοῦντες δοῦλοι Χριστοῦ. Latine apud Surium 2. Iunii et in *Ruinarti* Actis selectis martyrum p. 62.

Plures

interpretibus aliquantum interpolatae et auctae; quarum lat. prior, quae incipit: *In tempore igitur Licini regis erat persequutio* etc. iam edita erat ex quatuor codd. romanis a *Gerardo Vossio* inter Miscellanea SStorum aliquot patrum graecorum et latinorum, cum *Gregorii Thaumaturgi* Opp. graeco-lat. Moguntiae 1604. 4. *Harl.*

hh) Pag. 224. sqq. Kollar. in qua edit. illud Testamentum graece, adiuncta statim versione latina, est euulgatum. add. Kollar. notam. *Harl.*

Plures in SS. martyrum confessorumque plurium memoriam homilias exhibet *Combefisius* tom. VIII. Bibl. concionatoriae pag. 618. seq. sed vt in eo opere semper facit, latine tantum.

* Vita Matronae, martyris Chiensis. Τὰς σώφρονας τὸν βίον καὶ φιλαρέτους. Latine ap. Surium, 8. Nou. et Lipomannum. Graece habuit Rosweidus. [Est in duodecim codd. bibl. publ. *Paris.* v. supra, *Maranae. Harl.*]

[P] *Eiusdem encomium.* Οὐ ξένα τῆς παρούσης ἡμῖν πανηγύρεως. Auctor Nilus, metropolita Rhodi. *Fabr.* v. supra, cap. de Nilis, §. XVI. *Harl.*

Matthaei, apostoli et euangelistae. Ματθαίου δὲ μνήμης τί ἂν γένοιτο χαριέστερον. XVI. Nou. Auctor Nicetas Paphlago. Exstat latine ex Combefisii versione tom. XXVII. Bibl. patrum Lugd. p. 410. Graece et latine in auctario nouissimo *Combefisii* tom. I. pag. 401. Vide etiam eius Bibl. concionatoriam tom. VIII. p. 161-186. et *Tillemont.* tom. I. memor. p. 386. seq. [vita in nouem codd. bibl. publ. Paris.]

Ἔδει μὲν ἡμᾶς μηδὲ δεῖσθαι. Io. Chrysostomi homilia 1. in Matthaeum. MS. *Lambec.* VIII. p. 281. [pag. 597. nr. 2. Kollar.]

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦν ἐν τῷ ὄρει κατὰ μόνας ἡσυχάζων. MS. *Lambec.* VIII. p. 278. [p. 590. nr. 21. Kollar.]

Eiusdem apostoli Acta, incerto auctore: Ματθαῖος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς ἦν μὲν ἐκ πόλεως Ἱερουσαλήμ.

* Ἤδη μὲν τὴν παρὰ τοῦ πλάσαντος ἡμᾶς δοθεῖσαν φυλάττοντες ἐντολήν. Latine apud Surium 21. Sept.

Matthiae apostoli, 9. August. Πῶς δεῖ ἄρα τὸν ἱερὸν Ματθίαν. Auctor Nicetas Paphlago. Graece et latine in auctario Combefisiano nouiss. tom. I. p. 422. Latine tom. XXVII. Bibl. patrum Lugd. p. 417. Vide et eiusdem Combefisii Bibl. concionatoriam tom. VI. p. 282. seq. *Lambec.* VIII. p. 124. [p. 265. nr. 21. Kollar.] Tillemont. tom. I. pag. 431. seq. et 685.

* Mauricii et LXX. cum eo militum, Apameae in Syria. Μαρτύρων μνήμη φιλοθείας καθέστηκεν ἔνδειξις. MS. *Lambec.* VIII. pag. 87. [pag. 186. nr. 91. Kollar.] Latine ap. Surium 18. Iul. Vide Bollandum ad 21. Februar. tom. III.

In Maximum presbyterum. Ὅτι μὲν ἀπελείφθημεν ὑμῶν τὴν παρελθοῦσαν. Io. Chrysostomi tom. VIII. Sauil. p. 80.

Maximi homologetae a. C. 662. defuncti vita citatur ab Allatio de purgatorio pag. 730. XIII. Augusti. Incipit: Καὶ πάλαι (leg. πάντων) μὲν τῶν κατὰ Θεὸν πολιτευσαμένων ὁ βίος λυσιτελὴς καὶ ὠφέλιμος. Auctor incertus. Lacinias produxerat Baronius e MS. Vaticanis et versione Petri Morini. Auctor Anastasius apocrisiarius Maximi discipulus. Prodiit graece et latine in tom. I. Operum S. Maximi ex edit. Combe-

sii, qui latine vertit pag. 1-28. Paris. 1675. fol. *Fabr.* Maximi, nescio, cuius, vita in cod. Mosquensi CXLIX. v. *Matthaei* notit. cit. p. 81. *Harl.*

Acta et collationes siue relatio motionis factae inter S. Maximum et socium eius atque principes in secretario. Incipit: Τῇ ἡμέρᾳ ᾗ προσωρμίσθησαν. [P] ante tom. I. Operum S. Maximi pag. 29-86. Graece et lat. nisi quod nonnulla tantum latine ex Anastasii bibl. versione.

Officium SS. Maximi ii) et Anastasii ex Menaeis XIII. August. p. 87-106.

Epitome certaminis. Ὁ ὅσιος καὶ τρισμακάριστος Πατὴρ ἡμῶν Μάξιμος. MS. *Lambec.* VIII. p. 127. *Fabr.* Pag. 271. sqq. Kollar. add. p. 809. conf. Acta SS. ad XIII. Aug. tom. III. p. 93. De multis aliis *Maximis*, martyribus, passim in Actis SS. v. cat. bibl. Bunau. l. c. p. 881. sqq. *Harl.*

Maximi, Dadae et Quintiliani. Βασιλευόντων τῶν ἀσεβεστάτων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Latine apud Surium 28. April. sub Metaphrastae nomine. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. tom. II. Aprilis pag. 974. et latine Papebrochio interprete pag. 126.

Maximi. Vide supra in Caecilia.

Maximini. Vide supra, in Iuuentino.

* Maximini. Vide Faustae.

Melanes siue Melaniae romanae. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ διεγείρας τὴν σὴν τιμίαν κεφαλὴν, ἱερεῦ ὅσιε. Auctor coaeuum illi se profitetur.

* Ἦν ἄρα καὶ τοῦτο τῆς μεγίστης πάλαι καὶ περιφανεστάτης. Latine apud Surium 31. Ianuar. Graece habuit Rosweidus. Exstat et MS. in bibl. Coislin. p. 213. *Fabr.* *Florent.* in cod. Medic. Laurent. XXXIII. nr. 3. plut. 7. vid. *Bandini* cat. codd. Laur. I. pag. 293. — *Matriti* in cod. XC. v. *Iriart.* catal. codd. gr. Matr. p. 363. *Paris.* in IV. codd. bibl. publ. — in cod. *Bauar.* CXXXII. vid. *Hardt.* l. c. 1804. part. 9. pag. 20. fin. *Harl.*

Melchisedeci. Ἐν τῷ καιρῷ. Auctor fertur Athanasius Alex. tom. III. Opp. p. 239. videatur Codex apocryphus V. T. pag. 311. seq.

De Melchisedeco et Lotho. Οὗτος ὁ Μελχισεδὲκ λέγεται ἀπάτωρ. MS. *Lambec.* VIII. p. 262. [p. 766. sq. ibique Kollar. not.] *Nessel.* V. pag. 128.

Meletii ducis et CCLII. martyrum acta fabulosa. Κατ' ἐκεῖνον καιρὸν ἐδιώκοντο οἱ χριστιανοὶ ὑπὸ Βασιλέως Ἀντωνίνου. Graece e MS. Florentino cum versione Dan. Cordoni S. I. in Actis Sanctor. ad 24. Maii tom. V. pag. 436. *Fabr.* v. *Bandini* catal. codd. gr. Laur. I. pag. 410. nr. 8. *Harl.*

Meletii,

ii) Confer Volum. VIII. huius bibl. pag. 729. seq. [vol. IX. p. 635. sq. ibique not. u. nou. edit. *Harl.*]

Meletii episcopi Antiocheni, a. C. 381. defuncti 12. Febr. Ηὔξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστόλων. Licet in quibusdam codd. Basilio tribuatur, auctor Gregorius Nyssenus tom. II. Opp. p. 1019. [v. supra, vol. IX. p. 119. nr. 60. *Harl.*]

Πανταχοῦ τῆς τιμίας καὶ ἱερᾶς ταύτης ἀγέλης. Auctor Io. Chrysostomus. Latine apud Surium 12. Februar. Graece et lat. tom. II. edit. nouae p. 367. citatur a Damasceno II. de imag. et in synodo II. Nic. act. IV. *Fabr.* MS. *Lambec.* VIII. p. 177. ibique Kollar. Add. codd. *Bauar.* XXXI. XCII. et CVII. vid. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 42. et 1804. part. V. p. 42. ac part. VII. p. 23. Conf. supra, vol. VIII. p. 512. et Acta SS. Febr. tom. II. p. 600. sqq. et 585. sqq. *Harl.*

Memnonis, infra in Seueri, [et Acta SS. April. tom. III. p. 578. *Harl.*]

* Menae, Hermogenis et Eugraphii martyrium in Aegypto, imperante Maximino. Μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ παρουσίαν. Latine apud Surium ad X. Decembr. et apud Lipomannum: et graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 227. [pag. 482. sq. Kollar.] Bibl. Coislin. pag. 212. *Fabr.* *Paris.* in XXVII. codd. gr. bibl. publ. — *Matriti* in cod. XC. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matr. p. 361. — *Oxon.* in cod. Selden. L. sive nr. 3380. cat. MSS. Angl. tom. I. add. supra, *Maraniae.* *Harl.*

[P]. Τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος αὐξανομένης. MS. *Lambec.* VIII. pag. 309. [p. 660. nr. 8. Kollar.] sub ficto Athanasii nomine in bibl. Coisliniana p. 565.

Menae siue Mennae, patriarchae CPol. sub Iustiniano, 27. August. Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Μηνᾶς. MS. *Lambec.* VIII. p. 216. *Fabr.* pag. 458. sq. ed. Kollar. Graece et lat. in Actis SS. August. tom. V. p. 169. cum praeuio commentario. — Ibid. April. tom. II. p. 82. est *Papebrochii* narratio de *Mena*, *Dauide*, *Ioanne*, monachis martyribus apud Graecos. *Harl.*

* Menae, martyris Aegyptii in vrbe Cotyaei. Βασιλευόντων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Latine apud Surium, XI. Nou. et Lipomannum.

Ἐγένετο κατὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἀσεβεστάτου. Auctor Timotheus, archiepiscopus Alex. cod. Barocc. CXLVII. Latine apud Surium 10. Nou.

Ἔτους δευτέρου τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ ἔτους πρώτου Γαΐου Οὐαλερίου Μαξιμιανοῦ. Auctor incertus. MS. *Lambec.* VIII. p. 269. [p. 571 sq. nr. 9. Kollar.] Cod. Barocc. CXLVII.

* Menodorae. Vide infra, Metrodorae.

Mercurii, martyris Caesareae Cappadociae. Καὶ κυβερνήτης μὲν πρὸς ἄνεμον. Auctor Nicephorus Gregoras. *Fabr.* In cod. *Bauar.* X. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 2. p. 4. *Harl.*

[Δέκιος ἐπὶ καὶ Οὐαλεριανός. in cod. *Bauar.* CLXXIX. d. 25. Nou. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 12. p. 4. et in cod. *Taurin.* LXIX. d. 26. Nou. v. cat. codd. gr. Taur. p. 164. — Mercurii

curii martyrium; et Historia translationis eiusdem ex MS. cardinalis Casanatae, in *Edm. Martene* et *Vrs. Durandi* collect. vett. scriptor. ac monum. tom. VI. col. 743-756. *Harl.*]

Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ βασιλεύοντος Δεκίου καὶ Βαλλεριανοῦ. Auctor incertus. Latine sub Metaphrastae nomine apud Lipomannum tom. V. et Surium ad 25. Nou. p. 524. sqq.

Methodii patriarchae CPol. vita et res gestae. Ἱεράρχην καὶ ἀσκητὴν ἅμα καὶ Χριστοῦ μάρτυρα. Auctor incertus.

* Metrodorae, Nymphodorae et Menodorae. Οὐδὲ γυναιξὶν οὐδὲ κόραις τὸ τῆς μαρτυρίας ἀποκέκλεισται στάδιον. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 10. Sept. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 238. *Fabr.* pag. 507. sq. ed. Kollar. cuius not. vid. Latine ex versione et edit. Lipomanni, cum comment. notisque *Io. Stiltingi* in Actis SS. Sept. tom. III. p. 489. sqq. Add. *Assemanni* Kalendaria etc. tom. V. p. 229. *Harl.*

Metrophanis et Alexandri episcoporum Byz. Ἐννεακαιδεκάτῳ ἔτει τῆς Διοκλητιανοῦ βασιλείας. Scriptor coaeuum se profitetur. Confer *Photium* cod. CCLVI. sed et *Tillemontium* tom. VII. memor. pag. 657. *Fabr.* In cod. Selden. LVIII. s. nr. 3388. cat. codd. Angliae etc. tom. I. pag. 163. est nr. 1. *Metrophanis*, primi archiep. CPolit. officium, quod composuit Nicol. Malaxas, et nr. 2. *Metrophanis* vita, ad d. 4. Iun. *Harl.*

Michaelis archangeli, vide supra, archangeli.

De Apocalypsi archangeli Michaelis. Τῶν θαυμάτων καὶ δωρεῶν. Auctor Archippus Prosmonarius.

Michaelis Cerularii elogium scripsit Mich. Psellus, cuius editionem promisit *Combefisius* tom. I. auctar. nouiss. p. 13.

Michaelis Syngelli. Νόμος ἔτος ἤνθησε πάλαι παρ' Ἕλλησι. Auctor Nicephorus Gregoras. *Fabr.* In cod. Bauar. gr. cod. X. fol. 232. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 2. p. 9. *Harl.*

[Mocii, presb. mart. CPolit. Ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ in cod. *Paris.* bibl. publ. MDXXXIV. nr. 28. Acta martyrii ex MSS. cum comment. et notis *Henschen.* in Actis SS. Maii tom. II. p. 620. sqq. *Harl.*]

[*Modesti*, archiep. Hierosolym. certamen et miracula, in cod. XV. Mosquens. v. *Matthaei* notit. codd. graec. Mosq. p. 25. ed. in fol. aut p. 33. ed. in 8. — martyrium, *Paris.* in cod. MCXC. nr. 9. bibl. publ. *Harl.*]

Monachorum caedes in Sina et Raithu. Ἀλώμενος ἐγὼ κατὰ τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων. Nili monachi narratio edita latine apud Surium et Bollandum 14. Ianuar. Graece et latine a Petro Possino. Paris. [P] 1639. 4. Vide, quae ad Allatium de Nilis p. 26. seq. editionis a me curatae. [In cod. *Naniano* CXLI. nr. 7. et cod. CXXXIX. nr. 6. v. cat. codd. gr. Nan. p. 328. et 321. *Harl.*]

Alia

Alia narratio eiusdem argumenti. Ἐγένετό μοί ποτε καθεζομένῳ. Auctor Ammonius, monachus. Graece et latine cum notis in *Combefisii* triumphis selectis martyrum pag. 88-132. Paris. 1660. 8. adde *Tillemont.* tom. VII. memor. p. 574. et 782.

Vita Moysis, serui Dei, libris tribus. Μωϋσέως τοῦ κατὰ μέν τινας. Auctor Philo Iudaeus, Graece et lat. inter Philonis opera. Latine ex Zini versione apud Surium 4. Sept. [conf. *Lambec.* VIII. p. 3. sq. nr. 1. et 4. *Harl.*]

Οἷόν τι πάσχουσιν οἱ τῶν ἱππικῶν. Auctor Gregorius Nyssenus tom. I. pag. 167-256.

In Moysis serpentem. Χθὲς ἡμῖν ὁ λόγος πρός τε τὴν αἱρετικὴν πάλην. Seueriani Gabalensis.

Moysis Aethiopis, ex latrone anachoretae. Οὗτος ὁ μακάριος Μωϋσῆς τῷ μὲν γένει ἦν Αἰθίοψ. 28. August. MS. *Lambec.* VIII. p. 218. [pag. 462. *Kollar.*] ex Palladii Historia Lausiaca. *Fabr.* Conf. Acta SS. August. tom. VI. pag. 211. cum praeuio comment. et Iun. tom. III. p. 586. *Papebroch.* notitia de Moyse Aethiope et septem SS. anachoretis in Aegypto. *Harl.*

In mulierem peccatricem. Ἱκανῶς ἡμᾶς πρώην. Amphilochii. Graece et lat. in edit. Combefisiana pag. 64.

In mulieres vnguentiferas. Vide in Iesu sepulturam. Sermonem Modesti Hierosol. memorat *Photius* cod. CCLXXVI.

Myronis sub Decio, presbyteri Achaiae. 17. Aug. Ἔτους τρίτου ἀνθυπατεύοντος Ἀντιπάτρου. Auctor Metaphraste antiquior. Vide *Bandurium* ad Antiquitates CPol. pag. 647.

Ὁ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μύρων. MS. *Lambec.* VIII. p. 200. *Fabr.* Sed p. 261. sqq. ed. Kollar. cuius not. conf. iterum ibid. p. 423. nr. 45. et *Montfauc.* Palaeogr. gr. p. 275. — Actorum Myronis Rhaucii, (qui sequitur,) compendium, ex cod. Vindob. gr. et lat. cum comment. et notis *Io. Pinii*, in Actis SS. Aug. tom. II. p. 334. sqq. 344. ac *Myronis*, presbyteri et mart. Cycizen., martyrium, auctore Laurentio, monacho Rutiensi, gr. et lat. interprete *Pinio*, cum eiusdem comment. notisque, ib. August. tom. III. p. 421. *Harl.*

Myronis Rhauciae in Creta episcopi, 9. Augusti. Ὁ ἅγιος καὶ θαυματουργὸς καὶ τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχης Μύρων. MS. *Lambec.* VIII. p. 122. et 200. [p. 261. sqq. nr. 20. et pag. 421. nr. 42.]

Myronis, Ephesi metropolitae. Καθιστῶντος ἐπὶ τῶν διὰ χρείας ἑκάστοτε. Auctor Neophytus hieromonachus. *Lambec.* V. p. 198. [p. 412. sq. nr. 10. Kollar.]

[Narcissi, episc. Hierosol. vita ex *Eusebii* H. E. ap. Surium, d. 29. Oct. p. 397. *Harl.*]

* Nazarii,

Nazarii, Geruasii, Protasii et Celsi. *Νέρωνος αὖθις (ἄρτι) τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος.* Latine apud *Lipomannum* tom. VI. ad 14. Octobr. et Surium 19. Iunii. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 250. 258. 262. kk) Bibl. Coislin. p. 211.

Neóphyti martyris. *Κατὰ τοὺς καιροὺς τῆς παρανόμου αὐτοκρατορίας τῶν τυραννικῶν βασιλέων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ.* MS. *Lambec.* VIII. p. 338. ll) Auctores se coaevos et a Neophyto ab ethnicismo conuersos profitentur. *Fabr.* De eo breuis notitia ex Menaeis in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 297. *Harl.*

[Εἰ καὶ Σολομὼν ἔφη που γνωματεύων. Oratio funebris in Neophytum, monasteriorum Atheniensium archimandritam: *Florent.* in cod. Medic. Laurent. XII. nr. 14. v. Bandini cat. codd. gr. Laur. II. pag. 502. et in cod. *Barocc.* CXXXI. p. 16. cat. MSS. Angliae etc. tom. I. *Harl.*]

[P] Νεόφυτός τις δοῦλος Θεοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ γένους χριστιανῶν ὑπῆρχεν. Auctor coaeuum se profitetur.

Aliud. *Παραδόξων πραγμάτων δυσπαράδεκτος ἡ διήγησις.* Auctor Constantinus Acropolita, magnus logotheta.

Nerei et Achillei. *Nisi studia Catholicorum.* Velut e graeco versa ab Anonymo exhibet *Surius* 12. Mai. *Fabr.* Eadem acta ex plurimis MSS. cum commentario notisque *Godofr. Henschenii* in Act. SS. Maii tom. III. p. 4. sqq. *Harl.*

In Nicaenos mm) patres. *Πείθεσθαι τοῖς ἡγουμένοις ἐκ τῆς Ἀποστολικῆς ἐπιτραπεὶς παραινέσεως, ὦ Θεόφιλε.* Auctor Gregorius, Caesareae Cappadociae presbyter. Exstat latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 10. Iulii. Graece et latine in Auctario nouo Combefis. tom. II. pag. 547. *Fabr.* Graece in cod. Mosquensi V. nr. 43. v. *Matthaei* notit. codd. Mosq. gr. p. 21. in 8. f. pag. 8. in fol. *Harl.*

In Nicaenum Symbolum. *Τὸ μὲν ἐν τῇ πίστει στεῤῥόν τε καὶ βέβαιον.* Theodoti episcopi Ancyrani circa a. C. 430. quem latine post Holstenium, (cuius editio graecolatina postuma lucem vidit Rom. 1669. 8.) vertit et notis illustratum vtraque lingua edidit *Combefisius.* Paris. 1675. 8.

Nicandri et Marciani. *Ἧκον ἐπὶ τὰ νικητήρια.* Auctor incertus. *Fabr.* Acta Nicandri et Marciani, martyrum Atinae et Venafri in Campania, gr. ex cod. gr. Vaticano, et lat. ex

kk) Pag. 534. sq. nr. 40. p. 551. nr. 11. et pag. 554. in tribus hisce codd. d. 14. Oct. notatur. Lat. *Nazarii* et *Celsi*, martyrum Mediol. vita auctore Ambrosio, ap. Surium, 19. Iun. p. 255. — eorumdem martyrium, ex MS. Vltraiectino S. Martini, cum comment. et notis *Io. Pinii*, in Act. SS. Iul. tom. VI. p. 503-534. — De *Geruasio* autem et *Protasio* ib. Iun., tom. III. p. 817. Illorum vita est in decem codd. bibl. publ. *Paris. Harl.*

ll) [p. 715. sq. Kollar. p. 443. de martyrio Anthusae, et eius seruorum Neophyti et Charesimi etc. (conf. Acta SS. Aug. tom. IV. p. 501. nr. 12.) *Harl.*]

mm) Vide et supra in Constantino. Et quae in tomo sexto Aloysii Lipomanni p. 118. b. et apud Surium 10. Iul. Latine legitur Oratio de iis quae Nicaeae gesta sunt. Incipit: *Nono decimo anno imperii Diocletiani.*

ex cod. Bodecensi, cum comment. praeuio *Henschenii* et notis *Papebrochii*, in Act. SS. Iun. tom. III. p. 266. sqq. Acta recentiora per *Adenulfum*, ibid. p. 274. sqq. Acta alia ex cod. Vallicellano, cum aliis collato, in *Mabillonii* Museo ital. tom. I. part. 2. pag. 247. sqq. — *Conr. Ianningi* disquisitio de S. Nicandro et Marciano in Aegypto passis, item de illorum synonymis, Venafri et Atinae in Latio dudum cultis, in Act. SS. Iun. tom. IV. p. 198. sqq. *Harl.*

Nicephori, martyris Antiocheni a. C. 260. Ἦν τις πρεσβύτερος ὀνόματι Σαπρίκιος. [MS. *Lambec.* VIII. p. 809. nr. 5. Kollar.] Graece et latine in Actis selectis martyrum Theodorici Ruinarti pag. 239-245. editionis Wetstenianae Amst. Quod Simeoni metaphrasti tribuit *Lambecius* VIII. p. 82. [p. 176. nr. 16. Kollar.] incipit: Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦν τις πρεσβύτερος, latine apud Surium 9. Febr. Gallice in Honorati a S. Maria reflex. sur les regles et l'usage de la critique tom. I. diss. 2. p. 225. sqq. *Fabr.* Vita ex Surio, et cod. MS. Paris. restituta cum comm. notisque *Henschenii* in Act. SS. Febr. tom. II. p. 283. sqq. — eadem, ex versione antiqua lat. ex cod. reginae Sueciae, ibid. p. 894. sq. — alia, auctore *Ioanne*, Sardium episc., interprete *Alex. Baruoetio*, ibid. p. 285. sqq. *Harl.*

[Nicephori Blemmidae narratio particularis de vita sua, orat. 1. et 2. *Monac.* in cod. Bauar. CCXXV. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1805. part. 5. p. 515. seq. *Harl.*]

Nicephori patriarchae CPol. vitam scriptam ab Ignatio diacono memorat Suidas in Ἰγνάτιος. Prodiit graece ad 13. Mart. tom. II. Act. Sanctor. pag. 704. Latine pag. 294.

Plurima profecto diuersis occasionibus atque temporibus. Oratio Theophanis, presb. et praepositi, in eius exsilium et translationem reliquiarum latine apud Surium 13. Mart.

Nicetae, filii imp. Maximiani. 15. Septembr. Ἐγένετο ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις. MS. *Lambec.* VIII. p. 221. [pag. 469. sqq. Kollar. cuius not. conf. *Harl.*]

[P] Nicetae Caesareensis Bithyni, confessoris, sub Constantino Copronymo. Πρόκειται ἡμῖν μεγίστης ὠφελείας ὑπόθεσις. Auctor Theosterictus monachus, Nicetae discipulus. Latine apud *Surium* 3. April. [MS. *Lambec.* VIII. p. 209. Kollar. Graece auctore Theosterícto, ex cod. Vatic. ac lat. interprete *Papebrochio* cum eius commentario notisque, in Act. SS. April. tom. I. pag. 253. sqq. et graece ibid. in adpend. p. 22. sq. *Harl.*]

[Καὶ βασιλεὺς πολλάκις, in cod. *Bauar.* III. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 1. pag. 19. *Harl.*]

[Nicetae et Aquilinae, martyrum in Lycia, martyrium apud Surium, in vita S. Christophori, cap. 2. d. 25. Iul. p. 297. — de iis Pinius in Actis SS. Iul. tom. V. p. 492. sqq. — ibid. Maii, tom. VI. p. 808. *Henschen.* de *S. Niceta*, episc. Chalcedon. *Harl.*]

* Nicetae Gothi. Νικητικοὺς ἀγῶνας τοῦ μάρτυρος Νικήτα. Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 15. Sept. et Surium 15. Sept. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 240. 369. 380.

IV. p. 62. *Fabr.* s. vol. IV. p. 135. nr. 10. ibique Kollar. not. vol. VIII. pag. 511. sq. nr. 17. p. 613. nr. 8. p. 794. nr. 2. et pag. 810. nr. 9. At Kollar. ad pag. 471. *A.* (et breuius ad p. 613. atque 794.) obseruat, de Niceta Gottho commentatos esse Hagiographos ad d. XV. Septembr. tom. V. pag. 38. ibique a pag. 40. eius acta ex cod. Paris. gr. cum lat. Lipomani versione, multis vero locis castigata, in lucem esse prolata; sed illa acta ab his Vindobon. toto coelo differre; neque vllum superesse dubium, quin sit alterius *Nicetae*, martyris, qui patria Nicomediensis fuisse creditur, coliturque nunc Venetiis, de eoque Hagiographos egisse ad d. XII. Sept. tom. IV. pag. 6. at partem horum actorum maximam inter febricitantium Graeculorum somnia merito relata fuisse. *Harl.*

[Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. *Monac.* in cod. Bauar. CCXIX. v. *Hardt.* l. c. 1805. part. IV. pag. 379. qui animaduertit, initium innuere Nicetam Nicomediensem ad 12. Sept. sed sub finem declarari Nicetam Gotthum. *Harl.*]

Nicolai. Ἐν τοῖς καιροῖς Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως ἀνατασία ἐγένετο ἐν τῇ Φρυγίᾳ. Auctor incertus.

Nicolai. Ἐπειδήπερ χαίρει Θεός. Auctor Leo imp.

* Nicolai Myroblyti, Thaumaturgi, Myrensis in Lycia episcopi.

16. Dec. Σοφόν τι χρῆμα ζωγράφου χείρ. MS. bibl. Coislin. p. 212. *Lambec.* VIII. p. 288. [pag. 613. Koll. et IV. pag. 283. nr. 4. Koll. et *Hardt.* l. c. 1805. part. 4. pag. 380.]

Leonis imp. Oratio gr. l. prodiit Tolosae 1644. 4.

In eundem. Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ. Andreae Cretensis, inter cuius orationes graece et latine edidit Combefisius pag. 188-196. [MS. *Lambec.* VIII. pag. 657. 813. 825. Kollar.]

Εὐλογητὸς εἶ κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, MS. *Lambec.* VIII. pag. 376. [pag. 800. sq. Koll.] Auctor incertus.

Ὁ μὲν Θεοπάτωρ Δαυίδ. Nicetae, rhetoris Paphlagonis.

Ὀρθρος ἡμῖν φαεινότατος. Michaelis archimandritae. MS. sine nomine scriptoris *Lambec.* VIII. p. 308. [p. 658. Koll.] Plura Combefisius in Bibl. Concionatoria tom. VI. pag. 68. seq. Vide et *Tillemont.* tom. VI. memor. pag. 688. 823. seq. mentio huius Nicolai in Historia Miscella XXIV. 8.

[Nicolai, episcopi Myrensis in Lycia, vita et miracula, ad d. VI. Dec. auctore anonymo. Πάντας μὲν ἁγίους καὶ Θεοῦ θεράποντας. MS. *Lambec.* IV. pag. 148. cod. CXIII. nr. 7. vbi Kollarius plures Vindobon. codd. in quibus vita historiaque Nicolai exponitur, bene latteque enumerat. — Sanctorum nomina, quae in Legenda continentur, etymologice distincta, cum vita S. *Andreae* et *Nicolai*, Oxon. in cod. CCXXII. collegii noui, s. nr. 1186. cat. codd. Angliae etc. I. part. 2. p. 36. — *Paris.* in codd. viginti et septem bibl.

bibl. publ. est vita eius. Add. *Nicolao Albricio* Venezia fauorita da Dio, nella miraculosa inuenzione e translazione del sacro corpo di S. Nicolao il Magno, Arciuescouo di Mira. Venet. 1698. 4. *Harl.*]

Narratio miraculi, a Nic. Myrensi editi, 6. Dec. quo tres stratopedarchae Constantini M. Nepotianus, Vrsus et Erpylio s. Erpelio ab iniusto supplicio liberati sunt. Ἐν τοῖς καιροῖς Κωνςαντίνε. MS. *Lambec.* IV. pag. 122. **) VIII. p. 308. 376. [pag. 656. et 800. sq. Koll.]

Nicolai Myrensis vita e Metaphraste et aliis collecta a Leonardo Iustiniano, tom. I. Lipomanni et apud Surium 6. Dec. pag. 182. incipit: *Pataram scriptores tradunt.* Edita ab Aldo Venet. 1502. 4. cum Iuuenco, Aratore et aliis.

Translatio ex Myra Lyciae ad Apuliae oppidum Barum, iubente Vrsone archiepisc. a. C. 1088. Surius ad 9. Maii. *Vniuersis Christi ecclesiis.*

Nicolai Studitae. Οἱ τὰς Ὀλυμπίας ἀγῶνας. Auctor monachus Studita, sed a Nicolai et Photii aetate remotior. Graece et lat. in tom. II. Auctarii noui *Combefis.* pag. 890. sqq. *Fabr.* vita in II. codd. *Paris.* et lat. ex *Combefisii* interpretatione, cum MS. gr. collata, cum comment. et notis *Henschenii*, in Act. SS. Febr. tom. I. p. 538-552. *Harl.*

[P] Niconis episcopi et XCIX. cum eo martyrum sub Decio, in Sicilia Quintiano Praefecto. Κατὰ τὰς καιρὰς ἐκείνας ἡγεμονεύοντος Κυντιανὰ τῶ ἀσεβεςάτε. Auctor Chaeremonius Syracusanus, Niconis discipulus. Exstat graece e MSS. Vaticano et Ambrosiano in calce tom. III. Act. Sanctor. ad 23. Martii pag. 18. et latine cum notis pag. 444.

Niconis thaumaturgi, cognomento poenitentiam agite. Εἰ ἐ τόπῳ ἢ χρόνῳ, γνώμη δὲ μᾶλλον ςερρᾷ. Auctor incertus. *Fabr.* Niconis, Armeni monachi, metanoitae, vita ex actis eius, ab abbate monasterii S. Niconis gr. scriptis, interprete *Sirmondo*, ap. Surium, d. 27. Nou. p. 629. sqq. — Eadem vita integra in *Martene* et *Durandi* Collect. amplisf. vett. scriptor. et monument. tom. VI. col. 837. *Harl.*

* Nicostrati. Vide infra in Sebastiano.

Nili Rossanensis Calabri. Ἡ χάρις τῶ κυρία ἡμῶν Ἰησῶ Χριςῶ. Prodiit cum versione Ioann. Matthaei Caryophili Rom. 1624. 4. Auctor contubernalis et discipulus. *Fabr.* [Nili, confessoris vita, a B. Bartholomaeo, Cryptae Ferratae abbate, graece conscripta, et *Guil. Sirleto* in latinum conuersa, in *Martene* et *Durandi* Collect. citata, tom. VI.

**) Siue pag. 283. sqq. Kollar. de cod. CL. in quo alia de hoc Nicolao praeterea occurrunt: 1) nr. 6. incerti auctoris narratio aliorum quatuor miraculorum a S. Nicolao editorum: Οἱ τῶ μεγάλα καὶ θεία πατρὸς Νικολάε τὰς εὐφημίας ἀναγράφοντες — — nr. 7. incerti auctoris narratio variorum miraculorum a S. Nicolao editorum: Μεγίςων καθ' ἑκάςην ἀπολαβόντες θαυμασίων — nr. 8. Officium ecclesiasticum in honorem S. Nicolai, cum variis eo pertinentibus canticis sacris: insertum est encomium Nicolai, a tribus memoratis stratopedarchis gratiarum actionis loco pronuntiatum. Ἄνθρωπε τῶ Θεῶ καὶ πιςὲ θέραπον. *Harl.*

tom. VI. col. 887. sqq. et in compendium redacta, *Feder. Metio* interprete, ap. Surium, d. 26. Sept. pag. 275. — gr. et lat. per I. Matth. Caryophil. ἡ χάρις τῦ Κυρίῦ ἡμῶν, in Act. SS. Sept. d. 26. Sept. tom. VII. *Harl.*]

Nili monachi. Πολλοῖς μὲν. MS. in codice Baroceiano LXV. Auctor Petrus Lombardus.

Niphontis Armenopuli. Μυςήρων μὲν βασιλέως κρύπτειν καλόν. MS. bibl. Coislinian. p. 416. [in cod. MCXCV. nr. 41. bibl. publ. *Paris.*]

* Nymphodorae. Vide supra, Metrodorae.

In Oeconomum iniquitatis. Πολλάκις ὑμῖν εἶπον διαλεγόμενος. Asterii Amaseni. Graece et lat. tom. I. Auctarii Noui Combefis. p. 22.

[Olympiadis, magnae ecclesiae CPolit. diaconissae: Ἡ μὲν τῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησῦ Χριςῦ βασιλεία. *Paris.* in bibl. publ. cod. MCDLIII. nr. 15.

Μικρομερῶς ἐν γνώσει γενομένων, auctore Sergio: ib. nr. 17. — Vita auct. Ant. Maria Gratiano, ep. Amerino, ap. Surium d. 1. Dec. p. 32. — De SS. Olympiade et Maximo, martyribus Cordulae in Perside, v. *Henschenii* commentar. in Actis SS. April. tom. II. p. 375. sq. *Harl.*]

Onesimi, Paulo apostolo discipuli, Χαῖρε καὶ γένος ἱκετικοί. MS. graece *Lambec.* VIII. p. 85. [p. 181. nr. 23. Koll.] et latine apud Surium 16. Febr. acta incertae fidei. Vide *Tillemont.* tom. I. memor. p. 607. edit. Paris.

Onuphrii et aliorum eremitarum. Ἐν μιᾷ μὲν ἡμερῶν σταδίῳ ἐποιησάμην ἐγὼ ὁ ἐλάχιςος Παφνύτιος. Auctor fertur Paphnutius anachoreta. Exstat latine in tom. VI. Lipomanni, ad 1. Iunii, et apud Surium 12. Iunii, p. 175. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 359. oo) Aliam vitam Onuphrii a Metaphraste scriptam graece habuit Rosweidus. Vide Gudii Epistolas p. 278. *Fabr.*

[Onuphrii, abbatis, vita inedita: inc. Θείας ἀγάπης καὶ ἔρωτος οὐδὲν τι χρῆμα, *Paris.* in bibl. publ. cod. MCLXX. nr. 5. *Harl.*]

Orestae martyris. Supra, Drestae et Arestae, et Eustratii. *Fabr.* Βασιλεύοντος Διοκλητιανῦ τῦ ἀσεβεςάτυ, martyrium Orestis Tyanae in Cappadocia, d. 10. Nou. in cod. *Vindobon.* ap. Lambec. VIII. p. 568. sq. et *Paris.* in cod. MDXIX. nr. 11. *Harl.*

[Orentii, Pharnacii, Erotis etc. fratrum martyrum acta, gr. et lat. ex Menaeis impressis et Synaxariis MSS. cum comm. *Papebrochii*, in Actis SS. Iun. tom. IV. p. 809. sqq. *Harl.*]

In

oo) Pag. 759. nr. 2. cod. XXXIV. ed. Kollar. qui adnotat, in hoc cod. vitam esse longiorem, quam in cod. Bauar. ex quo vulgarunt eam Hagiographi in Act. SS. Iun. tom. II. p. 527. (cum versione lat. comment. praeuio et notis *Conr. Ianningii* pag. 519 - 533.) et contra eos quaedam monet. *Paris.* in cod. bibl. publ. *Paris* MCCLIX. nr. 15. in adpend. cat. codd. Paris. tom. II. pag. 619. inc. μιᾷ τῶν ἡμερῶν σταδίῳ. — ib. in eod. MCDXLVII. nr. 36. et MDXXXVIII. nr. 11. *Harl.*

In Origenem. Καλόν τι χρῆμα ἡ σιωπή. Gregorii Thaumaturgi p. 169. edit. Gerh. Vossii.

Dominica Ὀρθοδοξίας. Vide supra, Imaginum restitutio.

Pachomii. Ὁ λόγος τοῦ ταῦτα πάντα κτήσαντος Θεοῦ ἀλήθεια. Graece e MSS. Florentino, Vaticano et Ambrosiano, in Actis Sanctor. appendice ad tom. III. Maii p. 25. * et latine Dan. Cardano S. I. interprete pag. 295. ad 14. Maii. pp) Laudat *Allatius* de purgatorio pag. 929. seq. confer *Tillemont.* tom. VII. memor. pag. 167. sqq. 469. sqq. 674. sqq. 692. *Fabr.*

[Ὄντως ἀληθής, in cod. *Bavar.* III. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 1. p. 20. sq. Vita Pachomii *Paris.* in tribus codd. bibl. publ. in cod. DCCCLXXIII. nr. 12. sunt excerpta: in cod. DCCCLXXXI. nr. 5. vita: inc. Ταβεννήσεως ἐστὶν ἐν τῇ Θηβαΐδι, et nr. 7. alia vita: inc. ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· quae etiam est in cod. MCDLIII. nr. 2. — In Act. SS. Maii, tom. II. p. 104. est *Papebrochii* narratio de SS. *Pachomio*, *Hilarione*, *Mamante* et *Patricio*; — et tom. III. p. 357. sqq. *Pachomii*, iunioris, abbatis monasterii S. Anton. in Aegypto, vita apocrypha, ex MSS. et editis cum commentario et notis Papebrochii. *Harl.*]

[P] *Alia eius vita, iuniore auctore:* Αὐταρκῶς μὲν τὰ γραφέντα περὶ τοῦ ἁγίου. Graece in eadem adpendice p. 51. * et latine pag. 334.

Alia, incerto auctore memorata apud Allatium: Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἡ πηγὴ τῆς σοφίας. Latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 14. Maii.

[Paisii, abbatis: Ὥσπερ τὰ τερπνὰ τοῦ βίου, *Paris.* in cod. MXCIII. nr. 3. bibl. publ. *Harl.*]

[Palladii, anachoretae in Syria, vita ex Theodoreto cap. 7. cum comment. et notis in Act. SS. Ianuar. tom. II. pag. 841. sq. *Harl.*]

In Palmarum dominicam.

Βασιλικὴν οἱ πιστοὶ σήμερον. Eulogii archiepiscopi Alex. (licet codices quidam ut bibl. Coislin. p. 402. Alex. Cyrillo tribuant,) graece et lat. in Auctario nouo Combefis. tom. I. pag. 651.

Ἐκ θαυμάτων ἐπὶ θαύματα. Io. Chrysostomi. Sauil. tom. V. p. 882. vide et *Lambec.* IV. p. 128. [p. 295. Kollar.] VIII. p. 353. [p. 745. sq. nr. 21. Kollar.]

pp) Et comment. praeuium *Papebrochii*, pag. 287. sqq. — Lat. interprete Dionysio Exiguo, ap. Surium d. 14. Maii. p. 195. et in Rosweydi vitis patrum, pag. 111. — *Ammonis* episc. epist. ad Theophilum, papam Alexandriae, de conuersatione et particulari vita SS. Pachomii et Theodori, ex MS. Florent. gr. ac lat. interprete *Dan. Cardano*, in Act. SS. l. c. p. 347. sqq. et gr. ib. in adpend. p. 63-71. — *Florent.* in cat. Laurent. IX. plut. 11. est nr. 20. vita Pachomii, inc. ὁ λόγος τοῦ ταῦτα nr. 22. *Ammonis* epistola cit. nr. 23. responsio Theophili: inc. τὸν ἀγαθὸν ζῆλον, edita in Act. SS. l. c. lat. pag. 357. graece p. 855. — nr. 24. ex vita Pachomii: init. Αὐταρκῶς μὲν τὰ γραφέντα. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 505. *Harl.*

Ἐνεπάγησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ. Io. Chrysostomi tom. II. Sauil. pag. 830.

Ἐπῄνεσε καὶ ἄλλοτέ ποτε βασιλέως γλῶσσα τὴν παροῦσαν πανήγυριν. Leonis, imp. Graece et lat. tom. I. bibl. patrum Auctar. noui Combefis. pag. 1657.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Methodii. Graece et lat. in Combefisii Methodio p. 430.

Ἤδη τῆς δεσποτικῆς πανηγύρεως παρακύπτει τὰ χαρίσματα. Leontii Neapolitani, in aliis CPolitani presbyt.

Ἤδη τῆς πνευματικῆς ἀκολουθίας προλαίμπει. Io. Chrysostomi MS. pag. 197. Bibl. Coislin. tom. VII. Sauil. pag. 334.

Ὁ μὲν τοὺς τῶν προκειμένων. Georgii Nicomediensis. Cod. Barocc. XL.

[Ὁ μὲν προφητικώτατος ἐν βασιλεῦσι· incerto auctore, in cod. *Barocc.* CXXXI. *Harl.*]

Σπουδαιότερος ὦ φίλοι καιρός. Procli, patriarchae CPol. inter eius orationes a Vinc. Riccardo editas Romae, et in Combefisii auctario nouo tom. I. p. 399.

Τοὺς τῆς εὐσεβείας καθήκει μύστας μὴ τὴν χάριν μόνον ἀσπάζεσθαι. Leontii presbyteri CPol.

Φρικτὸν ἀγαπητοὶ μυστήριον σήμερον. Athanasii Alex. In noua collectione patrum Montfauconiana. Paris. 1706. fol. tom. II. p. 63.

Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών, κήρυττε. Macarii Chrysocephali. MS. in bibl. Coisliniana p. 181.

Χαῖρε σφόδρα κεχαριτωμένη θύγατερ Σιών. Epiphanii archiepiscopi. *Fabr.* vid. supra, vol. VIII. p. 273. *a. Harl.*

Χθὲς ἡμῖν τὴν κοινὴν ἀνάστασιν Λάζαρος. Iosephi, archiepiscopi Thessal.

[ꝑ] Χθὲς ἡμᾶς μετὰ τοῦ δεσπότου Λάζαρος. Andreae Cretensis. Graece et lat. pag. 75. in Combefisii edit.

Ὥσπερ ἡ ἀμέτρητος ἄβυσσος. Titi Bostrensis. Graece et lat. tom. II. Auctarii noui Combefis. pag. 638.

[Pambonis, abbatis et confessoris in Nitria, vita ex Palladii libr. VIII. et variis collectis, cum comment. et notis *Io. Bapt. Sollerii*, in Actis SS. Iul. tom. I. pag. 33. sqq. Omissum tamen est fragm. narrationis de Pambonis colloquio cum aliquo suo discipulo de Tropariis, s. canticis sacris, quae is Alexandriae in templo S. Marci audiuerat, quod exstat in cod. Vindob. XIX. v. *Lambec.* III. p. 89. sqq. ibique longam Kollarii not. *Harl.*]

[Pamenis,

[Painenis, abbatis, gesta: ἀπῆλθέν ποτε, Paris. in cod. DXLVIII. nr. 24. Harl.]

Pamphili Caesar., Valentis, Pauli, Seleuci, Porphyrii, Theoduli, Iuliani et sociorum. Καιρὸς δὴ καλεῖ πρὸς ἅπασι τὸ μέγα καὶ περιβόητον. Auctor Sim. Metaphrastes ex Eusebio. MS. *Lambec.* VIII. p. 85. [p. 181. sq. Koll.] graece, et apud Surium 1. Iun. latine. Graece et lat. tom. I. Act. Sanctor. Iunii pag. 64–74. Vide volum. VI. huius bibl. pag. 101. [vol. VII. pag. 404. nou. ed.]

Pancratii martyris, qui Petri apostoli, vt aiunt, discipulus, Tauromenii in Sicilia episcopus fuit. Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν Κύριον. Auctor fabulosus Euagrius monachus, laudatus Theophani Cerameo homil. 57. qui se Pancratii discipulum et comitem profitetur. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 94. [p. 119. sqq. Kollar.] Latine vertit Sirmondus, sed non prodiit. *Fabr.* Lambec. multus est de eo, et fabulosa narratione, sub Euagrii nomine scripta, citatque *Henschen.* in Act. SS. d. III. April. — Pancratii et Dionysii, eius patrui, martyrii acta ap. Surium d. 12. Maii p. 151. et, ex plurimis MSS. cum commentar. notisque *Henschenii*, in Actis SS. Maii tom. III. pag. 17. sqq. ib. pag. 707. sqq. Miracula Lantuscae, in comitatu Niciensi patrata, ex instrumento MS. italico. *Harl.*

['Εν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ· Pancratii martyrium: *Paris.* in cod. MCDLXX. nr. 42. *Harl.*]

Pantaleonis martyris elogium, a Niceta scriptum, graece et latine edidit cum notis *Fed. Morellus* Paris. 1608. 8. *Fabr.* Aliis, 1605. 8. gr. MS. *Paris.* in bibl. publ. cod. DCCCLIV. nr. 43. — Pantaleonis, Hermolai, Hermippi et Hermocratis vita et martyrium, ex Simeone Metaphr. ap. Surium d. 27. Iul. pag. 317. — vita et martyrium, secundum interpretat. *Aloysii Lipomanni*, ad textum Simeonis Metaphr. graecum denuo exactum, cum comment. et notis *Petri Boschii*, in Act. SS. Iul. tom. VI. p. 397. sqq. — Miracula Pantaleonis, auctore anonymo monacho S. Pantaleonis, ex antiquo eiusd. coenobii MS. ib. p. 421. sqq. *Harl.*

* **Panteleemonis.** Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου καὶ παρανόμου. [MS. *Lambec.* IV. p. 267. *Harl.*]

Θαυμαστὸς ὁ qq) Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Auctor Nicetas rhetor.

Τῆς εἰδωλικῆς ἅλμης κατὰ πάσης διασκεδασθείσης τῆς οἰκουμένης. Auctor incertus rr). Exstat latine in tom. VI. Lipomanni et apud Surium ad 27. Iulii.

Paphnu-

qq) In indice ad Allatium non Panteleemonis, sed Pantaleonis hoc esse elogium innuitur. Ita et latina martyrologia Pantaleonem nominant pro Panteleemone.

rr) In cod. *Taurin.* CHI. v. cat. codd. gr. Taur. p. 193. sq. — in cod. Laurent. XXXIII. nr. 20. plut. 9. v. *Bandin.* (qui, auctorem Metaphrasten esse, perhibet,) in cat. codd. gr. I. p. 455. — *Paris.* in bibl. publ. tredecim numerantur codd. qui continent vitam Panteleemonis. *Harl.*

Paphnutii, ſupra. Euphroſynes.

* **Paphnutii, anachoretae, et DXLVI. martyrum.** *Fuit imperatori Diocletiano Arianus quidam praeſes.* Latine apud Surium 28. April. *Fabr.* De Paphnutio, episc. martyre ap. Graecos notitia *Papebrochii* in Act. SS. April. tom. II. p. 623. et ibid. Sept. tom. III. p. 778. ſqq. *Io. Stilting.* comment. de *Paphnutio*, episc. confeſſ. in Aegypto. *Harl.*

[In *Papiam, Claudium, Diodorum* et alios martyres canticum d. 5. April. v. *Lambec.* VIII. pag. 209. — *Henſchenii* notitia de martyribus *Papia, Diodoro, Conone* et *Claudiano*, Attaliae in Cappadocia, in Act. SS. Februar. tom. III. p. 627. — ibid. tom. III. pag. 285. ſqq. *de Papia*, episc. Hierapolit. — et Mart. tom. I. p. 423. notitia de martyribus Nicopolitanis, *Papia, Alexandro, Diodoro* etc. *Harl.*]

Papyli diaconi, Carpi, epiſcopi Thyatirenſis, et Agathopodis martyrium. Ἐπὶ βασιλείας Δεκίου. Auctor incertus.

* Μεμνῆσθαι τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ παθόντων. MS. *Lambec.* VIII. p. 249. 258. 262. ss) ſupra in Carpo.

In parabolam de eo, qui in latrones incidit. Ἠκούσαμεν ἀδελφοὶ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ. Leontii Hieroſolymitani.

Paraſceues virginis martyrium 14. Octobr. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις τοῦ ἑλληνισμοῦ. MS. *Lambec.* VIII. p. 363. [p. 767. ſqq. Kollar. qui citat Act. SS. Iul. d. 24. tom. V. p. 491. et d. 26. ac tom. VI. p. 232. d. 28. Iul. neque tamen, re nondum ſibi ſatis explorata, acta dederunt hagiographi. *Harl.*] *Neſſel.* V. pag. 128.

Ἡ ἀρχὴ τῶν ἰαμάτων Χριστοῦ. MS. bibl. Coislin. pag. 169. *Fabr.* In cod. *Mosquenſi* CXLIX. nr. 19. v. *Matthaei* cat. codd. gr. Mosq. in 8. p. 82. Vita eius in II. codd. bibl. publ. *Paris. Harl.*

[P] Paregoridis, vide ſupra, Leonis.

Parthenii, epiſcopi Lampſaceni, ſub Conſtantino M. clari, vita. Πόθῳ καὶ ἀγάπῃ κινούμενος ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς Κρισπῖνος. Auctor Parthenii diſcipulum ſe profitetur, nomine Criſpinum. MS. *Lambec.* VIII. p. 82. [pag. 174. ſqq. Kollar.] Latine apud Surium et Bollandum 7. Febr. tom. II. p. 38. ſqq.

[In ſanctum Paſcha, orat. Chryſoſtomi ſpuria. MS. *Lambec.* VIII. p. 773. ſq. ibique v. Kollar. et p. 754. nr. 8. duae Athanaſii homiliae. v. ſupra, vol. VIII. p. 204. — in cod. *Bavar.* v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 4. p. 384. ter. etc. *Harl.*]

Patapii, Thebani Aegyptii, abbatis eremitae. Ὡς λαμπρὰν καὶ πνευματικήν. Et alia oratio quae incipit: Πάντας πιστεύειν ἄξιον. Vtraque auctore Andrea Cretenſi, inter cuius

ss) Pag. 532. ſq. 550. nr. 10. et p. 551. Kollar. — In Act. SS. April. d. 13. lat. p. 120. ſqq. et gr. p. 968. ſqq. *Harl.*

cuius orationes graece et latine editae a *Combefisio* p. 196. et 216. [*Paris*. in bibl. publ. codd. decem Patapii vita. *Harl.*]

* Vita eiusdem. Οὐ π... Αἴγυπτος ἐτ' ἂν δὲ τέκη. Latine apud Surium 8. Decembr. et apud Lipomannum: graece MS. in bibl. Coisliniana p. 212. *Fabr.* In cod. *Taurin.* LXVIII. v. cat. codd. gr. Taur. p. 163. — in cod. *Matrit.* reg. XC. v. *Iriart.* catal. codd. gr. Matr. p. 361. *Harl.*

[Patermuthii, martyris in Aegypto, Copretis et Alexandri vita et martyrium; *Parif.* in cod. MDXXXVII. nr. 7. — gr. ex cod. Vatican. cum versione lat. et commentario praeuio *Io. Bapt. Sollerii*, in Act. SS. Iul. tom. II. p. 698. sqq. *Harl.*]

[Patrum ascetarum vita, religiosa historia, Theodoreti Φιλόθεος ἱστορία. v. *Lambec.* VIII. pag. 670-681. *Harl.*]

In SS. patres et prophetas. Ἡ ποδηγῦσα πίστις εἰς τὴν ὁδόν. Athanasii Alex. graece lat. cum Holstenii vers. tom. III. Athanas. p. 450. [add. *Lambec.* VIII. p. 817. 838. 839. sq. *Harl.*]

Patricii, episcopi Prusaei. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἡγεμονεύοντος Ἰελίε τῦ ἀνθυπάτε· Graece in Actis Sanctor. ad calcem tom. III. Aprilis p. LXV. et latine ad 28. April. p. 576. ex versione Io. Rauensteinii, S. I. *Fabr.* Lat. ex Rauenstein. versione in *Ruinarti* Act. prim. martyr. p. 554. sqq. — In cod. *Laurent.* XIV. nr. 2. plut. 9. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 409. *Harl.*

[De Patricia, quae Eunuchi nomen accepit, narratio Danielis, abbatis, *Paris.* in bibl. publ. cod. CMXIV. nr. 10. *Harl.*]

[Paullae, viduae, vita, *Florent.* in cod. monasterii b. Mariae. v. *Montfauc.* diar. ital. p. 372. *Harl.*]

In Paulum apostolum Io. Chrysostomi septem homiliae de laudibus Pauli, quas vertit Anianus.

1) Οὐκ ἂν τις ἁμάρτοι. tom. VIII. Sauil. p. 33. tom. II. edit. nou. pag. 477.

2) Τί ποτέ ἐστιν ἄνθρωπος; Ibid. pag. 37. et 482.

3) Ὁ μακάριος Παῦλος τῆς ἀνθρωπίνης. Id. 40. 486.

4) Ὁ μακάριος Παῦλος ὁ τήμερον. Id. pag. 42. 490.

5) Πῦ νῦν εἰσιν οἱ τὸν θάνατον αἰτιώμενοι. Id. pag. 49. 500.

6) Βέλεσθε τήμερον, ἀγαπητοί. Id. pag. 53. 506.

7) Ὅταν οἱ τὰ σημεῖα βαστάζοντες. Id. p. 57. 512.

Τὰς τῶν ἁγίων βίες. tom. VII. Sauil. p. 839.

Ἅπας μὲν ἐγκωμίων λόγος. Auctor Theodorus Daphnopates, qui e Chrysostomo collegisse se, quae de Paulo scripsit, non diffitetur. Latine apud Surium 29. Iunii. Ex Chrysostomo in Paulum confer, quae Photius cod. CCLXX.

Οὐδεὶς ἀσθενεῖ Παύλου ἀθλοῦντος. Auctor Proclus CPol. Graece et lat. in Proclo Vinc. Riccardi, et tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 454.

Παῦλος ὁ ἀπόστολος Ἑβραῖος μὲν ἦν τὸ γένος. Auctor Theodorus Scutariota.

Τῆς μὲν ἐπιγραφῆς τῶν ἀποστολικῶν πράξεων. Auctor Theodorus magister, (an Daphnopates?) qui e Chrysostomo pleraque [?] collegisse se scribit. Graece tom. VII. Sauil. p. 829. Videnda etiam, quae in Paulum apostolum congessit *Combefisius* tom. VII. Bibl. Concionatoriae.

Pauli Corinthii, supra in Codrato.

Pauli homologetae siue confessoris, patriarchae CPol. *Κωνσταντῖνος τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν, εἶτα τῆς ἀνατολῆς ἐγχειρίζετο σκῆπτρα.* Auctor incertus. Citat *Allatius* contra Creygthonum pag. 336, et Cangius ad Zonaram p. 72. Vide Photium cod. CCLVII.

Ἡνίκα Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τρίτος υἱός. Graece habuit Rosweidus. Latine apud Surium 7. Iunii. *Fabr.* *Florent.* in cod. Laurent. I. nr. 6. plut. 11. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 497. *Harl.*

[*Τὴν πρὸς τὴν ἀληθῆ ζωὴν ἄγουσαν στενήν.* *Florent.* in cod. Laurent. XXIII. nr. 4. plut. 8. v. *Bandin.* l. c. p. 371. qui citat Act. SS. ad d. VII. Iul. — *Paris.* in bibl. publ. tredecim codd. eius vita, conf. *Franc. Baertii* de S. Paullo commentar. ex variis collectum in Act. SS. Iun. tom. II. pag. 13. sqq. et *Assemannum* de Kalendariis etc. tom. V. p. 221. sq. qui docet, a Graecis quatuor SS. Paullorum CPolitanorum memoriam fuisse celebratam: in his memoratur *Paullus nouus*, siue *iunior*, d. 2. Sept. qui CPoli sedit ab a. 641-651. v. *Pagium* ad a. 648. nr. 15. — Acta Paulli noui, martyris CPolit. ab anonymo conscripta, ex msto reginae Sueciae, cum comment. notisque *Pinii* in Act. SS. Iul. tom. II. p. 631. sqq. In illis Actis passim de multis aliis SS. Paullis agitur: de *Paullo*, confessore, episc. Prusiad. in Bithynia, m. Mart. tom. I. pag. 789. ib. tom. II. p. 609. de *S. Paullo* martyre sub iconomachis in Cypro, etc. v. cat. bibl. Bunau. I. c. p. 916. sqq. *Harl.*]

[Paulli, abbatis, vita: *Πολλάκις κεκίνηται ζήτησις.* *Paris.* in bibl. publ. cod. CMXIV. nr. 19. *Harl.*]

Paulli et Iulianae, Ptolemaide. *Aurelianus imperator per totum orbem terrarum contra Christianos edictum proposuit.* Latine apud Surium 17. Augusti, [et in Act. SS. eod. d. Aug. tom. III. p. 448. cum comment. et not. Pinii. *Harl.*] Vide supra, in Iuliana.

Pauli

Pauli Latrensis. Μάτην οἱ πολλοὶ τὸν χρόνον αἴτιον ἀξιοῦσιν εἶναι. Auctor Nicephorus Blemmidas. MS. in bibl. Coisliniana p. 213. De monasterio S. Pauli Latris, *Montfauconus* lib. 2. Palaeograph.

Ἐμοί γε λίαν ἡδὺ καὶ τὸ περὶ λόγους πονεῖν. Auctor incertus. Citat *Allatius* pag. 420. contra Creygthonum.

Pauli Thebani, primi eremitae. *Inter multos saepe dubitatum est.* Graeca versio incipit: Ἐν πολλοῖς πολλάκις κίνησις. Latine apud Surium et Bollandum ad 10. Ianuar. tom. I. p. 602. sqq. Auctor Hieronymus, monachus.

Alia Pauli Thebani vita e graeco Bauarico codice versa latine exhibetur in Actis Sanctor. ad X. Ianuar. incipit: *Vixit beatus Paulus Decii et Valeriani etc.* Auctor sibi a S. Antonio quaedam narrata memorat. De hoc Paulo *Tillemont.* tom. VII. memor. pag. 144. seq.

Vitam Pauli Thebani, a Metaphraste scriptam, graece habuit Rosweidus. Vide Gudii epistolas p. 278.

Καὶ ζωγράφοις μὲν ἀρχετύπων ἐκεῖνα πρὸς μίμησιν. MS. *Lambec.* VIII. p. 340. seq. vbi prologus et cap. 1. tt) Auctor non diu post vixisse se testatur.

Pegasii martyris. Vide supra, in Acyndino, [et *Lambec.* MS. VIII. p. 562. sq. Kollar.]

* Pelagiae, virginis Antiochenae, sub Diocletiano passae. Γυναικείαν ἀρετὴν τῆς τῶν ἀνδρῶν.. Gr. MS. *Lambec.* VIII. p. 223. 249. 258. 262. [pag. 475. nr. 8. p. 531. nr. 36. pag. 550. nr. 7. et p. 557. Kollar.] Bibl. Coislinian. p. 210. Latine apud Lipomannum, (Surius enim omisit,) tom. VI. ad 8. Octobr. Iacobum diaconum in vita MS. S. Pelagiae laudat *Meursius* in Glossario graecobarbaro. Ex [P] illo latine quaedam adfert Surius ad 8. Octobr. diaconum Heliopoleos adpellans. [et ex Rosweyd. in Act. SS. Octobr. tom. IV.] Vide et *Tillemont.* tom. XII. memor. p. 377. seq.

In Pelagiam martyrem. Εὐλογητὸς ὁ Θεός, καὶ γυναῖκες θανάτῳ λοιπὸν καταπαίζουσι. Io. Chrysostomi. Latine apud Surium 9. Iunii. vbi etiam alter Chrysostomi sermo. *Maiore quidem theatro sancta virgo.* Tom. II. edit. Montfauconi pag. 591. et prior. Gr. lat. p. 585. *Fabr.* Eaedem oratt. cum comment. *Conr. Ianningi*, in Actis SS. Iun. tom. II. pag. 154. sqq. — Prior gr. in cod. *Bauar.* XXXI. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 42. — Pelagiae vita in decem codd. *Paris.* bibl. publ. Conf. de Pelagia, poenitente Hierosolymis, et de duobus codd. Paris. quorum alter, auctore anonymo, inc. Τὸ γεγονὸς πρᾶγμα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, (quae primariae vitae graecae paraphrasis

tt) Pag. 719. sqq. ed. Kollar. qui in nota obseruat, ex illo cod. Acta sincera S. Paulli Thebaei, gr. et lat. interprete *Ios. Khell*, cum varr. lectionibus et notis variorum, ac diss. praeliminari, a *Fuhrmanno*, Neostad. 1760. 4. edita; sed graecum textum vitiose descriptum esse formulis typographicis. *Harl.*

phrasis duntaxat esse videtur;) alter vero incipit: γυναικείαν ἀρετὴν etc. Act. SS. Octobr. tom. IV. p. 248. sqq. *Harl.*

[Pelagiae, meretricis Antioch. vita, auct. Iacobo, diacono, aequali, interprete *Eustathio*, et alia ex Simeone Metaphr. apud Surium, d. 8. Octobr. p. 109. — auct. Iacobo ex Rosweyd. in Actis SS. Oct. d. 8. tom. IV. — *Reineri*, monachi Leod. speculum poenitentiae, s. vitae S. Pelagiae libri II. ex cod. Leodiensi, in *Bern. Pezii* Thesauro anecdot. tom. IV. part. 3. col. 69. sqq. — De Pelagia, Aquila, Eparchio et Theodosia, martyribus apud Graecos, notitia in Act. SS. Mart. tom. III. p. 557. sq. *Harl.*]

Pelagiae Tarsensis, *incerto Auctore:* Τοῦ πρώην διωγμοῦ ἀνανεωθέντος παρὰ τοῦ Διοκλητιανοῦ. Graece e MS. Palatino, in Actis Sanctor. ad 4. Maii tom. I. p. 747. et latine pag. 747. atque apud Surium 4. Maii.

In Pentecostes festum.

Ἐπέπερ καὶ νῦν θεῖα ἐπέστη πανήγυρις. Leonis imp. Graece et lat. in Combefisii Auctar. nouo p. 1719. tom. I.

Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη. Io. Chrysostomi ex commentar. in Ioannem.

Μεγάλας ἀγαπητοὶ καὶ πάντα λογισμόν. Chrysostomi tom. V. Sauil. pag. 610. tom. II. edit. nou. p. 468. [MS. *Lambec.* VIII. p. 835. nr. 22.]

Οἱ μὴ τοὺς γενναίους ἀγωνιστάς. Demetrii Cydonii.

Nullum est tam clarum celebritatis argumentum. Greg. Nysseni tom. I. pag. 976. *Fabr.* Graece et lat. edidit *Zacagnius.* v. supra, vol. IX. p. 109. nr. 25. *Harl.*

Οὐρανὸς ἡμῖν γέγονε σήμερον ἡ γῆ. Io. Chrysostomi, tom. V. Sauil. p. 976. *Fabr.* *Mosquae* in cod. synod. V. in quo tres sunt *Chrysostomi* oratt. in illos festos dies: et incip. nr. 44. οὐρανὸς ἡμῖν· nr. 45. μεγάλα, ἀγαπητοὶ, καὶ πάντα λόγον· nr. 46. σήμερον ἐπεφοίτησε· tum sequitur nr. 47. *Leontii* orat. ὅσοι περὶ την ἑορταστικήν. v. *Matthaei* notit. cit. p. 21. ed. in 8. *Harl.*

[Πανηγυρικὴν ἰδέαν καὶ ἔτος. Nicetae orat. 4. in cod. Bauar. CXXI. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 8. pag. 26. *Harl.*]

Πάλιν ἑορτὴ καὶ πάλιν πανήγυρις. Io. Chrysostomi, tom. V. Sauil. pag. 602. et tom. II. edit. nou. pag. 457.

Πᾶσαν ἑορτῆς ὑπόθεσιν φαιδροτέραν ὁ Δαυίδ. MS. bibl. Coislinian. p. 182.

Πᾶσα μὲν ἡμέρα. Chrysostomi, tom. VII. Sauil. p. 582.

Περὶ τῆς ἑορτῆς βραχέα φιλοσοφήσομεν. Greg. Naz. orat. XLIV. *Fabr.* In cod. *Bauar.* CXXV. v. *Hardt.* l. c. pag. 46. *Harl.*

Πυκινὴ

Ποιμαὶ μὲν ἡμῶν ἀλλ' ... Basilii, episcopi Seleuciensis.

Σήμερον ἀγαπητοὶ ἐπεφοίτησε. Procli CPol. Graece et lat. inter orationes eius Romae a *Vinc. Riccardo* editas et tom. I. auctarii noui *Combefis.* p. 499.

Τὴν μὲν ἐν χθὲς ἐποίει πανήγυριν ἐπιδημῶν Παράκλητος. Leonis imper. Plura *Combefisius* tom. IV. Bibl. Patrum concionatoriae.

In mediam Pentecosten. Πάντα τὰ ὑπὸ τῷ Δεσπότῃ. Leontii, episcopi Neapoleos Cypri. Graece et lat. in Auctario nouo *Combefis.* tom. I. p. 702.

[P] Ὥσπερ ἡ φωσφόρος σελήνη. Chrysostomi tom. VII. Sauil. p. 272.

Ὅπου δ' ἂν ὁ δεσπότης. Chrysost. tom. VII. Sauil. p. 372. *Fabr.* In cod. Mosq. v. Matthaei notit. p. 20. *Harl.*

Τοῖς φιλοῦσι τὸν Κύριον, ἑορτῆς οὐ λείπει καιρός. Leontii archiepiscopi Neapolitani, licet in cod. Vatic. DLXIV. male referatur ad Leontium presbyterum CPol. ut notat *Allatius* p. 112. de Simeonibus. CPolitano tribuit etiam Combefisius, qui graece et lat. edidit tom. I. Auctarii Noui p. 719. *Fabr.* Leontio, presbytero CPolitano, etiam tribuitur in cod. *Mosquensi* V, v. *Matthaei* notit. codd. graec. Mosq. synod. p. 21. nr. 34. *Harl.*

[De septem hebdomadibus Pentecostes, excerptum ex Girontico s. de vitis patrum. MS. *Lambec.* VIII. p. 946. nr. 60. *Harl.*]

[Canticum in S. Pentecosten, cum paraphrasi graeca in margine: MS. *Lambec.* VIII. pag. 1019. nr. 91. *Harl.*]

[Persati martyrium: Ἐπὶ Πατρικίου τὸ δεύτερον καὶ Κλαυδιανοῦ τῶν ὑπάτων. *Paris.* in bibl. publ. cod. MCDLXX. nr. 28. *Harl.*]

[Perpetuae et Felicitatis etc. martyrium, edid. ex MS. Casinensi, et notis instruxit *Luc. Holsten.* Paris. 1664. 8. — Perpetuae vita rec. cum commentario praeuio et notis in Act. SS. Mart. tom. I. p. 630. sqq. — Eadem ex duobus codd. MSS. et edit. Holstenii, cum admonitione praeuia notisque; item Luc. Holstenii notis posthumis et Petri Possini paralipomenis, in *Theodori Ruinarti* Actis primor. martyrum pag. 90-119. — *Ios Augustini Orsi* diss. apologetica pro Sctarum Perpetuae, Felicitatis et sociorum martyrum orthodoxia, aduersus Sam. Basnagium. Accedit *Francisci* Castilionensis martyrium Antonianum, seu b. *Antonii de Ripolis.* Florentiae 1728. 4. — De alia S. *Perpetua,* Romae, vid. *Pinium* in Act. SS. Aug. tom. I. p. 514. *Harl.*]

Gesta in Perside. Βασιλεύοντος Ἀρενάτου τῆς Περσικῆς χώρας γέγονε Φιλορωμαῖα. Auctor Anastasius episcopus Theopolitanus siue Antiochenus. Quamquam tempore Anastasii nullum fuisse regem Persarum Arenatum, sed Chosroen per annos XLVIII. ac deinde Hormisdam per annos XV. notat Henschenius tom. II. April. p. 854.

* In Petrum et Paulum apostolos. *Petrum et Paulum discipulos domini laudare quidem est laudabile.* Latine in tom. VI. Lipomanni, et apud Surium ad 29. Iunii.

Ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν ἅγιον Παῦλον. MS. *Lambec.* VIII. p. 376. **) Bibl. Coislin. p. 196. Cod. Barocc. CXLVII. Auctor incertus.

[Ἅπας μὲν ἐγκωμίων νόμος. A Theodoro Daphnopate, ex diuersis sermonibus Chrysostomi collecta est haec laudatio, *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 11. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 445. sq. — Lat. ap. Surium d. 29. Iun. — In eodem Laur. cod. sunt apud Bandin. l. c. p. 445. nr. 9. d. 29. Iun. Hypomnema, singillatim exponens martyria, certamina, peregrinationes et mortem Petri et Paulli: gr. et lat. in Actis SS. Iun. tom. V. pag. 411. sqq. ed. Venetae: inc. Καὶ τῶν τεχνῶν οὐ μόνον etc. nr. 10. Io. Chrysostomi laudatio in eosdem: incip. οὐρανοῦ etc. de qua postea sermo erit. *Harl.*]

[Clementis, pontif. romani, epitome supposititia de gestis et peregrinationibus S. Petri, ad Iacobum, episcop. Hierosolymorum, qua simul ipsius S. *Clementis* vita comprehenditur. MS. *Lambec.* VIII. p. 600. sqq. et edita a *Io. Bapt. Cotelerio* inter Barnabae, Herniae, Clementis, Ignatii et Polycarpi opp., Lutet. Paris. 1672. gr. et lat. p. 749. sqq. — Est quoque in cod. *Bauar.* LII. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. I. p. 15. sq. *Harl.*]

* *Non eos solum, qui fuere ab initio Patres artium.* ibid.

Καλὸν μὲν τὸ ῥόδον τῆς ἱερωσύνης. Auctor Hesychius, presbyter Hierosol.

Post multimoda et multifaria vitae. libri II. de passione Petri et Paulli sub homine Lini episcopi Rom. e graeco, vt feruntur, latine tom. II. Bibliothecae Patrum edit. Lugd. p. 67-73.

Πᾶσαι μὲν αἱ συνήθεις. Asterii Amaseae episcopi. Graece et lat. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 122.

Ἐδόκει μοι λέγειν τι περὶ τῶν Ἀποστόλων. Maximi Planudae. *Lambec.* IV. p. 54. ***) VIII. p. 71. [p. 149. Koll.] licet sub Nysseni nomine *Gretserus* ediderit gr. ac lat. Ingolstad. 1620. 8.

Οὐρανοῦ

**) P. 302. sq. nr. 12. ed. Kollar. qui de his actis spuriis et reliquis, quae codice continentur, multus est, et docet, illa acta et miracula nihil aliud esse, nisi libellum illum apocryphum, qui de mirificis rebus et actis Petri ac Paulli, et de magicis artibus Simeonis magi inscriptus Marcello vulgo tribuitur, et homiliam in hoc codice, suspicatur Kollar., ex duobus diuersis de Petro et Paullo apocryphis opusculis ab otioso Graeculo conflatam etc. — Eadem in cod. *Taurin.* CXXXV. v. cat. codd. gr. Taurin. p. 232. *Harl.*

***) Pag. 119-126. ed. Kollar. vbi Lambec. illam orat. amplissimis verbis vindicat Gregorio Nysseno, et multus est de aetate Planudae: praeterea duo alios codd. caesareos, in quibus ea oratio exstat integra atque Planudae adscripta, recenset. *Harl.*

Ὀρφανοῦ περὶ τῆς ἀγάπης. Io. Chrysostom. Graece tom. V. Sauil. pag. 992. **) Latine apud Surium 29. Iunii.

Χαίρετε Χριστοῦ βασιλεῖς ἅγιοι ἀπόστολοι. Ephraim Syri. MS. bibl. Coislin. pag. 414. *Fabr.* V. supra, vol. VIII. p. 244. fin. *Harl.*

Τίς ὁ τερπνὸς οὗτος ἦχος; Auctor Nicetas Paphlago. Exstat graece et latine in Combefisii Auctario nouiss. pag. 327. tom. I. latine tom. XXVII. Bibl. Patrum Lugd. pag. 384.

[P] Πάλιν ἡμῖν δυὰς ἀδιάλειπτος. Auctor Sophronius, archiepiscopus Hierosol.

In Petrum apostolum et Eliam prophetam. *Pauci hodierno die nostrae concioni.* Io. Chrysostomi. Latine apud Surium 1. August. Tom. II. edit. nou. Chrysost. inter dubia pag. 730. *Fabr.* MS. *Lambec.* IV. p. 240. sq. nr. 41. inc. Ὀλίγοι ἡμῖν οἱ παρόντες σήμερον — ibid. p. 250. nr. 4. vbi principium est, (vti in ed. Sauiliana,) Ὀλίγοι ἡμῖν σήμερον οἱ παραγινόμενοι. *Harl.*

De Petro apostolo narrationem MS. initio mutilam memorat *Lambec.* VIII. p. 351. **) Vide et *Tillemont.* tom. I. memor. pag. 189. sqq. ac Bibliothecam Concionatoriam *Combefis.* tom. VII. p. 156. 190. 308. 411.

In venerationem catenae S. Petri. Ὅσοι τῷ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων θείῳ ἔρωτι γενόμενοι. Auctoris incerti. Latine sub Chrysostomi nomine apud Surium 1. August.

* Petri, archiepiscopi Alexandrini. Εἶχε μὲν ἡ ἐπιφανὴς Νικομήδεια. Graece et lat. cum notis *Combefisii*, in triumphis selectis martyrum pag. 189. Paris. 1660. 8. Vide *Vales.* ad Euseb. VII. 32. in addendis. [vita in decem codd. bibl. publ. Paris.]

Ad corroboranda corda credentium. Latine ex Anastasii bibl. versione apud Surium 25. Nou.

Petri Aulani. *In illo tempore Petrus, qui et Balsamus.* Latine ex Anastasii bibliothecarii versione apud Surium 3. Ianuar. *Fabr.* Eadem acta, cum antiquis MSS. collata et cum commentario praeuio in Actis SS. Ianuar. tom. I. p. 128. sq. (add. ib. Oct. ad d. 9. tom. IV.) — et ex multis codd. MSS. atque editis in *Ruinarti* Actis primor. martyr. p. 501. sqq. *Harl.*

[Petri, Galatae, eremitae prope Antioch. in Syria, vita, auctore *Theodoreto*, episc. cum notis Bollandi, in Act. SS. Febr. tom. I. p. 94. sqq. *Harl.*]

[Petri,

**) Inter spuria in ed. Montfauc. tom. VIII. p. 7. MS. in cod. *Laurent.* XXXIII. paullo ante laudato, nr. 10. *Harl.*

xx) Pag. 742. ex ed. Kollar. qui animaduertit, id esse exiguum fragmentum longi de Petro et Paullo commentarii, editi in Actis SS. Iun. tom. V. p. 411. sqq. graece ex cod. Vaticano, cum *Sirleti* latina versione atque comment. *Paris.* in bibl. publ. est Petri vita in decem codd. atque Petri et Paulli vita etc. in sedecim codd. *Harl.*

[Petri, Telonarii, vita ex Menaeis Graecorum, ib. Ianuar. tom. II. p. 398. *Harl.*]

[Petri, anachoretae in monte Atho, encomium, auctore *Palama*, archiepisc. Thessal. ex MS. gr. et cum versione lat. atque comment. *Chr. Ianningi*, ibid. Iun. tom. II. pag. 535. sqq. *Harl.*]

[Petri, Patricii, confess. CPolit. vita, gr. et lat. ex Menaeis MSS. bibl. Ambrosian. cum comment. et notis *Io. Pinii* in Actis SS. Iul. tom. I. p. 289. sq. *Harl.*]

[Petri, Gregorii et aliorum martyrum certamen, d. 8. Aug. MS. *Lambec.* VIII. pag. 251. sq. — gr. ac lat. interprete Io. Pinio in Act. SS. Aug. tom. II. p. 434. *Harl.*]

[Petri, thaumaturgi, episc. Argiu. martyrium, gr. ex Synaxario MS. in Act. SS. Maii tom. I. p. 746. sq. Commentarius de eo, ibid. p. 428. *Harl.*]

[Petri, martyris CPolit. in Blachernis, v. Acta SS. Maii tom. III. p. 626. *Harl.*]

[De Petro publicano, quondam diuite et auaro, deinde sancto atque misericorde, Ioannis Ἐλεήμονος narratio, ex huius vita, a Leontio graece conscripta, desumta, inc. Ἄξιον καὶ ἁρμόζον. MS. *Lambec.* IV. pag. 243. nr. 46. ex ed. Koll. qui alios Vindob. codd. de eo memorat, et in vol. VIII. p. 492. nr. 29. — De multis aliis *SS. Petris*, partim martyribus, in Act. SS. passim agitur; v. loca illorum in cat. bibl. *Bunav.* I. c. 922. 928. excitata. *Harl.*]

Phanurii martyris miracula, ab auctore, qui saec. VIII. vixit, descripta.

Οὗτος ὁ μέγας τῆς ἀληθείας μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Φανούριος. Graece et latine in Actis Sanctorum ad 27. Maii tom. VI. p. 692. sqq.

Philadelphi v. supra, Alphii.

Pherbutae, virginis. Τῷ καιρῷ τῶν διωγμῶν. Graece e MS. regis Galliae in Actis Sanctorum ad calcem tom. III. Aprilis et latine ad 22. April. p. 21. [lat. in Ruinarti Act. prim. martyr. p. 522. sqq. *Harl.*]

Phileae. infra, Philoromi. *Fabr.* Vbi tamen nihil ab auctore adlatum est. Phileae et Philoromi acta antiqua, ex MS. Mazar. gr. cum versione lat. et notis *Franc. Combefisii* in huius illustr. Christi martyrum lectis triumphis. Paris. 1660. 8. p. 145. sqq. — Acta illorum aliorumque martyrum Alexandriae in Aegypto, auctore Gregorio, aequali, recognita a Ruffino, presbytero, edita ex tribus MSS. cum comm. notisque *Henschenii* in Act. SS. Febr. 1. p. 459. sqq. — Eadem, ex variis MSS. ad Bollandianam edit. collata, in *Ruinardi* Actis prim. martyr. p. 494. sqq. add. infra, *Polyeucti*, patriarchae CPolit. *Harl.*

* Philemonis, vide infra, Thyrsi.

Philemonis, Apollonii, Ariani. Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ. Graece e MS. regis Galliae in Actis Sanctor. ad 8. Martii tom. I. p. 895. et latine p. 752.

Philetaeri

Philetaeri et Eubioti sub eodem Diocletiano martyrium passorum. Πολλὰ καὶ μεγάλα κακὰ πανταχοῦ. Graece e MS. regio Galliae, in Actis Sanctor. ad 19. Maii. tom. IV. pag. 313. cum latina Dan. Cardoni versione.

* Philippi yy), apostoli. Ὁ τοῦ Θεοῦ Θεὸς λόγος αἴδιος συνὼν τῷ Πατρί. Latine apud Surium 1. Maii. [Vita eius est in XV. codd. bibl. publ. *Paris.*]

[P] Ἀποστολικῶς μνησθῆναι ἠξιωμένος χάριτος. MS. in bibl. Coislinian. p. 195.

Aliud: Ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης. Auctor Nicetas Paphlago. Exstat graece et latine in Auctario nouissimo *Combefisii* tom. I. p. 379. qui etiam p. 387. narrationem de Philippi miraculis ex Graecorum Menaeis adiunxit. Incipit: Οὗτος ὁ Φανότατος ἀστήρ. Latine vtraque in Bibl. Patrum Lugd. tom. XXVII. pag. 402. 405.

Πᾶσα μὲν μαρτύρων Χριστοῦ τελετή. Auctor Michael monachus.

Martyrium et Acta Philippi apostoli, 14. Nouembr. incerto auctore. Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως περιειληφότος τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. MS. *Lambec.* VIII. p. 275. *Fabr.* Pag. 584. sqq. nr. 14. ed. Koll. qui in nota primum docet ex Hagiographis Maii mens. tom. I. pag. 8. nr. 10. et Iun. I. p. 620. nr. 10. acta duorum Philipporum, alterius quidem apostoli, alterius autem diaconi, passim a Graeculis contaminari confundique; tum, acta in hoc cod. Vindob. pertinere ad Philippum apostolum arbitratur, coniectura ducta ex illis, quae Hagiographi scribunt Maii tom. I. pag. 8. nr. 9. *Harl.*

Philippi Nicomediensis. Supra in Eutychiano.

Philippi presbyteri vita, ab Eusebio monacho descripta. Κατὰ τοὺς καιροὺς Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως. Graece in addendis ad tom. III. Act. Sanctor. Maii pag. 1. et latine ex Iac. Sirmondi versione ad 12. Maii pag. 28. *Fabr.* Ibid. pag. 33-36. sunt alia acta apocrypha, falso S. Athanasio Alexandrino tributa. — Vita, ab Eusebio exposita, est etiam *Venet.* in cod. *Naniano* LIX. v. cat. codd. gr. Nan. p. 66. *Harl.*

In Philogonium ex caussarum patrono episcopum Antiochenum. Ἐγὼ μὲν καὶ σήμερον παρεσκευαζόμην. Io. Chrysostomi, tom. V. Sauil. p. 505. et edit. nouae tom. I. pag. 492. MS. bibl. Coislin. p. 213. Lambec. IV. p. 114. [p. 266. Koll.] V. p. 19. [p. 44. Koll.] VIII. p. 228. [pag. 485. sq. Kollar. vbi Lambec. laudat *Ioan. Roberti*, S. I. Elogia Sctor. quinquaginta iurisperitorum, Leodii, 1632. 12. pag. 43. sqq. Exstat quoque gr. in cod. *Bauar.* XXXI. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 39. sq. *Harl.*] Latine apud Surium 20. Dec. Vide et *Tillemont.* tom. VI. memor. p. 201.

Philothei

yy) Confer, quae exhibet *Combefisius* Bibl. Concionatoriae tom. VI. p. 464. seq. Vide et Tillemont. tom. I. pag. 379. sq. et 647. vbi de Actis Philippi apocryphis.

Philoromi v. Phileae.

Philothei et Eubiothi. Vide Philetaeri. *Fabr.* Conf. *Assemanni* Kalendaria etc. tom. V. p. 238. sqq. *Harl.*

Phocae martyris. Ἐπιδήμησε πολλάκις. Auctor praesentem se fuisse profitetur.
[Εἰ δὲ καὶ τοὺς λαμπροὺς ἐκεῖνο (Philothei patriarchae CPolit. *Mosquae* in cod. synod. CLXV. nr. 5. v. *Matthaei* notit. cit. p. 97. ed. in 8. *Harl.*]

Λαμπρὰ γέγονεν ἡμῖν. Io. Chrysostomi tom. II. edit. nou. p. 704.

Καλὴ καὶ συμφέρουσα τοῖς αἰσχυμένοις. Asterii Amaseni graece et lat. inter Asterii Homilias a *Combefisio* editas p. 170. tom. I. Auctarii Noui. Idem sermo in aliis codd. incipit a verbis p. 171. Ἱερὸς μὲν καὶ θεσπέσιος ἅπας ὁ τῶν γενναίων μαρτύρων κατάλογος. Gr. MS. *Lambec.* VIII. pag. 243. [zz]) Latine in Lipomanni tom. VI. et apud Surium ad 22. Sept. ex Simeone Metaphraste. vide supra Volum. VIII. p. 609. [vol. IX. p. 515. nr. 9. nou. edit. *Harl.*]

Ἐν τοῖς καιροῖς τῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ ἔτει ἐν τῇ εὐκαταστασίᾳ τῶν εὐσεβῶν καιρῶν. Auctor incertus.

Photii, (al. Photini) Aniceti et sociorum, 12. August. Ἔτους δευτέρου Διοκλητιανοῦ. Auctor Metaphraste antiquior. Vide *Bandurium* ad Antiquitates CPol. p. 647.

[Ἐπὶ] Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν Νικομηδείᾳ. *Lambec.* VIII. pag. 127. *Fabr.* pag. 270. sq. ed. Kollar. Atque ex hoc cod. Vindob. gr. cum lat. versione, comment. notisque *Io. Pinii* in Act. SS. Aug. tom. II. pag. 707. — Martyrium Aniceti, Comitis, et Photini, fratris eius, cum sociis, ex MSS. ap. Surium d. 2. Sept. p. 12. *Harl.*

[Photinae, Samaritanae, filiorumque ipsius et sororum, martyrium, auctore incerto, *Vindob.* in cod. caesar. CXI. nr. 2. de quo multus fuit *Lambec.* IV. p. 128. sqq. et multa ex eo excerpsit. Add. de iis Acta SS. Mart. tom. III. p. 80. sqq. *Harl.*]

Pionii, Patricius, Prusensis episcopus, Glycae pag. 17. laudatus.

Apostolus

zz) Phocae sunt distinguendi: 1) *Phocas*, martyr Antioch. in Syria, de quo v. Hagiographos ad d. 5. Mart. tom. I. pag. 366. et cuius vita, ex Menologio Graecorum et ex Gregorio Turon. de gloria martyrum est ap. *Surium* d. 5. Mart. p. 55. Tum *Phocas*, episcop. Sinopes in Ponto, cuius martyrium, auctore anonymo, gr. et lat. ex cod. Vaticano, collato cum variis MSS. latin. et cum commentario notisque *Guil. Cuperi*, exstat in Act. SS. Iul. tom. III. pag. 629-645. Deinde *Phocas*, hortulanus martyr, itidem Sinope in Ponto, quem laudauit Asterius et ad quem ea, quae scripsit Fabricius, pertinent. Ἱερὸς καὶ θεσπέσιος incipit quoque vita eius in cod. *Paris.* biblioth. public. MCDLXXXIX. nr. 18. et in cod. MDCVII. nr. 20. in cod. autem MCDLXXIX. nr. 17. desideratur initium. — Ἱερὸς μὲν καὶ θεσπέσιος in cod. *Taurin.* LXXXVI. pag. 181. v. cat. codd. gr. Taur. p. 181. — Atque Asterii in eum oratio est ex edit. Combefisii, gr. ac lat. repetita in Act. SS. Sept. tom. VI. p. 293. sqq. *Harl.*

Apostolus monet, ut Sanctorum memoriam celebremus. Latine apud Surium e Metaphraste 1. Februar. a) vide, quae supra lib. V. cap. 1. pag. 51.

[Pisteos. v. infra, *Sophiae*. *Harl.*]

[Pisti. Martyrium Sctae martyris, et filiorum eius Theognidis, Agapii et *Pisti* seu Fidelis: ad d. 21. Aug. MS. v. *Lambec.* VIII. p. 430. ibique not. Kollar. *Harl.*]

[Placidi, vel Placidae. v. supra, Eustathii.]

Platonis, Hegumeni Studitae. Ῥήτορσι μὲν καὶ σοφισαῖς. Auctor Theodorus Studites, qui Platonem illum spiritualem suum parentem adpellat. Graece et lat. in Actis Sanctor. 4. April. [tom. I. cum comment. praeuio notisque *Papebrochii*, pag. 364. sqq. et gr. in adpend. ib. p. 46. sqq. *Harl.*] — Latine apud Lipomann. tom. VII. et Surium 16. Dec.

* Platonis martyrium XVIII. Nou. Οὐ ξένα Γαλατῶν τὰ παρόντα, ἐδὲ ὁμολογητῦ τῆς ἀληθείας ἀλλότρια. Latine apud Surium 22. Iul. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 278. seq. 281. *Fabr.* f. pag. 592. nr. 23. et p. 598. nr. 4. ed. Kollar. Martyrium ex Passionali MS. coenobii Bodecensis; cum comment. et notis *Io. Pinii*, in Act. SS. Iul. tom. V. p. 226. sqq. de fide probitateque actorum martyrii, ibid. p. 229. nr. 23. et 24. nec non p. 230. nr. 30. — In cod. *Bauar.* CLXXIX. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. II. p. 47. — In cod. *Taurin.* LXIX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 164. — Vita etc. *Paris.* in sex codd. bibl. publ. *Harl.*

Poemenis, abbatis in Thebaide 27. August. Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ποιμὴν Αἰγύπτιος ἦν τῷ γένει. *Lambec.* VIII. p. 217. seq. [p. 461. sq. Kollar. qui adnotat, meminisse huius vitae Hagiographos Aug. tom. VI. pag. 29. nr. 24. aliam tamen, gr. et lat. ab ipsis editam, praetulisse. *Harl.*] — De illo Poemene *Tillemont.* tom. 15. p. 147. sqq.

Polyaeni. supra in Herma.

Polycarpi, Smyrnensis episcopi, 26. Ianuar. Ἡ ἐκκλησία τῦ Θεῦ ἡ παροικῦσα Σμύρναν. MS. memorat *Lambecius* VIII. p. 88. b) Epistola ecclesiae Smyrnensis apud Euseb. IV. 15. Hist. et in Ruinarti Actis martyrum p. 28. sqq.

Superiora repetam dicendo, sub Pionii nomine edita a Bollando 26. Ianuar. latine, et recusa in *Tentzelii* diss. selectis part. I. pag. 76. sqq. Vide *Tillemont.* tom. II. pag. 341. seq. et quae supra lib. V. capite 1. p. 50.

* Polyeucti militis a. C. 254. Εἴπερ τις ἄλλη καλλίςη τῶν διηγήσεων. MS. *Lambec.* IV. pag. 62.

a) Eadem in Act. SS. Febr. tom. I. p. 42. sqq. — Alia *Pionii* et sociorum acta, e MS. cum comment. notisque *Io. Bollandi*, ibid. pag. 37. sqq. *Harl.*

b) Pag. 187. sq. Add. Act. SS. d. 26. Ianuar. — *Paris.* in cod. MCDLII. nr. 29. bibl. publ. — De *Polycarpo*, martyre Alexandr. v. Act. SS. April. tom. I. p. 58. et de aliis, Febr. tom. I. p. 933. sq. ac tom. III. p. 369. sqq. *Harl.*

pag. 62. VIII. p. 336. [t]) Latine apud Surium ad IX. Ianuarii.

[Polyeucti, patriarchae CPolit. vita, ex graecis historicis a *Bollando* collecta, in Act. SS. Febr. tom. I. pag. 706. sqq. — Alius *Polyeucti*, item *Candidiani* et *Philoromi*, martyr. acta, ibid. Ianuar. tom. I. p. 666. sq. *Harl.*]

Polyxenae martyris. Vide in Xanthippe.

Pontiani, martyris Spoletini sub M. Aurelio. Latine apud Bollandum 14. Ianuar. tom. I. pag. 932. sqq. adde *Tillemont*. tom. II. p. 628.

Porphyrii, qui passus est martyrium Caesareae Cappadociae. Βασιλεύοντος τῦ παρανόμυ καὶ ἀσεβεστάτυ Αὐρηλιανῦ. Auctor incertus. Iulium Metaphrastem in Porphyrii vita citat Meursius, glossar. in Ῥεβαίυβος.

Porphyrii, Gazae episcopi circa a. 421. Τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τὰς ἄθλυς. Auctor Marcus diaconus, Porphyrii discipulus. Latine apud Surium p. 200. et Bollandum in Act. SS. Febr. tom. III. pag. 643. sqq. cum comment. et not. *Henschenii*, d. 26. Februar. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 93. *Fabr.* p. 198. nr. 30. Kollar. — Ibid. p. 181. sqq. nr. 24. Pamphili, Porphyrii et aliorum martyrium. v. supra, *Pamphili. Harl.*

[P] In Priscillam et Aquilam. Ἄρα ἐπαιδεύθητε μηδὲν ἄνευ νομίζειν. Io. Chrysostomi tom. V. Savil. pag. 321.

Probi, (male Prothi apud Lipomannum,) Tarachi, (male *Iaradi* apud *Allatium* pag. 125. de Simeonibus et Caueum ad a. 901.) et Andronici martyrum Tarsi Ciliciae a. C. 287. Ἐν ὑπατείᾳ Διοκλητιανῦ σεβαςῦ τὸ πρῶτον. Scripta feruntur haec Acta a Marcione siue Marcio, Felice et Barnaba siue Barba, aliisque praesentibus et videntibus, quae Pamphilo, Marcianus, Lysius, Agathocles, Parmeno, Diodorus siue Diocletus, Felix, Gemellus, Athenion, Tarachus et Orosius redemerunt a quodam spiculatore, nomine Sebasto. Haec acta graece cum veteri latina versione, quam Rosweidus primum Antwerp. 1607. 8. ediderat, vulgauit *Emericus Bigotius* ad calcem Palladii de vita Chrysostomi Paris. 1680. 4. pag. 245-309. et post eum *Theodoricus Ruinartus* in Actis selectis martyrum pag. 423. seq. *Fabr.* [et in Act. SS. d. 11. Oct. tom. V. ex Ruinart. gr. ac lat.]

*Eorumdem trium martyrum acta a Simeone Metaphraste descripta incipiunt: Διοκλητιανὸς ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ ἀναξίως. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium ad 12. Octobr. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 249. 258. 262. [p. 531. nr. 38. p. 550. nr. 9. et

t) Siue vol. IV. p. 136. sq. nr. 12. et vol. VIII. p. 714. nr. 16. In Menologio et Menaeis celebratur eius memoria d. 9. Ianuar. — Vita in vndecim codd. Paris. bibl. publ. — In cod. *Naniano* CXLI. (qui continet vitas SStor. Ianuar.) nr. 3. — Eadem acta, quae apud Surium sunt, ex graeco MS. Vaticano collata cum versione Gentiani Herueti, cum notis *Godefr. Henschenii* et adpendice, in Act. SS. Febr. tom. II. p. 652. sqq. — Ibidem p. 650. sqq. alia, auctore anonymo lat. ex MS. Vltraiectino, cum comment. *Henschenii. Harl.*

et p. 557. Kollar. — in cod. Bauar. XX. vid. Hardt. l. c. 1803. part. 3. p. 11. Harl.]
Bibl. Coislin. pag. 210.

Procopii martyris. Κατὰ τὰς καιρὰς ἐκείνας ἐβασίλευε Διοκλητιανὸς ὁ τύραννος. Auctor incertus. Meminit septima synodus Actione IV. vt Allatio iam notatum.

Κατὰ τὰς καιρὰς ἐκείνας βασιλεύοντος Διοκλητιανῦ. MS. in bibl. Coislinian. pag. 196.

Προκοπίῳ τὴν θυσίαν ὁ Χριςὸς ἐςεφάνωσεν ςαυρὸν αὐτὸν ἰδών. Auctor Hesychius, presbyter Hierosol.

Διοκλητιανῦ καὶ Μαξιμιανῦ τὴν αὐτοκράτορα Ῥωμαίοις διεπόντων ἀρχήν. Auctor incertus. Exstat latine in tom. VI. Lipomanni 8. Iulii et ap. Surium 8. Iul. sub Metaphrastae nomine. Fabr. In cod. Taurin. CIII. v. catal. codd. graec. Taur. p. 193. et in cod. Laurent. XXXIII. nr. 14. plut. 9. v. Bandin. cat. codd. gr. I. p. 446. — gr. ac lat. interprete Pinio et eum eiusd. not. in Act. SS. Iul. tom. II. p. 556. sqq. Hunc Procopium, ducem exercitus, ab altero, lectore et exorcista, distinguit Ruinart. in Actis primor. martyr. p. 352. atque posterioris martyrium ex tribus MSS. et Valesio in notis ad Eusebium lat. edidit, et quae recusa est in Act. SS. Iul. tom. II. p. 551. sqq. cum comment. praeuio Io. Pinii. — Ibid. p. 577. est Io. Bapt. Sollerii notit. de Procopio, martyre Caesareae Cappadoc. ac Quarto. — Paris. in duodecim codd. bibl. publ. est vita Procopii. Add. Assemann. Act. martyr. part. II. acta martyr. occidental. p. 169. sqq. Harl.

[Ptolemaei et Lucii martyrium, ex Iustini martyris apologia pro Christianis, apud Surium d. 19. Octobr. p. 297. Harl.]

[Publii, Paris. in cod. MDXXXII. nr. 16. bibl. publ. — Publii, abbatis Zeugmate in Syria, vita, ex Theodoreti Philotheo, lat. Gentiano Herueto interprete in Act. SS. Ian. tom. II. p. 621. sqq. — De Publio, apud Graecos culto, ibid. April. tom. I. p. 364. Henschenii notitia; ac de aliis Publiis, ibid. Ianuar. tom. II. p. 338. — Febr. tom. III. p. 130. — April. tom. III. p. 361. de Publia, abbat. Octobr. tom. IV. ad d. 9. Harl.]

[Puellae mortuae miraculum, MS. gr. Lambec. VIII. p. 815. nr. 24. — lat. ex versione Ambrosii Camaldulensis in Rosweidi vitis patrum, libr. X. p. 83. sq. Harl.]

Τέρπει μὲν καὶ λειμὼν πολυανθής. Auctor incertus.

Τῶν ἁγίων προπατόρων *). (Dominica ante Natiuitatis Christi festum.) Ἀπομίξεις ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον Ἀβραάμ. MS. bibl. Coislin. p. 195.

* Protasii. Vide supra, Nazarii.

*) Vide Caugii glossar. in Προπάτορες, et continuatorem Theophanis Byz. p. 248.

[P] In purpuram sacerdotibus redditam. Οἱ σφόδρα τῶν ἐρωμένων αὐτοῖς ἐφιέμενοι. Iacobi monachi ex monasterio Coccinobaphi.

[De S. *Quadratis*, *Quartis*, *Quintis*, *Quintianis* in Act. SS. multis locis, quae indicantur in cat. bibl. Bunau. l. c. p. 934. sq. *Harl.*]

In sacram Quintam. Ἐπέστη τῶν ἱερῶν μυστηρίων ἡ πανήγυρις. Procli, patriarchae CPol. Inter eius orationes graece et lat. a *Riccardo* editas, et in *Combefisii* Auctario nouo tom. I. pag. 406.

Τοῦ Σωτῆρος τὰ πάθη πένθος μὲν Ἰουδαίων. Athanasii Alex. tom. III. pag. 444. cum Holstenii versione.

Quintiliani, supra in Maximo.

[Quirini. v. supra, *Alphei*. *Harl.*]

[Quirionis, Candidi, Domni, Melitonis etc. martyrii acta ex MSS. cum comment. notisque in Act. SS. Mart. tom. II. p. 12. sqq. — alia, auctore forsan Euodio, episcopo Caesar. interprete Ioanne, diacono Neapolit. ex MS. Capuano, ibid. pag. 22. sqq. — *S. Basilii* orat. in laudem horum martyrum, lat. interprete *Ger. Vossio*, ibid. pag. 25. sqq. — historia inuentionis reliquiarum, ex Sozomeno, ibid. p. 29. *Harl.*]

Quirici. Supra in Ceryco.

Rebeccae martyris. Vide in Xanthippe.

In Romanum martyrem. Πάλιν μαρτύρων μνήμη. Io. Chrysostomi tom. II. edit. nouae p. 611. Latine apud Surium 18. Nou. et apud Lipomannum e Metaphraste. *Fabr.* *Monac.* in cod. Bauar. XXXI. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 39. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MDXXXII. nr. 2. et MDXXXIX. nr. 3. sed initio non significato, at in cod. MCDLXXXV. nr. 21. alia est orat. quae incipit:

Ἐν τῷ καιρῷ τῷ τῶν δυσσεβῶν. *Harl.*

[Romani, diaconi Caesareens. martyrium, ex *Eusebii* H. E. libr. VIII. cap. 12. ap. Surium d. 18. Nou. p. 401. *Harl.*]

[Romani, Melodi, diaconi confess. CPolitan. acta ex Menologio. v. Acta SS. Octobr. 1. tom. I. p. 56. sqq. vbi ex Menaeis, Tropariis et Synaxario CPolitano MS. quod fuit Sirmondi, quaedam adducuntur. *Harl.*]

[Romani, thaumaturgi, monachi Antioch. vita, auctore *Theodoreto*, episc. cum comment. et notis *Io. Bollandi*, in Act. SS. Febr. tom. II. p. 295. sq. et passim de aliis SS. *Romanis*. v. catal. bibl. Bunau. p. 956. sq. *Harl.*]

Παλαίστραι μὲν σώμασιν. Chrysostomi tom. II. edit. nouae p. 617.

* Romuli,

*Romuli. Vide supra, Eudoxi. *Fabr.* Acta, auctore Simeone Metaphraste, ex MS. gr. cum versione lat. quae est apud Lipomann. et cum comment. notisque *Io. Veldii*, in Act. SS. Sept. tom. II. p. 507. sqq. *Harl.*

Sabaitarum patrum viginti, a Saracenis interfectorum a. C. 788. in Laura S. Sabae. *Ἄξιόν ἐστι τοὺς μηδέπως τῆς τῶν ἁμαρτημάτων ἰλύος.* Auctor Stephanus, monachus Sabaita, qui coaeuum se et iussu abbatis Basilii scripsisse profitetur. Acta haec exstant apud Henschenium graece e MS. Petri Seguierii ad calcem tom. III. ad 20. Martii pag. 2. et latine p. 176. sq. cum notis.

Sabae Gothi, a. C. 372. Ἡ ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ἡ παροικοῦσα ἐν Γοτθίᾳ. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. tom. II. Aprilis p. 966. et latine p. 87. Exstat et latine apud Surium 12. April. et Metaphrastae tribuitur. *Fabr.* Lat. ex Act. SS. cum adnotatt. in *Ruinarti* Act. prim. martyr. p. 598. sqq. — *Papebrochii* comment. de martyribus roman. *Saba, Gotho*, militum ductore et 70. militibus in Act. SS. April. tom. III. p. 264. sqq. *Harl.*

Sabae, Hagiopolitae siue Hierosolymitani abbatis et confessoris a. C. 531. defuncti, vita a Cyrillo Scythopolitano circa a. C. 553. monacho monasterii S. Euthymii ad Georgium *) abbatem Laurae nouae descripta. Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Graece et latine in *Cotelerii* monumentis ecclesiae graecae tom. III. pag. 220-376. latine apud Bollandum 20. Ianuar. *Fabr.* MS. *Lambec.* VIII. p. 645. sqq. qui prooemium vitae, cum ipsius narrationis initio excerpsit et multa, etiam aliena, (v. Kollar. ad vol. IV. p. 330. seq.) adscripsit. Koll. in not. ad p. 653. iam monuit, errasse Fabricium dum scripserat, in cod. Vindob. exstare vitam, cuius initium ille paullo post adtulit, οὐδὲν οὕτω etc. Sabae abbatis vita *Paris.* in vndecim codd. bibl. publ. *Harl.*

[Sabae, iunior. in monte Atho. (suck. forsan Philotheo,) vita, inc. Σάββας, ὁ θαυμάσιος, ὑπόθεσις ἀγώνων, in cod. *Mosquensi* synod. CLXV. v. *Matthaei* notitiam MS. gr. Mosq. p. 97. nr. 6. ed. in 8. — De *Sabba*, *Esaia* et aliis monachis martyribus, in monte Sina, commentar. in Act. SS. *Ianuar.* tom. I. p. 956. sqq. *Harl.*]

* Οὐδὲν οὕτω νικῆσαι ψυχὴν εἰς ἀρετῆς ἐπιθυμίαν. MS. bibl. Coislin. pag. 212. *Lambec.* VIII. p. 302. sqq. [p. 645. sqq. Kollar.] et latine tom. V. Lipomanni, et apud Surium ad 5. Dec.

* Sabbatii. Vide infra in Trophimo.

[I] Sabbato magno. Ἐπιτάφιον ἑορτὴν τοῦ Σωτῆρος. Amphilochii Iconiensis episcopi. Graece et lat. in editione Combefisiana pag. 86. cum versione Petri Pantini, qui prior ediderat.

Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου; Io. Damasceni. Gr. lat. edidit *Petrus Pantinus.*

*) Diuersus hic a Georgio, Laurae eiusdem praeposito, ab Origenistis intruso. *Lambec.* VIII. p. 306. [p. 654. sq. Kollar.]

Pantinus. Antwerp. 1601. 8. inde prodiit in edit. Damasceni a. 1603. 1609. et in nouissima Mich. le Quien tom. II. pag. 815. Paris. 1712. fol. Latine vero in bibl. concionatoria Combefis. *Fabr*. v. supra, vol. IX. p. 734. C. *Harl*.

*Ὦ φρικτοῦ μυστηρίου πάσῃ τῇ κτίσει. Leonis imper.

Sabelli martyria. Vide in Ismaële.

* Sabini martyrium. *Imperante Diocletiano edictum*. Latine apud Surium 13. Martii.

[In sacra lumina, Niceta Heracl. auctore: incip. Πανηγυρικὸς καὶ ἔτος ὁ λόγος, in cod. Baroc. CXXI. v. *Hardt*. l. c. 1804. part. 8. p. 27. *Harl.*]

Sadoth, episcopi et CXXVIII. eius sociorum in Persia, latine apud Surium 20. Febr. μετὰ τὸ τελειωθῆναι. MS. *Lambec*. VIII. p. 87. *Fabr*. p. 185. nr. 30. Koll. Acta martyrum, Sadoth et sociorum, ex MS. gr. et Menaeis Graecorum, cum commentar. et notis *Bollandi*, in Act. SS. Febr. tom. III. p. 175. sqq. et in *Ruinarti* actis primor. martyr. pag. 575. sqq. *Harl.*

[Salamanes, Silentiarius. Vita, ex Theodoreto, in Actis SS. Ianuar. tom. II. p. 490. *Harl.*]

* Samonae. Vide supra, Guriae. [*Paris*. in decem codd. bibl. publ.]

* Sampsonis ξενοδόχου. *Partim quidem magno Sampsoni*. Latine apud Lipomannum tom. VI. et apud Surium ad 27. Iunii. De hoc Sampsone Bandurius p. 609. 610. *Fabr*.: *Paris*. in quinque codd. bibl. publ. — *Florent*. in cod. Laurent. XXXIII. nr. 8. plut. 9. v. *Bandini* catal. codd. gr. Laurent. I. p. 445. — Graece et lat. interprete *Gentiano Herueto*, cum commentar. ac notis *Franc. Verhouii*, in Act. SS. Iun. tom. V. p. 261. sqq. *Harl.*

Samuelis prophetae. Οὗτος ὁ μακάριος Σαμουήλ. MS. *Lambec*. VIII. p. 202. *Fabr*. pag. 427. Kollar. — *Paris*. in cod. DXLVIII. nr. 18. Conf. Acta SS. Aug. tom. IV. p. 6. *Harl.*

[Samuelis, Aegyptii martyris, vita. v. *Lambec*. VIII. p. 183. nr. 24. fin. et Act. SS. d. XVI. Februar. *Harl.*]

In Sanctorum omnium dominicam: Καὶ τὸ λόγοις μὲν ἄλλως τὰ τῶν ἁγίων ἑκάστῳ διεξιέναι. Philothei patriarchae CPol. *Fabr*. *Vindobon*. in cod. caesar. *Lambec*. IV. p. 131. seq. nr. 4. *Mosquae* in cod. synod. CLXV. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. pag. 97. nr. 2. in 8. *Harl.*

[Αἱ τῶν μαρτύρων ἑορταί. Chrysostomi, et eiusd. orat. quae incipit:

Ὅσοι περὶ τὴν ἑορταστικήν, *Mosquae* in cod. V. v. *Matthaei* l. c. pag. 21. nr. 48. et 49. *Harl.*]

[Ἡμερῶν

[Ἡμεροῦν ἀβελόμην. Gregorii thaumaturgi: in cod. Naniano XLIII. nr. 34. vid. Mingarelli cat. codd. gr. Nan. CV. qui illam orat. ex hoc cod. edidit Bononiae 1770. Harl.]

[Τῆς ἁγίας ὁ κύριος, Theophanis canticum. MS. Lambec. IV. pag. 334. nr. 26. Harl.]

[Φαιδρὰ καὶ ἐπέρασος ὑπάρχει, orat. Ephraimi Syri. MS. Lambec. IV. p. 172. nr. 24. Kollár. — Gr. et lat. in ed. Ephraimi Opp. gr. lat. romana, tom. II. p. 306. sqq. v. supra, vol. VIII. p. 233. et 241. Harl.]

Πρότερον ἡ τοῦ παναγίου Πνεύματος ἐπανηγυρίζετο πρὸς ἀνθρώπους ἐπιδημία. Leonis imp. Plura Combefisius tom. VIII. Bibl. Concionatoriae p. 312-400.

In Sancta Sanctorum. Καθάπερ τῇ ἱερᾷ τραπέζῃ. Isidori Thessalonicensis archiepiscopi.

[Sebastianae vita Mosquae in cod. synod. XLI. v. Matthaei notit. cit. p. 51. nr. 7. — De Sebastiana, thaumaturga ap. Graecos, Henschenii notitia in Act. SS. Iun. tom. II. p. 36. — Sebastianae, virginis mart. Heracleae, acta, auctore anonymo, gr. et lat. ex MS. cum comment. et not. Conr. Ianningi, in Act. SS. Iun. tom. VI. p. 57. sqq. Harl.]

* Sebastiani et sociorum, Zoes, Tranquillini, Nicostrati, Claudii, Castoris, Tiburtii, Castalli, (Castuli) Marcellini et Marci. Πολλῶν κατὰ διαφόρους καιροὺς κατὰ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκείνου μαινέντων θεραπευτῶν Διοκλητιανός. MS. in bibl. Coislin. pag. 213. Fabr. In cod. Bauar. CXXXII. d. 18. Dec. v. Hardt. l. c. 1804. part. 9. p. 17. — in cod. Matrit. v. Iriart. cat. codd. gr. Matrit. p. 362. — Paris. in quinque codd. bibl. publ. — ex Simeone Metaphr. interprete Gentiano Herueto, ap. Surium, d. 20. Ianuar. p. 313. Add. cat. bibl. Bunau. l. c. pag. 967. — De Sebastenis martyr. v. supra, martyrum Sebastenor. et supra, vol. IIX. pag. 241. Harl.

[De Secundo, presbytero, aliisque martyribus Alexandrinis, Papebrochii commentar. in Act. SS. Maii tom. V. p. 27. sq. Harl.]

[Seleuci. v. Pamphili, et Lambec. VIII. p. 182. sq. Koll. Harl.]

Senatoris, Viatoris, Cassiodorae et matris eius Dominatae, martyrum. Ἐν τοῖς καιροῖς Ἀντωνίνου τοῦ βασιλέως. Auctor se profitetur Florentium, martyrum famulum.

Septem dormientium f) Ephesi. Βασιλεύοντος Δεκίου. MS. Lambec. VIII. p. 375. [p. 797. sq. Koll. et in quinque codd. bibl. publ. Paris.] Vide Photium cod. CCLIII. Latine apud Surium 27. Iul. [et ex Surio, lat. cum MS. gr. et variis apographis lat. collata, in Act. SS. d. 27. Iul. tom. VI. p. 392. sqq. Harl.]

[P] Serapionis, supra in Herma. [v. Lambec. VIII. pag. 209. et 425. Acta SS. Aug. tom. III. pag. 547. Harl.]

* Sergii

f) De his seorsim p. 448. ad Theophanem Cerameum.

* Sergii et Bacchi martyrum. Μαξιμιανῦ βασιλεύοντος τῦ τυράννε. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 248. 258. 262. g) Bibl. Coislinian. p. 210. Latine apud Lipomannum tom. VI. p. 317. sqq. et Surium ad 7. Octobr.

* Seueriani militis. 9. Nou. vel Sept. Λικινίε τῦ δυσσεβῦς βασιλεύοντος, Αυσίας τὲ τηνικαῦτα δὲξ ὤν. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 9. Sept. graece MS. *Lambec.* tom. VIII. p. 267. 238. *Fabr.* pag. 506. et p. 567. sq. Kollar. in quo posteriore cod. martyrium diuersum est a priore, nec dissentit ab eo exemplari, quod, Metaphraste ipso vetustius, ex codd. *Paris.* duobus, (in quinque vero codd. *Paris.* bibl. publ. exstat Seueriani vita,) gr. ac lat. editum est in Act. SS. ad d. 9. Sept. tom. III. pag. 360. interprete *Io. Stiltingio*, cum eiusdem praeuio comment. (pag. 355. sqq.) notisque. *Harl.*

[De Seueriano, episc. Scythopolit. *Bollandi* comm. in Act. SS. Febr. tom. III. p. 246. sq. *Harl.*]

Seueri et Memnonis. Ὁ ἅγιος Σεβῆρος ἦν ἀπὸ Σίδης. MS. *Lambec.* VIII. pag. 210. *Fabr.* pag. 444. nr. 60. ed. Kollar. qui adnotat, hoc neglectum esse ab Hagiographis, et ex *Sirmondi* Synaxario alia acta, auctore anonymo, gr. et lat. vulgata, Aug. tom. IV. p. 30. — Multi alii coluntur SS. *Seueri* et *Seuerini*, quorum acta collecta sunt in Act. SS. locis in cat. bibl. Bunau. I. mem. p. 971. sqq. excitatis. *Harl.*

[Siluani, episcopi Gazens. et sociorum martyrium, ex *Eusebii* H. E. ap. Surium d. 4. Maii p. 49. De illis v. commentar. *Henschenii* in Act. SS. Maii tom. I. p. 468. sq. *Harl.*]

[De Siluano, episcopo, Luca, diacono, Mucio etc. martyribus Emesenis, *Bollandi* commentar. et acta breuia ex Menaeis Graecor. in Act. SS. Febr. tom. I. p. 777. sq. *Harl.*]

Siluestri episcopi Rom. Οἱ μὲν σεπτοὶ καὶ θεόπται Ἀπόστολοι. Auctor Ioannes Zonaras, licet sub Simeonis Metaphrastae nomine exstet latine apud Lipomannum tom. V. et Surium 31. Dec.

Εὐσέβιος ὁ Παμφίλε τὴν ἐκκλησιαστικὴν συγγράφων. Graece ex MSS. Mediceo et Mazarino cum versione et notis edidit *Combefisius* Paris. 1659. 8. in lectis Christi martyrum triumphis. [In cod. Naniano CXXXVI. nr. 16. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 316. *Harl.*]

Ὁ ἡμέτερος ἱστοριογράφος Εὐσέβιος ἡνίκα τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἔγραφεν ἱστορίαν. [d. 2. Ianuar.] Auctor incertus. MS. *Lambec.* VIII. pag. 321. [pag. 683-688. Koll.] quem

g) Pag. 529. sq. nr. 54. p. 549. nr. 6. et p. 557. ed. Kollar. — *Paris.* in quindecim codd. bibl. publ. — Gr. et lat. e MSt. in Actis SS. Octobr. tom. III. pag. 871. sqq. pag. 842. graeca, Iustiniano I. regnante, seu saec. VI. in CPolitano S. Sergii templo posita, atque a Nic. Alemanno in historicis suis in arcanam Procopii historiam adnotatt. pag. 124. e MSStis Vaticanis recitata inscriptio integra, in qua etiam ob exstructam S. Sergio aedem sacram Iustinianus eiusque vxor Theodora laudatur: init. ἄλλοι μὲν βασιλῆες ἐτιμήσαντο θανόντας etc. — p. 845. tres versiculi, qui in magnis Graecorum Menaeis Sergii et Bacchii laudibus praemittuntur. — De *Sergio*, confessore CPolitano, *Henschenii* notitia in Act. SS. Maii, tom. III. p. 242. *Harl.*

quem vide fis etiam V. p. 408. [p. 487. et 502. Koll. et IV. p. 590. fq.] *Florentinium* ad Martyrologium Hieronymi pag. 67. 315. *Schelſtratem* Antiquit. illuſtrat. pag. 477. D. *Dorshei* tunicam Chriſti inconſutilem, nr. 40-59. ſupra volum. VI. pag. 103. *Fabr.* [ſ. pag. 407. nr. 24. nou. edit. vbi conf. not. — In cod. *Naniano* CXLI. qui continet vitas SS. Ianuar. nr. 1. v. cat. codd. gr. Nan. p. 317. — In ſeptem codd. bibl. publ. *Paris.* exſtat Silueſtri vita. *Harl.*]

Simeonis Iuſti θεοδόχε. Τὴν πρὸς τὰς ἀγαθὰς τῶν ὁμοδέλων. Auctor Simeon, qui ſe ταπεινὸν ſiue humilem [h]) adpellat.

Εὐφραινέσθωσαν οἱ ἐρανοί. Leontio Neapoleos Cypri epiſcopo auctore. Graece et lat. tom. I. Auctarii noui *Combefiſ.* p. 682. *Fabr.*

[Φέρε ἀγαπητὲ τὸν τελευταῖον τῷ λόγῳ κατίδωμεν. MS. apud *Lambec.* VIII. p. 156. nr. 8. qui laudat magnam biblioth. vett. patrum, gr. lat. Pariſ. 1654. fol. tom. XIII. p. 844. *Harl.*]

[Simeon (Σήμων) Cyrenaeus, martyr, cruci adfixus, memoratur in cod. Vindobon. fin. apud *Lambec.* III. p. 138. *Harl.*]

[Simeonis, epiſc. Seleuc. martyris, acta ex *Sozomeni* H. E. libr. II. cap. 8-10. apud Surium d. 12. April. p. 205. et, cum commentar. praeuio *Henſchenii* in Actis SS. April. tom. II. pag. 844. *Harl.*]

[Simeonis, Priſci, abbatis in Syria, vita ex *Theodoreti* Philotheo cap. 6. in Actis SS. Ianuar. tom. II. p. 709. ſqq. *Harl.*]

[ꝑ] Simeonis Metaphraſtae. Τὸν μέγαν ἐν βίῳ καὶ λόγῳ Συμεών. Auctor Mich. Pſellus [i]). Graece cum verſione ſua edidit *Allatius* ad calcem libri de Simeonibus p. 221-235. addita

h) *Combefiſius* tom. I. Bibliothecae concionatoriae hunc putat diuerſum a Metaphraſte, illum nimirum, quem graeci νέον Θεολόγον vocant, quique abbas fuit S. Mamantis ad Xylocercum ſeu, in Xerocerco, ut mauult Allatius, cuius Orationes XXXIII. de fide et moribus Chriſtianis atque monaſticis latinas fecit *Iacobus Pontanus* S. I. exſtantque graece in codice MSto cardinalis Mazarini, et in bibl. Coisliniana p. 406. una cum aliis viginti: id. p. 407. et libro Moralium atque Catecheſi ad eos, qui mundo nuper renunciarunt: nec non capitibus 32. id. p. 410. ſq. Male *Gretſerus* c. 19. libri de imaginibus non manufactis cum Simeone Metaphraſte confundit; cuius et aetas diuerſa, et monachatus prorſus ignotus ſit. Nec refert τὰ νέα Θεολόγε nuncupatio, qua etiam inſignitus Simeon Metaphraſtes. In ea quippe liberales Graeci paullo recentiores. Sic namque etiam Heſychium nominatum ex regio codice tractatus de dominica reſurrectione Combefiſius repraeſentauit. *Fabr.* *Paris.* in bibl. publ. cod. MDCX. olim Mazarinaeo ſunt ſecund. cat. MSS. Paris. etc. vol. II. 1) *Simeonis* (al. Symeonis,) praefecti S. Mamantis in Xerocerco, vita; inc. Χρῆμα θερμόν 2) eiusdem capita centum theologica et practica, gr. inedita; 3) eiusdem alia capp. centum practica et theologica, gr. inedita; 4) viginti quinque capp. eiusdem argumenti, gr. inedita; 5) eiusd. dialogus cum ſcholaſtico quodam: init. τί ἦν ἐν τῷ κόσμῳ· et 6) oratt. a Pontano editae. *Harl.*

i) In cod. *Barocc.* CXXXI. Vid. ad Allat. de Pſellis §. LXVIII. ſupra in hoc vol. p. 77. et cat. bibl. Bunau. tom. I. vol. 2. p. 1610. *Harl.*

dita eiusdem ἀκολεθία, siue officio sancto, memoriae eiusdem Simeonis consecrato pag. 236-244. Latine apud Surium 27. Nouembr. et Lipomannum.

Simeonis σαλȣ̃. Οἱ τὸ διδασκαλικὸν πρὸς ἄλλȣς σπεύδοντες. Auctor Leontius Neapolitanus Cyprius. Exstat latine tom. VI. Lipomanni ad 1. Iul. et apud Surium, 1. Iulii, sed graece MS. memorat *Lambec.* VIII. p. 99. *Fabr.* p. 212. sq. nr. 1. Kollar. — *Florent.* in cod. Laurent. IX. nr. 11. plut. 11. vita Simeonis Σάλȣ s. *Stulti* et Ioan. eremitae d. 21. Iul. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 504. — Graece ac lat. ex cod. Vatic. cum comment. et not. *Pinii* in Act. SS. Iul. tom. I. p. 129-169. *Paris.* in cod. MCDLIII. nr. 13. bibl. publ. *Harl.*

Simeonis theologi, abbatis S. Mamantis in Xerocerco vita scripta a Niceta Stethato [k]): cuius epitomen vide in Combefisii notis ad Calecam tom. II. Auctarii nouiss. pag. 119. seq. vsque ad 129. Nicetam illum Simeonis fuisse discipulum notat p. 133. Vita Simeonis iunioris, qui tempore Basilii et Constantini Porphyrogenitorum scripsit, incipit: Χρῆμα θερμὸν ἀρετὴ καὶ δεινὸν μὲν ἐμφυσῆσαι. MS. bibl. Coislinian. p. 410.

Simeonis, stylitae [l]). 1. Septembr. Locum graece producit *Allatius* pag. 47. de Simeonibus. Habuit etiam graece Rosweidus. Meminit Nicephorus XIV. 51. hist. Prodiit latine ex Guil. Gratii versione cum *Io. Bollandi* notis in Actis Sanctor. ad V. Ianuar. Visus fuit Gratius MS. regis Galliae. Aliud, sed mutilum *Lambecius* VIII. p. 384. [p. 467. sqq. 494. sqq. et 817. Kollar.]

Eiusdem vita scripta ab Antonio monacho: Ξένον καὶ παράδοξον μυστήριον ἐγένετο. *Fabr.* In cod. *Naniano* LIX. nr. 7. v. catal. codd. gr. Nan. p. 67. — in cod. *Bauar.* CXXIX. ad d. 1. Septembr. v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 4. pag. 379. — lat. interprete *Guil. Gratio*, cum comment. et notis *Bollandi*, in Act. SS. Ian. tom. I. pag. 261. sqq. — alia, ex veteribus MSS. lat. cum variis MSS. collata, ibid. p. 269. sqq. *Harl.*

Eadem scripta a Theodoreto episcopo Cyri: c. 26. Philothei. Συμεώνην τὸν πάνυ, τὸ μέγα θαῦμα τῆς οἰκεμένης. Mentio in septima synodo, actione IV. vt Allatio iam notatum. Latine apud Surium V. Ianuar. et in Actis Sanctorum ad V. Ianuarii: sed in his ex noua versione Guil. Gratii Brugensis S. I. MS. Graece *Lambec.* VIII. p. 233. 221. *Fabr.* p. 674. sqq. vbi Lambec. supplementum gr. s. narrationem de obitu Simeonis stylitae, ab alio, ac Theodoreto, adiunctam publicauit, et Kollar. pag. 679. quaedam adnotauit. Conf. supra, vol.

k) Conf. *Matthaei* not. d. in Notitia codd. graec. Mosquens. pag. 308. et de hoc Simeone ad not. praeced. *Harl.*

l) Simeon stylita senior a. C. 460. defunctus centenario maior, (cui discipulus Daniel stylita,) colitur a Graecis 1. Sept. et Latinis 5. Ianuar.
Iunior sub Iustino imp. clarus 24. Mai. 3. Sept. Scorsim pag. 448. ad
tertius 26. Iul. Theophanem Cerameum.

vol. VIII. p. 287. sq. et quae in nota *b.* adscripsi, atque *Assemanni* Acta SS. martyr. oriental. part. I. p. 10. sqq. — *Paris.* in quatuordecim codd. graec. bibl. publ. exstat Sim. stylitae vita. — *Frid. Georg. Lautensacii* diss. de Simeone Stylita. Viteberg. 1700. 4. Lebensbeschreibung des frommen und heiligen Einsiedlers, Simeon Stylitae, aus dem Französischen in das Teutsche übersezt. Prag. 1719. 12. *Harl.*

[Simeonis stylitae, iunioris, vita, ex MS. Vallicellanae bibl. conscripta a *Nicephoro*, magistro Antiochiae, graec. cum *Ianningi* versione lat. et comment. notisque in Act. SS. Maii tom. V. p. 298-401. —. Ab hac differt vita, quae exstat *Monac.* in cod. Bauar. III. ad d. 24. Maii: inc. Ἰουστῖνε τοῦ πάλαι τὰ ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος, auctore Ioanne Petrino. vid. *Hardtii* adnotationem de ea vita in Aretini Beyträgen etc. 1803. part. 1. pag. 21. seq. Conf. *Assemanni* Kalendar. tom. VI. pag. 372. sqq. d. 24. Maii. *Harl.*]

[De Simeone stylita, tertio, *Io. Sollerii* commentar. in Act. SS. Iul. tom. III. p. 310. seq. Simeonis, episc. Seleuciae, et aliorum martyrium, in Menaeis graecis d. 17. April. v. plura in *Assemanni* Kalendariis, vol. VI. p. 258. seq. et p. 293. sq. de *Simeone*, episc. Hierosolym. d. 27. April. *Harl.*]

Simeonis zelotae, apostoli. Τί φαιδρὰ σήμερον ἡ ἡμέρα. Auctor Nicetas Paphlago. Exstat graece et latine in *Combefisii* Auctario nouiss. tom. I. p. 408. Latine tom. XXVII. bibl. patrum Lugd. p. 412. Adde, quae in Simeonem et Iudam apostolos idem *Combefisius* [P] tom. VIII. Bibl. Concionatoriae p. 290. seq. *Tillemont.* tom. I. p. 423. sqq. 426. sqq. [*Assemann.* Kalend. vol. VI. p. 334. sqq. *Harl.*]

[De Simeone, anachoreta graeco, notitia, ex Synaxario CPolit. MS. in Actis SS. Iun. tom. V. pag. 110. *Harl.*]

Sinaitarum monachorum. *Cum post incursionem barbarorum.* Auctor Nilus monachus. Latine apud Surium 14. Iannar. De aliis latinis et graeco-latinis editionibus vide, quae dixi ad Allatium de Nilis p. 26. seq. Supra in Monachorum.

Sirae, virginis in Persia a. C. 558. Auctore coaeuo. Πολλαὶ τῆς σωτηρίας ἀφορμαί. Graece e MS. Florentino cum versione Conradi Ianningi in Actis Sanctor. ad 18. Maii tom. IV. pag. 172-183.

[Sisois, aequalis Antonii; vocatur μέγας in Menaeis, cum officio et Synaxario in vtroque Menologio. v. *Assemanni* Kalendar. VI. p. 463. *Harl.*]

[Sixti, siue Xysti, II. pontific. rom. v. supra, *Laurentii*, et Acta SS. Aug. tom. II. p. 124. *Harl.*]

Smaragdi. Supra, Euphrosynes.

* Martyrium S. Sophiae italae et illius filiarum Pisteos, Elpidis et Agapes. Μετὰ τὸ διαγγελθῆναι πανταχῦ τὸ σωτήριον κήρυγμα. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 241. m) Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 17. Sept. et Surium 1. Augusti.

Sophronii, Hierosolymorum antistitis. Οἱ τοῖς θείοις καὶ μακαρίοις πατράσι. Auctor Iohannes Zonaras. *Fabr.* Vita, ex Menaeis Graecorum et variis auctoribus collecta, in Actis SS. Mart. tom. II. pag. 65. sqq. conf. *le Quien* in Oriente christiano, tom. III, p. 264-280. et *Assemanni* Kalendaria VI. p. 176. sq. d. 12. Mart. *Harl.*

* Sosontis siue Sozontis martyrium: Μαξιμιανῦ τῆς βασιλείας (Κιλικίας legit interpres latinus. Ita et MS. caesareum) ἡγεμονεύοντος. MS. graece, *Lambec.* VIII. p. 237. sq. n) Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 7. Sept. Vide supra in Iattesio.

Spiridonis archiepiscopi Trimithuntis in Cypro. 14. Decembr. Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος. MS. *Lambec.* VIII. p. 310. [p. 661. sqq. Kollar. vbi vocatur episcopus.] Auctor Theodorus Paphi episcopus 14. Dec. qui meminit alterius vitae Spiridonis scriptae iambis et Triphyllio episcopo tributae, de qua Suidas in Τριφύλλιος. *Tillemont.* tom. VII. p. 242. et *Vrbanus Godfridus Siberus* in diatriba de hoc Spyridione, edita Lips. 1718. 4. *Fabr.* Adiecta est S. Sixti II. pont. Enchiridio, edit. ab *V. G. Sibero.* Lips. 1725. 4. — *Paris.* in septemdecim codd. bibl. publ. exstat vita huius Spiridonis. *Harl.*

* Vita Spiridonis eiusdem thaumaturgi, Trimithuntis in Cypro episcopi, Constantino imperante clari: Μέγιστον εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν. Latine apud Surium 12. Dec. et ap. Lipomannum. Graece MS. bibl. Coislinian. p. 212. *Fabr.* Item *Matriti* in cod. regio XC. vid. *Iriart.* cat. codd. gr. Matr. p. 361. add. *Assemanni* Kalendaria, vol. V. p. 462. seq. *Harl.*

Martyrium S. Stephani. Ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον μετὰ ἑπταετῦς χρόνα. Auctor incertus.

Stephani protomartyris elogium. Ὡς ἱερὸς, ἀληθῶς καὶ καλός. Sub Procli CPol. nomine Vinc. Riccardus, sub Asterii Amaseni rectius Combefisius edidit tom. I. Auctarii noui p. 283. ex testimonio Photii cod. CCLXXI. [vita Stephani in septem codd. *Paris.* bibl. public. conf. *Assemanni* Kalendaria tom. V. d. 27. Dec. pag. 507. sqq. *Harl.*]

Οἱ μὲν ἔξωθεν. Chrysost. tom. VII. Sauil. p. 581.

Πολλαὶ

m) Pag. 513. Kollar. qui adnotauit, ne latine quidem Actis suis inserere dignatos esse Hagiographos, quod lutosum, vnde profluxit, fontem redoleat. conf. Acta SS. Aug. tom I. p. 19. nr. 16. — In cod. Taurin. LXXXVI. et LXXXVIII. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 180. fin. et 187. *Cantabrig.* in cod. CLXXVI. colleg. Benedict. f. nr. 1453. cat. MSS. Angliae etc. I. part. 3. p. 138. Conf. *Assemanni* Kalendaria etc. pag. 148. sq. tom. V. *Harl.*

n) Pag. 505. sq. nr. 11. Kollar. — Acta antiqua graece, cum versione lat. commentario notisque *Io. Stiltingii* in Act. SS. Sept. tom. III. p. 14. sqq. — *Paris.* in quinque codd. bibl. publ. *Harl.*

Πολλοὶ καὶ θαυμαστοί. Idem.

[P] Σεμνύνει μὲν τοὺς εὐδοκίμους. Id. p. 579.

Νόμος ἄνωθεν ἀθλητικός. Auctor Leo imp.

Στέψωμεν ἄνθεσιν ἐγκωμίων Στέφανον. Io. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 864.

Πάντες μὲν οἱ τῶν μαρτύρων. Id. p. 871.

Ὥσπερ ὁ ἥλιος πανταχοῦ μέν. Auctor Manuel Caleca.

Ὁ μὲν αἰσθητὸς ἥλιος ὑπὲρ γῆς ἀνατέλλων. Auctor Proclus CPol. tom. I. Auctarii noui Combefis. p. 443. Graece et lat. et in Proclo Vinc. Riccardi.

Ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολουθία. Latine ex Zini versione ap. Surium 26. Dec. [MS. *Lambec.* IV. pag. 54. nr. 7. Kollar.] Auctor Gregorius Nyssenus tom. II. opp. pag. 786.

Narratio deportationis reliquiarum Stephani, protomartyris. Ἐγένετο μετὰ τὸ αἰσκομισθῆναι. Auctor profitetur se vixisse aetate Cyrilli Hierosol. et Eusebii CPolitani episcopi.

Alia narratio de ἀποκαλύψει siue detectione earundem reliquiarum, Luciano presbytero Hierosol. auctore: Τοῖς κατὰ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἁγιωτάτοις. Latine apud Baron. ad a. 415. et Surium 2. Augusti et in adpendice ad Augustinum tom. VII. Opp. edit. Benedictin. vbi et alia, et tom. X. Louán. Vide *Gennadium* de S. E. c. 46. et 47. atque ibi Miraeum. Etiam *Combefisii* Bibl. Concionatoriam tom. VII. pag. 573. seq. *Fabr.* Conf. *Assemanni* Kalendaria etc. tom. V. p. 240. sq. vbi de die, quando reliquiae Stephani et inuentae sint, et in vrbem regiam translatae, inprimis contra Baronium disputat, ac tom. VI. p. 511. sqq. d. 2. Aug. — *Montfaucon.* in Palaeogr. gr. p. 273. de cod. IX. saec. aut ineunte X. saec. scripto, in quo inuentionem Stephani, initio mutilam, aliter quam a Metaphraste enarratam esse, exemplo adducto, demonstrat. *Harl.*

In easdem protomartyris reliquias. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Σωτὴρ πάντων. Nicetae rhetoris. Exstat latine tom. VI. Lipomanni ad XI. Augusti.

Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ πατὴρ (σωτὴρ MS. *Lambec.* VIII. p. 101. *) πάντων τῶν ἐλπιζομένων. d. 2. Aug. Mich. Pselli.

Stephani papae et sociorum. Κατὰ τοὺς καιροὺς Οὐαλεριανοῦ. MS. in codice noni secculi. Vide Bandurium p. 646. 647. ad Antiquitates CPol. Latine apud Surium 2. Augusti. [in Act. SS. d. 2. August. tom. I.]

Epitome.

*) [Pag. 217. sq. Kollar. v. supra in hoc vol. pag. 75. *Harl.*]

Epitome. Οὗτος ὁ ἅγιος καὶ ἔνδοξος τῦ Χριςῦ ἱερομάρτυς. d. 30. Aug. MS. *Lambec.* VIII. p. 228. [p. 465. sq. Kollar.]

Stephani iunioris*), martyris, sub Constantino Copronymo a. C. 767. 28. Nouembr. ἀγαθὸν καὶ δίκαιον καὶ πᾶσι τοῖς εὐσεβεῖν. Auctor Stephanus quidam Byzantinus, martyre non multo iunior. Vide *Allatium* de Simeonibus p. 81. et aduersus Creygthonum pag. 336. *Fabr.* Auctore *Stephano*, diacono ecclesiae CPolit. ex variis codd. MSS. gr. cum versione lat. *Iac. Loppin*, in Analectis graec. Paris. 1688. 4. tom. I. p. 396. sqq. — *Paris.* in tredecim codd. gr. bibl. publ. *Harl.*

[P] * Θεῖόν τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ καὶ πολλῶν ἀξία. MS. *Lambec.* VIII. p. 226. 285. P) locum citat *Allatius* p. 336. contra Creygthonum latine apud Surium 28 Nou. et Billio interprete inter Damasceni opera, cuius esse non posse Billius docet.

[Stephani, episc. Rhegiensis, et sociorum acta, auctore anonymo, forte Simeone Metaphr. ex MS. Messan. gr. et lat. cum commentario praeuio *Conr. Iauningi* in Act. SS. Iul. tom. II. pag. 217. sqq. *Harl.*]

[Stephani, conditoris coenobii ad lacum anserum, vita, ex Menaeis Graecor. in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 976. — Ibid. April. tom. III. p. 362. sq. *Henschen.* commentar. de *Stephano*, episc. Antiocheno et d. 26. Mart. (vti in Menaeis cum Synaxario,) tom. VIII. p. 666. at in Menologio Basiliano, ad 27. Mart. et in *Assemanni* Kalendariis, tom. VI. p. 206. d. 28. Mart. de *Stephano* confess. sub Leone Armeno. *Harl.*]

[Stephani, Sabaitae, monachi in Laura S. Sabae, vita acephala, auctore *Leontio*, eius discipulo, ex MS. Petri Seguierii, gr. cum versione lat. *Petri Boschii*, et cum comment. praeuio notisque *Dan. Papebrochii*, in Act. SS. Iul. tom. III. pag. 524. sqq. — De *S. Stephano*, patriarcha CPolitano, *Henschenii* comment. ibid. Maii tom. IV. pag. 36. seq. *Harl.*]

Stephanidis. Vide, Victoris.

Stratonici. Supra in Hermylo.

Stratonis. In Eutychiano. [MS. *Lambec.* VIII. p. 423. nr. 47. ibique v. Kollar. not.]

De Susanna. Αὕτη μὲν οὖν ἡ ἱστορία. Hippolyti episcopi Romae, graece et lat. in Auctario nouiss. Combefis. tom. I. p. 51. atque S. Hippolyti operibus tom. I. p. 273.

Vide et supra in Danielem et Susannam. Ἥκομεν ὑμῖν συγγνώμονες. Chrysostomi tom. V. Sauil. p. 703. [MS. *Lambec.* VIII. p. 808. nr. 3. Kollar.]

Susannae

*) De hoc Historia Miscella XXII. 39.

p) Pag. 479. sqq. vbi etiam negat, auctorem huius narrationis esse Io. Damascenum, et pag. 605. nr. 10. Kollar. — *Monac.* in cod. *Bauar.* CLXXIX. v. *Hardt.* l. c. 1804. part. 12. p. 5. — in cod. *Taurin.* LXIX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 164. Conf. supra ad vol. IX. pag. 738. *Harl.*

Susannae q) martyrium, filiae Artemii, sacerdotis idolorum. Κατὰ τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας Μαξίμε ἦν τις ἱερεὺς τῶν Ἑλλήνων. Auctor incertus. MS. *Lambec.* VIII. pag. 376. r) Cod. Barocc. CXLVIII.

Syncleticae. Ἔδει πάντας ἀνθρώπας τῶν καλῶν μὴ ἀμυήτας ὑπάρχειν. Auctor Polycarpus asceta vel Arsenius Pegadensis, cui tribuitur etiam in MS. Coisliniano pag. 200. Graece cum versione sua, sine nomine auctoris, edidit *Cotelerius* tom. I. Monumenti ecclesiae graecae p. 201-277. testatus p. 754. in codice Vaticano tribui S. Athanasio. Latine ex *Dan. Coluilli* versione edidit *Bollandus* tom. I. Act. Sanctor. ad V. Ianuar. p. 242. sqq. Graece et latine etiam *Montfauconus* tom. III. Athanasii p. 681. *Fabr.* Conf. supra, in vol. VIII. p. 207. sq. — *Paris.* in cod. MCDXLIX. nr. 4. — *Monaci* in cod. *Bauar.* XXV. ex vita S. Syncleticae: inc. ἐπὶ κίνδυνον· edita a Pontano cum Symeonis iunior. aliisque opusculis, gr. et lat. Ingolstadii 1603. 4. teste *Hardtio* in Aretini Beyträgen etc. 1803. part. 3. p. 36. conf. *Assemanni* Kalendaria tom. VI. p. 16. sqq. d. 5. Ianuar. de Theopempto, Theona et Syncletica. *Harl.*

* Tarachi martyris. Vide supra, Probi. *Fabr.* Acta etc. lat. ex cod. MS. S. Victoris Paris. cum passione SS. Perpetuae et Felicitatis, ex edit. *Luc. Holstenii*, Paris. 1664. 8. — Eadem mutila apud Surium, d. 11. Octobr. p. 153. — Gr. et lat. ex Ruinartio in Act. SS. ad d. XI. Octobr. tom. IV. p. 560. sqq. *Harl.*

Tarasii, patriarchae CPol. a. 806. Μέλλων ἀπείρω μεγέθει. Auctor Ignatius diaconus, Suidae etiam laudatus. Latine apud Surium p. 189. et Bollandum tom. III. pag. 572. sqq. 25. Febr. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 92. *Fabr.* Pag. 196. sq. ed. Kollar. — fragmentum apud *Lambec.* IV. p. 109. nr. 2. Kollar. — *Monac.* in cod. *Bauar.* XXXII. vid. *Hardt.* l. c. 1803. part. 5. p. 4. sq. Conf. *Assemanni* Kalendaria, tom. VI. p. 155. seq. d. 25. Febr. *Harl.*

[Tatianae, martyris, martyrium, *Paris.* in cod. MCDXLIX. nr. 15. — *Venet.* in cod. Naniano CXXXVI. nr. 23. init. βασιλεύοντος ἐν τῇ μεγαλοπόλει Ῥώμῃ. v. cat. codd. gr. Nan. p. 316. — Commentar. de ea in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 720. seq. Copiose de ea disserit *Assemann.* in Kalendar. vol. VI. p. 30. sqq. ad d. XII. Ianuar. *Harl.*]

[Tatiani Dulae, martyrium lat. apud Surium d. 15. Iun. p. 205. — ex MSS. Vatican. gr. et lat. interprete *Guil. Sirleto*, cum comment. praeuio *Henschenii* et notis *Papebrochii*, in Act. SS. Iun. tom. II. p. 1042. sqq. *Harl.*]

[Tationis, martyr. Claudiopolit. martyrium. MS. *Lambec.* VIII. p. 449. seq. nr. 62. Ὁ ἅγιος Μάρτυς Τατίων ἦν ἐκ τῆς Μαντινῆς· quod quia perbreue est, Lambec. exhibuit integrum.

q) Alia Susanna, Galinii filia, sub Dioclet. et Maximiano, de qua *Surius* ad XI. August.

* r) Pag. 803. nr. 19. Kollar. qui adnotauit, exstare ex membranis Oliuarii, graece et lat. in Act. SS. Sept. tom. VI. p. 153. *Harl.*

grum. In hoc quidem cod. nominatur *Tition*; sed, adnotante Lambecio, in Menaeis Graecorum et martyrologio romano, ad 24. Aug. vocatur Τατίων siue *Tation*. Ex illo cod. redditum est gr. ac lat. interprete *Pinio* et cum eius commentario praeuio in Act. SS. Aug. tom. IV. p. 766. seq. *Harl.*]

In Templi consecrationem. Οἴδας ὅτι ἀγαπητὸν ἡμῖν. Leonis imper.

Terentii, Africani, et aliorum. Ex latina Francisci Zini versione apud Lipomannum, Surium 10. April. qui Metaphrastae tribuit, et in Actis Sanctor. April. tom. I. pag. 861. cum comment. praeuio *Henschen.* Incipit: *Decius Romanorum imperator. Fabr. Paris.* in cod. MDXXXIV. nr. 10. bibl. publ. inc. βασιλεύοντος Δεκίου· Canon f. canticum sacrum in martyres Terentium, Pompeium, Africanum et socios, *Vindob.* in cod. XII. d. 10. April. *Lambec.* VIII. p. 209. add. *Assemanni* Kalendaria VI. p. 246. seq. d. X. April. *Harl.*

[De discipulis Paulli apostoli, *Tertio*, *Iesu Iusto*, et *Artemia*, item *Terentio*, episc., martyre, sylloge historica in Act. SS. Iun. tom. IV. p. 67. sq. *Harl.*]

Thaddaei apostoli. Ὁ μακάριος Λεββαῖος ὁ καὶ Θαδδαῖος. 21. Aug. MS. *Lambec.* VIII. p. 202. *Fabr.* p. 428. sqq. Kollar. conf. Act. SS. Aug. tom. IV. p. 899. — *Paris.* in cod. DXLVIII. nr. 16. bibl. publ. — et de *Thaddaeo*, martyre, *Papebrochii* notit. in Act. SS. Iun. tom. V. p. 157. *Harl.*

Taisiae, siue Thaisiae, meretricis, conuersio. Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί. MS. *Lambec.* VII. p. 348. [p. 736. sq. nr. 3. Kollar. Auctore incerto. — Lat. in *Rosweydi* vitis patrum, libr. I. p. 374. sq. — apud Surium d. 8. Octobr. p. 109. — Alia vita, metro scripta, auctore *Marbodo*, episc. Redon. ex MSS. in Marbodi Opp. col. 1541. sqq. edit. cum *Hildeberti* Opp. Paris. 1708. fol. — In Act. SS. d. 8. Octobr. tom. IV. e Rosweydo et Marbodo. *Harl.*]

[Thalassii et Limnaei, anachoretarum in Syria, ex *Theodoreti* Philotheo, cum comment. *Henschenii* in Act. SS. Febr. tom. III. p. 291. seq. *Harl.*]

[P] Thalelaei medici. Ἐν ὑπατείᾳ τοῦ Νουμεριανοῦ. Graece e MS. Danielis Florentino, cum versione Papebrochii, ad XX. Maii tom. V. p. 180. s) * et alia acta minus fide digna e MS. Vaticano graece cum versione *Dan. Cardoni* p. 183. * Incipiunt: Κατὰ τοὺς καιροὺς Νουμεριανοῦ.

[Thalelaei, anachoretae in Syria, vitae epitome, ex *Theodoreti* Philotheo cap. 28. cum comment. *Henschenii*, in Act. SS. Febr. tom. III. p. 680. seq. *Harl.*]

[Theae

s) De cod. Florent. Laurent. v. *Bandini* catal. codd. graec. Laur. I. pag. 409. sq. de cod. XIV. plut. 9. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MDXXXII. nr. 17. at in cod. MDXXXIV. nr. 31. vita et martyrium Thalelaei inc. Κατὰ τοὺς καιροὺς Νουμεριανοῦ. — In Act. SS. Maii tom. V. pag. 193. est quoque Epitome actorum ex MS. Synaxario colleg. Ludou. S. Iesu Paris. conf. *Assemanni* Kalendar. vol. VI. p. 361. sqq. d. 20. Maii. *Harl.*

[Theae Valentinae et Paulli, Caesareae Palaestinae, auctore *Eusebio*, ibid episcopo, lat. ex versione Henr. Valesii, cum comment. notisque *Io. Pinii*, in Act. SS. Iul. tom. VI. p. 163. sqq. *Harl.*]

* Theclae martyris. 24. Sept. Ἀρτι τȣ̃ μεγάλȣ τῆς ἀληθείας Εὐαγγελισȣ̃ τε καὶ κήρυκος. Graece et latine edidit Petrus Pantinus, Antwerp. 1608. 4. Citat Suidas in Ἀβάξι, Ἀναίμονες, Ὑπαγορεύεται. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 243. *Fabr.* pag. 518. seq. ed. Kollar. qui adnotat, de aliis eius martyrii actis Hagiographos ad d. 23. Septembr. in praeuio comment. erudite disserere, et haec Metaphrastae acta pag. 548. nr. 13. nigro calculo notasse. — Vita eius in duodecim codd. bibl. publ. Paris. — Conf. *Assemanni* Kalendaria etc. tom. V. pag. 252. seq. *Harl.*

Ἱσορία μὲν τὸ πονηθὲν τȣτὶ σύγγραμμα. Auctor Basilius Seleuciensis. Exstat graece et latine editum a Petro Pantino, ibid. *Fabr.* Conf. supra, vol. IX. p. 95. sq. ibique not. et *Matthaei* notit. MSS. Mosquens. synod. p. 41. ed. in 8. de cod. XXVI. it. apud Surium d. 23. Sept. p. 239. sqq. et ibid. p. 263. vita Theclae ex Simeone Metaphr. ex Adonis martyrologio et D. Ambrosio, libr. II. de virginibus. *Harl.*

Idem Basilius, a quo gesta Theclae etiam metro scripta testatus est Photius cod. CLXVIII.

Ἀναβαίνοντος Παύλȣ εἰς Ἰκόνιον. Antiquiora Theclae acta, nescio, quo auctore scripta, et lecta Tertulliano, quae primus graece et latine edidit *Io. Ernestus Grabe* in Spicilegio Patrum tom. I. p. 95. Oxon. 1698. recus. a. 1714. 8. Locum ab illo omissum vulgauit *Thomas Hearne* in adpendice ad Io. Lelandi collectanea tom. VI. p. 68. 69. Oxon. 1715. 8.

Καλῶς ἡμῖν ἡ τȣ̃ πνεύματος χάρις. Iohannes Chrysostomus tom. II. nou. edit. pag. 749. inter spuria.

Ἐπαινετὸς ὁ τῆς Ἐκκλησίας θεσμός. Auctor Nicetas Paphlago. Graece et latine in auctario nouissimo *Combefisii* tom. I. p. 445. Latine tom. XXVII. Bibl. patrum Lugd. p. 426.

[Theclae, Mariamnae, Marthae, Mariae, Enneim, quinque virginum canonicarum et martyrum in Persia, acta, gr. et lat. ex Synaxario MS. cum commentar. Papebrochii, in Act. SS. Iun. tom. II. p. 172. sqq. *Harl.*]

[Themistoclis martyrium: Πολλοὶ μὲν, ἀδελφοὶ, παράδοξα, *Paris.* in cod. MCDXCI. nr. 13. bibl. publ. *Harl.*]

* Theoctistes Lesbiae vita, prima ex illis, quas Simeon Metaphrastes scripsit. Εἰκόνες καὶ πάλαι καὶ ἀνδριάντες. Loca graece profert *Allatius* de Simeonum scriptis pag. 49. seq. Latina, quae exstat apud Surium 10. Nou. et Lipomannum, incipit: *Laudare quidem ea, quae sunt bona. Fabr.* Graece in nouem codd. bibl. publ. *Paris.* et *Mos-*

quas in cod. synod. XXVI. nr. 19. Inc. Ἐπαινεῖν μὲν τοί v. Matthaei notit. l. c. p. 42. in 8. aut p. 37. ed. in fol. —. *Oudin.* in comment. de scriptorr. eccles. tom. II. saec. XII. p. 1357. sqq. multis argumentis euincere adlaborauit, Simeonem logothetam et metaphrasten seniorem non esse scriptorem vitae Theoctistes Lesbiae. *Harl.*

Theodorae, poenitentis Alexandrinae t). Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις Ζήνωνος τοῦ βασιλέως καὶ Γρηγορίου ἐπάρχου ὄντων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Auctor incertus.

* Ζήνων ἤδη τὴν αὐτοκράτορα Ῥωμαίοις διεῖπεν ἀρχήν. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium XI. Sept. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 239. 320. sq. *Fabr.* pag. 508. sq. et 682. sq. Kollar. — *Paris.* in tredecim codd. bibl. publ. vita Theodorae Alexandrinae. Hagiographi eius vitam, mire fabulosam, neque graece neque lat. edere voluerunt. v. *Stiltingii* notitiam de ea in Actis SS. Sept. tom. III. p. 789. nr. 5. et 6. Add. *Assemanni* Kalendar. tom. V. p. 229. seq. et tom. VI. p. 33. seq. *Harl.*

[R] Theodorae Thessalonicensis. Ἐμοὶ δὲ πολλῶν τὰ σὰ θαυμαζόντων. Auctor Nicolaus Cabasilas.

Ἐπὶ βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. ad XXVIII. April. tom. III. in adpendice p. LXIII. et latine pag. 573. *Fabr.* Secundum cat. bibl. *Bunau.* tom. III. vol. 2. p. 994. Encomium Theodorae per Nicol. Cabasilam, archiep. Thessalon. gr. et lat. interprete *Papebrochio*, et cum eiusdem comm. praeuio, in Act. SS. April. tom. I. p. 405-409. et graece, ibid. in adpend. p. 55-59. *Harl.*

* Theodorae et Didymi martyris. *Diocletiano et Maximiano imperatoribus, praeside Alexandrinae ciuitatis Eustrathio.* Latine apud Surium V. April. *Fabr.* Didymi et Theodorae vita ex Simeone Metaphr. in Surii vitis, d. 28. April. p. 61. — martyrium eorumdem, ex actis proconsularibus de graeco versum, ex MS. cum comment. notisque *Papebrochii*, in Actis SS. April. tom. III. p. 572. sqq. — eadem cum notis in *Ruinarti* actis primor. martyr. p. 397. sqq. *Harl.*

* Theodori Grapti et Theophanis, eius fratris. Τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ τὴν ἄθλησιν ἑλομένων. Latine apud Surium 26. Dec. et Lipomannum tom. V. Graece vero etiam cum *Combefisii* versione et notis in eius manipulo rerum CPol. p. 191. Paris. 1664. 4. MS. in bibl. Coislinian. p. 213. *Fabr.* et in cod. regio *Matrit.* XC. v. *Iriart.* catal. codd. gr. Matrit. p. 163. — *Paris.* in decem codd. bibl. publ. Conf. *Assemanni* Kalendaria, vol. V. pag. 507. seq. *Harl.*

[De

t) Aliam Theodoram Antiochenam celebrat S. Ambrosius lib. 2. de virginibus. Alia Theodora Alexandrina, de qua Surius ad V. Aprilis. De illa Theodora poenitente vide *Tillemont* tom. XVI. memor. p. 165. seq.

[De translatione reliquiarum S. *Theodori*, confessoris, et *Iosephi*, archiepisc. Thessalonic. incipit: Εἰκότως ἄν τις ἡμῶν, in cod. *Paris*. bibl. publ. MCDLVI. nr. 10. *Harl*.]

In Theodorum lapsum. Εἰ καὶ δάκρυα καὶ στεναγμοὺς. Io. Chrysostomi, tom. I. edit. nouae p. 35.

Τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ. Eiusdem p. 1.

Theodori martyris. Ἀλλ' οὐ πένθιμος ἡμῖν ὁ καιρὸς. Auctor Ioannes Euchaitarum metropolita. *Fabr*. — *Theodori* martyrium, auctore *Nilo*. v. supra in hoc vol. p. 17. nr. 31. *Harl*.

Theodori τοῦ πεζοῦ (eiusdem cum priore) Παρ' ἡμῖν δ' οὖν οὐ σπάνια τὰ καλά. Auctor idem.

Theodori militum praefecti, siue Theodori Tyronis, martyris, Heracleae sub imper. Licinio: primo Sabbato ieiunii. Ὑμεῖς ὁ τοῦ Χριστοῦ λαός. Gregorii Nysseni tom. II. pag. 1002. MS. *Lambec*. IV. p. 26. 114. VIII. p. 86. *) Latine ex Zini versione apud Surium IX. Nouembr. Heracleae sub imper. Licinio.

[Δαψιλῶς τῷ βασιλεῖ πολλῇ κεχρημένῳ. d. VIII. Iun. MS. *Florent*. in cod. Laur. XXXIII. nr. 1. plut. 9. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 445. qui animaduertit, Bollandistas ad diem VII. Februar. vbi agunt de Theodoro duce et martyre, nullum, ita incipientem, sermonem exhibere. *Harl*.]

Ὥσπερ φαίνει ὁ ἥλιος τοῖς ἥρωσιν, οὕτω ὁ περὶ τῶν μακάρων λόγος τοῖς ἀκούουσι. Latine apud Surium 7. Februar. Auctor profitetur se praesentem martyrio illi adfuisse, nomenque adscribit: ὁ ταχυγράφος Οὐάρος, (alii codices Αὔγαρος,) Νοτάριος καὶ ἀποκοδικέλλων. Vide *Allatium* de Simeonibus p. 115. cod. Barocc. CXLVII. MS. *Lambec*. VIII. p. 81. 376. IV. p. 124. sq. *Fabr*. s. vol. VIII. p. 173. nr. 13. p. 799. nr. 7. vol. IV. p. 287. sqq. — In vol. IV. p. 142. sqq. in cod. CXIII. nr. 2. est, incerto auctore, vita μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου, cuius memoria in martyrologio rom. celebratur d. 9. Nou. in cod. autem πρὸ δεκατριῶν καλανδῶν Μαρτίων, sub Maximiano et Maximino impp. incipit

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατήρ· quam Lambec. esse prodit vitam *Theodor. Tyronis*, Fabric. quidem paullo post eam citat; sed *Theodori Syciotae* vitam esse pronuntiat. — Tum nr. 3. sequitur *Chrysippi*, presbyteri Hierosolymitani, narratio miraculorum *S. Theodori* martyris, cognomine, vt ait Lambec., *Tyronis*: in

*) Siue IV. p. 55. nr. 12. et p. 266. nr. 3. tum VIII. p. 183. nr. 26. Kollar. — *Monac*. in cod. Baiuar. XXXII. et CVII. v. *Hardt*. l. c. 1803. part. 5. p. 4. et a. 1804. part. 7. p. 22. — *Mosquae* in cod. synod. XXVI. nr. 17. et CXLIX. nr. 16. v. *Matthaei* notit. cit. pag. 42. et 81. ed. in 8. — *Paris*. in tredecim codd. bibl. publ. est vita *Theodori*, militum praefecti, et in tribus codd. *Theodori* Tironis vita. — add. supra, vol. IX. pag. 119. nr. 59. ibique not. *Harl*.

in graeco autem textu legitur *διήγησις τῶν παραδόξων θαυμάτων τοῦ ἁγίου καὶ πανενδόξου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου·* Narratio ipſa incipit:

Μάρτυρος ὑπερλάμποντος ἐν τοῖς Μάρτυσιν εὐφημίαν. Lambec. adnotat, huius opuſculi meminiſſe Photium in Bibl. ſua, in cod. CLXXI. et Chryſippum aequalem fuiſſe *Luciano*, itidem presbytero Hieroſolymitano. Kollar. in longa nota multus de Theodoris primum ad nr. 2. obſeruat, in Act. SS. Febr. tom. II. ad d. 7. a pag. 23. de duobus Theodoris, altero duce exercitus, altero autem milite quidem, ſed Tyrone, pluribus diſſeruiſſe Bollandum, certisque argumentis alterum ab altero ſecreuiſſe: tum probat illud diſcrimen, quod Lambin. quoque aliquot locis ſtatuerat, notatque Fabric. quod neutrum Theodororum iſtum h. l. clare vidiſſet. Idem docere ſuſtinet, hiſtoriam vitae iſtam in cod. neutrius ſingillatim Theodori, ſed vtriusque ſimul eſſe ab indocto quodam Graeculo male conſarcinatam. Ad nr. 3. demonſtrare nititur, miracula, ibi enarrata, nequaquam Theodori Tyronis eſſe, ſed Theodori ducis, et codd. Vindobon. recenſet, qui ad vtriusque Theodori vitae miraculorumque hiſtoriam illuſtrandam pertinent: in his cod. CCIX. nr. 6. claſſis philoſ. et philolog. (apud Neſſel. part. IV. p. 118. nr. 6.) qui *Theodori Pediaſimi*, quem ſaec. XIV. floruiſſe oſtendit, narrationem miraculorum Theodori ducis ſimul et Tyronis martyrum, nondum editam continet. Secus ſenſit *Gottlieb Wernsdorf*, qui editioni ſuae Manuelis Philae carminum graecor. (Lipſ. 1768. 8.) praemiſit ignoti poetae antiquioris carmen in *S. Theodorum*, ex Auguſtano cod. nunc primum editum, cuius initium eſt:

Ἐπὶ τῷ θαύματι τῶν Κολύβων· (pro *Colybis, mirabiliter inuentis*, quod voc. copioſe explicat p. 14. ſeq. et reſpondere putat anglico cibario, nomine *potting*.)

Ἀγνώμον οἶδα καὶ πλατὺν ὄφλον ψόγον· In introductione docte diſputat de hoc carmine eiusque auctore et de Theodoro, idemque vberius comprobat fulcitque *Tillemontii* rationes (in hiſt. eccleſ. tom. V. part. 2. pag. 308. et 492.) vnum eumdemque hominem eſſe, qui graeco cognomine *στρατηλάτης*, latino *Tiro* adpelletur, a. 306. martyrium paſſus: tum de cultu eius religioſo, honoribus et miraculis agit: Acta martyrii varia recenſet *Tillemont.* l. c. p. 207-320. Carmen autem regnante Balduino poſteriore, auctis iam Graecorum in Latinos odiis, anno forſan 1234. a CPolitano quodam monacho eſſe confectum, probabilibus argumentis adlatis, efficere ſtuduit Wernsdorf, qui p. 236. quoque edidit atque illuſtrauit Philae carmina in tres martyres, Theodorum, Demetrium ac Georgium, eorumque hoſtem furibundum, Licinium. — Acta, auctore Augaro, interprete *Gentiano Herueto*, cum commentario notisque *Io. Bollandi*, in Act. SS. Febr. tom. II. p. 23. ſqq. — ibid. pag. 30. ſqq. vita alia, auctore *Bonito*, ſubdiacono, ex MSS. rom. cum notis *Bollandi.* — Inſcriptiones Slauo-Ruſſicae tabulae perantiquae templi Kalbenſteinbergenſis, in agris Nordgauienſ. D. Theodorum Stratelatem, eiusque vitam et martyrium, imaginibus adfabre factis,

ctis, exhibentia. Collegit et typis Ruthenicis excudendas curauit *Io. Alex. Doederlinus*. Tyrnauiae. 1724. 4. — Add. *Assemanni* Kalendaria etc. vol. VI. pag. 116. sqq. vbi etiam duo distinguit Theodoros, p. 149. seq. et 418. *Harl.*

Μαξιμιανὸς καὶ Μαξιμῖνος Βασιλεῖς ἐξαπέστειλαν διατάγματα. Auctor ille tempore vixisse se profitetur. Vide Allatium p. 99. de Simeonibus. MS. *Lambec.* VIII. p. 86. 384. IV. p. 64. seq. 96. seq. *) Cod. Barócc. CXLVII.

* Μαξιμιανῷ καὶ Μαξιμίνῳ τοῖς βασιλεῦσι. Latine apud Surium IX. Nouembris et Lipomannum.

[P] Μαρτυρικὴ πανήγυρις σήμερον. Ioannis, metropolitae Euchaitensium.

Σὺ μὲν ὦ ἀγαθὲ, τοῦ ὑπεραγαθοῦ δοῦλε Θεοῦ. Auctor **) Constantinus Acropolita.

Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου. Inter Chrysostomi homilias prodiit Paris. 1554. 8. Sed Auctor *Nectarius*, archiepiscopus CPol. Latine apud Lipomannum tom. V. et Surium 9. Nouembr. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 231. 349. et 86. et IV. p. 97. 124. seq. x) bibl. Coislin. p. 401.

De miraculo circa Theodori Tyronis matrem captiuatam a Dracone. *Ὅσοι μὲν εἰς τὸν φιλάνθρωπον Θεόν.* MS. *Lambecius* VIII. p. 376. [p. 799. nr. 8. Koll.]

Miraculum martyris Theodori, *Ἦν τις ἀνὴρ πίστιν πολλὴν ἔχων.* MS. bibl. Coislin. pag. 196.

[Theodori Crateri, protospatharii, Constantini Drungarii, Callisti Turmachae etc. in Syria occisorum, acta, auctore *Euodio*, aequali, ex tribus codd. gr. et lat. cum commentario, notis et adpendicibus, in Actis SS. Mart. tom. I. p. 457-467. *Harl.*]

[Theodori, Sabaitae, vitae pars, *Paris.* in cod. DCCLXXVI. nr. 7. inc. *ἄκουσον διηγήσεως.* Bis *Mosquae* in cod. synod. XV. Μηνὶ Ἰουλίῳ 9. incip.

Ἐγένετο μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι.

Et eod. mense d. 1. Dec. princip.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, πατὴρ, ὁ παντοκράτωρ. v. *Matthaei* notitiam cit. pag. 33. ed. 8. *Harl.*]

Theodori

*) S. vol. VIII. p. 183. nr. 25. et p. 817. nr. 28. — vol. IV. p. 222. sq. nr. 23. Kollar. quem etiam vide ad p. 147. — Latine ap. Surium tom. VI. d. 9. Nouembr. *Harl.*

**) Hic Constantinus etiam dictus nouus Metaphrastes. Vide volum. VI. huius bibl. p. 449.

x) Siue vol. IV. p. 223. nr. 24. et p. 290. Kollar. quem etiam vide ad p. 146. fin. ac vol. VIII. p. 184. nr. 27. — p. 490. nr. 27. et p. 738. nr. 9. Koll. — *Taurin.* in cod. reg. LXX. v. cat. codd. Taur. gr. p. 165. et supra, vol. IX. p. 309. ibique not. *Harl.*

Theodori Studitae. Πολλοὶ μὲν τῶν ἁγίων κατὰ διαφόρους χώρας. Auctor fynchronus, Michael monachus. MS. graece in bibl. Vaticana, vnde habuit, quae latine Baronius ad a. 795. vsque ad 826. [conf. *Lambec.* VIII. p. 626. fqq. Koll.]

Ἕως μὲν τοῦ παρόντος, ἀδελφοί μου. Auctor Naucratius confeffor. Graece et lat. tom. II. Auctarii noui Combefif. p. 855. *Fabr.* MS. *Lambec.* VIII. nr. 3. p. 629. fq. fubiuncto eius Teftamento. v. not. Kollar. et in cap. feq. noftrae bibl. gr. de fcriptis Theodori Studitae editis, nr. 2. — *Leidae* inter codd. Voffian. vita Theodori Studitae confefforis, fcripta a Theodoro magiftro Daphnopato. v. catal. bibl. Leidens. pag. 398. n. 62. Add. *Affemanni* Kalendaria etc. vol. V. pag. 348. fq. *Harl.*

Theodori Syciotae, archimandritae. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Auctor incertus. Citatur haec vita in feptima fynodo actione IV. vt notat Allatius. Latine exftat apud Surium 22. April. fub nomine Georgii presbyteri et eiusdem manfionis praefecti ac difcipuli. *Fabr. Monacii* in cod. Bauar. III. *Nicephori*, monachi et fceuophylacis Blachernarum, encomium in thaumaturgum *Theodorum Siceotam*, et narratio translationis facrarum eius reliquiarum ad reginam vrbem. Princip. Λογογράφοι μὲν. v. *Hardt*, l. c. 1803. part. 1. p. 19. fq. — Canticum facrum in eum, d. 22. April. v. *Lambec.* VIII. pag. 210. — Vita, *Paris.* in cod. MDXXXIV. nr. 12. bibl. publ. inc. ὁ ὅσιος καὶ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν. — Vita, auctore *Eleufio*, Georgio dicto, presbytero, ex MSS. graecis a *Petro Franc. Zino* latine reddita, eum commentario praeuio et notis *Henfchenii*, in Act. SS. April. tom. III. p. 32. fqq. Conf. paullo ante Theodori, praefecti militum vitam: ὥσπερ φαίνει. *Harl.*

[Theodori, Pergae in Pamphylia interfecti, martyrium, in compendium redactum, *Paris.* in cod. MDXXXIV. nr. 11. bibl. publ. conf. *Affemanni* Kalendaria etc. VI. p. 273. fqq. d. 21. April. *Harl.*]

[Theodori Trichinatis, f. Pilofi, eremitae in Thracia prope CPolin, vita f. canticum facrum in eum, d. 20. April. in cod. Vindobon. *Lambec.* VIII. pag. 210. — *Henfchenii* commentar. de eo, in Act. SS. April. tom. II. p. 756. fq. et *Affemanni* Kalendaria etc. VI. p. 273. d. 20. April. et pag. 278. de Theodoro Sicaeota d. 22. April. — De aliis SS. *Theodoris* paffim agitur in Actis SS. v. catal. bibl. Bunau. l. c. p. 995. fqq. *Harl.*]

Theodofiae martyris. Γυναῖκα μὲν ἀνδρείαν τοῦ τις ἄν. Auctor Conftantinus Acropolita et magnus logotheta. MS. *Lambec.* IV. p. 63. VIII. p. 372. *Fabr.* Siue vol. IV. p. 140. nr. 17. Koll. cuius notam conferes, et vol. VIII. p. 789. nr. 2. Edita eft gr. et lat. cum commentar. et not. Papebrochii in Act. SS. Maii tom. VII. pag. 66. fqq. v. *Affemanni* Kalendaria etc. VI. p. 387. fqq. de vtraque Theodofia, et fupra, ad vol. VII. pag. 767. not. *q. Harl.*

[Theodofiae, virginis martyr. Caefar. in Palaeftina, martyrium ex *Eufebii* H. E. ap. Surium, d. 2. April. p. 25. — Miracula eiusdem, auctore *Franc. Nigro*, protonotario apoftol.

fol. ex MS. cum comment. praevio notisque *Henschenii*, in Actis SS. April. tom. I. p. 61. sqq. — De Theodosia, virgine, et eius martyrio in catal. MSS. bibl. *Harleian.* cod. DCXXIV. nr. 10. *Harl.*]

[Theodosii, Antiocheni, abbatis monasterii in Scopulo, vita, ex Menaeis Graecorum, cum alia ex *Theodoreti* Philotheo, et *Io. Moschi* Prato spirituali, cum not. in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 677. sqq. *Harl.*]

Theodosii archimandritae eremi prope Hierosolymam. Ἡ τρισυπέστατος καὶ ἀδιαίρετος μία οὐσία. Auctor Theodorus, episcopus Petrarum. *Fabr.* Graece in cod. *Laurent.* IX. nr. 18. plut. 11. ac nr. 19. est vita, auctore *Cyrillo*. vide plura in *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 504. et 505. — Theodosii coenobiarchae vita est *Paris.* in duodecim codd. bibl. publ. *Harl.*

* *Inter tempora ver quidem est iucundissimum.* Latine apud Surium XI. Ianuarii. *Fabr.* Graece in cod. *Naniano* CXLI. nr. 5. inc. ἥδιστον μὲν ἔαρ ἐν ὥραις, ad 11. Ianuar. v. cat. codd. gr. Nan. p. 327. — Lat. cum MS. graeco bibl. Vatic. collata, cum comment. et notis, in Act. SS. Ianuar. tom. I. pag. 680. sqq. — in linguam italicam translata a Maffeio, in *Giou. Piet. Maffei* Vite di XVII. Confessori di Christo, Romae 1601. 4. p. 196. sqq. — Multus est de eo *Assemannus* in Kalendariis etc. vol. VI. p. 27-30. *Harl.*

Θεοδόσιος ὁ ἀρχιμανδρίτης. Auctor Cyrillus, monachus et presbyter Scythopolitanus.

Theodotae et liberorum eius. Ὀφθη οἱ Νικαεῖς εἰς τὴν. Auctor incertus ante Metaphrasten. Vide *Bandurium* ad Antiquitates CPol. p. 648. *Fabr.* *Paris.* in cod. MCLXXXVII. nr. 16. bibl. publ. et ex cod. Paris gr. ac lat. interprete *Franc. Combefisio* in huius illustr. Christi martyrum lectis triumphis, Paris. 1660. 8. p. 247-252. *Harl.*

[P] Theodoti, Ancyrani martyris. Ἔδει μὲν ἡμᾶς πρὸς πεῖραν πολλῶν ἐκκλησιῶν. Auctor Nilus, in martyrio comes. Latine ex Sirleti versione edidit Lipomannus tomo VII. et Surius 18. Maii. Graece e codice MS. Vaticano cum Papebrochii versione et notis exstat in Actis Sanctor. ad 18. Maii. tom. IV. p. 147-165. *Fabr.* Latine repetita in *Ruinarti* Actis primorum martyr. p. 336. sqq. ed. Amstel. conf. *Assemanni* Kalendar. VI. p. 354. d. 18. Maii., et p. 418. d. 7. Iun. *Harl.*

[Theodoti, episcopi Cyreniae, certamen, in Menologio Graecorum. conf. *Assemanni* Kalendaria etc. VI. p. 165. d. 2. Mart. *Harl.*]

[Theodoti, in vrbe Gangra in Paphlagonia, eiusque vxoris, Rufinae vita et martyrium. v. *Kollar.* notam ad Lambec. VIII. p. 468. sq. *Harl.*]

Theodoti siue Theoduli lectoris et Agathopodis Thessalonicensis, saeculo IV. Ἀεὶ μὲν ἐπανθοῦσαν. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. adpendice ad tom. I. Aprilis p. XLII. et latine p. 320. Latine sub Metaphrastis nomine apud Surium ad diem quartum Aprilis.

Aprilis. *Fabr. Mosquae* in cod. synod. XLI. nr. 6. v. *Matthaei* Notit. cit. pag. 51. ed. in 8. — Carmen sacrum in martyres Theodulum et Agathopodem, d. IV. April. *Lambec.* VIII. p. 209. — Add. supra, *Pamphili*, et *Assemanni* Kalendaria VI. p. 233. sq. d. 5. April. *Harl.*

[Theonis, abbatis, Eliae etc. vita in Palladii Historia Lausiaca. Graece *Leidae* in cod. Vossiano. v. cat. bibl. Leidens. p. 393. nr. 46. *Harl.*]

[De Theodulo, Paullo. Ioanne, Proclo etc. monachis martyribus, iuxta Sinam montem in Arabia, historia, auctore S. *Nilo*. cum comment. notisque *Bollandi*, in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 953-966. — Alexandri episcopi, Euentii et Theoduli, presbyterorum, martyrium in cod. *Harlei.* DCXXIV. nr. 13. *Harl.*]

[Theoduli, Saturnini, et aliorum martyrium, ex Simeone Mataphr. ap. Surium, d. 23. Decembr. pag. 305. — et de *Theodulo* ac *Iuliano*, martyribus Caesar. in Palaestina, *Henschenii* comment. in Act. SS. Febr. tom. III. p. 10. sq. *Harl.*]

Theoduli Stylitae. Ἐν ταῖς ἡμέραις Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. Graece e MS. Florentino cum versione *Dan. Cardoni* S. I. in Actis Sanctor. ad XX. Maii. tomo VI. pag. 756. *Fabr.* Ibid. p. 765. sqq. vitae epitome, ex MS. Synaxario collegii Claromont. S. I. gr. et cum versione lat. *Dan. Cardoni.* — Ex MS. cod. *Laurent.* XIV. nr. 11. plut. 9. *Bandin.* scribit in cat. codd. gr. Laur. p. 411. vitam gr. esse editam cum versione *Cardoni* in Act. SS. ad 28. Maii, tom. VI. p. 101. *Harl.*

[Ὃς ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς βασιλείας, ad IV. Decembr. *Monac.* in cod. Bauar. CCXXVI. fol. 119. v. *Hardt.* l. c. 1805. part. 5. p. 531. Add. supra, *Hesperi. Harl.*]

[Theognidis. v. supra *Bassae*, — et de Theognide, Rupo, Antipatro etc. martyribus Cyzici in Hellesponto, *Henschenii* notitia in Act. SS. April. tom. III. p. 617. *Harl.*]

[De Theona, Simeone, Phorbino, ap. Graecos, *Henschenii* notitia in Act. SS. April. tom. I. p. 376. sq. add. *Assemanni* Kalendaria tom. VI. p. 16. sqq. *Harl.*]

* Theophanis Grapti. Vide supra, Theodori Grapti.

[De Theophane, confessore, *Stiltingi* notitia ex fastis graecis in Act. SS. d. IX. Sept. tom. III. p. 327. *Harl.*]

[Theophanis, Reclusi, et Pansemnis, poenitentis, vita, *Paris.* in cod. MCCXVII. nr. 11. bibl. publ. inc. Τὰ κατὰ Θεοφάνην τὸν ὅσιον· *Henschenii* notitia de iis in Act. SS. Iun. tom. II. p. 275. sq. *Harl.*]

* Theophanis Sigriani siue Siagreni circa a. C. 818. Ὥσπερ λειμὼν εὐανθής. Graece et latine cum notis in Actis Sanctor. ad 12. Martii tom. II. *Fabr.*

[Ἐπαί-

[Ἐπαινετόν τι χρῆμα, auctore Theodoro, postosecretario, ad 12. Mart. *Monaci* in cod. Bauar. III. v. *Hardt.* l. c. 1803. part. 1. pag. 15. sq. add. *Assemani* Kalend. VI. p. 177. sq. *Harl.*]

* Theophanis, qui et Isaacius dictus est. *Quae mercatoribus mundi pelagus et longinqua maria.* Latine apud Surium 12. Martii.

Theophanus siue Theophanionis imperatricis. Πολλοὶ μὲν πολλάκις τῶν ἀρετῇ καὶ συνέσει. Auctor Nicephorus Gregoras. Citatur a Meursio in Glossario Graecobarbaro in Πατρίκιος. *Fabr.* Elogium ex Gregorii dial. libr. IV. c. 27. cum comment. praeuio *Sollerii*, in Act. SS. Iul. tom. II. pag. 711. MS. *Lambec.* IV. pag. 133. sq. nr. 7. vbi v. Kollar. not. *Harl.*]

Theophili Adanensis oeconomi poenitentia et conuersio a. C. 835. scripta ab Eutychiano, eius famulo et clerico Adanensi. Ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. MS. *Lambec.* VIII. p. 75. y) Latine apud Surium 4. Febr. et ex Pauli diaconi Neapolitani versione et Marbodi episcopi Redonensis Metaphrasi metrica apud Bollandum 4. Febr. tom. I. pag. 480. quam habes etiam in *Marbodi* operibus Paris. 1708. fol. cum Hildeberto editis pag. 1507.

[Theophili, Theodori, Constantini, Callisti, Bassi et sociorum martyrium. Εὐφὶ τὰ μαρτυρικὰ ἔπαθλα· *Paris.* in cod. MDXXXIV. nr. 3. bibl. publ. *Harl.*]

* Theopistes et Theopisti. Vide supra, Eustathii.

Therapontis presbyteri. Πολλή μοι τῶν λόγων ἡ πανήγυρις. Graece e MS. Florentino cum versione Dan. Cardoni in Actis Sanctor. *Fabr.* cum comment. praeuio *Papebroch.* Maii tom. VI. p. 681. sqq. — *Florent.* in cod. Laurent. XIV. nr. 9. plut. 9. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 410. — *Therapontis*, in insula Cypro episcopi, martyrium, in compendium redactum: Οὗτος τοίνυν ὁ ἅγιος. *Paris.* in cod. MDXXXIV. nr. 35. bibl. publ. Conf. *Assemanni* Kalendar. vol. VI. p. 382. sqq. *Harl.*

[Thermi et Pherbutae, eius sororis, ex Simeone Metaphr. ap. Surium d. 5. April. pag. 63. — *Henschen.* notitia de Thermo, in Act. SS. April. tom. I. p. 401. *Harl.*]

[De Thespesio, *Henschen.* notitia, ex Menaeis, in Act. SS. Iun. tom. I. pag. 22. *Harl.*]

In Thomam apostolum z). Ἐπαινετὸς ὁ ὑπὲρ τῶν ἁγίων πόθος. Auctor Nicetas Paphlago. Exstat latine p. 397. bibl. Patrum Lugd. tom. XXVII. Graece et latine in auctario nouissimo Combefisii tom. I. p. 364.

y) S. p. 156-171. Kollar. vbi Lambinus copiose de hac vita differit. — Latine in cod. *Taurin.* DXVI. v. cat. codd. lat. Taur. p. 115. — *Venetiis* in cod. S. Michael. v. *Mittarelli* bibl. MSS. monasterii S. Mich. Venet. prope Murianum, col. 1122. sq. vbi alii quoque codd. nominantur. — De Theophilo, monacho, confessore in Graecia, v. Act. SS. Octobr. tom. I. p. 492. sqq. graece ex Synaxario MS. Sirmondi. *Harl.*

z) De S. Thoma apostolo *Tillemont.* tom. I. pag. 394. sqq.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Io. Chryfoftomi, tom. V. Sauil. p. 897.

Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν τήν. Bafilii Seleuc.

[P] Ὁ μὲν παλαιὸς ἀνθρώπων βίος. Auctor Bafilius Seleucienfis.

Ἐγένετο κατὰ τὸ ἀναστῆναι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, συνήθροισε. Auctor incertus.

Τῷ μὲν νόμῳ τῆς ἐκκλησίας. Io. Chryfoftomi, tom. V. Sauil. pag. 486. Citatur in fynodo VI. actione 10. [MS. *Lambec.* IV. p. 164. nr. 17. Koll.]

*Ἥκω τὸ περιληφθὲν ὄφλημα. Chryfoft. tom. VII. Sauil. p. 575.

* Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβὰς ἀνύοντες οἱ Ἀπόστολοι. Latine apud Lipomannum tom. VI. ad 6. Octobr. et Surium 20. Dec. Graece MS. *Lambec.* VIII. p. 248. 381. 257. 262. **) bibl. Coislin. pag. 210. refpicit Theophanes Cerameus homil. XXV. 164.

Hefychii presb. in Thomam encomium memorat *Photius* cod. CCLXIX.

Periodi apocryphae apoftolo S. Thomae tributae. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦμεν πάντες οἱ Ἀπόστολοι ἐν Ἱεροσολύμοις. Ex his nonnulla graece et latine dedi in Codice Apocrypho Noui Teft. p. 719 feq.

Plura in Thomam apoftolum vide tom. VI. Bibl. Concionatoriae *Combefifianae* p. 96. fq.

* Thyrfi, Leucii (Lucii), Philemonis, Gallinici (Callinici) et Apollonii martyrum in Bithynia fub Decio imp. Τῇ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κοινωνίᾳ σαρκός. Graece MS. bibl. Coislin. p. 212. Latine ap. Surium 14. Dec. et Lipomannum. [Acta ex MS. Velferi, cum comm. notisque in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 808 fqq. — alia, ex MSS. S. Mariae de Ripatorio et aliis, ibid. pag. 817. fqq. — alia, ex MSS. Thofano et S. Maximini, ibid. pag. 824. fqq. — MS. *Paris.* in tribus codd. bibl. publ. — *Matriti* in cod. XC. v. *Iriart.* cat. codd. graec. Matr. p. 362. *Harl.*] Meminit Suidas, Logothetam laudans in καταπαύλῃ.

* Tiburtii. Vide fupra in Sebaftiano, et Caecilia.

[De Tigrione, (feu Tigrio,) presbyt., et Eutropio, lectore, ex Nicephoro Callifto et aliis, in Act. SS. Ianuar. tom. I. p. 725. fqq. *Harl.*]

* Timothei

**) Siue pag. 529. 549. 557. et 810. nr. 12. — *Paris.* in viginti et duobus codd. bibl. publ. — De *Thoma*, Salo, monacho Antioch. Syr. *Ianningi* commentar. in Act. SS. Maii tom. V. pag. 435. fq. et ibid. tom. III. pag. 91. fq. de *Thoma*, patriarcha CPolit. commentar. — De *Thoma* in Malaeo, monte Laconiae in Menaeis gr. cum officio et Synaxario. v *Affemanni* Kalendar. VI. p. 469. fq. d. 7. Iul. *Harl.*

* Timothei apostoli vita. *Τιμόθεον τὸν μέγαν ἤνεγκε μὲν ἡ Λυκαονία*. Latine apud Surium 22. et *Bollandum* 24. Ianuar. tom. II. *Fabr*. *Paris*. in tredecim codd. bibl. publ. Conf. *Assemanni* Kalendar. tom. VI. p. 101. sq. d. 22. Ianuar. *Harl*.

[De Timotheo, episcopo Prusae in Bithynia, *Papebroch*. ex Synaxariis MSS. Graecorum, in Act. SS. Ian. tom. II. pag. 273. sqq. *Harl*.]

[De Timotheo, anachoreta in Symbolis, notitia *Bollandi* in Act. SS. Febr. tom. III. pag. 267. *Harl*.]

[De Timotheo et Fausto, martyribus Antiochiae, *Suyskenii* notitia, ib. Sept. tom. III. pag. 255 sq. et passim de aliis SS. Timotheis. v. cat. bibl. Bunau. l. c. pag. 1003. sq. *Harl*.]

Martyrium Timothei apostoli, auctore Polycrate, (ad calcem codicis Canonum Ecclesiae Rom. cum notis Petri Pithoei, Paris. 1687. fol. pag. 366.) Incipit latina versio: *Multi multas historias et vitas*. Vide Photium cod. CCLIV. et quae scripsi in Codice Apocrypho N. T. p. 812. seq.

* Martyrium eiusdem Timothei. *Ἴσμεν πολλὰς ἱστορίας τε καὶ βίους*. Vide Photium cod. CCLIV.

In eundem sermo. *Τί δὲ Τιμόθεος; τοῦτον γὰρ μετὰ τοὺς Ἀποστόλους*. Nicetae, rhetoris et philosophi.

Timothei, lectoris et Maurae a. C. 286. *Ἐν τῷ καιρῷ τοῦ διωγμοῦ*. Graece e MS. Palatino in Actis Sanctor. tom. I. Maii pag. 741. et latine pag. 375. [v. *Assemanni* Kalendar. VI. pag. 309. sqq. *Harl*.]

[Timothei in Symbolis, et Eustathii, episcopi, f. Antioch. patriarch. v. *Assemanni* Kalendaria, vol. VI. p. 152. sq. d. 21. Febr. *Harl*.]

[P] Titi apostoli 4. Ianuar. vel 25. Augusti. *Ἀποστολικῶν ἐγκωμίων ἐφάπτεσθαι*. MS. *Lambec*. VIII. p. 214. [p. 453. nr. 65. Koll.] Auctor Andreas Cretensis, inter cuius Orationes graece et latine edidit *Combefisius* pag. 155. Paris. 1644. fol.

[Titi, hegumeni. In Synaxario gr. v. Acta SS. ad 2. d. April. tom. I. pag. 102. seq. et *Assemanni* Kalend. VI. p. 220. *Harl*.]

Epitome vitae Titi, a Zena nomico, discipulo eius, ut aiunt, scriptae. *Τίτος ὁ ἁγιώτατος ἐκ Μίνωος τοῦ βασιλέως Κρήτης κατῆγε τὸ γένος*. MS. *Lambec*. VIII. p. 213. seq. [p. 452. nr. 64. Koll. et Act. SS. Ian. tom. I. p. 163. sq. *Harl*.]

Titionis Claudiopolitani. 24. August. sub Diocletiano. *Ὁ ἅγιος μάρτυς Τιτίων ἦν ἐκ τῆς Μαντινείας*. MS. *Lambec*. VIII. pag. 212. seq. [pag. 449. sq. Koll. v. supra, *Tationis*. *Harl*.]

In tres pueros. *Καινὸν ὡς ἀληθῶς*. Io. Chrysostomi, tom. V. Sauil. pag. 698.

[Triphylli, episc. Leucosiae in Cypro, vita ex MS. Synaxario collegit S. I. Paris. gr. et lat. cum comment. et notis *Papebrochii*, in Act. SS. Iun. tom. II. p. 681. sqq. *Harl.*]

* Trophimi, Sabbatii et Dorymedontis. Πρόβε τῦ δυσσεβῦς τὸ βασίλειον σκῆπτρον τῶν Ῥωμαίων διέποντος. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium 19. Sept. sec. Menaea Graecor. et Martyrol. rom. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 241. *Fabr.* pag. 513. sqq. nr. 20. Kollar. qui adnotat, vetustiora huius martyrii, ex quibus sua hausisse creditus est Metaphrastes, gr. et lat. vulgasse Hagiographos ad d. 19. Sept. tom. VI. p. 12. (βασιλεύοντος Πρόβε τῦ Καίσαρος, ex MS. Paris.) de Metaphrastae autem actis in praeuio comment. nr. 6. egisse. — In octo codd. gr. *Paris.* bibl. publ. exstat vita eorum. — In Trophimum, Aristarchum et Pudentem canticum sacrum, d. 15. April. v. *Lambec.* VIII. pag. 210. — Phocas, Trophimus, Theophilus et socii, de quibus v. *Assemann.* in Kalendar. VI. p. 493. sqq. d. 23. Iul. *Harl.*

[Trophimi et Thali, Laodiceae in Asia minore, martyrum, elogium, ex Menaeis, cum comment. praeuio, in Act. SS. Mart. tom. II. p. 59. — et de *Trophimo, Eucarpione* et aliis, Nicomediae in Bithynia, notitia, ibid. p. 617. sq. *Harl.*]

[Tryphaenae, mart. Cyzici, acta breuia, ex Menaeis, in Act. SS. Ianuar. tom. II. pag. 1081. *Harl.*]

Tryphonis, Campsadensis martyris, sub Decio. Κρῖνον ἐξ ἀγρῦ καὶ ῥόδον ἐκ πηγῆς. Auctor Theodorus Lascaris Ducas.

* Τῦ Κυρίυ καὶ Θεῦ καὶ Σωτῆρος. MS. *Lambec.* VIII. pag. 72. [pag. 151. sqq. Koll.] Latine apud Surium 2. Febr. pag. 78. [v. *Assemanni* Kalend. VI. pag. 142. d. 1. Febr. *Harl.*]

Ὁ βίος τῦ ἁγίυ καὶ ἐνδόξυ μάρτυρος. Auctor anonymus. MS. *Lambec.* VIII. p. 72. [p. 153. sq. Koll. add. VII. p. 526. sqq. Koll. *Paris.* in septem codd. bibl. publ. vita illius.]

Μάρτυρες παραγγέλοντα μνήμη. Auctor Leo imp.

[Tychonis, thaumaturgi, episcopi Amathuntis in insula Cypro, vita *Paris.* in cod. MCDLXXXVIII. nr. 1. ab initio manca. — De eo *Papebrochii* notitia, et s. Iosephi canon de illo, gr. et lat. in Act. SS. Iun. tom. III. p. 93. sqq. *Harl.*]

De Tzangariensibus duobus clericis narratio. Δύο Κληρικῶν. Cod. CXLVI. Baroc.

[Valentis, v. Pamphili. *Harl.*]

* Valeriani. Vide Caeciliae. *Fabr.* et Act. SS. April. tom. II. pag. 203. sqq. cum comment. et analectis *Henschen.* *Harl.*

[Valeriani, Candidi, Aquilae, Eugenii acta, ex Menaeis Graecorum, in Actis SS. Ianuar. tom. II. pag. 349. *Harl.*]

* Vari

* Vari et sociorum martyrium. Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου τὸ δυσσεβὲς ἀνὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οἰκουμένην ἐκδόντος διάταγμα. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium ad 19. Octobr. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 252.. 259. 262. [siue pag. 537. nr. 37. pag. 552. nr. 15. et 557. Kollar. *Paris.* in decem codd. bibl. publ. *Harl.*] bibl. Coislin. p. 211.

Ἐν ταῖς ἡμέραις Μαξιμιανοῦ τοῦ δυσσεβοῦς. MS. bibl. Coislin. p. 185.

Viatoris Βιάτωρος martyris. Vide supra in Senatoris.

[In Victorem, Victorinum aliosque martyres canticum sacrum, d. 5. April. *Lambec.* VIII. pag. 209. *Harl.*]

[Victoris, Chioniae, Agapes etc. martyrum Heracleensium, martyrium, ex Simeone Metaphr. ap. Surium d. 1. April. pag. 1. — *Henschenii* notitia de iis, in Actis SS. April. tom. I. p. 9. — De aliis multis *Victoribus* in Actis etc. v. cat. bibl. Bunau. l. c. 1015. sq. *Harl.*]

Victoris et Stephanidis. XI. Nou. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐν αἷς ἐδιώκοντο οἱ Χριστιανοὶ ὑπὸ (τοῦ τότε βασιλέως τῶν Ῥωμαίων Ἀντωνίνου ἐθνικοῦ τυγχάνοντος, καὶ Σεβαστιανοῦ τοῦ τότε Δουκός. MS. *Lambec.* VIII. p. 269. [pag. 573. Koll.] Latine sub Metaphrastae nomine apud Surium 14. Maii. [et Lipomannum tom. VII. par. 2. Sed omiserunt eam Hagiographi m. Maio, arbitrati, illa acta ab aliquo scriptore iuniore et monacho ex lat. esse translata. Graece, in cod. *Paris.* bibl. publ. MDXIX. nr. 14. *Harl.*]

[P] Vincentii, archidiaconi Caesaraugustani. XI. Nou. Ἱκανὸν καὶ τοῦτο δοκιμῆς τῷ ἁγιωτάτῳ μάρτυρι Βικεντίῳ. MS. *Lambec.* VIII. p. 270. [574. sq. Koll.] Latine apud Surium 22. Ianuar. sub Metaphrastae nomine. *Fabr.* Martyrium gr. *Paris.* in cod. MDXIX. nr. 15. bibl. publ. — *Vincentii*, Leuitae, martyris Caesaraugust. acta ex plurimis vett. MSS. cum comment. praeuio et notis in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 393. sqq. — Eadem, ex compluribus MSS. et editis, cum admonitione praeuia et notis; item *Aurelii Prudentii* hymnus de S. Vincentii martyrio, in *Ruinart.* Actis primor. martyr. p. 364. sqq. ed. Amstel. — Historia translationis, auctore *Aimonio*, monacho, in Act. SS. l. c. pag. 400. sqq. et pag. 408. sqq. Miracula S. Vincentii Vlyssipone edita, auctore *Stephano*, praecentore Vlyssip. ex MSS. — *Andr. Resendi* pro SS. Christi martyribus, Vincentio, Olisiponensi patrono, Vincentio, Sabina et Christhetide, Eborensibus ciuibus, in *Andr. Schotti* Hispania illustrata, tom. II. p. 1003-1021. Francof. 1603. fol. — De *Vincentio*, subdiacono, aliisque martyribus, v. *Lambec.* VIII. p. 260. *Harl.*

[Vitalis seu Vitalii, monachi Gazaei, Alexandri. vita, auctore *Leontio*, episcopo, cum notis in Act. SS. Ianuar. tom. I. pag. 702. sq. — et pag. 567. sqq. de *Vitale*, *Reuocato*, *Fortunato* etc. martyribus Smyrnensibus, notitia breuis. *Harl.*]

Vrsicii, siue Vrsicini, XI. August. Μαξιμῖνος μετὰ Μαξιμιανόν. Auctor incertus ante Metaphrasten. Vide *Bandurium* ad Antiquitates CPol. pag. 648. *Lambecium* VIII. pag. 125. *Fabr.* l. pag. 266. sqq. Kollar. — et ex hoc cod. Vindob. gr. ac lat. interprete *Io. Pi-*

Io. Pinio cum eiusd. notis in Actis SS. Aug. tom. III. p. 158. *Harl.*

Xanthippes martyris, Polyxenae et Rebeccae. Τῷ μακαρίῳ Παύλῳ ὄντος ἐν τῇ Ῥώμῃ διὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. Auctor fertur Onesimus, Pauli apostoli discipulus. *Fabr.* *Paris.* in cod. MCDLVIII. nr. 1. bibl. publ. Conf. *Assemanni* Kalendaria tom. VI. p. 102. sqq. d. 24. Ianuarii *Harl.*

* Xenes. Vide supra, Eusebiae. *Fabr.* Vita, sequitur canon in Xenem. *Paris.* in cod. MCCXIX. nr. 10. Conf. *Assemanni* bibl. oriental. tom. II. pag. 511. et Kalendaria, vol. VI. p. 105. *Harl.*

Xenophontis. Ἡ περὶ τῶν μακαρίων ἀνδρῶν βίων ἀναγραφή. Auctor incertus.

* Xenophontis et filiorum eius, Arcadii et Ioannis. Ξενοφῶν ὁ θαυμάσιος ἔφυ μέν.

Alia vita S. Xenophontis et sociorum, auctore incerto: Διηγήσατό τις γέρων μέγας, ὅτι Ξενοφῶν τις συγκλητικὸς ὑπὲρ πᾶσαν εὐπρέπειαν ὑπάρχων. *Fabr.* *Mediolani* in bibl. Ambrosiana, bis. v. *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. p. 505. *A.* (vbi innumerae paene SS vitae, quae exstant in illa bibliotheca, secundum litterarum ordinem indicantur.) — *Paris.* in tredecim codd. bibl. publ. *Harl.*

Xysti. Vide supra, Laurentii, [et Sixti.]

In Zacchaeum, Οἱ τῶν καλῶν ἐρῶντες. Io. Chrysostomi, tom. VII. Sauil. pag. 403. *Fabr.* *Vindob.* ap. *Lambec.* IV. pag. 214. sq. 250. nr. 6. vol. VIII. p. 489. nr. 22. *Harl.*

Zachariae pontificis et prophetae, qui pater Iohannis baptistae, 5. Sept. Μύστα τῶν ἀῤῥήτων ἱερουργημάτων Ζαχαρία. Auctor Cosmas Vestitor. Ὡς χρυσοῦν θυμιατήριον. Anonymi. MS. *Lambec.* VIII. p. 236. *Fabr.* s. p. 501. nr. 6. Koll. — Ibid. p. 472. sq. nr. 5. Koll. auctore *Georgio*, rhetore siue chartophylace ecclesiae CPolitanae, orat. in conceptionem S. Ioannis baptistae, et in Zachariam atque S. Elisabetham: inc. Ἀρχὴ τῷ κόσμῳ χαρᾶς. Kollar. adnotat, *Allatium* de Simeonum scriptis, Paris. 1664. p. 83. sequutum fidem codd. Vatican. eam orationem tribuisse Leoni VI. cognomento sapienti, imperatori. — De Zacharia ex Epiphanio, Basilio et Gregorio Nysseno ap. Surium, d. 5. Nou. p. 265. — De *Zacharia*, patriarcha Hierosolymit. *Henschenii* commentar. in Act. SS. Febr. tom. III. p. 247. sqq. — De *Zacharia*, recluso, v. *Assemanni* Kalendaria, VI. pag. 290. sqq. *Harl.*

[*Zebini* vita, *Paris.* in cod. MDXXXII. nr. 12. *Harl.*]

[Zenaidis vita, *Paris.* in cod. MCDLXVIII. nr. 18. — Graece et lat. d. 11. Oct. ex cod. Vatic. inc. Φιλοσοφίας λόγον ἐρασθεῖσαι (ἐρωνίσαι) βούλομαι; de Zenaide et Philonilla, sororibus, Tarsi in Cilicia, in Act. SS. Octobr. tom. V. p. 502 sqq. In Menaeis incipit: Αὗται ὑπῆρχον ἐκ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας, συγγενεῖς Παύλου τοῦ Ἀποστόλου etc. *Harl.*]

* Zenobii et Zenobiae eius sororis. Αἰγαὶ πόλις ἐπὶ κόλπῳ μὲν τῷ Ἰονίῳ κειμένη. Graece MS. *Lambec.* VIII. pag. 256. 260. 262. [s. p. 545. sq. 554. et 559. Kollar. — *Mediol.* in bibl.

bibl. Ambros. v. *Montfaucon.* bibl. biblioth. MSS. pag. 505. *B. C.* — *Paris.* in octo codd. bibl. publ. *Harl.*] Bibl. Coislinian. p. 211. Latine apud Lipomannum tom. VI. et Surium, 30. Octobris.

Πόλις διάκειταί ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Κιλίκων. MS. bibl. Coislinian. p. 185.

* Zenonis. Vide supra, Eudoxi. *Fabr.* — Zenonis et Zenae, martyrum Philadelphiae in Arabia, acta ex MS. Vaticano, gr. ac lat. cum commentario et notis *Baertii*, in Act. SS. Iun. tom. IV. pag. 474. sqq. — *Mediolani* in cod. Ambros. v. *Montfauc.* l. c. *Harl.*

[Zenonis, monachi Antiocheni, vita, ex *Theodoreti* Philotheo, cap. 12. cum comment. et notis *Bollandi*, in Actis SS. Febr. tom. II. p. 380. sq. — ibid. Mart. tom. I. pag. 241. sq. de *Zenone* et *Zoilo* apud Graecos; item April. tom. I. p. 399. de *Zenone*, martyre apud Graecos, ac Iun. tom. II. p. 556. sq. de *Zenone*, apud Graecos honorato. *Harl.*]

Zoës. Αὕτη ἡ μακαρία μάρτυς. Graece e MS. Vaticano in Actis Sanctor. ad 2. Maii, tom. I. p. 739. et latine p. 178.

* Vide et supra in Sebastiano, [et Hespero.] *Fabr.* De *Zoë*, martyre Romae, *Io. Bapt. Sollerii* notitia ex Actis S. *Sebastiani*, in Act. SS. Iul. tom. II. pag. 221. sq. *Harl.*

[Zotici, presbyteri et orphanotrophi, v. *Baron.* ad Martyrol. rom. ad d. 31. Dec. *Assemanni* Kalendar. tom. V. p. 521. d. 30. Dec. *Harl.*]

Zosimi martyrium. Κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἐπὶ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ ἦν πολλὴ μανία· Auctor incertus. Latine apud Surium 19. Iunii *Fabr.* In cod. *Vindobon.* (de quo *Lambec.* IV. p. 305. sq.) fol. 190. sq. exstare imperfectam et principio carentem narrationem de Zosimo, anachoreta et martyre, deprehendit *Lambec.* in vol. VIII. pag. 506. Kollar. cuius notam conferes. — Martyrium *Zosimi*, in compendium redactum, *Paris.* in cod. MCDLXXXVIII. nr. 10. bibl. publ. — Acta Zosimi, militis martyris in Pisidia, ex MSS. gr. et lat. collata cum translatione Sirleti, cum comment. praeuio *Henschenii*, et notis *Papebrochii*, in Act. SS. Iun. tom. III. p. 812–817. *Harl.*

[Κατ' ἐκεῖνον τῶν καιρῶν (sic) ἐκ τῆς ἐρήμου· *Venet.* in cod. Naniano LXIII. nr. 46. v. catal. codd. graecor. Nanian. p. 107. *Harl.*]

Ἐπιβάντος Δομετιανοῦ τοῦ Κόμητος. MS. cod. Barocc. CXLVIII.

[Zosimi, episc. Babyloni. vita, ex *Io. Moschi* prato spirituali, cum comment. et notis, in Act. SS. Ianuar. tom. II. p. 607. sq. — Ibid. Iun. tom. I. p. 42. *Henschen.* notit. de *Zosimo* et *Thecla*, martyribus Antiochenis. *Harl.*]

CAPVT XXX. (olim XXXIII.)

DE THEODORO MOPSVESTENO, EIVSQVE FRATRE, POLYCHRONIO: ET DE ALIIS THEODORIS, CENTVM AMPLIVS, QVI GRAECE SCRIPSERVNT.

Theodori Mopsuesteni aetas et vita. I. *De eius scriptis.* II. *De Polychronio.* III. *De aliis Theodoris qui graece scripserunt ordine alphabetico: ubi speciatim uberius de scriptis Theodori Abucarae, Theodori Balsamonis, Theodori Grapti, atque integrum insertum Theodori Meliteniotae Prooemium astronomiae, graece et latine. Nec non dictum de scriptis Theodori Metochitae, Theodori Raithuensis, Theodori Studitae etc.*

(*Cum supplementis G. C. Harles.*)

THEODORVS, *Mopsuestenus*, cuius perpauca licet, (quot erunt qui doleant!) hodie supersunt, plurima tamen olim exstitere scripta ac monumenta, praecipue quibus sacras litteras fuit interpretatus, promeretur, vt a nobis neutiquam indictus praetermittatur. Hic parentibus illustribus et opulentis natus Antiochiae [a]), frater *Polychronii* [b]), Apameensis postea episcopi; *Ioannis Chrysostomi* amicus, cum ipso et *Maximo* [c]), episcopo postea Seleuciensi, frequentauit in patria *Libanium*, rhetorices magistrum, et postea philosophiae sub *Andragatho* [d]), operam dedit: quumque familiaris sui Chrysostomi exemplo monasticam vitam amplexus fuisset admodum iuuenis, etiam in illa confirmatus et a consilio, quod habuerat, vxorem *Hermionem* ducendi reuocatus est per eumdem Chrysostomum circa a. C. 369. epistolis ad Theodorum *ἀσκητὴν ἐκπεσόντα* scriptis fortasse compluribus, quarum duae insignes adhuc exstant [e]), atque in luculenta, quam nuper dare [P] coepit eruditiss. Montfauconus [f]), Chrysostomi noua operum editione, tomo primo ducunt familiam. Postea

a) *Tillemont.* tom. XII. memor. eccles. p. 433. seq. *H. Noris* lib. I. Hist. Pelagian. cap. 9.

b) *Theodoret.* V. 40. hist.

c) *Sozom.* VIII. 2. *Socrates* VI. 3.

d) *Tillemont.* p. 434. hoc colligens ex eodem Sozomeno.

e) Nec plures lectae sunt a scriptoribus, e quibus Leontius Hierosol. libro III. contra Nestor. et Eutychen p. 696. F. de Theodoro: *hunc enim, aiunt, esse illum, quem magnus Ioannes, vtpote ex proposito monastici instituti lapsum, et qui promissionem adiurauerat, duobus funibus fortibus et praelongis, lapsum in profundum intemperantiae extrahere studuit.*

f) Paris. 1718. Confutat etiam Montfauconus Tillemontii sententiam, qui alteram paraenesin Chrysostomi ad Theodorum lapsum, non ad Mopsuestenum, sed ad alterum aetate prouectiorem Theodorum scriptam esse opinabatur. Ceterum, quae fertur sub Theodori lapsi nomine responsio ad Chrysostomum atque incipit: *πάντοτε οἱ ἐν εὐδίᾳ λιμένι*, tamquam Theodoro Mopsvesteno supposita et otiosi Graeculi commentum inter spuria ab eodem laudato Montfaucono tom. I. p. 801. relata est.

ea cum Chrysostomo sacris litteris adsidue operatus est, profecitque in ἀσκήσει egregie, magistris cum eo communibus *Flauiano* Antiocheno g), *Diodoro Tarsensi* et *Craterio* visus h). Presbyterum *Antiochenae* ecclesiae vocat Gennadius cap. 12. de Script. eccles. et sacras litteras in Antiochena ecclesia explanasse, Leontius Hierosol. testatur. Hesychius vero Hierosol. in ecclesiastica historia i) Theodorum, ait, *Clericatui Antiocheno a prima aetate connumeratum, postea ad saeculares reuersum libidines, hinc iterum in clericatu esse coepisse, et Antiochia relicta in Tarsum transmigrasse, ex qua in Mopsuestiam transierit.* Meletius, qui Theodoro in episcopatu Mopsuesteno successit, epistola ad Titum vicarium Dionysii magistri militiae per orientem k), de Antiochena loquens ecclesia, *cuius*, inquit, *Theodorus exstitit doctor commissus.* Facundus lib. X. cap. 1. *Beatus quippe Ioannes Antiochenus et orientale concilium dicunt, quod in expositionibus, quas in omnibus ecclesiis orientalibus faciebat* (Theodorus) *et quibus in regia ciuitate* (CPoli l) *valde esse comprobatus adparet, in conspectu sacerdotum et imperatorum et populorum rectus inuentus est.* Photius cod. IV. Θεοδώρῳ Ἀντιοχέως libros pro Basilio contra Eunomium commemorans, subiungit: ὁ δὲ μόψυ ἑςίας γεγονὼς ἐπίσκοπος ἔτός ἐςιν οἶμαι. Similiter cod. XXXVIII. et cod. CLXXVII. Θεοδώρε Ἀντιοχέως, ὁ Μοψυεςίας δὲ ἐςιν, ὡς ἀπό τινων ἐπιςολῶν ἐμάθομεν. Igitur nec Theodorum Antiochenum, cuius toties in Catenis mentio occurrit, a Mopsuesteno distinguere ausim, licet id facere videam Combefisium in Bibliotheca Concionatoria. In Tarsensi episcopatu quo minus Diodoro succederet, prohibitus a Theophilo Alex. m) saltim in episcopatu *Mopsuestiae* n) [P] ciuitatis in Cilicia secunda successit Theodorus *Olympio* circa a. C. 394. o) atque conci-

 lio

g) *Facundus* Theodorum amantissimum magni Flauiani discipulum vocat II. 2. VIII. 5. etc.

h) *Sozom.* VIII. 2. *Socrates* VI. 3.

i) Citatur in Actis concilii quinti CPolit. a. C. 553. habiti collatione V. tom. 3. edit. Harduini p. 103. seq.

k) Apud *Baluzium* in noua collectione Concilior. p. 875.

l) Auditus a magno Theodosio. Vide *Facundum* lib. II. cap. 2.

m) *Leontius Hierosol.* lib. 3. contra Nestor. p. 696. tom. IX. bibl. patrum edit. Lugd. *Fabr.* contra Nestorianos et Eutychianos, libr. III. c. 9. p. 577. in *Canisii* Lect. antiq. vol. I. ed. Basnag. sed parum fidei tribuit illi Leontii Byzant. saec. VII. ineunt. acerbissimi aduersarii narrationi, ex mero rumore ortae, cel. *Schroeckh.* in Histor. Eccles. tom. XV. pag. 178. *Harl.*

n) Μόψυ Ἑςία, *Mopsi focus* siue *lares*, Mopsvestia Ciceroni III. 8. Epist. eadem Plinio V. 27. *Mopsos*, ad Pyramum fluuium. Nomen habet a Mopso vate, Apollinis filio, perinde vt *Mopsopia*, quae deinde Pamphylia, et *Mopsucrene* siue Mopsi fontes. Mopsum diuinis honoribus mactatum a Cilicibus, auctor *Tertullianus* c. 46. de anima.

o) Olympius ille interfuit concilio CPol. a. 381. De anno episcopatus suscepti a Theodoro vide *Pagium* ad a. 423. nr. 16. de anno obitus Rigberium siue Gerberonium ad Mar. Mercator. pag. 214. 215. *Fabr.* [*Pagius* in Critica Baron. agit de nostro ad a. C. 423. nr. XV-XIX. p. 232-234. tom. VII. *Saxius* in Onomast. lit. part. I. p. 455. scribit, Theodorum ab a. 394. fuisse episcopum in Cilicia secunda, et vita decessisse a. 429. vel 430. *Caueus*, qui in Historia litt. scriptt. eccles. vol. I. p. 385. sqq. ed. Basil. ad a. 407. de saeculo Nestoriano vitam Theodori eiusque scripta copiose persequitur, primum quidem obseruat quoque, cum factum fuisse ecclesiae Antiochenae presbyterum, hinc censet, eumdem fuisse Theodorum Mopsuestenum et Theodorum Antiochenum;

lio CPol. illo anno celebrato, aliisque postea pluribus interfuit, donec a. 429. defunctus successorem habuit illum, quem iam memorabam, *Meletium* p). Episcopatum ipse gessisse cognoscitur per annos XXXVI. scriptisque et voce praeclarum in ecclesia nomen sibi parasse per annos fere quinquaginta, Arianorum et Apollinaristarum siue Synusiastarum q) aliorumque haereticorum strenuus debellator, ita tamen, vt ipse Nestorii r) et Pelagii haeresi s) aliquando visus

annum; contra, „claruit, inquit, anno 407. quin si mortis eius tempus recte adsequar, iam ab anno 392. episcopatum tenuit: obiisse enim videtur a. 428. postquam ecclesiam Mopsuestanam per 36. annos gubernasset." — *Oudinus* in comment. de scriptt. eccles. tom. I. saec. IV. ad a. 400. p. 895. sqq. de nostro Theodoro, etiam, illum circa a. 392. ob insignes animi dotes episcopatus dignitatem obtinuisse, ideo probat, quod a. Chr. 394. synodo apud CPolin celebrata, et tertium Calendas Octobris, in caussa vertente inter Agapium et Gabadium, vtrumque episcopatum Bostrensem sibi vindicare satagentem, Theodorus tum iam in Cilicia episcopus, ex eorum esset numero episcoporum, qui dirimendae liti adsidebant. Hinc ipse videtur Oudino tunc catholicus atque orthodoxus fuisse, quippe quem in fide male sonantem, aut distorta sentientem, alii nequaquam in consessum suum admisissent. Idem Oudin. longiora *Theodoriti* H. E. V. c. 40. et *Liberati* in Breuiario cap. 10. loca producit, ad Theodorum Mopsuest. qui *duas in Christo naturas in vna persona* in libris docuisset, a crimine, eum fuisse dogmatis Nestorio adscripti defensorem, vindicandum. Denique ei videtur Theodorus noster diem supremum obiisse a. 428. et laudat *Ell. du Pin* in Noua Biblioth. ecclesiast. saec. 4. tom. III. p. 297. etc. abunde disputantem de Theodoro Mopsuest. Anno tamen Chr. 429. mortuum esse, adfirmat *Ios. Simon. Assemann.* in Bibliotheca orientali Clementino Vaticana, tomi tertii part. I. Romae 1725. fol. p. 30. not. 1. et in tomo I. ib. 1729. p. 400. in nota ad Chronicon Edessenum, syriace scriptum, sect. 46. (vbi tradidit auctor illius, anno Graecorum 714. a. Chr. 403. quo anno Theodorus nonum episcopatus sui annum agebat, Theodor. Mopsuest. sacram scripturam commentari coepisse.) eumdem mortis annum statuit. De anno 394. suscepti episcopatus *Assemannus* subscribit Pagii rationibus ad a. 427. a num. 9. „Certe enim, ait ille, a. Chr. 428. quo Nestorius CPolitanum episcopatum suscepit, Theodorus adhuc in viuis erat, vt testatur Theodulus apud Euagrium libr. I. cap. 2. qui narrat, *Nestorium, ad episcopatum vrbis regiae proficiscentem, apud Mopsuestiam cum Theodoro congressum fuisse, et, audita illius doctrina, a recta pietate deflexisse.* Discedit igitur a sententia *Norisii*, in libr. I. Hist. Pelag. cap. 9. existimantis, Theodorum fuisse a. 391. episcopum, vti dicunt, ordinatum, et a Dionysio, qui in Chronico scribit, id factum esse a. 397. At Euagrii, iunioris scriptoris, testimonium, a Theodoro Nestorium didicisse et accepisse errores suos, minus validum nec probabile esse iudicat *C. Guil. Franc. Walch* in Historia haeresium etc. (opere doct. germanice scripto,) tom. V. p. 824. et 826. *Harl.*

p) Huius Meletii aliquot exstant epistolae in collectione illa siue synodico Cassinensi, quod illustrandis Ephesini concilii Actis post Christianum Lupum edidere *Baluzius* in noua collectione Concilior. et *Garnerius* in auctario ad opera Theodoreti.

q) *Theodoretus* lib. V. Hist. cap. 40. *Facundus* VIII. 4. *Io. Christophor. Meisnerus*, Schmidebergensis, diss. de Theodoro Mopsuesteno §. 9. Witeberg. 1714.

r) *Sirmondus* ad Facundi lib. IX. cap. 1. *Petauius* lib. I. de incarnatione cap. 11. *Tillemont.* tom. XIV. pag. 627. seq. tom. XII. pag. 451. seq. *Io. Garnerius* ad Marium Mercatorem tom. I. p. 95. seq. 366. tom. II. pag. 321. Acta synod. V. collatione IV. *Vigilius* papa in constituto a. C. 554. scripto, apud *Baluzium* in noua collectione concilior. p. 1579. *Fabr.* Immo vero eum non tantum Nestorio, sed etiam Pelagio in plurimis manifesto praelusisse, post alios tam veteres quam recentiores contendit *Caue* l. c. p. 388. et *Marii Mercatoris* iudicium in praefat. ad Commonit. latum, quaestionem contra catholicam fidem praecipue

visus sit accedere; sed quam maculam statim retractione publica r) iterum eluit, atque non modo viuus mansit in communione ecclesiae, in pace eius et honore defunctus s): sed etiam diu post obitum, quum e sacris diptychis eius nomen eradi t), et a patribus concilii quinti a. 553. u) propter Nestorianos, ad eum prouocantes, [v] ipsum et scripta eius condemnari contingeret, reperti paullo ante illud tempus fuere, qui caussam eius tamquam innocentis agerent acerrime w), atque magnis potius mactandum encomiis, quam immiti anathemate

Xx 5 ferien-

cipue a Theodoro Mopsuesteno in Cilicia motam fuisse, valde comprobat. Neque tamen intelligentes et aequi Theodori defensores sobriique iudices defuerunt: vt partim iam Fabricius docuit, partim nos postea declarabimus. De *Mario Mercatore* v. *Schroeckh* H. E. germanice scriptam, tom. XV. p. 90. seq. *Harl.*

s) *H. Noris* lib. I. Hist. Pelag. c. 9. *Garnerius* tom. II. p. 250. seq. 319. etc. D. *Thomas Ittigius* adpendice diss. de haeresiarchis, p. 473. seq. *Samuel Basnage* tom. III. Annal. ad a. 428. 7. *Rigberius* [h. e. Gabriel Gerberon] ad Marium Mercatorem p. 105. 221. seq. [*Rigberii* acta Marii Mercator. Bruxellis 1673. 12.]

t) *Tillemont.* tom. XII. memor. pag. 439. seq. [conf. tamen *Schroeckh* l. c. part. 15. p. 186. sq.]

u) *Facundus* X. 1. b.

v) Vide acta synodi V. collatione V. et VIII. *Henrici Noris* diss. de quinta synodo cap. 5. *Sam. Basnage* ad a. 550. 7.

w) Inter celebrata illa *tria capitula*, [h. e. iudicia de Opp. Ibae Edesseni, Theodori nostri, et Theodoreti, quae sic dicebantur,] de quibus synodo quinta disceptatum, primum erat de condemnatione Theodori Mopsuesteni. Itaque collatione *quarta* illius synodi colliguntur ex Theodori libris, quae a doctrina ecclesiastica abhorrent: collatione *quinta*, sinistra Rabulae Edesseni, Cyrilli Alex. Procli CPol. et aliorum de illo iudicia adferuntur, et denique collatione *octaua* Theodorus scriptaque eius damnantur, quod facit etiam *Vigilius papa* *), in constituto cap. 27. De Basilii diaconi CPol. libello, quo disputauit, *Theodori libros vitandos sicut Arii et Eunomii blasphemias*, vide *Liberatum* c. 10. breuiarii. Scripta Theodori, non ipsum Theodorum anathemati subiiciendum maluit *Cyrillus Alex.* epist. ad Proclum CPol. pag. 200. tom. V. Opp. parte 2. Prolixus etiam in Theodoro reprehendendo *Leontius* Hierosol. libro 3. contra Nestor. et Eutychen: vti in eo defendendo Facundus. *Fabr.* Tria illa capitula magnos animorum motus in Oriente et Occidente excitarunt. v. *Moshemii* Institution. H. E. antiquioris pag. 452. Conf. etiam *Weismanni* hist. eccles. tom. I. p. 517. *Pfaffii* Institution. H. E. p. 285. *Gottfr. Arnold.* Kirch. — v. Ketzer Hist. vol. I. p. 289. §. 6. — *Henr. Benzelii* Vindiciae concilii CPolitani II. oecumenici quinti, in caussa Origenistarum, et trium capitulorum, Godofr. Arnoldo oppositae. Londini Scotor. 1740. 4. *Harl.*

*) Vide *Vigilii* papae constitutum apud Baluz. p. 1578. et Liberatum c. 10. breuiarii.

x) Consule *Theodoritum* libro et capite vltimo historiae et epistola 16. *Ioannis Antiocheni* epistolae tres pro Theodoro Mopsuesteno memorantur apud Liberatum pag. 49. edit. Garnerianae. De *Andreae Samosateni* contra Rabulam Edessenum defensione pro Theodoro, Synodicon Cassinense cap. 43. cui adde Pagium ad a. C. 435. nr. 18. seq. Rustici quoque, diaconi romani, pars postrema disputationis aduersus Acephalos hodie desiderata, in defensione Theodori, Ibae etc. versabatur. Sed prae ceteris prolixus in Theodori innocentia vindicanda et meritis eius et laudibus extollendis est *Facundus* in duodecim libris pro defensione trium Capitulorum concilii Chalcedonensis, et in libro contra Mucianum Scholasticum et alios Necrodioctas siue mortuorum persequutores. Facundi scripta notis bene illustrata exstant in tomo secundo operum Iacobi Sirmondi, Paris. 1696. fol. Ex elogiis Theodoro tributis iuvat adscribere haec Iohannis Antiocheni, (non Cyrilli, vt Pagius ad a. 425. nr. 17.) in epistola ad Proclum CPol. scripta et relata a Facundo II, 2. *Sed et qui bene de vita professus est, b. Theodorus*

feriendum conferent. A Syris, qui plurima eius in suam linguam translata habent, *mire sapientiae* y) dicitur, et quoniam alienior ab allegoriis, diligentius litteram sacrae scripturae inquirit, *interpres κατ' ἐξοχὴν* z). A Nestorianis autem aa) feria VI. hebdomadis V. post Epiphania, in festo commemorationis doctorum graecorum, recolitur memoria Diodori Tarsensis, Theodori Mopsuesteni et Nestorii. Et iam olim Diodori Tarsensis ac Theodori Mopsuesteni volumina contra Eunomium et Apollinarem a Nestorianis translata in *Syrorum* linguam bb) et *Armeniorum* atque *Persarum*, testis Liberatus capite X. breuiarii. Et *Leontius* lib. 3. contra Nestor. et Eutychem pag. 697. c. 22. tom. IX. Bibl. patrum edit. Lugd. *Libros tuos* (Theodore) *ii, qui tuae sectae sunt, in sermonem chaldaicum et armenicum verterunt, qui haeresin Ariana peiorem ac magis impiam* [P] *gentibus tradiderunt.* Inter discipulos cc) illius celebres idem *Nestorius* CPol. *Ioannes* Antiochenus, *Andreas* Samosatensis, *Maris* Persa, *Theodoretus* Cyrensis dd), *Rufinus* Syrus, Palaestinae prouinciae presbyter ee) *Barsumas* Persa ff). *Fabr.* — De nostro Theodoro, cuius summam fuisse auctoritatem inter orientales, praesertim Syros, nouimus, in vtramque partem multa esse disputata, vel ex iis, quae adtulit Fabricius, iam cognoscitur. Ii, qui sinistra nimisque acerba Leontii, Cyrilli Alexandrini, Rabulae Edesseni aliorumque iudicia sequuntur, eum damnant: contra alii, moderatius rectiusque forsan sentientes, maculam, nomini eius iniustam, delere, saltem minuere, et eum ab iniquitate aliorum defendere studuerunt. Sed hic vberiori rei, iudiciorum et controuersiarum expositioni locus a nobis dari non potest: et sufficit, nonnullorum, potissimum recentiorum VV. DD. libros, in quibus historia illius copiosius explicatur, aut de eo indicatur, adhuc nominare. Garnerius ad effata Marii sui Mercatoris tuenda, Theodorum

dorus, et quinque et quadraginta annis clare in doctrina praefulsit, et omnem haeresin expugnavit, nullam alicubi detractionem ab Orthodoxis in vita suscipiens, post longi temporis hinc discessum et post multa certamina, et post decem mille libros, aduersus haereses conscriptos, et postea quam in conspectu sacerdotum et imperatorum et populorum probatus est, periclitatur, quae haereticorum sunt, sustinere, et illis proximus praedicari.

y) *Io. Morinus* de sacris ordinationibus pag. 501.

z) *Eusebius Renaudot*, tom. II. Liturgiar. Oriental. p. 622. *Richard. Simon* de l'inspirat. des Livr. sacrées. pag. 56. et obss. ad Dupin. tom. I. pag. 108.

aa) Id. pag. 639.

bb) Arabicam quoque, ex Syriaca. id. p. 622. *Fabr.* De *Maane*, episcopo, qui commentaria Theodori in syriacum sermonem e graeco converterat et ex interpretatione libror. famam doctrinae sibi comparauerat, variaque habuerat fata, v. *Assemanni* Bibl. orient. tom. I. p. 401. sq. Idem tom. III. part. 1. p. 199. sq. de Iba, Rabulae successore, adcusato, eum Theodori libros in linguam syriacam transtulisse ac per omnem orientem disseminasse. Idem fecerunt Hibas, Probus et Cumas, v. ibid. p. 30. 201. et p. 85. etc. *Harl.*

cc) *Garnerius* ad Marium Mercatorem tom. II. p. 319. De Nestorio speciatim confer *H. Noris* Historiam Pelagianam lib. II. cap. 4. et *Petauium* lib. 1. de incarnat. c. 7. De Mari Persa Lud. Doucinum in historia Nestorianismi, gallice edit. p. 275. etc.

dd) Qui loca Theod. Mopsu. laudat in dialogis suis etc. v. supra, vol. VIII. pag. 291. *Harl.*

ee) *Garnerius* tom. I. ad Mercatorem p. 286. 366. etc.

ff) *Leontius* lib. III. in Eutychem cap. 21.

dorum quidem valde culpat; at tamen in Auctario Theodor. p. 184. fateri cogitur, talia subinde in Catenis legi ex Theodoro nostro in Psalmos, quae ostendant, ab ipso litteralem sensum feliciter fuisse expositum, vt adnotauit *Io. Ludou. Schulze*, Professor quondam Halensis, in praef. ad Theodoreti, episcopi Cyri, Opp. tom. I. p. 7. qui etiam dubitat, an satis recte iudicent, qui cum patribus synodi quintae omnem eius damnant memoriam, et ex iis, graeco sermone consignatis, quae siue temporis siue aduersariorum eius iniquitate nobis relicta sunt, vix satis iudicare licere, quae fuerit viri illius sic dicta improbitas, immo vero eum, si ex fragmentis, quae in Catenis passim obuia sunt, de eo iudicium ferre licuerit, laude potius, quam vituperatione dignum videri. — Cauei atque Oudini iudicia iam supra adtulimus. *Assemann.* in bibliotheca orientali Clement. Vatic. tomi tertii part. I. pag. 30. in nota iudicat, eum Pelagianorum ac Nestorianorum patrem recte nominari: in parte autem secunda tomi tertii, in diss. de Syris Nestorianis, cap. VII. in §. 1. pag. CXC. sqq. copiosus est de Diodori, Theodori ac Nestorii haeresi circa incarnationem Verbi; tum pag. CCIII. sqq. §. 2. cumulat crimina et octo errores, quos quidem Leontius Byzantius in libro de Nestorianorum impietate secreto tradita, princ. recensuit aut effutiuit, enumerat, et ex canone 12. quintae synodi oecumenicae ac Mario Mercatore auget. — *Christ. Guil. Franc. Walch* in Historia haeresium etc. (Entwurf einer vollständigen Historie der Ketzereien etc.) tom. V. Lips. 1770. 8. vt late docteque, ita sobrie moderateque hanc controuersiam persequitur et diiudicat. Primum igitur narrationes et iniqua, praesertim Rabulae, Marii Mercatoris Cyrilli ac Leontii, nec non Petauii, (in libro I. de incarnatione cap. 10. §. 4. et cap. 11.) Garnierii (in part. I. opp. Mercatoris pag. 128. et part. 2. pag. 313. 319. sqq.) Doucini (in Hist. du Nestorianisme pag. 30.) Assemanni etc. iudicia refert paucisque examinat. Tum p. 892. sqq. suum fert iudicium. Inter alia adfirmat, famam, Theodorum fuisse Nestorii magistrum et haereseos Nestorianae patrem, esse valde suspectam; (immo vero Weismannus in Introd. in memorabilia hist. eccles. tom. I. p. 515. grauiter pronuntiat, Nestorium arripuisse suam doctrinam theologicam suosque errores a Theodoro, id plane incertissimum esse, quidquid dicant huius sententiae patroni:) add. Walch. ibid. p. 315. sq. Idem monet, Rabulae odium contra Theodorum, (a quo in synodo quadam erroris cuiusdam fuit conuictus. v. Ibae epist. ad Marin. p. 532. in Actis concil. Chalced. action. X. tom. II. concil. Harduini.) fuisse primum quasi criminis et accusationis fontem, ex eoque alios accepisse, ab orientalibus Nestorii dogmata auctoritate Theodori corroborari; Cyrilli autem et Leontii effata minus idonea esse, ex eo autem, quod Theodorus inter orientales christianos constanti floruit auctoritate, sequi, Theodorum aeque ac Nestorium a doctrina, ab orientalibus recepta, atque Arianis et Apollinaristis, contra quos acriter dimicabat, opposita, haud recessisse, etc. De *Rabula*, Edessae episcopo, ab a. Chr. 412. vsque ad a. 435. v. *Assemanni* Bibl. orient. I. p. 197. sqq. — A sententia Walchii parum discedit, vberius tamen Theodori vitam, munera, scripta et controuersiam de iis, post obitum illius maxime motam, exponit cl. *Schroeckh* in Hist. eccles. mem. tom. XV. p. 176–218. tom. XVIII. pag. 262. sqq. p. 301. sqq. pag. 570. sqq. (vbi controuersia de tribus Capitulis copiose enarratur,) pag. 586. sqq. de Facundo, Theodori defensore, ac pag. 596. sqq. de eius condemnatione in synodo CPolit. a. 553. cuius acta vid. apud Harduin. l. c. tom. III. pag. 51. seq. Sed haec sufficiant. —

Heuman-

Heumannus suo Fabr. volumini adscripserat: „De innocentia huius Theodori vid. Clericus, B. A. M. tom. XXIII. pag. 255. sqq.“ *Harl.*

II. *Theodori Mopsuesteni scripta.*

Innumeros ei libros tribuit *Facundus* X. 4. et II. 2. adfert verba modo commemorata Ioannis Antiocheni, quibus ait, eum *decem mille libros* gg) *aduersus haereses* conscripsisse: siue decem millia per hyperbolem dixit de plurimis, vnde apud auctorem adpendicis ad Isidorum et Ildefonsum de script. eccles. cap. 4. legas, *vt praedicaretur*, *si referre fas est*, *mille voluminum summam in graeco conscripsisse aduersus omnium haereticorum errores*: siue numerum στίχων, non voluminum, habebat in mente atque decem millia computauit, quae Gennadio sunt quindecim millia, quum libro de viris illustribus c. 12 narrat, Theodorum Antiochenae ecclesiae presbyterum, virum scientia cautum et lingua disertum, scripsisse *aduersum Apollinaristas et Eunomianos de incarnatione domini libros XV. ad quindecim millia versuum continentes*. Non enim de Theodoro Raithuensi, qui diu post Gennadium vixit, sed de Theodoro Mopsuesteno haec esse intelligenda, pulcre obseruauit *Io. Garnerius* ad Marium Mercatorem tom. II. p. 260. ex Facundi X. 1. qui ex alio Theodori scripto, cui titulum de-dit

gg) Haec Io. Antiocheni verba perstringens *Pelagius* II. papa epist. 3. ad Eliam et episcopos Istriae tom. III. concilior. edit. Harduini p. 450. vbi ex Theodori scriptis quaedam haereticis suffragantia excerpserat, *Ecce*, inquit, *quales plus quam decem millia libros Theodorus scripsisse perhibetur. Pensate quaeso, si non tanto acriora tormenta promeruit, quanto pluriora conscripsit. Fabr.* *Assemannus* in Bibl. orient. tomi tertii part. 1. edidit catalogum librorum Syrorum ecclesiastic. *Ebediesu*, episcopi Sobensis, syriace cum versione latina. Pag. 1. seq. adnotat, *Abraham. Echellensem* id quidem opus, latine versum notisque illustratum publicasse Romae 1653. sed ex cod. minus exacto, et multa esse in illa editione vitiosa, corrupta aut deprauata. Atque ab Abr. Echell. negligenter satis tractatum esse Hebed-Iesu catalogum, docet La Croze in Thesauro epistol. Lacroz. tom. III. pag. 28. — Quare Assemannus ex cod. Vatican. meliore reddidit syriacum textum, nouaque versione et doctis adnotationibus instruxit. In illo igitur catalogo *Ebediesu* in c. 19. recensuit aut enumerauit scripta *Theodori*, quem vocauit *commentatorem*, seu interpretem; quo nomine apud Syros, praecipue Nestorianos, propter multos in sacrum codicem commentarios, per excellentiam est ornatus. In principio statim Ebediesu, „composuit, ait, Theodor. quadraginta et vnum tom. qui sunt Prophetae centum et quinquaginta, quorum vnusquisque capitibus triginta comprehenditur.“ h. e. vt *Assemann.* in nota inquit, opera Theodori sunt vniuersim tomis quadraginta et vno comprehensa; (constant autem libris quinquaginta, vt ex eorumdem recensione liquet;) tantae vero sunt molis, vt centies et quinquagies libros prophetarum maiorum minorumque superent. — Illum catalogum germanice vertit cel. *Aug. Frid. Pfeiffer*, nostras, PP. O. linguar. orient. in: *Ioseph. Simonius Assemanus* Orientalische Bibliothek, oder Nachrichten von syrischen Schriftstellern, in einen Auszug gebracht, tom. II. Erlang. 1777. 8. pag. 337. sq. et tom. I. p. 97. sq. ac p. 192. ex Assemanni opere alia, sed pauciora de Theodoro Mopsuest. excerpsit. — Ex tertio Theodori aduersus *Apollinarium* sermone est fragmentum in epistola ab imperat. *Iustiniano* perscripta contra nonnullos, impium Theodorum, atque iniqua eius dogmata et epistolam, *Ibae* dictam, nec non *Theodoriti* libros contra catholicam fidem, scriptis propugnantes, quam ex cod. *Laurent.* Ixx. 5. plut. 7. graece cum lat. Io. Dominici Stratici, mon. Dominicani, versione primus euulgauit *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 166-195. Fragmentum ipsum exstat pag. 171. et Bandin. in margine citat: fragm. rel. in conc. CPolitano II. tom. III. coll. Labb. p. 17. *Harl.*

dit *Apollinario et eius haeresi*, haec verba adfert: *Ante triginta iam hos annos* (circa a. C. 385.) *de Incarnatione domini codicem conscripsimus ad vsque quindecim millia versuum pertingentem, in quo Arii et Eunomii de hac re delicta, nec non etiam Apollinarii vanam praesumtionem per totum illud opus examinauimus.* Ex hoc opere fragmenta colligere licet ex eodem Facundo, ex Leontio Hierosol. contra Nestor. et Eutychem, ex Actis Synodi quintae et ex Mario Mercatore, qui libros, quos Theodorus inscripserat [?] περὶ ἐνανθρωπήσεως τῦ μονογενῦς, non dubitat vocare tom II. p. 259. *aduersus dominum Iesum Christum et eius incarnationem.* Ab hoc opere diuersus, vt videtur, fuit codex, quem *Mysticum* appellauit, ex cuius libro XIII. quaedam adfert Facundus III. 2. vbi Paulus Samosatenus, *angelus diaboli* dictus est a Theodoro. Nam et Facundus scriptum satis innuit diuersum: dum titulo distinguit, et Hesychius Hierosol. citatus in synodo V. innuit, *senectute iam cana debilitatum* Theodorum *mysticos* illos compofuisse *sermones*, quos *aduersus domini Dei adparitionem* adpellat: at libros de incarnatione florenti aetate adhuc presbyter scripserat, vnde a Garnerii sententia, qui pro eodem opere habet, recte recedit *Tillemontius* tom. XII. memor. p. 446. Neque *libros contra Eunomium pro S. Basilio* (siue XXV. vt apud Photium cod. IV. siue XXVIII. vt cod. CLXXVII. legitur,) eosdem cum libris contra Apollinarium habuerim: licet ita suspicari placuerit eruditissimo *Caueo*; sed inscriptione et numero librorum non minus quam argumento, duxerim, fuisse diuersos. *Fabr.* *Ebedieʃu* in Catal. ap. Assemann. p. 33. sq. ita quoque distinguit: *Tomus vnus de incarnatione*: *duo aduersus Eunomium*; et paullo post: *unum pro Basilio composuit*, n. apologiam aduersus Eunomium libris XXV. comprehensam de qua Photius cod. IV. Hanc quoque *Assemannus* contra Caueum I. pag. 212. discernit a superioribus Theodori libris XXVIII. aduersus eumdem Eunomium, de quibus Photius cod. CLXXVII. Tum teste eodem Ebediesu scripsit *vnum librum de adsumente et adsumto*, qui videtur *Assemanno* aduersus Apollinarium; vnde fragmenta habentur in Collat. 4. synodi V. praefatio vero apud Facundum Hermianensem libro X. cap. 1. — *Sagittarius* in Introduct. in H. E. tom. II. p. 860. sq. post alios adnotat, Nestorianos, scriptis Nestorii damnatis, Theodori Mopsuesteni et Diodori Tarsensis libros in Syrorum, Armenorum et Persarum linguam translatos, sub titulo catholico: *Liber duarum naturarum in vna Christi persona aduersus Eunomium et Apollinarem, vbique legendos* exposuisse, sed illos quoque, auctoribus inprimis Acacio, Melitene in Armenia episcopo, et Rabula Edesseno, ab episcopis congregatis, examinatos, et tamquam Nestoriani erroris plenos esse damnatos. *Vindobon.* in cod. XC. nr. 13. est collectio miscella de Theodori Mopsu. et Nestorii atque Eutychis haeresibus, vt et differentia inter essentiam atque naturam, et inter substantiam atque personam. v. *Lambec.* VII. pag. 354. — Sed reliqua, quae dici possint, ad historiam pertinent ecclesiasticam. *Harl.*

Βιβλιδάριον siue paruum volumen in *tres libellos* distinctum *de Magia Persarum* et quantum illi praestet christiana pietas, ad Mastubium ex Armenia chorepiscopum, memorat Photius cod. LXXXI. *Delirumenta contra Magusaeos* vocat Leontius omnia Theodori deprimens p. 698. D. Meminit iterum p. 699. G. Hebed Iesu vocat *duos tomos aduersus magiam. Fabr.* Ita quoque apud Assemann. l. c. et confer infra in h. vol. in cap. de scriptorr. in Photii biblioth. ad cod. LXXXI. *Harl.*

Non amplius quam decem et octo annos natus [hh]) *interpretationes in S. Scripturas libros* scribere coepisse, ab eodem Leontio Theodorus proditur, licet illi pro suo in illum odio non interpretatus sacros libros, sed in eos insolenter *debacchatus* fuerit visus. *Hunc aiunt, non amplius quam decem et octo annos natum in Scripturas debacchatum esse, non enim nisi debacchationes scripturarum, interpretationes, quas in eas composuit, adpellare possum,* Leontius lib. 3 contra Nestor. et Eutychen p. 696. F. Eodem loco in eius Commentariis reprehendit, *quod labores sanctorum doctorum, qui in eis laborant, numquam irridere et illudere desiit.* Deinde, quod *ausus est contra gloriam Spiritus S. cum omnes quidem Scripturas alias, quas sancti afflatu eius tradiderunt, humiliter et demisse interpretans,* (qui litteralem sensum scilicet loco mystici eruere volebat,) *tum vero a numero sacrarum Scripturarum diuinae praescripto et indicato eas separans.*. Speciatim arguit librum Iobi et epistolam Iacobi et alias deinceps aliorum catholicas, (secundam et tertiam Ioannis, et epistolam Iudae,) ab illo reiecta. *Magnum Dei seruum* Iob, *columnam fortitudinis animatam et spirantem, duobus fere millibus versuum perscriptam convitiose arguebat, et Scripturam Spiritus S. de eo* [P] *abrogabat, quam Iacobus frater domini in epistola sua catholica confirmans aiebat* (V. 11.) Patientiam Iob audivistis, et finem domini vidistis. *Non enim aliunde neque patientiam audiuimus, neque finem eius spectauimus, nisi ex Scriptura de eo. Ob quam caussam, ut arbitror, ipsam epistolam* Iacobi, *et alias deinceps aliorum* catholicas *abrogat et antiquat: Non enim satis illi fuit bellum contra veterem Scripturam suscipere ad imitationem impietatis Marcionis, sed oportuit etiam contra Scripturam nouam pugnare, vt pugna eius contra Spiritum Sanctum clarior et illustrior esset.* Plura deinde subiungit neutiquam minus grauia: *Inscriptiones hymnorum et Psalmorum et canticorum penitus eiecit, et omnes* Psalmos *iudaice ad Zorobabelem et Ezechiam retulit, tribus tantum ad dominum reiectis. Immo et sanctorum sanctissimum* Canticum Canticorum *ab omnibus diuinarum rerum peritis et ab omnibus Christianis laudatum, omnibus ecclesiis mundi orbis notum et a Iudaeis inimicis crucis Christi in admiratione habitum, libidinose pro sua et mente et lingua meretricia interpretans, sua supra modum incredibili audacia ex libris sacris abscidit. Et quid non erat acturus, qui in eo agebat impietatis inuentor et pater?* Duos *igitur* libros Paralipomenon, *primum et secundum similiter, malum malo addens, et insuper* Esdram *repudiauit. Fabr.* Sed praeter alios luculenter abundeque respondit his criminibus cl. *Schroeckh* l. mem. tom. XV. p. 191. sqq. Add. de Theodori interpretatione Psalmorum et Prophetarum *Richardum Simon* in Kritischen Schriften veber das N. T. sec. Henr. Matthiae Aug. Crameri versionem, part. I. Halae Sax. 1776 8. pag. 466. sq. ibique *Semleri* notas, et quae paullo post ipse Fabric. adnotauit de commentariis Theodori in Psalmos. *Harl.*

In

hh) Post annum aetatis suae vicesimum Theodorum a. Chr. 403. adgressum esse, sacrum codicem exponere, ex chronico Edesseno, (tom. I. bibl. oriental. pag. 400.) docent *Assemann.* bibl. cit. tomi III. part. 1. p. 30. not. 1. et *Schroeckh* l. c. p. 160. qui etiam prouocat ad Chrysostomum. Quanta vero iniuria Leontius adfecerit Theodorum, et quantis laudibus eius commentarios Facundus et alii ornarint, satis constat. Gregorius Bar-Hebraeus in Horreo s. thesauro suo mysteriorum, s. commentariis in S. S. plura Theodori nostri loca laudat. v. *Assemann.* l. c. vol. II. p. 277. et 283. *Harl.*

In Hexaëmeron siue ἑρμηνείαν τῆς κτίσεως, commentarium septem τόμοις distributum memorat Photius cod. XXXVIII. Ex quo aliqua in suos in Hexaëmeron commentarios transtulit, sed et Theodorum passim oppugnat *Ioannes Philoponus*, vt statim lib. 1. cap. 8. et 11. seq. Etiam in collatione IV. concilii V. A. 553. habiti plura adferuntur loca latine ex Theodori libro quarto et quinto *commenti de creatura*. Tom. III. Concil. pag. 85. seq. edit. Harduini.

Theodori Mopsuesteni fragmenta plurima occurrere in Catena Patrum graecorum ad Pentateuchum latine versa a *Francisco Zephyro*, scribit praestantissimus Caueus. Sed Theodori Heracleensis aliqua, plura etiam Theodoreti, ii) Theodori vero Mopsuesteni siue Antiocheni nulla ibi reperire potui. Theodori tamen Mopsuesteni nomen occurrit inter eos, ex quibus collectae Catenae, quae exstant in bibl. Coislin. MStae *in Leuiticum*: nec non *in Iosuam*, *Iudicum*, *Ruth* et *quatuor Regum* libros. Et in Catena Patrum *in Genesin*, quam latine vulgauit Aloysius Lipomannus. *Hebediesu* in catalogo librorum chaldaeorum p. 20. kk) notat, Theodorum commentatorem scripsisse commentarium in *librum Geneseos* tribus tomis ad magnum Alphaeum, ingenti concinnatum methodo [?] et labore: *Davidem* quinque libris explicasse ad Cerdonem ll) et fratrem eius: *Duodecim Prophetas* exposuisse duobus tomis ad Turim: mm) In *Samuelem* vno commentatum esse tomo ad Mamrinum: in *Iobum*

ii) Theodoro Mopsuesteno adsentiri more suo Theodoretum, notauit *Petauius* dogm. theol. de Angelis p. 69.

kk) Assemannus in bibl. orient. l. c. p. 31. sqq. quo loco plura, praesertim vbi supersint fragmenta, adnotauit, contra Caueum negauit, in totum *Pentateuchum* scripsisse Theodorum: obseruauit, vniuersim in T. V. esse commentariorum Theodori libros duodeuiginti: in N. T. libros nouem, omnes autem Paulli epistolas a Theodoro fuse explicatas esse, testari Theodoritum praefat. in comment. in easdem. — De eius in Genesin comment. v. *Photium* in cod. XXXVIII. qui tradit, Theodorum allegoricam interpretandi rationem vt plurimum euitasse, et historiam potius ac sensum litteralem sectatum esse atque Philoponum in opere in Hexaëmeron s. de mundi creatione Theodori interpretationes frequenter reprehendisse. Atque *Schroeckh* qui l. c. de Theodori comment. in codic. sacrum copiose disputat, p. 195. loca, vbi id factum sit in edit. Philoponi Vinenensi Austr. 1630. 4. indicat. — In catena *Nicephori Hieromonachi*, Lips. 1773. sunt passim plura Theodori Mopsuest. fragmenta exegetica in Octateuchum. v. *Ernesti* biblioth. theol. vol. II. p. 388. et III. p. 292. — *Venet.* in bibl. Marc. cod. XV. est Octateuchus, in eiusque marg. adscripta catena, s. collectio commentariorum ex diuersis patribus, in his ex Theodoro. v. cat. codd. graec. Marc. p. 16. sq. et editor catal. „Huiusce, ait, catenae pars, quae in Pentateuchum est, conuenit plerumque cum edita a Francisco Zephyro, sub titulo Moysis enucleati, Florent. 1547. et Colon. 1572. discrepat vero a nonnullis aliis, quas vidimus." Ibid. in cod. XVI. s. in Catena in libros Regum loca ex Theodoro nostro sunt quoque collecta; pariter ibid. in cod. XVII. (catal. pag. 25. seq.) in commentario in euangel. Lucae. — conf. cel. *Morelli* bibl. MS. gr. et lat. I. pag. 30. sqq. 33. sqq. et de cod. XXI. s. Catena in Iobum, p. 38. — *Florent.* in codd. Laurent. sunt fragmenta quatuor expositionum in libros Regum, in catena in Esaiam; — in Iobum; — in VII. epistolas catholicas et in IV. euangelia. v. *Bandini* catal. codd. gr. Laur. I. p. 138. X. 18-52. 102. et 161. — At de catenis, in quibus Theodori loca supersunt, non est, quod repetam, quae iam in vol. VIII. cap. 13. p. 639. sqq. passim a Fabricio et a me adnotata sunt. *Harl.*

ll) Confirmat *Facundus* IX. 1.

mm) [*Ad mar- Tyrium*, apud Assemann. dein *ad Mamarinum*. *Harl.*]

bum duobus tomis ad Cyrillum Alexandrinum: *Ecclesiasten* vno libro exposuisse, deprecante Porphyrio: in *Isaiam*, *Ezechielem*, *Ieremiam* et *Danielem* singulos singulis tomis commentatum esse, atque per hos finem imposuisse suis lucubrationibus in Vetus Testamentum: *Matthaeum* vno tomo explicauisse ad Iulium, *Lucam* et *Ioannem* duobus tomis ad Eusebium: in *Acta apostolorum* ad Basilium vno commentatum esse tomo: *Epistolam* quoque *ad Romanos* explicasse ad Eusebium: et *Duas epistolas ad Corinthios* duobus tomis elucidasse, deprecante Diodoro: nn) ad *Galatas*, *Ephes. Philipp.* et *Coloss.* Petro: ad *Titum*, *Philemonem* et *Hebraeos* Cyrino cuidam dedicasse, tomis quinque. [Tomis quinque finem imposuisse Theodor. commentariis suis in totum Apostolum, scripsit Ebediesu.]

Fragmenta Theodori, reprobantis librum *Iob*, et docentis quod pagana sapientem ille habeat auctorem, exstant in collatione IV. Concilii V. tom. III. Harduin. pag. 86. seq. In Catena ad Iobum edita nullam Theodori mentionem reperi. [In catena autem in Iobum *Venet.* in cod. Marc. XXI. v. cat. codd. gr. Marcian. pag. 29.] Memoratur ille inter scriptores, e quibus catena Vaticana ined. de qua Possevinus in voc. *Iob*, tom. I. Adparatus, pag. 957.

Ex Commentariis eius in *Psalmos* fragmenta plurima in Catenis a Dan. Barbaro et Balthasare Corderio editis. Nonnulla etiam apud Facundum IX. 1. et in actis Concilii V. Collatione IV. et V. atque in Vigilii papae constituto, cap. 20. sqq. apud Baron. ad a. C. 553. num. 97. seq. Quando porro Theodoritus praef. in Psalmos ait, *quosdam prophetiam ita historiis adaptasse, vt Iudaeis potius interpretatio suffragaretur quam fidei alumnis*; videtur Theodorum perstringere, de quo Hesychius presbyter Hierosol. in historia eccles. oo) *Prima autem elementa suae doctrinae ex Iudaico vaniloquio incipiens codicem in prophetiam Psalmorum conscripsit, omnes de Domino praedicationes abnegantem. Culpatus vero et periclitatus, contraria sibi dixit, non ex voluntate sed compulsus omnium querimoniis, et codicem ipsum delere pollicitus, latenter conseruabat iudaicae impietatis viaticum. Igni enim sua commentaria simulans tradere, malitiose abscondere illecebram conabatur.* Eum itaque, licet aliquando sequutus sit idem quem dixi Theodoritus, *deserit tamen vt plurimum* (Io. Garnerii verba sunt in auctario operum Theodoriti p. 184.) *idque iustis de caussis. Nam primo multa in* [P] *Psalmis de Christo dicta detorquet alio: deinde adolescens duodeviginti annorum Dauidem interpretatus est, quum plus haberet audaciae, quam eruditionis. Postea eiusmodi expositione inuidiam multorum sibi conflauit quasi Iudaeis faueret; denique ipse suum iuuenile opus non admodum probabat, vt infectum mallet. Ingenue tamen fatendum, quod res est, ea nonnumquam in Catenis legi ex Theodoro in Psalmos, quae ostendant, ab ipso litteralem sensum feliciter expositum fuisse, vt mirabile sit in adolescente tantam scripturae intelligentiam existere potuisse.* Ideoque dolent viri docti pp), quod eruditi huius scriptoris, qui sub egregio magistro, Diodoro

nn) [*Rogatu Theodori*, ap. Assemann. Harl.]

oo) In actis synodi V. Collatione V. tom. III. edit. Harduin. p. 104. [add. *Schroeckh* p. 192. sq.]

pp) Rich. Simon lib. III. Hist. Criticae Noui Test. cap. 31. p. 446. *il est facheux que nous n'ayons rien aujourd'hui des commentaires de ce savant homme, qui avoit étudié sous un si bon mai-*

doco Tarsensi vna cum S. Chrysostomo condiscipulo sensum literalem S. Scripturae adeo studiose scrutari didicit, nihil amplius ex commentariis illis ad nos peruenit quam quae a Catenarum collectoribus sunt excerpta ac seruata. Quod autem non euacuauerit omnes in Christum factas prophetias, nec iudaicae impietati aut Manichaeorum errori voluerit suffragari, qui Iudaeos etiam diserte in commentario ad Psalmos oppugnauit, docere instituit Facundus loco citato. Apud Tho. Galeum fuit MS. argumentum prolixum Theodori Mopsuest. in Psalmum XLV. in quo teste Caueo breuiter percurrit historiam Iudaeorum a tempore captiuitatis vsque ad Antiochum et Oniae fugam in Aegyptum. Idem Caueus ex Catena MS. in Psalmos, in qua saepe idem Theodorus vocatur ad partes, notat, illum *valde diligentem fuisse in conferendis veteribus versionibus et exemplaribus, utilemque valde fuisse eius operam.* Locum ex commentario in psalmum octauum adfert *Leontius* lib. 3. contra Nestor. p. 704.

Ex commentario in *Canticum canticorum* fragmenta leguntur in Collatione IV. quintae synodi tom. III. pag. 88. seq. edit. Harduini, ex quibus confirmatur, quod praeter Leontium, cuius verba superius adduxi, Pelagius II. papa, siue, qui illius nomine epistolam tertiam ad Eliam et episcopos Istriae scripsit, Gregorius Magnus, *quum Theodorus*, inquit, *Canticum canticorum vellet exponere, Salomonem per hunc librum Aethiopissae reginae blanditum esse professus est, quod Theodoritus* qq) *reprehendens, nomen quidem Theodori* [P] *suppressit, sed tamen vesaniam patefecit.* Et Georgius Pachymeres ad Dionysii Areopag. epistolam IX. p. 169. ait, Mopsuestenum ἀφρόνως τὸ ᾆσμα διαβεβληκέναι *imprudenter Canticum calumniatum esse.* In Ieremiam Nic. Alemannus ad Procop. p. 107.

In duodecim prophetas rr) commentarius Theodori Antiocheni integer foliorum 223. seruatur graece MS. in bibl. caesarea teste *Lambecio* tom. IV. p. 160. [p. 359. seq. ed. Kollar. in cod. CLXIII.] Θεοδώρου Ἀντιοχέως ἑρμηνεία εἰς τοὺς Προφήτας. Ἑρμηνεία Ὠσηὲ Προφήτου. Εἰς ἔλεγχον τῶν ἀβασανίστως ἐπιβάλλειν ταῖς προφητικαῖς ἐπιχειρούντων φωναῖς, καὶ μὴν καὶ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἑξῆς, ἀρξώμεθα τῆς τῶν προφητικῶν σαφηνείας Θεοῦ διδόντος, ἀπὸ τοῦ Ὠσηὲ τὴν ἀρχὴν ποιησάμενοι, ὃν καὶ πρῶτον εἶναι τῷ χρόνῳ συμβέβηκε τῶν λοιπῶν προφητῶν. Τοῦ γὰρ μακαρίου Δαυὶδ etc. In Malachiam definit

tre avec S. Chrysostome le sens literal de l'Ecriture, que ce que nous en ont laissé les compilateurs des chaines grecques dans leurs recueils. Vide sis etiam *Villalpandum* ad Ezechielem, tom. I. p. 3. seq. et *Rich. Simonem* lib. I. Hist. critica Noui Test. c. 22. p. 270. seq. et reponse à la defense des sentiments de quelques Theol. de Hollande p. 56.

qq) Nempe ad Theodorum respiciunt verba Theodoreti praef. in Canticum tom. I. ed. Sirmondianae p. 984. Ἔπειτα δέ τινες τῶν τὸ ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων διαβαλλόντων, καὶ πνευματικὸν ἄγαν τὸ βιβλίον οὐκ εἶναι ...

rr) Theodori commentarium in Hoseam deprehendisse se narrat *Sam. Tennulius* ep. ad Nic. Heinsium, tom. II. syllog. Burmann. p. 801. — In *Aggaeum* citatur a Turriano II. 20. pro epp. pontificum pag. 254. sq. Theodori Tyrii in XII. prophet. gr. MS. in bibl. patriarchali Mosquae. Excerpta ap. Turrian. II. 5. ad Constitutt. apostol. — Theodoro Daphnopatae sine caussa tribuit *Oudin.* tom. II. pag. 451. — In cod. Medic. non exstat comment. Theodori Mopsuest. v. ad Rich. Simonis censuram bibl. ecclesf. Dupinianae tom. I. p. 677. vid. etiam Memoir. de Trev. 1705. Sept. p. 238. Iunioris Theodori esse contendit Abbas de Longue.

finit his verbis: *Ὡς ἂν μὴ μένοντες ἐπὶ τῆς ἀσεβείας φοβερᾶς αὐτοῖς τῆς παρουσίας πεϱαθῶσιν ἐπὶ ἀφανισμῷ παντελεῖ τῶν μοχθηρῶν γινομένης.* Habuit eumdem in sua gaza etiam abbas *Gerasimus Blachus*, et Venetiis vidisse se testatur *Scipio Maffei* in epistola ad Blanchinum. Exstat etiam in bibl. Medicea [ss]), atque iam ante aliquot annos editionem eius sperare iussit *Anselmus Bandurius*, Magliabecchi successor dignissimus. [v. supra, vol. VII, p. 611.] Vide Diarium Italicum Montfauconi pag. 39. seq. et 46. *Fabr.* — Loco priore de cod. Veneto in bibl. *Grimana:* at cuius Theodori sint commentaria illa bonae notae, nec sciri, ait Montfauc. [sed in Bibl. biblioth. MSStar. pag. 478. *A.* eumdem codicem sub nomine *Theodori Antiocheni* citat:)] — loco autem posteriore de cod. Veneto in bibl. *Meletii Typaldi*, Graecorum antistitis, archiepiscopi Philadelphiae. — De comment. in Iesaiam v. supra, vol. VIII. pag. 284. nr. 6. — Commentaria in XII. prophetas minores, *Vindobon.* in cod. caesar. XVIII. nr. 4. de quo, simili alteri cod. Vindob. a Fabricio citato, et de erroribus Theodori, qui in illis commentariis deprehendi dicuntur, multus est Forlosia, qui quaedam loca excerpsit, et *Kollarius* in Supplem. I. ad Lambec. commentar. pag. 167–174. *Harl.*

In *Matthaeum* liber *quartus* citatur in collat. quarta synodi quintae p. 84. edit. Harduin. Alia ex eodem opere fragmenta p. 79. 82. 85. et in Vigilii constituto apud Baron. ad a. 553. et apud Facundum III. 4. et IX. 2. Plura etiam in Catenis ad Matthaeum ineditis, etiam in editis, Possiniana praecipue, in qua etiam Theodorus Antiochenus epistola ad Anastasium consulem citatur ad Matthaei XV. 28. *Fabr.* Theodori Mopsuest. explicatio euangeliorum superest syriace, teste *La Croze* Hist. christ. Indiae, libr. 3. p. 241. *Heum.* Idem *La Croze* in litteris ad Theophr. Sigefr. Bayer. in Thes. epistol. Lacroziano, tom. III. pag. 30. seq. scripsit, in Synodo Diamperana, actione III. decreto XIV. inter alios libros syriacos recenseri et damnari *expositionem euangeliorum*, quam Theodori Mopsu. esse suspicatus est. — Add. *Mittarell.* catal. MSS. Venet. S. Mich. p. 1115. *Harl.*

In *Marcum* Catena Possiniana Theodorum Mopsuestenum laudat p. 62. 91. et 379. fortasse ex iis, quae ad Matthaeum scripserat, aliqua excerpens.

In *Lucam* Catena Corderiana ad cap. XI. sect. 60. [MS. *Lambec.* III. pag. 166. Kollar.] Acta synodi quintae collat. IV. pag. 77. edit. Harduin. et eumdem locum notans Vigilius in constituto apud Baron. ad a. Chr. 553. *Fabr.* Cl. *Frid. Münter* edidit *Fragmenta patrum* graecorum, fascic. I. Hafniae 1788. 8. et in hoc pag. 72. usque ad finem octo fragmenta Theodori Mopsuest. in catenis in Lucae euangel. seruata doctisque illustrauit adnotationibus. In introductione copiose agit de Theodoro Mopsuest. eiusque eruditione, disciplina, auctoritate atque iniustis aduersariis. Tum sequuntur fragmenta ipsa, a Müntero ex MSSt. bibl. caesareae Vindobon. partim ex apographo viri cuiusdam docti, quem Fogginum fuisse ille suspicatur in bibl. Corsinia Romae exscripta. Primum fragm. ad Lucam II. 31. et 32. ex confutatione accusationis christianorum Iuliani apostatae, est ex cod. Palat. XX. et

ss) Est catena, et Theodoreto maxime contexta. v. Bandin. cat. codd. gr. Laur. I. p. 516. *Harl.*

et apographo eiusd. Vaticanae MCMXXXIII. catenam patrum in Lucam exhibente. Inscriptio autem operis, hactenus plane incogniti fuisse videtur Müntero: Θεοδώρε Μοψουεςίας Κατηγορία πρὸς τὰ κατὰ Χριςιανῶν Ἰελιανῦ τῦ παραβάτε. Fragm. II. et III. ad Luc. IV. 4. ex eod. cod. eodemque aduersus Iulianum opere. Tertium, in quo Christum Deum verum, θεὸν λόγον, praedicat, esse contra Theodori calumniatores pro eius orthodoxia notandum, fusius docet Münterus; IVtum fragm. ad Luc. XXII. 40. sqq. contra Iulianum est desumtum ex schedis bibl. Corsinianae. Quintum fragmentum aduersus Iulianum ad Lucam XXI. 8. Sextum fragm. ex cod. Vindobon. LXXI. Kollar. catenam in Lucam continente, ad Luc. III. Septimum fragm. ex eod. cod. ad Lucam III. 20. 23. et Ioann. I. 32-34. quod fragm. aliis iam verbis dedit Corderius in catena patrum in Ioannem, Antwerp. 1630. Vltimum fragm. ad Lucam XXIII. 10. ex apographo bibl. Corsiniae. Conf. censuram in ephemer. litter. Gotting. a. 1788. plag. 124. pag. 1245. seq. *Io. Gottfr. Eichhorn* allgemeine Bibliothek der biblischen Litteratur, tom. I. Lips. 1787. 8. p. 618. sqq. inprimis pag. 623-629. de fragment. Theodori Mopsuesten. Docta vero censura, in qua Theodori melior interpretandi codicis sacri ratio laudatur, et plura fragmentorum loca emendantur atque illustrantur, legitur in D. *Io. Christph. Doederlein* theolog. Bibliothek, tom. IV. part. 7. Lips. 1788. 8. pag. 490. sqq. et adde *Le Bret* de fragmentis Theodori Mopsuesteni, progr. Tubingae 1790. 4. *Harl.*

In *Ioannem* plurima exstant Theodori fragmenta in Catena Corderiana tt), quorum nonnulla etiam examinat *Rich. Simon* lib. 3. Hist. Criticae Noui Test. cap. 31. pag. 446. seq. Nonnulla etiam ex libro *sexto* et *septimo* adferuntur in actis quintae synodi pag. 75. 76. 81. et a Vigilio. Vide etiam Facundum IX. 3.

De miraculis Christi, εἰς τὰ θαύματα λόγοι, quorum secundus citatur a S. *Maximo* tom. II. Opp. p. 91. et in concilio Lateranensi a. 649. actione V. tom. 3. edit. Harduin. pag. 895.

[P] In *Acta apostolorum* ex libro primo Commentarior. Theodori locus adfertur in actis synodi V. pag. 76. et apud Vigilium in concil. Baluz. pag. 1579. In Catenis ineditis ad Acta et epistolas catholicas inter eos, e quibus collectae illae sunt Theodori Ancyrani, Theodori Heracleotae et Theodori presbyteri ac monachi nomen reperio, non Theodori Antiocheni siue Mopsuesteni.

In *epistolas Pauli*, Catenae ineditae patrum graecorum, nomen Theodori Mopsuesteni laudant. Vide *Montfauconi* catalogum bibl. Coislin. pag. 273. 274. Atque nominatim ex commentario in epistolam *ad Romanos* quaedam adferuntur uu) a Facundo III. 6. et Vigilio: in *I. ad Corinthios*, et *I. ad Timotheum* ab eodem Vigilio: in epistolam *ad Hebraeos*, in Vigilii constituto et in Actis synodi V. pag. 81. et 83. tom. III. Concilior. edit. Harduini.

Quod

tt) MS. in cod. Veneto Marc. XXVII. v. catal. codd. gr. Marc. p. 24. et cl. *Morelli* bibl. MS. gr. et lat. I. p. 49. *Harl.*

uu) In catena s. interpretat. ep. ad Rom. *Vindob.* in cod. caesar. XLVI. v. *Lambec.* III. p. 173. sqq. ibique Kollar. Plura ex codd. et catenis patrum Vaticanis exscripsit N. C. Kallius. v. *Münter.* fragmenta patrum graecor. fasc. I. p. 72. *H.*

Quod vero epistolas Pauli omnes fuse explicatas a Theodoro scripserit Theodoritus, in eius praefatione commentarii in epistolam apostoli, quam laudat Caueus, non reperio, licet Rich. Simoni vv) adsentiar, qui Theodori Commentarios ab eo consultos perinde vt Chrysostomi non dubitat. Memorat etiam *Leontius* libro 3. contra Nestor. eius interpretationem in epist. *ad Galatas*, loco illo, quo in alia etiam Theodori scripta inuehitur, p. 699. *Si quis vero non adhibuerit fidem et ei vocat et est animus, quaerat, quae vane elaborauit in Genesim, et in librum contra Iob, et prauam interpretationem in epistolam ad Hebraeos, et in epistolam ad Corinthios et ad Galatas, et quae contra Magusaeos scripsit, et praemeditationem excoecantem in sacros Psalmos, et quae pro Eunomio contra Basilium scripsit; sic ego voco totam eius apologiam omni accusatione plenam. Item enarrationes turbidas et blasphemas in euangelium Matthaei, Ioannis et Lucae et ipsorum sanctorum apostolorum et euangelistarum superbas quas ausus est reprehensiones et alia eius opera, ne singula enumerem.*

Ex *interpretatione Symboli (Nicaeni) CCCXVIII. sanctorum patrum* locus adfertur in Actis synodi V. collat. IV. pag. 81. et Vigilii constituto. Leontius vero arguit eum fidem synodi Nicaenae non solum mutilasse, sed omnem penitus destruxisse et aliam praeter illam tradidisse pag. 697. B.

Ad Baptizandos liber, e quo plura fragmenta in Actis synodi V. collat. IV. pag. 82. seq. Vide etiam *Facundum* IX. 3. qui *ad baptizatos* vocat, et *Garnerium* ad Marium Mercatorem tom. II. pag. 261. [conf. *Iablonski* in Thesauro epistol. La Croziano tom. I. p. 196. *Assemann.* ad catal. Ebediesu, l. c. pag. 33. *Harl.*

[P] *Symbolum* siue *expositio fidei*, exstat in Actione sexta concilii Ephesini tom. I. edit. Harduin. pag. 1515. et Actione 1. concilii Chalced. tom. II. pag. 247. et collatione quarta synodi V. tom. III. p. 89. et cum Marii Mercatoris versione tom. II. edit. Garnerianae pag. 251. adde 284. et tom. I. p. 95. Theodori esse, negauit *Facundus* III. 2. et Nestorio tribuit *Manuel Caleca* lib. 2. contra Graecos, *Bellarminus* III. 5. de Christo et Petauius lib. X. de incarnat. c. 9. §. 4. Sed Theodorum auctorem faciunt praeter Marium Mercatorem Leontius l. c. et Iustinianus imp. libro pro Acephalis apud Facundum III. 5. Confer *Garnerium* tom. II. p. 256. seq. et *Leonem Allatium* in Vindiciis synodi Ephesinae et S. Cyrilli c. 17. pag. 66. sqq. *Fabr.* *Ebediesu* quoque in catal. scripsit, exstare eius librum, *qui de Fide inscribitur.* v. ibi *Assemann.* p. 33. Inter Iustini martyris opera perperam editur. v. supra, vol. VII. p. 65. et quae in nota *v.* scripsi. — Nestorio eum tribuit *De la Croze*, sed Theodoro Mopsuest. vindicat *Paul. Ern. Iablonski* in dissertat. de origine et fundamento Nestorianismi pag. 18. sq. et vberius exposuit, nouisque argumentis stabiliuit suam sententiam in epist. ad De la Croze in Thesauro epistol. Lacroziano, tom. I. pag. 194 - 201. add. cel. *Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. I. p. 41. — Inprimis *Walch.* in hist. haeresium laudata, tom. V. p. 354. qui cum *Fabricio* nostro, *Garniero*, *Basnagio* in praef. ad tom. I. Thes. Moniment. p. 24. et *Zornio* in opusc. sacris, tom. I. p. 202. vindicat eum Theodoro Mopsuest. Exstat id symbolum, eodem Walchio

vv) Lib. III. Hist. crit. N. T. c. 22. p. 314.

chio adnotante, in *Mansi* collect. concil. tom. IV. p. 1347. gr. ac lat. ibid. tom. VI. pag. 889. in actis concil. Chalced. latine, et lat. in tom. IX. pag. 271. nec non gr. ac lat. in Mercatoris opp. II. p. 251. Denique perquirat Walch. ad suam biblioth. symbol. vet. — Neque tamen confundendus est noster cum Diodoro s. Theodoro, episc. Tarsensi. v. supra, vol. IV. pag. 380. sq. et vol. IX. p. 277. sq. ibique notas. *Harl.*]

Tomi V. contra allegoricos ab Ebed Iesu metropolita Sobensi in catalogo librorum Chaldaeorum memorantur ww), atque ad eosdem respicere videtur *Liberatus*, quando c. 24. breuiarii ait, Theodorum *multa opuscula* edidisse *contra Origenem*, exosumque inde et accusabilem habitum ab Origenistis. Vide *Tho. Ittigii* appendicem diss. de haeresiarchis pag. 471. *Librum ad Cerdonem de allegoria et historia contra Origenem*, vocat *Facundus* III. 6. in odium inde Origenianorum incurrisse similiter testatus. Nec dubium est, Theodorum in commentariis etiam suis ad libros sacros sensui litterali adeo studiose adhaerentem, Origenis allegoricas explicationes passim repudiasse ac reiecisse.

Missa siue *Liturgia* ex Syriaco versa latine exhibetur ab *Eusebio Renaudoto* tom. II. collectionis Liturgiarum Orientalium xx) pag. 616-621. yy) Etiam Leontius Theodorum reprehendit eo nomine lib. 3. contra Nestor. et Eutychen pag. 697. C. quod *aliam Missam effutiuit praeter illam, quae a patribus tradita est ecclesiis, neque reueritus illam apostolorum, nec illam magni Basilii, in eodem Spiritu conscriptam*. Sed si non aliam vidit Liturgiam Theodori Leontius, quam qualem Renaudotus edidit: certe falsum est, quod illi impingit, *blasphemiis non precationibus mysterium sacrae eucharistiae oppleuisse.* Hunc puto esse *librum de Sacramentis*, ab Hebed Iesu memoratum.

Caetera, quorum Hebed Iesu meminit, sunt, *tomus de sacerdotio, duo de Spiritu S., unus ad monachos, unus de obscura locutione, unus de perfectione regiminis:* [Assemann. vertit *de perfect. operum:*] alius *de assumente et assumto*, item *liber margaritarum*, qui continet eius

ww) Apud *Assemann.* l. c. pag. 34. Ibid. pag. 19. *Ebediesu* cap. XI. de Eusebio Caesariensi pag. 19. hunc, tradit, composuisse *librum apologeticum pro quodam Origene, qui exponit* (script. sacram) *allegorice, et coarguitur a Theodoro. Harl.*

xx) Prodiit Paris. 1716. 4. [conf. infra, vol. XIII. p. 822. nr. 2. et 823. nr. 4. *Harl.*]

yy) Conf. *Assemanni* not. ad cat. Ebediesu p. 30. qui obseruat, in cod. XVIII. syriaco bibl. Vaticanae exstare Theodori Liturgiam: et tom. I. bibl. or. p. 581. ac 583. prodit, inter codd. Amidenses esse Liturgiam Theodori Mopsuest. et Nestorii: et in alio cod. Liturgiam apostolorum, Theodori Mopsuest. et Nestorii. Copiose agit idem in tomi tertii parte secunda p. CCXXVIII. in diss. de Syris Nestorianis, et retractat quaedam, quae in parte prima p. 36. et p. 302. nr. 11. de Liturgia scripserat, et addit, Theodori Liturgiam exstare in omnibus Missalibus Nestorianorum libris. Hymnum, qui canitur a Syris et incipit, *Lux, quae orta est*, Theodoro Mopsuest. ab aliis tribuitur; sed negat *Assemann.* p. 60. bibl. orient. tom. I. — Fragmenta ex Liturgia syriace et lat. ap. Rich. Simon. ad Gabriel Philadelphum p. 148. seq. — Conf. etiam *Walch.* in Historia haeresium cit. tom. V. p. 353. seq. *Harl.*

eius epistolas, demum tractatus de latione Legis, quo finem suis lucubrationibus imposuit. Ἐκ τῆς πρὸς Δόμνον Ἐπιστολῆς nonnulla affert Anastasius in ecloge χρήσεων δογματικῶν, et ex illa Sirmondus ad Facundi IX. 3. Ex epistola ad Artemium presbyterum Alexandrinum Facundus III. 5.

[P] Restat, vt pauca dicam de opere, in quinque libros distributo, quo Hieronymum (illum enim sub nomine Ἀράμ zz), velut Syrum Orientalem, ex Occidente licet oriundum, at in Syria aduersus Pelagianos commentatum perstringit), Augustinum aliosque peccati originalis defensores Theodorus a) oppugnauit. Πρὸς τοὺς λέγοντας φύσει καὶ οὐ γνώμῃ πταίειν τοὺς ἀνθρώπους. Aduersus eos, qui natura, non voluntate, peccare homines affirmant. De hoc opere videndus Photius cod. CLXXVII. cuius verba magnus Salmasius pag. 177. libri de Hellenistica perperam ita accepit, ac si Theodorus Mopsuestenus aliam versionem bibliorum graecam post veteres interpretes molitus fuisset. Sed de Hieronymo ibi sermo, cuius versionem bibliorum latinam Theodorus apud Photium perstringit. Fragmenta ex hoc opere occurrunt apud Marium Mercatorem tom. I. pag. 97. sq. tom. II. p. 257. Hebed Iesu [p. 34. ed. Assemanni, cuius longam notam consules. Harl.] duos libros memorat aduersus eos, qui asserunt peccatum situm esse in natura.

III. Theodori Mopsuesteni frater POLYCHRONIVS, Antiochiae natus atque asceta Cyrensis, S. Zebini discipulus aemulusque b), ecclesiam dehinc Apameensem in Syria episcopus c) egregie administrauit, emendatae vitae splendorem cum doctrinae gratia et sermonis venustate coniungens. Defunctus est ante Concilium Ephesinum a. C. 431. habitum, cui successor Polychronii Alexander episcopus Apameensis subscripsit. Non plane certum videtur, hunc esse Polychronium, cuius commentarii in Iobum multa ac praeclara fragmenta seruata exstant in Catena patrum graecorum in Iobum graece et latine vulgata a Patricio Iunio Lond. 1637. fol. [v. ad vol. VIII. pag. 661. not.] Meminit et codex graecus MS. de quo Lambecius III. p. 188. [p. 465. Kollar.] Polychronii in illud Iobi XXXVIII. 7. Ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα, ᾔνεσάν με μεγάλῃ φωνῇ πάντες ἄγγελοί μου. Fabr. [Monac. in cod. Bauar. CXLVIII. est Iobi iusti vita a Polychronio exposita. Verum non esse Polychronii commentarium, sed catenam ex Polychronio aliisque contextam, monet cel. Hardt. in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 10. pag. 39. vbi plura de eo disputat. — In codd. Venet. bibl. Marc. occurrunt fragmenta in catenis in Octateuchum, in libros Regum, in Prouerbia et Ecclesiasten, in Iobum. v. cel. Morelli bibl. MS. gr. et lat. I. pag. 29. sq. 31. sq. 37. 38. et 39. vbi alios praeterea

zz) Vide H. Noris lib. 1. hist. Pelagian. c. 9. et tom. IV. Opp. Norisii, p. 864. Tillemont. tom. XII. p. 443. seq. Garnerium ad Marium Mercatorem tom. I. pag. 99. Guil. Caueum in historia literaria script. eccles. vbi de Theodoro, Tho. Ittigium adpendice de haeresiarch. p. 469. 476. seq. et Rich. Simonem lib. 2. Hist. critic. Noui Test. p. 444. seq. Steph. de Altimara in Panoplia adu. schisma Graecor. p. 413. sq.

a) Θεόδωρε Ἀντιοχεῦς, ὁ Μοψουεστίας δὲ ἦν, ὡς ἀπό τινων Ἐπιστολῶν ἐμάθομεν. Phot. cod. CLXXVII.

b) Theodoritus Hist. religios. cap. 24.

c) Theodorit. Hist. eccles. lib. V. cap. vlt. Nicephorus XIV. 30.

praeterea laudat codd. ac viros doctos. *Harl.*] Prologum in Iobum ineditum cum supplementis ὑποθέσεως edere promisit *Magnus Crusius* in sua epist. p. 27. Incipit is: ἡ ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς σαφήνεια.

In Prouerbia passim Polychronii expositiones occurrunt in Catena patrum graecorum ad Prouerbiorum librum, quae latine ex Theodori Peltani versione prodiit Antwerp. 1614. 8. *Fabr.* In codd. *Th. Bodlei.* XXXIV. et XXXV. f. num. 3023. et 3024. catal. MSS. Angliae tom. I. sunt: 1) Catena in Prouerbia, collectore *Polychronio diacono*, gr., 2) eiusdem exegesis in Canticum canticorum, gr. atque in cod. LXXXIV. siue nr. 3073. catal. *Polychronii* catena in Prouerbia. *Harl.*

[P] *In Ecclesiasten* Polychronius diaconus gr. MS. in bibl. Bauarica [cod. L. in catal. codd. gr. Bau. p. 14.] teste Ioanne Meursio. Fuit etiam in Escurialensi, teste *Labbeo* p. 177. et 386. bibl. nouae MSS. Exstant et Polychronii fragmenta quaedam in Catena ad Ecclesiasten, graeca inedita, quam Oxoniae bibliotheca seruat Bodleiana: [in *Taurin.* cod. XCVII. v. cat. codd. gr. Taur. p. 186.]

In Canticum Canticorum cum Eusebii et Pselli expositionibus Polychronianam graece edidit Io. Meursius Lugd. Bat. 1617. 4. [rec. in Meursii opp. Florent. 1746. tom. VIII. pag. 289. *Harl.*] Inscribitur: Ἐξήγησις διαφόρων εἰς τὸ ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων ὑπὸ Πολυχρονίου. [v. Morelli bibl. cit. pag. 37.]

De Polychronii Ἐξηγήσει in *Ieremiam*, *Ezechielem* et *Danielem* non repetam, quae dixi Volumine VII. huius bibl. pag. 753. [d]) vbi etiam de Polychronio *presbytero CPol.* apud Sozom. IX. 2. Polychronio *Hierosol. episcopo*, cuius meminit Petrus Damiani Opusc. VI. cap. 17. tom. III. p. 46. et de Polychronio *Monothelita* etc. Hisce ex Actis Conciliorum addi possunt Polychronius episcopus *Antipatridis* in Palaestina, qui synodo Chalcedonensi a. 451. interfuit, Polychronius *Areopolitanus*, itidem Palaestinae episcopus, qui a. 536. subscripsit epistolae missae ad Ioannem CPol. Polychronius *Dablis*, episcopus in Hellade, qui interfuit Concilio Rom. a. C. 503. Polychronius *Epiphaniensis* in Cilicia, qui Concilio Chalcedonensi subscripsit a. 451. Polychronius *Heracliae* Cariae, qui interfuit Concil. Ephesino a. 431. Polychronius episcopus *Prusae* in Bithynia, qui interfuit sextae synodo a. C. 681. Polychronius denique presbyter ac prior monasterii *Aethrii*, qui subscripsit Concilio sub Mena a. 536. *Fabr.*

[Polychronii loca producuntur in *Sententiarum* quadam collectione, ordine alphabetico, *Florent.* in cod. Laurent. XV. plut. 7. de quo vide *Bandin.* in catal. MSS. Laur. I. p. 252. sqq. et *Venetiis* in cod. Marciano XXIII. de quo plura adnotauit cel. *Morell.* in Bibl. MSS. gr. et lat. I. pag. 43. seq. *Harl.*]

d) [Vol. VIII. p. 660. sq. nou. edit. vbi plura adscripsi Prophetar. maior. et minor. loca cum periochis Hesychii Hierosol. Theodoreti, *Polychronii* etc. in cod. August. Vind. v. *Reiseri* indic. MSS. August. bibl. p. 6. *Harl.*]

IV. *Theodori varii scriptis graecis clari, plures quam centum, quibus alii etiam non-nulli in veterum scriptis memorati adiiciuntur, asterisco distincti.*

Theodorus, *abbas*, ex cuius ore Leontius Byz. testatur se excepisse, quae libro de sectis tradidit; is enim inscribitur: σχόλια ἀπὸ φωνῆς Θεοδώρου *) τοῦ θεοφιλεστάτου ἀββᾶ, καὶ σοφωτάτου φιλοσόφου, τήν τε θείαν [?] καὶ ἔξωθεν φιλοσοφήσαντος γραφήν: Scholia ex ore Theodori, religiosissimi abbatis doctissimique philosophi, diuinis pariter exterisque litteris eruditi excepta. De Leontio ipso, qui post annum Chr. 610. scripsit, eiusque operibus dixi vol. VII. huius Bibl. pag. 451. *Fabr.* [vol. VIII. pag. 309. seq. nou. edit. vbi ego illum indicem scriptorum et haereticorum etc. quem Fabricius hoc loco dederat, iure postliminii restitui. *Harl.*

THEODORVS ABVCARA h. e. pater, episcopus Carae f) incertum an Carae in Palaestina g), an vero Καῤῥῶν siue Charan h) in Mesopotamia,) Ioannis Damasceni, circa a. C.

e) Eiusmodi σχόλια de haeresi Arii, ex ore huius Theodori, MSta graece exstant in codice Bibl. Vindob. de quo *Lambecius* III. pag. 63. *) Sed explicatio τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων siue sacrorum hymnorum, cuius pars in isthoc codice occurrit, non auctorem agnoscit eumdem Theodorum, vt scripsit Caueus, sed longe iuniorem *Cyrum Theodorum Prodromum*, qui circa duodecimi seculi initia floruit, de cuius scriptis dixi volum. VI. huius bibl. p. 815. seq. [vol. VIII. p. 137. seq. nou. edit.] Diuersus ab vtroque Theodorus ὁ κανόνων ποιητὴς apud *Codinum* in Originibus CPol. nr. 104. intelligitur enim *Theodorus Studita*, de quo infra, et cuius *Theodori monachi* canonem siue hymnum catanycticum ad Christum memorat MS. *Lambecius* V. pag. 268. [p. 563. ed. Kollar. *Harl.*]

*) [Pag. 171. sq. nr. 3. Kollar. it. vol. VII. p. 135. nr. 6. ibique not. Kollar. — in vol. V. pag. 196. nr. 21. cod. CCXXXVII. sunt apophthegmata et monita ascetica miscellan. abbatum Io. Colobi, Esaiae, *Theodori*, Theonae et Arsenii, ex vitis patrum collecta. *Harl.*]

f) *Cotelerius* ad homiliam V. Clementin. tom. I. Patrum apostol. p. 662. *Videtur dictus* Ἀβουκαρᾶ, *nomine arabico, quod significat* Patrem, *h. e. episcopum vrbis Carae.*

g) *Guil. Tyrius narrat, vrbem, quae Cara vocaretur, exstitisse in Palaestina trans Iordanem, quae metropolitae Rabbathae subiecta esset. Quidni huius ciuitatis praesul Theodorus fuerit, qui, vt ex capite IV. operum eius discimus, ab epistolis arabicis fuit Thomae, patriarchae Hierosolymitano, vt epistolam eius ad Armenios arabice scriberet, uti graece Michael, patriarchae huius presbyter et syncellus.* Haec *Mich. le Quien* ad Damascenum tom. I. pag. 391. cui in eo non audeo adsentiri, quod Theodorum facit ab epistolis Thomae, qui patriarchatum haud obtinuit ante a. C. 802. Atque ex inscriptione opusculi quarti Abucarae potius suspiceris, illud scriptum iam ante aliquod temporis fuisse compositum ab Theodoro, lingua arabica, deinde vero ob solidam succinctamque perspicuitatem iussu Thomae fuisse graece versum a Michaele Syncello, et ad Armenios transmissum. *Fabr.* — Confer de Theod. Abucara *Guil. Caue* in scriptorum eccles. historia litter. vol. II. ad a. 867. s. saeculum Photianum, p. 54. sq. edit. Basil. — *Du Pin* Hist. eccles. vol. VII. p. 109. — *Bayle* Dictionaire etc. tom. I. p. 35. voc. *Abucaras.* — *Fabric.* nostrum de veritate christ. relig. cap. 2. §. 37. p. 119. — *Oudin.* supplem. p. 299. *Hambergers* zuverlässige Nachricht. tom. III. p. 532. sq. *Saxii* Onom. lit. II. p. 90. et 543. *Walchii* Histor. haeres. (germanice scriptam,) tom. VIII. p. 857. seq. *Harl.*

h) Hoc placuit Cotelerio, et ante Cotelerium Turriano, atque longe praeferendum aliorum sententiae, qui Theodorum nostrum cum Cariae episcopo confundunt. vid. *Assemann.* tom. II. Bibl. orient.

a. C. 756. defuncti [i]), discipulus: Theologiae ac Philosophiae [k]) arabicaeque peritus linguae, et scriptis aduersus Iudaeos, Muhamedanos, Nestorianos et Iacobitas Seuerianos et Origenistas clarus fuit circa a. C. 770. adeoque a Theodoro Cariae [l]) in Thracia et Laodiceae postea episcopo, Photii amico primum [m]), deinde desertore et in synodo octaua a. C. 869. Ignatii sequuto partes, haud dubie distinguendus, perinde vt a Theodoro Rhaituensi, [n]) qui circa a. 660. claruit, et a Theodoro Hagiopolitano siue Antiocheno, [o]) sub cuius nomine opuscula quaedam Abucarae Canisius publicauit.

[P] *Edita Theodori Abucarae opuscula.* [p]) *Maiores numeri praemissi Gretserianam, minores editionem Genebrardi respiciunt.*

15. I. *Ὅτι πέντε ἐχθροὺς ἔχομεν, ἐξ ὧν ἡμᾶς ὁ Σωτὴρ ἐλυτρώσατο. Dialogus de quinque inimicis*, morte, diabolo, maledicto Legis, peccato et inferno, *a quibus nos Christus*

orient. p. 292. not. 3. De hac Charan siue Carris Mesopotamiae, erudite b. *Tho. Ittigius* diss. ad Theodori Abucarae opusculum XVII. §. V. et VI. v. etiam *Ez. Spanhemium* ad orat. I. Iuliani p. 170. *Zaccagnium* ad Archelai Acta cum Manete, et Millesium ad Cyrill. Hierosol. p. 95.

i) De Damasceno dictum superiore volumine VIII. p. 772. seq. [vol. IX. p. 682. sqq. nou. ed.] Abucara autem in titulo opusculi XVIII. profitetur, se illud accepisse διὰ φωνῆς Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ. Neque hoc solum, sed alia quoque, vt XXXV. et XXXVII. quemadmodum palam est, illa conferenti cum Damasceni scriptis, et disceptatione cum Saraceno tom. I. edit. clarissimi Lequinii p. 467. seq.

k) Inscriptio opusculi XXVII. Θεοδώρου Φιλοσόφου Ἐπισκόπου Καρῶν etc. Opusculi XXXIV. τοῦ Θεολόγου περὶ χρόνου, τοῦ αὐτοῦ Ἀβουκαρᾶ.

l) Cum hoc Theodoro nostrum confundere primum docuit Gretserus ad opuscula Abucarae a se edita, quem sequuti sunt *Ducaeus* in Auctario Bibl. Patrum, *Lambec.* V. p. 77. et 358. [pag. 33. 168. not. ad nr. 7. et in ind. I. ad illud vol. pag. 737. sq. Kollar.], *Nesselius* part. I. p. 254. IV. p. 153. VI. p. 113, *Caueus* in Historia literaria scriptorum eccles. ad a. 867. *Hendreichius* in Pandectis Brandenburg. p. 24. aliique.

m) Vide Nicetam in vita Ignatii T. V. Concil. edit. Harduini p. 980. seq. et Concilium a. 869. CPoli celebratum actione II. p. 1035. et IV. pag. 1050.

n) Cum hoc confunditur ab Antonio Posseuino in adparatu sacro, vbi de Theodoro Abucara dicere quum coepisset, *vide autem*, inquit, *in verbo Theodorus in coenobio Raithu, est enim idem.* Dubius etiam haerebat Gretserus in nota ad opusculum XXVI. quod in altero codice Bauarico tribuitur Theodoro Raithuensi. Haec sententia etiam placuit viro docto, de quo Andreas Arnoldus praefat. ad S. Athanasii syntagma doctrinae: *Redit in memoriam virum doctum in Anglia ad saeculum septimum retulisse Abucaram etc.*

o) Vt Theodorus Hagiopolitanus non diuersus est ab Antiocheno, (Antiochia enim passim Ἁγιόπολις vel Θεόπολις,) ita Antiochenus idem cum Mopsuesteno, de quo supra abunde dictum. Quae vero sub Theodori Hagiopolitani nomine latine exhibuit *Henricus Canisius* tom. IV. Antiquae Lect. part. I. p. 281. sqq. tria opuscula, a Turriano e graecis translata atque sub eodem nomine recusa in bibliothecis Patrum Paris. 1654. tomo IV. et Colon. 1622. in supplemento, siue tomo XV. illa inter Theodori Abucarae scripta num. XXVII. XXVIII. XXIX. fide MSS. codicum edere non dubitarunt Gretserus ac Ducaeus, primum *de nomine Dei*, alterum *de Deo et Deitate*, et tertium *contra Nestorianos.* Fefellit memoria Io. Mollerum, qui in homonymoscopia pag. 521. illa tria opuscula sub Theodori Raithuensis nomine a Canisio publicata fuisse adfirmat.

p) Opuscula varia *Abucarae*, et de Christianorum haeresibus sunt in cod. *Escorialensi.* v. *Plüer* in

stus liberauit. Edit. Ingolstad p. 376. Vertit praeter Genebrardum Franciscus Turrianus. Incipit: Πάντα θανατηφόρους ἐχθροὺς ἔχομεν. [In cod. Vindobon. obseruante Koll. ad Lambec. VII. p. 292.]

II. Διάκρισις τε καὶ διασάφησις τῶν περὶ ἃς οἱ φιλόσοφοι καταγίνονται φωνῶν, καὶ ἔλεγχος τῆς τῶν Ἀκεφάλων, Σευηριανῶν ἤτοι Ιακωβιτῶν ψυχοφθόρου αἱρέσεως. Explanatio vocum q), quibus philosophi utuntur, et confutatio haeresis Acephalorum, Seuerianorum, id est Iacobitarum. pag. 286. Incipit: Τοῖς τῶν ἀληθινῶν δογμάτων ἐρασταῖς τε καὶ προασπισταῖς. Vertit Turrianus. [In cod. Vindob. LXXVII. v. Kollar. l. modo citato, et Mosquae in cod. synodali XXXII. vid. Matthaei notit. p. 291. nr. 6. in 8. Harl.]

1. III. Διάλογος γενόμενος πρὸς τὸν τοῦ δρόμου r) Ἐμέσης (λογοθέτην) αἰτησάμενον ἀποδοθῆναι αὐτῷ ἀπολογισμοῦ ὅτι ἐστὶ Θεός. Dialogus cum praefecto cursus publici Emeseno qui petierat vt ratiocinatione demonstraret, Deum esse. pag. 414. Incipit: ἀπόδος, ὦ οὗτος, ἀπόδειξιν. Verterunt Genebrardus et Turrianus. De MS. caesareo vide Lambecium V. p. 78. [p. 168. nr. 7. ed. Kollar. et VII. p. 289. notante Koll.]

IV. Ἐπιστολὴ περιέχουσα τὴν ὀρθὴν καὶ ἀμώμητον πίστιν. Epistola continens de Christo fidem orthodoxam Chalcedonensis concilii, missa a B. Thoma patriarcha Hierosolymitano ad haereticos in Armenia, arabice vero dictata (ἀπαγορευθεῖσα Ἀραβιστὶ) a Theodoro Abucara, et in graecum sermonem translata a Michaële presbytero et syncello ecclesiae Hierosoly-

in itinerario per Hispan. p. 191. coll. Montfauc. Bibl. biblioth. MSS. p. 624. B. ac p. 706. D. in duobus codd. bibl. Sfortianae Abucarae dialogus, in quo demonstrat syllogismis, deum esse; atque aliae variae responsiones ad quaestiones Arabum, s. Saracenorum et Nestorianorum. — Varia Vindobon. in codd. caesar. v. Lambec. cum Kollarii not. V. p. 168. et VII. p. 155. sqq. atque p. 289. sqq. — Paris. in cod. MCCCI. sunt secundum Fabric. ordinem nr. 1. 3. 6. 7. 9. 11-14. 16. 22. 29. 31. tum colloquium de christiana religione et mosaica lege; item responsio ad quamdam quaestionem, et dialogus nondum editus, quo ostenditur, Christi hypostasin in passione solutam non esse: in cod. MCXI. sunt eiusd. opusc. quae a Fabricio notantur, nr. 2. 4. (qui dialogus est quoque in cod. MCCLVIII.) nr. 5. 6. 7. 10. (et in cod. MCCCLXXII.) nr. 18. (ex disputationibus aduersus Saracenos, referente Io. Diacono,) nr. 20. 22. 25. tum nr. 14. 16. 11. item interrogatio a Saraceno quodam aduersus christianam religionem proposita, et tertius, hactenus ineditus dialogus cum Nestoriano: in vtroque cod. colloquium de non comedenda suilla. Monac. sunt in codd. Bauar. (ex quibus ediderat opuscula Gretserus,) LXVI. et CIV. Singula, quae in illis exstant, distincte sciteque recenset cel. Hardt. in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 3. pag. 18. sqq. ac 27. sqq. et part. 7. p. 4. sqq. Multi Abucarae libelli sunt in cod. Mosquensi synod. XXXII., quos recenset Matthaei in notitia codd. gr. Mosq. p. 291. sqq. ed. in 8. Harl.

q) Distinguit Theodorus inter vocabula philosophice accepta et logice. Φιλοσοφικὰ ὀνόματα adpellat, quae rem ipsam denotant, vt sunt, Petrus, homo, animal: λογικά, quae conceptionem logicam, vt indiuiduum, persona, species, genus, natura etc. Sic, opusc. XXVIII. pag. 514. distinguit inter κατηγορούμενα ἀσυνδέτως et συνδέτως.

r) Est quoque Mosquae in cod. synod. XXXII. nr. 7. v. Matthaei in notit. codd. MSS. gr. Mosq. p. 291. ed. in 8. Is vero loco δρόμου coniicit θρόνου, et accipit de sede episcopali, seu de episcopo Emesae. Harl.

Hierosolymitanae. pag. 428. [P] Incipit: Χριςὸς ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν. De MS. caesareo vide *Lambec.* V. p. 13. [p. 33. nr. 2. et VII. p. 290. sq. Kollar. *Mosquae* in cod. syn. XXXII. v. *Matthaei* notit. p. 291. nr. 1. ed. in 8.] Vertit Turrianus.

V. Responsio breuis ad quaestionem, διὰ τί λέγομεν, ὅτι etc. *Quare, sicut dicimus, humanitas Christi est ipsa humanitas Petri et Pauli, et uniuscuiusque hominis, non sic dicimus, corpus Christi, quod sumimus et participamus, idem est Petri et Pauli et cuiusuis corpus?* pag. 451. Etiam hoc memorat MS. *Lambec.* V. p. 78. [s]) Vertit Turrianus.

VI. Παράδειγμα. *Exemplum quo ostenditur quomodo macula peccati Adami, et per incarnationem Saluatoris nostri, expiatio ad uniuersum genus humanum peruaserit.* Vertit Turrianus. p. 452. Incipit: Φασὶν οἱ γεηπόνοι, siue, vt in MS. caesareo apud *Lambecium* [V. p. 169. nr. 9. et VII. p. 290. adnot. Kollar.]: Οἱ γεωργικοί.

4. VII. Περὶ τῆς πάλης τῦ Χριςῦ μετὰ διαβόλυ. Dialogus *de luctatione Christi cum diabolo.* Incipit pag. 452. Χριςὸς Θεὸς ὢν καὶ πρὸς τὸν διάβολον παλαίσας. Verterunt Turrianus et Genebrardus. MS. Graece *Lambec.* V. pag. 78. [pag. 169. 10. et VII. pag. 291. Kollar.]

3. VIII. Ἐρώτησις Ἀράβων πρὸς χριςιανόν. *Interrogatio Arabum contra Christianum.* p. 458. Incipit: Εἰπέ μοι, χριςὸς Θεός ου ἐςίν. Vertit Turrianus, itemque Genebrardus. [in cod. Vindob. ap. *Kollar.* ad Lambec. VII. pag. 291.]

7. IX. Ἐρώτησις Ἀγαρηνῦ πρὸς τὸν αὐτόν. *Quaestio, ab Agareno eidem Christiano proposita.* p. 460. Incipit: Εἰπέ μοι, εἰ Ἰυδαῖοι τὸν Χριςόν. Verterunt Turrianus et Genebrardus. [v. *Koll.* ad Lambec. l. c.]

7. X. Πρὸς Ἰυδαῖον. *Aduersus Iudaeum dissertatio.* p. 462. Incipit: Ὁ Ἰυδαῖος, ἐγώ σοι, φησίν. [v. *Kollar.* l. c.] Vertit praeter Genebrardum Turrianus.

9. XI. Πρὸς Νεςοριανόν. *Aduersus Nestorianum*, de eo, Matth. XXVIII. 18. *Data est mihi omnis potestas.* p. 466. Vertit Turrianus et Genebrardus.

XII. Ἐρώτησις πρὸς Νεςοριανόν. Interrogatio contra Nestorianum. p. 468. incipit: Τίς τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον. Vertit Turrianus.

11. XIII. Ἐρώτησις. Interrogatio altera aduersus Nestorianum. Incipit: Τέσσαρά εἰσιν τὰ τῦ Χριςῦ. Verterunt Turrianus, et Genebrardus.

12. XIV. Διάλογος πρὸς Νεςοριανόν. *Dialogus cum Nestoriano.* Incipit: Διὰ τί Θεοτόκον

s) In ed. Kollar. p. 168. nr. 8. it. notante Kollario, vol. VII. p. 289. nr. 7. de cod. LXXVII. in quo etiam est quaestio, Abucarae proposita: init. καὶ δικαιοσύνη, . δίκαι, ἢ συντήκεται χρόνος ἡ *Harl.*

θεοτόκον τὴν Μαρίαν ὀνομάζετε; Vertit Turrianus, p. 470. [Quinque libelli Abucarae contra Nestorianos sunt in cod. Vindob. LXXVII. notante *Koll.* ad Lambec. VII, p. 291. sq. *Harl.*] itemque Genebrardus.

XV. Πρὸς Νεστοριανόν. *Ad Nestorianum.* p. 472. Incipit: Διὰ τί λέγεται ὁ Χριστὸς Χριστός; Vertit Turrianus.

2. XVI. Ἐρώτησις ἀπίστου. *Quaestio ob infideli Abucarae proposita.* [P] p. 474. Incipit: οὐχί, φησί· ἐν πᾶσι καὶ πανταχοῦ τὸν θεὸν εἶναι λέγεται. Vertit Turrianus, et Genebrardus. [v. *Kollar.* ad Lambec. VII. p. 137. et 291.]

XVII. Ἠρωτήθη παρὰ πιστοῦ, *) πῶς τοῦ Χριστοῦ τρανῶς ἀποφηναμένου etc. *Quaestio a fideli proposita, quomodo, quum Christus clare pronunciet* (Ioh. III. 5.) qui non est natus ex aqua et Spiritu S. non intrabit in regnum caelorum: *fieri potest, vt qui ante aduentum eius fuerunt iusti, non baptizati in id ingrediantur?* Vertit Turrianus. Incipit: Ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπὲρ ἐκείνων ἐβαπτίσθη. pag. 476. Abucara respondet, Christum pro illis baptizatum esse, et aquam e latere Christi fluentem eos sanctificasse. Quam ipsius responsionem singulari diatriba ad examen reuocauit b. D. Thomas Ittigius *de baptismo fidelium ante Christi aduentum defunctorum per aquam quae ex eius latere fluxit. Lipsiae* 1698. 4. atque in Enneade eius dissertationum ibid. 1702. 8.

XVIII. Ἐκ τῶν πρὸς τοὺς Σαρρακηνοὺς ἀντιρρήσεων, διὰ φωνῆς Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ. *Ex concertationibus cum Sarracenis, ex ore Iohannis Damasceni.* Hoc opusculum graece et Latine primus edidit *Michaël le Quien* Paris. 1712. tom. I. Operum Io. Damasceni pag. 472. Nam Gretserus tantum ediderat pag. 478. ex versione Turriani, cum graecum in codicibus Bauaricis non reperisset. Incipit; Εἰπέ μοι, ὦ Ἐπίσκοπε. [v. supra not. mm. ad vol. VIII. p. 86. et IX. p. 709. n. 8. *Harl.*

XIX. Ὅτι ὁ Μωάμεθ **) οὐκ ἔστι ἐκ τοῦ Θεοῦ. *Mahometem non esse ex Deo.* pag. 480. Incipit: Ἔθος τοῖς τῶν Σαρρακηνῶν ὑποκριταῖς. Vertit Iacobus Gretserus.

XX. Ὅτι ὁ Μωάμεθ ἐχθρὸς ἦν τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπὸ δαίμονος ἠνοχλεῖτο. *Quod Mohametus fuerit hostis Dei et a Daemone obsessus,* p. 482. Incipit: εἰ πάσης τῆς ὑπ' οὐρανὸν κτίσεως. Vertit Gretserus.

XXI. Ἐρώτησις ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἐλαττόνων κηρύγματος βεβαιοῦται τὸ Χριστιανῶν δόγμα. *Dogma ad confirmationem Christianismi ex vocibus humilibus et abiectis praedicationis euangelii.* p. 484. Vertit Turrianus. Incipit: Τῶν ἐλλογίμων Σαρρακηνῶν.

XXII. Τὸν εὐλογούμενον ἄρτον εἶναι σῶμα Χριστοῦ. Dialogus cum Sarraceno, ostendens *Panem mystica benedictione fieri corpus Christi.* pag. 490. Vertit Turrianus. Incipit: Διὰ τί, ἐπίσκοπε, ἐμπαίζετε ὑμεῖς; *Fabr.* Idem Fabric. noster in Delectu argumentorum et syllab. scriptor. qui veritatem religionis christianae — adseruerunt, pag. 119. sq. haec, quae

*) Ita codex Bauaricus, Gretsero teste. [et in cod. *Vindob.* LXXVII. notante *Kollar.* ad Lambec. VII. pag. 292. *Harl.*] Al. παρ' ἀπίστου.

**) In cod. cit. Mosquensi XXXII. legitur: Μαχούμ. v. *Matthaei* l. c. p. 293. nr. 21. *Harl.*

quae sequuntur, addidit: „Opusculum XXII. constituit partem priorem disceptationis, quam diu post cum *Ahmede Saraceno* a. 1050. habuisse fertur *Samonas*, archiepiscopus Gazensis, vt notatum a *Michaele le Quien* ad Damascenum tom. I. p. 655. Illum Samonam Nicolaus Comnenus Papadopoli p. 407. praenotionum mystagogicarum martyrem adpellat. Illa cum Ahmede disceptatio de veritate corporis et sanguinis Christi graece sub *Samonae* nomine prodiit vna cum liturgiis SS. Iacobi, Basilii, Chrysostomi p. 133. Paris. 1560. fol. Latine in liturgiis SS. patrum ex *Claudii de Sainctes* edit. p. 79. Antwerp. 1562. 8. et in bibliotheca patrum ed. Lugdun. tom. XVIII. pag. 577. Graece et lat. in auctario Ducaeano tom. II. p. 277. et in bibl. patrum, Paris. 1644. 1654. tom. XII. p. 522-526. „Hactenus Fabric. Tum breuiter recensuit alia ex Theodori opusculis, quae spectant ad vindicias doctrinae christianae. *Harl.*

10. XXIII. Ὅτι ὁ Χριστὸς γεγονὼς ἄνθρωπος, Θεὸς ἀληθινός ἐστιν. *Quod Christus homo factus sit simul verus Deus.* p. 492. Vertit Genebrardus. Incipit: Ὁ Χριστὸς ἄπαν ὅτι οὐ δύναται ὁ υἱός.

[?] XXIV. Περὶ μονογαμίας. *De vna vxore ducenda.* p. 492. Incipit: Πόθεν ὑμῖν, ὦ ἐπίσκοπε, φαίνεται ἡ μονογαμία. Vertit Turrianus.

5. XXV. Ἀπόδειξις ὅτι ἔχει ὁ Θεὸς υἱὸν, ὁμοούσιον, συνάναρχόν τε καὶ συναΐδιον. *Demonstratio, quod Deus habeat filium consubstantialem, vt ipse carentem principio et coaeternum.* Hoc opusculum primus graece et latine edidit *Io. Baptista Cotelerius* ad lib. V. Constitutionum apostol. cap. 7. tom. I. patrum apostol. pag. 307. Nam Gretserus tantum latine p. 497. ex Turriani versione dederat. Incipit: Τῶν Ἀγαρηνῶν τὸ φρόνημα. Vertit etiam Genebrardus.

XXVI. Διάλεξις ἀποδεικνῦσα ὅτι ὁ Πατὴρ ἀεὶ γεννᾷ, ὁ δὲ υἱὸς ἀεὶ γεννᾶται. *Dialogus demonstrans quod pater semper generat, Filius autem semper generatur.* p. 500. In altero codice Bauarico perperam tribuitur Theodoro presbytero τῆς Ῥαιθοῦ. Incipit: πότερόν σοι δοκεῖ; Vertit Turrianus. *Fabr.* *Vindob.* in cod. XXVI. adnotante *Kollario* ad Lambec. VII. p. 136. — In cod. *Taurin.* CCCXVI. est hoc et sequens opusculum. V. cat. codd. gr. Taurin. p. 395. *Harl.*

XXVII. Περὶ Θεοῦ ὀνομάτων. *De nominibus Dei.* p. 502. cum Turriani versione, quam perinde, vt duorum, quae sequuntur, opusculorum vulgauerat *H. Canisius* tom. IV. Antiquae Lect. retuleratque ad Theodorum Hagiopolitanum. Incipit: τὰ θεῖα ὀνόματα τίνας ἐνεργείας ἄρχεται; Theodorum τὸν Ἀβουκαρὰν ἐν τοῖς περὶ θείων ὀνομάτων λόγοις αὐτοῦ citat *Io. Veccus* in *Allatii* graec. Orthod. tom. II. pag. 244. *Fabr.* — Exstat *Vindobonae* in codd. caesar. XXVI. et LXXVII. obseruante *Kollar.* de vtroque codice ad Lambec. VII. p. 105. et 290. — In bibl. *Vaticana*, in cod. reginae quondam Suecine, nr. 1605. et in cod. *Sforziano*, teste *Montfauc.* in bibl. biblioth. MSStar. p. 37. *A.* et 707. *B.* Add. *Molleri* Homonymoscopia p. 522. *Harl.*

XXVIII. Διάλεξις αἱρετικοῦ πρὸς ὀρθόδοξον περὶ Θεοῦ καὶ θεότητος. *Dialogus haeretici et orthodoxi de Deo et Deitate.* p. 506. Incipit: Πρότερόν σοι δοκεῖ, τινὸς ὄντι θεόν. Vertit Turrianus, sed ita vt postremam partem, quam ex codice Bauarico addidit vertitque

 Gretserus,

Gretserus, ignoraret. *Fabr.* Nr. 28. 29. 30. 31. 34. 42. sunt in cod. Vindobon. XXVI. adnotante Kollario ad Lambec. VII. pag. 135. sqq. *Harl.*

XXIX. Διάλεξις πρὸς Νεστοριανόν. *Cum Nestoriano disputatio.* pag. 514. Incipit: Ἰδοὺ πάρεστιν ἀγών. Vertit Turrianus.

XXX. Διάλεξις πρὸς Ἰακωβίτην. *Disputatio cum Iacobita.* p. 518. Incipit: Πότερόν σοι δοκεῖ, ὁ Χριστὸς Θεός; Vertit Turrianus.

14. XXXI. Ἐρώτησις Ὠριγενιαστῶν πρὸς πιστόν. p. 520. *Quaestio quam Origenistae fideli proponit.* Vertit Genebrardus. Incipit: Ποίαν δικαιοσύνην, δέκα ἢ πεντήκοντα χρόνους ἁμαρτήσαντός τινος.

6. XXXII. Contra Sarracenos Theopaschitas p. 522. ex Genebrardi versione; graeca enim Gretserus non reperit. Incipit: *Alio in conuentu Saracenus.*

13. XXXIII. Διάλογος πρὸς Νεστοριανόν. p. 524. *Dialogus cum Nestoriano.* Incipit: Εἰπέ μοι, τὸ Χριστὸς ὄνομα. Vertit Genebrardus.

XXXIV. Περὶ χρόνου. *Tempus an sit in tempore?* pag. 524. Incipit: ὁ χρόνος ἐν χρόνῳ ἢ οὐκ ἐν χρόνῳ. Vertit Iacobus Gretserus.

[P] XXXV. Ἐρώτησις. *Disceptatio* cum Sarraceno *de auctore boni et mali.* p. 526. Incipit: Τίνα λέγεις αἴτιον καλοῦ τε καὶ κακοῦ; Vertit Gretserus.

XXXVI. Ἐρώτησις, *verbum Dei num creatum, an increatum?* p. 532. Incipit: Τὰ λόγια Κυρίου κτιστά εἰσιν ἢ ἄκτιστα. Vertit Gretserus. Idem in controuersiam vocatum nostra aetate. Vide *Georgii Nitschii* Beantwortung der Frage: Ob die Heilige Schrifft Gott selbst sey? Gothae 1714. 4.

XXXVII. Ἐρώτησις, *quaestio duplex*, vna *de Maria* Θεοτόκῳ, *viuatne, an mortua sit:* altera: *num Deus etiamnum creet?* pag. 534. Incipit: ἣν λέγετε Θεοτόκον, ἀπέθανεν ἢ ζῇ. Vertit Gretserus.

XXXVIII. Ἐρώτησις, *vter maior, sanctificans* (Iohannes baptista) *an sanctificatus?* p. 534. Τίς ἐστι παρά σοι μείζων. Vertit Gretserus.

XXXIX. Πρός τινα ἐρωτήσαντα αὐτόν. *Ad aliquem, qui percontatus fuerat de distinctione mundorum et immundorum esculentorum, quatenus illa in Nouo Testamento obseruaretur?* Incipit: Εἰ ἀπέχεσθαι καὶ μεταλαμβάνειν ἀκαθάρτων. Vertit Gretserus. Subiicitur p. 538. scholion *Arethae* de eodem argumento, ἄλλως, Ἀρέθα, notatque Gretserus, se in altero Bauarico codice aliquoties dissertatiunculis Abucarae hoc pacto subnotata quaedam reperisse; et adscripsisse quoque ad oram suae versionis aliquot huiusmodi scholia Arethae episcopi Turriani, illius, vt videtur Arethae, saeculo decimo clari, de quo dixi volumine VII. p. 791. seq. [vol. VIII. p. 698. sq. non. ed.]

XL. Ex

XL. Ἐκ τῶ αὐτῶ Θεοδώρε ἐπισκόπε Καρρῶν· περὶ τῶ Ἀδάμ. Φωτίε. *Photii excerptum ex eodem Theodoro episcopo Carrarum, de Adami corpore an passibile?* p. 541. Incipit: Χρὴ εἰδέναι. Vertit Gretserus.

XLI. Τί ἐςι θάνατος; καὶ πῶς θανατῦται ὁ θάνατος; (δοξάζει γὰρ καὶ τῦτο ἡ ἐκκλησία,) καὶ ἰδὲ ἀποθνήσκομεν. *Quid sit mors, et quomodo mors morti dedatur, (nam et hoc docet ecclesia,) et, ecce morimur.* pag. 540. Incipit: Θάνατος ὅτε ὁσίως ἐςίν. Vertit Gretserus.

XLII. Σύντομος διδασκαλία περὶ θείων ὀνομάτων, τῶν τε κοινῶν Τριάδος, καὶ τῶν ἰδικῶν ἑκάςε τῆς Τριάδος. *Breuis doctrina de diuinis nominibus, tam communibus sanctissimae trinitatis, quam propriis cuiusque personae.* p. 542–547. Incipit: Ἔςι ὀνόματα κοινὰ διὰ τῆς ἁγίας Τριάδος διήκοντα. Vertit Gretserus.

Haec opuscula XLII. ad calcem Hodegi Anastasiani vtraque lingua primus Ingolstadii edidit *Iacobus Gretserus* S. I. 1606. 4. v) vnde recusa sunt latine quidem in bibliotheca patrum edit. Coloniensis a. 1618. tomo IX. et Lugdunensis a. 1677. tomo XVI. Graece et latine vero in auctario Ducaeano Paris. 1624. tomo I. et in bibliotheca patrum Paris. 1644. et 1654. tomo XI. Ex illis XLII. opusculis *Gilbertus Genebrardus* [†] latine verterat haec quindecim, quae cum Gretseriana editione sic licebit conferre:

Genebr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Gretser.	III.	XVI.	VIII.	VII.	XXV.	XXXII.	IX.	X.	XI.	XXIII.	XIII.	XIV.	XXXIII.	XXXI.	I.

Exstant ex Genebrardi versione in bibliotheca Patrum Parisiensi a. 1575. tomo V. et a. 1579. [1589. in cat. bibl. Leidens. p. 25.] tomo IV. Etiam tria ex his opusculis latine, *Francisco Turriano* interprete, in lucem emiserat H. Canisius tomo IV. Antiquae lectionis, nimirum XXVII. XXVIII. et XXIX. Ingolstad. 1603. 4. recusa in bibliothecae Patrum Coloniensis supplemento siue tomo XV. a. 1622. vulgato, et in Parisiensi a. 1654. tomo IV. His denique accedit

XLIII. Περὶ ἑνώσεως καὶ σαρκώσεως, καὶ ὅτι ἡ μὲν ὑπόςασις ἐσαρκώθη, ἡ δὲ φύσις τῆς θεότητος ἡνώθη τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἐν ὑποςάσει τῶ Θεῶ λόγε. *De vnione et incarnatione, quodque persona fuerit incarnata. Diuina autem natura humanae vnita in persona Dei verbi.* Hoc opusculum ex MS. Bodleiano primus edidit latinamque versionem adiunxit *Andreas Arnoldus* Norimbergensis, Paris. 1685. 8. ad calcem Syntagmatis doctrinae ad Clericos et Laicos sub S. Athanasii nomine, et Valentiniani ac Marciani impp. epistolarum binarum ad Leonem M. Incipit: Ἡ μὲν σάρκωσις ἐςιν ἐνανθρώπησις. Idem opusculum MS. in bibl. caesarea memoratur a *Lambecio* V. pag. 78. *Fabr.* f. p. 169. nr. 11. ed. Koll. item in cod. *Mosquensi* synod. XXXII. v. *Matthaei* notit. cit. p. 291. nr. 5. — Iterum editum est illud opusc. ex cod. Bodlei. gr. ac lat. in noua edit. *Henr. Canisii* Lect. ant. tom. II. part. 2. p. 473. sqq. ed. *Basnag. Harl.*

Aaa 2 [Theodo-

v) [et in *Gretseri* operib. Ratisbon. 1741. tom. XV. pag. 342. *Harl.*]

[Theodorus actuarius, i. magister. v. infra in elencho medicor. vet. Harl.]

[Theodorus, Aeginensium episcopus. v. infra ad cod. Photii CCIII. Harl.]

* Theodorus *Aegyptius*, episcopus, martyr sub Diocletiano. Eusebius VIII. 13. p. 308.

Theodorus, *Alaniensis* siue Alaniae episcopus, cuius sermo in Christi sepulturam, qui incipit: ἀναβάλλεται μὲν ὁ Ἰησοῦς, Allatio memoratur, libro de Simeonibus. pag. 82. *Fabr.* Vid. supra, in Elogiis Sctor. nr. IX. in Iesu sepulturam. — In cod. *Vindob.* XXI. est non solum sermo ille in sepulturam Christi, sed etiam ineditus eius sermo, qui continet *Theodori Alan.* apud Alanos acta apostolica, qui postea episcopus Alaniae consecratus fuit. Incip. Πῶς ἡμῖν ἂν ἔχοι τὰ τῆς ὁδοῦ; Multus est de illo codice et opere *Kollar.* in Supplem. I. ad Lambec. p. 254. sqq. nr. 20. et 21. *Harl.*

[Theodori *Agalliani* collectanea aduersus Latinos: *Paris.* in cod. MCCXVIII. nr. 22. bibl. publ. *Harl.*]

Theodorus *Alexandrinus*, monachus post saeculi sexti clarus initia (non demum a. 601. vt Guil. Caueo visum) et Seuerianorum addictus partibus, cuius ἔλεγχον siue confutationem Themistii Agnoëtarum patroni, et aduersus eius responsionem Vindicias tribus libris scriptas memorat Photius cod. CVIII. [v. etiam supra, vol. VI. pag. 794.] De hoc Theodoro Alexandrino Facundus II. 3. Alius Theodorus, Alexandrinus episcopus, qui a. 610. Ioannes eleemosynarius successit. [add. infra, vol. X. p. 203. vet. ed.]

Theodori, *Amaseni* episcopi, explication. ad Ecclesiast. et Canticum, nec non dogmaticam Panopliam aduersus Iudaeos, Armenios et Saracen. memorat Posseuinus.

Theodorus, *anagnostes* siue lector, scriptor historiae eccles. de quo dixi volumine VI. p. 128. seq. [p. 435. sqq. vol. VII. nou. edit. add. cl. *Morelli* bibl. MSS. graec. et lat. I. pag. 219. sqq. et p. 223. seq. *Harl.*]

Theodorus, anagnostes, ICtus, cuius graecam Synopsin canonum citat *Nic. Comnenus* Papadopoli praenot. Mystagog. p. 398. etc.

[P] * Theodorus, *Anathuntis* Cypri episcopus, apud Baron. ad a. C. 614. nr. 15. Vide, *Trimithuntis*.

* Theodorus, *antecessor*, in pandectarum prooemio laudatus inter ceteros ICtos. De hoc Corippus: *hic Theodorus adest patria grauitate magister.*

Theodorus, *Antidensis* siue Antidorum episcopus, cuius expositionem graecam missae laudat *Allatius* de purgator. p. 108. et contra Creygthonum p. 159. et contra Hottingerum pag. 11. 87. seq. 120. 132. et de consensu pag. 1185. Eiusd. ad Basilium Phytiae episcopum pag. 1142. *Fabr.* *Venet.* in cod. Naniano CCXXVIII. nr. 6. v. cat. codd. graec. Nanian. p. 419. seq. *Harl.*

Theodo-

Theodorus *Antiochenus*, idem cum Mopsuesteno, de quo supra.

Theodorus, *Antiochenus episcopus*, vide in *Hagiopolitano*.

* Theodorus M. Antonii liberorum paedagogus perfidus. Plutarch. in Antonii vita p. 952.

Theodorus *Alcidas*, Cappadox, qui interfuit concil. CPolitano a. 553. v. *Euagrium* IV. 39.

Theodorus *Asinaeus* e Porphyrii schola, teste Photio, cod. CCXLII. pag. 563. Platonicus Nemesio c. 2. vbi citatur eius liber ὅτι ἡ ψυχὴ πάντα τὰ εἴδη. Hunc Proclus laudat passim commentariis in Platonis Timaeum et alibi. Vide supra tom. VIII. pag. 551. [f. vol. IX. p. 442. nou. edit. et tom. III. p. 190.]

* Theodorus *Atheniensis*, pictor, de quo Laertius II. 104. meminit ex Menodoto.

Theodorus *Atheniensis*, episcopus, qui post Marcum Ephesium primus classicum in Florentinam synodum cecinit.

Theodorus ἄθεος, aliis θεὸς, Aristippi μητροδιδάκτου et Anniceridis, Dionysiique dialectici discipulus, vt narrat Laertius; Zenonis quoque Citici, Brysonis et Pyrrhonis, teste Suida in Θεόδ. Philosophus, cuius sectatores Θεοδώρειοι, vide *Laertium* II. 86. 97. seq. IV. 23. VI. 97. et de scripto περὶ θεῶν, quod ad hunc Theodorum referebatur, id. II. 97. et quae notaui ad Sextum Empiricum lib. IX. sect. 51. Quidam nihil a Theodoro scriptum adfirmarunt, vt patet ex *Laertii* I. 19. At Suidae si credimus, ἔγραψε πολλά, *multa scripsit*. *Fabr.* v. supra, ad vol. III. p. 189. seq. et 615. *Harl.*

[Theodorus, Bagermae metropolita, nepos Ioannis Narsetis, patriarchae, de quo plura leges in *Assemanni* bibl. oriental. tomi tertii parte prima, p. 236. *Harl.*]

THEODORVS BALSAMON (a Georgio w) et Michaele x) Balsamone [P] distinguen-

w) *Georgii* Balsamonis, Graeci, qui in cardinalis Saluiati familia vixit, carmina et soluta oratione quaedam exstare, scripsit *Lilius Gyraldus* de poëtis sui temporis, dialogo II. Saluiatus ille obiit Rauennae a. 1553. Ex scriptis huius Balsamonis nec ego quicquam vidi, nec a Gyraldo, aut diatriba de Georgiis p. 383. ab Allatio quicquam commemoratur.

x) *Michaël* Balsamo magnae eccl. CPol. chartophylax (sceuophylax) et archidiaconus, synodo Florentinae a. C. 1438. subscripsit, sed inuitus, vt ipse postea professus est in *Anaphora cleri CPolitani*, quam reuersus CPolim composuit, et ex qua loca adfert *Allatius* de consensu vtriusque ecclesiae III. 2. et 3. (Anaphorae III. c. 5. citat *Nicol. Comnen.* p. 143. Praenott. mystagogicar. et p. 181. ait, duas se huius Balsamonis epp. habere, cuius argumenta exponit, et duas anaphoras.) Inter alia ap. Allat. pag. 922. legas; Balsamonem hunc conquerentem minas contra Graecos praesentes iactatas pontificis, ἀναλὴν μονονυχὶ διαρρήδην βοῶσιν, *aut una cum papa sentirent, sicque largissimis donis, gratiis ac dignitatibus cumulati in patriam redirent: aut fame et siti confecti exsiccatique postmodum occultae neci addicerentur.* [illegible] Alius quoque fuit *Balsamon* Thessalonicensis, clarus circa a. 1350. cuius epistolam ad Nicephorum Gregoram edidit graece et latine Io. Boiuinus ante tom. I. Hist. Byz. Gregorae Paris. 1702. fol. Omitto *Petr. Balsam.* martyrem, de quo *Bolland.* 3. Ianuar. tom. I. p. 128. sq.

stinguendus,) in ecclesia patria CPolitana varias dignitates y) obiit, patriarchatum quoque Antiocheni titulo atque insignibus decoratus, licet Antiochia in Latinorum fuisset potestate iam ab a. 1100. z) et verus patriarcha Antiochenus tunc esset Amatricus. v. Nic. Comneni praenot. mystagog. p. 181. Etiam spes illi ab imp. Isaacio Angelo Comneno aa) facta est, quod a. C. 1191. Nicetae Muntani in patriarchatu CPolitano esset successurus, modo ipse, vtpote legum et canonum peritissimus bb), demonstraret translationem episcoporum de sede vna in aliam iisdem neutiquam repugnare. Quod quum demonstrasset, translationisque ius imperatoriis etiam litteris confirmatum esset: non tamen Antiochenus Balsamon, sed Dositheus Hierosolymitanus translatus, ad Constantinopolitanam sedem, et ad patriarchatum hunc euectus fuit cc). Maxima tamen haud dubie Theodori Balsamonis est gloria, quod consiliis et scriptis promeruit, vt vnus omnium sua aetate iuris omnis, ecclesiastici maxime, consultissimus haberetur, ἀνὴρ ὑπὲρ τοὺς τότε πάντας νομοτριβής dd), siue, vt Ioannis Citri episcopi ee) verbis dicam, τρίβων ἐς ἀκριβὲς τῶν νομικῶν καὶ κανονικῶν νομαθεμάτων, καὶ παρὰ πᾶσιν ἐν τούτοις περιᾳδόμενος, *accurate percallens leges ciuiles et canonicas constitutiones, et hoc nomine omnium ore decantatissimus.* Philotheo patriarchae CPol. in refutatione scriptorum ab Harmenopulo anathematismorum ff) σοφὸς νομοφύλαξ ὁ ἐν νόμοις τε καὶ κανόσι πολυμαθέστατος καὶ σοφώτατος, *eruditus nomophylax et in legibus ac canonibus summe instructissimus et sapientissimus.* [P] Vixisse adhuc, et ad Marci patriarchae Alexandrini quaestiones gg) respondisse traditur a. C. 1203. paullo ante scilicet, quam CPolis a Latinis caperetur; sed Allatius hh) quidem numerum illum non dubitat corruptum esse, vt sane est necesse, quum Georgius, cuius patriarchae tempore Marcus Alex. Balsamonem consuluisse eodem loco traditur, iam diem obierit a. 1198. ii) Idem Allatius non vno in loco kk) in Balsamonem,

y) Diaconi magnae ecclesiae CPol. nomophylacis, chartophylacis siue sigilli patriarchalis et archiui custodis, et praepositi aedis S. Mariae ad Blachernas. Vide *Guil. Beueregium* prolegom. ad tom. I. Synodici.

z) *Baron.* ad a. 1100. num. 9.

aa) *Nicetas Choniates* in Isaacio Angelo lib. 2. c. 4. pag. 440.

bb) Ὡς νόμους καὶ κανόνας ἠκριβωκώς, id.

cc) Καὶ ὁ μὲν Ἀντιοχείας πάλιν Ἀντιοχείας ἱεράτευε, καὶ ὁ Δοσίθεος ἀπὸ τῆς τῶν Ἱεροσολύμων θρόνου εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀγόμενος, id.

dd) *Nicetas* l. c.

ee) Responsis ad interrogationes Constantini Cabasilae Dyrrhachii archiep. quas, Balsamone iam defuncto, scripsit, libro V. Iuris graeco rom. pag. 333. Quamquam, non in omnibus tuto sequendas Balsamonis sententias, libere ibidem Ioannes profitetur.

ff) Id. lib. IV. p. 288.

gg) lib. V. Iuris graeco rom. p. 362.

hh) lib. II. de consensu vtriusque eccles. c. 13. §. 4. Idem monuit *Beueregius* in prolegom. ad tom. I. magni synodici p. XI.

ii) Vide volum. VI. huius bibl. pag. 736. [in ed. vet. sed in noua edit. illum conspectum chronol. hist. CPolitanae omisi. v. notam ad vol. VIII. pag. 101. sq. *Harl.*] Male ad a. 1430. refertur a *Gabriele Seuero* ap. Nic. Comnenum pag. 178. nam is alius est, iunior *Michael Balsamon*, de quo paullo ante dixi. *Fabr.* Vid. infra, vol. XI. p. 47. ed. vet. *Harl.*

kk) De consensu vtriusque eccles. p. 703. et de interstitiis ordinum apud Graecos p. 128. seq.

monem, vt latinae ecclesiae infamatorem et fchifmatis Graecorum defenforem feruidum, acriter, vt folet, Baronii exemplo inuehitur. Atque *Nicol. Comnenus* in praenot. myftagog. pag. 190. feq. grauiffima illi tribuit mendacia, et pag. 349. mendaciffimum canonum corruptorem adpellat. Adde pag. 75. [et infra, vol. XI. p. 47. ed. vet. *Harl.*]

Septuaginta circiter annis poft *Io. Zonaram* canonibus ecclefiafticis illuftrandis animum adpulit Balfamon, qui paffim libenter eius verbis et fententiis [ll]) vtitur, et femel laudat etiam de nomine, in fcholiis ad epiftolam canonicam S. Athanafii tom. II. Synodici Beueregiani pag. 37. ὑπερφυέστατος ἐκεῖνος Ζωναρᾶς σοφῶς καὶ ὑπερδεξίως καὶ ὡς ἐκ τῶν τις κρειττόνων ἡρμήνευσε. Vnde falluntur, qui cum Natali Alexandro [mm]), Balfamonem ante Zonarae tempora floruiffe, verifimilius putant: atque fi aetatis rationem, quae ipfi probe erat cognita, habere voluiffet Beueregius, Zonarae fcholia Balfamonianis, vt fit in MS. Bafil. non haec illis in praeclaro illo fuo fynodico praemififfet. Sed auctoritati et eruditioni Balfamonis primum locum concedere maluit. Itaque idem Balfamonii et Zonarae fcholiis fubiecit fcholia *Alexii Arifteni*, magni oeconomi, licet et ille, (poft Zonaram quidem, fed,) ante Balfamonem circ. a. Ch. 1150. fcripferit, et ab eo laudetur ad can. VI. apoftolicum et ad Trullanum XXXVII. Zonara etiam antiquiorem facit *Allatius* de confenfu etc. pag. 419. Ab eodem p. 191. ante Ariftenum, Zonaram et Balfamonem epitomator canonum fatis antiquus graecus citatur. Idem p. 354. ait, ex Alexio fua haufiffe Balfamonem. *Fabr.* De noftro *Theodoro*, viro iuris ecclefiaftici confultiffimo, confer *Gerh. von Maftricht* Hift. iuris eccleſ. nr. 339. fqq. p. 377. *G. Caue* Hift. litter. SS. eccleſ. tom. II. pag. 246. *Ell. du Pin* nouv. bibl. tom. IX. p. 204. f. vol. X. p. 191. *C. Oudin.* comm. de SS. eccleſ. tom. II. p. 1606. fqq. (qui, nulla vero reddita ratione, nulloque adducto tefte, Theodorum pronuntiat mortuum effe prouectae aetatis, a. Ch. 1214. quum titulum patriarchalis ecclefiae Antiochenae per annos 28. tenuiffet:) *Io. Fabricii* Hiftor. bibl. Fabric. in parte II. pag. 337. feq. vbi a pag. 335. Synodicon, fiue pandectas canonum SS. apoftolorum ab ecclefia receptorum etc. per *Guil. Beueregium* Oxon. 1672. fol. II. tom. recenfet et pag. 337. de Theodoro Balfamone agit, ac pag. 338. alios de noftro laudat; *Hamberger.* in zuverläff. Nachr. part. 4. p. 290–294. qui alios, annum mortis Theodori vel 1180. vel 1203. vel 1214. defignantes refutat, nec tamen certi aliquid definire conatur, fed tantummodo, ipfum adhuc poft a. 1192. in viuis fuiffe, declarat: *Chriftn. Godofr. Hoffmann* in Hiftoria iuris romano-Iuftinianei, part. I. libr. III. cap. 6. §. 6. et 7. pag. 715. 716. fqq. — *Io. Aug. Bach.* in Hiftoria iurisprudentiae romanae lib. IV. cap. 2. §. 14. pag. 654. feq. edit. V. Aug. Cornel. Stockmann. Lipf. 1796. 8. *Saxium* in Onomaft. literar. part. 2. pag. 266. feq. qui noftrum circa a. 1179. maxime floruiffe, fcribit, et praeter alios, quos citat, *Pagii* Critic. Baron. a. 1179. XXI. laudat. *Harl.*

Theodori

ll) *Correctur et plagiarius Zonarae* dicitur Balfamon a *Nortono Knatchbull* in notis ad Actor. XIV. 23. Confer *Allatium* de confenfu etc. p. 175. et *W. E. Tentzelii* diff. de duplici baptifmo Conftantini magni §. 16.

mm) *Natalis Alex.* Hift. eccleſ. faec. XI. et XII. p. 517. VI. edit. in fol. *Balfamonem ex Zonara mutuatum, falfo conicere videntur eruditi viri: immo potius nunc ex Balfamone haufiffe duxerim, quem ante ipfum floruiffe verifimilius eft.*

Theodori Balsamonis Scripta.

I. *Scholia in Canones* conciliorum patrumque, et hisce praemissum *Photii* patriarchae *Nomocanonem*, siue Legum imperatoriarum et ecclesiasticorum canonum concordiam. Hoc praecipuum opus, iussu imperatoris [?] Manuelis Comneni, qui a. 1180 obiit, et patriarchae CPol. Michaëlis Anchiali a. 1177. defuncti susceptum a Balsamone adhuc diacono, quod patriarcha iam Antiochenus ad vmbilicum perduxit et Georgio Xiphilino (ab a. 1192.) patriarchae CPol. dedicauit. Totum primus latine ex Io. Tillii codice versum edidit *Gentianus Heruetus* Paris. 1561. fol. Graece et latine cum Herueti versione Fronto Ducaeus ibid. 1620. fol. Integriore codice in *Nomocanone* vsus est *Henricus Agylaeus*, cum cuius versione (eam a. 1562. fol. Basileae excuderat Oporinus) emendata hinc inde ac suppleta Nomocanonem Photii, Balsamonis scholiis illustratum, graece ex cod. bibl. Palatinae vulgauit *Henricus Iustellus* Paris. 1615. 4. atque secundis curis collata editione anni 1620. et Mazariniano codice, nec non Photii praefatione ex MS. bibl. Bodlei. praemissa, Paris. 1661. fol. in bibliothecae Canonicae tomo secundo p. 785. Scholia vero *in Canones* conciliorum ac patrum longe integriora ex codicibus Bodleiano, Aetonensi et Basileensi Amerbachiano habemus graece et latine vulgata in laudato *Guil. Beueregii* synodico Oxon. 1672. fol. duobus Volum. vna cum scholiis Io. Zonarae et Alexii Aristeni in eosdem canones et Matthaei Blastaris Syntagmate Canonum Legum alphabetico. De codice insigni caesareo huius operis vide *Lambecium* VI. pag. 51. seq. *Fabr.* s. p. 111. sqq. nr. 1. cum Photii nomocanone, ed. Kollar. (vbi Lambec. comprobat iudicium *Phil. Labbei*, in tomo II. dissertat. de scriptorr. ecclesiasticis p. 396. sq. latum, Theodorum Balsamonem, romanae eccl. hostem, 'in suis commentariis multa effutiisse in defensionem falsorum quorumdam canonum.) In eod. vol. p. 114. eodemque cod. XV. nr. 2. sunt canones SS. apostolorum, variorumque conciliorum generalium et prouincialium, vt et diuersorum vett. patrum epistolae canonicae, cum *Theodori Balsamonis* commentariis amplissimis, vbi Lambec. adnotat, omnia quidem edita esse in ed. Paris. 1620. fol. p. 833-1088. beneficio tamen illius cod. Vindobon. posse multis locis emendari ac suppleri. — In cod. CCLVI. nr. 7. sunt canones quidam SS. apostolorum, cum expositione *Theodori Balsam.* v. *Lambec.* V. p. 363. qui in vol. III. pag. 76. interpretatur Theod. Balsam. locum in explicatione decimi septimi canonis concilii Laodiceni. — In cod. *Escorial.* Balsam. s. expositio in Photii Nomocan. et reliqua, teste *Plüero* in Itiner. per Hispan. pag. 191. — In cod. *Barocc.* CXCIV. Photii canones cum comment. *Balsamonis*, et *Balsamon* in canones apostolorum. — in cod. *Barocc.* CCV. iidem libri, atque canones et epistolae canonicae cum comm. *Balsamonis*. — In cod. XXX. 1. *Iamesii*, Excerpta ex canon. et commentar. *Balsamonis*. v. cat. codd. Angliae, I. pag. 263. In eod. catal. tom. II. nr. 1836. in cod. canonum collegii *Etonensis*, qui continet praefat. *Theod. Balsamonis*, nomocanon *Photii* cum comment. *Balsamonis*; quaestiones quorumdam monachorum et responsa, canones apostolor. Nicaen. CPolit. Ephesin. Chalced. cum comment. *Theod. Balsamonis*; — synodum Carthag. praesidente S. Cypriano cum comm. *Balsam.* etc. — Ibid. nr. 3439. in cod. *Norfolc.* DXL. Concilia, cum expositione Balsamonis et Zonarae. — Ibid. nr. 5905. in *Thomas Gale* cod. LXXI. canones SS. apostolorum et conciliorum, in catalogo plene indicatorum; item *Petri*, archiepiscopi Alexandrini, epistola cum scholiis *Balsamonis* et alia, quae omnia in

nia in multis locis esse impressis libris auctiora, adnotat confector catalogi. — *Dublini* (secundum eundem catalog. vol. II. part. 2. p. 291. nr. 277.) in collegii S. Trinitat. cod. CXXXVII. nr. 11. sqq. epistola Tarasii C. P. ad Hadrian. papam f. 66. ap. Balsam. p. 1088. cum notis; Synodus 1. sub Photio f. 68. b. Balsam. p. 519. c. not. sed imperfectis; synodus 2. sub Photio f. 71. c. not. ap. Balsam. pag. 583.; *Dionysii Alex.* ad Basilid. epistola f. 72. ap. Balsamon. p. 879.; S. *Petri*, Alex. martyris canones, qui feruntur in sermone de poenitentia, f. 75. b. Balsamon. 887. mm) caret vno f. inter 78. et 79. etiam in fine; *Athanasii* Alex. epistola ἑορταστικὴ 39. fol. 84. caret initio, et incipit p. 922. ap. Balsamonem; tres S. *Basilii* epistolae canonicae, etiam ap. Balsamon. sed apud hunc non exstat praefatio epistolae tertiae; *Basilii* epistola ad Amphilochium, aliter inscripta, ac ap. Balsamon. f. 101. et multa alia, quae in cat. indicantur. — *Florent*. in cod. Medic. Laurent. II. Collectio sacrorum canonum cum expositione Zonarae, Balsamonis et anonymi, quam collectionem in illo cod. fusius recenset et plura de singulis partibus refert *Bandin*. in cat. codd. gr. Laur. I. pag. 1-11. — Haud pauca *Balsamonis* ib. in cod. XL. continente canones ecclesiasticos diuersorum. v. *Bandin*. l. c. pag. 70. sqq. qui, vt de superiore cod. notauerat, etiam, vbi singula sint edita, aliaque animaduertit: p. 76. sq. primus ex illo cod. gr. euulgauit *Ioannis* patriarchae CPolit. synodicam diiudicationem f. constitutionem de rebus, quae ad monasteria pertinent etc. pag. 81. ex cod. II. nr. 100. gr. publicauit *Balsamonis* epilogum in Nomocanonem, versibus iambis, qui deest in Beueregii Pandectis canonum, et in Iustelli bibl. iuris canonici veteris. — In cod. II. (v. *Bandin*. I. pag. 12. nr. 101.) est etiam Balsamonis de ordine tenendo in sedibus a metropolitanis et archiepiscopis, secundum eorum descriptionem, quae est in chartophylacio: exstat quidem in Leunclauio lib. III. pag. 243. sed auctoris nomen non prae se fert. — *Taurini* in cod. CV. est amplissima sacrorum conciliorum generalium et particularium, nec non epistolarum canonicarum collectio, addito *Balsamonis* commentario; ib. in cod. CCXIX. *Theod. Balsam.* commentaria in nomocanonem Photii, nec non apostolicos et conciliorum generalium ac prouincialium canones et SS. patrum epistolas canonicas: praeit rerum index, ad eius calcem leguntur versus heroici eiusdem Balsamonis. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 194-212. et p. 310. — *Venet*. in bibl. Marc. codd. CLXVIII. et CLXIX. canonum collectio cum scholiis *Theod. Balsamonis*. v. recensionem in cat. codd. gr. Marc. p. 95-98. curatiorem tamen in cl. *Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. pag. 96. sq. — *Paris. Balsam.* scholia in canones conciliorum et in Photii Nomocan. in codd. MCCCXVIII. nr. 1. 3-39. et nr. 40. Balsam. epilogus, versibus iambicis: MCCCXXIX. MCCCXXXI. in quo etiam plurima sunt, quae Fabric. sect. II. III. et IV. recensuit: in cod. MCCCXIX. nr. 2. Zonarae et Balsamonis comment. in SS. Patrum epistolas canonicas; — In cod. *Coislin*iano XXXIX. Zonarae et *Balsamonis* canones, et alia, quae magna ex parte edita non esse, testatur *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 113. sq. *Venet*. in cod. Naniano CXXXIII. Nomocanon a *Io. Trulino*, Cretensi, ex testimoniis sacrae scripturae, patrum, conciliorum, legum ciuilium, Nouellarum, nomocano-

mm) In quo Balsamonis syntagmate sunt canones XV. sed in cod. *Laurent*. XL. nr. 25. sunt XIV. canones. Conf. *Tillemont*. tom. V. p. 450. sqq. aliosque a *Bandin*. in cat. codd. gr. Laur. I. pag. 73. laudatos: in cod. autem II. nr. 39. sunt quindecim canones. v. *Bandin*. l. c. p. 5.

mocanonis Photii, Balsamonis aliorumque contextus. Plura v. de eo in cat. codd. gr. Nan. pag. 428. — Praeterea notandum est, priorem Photii Nomocanonis edit. cum comment. Theod. Balsamonis in 4. non ab *Henrico Iustello*, sed ab eius patre, *Christophoro Iustello*, esse curatam, contra alteram ed. multo auctiorem, siue bibliothecam iuris canonici veteris, in duos tomos distributam, etc. Lutetiae Paris. 1661. in fol. editam esse ab eius filio, *Henrico Iustello*. Nam inscriptionis altera pars id diserte declarat — *alter vero* (tomus) *insigniores iuris canonici veteres collectores graecos exhibet. Ex antiquis codd. MSS. bibliothecae Christophori Iustelli. Horum maior pars nunc primum in lucem prodit, cum versionibus latinis, praefationibus, notis et indicibus huic editioni necessariis, opera et studio Guil. Voelli, Theologi — et Henrici Iustelli, Christophori F.* Vtramque habeo edit. conf. infra, vol. XI. pag. 50. sqq. De *Beueregii* synodico vid. infra, in vol. XI. p. 54. sqq. et *Io. Fabricii* hist. biblioth. Fabric. part. II. p. 335. sqq. Insuper conf. supra, vol. VI. pag. 698. vol. IX. pag. 168. nr. 10. et infra vol. IX. p. 47. 49. etc. ed. vet. *Harl.* — De *Florent.* cod. in bibl. M. Ducis, v. *Frid. Lindenbrog.* in comm. in L. vnicam, si quis imperatori maledixerit, tom. IV. Thes. iuris Ottoniani. pag. 348.

II. Τῶν ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων συλλογή. *Constitutionum* imperatoriarum *de rebus ecclesiasticis libri III.* 1) ex codice, 2) ex Digestis et Institutt. atque 3) ex Nouellis. Sub *Paratitlorum* nomine edidit *Io. Leunclauius* latine Francof. a. 1593. 8. oo) Sed graece cum Leunclauii versione et duobus notatorum libris, *Caroloque Annibalis Fabrotti*, qui versionem cum graecis MSS. contulit, notis prodierunt in *H. Iustelli* Bibl. Canonica tom. II. pag. 1223. Paris. 1661. fol. Vide et Fabrottum ad Constantinum Manassem pag. 193. vbi de codice MS. *Fabr.* Conf. infra, vol. XII. p. 403. *Ios. Mar. Suaresii* notit. Basilicorum, ed. D. *Christi. Frid. Pohlii*, Lips. 1804. 8 § IX. pag. 28. — Exstat Balsamonis collectio constitutionum variis in codd. e. gr. *Vindobon.* XVI. nr. 3. Nouellarum constitutionum imp. Iustiniani I. epitome ecclesiastica, a *Theodoro Balsam.* composita, et in capp. octoginta septem diuisa: v. *Lambec.* VI. part. I. p. 118. sqq. ed. Kollar. atque Lambec. adnotauit, exstare quidem id opusculum in Voelli et Iustelli bibl. gr. lat. iuris canonici vet. tom. II. p. 1312-1361. sed longe aliter, quam in hoc codice caesar. (sed vid. paullo post de codd. Taurin. et Marciano). Fabrott. autem in fronte monet, exstare in Vatic. cod. DCCCLVI. et Palatin. cod. CCXXVI. gr. simillima Paratitla. — *Florent.* in cod. Laurent. VIII. nr. 56. plut. 9. et cod. XIII. nr. 15. sqq. plut. 56. de quibus v. *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. p. 402. et tom. II. p. 310. — *Taurini* in cod. reg. XXVI. qui continet varia Theodor. Balsam. opusc. iuridico-canonica, quem confector cat. codd. gr. Taur. p. 96. sqq. curate copioseque recenset. Primum monet contra Nesselium in cat. bibl. Vindob. part. II. p. 22. nr. 3. (cui tamen iam, vt vidimus, praeiuit Lambec.) adfirmantem, illud Balsamonis opus in cod. Vindob. exstare in Voelli et Iustelli bibliotheca tom. II. longe aliter tamen expositum atque diuersum, valde errare: et tractatus, qui editi fuerunt a Voello et Iustello, alios prorsus esse et distinctos ab opere in cod. Taurin. (quocum cod. Laurent. memoratus, paucis initio exceptis, concordat, animaduertente Bandin.

oo) *Io. Leunclauii* Notatorum libri duo sunt tom. III. Lugd. Batau. 1727. fol. pag. 1474-1561. recusi in *Euerh. Ottonis* Thesauro iuris romani. *Harl.*

Bandin. l. c.) Hinc, quod id primum opusculum (nimirum 87. priora capitula,) praetermissum fuit in Voelli et Iustelli bibl. (nam in hac reliqua, quae a folio 100. deinceps sequuntur in codice, sunt vulgata,) confector cat. titulos singulorum capitum ex cod. protulit pag. 96-107. — In codice XXVI. a folio 265. 2. v. catal. cit. p. 198. — *Venetiis* in cod. Marciano CLXIX. v. cat. codd. gr. Marc. p. 98. sed multo distinctius recensuit eum cel. *Morelli* in bibl. MSta gr. et lat. I. pag. 97. nempe insunt 1) Constitutiones, ex iis selectae, quas post Nouellarum codicem Iustinianus edidit, sub capp. LXXXVII. syllogen, a Theodoro Balsam. adornatam, efficiunt, qualem exhibet cod. Taurinensis, et quae sylloge a Lambecio in cod. Vindobon. memor. pro sequenti Balsamonis opere perperam habita est. Exstat quoque in cod. *Coislin.* pag. 87. bibl. Coislinianae. 2) XXV. Constitutiones legum ciuilium ex Nouellis Iustiniani, vt in cod. Taurin. p. 104. catal. et Laurent. ap. Bandin. I. p. 478. nr. 7-25.) duae collectiones cum titulis tribus, quae continent *Balsamonis* collectionem constitutt. ecclesiasticarum, tribus libris distinctam, qualem bibl. Iustelli complectitur. — *Paris.* in cod. MCCCXXXIII. atque cap. XI. et XII. in cod. MCCCXXXII. nr. 51. bibl. publ. Conf. etiam D. *Casp. Achat. Beck* de Nouellis Leonis, Aug. etc. ed. D. *Car. Frid. Zepernick.* Halae 1779. 8. p. 27. ibique not. Zepernickii, et hunc p. 362. *Harl.*

III. Responsa varia et imperatoria edicta caussas ecclesiasticas spectantia, quae exstant in libro secundo Iuris graeco-romani a *Marqu. Frehero* graece et lat. editi Francof. 1596. vbi Balsamonis nomen occurrit:

1) *Περὶ τοῦ ἐξεῖναι ἄνευ τοῦ βασιλέως ἀνάγειν τὰς ἐπισκοπὰς εἰς μητροπόλεις:* pp) *Quod imperatori permissum sit episcopatus in metropoles erigere.* p. 130.

2. *Περὶ γάμου θείας καὶ ἀνεψιᾶς μετὰ θείου καὶ ἀνεψιοῦ.* qq) *De nuptiis amitae et fratris filiae legitimi cum filio fratris et patruo ineundis* pag. 138. *Fabr.* conf. cod. *Nanian.* CCXXIX. nr. 1. et cat. codd. gr. Nan. p. 423. *Harl.*

[P] 3. *Περὶ τῶν ψηφισθέντων εἰς τὰς ἀνατολικὰς ἐκκλησίας.* rr) *De electis ad orientales ecclesias* pag. 138.

4. *Περὶ δικαστηρίου τῶν κληρικῶν* ss). *De foro clericorum.* p. 139.

5. *Περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ δικαίου ἐπὶ τὰ μοναστήρια.* tt) *De iure patriarchico in monasteria.* p. 140. [*Paris.* in cod. MCCCXXXII. nr. 43.]

pp) Cum versione latina *Enimundi Bonefidii* exstat in eius Iure orientali lib. I. gr. p. 64. lat. p. 46. Paris. 1573. ap. Henr. Stephanum, 8.

qq) Id. gr. p. 40. lat. p. 29.

rr) Gr. *Bonefidius* p. 62. lat. p. 45.

ss) Id. gr. p. 75. lat. p. 54.

tt) Id. gr. p. 71. lat. p. 52.

6. Περὶ διδασκάλων uu) De doctoribus p. 143.

7. Περὶ δικαιωμάτων τῶν ἁπανταχοῦ ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῇ κατοχῇ τῶν ἀκινήτων. vv) De instrumentis omnium, quae vbique, ecclesiarum ob possessionem immobilium. p. 149.

8. Περὶ ἡμερῶν ἀπράκτων ww) De feriis pag. 160. *Fabr.* Eruditissimis scholiis a Balsamone in Summario ad Nouellas illustrari a Man. Comneno constitutionem de feriis, non diffitetur Nic. Comnenus p. 388. Balsamoni alias iniquior.

IV. *Responsa ad quaestiones LXIV. canonicas*, siue de iure ecclesiastico, propositas a *Marco* Alexandrino patriarcha. Prodierunt in iure orientali cum versione *Enimundi Bonefidii* edito a. 1573. 8. apud Henricum Stephanum; libro tertio, graece p. 237-306. et latine pag. 263-309. Et in Iure graeco-romano *Marquardi Freheri* libro quinto pag. 362-394. (Francof. 1596. fol.) vbi p. 388. lacuna supplenda κυρίου Νικολάου, vt ex Balsamonis Canonum collectione obseruauit *Cotelerius* tom. I. ad patres apostolicos pag. 326. Ex prooemio colligas, a. C. 1203. scripta fuisse Responsa; sed numerum corruptum esse, non dubitat *Allatius* p. 703 de consensu, et verum a. 1193. restituendum. *Fabr.* — *Paris.* in septem codd. bibl. publ. — *Sexaginta sex* quaestiones etc. *Vindob.* in cod. XIII. II. v. *Lambec.* VI. part. I. pag. 106. — *Monac.* in cod. Bauar. LXXXIII. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 5. pag. 17. et 18. — *Venet.* in cod. Nanian. CCXXVIII. 15. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 420. — *Florent.* in cod. Laurent. II. nr. 96. plut. 5. et cod. XL. nr. 61. v. *Bandin.* cat. cit. I. pag. 10. et 78. vbi adnotat, in versione, quae a Leunclauio libr. V. p. 362. adfertur, multa reprehendi a *Iac. Gretsero*, Opp. tom. XVII. p. 16. ed. Ratisbon. — LX. quaestiones etc. in cod. *Mosquens.* XXXII. nr. 45. v. *Matthaei* notit. p. 54. fol. paullo aliter in ed. in 8. p. 47. nr. 76. ibid. nr. 55. Balsamonis, εἰσῆλθε τὸ ἀξίωμά σου et eiusdem alia. *Harl.*

V. Μελέται ἤτοι ἀποκρίσεις. *Meditationes siue Responsa*: 1) χάριν τῶν Πατριαρχικῶν προνομιῶν. *De patriarcharum priuilegiis.* tom. VII. iuris graeco-rom. p. 442. *Fabr.* In cod. *Mosquens.* XXXII. nr. 39. sqq. sec. *Matthaei* Notit. p. 53. ed. in fol. sunt Μελέται etc. 1. 4. 5. et 6. — *Vindob.* in cod. caesar. XV. 4. sunt *Balsam.* meditata siue responsa ecclesiastica *octo*, e quibus *quinque* exstant in *Freheri* Iure gr. rom. pag. 442-478. reliqua tria ibi desunt, docente *Lambec.* vol. VI. part. I. pag. 115. vbi quoque v. Kollar. not. Inter ea, quae non edita sunt, est epistola *de libro mathematico non legendo*, quae tamen reperitur quoque in cod. *Paris.* MCCCXXXII. nr. 48. bibl. publ. (in quo etiam exstant septem Responsa secund. ordinem Fabric. et *Venet.* in cod. *Marciano* CLXVIII. in quo cod. sunt praeterea Μελέται, nr. 2. 4. 5. et 7. a Fabr. signatae. vid. cat. codd. gr. Marc. p. 96. et conf. infra, vol. XII. p. 494. *Harl.*

2) Χάριν

uu) Id. gr. p. 61. lat. p. 44.

vv) Id. gr. p. 109. lat. pag. 79.

ww) Id. gr. p. 80. lat. p. 58.

2) Χάριν τῶν δύο ὀφφικίων, τῦ τε χαρτοφύλακος καὶ τῦ πρωτεκδίκυ. *De duobus officiis, chartularii ac primi defensoris.* p. 453.

3) Χάριν τῦ λαληθέντος συνοδικῶς ζητήματος, περὶ τῦ, εἰ χρὴ τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα δυσὶ διεξαδέλφαις συνάπτεσθαι. *De disceptata in synodo quaestione, num vnus et idem duabus sobrinis iungi debeat* pag. 463. *Fabr.* In cod. *Barocc.* CXLIX. — *Paris.* in codd. MCCCXXVII. 15. et MCCCXXXI. 49. *Vindobon.* in cod. XIII. 9. ex quo Responsum, in *Freheri* Iure gr. rom. tom. I. p. 463. editum, posse emendari ac suppleri, *Lambec.* VI. part. I. p. 105. testatur; et in cod. CCLXX. 8. excerpta, a Simeone Thessalon. facta, teste *Lambec.* V. p. 455. *Harl.*

4) Ἐπιστολὴ χάριν τῶν διδομένων θυμιαμάτων παρὰ τῦ πατριάρχυ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κατηχήσεως. *Epistola de incensis, quae a patriarcha dari solent eo die quo catechesis habetur.* p. 470.

5) Μελέτη χάριν τῆς εἰς τὺς θείυς ναὺς τῶν μοναστηρίων γινομένης μετακλήσεως διὰ σημαντηρίων τριῶν. *Meditatum de conuocatione, quae fit ad sacras monasteriorum aedes per tria signa.* pag. 476. *Fabr.* In cod. *Naniano* CCXXVIII. nr. 5. v. cat. codd. gr. Nanian. pag. 419. *Harl.*

6) Ἐπιστολὴ χάριν τῶν ὀφειλυσῶν τελεῖσθαι νηστειῶν ἑκάστυ ἔτυς, πεμφθεῖσα πρὸς τὺς Ἀντιοχεῖς. *Epistola de ieiuniis, quae peragi debent per singulos annos, missa ad Antiochenses*, et primum graece ac latine edita a *Io. Baptista Cotelerio* tom. II. monument. ecclesiae graec. p. 492-514. Paris. 1681. 4. *Fabr.* [v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 31. nr. 99. et p. 78. nr. 60. et *Lambec.* vol. V. p. 338. sq. nr. 12. ibique Kollar. In cod. *Paris.* MCCCXXVIII. 41. *Harl.*] [*] *Tomum Synodicum* adpellat Balsamon ad interrogata Marci Alex. quaest. 53. et paucis mutatis etiam ad *Theodosium Sarpeiotem*, monachum in valle S. Auxentii missum a se testatur in *responso synodi CPol. sub Nicolao patriarcha ad quaestionem* 3. *monachorum quorundam*, cuius partem, latine tantum ab Herueto editam, graece MSS. regis christianiss. dedit idem *Cotelerius* in notis ad Constitutiones apostol. lib. V. cap. 20.

7) Ἐπιστολὴ χάριν τῶν ῥασοφόρων. *Epistola de rasophoris* **) siue monachis ad *Theodosium* monachum καθηγητὴν τῶν κατὰ Πάπικιον μοναστηρίων praepositum Papicii monasteriorum. Edita ab eodem *Cotelerio* tom. III. monument. pag. 473. 494. Paris. 1686. 4. *Fabr.* *Vindob.* in cod. XV. caesar. nr. 4. v. *Lambec.* VI. part. 1. pag. 115. vbi Kollar. in not. ex Cotelerii loco, a Fabricio iam citato, adnotatt. de *Papicio* et *Rasophoris* excerptas reddidit. *Harl.*

Nicolaus Comnenus Papadopoli in praenotionibus mystagogicis pag. 3. citat Athenagorae testimonium ex Balsamonis *respons. ad episc. Cypri*, quo monet, ordinationis nego-

**) Ῥασοφόροι etiam ῥασενδύται, raso siue viliore panno induti. Vide Cangii glossar. et Cotelerium III. monument. p. 659.

tium negotiorum omnium in ecclesia maximum ac diuinissimum ab ipsis fuisse habitum apostolis. *Fabr.*

[In cod. *Paris.* bibl. publ. MCCCXXVIII. nr. 21. sqq. *Balsamonis* scholia ad quasdam Gregorii Neocaesariensis, Athanasii, Basilii, Gregorii Nysseni etc. epistolas. — Tres *Balsamonis epistolae*, in cod. *Naniano* CCLXXXI. nr. 121. vid. cat. codd. gr. Nan. pag. 470. Add. supra, vol. VII. p. 655. sub fin.

Balsamonis *carmina*. *Venet.* in cod. bibl. Marcianae DXXIV. v. cat. codd. gr. Marc. p. 283. — Versus quinquaginta iambici in Lapidem quemdam etc. *Florent.* in cod. Laurent. V. nr. 27. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 665.

Martyrium Theodori, orientalis, et Claudii, auctore *Theodoro*, patriarcha Antiocheno, in cod. *Selden.* LXII. f. nr. 3274. in cat. codd. Angliae etc. tom. I.

Dionysii, archiep. Alexandrini, epistola de hora ieiunii paschae, cum commentario *Balsamonis*, in bibl. patr. Paris. 1575. vol. I. ib. 1589. vol. III. gr. ac lat. ibid. vol. I. pag. 273. fol. *Harl.*]

[Theodorus, *Antiochenus*, medicus. v. *Assemann.* bibl oriental. vol. II. pag. 311. — Theodorus, *archiater*. Chrysostomi epistola ad eum. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 567. et 566. et eiusd. epistola ad Theodorum, *Syriae consularem*: ibid. p. 570. *Harl.*]

[Theodorus *Bar-Vehebun*, monachus, circa a. Chr. 1181. Contra praeceptorem suum, Michaelem, Iacobitarum patriarcham, mouit controuersiam, et a. Chr. 1180. conspiratione quorundam episcoporum, in eundem Michaelem facta, ordinatus est patriarcha, et *Ioannes* adpellatus, sed munere depositus et in monasterium detrusus est, ex quo fuga elapsus, secessit Damascum: deinde patriarcha per totam Ciliciam proclamatus, vsque ad a. Ch. 1192. quo obiit in ea orientis parte praefuit Iacobitis. Scripsit *de elucidatione missae syriacae*, et *Anaphoram*, quam *Renaudot.* tom. II. Lit. orientalis pag. 409. sub nomine *Ioannis magni patriarchae* publicauit. v. *Assemanni* bibl. orient. vol. II. p. 213. sqq. 216. 364. 368. et de aliis *Theodoris*, p. 440. *Harl.*]

Theodorus *Byzantius* λογοδαίδαλος siue rhetor, cuius apud Platonem et alios multos mentio. Ὁ ἀπὸ λόγων πολιτικῶν. *Laërt.* II. 104. Οὔτε ἐν ταῖς τέχναις ἀκριβὴς ἔτε ἐξέτασιν ἱκανὴν ἐν τοῖς ἐναγωνίοις δεδωκὼς λόγοις, iudice Dionysio Halic. vbi de Isaeo. Eius contra Thrasybulum et Andocidem Suidas commemorat.

Alius Theodorus *Byzantius* rhetor, idem diaconus et secta monothelita, cuius dubitationes confutantur a S. Maximo Confessore tom. II. Opp. pag. 116. seq. *Fabr.* Conf. supra, vol. IX. pag. 645. nr. 29. *Theod. Diaconi* homiliae festiuales, sed breuiores, Oxon. in cod. *Laudi* LXII. f. nr. 714. cat. MSS. Angliae etc I. p. 55. *Harl.*

[Theodori,

[Theodori, *Caesariensis* archiepiscopi, epistolae. v. supra, vol. I. p. 703. *Harl.*]

* Theodorus *Campedonensis*, monachus S. Galli, qui latine vitam S. Magni praeceptoris sui scripsit, editam ab *Henr. Canisio* tom. V. Lect. antiqu. p. 911. et *Goldasto* tom. I. rerum Alemann. Vide *Sandii* notas ad Vossium de Historicis latinis.

Theodorus Canan. CPolit. quem commendat *Philelf.* XXIII. 7 Epist. a. Chr. 1464.

* Theodorus, *cancellarius* apud S. Maximum confessorem tom. II. p. 259.

* Theodorus, *Cantuariensis* archiepiscopus a. C. 690. yy) defunctus, cuius *Poenitentiale* cum notis *Iacobi Petiti* prodiit Paris. 1679. 4. duobus vol. Non integrum tamen, sed ex prolixiore opere tantum excerpta edidisse, notat *Caueus* in Hist. litteraria. Integrum MS. in Vaticana [?] bibl. euoluit Baronius, zz) et in Angliae bibliothecis *) Spelmannus, qui summaria Capitum LXXVIII. edidit Conciliorum Angliae tomo I. *Capitula CXX.* de variis ritibus ecclesiae graecae et latinae, in quorum calce legas: *expliciunt iudicia Theodori Graeci et episcopi Saxonum*, edita a Luca Dacherio tom. XI. Spicilegii. et in tomis Concilior. editionis Labbeanae tom. VI. p. 1875. atque Harduinianae tom. III. p. 1771. Breuis *epistola ad Aethelredum*, Merciorum regem apud Wilhelmum Malmesbur. lib. 3. de gestis pontificum Anglor. et in tom. VI. Concil. edit. Labbean. pag. 1383. et Harduin. tom. III. p. 1821.

[Theodorus, *Cappadox*. v. infra, vol. XI. p. 436. *Harl.*]

[Theodorus, *chemicus*. v. infra, vol. XII. p. 769. *Harl.*]

[Theodorus, *Chersonis* episcopus, interfuit synodo Chalcedon. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. pag. 104. *Harl.*]

[Theo-

yy) Hic est, qui ab Agathone papa in ep. synodica tom. III. Concil Harduin. p. 1121. vocatur Theodorus τῆς μεγάλης νήσου Βρεττανίας ἀρχιεπίσκοπος καὶ φιλόσοφος.

zz) Ad A. LI. nr. 24. et alibi. Hadr. Baillet jugemens des Savans tom. II. part. 2. p. 568. *le present que Mr. Petit a fait au public, seroit plus complet, s'il nous avoit donné sur quelque Manuscrit qui eust esté entier, tel qui est celui de la bibliotheque du Vatican, qui a esté lu et loué par Baronius, et deux autres qui sont en Angleterre, dont parle Spelmann.*

*) In cat. MSS. Angliae etc. tom. I. pag. 262. nr. 27, 2. in Collectan. *Iamesii*, ex statutis conciliorum collectis, vt videtur, per *Theodorum Cantuar.* archiep. — Ibid. in bibl. *Cantabrig.* collegii S. Benedicti, nr. 1410. liber poenitentialis. — nr. 1511. liber compositus ex decretis et conciliis paparum, forte *Theodori Cantuar.* — nr. 1535. canones concilii Nicaeni et aliorum, lat. et saxonice: atque confector catalogi, hic liber, ait, videtur esse scriptus primo latine, per *Theodorum Cantuar.* et per Alfricum translatus anglice. — Ibid. vol. II. part. 2. nr. 280. *Dublini*, Poenitentiale, ex bibl. Cotton. ac nr. 755. ex MS. bibl. Thuani. *Harl.*

[Theodorus, *Cottonita.* v. infra in hoc vol. de Theodoro Studita, nr. 22. et vol. X. pag. 137. *Harl.*]

Theodorus *Chius* stoicus. Laërt. II. 104.

Theodorus *Colophonius*, cuius poëma *ἀλῆτις* citatur a Polluce IV. 55. Theodori siue Philonis ἡ τῦ νεὼ ποίησις. id. X. 188.

Theodorus *κρίθινος*, iconomachus, condemnatus in synodo octaua Actione VIII. a. C. 869. vide infra, in *Galata.*

Theodorus, *comicus.* Hesychius in Πελεθόβαψ· *Θεόδωρος ὁ κωμικὸς ὁ ὑποκριτὴς ὅτως ἐπεκαλεῖτο. Τινὲς δὲ ποιητὴν αὐτὸν φασιν γεγονέναι.*

Theodorus, *Constantini* Porphyrogeniti paedagogus, sub decimi saeculi clarus initia, cui *Lambecius* IV. p. 21. seqq. *) tribuendas esse obseruat, quae in bibl. Vindobonensi MS. exstant, hasce orationes quinque:

1. Πρὸς τὸν μέγαν οἰκονόμον τὸν τῦ πατριάρχυ ἀδελφόν. Incipit: *μικρόν μοι πρός σε τὸν μέγαν τὸ τῦ λόγυ δῶρον, τῦ θεῦ ἄνθρωπε.*

2. Πρὸς τὺς αὐτῦ μαθητὰς ἀτακτήσαντας. Incipit: *πῦ ποτέ εἰσιν οἱ τὸ αἰσχρὸν ἡμῖν ὀνειδίζοντες.*

3. Ὑπὲρ Εὐνέχων. Pro eunuchis in gratiam fratris, eunuchi. Incipit: *εὕρηκά σοι τῆς εὐνεχίας συνήγορον ἄμισθον.* Praemissa duplici προθεωρίᾳ.

4. Πρὸς τὸν Πορφυρογέννητον Κωνςαντῖνον. Incipit: *Δῶρόν τι καὶ ἐγὼ, Βασιλεῦ, τῦτο δίδωμι.*

5. Πρὸς τὺς μαθητάς. Incipit: *ἔδει μὲν με λέγειν, ὦ παῖδες.*

* Theodori *CPolitani* patriarchae tres: vnus e presbytero, a. C. 676–678. et 683–686. alter Spatharocandidati F. 821. et tertius Theodorus Copas Irenicus, a. 1215.

[Theodorus, *consul*, in inscriptione ap. *Montfaucon.* in Diario italico pag. 315. *Harl.*]

Theodorus *Cretensis* archiepiscop. in veteri inscriptione gr. Gortynae reperta, ap. *Tournefort.* pag. 25. Itinerarii.

[P.] Theodorus, *Cronus* dicitur quibusdam, qui rectius Diodorus. Vide, quae lib. III. cap. 31. vbi de variis Diodoris.

[Theo-

*) Siue pag. 22. sqq. ed. Kollar. cuius notas conferes. Ex Lambecio *Oudinus* tom. II. p. 429. sqq. Lambec. illas oratt. inserere voluit Supplemento corporis Byzant.

[Theodorus, *Cuphlitensis*, vnus ex archimandritis coenobii Barsumae, circ. an. Graecorum 1575. V. plura de eo in *Assemanni* bibl. orientali, vol. II. p. 379. sq. *Harl.*]

Theodorus *Curopalata*, Smyrnaeus. Infra in Smyrnaeo.

Theodorus, *Catula*, Thessalonicensis, aequalis Nicephori Gregorae, defuncti a. 1359. ad quem epistolas scripsit, ex quibus est, quam graece et lat. dat *Ioannes Boiuinus* ante tomum I. Histor. Byz. a Gregora scriptae Paris. 1702. fol. [add. supra, vol. VII. p. 615. sub fin.]

Theodorus *Cynulcus* siue cynicus, quem Athenaeus loquentem inducit in Dipnosophist. XV. p. 669. [sed v. ad vol. III. p. 525. *Harl.*]

Theodorus, *Cynopolita*, Aegyptius rhetor; cuius Ethopoeiam sub Seueri Alex. nomine editam habemus. v. quae dixi lib. IV. c. 30. pag. 412. *Fabr.* in vol. VI. pag. 53. nr. 6. et pag. 139. nou. ed. *Harl.*

Theodorus, *Cypri* episcopus, citatur in Catena MS. patrum graec. ad Matth. X. Vide infra, *Trimithuntis*.

Theodorus, *Cyrenaeus*, geometra, quem audiuit Plato. *Laert.* II. 103. III. 6. *Fabr.* Conf. supra, vol. I. p. 876. et vol. IV. p. 85. cum nota *kk. Harl.*

Alius Theodorus Cyrenaicus, qui Atheis vulgo adscribitur, de quo supra, in atheo. Videndus etiam *Allatius*, ad Socratis epistolas pag. 226. seq. Hic est, quem conquestum narrat Plutarchus, dicta sua, quae dextra porrigeret, ab auditoribus suis sinistra accipi p. 468. de animi tranquillitate.

Theodorus, *Cyzicenus*, siue Cyzici metropolita; cuius sermo in S. Blasium incipit: Βλάσιον τὸν μέγαν ἐν ἱεράρχαις. Allatius de Simeonibus p. 84. [v. supra, in Vitis SS. voc. *Blasii.*]

Theodorus, *Damasi* episcopus subscripsit concilio Chalcedon. a. C. 451.

Theodorus *Daphnopates* siue *Daphnopata* in historia Byz. citatur a Io. Scylitze et Cedreno. Ei vitam Theodori Studitae tribuunt quidam codices, quae edita est, velut auctore Michaele monacho. *Fabr.* [Orat. in Ioannis baptistae manum, Antiochia adlatam, in cod. Vindobon. CXI. 5. vbi noster adpellatur *Primus a Secretis et Patricius*. v. *Lambec.* IV. p. 132. ibique Kollar. qui adnotat, exstare illam latine in Act. SS. Iun. tom. IV. d. 24. Iun. pag. 739. sqq. — Eadem *Paris.* in cod. MDXVI. 14. bibl. publ. vide supra in hoc vol. in elogiis etc. Sctor. in Ioann. natalem, et manum adlatam, tum in vita Paulli apostoli: nec non paullo post de Theodoro Studita. Add. supra not. *i.* ad vol. VII. p. 725. vol. VIII. p. 296. nr. 27. — Idem scripsit vitam Theodori Studitae, in cod. *August.* Vindel. in Reiseri Indice MSS. bibl. August. p. 13. vbi etiam *Magister* vocatur. — Eiusdem Apanthismata siue flosculi ex variis S. Io. Chrysostomi Opp. de-

corpd, et in XXXIII. capita diuisi, in cod. Vindobon. caesar. CLIII. 1. et CLIV. v. *Lambec.* IV. p. 313. sqq. et pag. 316. sq. ed. Kollar. — *Augustae* Vindel. de quo cod. plura dedit *Reiser.* in Ind. MSS. bibl. August. p. 28. sq. — orat. anonymi, qui in contextu gr. Μάγιςρος tantum vocatur, orat. in Gregorium Nazianz. Vindobon. in cod. CCLXVI. 13. v. *Lambec.* V. 418. vbi Lamb. auctorem esse putat Symeonem Sethum; sed Kollar. adnotat, eamdem orat. in cod. X. nr. 10. (in vol. VI. part. 1. pag. 81. vbi quoque v. Kollar.) diserte adscribi *Theodoro magistro*, indeque *Oudinum* in Comment. suis, tom. II. pag. 450. coniecisse, Theodorum Daphnopatam circ. a. 956. clarum, fuisse. *Harl*] Eius homil. in manum Ioan. Baptistae CPolin translatam a. C. 956. vid. Mem. de Trevoux 1708. p. 426. Praeit illam distichon gr. cum lat. versione, Voyage liter. des II. Benedictins pag. 223. De eiusdem Theodori apanthismatis, ex Chrysost. tom. VII. Savil. p. 669. et Ducaei tom. VI. pag. 663. *Oudin.* tom. XII. p. 448. et de aliis, ei tributis scriptis.

[Theodorus *Decapolita;* eius Nouella, sub nomine Constantini Porphyrog. imper. composita, in cod. iuridico *Vindobon.* III. 11. cum aliorum nouellis. v. *Lambec.* VI. part. 1. p. 37. qui prouocat ad animaduerss. suas in Georgii Codini catal. imperator. CPolitan. pag. 209. ed. Paris. in corpore historiae Byzant. vbi egit de hoc Theodoro Decapolita, eiusque nouellis sub nomine Constantini Porphyr. imp. compositis ac promulgatis. *Harl.*]

[Theodorus, *Despota,* seu princeps Laconiae, quem in oratione funebri eius frater, Manuel Palaeologus imper., ac Demetrius magister epigramm. laudarunt, in cod. *Vindob.* caes. LXXXVIII. nr. 7. Plura de illo collegerunt *Lambec.* et *Kollar.* in comment. de bibl. caesar. VII. p. 335. sqq. et conf. infra vol. X. p. 394. ed. vet. *Harl.*]

Theodorus, *diaconus* Byz., vide in Byzantio.

Theodorus, *diaconus* Alex., qui in concilio Chalcedonensi a. C. 451. libellum obtulit adversus Dioscorum, episcopum Alex. in Actione tertia iam dicti concilii tom. IV. edit. Labbei pag. 395. et Harduin. tom. II. p. 321.

Theodorus, *diaconus* Rom., cuius mentio apud Palladium in S. Chrysostomi vita. *Fabr.* Ad Theodor. *diacon.* epist. Theodori Studitae. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 314. — *Theodorus,* diaconus, ὁ Περδίκης, inter eos, qui subscripserunt condemnationi Barlaami Calabri et Gregorii Acindyni, in synodo CPolit. v. *Lambec.* V. p. 423. Kollar. In *Assemanni* Bibl. orient. tomi tertii part. I. pag. 143. 141. 131. 147. et 198. etc. nominantur *Theodori,* et quidem 1) diaconus ecclesiae Hierosolymitanae Nestorianorum, aequalis Iesuiabi: 2) episcopus, eiusd. aequalis; 3) episcopus Hormuzi, scriptor, 4) episcopus Maru, scriptor: 5) Bar-Choni, cognomento, commentator, epist. Lasciumae, scriptor: 6) episcopus Calcarae: 7) metropolita Gandisapor etc. *Harl.*

[Theodorus *Docianus,* scriba codicis, a. Chr. 1328. v. *Montfaucon.* diar. ital. pag. 367. sub fin. *Harl.*]

Theodo-

Theodorus Ducas Lascaris, imperator qui a. C. 1259. patri Ioanni Ducae successit. v. infra ad Theodorum Lascarem.

Theodorus, archidiac. Edessenus, sub seculi XII. initia clarus, cuius capitula CII. graece et lat. in thesauro suo ascetico vulgauit Petrus Possinus, Paris. 1684. 4. p. 345. Quinquaginta tantum lucide ante lucem viderant in bibliothecis Patrum. Fabr. ' Capita centum paraenetica in codd. caesar. CLVI. 7. et CCXXXIV. 4. v. Lambec. IV. pag. 325. ac vol. V, p. 146. et in cod. Paris. DCCCLVIII. nr. 22. bibl. publ. — In cod. Bauar. XXV. ex capitibus Theodori Edesseni, numero quinquaginta, a Iac. Pontano cum Symeonis iunioris oratt. aliisque opusculis, Ingolstad. 1603. 4. v. Hardt. l. c. 1803. part. IV. p. 34. — capp. XLIV. de LXXXII. in cod. Barocc. CCXIV. — capita ascetica in cod. Th. Gale CIII. f. num. 5937. cat. MSS. Angliae II. p. 188. — capp. XCII. in cod. Coislin. CXXIV. v. Montfauc. Bibl. Coislin. p. 199. et 186. de cod. CXII. f. collectione rerum moralium ex Opp. scriptorr. eccles. — Fragmm. Florent. in cod. Laurent. XXX. plut. 10. Bandini catal. codd. gr. Laur. I. p. 494. sq. — capp. centum in cod. Mosquens. XVIII. nr. 12. et nr. 11. legitur vita Theodori Edesseni. v. Matthaei notit. codd. gr. Mosquens. pag. 28. ed. in fol. — Eiusd. vita est in codd. Coislin. XXXVII. CXIX. CCXXII. et CCCLXXXVIII. v. Montfauc. Bibl. Coislin. pag. 111. 192. 198. et 584. — Iesuiabi epist. ad Theodorum, archidiaconum Edessen. v. Assemann. Bibl. oriental. tomi tertii part. I. p. 143. et vol. II. p. 325. de Theodoro, episc. Edesseno ac pag. 231. 232. 370. de alio Theod. Edessen. cognomento Sukair, a. 1208. Harl.

* Theodorus Ephesius, pictor, cuius Laertius II. 104. meminit ex Theophanis libro de pictura.

Theodorus, epigrammatum poëta. Laert. II. 104. Theodori epigrammata duo in Anthologia. Fabr. Ex Cyri (domini) Theodori epigrammatibus tetrastichis, heroicis et iambicis et elegiis, Dublini in cod. CCLXXXVIII. coll. S. Trinitatis, f. nr. 428. cat. MSS. Angliae etc. II. 2. — Eudocia in Ἰωνιᾷ p. 232. Θεόδωρος ποιητής· ὃς ἔγραψε διάφορα δι᾽ ἐπῶν· καὶ εἰς Κλεοπάτραν δι᾽ ἐπῶν. Conf. supra, vol. IV. p. 497. Harl.

[P] * Theodorus Erechthiensis, pater Isocratis rhetoris, teste Plutarcho et Photio, apud quos Ἐρεχθιέως pro ἀρχιερέως legendum ex Stephano in Ἐρεχθία notat Menagius p. 119. ad Laert.

Theodorus Exapterusus, rhetor insignis, qui Georgium, Acropolitam, vt ipse c. 32. testatur, instituit. v. Allatium de Georgiis, pag. 351.

Theodorus Gadarenus, rhetor, cuius auditor Rhodi fuit Tiberius imp. Vide supra lib. IV. c. 32. pag. 488. [vol. VI. p. 139. ed. nou.] citatur a Quintiliano III. 1. Theone in progymnasm. Longino, Fortunatiano aliisque. Vide Grangaeum ad Iuuenal. VII. 177. Casaubonum ad Sueton. Tiber. c. 57. Ab hoc fuit etiam Theodorea secta, Strabonі et aliis memorata. Scripta eius apud Suidam [et Eudociam p. 230. Ἰωνιᾶς] libri tres περὶ τῶν ἐν φωναῖς ζητουμένων. Περὶ ἱστορίας α΄. Περὶ θέσεως α΄. Περὶ διαλέκτων

λέκτων ὁμοιότητος καὶ ἀποδείξεως β΄. Περὶ πολιτείας β΄. Περὶ ... ά΄. Περὶ ῥήτορος δυνάμεως ά.

Theodorus *Gasta*, iconomachus, qui cum Theodoro Crithino subiicitur anathemati in concilio CPol. a. 869. *Fabr.* v. epistolam synodi Nicaenae ad ecclesiam Alexandrinorum, quam *Montfaucon.* in bibl. Coislin. pag. 96. sqq. e cod. XXXIV. gr. ac lat. publicauit, pag. 101. fin. *Harl.*

Theodorus *Galata*, cuius testimonium contra imagines adfert et oppugnat Nicephorus CPol. in anthirreticis MSS. Hic est Theodorus, qui a quibusdam dictus b) *crithinus* siue *hordeaceus*, per contemtum, vt Dinarchum appellabant Demosthenem κρίθινον, teste Hermogene.

[Theodorus, *monach.* St. Galli et abbas primus Campedonensis. Scripsit vitam *S. Magni*, in *H. Canisii* antiq. lectt. tom. I. p. 655. ed. Basnag. *Harl.*]

THEODORVS GAZA *Thessalonicae honesto loco natus, Amurathe Graeciam omnem victricibus armis quatiente in Italiam* c) *venit, acumine fertilitateque ingenii nemini secundus, quum Graecos omnes linguae peritia eruditoque iudicio superaret. Victorino autem* Feltrense d) *magistro vsus, vsque adeo copiose et diligenter latinas litteras didicit, vt longe omnium latinissime scriberet, nec plane dignosci posset, an exactius et citius ab eo latina graece, an ipsa graeca latinas*

b) Vide Acta concilii CPol. a. C. 869. habiti tom. V. edit. Harduini p. 878. 881. 915.

c) Circa a. 1430. Vide *Christiani Frid. Boerneri* diss. 2. de exulibus Graeciae iisdemque litterarum in Italia instauratoribus Lips. 1705. 4. [melius copiosiusque in libro de doctis homin. graecis, litterarum graec. in Italia instauratoribus, Lips. 1750. 8. p. 121-136. *Harl.*]

d) Huius Victorini Feltrensis non memini me scriptum aliquod typis editum videre. Atque in monumentis illorum temporum altum de eo silentium. De *Victorino Feltrensi*, [vti Fabr. in Emendandis et Addendis ad h. loc. ait,], Theodori Gazae praeceptore, adde, quod Georgius Trapezuntius Victorinum hunc patrem et amicissimum, ac de se optime meritum vocat in epistola, qua illi commentarium suum in Ciceronis orationem pro Q. Ligario dicauit. Ioannes quoque Andreas, Aleriensis episcopus, in epistola, tribus Liuii decadibus a se editis praemissa, auctorem suum et praeceptorem vocat hunc Victorinum, et Mantuae eam partem decadum Liuii praelegentem audiuisse testatur. *Fabr.* Add. *Humphr. Hodii* libr. de graecis illustribus L. Gr. litterarum humaniorum instauratoribus etc. Londini 1742. 8. lib. I. cap. 3. (in quo is persequitur Theod. Gazae vitam, munera, commorationem Florentiae, vbi interfuit concilio, Ferrariae, vbi multos annos summa gloria docuit academiae rector, et grammaticam suam praelegebat, Romae et Neapoli, fata scriptaque,) p. 55. Conferri quoque de Gaza possunt *Nic. Comneni Papadopoli* Historia Gymnasii Patauini, tom. II. libr. 2. c. 9. nr. 54. pag. 174. sq. — *Niceron* Mem. des homm. illustr. tom. XXIX. p. 279. *Saxii* Onom. II. p. 409. sq. qui praeterea alios libros citat, et pag. 575. Add. si vis, quae ego scripsi in Introduct. in histor. L. Gr. II. 2. p. 547. et in Supplem. part. 2. pag. 65. ac 358. sq. vbi ex litteris Villoisoni ad me datis quaedam adnotaui. *Harl.* Add. de *Gaza Tiraboschius* in Hist. liter. Italiae ital. sermone scripta, et *Iagemannus* in Excerptis ex ea, vernacule scriptis P. III. vol. III. p. 553. sqq. sed de *Victorino Feltrensi* eiusque discipulis agitur in copioso opere, ita inscripto: Idea dell' ottimo precettore nella vita e disciplina di *Vittorino da Feltre* e de' suoi discepoli. Libri quattro del Cav. *Carlo de' Rosmini*. Bassano, 1801. 8. *Beck.*

latine verterentur. Historias *enim* Aristotelis de animalibus [e]) et Theophrasti de plantis *ita latinas fecit, vt romanae linguae facultatem, quum noua vocabula sollerter effingeret, audaci sed generosa translatione locupletarit. Tanta porro felicitate librum* Marci Tullii de Senectute *graecum reddidit, vt peritissimi praeter adaequatos sensus ipsam quoque Ciceronis eloquentiae maiestatem scite et grauiter repraesentantem admirentur. Transtulit etiam* problemata Aristotelis et Hippocratis Aphorismos, [f] *vt praestantissimis auctoribus ad perspicuam fidem, nec obscure ad salutem humani generis sua dignitas redderetur. His vigiliis sacerdotium in magna Graecia, commendante Bessarione [f]) promeruit, quod certe satis esset moderato frugique homini et aduersus omnis luxuriae voluptates inuicto, nisi neglecta ratione totius reditus rapacibus Graeculis et Brutiis rei familiaris curam demandasset. Nouissime quum nobilissimas lucubrationes in membranis accurate perscriptas Xysto [g]) pontifici detulisset, nec pecunia vel ipsius librarii praemio digna redderetur [h]), indignatus subagreste iudicium,* effugere hinc lubet, *inquit,* postquam optimae segetes in olfactu praepinguibus asinis sordescunt: *atque ita in Brutios*

e) Ipse quidem Gaza profitetur, libros se illos *non minus eleganter latine expressisse, quam Aristoteles graece scripsit.* Ceterum Guil. Rondeletio iudice (p. 124. libri de insectis et Zoophytis c. 18.) dum latinam linguam locupletiorem reddere studet, et graeca maxime fugiens latinis omnia exprimere voluit, aliquando tenebras rebus ipsis offundit, ita vt de ipsis difficile ancepsque iudicium reliquerit. Alia in eo reprehendit *Iul. Caesar Scaliger* ad Aristotelem de Plantis lib. 2. p. 422. cuius locum dedi lib. III. cap. XI. pag. 313.

f) Lepidus error Io. Christophori Rudigeri, qui sub Adolphi Clarmundi nomine vitas clarorum virorum germanice edidit parte IV. p. 56. in Gazae vita: Sowohl der Patriarch zu Constantinopel Bessarion, als auch der Cardinal Nicenus waren seine Bekandten und guten Freunde, durch deren recommendation er in magna Graecia ein sacerdotium bekommen. Bessario in epitaphio suo audit episcopus Tusculanus S. R. E. cardinalis Nicaenus, patriarcha CPolitanus. Adeoque cardinalis Nicaenus neutiquam diuersus a Bessarione, qui titulum patriarchae CPol. et archiep. Nicaeni tenebat, rem aliis reliquerat. Clarmundum deceperunt Boissardi verba male intellecta lib. I. imaginum p. 141. *Bessarioni patriarchae CPol. et cardinali Nicaeno familiaris fuit et amicus.*

g) Sixto IV. a. 1476. quum ante id tempus Nicolao V. a. 1455. defuncto opus idem, interpretationem suam librorum Aristotelis de animalibus, ipsius susceptam iussu destinasset et epistola praefixa consecrasset.

h) Quinquaginta aureos tulisse narrat *Io. Pierius Valerianus* lib. 2. de infelicitate litteratorum p. 159. *quum se totum inauratum iri* a pontifice *sperasset.* Studiis itaque *indignatus suis, quod tam parca sibi laborum et vigiliarum suarum merces tributa esset, nummos eos primum in Tiberim abiecit, mox ipse huius indignitate rei exulceratus, insolabili contabuit aegritudine.* Tho. de Pinedo ad Stephanum Byz. p. 306. *Thessalonica, hodie vulgo Italis* Golfo di Salonichi, *fuit patria Theodori Gazae, graecis et latinis litteris eruditissimi, qui libros Aristotelis de historia animalium Latii iure donatos Sixto summo pontifici dedicauit, ac ei auro et holoserico pulcre ornatos obtulit, quos quum pontifex vidisset, interrogauit, quanti constaret ornatus ille? Gaza quadraginta coronatis constare dixit: quos ei Sixtus reddi iussit: ac praeterea nihil, quum vir ille in tanta paupertate vixisset, vt, nisi eum dux Ferrariensis ad se vocasset, fame ipsi moriendum fuisset.* Haec iisdem verbis Leonhardus Cozzandus lib. 1. de magisterio antiquorum philosophorum pag. 119. Ducentos aureos eum accepisse, legas in *Oudin.* SS. eccl. tom. III. p. 2542. Alii duodecim aureos memorant. v. *I. G. Schelhorn* Amoenitt. litter. tom. VII. p. 144. seq. et quem sequitur, *Io Wolfii* Lectt. memorabiles tom. I. pag. 884. *Fabr.* Aliam, honestiorem, caussam, ex *Io. Lomeiero* de bibliothecis c. VIII. p. 117. ed. Schmid. adfert *Schelhorn* l. cit. Plura v. apud *Hodium* l. c. p. 62. sqq. cui tamen illa narratio fabulam redolere videtur, qui denique p. 66. nec, si illud, ait, verum fuisset, vide-

tios i) *ad sacerdotii sacrano sedem contendit. Nec multo post plane senex fato functus est, nec inica quidem [?] sorte, quum in Graecia natus et educatus in Italia, tamquam de vtraque lingua bene meritus in magna Graecia tumularetur.* Haec de Gaza Paulus Iouius in elogiis. Annum, quo obiit, ex Matthaei Palmerii aliorumque Chronicis constat, fuisse 1478. *Fabr.* Vtrum in Apulia, an Romae diem obierit supremum, incertum esse videtur *Hodio* l. c. pag. 66. id tamen ei certum, non Romae, sed in Apulia, vbi sacerdotium tenebat, corpus eius iacere sepultum, et esse, scribit, qui tradant, illud Roma illuc fuisse transuectum, id etiam subindicare Politianum in illius epitaphio quodam, vbi dicit, illum voluisse Magna in Graecia iacere. *Harl.*

Theodori Gazae scripta graeca.

1. *Grammaticae graecae* k) *libri IV.* Venet. 1495. fol. *Graece* vna cum Apollonio Dyscolo et aliis grammaticis (de quibus dixi volum. VII. huius bibl. pag. 13. [p. 293. nr. IX. nou. ed.] et Florentiae 1515. 8. in aedibus Philippi Iuntae vna cum Georgio Lecapeno de constructione verborum, 1520. et 1526. 8. c. Hephaestione. Item Venetiis 1525. 8. cum aliis grammaticis (de quibus volum. VII. pag. 15. [pag. 297. nou. ed.]) et gr. ac lat. apud Wechel. Paris. 1529. 8. 1540. [1534. 8.] Basil. 1549. 8. [libr. II. Basil. 1540. 8.]

Latine liber primus et secundus Erasmo interprete Colon. 1525. 8.

Graece et latine libri IV. cum interpretatione latina ab Erasmo, Conr. Heresbachio, Iac. Tusano et Cornel. Croco, Basil. 1522. 4. 1529. 4. auct. 1540. 8. et liber IV. cum versione et explanationibus Eliae Andreae Paris. 1551. 4. *Fabr.* Permultas edd. referunt *Maittaire* in A. T. (v. indic. voc. *Gaza* p. 427. sqq.) et *Panzer* in A. T. (v. ind. eod. voc. vol. X. 364.) — liber primus, graece, cum lat. Erasmi Rot. interpretatione. — Colloquiorum familiarium, incerto auctore, libellus, gr. et lat. numquam antehac typis excusus. In fine Basil. apud Io. Froben. 1516. 4. — liber I. graece, Louan. 1516. 4. et lat. interprete Erasmo Rot. ibid. ap. Theodoric. Martin. 1516. 4. — ibid. lat. ex offic. Rutgeri Rescii. 1516. 8. — gr. Paris. 1567. 4. — Grammaticae liber I. et II. sic translati per Erasmum. Basil. apud Io. Froben.

videtur Gupalatinus, ipsius Gazae amanuensis, eidem Sixto, cum tantis Gazae laudibus, dicaturus fuisse Aristotelis problemata, ab eo conuersa. *Harl.*

i) Romae mortuum esse, scribit Matthaeus Palmerius in Chron. ad a. 1478. et in iconibus Boissardus: sed in Calabriam secessisse atque ibi obiisse prae moerore, tradit etiam *Ios. Scaliger* in secundis Scaligeranis, Isaac Bullart, academ. des sciences tom. I. p. 274. Et Iouio, quam Palmerio maluit adsentiri Lambecius VI. pag. 278. Apud eumdem Gazae imagini aere descriptae subiectum legitur hoc distichon:

Altrix Roma, parens cui Graecia, Graecia magna
Fit tumulus, linguae gaza vtriusque vocor.

k) Simlerus scribit Sambucum Gazae grammaticam aliam ab edita habuisse. Videtur Gaza citari in scholiis graecis ad Euripidis Orestem v. 1525. *Fabr.* De edit. Aldina v. *Panzeri* Annal. typogr. III. p. 376. seq. eosque, qui bene multi sunt, quos laudat. Ibid. in vol. VIII. p. 33. nr. 881. Alphabetum hebraicum et graecum. *Theodori Gazae* introductionis grammaticae liber I. II. III. V. Paris. ap. Gourmont. 1516. 4. Haec opuscula seorsim singula typis expressa sunt. *Harl.*

Froben. 1518. 4. — libri I. et II. gr. cum interpret. Des. Erasmi Rot. Basil. apud Froben. 1521. 4. — Liber II. interpret. Erasmo Rot. Louan. ap. Theod. Martin. 1518. 4. — libri II. c. Moschop. gr. grammat. gr Basil. 1540. 4. — libri IV. gr. et lat. Paris. in aedib. Ascensianis. 1521. 4. Basil. in aedib. Valent. Curionis. 1523 4. et 1529. 4. — Colon. impensa Io. Soteris. 1525. 8. — Venet. 1527. 4. — Paris. ap. Mich. Vascosanum 1534. et 1535. 8. — *Quartus* de constructione, gr. Venet. ap. Aldum 1512. 8. et 1517. 8. cum Chrysolorae Erotematibus. — Enchiridion grammaticalis introductionis ex diuersis scriptoribus confectum. — *Theodori* grammaticalis introduction. in quatuor istarum quartum de Syntaxi etc. Florent. impens. Phil. Iuntae 1514. 8. rec. 1516. 8. Plura leges de hac edit. in *Bandini* Iuntarum typogr. Annal. part. II. p. 54. sqq. et 108. seq. et de edit. Florent. 1520. et 1526. v. *Doruill.* criticam vannum p. 410. seq. — Liber quartus de constructione *R. Croco* interprete. Lips. in aed. Philippi Schumann. 1516. 4. — Colon. ap. Henr. Nouesiens. 1521. 4. — Add. Thesaurum grammaticae gr. de quo plura notaui in supplement. ad Introduct. part. I. pag. 31. seq. — *Mittarell.* de codd. Venet. Mich. p. 1114. seq. — Grammatica exstat MSta *Paris.* in duodecim codd. bibl. publ. — in cod. *Coisliniano* CLXXV. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. pag. 230. — in cat. MSS. bibl. *Harleian.* nr. 5641. — *Oxon.* in cod. CCLIV. colleg. nou. s. nr. 1218. et *Cantabrig.* in cod. collegii Trinit. nr. 350. v cat. MSSt. Angliae etc. part. 2. p. 36. et p. 97. — *Florent.* in codd. Laurent. XII. XV. et XVI. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 275 279. et 280. — *Taurin.* in cod. CCCVIII. v. cat. codd. Taur. gr. p. 394. — *Augustae* Vindel. in cod. fragmentum libri IV. v. *Reiseri* indic. MSS. Aug. p. 81. — *Vindobon.* in II. codd. v. *Nessel.* catal. codd. Vind. part. IV. p. 145. et 155. — *Venet.* in cod. bibl. Marc. DCXXV. v. cat. codd. gr. Marc. p. 317. — In cod. *Bauar.* CLXI. Quod vero praemissa est definitio *Dionysii* Thracis, cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. XI. p. 24. suspicatur, scribendum esse, *Theodosii* expositionem grammaticae. — Conf. *Hodium* l. c. p. 71. sqq. vbi iudicia quorumdam VV. DD. de Gazae grammatica collegit, et *Maittaire* A. T. IV. part. 1. pag. 11. et 13. ac pag. 107. not. 3. — Iis, quae in supplem. etc. part. 2. pag. 358. ex epistola, ad me scripta a Villoisonio, dederam, ex eadem iuuat alia de Gazae grammatica hic adiicere. „Je crois vous avoir indiqué un livre fort célébre chèz les Grecs, plein de connoissance, de recherches, et de *πάρεργα*, ou digressions déplacées, composé par un moine du mont Athos, d'origine Juive, nommé *Neophyte*, diacre, de la Morée: en voici, le titre: *Θεοδώρε Γραμματικῆς εἰσαγωγὴ τῶν εἰς τέσσαρα εἰς τὸ τέταρτον, ὑπόμνημα ἐκ πολλῶν συνερανισθὲν ὑπὸ Νεοφύτε, Ἱεροδιακόνε, Πελοποννησίε, καὶ νῦν πρῶτον τύποις παρ' αὐτε ἐκδοθὲν, ἐπὶ τῆς θεοστηρίκτε αὐθεντείας τε ὑψηλοτάτε καὶ θεοσεβεστάτε ἡγεμόνος πάσης Οὐγκροβλαχίας κυρίε, κυρίε Ἰωάννε Γρηγορίε Ἀλεξάνδρε Γίκα*, (Gika, prince de Walachie,) *Βοεβόδα*, (Waiwode, titre des Princes de Walachie,) *ἐν τῇ νεουργήθείσῃ τυπογραφίᾳ ἐν Βεκερεστίῳ. αψξή.* Le feu Prince de Moldavie, Constantin Morousi, m'avoit fait présent à Chourouchismé, près de Constantinople, de ce gros commentaire in folio, qui a 1298. colounes, sans compter la Table, qui est fort ample, la dédicace au Prince Gika, la preface, et la lettre de Neophyte à Eugene, diacre de Corfou. *Neophyte* y prend le titre de *ὁ ἐξ Ἑβραίων*, parce qu'il en descendoit. Il mourut à Bouchorest, en Valachie, ou il professoit la langue grecque. Ses compatriotes le regardent comme le plus savant grammairien de leur nation. Il met à contribution l'optique, l'astronomie, la logique

que etc. pour expliquer le quatrieme livre de la Grammaire de Théodore de Gaza. Daniel Cerameus, Moine du Couvent de Patmos et Professeur de langue grecque dans l'espece de gymnase de cette Ile, m'y a donné un autre Commentaire de sa composition sur ce même 4e livre de la Grammaire de Théodore de Gaza. Il l'a intitulé: Ἑρμηνεία εἰς τὸ τέταρτον τῆς τοῦ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ Γραμματικῆς, καὶ ἔκθεσις κατ' ἐρωταπόκρισιν τῆς κατ' αὐτὸν γραμματικῆς, φιλοπονηθεῖσα χάριν τῶν φιλομαθῶν, παρὰ Δανιὴλ, μονάχου Πατμίου, τοῦ καὶ Κεραμέως, τῆς κατὰ Πάτμον σχολῆς τῶν γραμματικῶν διδασκάλου. Ἐνετίῃσιν, 1780. παρὰ Νικολάῳ Γλυκεῖ, τῷ ἐξ Ἰωαννίνων (de la Ville de Iauinina) in 8, de 667. pages." Add. quae in Supplem. ad Introd. part. II. p. 63. seq. iam adnotata adiectaque sunt. *Harl.*

2. *Liber de Mensibus Atticis, graece* cum grammatica editus Venet. 1495. fol. Florent. 1515. 8. [1520. 8. de qua ed. v. *Maittaire* A. T. indic. p. 428.] 1526. 8. Venet. 1525. 8. Basil. 1540. 4. Paris. 1550. 8. *Fabr.* *Maittaire* in A. T. II. p. 738. sq. et ex eo *Panzer* in A. T. VIII. p. 140. citant: *Theod. Gaza* de Mensibus, graece. Paris. ex officina Gerardi Morrhii Campensis apud collegium Sorbonae. MDXXX. (1530.) 8. ignorant vero ed. Par. 1550. Vereor igitur, ne in Fabr. bibl. gr. h. l. vitium sit typographicum in nota anni. *Harl.*

Graece et latine cum versione Ioannis Perelli Basil. ap. Rob. Winterum, 1536. 8. et in Vranologio Petauiano Paris. 1630. fol. Amst. 1703. fol. *Fabr.* vide supra, vol. IV. p. 29. not. *ffff)* — Gr. et lat. Basileae per Balthasarem Lasium et Thomam Platterum. m. Aug. cum Perell. de Epactis. Basil. 1536. 8. teste *Maittaire* in A. T. ind. voc. *Gaza*, pag. 429. pleniorem vero illius notitiam dedit *Panzer*. in A. T. VI. p. 317. nr. 1101. *Harl.*

Latine Perello interprete Paris. 1535. 8. cum Perell. de ratione lunae epactorum sec. Gazam, c. tabula etc. atque in thesauro antiquitatum graecarum *Iacobi Gronouii*. Amst. 1699. fol. tom. IX. Vide, si placet, quae de hoc argumento et Gazae sententia notaui in Menologio siue libello de mensibus centum circiter populorum, edito Hamburgi 1712. 8. pag. 52. seq. *Fabr.* MS. est *Paris.* in tribus codd. bibl. publ. — *Florentiae* in cod. Laurent. IX. 1. et cod. XIV. 1. plut. 55. v. *Bandin.* catal. codd. gr. II. pag. 270. et 277. *Harl.*

3. *Epistola* ad Franciscum Philelfum *de Origine Turcarum*, cum Leonis Allatii versione in eius συμμίκτοις tom. II. p. 382-392. Colon. 1653. 8. Verterat etiam Seb. Castalio Basil. 1556. fol. ad calcem Laonici Chalcondylae. Plures Gazae epistolas atque in his vnam vel alteram ad Demetrium Sguropulum memorat *Allatius* contra Creygthon. pag. 18. *Fabr.* [*Florent.* in cod. Laurent. IX. 3. plut. 55. sunt ep. de origine Turcarum, et tredecim aliae epistolae, quarum initium et finem refert *Bandin.* l. c. pag. 271. qui ibid. pag. 287. seq. ex illo codice primus euulgauit gr. integram quintam Gazae epistolam ad cardinalem Bessarionem. — *Paris.* in cod. CDXXII. bibl. publ. sunt *Theod. Gazae* ad Andronicum et Demetrium epistolae: — in cod. MMCXXXI. 9. epist. fortasse ad Demetrium Chalcondylam et in cod. MMCMLXVI. 2. epist. ad Demetrium. *Harl.*] Eius encomium, cum versione et notis Dan. Argentii, Paris. 1591. 4. ex offic. Fed. Morelli.

[Homeri

[Homeri *Batrachomyomachia*, cum perpetua paraphrasi interlineari, vt ferunt, *Theodori Gazae*, *Florent.* in cod. Laurent. I. plut. 32. v. *Bandin.* l. c. II. pag. 121. Ex illo cod. edita est Ὁμήρου Βατραχομυομαχία σὺν τῇ μεταφράσει, edita a *Francisco Fontanio*, bibl. Riccardianae Florentiae praefecto, graece, Florent. et Lips. 1804. 4. conf. Fontan. praefat. scriptam Florent. non. Iun. 1803. Textus Homeri maiori ac nigro, paraphrasis vero minore rubroque charactere exhibetur versibus alternis. *Harl*]

[*Venetiis* in cod. Marciano CXC. sunt duo epigrammata, alterum *Bessarionis* epitaphium in se graece scriptum, a *Theodoro Gaza* latine redditum; alterum *Gazae*, in Bessarionis laudem latine factum. v. cl. *Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. pag. 115. *Harl.*]

[*] *Graece versa e latinis.*

4. *Ciceronis libri de Senectute*, in editione Ciceronis Aldina 1523. 8. edente *Ioanne Baptista Egnatio*, et in editione Sturmiana Argentoratensi, aliisque [vt in ed. *Io. Ad. Göz.* Norimb. 1801. 8.] Sed et separatim graece et latine, Ingolstadii 1596. 8. De senectute et somnium; Paris. 1528. 8. ap. Sim. Colin. — Ciceronis de amicitia librum quoque vertisse Gazam, testatur Volater. *Fabr.* MS. inter codd. Bonauent. Vulcanii. v. cat. bibl. Leidens. pag. 343. nr. 2. — *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. 15. plut. 58. v. *Bandin.* catal. codd. gr. Laur. II. p. 484. — versio gr. Senect. et Somn. Basil. ap. Io. Bebel. 1524. 8. — ibid. 1526. 8. — Paris. ap. Iac. Bogard. 1544. 8. *Harl.*

5. *Ciceronis de somnio Scipionis*, in iisdem operum M. Tullii editionibus. Et separatim Basil. 1528. 4.

Theodori *Gazini*, qui idem est, ac Theodor. Gaza Thessalon., epist. latina ad Christophor. Personam, edita in Giornale let. d'Italia tom. XIX. p. 337. *Fabr.* — rec. in *Apostoli Zeni* Dissertazioni Vossiane, tom. II. pag. 139. sqq. *Harl.*

Nicolai V. papae epistola ad Constantinum Palaeologum, vltimum imperat. CPolitanum, data a. C. 1451. d. 26. Sept. et a *Theodoro Gaza* ex latino in graecum sermonem translata. Exstat gr. et lat. inter *opuscula aurea theologica* quorumdam clariss. auctorum graecorum posteriorum, circa processionem spiritus Sti, collecta, translata et edita a *Petro Arcudio*, Corcyraeo, Romae 1630. 4. et 1670. 4. p. 685. sqq. *Fabr.* Reperitur *Vindobonae* in cod. caes. LXI. 5. et *Lambec.* VIII. p. 1056. seq. copiosius de illa epistola differit. — *Paris.* in cod. CDXXIII. 7. bibl. publ. — *Monacii* in cod. Bauar. XXVII. et cod. XLIII. v. cl. *Hardt.* l. c. 1803. part. 4. p. 15. et part. 5. p. 39. *Harl.*

E graecis versa latine.

6. *Aristotelis libri IX. Historiae animalium, De partibus animalium libri IV. et de generatione animalium libri V.* Venet. 1476. fol. atque Basil. 1533. fol. et in graecolatinis, ac quibusdam latinis operum Aristotelis editionibus.

7. *Aristotelis problemata.* Venet. 1493. fol. Basil. 1537. fol. et in latinis quibusdam et in graeco-latinis philosophi editionibus. [conf. supra, vol. III. p. 508. seq.]

8. *Theophrasti Historiae plantarum libri X.* Venet. 1504. fol. Basil. 1533. fol. et Paris. 1529. 8. apud Wechelum, et in graecolatina Theophrasti operum editione Lugd. Bat. 1613. fol. et in Theophrasti Historia plantarum vulgata graece et lat. cum commentariis Io. Bodaei a Stapel. Amst. 1644. fol. Ambo Heinsius et Bodaeus Gazae versionem ad graeca subinde castigarunt. Nam Gazam, dum Plinii vestigiis pressius insistit, etiam errores eius quandoque sequutum potius, quam Theophrasti fidem, notatum Io. Matthiolo lib. IV. Epistol. Medicinar. f. 147. [v. supra, vol. III. p. 414. sq. 416. sqq. *Harl.*

9. *Alexandri*, (dubium, an Aphrodisei,) *problematum libri II.* Venet. 1501. fol. ac deinde saepius. Vide Volum. IV. huius bibl. cap. 25. pag. 74. [vol. V. c. 28. pag. 664. nou. edit.]

10. *Aeliani liber de instruendis aciebus.* Latine Colon. 1524. 8. Paris. 1532. et saepius cum scriptoribus rei militaris latinis Vegetio, Frontino etc. et in graecolatina libri huius editione Franc. Robortelli, qui et ipse versionem suam adiunxit, Venet. 1552. 4. et in operibus Aeliani, vtraque lingua editis a Conrado Gesnero, Tiguri 1556. fol. [v. supra, vol. V. pag. 621. sq. *Harl.*]

11. *Io. Chrysostomi Homiliae V. de incomprehensibili Dei natura*, leguntur in latinis mellitissimi doctoris editionibus, et in graecolatina Ducaei tom. I. pag. 291. Nam eruditiss. Montfauconus in sua edit. tom. I. p. 444. vt παραφραστικῶς adornatam et verbis ac quandoque sententiis redundantem omisit, nouamque versionem adornauit.

[Ad *inedita*, nr. 12. Fabric. olim retulerat Gazae latinam versionem *Dionysii Halicarnassei* de compositione orationis et eloquutione, quomodo fiant epithalamia, epitaphia et panegyrica: quam ab illo factam esse lat. versionem testatur *Volaterranus* lib. XV. commentar. vrban. fol. 157. et ex eo Gesner. Atque in not. msta addidit Fabric. illum librum, a Gaza versum, tradi quoque ap. *Oudinum* tom. III. p. 2541. At reuera edita est Gazae interpretatio lat. Mediolani a. 1482. 4. Cremonae sine a. et typogr. nomine saec. XV. in 4. (ante a. 1492) vti iam notaui in Introd. in Hist. L. gr. II. part. I. p. 547. et in Supplem. part. I. p. 234. sq. et part. II. pag. 64. sq. *Harl.*

Inedita.

[P] Non vidi versionem *Aphorismorum Hippocratis*, laudatam Paulo Iouio in elog. et ap. *Nicol. Commenum* tom. II. p. 175. Hist. Gymnasii Patauini. Vel, quod refert *Labbeus* in bibl. noua MSS. p. 115. *Theodori Gazae in illud*, omnia a natura fieri, *in codice regio 56. cum prolegomenis Rhetoricae. Fabr.* Vid. *Hodium* l. c. pag. 78. sqq. vbi multus de occasione huius opusculi conscribendi primum monet, legendum esse, *omnia a natura alicuius gratia fieri*, tum suspicatur, Theodorum nihil omnino super ista quaestione edidisse, et commentatiunculam

culam in cod. Parisino ei tributam, non aliam reuera esse, quam Bessarionis, quam, tamquam Theodori, impugnauit Trapezuntius. *Harl.*

13. *Mauritii libri de re militari.* De his Gaza praef. ad Alphonsum regem, praemissa homiliis Chrysostomi iam memoratis: *Quam ob rem post Mauritii illos de re militari libros quos anno superiori obtuli tibi, vt iudici peritissimo eorum quae imperator ille et gessit et scripsit, has quinque Orationes Ioannis Chrysostomi conuerti etc.*

14. Commentarium eius ineditum ad statuas *Philostrati* citat *Nic. Comnenus* pag. 187. Praenotion. mystagogic. *Fabr.* Forsan is est cod. Leidens. inter codd. Vulcanii, inscriptus: Philostr. Εἰκόνες cum scholiis graecis V. docti. v. cat. bibl. Leidens. p. 343. *Harl.*

[15. Theodori *Contradictorius* liber ad Bessarionem, pro Aristotele in Plethonem, *Florentiae* in cod. Laurent. XIII. nr. 2. plut. 55. v. *Bandin.* cat. cit. II. p. 276. sq. et *Hodium* l. c. pag. 80. qui suspicatur, *designari* commentat. modo dictam, *omnia a natura fieri*, quae scripti Bessarionis defensio fuerit contra Trapezuntium. *Bandin.* primum historiam controversiae, inter philosophos saec. XV. de Aristotelis et Platonis, vter vtri sit praeferendus, philosophia acriter agitata, breuiter exposuit; monuitque, inter ceteros Bessarionem pro Aristotele libellum composuisse in Plethonem, ac Theodorum Gazam, Bessarionis hortatu, in superiore libello Aristotelis defensionem suscepisse: tum *Bessarionis* epistolam ad Io. Argyropulum praemissam, integram graece subiecit. — In bibl. Escorial. cod. *contra Plethonem*, (v. Plüer. itiner. per Hispan. p. 191.) num idem sit, an diuersum opusc. dicere nequeo. *Harl.*

[16. Περὶ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου, *de spontaneo et inuito.* *Florentiae* in cod. Laurent. IX. nr. 1. et iterum multis tamen correctionibus et adnotatt. in ora paginarum, fortasse manu eiusdem Gazae adiectis, nr. 4. atque in cod. IX. nr. 2. plut. 81. v. *Bandin.* l. c. II. p. 270. et 271. ac III. p. 226. — Ab hoc haud diuersum esse videtur *Hodio* pag. 80. Gazae opusculum *de fato*, quod gr. exstat inter codd. Vossian. v. cat. bibl. *Leidens.* pag. 399. nr. 69. vbi diserte sic indicatur: *Theod. Gaza* περὶ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου, *quod vocant de fato.* Adnotante Hodio exstat quoque MS. Venetiis, plusquam vno exemplari, in bibl. S. Ioannis et Paulli. *Harl.*]

[17. *De superbia carnis* opusculum, et Prolegomena in rhetoricam, dicuntur exstare in bibl. regia *Paris.* eodem *Hodio* animaduertente. Tum idem pag. 80. sqq. iudicia varior. VV. DD. de Gaza, sinistra partim, partim iusta aequaque congessit. *Harl.*]

Theodorus, *geometra*, et aliarum mathematicarum disciplinarum peritus, quem loquentem inducit Plato in Theaeteto. Vide supra in Theodoro Cyrenaeo.

Theodorus *grammaticus* cuius Ἀττικαὶ γλῶσσαι citantur ab Athenaeo.

Theodorus *Graptus* [f]) Theophanis Grapti frater, quorum cum aliis γραπτοῖς διαμυρίοις a graeca

f) *Grapti*, γραπτοὶ siue *inscripti* nomen tulit Theodorus ac similiter eius frater Theophanes, quoniam Theophilus imperator, (qui a. C. 841. obiit,) ipsorum frontibus, quod pro imaginum culta

graeca ecclesia 27. Dec. quotannis celebratur memoria, scripsit *epistolam ad Io. Cyzicenum epist.* quam dat Allatius contra Creyghtonum p. 709. 715. Occurrit et in Theodori huius vita (de qua dixi supra p. 147) pag. 204. m) Nam, quae sub eius nomine de *Imaginum cultu* exstat disputatio in Combefisii Originibus CPol. pag. 159. 182. reuera Nicephorum CPol. auctorem habet. Vide Io. Boiuinii notas ad Niceph. Gregoram pag. 793. seq. et 796. *Ex oratione* Theodori *de dormientibus* nonnulla affert Allatius de purgatorio p. 211. seruata a Gregorio hieromonacho in Synopsi dogmatum. *Vita S. Nicephori CPol.* a Theodoro composita MS. in bibl. regis christianissimi teste Montfaucono Palaeographiae graecae p. 72.

Theodorus primum dictus, qui deinde notus sub nomine *Gregorii* thaumaturgi, de quo dixi lib. V. cap. 1. §. 28. pag. 247.

Theodorus *Hagiopolites*, idem cum Antiocheno qui postea fuit episcopus Mopsuestiae, de quo supra. Sed fuit etiam alius quidam Theodorus, Antiochenus archiepiscopus, ex cuius synodico pro cultu imaginum [P] quaedam adfert Theodorus Studita antirrhetico secundo tom. V. Opp. Sirmondi p. 124. *Fabr. Venet.* in aedibus *Io. Car Grimani* fuit *Theod. Antiocheni* in XII. prophetas cod. inedit. „qui liber, ait *Montfauc* in D. ar. ital. p. 39. sq. exstat quoque in bibl. caesarea Viennensi et in Vaticana bibl. Nescitur, cuius sit Theodori, num Antiocheni, an Heracleotae, an alterius eiusdem nominis, qui bene multi sunt." *Harl.*

[Theodori τῦ Ἡγιασμένυ, vita citatur in expositione sacror. praeceptorum in cod. Laurent. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 100. *Harl.*]

Theodorus *Heracleensis* in Thracia episcopus qui synodo Antiochenae a. 341. interfuit, et de cuius scriptis dixi supra tom. VIII. p. 412. *Fabr.* Siue vol. IX. pag. 319. ed. nostrae. Add. fragmm. in catena patrum s. comment. in varia V. et N. Testamenti cantica sacra etc. *Vindobon.* in cod. caesar. CLXVII. et CLXVIII. v. *Lambec.* IV. p. 393. et 395. nr. 2. — Theodori *Heracleotae* loca in aliis catenis occurrunt in codd. *Coislin.* v. *Montfauc.* in bibl. Coislin. pag. 45. 57. 64. sq. 68. 69. 75. 138. 245. 247. 248. 251. *Bandin.* in catal. codd. gr. Laurent. I. p. 18. 20. 52. 92. 102. 161. 516. 358. ac 434. — *Romae* in cod. Ottobon. in Psalmos 38. sed opus esse in eo cod. mutilum et lacerum, testatur *Montfaucon.* in biblioth. MSSt. I. p. 185. *D.* — Conf. etiam *Schroeckh.* H. E. christ. part. VI.

cultu cum tanta animorum contentione pugnauerant, iussit punctim caesa cute ad carnem et inspersо atramento, inscribi iambos ignominiosos *Christoduli*, qui tum alibi, tum in Combefisii fasciculo rerum CPol. pag. 206. leguntur. Vide *Cangii* glossar. in Γραπτοί, et *Nic. Rigaltium* diss. praeliminar. ad Acta Sanctor. tom. II. Iunii pag. XXI.

m) *Th. Grapti* vita in codd. Coislin. CXLVII. et CXLVIII. qui continent vitas Sctor m. Dec. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 213. Add. p. 177. et 405. de sententia et locis quibusdam *Theod. Grapti.* Scripsit vitam S. Nicephori, patriarchae CPolitani. v. *Montfauc.* Palaeogr. gr. p. 72. Conf. supra, vol. VII. p. 604. sq. nr. 3 p. 656. inprimis vol. VIII. pag. 84. nr. 6. et 7. *Harl.*

VI. pag. 53. sq. et supra in vol. VIII. p. 645. sect. 5. p. 652. ibique not. *yy*. p. 673. et 696. *Harl.*

Theodorus, *Hermopolites*, graecus ICtus et antecessor CPolit. cuius scholia in leges laudat *Nic. Comnenus* Papadopoli praenot. mystagog. pag. 402. *Fabr.* Eius synopsis et ecloga codicis Iustinianei erotematica — in capp. LXXXII. diuisa, *Vindobon.* in cod. caes. III. nr. 8. et cod. IX. in quo synopsis ista est integro folio in fine auctior, teste *Lambec.* VI. part. 1. p. 33. sqq. et 75. — Scholia ad Basilicorum libr. XI. et XII. in cod. *Coisl.* CLII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 217. — Eclog. s. selecta e decem prioribus libris basilicorum capita, cum *Theodori Hermop.* commentariis nondum editis, *Paris.* in cod. MCCCLIII. bibl. publ. ibid. in cod. MCCCLVIII. nr. 1. *Theodori Hermop.* synopsis et ecloga basilicor. vna cum interpretatione. Conf. infra, vol. XII. p. 366. vbi plura b. c. d. adnotabuntur, et pag. 563. inprimis *Pohlii* not. longam ad Suaresii notitiam Basilicor. Lips. 1804. 8. §. XX. p. 73. sqq. qui laudat *Reitzium* in Exc. XX. ad Theophil. p. 1242. sq. et 1245. et *Reitzium* in epistola ad Ger. Meermannum de Theodori Hermopolitae synopsi erotematica cod. Iustin. in *Meermanni* Thes. iur. tom. VI. p. 861. sqq. obseruantem, epitomen istam in bibl. Vindobon. paullo ante memoratam, non esse Theodori synopsin; sed opusculum, per alium post tempora Theodori ex huius synopsi efformatum vel potius deformatum. Tum admonet, cum hoc Theodoro, Iustiniani aeuum adtingente, non confundendum esse *Theodorum Hermopoliten*, qui post Basilicorum promulgationem vixisse videtur, cui *Assemannus* in bibl. iuris oriental. libr. II. cap. 20. p. 426. sq. synopsin cod. erotematicam, supra laudatam adscribit, et forte, ait Pohlius, (qui plura addidit,) haud immerito. Vid. etiam *Suaresium* l. c. §. XXXIII. p. 122. ibique *Pohlii* notam. — *Theodori* illius fragmenta quaedam in titulos Dig. et C. de *Postulando* siue *de Aduocatis et Procuratoribus et Defensoribus*, cum Thalelaei aliorumque enarrationibus edidit *Ruhnken.* in Meermanni Thesaur. laudato tom. III. et V. Conf. *Bachii* Histor. iurisprudent. rom. ed. Stockmanni, lib. IV. cap. 1. §. 11. p. 603. *Harl.*

Theodorus *Hexapterygus*, mathematicus, de quo Georgius Acropolita c. 32. Histor. Byz.

Theodorus *Hierapolites*, qui περὶ ἀγώνων scripserat (teste Athenaeo) *de certaminibus* gymnicis an musicis? vide Ionsium lib. I. cap. 16.

Theodorus, *Hierosolymitanus* patriarcha, cuius Synodica exhibetur in Actis synodi secundae Nicaenae tom. III. edit. Binianae concil. p. 532. *Fabr.* Memoratur in Synaxario, inserto Andreae, archiep. Cretensis, Opp. gr. ac lat. Paris. 1644. fol. pag. 287. v. *Lambec.* VIII. p. 1041. not. 2. — Eius *Synodicon*, quod incipit πιστεύομεν τοίνυν, in cod. *Barocc.* XXX. *Harl.*

[Theodorus *Hyrtacensis*, s. *Hyrtacenus*, probabiliter Creta ortus, et professor bonarum artium CPoli sub finem saeculi XIII. et init. saec. XIV. scripsit sex homilias ac monodias et descriptionem commentitiam horti, quem Anna, b. virginis mater, prope oppidum Nazareth, possedisse fingitur, variasque epistolas, (in quibus tamen nonnulla, quae ad

historiam temporum illorum illustrandam conducant, inesse dicuntur). Sunt illae *Paris.* in cod. MCCIX. bibl. publ. et singulae feruntur in cat. MSS. Parif. etc. II. p. 253. Vid. etiam *Montfauc.* bibl. biblioth. MSSt. II. p. 1032. de eius or. in b. virginem, inprimis *La Porte du Theil* in: Notices et Extraits de MSSts de la biblioth. nationale etc. tom. V. Parif. an. VII. nr. 49. p. 709. sq. et ephemer. litter. Gotting. 1800. nr. 171. p. 1711. *Harl.*]

[Theodorus, *Iacobita*, v. *Assemann.* bibl. orient. vol. I. p. 167. vbi ex *Dionysii*, Iacobitarum patriarchae, chronico ad a. Chr. 551. memoratur, eum creatum fuisse episcopum *Irtae*, seu ditionis Naamanis, Arabum christianorum: ac p. 425. fin. de *Theodoro*, *Iacobita*, Antiochiae patriarcha. In vol. II. p. 103. et 104. de *Theodoro*, patriarcha Iacobitarum, a. C. 650. qui mortuus est sec. Dionysium a. C. 665. aut secund. alios (p. 335.) duobus annis post, vbi 18. annos muneri suo praefuerat: it. p. 421. *Harl.*]

Theodorus, *Iconiensis* episcopus, cuius epistola de martyrio SS. Cerici eiusque matris Iulittae graece et lat. cum notis publicata a *Combefisio* in lectis triumphis martyrum Christi, Parif. 1660. 8. p. 231. 241. *Fabr.* v. supra, h. vol. p. 209, et *Caue* Hist. lit. SS. E. I. pag. 534. ad a. 564. *Harl.*

Theodorus iconomachus. Vide supra, in *Galata*, et *Gastus*.

Theodorus *Iliensis* ἐν β΄ τρωϊκῶν. Suid. in Παλαίφατος Ἀβυδηνός.

Theodorus *imperator*, vide infra, *Lascaris*.

[Theodorus, *Ingilon* vrbis episcopus Syrus, adpellatur in subscriptionibus patrum quintae synodi, teste *Assemanno* in bibl. orient. vol. I. p. 559. *Harl.*]

[Theodorus iunior, *homologeta*. v. supra, in h. vol. in Sctor. elogiis etc. in Mariae natiuitatem: inc. λαμπρῶς πανηγυρίζει etc. p. 278. *Harl.*]

* Theodorus *Laelius*, episcopus Feltrensis siue Taruisinus, defunctus Romae a. 1464., cuius *replicam* seu *confutationem adpellationis Gregorii de Heimburg a Pii II. bulla contra se emissa ad concilium generale* exhibet *Goldastus* in monarchia imperii tom. II. pag. 1595. Francof. 1614. fol. Adpellatio illa Heimburgii vna cum Theodori replica, illique opposita apologia habentur inter Gregorii de Heimburg scripta iunctim edita Francof. 1608. 4.

Theodorus, *Lector* CPoli, Iustino et Iustiniano imperantibus clarus, de cuius scriptis dixi volumine VI. huius bibl. p. 128. seq. *Fabr.* f. vol. VII. pag. 435. sqq. nou. edit. Add. in primis cl. *Morelli* bibl. gr. et lat. MSt. I. pag. 223. seq. — *Cauei* Hist. litter. SS. eccles. tom. I. p. 503. sq. ad a. 518. — *De la Croze* in epist. ad Moshem. in Thesauro epistol. Lacroziano, tom. III. pag. 279. sq. — *Ittig.* in praef. ad tom. II. histor. eccles. sec. saeculi p. 2. et 12. vbi contra Sagittar. qui historiam eccl. ab ipso Theodoro conscriptam, siue, quae supersunt, collectanea iudicabat supposititia, disputat. *Harl.*

Theodo-

Theodorus lapsus, ad quem Io. Chrysostomus scripsit, idem cum Theodoro Mopsuesteno.

Theodorus *Lascaris*, imperator ab a. C. 1205. ad 1222. Orationes eius duas, laudes patris Ioannis Ducae et Nicaeae vrbis complexas promisit Ioannes Boiuin. Orationem in S. Tryphonem martyrem memorat Allatius, quae incipit: κρίνα ἐξ ἀγρᾶ καὶ ῥεύματα ἐκ πηγῆς. [v. supra, vol. VII. p. 654.]

* Theodorus *Lascaris*, imperator iunior ab a. 1255-1259. Iunioris huius Theodori Lascaris imper. epistolas MSStas memorat *Montfauc.* in diario italico p. 366.

Theodorus *Duca Lascaris imper.* qui a. Chr. 1259. patri Ioanni Ducae successit: De cuius orationibus duabus a Boluinio editis, dixi in vol. VI. pag. 321. [s. vol. VII. p. 654. ed. noui.] Alia et codd. excitat *Oudin.* tom. III. p. 234. ad a. 1250. *Fabr.* Oudin. quoque citat *Caui* Hist. lit. SS. eccl. ad a. 1255. pag. 724. dissentit vero ab eo, arbitrante, *tractatum contra Graecos a Theodoro Lascari iam monacho* compositum, docetque ab ipso imperatore adhuc esse conscriptum; nec ille videtur Oudino nisi paucis mensibus vel hebdomadibus inter monachos permansisse. Sed plura leges de eo infra, in vol. X. pag. 526. ed. vet. *Harl.*

[Theodorus, *Losciumae* episcopus, et alius Theodor. in *Assemanni* bibl. orientali vol. II. p. 440. *Harl.*]

Theodorus *Logotheta.* Vide infra in Metochita et Muzalone.

[Theodori *scribae*, s. qui codd. exararunt nominaque sua subscripserunt, sunt haud pauci. *Montfaucon.* in Palaeogr. gr. libr. I. cap. 8. collegit nomina calligraphorum ordine alphabetico, et pag. 107. octo Theodoros, codicum, qui adhuc supersunt, scribas commemorauit: add. p. 5. 55. 73. 84. 85. 107. et in bibl. Coislin. p. 60. Theodorum *a Petrina*, codicis XIII. scribam; it. p. 42. Theodorum *Lampetum*, qui a. 6772. (a. Chr. 1264.) cod. V. s. catenam quamdam a se scriptam esse, in fine testatus est. — Theodorum, scribam cod. syriaci, profert *Assemann.* bibl. orient. vol. I. p. 133. *Harl.*]

[Theodorus *magister*, v. supra in Elogiis etc. Sctor. in Paullum apostolum: τῆς μὲν ἐπιγραφῆς etc. et *Allatium* de Symeonum scriptis p. 111. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 188. de cod. CXIV. — ac *Reiser.* Indic. MSS. August. Vindel. p. 28. seq. nr. 28. — it. in codd. Bodlei. LIX. et LX. s. nr. 2554. et 2555. cat. MSS. Angl. I. p. 134. sq. add. Theodor. *Daphnopates*, et in cod. Voss. in cit. cat. tom. II. p. 60. nr. 2255 In eod. catal. tom. I. p. 84. nr. 1753. in cod. latin. Digbaei, *summa philosophiae magistri Theodori, philosophi imperatoris.* — *Theodori magistri* orat. in S Gregorium Nazianz. in cod. *Vindob.* X. nr. 10. v. *Lambec.* cum nota Koll. vol. VI. part. I. p. 81. — Eius elogia in S. Paullum, Paris in sex codd. bibl. publ. — martyrium S. Georgii, ibid. in cod. MDXXIX. 17. ac nr. 8. martyrium S. Theodori. *Harl.*]

* *Fl. Mallius* siue *Manlius* Theodorus, doctus et christianus vir, cui S. Augustinus dedicauit librum de vita beata, et cuius consulatum a. C. 399. [P] diserto carmine celebrauit poëta

poëta Claudianus. Illius Theodori vitam ab Alberto Rubenio ſcriptam edidit Io. Georgius Graeuius Vltraiecti 1694. 12. Eiusdem librum latine ſcriptum et adhuc ineditum *de rerum natura* memorat Salmaſius praef. ad Ampelium, atque edere voluit Mauſſacus. Huic Mallio Geuartius praeter rem tribuebat Aſtronomicon libros Manilii poëtae, de quo dixi in bibl. latina. *Fabr.* Add. ſi vis, quae ſcripſi in breuiore notitia litterat. rom. p. 664. et in breuiore notitia etc. in vſum ſcholar. p. 266. *Harl.*

[Theodorus, *martyr.* v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 196. *Harl.*]

[Theodorus, *Manichaeus*, de quo v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 361. 362. *Harl.*]

Theodorus, *mathematicus*, vide in Solenſi, in Aſinaeo et Cyrenaeo.

Theodorus, *Mazarenſis* presbyter in Sicilia, ad quem ſcribit S. Maximus confeſſor tom. II. p. 134. Siue hic ſiue alter ille Rhaitu, fuit Theodorus presbyter, cuius librum pro γνησιότητι ſcriptorum quae ſub Dionyſii Areopagitae nomine feruntur, memorat Photius cod. I.

Theodorus *mechanicus*, cui Proclus inſcripſit librum de prouidentia et fato, quem dedi vol. VIII. p. 465. [ſ. vol. IX. p. 373. ſqq. nou. edit.]

Theodorus *mechanicus*, iunior ſub Iuſtiniano, cui librum ſuum de ſphaera dicauit Leontius, de quo dixi lib. III. 18. 4. [vol. IV. p. 94. ſq. nou. edit.]

Theodorus *medicus*, Athenaei pneumatici diſcipulus. Laert. II. 104. idem forſan, cuius aliquot locis meminit Aetius. Theodori tres medici inter Aeſculapii poſteros, Hippocratis maiores. v. *Tzetzae* Chiliad. VII. pag. 952. ſeq.

Theodorus medicus, iunior, ad quem Libanii et Chryſoſtomi epiſtolae.

Theodorus, medicus, ad quem ſcribit Syneſius epiſt. 115. et fortaſſe 7.

Theodorus Moſchion, ſiue Muſcienus, medicus, qui citatur ab Alexandro Tralliano p. 81. De hoc infra in medicis libro VI. [in Elencho medic. vett.]

* Theodorus Priſcianus, cuius medica ſcripta latina exſtant, Gratiano et Valentiniano II. imperitantibus clarus, de quo dixi in bibl. latina IV. 12.

Theodorus *) *Meliteniota*, magnus Sacellarius magnae eccleſiae CPol. circ. a. 1300. ſcripſit tribiblon Aſtronomicam Syntaxin adhuc ineditam, cuius prooemium et caput primum ex

*) Suſpicor Theodorum hunc aetate non multum diſtare a *Conſtantino Meliteniota* Ioannis Becci ſiue Vecci patriarchae CPolitani λατινόφρονος, Archidiacono, qui cum praeſule ſuo poſt a. 1284. exſul obiit. De illo vide *Allatium* de conſenſu vtriusque eccleſiae p. 773. ſeq. Eius de vnione Latinorum et Graecorum, et de proceſſione Spiritus S. librum graece et latine dedit idem *Allatius* in Graecia Orthodoxa tom. II. p. 642. et 765-921. Rom. 1659. 4. Vide et *Allatium* de Nilis pag. 26. de purgatorio p. 626. 684. etc.

ex bibl. Is. Vossii *) edidit ac latine vertit *Ismael Bullialdus* ad calcem Ptolemaei de iudicandi facultate et animi principatu. Paris. 1663. 4. Illud quum breue sit raroque obuium, lectu dignum tamen, et de Ptolemaeo singularia quaedam doceat, hoc loco integrum subiicere volui.

Θεοδώρε Μελιτηνιώτε, καὶ μεγάλε Σακελλαρίε τῆς μεγάλης ἐκκλησίας προοίμιον εἰς τὴν ἀςρονομίαν.

Θεὸς ἡγείσθω παντὸς ἔργε τε καὶ λόγε, φησί τις τῶν παλαιῶν σοφῶν, κἀγὼ μετ' αὐτε̃ νυνὶ, τῆς παρέσης συντάξεως, καὶ συνεξαγέτω μοι θείᾳ τῶν λόγων ἄνωθεν ἐπιπνοίᾳ, χεῖρα προτείνων τε καὶ ἐπιῤῥωννὺς ἐν παντὶ τῷ παραςάντι Θεός. Θεὸς ὃ θεῖον τῷ ὄντι δῶρον, καὶ οἷον ἔθ' ἧκεν ἔθ' ἥξει πρὸς αὐτε̃ καθ' ἡμᾶς, κατεπέμφθη Φιλοσοφία, ἐνέργεια τε̃ μακαρία γε ἔσα καὶ ἀσχολία, τὰς περὶ σῶμα πάσας ὅσον ἐδ' ἔς' εἰπεῖν λόγῳ λαμπρῶς ὑπεραίρεσα. Τῶν μὲν ἐρχομένων χαμαὶ καθάπαξ ἀπανιςᾶσα, τῶν ὁρωμένων δ' ὑπεράνω τιθεῖσα, καὶ κοινωνὲς τῶν ὀλύμπε πραγμάτων τὲς αὐτῆς τροφίμες ποιεῦσα περὶ γῆν ςρεφομένες ἔτι, καὶ τὸ δὴ μέγιςον εἰς μίμησιν ἥκοντας, ὅσον ἐφικτὸν, τε̃ Θεε̃. ἣν ὑμνε̃σι μὲν οἵ τε τρόφιμοι ταύτης, καὶ ὁσοίπερ ἀπὸ τῆς συνναὲ ταύτῃ ποιητικῆς. ὑμνε̃σι δὲ λογοποιοί τε, καὶ οἷς τὸ τὴν γλῶτταν ἑλληνίζειν σπεδὴ, πλὴν εἰ μή πε̃ τις μανίαν ἀπαραγόρητον μαίνεται, ἕτω μέγα καὶ θεῖόν τι χρῆμα, σοφία. Καὶ ἕτως ὑπερφυῶς ἐννοῆσαι, ὡς μηδὲ ἔχειν εἰπεῖν ῥητε̃ τι τῶν παρ' ἡμῖν ἕτερον παμπληθὲς ὑπερέχειν τῶν ἄλλων, ἐκεν ἐδὲ γέγονεν, ἐδ' ἄλλῳ τῷ μηδενὶ τὸ πρόσρημα τε̃τ' ἐπενεγκῶν, p) ἕτ' ἄλλε μᾶλλον σοφίας ἀνθρώπῳ προσήκειν. Οὐκ ἔν ἐδ' ἔςιν ἄλλως, μὴ σοφίας ὑπέσης, τῷ ὄντι κα-

Theodori Meliteniotae, et Magni Sacellarii magnae ecclesiae Prooemium in astronomiam Ismaële Bullialdo interprete.

A veterum sapientum quodam dictum, *Omnis operis et sermonis dux sit Deus;* quem ego imitatus dico, huius, quam adgredior, constructionis, coelestibus desuper sermonibus inspiratis dux sit, operantemque comitetur et adiuuet, qui manum suam auxiliatricem et confortantem in omnibus aduersis porrigit deus. Deus, inquam, qui donum revera diuinum, quale nunquam largitus ipse est, aut largietur, Philosophiam nostris hominibus dedit: quae beata mentis operatio quum sit ac quies, omnes corporeas actiones et operationes splendore suo, praeterquam quod dici queat, superat et vincit, supra quidem terrestria erigendo, supraque visibilia collocando: alumnos suos terram adhuc incolentes rerum coelestium participes reddit, et ad deum, quantum adsequi id licet, imitandum promouet. Quam cum ipsius alumnis quotquot Poëticam, cum ea templum commune habentem, colunt, hymnis celebrant. Oratores, quique graece loqui ambiunt, nisi insania incurabili agantur vexenturque, laudes eius canunt et praedicant, adeo magna divinaque res est sapientia. Tamque eximie ac excelse de ea sentiendum, vt aliud quicquam eorum, quae apud nos mortales valde multa sunt, ceteris praestare quisquam dicere neque at

*) V. cat. biblioth. Leidens. pag. 397. nr. 44. Est quoque *Paris.* in cod. MMCCXC. nr. 4. bibl. publ. In nota MSta Fabricius, Comnenus, ait, eius in Euangel. commentarium MS. in bibl. Vaticana refert Posseuin. *Harl.*

p) Οὐδὲν ἄλλο.

ταφανῆναι κάλλιςον καὶ ἄνθρωπον ἀληθῶς λόγῳ τε χρώμενον, καὶ τούτῳ τῶν λοιπῶν μετεχόντων τοῦ ζῆν διαφέροντα.

at. Neque contigit, vt vllus alia de re qualibet hoc elogium protulerit, *nullam* scilicet *homini rem magis quam sapientiam conuenire.* Nullo itaque alio modo, quam si sapientia subsit, hominem pulcerrimum, et ratione vera vtentem, ob eamque ceteris animantibus viuentibus praestantiorem excellentioremque ostendere possibile est.

II. Τῆς τοίνυν σεμνοτάτης φιλοσοφίας τὰ περὶ τὸν οὐρανὸν θεωρήματα τοῦ θεολογικοῦ δίχα πάντων ὑπεραναδεδραμένου, τὸ κράτιστον καὶ κεφάλαιον καὶ πάρεστι τὸ τῆς ὑπερνεφοῦς ἀστρονομίας ὑπερβάλλον ὁρᾶν. ἣ τῶν ἄλλων ἔστι καθάπαξ ἐπίπροσθεν, ὕλην μὲν ὑποβέβληται κατὰ τὸν εἰπόντα τὸ μακάριον οὐρανοῦ σῶμα, παρέχει δὲ τήν τε αἰτίαν τῇ λοιπῇ μαθηματικῇ θεωρίᾳ καὶ ὅλως τὴν γένεσιν. ἀριθμόν τε ἤδη κόσμου γεννῶσα τὸν σύστοιχον, καὶ ἁρμονικοὺς λόγους καὶ μουσικήν. Τά τε τῶν γραμμῶν ἑστῶσα πάθη, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, δημαγωγοὺς [¶] οὐρανίας καὶ σοφιστὰς ἐν αἰθέρι τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσα. Μη ¶) κατ' ἐπιψαύειν γαίης ποσὶ δοκοῦντας, ὅταν ἄστρων κατὰ νοῦν ἀμφιδρόμους ἰχνεύωσι δίνας.

II. Philosophiae igitur summo cultu ac veneratione prosequendae Theoremata, quae ad rerum caelestium contemplationem pertinent, Theologiae scientia supra ceteras feorsimque ab iis sedes sublimiores interim occupante, praecipua inter alia sunt; principatumque obtinent; inque illis nubes, et cuncta meteora superantis Astronomiae excellentiam speculari licet. Quae, quum ceteras omnes scientias antecellat, materiam quidem, seu obiectum, in quo versatur, coeli corpus, beatum cuidam dictum, proponit, ipsaque causa est et omnino genitrix contemplationum, quae in ceteris Matheseos partibus sunt; quum et numerum eiusdem cum mundo ordinis et naturae, rationes Harmonicas et Musicam producat generetque; linearumque proprietates et adfectiones stabiliat, atque, vt ita dicam, Oratores caelestes et Sophistas aethereos homines reddat; qui, quum circumuertentes se astrorum reuolutiones mente inuestigarint, pedibus terram calcare amplius se non putant.

III. Εἴπω τὸ μεῖζον καὶ τελειότερον, *) οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα. Καὶ ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα, φησὶ πρὸς Ἰώβ **) ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων, καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. ᾔνησάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου καὶ ὕμνησαν· τί τ' ἄλλα; Ἀβραὰμ ὁ μακάριος τῶν Ἀσσυρίων ἐκφὺς τῇ πο-

III. Quod maximum vero perfectissimumque est, dicam: Caeli enarrant gloriam dei, et opus manuum eius adnunciat firmamentum; quo autem momento astra creata sunt, qui eorum multitudines numerat, et omnibus iis nomina vocat, deus ad Iobum dicit, magna voce omnes Angeli mei laudauerunt me hymnisque celebrarunt. Quid plura? *Abraham* ille bea-

¶) Ποτ'. *) Psalm. XIX. 1. **) Iob. XXXVIII. 7.

χυθεὶς καθάπαξ ἐνεσχημένος πλάνῃ, πρῶτος, εἴη δ' εἰπεῖν καὶ μόνος, τὸν τῶν ὅλων ἔγνω ποιητὴν καὶ θεὸν πολυΐστωρ ὢν καὶ πανσύνετος, φησί τις ἀνὴρ ἱερὸς, ἀποπρεσποιούμενος μὲν τὸ τῶν Ἀσσυρίων ἐγχείρημα, τὴν δὲ τῆς ἀληθείας κατάληψιν ἀρκεῖν ἡγούμενος ἑαυτῷ πρὸς πᾶσαν εὐετηρίαν, ἐπεὶ καὶ μόνην οἶδεν εὐδαιμονίαν r) φιλοσοφία τὴν τῆς ψυχῆς εὐεξίαν· καὶ μέντοι καὶ τὴν ἀληθῆ περὶ Θεοῦ κτησάμενος γνῶσιν, τοῖς κατ' οὐρανὸν θεάμασι τὸν ἡγεμόνα νοῦν ἀκριβῶς ἐπιστήσας [P.] κράτιστος ὢν τὰ τοιαῦτα, καὶ ξύμπασαν ἀστρονομίας ἔσχεν τὴν ἐπιστήμην.

beatus in Assyria natus, Deorumque plurimorum falso cultu et errore implicitus, primus, liceat etiam dicere solus, vniuersorum creatorem et deum agnouit; quum ipse multiscius, vtque vir quidem sacer ait, omnium intelligens esset; abdicatoque Assyriorum instituto, ad felicitatis abundantiam copiamque rerum omnium, veritatis comprehensionem sibi sufficere exstimauit; solam siquidem vnicamque beatitudinem Philosophiam, qui animae bonus rectusque habitus est, ipse nouerat. Veram siquidem de deo scientiam et cognitionem fuit adsequutus, vbi mentis, quae pars in homine principalis est, adcurata diligentique adplicatione theorematibus caelestibus perfectissime perceptis vniuersae Astronomiae peritiam acquisiuit.

IV. Ἔχω καὶ τόδε προσθεῖναι, καὶ ὄντως ἐπὶ καιρόν. Πολιτεύεται μὲν γὰρ τῇ καθ' ἡμᾶς φύσει δι' ἡμᾶς ὁ Σωτήρ· μυρίων δὲ ὅσων θαυμάτων χρησάμενος ἐπιδείξεσι, τέλος τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἐπιθεμένου τούτῳ φθόνου κακῶς, ἑκὼν ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἀνάγεται, καὶ πάσχει σαρκί· τότε τοίνυν πρός γε τοῖς ἄλλοις παραδόξως γεγενημένοις καὶ σκότος ἡλίου καταχεόμενον ἦν τοῖς ἠκριβωκόσι ἀκριβῶς τὰ οὐράνια, πάντων μάλιστα παρέχον μανθάνειν θεὸν εἶναι τὸν ξύλῳ μετεωρισθέντα τῆς καταδίκης· τὴν μὲν γὰρ ἑκάστοτε γιγνομένην ἐκλειπτικὴν φαντασίαν τοῦ τῆς ἡμέρας ὀφθαλμοῦ λαμπροτάτου, ἐκ τῶν περὶ τὴν συνοδικὴν συζυγίαν τῆς σελήνης ἐπιπροσθήσεων ἔστιν ὁρᾷν τῷ τῆς φύσεως ἀποτελουμένην ὅρῳ, καὶ μόνης κεκτημένην χρόνου οὐδέποτε. Ἔτι γε μὴν καὶ τὸ πρῶτον ἐκλεῖπον μέρος, τοῦτ' αὐτὸ καὶ πρώτως ἀναπληρούμενον, ὥσπερ αὐτὸ τελευταίως ἐπισκοτούμενον, ἀνακαθαιρόμενον ὕστατον· ἀλλὰ καὶ ἄλλοτ' ἄλλοις ἀνθρώποις ἐπὶ διαφόρων μερῶν φανταζόμενον

IV. Hoc etiam addere, idque opportune, possum. Saluator quidem naturam nostram propter nos induit; infinitis vero editis miraculis, Iudaeorum ipsi insidiantium malitia et inuidia tandem comprehensus in crucem volens sponteque sua agitur, et in carne patitur. Praeter cetera autem, quae inopinato insolitoque more contigerunt, tenebras soli superfundi, iis etiam, qui rerum coelestium adprime periti erant, discernentibus, accidit; quod omnium maxime ad illum, qui in ligno condemnationis sublatus erat, cognoscendum, quod deus ipse esset, caussas praebuit. Solis enim, qui diei oculus est splendidissimus, eclipsim per lunae in synodicis coniunctionibus interpositionem iuxta naturae leges factam, at sine mora in tenebris semper, cernere quandoque datur; quae insuper prior deficit pars, prima quoque lumini restituitur; vicissimque, quae vltimo obscuratur loco, postrema etiam emergit: atque etiam diuersis in terrae climatibus, aliis aliisque

r) Φιλοσοφίαν.

τῆς γῆς. Τὴν δὲ ἐν τῷ Σωτῆρος πάθει γεγενημένην, ἥν τε πανσελήνῳ τηνικάδε νομικοῦ θυομένου Φάσκα[s]), τελεσθῆναι [P] σὺν θαύματι τῆς σελήνης οὔσης ἐκ διαμέτρου, κἀκεῖθεν δραμούσης ἀχρόνως πρὸς σύνοδον· καὶ αὖθις αὖ τῆς προτέρας τυχούσης ἐκτόπως στάσεως. καὶ τοῖς ὅλοις ἐπὶ τρισὶν ὅλαις ὥραις οὕτω διαμεῖναι μετὰ τὸν τοῦ πρώτου ἐκλείποντος χρόνον, τοῦ δ' αὖ ὕστερον πρώτου· πρὸς δὲ καὶ ζόφον πᾶσαν κατὰ ταύτην τὴν ὑφ' ἡλίου ἀνίσχοντος ἄχρι καὶ δυομένου μεγάλως ἐκπλήττοντα, καὶ τὸ περιὸν δεικνύντα τῆς τοῦ σταυρωθέντος ἰσχύος, μόνος ἂν εἰδείη σαφῶς ὅ γ' εἰς τοὔσχατον ἀστρονομίας ἰών· ἔνθεν τοι καὶ γνοίη μάλα ἀκριβῶς, εἰ μὴ συντίθοιτο ἐθελοκακεῖν, χρώμενος[t]) ὡς περὶ παιδοτρίβῃ, τῇ τῶν οὐρανίων ἐπιστημονικῇ θεωρίᾳ, τἀληθὲς ἤδη προαγγελλούσῃ μὴ ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι, θεάνθρωπον δὲ ἐπὶ ξύλου κρεμάμενον. Εἰ δὴ καὶ τὸ νυκτερινὸν τότε σκότος ἐν μεσημβρίᾳ, μὴ συμβὰν, ἧπερ δοκεῖ τῇ τέχνῃ, φύσεως πάντως ἀκολουθίᾳ, θεοῦ δὲ θαυμασίως προστάγματι.

que hominibus varia et inaequali magnitudine eclipsis adparet. Quae vero sub passionis tempus, quando legale Pascha mactabatur, in plenilunio luna soli ex diametro opposita, et illinc ad coniunctionem incessanter currente, incidit, coniuncta miraculo fuit visa. Statum rursus qui in principio fuit, haec eclipsis mirabiliter retinuit; ita vt ab initio & post solidas per tres horas deficiens et obscuratus totus sol permanserit. Tenebras porro, quae terrarum orbem ab oriente ad occasum protensum terruerunt, quaeque virium ac potentiae crucifixi magnitudinem ostendere, solus inconsuetas fuisse nouerit, qui ad astronomiae intimos penitissimosque recessus penetrarit. Ex quibus, nisi data opera malignus esse quis velit, coelestium contemplatione scientifica, quae non hominem simplicem, sed Deum hominem in ligno pendentem declarat et praedicit, tamquam praeceptore vsus veritatem hanc certe admodum cognouerit. Tenebrae siquidem nocturnae, quae meridiano tempore contigerunt, secundum astronomicae artis dogmata naturae leges non sequutae, sed iubente ac praecipiente deo sunt portentose obortae.

V. Ὥστε ἔξεστι μὴν ὄντως ὡς θεσπέσιόν τι χρῆμα καὶ κάλλιστον, τὴν ἐν ἀνθρώποις τιμιωτάτην καὶ θειοτάτην τῆς λοιπῆς θεωρίας ἔχουσαν τάξιν, τὴν ὑπέρσεμνον ἀστρονομίαν· καὶ ἄνω βαίνουσαν προσειπεῖν, ἀλλὰ καὶ τρόπον κήρυκος σεβασμιωτάτου παρ' ἡμᾶς ἥκειν πρὸς τοῦ Θεοῦ, πᾶσι, δεικνῦσαν τοῖς καλῶς ξυνορῶσι τὸ [P] δέον, καὶ λαμπρῶς ἀπαγγέλλουσαν ὑπὲρ ἀνθρώπων αὐτὸν γενόμενον ἄνθρωπον Θεὸν αὖθις μενόντα, καὶ τῷ τῆς σαρκὸς προσλήμματι πᾶσαν ἐπὶ σταυροῦ τὴν φύσιν ἀνανεούμενον. Ἀστρονομίαν καὶ γὰρ πρὸς Θεοῦ δι' ἀγγέλου παλαιὸς λόγος καὶ

V. Tamquam ergo rem aliquam reuera admirabilem ac pulcerrimam, quae inter homines scientiasque ceteras locum maxime sublimem et diuinis proximum occupat, astronomiam supra modum venerandam, adque superiora scandentem adpellare, quin etiam praeconis vices adorandi obeuntem a deo ad nos profectam dicere possumus, omnibus recte considerantibus quod oportet monstrantem, ac clare adnuntiantem, ipsum pro hominibus hominem factum, deumque rursus manentem carnis etiam adsumtione omnem in cruce naturam renouare. Astronomiam enim-

s) Πάσχα

t) Ὡσπερώ.

ἀληθῶς ἔχων δεδόσθαι τοῖς ἐκ τοῦ Σὴθ, ἄστυ δή.

enimuero vetus veraque narratio est, a deo per angelum *Sethi* posteris traditam esse, quod pro comperto quidem habeatur.

VI. Τὸ μὲν οὖν τοὺς γινομένας ἑκάστοτε σχηματισμοὺς τῶν κινήσεων ἡλίου τε καὶ σελήνης, καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων πρός τε ἀλλήλους καὶ τὴν γῆν θεωρεῖν, τό, τε δι' ἀστρονομίας προγνωστικὸν, τοῦτο δὴ u) ταῖς ἀληθείαις εἰδέναι τέλος. Περὶ ὧν ἡ σπουδὴ τῷ Πτολεμαίῳ ἐν τοῖς τρισὶ πρὸς τοῖς δέκα βιβλίοις τῆς μεγάλης συντάξεως, καὶ γνῶσιν ἡγεῖσθαι ταῦτα διὰ φιλοσοφίας ἐπιστημονικὴν περί τινων ὑπὸ Θεοῦ παρηγμένων φύσεων ὅπη τε ἔχει, καὶ ὅπως ταῦτα φέρεται, θείοις πειθαρχοῦντα πάντως ὅροις τε καὶ προστάγμασι, μέγα δέδεικται πολλαχόθεν, καὶ ὡς ἀληθῶς ὑπερμέγα τι καὶ ὑπερσπούδαστον.

VI. Occurrentes igitur subinde motus solis et lunae ceterarumque stellarum inter se et ad terram configurationes, contemplari, et, quae per astronomiam habetur, praenotionem; qui veritatum noscendarum finis est, in quibus adsequendis tredecim magnae constructionis libris compositis operam suam *Ptolemaeus* locauit; eaque scientificam philosophiae regulis existimare de quorumdam a deo productorum naturis notionem, quomodo ipsa se habeant, et qua ratione diuinis praeceptis et decretis prorsus obsequendo ferantur, magna et ardua multis argumentis demonstrata res est, vtque verum dicam, supra modum magno et summo cultu veneranda.

VII. Τό γε μὲν τὰς δραστικὰς τούτων ποιότητας, καὶ τὴν φυσικὴν τῶν συσχηματισμῶν αὐτῶν ἰδιοτροπίαν, αἰτίαν τῶν περὶ ἡμᾶς συμπτωμάτων τίθεσθαι, καταψευδομένους [?] τῶν οὐρανίων, κἀκ τῆς τούτων κινήσεως τὰς γενέσεις πλέκειν, καὶ τὰ ξυμβαίνοντα, κἀντεῦθεν δοκεῖν τὴν τῶν μελλόντων ἔχειν εἰδέναι πρόγνωσιν, ὃ δὴ τῆς ἀστρολογικῆς, τῆς δ' αὐτῆς καὶ μαθηματικῆς λαχούσης ἐξαιρέτως κεκλῆσθαι, πολυασχόλου ματαιότητός ἐστι, τῇ τῶν ἄστρων κινήσει τὰ ἡμέτερα συμφερούσης· τοῦτο τοίνυν πρὸς τὸ μηδὲν ὑγιὲς κεκτῆσθαι καὶ ἀληθείας ἐχόμενον, καὶ πρὸς πλάνην φέρει καὶ βυθὸν ἀπωλείας τοῖς εὐσεβεῖν ἐθέλουσι πάνυ τοι λυμαινόμενον. Ταῦτ' ἄρα καὶ νόμοι θεῖοι, καὶ θεσπεσίων καὶ θεοπρεπῶν θεσπίσματα διδασκάλων σύν γε τοῖς τὴν μαγικὴν κακοτεχνίαν, καὶ Θεοῦ πόῤῥω βάλλουσαν, κακῶς καὶ ἀθέως v) ἐξη-

VII. Qualitates autem ipsorum actiuas, et naturalem configurationem peculiarem modum, caussam eorum, quae hominibus accidunt, coelestibus corporibus falsa tribuendo statuere; exque illorum motu genethliaca themata contexere; et accidentia deducere, indeque praenotionem futurorum haberi posse, quod ad astrologiam, mathematicae singulari eximioque nomine insignitam, pertinet, existimare, otiosae stultitiae ad astrorum motus, tamquam ad caussas, humanas actiones referentis opus est. Illius igitur artis, quae ad quicquam boni sanique nihil confert, quaeque nullam cum veritate adfinitatem habet, cognitio in errorem, corruptionis perditionisque abyssum, pie agere volentibus valde perniciosam, abducit. Talia igitur, vna cum magiae prauam artem, quae hominem a deo longe proiicit, improbe et spreto numine

u) Ταῖς ἀληθείαις.

v) Ἐξησκημένοις.

σκημένην, καὶ μαθηματικοὺς, ἤτουν Ἀστρολόγους, ὡς εἰκὸς, ἀποτροπιάζονται· ἅτε δὴ πρὸς τὰ ἄνω κεχηνότας γε μάτην, καὶ τῇ τούτων κινήσει τὴν ἡμετέραν προσαρτῶντας ζωὴν θεομαχοῦντας ἀντικρὺς, καὶ βαίνοντας ὄντως ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, ἐπὶ κακῷ δήπου τῆς σφῶν αὐτῶν κεφαλῆς, ἐν ἴσῳ δ' εἰπεῖν καὶ ψυχῆς.

numine exercentibus, mathematicisque, videlicet astrologis, et leges diuinae, et magistrorum dei cultorum, diuinoque spiritu adflatorum oracula iure merito auersantur abominanturque. Illi quippe ad corpora superiora oscitante ore frustra respicientes, ab eorum motu vitam nostram pendere, deum aduerso vultu impugnando, positosque terminos transiliendo, statuunt; vnde tandem in caput suum perniciem animamque pariter suam accersunt.

VIII. Ἀλλ' ἐκείνους μὲν οὕτω πάντας δὲ ἀξίως τῆς ἡμετέρας ἐξωθοῦσιν αὐλῆς οἱ καλῶς αὐτῆς προϊστάμενοι· ἐγὼ δὲ τούτοις ὅσα καὶ [P] παῖς πατράσι ἑπόμενος τοῖς ἱεροῖς τροφεῦσι καὶ παιδευταῖς, καὶ παρ' οὐδὲν μὲν ἄγων, καὶ διαπτύων δυοῖν τῶν τῆς ἀστραθεάμονος σοφίας εἰδῶν τὸ δεύτερον, ὡς ἐπίβουλόν τε καὶ σφαλερὸν, καθὸ τὰς τῶν ἐμπεριεχομένων μεταβολὰς διὰ τῶν ἀστέρων συσχηματισμῶν ἀποτελουμένας οἱ περὶ ταῦτα κομψοὶ τηνάλλως φασὶν ἐπισκέπτεσθαι, καὶ λίαν ἐπικινδύνως. Τὸ πρότερον δὲ τῇ τάξει τε καὶ δυνάμει, καὶ φέρεται γὰρ τὰ πρῶτα κατὰ τῶν ἄλλων, πρὸς μεγίστην ὄνησιν φέρον, καὶ περὶ τὰς τῶν ἀστέρων μόνον κινήσεις ἔχον ἐν λόγῳ τιθέμενος, ἔδοξα πρὸς εὔχρηστον τῆς θεωρίας ὑπομνηματισμὸν ἐμαυτοῦ τε χάριν καὶ τῶν γε προτρεψάντων ἐκ παλαιοτάτων συνήθων, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ βίβλῳ τοῦ παρόντος συντάγματος, ὡς ἐν κεφαλαίοις, ψηφοφοριῶν εἰσαγωγὴν προεκθέσθαι, καὶ ὑποτυπώσασθαι, πρός τε τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην μάλα συντείνουσαν· ἧς πέρι πλεῖστα συγγράμματα διεξοδικώτερον εἴργασται τῷ φιλοσόφῳ Συριανῷ, Θέωνί τε καὶ Πάππῳ τοῖς μαθηματικοῖς, καὶ Ἰωάννῃ Γραμματικῷ τῷ τῆς Ἀλεξάνδρου πολίτῃ· Ἔστι δὲ ἃ ταύτης καὶ παρ' ἡμῶν προσεξεύρηται. Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν τὰς τῆς μεγάλης συντάξεως ψηφοφορίας τῶν τε πλανωμένων

VIII. Sic itaque omnes illos ex nostris caulis, qui recte illis praesunt pastores, merito expellunt. Horum etiam ego, vtpote filius patrum nutriciorum et paedagogorum vestigiis insistendo, duarum, quae circa astra versantur, scientiarum alteram nullo in pretio habeo, vtque deceptricem ac fallacem intutamque auersor: quatenus quae in mundo mutationes accidunt, ab astrorum positu et configuratione immitti adserunt, qui eam praecipue iactant, ac maximo cum periculo profitentur. Ordine vero et facultate primam, primas enim partes haec aduersus alias sibi vindicat, vtilissimam ac maxime conducibilem, in astrorum motibus rimandis solummodo versantem plurimi faciens, in *primo* huius operis *libro*, vt Theoriae explicationem et in illam commentarium, tam mei, quam hortatorum mihi ab antiquo familiarium caussa faciliorem exhiberem, calculi absoluendi isagogen praemittere, et compendiose declarare decreui, quae ad ea, quae secundo ac tertio libro continentur, percipienda valde conducat. Quo de calculo in diffusioribus amplioribusque commentariis philosophus *Syrianus*, *Theon* et *Pappus*, et *Iohannes Grammaticus*, ciuis Alexandrinus, tractarunt; cui calculi subducendi methodo a nobis reperta quaedam adiecta sunt. In *secundo* vero *libro* calculi in planetis ac fixis instituendi Magnae constructionis

[P] καὶ ἀπλανῶν, μεθοδικώτερον ἐφοδεῦσαι καὶ ὑποδείγμασιν εὐχερεῖς ἐργάσασθαι, ἀναγράψασθαι ἅμα καὶ τὰς τῶν προχείρων κανόνων ψηφοφορίας ἐν ὑποδείγμασι, καὶ δεῖξαι τὴν ἀμφοτέρων ἐν ἅπασι συμφωνίαν. Εἶτα καὶ τὴν τρίτην τὰς τῶν Περσικῶν προχείρων κανόνων ψηφοφορίας περιέχουσαν συμπεράναι τῆς παρούσης συντάξεως, ἥπερ ἀστρονομικὴ τρίβιβλος τοὔνομα. Τοῖς μὲν ἄλλοις πάντως ἀχρεία καὶ παρορᾶσθαι δικαία. Ἀλλὰ τοῖς γε πρὸς τὸν λόγον κεκινηκόσιν ἡμᾶς ἑταίροις χρήσιμος, καὶ τῆς τοιαύτης θεωρίας ὑπόμνησις, καὶ μοί τε τῷ γεννησαμένῳ Θεοδώρῳ τῷ Μελιτηνιώτῃ, ἐκφύντι μὲν ἤδη τῆς Κωνσταντίνου καὶ νέας Ῥώμης, τελοῦντι δ' εἰς τὴν ἐν Χριστῷ διακονίαν, καὶ τῆς ἀξίας συγκλήτου τῆς ἱερᾶς μεγάλῳ Σακελλαρίῳ καὶ διδασκάλῳ τῶν διδασκάλων τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, καὶ Ἀρχιδιακόνῳ τοῦ εὐαγοῦς βασιλικοῦ κλήρου. Καὶ δὴ τῆς ἀστρονομικῆς τριβίβλου ταύτης ἡ πρώτη, ἡ ψηφοφοριῶν εἰσαγωγὴ περιέχει ταυτί.

nis modum planiori methodo tractare exemplisque faciliorem reddere; simulque numerandi rationes in canonibus manualibus exhibitas per exemplorum modum in eo describere, amborumque in omnibus consensum ostendere statui. Huius vero nostrae constructionis *libro tertio*, *Persicarum tabularum* manualium numeros et calculum includemus, opusque nostrum *astronomicum Tribiblum* adpellabimus; ceteris quidem aliis inutilis erit et iure despectui prorsus habenda. In hanc tamen theoriam commentarius non solum sociis amicisque, qui ad scribendum hortatores impulsoresque fuere, vtilis erit; sed et mihi eius auctori, *Theodoro Melitenioiae*, qui Constantinopoli, seu nouae Romae olim natus, sum inter ministrantes in Christo relatus, et senatorii ordinis sacri honoribus adeptis Sacellarius magnus factus; et sanctissimae magnae dei ecclesiae doctor doctorum, ac sancti imperatorii cleri archidiaconus. Huius itaque astronomicae Tribibli primus liber, qui et ad computationes introductio est, haecce continet:

Τοῦ αὐτοῦ κεφάλαιον α΄.

Τί ἐστιν ἀστρονομία, καὶ παρὰ τίνων εὑρεθεῖσα τὸ ἐξ ἀρχῆς ἦλθεν εἰς Ἕλληνας ὕστερον. Τίς τε ὁ σκόπος τῆς μαθηματικῆς καὶ μεγάλης συντάξεως.

IX. Ἀστρονομία ἐστὶ τέχνη περὶ τὰ οὐράνια σώματα καταγινομένη, τέλος [P] ἔχουσα τὸ γνῶναι τὰς κινήσεις αὐτῶν. Ἔτι δ' ἀστρονομία ἐστὶ γνῶσις ποσοῦ συνεχοῦς ἀεικινήτου. Σφαιρικὴ δὲ καὶ ἀστρονομία καλεῖται, παρωνομασθεῖσα ἔκ τε τῆς πρώτης καὶ τιμιωτέρας σφαιρικῆς θεωρίας, τῆς περὶ τῆς πάντα περιεχούσης οὐρανίου σφαίρας, καὶ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ἀστέρων. Θεῖον τῷ ὄντι καὶ κάλλιστον ὄντα μάθημα. Ἅτε δὴ καὶ περὶ τὰ θεῖα

Eiusdem Caput I.

Quid sit astronomia, et a quibus primum inventa ad Graecos postea deuenerit. Quis etiam mathematicae et magnae constructionis sit scopus.

XI. Astronomia ars est, quae circa caelestia corpora occupatur et versatur, cuius finis est eorum motus cognoscere. Astronomia etiam continuae quantitatis semper motae cognitio est. Astronomia quoque sphaerica vocatur a prima, eaque digniore, sphaerica doctrina denominata, quae sphaeram coelestem omnia ambitu suo complectentem contemplatur; a stellis quoque in ea existentibus (*graeco nomine*) adpellata, diuina reuera et pulcher-

κατανοουμένη καὶ τὰ οὐράνια. Καὶ μόνη, καθά φησι Πτολεμαῖος ἐν τῷ τοῦ πρώτου πρώτῳ τῆς μεγάλης συντάξεως, περὶ τὴν τῶν ἀεὶ καὶ ὡσαύτως ἐχόντων ἐπίσκεψιν ἀναστρεφομένη, διὰ τοῦτο οὖσα δυνατὴ καὶ αὐτὴ περὶ τὴν οἰκείαν κατάληψιν, οὔτε ἄδηλον οὔτε ἄτακτον οὖσαν, ἀεὶ καὶ ὡσαύτως ἔχειν, ὅπερ ἐστὶν ἴδιον ἐπιστήμης. Εὑρηταί γε μὲν τὸ τοιοῦτον ὑπέρσεμνον ὄντως μάθημα παρὰ τῶν τοῦ Σὴθ ἑνὸς τῶν υἱῶν Ἀδὰμ ἀπογόνων· ὡς ὅ, τε παλαιὸς ἐκ πατρῶν λόγος ἔχει, καὶ ἀληθῶς ἔχει. Καὶ μέν τοι καὶ Ἰώσηπος φιλαλήθης ἀνὴρ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν ἀρχαιολογίᾳ συγγράφεται.

pulcherrima eſt diſciplina. De diuinis quippe coeleſtibusque rebus cogitando, circa contemplationem eorum, quae eodem ſemper ſe modo habent, vt libri I. magnae conſtructionis cap. I. *Ptolemaeus* adſerit, ſola etiam verſatur; qua de cauſſa in proprii obiecti comprehenſione, quae nec obſcura nec confuſa eſt, tantum pollet, vt ſibi ſemper ſimilis et immutabilis permaneat, quod ſcientiae proprium eſt. A *Sethi* quidem Adami liberorum vnius poſteris haec eſt omni veneratione maior inuenta diſciplina; quod quidem veterum patrum monumenta veritati conſona docent: idque *Ioſephus* veritatis ſtudioſus profecto et amans Antiquitatum Iudaicarum lib. I. ſcripſit.

X. Μιμηταὶ γὰρ οὗτοι τοῦ ἑαυτῶν γεγονότες γεννήτορος, σοφίαν μὲν τὴν περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὴν τούτων διακόσμησιν ἐπενόησαν, πρῶτοι γραμμάτων ἐφευρόντες τύπους καὶ τὰ σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰς τροπὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ, [P] καὶ τὰς ἑβδομάδας, καὶ τοῖς ἀπλανέσι τῶν ἀστέρων ἐπιθέντες ὀνόματα καὶ τοῖς πλανωμένοις. Ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ διαφυγεῖν τοὺς ἀνθρώπους τὰ εὑρημένα, μηδὲ πρὶν εἰς γνῶσιν ἐλθεῖν φθαρῆναι, προειρηκότος Ἀδὰμ ἀφανισμὸν ἔσεσθαι τῶν ὅλων, τὸν μὲν κατ' ἰσχὺν πυρὸς, τὸν δὲ ἕτερον κατὰ βίαν καὶ πλῆθος ὕδατος, στήλας ποιησάμενοι δύο· τὴν μὲν ἐκ πλίνθου τὴν δ' ἑτέραν ἐκ λίθου, ἀμφοτέραις τὰ εὑρημένα προσέγραψαν, ἵνα τῆς πλινθίνης ὑπὸ τῆς ἐπομβρίας ἀφανισθείσης, ἡ λιθίνη μένουσα ἅπαντα δοίη μαθεῖν τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἐγγεγραμμένα· δηλοῦσα καὶ πλινθίνην ὑπ' αὐτῶν ἀνατεθῆναι· ἣν δὴ καὶ μένειν κατὰ τὴν Συρίδα γῆν ἄχρις ἐκείνου φησὶ, λέγω δὴ τὴν λιθίνην· τῆς δὲ γῆς ἐπομβρίᾳ κατακλυσθείσης, καὶ μόνου Νωὲ περισωθέντος, ἀρχηγοῦ τε καταστάντος δευτέρου κόσμου· καὶ δὴ τῶν ἀπ' ἐκείνου, διὰ τὴν ἣν ἐπενόησαν τόλμαν οἰκοδομούντων τὸν πύργον,

X. Enimuero quum hi ſui parentis imitatores eſſent, de coeleſtibus eorumque ordine et ornatu philoſophari cogitarunt: primique literarum typos, coeli ſigna, anni partium conuerſiones et ſeptimanas inuenerunt, fixisque ſtellis ac planetis nomina impoſuere. Ne vero illa inuenta hominibus perirent, et antequam forent cognita euaneſcerent, quum vniuerſi deletionem ruinamque duplicem, vi ignis alteram, alteram infinita aquarum copia futuram praedixiſſet Adamus, columnis duabus exſtructis erectisque, vna quidem lateritia, lapidea altera, inuenta ſua vtrique inſcripſerunt; vt, ſi lateritia ab ingentibus profuſisque imbribus corrumperetur, lapidea ſupereſſet, ex qua poſſent homines cuncta inſcripta addiſcere, atque lateritiam ab ipſis quoque fuiſſe erectam et conſecratam: quam etiam, lapideam dico, ad illa vsque tempora in Syria ſtare ac permanere ait. At quum diluuio terra cooperta fuiſſet, ac ſolus Noë, ſecundi mundi princeps factus, ſeruatus fuiſſet, eiusque poſteri audacia, quam animo praeſumſerant, turrim aedificaſſent, ipſorumque linguae confuſae perturbataeque fuiſſent,

συγχυθέντων τὴν γλῶτταν, ἅτε δὴ κακῶς καὶ ἀθέως, ὁμοφωνούντων· μόνος Ἀρφαξὰδ τὴν οἰκείαν διατηρήσας, Χαλδαίων πρόγονος. Οἱ δὲ φύσεως ἀγαθῆς γεγονότες, καὶ τὰ ἐπὶ λιθίνης στήλης εὑρόντες ἐγγεγραμμένα, τὴν τῶν οὐρανίων συνεγράψαντο ἐπιστήμην· τοσοῦτον θαυμασθέντες παρὰ πᾶσιν ἐπὶ σοφίᾳ, ὥστε καὶ τοὺς αὐτῶν φιλοσόφους περὶ ἀστρονομίαν [w] τὸ πλέον ἔχοντας, καὶ γενεθλιαλογεῖν ἤδη προσποιουμένους, Χαλδαίους προσαγορεύεσθαι.

sent; quod inique spretoque deo in ipsum coniurassent, propriam natiuamque Arphaxadus retinuit, et Chaldaeorum nationis parens auctorque fuit. Hi vero indolem bonam ingeniumque nacti, quae lapideae columnae inscripta erant, inuentis, caelestium scientiam conscripsere. Quorum tam eximia fuit sapientia, vt eos omnes homines sint admirati, adeo vt ipsorum philosophi in rebus astronomicis vt plurimum occupati, exque figuris natalitiis caelique thematibus praedicendi artem professi, Chaldaei sint etiam appellati.

XI. Στράβων γεωγραφῶν φησὶ, τῷ κοινῷ τοῦ γένους ὀνόματι κατ᾽ ἐξοχὴν ὀνομαζομένους οἰκοῦντας μὲν τῆς Βαβυλωνίας χώρας αὐτοῖς εἰς κατοικίαν ἀφωρισμένην πλησιάζουσαν τοῖς τε Ἄραψι, καὶ τῇ κατὰ Πέρσας λεγομένῃ θαλάσσῃ, εἰς πλείω δὲ γένη διῃρημένους· καὶ τοὺς μὴν Ὀρχηνοὺς, τοὺς δὲ καλουμένους Βορσιππηνοὺς καὶ ἄλλους ἄλλως, ὡσὰν καθ᾽ αἱρέσεις ἄλλα καὶ ἄλλα περὶ τῶν αὐτῶν ἔχοντας δόγματα. Ἐν οἷς ἄλλοι τε πλεῖστοι γεγόνασιν ἀξιόλογοι ἄνδρες, καὶ μάλιστα Ζωροάστρης καὶ μετ᾽ ἐκεῖνον Ὀτάνης· ὅ, τε Κιδηνᾶς καὶ Ναβουριανὸς, καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ Σουδῖνος· ἀλλὰ καὶ Σελευκίας Χαλδαῖος καὶ οὗτός ἐστιν· ἐκ τούτων τὸ παλαιὸν ὁ μέγας γενόμενος Ἀβραὰμ, καὶ πρῶτος Θεὸν τῶν ὅλων δημιουργὸν ἐγνωκώς· τοῖς τε τῆς γῆς καὶ θαλάσσης παθήμασι, καὶ [y] τῆς περὶ τὸν Ἥλιον καὶ Σελήνην, καὶ πᾶσι τοῖς κατ᾽ οὐρανὸν συμβαίνουσι λογισάμενος, καὶ τούτῳ δὴ προσδραμὼν ἑτοίμως καλοῦντι, καὶ εἰς Αἴγυπτον ἀκολουθήσας κατάγοντι· κἀκεῖ τοῖς λογιωτάτοις Αἰγυπτίων διαφόροις ἔθεσιν ἀρεσκομένοις, καὶ τὰ παρ᾽ ἀλλήλοις ἐκφαυλίζουσι νόμιμα καὶ διὰ τοῦτο δυσμενῶς πρὸς ἀλλήλους ἔχουσι, συντυχὼν ἑκάστοις [z] αὐ-

XI. Strabo in libris suis geographicis scribit, communi gentis nomine per excellentiam adpellari incolas Babylonicae Arabibus et mari Persico vicinae regionis, quae ipsis in plures classes diuisis ad habitandum fuit attributa et seposita; eorumque alios Orchenos, alios Borsippenos, alios diuersis nominibus vocatos fuisse; quatenus variis sectis addicti de rebus iisdem diuersimode sentiebant. In quibus plurimi alii celebres et laude digni floruerunt viri, quorum praecipuus Zoroaster, et qui illum sequutus est Otanes claruere; Cidenas deinceps et Naburianus, quibus Sudinus accensetur; verum etiam Seleucus Seleucia oriundus est quoque Chaldaeus. Ex ea gente magnus Abraham olim ortus deum vniversi creatorem, ex variis, quae in terra et mari cernuntur adfectionibus et proprietatibus, exque omnibus, quae circa solem et lunam et coelum accidunt, ratiocinando primus cognouit, ad quem, quum vocaret ipsum, celeri cursu accessit, et in Aegyptum deducentem sequutus est. Vbi quum Aegyptiorum, qui consuetudinibus diuersis studentes, inuicemque alii aliorum leges despectui habentes, mutuis inter se odiis et inimicitiis certa-

w) Τοῦ

τῶν διαπτύει μὲν οὓς ἐποιοῦντο λόγους περὶ τῶν ἰδίων κενοὺς, καὶ μηδὲν ἔχοντας ἀληθὲς ἀποφαίνων· θαυμασθεὶς δὲ παρ' αὐτῶν ἐν ταῖς συνουσίαις ὡς συνετώτατος καὶ ἱκανὸς ἀνὴρ οὐ νοῆσαι μόνον ἀλλὰ καὶ πεῖσαι, λέγων περὶ ὧν ἂν ἐπιχειρήσειε διδάσκειν, τήν τε ἀριθμητικὴν αὐτοῖς χαρίζεται, καὶ περὶ ἀστρονομίας παραδίδωσιν.

certabant, fuisset sapientissimis congressus, aduersatusque, quos de propriis vnusquisque suis opinionibus fecerunt, sermones, nihil veri in se habere eos ostendit. In colloquiis itaque virum admirati, vtpote prudentissimum, et intelligendi facultate non solum, sed etiam persuadendi vi, quandocumque verbo docere inciperet, pollentem, arithmeticam et astronomiam ab ipso benigne tradente acceperunt.

XII. Οὗτοι δὲ γνωριμώτατοι διὰ σοφίαν ἐν πᾶσι γενόμενοι, καὶ τὸν Ἑρμῆν, ὃν δὴ καὶ τρισμέγιστον ὠνομάσθαι φησὶ, ἄνδρα τὸν ἐν αὐτοῖς ἄκρον ἐν μαθηματικῇ, πολλούς τε σὺν ἐκείνῳ καὶ ἄλλους Αἰγύπτου παῖδας, τοὺς κεκλημένους παρ' ἐκείνοις προφήτας ἔσχον· οὐκ ἀθαύμαστον παρὰ πᾶσιν ἐπὶ παιδείᾳ λαχόντας ὄνομα, οἱ τὸ πρῶτον Ἀβραὰμ τῷ προπάτορι καὶ Χαλδαίῳ τῷ ὄντι σοφῷ μαθητεύσαντες· πρὸ γὰρ τῆς αὐτοῦ παρουσίας εἰς Αἴγυπτον τούτων ἀμαθῶς εἶχον, φησὶ, x) ἐκ Χαλδαίων ταῦτ' ἐφοίτησεν εἰς Αἴγυπτον, ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Πυθαγόρας γὰρ ὁ Μνησάρχου Σάμιος, καὶ Φερεκύδης ὁ Σύριος, καὶ Ἀναξαγόρας ὁ Ἡγεσιβούλου ὁ Κλαζομένιος, ἔτι τε Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, καὶ Σόλων ὁ τῶν Ἀθήνησι νόμων εὑρετὴς, καὶ μὴν καὶ Πλάτων ὁ τοῦ Ἀρίστωνος, ἄχρι τῆς Αἰγύπτου φιλομαθίας χάριν παρελθόντες, καὶ παρ' αὐτῶν διδαχθέντες [?] τὴν μαθηματικὴν τοῖς ἄλλοις παραδεδώκεσαν ἐπιστήμην. Καὶ δὴ πολλοὶ μὲν ἐν Ἕλλησι καὶ ἄλλοι γεγόνασι τὴν τοιαύτην εἰς ἄκρον ἐξησκήσαντες θεωρίαν, καὶ Χαλδαίους πολλῷ τῷ μέσῳ καὶ Αἰγυπτίους ὑπερβαλόντες· καὶ μάλιστα πάντων ὁ πάντων μάλιστα φιλόπονός τε καὶ φιλαλήθης ἀνὴρ Ἵππαρχος, ὥς φησι Πτολεμαῖος. Καὶ μέντοι Πάππος τε καὶ Θέων οἱ Πτολεμαϊκοὶ y) φάμαι διάδοχοι.

XII. Hi vero apud omnes gentes quum ob sapientiam celebritate nominis inclaruissent, *Hermetem*, quem ter maximum adpellari dicit, virum inter ipsos summum mathematicum, multosque simul alios Aegypti indigenas, prophetas dictos apud se habuerunt. Neque mirum famam eruditionis consequutos esse, qui patriarchae *Abrahae* Chaldaei reuera sapientis discipuli primo fuerant, ab eoque edocti. Antequam enim in Aegyptum fuisset ipse profectus, mathematicas disciplinas, *Iosepho* teste, nesciebat gens illa; quae ex Chaldaea in Aegyptum delatae, ad Graecos postea peruenerunt. *Pythagoras* siquidem Samius Mnesarchi F. *Pherecydes* Syrius, *Anaxagoras* Clazomenius, Hegesibuli F. *Thales* praeterea Milesius, *Solon* quoque, qui Atheniensibus leges condidit et scripsit, quinetiam *Plato* Aristonis F. addiscendi cupiditate ducti ad Aegyptios abierunt, et ab ipsis in scientiis mathematicis eruditi, aliis postea eas tradiderunt. Multi praeterea alii Graeci in eiusmodi theoretica scientia summe exercitati claruerunt, et longo interuallo post se relictos Chaldaeos et Aegyptios superarunt. Praecipuus vero omnium tum veritatis amantissimus *Hipparchus* a Ptolemaeo laudatus. *Pappus* quidem et *Theon* Ptolemaei successores clari fuere.

XIII. *Clau-*

x) καὶ ἐκ.

y) Bullialdus leg. φανοί.

XIII. Ὁ δὲ δὴ Κλαύδιος οὗτος ὁ Πτολεμαῖος, καὶ Πτολεμαΐδος μὲν ἐκφὺς τῆς ἐν Θηβαΐδι καλουμένης Ἑρμείου, Αἰλίῳ δὲ z) Ἀντωνίῳ βασιλεῖ Ῥωμαίων σύγχρονος γεγονὼς κατὰ πάντων τὰ πρῶτα φέρεται, πάσης μὲν, ὡς αὐτὸς γράφων ἐν πρώτοις παραδηλοῖ, μαθηματικῆς ἐπιμεληθεὶς θεωρίας, ἐξαιρέτως δὲ καὶ τῆς περὶ τὰ θεῖα καταναουμένης, καὶ τὰ οὐράνια. Καὶ ταύτην ἐν τρισὶ καὶ δέκα τοῖς τῆς μαθηματικῆς καὶ μεγάλης συντάξεως κάλλιστά τε καὶ ὑψηλότατα παραδιδοὺς βιβλίοις, καὶ μὴν μετὰ τοσῆσδε τῶν ὀνομάτων εὐγενείας καὶ χάριτος καὶ ῥυθμοῦ καὶ τόνου, ὡς ὑπερβάλλειν σχεδὸν τοὺς ὁρμωμένους ἐντεῦθεν καὶ γλώττης μόνης ἀττικιζούσης δοκεῖν φροντίζειν· ἣ δὴ καὶ μεγάλη καλεῖσθαι μόνη τῶν ἁπασῶν ἐκληρώσατο, διά τε τὴν σεμνότητα καὶ τ' ἀξίωμα τῶν ὑψηλῶν καὶ μεγάλων λόγων τῶν ἐν αὐτῇ, περὶ τὴν κατ' οὐρανὸν θεωρίαν ἐχόντων τὸν σκοπόν.

XIII. *Claudius* vero hic *Ptolemaeus* in Thebaïdis vrbe Ptolemaïde Hermii adpellata natus, Aelio Antonino romano imperatori coaeuus, primas in omnibus partes obtinet: quum, vt ipse in primis libris ostendit, in omnibus mathematicae partibus addiscendis, ea praecipue, quae res diuinas caelestesque contemplatur, sedulus ac diligens fuerit. Quam tredecim mathematicae et magnae constructionis libris accuratissime, et demonstrationibus maxime sublimibus, tanta cum nominum aptitudine, ornatu, gratia, rhythmo ac tono tradidit, vt etiam illos superaret, qui hisce ducti et impulsi solius Attici leporis curam habere, eumque sectari videntur. Quae etiam propter maiestatem dignitatemque sublimium, et grandium, qui ea comprehenduntur, quique caelestium rerum contemplationem scopum habent, sermonum *Magnae* nomen inter omnes vna sortita est.

[P] XIV. Περιέχει μὲν γὰρ ἐν μὲν τοῖς πρώτοις δυσὶ βιβλίοις τήν τε καθόλου τῆς γῆς ὅλης σχέσιν πρὸς ὅλον τὸν οὐρανόν, καὶ τὸν λόγον τὸν περὶ τῆς τοῦ λοξοῦ κύκλου θέσεως, καὶ aa) τὸν τόπον τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης· ἔτι τε τῆς πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν καθ' ἕκαστον ὁρίζοντα παρὰ τὰς ἐγκλίσεις γενομένης ἐν ταῖς τάξεσι διαφορᾶς· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τὴν ἡλιακὴν κίνησιν· ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ καὶ πέμπτῳ τὴν σεληνιακήν· ἐν δὲ τῷ ἕκτῳ τὰ ταύταις ἐπισυμβαίνοντα· Συνοδικάς τε φημὶ καὶ πανσεληνιακὰς συζυγίας, καὶ τοὺς ἄλλους οὓς πρὸς τὸν ἥλιον ἡ σελήνην ποιεῖται σχηματισμούς· ἔτι γε μὴν καὶ τὰς ἐκλειπτικὰς φαντασίας καὶ τὰ παθήματα· ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ καὶ ὀγδόῳ τὰ περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν καλουμένων σφαίρας. Ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς πέντε βιβλίοις τὰ περὶ τῶν πέντε πλανητῶν

XIV. Primis autem duobus libris, totius orbis terrarum ad vniuersum caelum habitudinem vniuersalem; rationem porro positionis obliqui circuli zodiaci, locorumque et situm terrae nostrae habitabilis; differentiam praeterea in ordinandis illis per singulos horizontes ex inclinationibus variis ortam explicat et ostendit. Tertio libro solis motum, vt et quarto et quinto lunarem expendit et determinat. Sexto quae vtrisque simul contingunt, synodicas nempe syzygias et plenilunia; aliasque solis et lunae ad inuicem habitudines et configurationes a se obseruatas. Eclipses praeterea, easque concomitantia accidentia et circumstantias declarat. Septimo et octauo quae ad sphaeram fixarum pertinent stellarum exsequitur. Postremis tandem quinque libris, quinque Planetarum adpellatorum motus examinat

z) Ἀντωνίνῳ.

aa) τὸν τόπον

θεωρούμενον. Ἑκάστα δὲ τούτων, ὥς φησιν ἐν τῷ τοῦ πρώτου δευτέρῳ, δείκνυσιν ὁ σοφὸς Πτολεμαῖος, ἀρχαῖς μὲν καὶ ὥσπερ θεμελίοις εἰς τὴν ἀνεύρησιν χρώμενος τοῖς ἐναργέσι φαινομένοις, καὶ ταῖς ἀδιστάκτοις τῶν τε πρὸ ἐκείνου καὶ τῶν κατ᾽ ἐκεῖνον τηρήσεων. Τὰς δὲ ἐφεξῆς τῶν καταλήψεων ἐφαρμόζων διὰ τῶν ἐν ταῖς γραμμικαῖς ἐφόδοις ἀποδείξεων.

minat et contemplatur. Vnumquodque vero eorum, vt cap. 2. libri 1. ipse scribit doctus Ptolemaeus, manifestis clarisque phaenomenis, certisque et nulli dubio obnoxiis, quae ab anterioribus priscisque astronomis, quaeque sua aetate factae fuerant, obseruationibus, pro principiis ac veluti fundamentis adhibitis, ostendit. Quae vero ex illis colliguntur et comprehenduntur, linearibus demonstrationibus apte accommodata explanat.

[P] THEODORVS METOCHITA cum paullo antiquiore Georgio Metochita bb) non confundendus, sub Andronico Palaeologo seniore amplissima magni logothetae dignitate functus est ab a. C. 1314. et filiam suam Irenem cc) Ioanni Palaeologo panhypersebasto, Constantini Palaeologi, qui Andronici imp. frater erat, filio nuptui collocauit. Postea quum Andronicus iunior, senioris ex Michaele filio nepos, auum imperio exspoliasset a. 1327. Theodorus quoque dignitate imminutus et exsul, mox liberatus iterum exsilio, CPoli in monasterio Chorae, quod ipse instaurauit, vixit atque exstinctus est a. C. 1332. die decimo tertio Martii, post Andronicum seniorem, cui fidelis et amicus fuerat, defunctum die tricesimo dd). Nicephorus Gregoras, qui virtutem illius atque eruditionem pat[r]oni ac doctoris sui

bb) Hic *Georgius Metochites*, Io. Vecci archidiaconus CPolitanus, λατινόφρων et ideo cum eodem Becco atque Ioanne Meliteniota eiectus in exsilium circa a. C. 1283. ab Andronico Palaeologo. De eo Pachymeres et e recentioribus *Allatius* de Georgiis p. 346. [in Fabr. bibl. gr. vol. X. p. 670. sqq. ed. vet.] quem vide sis etiam de consensu p. 769. seq. p. 773. et aduersus Creyghtonum pag. 617. 625. et *Michaëlem Nau* in ecclesiae romanae graecaeque vera effigie pag. 82. qui Theodorum Metochitam, Georgii filium fuisse scribit. Confundit vtrumque *Vossius* de Hist. graecis II. 29. Meursium praef. ad Metochitam sequutus. Ex Georgii Metochitae scriptis pro Latinis aduersus Graecos partem *Allatius* vulgauit, vt *refutationem trium capitum Maximi Planudis*, in Graecia Orthodoxa tom. II. pag. 922-958. Refutationem *Manuelis Cretensis*, *Nepotis*, id. pag. 959-1074. Ex Oratione *de vnione ecclesiarum*, fragmentum pag. 429. contra Hottinger. Ex Oratione *de dissidio ecclesiarum* id. pag. 458. 462. Ex *libro IV. de processione Spiritus S. Combefis.* tom. II. auctarii noui bibl. patrum pag. 1018-1026. (vbi de S. Maximi loco epist. ad Marinum Cypri presb. disputatur,) Ex *libro V. Allatius* libro de purgatorio p. 668-677. et contra Hottinger. pag. 511. De illis quinque libris siue Orationibus *Allatius* de Consensu p. 771. Citantur etiam plura a *Nic. Comneno* in Mystagogicis praenotionibus, vt *explicatione regularum S. Nicephori* CPol. patriarchae p. 26. *Oratio de sacris mysteriis* p. 396. *Ecthesis Historiarum et Orationes contra Georgium Cyprium.* p. 410. Argumentum trium Orationum contra Cyprium exponit *Allatius* de Consensu, pag. 772. *Fabr.* Add. *Caui* Hist. litter. SS. eccles. de saeculo scholastico ad a. 1276. pag. 320. sqq. vbi etiam de *Theodoro Metochita* agitur, et *Saxii* Onomast. lit. part. II. pag. 321. qui Georgii Metoch. aetatem adligat a. circ. 1280. *Villoison* in Anecdot. gr. tom. II. pag. 249. memorat codic. DCL. qui in bibl. Venet. Marc. post editum MSSt. catalogum illatus est: „Georgii Metochitae opus, cuius titulus paene deletus est imbrium iniuria. Agi videtur de schismate ecclesiarum graecae et latinae.“ add. not. supra ad vol. III. pag. 227. *Harl.*

cc) *Ioannes Cantacuzenus* lib. I. cap 43. *Nicephorus Gregoras* lib. 7 cap. 11.

dd) *Nicephorus* Gregoras lib. X. cap. 2. vbi etiam Monodia eius in Metochitam inserta legitur,

sui encomiis mactat in historiarum opere, lib. VII. VIII. IX. X, et funebri illum oratione decorauit [ee]), Hoc quoque ei posuit epitaphium [ff]):

> Ὃς πάρος ἐν σοφίῃ μέγα κῦδος ἔην γε θνητῶν
> Βαιὸς ὧδε λάας τοῦγε κέκευθε νέκυν.
> Δῆμος σεπτῶν μουσάων ὀλολύξατε πᾶσαι,
> Ὤλετο κεῖνος ἀνὴρ, ὤλετο πανσοφίη.

> [P] *Magno hominum decori cuius sapientia nuper*
> *Certe erat, huncce leuis iam lapis ecce tegit.*
> *Musarum veneranda cohors, complangite cunctae,*
> *Ille vir interiit! Pansophia ipsa iacet!*

Laudibus illis praeter Gregoram et Io. Cantacuzenum fidem facit etiam Thomas magister in προσφωνητικῷ ad Metochitam, et in epistola ad eum scripta, vbi vocat μουσῶν ἑλικῶνα, λόγων ἑστίαν φιλοσοφίας τέμενος, ῥητορικῆς ὄφελος, καὶ συμπάσης ἁπλῶς λογικῆς ἐπιστήμης, εἰ δεῖ συντόμως εἰπεῖν, πρυτανεῖον. *Heliconem musarum, Vestam politiorum litterarum, philosophiae templum* (al. μένος *robur ac spiritum*) *artis oratoriae columen, et ceterae liberalis doctrinae vniuersae, vt verbo dicam, publicum prytaneum.* p. 204. Inter alia etiam exquisitam astronomiae peritiam in illo celebrat, quam disciplinam ex eo hausisse profitetur *Gregoras* VIII. 7. et ex tenuibus, quae a Bryennio edoctus fuerat, principiis ad summum fastigium produxisse Metochitam scribit *Io. Cantacuzenus* lib. I. c. 11. p. 37. Illa vero Thomae magistri epistola vna cum προσφωνητικῷ graece et latine vulgata est a *Laurentio Normanno* inter alias eius orationes et epistolas, Vpsal. 1693. 4. p. 178. et 202. Hunc Metochitam falso tradi a Margunio in ecclesiastico dogmate sensisse cum Latinis, obseruat *Nicolaus Comnenus* Papadopoli in praenotionibus mystagogicis pag. 9. et fusius, in testimoniis Graeciae.

Quamquam in summa dignitate constitutus multos annos negotia publica curanda habuit, curauitque ex Andronici imp. voto diligentissime: tamen multa et praeclara scripsit, semper lucubrationes interponens diurnis reip. curis [gg]). Ex his multa penitus interciderunt, paucis-

tur, quam cum Hieron. Wolfii versione Meursius Metochitae sub praefixit. *Fabr.* Cel. *Morelli* in Bibl. MSta gr. et lat. I. pag. 71. sq. de cod. Veneto *Marc.* LXXIX obseruauit, ad initium quemdam e Meliteniotarum familia, Ioannis filium, quo tempore consanguinei sui nonnulli obierint, adnotasse: in his de Theodoro Metochita, Κατὰ τὰς ιγ' τοῦ Μαρτίου μηνὸς τῆς αὐτῆς (ιν. ια') ἰνδ. τοῦ αὐτοῦ (ιν. ςωμ') ἔτους ἐκοιμήθη ὁ μέγας λογοθέτης Θεόδωρος ὁ Μετοχίτης ὁ σοφώτατος μετονομασθεὶς Θεόληπτος μοναχὸς, ὁ θεῖός μου. *Harl.*

ee) Conf. supra, vol. VII. p. 645. nr. 76. et p. 656. *Harl.*

ff) *Io. Boiuin* ad Gregoram p. 773. et *Bandurius* Antiquitat. CPol. lib. VII. p. 180.

gg) *Gregoras* lib VII cap. 11. Historiae de Metochita: βιβλιοθήκη γὰρ ἦν ἔμψυχος ἄντως καὶ τῶν ζητου-

paucissima viderunt lucem, pleraque adhuc latent inedita in bibliothecis, [P] siue carmine siue prosa: in quibus versus duriores [hh]), et prosam asperam [ii]) aures que ardentem notauit paullo delicatius lectorum iudicium. *Fabr.* — De Theodoro Metoch. conf. etiam *Henr. Wharton* in Adpend. ad *Guil. Cauei* Hist. lit. SS. eccles. tom. II. p. 4. sq. ad a. 1301. *Iac. Brucker.* Hist. crit. philos. tom. III. p. 546-548. *Io. Fabricii* Hist. bibl. Fabr. part. V. p. 261. seq. *Saxii* Onom. lit. II. p. 345. ad a. 1310. *Harl.*

Edita Theodori Metochitae scripta.

Παράφρασις. *Paraphrasis in* Aristotelis *libros VIII. Physicorum, libros III. de anima, libros IV. de coelo, libros II. de ortu et interitu,* caeteraque quae paruorum naturalium nomine veniunt, *librum de memoria et reminiscentia, de somno et vigilia, de insomniis, de divinatione per somnum, de motu animalium, de breuitate et longitudine vitae, de senectute et iuventute, vita et morte: et librorum IV. meteorologicon* [kk]). Haec Paraphrasis graece necdum lucem vidit, latine autem versam a *Gentiano Herueto* Aurelio, Simon Schardius primum excudi curauit Basileae 1559. 4. apud Nicolaum Brylingium cum praefatione Philippi Becchii, medici. Deinde recusa latine est Rauennae 1614. 4. Nam Parisiis primum vulgatam fuisse, nescio, vnde accepit Labbeus [ll]), qui nec annum nec formam dicere potuit, et a se primum in lucem editam Brylingius in fronte sui libri diserte profitetur.

Historiam romanam a Iulio Caesare ad Constantinum magnum, quam ab Andrea Schotto acceperat sub Theodori Metochitae nomine, graece, addita versione sua et breuibus ad calcem libri notis, vulgauit *Ioannes Meursius* Lugd. Bat. 1618. 4. [et in Opp. Meursii tom. VII. Florent.

ζητουμένων πρόχειρος εὐπορία — ἔξεστι δὲ καὶ πᾶσι τοῖς βουλομένοις τεκμηριοῦσθαι τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐν τοῖς λόγοις δύναμιν, ἐξ ὧν συντετάχει πολλῶν τε καὶ πολλῆς καὶ ποικίλης γεμόντων τῆς ὠφελείας βιβλίων etc. *Erat enim viva bibliotheca, et eorum, quae scire velles, parata copia — verum, qua dicendi facultate praeditus fuerit, cuilibet aestimare promtum est ex plurimis libris, quos multae et variae frugis plenos composuit. Iam, quod in eo viro maxime mireris, quum tantae molestiae premerent, tantus negotiorum publicorum aestus incumberet, cum curae alias aliae animum eius veluti inundarent, nihil umquam fuit, quod eum a lectione et scriptione reuocaret. Sed ea dexteritate in vtrisque versabatur vt a mane vsque ad vesperam in palatio remp. administraret, et vni huic rei ita sedulo, ita acri studio vacaret, quasi a litteris prorsus alienus esset. Sero inde digressus, adeo totus in litteris erat,* ὥσπερ ἂν εἰ σχολαστικός τις ἦν, *quasi scholasticus esset, neque cum resp. negotii quicquam haberet.*

hh) *Io. Boiuin.* ad Gregoram pag. 773. [v. supra, vol. VII. p. 656. vbi etiam versus quidam eiusd. memorantur. *Harl.*]

ii) *Gregoras* lib. VII. c. 11. p. 168.

kk) De Theodori Metoch. paraphrasibus in Aristotelis libros earumque codd. iam pluribus Fabricius et ego exposuimus supra in vol. III. p. 226. sq. (vbi adnotatum est, in *Blockii* praefat. ad librum infra laudatum agi quoque de Th. Met. paraphrasibus Opp. Aristot.) pag. 230. et 231. ad sect. X. et XI. ibique praecipue conf. not. oooo. et pag. 236. cum nota *yyyy.* add. pag. 509. et cel. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 4. p. 37. sqq. de codd. Bauar. LXXIII. et LXXIV. in quibus sunt *Metochitae* physica c. paraphrasis Aristotelicorum librorum. *Harl.*

ll) *Labbeus* in conspectu Platonis et Aristotelis interpretum. p. 15.

Florent. 1746. fol. pag. 737 sqq.] Sed ab eodem Labbeo mm) et Theop. Raynaudo nn) atque Vincentio Richardo *) obseruatum fuit, illam non esse Metochitae, sed librum tertium annalium *Michaelis Glycae* a pag. 204. edit. regiae vsque ad 245. vbi Galerii Maximiani infelix obitus describitur. *Fabr.* Idem arbitratur Fabric. supra in vol. VII. p. 420, sect. XXVIII, sub fin. p. 468. sect. XLI. inprimis in vol. XIII. p. 629. sq. de scriptoribus gr. a Io. Meursio editis, nr. 14. de Meursii edit. Theod. Metochitae, Lugd. B. 1618. 4. vnde reducam h. l. ea quae Fabric. adnotauit. „In Athenis, pergit, Batauis, quae 1625. viderunt lucem, p. 197. Meursius inter parata a se ad editionem, memorat Theodori Metochitae Historiarum libros quatuor, cum versione et notis: et graece cum animaduersionibus suis *Athenaei* Mechanica; *Apollodori* Poliorcetica; *Iulii Africani* Cestos; *Meletium* de natura hominis; *Harpocrationem*, et graece denique ac latine *Menandrum* rhetorem de diuisione caussarum in genere demonstratiuo. Nihil horum ab illo tempore constat editum esse a Meursio: quos autem vocat historiarum Theodori Met. libros, hos graece pridem habemus vulgatos post id tempus sub nomine *Michaelis Glycae* Annalium, de quibus dixi vol. VI. p. 156. [vol. VII. p. 468. seq. nou. edit.] Non vero Glycam, sed Theodorum esse illorum auctorem, Meursius persuasit sibi ex MSto codice, vnde etiam *Henricus Ernstius* libr. II. Obseruationum cap. 36. pag. 161. *Annalium auctor quod non sit Michael Glycas, cognomento Siculus, sed Theodorus Metochita, cl. Meursius manifesto deprehendit, qui Annales ipsos ex MS. auctiores gr. et lat. in lucem emittet.* Pro eadem sententia militat *Christoph. Frid. Bodenburgius*, rect. gymnasii Berolinensis, in diss. *de Theodori Metochitae scriptis*, νοθείας *vulgo insimulatis*, inserta Miscellaneis Lipsiens. tom. II. p. 23. seq. Idem testatur, manu exaratum se habere *Theodori Metochitae* Χρονικὸν ἀπὸ κτίσεως κόσμου διεξιὸν περί τε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς κ. τ. λ. illum ipsum scilicet codicem, ex quo Meursius historiam illam publici iuris facere voluit, et quem laudati *Bodenburgii* antecessori donauit Samuel Pufendorfius, cui aliorum postumorum Meursianorum editionem debemus.“ Hactenus Fabricius. Idem *Bodenburg* contra Meursium pro Theod. Met. id vrguet argumentum; morem tum fere fuisse, vt noui scriptores ab aliis iam tradita, ipsorum quoque verbis insererent scriptis. At tum quidem Theod. Met. a crimine plagii absolui haud poterit. Ic. autem Fabric. in histor. bibl. suae l. c. p. 262. legendos commendat *Placcium* de pseudon. p. 318. 443. *Olearium* bibl. eccles. part. II. p. 195. et *Crenium* in diss. II. de furib. librar. p. 26. *Harl.*

[*Specimina Operum Theodori Metochitae*, quae inscribuntur: Ὑπομνηματισμοὶ καὶ Σημειώσεις γνωμικαὶ, e codd. MSS. Lutetiae Parisiorum in bibl. regia et Coislin. St. Germanensi asseruatis cum praefatione et notis primum vulgata ab Iano Bloch. Hauniae 1790. 8. *Harl.* In praef. Blochius de cadentibus literis graecis, tum de Theodoro Met. exponit, eiusque scriptis editis et ineditis, singulatim eo, cuius specimina edidit, quodque, in eo, titulos descri-

mm) *Labbeus* ad Glycae annales Parif. 1660. fol. p. 564.

nn) *Raynaudus* de bonis et malis libris Lugd. 1653. 4. p. 156.

*) *Richardus* ad Matthaeum Cantacuzen. in Canticum canticorum. Rom. 1624. fol. pag. 130. [Io. quoque *Lamius* in diss. de Mich. Glyca, praemissa huius epistolis, in Deliciis eruditorum, Florent. 1736. p. 12. in eadem versatur opinione. At non vidit Bodenburgii defensionem, in qua ea quae Lamius, alii sequuntur, contra Meursium dixit, iam diu diluta sunt. *Harl.*

descriptum, non esse diuersum a Miscellaneis Theodori dictis operibus contra Fabricium ostendit. Exhibuit autem eius opusculi, cuius plures codd. recenset, duos Parisinos ipse inspexit, et capitum omnium argumenta et loca selecta, vt de Synesio Cyren. In calce p. 161. seq. e cod. Escorialensi a Moldenhauero suppeditatam particulam c. 16. (vnde iam pag. 61. e codd. Paris. quaedam dederat) de Philone Iudaeo exhibuit. *Beck.*]

Scripta Theodori Metochitae inedita.

I. Περὶ νεωτερικῆς κακοηθείας. De *mala recentiorum consuetudine.* De hoc libro adscribam testimonium graeci hominis doctissimi, *Nicolai Comneni* Papadopoli pag. 9. Praenotionum Mystagog. *Inter plurima monumenta tum sapientiae tum eruditionis, queis vir hic plane doctus Graeciam nostram iam paene ad extremam paupertatem scientiarum redactam auxit atque ditauit, potissimum laudandus est aureus libellus περὶ νεωτερικῆς κακοηθείας, quem nostra aetate latinum fecit Arcudius. Ibi enim ita de sacris institutis recentiorum more corruptis facundissime queritur, vt trecenta vulnera* oo) *ecclesiae a corruptoribus illata demonstret.* Loca passim ex hoc libro idem *Comnenus* vtraque lingua adfert, vt pag. 165. 195. 225. 320. 403. 414. et alibi, sed integrum vel graece prodiisse vel versionem Petri Arcudii vidisse lucem, mihi hactenus incompertum.

II. *Historiae sacrae libros duos*, et *Constantinopolitanae vnum* habuit Ioannes Meursius et publici iuris facturum se promisit in praef. ad suum Metochitam. Videntur autem hi tres fuisse ex illis λόγοις Theodori Metochitae *decem et octo* de variis materiis, sed praecipue ad Historiam de vitis Sanctorum et ad historiam imperii CPol. et ipsius vrbis CPol. pertinentibus, qui seruantur in bibl. caesarea, ipso illius aeuo, (vt testatur *Lambecius* VII. p. 154. pp)) pereleganter exarata in membrana, et ex quibus loca adfert Reinoldus Dehnius S. I. in notis ad martyria Cosmae et Damiani pag. XVIII. ex oratione de laudibus Nicaeae vrbis, et altera de Marina martyre; et pag. XLVIII. ex oratione de Greg. Nazianzeni laudibus qq). Promittit eodem loco Lambecius se accuratius illos λόγους descripturum libro octauo, sed aliorum codicum copia et multitudine prohibitus id praestare non potuit. *Fabr.* Leuiter eum recensuit *Nessel.* in catal. MSS. caesar. part. 4. p. 53. sq. de cod. XCV. *Harl.*

III. *Capita philosophica et historica miscellanea CXX.* MSS. graece in bibl. caesarea teste *Lambecio* VII. p. 149. seq. rr) et inter codices MStos bibl. Augustae Vindelicor. memoran-

oo) Postremum est de garrulitate.

pp) Siue p. 330. Kollar. *Harl.*

qq) De eius vita Gregorii Nazianz. et Marinae s. Margaretae, martyris, v. supra, in elogiis et vitis SStor. sub illorum nominibus. Oratio in laudem S. Marinae est etiam *Paris.* in cod. MMDCXXIX. nr. 24. bibl. publ. *Harl.*

rr) Siue p. 321. sqq. ex ed. Kollar. cui tamen non probantur omnes eae laudes, quibus id opus Reinesius in coelum extulit. Sunt enim, ait, pleraque omnia senescente iam iudicio conscripta, i. e. talia, quae plus verborum, quam rerum contineant. Historica, quae habet, in iis notissimorum fidem scriptorum sequutus est, etc. Apographum est *Paris.* in cod. MMIII. bibl. publ. — Codi-

morantur ab Hoeschelio pag. 52. et b. D. Reisero nostro p. 74. et inter codices bibl. Coislinianae p. 222. seq. ab eruditiss. Montfaucono: lectuque dignissima iudicantur a *Tho. Reinesio* in epistolis ad Nestoros p. 19. qui Nestori codice vsus narrat illa continere *philosophica e physicis, ethicis et politicis desumta plurima, historica nonnulla. Num. CXI. Historiarum cognitionem cuius litterato maxime necessariam et rem in communi vita vtilissimam esse docet. Criticen exercet cum* [1] *de Xenophonte cap. XIX., de Platone et Aristotele cap. XII. II. V. X. XXI. XXV. et alibi, de Plutarcho c. LXXI., de Philone cap. XV., de Iosepho cap. XIV., de Dione Prusaensi cap. XVIII., de Synesio cap. XVII. disserit. Ad Oratoriam pertinent* Θρῆνοι, *quos adpellat, super statu imp. romani infelice cap. XXXVII-XL., super humanas vitae miseriis c. XXVIII., et instabilitate fortunae cap. CXVII., de qua ipse optime dicere potuit, qui de summo honorum fastigio, (erat enim magnus Logotheta, ab imperatore secundus,) in extremam egestatem decidit — vir plane summus et maior saeculo suo.* Vt ad opus integrum vel excerpta ex eo in lucem proferenda lectorum, si possim, aliquem excitem, adscribam titulos capitum integros, (quos graece tantummodo Lambecius dedit,) cum latina versione. [addita varietate lect. e Bloch.]

Πίναξ τῆς παρούσης βίβλου τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου [haec duo verba Bloch. desunt] *μεγάλου Λογοθέτου κυρίου Θεοδώρου τοῦ Μετοχίτου.*

Κεφάλαιον α΄. Προοίμιον, ἐν ᾧ καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν.

β΄. Περὶ μνήμης, καὶ ὅτι ἀναγκαῖον.

γ΄. Περὶ τῆς ἀσαφείας τῶν Ἀριστοτέλους συνταγμάτων.

δ΄. Ὅτι πάντες ἥττηνται δοξοσοφίας.

ε΄. Περὶ Ἀριστοτέλους δοξοσοφίας καὶ περὶ τῶν μαθηματικῶν. [δ. et ε. jungit Bl.]

ς΄. Ὅτι πολὺ πάντες ἥδονται οἷς ἂν συνεθισθῶσιν.

ζ΄. Περὶ τῆς εἰς τὸν Πυθαγόραν πάντων τῶν σοφῶν εὐλαβείας, καὶ περὶ τοῦ μαθηματικοῦ.

Index praesentis libri a sapientissimo et eruditissimo compositi magno logotheta domino Theodoro Metochita.

Cap. 1. Prooemium, vbi etiam de eo, quod nunc non licet loqui, quae sentias. *confer* cap. 9.

2. De memoria et quam necessaria illa sit.

3. De scriptorum Aristotelis obscuritate.

4. Quod omnes gloriae studio ducuntur.

5. De Aristotelis gloriae studio et de mathematicis.

6. Quod omnes multum delectantur iis, quibus adsueuerunt. *Confer* c. 32.

7. De veneratione, qua omnes sapientes Pythagoram prosequuti sunt, et de mathematica eius peritia.

thago-

1) Codicem quemdam in manibus quoque habuit et Metochitae disputationes variis de rebus haud contemnendas laudauit *Muretus* in variis lect. lib. VII. cap. 17. pag. 160. tom. II. Opp. Mureti, a Ruhnkenio editorum, L. B. 1789. 8. Add. *Villoison* commentat. de triplici theologia mysteriisque vett, in cel. *de Sainte-Croix* Mémoires pour servir a l' Histoire de la Religion secrete des anciens peuples, Par. 1784. 8. p. 276. et eumdem cel. *de Sainte-Croix* in: Examen des Historiens d'Alexandre-le-Grand, ed. 2. Paris, 1804. 4. p. 774. vbi laudat quidem insignem Theodori Met. litterarum copiam, eius tamen dicendi rationem haud comparandam iudicat cum dicendi genere Nicephori Bryenn., Annae Comnenae, Io. Cinnami, Nicetae Choniatae, Niceph. Gregor. etc. ipsiusque Athanasii patriarchae, eius aequalis. *Harl.*

η'. Ὅτι πᾶσι σύνηθες τοῖς σοφοῖς εἰρωνεία καὶ τὸ χαριεντίζεσθαι, καὶ Πλάτωνι μάλιστα καὶ Σωκράτει.

[?] θ'. Ὅτι οὐκ ἔστιν, ὡς νοεῖ τις, λέγειν.

ι'. Ὅτι ἀνευλαβῶς ἅπαντες οἱ σοφοὶ πρὸς τοὺς πρὸ αὐτῶν ἐχρήσαντο, ἐν ᾧ καὶ περὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους.

ια'. Περὶ Ἀριστοτέλους, καὶ τῆς εἰς τὸ φυσικὸν καὶ λογικὸν εὐδοκιμήσεως τοῦ ἀνδρός.

ιβ'. Ἔτι περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ περὶ τοῦ φυσικοῦ κατ' αὐτὸν καὶ λογικοῦ. [Tit. 11. et 12. ap. Bl. non legitur.]

ιγ'. Περὶ Πλάτωνος καὶ τοῦ μαθηματικοῦ τῆς σοφίας, καὶ μάλιστα περὶ τοῦ ἁρμονικοῦ.

ιδ'. Ὅτι οὐκ ἐξ ἀρχῆς τέλειον κατέστη τὸ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης.

ιε'. Περὶ Ἰωσήπου.

ις'. Περὶ Φίλωνος.

ιζ'. Ὅτι πάντες, ὅσοι ἐν Αἰγύπτῳ ἐπαιδεύθησαν, τραχύτερον τῷ λέγειν χρῶνται. [Omisit hunc tit. Bl.]

ιη'. Περὶ Συνεσίου.

ιθ'. Περὶ Δίωνος.

κ'. Περὶ Ξενοφῶντος.

κα'. Περὶ τῶν Ἀριστοτελικῶν βιβλίων τῶν μετὰ τὰ φυσικά, καὶ [haec priora verba Bl. desunt.] περὶ τοῦ βιβλίου Ἑρμογένους τοῦ περὶ μεθόδου δεινότητος.

κβ'. Περὶ τοῦ ἐν τῇ μαθηματικῇ ἐπιστήμῃ ἀστασιάστου.

κγ'. Περὶ τοῦ ἐν τῇ φυσικῇ θεωρίᾳ ἀβεβαίου.

κδ'. Ὅτι διὰ τὸν πρὸς ῥητορικὴν πόλεμον ἀεὶ διαλόγοις ὁ Πλάτων χρῆται.

κε'. Ὅτι διὰ τὴν πρὸς Πλάτωνα μάχην [?] σπουδάζειν ἠξίωσεν [σπουδάζει Bl.] Ἀριστοτέλης περὶ τὴν Ῥητορικήν.

κς'. Ὅτι τῷ ἁπλῷ καὶ ἀτημελήτῳ τῆς φωνῆς φιλοσοφία οἰκείως ἔχει. [deest Bl.]

κζ'. Θρῆνοι ἐπὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων βίῳ.

κη'. Περὶ τοῦ ῥητοῦ τοῦ λέγοντος, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν βίον ἄλυπον ἐν οὐδενί, καὶ περὶ τῶν κατὰ βίον μεταβολῶν, καὶ περὶ τῶν κατ' αὐτὸν τὸν συγγράφοντα. [Postrema verba sola habet Bl.]

8. Quod omnibus sapientibus in more positum ironia et facetiis vti, Platoni maxime ac Socrati.

9. Quod loqui, quae sentias, non licet.

10. Quod omnes sapientes sine verecundia auctoritatem priorum neglexerint, vbi et de Platone atque Aristotele.

11. De Aristotele, et laude viri in naturali atque rationali disciplina.

12. Adhuc de Aristotele eiusque Physica ac Logica.

13. De Platone et mathematica philosophiae parte et maxime de harmonica.

14. Quod non ab initio statim perfecta fuit mathematica scientia.

15. De Iosepho.

16. De Philone.

17. Quod omnes, qui in Aegypto instituti fuere, asperiore dicendi genere vsi sunt.

18. De Synesio.

19. De Dione.

20. De Xenophonte.

21. De libris metaphysicorum Aristotelis, et Hermogenis libro de vi dicendi comparanda.

22. De certo et stabili in scientia mathematica.

23. De incerto in physica speculatione.

24. Quod Plato dialogis semper vtitur propter bellum, quod rhetoricae indixit.

25. Quod Aristoteles singulare studium impendit rhetoricae, vt Platoni aduersaretur.

26. Quod philosophiae congruens vel maxime est dictio simplex et incuriosa.

27. Deplorationes vitae humanae.

28. De dicto, quod ait: *vitam luctus expertem nusquam reperias.* Et de vitae mutationibus, et illis, quae scriptori ipsi acciderunt.

29. Quod

κθ'. Περὶ τοῦ εὐμεταβλήτου πάντων τῶν κατ' ἀνθρώπους. [πάντων deest Bl.]

λ'. Περὶ τῆς κατ' ἀνθρώπους ἀμαθίας τῶν βελτίστων.

λα'. Ὅτι οὐκ ἔστι τοῖς ἐν τῷ σώματι τελεία κατάληψις περὶ τῶν ὄντων. Καὶ ὑπόδειγμα πρὸς τοῦτο ἀπὸ τῶν τῇ μέθῃ μὴ τελείως καταβαπτισθέντων. [καὶ ὑπ. - κατ. desunt Bl.]

λβ'. Ὅτι ἡδὺ κατ' ἀνθρώπους ᾧ τις ἂν χρόνιος συνηθισθείη.

λγ'. Ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀηδῶς σύνεισι τῷ κατ' ἔθος μακρὸν ὄντων βίῳ.

λδ'. Ὅτι τινὲς τῶν φαύλων καὶ ἀνοήτων οὐδὲν ἧττον καὶ τῶν πεπαιδευμένων ἥδιστα βιοῦσι, μεγάλα περὶ ἑαυτῶν οἰόμενοι.

λε'. Ὅτι πολλοὶ διὰ φιλαυτίαν ἐπὶ μικροῖς οἷς ἔχουσιν, ἀπειροκάλως ἐπιδείκνυνται.

λϛ'. Ὅτι καὶ ἐν μικροῖς τινες ἀγαθοῖς εὐγνώμονές εἰσι, καὶ περὶ τοῦ βασιλέως ἐνταῦθα.

[Ρ] λζ'. Θρῆνοι ἐπὶ τῇ τῶν Ῥωμαϊκῶν πραγμάτων ἐλαττώσει καὶ μεταβολῇ τῆς μεγάλης ἐκείνης εὐδαιμονίας.

λη'. Θρῆνοι τῶν κατὰ τὴν ἕω τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς κακῶς πραξάντων.

λθ'. Θρῆνοι ἔτι περὶ τῶν αὐτῶν, καὶ ὅτι οὐκ ἔνι παραβάλλειν τὰ ἐκεῖ πάντα τοῖς ἀλλαχοῦ Ῥωμαϊκοῖς.

μ'. Θρῆνοι ἔτι περὶ τῶν αὐτῶν καὶ ὅτι καὶ τὰ τῶν μοναχῶν ἐκεῖσε βέλτιον εἶχεν ἢ ἀλλαχόθι πῃ.

μα'. Ὅτι ἔθος ἀνθρώποις τὰ παρελθόντα τοῦ βίου ποθεῖν, κἀκείνων ἥδιστα μεμνῆσθαι.

μβ'. Ὅτι σφόδρα ἡδὺ τοῖς ἀνθρώποις ἡ ἐποπτεία τῆς κτίσεως.

μγ'. Ὅτι ἥδιστον ἡ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν κατ' οὐρανὸν ἐποπτεία.

μδ'. Ὅτι ἥδιστον θέαμα ἡ θάλασσα. [Coniunxit haec 42-44 vt et superiora quaedam capp. Bloch.]

29. Quod omnia humana facile alterationi obnoxia sint.

30. De ignoratione rerum optimarum, quae est in hominibus.

31. Quod animae, dum in corporibus versantur, non perfecte possunt res percipere, idque declaratum a similitudine hominum ebrietate non funditus demersorum.

32. Quod suaue sit hominibus, cuicunque aliquis per aliquod tempus adsueuerit.

33. Quod multos homines taedium vitae generis cuiuscumque post longum vsum capit.

34. Quod nonnulli ineptorum et stultorum non minus, quam sapientes viuunt suauiter, magna sibi de se ipsis imaginantes.

35. Quod multi ex falso sui amore in paruis, quae habent, inepte se iactant.

36. Quod in paruis etiam bonis quidam recte se gerunt: Et de praesenti imperatore.

37. Lessus super rerum Romanarum imminutione et mutatione magnae illius felicitatis.

38. Comploratio de rebus in orientali Romanorum imperio infeliciter gestis.

39. Lessus alius eiusdem argumenti, et quod omnia illa, (orientalis imperii,) non possint pristinis romanis conferri aut aequiparari.

40. Lessus alius eiusdem argumenti, et quod monachorum quoque res ibi melius se habuere, quam aliis in locis.

41. In more esse mortalibus, praeterita vitae desiderare, illorumque libentissime meminisse.

42. Quod valde iucunda est hominibus rerum creatarum consideratio.

43. Quod iucundissima contemplatio sit coeli rerumque coelestium.

44. Quod iucundissimum sit spectaculum mare.

μέ. Ὅτι εἰκάζειν ἂν εἴη τοὺς ἐν τῷ ἱλαρῷ συνόντας σεμνότητι τοῦ τῆς θαλάττης ἐν γαλήνῃ θεάματι.

μϛ΄. Ὅτι πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων ποθεινὸν τὸ ἀπράγμον τοῦ βίου.

μζ΄. Ὅτι πλείοσι περισπούδαστον ἢ περὶ τὸ πράττειν ἀσχολία.

μη΄. Ὅτι πλεῖστα δυσχερῆ καὶ ἀνιαρὰ τοῖς μετὰ τοῦ πολλὰ πράττειν βιοῦσι, κἂν εἰ δοκῶσιν εὖ πράττειν. [Hoc et seqq capp. vsque ad 54. omisit Bl.]

[P] μθ΄. Ὅτι ἔνιοι διὰ μικρογνωμοσύνην τινὰ καὶ οὐ λογισμῶν κρίσιν ἀποτρέπονται τὰ πράγματα, καὶ τοῦτο πάντως οὐδ᾽ ἐπαίνου τινὸς ἄξιον.

ν΄. Ὅτι ἔστιν ὁμοίως ἥδεσθαι καὶ δοκεῖν εὐπραγεῖν καὶ ἐν μεγίστοις ὑποθέσεσι καὶ ἐν ἥττοσι, καὶ διαφόροις πολιτεύμασι εὐπράττοντας.

να΄. Ὅτι μέγας ἐπιτειχισμὸς τῇ ψυχῇ πρὸς τὴν οἰκείαν νοερὰν ἐνέργειαν τὸ σῶμα καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ.

νβ΄. Περὶ τῆς ἐν ἀνθρώποις πᾶσι φιλαυτίας, καὶ ὅπως ἐπάγονται πάντως τε πλέον δοκεῖν ἢ εἰσίν.

νγ΄. Ὅτι ἀπορεῖν ἐστιν ὅπως οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων εὖ ξυνέλαχον ἐξ ἀρχῆς τοῦ βίου εἰς τέλος, οἱ δὲ τοὐναντίον.

νδ΄. Ὅτι πολὺ τὸ ἐναντιολογεῖν ἀνθρώποις οὐ μόνον πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἑαυτούς.

νε΄. Ὅτι οὐκ ἔστι παρ᾽ ἀνθρώποις ἀπλανὴς σχεδὸν κρίσις οὐδ᾽ ἀπαθής.

νϛ΄. Ὅτι ἔξεστιν ἀεὶ ὅπως ποτέ τις πράττοι παρασκευῇ γνώμης εὐλόγως ἀνταγωνιστεῖν ἑαυτὸν ταῖς μεγάλαις εὐπραγίαις. [Bl. ὅτι ἀεὶ ἔστιν ἀνταγωνιστεῖν κ. τ. λ. Idem titulos capp. 57—69. omisit.]

νζ΄. Ὅτι ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων πλάττονται φιλόσοφον πρόσχημα καὶ παραφρόνη-

45. Quod honesta hilaritate vitae vtentes conferre licet spectaculo tranquilli maris.

46. Multis hominibus desiderabilem videri vitam non negotiosam ac desidem.

47. Quod plures procul desidia dant operam negotiis.

48. Quod plurima molesta obueniunt et grauissima iis, qui vitam multis negotiis implicatam ducunt, etiam si bene rem gerere videantur.

49. Quod aliqui ex animi abiecti vitio, non iudicio mentis negotia refugiunt, idque omnino neutiquam dignum laude esse.

50. Quod similiter homines possunt laeti esse ac felices sibi videri in maximis rebus et paruis, variisque vitae ciuilis generibus, si bene ac feliciter rem gerant.

51. Magnum esse munimentum animae ad intellectuales operationes corpus et quae ad illud pertinent.

52. De falso amore sui, qui est in omnibus hominibus, et quomodo omnes adduci se patiuntur, vt maioris sibi videantur esse, quam vere sint.

53. Quod non satis constat, quare aliqui homines vitam commodam sortiti sint ab initio ad finem vsque, alii contraria omnia.

54. Quod in multis aduersantur homines non modo aliis hominibus, sed etiam sibimet ipsis.

55. Quod nullum propemodum est in homine certum ac sine adfectibus iudicium.

56. Quod semper est aliquid, etiamsi maxima quis fortunae felicitate vtatur, si modo mentis iudicium sanum adhibuerit, quod aequabilitatem animi in eo possit conseruare.

57. Quod nonnulli simulant speciem philosophi et contemtum bonorum fortunae, rebusque

σιν [55]) τῶν τυχηρῶν καὶ [τ] τῶν κατὰ τὸν βίον εὐπραγέντων ἀτευκτῆντες αὐτοί τινος εὐετηρίας καὶ βασκαίνοντες.

bus que fecundis in vita adfluentium, quum ipsi illis inuident atque aliqua felicitatis parte exciderunt.

νη. Πότερον ἄμεινον ἀνθρώπῳ τὸ γενέσθαι, ἢ τὸ μὴ γενέσθαι, καὶ ὅτι ἄμεινον τὸ γενέσθαι.

58. Meliusne fit homini esse, quam non esse? et quod praestet esse.

νθ. Ὅτι πολὺ παρ' ἀνθρώποις τὸ περιαυτολογεῖν.

59. Quod frequens fit apud homines, vt libenter de se et rebus suis loquantur.

ξ. Ὅτι ἄπορον, εἰ ἔστι τις ἀνθρώποις καθάπαξ γαλήνη κατὰ τοὺς λογισμούς.

60. Dubium esse, an vmquam serenitas mentis plena hominibus obtingat.

ξα. Ὅτι οὐκ ἔξω λόγου παντάπασι δόξειεν ἂν εἶναι τὰ τῶν Ἐφεκτικῶν ἐναντιουμένων πρὸς πᾶσαν κατάληψιν, καὶ ὅτι καὶ Πλάτων καὶ Σωκράτης ἀρχὰς εἰς τοῦτ' ἔδωκαν.

61. Quod non vsquequaque videatur a ratione alienum admittendas Scepticorum obiectiones, quas omni perceptioni opponunt, et quod Plato ac Socrates principia ad hoc suppeditauerunt.

ξβ. Περὶ τῶν ἐμπιπτόντων πράγμασι, τῶν μὲν διὰ φιλόπραγμον ἦθος φαῦλον, τῶν δὲ διὰ ἀμαθίαν καὶ ἀπρονόητον τὴν τύχην.

62. De iis, quae negotiis se obiiciunt siue propter vitiosum morem hominum alienis se admiscentium, siue ob illorum inscitiam, siue inopinatam fortunam.

ξγ. Περὶ τῶν ἐλπίδων, καὶ ὅτι τρόπον μέν τινα βιωφελέστατον ἀνθρώποις τὸ κατ' αὐτὰς χρῆμα, τρόπον δέ τιν' αὖθις καθάπαξ νεμεσητὸν καὶ κατεγνωσμένον.

63. De spe, et quod iam sit res hominibus vtilissima, iam iterum noxia et reiicienda.

ξδ. Ὅτι ἥδιστον ἀνθρώποις ἐν τοῖς οἰκείοις καὶ συνήθει διατριβῇ ὁτιοῦν πράττειν εὖ καὶ τιμᾶσθαι.

64. Quod iucundissimum sit homini in suis negotiis et consueto vitae genere, qualecumque etiam illud sit, bene et cum honore rem gerere.

ξε. Ὅτι πολλάκις ἔνιοι συμπίπτουσι τοῖς ἑαυτῶν δόγμασι καὶ κρίσεσι, καὶ ὅλλυνται δίκης σφέτερα.

65. Saepenumero aliquos aduersari suis ipsorum opinionibus ac iudiciis, et propria iura interuertere.

ξϛ. Ὅτι τινές εἰσι ταχεῖς πιστεύειν [τ] τῇ προνοίᾳ διὰ τὰ φαινόμενα κατὰ λόγον ἀπαντᾶν τοῖς χρηστοῖς τε καὶ πονηροῖς ἐκ τοῦ προχείρου, καὶ αὖθις ἀπιστεῖν τῇ προνοίᾳ διὰ τἀναντία τούτοις.

66. Quod aliqui facile credant prouidentiam, quum vident in praesenti bonis et malis ita fieri, vt merentur: Alii vicissim non credant ob hisce contraria.

ξζ. Ὅτι θαυμασίως πολλάκις εἴωθε ταῖς μεγίσταις πράξεσι καὶ εὐτυχίαις τάχιστα ἀκολουθεῖν δυσπραγήματα χαλεπὰ καὶ μηδὲν ἧττον ἀνυπονόητα.

67. Quod saepius solent post maximas res gestas et fortunam pulcerrimam mira mutatione celeriter sequi infortunia grauissima et non minus insperata.

55) Ita lege pro περιφέρεσθαι.

ξη'. Ὅτι οὐκ ἔστιν ὅλως ἐν ἀνθρώποις ὁμοφροσύνη.

ξθ'. Ὅτι πολὺ νοσοῦσι ταῖς προσπαθείαις ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ὀρθῶς ὁρῶσιν.

ο'. Ὅτι χρήσιμα τὰ ἐκ τοῦ μαθηματικοῦ καὶ γεωμετρικοῦ τῆς φιλοσοφίας εἴδους διά τε τὰ ἄλλα πλεῖστα τοῦ βίου καὶ διὰ τὰ τῶν μηχανικῶν ἔργα.

οα'. Περὶ Πλουτάρχου.

οβ'. Θεωρία εἰς τὸ ἔπος, τὸ, λάθε βιώσας.

ογ'. Εἰ προσίσταται τῷ Χριστιανικῶς ζῆν τὸ μετὰ πολλῶν ζῆν καὶ ἐν πολλοῖς πράγμασι ζῆν. [73–81. omisit Bl.]

οδ'. Ὅτι τὸ μὴ μετὰ πολλῶν βιοῦν πραγμάτων εὐκολίαν φέρει εἰς τὴν τήρησιν τῶν τῆς Χριστιανικῆς εὐσεβείας νομίμων.

οε'. Ὅτι καὶ τοῖς ἐγκοινοπολιτευομένοις ἔξεστι καλῶς βιοῦν τῇ ἀρετῇ καὶ τοῖς τῆς θεοσεβείας νομίμοις.

[P] ος'. Εἰ γαμητέον ἐστὶν, ἢ μὴ, τοῖς ἐπιμέλειαν ἔχουσι καὶ φροντίδα τῆς κατ' ἀρετὴν ζωῆς.

οζ'. Ὅτι παντὶ τρόπῳ τῷ πολιτικῷ ἀντιποιητέον τῆς εἰρήνης.

οη'. Ὅτι καὶ πρὸς τὸ πολεμεῖν παρασκευαστέον τῷ πολιτικῷ.

οθ'. Ὅτι μὴ διὰ τὰς ἀτυχίας καὶ τὸ κακῶς πολλάκις πράττειν ἀποτρεπτέον τοῦ πράττειν.

π'. Ὅτι τῶν φιλοσόφων οἱ πλείους ἢ πάντες σχεδὸν περὶ τὸ λέγειν διέτριψαν μόνον, μὴ χρήσιμοι γενόμενοι ταῖς περὶ τὸ πολιτικὸν θεωρίαις.

πα'. Ὅτι πάντες σχεδὸν τῶν ἐν Ἕλλησι φιλοσοφησάντων τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ τὰ κοινὰ πράττειν ἀπέστησαν.

πβ'. Ὅτι ἐπιμελητέον βασιλεῖ μάλιστα περὶ τὸ [τοῦ Bl.] πορίζεσθαι χρηματισμοὺς τῇ ἀρχῇ.

68. Quod omnino non est inter homines animorum et opinionum concordia.

69. Quod plurimum laborant homines adfectibus, nec satis recte vident.

70. Quod ex mathematica et geometrica parte philosophiae vtilitates plurimae redundent in vitam humanam, tam aliae, tam quae in operibus mechanicis conspiciuntur.

71. De Plutarcho.

72. Disputatio de dicto: *qui bene latuit, bene vixit.*

73. Num christianae vitae repugnet viuere inter multos et multis implicatum esse negotiis.

74. Quod non multis impeditum viuere negotiis, faciliorem reddat christianae pietatis praeceptorum obseruationem.

75. Quod etiam remp. gerentibus et negotia vitae curantibus integrum est, probam vitam ducere virtutemque ac pietatis colere praecepta.

76. Num coniugium ineundum sit, nec ne, iis, quibus curae cordique est secundum virtutis praescriptum viuere.

77. Quod omni modo pax sectanda sit viro remp. gerenti.

78. Quod idem etiam ad bellum instructus esse debeat.

79. Propter sinistrae casus fortunae, et quia saepius infeliciter res gesta est, a re gerenda deterreri nos non oportere.

80. Quod plerique philosophorum et tantum non omnes in praeceptis modo tradendis haeserunt, nec sui vsum praebuere in gerenda rep.

81. Quod omnes ferme graecorum philosophi a gerenda republica et ciuilibus negotiis abstinuerunt.

82. Principi maxime esse curandum, vt illi suppetant sumtus ad imperium gerendum necessarii.

83. Non

πγ΄. Ὅτι μὴ καθάπαξ ἑαυτὸν δοτέον τῇ περὶ τὸ χρηματίζεσθαι ἐπιμελείᾳ τὸν βασιλέα καὶ πάντα τρόπον σπουδαστέον εἰς τοῦτο.

πδ΄. Ὅτι ἐπιμελητέον ἀνεμεσήτως περιουσίας καὶ πλούτου τῷ πολιτικῷ. [Et haec inde a 83–92. omisit Bl., tum sqq. vsque ad 95. contraxit.]

πέ. Ὅτι οὐ καθάπαξ παντὶ τρόπῳ προσέχειν ἄξιον τὸν νοῦν τῷ πλουτεῖν.

πς΄. Ὅτι πάντες ἄνθρωποι σχεδὸν φιλοπλουτίας ἥττηνται.

[P] πζ΄. Θεωρία ἐξ ὑποδείγματος περὶ τῆς κατὰ τὰ ἀνθρώπινα ἀστασίας.

πη΄. Θεωρία ἐξ ὑποδείγματος περὶ τῆς τοῦ λογικοῦ χρήσεως.

πθ΄. Θεωρία ἐξ ὑποδείγματος περὶ τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς κυριότητος τοῦ νοός.

϶ί. Θεωρία ἐξ ὑποδειγμάτων περὶ τῆς κατὰ νοῦν ζωῆς.

϶ιά. Θεωρία ἐξ ὑποδείγματος περὶ τῆς κατὰ τὴν ὕλην τῇ γενητῇ φύσει ἐναντιπραγίας.

϶ιβ΄. Ὅτι διὰ τὸ ἀπρόσκοπον τῆς Χριστοῦ πίστεως ἔοικεν οἰκονομηθῆναι τὸ τῆς μοναρχίας κράτος Αὐγούστῳ τε τῷ Καίσαρι καὶ τῷ μεγάλῳ Κωνσταντίνῳ.

϶ιγ΄. Ἐπισημασία ὅπως ἡμῖν ἐν μνήμῃ καὶ λόγῳ τὰ περὶ τῶν Ἑλλήνων πάντα καὶ μέγιστα καὶ ὅσα βραχέος ἄξια λόγου.

϶ιδ΄. Ὅτι χρήσιμον τοῖς πεπαιδευμένοις ἡ ἀποχώρησις καὶ ἀποστροφὴ τῶν πραγμάτων, ἐξ ὑποδείγματος.

϶ιέ. Θεωρία ἐξ ὑποδειγμάτων περὶ τοῦ νοὸς καὶ τῆς τῶν αἰσθήσεων χρήσεως.

϶ις΄. Περὶ δημοκρατίας.

϶ιζ΄. Περὶ ἀριστοκρατίας.

϶ιη΄. Περὶ βασιλείας. [98–102. om. Bl.]

϶ιθ΄. Περὶ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας.

ρ΄. Περὶ τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας.

ρα΄. Ὅπως οὐ μόνον Ἕλληνες ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν κοινοπολιτείαις ἐχρήσαντο.

83. Non tamen vni huic curae dare se debere principem, vt pecunias corroget, neque omni modo in hoc solum elaborandum.

84. Quod viro remp. gerenti cura impendenda sit comparandis citra reprehensionem opibus atque diuitiis.

85. Indignum esse, a viro remp. gerente animum ad hoc adplicari penitus et vnice, vt ditescat.

86. Quod omnes propemodum homines diuitiarum amore ducantur.

87. Consideratio, ab exemplo repetita, de inconstantia rerum humanarum.

88 Consideratio ab exemplo, de vsu facultatis rationabilis.

89. Consideratio ab exemplo, de sensibus et mentis in illos dominio.

90. Consideratio ab exemplo, de vita secundum mentem.

91. Consideratio ab exemplo, de contraria genitae naturae in materia operatione.

92. Augusto Caesari et magno Constantino monarchiam et imperium traditum esse diuinitus, vt Christi fides sine offensione posset propagari. Confer infra cap. 109.

93. Adnotatio, vt memoriae et animo se offerunt res Graecorum omnes maximae et minoris momenti.

94. Quod vtile sit bene institutis, negotiorum se molibus subducere ac subtrahere, exemplo monstratum.

95. Consideratio ab exemplis repetita, de mente et sensuum vsu.

96. De democratia.

97. De aristocratia.

98. De regno.

99. De republica Atheniensium.

100. De Lacedaemoniorum republica.

101. Quod non modo apud Graecos, sed et multas alias gentes fuerint aequi iuris respublicae.

102. Quod

[P] ϱβ'. Ὅτι τὸ ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα σχεδὸν τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔθνη οὐ κοινοπολιτείαις, ἀλλ' ὑπὸ δεσποτῶν ἤγοντο.

ϱγ'. Ὅτι τὸ ἐξ ἀρχῆς Κυρήνη Ἑλληνὶς ἐν Λιβύῃ.

ϱδ'. Περὶ Καρχηδόνος καὶ τῆς κατ' αὐτὴν πολιτείας.

ϱε'. Περὶ Καρχηδόνος ἔτι, καὶ ὅπως διὰ τὰ μέγιστα εὐπραγῆσαι καθάπαξ ἐντεῦθεν ἡ πόλις αὐτὴ ὤλετο. [105-109. breuiter recenset Bl.]

ϱς'. Περὶ τῆς Ῥώμης, καὶ ὅπως ἐκ μικρῶν ἀρχῶν τοσοῦτο κράτος καὶ μέγεθος ἀρχῆς κατ' αὐτὴν συνέστη.

ϱζ'. Περὶ Νουμᾶ Πομπιλίου δευτέρου βασιλέως τῆς Ῥώμης, καὶ ὅπως τηνικαῦτα κατὰ καιρὸν βασιλεύειν ᾑρέθη.

ϱη'. Ὅπως Ῥωμαῖοι ἐκ μικρῶν τὴν ἀρχὴν πραγμάτων μετὰ τὰ πρὸς Πύῤῥον καὶ Καρχηδονίους ἑξῆς πάλαι εἰς μέγα προῆλθον ἀρχῆς κράτος καὶ φρόνημα σχεδὸν παγκόσμιον.

ϱθ'. Ὅτι ἡ Ῥωμαϊκὴ μεγίστη μοναρχία ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἔοικεν ὑπὸ τῆς θείας προνοίας γενέσθαι εἰς εὐδρομίαν τοῦ σωτηριώδους χριστιανικοῦ δόγματος.

ϱι'. Περὶ Σκυθῶν.

ϱια'. Ὅτι χρήσιμον τοῖς περὶ λόγους σπουδάζουσιν ἡ περὶ τὰ ἱστορικὰ ἐπιμέλεια.

ϱιβ'. Περὶ τοῦ ἀνιδρύτου καὶ μὴ διαρκοῦς εἰς τέλος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἐξ ὑποδειγμάτων.

[P] ϱιγ'. Περὶ Ἑλλήνων, καὶ ὅτι οὐκ ὄγκῳ πράξεων ἢ τύχης περιφανεῖς ἦσαν τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ἀστειότητι φύσεως καὶ ἤθους καὶ γνώμης εὐγενείᾳ.

ϱιδ'. Ὅπως κατὰ καιρὸν Ἐπαμεινώνδας καὶ Πελοπίδας ἄριστοι ἄνδρες καὶ στρατηγὼ, κατὰ ταυτὸν γεγόνασιν τῇ πατρίδι.

ϱιε'. Ἔλεγχος εἰς τὸ ἀνίδρυτον καὶ εὐμετάβλητον τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ὅτι, εἰ δή τι ἄλλο, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἀλκιβιάδου βίοτον

102. Quod ab initio vsque omnes ferme gentes in Asia non habuerint respublicas, sed dominis paruerint.

103. Quod vrbs graeca, Cyrena in Libya, ab initio (regem habuerit.)

104. De Carthagine et rep. Carthaginiensi.

105. De Carthagine iterum, quomodo per maximas res secundas vrbs illa simul semelque periit.

106. De Roma, et vt ex paruis initiis in tantam potentiam et imperii magnitudinem euaserit.

107. De Numa Pompilio, secundo rege Romae, et quod ex temporis illius vsu electus tunc rex fuerit.

108. Quomodo Romani ex paruis initio rebus, deinde post bella cum Pyrrho et Carthaginiensibus gesta maximum consequuti sint imperium potentiamque maximam, vt totius fere orbis terrarum principatum iam conciperent animo.

109. Quod maxima romana monarchia in orbe videtur constituta diuinae prouidentiae consilio, vt salutare christianum dogma tanto faciliores progressus haberet.

110. De Scythis.

111. Quod eloquentiae studiosis vtile sit historiarum studium.

112. De rebus humanis neutiquam firmis neque in perpetuum constantibus, documentum ab exemplo.

113. De Graecis, et quod initio non magnitudine rerum gestarum aut fortunae celebres exstiterunt, sed elegantia ingenii morumque et animorum nobilitate.

114. Quod opportune eodem tempore patriae suae exorti fuerint duces virique duo fortissimi Epaminondas et Pelopidas.

115. Documentum inconstantiae et vicissitudinis rerum humanarum, si quod aliud, suppeditari in vita Alcibiadis, similiter in vita Deme-

... ὄντο παρείσηθη, ὥσαύτως καὶ τὰ κατὰ τὸν Πολιορκητὴν ἐπικληθέντα Δημήτριον, ἔτι δὲ καὶ τὸν Εὐμενῆ.

ρις. Εἰς τὸ ἄστατον τῆς τύχης, ἐξ ὑποδείγματος.

ριζ. Θεωρία ἐξ ὑποδειγμάτων, ὅπως τινὲς ἀπὸ μεγάλων πράξεων καὶ μεγάλης τύχης ἀλλάττουσιν εἰς ἀπραξίαν ἢ τὸ πράττειν ταπεινῶς.

ριη. Ὅτι τῶν ἐπιμελῶς κτηθέντων ἀποβολὴ οὐκ ἀταλαίπωρος οὐδ' ἐῤῥαστωνευμένη.

ριθ. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἀνθρώποις ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος τοῦ βίου ἄκρατος ἀνιαρῶ τινος εὐδαιμονία, καὶ ὅτι δεῖ τὰς τῶν μεγάλων εὐτυχιῶν ὑποβλέπεσθαι μεταβολάς.

ρκ. Ὅπως πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀνεπιστήμονες ^{tt}) εἰσιν ὡς ἀληθῶς τῆς τοῦ βίου χρήσεως, ἐξ ὑποδειγμάτων.

Demetrii, cognomento Poliorcetae et Eumenis.

116. In fortunae instabilitatem, ab exemplo.

117. Consideratio ab exemplis repetita, quomodo aliqui a magnis rebus gestis magnaque fortuna peruenerunt ad vitam plane desidem vel humilia negotia.

118. Quod bonorum, quae cum cura comparauimus, iactura nec misera nec ignauiae semper tribuenda sit.

119. Quod non contingit hominibus ab exordio ad finem vsque vitae sincera sine omni luctu felicitas, et quod magnarum rerum secundarum vicissitudines ac mutationes oportet suspicari.

120. Quod multi hominum veri vitae vsus ignari et imperiti sint, exemplorum documentis demonstratum. [111-120. titt. omisit Bl.]

IV. *Michaelis Palaeologi epitaphium et Irenis Augustae.* MS. in bibl. reg. cod. DCCC. v. *Cangii* Familias Byzant. p. 236. *Fabr.* — orat. in Basilium M. Gregor. Theolog. et Io. Chrysostom. v. supra, vol. IX. p. 459. *Harl.*

V. *Astronomicam Theodori Met. epitomen* citat *Vsserius* tom. II. Annal. ad a. 3979. pag. 502. Eundem in c. 63. philosophico citat Comnenus p. 253. Praenott. mystagog. — *Astronomicae introductionis epitome*, in cod. Bauar. CLXIX. *Fabr.* vel potius illius *epitomes liber I.* qui constat 91. capitibus. Ille cod. nunc numeratur *C.* v. plura de eo ap. cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 6. p. 33. sq. *Harl.*

[P] VI. Inediti etiam ducuntur exstare Theodori Metochit. Mathematica et VI. Commentarii in *Ptolemaei* magnam syntaxim, quae adseruari in Hispania commemorantur: ^{uu})

VIII. Pa-

tt) Ita leg. pro ἀνεπιστήμονες.

uu) In cod. *Escorial.* teste *Plüero* in Itinerar. per Hispan. p. 191. vbi ita citantur: *Theod. Metoch.... Mathematica. Commentarii in magnam Ptolemaei compositionem.* Qualis sit vsus explicationis quorumdam capitum, perquiritur, frequenter Ptolemaeus astronomicas enuntiationes et mathematicarum demonstrationum argumenta excludit. — Ibid. eiusdem expositio in Aristotelis physicam et in parua naturalia. — Ibid. eiusdem *sententiosae significationes* et opuscula varia. Mathematica, *Paris.* et *Venet.* secundum *Montfauc.* in Bibl. bibl. MSS. v. indicem. *Harl.*

VIII. Paraphrasis in *Aristotelis* libros de partibus animalium, MS. in Italiae bibliothecis, vt ex Gesnero notauit Meursius.

[Theodori *minoris* supplicium in cod. Vossiano CLXXXI. siue nr. 2506. cat. codd. Angliae etc. II. 1. p. 67. *Harl.*]

Theodorus *Milesius*, Stoicus. Laërt. II. 104.

Theodorus *Modenus*, cuius epistolas quasdam graece MStas in bibl. caesarea memorat *Nesselius* parte IV. p. 118.

Theodorus *monachus* subinde citatur in Catena graecorum patrum ad Matthaeum tom. I. p. 35. 63. 215. [v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 66. *Harl.*]

Theodorus *monachus*, ad quem scribunt S. Nilus et Isidorus Pelusiota. Alius S. Antonii discipulus Athanasio memoratus. Alius S. Pachomii successor, de cuius scriptis dixi Volumine VIII. p. 412. [v. supra vol. IX. p. 318.] Alius, ad quem S. Maximus tom. II. p. 151. infra, in Rhaythuensi. *Fabr.* *Theodori*, cuiusdam *monachi*, διάλεξις πρὸς Νεστοριανόν· inc. Ἰδὲ, πάρεστιν ἀγὼν in cod. *Mosquensi* CCCLV. v. *Matthaei* notit. MSS. Mosq. ed. in 8. p. 237. nr. 49. Theodori *monachi* in *Montfaucon* bibl. Coislin. pag. 67. 77. 247. 272. 275. *Harl.*

Theodorus *monachus* alius, de quo supra in Edesseno. Ceterum scholion siue hypomnesticon de epistola praesagiente tempus obitus S. Maximi Anastasii, quod auctores habet Theodorum et Theodosium monachos orientales b. Maximi familiares, non a Combefisio in actis S. Maximi p. LXXX. editum fuit graece et latine, vt tradit ad a. 668. Caveus, sed latine tantummodo, perinde vt a Sirmondo inter Anastasii Collectanea p. 251. Paris. 1620. 8. et in Sirmondi Operibus 1696. fol. tom. III. p. 601. In illo p. 608. legas haec verba: „Data vero est nobis vere minimis, Theodosio scilicet et Theodoro, germanis et sine dolo fratribus humilibus et peccatoribus monachis per Gregorium monachum et abbatem monasterii S. Ioannis baptistae regionis Albanorum, quod adpellatur Bataramensis Augusti die XX. Indictionis XI. quae praeterit nos, qui reuertebamur a regione saepe dicta Lazorum."

Theodorus *monachus*, cuius Canon siue hymnus catanycticus inter alia cantica ecclesiastica graece MS. exstat in bibl. caesarea teste *Lambecio* V. p. 268. ww) non diuersus a Theodoro Studita, de quo infra, hoc capite.

Theodorus *monothelita*. Vide in Byzantio et Pharanita.

Theodorus *Mopsuestenus*, de quo supra.

Theodorus *Moschion* siue *Muscienus*. Vide supra in Medico.

Theodo-

ww) S. p. 563. ed. Kollar. de cod. caes. CCXCIX. nr. 6. *Harl.*

Theodorus *Muzalo*, post Georgium Acropolitam magnus logotheta sub Mich. et Andronico Palaeologis, cuius epistolae quaedam ad Gregorium Cyprium patriarcham CPol. MStae exstant in bibl. caesarea. *Fabr*. Sec. *Nesselii* cat. codd. caesar. part. V. pag. 152. de cod. CI. sed sec. *Lambec*. qui multo copiosius recenset illum cod. quem numerat LXVII., in comment. vol. VIII. p. 1066. sqq. et conf. Kollar. not. ibid. p. 1067. atque *Io. Franc. Bernard. M. de Rubeis*, in Georgii seu Gregorii Cypri, patriarchae CPolit. vita, Venet. 1753. 4. pag. XXVII. sqq. *Harl.*

[Theodori, *Nicaeae* episcopi, epistolae, in cod. Sfortiano v. *Montfauc*. bibl. biblioth. MSS. I. p. 699. c. *Harl.*]

[Theodorus monas, vti etiam *Theodorus Phermae* et *Theodotus in Sceti*: eorum dicta in collectione dictorum patrum et abbatum, ordine alphabetico, de vita ascetica, in cod. Coislin. CCXXXII. — Theodori *noni* aliorumque scholia in Isaaci Syri anachoretae et episcopi Niniues sermones asceticos, in cod. Coislin. p. 294. et 312. *Harl.*]

[P] Theodorus *notarius* romanus, νοτάριος ῥεγεωνάριος τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας in concilio Lateranensi a. C. 649.

Theodorus, *paedagogus* Constantini Porphyrogeniti. Supra in Theodoro Constantini.

Theodorus, *Palaeologus*, despota, Peloponnesi dux, cuius obitum luget Manuel Palaeologus, frater, imper. in orat. luculenta, quam gr. et lat. edidit *Combefisius* tom. II. auctarii noui, p. 1046.

Theodorus ὁ πανάγιος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Κηρύκων γένους de familia Attica, quae a Ceryce ***) Mercurii F. genus ducebat. Etymolog. magnum in Ἡμερονακλές.

Theodorus I. *papa*, Theodori episcopi Hierosol. filius ab a. 642. 3. Nou. ad 20. April. 649. cuius latine exstant nonnulla in caussa Pyrrhi monothelitae, inter Anastasii rom. collectanea, a *Sirmondo* edita Paris. 1620. 8. in Conciliis Labbei tom. V. p. 1777. Harduini tom. III. p. 614. et tom. III. Opp. Sirmondi p. 493. Vide et Eutychii Annales tom. II. p. 336. [add. infra, vol. XI. p. 464. ed. vet. Summa in foro poenitentiali, in cod. Bituricensi. v. *Montfauc*. bibl. biblioth. MSS. p. 1229. *D. Harl.*]

*Theodorus II. Papa ab a. 898. 12. Febr. ad 2. Mart. eiusdem anni.

* Theodorus, *Paphensis* siue Paphi in Cypro episcopus, qui scripsit vitam S. Spyridonis. Vide supra, p. 143.

* Theodorus pathicus. Hesychius: Θεοδώρους ἔλεγον οἱ κωμικοὶ τοὺς συγχρώντας ἀπὸ Θεοδώρου τινὸς ἐκ τοῦ τῆς ἑαυτοῦ ὥρας πρoεστηκότος.

[Theodorus *patricius*. Ad eum scribit Theodor. Studita. v. *Montfauc*. bibl. Coislin. p. 324. Ibid. p. 104. Theodorus, rector *Pepagomeni*, cuidam interfuit concilio. *Harl.*

Hhh 2 Theodo-

***) Vide Vossium de Hist. graecis, lib. III. pag. 418.

Theodori *Pediasimi* encomium in Iosephum hymnographum, descriptio ecclesiae Serbarum (Σεῤῥῶν), et descriptio martyrum Theodororum, MS. in bibl. caesarea. [v. *Nessel.* cat. part. IV. p. 118. nr. 4 – 6. *Harl.*

Theodorus, *Pelecanus* Corcyraeus, calligraphus. v. *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 5. 84. et 107. *Harl.*]

S. Theodorus, *Pentapolitanus* episcopus, citatus a S. Damasceno de imaginibus tom. I. edit. Lequinianae, p. 382. sq.

Theodorus *Petrensis* siue Petrarum Galilaeae episcopus, saec. VI. clarus, cuius Canonicon, siue scriptum, quo Canonibus synodicis lucem adtulit, citat *Nic. Comnenus* Papadopoli p. 398. praenot. mystagog.; Vitam Theodosii archimandritae Palaestini, cuius fuit discipulus, quae incipit: ἡ τρισυπόστατος καὶ ἀδιαίρετος μία οὐσία, *Allatius* de libris eccles. Graecor. p. 64. et de Simeonibus p. 7. et 95. [v. supra, in h. vol. in vitis SSctorum voc. Theodosii, archimandritae. *Harl.*] Edit. inter postuma Combefisii promittit *Pagius* ad a. C. 397. nr. 11.

Theodorus *Pharanites*, episcopus monothelita, cuius περὶ οὐσίας καὶ φύσεως, ὑποστάσεώς τε καὶ προσώπου memoratur apud S. Maximum Confessorem tom. II. p. 71. Sergii Arsenoitarum in Aegypto episcopi ad eum litterae. id. p. 183. λόγος πρὸς Σέργιον, et alius εἰς τὰς ἑρμηνείας τῶν πατρικῶν χρήσεων, ex quibus fragmenta in concilio Lateranensi a. 649. tom. VI. Labbei p. 163. seq. et tom. III. Harduin. p. 766. seq. alia ex epistola dogmatica ad Paulum haereticum, cuius initium: ὅταν μὲν τὸν καιρὸν, in actione X. concil. CPol. a. 680. tom. VI. Labbei p. 840. et [P] tom. III. Harduin. p. 1240. vbi suscipit henoticam Zenonis et anathematizat synodum Chalcedonensem, et tomum Leonis papae. *Fabr.* Conf. infra, vol. X. p. 203. ed. vet. — Theodorus *Pharanensis* cum aliis deuouetur, in cod. *Coislin.* CCV. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 266. *Harl.*

Theodorus *Phoceus*, quem de tholo, qui fuit in Delphis, scripsisse testatur Vitruuius lib. VII. cap. I.

Theodorus *Phonascus*, cuius φωνασκικὸν βιβλίον memorat Laërtius II. 103.

Theodorus *pictor*, cuius ex Ptolemone meminit *Laërtius* II. 104. Alii tres, de quibus supra, in Ephesio et Atheniensi et mox in Samio.

Theodorus platonicus Galen. tom. III. edit. graecolat. Paris. p. 232. Vide in Solensi. Alius supra, in Asinaeo.

Theodorus poëta, quem Suidas ait scripsisse διάφορα δι᾽ ἐπῶν, καὶ εἰς Κλεοπάτραν δι᾽ ἐπῶν. Idem fortasse, a quo vett. poetas celebratos, colligas ex epigram. in Antholog. pag. 407. sq.

* Theodorus, malus poëta, quem perstringit Martialis XI. 94.

Theodori

Theodori *Potoeii* Monodia in imp. Andronicum Palaeologum, MS. in bibl. caesarea.

Theodorus *praefectus* Augustalis ad quem scribit Isidorus Pelusiota.

Theodorus *presbyter*, asceta, de quo dixi volumine VIII. p. 412. [s. vol. IX. p. 318.] Idem fortasse, ad quem scribit S. Nilus.

Theodorus *presbyter ἐν Μαζαρίῳ* Siciliae, ad quem scribit S. Maximus tom. II. p. 334. [v. infra, de Photii bibl. IX. p. 381. ed. vet.] Alius Theodorus *presbyter et abbas*, Martini I. papae apocrisiarius. Baron. ad a. 649. n. 65. *Fabr.* — Theodorus, *presbyter* et syncellus. v. supra in hoc vol. p. 285. — Theodorus *primicerius* et monachus in Catena in Acta apost. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 263. *Harl.*

Theodorus *Priscianus*, supra in medicis.

Theodorus Prodromus, cuius *ἐξήγησιν Canonum conciliorum*, (adhuc, quod sciam, ineditam,) passim citat *Nic. Comnenus* Papadopoli in praenotionibus mystagogicis, eum ante nongentos annos scripsisse opinatur p. 409. adeoque diu ante Balsamonem, Zonaram, Aristenum. Hunc antiquissimum canonum interpretem vocat p. 28. et pag. 345. laudans eius testimonium vocat *virum iuris consultissimum, sapientissimum, quo magistro Nicetas Paphlago* [xx]) *gloriatur, quem multis summis laudibus effert Nicephorus Blemmydes* [yy]) *cuius sententias omnium probatissimas palam adfirmat cum Balsamone* [zz]) *Aristenus,* [a]) *Blastarius,* [b]) *Harmenopulus,* [c]) *ceterique omnes, qui canones interpretati sunt nostros, quem theologum maximum, et simpliciter κατ' ἐξοχὴν magistrum ipse adpellat Margunius* [d]). *Fabr.* Plura vide infra, in vol. XI. pag. 45. sq. ed. vet. — In cod. *Coislin.* CCIX. enarratio philosophi Theodori Prodromi in canones diuinarum et dominicarum magnarum sollemnitatum, incipiens ab exaltatione crucis. Init. *Σῶσον, ἄνθρωπε τῷ Θεῷ.* Explicantur cantica, et troparia s. versiculi, quae in singularum sollemnitatum officiis occurrunt, vt ait *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 273. — Expositiones canonum sacrorum in cod. Mutinensi, teste eod. *Montfauc.* in diario ital. pag. 32. — *Venet.* in cod. Naniano CLXXV. 2. CLXXVIII. 1. poematia in cod. CCLXXXI. v. cat. codd. gr. Nan. p. 384. sq. 386. et 462. — Add. supra, vol. VIII. pag. 141. sq. praecipue notam *h*. Add. varia in bibl. *Bodlei.* codd. CX. CXXXI. CCXIV. CCLXIV. et cat. codd. Angliae etc. tom. I. nr. 1996. et tom. II. nr. 2214. inter codd. Vossian. *Harl.*

[*] *Theodorus Prodromus* iunior, circa duodecimi seculi clarus initia, de cuius scriptis editis et

xx) In explicat. Psalmi IV. in fine.

yy) In explic. Psalmi 2.

zz) In epist. ad episcopos Cypri.

a) In prooemio nomocanonis ad Manuelem imp.

b) In compendio syntagmatis, elementi γ' (s.

c) In ecthesi canonum 204 hoc est Nicaenorum.

d) In prooemio notarum ad Canones et alibi saepe.

tis et ineditis dixi vol. VI. huius bibl. p. 803. seq. Fabr. it vol. VIII. pag. 137. sqq. ed. nou. Add. Kollar. supplem. ad Lambecii comment. I. p. 668. et 741. et cl. Morelli bibl. MS. gr. et lat. pag. 123. 218. ac 319. ac Villoison in meis suppl. ad Hist. L. gr. part. 2. p. 349. sqq. Harl.

[Theodori τοῦ προέδρου Quaestiones in cod. Vaticano inter philosophicos libros. v. Montfaucon bibl. biblioth. MSS. p. 6. Harl.]

* Theodorus, protosecretarius praetorii praefecti CPol. cuius mentio in hypomnestico de obitu S. Maximi et Anastasii tom. III. Opp. Sirmondi p. 602. Fabr. Eius encomium in Confessorem Theophanem Sigrianum, Monac. in cod. Bauar. III. vid. Hardt, l. c. 1803. part. 1. p. 15. sq. Harl.

Theodorus ψηφοκλέπτης, ap. Eustath. ad Odyss. θ'. p. 1602. ed. Rom.

[Theodori, Rentii Chii, epistolae. in cat. MSS. Harleian. cod. MMMMMDCLIV. nr. 1. H.]

Theodorus ψάλτης apud Aelian. VII. 40. de animal.

Theodorus protospatharius in actione IX. concilii VIII. a. C. 869.

Theodorus ptochoprodromus, idem cum Prodromo iuniore.

Theodorus quaestor, cuius orationem in S. Georgium martyrem Allatius memorat. Incipit: προτρέπουσί με πρὸς εὐφημίαν τὴν γλῶσσαν [conf. supra in h. vol. pag. 230. Harl.]

THEODORVS Rhaaithuensis, ὁ τῆς Ῥαϊθοῦ e) in Laura, siue monasterio Rhaithu ad Elim siue LXX. fontes in Palaestina, medio saeculo septimo f) presbyter, cuius Suidas meminit in Μάνης, composuit libellum, siue, vt Allatius g) adpellat, Orationem dogmaticam, quae inscribitur προπαρασκευή τις καὶ γυμνασία τῷ βουλομένῳ μαθεῖν τίς ὁ τρόπος τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως καὶ οἰκονομίας, καθ' ὃν πέπρακται καὶ τίνα τὰ πρὸς τοὺς ταύτην μὴ ὀρθῶς νοοῦντας λεγόμενα παρὰ τῶν τῆς ἐκκλησίας τροφίμων. Praeparatio et meditatio in eius gratiam, qui discere cupit, quomodo facta sit incarnatio diuina, et quae ab ecclesiae alumnis contra eos, qui non recte de ea senserunt, dicta sint. In hac diserte reiecit falsas opiniones Manetis, Pauli Samosateni, Apollinarii, Theodori Mopsvesteni, Nestorii, Eutychis, illisque ecclesiae opponit definitionem, quam vbi porro explicat, Seueri Antiocheni etiam et Iuliani Halicarnassei Eutychianas explodit. Combefisio idem hinc visus est Theodorus monachus, ad cuius quaestiones respondet S. Maximus

e) Ῥαϊθοῦ in codice Leidensi S. Climaci. Alibi Ῥαϊθοῦ, vt etiam in narratione de monachis Sinaitis in Combefisii lectis triumphis Christi martyrum p. 88. conf. Bolland. tom. I. Sctor. Ianuar. pag. 966. Perperam vero, qui presbyterum Rhaetum siue Rhaetensem adpellant, velut ex Raetia Germaniae. De Iohanne et Daniele Rhaithuensi dictum Volum. VIII. p. 616. 617. [vol. IX. p. 523. et 524. ed. nou.]

f) Non circa a. 460. vt Bellarminus.

g) Allatius de processione Spiritus S. pag. 251. 502. etc. Conf. Veccum, tom. II. Graec. Orthod. p. 497. 547. 577. 584. 595. et 531. nec non Georg. Metoch. ibid. p. 1815.

ximus confessor tom. II. Opp. p. 451. Et apud Baronium ad a. C. 657. in indice operum S. Maximi diserte memoratur epistola scripta *Theodoro presbytero Laurae Raithu de Essentia et Natura*, etsi in Combefisii editione hoc non reperio. Incertum, idemne Theodorus presbyter, de cuius scripto, quo Dionysio Areopagitae vindicare scripta, quae sub eius nomine ambulant, voluit, ὅτι γνήσια ἐστὶ τὰ ἁγίου Διονυσίου βίβλος, videndus *Photius* cod. I. *Fabr.* Conf. *Schroeckh* H. E. germanice scriptam, tom. XVII. p. 369. sq. *Assemanni* bibl. orient. tom. III. part. 1. pag. 35. not. 5. fin. — *Caue* Hist. litt. SS. eccles. tom. I. pag. 587. sq. ad a. 646. quo illum claruisse iudicat, *Ceiller* Hist. gen. des AA. EE. tom. XVII. p. 726. *Hamberger* in: zuverläss. Nachr. tom. III. pag. 503. sq. qui eum floruisse circ. a. 660. scribit, *Moshem.* Institt. hist. eccl. saec. VII. part. 2. c. 2. §. 5. *Saxii* Onomast. lit. II. p. 78. ad a. C. 650. *Harl.*

Theodorum presbyterum δογματικώτατον adpellans, citat eius λόγον δεύτερον περὶ ἀπεριγράπτου *Io. Veccus* tom. II. Graec. orthod. pag. 104. 594. *Fabr.* — *Monaci* in cod. Bauar. LXVI. *Theodoro Raithuensi* perperam tribuuntur tria opuscula, quae in opusculis Theodori Abucarae edita sunt. Plura de iis disserit cl. *Hardt.* l. c. 1804. part. 3. pag. 24. et 25. Add. supra in h. vol. de Theodori Abucarae opusc. nr. XXVI. — De incarnatione verbi *Florent.* in cod. Laurent. XXVI. 1. plut. 10. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 401. — Romae in cod. Ottobon. v. *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. I. p. 189. *A.* In cat. MSS. Angliae tom. I. part. 3. p. 96. nr. 315. cod. Cantabrig. coll. Trinit. sic citatur, *Theodori, presbyteri Raithae, opusculum*, graece. — Fragmenta in Athanasii quaestionibus, in cod. *Coislin.* CXX. Et locus insignis de Mane s. Manichaeo, ib. in cod. CCCV. teste *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 193. et 421. item in Florilegio quodam *Venet.* in cod. Marc. CCLVII. v. cel. *Morell.* in bibl. MSt. gr. et lat. 1. p. 144. *Harl.*

[P] *Editiones libelli Theodori Raithuensis, de incarnatione verbi.*

Latina ex Godfridi Tilmanni versione, sub titulo: Isagoge in V. libros, qui et ipsi subiunguntur, Anastasii Antiocheni, siue exercitatio seu corollarium de incarnatione domini. Paris. 1556. 8. et in bibliotheca patrum Paris. 1575. vol. VIII. col. 656. 1589. tomo I. et 1609. nec non Colon. 1618. tom. V. et Lugd. 1677. tom. VIII. pag. 334.

Graeco-latinae, cum *Theodori Bezae* versione, Geneu. 1576. h) et 1580. 4. et inter Bezae opera theologica iunctim edita ibid. 1582. fol. tom. III. p. 309-398.

Cum

h) Inscriptio est: *Theodori* — libellus aduersus haereses, quibus iam olim hypostatica duarum in Christo naturarum vnio oppugnata est; nunc primum graece editus et latinus factus a *Theodoro Beza* etc. Geneuae 1576. 4. Huius anni notam addiderunt cum Fabricio nostro *Caue* l. c. et *Io. Fabricius*, qui in Historia bibl. Fabric. part. 4. p. 112. sq. breuiter recensuit editionem; sed *Hamberger* in: zuverläss. Nachrichten tom. III. pag. 503. signauit edit. cum nota anni 1567. 4. ap. Eustath. Vignon, et laudauit catal. de la bibl. du R. theol. tom. I. p. 357. — Nouissima est editio: *Theodori Rhaithu* libell. de incarnatione Domini, gr. et lat. ex Suidae, tum et Io. Meursii ac Caroli du Fresne glossariis emendatus atque explicatus opera *Io. Benedicti Carpzou.* partic. prior Helmstad. 1779. — posterior, 1780. 4. v. quae adnotaui in Introduct. in hist. L. gr. tom. II. part. 2. p. 299. *Harl.*

Cum *Rob. Balforei* Scoti versione et castigationibus e MSt. codice Petri Stellae, ad calcem Gelasii Cyziceni historiae concilii Nicaeni Paris. 1599. 8. sed in editione Gelasii Commeliniana Theodorus est omissus. Notandum porro, in Balforei editione primum graece lucem vidisse extremam partem a Beza omissam, quae clausulae loco male adsuta legitur Gregorii Nysseni magnae orationi catecheticae, vt ibi notatur volum. VIII. p. 151. [ac vol. IX. pag. 112. nr. 33. nou. edit.] Eamdem agnoscunt ceteri duo interpretes Tilemannus ac Turrianus.

Cum versione *Francisci Turriani* S. I. in auctario bibl. patrum Ducaeano Paris. 1624. fol. tom. I. p. 819. et in bibliotheca patrum Paris. a. 1644. et 1654. tom. XI.

Theodorus *rhetor*, cuius meminit Aristoteles in epitome rhetorum apud Laertium II. 104. De aliis Theodoris rhetoribus supra in Byzantio, Cynopolita, et Gadareno qui *Rhodius* dici maluit, quod Tiberium imper. Rhodi docuisset.

Theodorus Rhodiorum strategus ἐν τοῖς ὑπομνήμασι. Suid. in Παιωνῷ δεξιῷ.

Theodorus ὁ τὰ περὶ ῥωμαίων πεπραγματευμένος. Laert. II. 104.

Theodorus, *Romanus* archidiaconus, quem a se consultum scribit Amalarius, diaconus Metensis lib. de ordine antiphonarii tom. XIV. bibl. patrum pag. 1033. *Fabr.* *Theodorus Romanorum dux*, apud *Assemann.* in bibl. oriental. tom. I. pag. 275. is tamen in not. 7. monet, *Theodotum* adpellari illum a Theophane ad ann. Anastasii 15. *Harl.*

Theodorus *Sabbaita*, cuius capita ascetica centum, MSS. in bibl. Coisliniana: *Fabr.* p. 393. in cod. CCLXXXI. — eadem *Paris.* in cod. MMMLXXXVIII. nr. 21. et in bibl. Mosquensi XV. teste *Matthaei* in Notit. codd. Mosq. synod. pag. 33. nr. 7. ed. in 8. aut pag. 26. ed. in fol. *Harl.*

* Theodorus *Samius*, Nicosthenis discipulus, pictor. Plin. XXXV. 11.

Theodorus *Samius*, architectus, qui suasit carbones fundamentis Ephesii templi substerni, teste Laërtio II. 103. de illo Rhoeci an Telecli filio plura *Menagius* ad laudatum Laërtii locum, et *Franc. Iunius* in artificum catalogo, libris eius de pictura subiuncto. Videndum, idemne Theodorus, cuius volumen de aede Dianae, quae erat Ephesi, laudat Vitruuius lib. VII. cap. 1.

Theodorus *Samosatenus*, Subdiaconus, cuius mentio in S. Basilii epist. 280. incertum idemne Theodorus, ad quem epistola 328. *Fabr.* Theodorus, *Samosatenorum* episcopus, circ. a. Graecorum 1070. h. e. an. Chr. 759. v. *Assemanni* bibl. oriental. tom. II. p. 340. *Harl.*

Theodorus *Samothrax*, ex quo *Ptolemaeus Hephaestion* libro VII. apud Phot. [P] cod. CXC. narrat, Iouem natum septem continuos dies risisse, indeque septenarium numerum pro perfecto aestimatum.

Theodo-

Theodorus ὁ Σαντταβαρηνὸς dictus a Niceta in vita Ignatii patriarchae CPol. tom. V. Concil. edit. Harduinianae p. 1005. Photii amicus et ab eo in exsilio ordinatus metropolita Patrarum. Ab aliis dictus ἀφαντοπόλεως episcopus, ciuitatis, quae nusquam existeret. Neque enim ad Patrarum sedem occupandam, celebris in Achaia ciuitatis, Theodorus ille tunc admittebatur. *Fabr.* Clarus quoque fuit hymnorum et cantionum auctor. v. paullo post de Theodori Studitae scriptis editis nr. 22. *Harl.*

Theodorus *scholasticus*, ad quem Isidori Pelusiotae epistolae.

[Theodorus *Scutariota.* v. supra, vol. VII. pag. 743. et in h. vol. in SStorum elogiis etc. *in Paullum apostolum. Harl.*]

Theodorus, *Scythopolitanus* episcopus, cuius libellum oblatum imperatori Iustiniano et SS. patriarchis, Eutychio, Apollinario, Domnino et Eustathio graece et latine vulgauit *Montfauconus* in catalogo bibl. Seguierianae siue Coislinianae pag. 94-96. Paris. 1715. fol. add. ib. p. 86. *Fabr.* Ipse Fabric. noster infra in vol. XIII. p. 841. seq. vbi scriptores gr. a Montfauc. editos recensuit, ea, quae huc reducam, subiunxit: „Is ipse Theodorus, postquam Origenis, quem atheum et impium vocat, errores sectatus fuerat, tandem resipiscens, eius dogmata hoc in libello anathemate damnat, ac duodecim anathematismis totidem impia doctrinae Origenianae capita proscribit. Verum autem Origenes errores illos omnes vere docuerit, non conuenit inter doctos." — In *Ioann. Mori* cod. XII. siue in cat. MSS. Angliae etc. tom. II. nr. 9198. 4. est idem Theodori Scythopol. libellus. it. *Paris.* in bibl. publ. codd. MCCCXXXVII. nr. 40. et MCCCLXXIV. nr. 13. *Harl.*

Theodorus *Sebastenus*, citatur a Ioanne Scylitze et Georgio Cedreno in Hist. Byz. *Fabr.* v. supra, vol. VII. p. 725. in nota *i.* et VIII. pag. 82. *Harl.*

[Theodorus *Sicyonius*, inter Pythagoreos a Iamblicho memoratus. v. supra, vol. I. p. 876. *Harl.*]

Theodorus *Sidae* episcopus, in Historia Byz. citatur ab eodem Scylitze et Cedreno. *Fabr.* v. supra, vol. VII. p. 725. in nota *i.* et VIII. p. 82. *Harl.*

[Theodorus *Smakrensis*, i. e. rufus, ex Abulpharagio ab *Assemanno* in bibl. orient. II. pag. 247. excitatus: atque Assemann. in not. 2. „is Theodorus, ait, monachus erat ex Siside, Ciliciae vrbe oriundus, quem Bar-hebraeus in vita Ignatii, seu Iosue patriarchae fol. 334. narrat, coniunctis cum *Theodoro*, (Cuphlidensi) altero coenobii Barsumae archimandrita, studiis, vna cum presbytero quodam, nomine Gunir, ingentem pecuniae summam regi et magnatibus Armenorum pollicitum fuisse, si episcopos compellerent, vt Theodorum illum in patriarcham Iacobitarum ordinarent: id quod nullo pacto efficere potuit, refragante potissimum Gregorio Bar-hebraeo, qui Ignatii Iosue ordinationem pro virili procurauit." Add. *Assemann.* ibid. p. 379. seq. vbi eandem historiam paullo vberius enarrat. *Harl.*]

Theodorus *Smyrnaeus*, Curopalata et ὕπατος φιλοσόφων, cuius excerpta pro Graecorum doctrina contra Latinos, et ἐπιτομὴ τῶν ὅσα περὶ φύσεως καὶ τῶν φυσικῶν ἀρχῶν τοῖς παλαιοῖς διείληπται, MS. in bibl. caesarea. *Fabr. v. Lambec.* vol. IV. p. 339. nr. 18. de cod. caesar. CLVII. ed. Kollar. — Theodorus *Smyrnaeus*, protoproëdrus et consul philosophorum, interfuit cuidam concilio, sub Alexio Comneno, imp. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. pag. 104. *Harl.*

Theodorus *Solensis*, ἐξηγούμενος τὰ μαθηματικὰ τοῦ Πλάτωνος, Plutarch. de oraculorum defectu pag. 427. [vid. supra, vol. VI. p. 243.]

Theodorus *Sophianus*. v. infra, vol. X. p. 375. nr. 54. (ed. vet.)

[Theodori, *solitarius*, *Spatharius* et *Strategus*: ad hos Theodorus *Studita* scripsit epistolas. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 144. 146. 316. 323. bis. et 324. vbi quoque epistolae ad *Theodorum Patricium* et ad *Theod. Xenodochum*. *Harl.*]

Theodori *stoici*; Chius, Milesius et tertius sine patriae notatione, apud Laërtium II, 104.

* Theodorus *Stratelates*, siue militum praefectus, martyr sub Licinio. Supra p. 247.

THEODORVS *Studites*, Studii, siue monasterii a Studio i) quodam romano CPoli conditi abbas, natus in eadem vrbe est a. C. 759. et in auunculi sui *Platonis* adhuc superstitis k) locum archimandrita primum Saccudiensis monasterii in suburbano patriae factus a. 794. Hinc, Tarasio patriarcha non ausu imperatori Constantino VI. resistere, quum, repudiata coniuge sua Maria, Theodoten ille duxisset, Theodorus et Constantinum et Tarasium communione Christianorum indignos esse palam pronunciauit, atque inde Thessalonicam exsul abire iussus a. 796. sed mox anno proximo post Constantini mortem magno cum honore reuocatus [?] ab Irene, et abbas Studio praefectus fuit l). Post id tempus grauissime ferens, Nicephorum a laico patriarcha CPol. a. 806. factum et Iosephum oeconomum restitutum, nouam a patriarcha secessionem fecit: vnde synodo aduersus ipsum coacta a. 809. m) iterato exsilio adficitur, restitutus post biennium a Michaële Rancabe a. 811. Denique Leonis Armeni edicto aduersus imaginum cultum publicato a. 814. ad certamen pro imaginibus accenditur, quod maxima animi contentione acerrime gessit, omnem ingenii et doctrinae vim in-

i) Vide Michaëlem monachum in Theodori Studitae vita p. 22. seq.

k) Plato Theocristae, Theodori matris, frater diem obiit a. 812. aetatis 97.

l) Conf. *Baron.* a. C. 798. n. 1. 2. et Acta Sanct. tom. I. Febr. p. 558. Duorum imperialium insignium coenobiorum, Studii scilicet et Succudiorum, constitutum eum esse abbatem, tradit *Anastasius* praefat. ad Theodori encom. in S. Bartholom. tom. II. Spicilegii Dacher. ed. nou. f. 129. — *Io. Imman. Mülleri* diss. de Studio coenobio CPolitano, ex monumentis Byzantinis eruto et illustrato, clarisque Studitis. Lipsiae 1721. 4. Historiam monasterii Studitarum a. 1719. parabat Witteberg. M. *Iust. Christian. Thorschmidius.*

m) Vide Chronicam synopsin S. Theodori Studitae actorum, scriptis illius tomo V. Operum Sirmondi praemissam a Iacobo de la Baune S. I.

vim in hoc profundens, nec dubitans, pro hac caussa nouas exsilii varii ac longioris, carcerisque durissimi aerumnas per plures annos tolerare, donec a Michaële Balbo restitutus est a. 821. Hinc quum Thomae rebelli aduersus Michaëlem fauere visus esset, vrbe iterum excessit a. 823. et in vicina Acritae promontorio peninsula S. Tryphonis obiit a. 826. n) XI. Nouembr. quo die Graeci memoriam eius celebrant. Successorem habuit in abbatia Studii, *Naucratium*, cuius epistola encyclica de Theodori obitu graece et latine o) edita est a *Combefisio* tom. I. auctarii noui bibl. patrum p. 855-882. additis etiam notis p). Graecis νέος ὁμολογητής, Labbeo praeter rem martyr: a Creyghtono q) male etiam cum Theodoro Grapto confunditur. Ex vita eius a *Iohanne* vel alio quodam graece scripta locum adfert *Allatius* de interstitiis ordinum apud Graecos p. 181. et de libris eccles. Graecor. p. 138. atque alibi. Incertum vocat p. 226. de consensu. Ea ipsa porro est, quam latine versam a *Iac. Sirmondo* habuit *Baronius*, ac pleraque ex eadem adduxit tomo nono Annalium ab a. 795-826.: integram vero graece et latine ex codice bibl. collegii Iesuitarum Paris. sub *Michaëlis* monachi nomine edidit *Iacobus de la Baune* S. I. in tomo quinto operum Sirmondi Paris. 1696. fol. pag. 1-88. testatus, in alio codice r) *Theodoro* Daphnopatae tribui. Idem vir doctissimus monet de Theodori rebus praeterea in Sanctorum actis consulendam vitam S. *Platonis* 4. April. S. *Nicolai*

Tii p

n) Vide *Pagium* ad a. 826. n. 17. et tom. V. Opp. Sirmondi p. 88. *Nic. Comnenum* Praenott. mystag. p. 361.

o) Latine exstat etiam in bibliotheca patrum edit. Lugd. tom. XIV. p. 905.

p) Frater eius, *Iosephus*, archiepiscopus Thessalon. cuius oratio in exaltationem S. crucis exstat lat. tom. XIV. bibl. PP. ed. Lugd. p. 901. et tom. IX. Colon. atque in *Combefisii* bibl. concionat. gr. et lat. ap. *Gretserum* tom. II. de Cruce p. 116. 1200. incipit: Σταυρῷ σήμερον εἰρηνὴν ἑορτή. Epistola ad Simeonem monachum apud *Baron*. ad a. 808. nr. 18. latine, et inter Theodori Studitae epp. I. 23. gr. et lat. incipit: ἰδὼν ἐν δεδήλωκας. *Iambi in iconomachos*, quorum Theod. II. 31. meminit, ni fallor, interierunt. Eius in *B. Lazarum* et in *Festum Palmarum* habuit Allatius.

q) Vide *Allatium* aduersus Creyghtonum pag. 707.

r) Sic in Vossiano: [v. cat. bibl. Leidens. p. 398. nr. 62.] Sub Theodori Daphnopatae nomine editurum se promisit *Magnus Crusius*. *Fabr.* — sub *Theod. Daphnop.* nomine etiam in cod. August. Vindel. v. *Reiser*. indic. MSS. Aug. p. 13. *Naucratii* epistola encyclica ad fratres patresque spirituales, ab iconomachis persequutionem sustinentes, de obitu Theodori abbatis, subiuncto eiusdem *Testamento* Vindobon. in cod. caes. XXV. nr. 3. v. *Lambec.* VIII. p. 629. sq. (vbi quoque p. 628. de vita Theod. Studitae, a Michaële, monacho aequali conscripta, agitur;) — In cod. *Matrit.* IV. sub fin. v. *Iriart*. cat. codd. gr. Matrit. p. 19. — In cod. *Escorial*. (teste *Plüero* in itinerar. per Hispan. p. 192.) plura exstant, scil. sermo de adoratione S. crucis, cum Chrysostomi catechesi ad discipulos suos: Et eiusdem Testamentum: iambica carmina in varia argumenta: et descriptio habitationis Studii cum vita eiusd. Theodori. — *Florent*. in cod. Laurent. IV. 14. plut. 4. v. *Bandin*. cat. codd. gr. Laur. I. p. 521. — In cod. *Naniano* LXII. fin. et LXVIII. v. cat. codd. gr. Nan. p. 100. sq. et 132. — *Venet*. in cod. Marciano CXLI. vita Theodori per *Naucratium* monachum, quam subsequuntur carmina XII. et alia ad Theodorum eundem spectantia. v. cat. codd. gr. Marc. p. 80. — *Paris*. in cod. bibl. publ. DCCCXCIV. nr. 10. cum multis aliis Theod. Stud. opp. — Ibid. in cod. DCCLV. 19. vita, auctore *Michaële* monacho; inc. πολλοὶ μὲν πρὸ ἡμῶν ἅγιοι. — Vita in cod. *Ottobon*. Romae; et *Sfortiano*, v. *Montfaucon*. bibl. biblioth. MSS. I. pag. 184. A. et 206. E. — Add. supra in elogiis SSctor. *Theodori Studitae*. *Harl*.

lai Studitae, 4. Febr. S. *Nicephori* patriarchae CPol. 13. Mart. *Nicetae* Hegumeni Mediciensis, auctore Theosterieto eius discipulo, 3. April. *S. Tarasii* patriarchae 25. Febr. et S. *Theophanis* Sygriensis abbatis 12. Mart. Idem de scriptis Theodori editis atque ineditis non indiligenter egit, cuius obseruationibus meas adiunxi. *Fabr.* Conf. de hoc homine, more suo, pio quidem et constanti, at etiam pertinaci, inquieto, austero et vesano paene imaginum ac reliquiarum sanctorum cultore et patrono, *G. Caue* hist. lit. SS. eccl. tom. II. pag. 8. sqq. *Oudin.* comment. de SS. eccl. tom. II. pag. 32. sqq. *R. Ceiller* Hist. gen. des aut. eccles. tom. XVIII. pag. 489. sqq. *Hamberger.* zuverlässige Nachrichten, tom. III. pag. 559. *Laur. Moshem.* Institt. H. E. saec. IX. part. 2. cap. 2. §. 13. *Saxii* Onomast. part. II. p. 93. *Schroeckh* Christliche Kirchengeschichte, part. 23. p. 105-112. — *Arnold.* Kirchen- vnd Ketzer-Histor. vol. I. p. 327. ed. Schafhausen. 1740. fol. — *Walchii* histor. haeresium etc. tom. X. p. 659. sqq. XI. p. 332. sqq. 283. sq. et si vis, quae scripsi in Introduct. in hist. L. gr. II. 2. p. 301. et Supplem. ad illam, part. II. p. 253. *Harl.*

[P] *Scripta Theodori Studitae edita.* s)

In eodem tomo quinto operum Sirmondi, luculentis typis atque emendate excusa, atque locuplete instructa indice exhibentur graece et latine haec Theodori Studitae scripta:

1. *Oratio pro sacris imaginibus*, habita coram Leone Armeno, quam auctor vitae Theodori integram exhibet pag. 42-46. cum versione *Sirmondi. Fabr.* Inter aduersaria Langbaeni secund. cat. MSS. Angliae etc. I. p. 268. nr. 7. *Photii* patriarchae et *Theodori* Studitae testimonia de imaginum cultu. — In cat. bibl. Barberinae, tom. II. pag. 453. citatur *Theod. Studitae* or. de sacris imaginibus; ead. Theod. Studitae or. latine, Paris. 1555. 4. conf. paullo post, nr. 10. *Harl.*

2. Διαθήκη, *Testamentum.* p. 80-88. cum versione eiusdem *Sirmondi*, quam ediderat *Baronius* ad a. 826. nr. 51. seq. Exstat etiam ex versione *Ioannis Liuineii*, (qui Sirleti cardin. codice vsus fuerat,) vna cum Theodori sermonibus catecheticis latine versis, Antwerp. 1602. 8. et in bibliotheca patrum edit. Lugd. 1677. tom XIV. p. 895. Edidit praeterea latine *Christ. Woldenbergius* vna cum libro suo de testamentis veterum, Rostoch. 1651. 4. Graece etiam *Iacobus Tollius* in insignibus itineris italici, Traiecti ad Rhen. 1696. 4. ex codice Lipsiensis bibl. Paulinae, quam praefectus ejus dignissimus Ioachimus Fellerus cum ipso communicauerat. Sed latinam versionem, quam addidit p. 179. male tribuit Sirmondo: nihil illa putidius esse, nihil puerilius pag. 191. professus: nam Liuineii esse, non Sirmondi, qui conferet, reperiet. t) *Fabr.* *Testamentum*, (h. e. fidei confessio, a Theodoro paullo ante mortem suam scripta, de doctrina et veritate SS. Trinitatis, de honore atque adoratione sanctt. imaginum ac reliquiarum, de canone librorum diuinorum, de praestantia vitae monasti-

s) Plura opuscula, *Romae* in monasterio S. Saluatoris, in codd. LXXII. et LXXIII. v. *Montfauc.* bibl. biblioth. MSStar. I. pag. 199. *A. Mediolani* in bibl. Ambrosiana, v. *Montfauc.* l. c. pag. 503. *B.* — *Vindobon.* ibid. pag. 540. *C.* 542. *E.* *Harl.*

t) Reprehenditur eo nomine Tollius in Mem. Treuolt. a. 1705. p. 1228. *Baelii* Lexic. Supplem. in *Liuineius.*

monasticae, additis seuerae viuendi rationis praeceptis, ab monachis, inprimis ab abbate, ipsius successore, seruandis,) exstat MSt. *Monacii* in cod. Bauar. CCXVII. v. cl. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. 1805. part. 4. p. 365. sq. — In cod. *Vindobon.* XXV. 3. v. *Lambec.* VIII. p. 629. sq. Kollar. — *Florent.* in cod. Laurent. IV. 13. plut. 4. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 520. sq. — *Venet.* in cod. Marciano CXLI, v. cat. codd. gr. Marc. p. 84. — in cod. *Naniano* LXII. nr. 125. et LXVIII. nr. 131. v. cat. codd. gr. Nan. p. 100. ac 132. — in cod. *Sfortiano*, teste *Montfauc.* bibl. bibliot. MSS. I. pag. 701. *C.* et tom. II. pag. 1332. *D.* de cod. monasterii S. Trinitat. prope CPolin, etc. Testamentum et alia. — in cod. *Matrit.* IV. v. *Iriart.* cat. codd. gr. Matrit. p. 19. — in cod. XXXVII. *Coislin.* in Niconis collectione locorum S. scripturae, scriptorum ecclesiasticor. etc. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 111. — *Paris.* in quatuor codd. bibl. publ. *Harl.*

3. Βίβλος δογματική, ἐν ᾗ στεῤῥοὶ λόγοι γ' καὶ ἀντιῤῥητικοί. *Liber dogmaticus, continens disputationes tres refutatorias aduersus iconomachos, pro cultu imaginum.* pag. 89. 106. 132-168. Memorat auctor vitae p. 28. Primum et secundum vertit *Sirmondus*, tertium *Iacobus de la Baune.* *Fabr.* *Paris.* in cod. DCCCXCIV. sunt antirrhetici tres contra iconomachos et quae a Fabricio nr. 4-7. commemorantur. — *Vindobon.* in cod. caes. LXXVII. nr. 80. Excerpt. aduersus iconomachos ex *Nicephoro*, *Photio* et *Theodoro Studita*, in Euthymii Zigabeni panoplia dogmatica, v. *Lambec.* III. p. 422. Kollar. Ibid. in cod. CLVII. nr. 5. *Photii* et *Theod. Stud.* testimonia duo de sacris imaginibus et de differentia inter sacras imagines atque idola. v. *Lambec.* IV. p. 335. — *Taurini* in cod. CCXII. varia Theod. Studitae opuscula contra iconomachos nec non *epistolae* et *iambici* aliquot *versus* aduersus iconomachos, quos frustra quaeres inter iambos, a Sirmondo editos, ideoque confector cat. codd. gr. Taurin. pag. 305. sqq. graece cum versione lat. euulgauit. — Ibid. pag. 380. in cod. CCLXXVI. mutilo eiusd. epistolae et alia opuscula aduersus iconomachos. — *Mosquae* in cod. CCXCVII. Theodori Stud. XII. capita. inc. εἴ τις τοίνυν οὐχ ὁμολογεῖ τὸν κύριον ἡμῶν. Hic, (vt ait *Matthaei* in Not. MSS. graec. Mosq. synod. pag. 193. in 8.) cap. XII. multa disputantur contra iconomachos. *Harl.*

4. Ἔλεγχος καὶ ἀνατροπὴ τῶν ἀσεβῶν ποιημάτων. *Refutatio et subuersio carminum acrostichon iambicorum compositorum ab iconomachis Ioanne, Ignatio, Sergio et Stephano,* quae ipsa praemittuntur partim, partim subiiciuntur pag. 169-199. Vertit *Iacobus de la Baune.*

5. Προβλήματά τινα πρὸς εἰκονομάχους. *Problemata quaedam aduersus iconomachos* p. 200-205. Vertit idem *Baunius.*

6. Κατὰ εἰκονομάχων κεφάλαια ἑπτά. *Capita septem contra iconomachos.* pag. 206-215. Eodem *Baunio* interprete.

7. Ἐπιστολὴ πρὸς Πλάτωνα περὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν σεπτῶν εἰκόνων. *Epistola ad Platonem archimandritam de cultu sacrarum imaginum* p. 215-220. Interprete eodem Baunio.

[P] 8. *Epistolarum libri duo*, quorum prior LVII. posterior CCXIX. *) complectitur. p. 221. 370-753. Ex his sparsim quasdam exhibuerat Baronius a *Sirmondo* latine versas, Libri *prioris* quidem XXXVIII. et LIII. ad a. 787. n. 58. 59. IV. et V. ad a. 795. I. II. III. ad a. 796. VII. ad 801. XVI. XXVI. XXX. ad 806. XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXV. XXVI. XXVIII. XXXI. ad a. 808. XXXII. vsque ad XXXVI. nec non XXXVIII. XXXIX. XLIII. XLVIII. LI. LIII. ad a. 809. et LVI. ad a. 811. Libri *posterioris* vero CXXVII. ad a. 787. n. 63. I. II. VIII. XVIII. ad a. 814. IX. X. ad a. 815. IV. XI. XXI. XXII. XXIII. XXV. XXVI. XXXI. XXXII. XXXIV. XL. XLI. XLV. L. LV. LIX. LXX. LXXXVII. CLXXXI. ad a. 816. XII. XIV. XV. XVI. XVII. ad a. 817. XIII. XXX. XXXV. XXXVII. XLIV. LV. LVIII. LXI. LXVI. LXVIII. XCIV. C. ad a. 818. XXXVIII. LXII. LXIII. ad a. 819. LXXI. ad a. 820. LXXIII. LXXIV. LXXIX. LXXX. LXXXVI. XC. XCII. CVI. CXXI. ad a. 821. CXXVII. CXXIX. CXCIX. CCIV. ad a. 823. CXVI. CXXXVIII. CLXVII. ad a. 825. Quas non ex Sirmondi versione apud Baronium reperit, illarum interpretationem ipsemet adiunxit editor *Iacobus de la Baune*. Libri secundi epistolam CCXV. responsiones ad XVII. interrogata complexam ad Methodium monachum, sub *Nicephori CPol.* nomine vulgauit graece et latine Cotelerius tom. II. monument. ecclesiae graecae pag. 453. Sed Theodoro etiam tribuitur in codice bibl. Coislinianae, de quo *Montfauconus* p. 325. *Fabr.* Noster Fabric. in vol. XIII. vbi Montfauc. bibl. Coislin. recensuit, ea, quae sequuntur, et quae huc retraham, p. 843. adnotauit: „Epistolae S. Theodori Studitae magno numero habentur in duobus codd. (Coislin.) nempe XCIV. et CCLXIX. ambobus optimae notae. Iure autem hunc catalogum inter Anecdota repono, licet nonnisi titulos et initia adferat; quia in primo codice sunt epistolae quingentae quadraginta octo quarum vix dimidiam partem edidit Iac. Sirmondus, ex iisque, quas publicauit, multae lacerae ex vtroque codice sarciri possunt. In codice autem CCLXIX. antiquissimo noni saeculi non paucae reperiuntur, quae nec in edito Sirmondi, nec in priore Coisliniano codice exstant. Prioris codicis num. XCIV. catalogus exstat pag. 144. alterius vero num. CCLXIX. p. 312.“ Add. nostrum quoque Fabr. infra in vol. XI. pag. 317. ed. vet. de concilio CPolitano a. 806. in quod inuehitur Theod. Studita epistolis ad Nicephorum CPolit. et Leonem III. apud Baron. ad an. 806. n. 13. sq. et tom. V. Opp. Sirmondi, vbi Theodori Studitae epistolae gr. et lat. a Iac. de la Baune S. I. editae leguntur, pag. 281. et 300. atque de concil. CPolit. a. 814. pag. 519. de Theod. Studitae epistola ad synodum iconomachicam CPolit. lat. ex Baronio ad an. 814. gr. et lat. in Sirmondi Opp. tom. V. p. 370. libr. 2. epistolarum Theodori epist. 2. — Theodori autem epistolae inter eius Opp. principatum quasi tenent. Namque non solum ad eius vitam animique notationem penitius cognoscendam, sed etiam ad controuersiarum in ecclesia graeca, praesertim de cultu imaginum SS. eo tempore acriter agitatarum historiam illustrandam cum primis faciunt. — MSS. exstant *Paris.* in cod. bibl. publ. DCCCXCIV. Epistolae, scil. nr. 6. dogmaticae tertii exsilii, quinquaginta sex; nr. 7. primi et secundi exsilii, quinquaginta sex; nr. 8. tertii exsilii, centum octogin-

*) Multa in his epistolis emendari et lacunas suppleri posse e codice MS. bibl. Seguierianae siue Coislinianae, CCLXXII. insuper ineditas exhibente, notat Montfauconus p. 144. Quamquam vero titulus illius codicis tantum promittit epistolas a Theodoro scriptas tempore primi et secundi exsilii τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ἐξορίας: tamen in eo reperiuntur etiam, quae in alio codice inscribuntur ἐξορίας τρίτης tertii exilii, apud eundem Montfauceon. p. 314. seqq.

octoginta quatuor: — in cod. DCCCXCVI. 1. Epistolae cum indice illorum omnium, ad quos singulae epistolae datae sunt: — in codd. CCCLXIV. et MCCCXXI 5. atque apud *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. II. p. 1320. *B.* inter codd. Mazarin. epistola ad Naucratium: ad eumdem de Digamis in cod. *Vindobon.* XVIII. 16. (in Sirmondi Opp. tom. V. p. 352.) v. *Lambec.* VI. part. 1. p. 134. ibique Kollar. — *Mosquae* in cod. synod. XXXII. epistola ad Stephanum lectorem. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 47. nr. 93. ed. in 8. aut pag. 54. nr. 47. ed. in fol. Add. ad nr. 3. *Harl.*

9. Ἴαμβοι εἰς διαφόρους ὑποθέσεις. p. 753-776. Carmina breuia et epigrammata iambica varii argumenti CXXIII. Sirmondo magnam partem interprete. Horum prima XXIX. videntur in vita Theodori Studitae pag. 25. signari παραγγελίας ἐγγραφοι διὰ στίχων ἰάμβων. Vltimo loco alterius, nescio cuius, auctoris in Theodorum epigramma graecum subiicitur versibus hexametris *), in quo inter alia laudatur, quod Studitas monachos docuit sacros hymnos concinere ὑμνοπόλων θεότευκτον ἀγήνορα ὤρσεν ἀοιδήν. Ex carmine CXV. constat, Theodoro, antequam monachus fieri eligeret, vxorem fuisse *Annam*, quae cum marito deinde in voluntarium coelibatum consensit, et liberos ex illo susceptos monasticae vitae mancipauit. *Fabr.* MS. in cod. *Paris.* DCCCXCVI. nr. 2. et in cod. *Taurin.* ad nr. 3. laudato, atque *Venet.* in cod. Marciano CXLI. in quo etiam sunt iambi VI. in Theodorum. v. catal. codd. gr. Taurin. pag. 80. *Harl.*

Index eorum ad quos scriptae sunt Theodori Studitae epistolae. Numeri minores denotant paginas editarum; maiores numerum ineditarum epistolarum in codice MS. bibl. Coislinianae DXLVIII. epistolas complectente.

Arcadio

*) Etiam in cod. *Paris.* DCCCXCIV. 11. *Harl.*

Ioanni

w) Ex Turriani versione lat. in bibl. PP.

x) In cod. *Marciano* CDXCVIII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 261. *H. Allat.* Consens. p. 1266.

y) *Allat.* de consensu etc. pag. 224. 305. 346. seq. et de epist. ad Leonem patricium, pag. 305. 342. 347. 358.

z) *Allat.* l. c. p. 302. 337.

aa) *Allat.* l. c. pag. 308. 1130. [et paullo ante ad nr. 8.]

bb) *Allatius* de consensu pag. 306. *Turrian.* p. 191. pro epistolis etc. vbi Theodorum eruditissimum auctorem vocat.

Scripta edita Theodori Studitae, quae cum operibus Sirmondi non prodiere.

10. Δογματικὴ περὶ τιμῆς καὶ προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων. *Oratio dogmatica de honore atque adoratione sanctarum imaginum.* Graece cum Io. Damasceni Orationibus de imagi-

cc) Vide Caugii adpendic. ad Glossarium graec. p. 7.

dd) Fragmentum de ordinatione *Vindobon.* in cod. LIII. nr. 28. v. *Lambec.* VIII. p. 1013. Kollar. add. ad nr. 8. fin. *Harl.*

imaginibus Rom. 1553. 8. et latine *Godfrido Tilmanno* interprete Antwerp. 1556. 12. Atque vtraque lingua inter Damasceni opera Basil. 1575. fol. p. 674. Et latine iterum in bibliotheca patrum Paris. 1589. et 1644. 1654. tomo III. altero interprete, ibique notatur, illius orationis locum citari a Gennadio, qui ante Georgius Scholarius, in expositione quinque capitum synodi Florentinae contra Graecos cap. 5. sect. 12. *Fabr.* *Io. Damasceni* sermones tres pro imaginibus. *Theodorus Studita* de honore et adoratione illis adtribuenda. Vita Io. Damasceni, per Ioan. patriarcham Hierosolymitanum, graece, Romae 1553. 8. v. cat. bibl. Leidens. pag. 51. et supra ad nr. 3. — *Venetiis*, in cod. Naniano LXXXIII. nr. 10. v. cat. codd. Naniani. gr. p. 170. *Harl.*

11. Ἐπιτάφιος εἰς Πλάτωνα τὸν ἑαυτȣ̃ πνευματικὸν πατέρα. *Oratio funebris in S. Platonem, patrem suum spiritualem.* Hanc a Guil. *Sirleto*, postea cardinale, redditam latine vulgarunt *Aloysius Lipomannus* tom. VII. de vitis [P] sanctorum patrum p. 275. et ex Lipomanno *Laur. Surius* ad XVI. Decembr. nec non alter *Laurentius*, *de la Barre* in Historia Christiana patrum p. 118. Paris. 1583. fol. Denique graece ex bibl. regis christianissimi et Vaticana dedere *Henschenius* et *Papebrochius* ad calcem Act. Sanctor. tom. I. April. pag. XLVI. et latine ex noua interpretatione pag. 366. Cum Lausiac. *Palladii* et *Theodoreti* religiosa historia a Gentiano Herueto lat. versa prodiit Paris. 1570. 4. p. 455-497. *Fabr.* V. supra, in h. vol. p. 136. nr. 7. et in Elogiis SStor. voc. Platonis Hegumeni Studitae. *Paris.* in cod. MCXCVII. nr. 1. bibl. publ. *Harl.*

12. Λόγος εἰς τὴν προσκύνησιν τȣ̃ τιμίȣ καὶ ζωοποιȣ̃ ςαυρȣ̃ ἐν τῇ μεσονησίμῳ. *Oratio in adorationem pretiosae et viuificae crucis in media quadragesima.* Prodiit graece cum *Iacobi Gretseri* versione, in huius opere de Cruce tom. II. p. 287. Ingolstad. 1600. 4. (edit. in fol. p. 1405.) Incipit: ἀγαλλιάσεως καὶ εὐφροσύνης ἡμέρα. Latine tom. XIV. bibl. patrum edit. Lugd. p. 900. *Fabr.* V. supra in h. vol. pag. 246. infra, in vol. XIII. p. 806. ed. vet. — *Mosquae* in cod. synod. V. et CCCLI. nr. 39. teste *Matthaei* in Notit. codd. gr. Mosq. p. 19. nr. 8. et p. 228. ed. in 8. — *Paris.* in cod. DCCLV. 23. bibl. publ. — DCCLXVII. 21. et DCCLXXIII. 32. — *Venetiis* in cod. *Naniano* LXXI. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 137. nr. 7. — In catal. MSSt. Angliae etc. tom. I. pag. 38. nr. 274. in cod. gr. XXVIII. *Thomae Roe* — ibid. p. 56. nr. 726. duo sermones Theod. Stud. et encom. *Io. Baptistae*, in cod. LXXXIV. *Guil. Laudi*; et pag. 269. nr. 8. sermones, inter Ger. Langbaeni Aduersaria. — Sec. *Montfauc.* bibl. bibliothecar. MSS. I. pag. 134. *A. Theod. Studitae* sermones, in bibl. Vaticana. *Harl.*

13. Κανὼν εἰς τὴν ςαυροπροσκύνησιν. *Canon* siue *Hymnus in adorationem crucis*, sub Theodori Studitae nomine editus graece et latine ab eodem *Gretsero* tom. III. p. 487.

14. Κανὼν ψαλλόμενος εἰς τὴν ἀναςήλωσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, ποίημα τȣ̃ ἁγίȣ πατρὸς Θεοδώρȣ τȣ̃ Στȣδίτȣ. *Canon* siue *hymnus*, odis octo constans, *qui canitur in erectione sanctarum imaginum*, *opus S. P. Theodori Studitae.* Exstat graece et latine, *Federico Metio* interprete apud *Baronium* ad a. 842. et latine in bibliotheca patrum edit. Lugd. tom.

 XIV.

XIV. p. 898. Sed monet doctissimus cardinalis, Theodori nostri non esse hymnum hunc, vtpote quem non ante restitutas imagines sacras ac redditam ecclesiae pacem, proindeque pluribus post Theodori mortem annis scriptum fuisse appareat. Itaque Combesisius putat, iunioris esse Theodori, qui post Naucratium Studio praefuit. *Fabr.* Conf. vol. X. p. 138. ed. vet. *Harl.*

15. Ἡ μικρὰ λεγομένη Κατήχησις. *Catechesis, quae dicitur parua*, CXXXIV. sermonibus breuibus et extemporalibus distincta. Memoratur in Theodori Studitae vita p. 27. et graece MS. exstat in variis bibliothecis, caesarea *Lambec.* VIII. p. 295. ee) Bodleiana Oxoniensi, Claromontana, Paris. Seguieriana siue Coisliniana et Lipsiensi Paulina. Fuit etiam apud Raphaëlem Trichetum du Fresne. Latine prodiit ex *Ioannis Liuineii*, canonici Antwerpiensis, versione, ff) Antwerp. 1602. 8. et in bibliothecis patrum edit. Colon. tomo IX. et Paris. 1644. 1654. tomo II. atque Lugd. tom. XIV. p. 830. Huius κατηχήσεως lectio monachis commendatur in Triodio et Menaeis Graecorum et in typico Irenes Augustae in Analectis graecis monachor. Benedictin. pag. 210. Catechesis ad omnes fratres citatur ab *Allatio* de

ee) Siue pag. 625. sqq. ed. Kollar. de cod. caesar. XXV. nr. 2. — *Monac.* in cod. Bauar. CCXVII. in quo numerantur 135. catecheses, ad quarum calcem sex iambi leguntur, quos cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1805. part. 4. p. 965. ex hoc codice exscripsit. — In cod. *Barocc.* CXXX. in quo sunt 128. sermones catechetici, quorum primus incipit: Ὅτι χρὴ ἡμᾶς, et vltimus ἐκλεκτικὸς ἅμα καί· ib. in cod. CXCVII. sub fin. Prooemium in orat. catecheticam Io. Chrysostomi de paschate. Princip. Τί ταῦτα κυρίως. — In bibl. Bodlei. cat. MSS. Angliae etc. I. nr. 280. in cod. *Cromwell.* CIII. *Theod. Studitae* catecheses paruae nr. 748. f. in cod. CVI. *Laudi* sermones 134. quorum decem priores desiderantur. ibid. nr. 153. f. in cod. *Laudi* CXI. sermones catechetici, et inter eos homilia in S. *Platonis* memoriam. — *Venetiis* in cod. *Marciano* CXLI. catechesis parua, adiiciuntur iambi sex in Theodorum. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 80. — Ibid. in codd. *Nanianis* LXII. et LXVIII. catech. 134. sed in hoc desunt quatuor priores, et initium quintae. Duo hos codd. diligenter recensuit, et singulas catecheses 135. secundum ordinem in binis codd. seruatum, vna cum initiis singularum late enumerauit, discrimen nonnullarum significauit aliasque adiecit obseruationes, *Mingarell.* in catal. codd. gr. Nan. p. 88-100. atque p. 126-131. Ex prioris codicis catechesi 29. publicauit p. 91. locum *de Thaddaeo martyre*: ibid. in cod. LXXXI. catecheses 130. quarum initia, omissis tamen titulis, reposuit *Mingarell.* ibid. p. 162. sqq. Primum adnotauit, illas a Liuineio editas esse; at alio ordine dispositas et latine, sed alicubi ita obscure, vt vix intelligatur, conuersas. Tum pag. 164. sqq. tres catecheses, n. XXXVII. quae est apud Liuineium XLI. εἰς τοὺς βίους τῶν πατέρων, tum CX. apud Liuineium CXIV. περὶ τῆς μοναδικῆς πολιτείας καὶ ἀποταγῆς etc. atque CXXI. ap. Liuineium CXXXV. περὶ ὑπακοῆς etc. speciminis loco graece publicauit. — Ibid. in cod. LXXXII. eaedem catecheses, de quibus vide *Mingarellum*, l. c. pag. 169. — Ibid. in cod. CCXXVIII. nr. 9. titul. Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, διδασκαλία χρονικὴ τῆς μονῆς τῶν Στουδίου· πολλαὶ γὰρ κατηχήσεις ἀεὶ τοῦ Στουδίτου· ἀλλ' αὕτη λέγεται χρονικὴ κατήχησις· init. ἀδελφοὶ καὶ πατέρες· νῦν ἐπιχέω πᾶσιν ὑμῖν· v. cat. cit. pag. 420. — *Florentiae* in cod. Laurent. V. nr. 1. plut. 55. catechesis parua, capitibus 124. comprehensa. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. tom. II. p. 239. — Eadem 134. sermonibus constans, *Paris.* in cod. DCCCXCIII. nr. 1. bibl. publ. et n. 4. Theodori carmina breuia atque epigrammata varii argumenti. — 131. catecheses, ibid. in cod. MXVIII. nr. 2. ad calcem vero occurrunt versus iambici nonnulli in auctoris laudem. De codd. *Neapolit.* v. supra, in vol. V. p. 791. nr. 243. et p. 798. nr. 51. Add. paullo infra, ad nr. 23. *Harl.*

ff) Liuineii versionem reprehendit *Gretserus* rerum variar. libr. I. cap. 2. p. 10.

de consensu etc. p. 463. ἡ λύρα τῶν δογμάτων in cod. caesar. Sermo XV. sub Io. Damasceni nomine de adorandis imaginibus, gr. lat. in ed. Damasceni Basil. 1579. pag. 501. — Eas catecheticas oratt. publice ab ecclesiarcha, stantibus et auscultantibus fratribus, praelectas fuisse, notauit *Allatius* de Dominicis Graecorum §. IX.

16. Ἐγκώμιον περὶ τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, *Encomium S. Bartholomaei apostoli*, quod graece exstat MS. in codice Colbertino CCCXL. latine ex veteri *Anastasii* versione edidit *Lucas Dacherius* tomo tertio spicilegii pag. 13. Paris. 1659. 4. tom. II. ed. nou. fol. p. 124. et *Franciscus Combefisius* in bibliotheca concionatoria tom. VII. p. 755. Paris. 1662. fol. *Fabr.* V. supra in h. vol. pag. 204. — *Paris.* in cod. MCDLXX. nr. 44. bibl. publ. — *Taurini* in cod. CXXXV. fol. 129. v. cat. codd. gr. Taur. p. 232. *Harl.*

[*] 18. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. *Encomium S. apostoli et euangelistae Ioannis theologi.* Latine a se versum vulgauit idem Combefisius in iam laudata bibliotheca. *Fabr.* Vide supra in h. vol. p. 258. — *Romae* in bibl. patrum S. Basilii, teste *Montfauc.* bibl. bibliothecar. MSS. I. p. 197. *B.* — in natiuitatem Io. Baptistae; in cod. *Sfortiano.* v. *Montfauc.* l. c. p. 700. E. et in diario ital. p. 220. et pag. 435. Theod. Stud. διδασκαλία, *Venet.* in bibl. Iustiniani. — *Paris.* in cod. MCXCVII. in S. Ioann. euangelistam; et in duobus codd. in natalem Ioann. Baptistae — in cod. *Barocc.* CLXXIV. in natal. Io. Bapt. ib. in cod. CCXXXVIII. encomium Io. Baptistae; idem in cod. Laudi LXXXIV. siue cat. MSS. Angliae etc. I. nr. 726. — in natalem Io. Bapt. *Taurini* in cod. LXX. v. cat. codd. gr. Taur. p. 166. add. nr. 24. *Harl.*

19. *Sermo breuis in Dominicam quartam Quadragesimae* siue *Ieiunii*, latine ex *Ioannis Liuineii* versione prodiit saepius cum Theodori Studitae catechesi, de qua iam dixi. Incipit: *Fratres, patresque, S. Spiritus nos benignitas.* Liuineius in codice MS. hunc sermonem reperit notatum numero octauum et sexagesimum. *Fabr.* *Venetiis* in cod. Naniano CLIV. περὶ νηστείας καὶ ἀπαθείας. inc. Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ὁ τῆς τεσσαρακοστῆς καιρός· Sequuntur vndecim aliae breues homiliae Theod. Studitae. v. cat. codd. gr. Nan. pag. 349. nr. 31. *Harl.*

20. *Capitula quatuor de vita ascetica*, quae graece et latine vulgata sunt a *Petro Possino* S. I. in thesauro Ascetico Paris. 1684. 4. Capita quinque MSta in bibl. caesarea memorat *Lambecius* IV. p. 146. *Fabr.* Siue pag. 331. nr. 19. ed. Koll. Ibid. in vol. III. pag. 479. sq. cod. LXXXIX. nr. 6. est Theod. Stud. admonitio ad aemulandum SS. patrum vitas, et nr. 7. admonitio ad poenitentiam *Harl.*

21. Ἐγκώμιον εἰς τὴν τρίτην εὕρεσιν τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ ἁγίου προδρόμου. *Encomium in tertiam inuentionem venerandi capitis* gg) *sancti praecursoris Ioannis baptistae.* Cum

gg) De inuentione capitis S. Ioannis baptistae confer *Cangii* CPolin Christianam lib. IV. p. 101. *Eliae du Pin* bibl. scriptor. eccles. tom. XVIII. pag. 142. edit. Amst. et memorias Treuultianas a. 1708. p. 418. seq.

Cum versione *Francisci Combefisii* edidit *Carolus du Fresne*, siue *Cangius*, in libro cui titulus: *traité historique du chef de S. Baptiste*. Paris 1666. 4. *Fabr.* V. supra, in hoc vol. pag. 260. not. *p.* — *Vindobon.* in cod. caesar. XXXV. multo pleniore, quam editum est a du Fresne et in Actis SS. Iun. ad d. 24. tom. IV. p. 736. adnotante *Kollario* in Supplem. Lambec. commentar. tom. I. p. 253. sq. — in cod. *Coislin.* CCCVII. v. *Montfauc.* cat. codd. Coislin. pag. 424. d. 24. Febr. — *Paris.* in quinque codd. bibl. publ. secund. cat. MSSt. etc. vol. II. *Harl.*

22. Τροπάρια, κανόνες etc. *Troparia, Canones* siue *hymni* etc. Complura generis huius, *Studitae* inscripta nomine, in Octoëcho, Menaeis et aliis Graecorum libris graece edita sunt. Itaque nostrum intellige, Theodorum monachum, cuius Canon catanycticus siue hymnus de nocte decantandus ad Christum seruatorem memoratur MS. apud *Lambecium* V. p. 268. hh) Ποιητὰς τῶν κανόνων Theodorum Studitam et Iosephum, (episcopum Thessalonicensem,) eius fratrem laudat *Codinus* Origg. CPol. c. 104. p. 50. Nicephorus Callistus in synaxario: πρῶτος δὲ πάντων etc. *Primus autem omnium illud, tres odas inquam, in typum, vt arbitror, sanctae et viuificae trinitatis excogitauit magnus poëta Cosmas in magna sanctaeque passionis domini et dei seruatoris nostri Iesu Christi hebdomade — ex quo et reliqui patres et inter eos praecipue* Theodorus *et Iosephus Studitae eum aemulati, in aliis sanctae magnae Quadragesimae hebdomadibus componentes, proprio Studiorum monasterio tradiderunt, odas istas magis ac magis producentes ac concinnantes.* Clari etiam apud Graecos hymnorum et cantionum auctores Theodorus Ducas Lascaris imperator, cuius κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον describitur in Paracletico p. 181. Theodorus item Coetonita, Theoporus Santaberenus etc. ne dicam de Theodoro Prodromo, qui hymnos Cosmae [P] et Damasceni commentario illustrauit. Sed de Theodori Studitae scriptis dicere pergimus, cui nonnulli viri docti tribuunt etiam vitam *Theophanis* confessoris ii), quam latine ediderunt Lipomannus, Surius, Henschenius ad 12. Martii, et Combefisius e Barberino codice descriptum graece cum latina versione praemisit Chronico Theophanis edito Paris. 1655. fol. Tribuitur illi etiam in codicibus quibusdam kk) *Oratio in natalem S. Deiparae*, quae incipit: λαμπρῶς πανηγυρίζει ἡ κτίσις σήμερον. Sed plurium codicum auctoritate adseritur Ioanni Damasceno, inter cuius opera prodiit graece et latine cum versione Allatii tom. II. edit. novae p. 849.

Scripta

hh) Siue p. 563. Koll. de cod. CCXCIX. nr. 6. vbi quidem Lambec. canonem illum adscripsit *Theodorito.* — Hymni anastasimi siue ἀναβαθμοὶ LXX. cum expositione anonymi, aut Nicephori forte Callisti, in cod. IV. *Thom. Roe* f. nr. 249. cat. MSS. Angliae etc. I. — Triodium, opus Iosephi et Theodori Studitarum, fratrum, *Romae* in bibl. Vaticana, v. *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. I. pag. 9. *C.* — Canones *Paris.* in cod. MCCCXVIII. 6. bibl. publ. — *Mosquae* in cod. synod. II. Troparium. v. *Matthaei* notit. MSS. Mosq. p. 12. ed. in 8. *Harl.*

ii) V. supra, vol. VII. pag. 460. cum nota z. *Harl.*

kk) Ita in *Paris.* MCLXXXI. 11. bibl. publ. in adpendice ad cat. MSS. Paris. vol. II. pag. 618. *Harl.*

Scripta Theodori Studitae inedita, quae a Iacobo Boiuio in elencho operum eius commemorantur [ll]).

23. Ἡ μεγάλη καλουμένη κατηχητικὴ etc. *Magna catechesis* [mm]) *tribus membris seu partibus comprehensa:* quarum vna κατήχησις, continens sermones XLIV. altera μηνολόγιον, sermonibus XXXIII., tertia διδασκαλία, sermonibus CXXXVII. absoluitur: *liber complectens* (praeter 134. catecheseos paruae sermones, de quibus supra nr. 15.) *catecheses collectas ex omnibus catechesibus sancti patris nostri confessoris Theodori Studitae, quae et recitari debent diebus dominicis, quarta et sexta feria, et in maioribus festis totius anni, sicut et compositae sunt.* Meminit auctor vitae pag. 27. d. Exstat haec in regio graeco codice Paris. MMCCCXL. In cod. autem *Paris.* et in Paullino *Lips.* post illas catecheses ita legitur: Θεῷ τὸ δῶρον, ἡ γραφὴ δὲ Ἀρσενίε, ἐτελειώθη μηνὶ Ἰουνίῳ, δωδεκάτῃ, Ἰνδικτ. ιδ. ἔτους ςχμδ'. βασιλεύοντος Ἰωάννε τῦ Πορφυρογεννήτυ. *Donum dei istud scripsit Arsenii manus, absolutum mense Iunio, die duodecima, indictione XIV. anni VIMDC. XXXXIV. regnante Ioanne Porphyrogenneta:* qui annus incidit, ex supputatione Graecorum, in annum Christi MCXXXVI. quo Calo-Ioannes Alexii Comneni F. Isaaci N. decimum nonum imperii annum agebat. *Fabr.* Catecheseon 29. titulos v. in *Baruoetii* catal. MSS. Scorial. [quem recudendum curauit *Phil. Labbeus*, atque velut Supplementum III. adiecit Nouae bibliothecae MSS. librorum p. 175. sqq. graecorum, latinorum et gallicorum, seu Specimini antiquarum lectionum graecarum, latinarum et gallicarum, Paris. 1653. 4. vbi p. 188. de *magnis catechesibus Theodori Studitae*,] et apud *Oudinum* tom. II. de scriptor. eccles. p. 36. *Fabr.* Huius Theodori Stud. sermones catecheticos in festos totius anni dies MSS. recensuerat Fabricius infra in vol. XII. p. 275. sqq. Atque, quoniam animaduerti, plures viros doctos ad illum Fabricii indicem prouocare, haud incommodum nec ingratum fore arbitrabar, si illum integrum hic suo loco, quasi postliminii iure, restituerem. Antea tamen iuuat, codicibus et a Fabricio h. l. et a me supra nr. 15. memoratis, aliorum, in quibus praecipue magna catechesis continetur, adhuc notitiam subiungere. — Exstant igitur *Paris.* in cod. DCCCXCI. bibl. publ. catecheses selectae 170. recitandae in diebus dominicis, in quarta et sexta

ll) Pleraque Theodori Studitae inedita latent in praestantissimo codice bibliothecae Paullinae Lipsiensis, cuius notitiam in publicato programmate dare coepit *Io. Imman. Müllerus*, Rosuino — Misnicus, Lips. 1719. De cod. Lipsiensi, qui praeter ea alios octoginta, nondum editos, sermones continet, conf. *Felleri* praefat. ad catal. MSS. bibl. Paullinae et in catalogo ipso, p. 120. *Iac. Tollium* epp. itinerar. pag. 78. Ex illo cod. vnum sermonem in Dominicam coeci περὶ ἀκρασίας καὶ ἐγκρατείας edidit gr. *Io. Imman. Müller* diss. de Studio CPolitano pag. 33-36. Incipit: Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες. *Fabr.* Add. *Schroeckh* l. c. p. 110. sq. et *Oudin.* l. c. p. 34. sqq. *Harl.*

mm) Fuit etiam in bibl. Scorialensi, in Mediceam autem venit ex Gerasimi Blachi adparatu librario, de quo Combefisius in bibl. concionatoria: *Reu. abbas Gerasinus Blachus duplo fere plures* (quam ediderat Liuineius) *sermones Theodori catecheticos extare ad me scribebat, in quibus maiores illos fuisse nullus dubito. At spretum nostris tantum ἕρμαιον, hoc solum arente munificentia gallica, sic alias effusa: magno interim duce totam viri Graecorum suppellectilem sibi addicente.* In bibl. Coisliniana siue Seguieriana sermones catechetici, qui Theodoro Studitae tribuuntur, exstant ad CLXX. Vide *Montfauconi* catalogum illius bibl. p. 376. 386. seq.

sexta feria, et in magnis festis totius anni. Catechesi, vt ait confector cat. codd. Paris. regg. vol. II. p. 172. cuique praefixum est argumentum, iambo monosticho comprehensum. Is cod. a. Chr. 1136. exaratus est manu Arsenii monachi, vt ipse versibus iambicis trimetris, a *Cangio* Constant. Christ. lib. 4. pag. 152. editis, testatum reliquit. — Ibid. in codd. DCCCXCII. et MCIV. praefixa Theodori vita. — In codd. *Nanianis*, (praeter catecheticos sermones ex catalogo supra ad nr. 15. iam citatos,) LXI. qui continet primo viginti duas catecheses Theod. tum alias ducentas triginta S. abbatis continebat, quarum aliquae nunc desunt: (singulas curate recenset *Mingarelli*. in catal. codd. gr. Nan. pag. 68-87.) et LXXXV. in quo 28. catecheses in graecum vernaculum sermonem conuersae sunt. — In cod. *Taurin.* CCCXXVII. et auctor catal. codd. gr. Taur. p. 405-410. singularum et titulos et initia reposuit, atque obseruauit, multas in hoc indice occurrere, quarum nullam fecit Fabricius mentionem, et quas procul dubio ineditas esse putat auctor: idemque indicauit, quaenam in edit. latina iam lucem publicam adspexerunt. — *Mosquae* in cod. synod. CCCLXI. catecheses 126. — in cod. CCCLXII. in quo quaedam exciderunt; aliae autem, quae in superiore desiderantur, accesserunt; et in cod. CCCLXIII. in quo sunt 74. priores, quae in cod. CCCLXI. leguntur; inest quoque catechesis 28. qua cod. CCCLXI. caret, et post catechesin 69. inserta est alia, quae incipit: ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἤδη πρὸς αὐτὴν ἐσμέν. v. *Matthaei* Notit. p. 239. sq. ed. in 8. — *Matriti* in cod. regio IV. de quo *Iriarte* in catal. codd. gr. Matrit. p. 5-19. fuse diligenterque exposuit. Continentur vero imprimis Theod. Studitae catecheses CLXIII. in libros II. distributae, quarum titulos et initia cum earum titulis et initiis contulit, quas in bibl. Coislinian. codd. CCLXXI. et CCLXXII. refert Montfaucon. titulos vero tantum cum titulis sermonum, quorum indicem exhibet amplissimum Fabricius. Praeterea adnotat, quae singulae, quae multae sunt, desiderentur in codd. Coislin., et pag. 8. animaduertit, omnes primi libri catecheses abesse ab indice Fabriciano, nec vllam earum, neque graece neque latine, typis ad hunc diem prodiisse; p. autem 18. ait, libri secundi sermones CXXXIV. dici catechesin paruam. — Ad has catecheses pertinent, ni fallor, oratt. quae sunt in codd. *Paris.* bibl. publ. n. in cod. DCCLV. nr. 21. oratio habita in vigilia sanctorum luminum: Τῶν φώτων τὰ προαύλια; nr. 20. or. habita in vigilia natalis Christi: [**]) Τοῦ παμφαοῦς φωστῆρος· or. in adorationem soteros nostri, habita feria quarta quadragesimae: ἀγαλλιάσεως καὶ σωφροσύνης ἡμέρας: in cod. DCCCXVI. nr. 7. catechesis de imitandis Christi passionibus; et nr. 8. de Christianis in Bulgaria interfectis: — in cod. DCCCLXXXVII. nr. 2. de Trinitate: — in cod. MCLXXXI. in adpendice, in natalem b. virginis Mariae. — In cod. MCDXCI. nr. 12. est eius oratio funebris in matrem suam. — Subiiciam igitur ea quae Fabric. quondam in vol. XII. dederat. *Harl.*

Nactus sum, ait Fabricius, codicem, qui olim fuit *Rudolphi Capelli* nostri τοῦ μακαρίτου, in quo catecheses Theodori, laudati Capelli manu descriptae, et graece hactenus ineditae, occurrunt vna et quinquaginta. Praemittitur autem index sermonum CCXVII. quibus

[**]) Est quoque in cod. *Taurinensi* LXX. cum titulo: *sermo in SS. patres*, et confector cat. codd. gr. Taurin. p. 174. frustra hunc sermonem quaeri in biblioth. Oudini et Fabricii, obseruat. *Harl.*

quibus magna, quae vocatur, catechesis absoluebatur, qualis manu exarata etiam exstat in bibliotheca regis christianissimi, nec non in codice bibliothecae Paulinae Lipsiensis. Illos titulos hoc loco describere iuuat, simulque adponere numeros sermonum, qui ex illis iam editi exstant, sed latine tantum ex *Io. Liuineii* versione oo), duobus codicibus Romanis vsi.

Index Sermonum catecheticorum Theodori Studitae, in totius anni festa. Numeri maiores latinis Liuineii respondent, minores MSto graeco codici.

I. 1. Περὶ τοῦ ἐναγωνίως διανύειν τὸν ὅλον ἡμῶν βίον. α΄. Τῇ β΄ τῆς διακαινισίμου.

II. 2. Ὅτι χρὴ ἀποθνήσκειν ἡμᾶς τὸν προαιρετικὸν θάνατον, καὶ περὶ εὐταξίας, β΄. Τῇ Κυριακῇ τοῦ Θωμᾶ.

III. 3. Ὅτι δεῖ περιπατεῖν ἡμᾶς ἀξίως τοῦ μοναδικοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ τοῦ διωγμοῦ οὗ δεδιώγμεθα, διὰ Κύριον. γ΄. Τῇ Κυριακῇ τῶν μυροφόρων.

IV. 4. Περὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτοῖς, τοὺς ὀλεθρίους τόπους καὶ τρόπους τῆς ἁμαρτίας. δ΄. Τῇ Κυριακῇ τοῦ παραλύτου.

V. 5. Ὅτι δεῖ εὐωδιάζειν ἑαυτοὺς διὰ τῆς τῶν ἀρετῶν ἀναλήψεως. ε΄. Τῇ δ΄ τῆς μεσοπεντηκοστῆς.

VI. 6. Περὶ τοῦ φοβεροῦ κριτηρίου, καὶ περὶ τοῦ ἀσφαλῶς διαμείβειν τὰς ἡμέρας τῆς παρούσης ζωῆς. ς΄. Τῇ κυριακῇ τῆς Σαμαρείτιδος.

VII. 7. Περὶ rr) ἀπροσπαθείας καὶ ἐγκρατείας. ζ΄. Τῇ Κυριακῇ τοῦ τυφλοῦ.

1. De vita omni nostra sollicite exigenda. *Die secunda hebdomadis renouationis, siue, quae diem paschae subsequitur.*

2. In memoriam S. Domitiani pp) oportere nos assidua morte voluntaria defungi, deque modestia. qq) *In dominica S. Thomae siue prima post pascha.*

3. Vitam obeundam nobis esse dignam monastica professione et persecutione, quam pro domino sustinuimus. *Dominica vnguentiferarum, siue secunda post pascha.*

4. Circumspectionem adhibendam, noxiaque fugienda peccati loca et modos. *Dominica paralytici, seu tertia post pascha.*

5. Quod oportet nos fragrantes comparere studio virtutis. *Die quarta hebdomadae ante mediam pentecosten.*

6. De horrendo tribunali, deque praesentis vitae nostrae diebus circumspecte transigendis. *Dominica Samaritidis, siue quarta post pascha.*

7. De moderatione in affectibus et temperantia. *Dominica coeci, siue quinta post pascha.*

8. De

oo) Versionem Liuineii reprehendit *Iac. Gretserus* rerum variarum lib. 1. cap. 2.

pp) Huius S. Domitiani mentio in illa catechesi his verbis: τοιοῦτος ὁ μακάριος Δομετιανὸς ὃν ὑμνήσαμεν. Καὶ ἔτει μνημόσυνον μετὰ ἁγίων ἡλίκων πραγματειῶν ἐπραγματεύσατο, ἡλίκων πολιτειῶν ἐξήνυσε, πόνοις ὀλίγοις καὶ ἀγῶσι κληρωσάμενος γέρας αἰώνιον, ἄνθρωπος εὐτελὴς κατὰ σάρκα, ἀλλ' ἐπειδὴ εἵλετο ἀρετὴν καὶ ἠγάπησε Θεὸν, ὕψωσεν αὐτὸν ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ γεγραμμένον ὅτι τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω, καὶ ἐξουθενοῦντές με ἀτιμασθήσονται. 1. Sam. II. 30.

qq) Male in bibl. patrum Lugd. editum, *de molestia.*

rr) Hanc septimam catechesin primus graece ex codice Lipsiensi edidit *Ioh. Immanuel Müllerus* in dissert. Lipsiae 1722. 4. vulgata de Studio, Coenobio CPolitano, pag. 35-36.

[P] VII. 8. Περὶ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ θεωρεῖσθαι ἀναστρέφεσθαι ἐν ἑαυτοῖς. ή. Τῇ δ΄ πρὸ τῆς ἀναλήψιμου.

8. De adscensione seruatoris nostri Iesu Christi, vitaque inter nos ex Dei voluntate agenda. *Die quarta ante hebdomadem adscensionis.*

VIII. 9. Ὅτι δεῖ μετὰ καθαροῦ συνειδότος μετέχειν τῶν ἁγιασμάτων, ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἀναληψίμῳ. θ΄.

9. Oportere sacrorum pura conscientia fieri participem. *Habita die festo adscensionis.*

10. Ὅτι χρὴ ἡμᾶς προσέχειν ἐν τοῖς διαφόροις βρώμασι, καὶ περὶ ἐγκρατείας. ι΄. τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πατέρων.

10. Oportere de variis nobis cauere cibis, et de temperantia. *Dominica SS. patrum Nicaenorum, siue post adscensionem.*

IX. 11. Περὶ τῆς καθόδου τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ τοῦ θανάτου τοῦ ταπεινοῦ Εὐπρεπιανοῦ. ια΄. Τῇ κυριακῇ τῆς πεντηκοστῆς.

11. De descensu S. Spiritus, et de humilis Euprepiani **) morte. *Dominica pentecostes.*

X. 12. Ὅτι οὐχ οἱ δι᾽ αἵματος μόνον μάρτυρες, ἀλλὰ καὶ οἱ διὰ βίου ἐνθέου πολιτευσάμενοι. ιβ΄. Τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πάντων.

12. Martyres esse non solos, qui sanguinem profundunt, sed etiam, qui vitam obeunt diuinam. *Dominica omnium sanctorum, seu prima post pentecosten.*

13. Περὶ ἀποταγῆς κόσμου, καὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ. καὶ διδασκαλία [P] τοῦ μετὰ προθυμίας ἐπαναιρεῖσθαι τὰ ἰδιώματα τῆς ἀκριβοῦς ἡμῶν διαγωγῆς· ῥηθεῖσα ἐν τῇ δ΄ ἡμέρᾳ πρὸ τῆς ἀποκρεωσίμου ιγ΄.

13. De renunciatione, quae fit mundo rebusque quae in mundo sunt, atque doctrina de suscipiendis alacriter proprietatibus accuratae vitae monasticae. *Die quarta ante dominicam Carnispriuii, siue Sexagesimae.*

XLIX. 14. Περὶ ἐγκρατείας, καὶ τῆς προκειμένης ἡμῖν ὁμολογίας. ιδ΄. Τῇ παρασκευῇ τῆς ἀπόκρεω.

14. De abstinentia ac confessione quae a nobis requiritur. *In parasceue dominicae Carnispriuii.*

L. 15. Περὶ τῆς μεγάλης καὶ ἐπιφανοῦς ἡμέρας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ῥηθεῖσα τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποκρεωσίας. ιε΄.

15. De magno illo et illustri domini nostri Iesu Christi die. *Dicta in dominica Carnispriuii.*

LI. 16. Περὶ τοῦ εὐθαρσοῦς καὶ ἀνδρείως εἶναι ἐν τῷ παρόντι διωγμῷ. ιϛ΄. Τῇ δ΄ τῆς τυροφάγου.

16. Quod confidenti et forti animo esse oporteat in praesenti persequutione. *Die quarta ante dominicam Tyrophagiorum, qua casei et ouorum vsus omittitur.*

17. De

**) Liuineius: *infelicis Cypriani.* De Euprepiano haec in catechesi Theodori: οὐκ ἠκούσατε, τί πέπονθεν ὁ ἐλεεινὸς Εὐπρεπιανός; ἄρτι γὰρ ἡμῖν ἀνηγγέλη ὅτι τέθνηκε. Καὶ τέθνηκε, φεῦ τῆς ἐμῆς ταλαιπωρίας, οὐ πρόσκαιρον ἀλλὰ τὸν αἰώνιον θάνατον, συμπλακεὶς τῇ Εὔᾳ καὶ ταύτῃ τὸν βίον ἀπορρήξας. Ὢ τί πέπονθεν ὁ τάλας. Ἴστε ὅπως πρότερον ἦρχε ὁ λύχνος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτοῦ, τῆς τε εὐπιστίας καὶ εὐδρομίας. Οὐχὶ συναπεκλείσθη μοι πάλαι ὁμολογητικῶς; οὐκ εἰς οἰκονόμου προήχθη βαθμὸν ἐν τῷ κοινοβίῳ; οὐκ ἐπὶ τῇ παρούσῃ ὁμολογίᾳ ἀπεδύσατο πρὸς ἀγῶνας δὶς μαστιχθεὶς καὶ ἐνέγκων ἄριστα; ἀλλά τι ἔχων ὡς οἰκονόμος τὸ γλωσσόκομον τοῦ μοναστηρίου, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ βαλλόμενα θελχθεὶς τῷ χρυσίῳ καὶ πειρασθεὶς τῇ φιλαργυρίᾳ κατὰ τὸν Ἰούδαν, προέδωκεν, οἴμοι, τὸν Χριστόν, τοῦτο μὲν ἀποδυσάμενος τὸ τῆς παρθενίας ἐπάγγελμα, τοῦτο δὲ Γιεζικῶς ἀγοράσας ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας etc.

LII. 1. Περὶ ἐγκρατείας καὶ προσευχῆς. ιζ΄. Τῇ παρασκευῇ τῆς τυροφάγȣ.

17. De continentia et precatione. *In parasceue ante dominicam Tyrophagiorum, siue Quinquagesimae.*

18. Ὅτι χρὴ ἀναδραμεῖν ταῖς ἐννοίαις, καὶ ἀναθεωρῆσαι τȣ̀ς βίȣς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ ὁμοιοτρόπως αὐτοῖς πολιτεύεσθαι. ιη΄. Τῷ σαββάτῳ τῆς τυροφάγȣ.

18. Quod oportet cogitatione recurrere et inspicere vitas patrum nostrorum, similibusque moribus operam dare in vita. *Sabbato ante Tyrophagiorum dominicam.*

LIII. 19. Περὶ νηστείας, καὶ ὅτι τȣ̃ ἀληθινȣ̃, ὑπηκόȣ, καὶ ὑποτακτικȣ̃ ἀληθὴς νηστεία ἐστὶν ἡ ἐκκοπὴ τȣ̃ οἰκείȣ θελήματος. ιθ΄. Τῇ κυριακῇ τῆς τυροφάγȣ.

19. De ieiunio et quemadmodum veri et morigeri subditi verum ieiunium sit propriae voluntatis excisio siue abnegatio. *Die dominica Tyrophagiorum.*

LIV. 20. Ἐπὶ νηστείας καὶ ἀπαθείας, ῥηθεῖσα ἐν ἀρχῇ τῶν νηστειῶν. κ΄. Τῇ δ΄ τῆς πρώτης ἑβδομάδος.

20. De ieiunio abstinentiaque cupiditatum. *Initio ieiunii, die quarta primae hebdomadis Quadragesimae.*

LV. 21. Περὶ τȣ̃ κατακοσμεῖν τὴν ἄφθαρτον ἡμῶν οἰκίαν διὰ τῆς τῶν [?] ἀρετῶν ἀναλήψεως. κα΄. Τῇ παρασκευῇ τῆς προτέρας ἑβδομάδος.

21. Incorruptibilem domum nostram, animum, virtutum studio exornandam. *Parasceue primae hebdomadis ieiunii.*

22. Λόγος παραινετικὸς εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς, καὶ περὶ τῆς δευτέρας παρȣσίας. κβ΄. Τῷ σαββάτῳ τῆς προτέρας ἑβδομάδος.

22. Sermo adhortatorius sub ingressum Quadragesimae, et de secundo Christi aduentu. *Sabbato primae hebdomadis.*

LVI. 23. Περὶ τȣ̃ μὴ ὑπὲρ δύναμιν ἐκτείνεσθαι ἡμᾶς ἐν τοῖς κατὰ Θεὸν σπȣδάσμασι, καὶ τȣ̃ διατρέφειν τὴν ψυχὴν ἐν τοῖς πνευματικοῖς θεωρήμασιν. κγ΄. Τῇ κυριακῇ τῆς πρώτης ἑβδομάδος.

23. Ne supra vires in diuinis studiis animum intendamus, pascamus tamen illum spiritualibus doctrinis. *Dominica primae hebdomadis ieiunii.*

LVII. 24. Περὶ τȣ̃ φυλάττειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν φθεροποιῶν παθῶν. κδ΄. Τῇ δ΄ τῆς β΄ ἑβδομάδος.

24. De animo a corruptelis adfectuum seruando. *Die quarta hebdomadis secundae.*

LVIII. 25. Περὶ ὁμονοίας καὶ ἀγάπης, καὶ τȣ̃ ὑποῖσαι γενναίως τὰ ἐπίπονα τῆς ἀρετῆς, ὑπὲρ τȣ̃ τυχεῖν βασιλείας ȣ̓ρανῶν. κε΄. Τῇ παρασκευῇ τῆς β΄ ἑβδομάδος.

25. De concordia et amore, ferendisque generose virtutis laboribus pro regno coelesti adsequendo. *Parasceue hebdomadis secundae.*

LIX. 26. Περὶ τȣ̃ ἠπίως καὶ εὐμαρῶς διανύειν ἡμᾶς τὰς ἡμέρας τῶν νηστειῶν ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς ἀτελευτήτȣ ζωῆς. κϛ΄. Τῇ κυριακῇ τῆς β΄ ἑβδομάδος.

26. De transigendo suauiter et laete ieiunio, per spem aeternae vitae. *Dominica secundae hebdomadis ieiunii.*

LX. 27. Περὶ τῆς ἐνθένδε ἀθρόας μεταχωρήσεως, καὶ διδασκαλία περὶ τȣ̃ ἀσφαλῶς

27. De repentino hinc abscessu, et doctrina de sensibus animoque accurate custodiendis

τηρεῖν τὰς ἑαυτῶν αἰσθήσεις, καὶ τὸν νοῦν ἀπὸ τῶν ἀτόπων ἐπιθυμιῶν. κζ΄. Τῇ δ΄ τῆς γ΄. ἑβδομάδος.

LXI. 28. Ὅτι οὐ δεῖ ὑποβάλλειν ἡμᾶς ἑαυτοὺς ἐν τοῖς πειρασμοῖς, [P] καὶ περὶ νηστείας. κη΄. Τῇ παρασκευῇ τῆς τρίτης ἑβδομάδος.

LXIII. 29. Ἱστορικὴ περὶ τῶν ἀναιρεθέντων ἐν Βουλγαρίᾳ Χριστιανῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ τεσσαρακοστῇ. κθ΄. Τῇ κυριακῇ τῆς τρίτης ἑβδομάδος.

LXVI. 30. Ὅτι τὸ Πάσχα τοῦτο τύπος ἐστὶ πρὸς τὸ μέλλον καὶ αἰώνιον Πάσχα, καὶ περὶ ὑπομονῆς καὶ ἀνδρείας. λ΄. Τῇ δ΄ τῆς μέσης ἑβδομάδος.

LXVII. 31. Ὅτι ἐν τῇ νεκρώσει τῶν παθῶν, καὶ τῇ ἀναστάσει τῶν ἀρετῶν τοῦτό ἐστι τὸ καθεκάστην ἑορτάζειν καὶ πασχάζειν ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ. λα΄. Τῇ παρασκευῇ τῆς μέσης ἑβδομάδος.

CXXXV. 32. Περὶ τοῦ μεσώσματος τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς, καὶ προθυμοποίησις πρὸς τὸ ἑξῆς τῆς ἀσκήσεως. λβ΄. Τῇ κυριακῇ τῆς τετάρτης ἑβδομάδος tt).

LXIX. 33. Ὅτι οἱ ἐν θλίψεσι καὶ στενοχωρίαις τὸν βίον διαμείψαντες ἀλύπου τινὸς καὶ ἀῤῥήτου ἡδονῆς ἀπολαύουσιν. λγ΄. Τῇ τετράδι τῆς ε΄ ἑβδομάδος.

[P] 34. Περὶ ἐγκρατείας οὐ μόνον τροφῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν παθῶν, ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἁγίᾳ τεσσαρακοστῇ. λδ΄. Τῇ ε΄ τῆς ε΄ ἑβδομάδος.

LXX. 35. Περὶ τοῦ ὑποῖσαι ἡμᾶς πᾶσαν βάσανον κατὰ μίμησιν τοῦ τε Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων. λη΄. Τῇ παρασκευῇ τῆς ε΄ ἑβδομάδος vv).

dis a foedis libidinibus. *Die quarta tertiae hebdomadis ieiunii.*

28. Non esse committendum, vt nosmet ipsi nos tentationibus obiiciamus; et de ieiunio. *Parasceue hebdomadis tertiae.*

29. Narratio de Christianis per Bulgariam in sancta Quadragesima ob esum carnis peremtis. *Dominica tertiae hebdomadis.*

30. Pascha hoc simulacrum esse futuri et aeterni paschatis: deque patientia ac fortitudine. *Quarta die mediae hebdomadis ieiunii.*

31. Vitiis mori ac Virtutibus reuiuiscere, id demum esse ferias celebrare quotidie, dominoque Deo pascha agitare. *Parasceue mediae hebdomadis.*

32. De media sancta quadragesima, et ad exercitationem porro continuandam exstimulatio. *Dominica quartae hebdomadis.*

33. uu) Qui in aerumnis ac miseriis vitam transegere, eos incredibili alienaque a doloribus voluptate frui. *Quarta die quintae hebdomadis.*

34. De abstinentia non a cibis modo, sed etiam a prauis adfectibus. *Dicta in quadragesima quinta quintae hebdomadis die.*

35. Quod omne genus cruciatuum ferre debemus domini ac sanctorum imitatione. *Parasceue quintae hebdomadis.*

36. De

tt) V. cat. codd. gr. Nanian. pag. 94. nr. 58. *H.*

uu) In hac catechesi Theodorus D. Platonis facit mentionem his verbis: ὁ μέγας πρόδρομος, οὗ μιμητὴς ἠξιώθη γενέσθαι ἐν τῷ ἐλεγμῷ τοῦ μοιχεύσαντος βασιλέως Πλάτων, ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν, οὗ δὲ τὴν μνήμην σήμερον ἑορτάζειν ἠξιώμεθα. Mox inuehitur in Alexandrum quemdam presbyterum (ψηφιζόμενον εἰς ἱερέα,) iconomachis fauentiorem, ἤδη γὰρ πάντως ἠκούσατε τί πέπραχεν Ἀλέξανδρος ὁ δύστηνος. Ἐξηρνήσατο καὶ τὴν ὑποταγὴν, καὶ τὴν ὁμολογίαν. Καὶ πόθεν τοῦτο πέπονθεν, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἀεὶ αὐτὸν μεμονωμένον, ὃ πολλάκις ἐγκαλῶ τοῖς μεμονωμένοις, ἐκ τοῦ φιλάργυρος γενέσθαι κατὰ τὸν Ἰούδαν. Ἀμφότεροι ἂν προέδωκαν τὸν Κύριον τῆς δόξης, ὁ μὲν τοῖς Ἰουδαίοις, ὁ δὲ τοῖς ὁμόφροσι τῶν Ἰουδαίων εἰκονομάχοις.

vv) V. cat. codd. Nanian. l. c. *Harl.*

36. Περὶ ἐγκρατείας καὶ ταπεινοφροσύνης. λϛ΄. Τῷ σαββάτῳ ἀκαθίστου.

LXVIII. 37. Ὅτι δεῖ ἡμᾶς ἀεὶ ἀνακαινίζεσθαι ἐπὶ τὰ πρόσω δι᾽ ὑπομονῆς τῶν προσπιπτόντων ἡμῖν ὁρωμένων τε καὶ ἀοράτων πειρασμῶν. λζ΄. Τῇ κυριακῇ τῆς ε΄ ἑβδομάδος.

38. Περὶ τῆς καταστάσεως τῶν νηστειῶν, καὶ διδασκαλία πρὸ τῆς ἀνοίξεως τοῦ μοναστηρίου. λη΄. Τῇ δ΄ τῶν βαΐων.

LXXI. 39. Ὅτι δεῖ φυλάττειν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς τοῦ διαβόλου πανουργίας, καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀφιδιάζειν. [Ι] λθ΄. Τῇ παρασκευῇ τῶν βαΐων.

40. Ὅτι οὐ χρὴ ἀμελῶς διακεῖσθαι ἡμᾶς μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς, ὡς ἂν μὴ ἀπολέσωμεν τὰς προδιηνυσμένας ἡμῶν ἀρετὰς, καὶ περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν βαΐων, καὶ τοῦ πάθους τοῦ Σωτῆρος. μ΄. Τῷ σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου.

41. Περὶ τῆς κρατίστης διαγωγῆς ἡμῶν, ῥηθεῖσα ἐν τῇ ἑβδομάδι τῶν βαΐων. μα΄. Τῇ κυριακῇ τῶν βαΐων.

LXXII. 42. Περὶ τοῦ σωτηρίου πάθους, καὶ διδασκαλία περὶ ταπεινοφροσύνης, καὶ ὑπομονῆς. μβ΄. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ δ΄.

43. Περὶ τοῦ σωτηρίου πάθους, καὶ περὶ ὁμονοίας. μγ΄. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ ε΄.

LXXIII. 44. Περὶ τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. μδ΄. Τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ παρασκευῇ.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἰνδικτίωνος. Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τοῦ μηνολογίου.

XXIV. 45. Περὶ τῆς ἀνυπερβλήτου δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἀγάπης, καὶ μίσους τοῦ διαβόλου, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης, ῥηθεῖσα ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐνιαυτοῦ. με΄.

36. De continentia et humilitate. *Sabbato acathisti quinta ieiunii hebdomade*, ww) *vbi hymnus a populo per noctem stante sine sessione canitur.*

37. Oportere nos semper renouari ad anteriora per incurrentium visibilium et inuisibilium tentationum tolerantiam. *Dominica quintae hebdomadis.*

38. De constitutione ieiuniorum, et doctrina ante apertionem monasterii. *Quarta die hebdomadis ante dominicam in palmis.*

39. Cauendum nobis esse a diaboli vafritie, et de eo, quod non fas sit, exorbitare, aut a coetu segregem oberrare. *Parasceue ante dominicam in palmis.*

40. Quod non oportet post elapsam sacram quadragesimam negligentes esse, ne virtutes partas amittamus: De festo item palmarum, et seruatoris nostri passione. *Sabbato Lazari.*

41. De optimo vitae instituto. *Dicta in dominica Palmarum.*

42. De salutifera Christi passione, deque humilitate et patientia. *Die quarta magnae et sanctae hebdomadis.*

43. De salutifera passione, et de Concordia. *Die quinta hebdomadis sanctae magnaeque.*

44. De domini nostri Iesu Christi passione. *In sancta et magna Parasceue.*

Mense Septembri, in principium indictionis. Cum Deo, menologii initium.

45. De inexsuperabili Dei beneficio, et de amore erga eum, odioque diaboli, et de humilitate. *Dicta sub anni initium.*

46. Ne

ww) Vide Cangium in Ἀκάθιστος, et *Lambec.* III. p. 126. 130. [p. 303. not. 1. et 376. Kollar. et huius not.] VIII. p. 53. seq. [p. 114. Koll.]

[Ꝑ] XXV. 46. Περὶ τοῦ μὴ εἰσφέρειν ἀκάνθας καὶ τριβόλους παθῶν, ἀλλὰ καρποφορεῖν τοὺς τῆς ἀρετῆς βότρυας. μϛ'. Μηνὶ τῷ αὐτῷ εἰς τὸν τρυγητόν.

46. Ne vitiorum ſpinas atque tribulos colligamus, ſed virtutis botros fructificemus. *Eodem menſe, in vindemiam.*

XXVI. 47. Περὶ τοῦ μὴ κατάγειν ἑαυτοὺς εἰς πάθη ἀτιμίας, μηδὲ ἡγεῖσθαι, ἡδεῖαν εἶναι τὴν ἡδονήν. μζ'. Μηνὶ τῷ αὐτῷ ιδ'. Τῇ ὑψώσει τοῦ τιμίου σταυροῦ.

47. Ne in foeda vitia praecipites nos agamus, neue voluptatem iucundam arbitremur. *Eiusdem menſis die XIV. in exaltatione venerandae crucis.*

XXVII. 48. Περὶ τοῦ πνευματικοῦ σπόρου, καὶ τοῦ ἀγρυπνεῖν ἐν ταῖς θείαις μελέταις. μη. Μηνὶ τῷ αὐτῷ κϛ'. εἰς τὸν σπόρον.

48. De ſpirituali ſemente, et de vigilando in diuinis rebus meditandis. *Eiusdem menſis die XXIV. in ſementem.*

XXVIII. 49. Περὶ πίστεως, καὶ τοῦ μὴ εἰκῇ καὶ μάτην δαπανᾷν τὴν ζωὴν ἡμῶν, καὶ ὅτι ὄναρ καὶ σκιὰ εἰσὶ τὰ παρόντα πρὸς τὰ μέλλοντα. μθ'. Μηνὶ ὀκτωβρίῳ ϛ'. εἰς τὸν σπόρον.

49. De fide, neue temere ac ſine fruge vitam conſumamus: Et vmbram eſſe ac ſomnium praeſentia ad futura. *Menſe Octobri, die ſexta, in ſementem.*

XXX. 50. Περὶ τῆς ἀφάτου κηδεμονίας τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, καὶ ἀσφαλείας τοῦ κατὰ Θεὸν ἡμῶν βίου. ν'. Μηνὶ νοεμβρίῳ ϛ'. εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ.

50. De immenſo Chriſti domini in nos ſtudio, vitaeque ſecuritate diuinae atque inculpatae. *Die VI. Nouembris, in memoriam S. Pauli* xx) *confeſſoris.*

XXXI. 51. Περὶ τῆς μελλούσης κρίσεως, καὶ ὅτι ὁ παρὼν διωγμός, οἷς μὲν ὕλη ἀρετῆς καθέστηκεν, οἷς δὲ κακίας. να'. [Ꝑ] Μηνὶ τῷ αὐτῷ ια'. εἰς τὴν μνήμην τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου.

51. De iudicio futuro: Et quod praeſens perſequutio aliis materia ſit virtutis, aliis ſcelerum. *Eiusdem menſis die XI. in memoriam S. patris noſtri et confeſſoris Theodori Studitae.* yy)

Hucusque homilias ipſas exhibet MS. codex.

52. Ὅτι ὑπομένουσιν ἡμῖν ἐν τῇ μαρτυρικῇ ὑποταγῇ ἀπολη‌ψώμεθα τὰ αἰώνια γέρα. νβ'.

52. Quod martyrii ſubiectionem perpeſſi aeterna praemia relaturi ſumus.

XXXII. 53. Περὶ τῶν γενεθλίων τοῦ Σωτῆρος,

53. De Natali die ſeruatoris, ac de conſtanter retinen-

xx) In hac catecheſi S. Pauli confeſſoris meminit his verbis: ὥσπερ καὶ ὁ νῦν εὐφημηθεὶς Παῦλος ὁ μακάριος ὁμολογητής, οὗ ὅσα καὶ ἡλίκα τὰ ἔπαθλα, καὶ οἱ ἀγῶνες ἐκ μακροῦ ἠκούσαμεν, ὃς καὶ ἡμᾶς μεμιμένοι etc. .....

yy) Ipſe nempe Theodorus de ſe ita ſtatim in limine huius ſermonis ſiue catecheſeos: Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. Ἠσθένησα· καὶ πάλιν εὐχαῖς ὑμῶν ἀνεκλήθην. Ἀλλ' οἶμαι αὐτὰ μέλλοντα ἔρχεσθαι ἐπὶ τὸ πάλιν; ἐλεύσεται δὴ πάντως ἡ ἐκδημήσιος ἡμέρα, ὅτι οὐχ ἕξει χώραν τὸ πάλιν, χωρίζουσά με ἀφ' ὑμῶν καὶ παραπέμπουσα ἐκ τῶν ἐνθένδε. Οὐ μὴν διὰ τοῦτο λογίζειν ὀρφανίαν etc. Conſtat autem, apud graecos monachos inter officia ſacra frequentatam lectionem catecheſeon Theodori, ſtantibus et auſcultantibus fratribus, praelegente eas publice eccleſiarcha, vt notauit *Allatius* de Dominicis Graecorum §. IX.

67. De

**) V. *Lambec.* III. p. 479. sq. *Koll.* supra ad scripta Theodori Stud. nr. 20. *Harl.*

[P] LXIV. 67. Περὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι δεῖ πνευματικῶς ἑορτάζειν. ἐλέχθη ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ εὐαγγελισμοῦ. ξζ'.

67. De domini nostri Iesu Christi incarnatione, et festis spiritualiter obeundis. *Dicta die Annunciationis.*

LXV. 68. Περὶ παρθενίας. ξη'.

68. De virginitate. *In Annunciationem secunda.*

XVI. 69. Περὶ νεκρώσεως τῶν παθῶν, καὶ πνευματικοῦ θερισμοῦ. ξθ'.

69. De adfectuum prauorum mortificatione, et de messe spirituali.

XIV. 70. Περὶ τῆς ἐνθέου ἡμῶν πολιτείας, καὶ τοῦ μὴ ὑποπτήσσειν ἐν τοῖς πειρασμοῖς. ο'.

70. De vita obeunda diuina, neve ad tentationes trepidemus. (*Addit Lipinius*, post S. Theodori stratelati memoriam.)

XVII. 71. Περὶ τοῦ πνευματικοῦ θερισμοῦ, καὶ τῆς ἐπιτεταμένης ἀσκήσεως τῶν τοῦ Χριστοῦ θεραπόντων. οα'.

71. De spirituali messe, continuaque Christi famulorum exercitatione.

XV. 72. Δογματικὴ a) περὶ τιμῆς καὶ προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων. οβ'.

72. Dogmatica de SS. imaginum cultu et adoratione.

XIX. 73. Περὶ ὑπομονῆς, καὶ τοῦ προσίεσθαι τοὺς ἐρχομένους πρὸς ἀποταγάς. ογ'.

73. De patientia, et iis qui renunciatum veniunt admittendis. *Post SS. apostolorum quadragesimam.*

XVIII. 74. Περὶ ἀπροσπαθείας τῶν τῇδε ἡδέων, καὶ ἐφέσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. οδ'.

74. De negligendis, quae in hac vita sunt iucunda, bonisque ambiendis perennibus.

XX. 75. Ὅτι δεῖ φυλάττειν ἡμᾶς τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν ὡραιότητα ἀκηλίδωτον, καὶ περὶ μετανοίας. οε'.

75. Oportere nos animi pulchritudinem atque venustatem sine macula tueri, deque poenitentia. *In Transfigurationem.*

XXIII. 76. Περὶ τῆς ἐνταῦθα πνευματικῆς πανηγύρεως, καὶ ἐντεύξεως τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. ος'.

76. De spirituali quae hic agitur celebritate, regnoque acquirendo coelesti. *In S. deiparae dormitionem.*

XXII. 77. Περὶ τῆς κοιμήσεως Ἰωάννου τοῦ ἁγιωτάτου μητροπολίτου Καλχηδόνος, καὶ ὅτι γνωριοῦμεν ἀλλήλους ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ. οζ'.

77. De obitu Ioannis sanctissimi metropolitani Chalcedonis, et quemadmodum redivivi nos inuicem agnoscemus.

Secunda Pars Sermonum.

Διδασκαλίαι. — *Doctrinae.*

XI. 78. Διδασκαλία περὶ εἰρήνης. α'.

78. Doctrina de pace. *Dominica I.*

[P] XII. 79. Ὅτι χρὴ μετ' αἰδοῦς καὶ ἀγάπης Θεοῦ διαμείβειν τὸν βίον ἡμῶν, καὶ περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἀδελφοῦ Εὐδοκίμου. β'.

79. Oportere vitam nostram in Dei reuerentia et amore transigere, deque obitu fratris Eudocimi. *Dominica II.*

80. De

a) Hic sermo sub Io. Damasceni nomine prodiit graece et lat. in editione Damasceni Basileensi a. 1575. fol. p. 501.

 quia

b) Parenthesi inclusa ex suo codice addidit Liuineius.

c) Liuineius legit ὁμολογίας, vertit enim *Confessione.*

δρίζεσθαι εἰς τὸ ἔργον, ὃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός. ιε΄.

LXXX. 93. Διδασκαλία περὶ πίστεως. ις΄.

LXXXI. 94. Περὶ ἀγάπης τῆς καθηγουμένης καὶ τοῦ μὴ ἀσχολεῖσθαι ἐν τοῖς ματαίοις τοῦ βίου, ἀλλ' ἐπεκτείνεσθαι πρὸς τὰ κρείττονα. ιζ΄.

[P] LXXXIII. 95. Περὶ τοῦ καθαίρειν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ διὰ τῆς θεοδωρήτου μετανοίας. ιη΄.

LXXXIII. 96. Εὐχαριστήριος ἐπὶ τὸ ἱκανῶς ξενίζειν ἡμᾶς τοὺς παραβάλλοντας ἀδελφοὺς ἡμῶν. ιθ΄.

LXXXIV. 97. Ὅτι οὐ χρὴ διδόναι ἀφορμὴν τοῖς ζητοῦσιν ἀφορμήν, καὶ περὶ τοῦ ἀγωνίζεσθαι κατὰ τῶν παθῶν. κ΄.

LXXXV. 98. Διδασκαλία περὶ τοῦ φυγεῖν τὴν ὀλεθρίαν ἡδονήν. κα΄.

LXXXVI. 99. Περὶ εὐχαριστίας, καὶ τοῦ μὴ ὀκλάζειν ἐν τοῖς πειρασμοῖς. κβ΄.

LXXXVII. 100. Περὶ τῆς ἀκτημοσύνης, καὶ τοῦ μὴ μεμονωμένως ζῆν. κγ΄.

LXXXVIII. 101. Περὶ μνήμης θανάτου. κδ΄.

LXXXIX. 102. Ὅτι δεῖ μετὰ πάσης προθυμίας καὶ προαιρέσεως κατεργάζεσθαι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. κε΄.

XC. 103. Ὅτι οὐ δεῖ ἀνοίγειν θύραν τῷ διαβόλῳ διὰ τῆς παραδοχῆς τῶν πονηρῶν ἐνθυμήσεων. κς΄.

XCI. 104. Περὶ τοῦ προθύμως ἀντιπαρατάττεσθαι τὸν πόλεμον τῶν ἀλιτηρίων δαιμόνων. κζ΄.

XCII. 105. Ὅτι οὐ δεῖ διαλογίζεσθαι ἡμᾶς ἐν τῇ παρατάσει τοῦ διωγμοῦ, ἀλλ' ἐπὶ Θεὸν ἀναφέρειν τὸν λόγον. κη΄.

[P] XCIII. 106. Περὶ τῶν ἐν ταῖς ἡδοναῖς τῆς σαρκὸς θελχθέντων, καὶ αὖθις διὰ μετανοίας ἀνακληθέντων. κθ΄.

XCIV. 107. Περὶ τῶν νομιζομένων δυσχερῶν ἐν τῷ κοινοβιακῷ βίῳ, περιχαρῶν δὲ ὄντων διὰ τὴν ἀποκειμένην ἡμῖν ἐλπίδα ἐν τοῖς οὐρανοῖς. λ΄.

quin potius fortiter obeundum, ad quod diuinitus vocati sumus, opus.

93. Doctrina de fide.

94. De amore erga praepositum, neue in vitae ineptiis occupemur, sed in melius prouehamur.

95. Operam dandam, vt ab omni labe purgemur per poenitentiam quam Dei munere consequamur.

96. Gratiarum actoria, quod fratres aduenientes, domo excipere bene possumus.

97. Nequaquam occasionem quaerentibus praebendam, deque ineundo cum prauis adfectibus conflictu.

98. Doctrina de noxia fugienda voluptate.

99. De gratiarum actione, neue in tentatione vacillemus.

100. Ne possessiones comparemus, neue solitarii degamus.

101. De mortis recordatione.

102. Omni studio et alacritate salutem quaerendam esse.

103. Faciendum non esse, vt diabolo foras aperiamus in admittendis prauis cogitationibus.

104. De alacriter obluctando in improborum daemonum conflictu.

105. Titubandum non esse in diuturnitate persequutionis, quin potius referendam ad Deum rationem.

106. De iis, qui corporis inescati voluptatibus per poenitentiam se ad frugem recepere.

107. De iis, quae molesta credantur in vita monastica, ac sint ob spem in coelis repositam valde laeta.

121. Ve-

CVIII. 121. Περὶ τοῦ εὐκινήτους εἶναι πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς σκάμματα. μδ'.	121. Veloces et alacres esse oportere ad certamina virtutis.
CIX. 122. Περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἀδελφοῦ Θεοσέστου, καὶ τοῦ εὐσεβῶς καὶ ὁσίως διαβιῶναι. με'.	122. De obitu fratris *Theososti*, atque obeunda pie sancteque vita.
CX. 123. Περὶ τῆς χαροποιοῦ ἡμῶν βιοτῆς, καὶ τοῦ μὴ ἀκηδιᾷν ἐν τῇ τοῦ ἐχθροῦ πάλῃ. μϛ'.	123. De laeta vita nostra, neue defatigemur in aduersarii lucta.
CXI. 124. Περὶ ὑπομονῆς καὶ κατανύξεως.	124. De tolerantia ac compunctione.
CXII. 125. Περὶ τῆς τελευταίας ἡμέρας [P] καὶ ἐπιφανείας τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. μη'.	125. De supremo die et aduentu Dei ac seruatoris Iesu Christi.
CXIII. 126. Περὶ πίστεως, καὶ ἀγάπης, καὶ παρθενίας. μθ'.	126. De fide et charitate, ac de virginitate.
CXIV. 127. Περὶ τῆς μοναδικῆς πολιτείας, καὶ ἀντιπαρατάξεως ἐπὶ τῆς ἤδη ἐνισταμένης αἱρέσεως. ν'.	127. De vita monastica, et haeresi praesenti resistendum.
CXV. 128. Περὶ μνήμης θανάτου, καὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἀδελφοῦ Ἰακώβου, καὶ περὶ μετανοίας. να'.	128. De mortis memoria, obituque fratris Iacobi, ac de poenitentia.
CXVI. 129. Περὶ τῶν ἀνὰ χεῖρα ὁρατῶν καὶ ἀοράτων πειρασμῶν τε καὶ θλίψεων, καὶ ἐπιτεύξεως τῆς μακαρίας ζωῆς. νβ'.	129. De visibilibus et inuisibilibus praesentibus periculis ac miseriis, vitaque adipiscenda felice.
CXVII. 130. Περὶ τῆς καταπτώσεως τοῦ ἀδελφοῦ Μέμνονος, καὶ παραγγελίας περὶ τοῦ μὴ μόνους εἶναι, ὡς ἂν διαφύγοιμεν τὰ διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐγγινόμενα ἡμῖν φθοροποιὰ πάθη. νγ'.	130. De fratris *Memnonis* lapsu, neue solitarii viuamus, vt pestiferas noxas euadamus, quae per sensus contrahuntur.
CXVIII. 131. Περὶ ἀσφαλείας τῆς ἀκλινοῦς ὁμολογίας καὶ ὑποταγῆς ἡμῶν, καὶ εὐτόνου προσοχῆς καὶ διεγέρσεως τῶν διακονιῶν. νδ'.	131. De integrae confessionis et obedientiae tuenda constantia, ac suis cuique muniis accurata contentione vigilique gerendis.
CXIX. 132. Ὅτι ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεὸν διὰ τῆς φυλακῆς τῶν θείων ἐντολῶν ἀπτόητός ἐστιν ἐν καιρῷ ἐξόδου ἀπὸ τῆς τῶν δαιμόνων ἐπιστασίας, καὶ περὶ μνήμης θανάτου, καὶ ἀγάπης. νε'.	132. Qui diuinis exequendis praeceptis Deum exquirat, nequaquam consternari sub decessum ad daemonum aduentum, deque mortis recordatione: et de charitate.
CXX. 133. Ὅτι οὐ χρὴ τοὺς ἐσταυρωμένους τῷ κόσμῳ κεχηνέναι ἐν τοῖς ματαίοις τοῦ βίου, ἀλλὰ [P] βελτιοῦσθαι πρὸς τὰ κρείττονα. νϛ'.	133. Committendum non esse, vt mundo qui crucifixi esse debent, inhient ineptiis vitae: quin potius proficiendum in melius.

134. De

Καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ο'.

...ctiones oportet regnum nos coelorum ingredi.

* * *

148. Ὅτι χρὴ κατὰ καθαρὸν συνειδότας τὰς διακονίας ὑπεξέρχεσθαι, καὶ μὴ ποιεῖν τὰ Κυρίου ἀμελῶς. οα'.

148. Quod ministerii officia obire oportet pura conscientia, neque domini rebus fungi negligenter.

149. Περὶ τοῦ κεκαθηλῶσθαι ἡμᾶς τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἂν μὴ κατακυριευώμεθα ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐπιθυμιῶν. οβ'.

149. Timori Dei oportere nos infixos esse, ne nostrae nobis cupiditates dominentur.

150. Ὅτι χρὴ ὑποῖσαι ἡμᾶς τὴν πεῖναν καὶ δίψαν, καὶ πᾶσαν ἄλλην στενοχωρίαν μέχρι θανάτου, καθὼς ἐν τῇ συναγωγῇ ἡμῶν Θεῷ συνεθέμεθα. ογ'.

150. Quod oportet perferre nos famem et sitim omnemque aliam calamitatem ad mortem vsque, sicut in congregatione nostra Deo promisimus.

[P] 151. Περὶ τοῦ μὴ συνεδρειάζειν τοῦ συμβουλοκοπεῖν μετ' ἀλλήλων τὰ φθάνοντα εἰς κατάλυσιν τῶν ψυχῶν ἡμῶν. οδ'.

151. Non esse considendum ad ineunda inuicem consilia, quae ad perditionem animarum nostrarum tendant.

152. Περὶ τοῦ ὑποφέρειν ἡμᾶς πάντα τὰ ἐπισυμβαίνοντα λυπηρὰ κατὰ τὴν κοινοβιακὴν ἡμῶν ζωὴν, ὡς ἂν ἐπιτύχοιμεν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. οε'.

152. De perferendis quaecunque nobis tristia obueniunt in vita nostra monastica, vt regnum coelorum consequamur.

153. Περὶ τοῦ μὴ ἐμματαιάζειν ἡμᾶς ἐν τοῖς τοῦ βίου τερπνοῖς τοῖς κατὰ Θεὸν καταλελοιπόσι πάντα. ος'.

153. Ne inhaereamus vanitati deliciarum huius vitae, qui Dei sumus, omniaque reliquimus.

154. Ὅτι χρὴ σπεύδειν καὶ ἀνδρίζεσθαι πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ἡμῶν ἀγῶνας, ὡς ἂν ἀπολαύωμεν τοὺς τῆς ὑπομονῆς στεφάνους. οζ'.

154. Quod oportet festinare et viriliter agere ad spiritualia nostra certamina vt coronas patientiae referamus.

155. Περὶ τοῦ μὴ ὀλιγοψυχεῖν ἢ ἀπογινώσκειν ἐν τοῖς συμβαίνουσιν ἡμῖν πειρατηρίοις παρὰ τοῦ ἐχθροῦ. οη'.

155. Non debere nos despondere animum, aut desperare in tentationibus, quae ab inimico nobis accidunt.

156. Περὶ τοῦ ὑπενεγκεῖν ἡμᾶς τὸ πῦρ τῆς ἐπιθυμίας, καὶ τὸ βάρος τῆς ἀσκήσεως, καὶ μὴ ἀποκάμνειν ἐν τῷ κλύδωνι τῶν πειρασμῶν. οθ'.

156. Vt perduremus in igne cupiditatis, et sub onere exercitationis monasticae, neque in fluctibus tentationum deficiamus.

157. Περὶ τοῦ δεῖν ἐμμένειν ἡμᾶς ἐν τῇ ὁμολογίᾳ, καὶ τῇ κλήσει, ᾗ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς, καὶ μὴ διὰ χλιαρότητα ἀπολέσαι τὰ πολύευκτα ἡμῶν κατορθώματα. π'.

157. Quod oportet manere nos in confessione et vocatione, qua vocauit nos Deus, nec per tepiditatem perdere recte facta nostra, multis impetrata precibus.

158. Περὶ τοῦ περιφράζειν τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς

158. Vt animas nostras virtutibus circumsepiamus,

διὰ τῶν ἀρετῶν, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντες ἡμᾶς ἀπὸ ὕψους. πα΄.

mus, quoniam multi sunt qui nos desuper oppugnant.

[P] 159. Περὶ εὐχαριστίας καὶ ὑπομονῆς. πβ΄.

159. De gratiarum actione et patientia.

160. Περὶ τοῦ συμπιέζειν ἑαυτοὺς ἐν τῷ πνευματικῷ ἀγῶνι, καὶ τοῦ μὴ ἐγκαλλωπίζεσθαι. πγ΄.

160. Vt in spirituali certamine nosmet contineamus, nec gloriemur.

161. Περὶ τοῦ νήφειν καὶ πράττειν τὰ ἀξιάγαστα τῆς μακαρίας ὑποταγῆς, καὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτοῖς. πδ΄.

161. Vt simus sobrii, agamusque quae bona ac probanda sunt, vt beata subiectio nostra requirit, et vt attendamus nobis ipsis.

162. Ὅτι πάνυ ὠφελούμεθα καὶ προκόπτομεν ἐπὶ τὰ πρόσω κατηχούμενοί τε καὶ διδασκόμενοι. πε΄.

162. Quod omnino iuuamur ac magis magisque proficimus, quando erudimur docemurque.

163. Περὶ τοῦ ἀνυποκρίτως ἡμᾶς διατελεῖν τὴν πνευματικὴν ζωὴν ἡμῶν. πϛ΄.

163. Vt vitam nostram spiritualem legitima minimeque ficta ratione obeamus.

164. Περὶ τῆς ἀρίστης ὑποταγῆς ἡμῶν. Καὶ τοῦ μηδὲν μέγα ἡγεῖσθαι ὑπὲρ αὐτήν. πζ΄.

164. De optima nostra subiectione, nec quicquam prae illa maius esse ducendum.

165. Περὶ τοῦ εὐχαρίστως φέρειν τὰ λυπηρὰ τῆς κατὰ Χριστὸν ἡμῶν ζωῆς. πη΄.

165. Quaecumque in nostra secundum Christum vita nobis minus iucunda accidunt, cum gratiarum actione ferenda esse.

166. Περὶ τοῦ μὴ ἀμελεῖν τῆς οἰκείας σωτηρίας μέχρι θανάτου. πθ΄.

166. De propriae salutis cura ad mortem vsque minime negligenda.

167. Περὶ τοῦ πρὸς ἓν μόνον ἀποβλέπειν, ἤγουν τὴν σωτηρίαν τῶν ἑαυτῶν. υι΄.

167. Ad vnum modo respiciendum, salutem animarum nostrarum.

168. Περὶ τοῦ μὴ δυσκινήτους, ἀλλ᾽ εὐκινήτους εἶναι πρὸς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. υια΄.

168. Non tardos sed alacres nos ad praecepta Dei esse oportere.

169. Ὅτι ἡ ταπεινὴ ἡμῶν κατήχησις πολὺ κέρδος εἴωθε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐμποιεῖν χάριτι Χριστοῦ. υιβ΄.

169. Quod per Christi gratiam humilis nostra catechetica doctrina animabus nostris non paruum lucrum ferre consueuit.

[P] 170. Ὅτι τοῖς καλῶς ἐνδραμοῦσιν ἀπόκεινται οἱ τῆς δικαιοσύνης στέφανοι. υιγ΄.

170. Quod bene currentibus propositae sunt coronae iustitiae.

171. Περὶ τοῦ ἀπορρίψασθαι ἡμᾶς πᾶσαν ἀκηδίαν, καὶ διεγείρεσθαι πρὸς ἐργασίαν πνευματικήν. υιδ΄.

171. Abiicere nos debere omnem pigritiam, atque ad opus spirituale esse peruigiles.

172. Περὶ τοῦ παρασκευάζειν ἑαυτοὺς διὰ τῶν ἀρετῶν ἐν ταῖς συμβολαῖς τοῦ ἐχθροῦ. υιε΄.

172. In conflictibus cum hoste paratos et instructos nos esse oportere virtutibus.

173. Περὶ τοῦ προσέχειν ταῖς τε ἀπειλαῖς καὶ διδασκαλίαις τῶν ἁγίων πατέρων. υιϛ΄.

173. Sanctorum patrum comminationibus et doctrinis adtendendum esse.

174. Περὶ τῶν ἀποδρασάντων ἀδελφῶν, καὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτοῖς. υιζ΄.

174. De fratribus, qui excesserunt: Et quod nobismet ipsis attendere debeamus.

175. Περὶ τοῦ μὴ κρύπτειν ἡμᾶς τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, ἀλλὰ θριαμβεύειν διὰ τῆς ἐξαγορεύσεως. υιη΄.

175. Prauas cogitationes non esse occultandas, sed earum manifestatione de illis triumphandum.

176. Περὶ τῆς φοβερᾶς ἡμέρας τῆς κρίσεως, καὶ τοῦ ἀποστατήσαντος καὶ Ἰουδαϊκῶς εἰς κριτήρια κοσμικὰ ἡμᾶς ἐνάγοντος. υιθ´.

176. De tremendo die iudicii, et de desertore, qui iudaico more ad iudicia mundialia nos adduxit.

177. Περὶ τοῦ φέρειν εὐμαρῶς τὸ στάδιον τῆς ἀρίστης ἡμῶν ὑποταγῆς. ρ´.

177. De stadio optimae subiectionis nostrae libenter perferendo.

178. Ὅτι πρὸς ὀλίγον ἡ ἐγκράτεια, ἡ δὲ ἀρετὴ μένει εἰς τὸ διηνεκές. ρα´.

178. Quod continentia per breue tempus seruata virtutem habet manentem in perpetuum.

179. Περὶ εὐχαριστίας καὶ εὐταξίας. ρβ´.

179. De gratiarum actione bonoque ordine.

180. Περὶ τοῦ μιμεῖσθαι τοὺς βίους τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, καὶ τοῦ γενναίως φέρειν τὰς διακονίας. ργ´.

180. De imitanda vita sanctorum virorum, et ministeriis constanti animo perferendis.

[P] 181. Περὶ σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας τῆς ἀρίστης πολιτείας ἡμῶν. ρδ´.

181. De industria et cura obeundi optimi status nostri.

182. Περὶ ὑπομονῆς πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίωνι ἀδελφούς. ρε´.

182. De patientia, ad fratres in Saccudiorum monasterio.

183. Περὶ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν στρατείας πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίωνι, καὶ τῷ ἁγίῳ Χριστοφόρῳ ἀδελφούς. ρς´.

183. De spirituali nostra militia ad fratres in monasterio Saccudiorum et S. Christophori.

184. Εὐχαριστήριον πρὸς τοὺς ἐν τῷ Σακκουδίωνι ἀδελφούς. ρζ´.

184. Gratiarum actorius sermo ad fratres in Saccudione siue Saccudiorum monasterio.

185. Περὶ τῆς χαροποιοῦ ἡμῶν ὑποταγῆς πρὸς τοὺς ἐν Σακκουδίωνι ἀδελφούς. ρη´.

185. De subiectione nostra laetifica ad eosdem fratres.

186. Ὅτι χρὴ τὸν καθηγούμενον τὴν ψυχὴν τιθέναι ὑπὲρ τοῦ ἰδίου ποιμνίου, καὶ περὶ σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας τοῦ κατὰ Θεὸν βίου ἡμῶν, καὶ τοῦ προσέχειν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν παγίδων τοῦ διαβόλου. ρθ´.

186. Quod praefectum oportet animam suam ponere pro suo grege: et de industria ac cura nostrae secundum Deum vitae, atque vt a laqueis diaboli nobis caueamus.

187. Ὅτι χρὴ ἐν ἀγῶνι καὶ ἐν μερίμνῃ ἡμᾶς εἶναι ἐν τῷ πνευματικῷ σταδίῳ μέχρι θανάτου, ὡς ἂν καταστεφθείημεν τοῖς τῆς δικαιοσύνης στεφάνοις παρὰ τοῦ παμβασιλέως Θεοῦ. ρι´.

187. Quod in spirituali stadio oportet nos ad mortem vsque versari in certamine et cura, vt a rege omnium Deo coronis iustitiae coronemur.

188. Περὶ τοῦ φυλάττειν ἑαυτοὺς ἀπὸ πονηρᾶς συνδυάσεως, καὶ τῆς ἀνωφελοῦς καὶ ἀκαίρου παῤῥησίας, καὶ τοῦ μεθ᾽ ὑπομονῆς ὑποίσειν ἡμᾶς τὰς ἀσκητικὰς στενοχωρίας ἐπ᾽ ἐλπίδι τῆς εὐρυχωρίας καὶ ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. ρια´.

188. Cauendum nobis esse a prauo consortio, et ab inutili intempestiuaque libertate, patienterque perferendas asceticae siue monasticae vitae angustias, spe amplitudinis fruitionisque aeternorum bonorum.

[P] 189. Περὶ τοῦ ἀνὰ χεῖρας γενομένου σεισμοῦ, καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ

189. De terrae motu, qui proxime accidit, et de consummatione huius saeculi. Nec non doctrina

διδασκαλία παραινετικὴ περὶ σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας πρὸς ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. ριβ΄.

doctrina adhortatoria de diligentia et cura in exsequendis Dei praeceptis.

190. Περὶ ἀγάπης τῆς εἰς τὸν καθηγούμενον, καὶ ὑπομονῆς καὶ καρτερίας τοῦ μὴ καταισχύναι τι τῶν προδιηγουμένων ἡμῖν ἐν τῷ ἀγγελικῷ ἡμῶν σχήματι. ριγ΄.

190. De amore erga praefectum, et de patientia atque perduratione, ne dedecoremus quicquam eorum, quae in euangelica nostra vitae ratione nobis praeexposita fuerunt.

191. Ὅτι τραχεῖα καὶ ἀνάντης ἡ ἀρετὴ, ἡ δὲ κακία εὔληπτος, καὶ κατωφερὴς, καὶ διὰ τοῦτο προθυμητέον, καὶ ἀγωνιστέον ἀνιέναι ἡμᾶς ἐπ᾽ αὐτὸ τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς, ὡς ἂν τύχοιμεν τῆς ἀϊδίου λήξεως. ριδ΄.

191. Quod aspera arduaque via sit virtutis, vitium vicissim facile ac procliue, itaque alacriter instandum certandumque, vt in summum virtutis culmen ascendamus, quo sempiternam vitam tanquam finem adsequamur.

192. Περὶ ἐπιμελείας τῶν λογικῶν προβάτων Χριστοῦ, καὶ τῆς ἀποδράσεως τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, καὶ ἀσφαλείας τοῦ κατὰ Θεὸν βίου ἡμῶν. ριε΄.

192. De cura rationabilium Christi ouium, et de excessione fratrum nostrorum, et de vitae nostrae secundum Deum certa rectitudine.

193. Ὅτι χρὴ ἀναλογίζεσθαι τί ἐσμὲν, καὶ πόθεν, καὶ τί γεγόναμεν, καὶ ποῦ πάλιν πορευσόμεθα, ὡς ἂν καλῶς βιοτεύσαντες κομισώμεθα τὰς αἰωνίους ἀμοιβάς. ρις΄.

193. Quod oportet nobiscum reputare quid et vnde simus, quid fuerimus et quo iterum simus abituri, vt bonam vitam viuentes sempiternas retributiones referamus.

194. Ὅτι χρὴ τὸν καθηγούμενον πρὸς τοὺς τὸ στάδιον τῆς μαρτυρικῆς ὑποταγῆς διανύοντας πάντα ποιεῖν καὶ δρᾶν, ὅσα εἰς εὐθυμίαν φέρει, ἵνα κατὰ τῶν ἐχθρῶν τὴν νίκην ἀράμενοι στεφάνους [?] αἰωνίους παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου Θεοῦ ἀμείψωνται. ριζ΄.

194. Quod praefectus debet erga eos, qui stadium subiectionis, quale est martyrum, obeunt, omnia agere et praestare quae eis bonum animum addant, vt reportata de hostibus victoria coronas aeternas a certaminis muneratore Deo referant.

195. Περὶ τῆς εἰς ἡμᾶς ἀγαπήσεως τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, καὶ ὅτι μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ ἱδρῶτος κατορθοῖ τις τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι χρὴ μὴ ὀλιγωρεῖν ἡμᾶς πρὸς τοὺς πόνους, ὡς ἂν τύχοιμεν βασιλείας οὐρανῶν. ριη΄.

195. De Christi in nos amore, et quod cum multo labore et sudore virtutem recte quis exercet, quodque fas est labores non negligere, vt regnum coelorum adsequamur.

196. Ὅτι χρὴ εὐτόνως καὶ εὐσθενῶς δρᾶν ἡμᾶς τὰ συντελοῦντα πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς, καὶ περὶ ἀγογγυσίας ἐν ταῖς μεταβολαῖς τῶν διακονιῶν. ριθ΄.

196. Quod oportet nos constanter et fortiter perficere ea, quae ad animae salutem faciunt, et de abstinentia a murmuratione in mutationibus officiorum.

197. Ὅτι χρὴ τὸν καθηγούμενον τὴν ψυχὴν τιθέναι ὑπὲρ τῶν λογικῶν προβάτων, ὡς ἀποτίσοντα λόγον περὶ ἑνὸς ἑκάστου ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, καὶ περὶ ἐκκοπῆς τῶν οἰκείων θελημάτων. ρκ΄.

197. Quod praefectus debet animam suam pro ouibus rationabilibus ponere, tanquam de vnoquoque rationem in die iudicii redditurus: Et de voluntatibus propriis abscindendis.

198. De

198. Περὶ ψήφου τοῦ ἡγουμένου τῆς Δαλμάτου, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀληθινὴ γνῶσις προτερεύουσα τῆς θύραθεν σοφίας. ρκά.

199. Παραινετικὴ, καὶ τὸ πῶς δεῖ ἀνθίστασθαι ταῖς προσβολαῖς τοῦ διαβόλου. ρκβ΄.

200. Παραινετικὴ ἅμα καὶ ἐπαινετική. ρκγ΄.

201. Κατανυκτικὴ, καὶ περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ κυρίου Ῥαφαὴλ τοῦ ἀληθῶς ὑποτακτικοῦ. ρκδ΄.

202. Ὅτι τὰ ὅπλα τῆς ἀρετῆς ἑαυτοὺς περιφράξαντες εὐχερῶς ἀντιπαρατατττόμεθα [P] τὸν πικρὸν καὶ ἀσσύριον νοῦν διάβολον, καταβάλλοντες αὐτοῦ τοὺς ποικίλους καὶ πολυτρόπους μηχανάς. ρκέ.

203. Περὶ προκοπῆς τοῦ σεμνοῦ ἡμῶν βίου, καὶ τοῦ θερμῶς διεγείρεσθαι πρὸς τὰς διακονίας, ὡς τῷ Θεῷ ἀναφερομένης τῆς ἐργασίας, καὶ τοῦ μὴ δουλικῶς ἐνάγειν τὴν ἀδελφότητα ἀλλὰ ἀδελφικῶς. ρκϛ΄.

204. Παραινετικὴ, καὶ τὸ πῶς δεῖ ἀνθίστασθαι καὶ τρέπεσθαι τὰς προσβολὰς τοῦ διαβόλου, ὅτι πολλῆς ἡμῖν χρείας νήψεως καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. ρκζ΄.

205. Ὅτι ἡμᾶς ἀγωνιστέον καὶ πολεμιστέον ἐν τῇ πνευματικῇ ἡμῶν στρατείᾳ, κατὰ τῶν ἐπιβαλλόντων ἡμῖν ἐναντίων λογισμῶν, ὡς ἂν ληψώμεθα παρὰ τοῦ ἀγωνοθέτου Χριστοῦ τὰ βραβεῖα τῆς νίκης. ρκή.

206. Περὶ φυλακῆς καὶ καθάρσεως τῶν αἰσθήσεων ἡμῶν, καὶ ἐξαγγέλσεως τῶν πονηρῶν ἐννοιῶν. ρκθ΄.

207. Περὶ τῆς ἀποδράσεως τοῦ ἀδελφοῦ Ἐλπιδίου, καὶ τῆς ὑποστροφῆς Εὐθαλίου, καὶ τοῦ μετὰ προαιρέσεως ἐκτελεῖν τὰς ἐργασίας κατὰ τὴν καθήκουσαν ἡμῶν δύναμιν. ρλ.

[P] 208. Περὶ τοῦ μιμεῖσθαι ἡμᾶς τοὺς θεοφόρους ἡμῶν πατέρας, ἀποφυγῆς τε τῶν

198. De sententia, quam tulit praefectus in Dalmati monasterio, et de humilitate, quod vera haec est cognitio, omni humana sapientia potior.

200. Adhortatorius simul sermo et laudatorius.

201. Compunctorius, et de dormitione domini *Raphaëlis*, qui vere subiectum se gessit.

202. Quod armis virtutis nos circummunientes facile resistimus acerbo et potenti hosti diabolo, variasque et multiplices eius machinas euertimus.

203. De profectu venerabilis vitae nostrae, et quod oportet vehementer inuigilare officiis, quandoquidem Deo operamur: et cum fratribus non seruili more, sed fraterno agendum.

204. Sermo adhortatorius, et quomodo impetus diaboli reprimere et auertere oporteat, et quotidie multa sobrietate opus esse.

205. Certandum esse nobis et belligerandum in spirituali nostra militia contra incidentes aduersarias cogitationes, vt et victoriae praemia a certaminis remuneratore Christo referamus.

206. De custodia et purgatione sensuum nostrorum: Et de malis cogitationibus *) enunciandis.

207. De excessione fratris Elpidii, et de Euthalii reuersione, atque opera ex proposito perficienda esse pro viribus quae cuique contigerunt.

208. De imitatione diuinorum patrum nostrorum, fuga cupiditatum turpium, et de vigilia

*) Confer supra, num. 175.

παθῶν τῆς ἀτιμίας καὶ ἐγρηγόρσεως, καὶ πόνου τῆς κατὰ ψυχὴν ἡμῶν ἐργασίας· ρλα.

209. Ὅτι δεῖ ἀμέμπτως καὶ ἀνοθεύτως φυλάττειν τὴν μοναδικὴν ἡμῶν πολιτείαν, καὶ περὶ τοῦ ὑποίσειν πάντα πειρασμὸν μέχρι θανάτου δι' ἐντολὴν Θεοῦ. ρλβ'.

210. Ὅτι χρὴ ἐνάγειν τοὺς ἐπιστημονάρχας τὴν ἀδελφότητα θεοπρεπῶς καὶ περὶ ἀκριβείας τοῦ θεολήπτου ἡμῶν βίου, καὶ τοῦ ἐκφυγεῖν ἡμᾶς τὴν κακόλεθρον παῤῥησίαν. ρλγ'.

211. Περὶ τοῦ ὑποφέρειν τὰ δυσχερῆ τῆς ὑποταγῆς, καὶ τοῦ εὐμενῶς δέχεσθαι τὰς ἐπιτιμήσεις παρὰ τοῦ καθηγουμένου, ἐν ᾧ καὶ περὶ τοῦ ἐμπολιτεύεσθαι κατὰ μίμησιν τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων. ρλδ'.

212. Περὶ τοῦ ἐρευνᾷν τὰς θείας γραφὰς, ὡς ἂν μὴ ἀγνοῶμεν τὰς πολυμόρφους μηχανὰς τοῦ διαβόλου. ρλε'.

213. Ὅτι χρὴ ἐνστῆναι ἡμᾶς γενναίως πρὸς τὴν ἄθλησιν τῆς ὑποταγῆς, καὶ περὶ τοῦ προσέχειν ταῖς διδασκαλίαις τῶν θεοφόρων πατέρων, καὶ τοῦ μὴ κεχηνέναι πρὸς τὰ μάταια καὶ πρόσκαιρα. ρλϛ'.

[P] 214. Ὅτι ὁ πίστιν ἀδιάῤῥηκτον πρὸς τὸν καθηγούμενον ἔχων, καὶ προσθήκας ἀρετῶν ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἑαυτῷ θησαυρίζων ἀξιωθήσεται καταγῆναι ἐν τῷ κλήρῳ τῶν ἁγίων. ρλζ'.

215. Περὶ τοῦ προσέχειν ταῖς τῶν πατέρων διδασκαλίαις, καὶ μὴ κεχηνέναι πρὸς τὰ παρόντα, ἀλλ' ἀποβλέπειν πρὸς τὰ μέλλοντα. ρλη'.

216. Περὶ τοῦ πενθεῖν τοὺς ἀποῤῥαγέντας ἀδελφοὺς ἡμῶν, καὶ τοῦ κρατεῖν τὰς ἑαυτῶν γλώσσας. ρλθ'.

217. Περὶ τοῦ μὴ ἀμελεῖν ἐν ταῖς διακονίαις, ἀλλ' ἀγρυπνεῖν ὑπὲρ τῆς οἰκείας σωτηρίας. ρμ'.

gilia ac labore in opere animae nostrae conducente.

209. Quod sine reprehensione ac falsitate custodire oporter statum nostrum monasticum, et de perferenda ad mortem vsque quauis tentatione propter praeceptum Dei.

210. Quod disciplinae ecclesiasticae praesides debent monere fratres more Deo digno, et de accuratione diuinae vitae nostrae, atque de fugienda nobis perniciosa libertate.

211. De perferendis, quae in subiectione difficilia sunt, et de increpationibus a praefecto beneuole excipiendis, vbi etiam de moribus ad imitationem sanctorum patrum nostrorum instituendis.

212. De scrutandis diuinis scripturis, ne et multiformes diaboli machinationes ignoremus.

213. Quod constanter insistere oportet in certamen subiectionis, et doctrinis diuinorum patrum esse adtendendum, neque inhiandum rebus vanis temporariisque.

214. Quod quicumque fidem haud interruptam praefecto suo exhibet, atque virtutum incrementum de die in diem sibi ipsi thesaurizat, sorti sanctorum accensebitur.

215. Adtendendum esse patrum doctrinis, neque inhiandum rebus praesentibus, sed ad futuras respiciendum.

216. Lugendos esse, qui a nobis abrupti sunt fratres, et linguas nostras continendas.

217. Non negligenda officia, et propriae saluti inuigilandum.

Ex sermonibus hisce vnum speciminis loco non pigebit referre, hactenus ineditum, decimum ordine:

ΟΤΙ ΧΡΗ ΠΣΟΣΕΧΕΙΝ ΕΑΥΤΟΙΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΒΡΩΜΑΣΙ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΓΚΡΑΤΕΙΑΣ.

Τῇ κυριακῇ τῶν ἁγίων πατέρων. κεφάλ. ι.

Ἀδελφοί μου καὶ πατέρες, ἐὰν καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὸ ῥυπαρὸν ἡμῶν στόμα ἀνοίγωμεν πρὸς ὑμᾶς, ὦ τέκνα πεποθημένα καὶ βεβάσμια, οὐκ ἀρκετὸν ἡγούμεθα διὰ τὸν περιόντα ἡμῖν πόθον, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ σώζεσθαι ὑμᾶς ἐπικειμένην ἡμῖν φροντίδα· εἰς τοῦτο γὰρ, κἂν ἁμαρτωλοί ἐσμεν, ἀδολεσχοῦμεν νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ περὶ τούτου καταγινόμεθα, καὶ τοῦτο ἀναπνέομεν, καὶ τούτου ἐφιέμεθα, καὶ τοῦτο ἐκζητοῦμεν, καὶ τοῦτο ἡ ζωὴ ἡμῶν, καὶ ὁ ἐπαινετὸς θάνατος, διὸ καὶ τὸ νῦν ἐξερχομένων τῶν ἀδελφῶν ἀνεπνεύσαμεν, εὑρόντες τὸ συλλαλεῖν ὑμῖν ἐν τοῖς γράμμασι. Πῶς τοίνυν ἀδελφοί μου ἡγιασμένοι ἐπασχάσατε; καὶ πῶς διέρχεσθε ἐν εὐσεβείᾳ τὰς τῆς ἁγίας ἀναστάσεως θεοφωτίστου ἡμέρας; οἶδα δὲ ὅτι καθαίρεσθε καὶ φωτίζεσθε, καὶ ὑψοῦσθε, καὶ ἁγιάζεσθε, [P] καὶ τελειοῦσθε ἐν τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου μου, ἔχοντες τὸ εἰς ἀλλήλους ὁμονοητικὸν καὶ ὁμόψυχον, καὶ ἀγαπητικὸν, καὶ διεγηγερμένον ἐν πᾶσι καὶ μεγαλοπρόθυμον· τοῦτο γὰρ ἐπιδηλοῦσιν αἱ διαφόρως ἐπεισερχόμεναι ἐπιστολαὶ ὑμῶν, ἀναγγέλλουσαι ἡμῖν τὸ τῆς πίστεως κραταιὸν ὑμῶν, καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὑψηλότατον· καὶ γοῦν Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ οὕτως ὑμῖν ταῦτα χαρισάμενος, καὶ τοιούτοις ὑμᾶς κατορθώμασι στηρίξάμενος πλειόνως καὶ μειζόνως, καὶ διαρκεστάτως διατηρήσοι καὶ διαφυλάξαι ὅλως ὑμᾶς τοὺς ἐμοὺς φωστῆρας καὶ λαμπτῆρας, ὀφθαλμούς τε καὶ βραχίονας, καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν ὁσιωτάτων· βλέπετε τοίνυν τέκνα μου καὶ ἀπὸ τοῦ παρόντος, ὅτι τὸ καλὸν καὶ δυσκτητόν ἐστι, καὶ τοῖς μὴ προσέχουσιν εὐάλωτον, καὶ τὸ πολυχρονίως εὑρεθὲν· ῥαδίως διὰ μικρᾶς ἀμελείας διαφεύγοιεν· Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος καιροῦ, ὅτι ἐαρινός ἐστι, καὶ τοῦ σώματος κινητικός· καὶ ἡ σὰρξ ἡμῶν γῆ οὖσα ζητεῖ γηΐνως ἐνεργεῖν· ἡ τοι νῦν γῆ κοπριζομένη καὶ πιαινομένη ἀναφύει καὶ βλαστάνει καὶ ἀνθοφορεῖ· καὶ ἡ σὰρξ τὸ αὐτὸ τοῖς διαφόροις βρώμασι καὶ πόμασι πιαινομένη, ἀνάγκη τὰς τῶν παθῶν ἀκάνθας ἀναμερίζειν· περιλάβετε ταύτην, καὶ ὑπωπιάσατε ἀποστολικῶς e), καὶ πρόνοιαν αὐτῆς εἰς ἐπιθυμίαν μὴ ποιεῖσθε, ἀλλὰ τὰ δέοντα καὶ αὐτάρκη χορηγοῦντες μένετε ζῆν ἐν πνεύματι· λοιπὸν μέτρον καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρτου, καὶ ἐπὶ τοῦ οἴνου· καὶ ὁ μὲν οἶνος, εἰ καὶ δίδοται εἰς πόσιν, ἀλλὰ κατὰ μικρὰν παρηγορίαν καὶ ἐν καιροῖς ἑορταστικοῖς, καὶ ἐν τοῖς κοπωδεστέροις ἔργοις, ἢ ἐν τοῖς νοσηλευομένοις, ἢ ἐν τοῖς ἀθυμοῦσιν, καὶ ἐν τοῖς πρὸς ὁδὸν ἀπαίρουσι· ἐπεὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὀφείλει λαμβάνεσθαι μέχρι μιᾶς κράσεως, ἢ καὶ δύο τὸ πολύ· τὸ γὰρ γεροντικόν τι ἀσφαλίζεται οἴδατε. Οὐ τοίνυν ἀπείργειν ὑμᾶς βουλόμενος τῶν βρωμάτων τέκνα μου ταῦτα λέγω· καταργείσθω γὰρ τὰ βρώματα κατὰ τὸν ἀπόστολον f), ἀλλὰ τὴν ὄντως τροφὴν ὑμᾶς ἐφιέμενος ἔχειν, διὰ τοῦτο ἐν ὑπομνήσει τίθημι τοὺς λόγους· θέλω ὑμᾶς ἐσθίειν καὶ πίνειν, ἀλλ' ἁρμοδίως, καὶ θεοπρεπῶς καὶ σωστικῶς, πρός τε δύναμιν τοῦ σώματος, διὰ τὰ πρὸς χρείαν κατεπείγοντα ἔργα· ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι τῆς ἐγκρατείας ταύτης καὶ ἀποστερήσεως τῶν τοῦ κόσμου ἡδέων κρεωφαγιῶν, καὶ οἰνοποσιῶν, καὶ λουτρισμάτων, καὶ θερμασμάτων, καὶ καρυκευμάτων, καὶ ζωμευμάτων ἑτοιμάζεταί ὑμῖν ὁ θεῖος ἐκεῖνος παράδεισος, ὁ ἔχων

τὸ

e) 1. Cor. IX. 27.

f) 1. Cor. VI.

τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τὸ ὕδωρ τῆς ἀθανασίας, καὶ τὸν γλυκασμὸν τοῦ Πνεύματος, καὶ τὸ ἀμήχανον, καὶ ἀπερινόητον κάλλος τῆς εὐχαρίας τῶν ἀῤῥήτως ὁρωμένων, καὶ ἀθεάτως θεωρουμένων αἰωνίων ἀγαθῶν ὑμῖν τὸ ἀπολαύειν καὶ τρυφᾶν ἐκεῖσε ταμιεύεται· ἐκεῖ φθάζοντες ἐκεῖ μικρὸν ὅσον διὰ θανάτου, φάγεσθε καὶ πίεσθε ἀκορέστως καὶ αἰωνίως· καὶ γὰρ ἐνταῦθα, τέκνα μου, ἐὰν ἐπ' αὐτῶν τῶν βασιλευόντων λάβωμεν, οὐ τρυφὴ, ἀλλὰ τροφὴ [P] σκωλήκων ἡ ἀπόλαυσις αὐτῶν, οὐδὲ εὐζωΐα, ἀλλὰ δυσζωΐα ἡ ἄνεσις αὐτῶν, οὐδὲ χαρὰ, ἀλλὰ λύπη ἡ χαροποίησις αὐτῶν, οὐδὲ κατάσχεσις, ἀλλὰ ἀπόσχεσις ἡ κληρονομία αὐτῶν, καὶ ὄντως ματαιότης ματαιοτήτων ἡ εὐδαιμονία αὐτῶν [g]). Οὕτως ὁ μείζων αὐτῶν βασιλεύσας, καὶ τῶν ἡδέων τοῦ κόσμου ἀπολαύσεων προσέῤῥηκε Σολομών· ἔχετε δὲ ὑμεῖς τὴν φίλην ὑμῶν ἐγκράτειαν, τὴν σύζυγον ὑπακοὴν, τὰς θυγατέρας τοῦ Κυρίου, τὴν ἁγνείαν, τὴν παρθενίαν, τὴν ἐλεημοσύνην, τὰς ἱερὰς νεανίδας, τὴν κατάνυξιν, τὴν ταπείνωσιν· ἀναβλέψατε εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω, καὶ ἴδετε ποῦ ἡ κατοικία ἡμῶν, καὶ ποῦ ἡ κεφαλὴ ἡμῶν ὁ Χριστὸς, καὶ ὁ κοινὸς Πατὴρ πάντων, καὶ ἡ πόλις ἡμῶν ἡ ἄνω Ἱερουσαλὴμ [h]), ἡ μήτηρ Παύλου καὶ Πέτρου, καὶ τῶν κατ' αὐτοὺς ἁγίων· ὄντως ἐὰν ἐπιμένητε, ἐνικήσατε, ἐὰν διαρκέσητε, ἐστεφανώθητε, ἐὰν οὕτω τελειωθῆτε, ἀνοιγήσονται ὑμῖν αἱ πύλαι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ τότε μου μνημονεύσετε τοῦ τάλανος καὶ ἀσώτου, ὅλως ὁρῶντες, μὴ εἰς κρίσιν ἀποπεμπόμενοι, ἀλλὰ δεήθητε καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὦ τέκνα μου, ἵνα με ὁ Θεὸς σὺν ὑμῖν διασώζων διασώσῃ, καὶ δῷ πνεῦμα συνέσεως, καὶ καταρτισμὸν ψυχῆς, εἰς τὸ ἀνὰ μέσον ὑμῶν θεοπρεπῶς ἀναστρέφεσθαι· ταῦτα μὲν ἐν τῷ τέως ἐλαλήσαμεν, ἔπειτα καὶ ὁ οἰκονόμος, ᾧ προέγραψα, ἐξελεύσεται· ὑμεῖς δὲ εὑρίσκοντές τινας γραμματοφόρους, μὴ διαλίπητε, ἄν τι πέμποντες ἡμᾶς τὰ καθ' ὑμᾶς ὅπως ἔχει, καὶ ἀγωνίσασθε τέκνα μου εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν εἰς ἐπιμέλειαν τῶν κτηνῶν, τῶν χωρῶν, τῶν ἀμπελώνων, πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν ποιοῦντες [i]). ἡγοῦ καλῶς τέκνον Ἀκάκιε, ἅπαντες ὑμεῖς, οἱ πιστοὶ ἀδελφοί μου, εὐθέως ἕπεσθε τῷ προάγοντι, ἵνα εὖ ὑμῖν γένηται πᾶσιν, καὶ ἔσεσθε τέκνα φωτός· ἄρτι δὲ σὺν τῷ ἀββᾷ Ἀμμωνίῳ ἀπεστείλαμεν καὶ τὸν ἀββᾶν Βαρθολομαῖον, καὶ ἐπιτηρητὴν ὡς τέκνον ἡμῶν ἐπὶ ταῖς παρισταμέναις χρείαις· συμφθάζει δὲ μικρόν τι ποτ' ἐξελθεῖν καὶ τὸ σκάφος μετὰ τῶν χρειῶν ὑμῶν· ἵνα δὲ γινώσκητε, ὅτι καὶ ἀδελφοὺς ὑπεδεξάμεθα, οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ τὸ σχῆμα ἔχοντες, ἐξ ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ ἀββᾶς Ἀβραάμιος τῆς πόλεως γεγονὼς ἐπιφανὴς ἄνθρωπος, καὶ ἀνὴρ εὐσεβὴς καὶ ζητῶν τὸν Θεόν· εὔξασθε, ἵνα ἐν Κυρίῳ καταρτίζωνται· προσαγορεύει ὑμᾶς ὁ κύριος καὶ πατήρ μου, καὶ πατὴρ ὑμῶν ὁ οἰκονόμος, ὁ παροικονόμος, ὁ πρωτοπρεσβύτερος Ἀθανάσιος, ὁ ἐπιστημονάρχης Βαρσανούφιος, ἡ λοιπὴ πᾶσα ἀδελφότης· ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν, ἀμήν.

24. Πανηγυρικὴ βίβλος etc. *Panegyricum volumen in dies festos domini, nec non deiparae, et S. Ioannis baptistae.* Ita auctor vitae p. 27. e. Huc referri possunt fortasse, I. Λόγοι κατηχητικοὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ κυριακῇ τοῦ πάσχα. *Sermo catecheticus magna dominica die paschae:* qui exstat in Vaticano graeco codice MDLXXXVII. vnde ab Arcadio descriptum habuimus. II. [P] Ἐγκώμιον εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ἁγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου

g) Ecclesiast. Salom. I.

h) Gal. IV. 26.

i) 1. Cor. XIV. 40.

τόκε. *Encomium in dormitionem sanctae dominae nostrae deiparae;* quod exstat in Vaticano graeco codice MDCLXXI. vnde Arcudii manu pariter descriptum vidimus. III. Λόγος εἰς τὸ γενέσιον τȣ̃ ἁγίȣ προφήτȣ, προδρόμȣ καὶ Βαπτιςȣ̃ Ἰωάννȣ. *Sermo in natalem sancti prophetae, praecursoris et baptistae Ioannis* [k]). Exstat in Sfortiano codice LXXXVI. vnde ab Arcudio transcriptus. Eumdem sermonem Sirmondi quoque manu graece descriptum habemus. IV. Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀποτομὴν τῆς ἱερᾶς κεφαλῆς τȣ̃ μεγάλȣ βαπτιςȣ̃ etc. *Encomium in decollationem magni baptistae ac praecursoris Christi:* quod exstat in Vaticano graeco codice MDCLXXI. vnde descriptum ab Arcudio. Sirmondi etiam manu exaratum habemus. V. *De inuentione capitis S. Ioannis baptistae,* in codd. regiis LXVI. et MXLV. VI. Ἐγκώμιον εἰς τὴν τρίτην εὕρεσιν τῆς τιμίας κεφαλῆς τȣ̃ ἁγίȣ προδρόμȣ. *Encomium in tertiam inuentionem venerandi capitis sancti praecursoris;* quod exstat in regio codice CCLXXIII. et in Sirmondi apographo. Editum est, vt dixi, graece et latine, Francisco Combefisio interprete, in libro gallico Du-Cangii, de S. Ioannis baptistae capite. VII. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἀπόςολον καὶ Εὐαγγελιςὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. *Encomium in S. apostolum et euangelistam Ioannem theologum* *): exstat in regio codice CCLXXIII. vnde a Sirmondo descriptum habemus. VIII. *De veneratione crucis,* in codd. regiis CXLIII. et CCLXXVI.

25. Ὁ περὶ τὴν μητέρα ἐπιτάφιος. *Theoctistae matris laudatio funebris.* In Vita Theodori pag. 4. b. Exstat in Metaphrastae codice MS. Colbertino CCCCL. in mense Decembri.

26. Ἐπιτίμια κοινὰ τῆς ὅλης ἀδελφότητος. *Poenitentiae communes vniuersae fraternitatis:* meminit Auctor vitae pag. 25. c. Exstant autem in Vaticano graeco codice CCCCXXX. tum in apographis Sirmondi et Arcudii: [et in cod. *Coislin.* CCXII. v. *Montfauc.* cat. codd. Coisl. p. 272. *Harl.*]

27. Σχόλιον εἰς τὰ μερικὰ ἀσκητικὰ τȣ̃ μεγάλȣ Βασιλείȣ. *Scholium in particularia asketica magni Basilii.* Graece descriptum habemus manu Sirmondi. Descripsit etiam Arcudius ex Vaticano graeco codice CCCCXXXI. *Fabr.* v. *Lambec.* III. p. 315. nr. 4. edit. Kollar. et p. 317. de cod. caes. LXV. — *Paris,* in bibl. publ. codd. CDLXXVI. DCCCXCVI. nr. 3. accedit etiam latina interpretatio, et MCCIL. nr. 5. — *Mosquae* in codd. CCXLI. CCXLII. et CCXLIII. cum Basilii M. asceticis. v. *Matthaei* Notit. MSS. Mosquens. synod. pag. 156. et 157. ed. in 8. *Harl.*

28. Ἐκ τȣ̃ ὅρȣ [l]) περὶ τῆς ἑβδομάδος τῆς τυροφάγȣ. *Ex regula de hebdomade Tyrophagii.* Graece descripsit Sirmondus ex Canonario bibliothecae cardinalis Columnae.

29. Σύν-

k) *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 4. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. p. 446. *Taurini* in cod. LXX. v. cat. codd. gr. Taur. pag. 166. *Harl.*

*) V. supra, nr. 21. *Harl.*

l) Apud *Lambecium* VIII. p. 451. [s. p. 947. ed. Kollar.] Ἐκ τῶν ὅρων τȣ̃ ὁσίȣ πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρȣ καὶ Ὁμολογητȣ̃, τȣ̃ Στȣδίτȣ, περὶ τῆς ἑβδομάδος τῆς τυροφάγȣ, ὅτι ἐν ταύτῃ οἱ μὴ μετέχοντες τυρȣ̃, ἀναθέματι καθυποβάλλονται. *Fabr. Lambec.* laudat *Leon. Allatium* in diss. de Dominicis et hebdomadibus recentiorum Graecorum, §. XI. col. 1422. et *Io. Meursii* Glossarium graeco-barbarum, sub titulo, Τυροφάγος. *Harl.*

29. Σύντομος διδασκαλία τοῦ Στουδίτου Θεοδώρου, *Breuis institutio Theodori* [P] *Studitae*. Exstat in graeco libro MS. 32. collegii Iesuitarum Parisiensis, cui titulus: Διδασκαλία πάνυ ὠφέλιμος ἐκτεθεῖσα παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων, *Institutio valde vtilis exposita a SS. patribus*. *Fabr*. In cod. *Mosquensi* synod. V. Titulus: Θεοδώρου τοῦ στουδίτου σωτηρίας σύντομος διδασκαλία· inc. Χριστιανὸς, μᾶλλον δὲ μοναχὸς ἐὰν ὀμνύει. v. *Matthaei* l. c. pag. 17. *Harl*.

30. Ὑποτύπωσις τῆς καταστάσεως τῆς μονῆς τῶν Στουδίτων. *Constitutiones monasterii Studitarum*. Graecum viri docti apographum habemus. *Fabr*. Adnotante *Iriart*. in catal. codd. gr. Matrit. pag. 19. sunt in fin. cod. IV. quatuor folia, quibus contineri videntur monasticorum praeceptorum fragmenta ex constitutionibus monasterii Studitarum, 1) mutilum sine titulo et initio; 2) de sancta Quadragesima, inc. Ψάλλομεν· 3) de quantitate in cibis et potionibus et recto in mensis ordine: (obseruante Iriart. in *Nesseliano* bibl. Viadobon. catal. part. V. pag. 139. nr. 3. memoratur Theodori Studitae de quantitate ciborum asceticus; at is longe aliter incipit, ac caput in cod. Matrit. 4) de proportione in monasteriis, et alia duo capita, quorum vero tituli et contextus, partim lacerati, partim vetustate detriti, legi non possunt. Ad illas constitutiones pertinere videtur *de praefectis monasteriorum, non irascendum* in cod. *Mazarin*. v. *Montfaucon*. Bibl. biblioth. MSS. II. p. 1316. *A. Harl*.

31. Πραγματεία περὶ τῆς καθόλου οἰκονομίας. *Opus de dispensatione in vniuersum*. Contra Moechianos [mmm]) haud dubie. Meminit ipse *Theodorus* lib. I. epist. XLIX. p. 349.

32. Τετράδες siue Σύνταγμα, μηδὲν ἐξ ἑαυτοῦ etc. *Quaterniones* siue *Syntagma* (aduersus Moechianos,) in quo nullam prorsus sententiam propriam, sed duntaxat diuinorum patrum documenta et praecepta profert contexitque Theodorus, sicut ipse ait lib. I. epist. XLIII. pag. 333.

33. Τετράδια etc. *Quaterniones, in quibus impia iconomachorum dogmata exponuntur confutanturque;* missi a Theodoro ad patriarchas Alexandrinum, Antiochenum et Hierosolymitanum, atque ad varia monasteria: sicut liquet ex *Theodori* lib. II. epist. XIV. pag. 401. d. 404. e. 407. d. 411. b.

34. Στηλιτευτικὸς etc. *Inuectiua aduersus iconomachos*. Meminit huius operis sui *Theodorus* ipse initio Antirrhetici primi, pag. 89. b.

35. Βιβλιδάριον καὶ τετράδες δεκατέσσαρες, ἐφ' οἷς εἰσι λόγοι καὶ βίοι τῶν ἀδελφῶν, ἐμμέτροις στίχοις. *Libellus et quaterniones quatuordecim, quibus continentur sermones et vitae fratrum, versibus metricis*. Memorat *Theodorus* lib. II. epist. LXI. pag. 484. d.

36. Τριῴδια τῇ ἁγίᾳ τεσσαρακοστῇ etc. *Triodia in sanctam quadragesimam*. Mentio fit in vita pag. 69. a.

37. Bi-

mmm) *Moechianos* adpellat Theodorus eos, qui adulterio copulatas Constantini VI. imperatoris nuptias dispensatione factas legitimas adfirmabant.

37. Βίβλος διὰ ςίχων ἰάμβων, τήν τε πλάσιν τȣ̃ γενάρχȣ etc. *Liber versibus iambicis, de primi hominis creatione et lapsu, deque Caino, Enocho, Noemo etc. et de vniuersa iconomachorum haeresi.* Auctor Vitae, pag. 28 a.

38. Τȣ̃ ὁσίȣ πατρὸς ἡμῶν Θεοδώρȣ τȣ̃ Στȣδίτȣ, περὶ τῆς τῶν ἐν βρώμασι ποσότητος καὶ ποιότητος, *S. patris nostri Theodori Studitae de quantitate et qualitate ciborum.* In cod. XLVI. nr. 3. graec. hist. eccl. MSS. bibliothecae caesareae Vindobonensis. Vide *Lambecium* lib. VIII. pag. 456. [p. 957. Kollar. Add. ad nr. 30. ex Iriart. cat. adscripta. *Harl.*]

39. *Hymnus de vita et solitudine S. Ioannis baptistae.* Meminit Michael in Theodori vita pag. 28. a.

[P] 40. *Pericopae quaedam breuiores:* vna, *De poenis quibus parentes multandi sunt, si infans intra septimum, aut si intra quadragesimum diem, mortuus sit absque baptismo.* In Canonario Collegii Iesuitarum Parisiensis. Aliae duae, in veteri collectione Graeci cuiusdam de *Processione Spiritus sancti contra Latinos,* quae in cod. reg. inscribitur *Confessio de Trinitate.* Haec duo fragmenta graece Sirmondus descripsit ex codice Vallicellano.

His addi potest doctiss. Baunio praeterita

41. *Oratio de vita et laudibus magni Arsenii,* ex qua locum adfert *Allatius* libro de purgatorio p. 733. Vita S. *Arsenii.* anachoretae, in monte Scethi Libyae circa a. C. 455. Incipit: Ἀςὴρ ἀειφανὴς ἡμῖν, cum versione *Io. Pinii* S. I. tom. IV. Act. Sctor. Iulii 19. p. 617-631. Plura de hoc Arsenio ibid. p. 605. MS. in bibl. Bodlei. v. cat. MSSt. p. 418. *V. E. Loescheri* edle -- Früchte, III. pag. 459. *Fabr.* In cod. *Coislin.* CCCIII. fin. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 418. *Harl.*

[In catal. MSS. Angliae etc. tom. I. nr. 280. in cod. *Cromwell.* CIII. Theod. Studitae *Testimonium.* inc. ἀκȣ́ων τȣ̃ θείȣ Δαβὶδ, λέγοντος, — in cod. *Barocc.* XCI. et cod. *Th. Roe* XVIII. f. nr. 264. catalogi, *Quaestiones et responsa:* περὶ τῶν χειροτονηθέντων πρεσβυτέρων. — in cod. *Laudi* XXXVI. f. nr. 688. catal. Excerpta ex Studita. — In *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 113. cod. XXXIX. ad Naucratium de *polygamia:* ib. fragmenta f. excerpta, p. 191. 198. bis, et 412. — Fragmentum in codd. *Paris.* bibl. publ. MDCCLVI. vbi de Artziburio differitur; et MMMC. — *Florentiae* in codd. Laurent. XXXVI. 5. plutei 5. et XII. 3. plut. 9. fragm. *de Spiritu S.* v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 61. (vbi is adnotat, fragmenta exhiberi a *Leone Allatio* aduersus Hottinger. c. 19. p. 421. et de consensu libr. II. cap. 13. §. 4.) ac p. 407. — cod. VI. 8. plut. 86. fragmm. de praedeterminatione et praescientia dei. ἐκ τȣ̃ εἰς τὰς ἀπ' αἰώνων κεκοιμημένȣς τροπαρίȣ. v. *Baudin.* l. c. III. pag. 295. Idem tom. I. p. 99. 348. et 434. adnotat, Theodorum, citari in expositione sacror. praeceptorum; tum a Io. Cantacuzeno contra Palamam, et in thes. orthod. fidei. Add. supra, in h. vol. p. 280. *Harl.*

Alius *Theodorus Studita* iunior, ad quem Germanus II. patriarcha CPolit. (a. 1240. defunctus,) *de azymis* scripsit. Vid. Stephanum de Altimura in panoplia aduersus schisma Graecorum p. 249.

[Theo-

[Theodori *Stratelatae* vita v. *Lambec.* VIII. p. 173. ibique Kollar. et saepius. v. supra, in elogiis Sctor. voc. *Theodori, militum praefecti. Harl.*]

Theodorus *Stypiodes*, Manuelis perfidus minister, de quo *Ioan. Cinnamus* libr. IV. histor. p. 200.

Theodorus, presbyter et *Syncellus* magnae ecclesiae. Eius sermo de reuelata veste S. Deiparae, MS. in bibl. Bauar. p. 19. sq. catal. *Fabr.* In *Hardt.* cat. in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 10. p. 34. numeratur cod. CXLVI. v. supra p. 285. *in depositionem vestis* etc. *H.*

Theodorus *Syceota* siue Syceonis archimandrita, cuius vita citatur in actis synodi secundae Nicaenae pag. 574. tom. III. Concil. edit. Binianae. Vide supra, pag. 148. [in elogiis Sctor. sub illius nomine.]

* Theodorus Laicus, *Synnadae* in Phrygia concionatus, vt narrat Eusebius VI. 19. Hist.

Theodorus *Syracusanus*, scriptor τακτικῶν. Laërt. II. 104. Incertum, an idem, de quo *Liuius* XXIV. 5. et *Valerius Max.* III. 3. *in Theodoro, viro grauissimo, Hieronymus tyrannus frustra tortorum manus fatigauit.*

Theodorus *Syracusius*, cognomine κρίθινος, in Actis synodi secundae Nicaenae. 3. edit. Binianae p. 693.

De Theodoro *Tabennensi* monacho et abbate in Aegypto, *Tillemontius* tom. VII. memor. eccles. pag. 469-499. Idem de pluribus Theodoris solitariis videndus tom. XII. pag. 364. 369. 370.

Theodorus, *Tarsensis* episcopus, frequentius Diodorus, de cuius scriptis supra volum. VIII. p. 358. seq. [i. vol. IX. p. 277. sqq. nou. edit. add. supra in vol. IV. p. 380. sq. et infra de Photii cod. CCXXIII. *Harl.*]

Alius Theodorus *Tarsensis*, monachus, a Vitaliano pontifice Anglis episcopus destinatus, de quo *Baron.* ad a. 668. [Est Theodorus Cilix, archiep. Cantuarensis, mort. a. 690. auctor Capitulorum selectorum, in Dachery Spicil. I. 486. sq. et libri poenitentialis cuius excerpta Petitus Paris. 1679. edidit. *B.*]

* Theodorus *Thebanus*, ἀνδριαντοποιὸς, sculptor, apud *Laërtium* II. 104.

Theodorus ποιητὴς τραγῳδίας apud *Laertium* II. 104. Τραγῳδὸς *Pausan.* p. 90. edit. Lipsiensis. Idem Τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς apud *Aristotelem* VII. vlt. Politicor. et Plutarchum Vide *Perizonium* ad Aelian. XIV. Var. Histor.

* Theodorus *tribunus*, ad quem scribit S. Nilus.

* Theodorus *trichinas*, ab aspero cilicio, quo tegebatur, adpellatus, idemque thaumaturgus, de quo martyrologia et menologia 20. April. *Fabr.* Canticum sacrum in Theodorum *trichinatem* s. *pilosum*, eremitam in Thracia prope CPolin, d. 20. April. et in

S. Theodorum *Syceotam*, episcopum Anastasiopolitanum in Galatia, d. 22. April. in cod. caesar. XII. v. *Lambec.* VIII. p. 210. *Harl.*

Theodorus, *Trimithuntis* Cypri episcopus, cuius Homilia in laudem Io. Chrysostomi memoratur ab Allatio, quae incipit: ἀγαπητοὶ, ἀψευδὴς Θεός. *Fabr.* *Paris.* in bibl. publ. codd. MCDLXVIII. nr. 43. et MDLI. nr. 8. conf. supra, vol. VIII. p. 459. et in h. vol. p. 210. *Harl.*

Theodorus *Tripolites*, Sphaericorum scriptor vocatur a *Menagio* p. 119. ad Laërt. qui aliis rectius *Theodosius*.

[Theodori *Turonensis* martyrium, in cod. LXXXIV. 10. *Laud*, s. nr. 726. catal. MSS. Angliae etc. tom. I. *Harl.*]

[P] * Theodorus *Tyanensis* in Cappadocia metropolitanus, ad quem videntur datae Nazianzeni epistolae. Vide *Tillemontium* memor. tom. XII. p. 437.

[Theodori τȣ̃ τυράννȣ vita, d. 17. Febr. in vitis Sctor. init. τȣ̃ ἁγίȣ Θεοδώρȣ πατὴρ μὲν ἐρυθραῖος. *Oxon.* in cod. *Barocc.* CCXXXVIII. *Harl.*

* Theodorus *Tyro* martyr sub Licinio. Vide supra p. 147. seq. in elogiis Sctor.

* Theodorus *vicarius*, ad quem epistola Theodoreti quadragesima.

His porro accedunt Theodori *incerti*, vt, quem περὶ νομοποιῶν, de Terpandro et aliorum nomorum Musicorum scriptoribus: et alius, quem περὶ ποιητῶν scripsisse testatur *Laertius* II. 104. alius denique, quem ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων laudat II. 65. *Fabr.* *Florentiae* in cod. Laurent. VI. 3. plut. 4. ex Theodori libro de S. Trinitate, vbi tamen alio loco pro *Theodoro* legitur *Theodoretus*, adnotante *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 525. et p. 549. *Theodorus* quidam citatur in Violario compos. — In cod. X. 3. et 4. plut. 55. dialogus breuis inter Agorenum, et episcopum, nomine *Theodorum*, atque eiusdem forsan *Theodori* demonstratio, quod deus habet filium consubstantialem (ὁμοούσιον,) et coaeternum (συναΐδιον). *Bandin.* l. c. II. p. 273. — *Theodori* cuiusdam philosophi apophthegmata. *Bandin.* III. p. 319. sq. — *Theodori* cuiusdam protasecretis versus iambici sepulcrales triginta in Palaeologinam, quae sibi adhuc viuens epitaphium scribi curauerat, quos publici iuris fecit *Bandin.* l. c. pag. 296. e cod. III. nr. 3. plut. 56. *Harl.*

Theodorus ἐν τῇ εἰκοστῇ δευτέρᾳ citatur a scholiaste Aristoph. in Nubes v. 397. et ἐν εἰκοστῷ ἐνάτῳ a scholiaste Apollonii lib. IV. v. 264. fortasse Theodorus Samothrax intelligitur.

Theodorus citatus ab *Eustathio* ad Odysseae Θ', p. 1602. 23.

Theodorus, laudatus a *Stobaeo* p. 149. et 403. florileg. et p. 429. *pro Elpidiphoriana.*

Theodorum ἐν τοῖς μεταμορφώσεων citat *Plutarchus* in parallelis minoribus p. 311.

Denique

Denique Theodoros vocant nonnulli, qui aliis rectius sunt *Diodori*, vel *Theodosii*, vt supra in Crono et Tripolite iam monui: vel *Theodoti*, vt Theodotus Ancyranus Gennadio, Honorio et Posseuino est Theodorus: vel denique *Theoduli*, vt Theodulum presbyterum in Coelesyria, (cuius *de consonantia S. Scripturae* Gennadius c. 91. de S. E. memorat) Honorius Augustod. lib. 2. c. 90. vocat Theodorum, Trithemius autem confundit cum longe iuniore *Theodulo*, de cuius *Ecloga* versibus scripta latinis hexametris Sigebertus c. 134. vt ad Trithemii cap. 185. adnotaui. nn) At Posseuinus duos ex vno illo Gennadii facit Theodoros presbyteros. Caeterum Catena *in epist. ad Romanos*, quae latine ex *Io. Loniceri* versione exstat in Orthodoxographis vtrisque et in patrum bibliothecis sub Theoduli nomine, et graece in codice bibl. Coislinianae p. 267. neutiquam diuersa est ab illa, quam sub *Oecumenii* titulo graece et latine habemus.

nn) Vide, si velis, quae scripsi in breuiore notitia litteraturae rom. p. 780. et in Supplem. ad illam, part. II. p. 452. *Harl.*

CAPVT XXXI. (olim XXXIV.)

DE PHILONE CARPATHIO, ISIDORO PELVSIOTA, NESTORIO, EVTYCHE ET ALIIS SAECVLI V. SCRIPTORIBVS ATQVE HAERETICIS.

Scriptores saeculi V. de quibus iam dictum in hac bibl. I. *De Philone Carpathio.* II. *De Isidoro Pelusiota, variisque Isidoris.* III. *De Antiocho Ptolemaidis episcopo, variisque Antiochis.* IV. *De Seueriano Gabalensi et Seuerianis aliis.* V. *De Theodoto Ancyrano, variisque Theodotis.* VI. *De Antipatro Bostrensi, Candido Isauro etc.* VII. *De Simeone stelite.* VIII. *De Ioanne Hierosolymitano.* IX. *De Nestorio eiusque sectatoribus et oppugnatoribus.* X. *De Eutyche.* XI. *Index scriptorum et epistolarum, quae in Actis concilii Ephesini et Chalcedonensis atque in Synodico aduersus tragoediam Irenaei occurrunt.* XII.

(Cum supplementis G. C. Harles.)

Quum de quam plurimis scriptoribus graecis, qui saeculum a nato Christo quintum ingenio et doctrina sua illustrarunt, in hac bibliotheca alibi dixerim, de *Adriano* quidem hoc ipso volumine IX. p. 381. [ed. vet.] de *Andrea* Caesariensi VII. p. 791. [VIII. p. 696. sq. nou. ed.] *Aniano* chronologo VI. p. 135. [VII. p. 444. n. ed.] *Asterio* Amaseno VIII. p. 607. [IX. p. 513. n. ed.] *Basilio* Cilice VI. p. 114. [VII. p. 414. n. ed.] et Seleuciensi VIII. p. 130. [IX. p. 90. sqq. n. ed.] *Io. Cassiani* graeca epitome, VII. pag. 551. [VIII. p. 552. n. ed.] *Cyrillo* Alexandrino VIII. p. 553. [IX. pag. 446. n. ed.] *Diadocho* VIII. p. 348. [IX. p. 265. sq. n. ed.] *Eudocia* I. p. 357. [p. 553. sq. ibique not. *o.* et VIII. p. 55. sq. n. ed.] *Eustathio* Epiphaniensi VIII. p. 189. [IX. p. 150. sq. n. ed.] *Euthalio* Sulcensi, ib. p. 367. [p. 287. sq. ed. n.] *Eutherio* Tyanensi VII. p. 446. [VIII. p. 304. n. ed.] *Firmo* VII. pag. 189. *Gelasio* Cyziceno VIII. p. 371. [IX. p. 290. sqq. n. ed.] *Gregentio* IX. p. 14. [in h. vol. p. 115. n. ed.] *Heliodoris* Emeseno et Antiocheno VI. p. 784. 798. [VIII. p. 111. sqq. 126. sqq. n. ed.] *Heraclide* IX. p. 16. [in h. vol. n. ed. p. 117.] *Ioanne* Aegeate VI. p. 113. [VII. p. 419. ed. n.] *Malcho* Philadelphensi VI. p. 236. [VII. p. 540. n. ed.] *Marco* asceta VIII. p. 349. [IX. p. 266. n. ed.] De *Nilo* ad Allatii librum de Nilis vol. V. huius bibl. [in hoc vol. n. ed. p. 1. sqq.] de Palladio IX. p. 1. [in h. vol. n. ed. p. 98. sqq.] *Panodoro*, chronologo VI. p. 135. [VII. p. 444. n. ed.] *Philippo* Sidete VI. p. 112. [VII. p. 418. ed. n.] *Philostorgio* VI. p. 114. [VII. p. 420. n. ed.] *Polybio*, S. Epiphanii discipulo, VII. pag. 415. [VIII. p. 256. n. ed.] *Polychronio* VII. p. 753. et IX. p. 165. [VIII. pag. 660. not. e. ed. nou. et in hoc vol. cap. 30. sect. III.] *Proclo* CPol. VIII. p. 600. [IX. pag. 504. sqq. n. ed.] *Socrate* et *Sozomeno* VI. p. 117. 121. [VII. p. 423. et 427. sqq. n. ed.] *Synesio* VIII. p. 221. [IX. p. 190. ed. n.] *Theodoreto* VII. p. 430. [VIII. p. 277. sqq. n. ed.] *Theodoro* Mopsuesteno IX. p. 153. [in h. vol. nou. ed.

cap. 30.

cap. 30. §. 1. sqq.] *Victore* Antiocheno VII. p. 769. [VIII. p. 679. n. ed.] et *Zosimo* historico VI. 605. [VIII. pag. 62. sqq. n. ed.]; lubet iam praesenti capite succincte complecti eos, qui ad idem saeculum quintum pertinent, sed indicti hactenus a me praeteriti fuere.

[P] II. PHILONIS *Carpathii* his verbis mentio fit apud Suidam: Φίλων Καρπάθιος· ἔγραψεν ὑπόμνημα εἰς τὸ ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων. *Philo Carpathius; Scripsit commentarium in Canticum canticorum.* Qui autem S. Epiphanii discipulus, circa quinti saeculi initia floruit Philo, non *Carpathi* in Cycladibus, sed *Carpasii* siue *Carpasiae* [a]) Cypri ciuitatis ab eodem ordinatus episcopus fuit. Polybius Rhinocurorum Aegypti episcopus in vita S. Epiphanii c. 49. [b]) Ἦν δέ τις κληρικὸς ἀπὸ ῥητόρων, τοὔνομα Φίλων, ἀνὴρ ὅσιος. Χρεῖαν δὲ ἦν ἐπὶ τῆς πόλεως τοῦ Καρπασίου καθίσαι ἐπίσκοπον ἐπὶ τοῦ θρόνου. Ἦν δὲ οὗτος διάκονος. Τοῦτον οὖν ἀπὸ ἀποκαλύψεως Θεοῦ χειροτονεῖ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Καρπασίου. *Erat quidam ex oratoribus clericus*, Philo *nomine*, *vir sanctus. Opus autem erat, in ciuitate Carpasii in sede collocare episcopum, eratque is diaconus. Hunc ergo ex Dei reuelatione episcopum ordinat Epiphanius in sede ciuitatis et ecclesiae Carpasii.* Sub eius nomine fertur *Commentarius in Canticum canticorum*, ad Eustathium presbyterum et Eusebium diaconum, qui latine duntaxat lucem hactenus vidit e latina versione *Stephani Salutati* siue *Saluiati*, Pisciensis, Paris. 1537. 8. apud Robertum Stephanum, atque inde insertus est bibliothecis patrum Parisiensibus, Coloniensi ac denique tomo V. edit. Lugdunensis. Recte monent viri docti, hunc Philonis foetum, si genuinum, ex parte saltim minus sincerum valdeque interpolatum a Saluiato fuisse editum, quia multa illi inserta ex commentario Gregorii I. nec satis cum ceteris cohaerentia, vt iam Bellarmino obseruatum. Genuinum Philonis commentarium graece e codice Bigotiano editurum pridem in se recepit vir doctissimus Anselmus Bandurius, monachus Benedictinus, et post Magliabecium praefectus dignissimus thesauri librarii Medicei. Fragmenta complura Philonis huius occurrunt in expositione Cantici canticorum [c]), quam Eusebii Caesar. nomine, (quum longe iunioris [d]) scriptoris sit,) graece edidit *Ioannes Meursius* Lugd. Bat. 1617. 4. Nusquam autem Philo Carpathius, sed tantum Philo ibi adpellatur. Fragmentum Philonis in illud Matth. V. 13. *Vos estis sal terrae* e Catena MS. Mazariniana dedit *Combefisius* in bibl. concionatoria. Citatur etiam Philo episcopus aliquoties in Catena patrum ad Pentateuchum, latine versa a Francisco Zephyro pag. 77. 82. b. 83. Haec de [P] scriptore isthoc paullo explicatius praesenti loco tradere volui, licet illius iam meminerim lib. IV. cap. 4. [e]) quum Philones varios recenserem.

 III. Prae-

a) Καρπασία Stephano et aliis, Plinio *Carpasium*, in Notitia graeca episcopatuum Κάρπασος. Vide *Meursium* in Cypro pag. 28. *Harduinum* ad Plin. V. sect. 35. tom. I. p. 614. et *Holstenium* ad Stephanum Byz. p. 162. Olympius, Carpasiae episcopus, Philonis successor interfuit conciliabulo Ephesino a. C. 431.

b) Tom. II. Operum Epiphanii p. 560.

c) In cod. *August.* Vindel. v. *Reiseri* indic. MSS. Aug. p. 56. *Harl.*

d) Vide vol. VI. huius bibl. p. 95. [VII. p. 397. sq. ed. nou.] et VII. p. 753. [VIII. p. 660. nou. ed.]

e) Vol. IV. p. 751. nou. edit. vbi de nouissima edit. *Giacomelli* et de Philonis commentario plura adnotaui. Conf. etiam *Bandin.* cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 87, 1. *Harl. Giacomelli* editio Comm. in Cant. cant. repetita est in *Galland.* N. bibl. PP. tom. IX. p. 715. sq. et fragmenta Philonis leguntur ibid. tom. VIII. p. 256. seq. vbi in prolegg. p. 24-28. de Philone hoc egit *Gallandius. Beck.*

III. Praeclarissimis ecclesiae luminibus et vtilioribus scriptoribus merito accensendus venit ISIDORVS *Pelusiota*, monachorum in Pelusio Aegypti monte degentium abbas [f]), constantiae, sanctimoniae et doctrinae laude pariter conspicuus, et non modo tempore [g]) concilii Ephesini a. 431. celebrati adhuc superstes, sed circa a. 449. demum [h]) vel 450. prouecta aetate, quum Aegyptum iam Eutychis turbasset haeresis, defunctus: post a. 433. nulla de eo mentio: de cuius vita et laudibus agunt Graeci in Menaeis 4. Febr. Acta Sanctorum tom. I. Febr. p. 468. seq. et, cuius industriae non habeo, quod addam, *Tillemontius* tom. XV. memor. p. 97. seq. Ammonium, Pelusiotarum episcopum iam defunctum, laudat lib. III. ep. 270. et 245. eiusque successorem impium Eusebium perstringit et his et pluribus aliis in locis. *Io. Chrysostomi*, doctoris sui a. 407. defuncti, vt strenuus aduersus Cyrillum Alex. aliosque defensor exstitit, et lib. 2. epist. 42. laudator, ita dicta eius et sententias libenter suas ipsum facere et passim imitari, notauit *Conradus Rittershusius* tam in notis ad Isidorum, quam in sacrarum lectionum libris, IV. 16. seqq. V. 13. VI. 13. VII. 7. De eo Suidas: Ἰσίδωρος πρεσβύτης ὁ Πηλουσιώτης, ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος, φιλόσοφός τε καὶ ῥήτωρ. Ἐπιστολὰς ἑρμηνευούσας τὴν θείαν γραφὴν ,γ γέγραφε, καὶ ἑτέρας ,ζ, καὶ ἄλλα τινά. *Isidorus presbyter Pelusiota, vir eruditissimus, philosophus et orator. Scripsit epistolas ter mille, quibus sacram Scripturam interpretatur, et alias septies mille, nec non alia quaedam.* Sic habere codices emendatos testatur Sirmondus [i]) ad Facundi II. 4. cui pulcre conuenit, quod in Menologiis et apud Nicephorum X. 54. legas, Isidorum multa scripsisse ὠφελείας ἁπάσης ἔμπλεω, *omnigenas vtilitatis plena*, μάλιστα δὲ ἐπιστολὰς χάριτος παντοίας μεστὰς, θείας τε ἅμα καὶ ἀνθρωπίνης ὡσεὶ χιλιάδας δέκα δι' ὧν πᾶσάν τε γραφὴν σαφηνίζει, καὶ σύμπαν ἦθος παιδεύει, διδασκαλικώτερον ποιούμενος τὴν ὑφήγησιν· *potissimum autem epistolarum omnis generis diuina simul et humana gratia refertarum prope millia decem, in quibus Scripturam omnem clarius exponit, et hominum mores instituit, quippe qui dicendi genere ad docendum accommodato in eis vtatur.* Facundus vero bis mille tantum habuisse in suo codice se innuit lib. 2. cap. 4. *Nam vir etiam sanctissimus et magnae in eccl. gloriae Isidorus presbyter Aegyptius Pelusiota, quem duo millia epistolarum ad aedificationem ecclesiae multi scripsisse nouerunt, qui etiam pro vitae ac sapientiae suae meritis vt pater ab ipso Cyrillo et honoratus est et vocatus, sic ei scribit* [k]) etc. [P] adnotatque Sirmondus, Facundo fuisse eiusmodi codicem, qualem vetus interpres epistolarum Isidori ineditus commemorat his verbis: *Has omnes B. Isidori presbyteri et abbatis Pelusiotae recensui et transtuli ex epistolis eius duabus millibus, quae sunt per quingentas distributae in Acoemetensis monasterii* (CPoli) *codicibus vetustissimis quatuor.* Similem codicem epistolarum Isidori bis millenarum χιλιάδων δύο graecum in bibl. Caesarea Vindobonensi exstare testatur *Lambecius* tom. I. pag. 149. [p. 278. Kollar.] Neque dubito, adsentiri

f) Ἰσίδωρος ὁ τοῦ Πηλουσίου ὄρους καθηγησάμενος. Niceph. XIV. 53. Pelusium a πηλῷ, quod *lutum* denotat: Chaldaeis *Sin* סין vel סין. vid. *Lightfooti* Horas Talmud. p. 519. ed. Carpz.

g) Concilii Ephesini tempore scriptae sunt lib. 1. epist. 310. ad Cyrillum Alex. et 311. ad Theodosium.

h) *Tillemont.* tom. XV. memor. pag. 116. seq.

i) Tom. II. Opp. Sirmondi p. 458.

k) *Facundus* deinde producit latine, quae inter Isidori epistolas exstant lib. I. 570. et 310.

adsentiri praeclaro *Tillemontio*, [l]) qui in illa monachorum Acoemetarum collectione non alias exstitisse epistolas putat, quam quas libris quinque digestas et vtraque lingua editas habemus, in illis etiam primus liber quingentis absoluitur, et vniuersae sunt bis millenae ac duodecim. Hae duodecim autem plures numerantur, quia interdum vna in duas discerpta est vt lib. I. 271. 272. quae iterum repetita 303. nec non lib. IV. epist. 206. 207. Nonnullae etiam positae bis, vt lib. I. 29. et IV. 188. Idem *Lambecius* tom. V. p. 245. [m]) codicem alium, epistolarum mille Isidori de interpretatione S. Scripturae commemorat, earumdem cum editis. In bibl. *Bauar.* cod. XCV. epistolae 659. et eiusdem Isidori aliae epistolae 469. h. e. si, iunctim

l) Tom. XV. memor. p. 847.

m) S. p. 509. sqq. Kollar. in cod. CCXCI. Lambecius p. 517. suspicabatur, in isto cod. quasdam latitare, hactenus nondum editas; sed Kollar. in nota *A.* collato cod. cum edit. Morell. 1638. deprehendit, ne vnam quidem esse ineditam, immo tres editas in cod. caesar. desiderari. Idem animaduertit, codicem non agnoscere Isidori epistolarum in libros partitionem, neque vltra eam, quae in vulgatis est libro III. ducentesima, progredi. — In eodem *Lambecii* vol. pag. 521. in cod. CCXCII. nr. 1. sunt Isidori epistolae nonaginta tres de interpretatione SS. et Lambec. adnotat, inter has epistolas vnam esse, quam in editt. Rittershusii et Schotti non reperisset, n. duodecimam ad Thalelaeum monachum, quae incipit: Ἀν τῇ σκηνῇ τῶν δικαίων ἀρχόθεν. — Ibid. p. 86. in cod. CCXIII. nr. 9. sunt duodecim Isidori epistolae. — Isidorus citatur ibid. p. 135. in cod. CCXXXI. in catena in Iobum; p. 326. in Io. patriarchae Antiocheni eclogis asceticis, in cod. CCXLI. nr. 1. ibid. pag. 474. excerpta quaedam ex epistolis in cod. CCLXXXIII. nr. 2. — *Lambec.* in vol. VI. part. 2. p. 411. in nota r. illustrat locum epistolae 27. libri quarti. — In vol. VIII. p. 22. sq. Isidori epistola, nr. 225. libri quarti ed. Rittershusii, cui Flauii Iosephi testimonium de Christo insertum est, explicatur, corrigitur et suppletur: et pag. 637. sq. Isidorus inter eos, qui de vita Io. Chrysostomi scripserunt, numeratur. — In vol. IV. codd. CXLVI. nr. 35. CLXIV. nr. 6. et CLXXXVIII. nr. 22. p. 265. 365. et 457. sunt fragmenta ex Isidori epistolis. — In cod. CIV. nr. 3. epistolae 414. alia, n. 216. v. *Kollarii* supplem. ad Lambec. p. 644. sq. qui conferre iubet ed. Venet. 1745. fol. — *Florentiae* in codd. Laurent. V. nr. 2. plut. 6. epistola quaedam. — in cod. XVII. nr. 4. plut. 8. — decem epistolae cum grammatica expositione in cod. XVI. 8. plut. 60. — Excerpta, in cod. XXXVII. 8. plut. 31. — Epistolae 411. in cod. VIII. nr. 4. plut. 86. v. *Bandinii* catal. codd. gr. Laur. I. p. 101. 348. II. p. 114. et III. p. 298-316. cuius vltimi cod. et epistolarum duplicem is dedit recensionem; alteram sec. ordinem epistolarum in cod. adpositis singularum initiis; alteram secundum litteras alphabeti. — Praeterea loca in pluribus catenis MSSt. occurrunt, et in expositione diuinorum praeceptorum; in florilegio sententiarum; in thesauro orthod. fidei et in viol. composit. v. *Bandin.* l. c. tom. I. p. 18. 20. 91. 101. 138. 161. 363. 99. 436. 254. 433. et 540. — libri II. *Romae* in cod. Clementino-Vaticano XXII. v. *Assemann.* bibl. orient. I. p. 596. et in vol. III. p. 43. sq. de fragmen. Syriacis. — *Taurini* in cod. CLXXXII. epistolae. v. cat. codd. gr. Taur. p. 259. — *Paris.* in sex codd. bibl. publ. in cod. DCCCXXXII. sunt 1215. epistolae; aliquot in cod. CMXLIX. septem epp. in cod. CMLXXVII. 9. fragmentum de libris canonicis in cod. MCCLIX. Adpend. ad cat. codd. Paris. tom. II. p. 619. vna epistola in cod. MCCCLXXII. 33. epistola ad Cyrum, in cod. MMMXXVI. 6. Praeterea sunt secundum catal. tom. II. de resurrectione Domini post triduum epist. et de tribus diebus sepulturae dominicae in sex codd. — de Chrysostomi commentario in epist. ad Romanos epistola in cod. DIX. 6. — fragmentum de Matthaei loco, *Tu es, qui venturus es*, in cod. LXXXIV. — Secundum *Montfaucon.* bibl. bibliothecar. MSSt. mille epp. sunt *Romae* in cod. Ottobon. (p. 185. *A.*) et in alia rom. biblioth. Isidori et aliorum epp. (pag. 201. *D.*) — epp. 1148. *Venet.* in cod. Bessarion. (p. 473. *A.*) — aliquot, *Lipsiae* in cod. bibl. Paullinae. (pag. 565. E.) — sex epp. in bibl. *Bodleiana.*

iunctim computemus; 1128. — In cod. XCVI. epistolae 489. conf. syllogen epistolar. Burmannianam, tom. II. p. 334. [Secundum cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc., a. 1803. part. 6. pag. 19. sq. prior numeratur XLIX. quarum epistolarum prima inc. ἐπειδὴ κυκλικόν ἐστι τοῦ χρόνου τὸ σχῆμα, et illas epp. editas esse ex hoc codice in ed. Commel. 1605. gr. ac lat. in fol. in libro IV. contra Fabricium docet, et alia obseruat. Posterior ibid. numeratur L. de quo v. *Hardt.* ib. a. 1804. part. I. p. 3. *Harl.*] Similem collectionem epistolarum MCXLVIII. Venetiis in bibliotheca S. Marci vidisse se refert Sixtus Senensis libro IV. p. 339. bibl. Sanctae, quem eumdem codicem saeculo decimo quarto exaratum memorans eruditiss. *Montfauconus* in Diario Italico pag. 42. [et in bibl. biblioth. MSStar. I. pag. 477. *C. D.*] testatur, continere epistolas MCC. ad interpretationem S. Scripturae facientes et digestas esse secundum ordinem librorum Veteris et Noui Test. quorum loca interpretatur. Addit, cardinalem Barbadicum morte praeuentum edendi huius codicis prouinciam alii reliquisse, quam a viro aliquo docto occupari tanto magis videtur exoptandum, quo magis est credibile, plures in hoc codice latere epistolas Isidori adhuc ineditas, quum primae etiam initium a Sixto Senensi proditum: ἐπειδὴ κυκλικόν ἐστι χρόνου τὸ σχῆμα, nulli ex editis congruat n)), vt doctissimo *Caveo* in Historia literaria scriptorum ecclesi. iam notatum. Aliam collectionem epistolarum Isidori MDC. in codice bibliothecae Cryptoferratae a. C. 986. scripto, idem *Montfauconus* reperit, vt p. 336. narrat. o)) Isidori epistolas plures laudat Leontius Byz. vt supra p. 174. vet. ed. adnotaui; in illis vnam ad Theonem, quam in editis diu incassum quaeras. Michael quoque Glycas epistola LXXXIV. ad Ioannicium p)) citat Isidorum Pelus. ὄντως ἐν Ἐπιστολαῖς λέγοντα, *qui ad hunc modum in epistolis loquutus sit:* ὥσπερ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ὑποπεσὸν τοῖς ὀδοῦσι τοῦ ᾅδου, φθορὰν μὲν τηνικαῦτα ἐδέξατο, διαφθορὰν δὲ οὐκ εἶδεν, οὕτω καὶ νῦν αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου τοῖς ὀδοῦσιν ὑποπίπτον τοῖς ἡμετέροις, [P] φθορὰν μὲν ὁμοίως ὑφίσταται, διαφθορὰν δὲ οὐκ ἔγνω, ἀλλ' εὐθέως ἀφθαρτιζόμενον τῇ τῆς ψυχῆς οὐσίᾳ δίδοται μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς αἰῶνας συμπαραμένει ταῖς τῶν δικαίων ψυχαῖς. *Quemadmodum domini corpus quum in inferi dentes cecidisset, corruptionem quidem admisit, non tamen omnigenam vidit: sic et in praesenti ipsummet corpus domini, dum dentibus nostris subiicitur, pari modo atque corpora nostra corruptionem subit, sed non absolutam. Quin potius deposita statim corruptela, animae substantiae traditur: sed et non solum traditur, verum perpetuo perstat cum animis iustorum.* Frequenter etiam loca ex Isidori epistolis adferuntur in Catenis ad libros

leiana. (p. 645. *D.*) — In tribus codd. *Sfortianis* aliquot epp. (p. 699. *B. D.*) — Excerpta in collectionibus variis, in codd. *Coislin.* p. 186. 187. 188. 191. 193. 198. 246. 247. 248. 266. 294. 305. 390. 412. 421. ter et 577. — In cod. *Escorial.* epistolae 41. v. *Plüer* itinerar. per Hispan. p. 178. — Sec. cat. MSS. Angliae etc. Excerpta in cod. *Barocc.* V. LXXVI. bis. et nr. 291. in cod. *Cromwell.* it. nr. 710. in cod. *Laud.* sex epistolae in cod. *Barocc.* CXCVII. et in cod. CCXIII. epistola, et pag. 259. in *Iamesii* collectaneis. — In tom. II. p. 104. nr. 4034. in cod. ecclesiae *Wellensis.* — In bibl. *Leidensi Isidori Pelus.* frusta quaedam graece descripta, et lat. versa, manu Bonauent. Vulcanii. v. cat. bibl. Leid. p. 545. nr. 59. — Excerpta quaedam ex epistolis in cod. *August.* Vind. vid. *Reiseri* indic. MSS. August. p. 40. — ibid. p. 85. epistolae quaedam. *Harl.*

n) Contrarium ostendit cel. *Hardt.* l. cit. *H.*

o) Add. *Montfauc.* in Palaeogr. gr. pag. 45. et bibl. bibliothec. MSS. I. p. 199. *B. Harl.*

p) *Mich. le Quien* ad Damascenum p. 654.

libros S. Scripturae non editis modo, sed et illis, quae ineditae in Caesarea, q) Bodleiana, Coisliniana et aliis bibliothecis adseruantur, nec non in Niconis aliorumque graecorum scriptorum collectaneis et inter apophthegmata patrum apud *Coteler.* tom. I. monument. p. 488. Epistolarum editarum Isidori praestantissima editio est graecolatina Parisiensis a. 1638. fol. quinque digesta libris, quorum *primus* epistolas 500, *secundus* 380, *tertius* 413. complectitur. Hos tres graece vulgarunt cum *Iacobi Billii* versione et sacrarum obseruationum libris duobus Paris. 1585. fol. r) Billii versio recusa in bibliotheca patrum edit. Colon. tom. V. parte 2. *Quartus* liber habet epistolas 230. cum tribus prioribus editus primum a *Conrado Rittershusio*, 1605. fol. ex offic. Commel. [eaedem epistolae gr. et lat. quibus additur caput ex quaestionibus Io. Trithemii de S. sacra etc. ib. 1606. fol. in cat. bibl. Leid. pag. 52. *Harl.*] qui versionem quarto huic libro, et vniuersis quatuor, notas, indices, singularumque epistolarum argumenta adiunxit. s) *Quintum* librum, epistolas 570. in quarum 130. praecipit de recta scribendarum epistolarum ratione, complexum debemus *Andreae Schotto* S. I. qui eum ex MSS. bibl. Vaticanae *graece* cum notis edidit Antwerp. 1623. 8. argumentaque epistolarum addidit et latine a se versum vulgauit Rom. 1624. 8. Graece etiam et latine, vt Rittershusianae editioni adiungi posset, recusum Francof. 1629. fol. Hinc, vt dixi, Parisiensis librorum quinque *graecolatina* ἔκδοσις vidit lucem a. 1638. fol. quae Rittershusii et Schotti notas ad voluminis calcem subiectas et argumenta operi praemissa exhibet. Libri quinque etiam ex Billii, Rittershusii et Schotti versione vna cum argumentis recusi sunt in tom. VII. bibliothecae patrum Lugd. 1677. sed notae praetermissae t). Aliquot locis epistolarum Isidori, libri primi maxime lucem adfert Bonauentura Vulcanius notis ad Cyrillum Alex. aduersus Anthropomorphitas editum Lugd. Bat. 1605. 4. testatus, Billium doctissimum virum extremam versioni suae manum non adhibuisse, et postumum ipsius foetum adeo male habitum a lucripeta typographo in lucem extrusum esse. Longe plura autem adhuc emendanda supersunt in libri quinti versione, in quo Schottus interpres passim a sententia Isidori recedit et aberrat. Caeterum si noua adornanda harum epistolarum editio fuerit, non omittenda est diligentior locorum S. S. quae illustrat Isidorus, adnotatio, nec non [P] parum nitoris et ornamenti ad eam accedet ex labore *Francisci Arcudii*, Graeci Calabri, postea episcopi Nuscani; qui ab Emin. *Francisci* cardinalis *Barberini* liberalitate ad hoc inuitatus vniuersos quinque libros cum MSS. contulit, sex antiquis codicibus, sc. duobus Vaticanis, totidem Altaempsibus, quinto Sfortia-

q) V. *Lambec.* XI. de codd. IV. X. XIV. XL. XLII. XLV. XLVI. add. de cod. LVIII. nr. 2. De *Coislin.* v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 41. 42. 43. 45. 57. 64. 66. 67. 76. 82. 83. 84. 111. etc. *H.*

r) In bibl. Leidensi est exemplar manu Bonavent. Vulcanii notatum. v. catal. bibl. Leidens. p. 52. *Harl.*

s) Inscriptio edit. est: — *S. Isidori Pelusiotae* de interpretatione diuinae scripturae epistolarum libri IV: quorum tres priores cum lat. versione cl. V. *Iac. Billii*, Prunaei, primum ante annos XX. Parisiis prodiere; iam vero sub prelum reuocati, MS. cod. Bauar. ope, plurimis in locis insigniter aucti, suppleti, correcti sunt: Quartus nunc primum exit nouus, ex eod. cod. Bauar, cui Venetus in bibl. S. Marci respondet, descriptus et latinus factus a *Conrado Rittershusio*, qui et notas vberiores et summas et indices adiecit. Ex off. Commel. CIϽIϽCV. *Harl.*

t) Latin. ed. Venetam 1745. fol. memorat *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 358. nr. 2. *Harl.*

Sfortiano et fexto Barberino. Collationes illas Ifidorianas (quas laudat *Rich. Simon* III. biblioth. critique pag. 102.) a Carolo Morono, praefecto bibliothecae Barberinae fecum communicatas e marginibus Parifienfis editionis, quibus illas Arcudius adfcripferat, enotauit, et fingulari volumine edidit *Petrus Poffinus* S. I. Rom. 1670. 8. Excerpta infignia ex Ifidori epiftolis exhibet *Lud. Elias du Pin* tom. IV. bibliothecae fcriptor. eccles. Indicem eorum, ad quos Ifidorus fcripfit, dedi volumine V. ad calcem libri Allatiani de Nilis. [Ego vero fini huius fectionis fubiiciam] Ex fcriptis Ifidori deperditis fuit *ὁ πρὸς Ἕλληνας λόγος liber aduerfus Graecos fiue Gentiles*, cuius meminit libro 2. epift. 137. vbi v. adnotat. Rittershuf.) et 228. priore loco teftatus, in illo fe foluiffe quaeftionem, cur bonis viuis mala fiant: in altero diuinandi artem apud illos iactatam confutaffe. Vnde verifimile eft, diuerfum ab hoc fcripto, non, vt doctiffimo du Pinio videbatur, vnum eundemque fuiffe λόγον, fiue, vt ipfe ait, potius adpellandum λογίδιον, lib. 3. epift. 253. commemoratum *περὶ τοῦ μὴ εἶναι εἱμαρμένην· quod fatum non fit.* Disputat autem contra fatum, III. 154. et breuius 131. 191. Quae vero Euagrius lib. 1. cap. 15. memorat fcripta ad *Cyrillum* Alex. non alia, quam epiftolas eius, quas fcripfit Cyrillo, interpretor, a Facundo etiam II. 4. et Nicephoro XIV. 53. laudatas. Neque aliud quicquam ex illis inferre vult Euagrius, quam Ifidorum et Cyrillum vno tempore vixiffe. *Γεγράφηνται δὲ πρὸς Κύριλλον τὸν ἀοίδιμον, ἐξ ὧν μάλιστα δείκνυνται τοῖς αὐτοῖς συνακμάσαι τοῖς χρόνοις.* Illud vero Euagrii de Ifidoro *οὗ κλέος εὐρὺ κατὰ τὴν ποίησιν*, cum Ioanne Lango non accipiendum de poëtica illius laude, ac fi poëmata compofuiffet Ifidorus: fed, vt a Billio iam adnotatum, verba *οὗ κλέος εὐρὺ, cuius decus ingens*, ex Homeri poëfi mutuatus Euagrius eft, ad Ifidori virtutem celebrandam. *Fabr.* Vide *Io. Chatardi* verba, edit. Rittershus. praefixa. *Heum.* Fragmenta in catenis etc. conf. cl. *Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 30. 32. et 40. — V. fupra ad vol. I. pag. 700. §. XLIV. et de noftro Ifidoro *Guil. Caue* Hift. liter. SS. eccles. tom. I. p. 390. *L. Ell. du Pin* Nouv. bibl. tom. IV. p. 3. *R. Ceillier* Hift. gen. des Aut. eccles. tom. XIII. p. 600. *Hamberger* zuverläff. Nachricht. tom. III. p. 153. fqq. *Saxii* Onom. lit. part. I. p. 497. Sequitur index epiftolarum. *Harl.*

Index eorum ad quos fcripfit Ifidorus Pelufiota qui eodem, quo Nilus, tempore in Aegypto vixit. Depromtus ex editione epiftolarum Ifidori Parif. 1638. fol.

Agelidi,

F.

G.

H.

Isidori alii.

S. Isidorus *Agricola*, quem patronum colunt Hispani Madritenses, et cuius encomium scripsit *Antonius Sanderus*, editum Antwerp. 1623. 8.

Isidorus *Aegeates*, cuius Epigramma legitur in Anthologia p. 326. edit. Wechel. [v. supra, vol. IV. p. 478.]

Isidorus, *Aegyptius*, tempore M. Antonini, defectionis auctor, de quo Dio Cass. LXXI. p. 803. *Fabr.* Isidorus, monachus *Aegyptius;* eius vita in cod. *Coislin.* LXXXIII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 139. *Harl.*

Isidorus monachus et presbyter *Alexandrinus* a. C. 404. de quo *Bollandus* XV. Ianuar. qui alios etiam Isidoros *Aegyptios*, sanctitate conspicuos, commemorat tom. I. p. 83. 84. et 1015. *Tillemont.* tom. VIII. memoir. pag. 787. seq.

[P] Isidorus, *Anazarbi* episcopus, qui synodo Trullanae interfuit a. C. 706.

[Isidorus, *Antiochenus*, medicus. v. in elencho medicorum, infra vol. XIII. pag. 303. ed. vet. *Harl.*]

Isidorus *Asturicensis*, qui subscripsit Concilio Bracarensi a. 675.

Isidorus

Isidorus *Balneoregiensis* in Italia, interfuit concilio romano a. 1059.

Isidorus, *Basilidis* haeretici filius, de cuius libro περὶ προσφυοῦς ψυχῆς, Salmasius p. 166. ad Simplicium. De aliis huius Gnostici scriptis dixi lib. V. cap. 1. pag. 200. [vol. VII. pag. 176. sq. ed. nou. et *Arnold.* Kirch. u. Ketzer-Hist. tom. I. pag. 66. nr. 10. ed. Schafhaus.]

Isidorus *Buchiras*, infra in CPolitano.

[Isidorus, *Byzantius*; ad eum epistolae Theodori Studitae. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 145. 315. *Harl.*]

[Isidorus, *Cansarensis* episcopus. v. *Assemann.* bibl. orient. tom. II. p. 51. *Harl.*]

Isidorus *Caesaraugustanus*, a Iosepho Pellizerio confictus. Vide infra in Hispalensi iuniore.

Isidorus *Characenus*, de cuius stathmis Parthicis dixi lib. IV. cap. 2. p. 34. seq. [vol. IV. pag. 612. ed. nou. v. *Saxii* Onom. lit. I. pag. 237. ad a. C. 97. In cod. *Paris.* bibl. publ. DLXXI. *Harl.*]

[Isidorus *Clarius*, ad eos, qui a communi ecclesiae sententia discesserunt. Paris. 1547. 8. v. cat. biblioth. Leidens. p. 41. et 51. et Isidorus, *comes*, ad eum Seuerus Antiochen. vid. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 44. 55. *Harl.*]

Isidorus *chronographus*, nugiuendulus, quem citat Damascenus Orat. 3. de imaginibus.

Isidoros *Cordubenses* episcopos duos, vnum ad a. C. 384. auctorem Chronici, et commentarii in Lucam: alterum ad a. 423. et 430. qui allegoriarum librum ad Orosium scripserit, comminiscitur pseudo-Dexter in Chronico. Sed allegoriarum liber Isidori Hispalensis est, et per commentarium in libros Regum, quem Isidoro Cordubensi tribuit Sigebertus duodecimi saeculi scriptor. c. 51. de script. eccles. videtur quaestiones eiusdem Isidori Hispal. in libros regum intellexisse, ita vt, ne vnum quidem, nedum duos illos Isidoros Cordubenses exstitisse vnquam, putet *Nic. Antonius* lib. 3. Bibl. Vet. Hispanae c. 2. pag. 188. seq. et lib. 6. c. 4. pag. 330. [v. bibl. *Bodlei.* nr. 2222. cat. MSS. Angliae. I. pag. 126. *Harl.* Varias de Isidoro Cordub. opiniones recenset *Faustin. Arevalus* in Isidorianis tom. I. Opp. Isid. p. 206. sq. *Beck.*]

Isidorus Buchiras, *CPolitanus* patriarcha Palamae, patronus, Monembasiensis patria, [v. infra vol. X. p. 468. ed. vet.] ab a. 1341. qui synodo *) interfuit Palamicae, ad 1349. Alius, Isidorus hieromonachus a. 1460. **) Alius titulo tantum patriarchae visus circa a. 1473.

Isidorus

*) Isidori, *hieromonachi*, versus iambici de solis in nos potestate, prout in singulis Zodiaci signis constitutus est, in cod. *Paris.* MMLV. 3. bibl. publ. — et in Isidori *patriarchae* sepulcrum carmina heroica, in cod. *Coislin.* CCCXV. teste *Montfauc.* in bibl. Coislin. p. 428. *Harl.*

**) Vide *Harduini* concilia tom. VII. p. 1601. et *Io. Boiuinum* in Nicephori Gregorae vita, [infra, vol. X. p. 134. ed. vet.]

Isidorus *cynicus*, Sueton. Nerone c. 39.

Isidorus *Cyrrhensis* subscripsit Concilio CPol. a. 381. Hic ipse est, cui a. 423. successit Theodoretus. Vide *Tillemont.* tom. XV. p. 217. seq.

[Isidorus, *diaconus.* v. supra, vol. VII. p. 446. *Harl.*]

Isidorus *Edessenus* interfuit synodo Trullanae a. C. 706.

Isidorus *Gazaeus*, Procli et Marini discipulus, platonicus, cuius vitam scripsit Damascius apud Photium cod. CCXLII. De eodem Suidas in Συριανὸς, Ἰσίδωρος, Μαρῖνος, Σαραπίων etc. *Fabr.* V. supra, vol. III. p. 177. et 497. et IX. p. 188. sq. ibique not. rr. *H.*

[Isidorus *Glabas* metropolita Thessalonicae, ad eum Demetrius Cydonius. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 429. *Harl.*]

Isidorus *gnosticus*, haereticus. Supra in Basilid.

Isidorus, *Gordoserorum* in Bithynia episcopus, qui interfuit synodo Trullanae a. 706.

Isidorus *Hispalensis* episcopus ab a. C. 595. ad 636. cuius vitam scripsit [?] Lucas Tudensis apud Henschenium ad 4. Aprilis, tom. I. p. 327. seq. vide et p. 900. seq. et *Io. Mabillonium* in seculo secundo Benedictin. De huius Isidori vita et scriptis accurate *Nicolaus Antonius* in bibl. vetere Hispana lib. V. cap. 3. seqq. *Fabr.* Vid. vol. XI. pag. 13. et pluribus locis. v. indic. Add. *Fabr.* B. L. med. et inf. aet. tom. IV. pag. 183. sqq. (vbi plures *Isidori* enumerantur,) ed. Mansi, et quae scripsi in Notit. breuiore litter. rom. p. 771. sq. atque in supplem. ad illam, part. II. p. 413. sqq. p. 379. sq. nec non in Not. breu. in vsum scholar. p. 293. sq. *Harl.* Inprimis autem conferenda sunt *Faustini Arevali* Isidoriana, quae vol. I. et II. nouae operum Isidori editionis ab illo curatae (Rom. 1797-1803. VII. 4. mai.) implent. *Beck.*]

Isidorus *Hispalensis* iunior, qui simul Caesaraugustanus episcopus fuerit, confictus a Iosepho Pellizerio, Chronicon et historiam Alanorum illi tribuente, quam Isidoro illi veteri vnicoque, quem ecclesia Hispalensis nouit, vindicat Nic. Antonius lib. V. cap. 4. et lib. VI. cap. 3. [add. *Oudin.* comm. de SS. eccl. I. col. 1581-1596. *Harl.* Isidorum celeberrimum illum nunc appellari *iuniorem*, ratione Pelusiotae, nunc *seniorem*, ratione Pacensis, ostendit *Arevalus* l. l. tom. I. pag. 138. seq. *Beck.*]

[Isidorus, *Ictus.* v. infra, vol. XII. p. 345. et 366. *Harl.*]

Isidorus, *de Isolanis*, ord. praedicatorum, auctor vitae S. Veronicae, editae Mediolani a. 1518. et recusae in actis Sanctor. 13. Ianuar. tom. I. pag. 887. seq. De aliis eius scriptis consules Posseuinum.

Isidorus, *Kiouiensis* et totius Russiae episcopus, qui vicem patriarchae Antiocheni gessit in synodo Ferrariensi et Florentina a. 1438. et 1439. [et mortuus est Romae 1463.] de quo *Allatius* contra Creyghtonum p. 266. seq. et *Henricus Warthon* adpendice ad Hist. literariam Cauei ad a. 1438. [*Humphr. Hodius* de Graec. illustrib. lib. II. c. 6. pag. 178. sq. et *Saxii* Onom. lit. II. p. 418. sq. *Harl.*] *Eius epistola lugubris de capta a Turcis CPoli*,

a. 1453.

a. 1453. scripta et inter epistolas Turcicas ab *Nicolao Reusnero* edita Francof. 1598. 4. lib. IV. p. 104. [v. infra, vol. X. p. 440. ed. vet.]

[Isidorus, *Laicus*. Ad eum scribit Theodor. Studita. v. *Montfauc*. bibl. Coislin. pag. 148. 731. *Harl.*]

[Isidorus, *Logotheta* Dromi. v. infra, vol. X. p. 525. ed. vet.]

[Isidorus, *medicus*. *Oxon*. in cod. CCXXV. coll. Mertonens. (f. nr. 692. cat. codd. Angliae etc.) et *Cantabrig*. in cod. colleg. Gaio-Gonuilensis, nr. 954. cat. cit. Io. Damasceni liber aphorismorum, cum commentario *Isidori*. add. paullo ante, Isidor. *Antioch.* et Isidorus *Memphites*, in vol. XII. p. 303. in elencho medicorum. *Harl.*]

Isidorus *Mercator*, Eulogii Corduhensis frater, circa a. C. 830. cui collectionem epistolarum decretalium episcopis romanis primorum saeculorum suppositarum, (Isidoro Hispalensi a nonnullis falso adscriptam,) tribuit *David Blondellus* in Pseudo-Isidoro siue censura iam dictarum epistolarum Geneu. 1628. 4. De eadem collectione videndus *Petrus de Marca* lib. VII. Concordiae sacerdotii et imperii cap. 20. et lib. III. cap. 5. Idem obseruat, eam citari in synodo Rhemensi a. 992. Isidorum *Setubensem* siue *Setubitanum* episcopum eius auctorem facit Chronicon Iuliani Toletani et Luitprandi ad a. C. 681. *Fabr.* Conf. infra, vol. XI. p. 14. 66. sq. et 337. ed. vet. *Caue* hist. litt. SS. eccl. vol. II. p. 21. sq. *Saxii* Onom. lit. II. p. 114. sq. et p. 546. sq. et *Oudin*. comm. de SS. eccles. II. pag. 46. sqq. — MS. in bibl. eccles. Sarisburg. nr. 1030. catal. codd. Angliae etc. II. p. 25. — *Lucae* in ecclesia Sandaei; — ac *Florentiae* in bibl. Dominicanorum S. Marci, epistolae romanor. pontificum. v. *Franc. Ant. Zachariae* iter litterarium per Ital. Venet. 1762. 4. p. 11. et 60. *Harl.*

Isidori duo *Milesii*, architecti sub Iustiniano imp. laudati Procopio de aedificiis Iustiniani lib. 1. cap. 1. et lib. 2. cap. 13. cum Anthemio et Chryse Alex.

Isidorus *Pacensis* in Lusitania, (Pacis Iuliae, hodie w) *Beia*,) episcopus, cuius continuatio Chronici Isidori Hispalensis ab a. C. 610. ad 754. prodiit curante *Prudentio Sandoualio*, Pampilonensi episcopo, vna cum Chronicis Idatii, Sebastiani, Sampiri et Pelagii: Pampelonae 1615. 1634. fol. Epitoma imperatorum, vel Arabum Ephemeridis vna cum Hispaniae Chronico. Vide *Nic. Antonii* bibl. Hispanam veterem lib. VI. cap. 3. et nouam tom. II. p. 206. et cardinalem *d'Aguirre*, qui [P] accuratiorem editionem promisit e codicibus MSS. notit. concil. Hispaniae p. 163. [conf. *Oudin*. comm. de scriptt. eccl. I. col. 1793. sq. ad a. 750. et *Saxii* Onom. lit. II. p. 86. sq. vbi integrum quoque titulum libri valde rari, a *Sandouallio* editi dedit, et plures laudauit de eo viros doctos. *Harl.* Add. *Areualus* l. l. p. 110. seq.]

Isidorus *peccator*, supra, in Mercatore.

Isidorus

w) Vel *Radaios*, vt habet titulus in catalogo bibl. Barberinae p. 578.

Isidorus, *Pergamenus*, rhetor, cuius mentio apud *Laërtium* in Zenone VII. 34. [vid. supra, vol. VI. pag. 131.]

Isidorus, *praefectus* orientis a. C. 416. de quo *Iac. Godofredus* in prosopographia codicis Theodosiani.

Isidorus, *Rhodius* episcopus, subscripsit synodo CPol. a. 681.

Isidorus *Ruthenus*, supra in Kiouiensi.

[Isidorus, *sacerdos* et praefectus monasterii S. Io. Apeiri, describendam curauit (a. C. 1021.) homiliam Chrysostomi. v. *Bandin.* catal. codd. gr. Laurent. I. pag. 506. nr. XXXI. *Harl.*]

Isidorus, *Samius* episcopus, interfuit synodo Trullanae a. 706.

Isidorus, *Scetensis* in aegypto monachus. Supra in Alexandrino.

Isidorus *Setabiensis* siue *Setabitanus*, qui synodis Toletanis interfuit a. C. 681. et 688.

Isidorus *scholasticus*, cuius epigramma legitur in Anthologia p. 553. edit. Wechel. [vid. supra; vol. IV. p. 478.]

Isidorus *Sethroiti* in Aegypto episcopus, qui subscripsit concilio Chalcedonensi a. C. 451.

Isidorus *statuarius*, cuius Herculem laudat Plinius XXXIV. 8.

Isidorus, *Thessalonicensis* metropolita, circa a. 1401. clarus, qui celebratur in Triodio Graecorum dominica orthodoxiae siue 1. Quadragesimae, et in Synodico Thessalonicensi apud *Allatium* p. 187. de Simeonibus. Eius *homilias quatuor in Deiparam* vulgauit, sed latine tantum cum notis, *Hippolytus Maraccius* in Mariali S. Isidori, Rom. 1651. 8. Unam ex illis *in festum praesentationis*, (*Allatio* pag. 97. de Simeonibus, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων,) itidem latine *Combefisius* in bibl. Concionatoria, notans paullo verbosiorem esse. Ceteras tres, 1. *in adnunciationem*, 2. *natiuitatem et* 3. *dormitionem S. Mariae* memorat idem *Allatius* de Simeon. pag. 94.-100. et 87. apud quem etiam aliarum ineditarum mentio, vt pag. 83. Εἰς τὴν σωτήριον κατὰ σάρκα καὶ θείαν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, et pag. 100. Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων. *Commentarios in Euangelium Lucae* in bibl. Vaticana MSS. exstare pridem tradidit *Sixtus Senensis* lib. IV. bibl. sanctae. *Fabr.* *Isidori*, archiep. *Thessalonicae*, in natiuitatem domini nostri, in cod. *Vossiano*. v. catal. bibl. Leidens. pag. 402. nr. 12. et in cod. *Vindobon.* XXXV. nr. 22. v. *Kollar.* Supplem. ad Lambec. p. 261 sq. — Epistolae ad Matthaeum Phacrasin, metropolitam Seruorum et alios, *Romae* in cod. Ottobon. v. *Montfauc.* bibl. bibliothec. MSS. I. pag. 188. *A.* — in Lucam, in cod. Vatican. v. Montfauc. l. c. pag. 12. *D.* et ibid. pag. 33. nr. 892. Tabula eclipsium solarium ac lunarium. — Orationes viginti et nouem de praecipuis anni festis diebus *Paris.* in bibl. publ. cod. MCXCII. Add. in h. vol. in elogiis

giis Sctor. pag. 238. 242. 278. 280. 283. et in *Sancta Sctorum;* infra in vol. X. p. 542. ed. vet. et *Oudin.* comment. de SS. eccl. III. p. 1229. sq. ad a. 1390. *Harl.*

[Isidori *xenodochi* vita ex historia Lausiaca, in cod. *Coislin.* CCLXXXII. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 399. *Harl.*]

[Isidori *Zanglii* adnotatt. in epist. ad Roman. I. in cod. XCI. bibl. monasterii S. Illidii Claromontensis, teste *Montfauc.* in bibl. bibliothecar. MSS. II. p. 1264. C. *Harl.*]

Isidorus *Zoarenus* in Palaestina episcopus, qui subscripsit concilio CPol. sub Mena a. C. 536.

IV. ANTIOCHVS Syrus, Ptolemaidis in Palaestina episcopus, ob eloquentiam Chrysostomus [x]) adpellatus, sed praecipuis Ioannis Chrysostomi inimicis accensitus a Palladio [y]), interfuit Synodo ad Quercum a. C. 403. contra Io. Chrysostomum congregatae, de qua Photius cod. LIX. et Ius graeco-romanum lib. IX. pag. 554. Obiit adhuc sub Arcadio, hoc est, non post a. 408. Scripsit, vt ait Gennadius cap. 20. de scriptoribus eccles. *aduersus auaritiam* vnum et longum volumen, et *in curatione coeci*, qui a saluatore illuminatus est, homiliam, compunctione timoris Dei et humilitatis plenam. Ex his, et ex aliis, quos habuit plures, sermonibus nihil ad nos peruenit. Apud *Theodoritum* dialogo II. pag. 200. [z]) et in concilio Chalcedonensi part. 3. cap. 1. (tom. II. Harduin. pag. 651.) citatur hoc eius dictum: *μὴ συγχέῃς τὰς φύσεις, καὶ οὐχὶ ναρκήσεις περὶ τὴν οἰκονομίαν. Ne confundas* (in Christo) *naturas, et non adtonitus haerebis circa dispensationem.* Expositionem *in Psalmum XLI.* quae inter Ioannis Chrysostomi opera legitur, huic Antiocho, vel alicui sequioris aeui tribuendam suspicatur *Thomas Bruno* in diss. de Therapeutis Philonis pag. 201. [aa]) In Catena ad Matthaeum tom. I. pag. 239. adfertur locus Antiochi de resurrectionis veritate per Moysis et Eliae adparitionem confirmata. Et in catena ad Iohannem pag. 444. de latere Christi lancea perfosso, vt gladius districtus, paradisi aditu nos prohibens, remoueretur. Alia loca Gelasius seruauit libro de duabus naturis, citans sermones *in natiuitatem* Christi et *in Pascha:* alia Ephraem apud Photium cod. CCLXXXVIII. alia Leontius contra Nestorium et Eutychen: alia denique Cyrillus Alex. libro ad reginas tom. VI. pag. 49. [bb]) et inserto parti 1. actorum concilii Ephesini tom. III. Labbei pag. 118. *Fabr.* Fragmentum in euang. Lucae cum catena, in cod. *Coislin.* XXIII. et in cod. CCLVI. Antiochi capita 130. ethica et ascetica. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 67. et 304. Testimonia de duabus in Christo naturis, in cod. caesar. v. *Nessel.* catal. codd. Vindob. part. I. p. 116. nr. 58. Antiochi fragm. in excerptis varr. interpretation. in Canticum cant. edidit ex cod. Veneto D. Marci cel. *Morelli* in bibl. MSt. gr. et lat. I. pag. 42. seq. *Harl.*

Ab hoc Antiocho distinguendus ANTIOCHVS *τῷ μὲν γένει Γαλάτης ἀπὸ κώμης λεγομένης Μεδοσάγα, διακειμένης ἐν τοῖς μέρεσι τῆς αὐτῆς πόλεως Ἀγκύρας ὡς ἀπὸ*

 σημείων

x) *Sozom.* VIII. 10. *Niceph.* XIII. 9.

y) *Palladius* de vita Chrysostomi p. 49. adde *Socratem* VI. 11. et Hist. tripartitam X. 10.

z) Conf. supra in vol. VIII. p. 291. *Harl.*

aa) Conf. vol. VIII. p. 551. *Harl.*

bb) Conf. vol. IX. p. 467. XV. *Harl.*

σημείων εἴκοσι [cc]) *gente Galata, ex vico Medosaga, vicesimo ab Ancyra ciuitate lapide:* MONACHVS Laurae siue monasterii S. Sabae, quod stadiis octoginta versus meridiem ab Hierosolymis distabat, qui scripsit non diu post cladem vrbi illatam, et ἐμπρησμὸν τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν τοῦ ἁγίου σταυροῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μετάστασιν ἐν Περσίδι [dd]), *conflagrationem sanctae vrbis Hierosolymae et crucis sanctae Christi Dei nostri translationem in Persidem a. C. 614.* [ee]) rege Persarum Chosroë belligerante aduersus Heraclium imp. De eadem calamitate meminit in exomologesi his verbis pag. 1248. Ἦλθοσαν ἔθνη [?] εἰς τὴν κληρονομίαν σου καὶ ἐμίαναν etc. *Venerunt gentes in haereditatem tuam, et polluerunt templum tuum, in quo mysterium perfectum est dispensationis vnigeniti tui, et sanctuarium tuum igni succenderunt: quia et Hierusalem posuerunt in pomorum custodiam. Morticinia seruorum tuorum in medio iuxta ac in circuitu Hierusalem passim disiecta sunt, nec erat, qui sepeliret. Fortitudinem nostram, ornamentum ac decus, salutis inquam nostrae spem, nempe crucem Christi, tradidisti fidei aduersariis*, et pag. 1250. ἡ πόλις τοῦ ἁγίου σου ἐγενήθη ἔρημος etc. *Ciuitas Sancti tui in solitudinem redacta est, et gloria Sion incendio conflagrauit, simulque monumenta gloriae nostrae vniuersa conciderunt.* Huius Antiochi exstat opus dignissimum lectione et refertum monitis saluberrimis, quod inscribitur: Πανδέκτης τῆς ἁγίας γραφῆς, *Pandectes S. Scripturae* distinctus *capitibus*, siue, vt latinus interpres contra auctoris mentem adpellat, *homiliis* CXXX. [ff]) Antiochus ipse in epistola praemissa operi ad *Eustathium* abbatem monasterii Atalinae, ciuitatis Ancyrae Galatiae, testatur epitomen se hanc diuinarum scripturarum concinnasse *digestam* εἰς ἑκατὸν τριάκοντα κεφάλαια ἡνωμένα τε καὶ διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων ὡς μὴ σύγχυσιν καὶ θόρυβον ὑπομεῖναι τὸν ἀναγινώσκοντα, *in capita centum et triginta, cohaerentia inter se et distincta, ne lectori confusionem adferant.* Adludens ad dictum Bartholomaei [gg]) apostoli, qui theologiam ἡνωμένην τε καὶ διακεκριμένην esse pronunciauit, cuius dicti etiam mentionem facit Antiochus capite I. p. 1029. auctore non nominato, quem nominatim adpellat Dionysius, sub Areopagitae ambulans nomine, lib. de mystica theolog. capite I. Idem Antiochus in clausula libri, quam graece edidit *Lambecius* III. pag. 139. [pag. 354. Kollar.] Τὸ χρέος τῆς παρ' ὑμῶν ἀποταγῆς ἀποπληρῶσαι, τίμιε πάτερ Εὐστάθιε, τὸν πανδέκτην τῆς θεοπνεύστου γραφῆς ἔστειλα τῇ ὑμετέρᾳ θεοφιλίᾳ περιστήσας εἰς σωτήρια κεφάλαια· ὃν δεχόμενος, ἀδιαλείπτως πρέσβευε πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἐλεεινότητος, ἵνα εὕρω ἔλεον ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ φιλανθρώπου Θεοῦ. *Vt debitum, quod iussum tuum mihi imposuit, implerem, honorande pater Eustathie, hunc pandectem inspiratae diuinitus scripturae misi vestrae Deum amanti dignitati, salutaribus* eum

cc) *Lambec.* III. p. 140. [pag. 554. ed. Kollar.] ex nota codicis MS. caesarei.

dd) Antiochus capite CVII. Idem Χαλδαϊκὸν χειμῶνα *tempestatem chaldaicam* adhuc vigentem commemorat in praefat. et κακουχίας τῶν χαλδαίων capite XVIII.

ee) Vide Baronium et Pagium ad illum annum.

ff) Male 120. in *Eliae du Pinii* bibl. scriptor. eccles. tom. VI. p. 15. male etiam *centum quinquaginta* in latina versione praefationis ad Pandectem. CXXX. etiam in versione arabica, quae MS. in bibl. Vaticana seruatur, teste *Assemanno* tom. II. bibl. oriental. p. 511. *Fabr.* Ibid. praemissa est versio arabica epistolae *Antiochi* ad Eustathium, abbatem Ancyrae in Galatia. *Harl.*

gg) Vide codicem apocryphum Noui Test. pag. 341. *

eum capitibus comprehendens. Eum igitur a me quaeso accipe, et indesinenter pro me misero apud Deum hominum amatorem intercede, vt in aduentu boni hominumque amatoris Dei misericordiam inueniam. Capita singula materiam aliquam moralem pertractant, ita vt totum opus pulcrum systema theologiae moralis absoluat, contextum ex meris dictis sacrorum scriptorum et vetustiorum [P] ecclesiae doctorum, Hermae aliorumque, licet hi de nomine vix vsquam laudentur. Prodiit primum cum subiuncta *Exomologesi* latine ex *Godfridi Tilmanni* Carthusiani monachi interpretatione Paris. 1543. 8. atque inde in bibliothecis patrum, Paris. 1579. [Paris. 1589. in catal. bibl. Leidens. pag. 28] tom. II. et Colon. 1618. tom. VII. et Lugd. 1677. tom. XII. At graece primus dedit *Fronto Ducaeus* addita Tilmanni versione in tomo I. hh) Auctarii bibl. patrum Paris. 1624. p. 1019. vnde vtraque lingua recusus *Antiochi* Pandectes est in bibliotheca patrum Morelliana, Paris. 1644. 1654. tom. XII. ii) Quam vero inter Conciones graecorum patrum Antwerp. 1601. 8. cum versione sua p. 148. 167. *Petrus Pantinus* vulgauit homiliam S. Antiochi ad Eustathium *περὶ λογισμῶν de cogitationibus*, et in Coloniensi ac Lugdunensi bibl. patrum editioni Pandectis Antiochi ex Pantini editione subiicitur, nihil aliud est, quam eiusdem Pandectis caput LXXXI. Ex capite CXXX. adscribam elenchum haeresium, quas reiicere se ac detestari Antiochus profitetur.

Οὕτως καὶ ἡμεῖς, ἤτοι ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, πιστεύομεν, ὡς καὶ οἱ μεγάλοι Φωστῆρες, καὶ διδάσκαλοι τῆς ἀληθείας, Ἀθανάσιος, Βασίλειος, Γρηγόριος, Ἰωάννης, καὶ Κύριλλος, ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως· καὶ τοὺς μὴ οὕτως Φρονοῦντας ἀποστρεφόμεθα καὶ ἀναθεματίζομεν, μετὰ τῶν ὑπογεγραμμένων αἱρέσεων, τῶν μετὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, κατὰ διαφόρους καιροὺς παραφυέντων· ὧν τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα. Σιμωνιανοί, Μενανδριανοί, Σατορνιανοί k), Βασιλιδιανοί, Νικολαΐται, Γνωστικοί, Καρποκρατιανοί, Κηρινθιανοί, Ναζωραῖοι, Ἀβιωναῖοι ll), Οὐαλεντιανοί, Σεκουνδιανοί, Πολεμαῖοι mm), Μαρκώσιοι, Κολορβάσιοι, Ἡρακλεωνῖται, Ὀφῖται, Καϊανοί, Σαθιανοί nn), Ἀρχοντικοί, Κερδωνιανοί, Μαρκιωνισταί, Λουκιανισταί, Ἀπελλιανοί, Σευηριανοί, Τατιανοί, Ἐγκρατισταί, κατὰ Φρυγαστῶν oo), καὶ Μονταν-

Sic nos siue catholica ecclesia credimus, quemadmodum et magna illa ecclesiae luminaria ac doctores veritatis, Athanasius, Basilius, Gregorius, Ioannes et Cyrillus magnae Alexandrinorum ciuitatis episcopus. Quare illos, qui praeter horum dogmata senserunt, auersamur, repudiamus, et execramur, cum subscriptis haeresibus, quae succedaneis temporibus adnatae sunt post domini aduentum. Eiusmodi haereticorum nomina sunt haec: 1. Simoniani. 2. Menandriani. 3. Saturniliani. 4. Basilidiani. 5. Nicolaïtae. 6. Gnostici. 7. Carpocratiani. 8. Nazaraei. 9. Hebionaei. 10. Valentiniani. 11. Secundiani. 12. Ptolemaei. 13. Marcosii. 14. Colorbasiani. 15. Heracleonitae. 16. Ophitae. 17. Caiani. 18. Sethiani. 19. Archontici. 20. Cerdoniani. 21. Marcionistae. 22. Lucianistae. 23. Apelliani. 24. Seueriani. 25. Tatiani. 26. Encratitae. 27. Cataphry-

hh) Male tom. II. in Hendreichii pandect. Brandenb. p. 208.

ii) Pag. 9-240 at *Lambec.* III. p. 353. sq. not. 1. et 2. et 3. quaedam in illa ed notauit. *Harl.* In *Gallandii* bibl. PP. non est receptum hoc opusculum.

kk) Σατορνιλιανοί, vt apud Epiph. et Damascen.

ll) Ἐβιωναῖοι. Οὐαλεντινιανοί.

mm) Πτολεμαῖοι.

nn) Σηθιανοί.

oo) Lege οἱ Καταφρυγαστῶν.

τῶν, καὶ Ἀσκοδρουγιτῶν, Πεπυζιανοὶ, ἢ Πρισκιλλιανοὶ, οἱ Κεκεντιλιανοὶ pp), οἷς συνάπτονται Ἀρτοτυρῖται, Τεσσαρεσκαιδεκατῖται, Ἄλογοι, Ἀδαμιανοὶ, Σαμψαῖοι, οἱ καὶ Ἐλκεσαῖοι, καὶ Θεοδοτιανοὶ, Μελχισεδεκιανοὶ, Σαρδισιανοὶ qq), Νοητιανοὶ, Οὐαλήσιοι, Καθαροὶ οἱ καὶ Ἀνάβιτοι rr), Ἀγγελικοὶ, Ἀποστολικοὶ, οἱ καὶ Ἀποτακτικοὶ, Σαβελλιανοὶ, Ὠριγενιανοὶ οἱ καὶ Αἰσχροποιοὶ, Ὠριγενιανοὶ ἄλλοι τε, καὶ Ἀδαμαντιανοὶ, Παῦλος Σαομσατέως ss), Μανιχαῖοι, Ἐρακεῖται tt), Μελιτιανοὶ, Ἀρειανοὶ, οἱ καὶ Ἀρειομανῖται, Αὐδιανοὶ, Φωτινιανοὶ, Μαρκελλιανοὶ, Εἰμιάρειοι uu), Πνευματομάχοι, Ἀεριανοὶ, Ἀετιανοὶ, οἱ καὶ Ἀνομοι, Εὐνομιανοὶ, Εὐδοξιανοὶ, Διμοιρῖται οἱ καὶ Ἀπολιναρῖται, Ἀντιδικομαριανῖται, οἱ εἰς ὄνομα τῆς αὐτῆς Μαρίας κολλυρίδας ποιοῦντες· Μεσαλιανοὶ, οἱ καὶ Εὐχῖται, ἕως τῶν ὧδε ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος ἐξέθετο· μετὰ δὲ τούτους γεγόνασιν, Εὐάγριος, καὶ Δίδυμος, τὰ Ὠριγένους φρονοῦντες πρὸς ὕπαρξιν vv), καὶ ἀποκατάστασιν, Θεόδωρος ὁ Μομψουεστίας, καὶ Διόδωρος, καὶ ὁ Νεστόριος ἐνὶ φρονήματι δύο υἱοὺς λέγοντες· τούτοις συμφωνεῖ Μαρὶς ὁ Πέρσης· καὶ ἡ λεγομένη Ἥβα ww) ἐπιστολή· μετὰ τούτους [P] Εὐτυχὴς, φαντασίαν, καὶ δόκησιν, καὶ σύγχυσιν φρονῶν. ᾧ τινι ἕπεται Διόσκορος, Θεοδόσιος, Γαιανὸς, Τιμόθεος ὁ Ἔλυρος xx), Πέτρος, ὁ τὸ, ὁ σταυρωθεὶς, εἰς τρισάγιον ἐπινοήσας, Πέτρος ὁ Μογγὸς, Σευῆρος ὁ Ἀκέφαλος, Σωτήριχος, ἐκ Σαμαρείας Καππαδοκίας, Φιλόξενος Ἱερᾶς πόλεως, Ἀμφιλόχιος ὁ Πισίδης, Ἰά-

taphrygastae et Montanistae, Ascodrugitae. 28. Pepusiani. 29. Priscilliani, Quintiliani, quos consequuntur Artotyritae. 30. Tessareskai-decatitae. 31. Alogi. 32. Adamiani. 33. Sampsaei, qui et Elcesaei. 34. Theodotiani. 35. Melchisedechiani. 36. Bardesiani. 37. Noëtiani. 38. Valesii. 39. Kathari, qui et Anabiti. 40. Angelici. 41. Apostolici, qui et Apotactiotae. 42. Sabelliani. 43. Origenarii, qui et Aeschropoei. 44. Origeniani alii qui et Adamantii. 45. Paulus Samosatensis. 46. Manichaei. 47. Hieracitae. 48. Meletiani. 49. Ariani, qui et Ariomanitae. 50. Audiani. 51. Photiniani. 52. Marcelliani. 53. Semiariani. 54. Pneumatomachi. 55. Aëriani. 56. Aëtiani, qui et Anomoei, et Eunomiani, et Eudoxiani. 57. Dimoeritae, qui et Apollinaritae. 58. Antidicomarianitae: Isti faciunt ad inuidiam nominis, inter placentulas, quas vocant, collyridas Mariae. 59. Messalini. 60. Euchitae. Hucusque Sanctus Epiphanius exposuit. Posthaec haereseôn portenta fuerunt hi: Euagrius et Didymus, qui secundum dogmata Origenis, puta praeexistentiam atque restitutionem senserunt. Theodorus Mopsuestenus, Diodorus et Nestorius, qui suo sensu duos adstruunt esse filios. His concinit Mares, vir Persa, et epistola, quae dicitur, Iba. Secundum hos, Eutyches imaginationem, opinionem et confusionem sentiens: quem quidem sequuntur Dioscorus, Theodosius, Caianus, Timotheus, qui et Aelurus, Petrus, qui et illud commentus est: nempe, vt trishagio hymno accederet quartus σταυρωθεὶς, id est, crucifixus. Petrus

pp) Κυντιλλιανοί.

qq) Βαρδησιανοί.

rr) Ναβάτιοι Nouatiani. v. Coteler. I. monument. p. 776.

ss) Παυλιανισταὶ ἀπὸ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως.

tt) Ἱερακῖται, Μελετιανοί.

uu) Ἡμιάρειοι.

vv) Προΰπαρξιν.

ww) Ἴβα.

xx) Αἴλουρος.

κωβος ὁ Σύρος, καὶ Ἰελιανός· καὶ εἴ τις κατ' αὐτὲς τοιῦτος.

Petrus Mungus, Seuerus ille Acephalus, Soterichus ex Caesarea Cappadociae, Philoxenus Hierapolitanus, Amphilochius Pisidiae, Iacobus Syrus, et Iulianus: et si quis secundum hos talis fuerit.

Si quis nouam editionem huius pandectis curare velit, operae pretium fuerit conferre codices MStos, vt caesareum, de quo *Lambecius* III. p. 138. seq. yy) et Coislinianos, quorum meminit *Montfauconus* pag. 189. 190. (vbi etiam prologum ab alio auctore praemissum exhibet

yy) S. p. 349-355. ed. Kollar. de cod. LXXIII. nr. 9. In illo codice, finito indice capitum, sequuntur *Constantini Tarsitae*, qui totum illum codicem sua manu exarauit, Στίχοι in laudem eiusdem operis, siue epigramma, quod Lambecius p. 350. euulgauit. Quod ad vitam S. Euphrosyni praemissam adtinet, Kollarius ad pag. 352. postquam repetinerat Fabricii nostrum locum, contra illum ac Lambec. ea, quae sequuntur, adnotauit: „At vero multo cautius Lambecius egisse censendus est, quando vtramque hanc vitam Euphrosyni scilicet et Eucharisti in indice tertii huius libri non sub Antiocho, verum sub anonymo locauit: nam coniectura eius omnino incerta est, et multo incertior illa, qua [Lambec. p. 351. in nota 3.] coniicit, librum quintum et sextum de vitis patrum esse Antiochi opus, quum historia de Antiocho exstet etiam in Apophthegmatis, a *Cotelerio* monumentor. eccles. gr. editis; tom. I. serie alphabeti. Porro, quod ad Pandectem Antiochi, vt fertur, huius adtinet, is siue codicum etiam Coislinianorum ope in bibliotheca nostra pulcerrime vulgari iterum posset, vbi pluribus exemplis in diuersis codicibus exstat, quemadmodum etiam vita S. Euphrosyni." Hactenus Kollarius. In eodem codice sequitur nr. 10. anonymi cuiusdam auctoris narratio breuis de vita memorati Antiochi, quam Lambec. p. 354. sq. graece publici iuris fecit. — Insuper in eod. vol. pag. 480. in cod. Vindobon. LXXXIX. nr. 8. est anonymi cuiusdam *breuiarium* (ἐκλογὴ) *diuinarum scripturarum*, paragraphis trecentis distinctum, quod Kollario in nota *A.* compendium Pandectis S. scripturae *Antiochi* monachi esse videtur. — In vol. IV. pag. 380. in cod. CLXV. nr. 8. sunt *Pandectae* S. scripturae oratt. triginta tres. — In vol. V. p. 460. et 461. codd. CXCI. (simili cod. LXXIII.) et CXCII. *Pandectas* etc. et in posteriore, notat Lambec., προσευχὴν ἐξομολογήσεως, s. *orationem confessoriam*, quae capiti 130. s. vltimo adnexa est, numerari caput centesimum tricesimum primum. — In vol. V. p. 629. in cod. CCCXXXVII. nr. 4. *Antiochi* narratio vitae S. Euphrosyni. — In vol. III. p. 102. in cod. XXV. nr. 3. sunt *Antiochi* et aliorum sententiae. — *Monacii* in cod. Bauar. XLVII. *Antiochi* ad Eustathium capita diuersa CXXX. praemissa epistola Antiochi ad Eustathium, et prologo. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1803. part. 6. pag. 4. sq. qui etiam adnotat, capita quaedam in indice et in ipso codice differre. — *Venetiis* in cod. Naniano CXXVIII. nr. 1. 2. sermones Antiochi. v. cat. codd. gr. Nan. p. 297. — in cod. *Marc.* CXXXIV. praemissis epistola ad Eustathium et prologo integro, atque adiecta exomologesi, cum breui narratione de Antiocho: insuper addito *Arsenii*, monachi, epigrammate in Pandectem, versibus 130. iambicis. v. catal. codd. gr. Marc. pag. 77. — *Florentiae* in cod. Laurent. XXVIII. plut. 4. optimae notae et saec. XI. exarato, praemissis epistola ac prologo: deest vero Exomologesis, s. περὶ προσευχῆς. Eadem opp. cum exomologesi ibid. in cod. XIII. nr. 1. plut. 60. v. *Bandin.* catal. codd. gr. Laur. I. p. 551. et II. p. 602. — *Paris.* in quindecim codd. bibl. publ. adde *Montfauc.* in Palaeogr. gr. p. 72. — In cod. *Vossiano* varia capita. v. cat. bibl. Leidens. p. 402. nr. 12. — *Mosquae* in cod. synod. III. Pandectes capp. 130. praemissis epistola et prologo, atque in fine προσευχὴ ἐξομολογήσεως. Post istam leguntur variorum patrum graec. ἀποσπασμάτια, in formam orationis, forsan ab eodem Antiocho digesta, indice *Matthaei* in Notit. MSS. Mosquens. p. 13. sq. qui multus est de cod. — Secundum cat. MSSt. Angliae

exhibet graece et latine) et pag. 297. etc. *Lambecius* in caesareo illo codice etiam reperit Pandecti praefixam *βίον σύντομον Εὐφροσύνε μαγείρε*, *narrationem compendiariam vitae S. Euphrosyni, coqui coenobialis*, incertum, quo auctore, et necdum editam, et aliam *περὶ Εὐχαρίςε κοσμικε de Eucharisto*, Aegyptiaci cuiusdam vici accola, quam latine dedit *Herib. Rosweidus* in libro sexto de vitis patrum pag. 496. *Duo quidam patrum rogabant Deum, vt ostenderet eis* etc. quem totum sextum librum Antiocho nostro velut auctori Lambecius tribuendum incerta coniectura coniicit. Fuit etiam MS. in bibl. Petri Francii pag. 18.

Alius ab his *Antiochus*, ad quem varia opuscula feruntur sub S. *Athanasii* nomine, vt quaestiones ad Antiochum, quas Athanasio, qui ab a. 1302. ad 1313. patriarcha Alex. fuit, scriptas adfirmabat *Oudinus* in triade dissertationum diss. II. pag. 83. seq. 97. 100. et diss. III. pag. 50. seq. in eo haud dubie falsus, quum quaestiones ad Antiochum a Mich. Glyca, qui ante a. 1150. scripsit, [P] pag. 91. et 97. annalium memorentur. *Διδασκαλία* ad Antiochum edita primum graece et latine ab *Montfaucono* tom. III. Opp. Athanasii, pag. 252. et scriptum *de poenis inferni* pag. 264. inscribitur *πρὸς Ἀντίοχον Δεκᾶν*. [conf. Thesaur. ep. Lacrozian. tom. III. pag. 128.]

Alii Antiochi.

[Antiochus, *rex*, Apollonii liber: est historia romanensis de rebus gestis Apollonii, regis Tyrii, et *Antiochi* regis, e graeco in lat. per anonymum translata, in cod. *Laudi* XXXIX. siue nr. 1302. cat. MSS. Angliae etc. I. (et *Paris.* in bibl. publ. de quo fabuloso libro multus est *Montfauc.* in Bibl. bibliothecar. MSS. II. pag. 754. qui notat in imo margine auctorem nominari Godofr. Vrbinatem.) — ib. nr. 2689. in cod. *Bodlei.* XC. 14. historiola de rege *Antiocho*, cum adplicatione. — Ibid. *Cantabrigiae* in cod. CCLXXXIII. 30. collegii S. Benedicti, et tom. II. nr. 3021. in cod. CXXII. bibl. *Norfolcianae*, de *Antiocho* rege. *Harl.*]

Antiochus *Aegaeus*, siue *Aegeates*. Infra, in Sophista.

Antiochus *Alexandrinus*, cuius *περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ κωμῳδεμένων ποιητῶν* laudat *Athenaeus* XIII. pag. 482. idem fortasse auctor libri *περὶ τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν*, cuius librum secundum laudat *Ptolemaeus Hephaest.* apud Photium cod. CXC. [conf. supra, vol. II. pag. 413. *Harl.*]

Antio-

Angliae etc. in cod. *Barocc.* XXX. fin. capita 116. et cod. XXXII. sermones 31. — nr. 733. in cod. XCI. *Laudi* homiliae 132. — nr. 5771. in cod. *Huntington.* XXIII. capitula 130. Antiochi monachi S. Sabae aliorumque, gr. — Secundum *Montfauc.* bibl. bibliothecar. MSSt. praeter memoratos in diuersis bibliothecis codd. p. 134. *B.* in bibl. *Vaticana*, homiliae etc. pag. 234. *B.* in bibl. *Neapolit.* ascetica. — p. 492. *E. Mediolani* in bibl. Ambros. Epistolae ad Eustathium (sic) abbatem, eiusd. sermones CXCI. capita ascetica XXXI. ad abbatem *Sabbâ*, (sic) forsan ibid. p. 494. *E.* 130. capp. ascetica sunt Antiochi nostri. p. 1306. *E.* in duobus codd. *Mazarin.* iterum p. 1313. Pandectae in duobus codd. *Mazarin.* (aut collectio asceticorum ex pluribus auctoribus, qualis est in cod. *Coislin.* CXVIII. in quo etiam Antiochus occurrit et vocatur ὁ πανδέκτης. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 192. add. pag. 197. de cod. CXXII.) conf. *Caue* hist. litt. SS. eccles. I. pag. 575. ad a. 614. *Harl.*

Antiochus *Arcae*, Ἀρκαίων in Phoenicia episcopus, interfuit concilio Chalcedonensi a. 451. Interdum vitiose Alcenensis pro Arcensi scribitur, vt Harduino notatum.

Antiochus *Ascalonita*, cognomento *cygnus*, quem secum habuit Lucullus, audiuere Cicero, Varro, M. Brutus; quintae auctorem academiae, in quam Stoicorum placita transtulit teste *Sexto Empirico* lib. 1. Pyrrhon. c. 33. vnde Stoicis a quibusdam accensetur; ab aliis rectius academicis. De illo dixi lib. 3. cap. 3. et 15. [zz]) et ad Empiricum, qui etiam laudat eius libros τῶν Κανονικῶν.

Antiochus *astrologus*, cui Isagogen in Ptolemaei tetrabiblum graece et lat. cum Hieronymi Wolfii versione Basil. 1559. fol. sub Porphyrii nomine editam tribuit *Thomas Gale* pag. 304. ad Iamblichum de mysteriis Aegyptiorum, citans MS. illius isagoges codicem, *e quo corruptissima*, inquit, *multa in editis emendare licet*. [conf. supra, vol. V. p. 741. nr. 14. et vol. IV. pag. 151. *Harl.*] In illa isagoge p. 194. Antiochus de nomine laudatur. Antiochi apotelesmatica siue thesaurus apotelesmatum MS. in variis bibliothecis. Vide *Lambecium* VII. p. 257. [a]) *Labbeum* bibl. nou. MSS. pag. 121. 385. etc.

Antiochus *Aureliopolitanus* in Lydia episcopus, qui cum Antiocho episcopo *Capitoliados* Palaestinae et Antiocho *Memphite* interfuit concilio Nicaeno a. C. 325.

[Antiochus *Balsamo*, de quo vid. *Fabric.* infra in vol. XII. pag. 403. et *Suaresii* Notit. Basilicorum, §. 9. p. 28. ed. Christi. Frid. Pohlii. De Antiocho *Isto*, cuius opera et ministerio potissimum *codex* legum *Theodosianus* a. C. 438. est vulgatus, v. *Saxii* Onom. lit. part. I. pag. 504. seq. et quos ille laudat. *Harl.*]

Antiochus *Bostrensis*, in conciliabulo Ephesino a. 431.

Antiochus *Cilix*, infra, in Sophista.

[Antiochus, *Constantiae* episcopus. vid. *Assemanni* bibl. orient. vol. II. pag. 295. *Harl.*]

Antiochus *cynicus*, infra, in Sophista.

Antiochi, nescio cuius, *epigrammata* graece, vnum in sophistam ostentatorem lib. 1. Anthologiae pag. 186. alterum in hominem animo et corpore turpissimum lib. 2. p. 244. et tertium ibidem, in Galatia nihil non exitiosum hominibus nasci.

[Antio-

zz) S. vol. III. p. 161. nou. ed. — ibid. pag. 537. Conf. *Plutarch.* in vita Ciceron. cap. 4. p. 52. ed. Hutten. et *Perizon.* ad Aeliani V. H. libr. XII. 25. *Harl.*

a) Pag. 192. in cod. XLVII. 4. ex *Antiochi* thesauris capita 44. de astrologia iudiciaria. v. Kollar. Atque in cod. CXXXVII. nr. 1. (*Lambec.* VII. pag. 549.) ista excerpta diserte tribuuntur *Rhetorio*. In eod. cod. nr. 14. (*Lambec.* l. c. p. 198.) *Antiochi* prognosticon de calendis mensium. — In cod. CXLI. nr. 2. in anonymi cuiusdam auctoris syntagmate astrologico sunt etiam *Antiochi* apotelesmatica. *Lambec.* VII. p. 557. seq. — *Antiochus* astrologus de ortu heliaco Caniculae, in cod. CCXLII. *Th. Gale*, l. nr. 6076. cat. MSS Angliae, tom. II. *Harl.*

[Antiochus, *Damasci* dux, Sabini filius: de quo v. *Assemann.* bibl. orient. vol. I. pag. 247. *Harl.*]

[*] Antiochus *historicus.* Vide in Sophista et Syracusano.

Antiochus *Laodicenus*, scepticus, qui Zeuxidem audiuit. Laërt. IX. 106. 116.

Antiochus, *Macrae* in Lydia episcopus, qui interfuit synodo Photii a. 879.

Antiochi, *medici*, diaetam, qua octogesimum aetatis annum integris sensibus viribusque superauit, laudat Galenus libro V. ὑγιεινῶν tom. IV. edit. Basil. pag. 269. seq. Citatur Antiochus saepius ab Aëtio, Aegineta et eodem Galeno. *Fabr.* De quinque Antiochis *medicis*, in his de Antiocho *martyre*, v. infra in Elencho medicor. veterum, s. vol. XIII. pag. 64. ed. vet. vbi quoque pag. 316. in nota, et pag. 355. de *Paccio*, s. Pacio. siue Pacchio *Antiocho*, ophthalmico, agitur. *Harl.*

Antiochus, *Memphites* episcopus, interfuit concilio Nicaeno a. C. 325.

Antiochus Pacius *ophthalmicus* Galeno memoratus.

Antiochus, *Rhesaenas* in Mesopotamia episcopus, qui interfuit concilio Nicaeno a. C. 325. et Antiocheno a. 341. [sed v. *Assemann.* in bibl. orient. III. p. 588.]

Antiochus *Samosatenus*, qui interfuit concilio CPol. a. 381.

Antiochus *scepticus.* Supra in Laodiceno.

Ad Antiochum *scholasticum* exstant Isidori Pelusiotae epistolae.

[Antiochus *Silentiarius*, ad eum scribit Theodor. Studita. v. *Montfaucon* bibl. Coislin. pag. 148. et 318. *Harl.*]

Antiochi *sophistae* βιβλίον, ἀγορὰ ἐπιγραφόμενον, citatur a *Phrynicho* pag. 32. Eiusdem, vt videtur, Antiochi mentio apud *Pollucem* VI. 99. et in graecis ad Hermogenem scholiis pag. 13. De hoc Aegeate Cilice sophista et *cynico* videndi *Philostratus* lib. 2. de Sophist. pag. 568. seq. qui praeter declamationes alia eius φροντίσματα et, (quam laudat in primis,) *Historiam* commemorat, tum *Dio Cassius* lib. LXXVII. pag. 878. et ex eo Suidas in Ἀντίοχος αὐτόμολος. *Fabr.* Add. *Eudociam* in Ἰωνιᾷ p. 58. περὶ Ἀντιόχου τοῦ ῥήτορος. *Harl.*

Antiochus *Syracusanus*, Xenophanis F. scriptor πάνυ ἀρχαῖος et Timaeo antiquior, qui rerum sicularum historiam libris IX. a Cocalo ad Olympiadem LXXXIX. et σύγγραμμα περὶ Ἰταλίας composuit. De eo *Vossius* lib. IV. Hist. graec. pag. 456. sq. Eius nonus historiarum citatur etiam a *Clemente Alex.* pag. 22. protreptici, et *Theodorito* in curatione graecar. adfect. pag. 115. In bibl. graeca doctissimi Meursii Antiochus Xenophanis a Syracusano male distinguitur, quod ipse haud dubie, si librum viuus potuisset edere,

edere, emendasset. *Fabr.* Vide plura supra, in vol. II. p. 352. seq. et in *Mongitor.* bibliotheca sicula, tom. I. pag. 40. seq. *Harl.*

Antiochi *Syriae reges* fuere duodecim, de quibus Io. Vaillantius in Seleucidarum imperio ex numismatibus illustrato, vt Vsserium aliosque annalium V. T. scriptores et interpretes librorum Maccabaicorum praeteream. I. *Soter*, Seleuci F. ante Christum natum ab a. 283. ad 262. II. Θεὸς ab a. 262. ad 247. III. Magnus, qui etiam *Philometor*, Seleuci secundi frater ab a. 224. ad 187. IV. *Epiphanes* ab a. 176. ad 164. V. *Eupator* ab a. 164. ad 162. VI. *Balae* F. ab a. 145. ad 143. VII. Antiochus *Sidetes* ab a. 138. ad 131. VIII. *Grypus* ab a. 123. ad 97. [?] IX. *Cyzicenus* ab a. 114. ad 97. X. *Pius* a. 95. XI. Seleuci sexti frater a. 94. XII. *Dionysus* a. 87. seq. ante Christum natum. Ex his tertiis, cuius theriacam laudant ex Eudemo Galenus lib. 2. de antidotis c. 14. Plinius lib. XX. cap. vlt. et Plinius Valerianus de re medica IV. 18. [Addendus est Antiochus XIII. Asiaticus, a Lucullo a. V. C. 685. in auitum regnum restitutus, a Pompeio a. V. C. 690. Syria priuatus, Commagene ei relicta. v. Eckhel. Doctr. Num. Vet. tom. III. p. 248. *Beck.*]

[Antiochi *Tiberii* (sic) Chiromantia *Romae* in bibl. Vatic. inter codd. Alexandri Petauii. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. I. pag. 87. C. sed a *Ios. Maria Mucciolo* in catal. MSStorum *Malatestinae* Caesenatis bibl. tom. I. p. 111. sq. Antiochus *Tibertus* dicitur. Nam Mucciolus §. VII. postquam antea *Darii Tiberti*, (circ. a. 1492.) equitis Caesenatis libris quaedam memoriae prodiderat, nr. 33. „*Antiochus*, ait, etiam ex illustri illa familia, (*Tiburti*) libros scripsit *Physiognomiae* et *Chiromantiae* festiuissimos, vt de rebus scilicet prorsus ineptis,) de quibus copiose loquitur *Varilas* in Anecdotis Florentinis, lib. 7. pag. 18." *Harl.*

Antiochiani, Corinthi Hieronicae Apollinis τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις πραχθέντων ἀφήγησιν narrationem de rebus ipsius aetate in Armenia, Mesopotamia et Media a Romanis gestis vt ineptam perstringit Lucianus libro de scribenda historia tom. II. pag. 623. seq. edit. Amst.

V. SEVERIANVS Gabalorum in Syria episcopus, Iohannis Chrysostomi amicus primum, mox aemulus et inimicus [b]), quo ipso non leuem maculam adspersit nomini suo, laudisque haud parum amisit, licet ob eloquentiam et ipse a quibusdam Chrysostomus [c]) adpelletur. Obiit Theodosii iunioris, quem sacro baptismo tinxerat, temporibus [d]), adeoque post a. C. 408. *Fabr.* Conf. *G. Caue* Hist. litt. SS. eccles. tom. I. pag. 375. — *L. Ell.* du

b) *Socrates* VI. 11. et 24. *Sozom.* VIII. 10. *Niceph.* XIII. 9. *Palladius* in vita Chrysostom. E recentioribus *Tillemont.* tom. XI. memor. pag. 171. seq. *Gotfridus Hermantius* in Io. Chrysostomi vita etc.

c) Rich. Montacutius tom. I. Orig. ecclesiast. pag. 112.

d) Gennadius c. 21. de script. eccles. in codice vetustissimo Corbeiensi: *Seuerianus Gabanae ecclesiae episcopus — moritur minore Theodosio, filio suo in baptismate, imperante. Fabr.* Seuerianus a *Gennadio* l. c. vocatur *vir in diuinis scripturis eruditus, et in homiliis declamator admirabilis*, et additur, eumdem ab Arcadio et S. Io. Chrysostomo ad faciendum sermonem frequenter vocatum esse CPolin. At stilum ei parum felicem, ieiunum et flaccidum esse, nec graeci sermonis elegantiam adtigisse, notat *Caue* I. p. 375. *Harl.*

du Pin Nouv. bibl. tom. III. pag. 75. *Ceillier* Hist. gen. des Aut. eccl. tom. IX. pag. 7. 217. 380. seq. *Hamberger.* zuverl. Nachricht. tom. III. p. 29. seq. — *Saxii* Onom. lit. part. I. ad a. 402. *Harl.*

Huius Seueriani Homilias XIV. *in Genesin* MStas se habere testatus est Alexander Brassicanus praef. in Saluianum. Ex illis *sermones VI.* Εἰς κοσμοποιΐαν de mundi creatione graece edidit *Henricus Sauilius* inter S. Chrysostomi scripta tom. VII. pag. 587. sqq. Graece et latine *Franciscus Combefis* in auctario nouissimo bibl. patrum tom. I. pag. 211. Paris. 1672. fol. [Iidem sermones et homilia de serpente, gr. cum vers. lat. *Bern. de Montfauc.* in huiusce edit. opp. Chrysostomi, tom. VI. p. 459. sqq. add. supra, vol. VIII. p. 535. *Harl.*] Ex his desumta fragmenta obseruat *Caueus*, quae in Catena patrum in Pentateuchum, a Francisco Zephyro vulgata latine, ad historiam creationis adducuntur. Nam cetera pleraque ad reliquos Moysis libros Seueri potius sunt, quam Seueriani. *Fabr.* Cfr. *Lambec.* IV. pag. 62. sqq. de cod. CVII. nr. 4. qui adnotat, primam orat. in MS. cod. CX. (apud *Lambec.* IV. pag. 127.) et in ed. Sauiliana in principio esse aliquanto auctiorem: add. Kollarii notam, quam conferes, contra Caueum de cod. Brassicano. — Ibid. pag. 262. in cod. CXLVI. nr. 21. sunt excerpta miscellanea ex Eusebii Pamphili, S. Cyrilli Alex. et *Seueriani* nostri expositionibus in V. T. — Ibid. pag. 364. in cod. CLXIV. nr. 6. est interpretatio variarum V. et N. T. quaestionum ex Theodoreto Cyrensi, *Seueriano* nostro et aliis diuersis patribus. — Ibid. in vol. VI. part. 2. pag. 269. in cod. XXV. nr. 7. est inter collectanea medica graeco-barbara fragmentum *Seueriani* nostri de nomine primi hominis, Adami. — et de hominis adpellatione, in cod. *Escorial.* teste *Plüero* in itiner. per Hispan. pag. 189. — *Paris.* in bibl. publ. cod. DCCLVI. nr. 2. *Seueriani* homilia in mundi creationem. — ibid. in cod. DCCLVIII. ac DCCLXXVII. 1. (in adpendice ad catal. II. p. 613.) homiliae sex, (sed in priore mancae) in eamdem. — in cod. CCCXLIII. nr. 4. fragmentum, quo explicatur illud Genes. *fecitque deus duo luminaria magna.* — *Florentiae* in cod. Laurent. XXVII. nr. 3. plut. 4. sunt *Basilii* in Hexaëmeron homiliae IX. in quod opus nonnulla adspersa sunt scholia marginalia, in his *Seueriani* nostri. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 550. seq. qui non solum scholion quoddam ad principium homiliae I. de Moyse adfert; sed in nota quoque 2. suspicatur, illa scholia excerpta esse ex eius homiliis in Genesin, quas mstas se habere testatus est Alex. Brassicanus praef. in Saluianum. — Ibid. in cod. L. nr. 14. plut. 57. excerptum ex *Seueriano* circa mundi creationem et alia theologica: praeterea de XXII. litteris Hebraeorum Moysi traditis a deo in monte Sina; de XII. magnis montibus; de mensibus ap. Iudaeos, Macedones, et Aegyptios; de asse, s. de nummis ac de triginta denariis, quibus venditus est Iesus Christus. v. *Bandin.* l. c. tom. II. pag. 433. — Sec. *Montfaucon* bibl. biblioth. MSSt. in bibl. *Vaticana*, (pag. 133. *A.* et p. 139. *B.*) in septem codd. — in Bibl. *Cassinensi* (pag. 222. *B.* ac pag. 225. *B.* nr. 305.) homiliae. — *Mediolani* in bibl. Ambrosiana, (pag. 523. *D.*) sermones. *Harl.*

Homilias LXXXVIII. Seueriani in homiliario quodam MS. bibl. Ambrosianae extare testatur *Mabillonius* tom. I. Musei Italici pag. 13. alias etiam in codice bibl. Casinensis, de quo idem pag. 124. Apud *Oecumenium* in 1. ad Corinth. VI. pag. 416. edit. Veronens. citatur

citatur ὁ ἐν ἁγίοις Σευηριανὸς τεύχει ιϛ΄. λόγῳ γ΄. κεφαλαίῳ ιθ΄. Idem in cap. VII. p. 423. ὁ Σευηριανὸς ἐςίζεν ἔτως.

Εἰς τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν, *in serpentem aeneum*, homilia incipit: Ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος ἀδελφοί, et graece edita inter tributas Chrysostomo tom. VII. Sauil. [P] pag. 448. Oratio secunda e decem, quas Chrysostomi nomine in lucem dederat card. Sirletus. Sed Seueriano adserunt Io. Damascenus, Hadrianus papa cum synodo Parisiensi, vt notatum Sirmondo ad Ennodium Tricensem pag. 88. [v. supra, vol. VIII. p. 506.]

Εἰς τὰς σφραγῖδας τῶν βιβλίων *de sigillis librorum*, homilia, quae incipit: μέγα τῆς ψυχῆς ἐφόδιον, et legitur tom. VI. Ducaei pag. 138. cum versione Io. Iac. Beureri, et graece tom. V. Sauil. pag. 689. Seueriano vindicatur Theodoreti et Hadriani papae auctoritate. *Fabr.* Gr. cum lat. versione Bern. de Montfaucon, in huius edit. Opp. Chrysost. tom. XII. p. 402.

Sermo *de pace*, in ecclesia CPol. habitus a. 401. quum a Io. Chrysostomo susceptus est, tantum latine exstat tom. VII. Sauil. pag. 948. Incipit: *In aduentu domini et saluatoris nostri.*

Εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν, *in incarnationem Christi*, homilia, quae incipit: ἐμνήσθη τοῦ Θεοῦ, edita graece tom. VII. pag. 307. videtur Seuerianum auctorem habere et sub eius nomine latine exhibetur a Combefisio in bibl. concionatoria. Seueriano etiam tribuunt viri docti homiliam *de natiuitate Christi*, quae occurrit graece tom. V. edit. Sauil. pag. 846. et incipit: μυςήριον ξένον καὶ παράδοξον. In neutra harum leguntur, quae ex Seueriani homilia in natiuitatem adfert Theodoritus dialogo secundo.

De cruce homiliam et in illud, *tu es, qui venturus es*, vulgauit graece Sauilius inter dubia Chrysostomi tom. V. pag. 898. Incipit: Καλῶς ἡμῖν καὶ σοφῶς. Eam MS. Mazariniano vsus idem *Combefisius* ex Damasceni auctoritate Seueriano vindicauit et latine a se versam edidit tom. I. bibl. concionatoriae pag. 36. qui vtraque etiam lingua vulgauit Paris. 1656. 4. cum aliis quibusdam Chrysostomi *). Idem testatus est, homiliam *in dedicationem crucis*, ex qua fragmentum produxit Gretserus, integrum exstitisse in bibl. Scorialensi. Quartum Seueriani λόγον εἰς τὸν ςαυρὸν citat *Damascenus* 3. de imagg. tom. I. pag. 385. et εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ςαυροῦ pag. 327. 343. 365. *Fabr.* In encaenia crucis. Fragm. in cod. *Vindobon.* CCXLVIII. nr. 10. *Lambec.* IV. pag. 291. — *Paris.* in cod. DCCLI. 9. bibl. publ. ibid. in cod. CMLXXIX. nr. 15. *Seueriani* homilia in coecum a natiuitate. — ibid. in cod. MCVII. 4. et in cod. *August.* Vindel. (teste *Reiser*, in ind. MSS. August. pag. 12. nr. 32.) it. in cod. *Mosquensi* X. in 4. (v. *Matthaei* notit. MSS. Mosquens. p. 307. nr. 45. ed. in 8.) homilia in illud apostoli: *in eo habitat omnis plenitudo diuinitatis.* — Collectanea ex eo aliisque, in cod. *August.* Vind. pag. 39. v. Reiser. l. c. pag. 39. *Harl.*

*) Inscriptio libri est: *Chrysostomi* liber aureus de educandis liberis. Eiusdem tractatus alii quinque. *Seueriani*, Gabal. episc. liber in S. crucem, Basilii etc. graece ex vetustis codd. card. Mazarini, cum interpretatione lat. *Franc. Combefis.* Paris. Ant. Bertier. 1656. 8. homilia eadem lat. in bibl. PP. max. tom. V. p. 1229. *Harl.*

[Εἰς τὰ θεοφάνια] in cod. *Mosquens.* synod. CCLXXI. et edita est haec homilia a cl. *Matthaei* in Lectionibus Mosquensib. vol. II. Lips. 1779. 8. p. 1. sqq. — [Incipit: Ἀνοιγέσθω σήμερον πᾶν στόμα πρὸς θεολογίαν. Repetita est in Append. ad Gallandii bibl. PP. tom. XIV. p. 145. sq. ibi primum addita lat. versione, cf. Prolegg. ad App. p. VIII. *Beck.* In cod. *Mosquens.* CCXLVII. Φύσις καὶ ἀξία κατ' οὐδὲν διαφέρει. v. *Matthaei* not. cit. p. 193. *Harl.*]

Ex stili similitudine homilias longe plures Seueriano, sed non satis tuta coniectura tribuunt viri docti, vt videre licet apud *Elium du Pin* tom. III. bibl. eccles. et *Tillemontium* tom. XI. memor. pag. 587. seq. Illam vero *de morte innocentum* homiliam, quae incipit: *Zelus quo tendat, quo prosiliat liuor*, et inter sermones Petri Chrysologi legitur CLII. atque inter Patrum homilias ab Alcuino collectas, neutiquam Seueriani esse, sed latini scriptoris [f]), ex ipso filo orationis arguit Combesisius, qui tamen homiliam *de SS. Trinitate*, quae incipit: οἱ κατὰ τῆς ἁγίας et inter suppositas Chrysostomo exstat tom. I. edit. nouae p. 832. (Sauil. tom. VI. p. 955. et Ducaei VI. pag. 160.) nec non alias plures tomo sexto Ducaei obuias, Seueriano potius, quam Ioanni Hierosolymitano tribuendas contendit.

[*Definitiones* Seueriani, *Florent.* in cod. Laurent. XI. 6. plut. 74. Sed cuinam Seueriano sint adscribendae, *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. III. pag. 99. sibi compertum non esse, fatetur. *Harl.*]

[¶] Seueriani [g]) κατὰ τῶν αἱρετικῶν citat *Damascenus* in parallelis sacris tom. II. p. 385. seq. 789. *Contra Nouatum Gelasius* lib. de duabus Christi naturis. At *Gennadius* c. 21. de script. eccles. *Legi*, inquit, *eius* expositionem in epistolam ad Galatas, et de baptismo et epiphaniae sollemnitate libellum *gratissimum*. Citatur etiam Seuerianus apud *Oecumenium* in cap. 1. epist. ad Galatas. Et in Anastasii Sinaitae hodego cap. 16. pag. 302. adfertur locus Seueriani in Coloss. II. 2. [h]) Alia ex Catenis in V. T. libros fragmenta illius graece et latine

f) Atque in cat. MSS. Angliae etc. tom. I. part. 2. p. 68. nr. 2044. de cod. *Oxon.* collegii Iesu citatur *Seueriani episcopi Caralitani* de innocentia: sed tom. I. part. 1. p. 116. nr. 2213. de cod. *Bodlei.* V. *Seueriani* de innocentibus, et tom. II. part. 1. p. 11. nr. 550. de cod. eccles. *Dunelmensis*, *Seueriani* sermo in festo natiuitatis de innocentibus. Teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. II. p. 1253. *A.* in cod. monast. B. M. de *Becco*, *Seueriani* et aliorum in festo SS. innocentium. *Harl.*

g) Seueriani, a Seuero monacho nominati, in haereticis saec. VI. numerantur. Secundum *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSStar. pag. 645. *A.* in bibl. *Bodlei.* excerpta ex Philoponi libro de dogmate Seuerianorum, et ibid. pag. 647. *D.* Leontii monachi opuscula varia contra Acephalos, Seuerianos etc. ac pag. 777. *D.* in cod. card. *Radulphi* Anastasii Sinaitae syntagma inscriptionum ὁδηγός, et contra Seuerianos aliosque haereticos. — *Vindobon.* in cod. LXXVII. Abucarae confutatio haeresis Acephalorum, Seuerianorum, i. e. Iacobitarum. v. *Kollar.* ad Lambec. VII. p. 292. — De secta *Iacobitar.* v. *Assemann.* B. O. tom. I. p. 424. II. p. 67. et tom. III. pag. 305. sq. 355. 379. 385. sqq. etc. ac tom. IV. multis locis. Item *Schroeckh* christl. Kirchengesch. tom. XVIII. p. 631. sqq. — De *Seuerianis* add. *Assemann.* bibl. orient. tom. III. pag. 379. 384. 457. 543. confutantur a Nathanaële et Gabriele Tauracha, ibid. p. 224. 457. *Harl.*

h) Add. paullo ante de illa aliisque ineditis homiliis adnotata. In Theodoriti dialogis fragm. Seueriani. v. supra, vol. VIII. p. 291. — Fragmenta in permultis restant catenis patrum aliisque collectionibus: sic in cod. CXII. *Cromwelli*, s. nr. 291. cat. MSS. Angliae etc. in codd. August. Vindel. v. *Reiseri* indic. MSS. p. 9. et 39. In codd. *Coislin.* v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 41. 42. 67. 76. 82. 85. 84. 263. 264. et saepius. —

Venet.

latine dedit Combefisius Auctar. nouiss. pag. 291 - 297. poteratque longe plura adferre nisi iure metuisset pleraque quae in Catenis sub Σεβηρ. Ἀντιοχ. nomine exstant, vt in illa ad Iobum, Seueri potius esse quam Seueriani.

Seueriani alii.

Seuerianus in Africa episcopus et confessor sub Genserico. Vide Prosperi Chronicon p. 746. Aëtio II. et Sigisuulto COSS. (a. C. 437.) — Alius Seuerianus in Africa episcopus, qui interfuit concilio Sardicensi a. 347. — Nec non Ceramussensis itidem Africanus, qui interfuit collationi Carthag. a. 411. *Fabr.* Martyrium *Seueriani*, conscriptum a Symeone metaphraste, in cod. XVI. Vindob. nr. 12. vid. *Lambec.* VIII. pag. 506. seq. et Acta Sanctor. ad d. 9. Sept. tom. III. p. 355. et 360. — et de cod. Vindob. XIX. nr. 6. v. *Lambec.* ibid. pag. 567. ibique not. Kollar. — In bibl. *Bodlei.* nr. 285. f. cod. CVI. 10. Cromwell. — *Florent.* in cod. Laurent. XX. 8. plut. 11. d. 9. Sept. diuersum ab edito in Act. SS. ad dictum diem. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 514. — in cod. *Mazarino.* — Vita *Mediolani* in cod. Ambrosiano; — in cod. *Sfortiano*, de quibus v. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSStar. pag. 504. *E.* 702. *B.* et 1315. *D. Harl.*]

Seuerianus, *Africae* proconsul, cuius virtutes impense laudat Apuleius in Floridis.

Seuerianus, Aphrodisiadis in Caria episcopus, qui interfuit concilio CPol. a. 553.

Seuerianus, Arethusius in Syria episcopus, qui subscripsit epistolae missae ad concilium CPol. sub Mena a. 536.

Seuerianus *Damascius*, eruditione et critica laude insignis, cuius e Damascio meminit Suidas in Νόμος, et Σεβηριανός. *Photius* cod. CCXLII. Zeno, imperator, summas ipsi pollicitus est dignitates, si, ethnicorum superstitione relicta, Christianus fieri vellet: quod ille renuit.

[Seuerianus, episc. *Caralitanus*, cui in cod. Oxon. (vt paullo ante adnotauimus,) sermo *de innocentibus* adtribuitur. *Harl.*]

Seuerianus Gabalensis in Gallia episcopus, quem aiunt fuisse ante medium saeculi III. et celebrari in quibusdam martyrologiis 25. Januar. Ei sunt, qui tribuant sermonem *de paralytico*, qui est inter Petri Chrysologi sermones quinquagesimus. Incipit: *Christum in humanis artibus.* Alius Seuerianus in Gallia episcopus subscripsit concilio Regiensi a. 439.

[*Iacobus* Seuerianus de disciplinis variis, *Romae* in cod. monasterii Cryptae-Ferratae, teste *Montfaucon.* in Bibl. bibliothec. MSStarum I. pag. 200. *B. Harl.*]

Iulius

Venet. in cod. Marcian. v. catal. codd. gr. Marc. pag. 17. bis. et 22. et cel. *Morelli* in bibl. MSta gr. et lat. I. p. 30. et 32. — *Florent.* in codd. Laurent. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 102. 254. 363. 545. nr. 1. — In cod. *Mazarin.* vid. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSStar. pag. 1309. *C. Harl.*

Iulius Seuerianus, rhetor, de quo dixi in bibl. latina med. et inf. aet. *Fabr.* in ed. *Mansi* tom. IV. p. 203. Add. *Iulii Seueriani* syntomata rhetorices, per Lucam Fruterium, Antwerp. 1589. 8. in cat. biblioth. Leidensis, pag. 270. — *Iulii Seuer.* de VII disciplinis liber, MS. in 4. *Perizon. Leidens.* v. catal. bibl. cit. p. 494. nr. 11. et *Oxon.* in cod. C. collegii corporis Christi, siue nr. 1567. cat. MSS. Angliae etc. I. 2. pag. 51. *Harl.*]

Seuerianus, Pelagianus episcopus, cuius filius Agricola in Angliam haeresin illam intulit, vt narrat Prosper ad a. 429. Florentio et Dionysio COSS.

Omitto Seuerianum, (Seruianum alii,) quem paullo antequam moreretur, Hadrianus occidi iussit nonagenarium, teste Dione; nec non Seuerianum, *Gallum*, temporibus Marci Antonini caesum omnibus cum copiis ab Othryade, Persarum duce, de quo *Lucianus* in Alexandro Pseudomante, tom. I. pag. 764. seq.

VI. THEODOTVS in Gennadii et Honorii codicibus, atque inde apud Posseuinum male *Theodorus*, Sophronio Hierosol. patriarchae apud Photium cod. CCXXXI. ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδοτος, vbi Photius addit, ne de alio Theodoto accipias, Ἀγκύρας οὗτος ἐπεστάτησε, *Ancyrae* (Galatiae vrbi) *ille praefuit* [t]), S. Cyrilli Alex. συναγωνιστὴς dicitur in Actis septimae synodi Act. [P] VI. Certe inter fortes Nestorii aduersarios strenue decertauit a. 431. in synodo Ephesina, in cuius actis parte IV. habentur graece et latine hae tres eius homiliae:

I. *In die natiuitatis Christi.* Incipit: λαμπρὰ καὶ παράδοξος. tom. III. *Labbei* pag. 988. et tom. I. *Harduin.* pag. 1644. et 1668. *Fabr.* In Christi natiuitatem, et in S. Dei genitricem, in cod. bibl. Mazarin. teste *Montfauc.* in bibl. biblioth. MSStarum, II. pag. 1317. *C.* Hanc et sequentem orat. exstare in Concil. tom. III. pag. 988. et 1008. testantur Caue et Oudin. ll. citt. *Harl.*

II. *In natalem Saluatoris.* Incipit: λαμπρὰ τῆς παρούσης ἑορτῆς. tom. III. *Labbei* pag. 1008. et tom. I. *Harduin.* p. 1654. memoratur in Actis synodi septimae actione 6. *Fabr.* *Paris.* in cod. MCLXXI. nr. 14. bibl. publ. duae homiliae *in natiuitatem Domini*, et nr. 29. ac 30. eiusd. homil. in SS. *Theophania*, atque *in festum praesentationis*, quae homilia, praefixo Amphilochii Iconens. ep. nomine, edita est. — Ibid. in cod. DCCLXVI. nr. 2. et MMDCCLI. nr. 14. (vbi dicitur Theodotus *Monoremita*) orat. *in adnuntiationem deiparae.* — In cod. *Vindobon.* IX. nr. 12. adscribitur homilia illa in natiuitatem Christi *Cyrillo* Alexandr. archiepiscopo. v. *Lambec.* VI. part. 1. pag. 82. sq. ibique Kollar. not. et quae supra ad vol. IX.

[t]) Conf. de eo *Gennadius* de scriptorr. eccles. cap. 55. et *Fabric.* ad illud in bibl. eccles. *Guil. Caue.* in Hist. lit. de scriptorr. eccles. I. ad an. 430. p. 415. (quo iudice, stilus eius est facilis ac perspicuus, in disputando cum haereticis acer et vehemens, aduersarios pungit simul et adlicit, et orationis vehementiam admirabili quodam suauitatis temperamento leuire solet; isque subiicit iudicium Holstenii praefat. ad expositionem symb. Nicaeni:) *Tillemont.* Mém. eccles. vol. XIV. ad vitam Cyrilli Alexandr. art. 11. *Du Pin* Hist. eccles. vol. IV. p. 46. s. in Nouv. bibl. p. 69. *Oudin.* comment. de scriptt. eccles. I. col. 1172. sqq. *R. Ceillier* Histoire gener. des AA. eccles. tom. XIII. p. 448. *Hamberger.* zuverläss. Nachricht. tom. III. p. 125. ad a. 431. *Harl.*

vol. IX. pag. 493. nr. 175. adnotaui; add. in eod. vol. pag. 507. nr. 4. de *Proclo*, cui eam adtribuit *Vincentius Riccardus*, in ed. Romae 1630. 4. pag. 143. animaduertente Kollario, l. c. — Sed *Theodoti* Ancyrani nomen prae se fert in cod. *Vindobon.* LXXVI. nr. 43. in quo numero tres Theodoti homiliae nominantur: 1) contra Nestorium; 2) in natalem soteros nostri; 3) die natali soteros nostri habita, et in concilio Ephesino lecta. v. *Lambec.* III. pag. 391. ibique not. Kollar. *Harl.*

III. *Contra Nestorium*, in die S. Ioannis euangelistae. Incipit: Ὅπερ ἐςὶ τοῖς σώμασι ἡμῶν ἰατρός. tom. III. *Labbei* pag. 1024. et tom. I. *Harduin.* pag. 1665. Huic homiliae quadrat, quod *Gennadius* c. 55. de Script. eccles. ait, Theodotum, quum adhuc Ephesi versaretur, scripsisse aduersus Nestorium *librum redargutionis et refutationis dialectica quidem arte ordinatum, sed auctoritate sacrarum scripturarum detextum. Multis enim adsertionibus vsus est, antequam Scripturarum testimonia poneret* [k]). Praeterea ex illius scriptis exstant:

IV. Εἰς τὸ Σύμβολον τῶν ἁγίων ἐν Νικαίᾳ πατέρων τῶν τιη. *Expositio Symboli sanctorum CCCXVIII. patrum concilii Nicaeni.* Hic titulus est in codice MS., ex quo primum latina versione donatum a *Luca Holstenio*, vtraque lingua vulgauit, et Clementi IX. pontifici max. dicauit *Franciscus* cardinalis *Barberinus.* Rom. 1669. 8. v. libr. diurn. de letterati di Roma, 1670. pag. 29. *Franciscus* vero *Combefis*, qui cum noua versione et notis suis, subiuncta S. Germani patriarchae CPol. homilia in Mariae dormitionem. iterum edidit Paris. 1675. 8. pag. 1. sqq. maluit inscribere *librum aduersus Nestorium* siue *Nestorii ex Scriptura et fide concilii Nicaeni confutationem.* (v. Journ. des Sav. 1675. pag. 249.) Scriptus est ad Lausum, vt suspicor, qui ipsi pag. 90. φίλη κεφαλή. Ex hoc libro locus, qui exstat pag. 11. edit. Rom. citatur in Catena MS. bibl. Barberinae ad Actor. III. 15. Etiam in Actis Synodi VII. actione 6. inter Theodoti huius scripta memoratur ἑρμηνεία εἰς τὸ σύμβολον τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων.

V. Εἰς ἁγίαν Θεοτόκον καὶ εἰς τὸν Συμεῶνα. *In S. deiparam et Simeonem.* Incipit: προφητικὸς ἡμᾶς καὶ τήμερον. Edita ab eodem *Combefisio* graece et lat. inter S. Amphilochii Iconiensis opera pag. 36. At neque huius est, neque, vt Sirmondo et Labbeo visum, Amphilochii Sidetae, sed, vt ex Nicephori CPol. antirrheticis adhuc ineditis viri docti obseruauere, Theodoti Ancyrani, sub cuius nomine eamdem latine ad MS. Mazarinianum recensitam exhibet idem *Combefisius* in bibl. concionatoria. [v. supra, vol. VIII. p. 376. nr. 4.]

[*Theodoti* ep. Ancyrani, Opuscula nunc primum collecta et digesta in *Gallandi* bibl. vett. PP. tom. IX. p. 423. sqq. scil. Expositio symboli Nicaeni p. 425. sqq. Homiliae, sermones, orationes (sex) p. 440. sqq. add. Prolegg. p. XXVII. sq. Tres Homiliae ex actis concilii Ephesini, reliquae tres, quarum duae postremae latine tantum editae, e Combefisio petitae sunt. *Beck.*]

[P] *Scripta Theodoti deperdita vel certe inedita.*

VI. *De Spiritus S. Deitate libri III.* Theodotus ipse in symbolum Nicaenum p. vlt. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἐν παρέργῳ νῦν εἰρήσθω περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, ἐντελέστερον ἡμῶν

k) Edita est in *Io. Patusae* encyclopaedia philologica, vol. II. p. 366. et pag. 369. *Theodoti* homilia in natiuitatem soteros. *Harl.*

ἡμῶν περὶ τῆς θεϊκῆς δεσποτείας αὐτῦ διηλεγμένων ἐν τρισὶν ἑτέροις βιβλίοις, οἷς ἐντυχὼν, ξυνδοξαζόμενον πατρὶ καὶ υἱῷ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον παρὰ τῆς θείας διδαχθήσῃ γραφῆς. *Verum illud obiter nunc dictum sit de Spiritu S. de cuius diuina maiestate plenius in aliis tribus libris disputauimus: quos si legeris, Spiritum S. pari honore cum patre et filio conglorificatum in sacris litteris, disces.*

VII. Οἱ πρὸς Λαῦσον λόγοι κατὰ Νεστορίου, ἐν τόμοις ἕξ. *Contra Nestorium libri sex* ad Lausum. Memorantur in Actis septimae synodi, actione VI. tomo IV. edit. Harduin. pag. 405.

VIII. Λόγοι siue *Homiliae* sex in iisdem Actis septimae synodi, siue secundae Nicaenae a. C. 787. celebratae memorantur. 1. εἰς τὰ φῶτα *in sacra lumina.* [v. ad nr. 2.] Hanc vna cum aliis tribus ineditis habuit ex membranis antiquis et probatis descriptam *Combefisius*, vt ipse in notis ad Theodotum pag. 77. testatur.

2) Εἰς τὸν Ἡλίαν καὶ τὴν χήραν. *In Eliam et viduam.*

3) Εἰς τὸν ἅγιον Πέτρον καὶ Ἰωάννην. *In S. Petrum et Ioannem.*

4) Εἰς τὸν χωλὸν τὸν καθήμενον πρὸς τὴν ὡραίαν πύλην. *In claudum sedentem ad speciosam portam.*

5) Εἰς τὲς τὰ τάλαντα λαβόντας. *In eos, qui talenta acceperant.*

6) Εἰς τὲς δύο τυφλὲς. *In duos coecos.*

Iconoclastae aduersus iconolatras hoc Theodoti Ancyrani laudabant testimonium: Τὰς τῶν ἁγίων ἰδέας ὲκ ἐν εἰκόσιν ἐξ ὑλικῶν χρωμάτων αναμορφῦν παρειλήφαμεν, ἀλλὰ τὰς τέτων ἀρετὰς διὰ τῶν ἐν γραφαῖς περὶ αὐτῶν δηλεμένων, οἷόν τινας ἐμψύχες εἰκόνας ἀναμάττεσθαι, ἐκ τέτε πρὸς τὸν ὅμοιον αὐτοῖς διεγειρόμενοι ζῆλον. Ἐπεὶ εἰπάτωσαν οἱ τὰς τοιάσδε ἀναστηλῦντες μορφὰς, ποίας ἐκ τέτων ἄρα καταπολαύοιεν ὠφελείας, ἢ ἐν ποίᾳ διὰ τῆς τέτων ἀναμνήσεως ἀνάγονται πνευματικῇ θεωρίᾳ, ἀλλ' εὔδηλον ὡς ματαία ἡ τοιαύτη ἐπίνοια καὶ διαβολικῆς μεθοδείας εὕρημα. Postrema verba etiam esse Theodoti, non, vt *Dallaeus* II. 5. de imaginibus pag. 227. suspicabatur, patrum CPolitanorum, patet ex Nicephori CPol. antirrheticis et Theodori Studitae epistola II. 36. ad Naucratium tom. V. opp. Sirmondi p. 442. vbi ad eumdem Theodoti locum conantur respondere, non synodi septimae patres, negare illum esse Theodoti. *Fabr.* — *Eclogae Theodoti, Cantabrig.* in cod. X. coll. S. Trinitatis, f. nr. 479. cat. MSS. Angliae etc. tom. I. part. 3. pag. 99. — ibid. nr. 1054. in cod. XXIV. coll. Caio-Gonuillens. *Theodotus*, (nescio, quis?) de veritate et falsitate. — Fragmenta in Catenis patrum. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. pag. 77. et 137. in cod. LXX. — eumdem in bibl. biblioth. MSSt. pag. 702. E. supra, in vol. VIII. pag. 695. sect. XX. *Harl.*

Alii

[T] Alii Theodoti.

Theodotus *Alabandensis* in Caria episcopus, qui cum Theodoto Claudiopolitano a. 451. interfuit concilio Chalcedonensi.

[Theodotus, *anagnostes*. Ad eum scripsit Io. Chrysostomus. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 570. 572. *Harl.*]

Theodotus ab a. C. 421. *Antiochenus* episcopus, quem Apollinaristas non paucos ad ecclesiam reduxisse testatur *Theodoritus* V. 38. Hist. de illo videndus *Henricus Noris* in historia Pelag. lib. II. cap. 4. *Fabr.* Vid. Photii cod. LII. et infra de h. cod. in capite de Photio. Adde infra vol. XI. p. 395. vet. ed. de synodo Hierosolymitana, cui Theodotus Antiochenus praesedit.]

[Theodotus, *archiepiscopus*. v. *Montfaucon*. bibl. Coislin. pag. 294. et indic. ad illam, h. voc. *Harl.*]

Theodotus *Cassiteras*, Flauianus Melissenus, patriarcha CPol. ab a. 815. ad 821.

Theodotus *Chius*, rhetor, qui Ptolemaeum vltimum Aegypti regem docuit, eique fuit auctor, vt Pompeium nec reciperet apud se, nec dimitteret, sed interficeret, caputque Pompeii Caesari hoc auersanti obtulit, ipse postea interfectus iussu Bruti. Vide *Plutarchum* Pompeio pag. 660. Caesare pag. 730. et Bruto pag. 999.

Theodotus, *Claudiopolitanus* in Ponto episcopus: supra in Alabandensi.

Theodotus *coriarius*, patria Byzantinus, auctor Theodotianorum, qui saeculo secundo haeresin suam sparsit, de qua adpendix *Tertulliani* in praescriptione aduersus haeret. cap. vlt. *Hippolytus* contra Noëtum. *Eusebius* V. 28. Hist. *Hieronymus* contra Heluid. *Epiphanius* et *Damascenus* de haeresibus 54. *Philastrius* c. 50. *Augustinus* et auctor praedestinati c. 33. etc. E recentioribus *Io. Pearsonius* Vindic. Ignatii parte 2. p. 23. *Sirmondus* tom. II. Opp. p. 474. seq. *D. Mich. Waltherus* diss. *Iesus ante Mariam*, §. 10. seq. et *Thom. Ittigius* ὁ μακαρίτης de haeresiarchis apostolicae et apostolis proximae aetatis pag. 259. seq. *Fabr.* conf. supra, vol. VII. p. 124. sq. inprimis not. *e.* p. 149. not. *g.* et pag. 180. *Harl.*

[Theodotus, *diaconus*, et Theodotus *exconsul*. Ad eos scripsit Io. Chrysostomus. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 568. 569. et 570. ter. *Harl.*]

[Theodotus, *dux exercitus*. Ad eum scripsit Theodorus Studita. v. *Montfaucon*. l. c. p. 324. *Harl.*]

Theodotus, *Eurocas* in Epiro episcopus, qui interfuit concilio CPolitano sub Menna a. 536.

[Theodotus, *Gangrensis*, in Paphlagonia, et eius vxor, *Rufina*, pietatis laude insignes. v. plura apud *Kollarium* in nota ad Lambecii commentar. VIII. pag. 469. *Harl.*]

Theodotus, *Gordenorum* episcopus in Lydia, qui subscripsit Synodico Sardensis concilii misso ad Leonem imp. post a. 451.

Theodotus *grammaticus*, citatur in Etymologico magno, voce Ὀρίγανον.

Theodotus, *Hierapolitanus* in Syria episcopus, qui interfuit concilio CPol. a. 381.

[Theodotus, *Laodicensis* episcopus et medicus. v. infra in elencho medicor. vett. vol. XIII. pag. 433. *Harl.*]

[Theodotus, *Manichaeus*, compescuit bellum et caedem exortam inter Baanitas et Sergiotas. v. *Photii* narrationem in epitome de Manichaeis repullulantibus, in *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 371. seq. *Harl.*]

Theodotus, *medicus* Atheniensis, cuius apud *Aristidem* rhetorem mentio tom. I. pag. 485. 502. 525. etc.

Theodotus *Montanista* apud *Eusebium* V. 3. et 16. hist. Pacianum epist. 1.

[Theodotus, *patricius*. Ad eum scribit Theodorus Studita. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 324. *Harl.*]

Theodotus *philosophus*, cuius quartus aduersus Epicurum liber citatur a Laërtio X. 5. Alius philosophus hoc nomine, cuius vitam tribus libris scripsit Tribonianus Sidetes, Triboniani ICti Iustiniano imperitante aequalis, de quo Suidas in Τριβ. [Alius, v. supra, vol. III. pag. 190. *Harl.*]

[P] Theodotus *Phoenicius* Historicus, cuius scripta in graecam linguam transtulit *Laetus*, scriptor Φοινικικῶν, teste *Tatiano* pag. 171. *Clemente Alex.* I. Strom. pag. 326. ex *Eusebio* X. 11. praeparat euangel. etsi in Tatiani codicibus pro Laeto est Χαῖτος, in Eusebii Ἄσιτος. Huius Theodoti mentionem facit *Iosephus* 1. contra Apionem pag. 1051. [v. supra, vol. I. pag. 226. sect. IV.]

Theodotus pictor, de quo Naeuius apud Festum in *Penum*.

Theodotus, *poëta* graecus, quem ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων laudat *Eusebius* IX. 22. praeparat. et ex eo nouem hexametros adfert de vrbe Sicima, qui emendatius leguntur apud Grotium ad Iohann. IV. 5. [add. bibl. patr. Paris. 1624. vol. VIII. p. 158. fol. supra, vol. VIII. pag. 625. *Harl.*]

Alius Theodotus *poëta*, de quo vetus interpres ad Ouidii Ibin V. 467. *Theodotus poëta fuit, qui cum liberius in Mnesarchum regem scripsisset, ab eo crudeliter in Apollinis aede caesus est. Alii dicunt Tyrrhenos, cum cepissent Liparium castrum, fortissimum illorum de castro, Phoebo mactasse, unde Gallus:*

Theudotus in bello Phoebo datur hostia, quamuis
Nequaquam sit homo victima grata Dei.

Verba

Verba Ouidii in Ibin, v. 467. sunt:

Victima vel Phoebo sacras macteris ad aras
Quem tulit a saeuo Theudotus hoste necem.

vbi Domitius Calderinus adnotat, se reperisse Theodotum Bactrianorum regem ab Arsace rege Parthorum fuisse mactatum. Sed *Iustinus* XLI. 4. Theodotum illum, (qui Straboni Διόδοτος lib. XI. p. 515.) mortuum scribit, ab Arsace fuisse mactatum, non scribit. [v. supra, vol. II. p. 324. ibique not. *Ill. Harl.*]

Theodotus, *Palaeensium* Cypri episcopus, interfuit synodo Nicaenae secundae a. 787.

[Theodotus, *presbyter* monachus, ad quem scribit Io. Chrysostomus, v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 569. 570. *Harl.*]

Theodotus *pythagoreus*, qui, ne conscios coniurationis proderet, linguam dentibus demorsam in tyranni faciem inspuit, vt ex Timothei Pergameni libro de philosophorum fortitudine narrant *Clemens Alex.* IV. Strom. p. 496. et *Theodoritus* VIII. de curat. graecar. adfect. p. 120. [v. supra, vol. I. p. 876. *Harl.*]

Theodotus, *Seleuciensis* in Isauria episcopus, interfuit concilio CPol. sa. C. 553.

Theodotus *Sidonius* (Straboni XVI. p. 757. Διόδοτος) frater Boëthi peripatetici philosophi, philosophus et ipse.

Theodotus *sophista*, qui Lolliani et Herodis Attici pridem auditor, deinde aemulus, primus Athenis docuit stipendio ab imperatore Marco Antonino accepto decem mille drachmarum, ab eodem celebratus ἀγωνιστὴς τῶν πολιτικῶν λόγων καὶ ῥητορικῆς ὄφελος. Vide *Philostratum* lib. 2. de Sophist. cap. 2. pag. 566. seq.

[Theodotus, *strategus*, (alii codd. Theodorus strategus;) ad eum scribit Theodor. Studita. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 144. *Harl.*]

[P] Theodotus *Tarentinus*, inter pythagoricos memoratur a Iamblicho.

Theodotus *trapezita*, auctor Melchisedecianorum, de quo b. doctor meus *Thom. Ittigius* diss. de haeresiarchis pag. 261. Huic vtpote Valentini sectae fauenti, non Coriario eius aequali, tribuendas esse *eclogas*, quae ad calcem operum Clementis Alex. leguntur, et cum Combefisii versione a me exhibitae sunt lib. V. huius bibl. cap. 1. sententia est *Tourneminii*, in memoriis Triuultianis a. 1717. pag. 389. seq.

Theodotae Atheniensis, cum Socrate colloquium refert *Xenophon* III. ἀπομνημονευμ. pag. 782. seq. Alia, ni fallor, de qua Soranus epistola ad Cleopatram: *Dabo tibi commentarios Theodotae et aliorum de vitiis et de curatione mulierum* etc.

VII. ANTIPATER Bostrensem in Arabia ecclesiam rexit statim post Constantinum episcopum, qui concilio Chalcedonensi a. 451. interfuit, siquidem paucis post concilium annis ad Antipatrum iam episcopum litteras dedit Leo imperator tom. II. Concilior. Harduini p. 690. Ad eumdem scripsisse S. Euthymius traditur ab auctore vitae Euthymii in tom. II. pag. 281. monument. Cotelerii, cuius adde sis notas pag. 636. seq. et Acta Sanctor. Iunii tom. II. pag. 685. *Fabr.* Conf. *Caue* Hist. lit. SS. eccl. I. pag. 447. ad a. 460. in primis *Oudin.* in comment. de SS. eccl. II. pag. 101. sqq. qui distinguit duo *Antipatros*, n. *seniorem*, (qui secundum Cauum circa a. 460. floruisse creditur, saltem ante synodum Nicaenam II. a. 787. qui scripsit Ἀντίῤῥησιν,) et *iuniorem*, auctorem homiliarum, cuius aetatem collocat ante a. 840. et cuius meminit *Leo Allatius* in diatriba de Simeonum scriptis, p. 89. et, „verum, inquit, in MSStis codd. (quos enumerat,) alia plura encomia Antipatri, Bostrorum episcopi, de diuersis argumentis, quorum titulis et inscriptionibus si fidem habeamus, non omnino a. 460. vel ante synodum Nicaenam II. exstiterit, sed longe post ipsam, vixque ante annum 840. vel saeculum nonum medium." — *Saxius* in onom. litt. I. p. 517. it in sententiam Caui et Fabricii. *Harl.*

1. Praecipuum ac celeberrimum eius opus fuit *ἀντίῤῥησις contra Pamphili apologiam pro Origene.* Incipit a verbis: *ἐγὼ μὲν ἀρκέντως ἐνόμιζον γεγραφηκέναι,* vt notatur in Actis synodi Nicaenae secundae a. 787. celebratae, actione V. tom. VII. *Labbei* p. 367. sq. (*Harduin.* tom. IV. p. 304.) vbi fragmenta quaedam e libro primo exstant. [v. supra, vol. VII. pag. 241.] Longe plura et ampliora *ἐκ τῆς κατὰ τῶν βλασφημιῶν Ὠριγένους πραγματείας κεφαλ. ιέ, ιϛ́,* seruauit *Io. Damascenus* in parallelis sacris tom. II. edit. nouae p. 764. ad 772. Vide etiam Cyrillum Scythopolitanum in vita S. Sabae, tom. III. monument. Cotelerii pag. 362. vbi narrat, Gelasium praepositum, vt succrescenti Origenianismo occurreret, Antipatri opus in ecclesia publice legendum ordinasse. Τὸ σύγγραμμα τοῦ ἐν ἁγίοις Ἐπισκόπου Βόστρων Ἀντιπάτρου, τὸ κατὰ τῶν Ὠριγένους δογμάτων ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγινώσκεσθαι παρεσκεύασεν. Mentio iterum pag. 364. *Fabr.* In duobus codd. Mazarin. sunt quaedam Antipatri opp. sed quaenam illa sint, non indicatur a *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSStar. II. pag. 1306. *E.* nec in vol. I. pag. 593. *E.* de cod. *August.* Vindel. LXVI. qui variorum patrum homilias continet. — In cod. *Coislin.* CCLXXVI. in Ioannis monachi eclogis sunt excerpta ex Antipatro contra Origenem. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 390. *Harl.*

2. Εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν καὶ εἰς τὴν σιγὴν Ζαχαρίου, καὶ εἰς τὸν ἀσπασμὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Homilia *in S. Iohannem baptistam, silentium Zachariae et salutationem sanctissimae deiparae.* Incipit: Ἐν γεννητοῖς γυναικῶν. MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* V. pag. 18. [p. 42. Koll. v. supra, in h. vol. p. 257.] Vidit etiam in Italiae bibliothecis Allatius, qui eius meminit pag. 89. libri de Simeonibus. Habuit [?] et Tho. Galeus. Si recte memini, (neque enim liber iam ad manus,) latine eam dedit *Combefisius* in bibl. Concionatoria. *Fabr.* tom. VII. bibl. concion. p. 106. Exstat praeterea homilia in *S. Ioann. Baptistam, silentium Zachariae, et salutationem Mariae,* in cod. *Taurin.* CXXXV. v. cat. codd. gr. Taur. p. 232. — orat. in Ioannem, *Paris.* in quinque codd. bibl. publ. — *Florent.* in cod. Laurent. Medic. XXVII. nr. 4. plut. 70. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II.

pag.

pag. 687. et in tom. I. pag. 445. nr. 6. — *Oxon.* in cod. Baroeciano CXCIX. — in bibl. *Sfortiana*, v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSStar. pag. 700. *E.* et pag. 1317. *A.* in cod. *Mazarino* LXXII. *Harl.*

3. Εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνεια. MS. apud eumdem Galeum. *Fabr.* In cod. *Thomae Gale* XXXVIII. siue nr. 5871. catal. MSSt. Angliae tom. II. — in cod. *Bodlei.* V. nr. 26. s. nr. 2500. cat. cit. tom. I. pag. 129. *Harl.*

4. Εἰς τὴν αἱμόῤῥουν. *In mulierem sanguinis profluuio laborantem.* Incipit: Οὐ μὲν πρώτη ἡ Ἰουδαίων κλῆσις.. Locus ex illa adfertur in Actis synodi Nicaenae secundae actione IV. tom. VII. *Labbei* pag. 208. (*Harduin.* tom. IV. pag. 169.) *Fabr.*

[Homiliam *in ramos palmarum* alii tribuunt Antipatro nostro; alii, iuniori, Tito. v. supra, vol. VIII. pag. 685. in §. XV. *Harl.*]

[In cod. *Thomae Gale* XXXI. descripto ex antiquissimo cod. in insula Chio, s. nr. 5865. cat. MSS. Angliae II. pag. 185. sq. *Antipatro* Bostrensi multae homiliae etc. adscribuntur, n. 1) encomium S. Athanasii; 2) oratt. adhortatoriae, quarum prima est de publicano et pharisaeo; 3) hom. in dominica filii prodigi; 4) in dominica septuagesima; 5) in dominica quinquagesima; 6) in praesentationem b. virginis; 7) laudatio b. virginis, quando praesentabatur in templo; 8) homil. in adsumtionem b. virginis; 9) in praesentation. b. virginis in templo; 10) de paralytico; 11) de cruce; 12) de daemoniaco; 13) de praedictione passionis dominicae; 14) encomium S. Ioannis euangelistae; 15) homilia de Ioanne theologo; 16) encomium Lucae euangelistae; 17) encom. Cosmae et Damiani, medicorum sine mercede; 18) homil. in introitum b. virginis; 19) in Christi natiuitatem. Sed *Oudin.* l. c. p. 102. seq. docet et concludit, propter celebritates festorum dierum b. virginis, (de quibus codex habet homilias,) quae et festiuitates Sctorum synodo Nicaena II. a. 787. sunt posteriores; vel esse haec omnia Antipatro Bostrensi seniori vel a Graecis recentioribus supposita, vel homilias illas pertinere ad Antipatrum aliquem recentiorem, qui circa saeculum nonum medium floruerit: et alia argumentorum pondera cumulat. — *Bandurius* editurus erat *Antipatri Bostr.* testimonium de muliere, sanguinis fluxu liberata. v. supra, vol. VII. pag. 630. II. *Harl.*]

Citatur quoque Antipater ab *Andrea* Caesariensi in Apocalypsin serm. 22. pag. 124. *Maximo* ad cap. 7. *Dionysii* de eccles. hierarchia etc. Sunt etiam, qui eius homiliam in adnunciationem b. virginis et in natiuitatem Christi commemorent. *Fabr.* Citatur, aut fragmenta in catenis patrum alienisque collectionibus occurrunt. v. *Lambec.* III. p. 165. *Montfaucon.* in bibl. Coislin. p. 251. et 390. et in Bibl. biblioth. MSStar. pag. 1309. *E. Harl.*

Antipatri alii.

Antipater *Acanthius*, grammaticus, vt videtur, quem citat *Ptolemaeus* Hephaestion lib. I. apud Photium cod. CXC.

Antipater

Antipater mathematicus siue *astrologus*, Vitruuio IX. 7. memoratus.

L. Caelius Antipater [circ. a. V. 624. ante Chr. nat. 128.] romanam historiam scripsit ad L. Aelium Stilonem, Varronis magistrum, in compendium missam a M. Bruto. De illa *Vossius* lib. I. de Hist. latinis cap. 8. Pauca quaedam eius λείψανα in fragmentis veterum historicorum latinor. [add. infra, vol. XII. p. 333. ed. vet. *Hamberger* zuverl. Nachricht. I. p. 404. et *Saxii* Onom. lit. I. p. 140. *Harl.*]

Antipater *Cauni* in Lyciae episcopus, interfuit concilio Chalcedonensi a. 451. Alius, vt videtur, Antipater Caunenus in concilio Rom. a. 503.

Antipater siue Antipas *Ascalonita*, pater Herodis magni Iudaeorum regis, de quo multa Flau. Iosephus.

[Antipater *Cyrenaeus*. v. supra, vol. III. pag. 615. — *Antipater* quidam scripsit *de legibus*, cuius MS. est in bibl. quadam *romana*, teste *Montfaucon* in Bibl. biblioth. MSStar. pag. 201. *A. Harl.*]

Gallus Antipater, qui scripsit vitam Aureoli Tyranni. Vide Trebellium Pollionem in Claudii vita cap. 5. qui eum ob adulationem *ancillam honorum et historicorum dehonestamentum* adpellat.

Antipater *grammaticus*. Schol. Aristoph. ad aues [1403.] Vide *Ionsium* lib. I. c. 13.

Antipater *Hierapolitanus* audiuit sophistas Adrianum et Pollucem, Zenonemque Atheniensem. Imp. Seuero ab epistolis fuit, in quibus scribendis excelluisse eum *Philostratus* testatur, qui narrat etiam aemulum fuisse et inimicum Heraclidis Lydii, et liberos imperatoris instituendos ipsi datos fuisse, lib. 2. de Sophist. pag. 606. seq. Idem Philostratus haec de eius scriptis: Ὀλυμπιακούς τε ἡμῖν διῄει καὶ παναθηναϊκοὺς λόγους. Καὶ ἐς ἱστορίαν ἔλαβε τὰ Σεβήρου τοῦ βασιλέως ἔργα. In numo Fuluiae Plautillae Augustae, quae vxor Caracallae fuit, ex altera [P] parte legas ἐπὶ στρατηγοῦ Ἀντιπάτρου Ἱεραπολιτῶν. Vide Harduini numos vrbium illustratos pag. 212.

Antipater *Iolai*, rex Macedoniae, de cuius scriptis dixi inter Aristotelis discipulos lib. 3. cap. 11. [supra, in vol. III. pag. 465. seq.]

Antipater *Macedo* iunior, cuius epigrammata leguntur in Anthologia. [v. supra ad vol. IV. pag. 461. *Harl.*]

Antipater *medicus* inter methodicos memoratus Galeno lib. I. methodi medendi c. 7. citatur et alibi ab eodem Galeno, Coelio Aureliano, Aëtio etc. *Fabr.* V. infra, in elencho medicor. vett. vol. XIII. pag. 64. ed. vet. et supra, vol. IV. pag. 359. add. *Villoison.* prolegomm. ad Homeri Iliada pag. 32. *Harl.*

Antipater ὀνειροκριτικῶν scriptor laudatur ab *Artemidoro* IV. 67.

Antipater

Antipater *Paliurensis* de quo Meursius in bibl. graeca, non diuersus est ab Antipatro Iolai, rege Macedoniae. Paliura Antipatri patria, Macedoniae ciuitas.

Antipater, Plutarchi aequalis, ab eo memoratus in Conuiualibus quaestionibus.

Antipatri *praesidis* τȣ̃ ἡγεμόνος epistola ad S. Basilium et Basilii ad Antipatrum 203. sq. [MS. *Lambec.* III. pag. 291. Koll.]

[Antipater, *proconsul* in Achaia. v. *Montfauc.* palaeogr. gr. pag. 275. *Harl.*]

Antipater libro tertio περὶ Ῥόδȣ, citatur a Stephano Byz. in Ἀεμανία. Confer Vossium de Historicis graecis lib. 3. pag. 324.

Antipater, *Rhosi* in Cilicia episcopus, qui concilio Antiocheno interfuit a. C. 363.

De Antipatris stoicis *Sidonio*, *Tarsensi*, et *Tyriis* duobus dixi lib. 3. cap. 15. [i]) Antipatri ἑταῖρον Sosigenem memorat Alexander Aphrodiseus libro de mixtione pag. 142.

Antipater *Thessalonicensis*, cuius, quemadmodum Sidonii, epigrammata exstant in Anthologia. Citat et Etymolog. magnum in Κεραμία, Stobaeus etc. *Fabr.* In cod. Balusii, v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSStarum pag. 1303. *B*, et ad anteced. artic. *Harl.*

Antipater *Trapezuntius* qui subscripsit relationi in synodo CPol. sub Mena a. C. 518.

CANDIDI Isauri, christiani scriptoris et concilio Chalcedonensi fauentis, *libros tres Historiarum* ab tempore Leonis in imperatorem euecti a. C. 457. vsque ad Zenonem a. 491. defunctum, desideramus, praeter excerpta seruata a *Photio* cod. LXXIX. quae tomo primo scriptorum historiae Byz. post excerpta de legationibus cum notis suis dedit *Philippus Labbeus* Paris. 1648. fol. Vide, si placet, quae de hoc Candido notaui volumine VI. p. 239. [s. vol. VII. pag. 543. sect. 9. n. edit. conf. *Caue* Hist. litter. SS. eccles. I. pag. 466. ad a. 497. quo illum claruisse scribit. *Harl.*]

Alius *Candidus*, qui temporibus impp. Commodi et Seueri clarus, scripserat in Hexaëmeron, teste *Eusebio* V. 27. hist. Eiusdem meminit *Hieronymus* de Script. eccles. cap. 48. [v. *Caue* l. c. pag. 95. ad a. 196. *Harl.*]

[P] Candidus, *Valentinianus*, Origenis aequalis, cuius meminit idem Hieronymus libro secundo aduersus Rufinum.

Candidus

i) Vol. III. p. 537. sq. vbi quoque de *Antipatro Sidonio*: item de hoc et *Antipatro Thessalo*, eorum aetate atque epigrammatibus supra ad vol. IV. p. 461. sq. *Ant. Sidonii* epigramm. sunt quoque in *Leonardi Philarae* anecdotis anthologiae gr. in cod. CCCLII. *Coislin.* v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. pag. 519. — *Florent.* in cod. Laurent. XVIII. plut. 32. in calce Homeri Iliad. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. II. p. 147. — ib. I. p. 548. excerpta in Arsenii violaria compositione, in cod. XXVI. plut. 4. *Harl.*

Candidus Arianus, qui post medium saeculi quarti vixit, et latine scripsit *libellum de generatione diuina* ad Marium Victorinum, qui addita Victorini confutatione lucem vidit ad calcem commentariorum *Bernhardi Ziegleri* in Genesin Basil. 1548. fol. [et correct. inter Orthodoxographos Basil. 1550. et 1555.] et cum reliquiis Victorini editis iunctim ab *Andrea Riuino* Lips. 1652. 8. Fragmentum epistolae Candidi ad Victorinum vna cum Victorini responsione exstat apud *Io. Mabillonium* tom. IV. Analect. p. 155. Alia Candidi epistola, qua Victorino scribendorum librorum quatuor contra Arianos ansa data fuit, legitur in haereslologia *Io. Heroldi* pag. 171. *Fabr.* Conf. *Caui* Hist. lit. SS. eccl. I. pag. 229. ad a. 364. qui edit. Riuin. signat a. 1656. et de duabus Candidi epistolis legere iubet, quae *Ittigius* de bibliothecis PP. cap. 3. pag. 295-298. notauit. Inprimis conf. *Oudin.* in comment. de SS. eccles. tom. I. pag. 528. Is enim contra Caueum docet, fragmentum epistolae, (initio ac fine carentis,) ad Victorinum vna cum Victorini responsione, a *Mabillonio*, loco etiam a Fabricio citato, ex cod. msto corruptissimo desumtum, et cum mendis editum, partem esse duntaxat operis Candidi *de generatione.* Add. *Fabric.* bibl. mediae et inf. latinitatis libr. III. tom. I. pag. 329. ed. Mansi, vbi edit. *Riuini* Lipsiae 1662. 8. prodiisse dicitur. *Harl.* Et *Schönemann.* bibl. PP. lat. I. p. 329-332.

Candidus *Fuldensis*, qui praeter Chronicon Fuldense scripsit vitas Bungolfi et Aegilis, abbatum Fuldensium, ex quibus haec edita est a *Christophoro Browero* in sideribus illustrium et sanctorum virorum Germaniae, Mogunt. 1616. 4. et a *Io. Mabillonio* Saecul. Benedictino quarto part. I. pag. 226. Vide *Vossium* de Hist. lat. II. cap. 34. pag. 307. Claruit hic Candidus circa a. C. 820. *Fabr.* V. *Oudin.* commentar. de SS. eccles. tom. II. pag. 42. secundum quem ab a. circiter 780. vsque ad a. circiter 850. in monasterio Fuldensi claruit. Add. *Fabricii* bibl. cit. pag. 329. vbi plures *Candidi* memorantur. *Harl.*

[Addantur *Petrus Candidus*, Camaldulensis, qui edidit *Homerocentra*, Venet. 1504. 4. apud Ald. Manut. (v. supra, vol. I. p. 553.) et ibid. MIIIID. (1496.) *Thesaurum cornucopiae*, fol. *Saxius* in Onom. lit. II. pag. 521. citat de eo *Laurentium Mehus* in praefat. ad Ambrosium Trauersarium pag. LXXXVIII. seq. *Harl.*]

[*Candidus*, *medicus*, de quo v. infra, in elencho medicor. vett. f. vol. XIII. p. 107. ed. vet. *Harl.*]

[*Petrus Candidus Decembrius*, circa a. 1450. de quo plura prodiderunt *Fabric.* in biblioth. mediae et infimae latinitatis tom. II. p. 17. seq. ed. Mansi, atque *Saxius* in Onom. lit. II. pag. 443. — *Candidi Decembrii* epitome romanae historiae est in cod. mst. *Ambros.* Mediolan., teste *Montfaucon.* in bibl. MSSt. pag. 511. E. *Harl.*]

VII. SIMEON [m]) Stylites siue anachoreta columnaris et cionita dictus a κίων, στύλῳ siue columna, in Syria prope Antiochiam, in quam ascendit a. C. 419. et in ea vixit vsque

m) Simeonem stylitem cum Simone Petro apostolo inscite confundit blasphemus liber תלדות ישו p. 23. edit. Wagenseilianae. *Fabr.* Eum alii confuderunt cum *Simeone Mesopotamio*, docente *Lambecio* in comment. libr. V. pag. 198. sqq. ed. Kollar. vbi de illo *Mesopotamio*, et tribus Stylitis Simeonibus agitur. *Harl.*

quia ad a. 460. n) longaeuitate o) non minus, quam singulari sanctimoniae laude insignis: cuius memoriam celebrant Graeci 1. Septembr. p) et de cuius vita et rebus consulere iuuabit *Io. Bollandum* in Actis Sanctor. ad V. Ianuarii, tom. I. pag. 261. seqq. qui p. 264. latinam exhibet versionem vitae ab *Antonio* monacho, Simeonis discipulo scriptae, (quae etiam occurrit in Herib. Rosweidi vitis patrum lib. I. pag. 131.) [P] nec non pag. 274-285. aliam Nicephoro XIV. 51. laudatam auctore *Simeone Metaphraste* itidem latine ex versione *Guil. Gratii* Brugensis S. I. quae graece exstat MS. in bibl. caesarea, teste *Lambecio* VIII. p. 233. [pag. 494. Koll. add. ad not. 4. sine p scripta.] De eodem Stylite *Theodoritus* in Philotheo cap. 26. *Euagrius* lib. I. c. 13. sq. *Theodorus* lector, auctores vitae, S. Euthymii, S. Theodosii, S. Auxentii, S. Danielis Stylitae etc. e recentioribus *Tillemontius* tom. XV. memor. pag. 347-391. *Leo Allatius* libro de Simeonibus pag. 10. sqq. *D. Theoph. Spizelius* in veteri academia Iesu Christi pag. 121. *Io. Henricus Vrsinus* tom. II. Analector. p. 177. etc. *Fabr. Frid. G. Lautensacii* diss. de Simeone Stylita. Vitemb. 1700. 4. — *Du Pin* histor. eccles. vol. IV. pag. 145. — *Caue* hist. lit. SS. eccles. tom. I. p. 438. seq. *Hamberger* zuverläss. Nachr. tom. III. pag. 196. seq. — Vita eius est quoque *Mosquae* in cod. VI. in quart. v. *Matthaei* notit. MSSt. Mosquens. pag. 301. nr. 1. ed. in 8. — *Florent.* in cod. Laur. XX. 1. plut. 4. ad 1. diem Sept. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. pag. 513. — *Oxon.* in cod. Barocc. CCXXX. — in cod. Cromwellian. CVI. siue nr. 285. cat. MSS. Angliae tom. I. (vbi etiam adpellatur *Mandrita* a Μάνδρα, voc. graeco-barbaro, quod significat *monasterium*, v. *Lambec.* VIII. pag. 493. not. 5.) in cod. *Bodleiano*, nr. 2211. catal. dicti. — Fragmenta ex eius epistola ad ascetam aliquem inclusum, vt et ex doctrinis asceticis in cod. *Vindobon.* CCLI. v. *Lambec.* V. pag. 327. *Harl.*

Multa, inquit Allatius, hunc virum scripsisse, certum est. Nonnullae eius pro concilio Chalcedonensi, aliisque negotiis ecclesiasticis epistolae a scriptoribus memorantur. 1) *Prima* sit ea, quam ad imperatorem Theodosium ob Iudaeis synagogas, a Christianis antea ablatas, et tunc redditas, adeo acriter scripsit, vt Theodosius et mandata reuocauerit, et auctorem consilii de restituendis synagogis magistratu abdicauerit. Meminit *Euagrius* Histor. lib. 1. cap. 13. et *Nicephorus Callistus* lib. 14. cap. 51. 2) *Secunda* pro synodo Chalcedonensi ad Leonem imperatorem. *Euagr.* lib. 2. cap. 10. et *Nicephor.* histor. lib. 15. cap. 19. 3) *Tertia*, pro eadem synodo ad Basilium, episcopum Antiochenum, quae integra apud Euagrium

n) *Io. Garnerius* auctario opp. Theodoriti p. 197. seq. [conf. *Lambec.* VIII. pag. 674. sqq. Koll.]

o) Franciscus Baco Verulamius in historia vitae et mortis: *Vita religiosa et in sacris occupata videtur ad longaeuitatem facere. Sunt in hoc genere vitae otium, admiratio et contemplatio rerum diuinarum, gaudia non sensualia, spes nobiles, metus salubres, moerores dulces, denique renouationes continuae per poenitentias et expiationes: quae omnia ad diuturnitatem vitae potenter faciunt. Quibus si accedat diaeta illa austera, quae massam corporis induret, spiritus humiliet, nihil mirum, si sequatur longaeuitas insignis, qualis fuit Pauli Eremitae, Simeonis stylitae et complurium aliorum monachorum ex eremo et anachoretarum.*

p) Vide *Lambecium* VIII. p. 220. et 232. (s. pag. 467. 494. sqq. etc. ed. Kollar. et supra, in hoc vol. in elogiis Sctor. voc. *Simeonis Stylitae*. *Harl.*]

grium et Niceph. exſtat. 4) *Quarta* ad Eudociam imperatricem in eodem argumento. Nicephor. lib. 15. cap. 13. qua vel ſola Eudocia ab Eutychiano errore ad rectam fidem reducitur. 5) Profeſſio catholicae fidei, (niſi eadem ſit cum epiſtola 2. vt bene coniicit Caueus,) Meminit *Eulogius*, Alexandrinus epiſcopus apud Photium Cod. CCXXX. *Ἀλλὰ καὶ τὰς, ὅσοι ἐν τῷ μοναδικῷ διέλαμπον βίῳ, τὸ φρόνημα αὐτῶν ἐγγράφως ἀνομολογῆσαι ὁ Λέων διετάξατο, ὃ καὶ προθύμως πεπράχασι τῶν ἀρχιερέων τὸν ἀριθμὸν εἰς χ΄ ἐπὶ χιλίοις συγκεφαλαιωθέντος μηδενὸς ἑτερογνωμονήσαντος. μεθ᾽ ὧν καὶ ὁ μέγας Συμεὼν, ὁ ἐν τῷ στύλῳ τὸν ἀγγελικὸν ἐκεῖνον βίον διανυσάμενος. Nec non iis, qui in religioſa et monaſtica vita celebres habebantur, praecepit Leo, vti ſententiam ſuam ſcripto profiterentur, quod epiſcopi numero mille ſexcenti prompte ſane executi ſunt, nemine, qui aliter ſentiret, deprehenſo: a quibus ſtetit et Simeon, qui in columna coelitum vitam aemulabatur.*

Praeter haec Allatio memorata, exſtat latina verſio breuis ſermonis *de morte aſſidue cogitanda*, quae incipit: *Animaduertite, fratres mei.* tom. VII. bibliothecae patrum edit. Lugd. pag. 1228. [gr. cum verſ. lat. Io. Chriſtophorſonii, Col. Allobr. 1612. v. cat. bibl. Leidenſ. pag. 69. *Harl.*] Eadem occurrit et in aliis bibl. patrum editionibus, vt Colonienſi. tom. V. parte 2. et Pariſienſi a. 1589. vol. II. col. 443. ibid. 1624. vol. II. col. 73. lat. 1644. 1654. tom. II. et in adpendice ad edit. 1675. [Verum, non, Simeonem *Stylitam*, ſed Simeonem, abbatem *Meſopotamiae*, eſſe illius ſermonis auctorem, oſtendit *Lambec.* V. p. 201. ſeq. Kollar. ex cod. Vindobon. CCXXXVIII. nr. 3. *Harl.*

[P] Fuit et *Simeon Stylites iunior* Thaumaſtorites q), qui vixit ab anno quarto Iuſtini ſenioris (Chriſti 521.) ad annum decimum quintum Mauritii, (Chriſti 569.) per annos 75. de quo *Conradus Ianningus* in Actis Sanctor. ad 24. Mai. tom. V. pag. 307. ſeq. vbi exhibetur graece cum Ianningi verſione vita huius Simeonis, laudata Nicephoro Calliſto XVIII. 24. et ſcripta a *Nicephoro* magiſtro ſiue rhetore Antiocheno, cognomine Οὐρανῷ, deſcripta vero ex MS. bibl. Vallicellanae. Compoſuit et vitam huius Simeonis *Arcadius* quidam Cypri archiepiſcopus, quae intercidit. Vide tom. V. Maii pag. 306. In eodem pag. 403-431. habes etiam graece e MS. Florentino cum Ianningi verſione vitam, coaeuo auctore ſcriptam, b. *Marthae*, quae huius Simeonis mater fuit. In ea pag. 426. ſeq. occurrit Simeonis *epiſtola ad Staurophylacem.* Memoratur et *ᾠδὴ pro terrae motu ſiſtendo* pag. 348. ne de aliis *precum formulis* dicam pag. 423. *Epiſtola ad Iuſtinum iuniorem*, pag. 378. Moriturus commendat *Canonem* ſuum ſiue *regulam.* pag. 401. De *epiſtola ad Euagrium* vide pag. 396. ſeq. et *Euagrium* VI. 23. hiſt. De *epiſtola ad Iuſtinianum* contra Neſtorianos et Eutychianos r), atque alia pro imaginibus, *Allatium* libro de Simeonum ſcriptis pag. 18. ſeq. vbi etiam de *troporiis* eius ſiue *hymnis* et *precibus.* Huius Simeonis ſermones XXXVI. aſcetici, arab. MSS. in bibl. Vaticana. v. *Aſſemanni* bibl. orient. tom. II. pag. 510. *b.* — [et *Oxon.* in

q) H. e. ὁ ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει· conf. *Caue* Hiſt. lit. Scriptorr. eccl. tom. I. p. 508. ad a. 527. qui etiam animaduertit, eum acerrimum fuiſſe Eutychianorum et Neſtorianorum hoſtem, et obiiſſe a. 595. poſtquam in columna annos 68. exegiſſet. *Harl.*

r) Memorat eam Sophronius Hieroſolymit. ap. Photium, cod. CCXXXI. *Harl.*

in cod. *Rob. Huntington.* LXXI. f. nr. 5817. cat. MSS. Angliae etc. tom. I. *Harl.*] — eius responsiones ad quaesita 252. — eiusdem sententiae 36. ibid.

Simeon denique *Stylites* tertius, presbyter et archimandrita, cuius memoriam Graeci recolunt die 26. Iul. de quo *Allatius* laudati libri pag. 22. v. Acta SS. tom. VI. Iulii p. 310. Omitto alios Stylitas veterum celebratos scriptis, vt *Theodotum Stylitem*, de quo Acta Sanctorum ad 28. Maii tom. VI. pag. 755. seq. *Ioannem Stylitem*, de quo vita Simeonis Stylitae iunioris tom. V. Maii pag. 311. *Nicetam Stylitem*, de quo Ephemerides Moscorum, iconibus illustratae 24. Maii ante Acta Sanctor. tom. III. Maii pag. 28. *Danielem Stylitem*, de quo supra pag. 71. *Lambecius* VIII. pag. 233. [p. 660. sq. ed. Koll. add. ib. pag. 494. 495. *Harl.*] et Nic. Comnenus Papadopoli praenot. mystagog. pag. 60. b. et *Petrum Stylitem*, a Constantino Copronymo male habitum, de quo Theophanes et Cedrenus ad a. C. 770. De horum Stylitarum *ἀσκήσει* quaedam non protrita *Iacobus Gretserus* libro primo rerum variarum. Columnam ipsam, in qua Simeon senior tot annos exegit, his verbis describit Iohannes Phocas in Allatii συμμίκτοις p. 5. Χερσὶ λαξευτῶν etc. *Lapicidarum opera, summitate montis admirandi* (inter vrbem Antiochiam et mare) *alte excauata, monasterium ex vno conflatum compaginatumque lapide exstruxit: in media monasterii* Ἡ μέσον αὐτοφυῆ λαξεύσας κίονα ἐν αὐτῷ τὰς βάσεις ἔθετο, *inter excisos lapides sua sponte nata columna gradus fixit*, super petram, *vt sacro eloquio traditur*, pedibus firmatis, *versus exorientem solem templum pulcerrimum Deo erexit, in quod discipulos conuocabat: atque ita sub dio* [?] *ipse commorans, illi tota nocte in templo stantes, vt decebat sanctos, debitum Deo cultum offerebant.*

IX. IOHANNES Hierosolymitanus, S. Cyrilli in episcopatu Hierosolymitano successor [a]) ab a. C. 386. vsque ad a. 416. quo die obiit [b]). Hic pro Origenis causa, cuius

a) Vide episcoporum Hierosolymitanorum seriem in Riccioli tom. III. Chronologiae reformatae p. 19. et in Actis Sanctor. tom. III. Maii, et tom. VII. p. 969. seq. *Iac. Bosii* Mediol. Istoria della sacra religione di S. Giovanni Gerosolimitano, part. 1. 2. et 3. Romae, 1594. fol. *Fabr.* Adde de nostro *G. Caue* Hist. lit. SS. eccles. tom. I. p. 281. sq. ad a. C. 386. vbi etiam de eius ingenio et stilo iudicatur. et de eius lite cum Cyrillo agitur. *Du Pin* nouvelle biblioth. tom. III. p. 87. *R. Ceillier* Hist. gener. des Aut. eccl. tom. X. pag. 87. *Mich. le Quien* Oriens christ. tom. III. p. 165. *Io. Georg. Walch* Hist. eccles. N. T. pag. 1526. *Hamberger* zuverläss. Nachr. tom. III. pag. 1562. — Ab hoc Ioanne diuersus est *Ioannes*, *Hierosolymitanus patriarcha*, post medium saeculum decimum clarus, auctore Fabricio nostro, aut secundum *Lambec.* V. in indice pag. 716. circa a. 795. aut quem ex Ioanne Scylitze Curopalate *Kollar.* ad Lambec. V. p. 11. (vbi eius vita ex cod. *Vindob.* CCIV. nr. 2. recensetur,) animaduertit, postremis Nicephori Phocae temporibus viuum a Saracenis esse combustum, auctor vitae Damasceni: vide supra in vol. IX. p. 686. ibique not. *e*, et in hoc vol. pag. 217. — Eius vita est quoque Mosquae in cod. synod. CCXLVIII. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 161. nr. 11. et *Paris.* in cod. MDLIX. nr. 1. bibl. publ. In cat. eiusdem bibl. tom. II. in cod. CMXDVIII. nr. 9. exstat *Ioannis*, *Hierosolymitani* patriarchae, fragmentum, aduersus illos, qui contendunt, aquam calidam in mysteriorum celebratione non esse adhibendam, et in cod. CM. nr. 8. *Ioannis*, archiepiscopi *Hierosolymitani*, de sacris imaginibus epistola ad Constantinum Caballinum. — Diuersus quoque ab *Ioanne* patriarcha CPolitano, circa a. Ch. 1450. natione Graeco, scripsit de Spiritu Scto et dialogum de azymis; de illo multus est *Oudin.* in comment. citat. III. pag. 2366. seq. — Alius est in Actis concilii CPolitani a. 536. v. infra, in vol. XI. p. 430. ed. vet. *Harl.*

b) Vid. *Pagii* crit. Baron. ad a. C. 416. n. XX. tom. VII. p. 60. *Harl.*

mortui famae patrocinari studebat, grauissimas cum Epiphanio et Hieronymo inimicitias suscepit, et modo Ario, modo Pelagio *) fauere fuit visus obtrectatoribus studii sui: aduersus quos teste Gennadio cap. 30. de Script. eccles. scripsit *librum* v), *quo ostendit Origenis se ingenium, non fidem sequutum.* Sed illo pridem deperdito, ecce tibi hominem lepidum, *Petrum Wastelium*, Alostanum Carmelitam, qui sub nomine *Ioannis Nepotis Syluani, Hierosol. episcopi XLIV.* quem Carmelitam fuisse peierat, Carmelitis suis gratificaturus, promit veluti versum e graeco magnum volumen, alio non sane minore vindiciarum comitatum, Bruxellis 1643. fol. w) in quo haec Ioannis scripta venditantur, quae illius esse nemo veterum scripsit, nullus fide dignus codex MS. docuit:

I. *Liber de institutione primorum monachorum* in lege veteri exortorum et in noua perseuerantium ad *Caprasium* monachum, interprete *Aymerico*, patriarcha Antiocheno, tom. I. pag. 1-32. Idem hoc est cum illo, quod Trithemius vocat volumen insigne *de principio et profectu ordinis Carmelitici*, tribuitque Iohanni patriarchae Hierosol. et Carmelitae, qui vixerit circa a. C. 770. Habetur etiam in bibliothecis patrum Paris. 1589. et 1644. 1654. tom. IX. et Coloniensi tom. IV. et Lugd. tom. V. nec non in operibus *Thomae a Iesu*, Carmelitae, Colon. 1684. fol. tom. I. pag. 416. Longam pro illo libro Apologiam, Baronio et Bignaeo oppositam, post Petrum Wastelium x) tom. II. pag. 1-210. scripsit M. Antonius Alegre in paradiso Carmelitici decoris [P] pag. 576. sqq. Lugd. 1639. fol. et *Daniel a Virgine Maria* in Vinea Carmeli pag. 671-685. Antwerp. 1662. 4. At non Iohannis Hierosol. sed latini et longe recentioris esse scriptoris, praeter Carmelitas vix quisquam eruditorum dubitat. Vide Papebrochium ad tom. I. April. pag. 780. seq. et tractatus praeliminar. ad tom. III. Maii pag. XX. seq. et *Conradi Ianningi* Apologiam pro Papebrochio contra Sebastianum a S. Paulo, praemissam Actis Sanctor. tom. I. Iunii §. 49. seq. pag. XL.

II. *In Stratagemata Beati Iob*, siue in prima tria capita libri Iobi, commentariorum *libri III.* tom. I. pag. 33-106. Non diuersi sunt a libris tribus in Iobum, qui inter *Origenis*

u) Vide *Orosii* librum de arbitrii libertate, quem Petrus Wastelius in vindiciis siue tomo II. operum Ioannis Hierosol. pag. 568. ait rectius inscribendum: *aduersus Ioannem episcopum Hierosol. adfirmantem, sensu catholico dici, quod cum adiutorio et gratia Dei possit homo esse sine peccato*, et Orosio prorsus abiudicat Nestorianique esse hominis contendit. Sane Pelagium oppugnasse Ioannes Hierosol. diserte traditur ab *Augustino* epist. 186. edit. nouae, vet. 106.) cap. X. et ab Ariani ipse eum absoluit Hieronymus, (denique Ioanni reconciliatus), epist. 61. *Turian.* II. 9. pro epp. pontificum p. 199.

v) Ad Theophilum Alex. vide Wastelii vindicias Ioannis Hierosol. p. 530. seq. et qui de Ioannis illius vita accurate agit, *Tillemontium* tom. XII. memor. eccles. p. 186. et 197. De Hieronymi scripto contra Ioannem p. 197.

w) Inscriptio operis est: *Ioannis Nepotis Syluani*, Hierosolym episcopi. XLIV. — opera omnia, quae hactenus incognita, inueniri potuerunt, in vnum collecta, suoque auctori et auctoritati tribus Vindiciarum libris asserta, per A. R. P. *Petrum Wastelium* — tom. I. II. Bruxellae, typis Io. Mommartii, 1643. fol. *Harl.*

x) Wastelii Apologeticus pro Ioannis Hierosol. monachismo in Carmelo, et pro libro de institutione primorum monachorum prodierat separatim Bruxell. 1641. 8.

Origenis scripta saepius latine prodierunt, quos neque Origenis neque Ioannis Hierosolymitani, sed latini scriptoris esse, existimauit praeter Erasmum, Rob. Coeum et Albertinum Is. Casaubonus in Casaubonianis pag. 143. Vide tamen, quae *Huetius* pag. 273. Origenianor. vbi coniicit auctorem esse Arianum aliquem ex iis, qui Luciani martyris discipulos se ferebant.

III. *In S. Matthaeum* ab initio euangelii ad cap. XIII. 14. et a capite XIX. ad finem capitis XXV. commentarius. tom. I. pag. 107-324. Opus imperfectum in Matthaeum; inter S. *Chrysostomi* scripta toties editum, de quo dixi volum. VII. huius bibl. pag. 646. [vol. VIII. pag. 552. n. ed.] Illud vt Io. Hierosolymitano vindicet, multa sed non satis clare aut solide disputat Wastelius tom. II. pag. 212-342.

IV. Fragmenta *ex commentario ad prima capita vndecim S. Marci*, a b. Thoma Aquinate sub S. Chrysostomi nomine laudata (in Catena aurea ad euangelistas), tom. I. p. 325-339. Haec quoque sola paene coniectura ductus Hierosolymitano suo tribuit Wastelius, quem primum Ioannis Chrysostomi breuiatorem fuisse hariolatur tom. II. p. 373.

V. *Fragmenta ex commentario in Lucam*, quae sub eiusdem Chrysostomi titulo extant partim in eius operibus, partim in Catena graeca Corderiana LXV. patrum, et S. Thoma Aquinate (in continuo Euangelico siue Catena aurea, quam vocant, super eundem Lucam), tom. I. p. 340-380.

VI. *Homiliae LXIII.* fere omnes inter Chrysostomi opera saepius editae. 1. *in Iosephum de castitate*, ex Frontonis Ducaei versione pag. 381. Graece prima verba si quis requirat, nam Wastelius, vt dixi, omnia latine tantum dedit, haec sunt: οἱ ἐκ πελάγους μεγάλου. Chrysost. tom. VI. Ducaei p. 115. [*Montfauc.* tom. VI. pag. 604. sed, quae singulae deinceps reperiantur in ed. Montfauc. facile inuenies in indice homiliarum alphabetico, supra in vol. VIII. pag. 463. sqq. exhibito. *Harl.*]

2-6. *in Iobum*, ex versione Laelii Tifernatis, p. 383. Ἧκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος, tom. VI. Ducaei pag. 67.

7. Fragmentum *Prooemii in Psalmos*, interprete Gentiano Herueto, pag. 399.

8-10. *In Psalmum II. III. XIV.* interprete eodem Herueto, p. 400. 402. 405.

[P] 11. 12. *In Psalm. L.* ex veteri interpretatione, p. 409. 416.

13. *In Psalm. XCV.* ex versione Erasmi, pag. 423.

14. 15. 16. *In Psalm. C.* Godfredo Tilmanno et CXVIII. ac CXIX. Herueto interpretibus, pag. 428. Haec Chrysostomi in Psalmos graece et latine leguntur tomo Ducaei tertio. [v. supra, vol. VIII. pag. 551.]

17. *De tribus pueris et fornace Babylonica*, ex versione Ducaei, pag. 444. καιρὸν ὡς ἀληθῶς. Chrysost. tom. VI. Ducaei, pag. 126.

18. *De*

18. *De Susanna*, interprete eodem Ducaeo, pag. 448. Ἤκομεν ὑμῶν [illegible]. Chrysost. tom. VI. Ducaei, pag. 120.

19. *In decollationem S. Ioannis baptistae*, ex veteri versione, pag. 450.

20. *De vitandis scandalis*, tom. I. pag. 453.

21. *De diuite et paupere et de eleemosyna facienda*, pag. 454.

22-34. *In Marcum* homiliae quatuordecim, sub Io. Chrysostomi nomine incerto interprete pridem vulgatae a Godfrido Tilmanno, pag. 455. Has in latinis Chrysostomi editionibus licet reperire. [v. supra, de his et seqq. vol. VIII. p. 554.]

35. 36. 37. 38. *In Lucam* homiliae quatuor, pag. 475. itidem in latinis Chrysostomi editionibus obviae.

39. 40. *In Iohannem* duae, incerto interprete, pag. 486.

41. Tertia in Iohannem, interprete Ducaeo, pag. 489.

42. *In laudem crucis*, ex versione Godfridi Tilmanni, p. 496. τί εἴπω, ἢ τί λαλήσω. tom. VI. Ducaei pag. 241. [supra, vol. VIII. pag. 526.]

43. *De eucharistia* in encaeniis, incerto interprete, p. 496.

44. *In adscensionem Christi*, interprete Gerh. Vossio p. 498. Φαιδρόν μοι τὸ τῆς ἐκκλησίας. tom. VI. Ducaei, pag. 383.

45. *De Pentecoste*, p. 499. οὐρανὸς ἡμῖν γέγονε σήμερον ἡ γῆ. tom. VI. Ducaei, p. 192.

46. 47. *De Spiritu S.* incerto interprete, p. 502. et 506. χθὲς ἡμῖν, ὦ φιλόχριστοι. tom. VI. Ducaei, pag. 173.

48. *De Christi diuinitate et ecclesia*, pag. 514.

49. *De fide et lege naturae*, p. 516. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος. tom. VI. Ducaei, p. 149.

50. *In praecursorem domini*, pag. 522. ex Petri Pantini versione; οἱ εὐανθέστατοι λειμῶνες. tom. VI. Ducaei, pag. 261.

51. *De ecclesia siue turture*, p. 524. Ἡ τρυγὼν ἡ φιλέρημος. tom. VI. Ducaei, p. 104.

52. *In principes apostolorum Petrum et Paulum*, interprete Gerhardo Vossio, pag. 526. Οὐρανοῦ καὶ γῆς. tom. VI. Ducaei, pag. 264.

[P] 53. *In S. Thomam apostolum*, interprete Ducaeo, pag. 528. τῷ μὲν νόμῳ τῆς ἐκκλησίας. tom. VI. Ducaei, pag. 271.

54. *In sanctos XII. apostolos*, ex versione Gerh. Vossii, pag. 529. εἰκότως καὶ σήμερον. tom. VI. Ducaei, pag. 268.

55. In

55. *In S. protomartyrem Stephanum*, ex versione Ducaei, pag. 530. στέψωμεν ἄνθεσιν. tom. VI. Ducaei, p. 274.

56. 57. 58. *De poenitentia*, interprete Laelio Tifernate, p. 535. 538. 542.

59. *De Dauid*, eodem interprete, pag. 549.

60. *De persecutione* quam passus erat episcopus a Nouatianis. Incerto interprete, p. 551. πολὺς ὁ χειμών. tom. VI. pag. 248.

61. *De vanitate huius saeculi*, Ioachimo Perionio interprete, pag. 552. προτρέπεται καὶ κόλπος. tom. VI. Ducaei, pag. 98.

62. *In coecum a Christo sanatum*, interprete Ducaeo, pag. 557. πολλαὶ καὶ διάφοροι. tom. VI. Ducaei, pag. 482.

63. *De pseudoprophetis et falsis doctoribus*, ex versione Gerh. Vossii, pag. 563. ὀδυνηρὸς ὁ λόγος. tom. VII. Sauil. pag. 211. et VI. Ducaei, pag. 396. [conf. infra, vol. X. pag. 166. seq. ed. vet.]

X. NESTORIVS Germaniciensis Syrus, Diodoro Tarsensi et Theodoro Mopsuesteno vsus magistris est, de quorum scriptis dixi volum. VIII. pag. 358. [vol. IX. p. 277. sqq. n. ed.] et IX. pag. 157. seq. [in hoc vol. n. ed. cap. XXX.] Ex presbytero hinc Antiocheno factus a. C. 428. Sisinnii successor episcopus CPolitanus, nec diu post maximis in ecclesia motibus imprudenti pertinacia sua, et eloquentiae suae praefidens, materiam praebuit, ac qui restiterat magno zelo Arianis, Quartadecimanis, Macedonianis et Manichaeis, ipse haereseos reus actus in synodo Ephesina atque exauctoratus est a. C. 431. successore dato Maximiano; obiitque in exsilio non ante a. 439. [v. Socrat. H. E. VII. c. 34.] *Fabr.*

[Si de quo scriptore ecclesiastico et sectae cuiusdam amplissimae auctore multa in vtramque partem sunt disputata et adhuc disputari solent: is sane est Nestorius; adcusatus et infamatus a multis, qui quidem interdum τεχνολογεῖν, quam θεολογεῖν maluerunt; a nonnullis tamen, (vt eius doctrinae adseclas, qui multi fuerunt, atque sequaces, qui interdum fuerunt intemperantes, praetermittam,) partium studio haud abreptis et mitius sentientibus, licet non omnino ab omnibus criminibus liberatus, tamen lenius diiudicatus aut excusatus. At tantum abest, vt eius vitam, doctrinam, errores, fataque, aut Nestorianorum historiam, quorum omnium rerum vberior expositio et repugnat nostro instituto, et ad historiam pertinet ecclesiasticam, multorumque hominum, vt postea videbimus, diligentiam a longo tempore exercuit, copiosius persequar; vt ne illius quidem patrocinium omnino suscipere audeam. In paucis igitur, quae de eo dici possunt, acquiescam. De patria Nestorii v. *Socrat.* H. E. VII. cap. 29. p. 317. *Simeon. Beth-Arsamensis* epist. de Barsauma, episcopo Nisibeno atque Nestorianor. haeresi, syriace et lat. ed. ab *Asseman.* bibl. orient. I. p. 346. sqq. rec. in Michaelis Chrestom. syriaca nr. 1. Testante *Theodoreto* in Haeret. fabular. IV. cap. 12. Antiochiae litteris bonis et arte canendi institutus, et secundum *Euagrium* in H. E. lib. I. cap. 2. ibi in coenobio quodam est commoratus. Quamquam eum *Theodoro Mopsuesteno* vsum esse

magistro, haud improbabile est, (vide supra, in hoc vol. cap. de Theodoro Mopsuesteno, §. 1. *Petau.* theolog. dogmat. tom. IV. libr. I. cap. 7. p. 35.) nondum tamen certum est atque exploratum, Nestorium ab illo arripuisse haeresin. v. *Walch.* hist. haeres. tom. V. pag. 315. sq. et *Schroeckh* hist. ecclesiast. christian. tom. XVIII. p. 184. praesertim pag. 262. sqq. Falsum est, eum fuisse discipulum, aut, quod iam multi refutarunt, filium Paulli Samosat. v. *Walch.* pag. 313. Antiochiae presbyter factus, in orationibus sacris auditorum auribus insidiari, et auram popularem captare studuit: cuius artis siue fraudis opera, et propter abstinentiam vitaeque seueritatem magnam nactus est auctoritatem famamque. Dein ob illas vitae et orationis virtutes et alias caussas, quae commouerant imperatorem, admotus est episcopatui CPolitano. At ingenii vanitas atque arrogantia, nimium aduersus Arianos et alios quosdam haereticos odium, et quod, Mariam esse θεοτόκον, palam et pertinacius negauit, excitarunt ei inuidiam; quo factum est, vt is incideret in Scyllam. Magni igitur motus orti sunt. Basilius, archidiaconus et archimandrita eius nomen atque errores detulit ad imp. Theodosium, (v. acta concilii Ephesini, part. I. cap. 30. in *Mansii* collectione ampliss. tom. IV. p. 1101. sqq.) Monachi aliique palam ei contradixerunt: et publicum doctorum sacrorum CPolitan. editum est testimonium, Nestorium renouare errores Paulli Samosateni, (gr. et lat. in actis concilii Ephesini, part. I. cap. 13. in *Mansii* collect. tom. V. pag. 467.) MS. in cod. *Vindobon.* LXXVII. 10. v. *Lambec.* III. p. 383.) Accensa est flamma oratione Procli, (apud *Mansium* tom. V. p. 578. et in *Mercatoris* Opp. tom. II. p. 19. cum antiqua versione lat. ipsius Mercatoris, suspicante quidem Garnier. ad Merc. pag. 26.) contra Proclum tamen Nestorius in oratt. se defendit. Nemo tamen acrius ac vehementius Nestorium adgressus est atque insectatus, quam Cyrillus, qui primo per litteras Nestorium frustra ab opinionis et doctrinae errore reuocare studuit; dein alios ipsumque imperatorem, inprimis Coelestinum, episcopum romanum, variis artibus, contortis falsisque interpretationibus contra eum inflammauit magnasque excitauit tragoedias: sub finem a. 430. Alexandriae contra eum congregauit synodum, cuius decretum, propositis a Cyrillo duodecim, quibus reuocaret Nestorius, anathematibus, Nestorio missum est; quibus hic totidem opposuit. In synodo tandem Ephesina, dein Chalcedonensi, Cyrillus post multas agitatas controuersias motusque excitatos perfecit, vt Nestorius condemnatus suoque munere exutus in carcerem mitteretur, dein redire iuberetur Antiochiam, in monasterium suum; anno autem circ. 430. edixit imperator, (vid. *Mansi* collect. concilior. tom. V. pag. 255.) vt Nestorius Petram in Arabia, at, mutato forsan consilio, Oasin in Aegypto, relegaretur eiusque facultates in vsum coetus CPolitani conferrentur. Ibi vero vi barbarorum multa tristia expertus est fata: (v. *Walchii* histor. haeresium, V. p. 564. sqq.) Oasi tamen a. 439. adhuc vixit. De eius morte ac sepulcro variae spargebantur fabulae. v. *Weismanni* introduct. in memorabilia hist. eccl. tom I. pag. 524. *Gundling.* in Gundlingianis, XXXV. *Assemann.* in bibl. orient. tom. II. pag. 55. et 316. ex Bar-hebraeo. — Epitome doctrinae haereticae Nestorii, in cod. *Vindobon.* XLV. nr. 48. v. *Lambec.* VIII. pag. 936. — Haec omnia, et multa alia, quae ad vitam historiamque Nestorii eiusque sectae penitius curatiusque cognoscendam facerent praeter VV. DD. inferius memoratos, et *Caue* hist. liter. SS. eccl. I. pag. 412. sqq. vberius exposuerunt cel. *Io. Matthias Schroeckh* in: christliche Kirchengeschichte, tom. XVIII. Lips. 1783. 8. pag. 176-312. et *Christ. Guil. Franc. Walch.* in: Entwurf einer vollständigen Historie der Ketzereien etc.

part.

part. V. Lipſ. 1770. 8. pag. 289 - 936. qui multo copioſius ſingula enarrauit, ordinem temporis et controuerſiarum priuatarum non minus quam publicarum earumque quae ab Neſtorio eiusque tam aduerſariis quam patronis ſcripta ſunt, explicuit, placita Neſtorii aeque ac aduerſariorum diligenter recenſuit ſobrieque examinauit, ſuumque denique ſubiunxit iudicium. De eius ingenii animique dotibus, virtutibus vitiisque, dextre vereque iudicauit idem pag. 337. ſqq. In *definitionibus fidei orthodoxae*, (quas *Montfaucon* in bibl. Coislin. ex cod. CCV. graece cum verſ. lat. pag. 265. ſeq. edidit, *Neſtorii, hominis adoratorem et cum Iudaeis ſentientis*, haereſis anathemate damnatur. — add. *Lambec.* VIII. pag. 752. Kollar. De *Aſſemanno*, qui in bibl. orient. paſſim multa copioſe agit de Neſtor. infra plura dicemus. Hic tantum addere lubet, ab illo etiam in bibl. orient. tom. II. pag. 443. *Neſtorium Beth Garmae*, metropolitam ac tom. III. part. 1. pag. 492. ex ſyriaca *Thomae* hiſtoria monaſtica *Neſtorium Adiabenum*, metropolitam, commemorari. *Harl.*]

Scripta eius celebri edicto y) Theodoſii iunioris cremari flammis iuſſa, et ſeruari prohibita ſunt, vnde non mirum, licet *infinitos tractatus diuerſarum hypotheſeon*, hoc eſt, vt ego interpretor, ſermones ſiue homilias [P] compoſuerit, teſte *Gennadio* cap. 53. de S. E. z) nihil fere quicquam eius aetatem tuliſſe, praeter pauca illa, quae ſcriptis aduerſariorum et conciliorum Actis inſerta ad nos peruenere. Illae ſiue *epiſtolae ſiue homiliae* maximam partem infra in Indice, quem ſub extremum huius capitis exhibeo, ſcriptorum in Actis concilii Epheſini et Chalcedonenſis occurrentium a me commemorabuntur. Ex catena inedita ad Pſalm. XXXIV. hunc locum non contemnendum produxit *Scipio Maffeus* aa), quem cum verſione mea adſcribam: Νεστορίου. *Τὸ κατεύχεσθαι τῶν ἐχθρῶν δι᾽ ἓξ αἰτίας φασὶ . . . ἀναβελτιωθῆναι τοὺς ἐχθροὺς βουλόμενον· τύπτει γὰρ ἀδόκιμον χρυσίον καὶ καθαρισθήσεται. δεύτερον, ἵνα ὧδε μαστιζόμενοι καὶ πολεμούμενοι κουφότερον πειραθῶσι τῆς αἰωνίου. Τρίτον ἵνα ταῖς τούτων μάστιξι ἄλλους εὑρεθῇ σωφρονίζων. Πανοῦργος γὰρ ἰδὼν ἄφρονα μαστιζόμενον, κραταιῶς αὐτὸς παιδεύεται. Τέταρτον, τὸν βίον λοιμοῦ καὶ νόσου ἀπαλλάττων, πέμπτον, ἵνα μὴ καὶ ἄλλοι αὐτῶν μαθητευθῶσι, τὰς ἐπενεχθείσας πληγὰς φοβηθέντες· ἕκτον, ἵνα μὴ εἴπωσί τινες, ποῦ ἐστιν ὁ Θεὸς τοῦ Δαβίδ, μὴ αὐτὸν ἐκδικεῖ καὶ σώζει; οὐκ ἔστι γὰρ σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ Θεῷ αὐτοῦ. Πολεμηθῆναι δὲ τοὺς πολεμοῦντας εὔχεται οὐχ ὡς μισάνθρωπος, ἀλλ᾽ ὡς μισοπόνηρος.* NESTORII. *Imprecationes aduerſus inimicos, aiunt, fieri a Dauide ob ſex cauſas. Prima, quo meliores illi reddantur. Nam*

y) In actis concilii Epheſini tom. III. edit. Labbei p. 1209. (tom. I. Harduin. pag. 1716.) [in *Manſi* collect. ampliſſ. tom. V. p. 413.] Καὶ μηδένα τολμᾶν τὰς αὐτοῦ Νεστορίου τοῦ ἀθεμίτου τε καὶ ἱεροσύλου ἀσεβεῖς βίβλους etc. *Decernimus praeterea, ne quis impios nefarii ſacrilegique Neſtorii libros, quos de ſacra orthodoxorum religione et aduerſus dogmata epiſcoporum, qui in ſacra Epheſina ſynodo conuenerunt, edidit, habeat, aut legat aut transſcribat:* ἃς δεῖ σπουδῇ πάσῃ ζητουμένας δημοσίᾳ ἐμπίμπρασθαι, *quos etiam omni ſtudio ac diligentia vndecunque conquiſitos publice concremari volumus.* Plures eiusmodi ſanctiones imperatorum, praeſidumque in prouinciis aduerſus Neſtorii et Neſtorianorum ſcripta congeſſit *Iacobus Gretſerus* lib. 1. de iure prohibendi libros malos cap. 9. [add. *Pagium* ad a. 435. *Noris.* Opp. tom. III. pag. 777.]

z) Pag. 24. in *Fabricii* bibl. eccleſ. vbi conf. not. *Harl.*

aa) Giornale de letterati d'Italia tom. XXVI. pag. 64.

et morum impurum percutiendo purgatur: 2) vt in hac vita puniti et adflicti, leniora aeterna experiantur: 3) vt horum castigatione alios erudire sibi contingat: nam prudens si viderit, stultum puniri, insigni exinde capit documentum sibi: 4) vt vitam hanc malis et calamitatibus liberet: 5) ne alii malos imitentur, sed poenas illis inflictas timeant: 6) ne sint, qui dicant: vbi est Deus Dauidis, numquid illum vindicat seruatque? non est illi salus in Deo suo. Optat vero aduersariis suis aduersa euenire, non tamquam inimicus hominum, sed malitiae. Fabr.
Nolo hic repetere, quae iam supra, in vol. IX. cap. XXII. pag. 446. sqq. de Cyrillo Alexandrino, praecipue pag. 465. sqq. §. XII. XIII. p. 469. §. XVII. pag. 473. §. XXIII. pag. 474. sqq. V. in indice homiliarum etc. Cyrilli Alex. p. 483. sq. *de anathematismis Cyrilli ac Nestorii*, inuicem oppositis, item pag. 496. vberius disputata et de Nestorii quibusdam scriptis adnotata sunt. Quod autem Fabricius quaedam tantummodo Nestorii scripta commemorauit: haud incommodum videbitur, h. l. pleniorem eorum catalogum intexere. Qua in recensione sequutus sum tutum ac peritum ducem, *Walchium*, qui in historia haeres. tom. V. pag. 342. sqq. diligentissime in hac historiae parte versatus, doctissime omnia explicuit atque probauit, et in duas classes dispescuit scripta, quae Nestorio tribuuntur: ad priorem classem refert ea, quae ope certorum testium ei adsignari debent; posteriori vero classi adnumerat ea, quae Nestorio sine idoneis rationibus immo vero contra omnem probabilitatem adscribi solent. Plura de singulis apud illum inuenies. *Genuina* igitur Nestorii scripta habentur:

I. *Homiliae*, quarum tredecim *Marius Mercator* latine vertit, et Garnier in sua illius editione non solum edidit, sed etiam graeca, quae praesertim in Cyrilli Opp. passim seruata sunt ab interitu, loca diligenter collegit. Sunt autem

1. Homil. prima *de incarnatione Iesu*, quae tantummodo in lat. versione superest.

2. Homil. *de communicatione duarum in Christo naturarum:* cuius multae partes in actis concilii Ephesini partim, partim a Cyrillo sunt seruatae.

3. *Contra Nestorii aduersarios.* Ibidem plurima pars graece legitur.

4. *De incarnatione Iesu contra Proclum:* restat solummodo in latina versione.

5. De dogmate, *a Maria deum esse natum*, contra Proclum: graecus textus ex actis memoratis et Cyrillo collectus est.

6. Vti quoque hom. in ep. ad Hebraeos III. 1.

7. *Contra eos, qui propter communicationem vel diuinitatem morti obnoxiam esse putent, vel humanitatem tamquam deum adorent:* ex qua quaedam loca gr. supersunt.

8. Apud Mercat. pag. 65. sed ne versio quidem latina homiliae, cuius magnam partem gr. seruauit Cyrillus, integra esse videtur.

9. Ibid. pag. 66. in Matth. V. 23. reliquiae versionis lat. in actis Ephesinis etiam graece inueniuntur.

10. Con-

10. *Contra Macedonianos*, fragmentum.

11. In Ies. XIX. 6. pag. 68. lat. apud Mercator. sed graece, paene integra, in actis memor.

12. Apud Mercator. pag. 85. lat. tantum versa; uti

13. ibid. pag. 93. cuius tamen versio antiquior et aliquanto diuersa exstat in synodico cap. 3. v. *Mansii* collection. V. p. 753. — Sequuntur homiliae alius argumenti:

14. et 15. *Contra Pelagianos*, secundum latinam Mercatoris versionem in I. parte Opp. pag. 76. et 80. — Ibidem pag. 83. et 84.

16. et 17. Excerpta ex duabus orationibus: de quibus paullo post ad Fabricium quaedam adnotata sunt.

II. *Epistolae*

1. *Ad Cyrillum*, in actis concilii Ephesini part. I. cap. 7. ap. Mans. tom. IV. p. 885. et ibid. tom. V. pag. 491. vetus versio lat. et gr. inter Cyrilli epp. tom. V. part. 2. pag. 21. et in *Garnier* ed. Opp. Mar. Mercat. tom. II. p. 44. *Vindobonae* in cod. caesar. LXXVII. in quo multae sunt Cyrilli aliorumque eppp. aliaque, quae ad hanc controuersiam et concil. pertinent Ephesinum, reperitur nr. 2. *Nestorii* ad Cyrillum epist. responsoria: τὰς μὲν καθ' ἡμῶν ὕβρεις, et, teste *Lambec.* tom. III. pag. 382. in concil. generalium ed. gr. lat. Vaticana, 1608. fol. tom. I. pag. 260. — Epist. responsoria: incipit: οὐδὲν ἐπιεικείας Χριστιανικῆς, cum epist. Cyrilli, ibid. in cod. LXXXVIII. nr. 3. et in citata concilior. ed. I. pag. 256. v. *Lambec.* III. p. 476. ed. Kollar.

2. *Ad Cyrillum*, Ephesi praelecta: gr. ac lat. ap. Mans. tom. IV. p. 891. et in Cyrilli Opp. tom. V. part. 2. pag. 25. — cum Mercatoris lat. vers. ap. Mans. tom. V. pag. 715. et pag. 498. lat. versio antiquior.

3—5. *Tres epp. ad Coelestinum*, episc. roman. graecus textus periit: lat. ap. *Mansium* tom. IV. p. 1021. sqq. melius cum notis et prooem. in *Coustant.* epist. pontificum roman. tom. I. pag. 1075. sqq. etiam, sed liberius mutatae, a Garnier. redditae in ed. opp. Mercatoris tom. I. p. 68. sq. Tertiae epistolae versio lat. a Mercatore facta, tantum superest apud *Garnier.* tom. II. pag. 80. *Mansium* tom. V. p. 725. et *Coustant.* p. 1147.

6. *Ad Coelestium*, Pelagianum; latina versio in Mercatoris Opp. tom. I. p. 71.

7. *Ad Ioannem*, episc. Antioch. lat. versio in synodico cap. 3. seruata est. v. *Mansii* collect. tom. V. pag. 752.

8. Ad *scholasticum eunuchum*; lat. in synodico cap. 14. et *Mans.* l. c. p. 777.

9. Responsio ad *Antiochum*, imperatoris amicum, lat. in synod. cap. 25. et *Mans.* p. 793.

10. Relatio *Nestorii* eiusque adseclarum ad imperatorem Epheso missa, ante aduentum Ioan-

nis Antiocheni, gr. et lat. ap. *Mansium*, tom. IV. pag. 1231. Num vero illius auctor sit Nestorius, probabile quidem, nec tamen omnino certum esse videtur.

11. Fragmenta epistolae ad *Alexandrum* episc. Hierapol. lat. ap. *Mans.* tom. IX. p. 343. add. pag. 565.

12-14. Fragmenta triam epp. quarum duae ad praefectum prouinciae Thebaid. ap. *Euagrium*, H. E. lib. I. cap. 7. rec. a Garnier. ad Mercat. p. 324. — Apud *Euagrium* H. E. II. c. 2. Zacharias rhetor tradidit, Nestorium a Leone papa ad synodum Chalcedonensem fuisse euocatum. Hanc tamen fabulam, ait *Assemann.* in bibl. orient. II. pag. 40. ex subdolo *Xenaiae Mabugensis* ingenio primum prodiisse colligitur ex eius epistola, tum illius partem syriace et lat. edidit, dein pariter ex ea duo fragmenta ex *epistola quadam Nestorii*, sub exitum vitae scripta, syriace et lat. excerpsit; haud tamen dubitauit, eam esse Nestorio suppositam, et a Monophysitis confictam. Add. *de la Croze* epist. ad Iablonskium in thesauro epistol. Lacrozian. tom. III. pag. 181. sq. vbi hunc Xenaiae citat locum, et omni fide dignum esse censet, et multa hanc in sententiam adfert.

15. *Ad Cosmam*, ab Ebediesu pag. 30. tantum memorata.

III. *Anathematismi duodecim*, supra iam citati.

IV. Alii *duodecim anathematismi*. Supersunt in versione syriaca, et ex cod. rom. editi syriace cum versione lat. ab *Assemanno* in bibl. oriental. tom. III. part. 2. pag. 199. sqq. Adde de eodem cod. Assemanni et Steph. Euodii biblioth. Vatic. codd. MSS. cat. tom. I. part. III. p. 373. cod. CLXXIX.

V. *Historia suae controuersiae*, quam et Nestorius et Syrus interpres (ab Ebediesu citatus,) *Tragoediam* s. *librum Tragoediae* inscripsisse probabile videtur *Walchio* l. c. 348. seq. at nihil illius superest. Add. *Schroeckh* H. E. christ. tom. XVIII. pag. 281. seq. *Mans.* tom. V. pag. 762.

VI. *Liber Heraclidis*, ab Ebediesu tantum nominatus. Assemanno ad illum (in bibl. orient. tom. III. part. I. p. 36.) videtur esse de vitis patrum, qui alias *Paradisus* inscribitur, et *Heraclidis* nomen gerit, laudatque Canei hist. lit. SS. eccl. I. pag. 205.

VII. Maior liber *de incarnatione Christi*, ex Gennadio de V. I. cap. 53. vberius descriptus a Walchio, p. 349. sq. qui aliorum quoque iudicia de eo sub examen vocauit.

VIII. *Fragmenta*, et quidem

1. ea, quae a Petro, presbytero Alexandrino, probabiliter ex maiore libro (nr. VII.) excerpta, actis concilii Ephesini inserta sunt: gr. et lat. in Mansi collect. tom. IV. p. 1097. sqq. et reddita a Garnerio in ed. Opp. Mercat. tom. II. pag. 96. sqq. antiquiorem lat. versionem edidit quoque *Mansius* l. c. tom. V. pag. 706.

2. Ea, quae Garnier lat. edidit l. c. p. 103. et quae a Cyrillo excerpta, a Mercatore autem latine versa sint, prodidit.

3. Quadraginta et tria ap. Garnier p. 106. sqq. gr. et lat. a Cyrillo in libr. contradictionum excerpta.

4. Alia *Garnier*. p. 110. sqq. ex Cyrilli opp. collegit. — Insuper a) fragmentum a Maffeio repertum, et a Fabricio nostro paullo post repetitum: b) alia parua fragmm. ex libro quodam Nestorii haud nominato in actis concilii oecumen. quinti in *Mansi* collect. tom IX. pag. 343. c) tria testimonia de Christo, teste *Assemanno* in bibl. Vatic. codd. MSS catal. tom. I. part. III. p. 375. qui in nota ad vol. III. part. I. pag. 56. ea ita indicat primum, *an Christus sit deus*: alterum, *de eo, qui ambulauit super aquas maris*; tertium in illud, *deus meus, deus meus, quare dereliquisti me?*

Altera classis, iudice *Walchio* pag. 352. sqq. constituit ea scripta, quae Nestorio sine idonea caussa, et contra probabilitatem criticae artis adtributa sunt.

I. Homiliae duae *de resurrectione et adscensione Christi*, et aliae, quas Garnerius in ed. Opp. Mercat. tom. II. p. 304. ab Nestorio scriptas esse perperam arbitrabatur; at Fabricius ipse paullo post iam refutauit Garnerii opinionem.

II. Ex epistola, quam Nestorius paullo ante concilium Chalcedon. scripsisse dicitur, quam quidem a Xenaia esse fictam et Nestorio suppositam suspicabatur *Assemannus*, duo loca ab *Assemanno* in bibl. orient. II. p. 40. syriace publicata: at spuria esse ista, Walchius ex eo potius, quod Nestorius, orta Eutychian. controuersia, non amplius in viuis fuisset, duxit argumentum.

III. *Liturgia*, quam ipse Fabricius genuinam esse, haud dubitauit: et quam *Marabar*, Nestorianorum patriarcha ab a. C. 535-552. et eius praeceptor, *Thomas* Edessenus e graeco in syriacum transtulere, et quam vsque in praesentem diem eius sectae homines vsurpant. v. *Assemann*. bibl. orient. III. 1. pag. 36. not. 5.

IV. *Expositio fidei* siue *symbolum*; sed auctorem habet Theodorum Mopsuest. v. supra in h. vol. in capite de illo Theodoro sub fin. — Τȣ̃ Νεςορίȣ τὸ σύμβολον, in cod. *Mosquens* synod. XIII. exstat. v. *Matthaei* notit. etc. p. 22. ed. in fol. — Est quoque illud in *Mansi* collect. tom. IV. p. 1347. gr. et lat. et ibid. at latine solummodo, tom. VI. pag. 889. inter acta concil. Chalced. et tom. IX. pag. 271. inter acta quinti concilii oecum. graec. cum *Mercatoris* versione lat. in huius Opp. edit. tom. II. pag. 251. — Dein *Walch*. pag. 335. sqq. diuersas variorum narrationes de origine, initio atque incremento Nestorianarum controuersiarum refert, et quo ordine temporeque singulae orationes tam Nestorii quam aduersariorum habitae aliaque vtriusque partis scripta edita sint, diligenter inuestigat, sobrieque iudicat. Enimuero plura addere, non vacat. De reliquis, quae ad historiam hancce pertinent, qui plura scire cupiat, eum ad Walchii librum praestantem ablegare cogor. Adiici tamen potest:

Διαλο-

Διάλογος Νεστορίου τοῦ ἀνθρωπολάτρου καὶ αἱρετικοῦ καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου πάπα Ἀλεξανδρείας · incipit: Νεστόριος εἶπεν, ὅταν ἡ θεία γραφή. *Mosquae* in cod. synod. XLI. fin. vid. *Matthaei* notit. MSSt. gr. Mosq. p. 62. ed. in fol. — in cod. *Vossiano.* v. catal. bibl. Lugd. Batau. p. 392. nr. 30. In bibl. *Bodlei.* cod. XXVI. Th. Roe, siue nr. 276. cat. MSS. Angliae etc. I. — *Oxon.* in cod. XI. coll. Baliolens. s. nr. 246. cat. dicti I. part. 2. est tractatus contra Eutychen et Nestorium. *Harl.*

Nestorii liber περὶ ἐνανθρωπήσεως, *de incarnatione domini*, quem sexaginta duobus diuinae scripturae testimoniis prauo sensu suo constructum *Gennadius* testatus est cap. 53. de scriptoribus eccles. Garnerio bb) videtur idem esse, quem oppugnat Cyrillus Alex. in libris contradictionum tom. VII. Opp. varia ex illis loca ad verbum repetens, quae etiam exstant in Actis synodi Ephesinae. Testatur autem in praefat. libri primi Cyrillus in volumen illud Nestorii multos fuisse congestos sermones, per elementa litterarum ordine dispositos. Nestorii libros duos, ab Hesychio Hierosol. flammis traditos, memorat *Io. Moschus* in prato cap. 46. *Fabr.* Conf. *la Croze* epist. citat. in Thesauro epist. Lacroz. III. pag. 178. sqq. Is primum ex *expositione fidei*, (inter Opp. Iustini martyris p. 177. sqq. eiusque auctorem vel ipsum Nestorium esse coniecit, vel saltem hominem Nestorianum existimauit,) longum excerpsit locum, in eoque omnes Nestorii de incarnatione sententias nitidissime expositas inuenit. Tandem, „hic habemus inquit, totam incarnationis rationem ex mente Nestorii et Nestorianorum clare et perspicue expositam. Neque φυσικὴ, neque ὑποστατικὴ vniones hic memorantur; voces, quae a Cyrillo inuentore originem ducunt, priore tamen fere statim explosa, quod adluderet ad hanc Apollinarii formulam, *vna natura verbi incarnata.*" Secus sensit *Assemann.* in bibl. orient. vol. IV. s. potius tom. III. part. 2. p. CXC. sqq. dissert. de Syris Nestorianis, cap. 7. §. 2. in quo Diodori, Theodori ac *Nestorii* haeresin circa incarnationem Verbi latius exponere et demonstrare studuit. add. §. III. de erroribus Nestorii, qui ex priore illa fluxerunt. *Harl.*

Symbolum non Nestorii ipsius sed Theodori potius est Mopsuesteni. Vide, quae supra [in cap. de Theod. Mopsuesteni scriptis, pag. 360.]

[P] In Ebediesu catalogo librorum Chaldaeorum n. 29. *Nestorius composuit plures libros; qui autem remanserunt ex illis, sunt isti: Liber tragoediae* cc), *liber Heraclidis et epistola ad Cosmam, qui translati sunt tempore Paulli* dd): *Eius prolixa Liturgia* ee) *quam traduxerunt Thomas et Maraba, et liber vnus epistolarum, item ille alter variarum interpretationum ac sermonum.*

bb) Garnerius ad Marium Mercatorem tom. II. p. 322.

cc) *Irenaei* Nestoriani. [Sub *Irenaei* Tyrii nomine quidem ab eruditis citatur; sed Nestorio restituendum esse ex auctoritate Ebediesu, Nestoriani scriptoris, adnotat *Assemann.* l. cit. v. quae supra ad nr. V. libror. Nestorii genuinorum adscripsi. De *Irenaeo Tyrio* v. Ebediesu l. c. cap. 25. p. 38. seq. ibique Assemann. *Harl.*]

dd) Qui obiit a. C. 535. v. Assemann. bibl. or. tom. II. pag. 411. et III. 1. 36. *Harl.*

ee) V. infra, vol. XIII. pag. 822. 823. et *Assemann.* III. 1. pag. 56. not. 5. *Harl.*]

monum. Ex his *Liturgia* illa syriace adhuc exstat edita vna cum aliorum aliis tredecim in Missali Chaldaico ad vsum ecclesiae Maronitarum excuso Rom. 1592. Loca ex illa adferuntur a *Rich. Simone* in notis ad Gabrielem Philadelphiensem. Latine versam ex Syriaco dedit *Eusebius Renaudotus* in tom. I. collectionis Liturgiarum Orientalium Paris. 1716. 4. qui etiam eruditam de Liturgiis Nestorianorum dissertationem subnexuit. Vide et bibliothecam selectam *Rich. Simonis* editam gallice tom. II. pag. 284. sq. Epistolas select. III. 1. et *Ioann. Bonam* lib. 1. rer. liturgic. cap. 9. Nec non, quae idem *Simon* ad Gabrielem Philadelph. p. 222. sq. et in censura bibliothecae eccles. Dupinianae tom. I. pag. 172. scripsit. *Fabr.* — Apud *Assemann.* qui in bibl. orient. III. part. 1. illum catalogum librorum Syrorum *Ebediesu* metropolitae Sobae et Armeniae, syriace cum versione lat. euulgauit, doctisque notis illustrauit, Ebediesu in cap. XX. p. 35. sqq. Nestorii scripta recensuit. Assemann. in notis de singulis scriptis disputat, docetque, per *varias interpretationes* et *orationes* eas designari (homilias,) quae ab episcopis post euangeliorum lectionem in ecclesia fiebant. *Harl.*

Ioannes Garnerius tom. II. ad Marium Mercatorem p. 324. notat duos sermones, quos Combefisius tom. I. auctarii noui bibl. patrum *S. Athanasio* adiudicat, *de resurrectione et vnum de adscensione Christi*, charactere Nestorii se prodere, florido nempe ac interdum poëtico, metaphoris efferente sese et apostrophis quasi animato: Scripturae testimoniis iisque literali sensu acceptis, nisi quando ad haeresin detorquentur, subinde distincto. *Habent*, inquit, *hunc ipsum characterem sermones alii, opinione forsan plures, siue, qui* Asterio, Amphilochio, Basilioque Seleuciae *tribuuntur, siue, qui reiecti inter spuria* Chrysostomi, *nullum praeferunt parentis nomen; siue tandem, qui genuinos inter Chrysostomi tractatus fraude facta ipsis quoque doctis operum Chrysostomi censoribus, latent. Neque vero id mirum, quum Nestorius Chrysostomi stilum imitari summo studio conatus sit, eaque se imitatione commendabiliorem populo fecerit.* Perquam tamen lubricum est, sine MStorum codicum vel dignorum testium fide homilias, vel scripta quaeuis alia, certis auctoribus ex sola, quam tibi persuaseris, characteris nota adsignare.

Sermo in illud Matth. IV. 6. *si filius Dei es, deiice teipsum*, qui incipit: ἥλιος μὲν ὑπὲρ γῆς παρακύψας, inter Chrysostomi dubia graece editus a Sauilio tom. VII. pag. 301. [a Montfauc. tom. X. p. 733. v. supra, vol. VIII. p. 486.] *Nestorio* vindicatur ex testimonio Marii Mercatoris, inter cuius opera post partem ex latina Mercatoris interpretatione, integrum graece cum noua versione vulgauit *Garnerius* tom. I. p. 85. Nonnulla eius loca illustrat Combefisius notis ad S. Maximum tom. II. p. 485. seq. Idem *Asterii* esse coniiciens vulgauerat latine in bibliotheca concionatoria ad dominicam I. Quadragesimae. Codices quidam *Ephraimo* Syro tribuunt. Vide *Tillemont.* tom. VIII. memor. pag. 758. [et supra, vol. IX. p. 518.]

[P] *De Nestorio eiusque haeresi scriptores veteres Graeci.*

Acta synodi *Ephesinae* praecipue *ff*), in qua primum damnatus Nestorius a. 431. tum etiam *Chalcedonensis*, a. 451. et CPol. a. 553. et sub Mena a. 536. etc. Codex encyclicus, Synodicon Casinense etc.

Cyrilli

ff) Conf. *Basnage* Histor. de l'Eglise, tom. I. libr. X. cap. 4. p. 504. seq. *Du Pin* nouv. bibl. des Aut. ecclef. tom. III. part. 2. pag. 285-387. — *Schroeckh* H. E. christ. tom. XVIII. pag. 231-260. — *Baumgarten* in Theolog. polemica (Untersuchung theologischer Streitigkeiten mit einigen Anmerkungen, Vorrede und Geschichte der christlichen Glaubenslehre, herausgegeben von D. *Io. Sal. Semler*,) tom. II. pag. 777. sqq. vbi primum ex Harduini concil. pag. 1410-1418. loca Nestorii repetuntur, quorum caussa ille Ephesi est condemnatus, et in notis subiectis quaedam pro Nestorio dicuntur: dein Nestorii relatio ad Ioannem Antiochenum, ex Synodico casinensi ap. Harduin. p. 1331. sqq. additis animaduersionibus. Vt alios bene multos conditores historiae eccles. aut theologiae polemicae praetermittam, in primis commendandus mihi videtur *Walch.* in historia haeresium saepius laudata, tom. V. vbi p. 304. sqq. fontes historiae Nestorianae, n. acta publica, et auctores historicos inuestigat, et *primum* de synodo *Ephesina* diligenter agit. Acta autem illius sunt, Walchio docente, pedetentim primum in latino sermone, deinde partim in graeca quoque lingua reperta et publicata. (vid. *Salmon* traité de l'étude des conciles pag. 608.) Sunt vero illa 1) acta eius concilii in sensu strictiore, quae vna cum antiquioribus versionibus optime collegit ediditque *Mansius* in collect. concilior. ampliss. tom. IV. pag. 578. sqq. et tom. V, p. 1. sqq. 2) antiquior, at non plena actorum versio, primum a Baluzio edita et illustrata, a *Mansio* autem ex cod. Vaticano correctior et auctior recusa in collect. tom. V. pag. 477. sqq. 3) Synodicon aduersus tragoediam Irenaei, latin. primum a Christiano Lupo in lucem emissum, optime a *Mansio* tom. V. p. 731. restitutum. (v. supra, in vol. VIII. p. 300. ibique not. *y*.) Secundo *Walch.* commemorat concilii, Chalcedone a. C. 451. congregati, acta, quibus multae partes actorum ad concilium Ephesinum pertinentes, et pars ipsorum actorum Ephes. concilii intextae sunt. *Mansius* ibid. tom. VI. p. 563. sqq. non solum veteres, quas tulit aetas, versiones latinas, sed etiam tom. VII. pag. 653. sqq. latinam versionem, a Rustico emendatam et a Baluzio primum publicatam, ac p. 777. codicem encyclicum, (v. supra, in vol. VIII. pag. 257. seq. nr. 2.) edidit. Ad publica scripta quoque refert Walchius, edicta magistratuum et scripta inter Nestorianos horumque aduersarios in lucem emissa. Eiusmodi eristicorum librorum collectionem, inscriptam: Scripta veterum latina de vna persona et duabus naturis Christi aduersus Nestorium, Eutychen et acephalos olim edita, *Ios. Simler*, Tiguri 1572. fol. iam curauit. Indicem eorum librorum confecerunt *Ittig.* in opere, de bibliothecis et catenis patrum p. 24. atque *Io. Ge. Walch.* theologus quondam Ienensis in biblioth. theol. vol. I. p. 601. — Historiam autem ipsius concilii Ephesini a pag. 452-555. tom. V. histor. haeres. concinnauit atque vberrime exposuit *Chr. Guil. Franc. Walch.* — Add. *la Croze* in Thes. epistol. Lacroziano, tom. III. p. 178. sqq. vbi synodum Ephesinam adpellat λῃστρικὴν, et biblioth. selectam historiae ecclesiasticae cum V. tum N. T. Venet. 1776. 8. pag. 534. — *Monacii* in cod. Bauar. XXVII. fine sunt *reliqua* (s. pars) actorum concilii Ephesini, et in codd. CXV. atque CXVI. quae continentur in actis oecumenici tertii concilii imperante Theodosio contra Nestorium haereticum, (sunt acta concilii Ephesini capitibus CXL. comprehensa, quae, ex bibl. Monacensi, ex graeco in latinum translata *Theodor. Peltanus* edid. Ingolstad. 1576. 4.) in cod. XL. capita 129. concilii Ephesini contra Nestorium, iterumque capita 119. in cod. XLII. v. cel. *Hardt.* in cat. codd. gr. Monac. in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 4. p. 19. sq. et 1804. part. 8. pag. 14. sq. et 1803. part. 5. pag. 25. sqq. (vbi capitum ordinem, qui est in codice, et differt ab edito, latine datum exhibet,) ac pag. 37. seq. — *Lipsiae* in bibl. Paullinae cod. concilium Ephesinum, et eius statuta contra Nestorium; v. *Ioach. Felleri* catal. codd. MSS. bibl. Paulinae in

acad.

Cyrilli Alex. ſcripta varia tomo praeſertim ſexto et ſeptimo, de quibus vol. VIII. huius bibl. cap. 27. pag. 567. ſeq. *Fabr.* Siue vol. IX. p. 465. ſqq. nou. edit. add. *Walch.* in tomo mem. multis locis, atque *Schroeckh* libr. cit. tom. XVIII. p. 196. ſqq. 208. ſqq. 273. ſqq. et ſaepius. *Harl.*

Theodoritus libro IV. haereticar. fab. cap. 12. et epiſtola ad Sporacium contra Neſtorium, aliaque ſcripta [gg]), quibus etiam Cyrillum oppugnauit. Oppugnatus contra non modo a Cyrillo, ſed et a *Rabula* Edeſſeno: vt pro Theodoreto viciſſim ſcripſit *Andreas* Samoſatenus. Sed Rabulae et Andreae lucubrationes, quemadmodum et quae contra Neſtorianos et Eutychianos ſyro ſermone ſcripſerant *Iſaac* Antiochenus et *Samuel* Edeſſenus presbyteri, memorata *Gennadio* cap. 66. et 82. de ſcript. eccleſ., pridem interciderunt. *Fabr.* Conf. *Aſſemann.* bibl. orient. tom. I. cap. XVI. pag. 207. ſqq. de *Iſaaco Magno*, mortuo circ. a. C. 460. et de eius ſcriptis locoque Gennadii, a Fabricio citato, p. 211. ac p. 214. ſqq. recenſentur Iſaaci ſcripta, quae exſtant in MSS. Vaticanis. Huc pertinent (p. 219. ſqq.) ſermones, nonus *de fide*, contra Neſtorianos et Eutychianos, decimus, *de paſſibilitate et impaſſibilitate dei verbi incarnati*, contra Neſtorianos, nonageſimus nonus *de trinitate et incarnatione*, et duo alii (p. 234.) contra Neſtorium, ex quibus

acad. Lipſienſi, (Lipſ. 1686. 12.) p. 186. nr. 42. — In cod. *Coislin.* XXXII. acta conc. Epheſini; in cod. XXXIV. canones, et in cod. CCCLXIV. nr. 14. duodecim canones ſynodi Epheſinae. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 85. 87. et 563. — Synodus Epheſina contra Neſtorium *Romae* in bibl. Vaticana. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 70. — Eadem bis, et Chalcedonenſis ter, ibid. pag. 102. et 103. — canones vtriusque, ibid. p. 104. — ibid. concil. Epheſinum, quod multis in locis diuerſum eſſe ab impreſſis, Venet. 1565. tom. I. notauit *Montfauc.* pag. 130. *A.* — ibid. in bibl. *Ottoben.* acta ſynodi Chalcedonenſis, graece, et de ſynodo Epheſina codd. nonnulli gr. et lat. pag. 188. *D.* — ibid. in bibl. patrum *S. Baſilii*, vtriusque ſynodi canones, p. 196. *D.* — in bibl. *Caſſinenſi*, acta concilii Epheſini, et epiſtola Cyrilli aliorumque contra Neſtorium, pag. 220. *A.* — *Mediolani* in bibl. Ambroſ. pag. 495. *E.* et p. 512. *C.* — de codd. *Vindobon.* v. eumdem Montfauc. p. 541. 559. *A. D.* 562. *C.* — *Lugduni Bat.* acta ſynodi Epheſinae, graece, pag. 601. *A.* — canones vtriusque ſynodi, et alia, inter codd. *Io. Mori*, epiſcopi Noruicenſis, p. 686. *C.* — in bibl. *Sfortiana*, p. 695. *C.* et 708. *A.* — *Paris.* in bibl. quondam regia, p. 727. *D.* quinquies, pag. 733. *E.* — in bibl. *Coislin.* concilium Epheſinum, in cod. Slauico, p. 1042. *C.* — Vtraque et aliae ſynodi, graece, in bibl. *Colbertina*, pag. 1150. *D. E.* — earumdem canones, in monaſterio S. Trinitatis proxime CPolin, p. 1330. *D. E.* — in bibl. S. Victoris *Paris.* concilia, p. 1370. *C. D.* Tot codd. et forſan plures *Montfaucon.* in bibl. citata enumerauit. — *Florentiae* in cod. Laurent. XVII. nr. 23. et 24. plut. 8. ex actis ſynodi Chalcedon. excerptum longum et epiſtola ſynodi ad Leonem, pontif. roman. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. I. p. 561. — ibid. p. 398. nr. 21. canones ſynodi Epheſinae ac nr. 22. Synodus Chalced. et 30. canones; p. 399. nr. 30. ex actis illius ſynodi quaedam, in cod. VIII. plut. 9. — et p. 477. ſq. nr. 4. canones, in cod. X. (qui continet collectionem canonum eccleſiaſticor.) plut. 10. *Harl.*

gg) Vide volum. VII. huius bibl. cap. 11. pag. 438. ſeq. [ſ. cap. 7. vol. VIII. pag. 294. ſq. ed. nou. Theodoritum fuiſſe Neſtorianum negatur. v. ibid. p. 291. *Harl.*] Neſtorio praeluſerant Theodorus Mopſueſt. et Diodorus Tarſenſis. Eidem fauere videbantur praeter Theodoritum Io. Antiochenus, Andreas Samoſatenſis, Eutherius Tyanenſis, Ibas Edeſſenus etc. Neſtoriani poſtea dicti Tetraditae, Timotheani a Timotheo Aeluro; et Feliciana haereſis (a Felice Vrgellenſi, Sec. VIII.) Agnoëtae. [Antiquiores de hac ſeditione quaſi ſacra ſcriptores recenſet *Buddeus* in Iſagoge in theologiam, tom. II. p. 1084. ſqq. *Harl.*]

quibus multa excerpsit Assemannus. — ibid. p. 259. sq. cap. XXV. de *Samuele*, presbytero Edesseno; — ibid. cap. XIV. p. 197. seq. de *Rabula* et *Andrea* Samosateno; add. p. 401. sq. de *Cyrillo* et *Rabula* in Chronico Edesseno, ibique not. In tomi tertii part. I. p. 202. (vbi v. not.) teste Ebediesu in cat. libr. Syror. *Andreas*, episcopus Samosatae, composuit interpretationes ac librum antirrheticum contra Cyrillum, pag. 63. 226. 370. de Rabula etc. *Harl.*

Proclus CPol. de cuius scriptis dixi vol. VIII. cap. 28. p. 601. seq. [s. vol. IX. c. 23. p. 504. seqq. ed. nou.]

Theodotus Ancyranus, de cuius scriptis dictum supra, pag. 270. seq. ed. vet.

Euagrius, *Theodorus lector*, etc. in hist. eccles.

Theodorus Raithuensis libro de incarnatione Christi, de quo supra, pag. 232. ed. vet.

Anastasius Antiochenus in Hodego, de quo dicturus sum capite 35.

Iohannes Maxentii circa a. C. 520. clari capitula siue anathematismi contra Nestorianos, dialogi contra eosdem, aliaque scripta, quorum latina tantum versio tulit aetatem, edita in orthodoxographis Basil. 1555. et 1569. fol. et in *Iosiae Simleri* scriptis veterum latinis de vna persona et duabus naturis domini, Tigur. 1571. fol. et in bibliothecis patrum Paris. 1575. tom. V. et 1589. tom. IV. et 1644. 1654. tom. III. et Colon. 1618. tom. VI. et Lugd. 1672. tom. IX. Hunc cum Ioanne Scythopolitano plerique eumdem faciunt. Eius stylum laudat Photius cod. XCV. pro synodo Chalcedonensi, bene scripsisse testatus cod. CCXXXI.

Petri, diaconi, liber ad Fulgentium et alios episcopos Africae, qui inter Fulgentii scripta lat. legitur. [et in *Gallandii* bibl. PP. tom. XI. p. 230. sq.]

[*Gennadii* contra Nestorianos, in cod. Bauar. LXVI. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 3. pag. 25. qui adnotat, in margine nomen Gennadii poni, at in eius operibus nil inueniri; esse autem dialogum inter orthodoxum et haereticum. *Harl.*]

[*Ephraim Syrus*, aut alius. Plura vid. supra, ad vol. VIII. p. 244. init. *Harl.*]

Leontius Byz. libro de sectis, qui graece et latine exstat, et *Leontius* Hierosol. libris aduersus Nestorium et Eutychen, quorum latinam tantum versionem editam habemus: Graeca in variis bibliothecis occurrunt [?] MSta, vt dixi vol. VII. p. 453. Indicem scriptorum in vtroque opere laudatorum habes supra, p. 167. et 172. [s. vol. VIII. p. 309. sqq. vbi statim index quoque est subiunctus, et pag. 318. sqq. n. edit.]

Iustiniani imp. aduersus tria capitula edictum a. 545. et epistola ad synodum CPol. a. 553. Concil. Labbei tom. V. pag. 454. et 684. et Harduini tom. III. p. 268. 321.

Io. Damascenus haeresi 81. et libro contra Nestorianos. tom. I. Opp. p. 555. edit. nouae.

Euthymii

Euthymii Zigabeni, sub saeculi duodecimi initia clari, panoplia part. 2. tit. 14. edit. latinae, (Graece κεφάλ. ιέ.) Vide vol. VII. p. 463. [s. vol. VIII. p. 328. sqq. n. edit.]

Nicetas Choniatae thesaurus orthodoxae fidei tomo octauo, adhuc inedito.

Nicephorus Callistus Hist. eccles. lib. 14. seq.

Ex scriptoribus Arabibus *Eutychius* tomo secundo Annalium, qui singularem librum suum contra Nestorianos memorat, p. 79.

[Ex Syris, *Maris*, Salomonis F. defensio fidei orthodoxae, et confutatio haereseon. vid. *Assemann.* bibl. orient. III. part. 1. p. 584. ibique not. *f.* et passim in illo opere alii Syri ab eo nominantur. *Harl.*]

Latini.

Marii Mercatoris opuscula, illustrata a Righerio siue Gabr. Gerberonio, Bruxell. 1673. 12. et tom. XXVII. bibl. patrum Lugd. Et a Steph. Baluzio Paris. 1684. 8. et copiosissime a Io. Garnerio ibid. 1673. fol. [conf. *Schroeckh* l. c. tom. XVIII. pag. 230. sq.]

Leonis ab a. 440. ad 461. papae rom. epistolae ad Flauianum CPol. ad Leonem imp. etc. quae latine saepius editae, (inter Leonis opera ac postremum curante *Paschasio Quesnello*, Paris. 1675. 4. et Lugd. 1700. fol.) occurrunt etiam cum graeca versione in actis concilii Ephesini et Chalcedonensis. [cf. *Schoenemann.* bibl. PP. Latt. tom. II. p. 869. 881. sq. vbi etiam p. 930. sq. de recentioribus opp. Leonis editt. *Poletti, Cacciari*, et *Balleriniorum* agitur. *Beck.*]

Auctor praedestinati, haeresi 89.

Auctor adpendicis ad *Augustinum* de haeresibus c. 90. de *Timotheanis*, a Timotheo Aeluro.

Iohannis Cassiani de incarnatione Christi libri VII. contra Nestorium, ad Leonem episc. Rom.; eo hortante scripti circa a. 430. quod opus multis adhuc locis medicam manum desiderare monuit Vossius epist. 404. [v. *Fabricii* bibl. med. et inf. latin. tom. I. p. 356. ed. Mansi.]

Leporius in palinodia ad episcopos Gallicanos, e qua idem Cassianus nonnulla adfert libr. I. cap. 4. seq.

Prosperi Aquitani elegia, quam inscripsit epitaphium Nestorianae et Pelagianae haereseos, exstat in noua editione operum Prosperi, Paris. 1711. fol. pag. 198.

Vincentius Lerinensis in Commonitorio.

Capreoli, episcopi Carthag. epistola ad Constantium et Vitalem Hispanos edita a *Sirmondo* tom. I. Var. opusc. Paris. 1630. 8. et tom. I. Opp. Sirmondi p. 361.

[*] *Fausti* Reiensis epistola ad Gratum diaconum scripta ante a. C. 449. et edita primum a *Petro Pithoeo* a. 1586. et recusa cum aliis Fausti in tom. VIII. bibl. patrum Lugd. Vide *Tillemontium* tom. XVI. memor. p. 412.

Gelaſii papae Rom. ab a. C. 492. ad 496. de duabus in Chriſto naturis aduerſus Eutychen et Neſtorium μονόβιβλον Photio laudatum, qui eius graecam verſionem legiſſe ſe innuit cod. CII. *Praeclarum volumen* vocat Gennadius cap. 94. de S. E. latine exſtat diuiſus in capita XXIX. et in eo adducuntur teſtimonia doctorum eccleſiae *Ignatii* ex epiſt. ad Epheſios, *Euſtathii* Antiocheni confeſſoris contra Arianos, *Hippolyti* epiſc. et Martyris in memoria haereſium; *Athanaſii* e libris contra Arianos et epiſt. ad Epictetum, et ex libris aduerſus haereticos [hh]); *Euſebii*, epiſcopi Palaeſtinenſis, cognomento Pamphili, in expoſitione pſalmi XVII.; *Gregorii Naz.* in natalem domini et epiſt. ad Cledonium et ad Nectarium; *Baſilii* Caeſar. ex lib. contra Eunomium et de gratiarum actione; *Gregorii* Nyſſeni contra Eunomium; *Amphilochii* Iconii epiſc. ex libro, vbi exponit: Pater meus maior eſt me; *Antiochi* epiſcopi Ptolemaidis; *Seueriani* epiſc. Gabalorum contra Nouatum; *Ambroſii* epiſcopi Mediol. *Ioannis* epiſcopi CPol. in euangelium ſecundum Ioannem, et in crucem; et *Damaſi* epiſcopi Rom. contra Arianos. Prodiit in *Io. Sichardi* antidoto aduerſus haereſes, Baſil. 1528. fol. et in *Io. Heroldi* haereſiologia ibid. 1556. fol. et in *Ioſiae Simleri* ſcriptis veteribus latinis de vna perſona et duabus naturis domini et ſeruatoris noſtri Ieſu Chriſti, Tiguri 1571. fol. nec non in bibliothecis patrum Pariſ. a. 1589. et 1644. 1654. tom. IV. et Colon. a. 1618. tom. V. parte 3. et Lugd. a. 1662. tom. VIII. [conf. *Fabric.* bibl. mediae et infimae latinit. tom. III. p. 27. ſeq. ed. Manſi. *Harl.*]

Vigilii, Tapſitani in Africa epiſcopi, qui circa a. C. 484. [ii]) claruit, aduerſus Neſtorium et Eutychen libri V. prodiere primum Tiguri 1539. 8. Deinde in haereſiologia Heroldi et in Ioſiae Simleri collectione iam laudata, nec non in bibliothecis patrum Pariſ. et Colon. Hinc cura *Georgii Caſſandri* Colon. 1575. 8. et inter Caſſandri opera iunctim edita Pariſ. 1616. fol. p. 514. ſubiunctis variis lectionibus ex codice veteri Petri Pithoei. Denique ex Petri Franciſci Chifletii recenſione, vna cum aliis Vigilii ſcriptis, Diuione 1664. 4. et tom. VIII. bibl. patrum edit. Lugdun. [v. *Fabric.* bibl. cit. tom. VI. p. 296. ſeq. *Harl.*]

Fulgentius Ruſpenſis in Africa epiſcopus a. C. 533. defunctus in libris tribus ad Traſimundum Vandalorum regem, quos cum aliis Fulgentii [?] ſcriptis poſt Io. Molanum, Iac. Sirmondum et Theophilum Raynaudum recenſuit vir doctus cui praeclaram editionem Pariſ. 1684. 4. debemus. Vide acta Erud. a. 1685. pag. 543. ſeq. [Plura vid. in *Fabricii* bibl. med. lat. cit. tom. II. pag. 220. ſqq. ed. Manſi. *Harl.*]

Boëthii liber de duabus naturis et vna perſona Chriſti aduerſus Eutychen et Neſtorium, compoſitus occaſione epiſtolae quam epiſcopi orientales a. C. 512. ſcripſerunt ad Symmachum epiſcopum Romae de Eutychianis motibus, et dicatus Iohanni, qui deinde epiſcopus romanus primus hoc nomine et martyr. Laudat hunc librum Hincmarus Remenſis

hh) Loca Athanaſii, Gregorii Nazianz. et Ioann. Chryſoſtomi, latinorumque, Hilarii, Ambroſii, Hieronymi, Rufini et Auguſtini laudat etiam *Caſſianus* libr. 7. de incarnatione.

ii) Vide *Tillemont.* tom. XVI. memor. p. 614. ſeq. et Sirmondi Opera tom. III. p. 1013.

sis tom. I. pag. 521. et vna cum aliis quibusdam Boëthii scriptis edidit Renatus Vallinus Lugd. Bat. 1656. 8. recusum ad calcem consolationis philosophiae variorum notis illustratae ibid. 1671. 8.

Facundus, episcopus Hermianensis prouinciae Africanae, in libris XII. quos circa a. 547. scripsit pro defensione trium Capitulorum concilii Chalcedonensis ad Iustinianum imp. cum notis editos a *Sirmondo* Paris. 1629. 8. et recusos in eius operibus tom. II. Paris. 1696. fol. atque ibidem Philippo Priorio curante ad calcem Optati, 1675. fol. et in bibliotheca patrum edit. Lugd. tom. X. [et *Gallandii* tom. XI. p. 665. conf. *Fabricii* bibl. med. et inf. lat. cit. tom. II. pag. 140. seq. *Harl.*]

Liberati, archidiaconi Carthaginiensis, et trium capitulorum promachi, *Breuiarium* siue circa a. C. 553. scripto consignata historia certaminis Nestoriani et Eutychiani, quam notis illustratam edidit *Io. Garnerius* Paris. 1675. 8. In vtraque editione conciliorum Petri Crabbe, Colon. 1538. tom. II. pag. LXII. b. ad LXVI. et Colon. 1551. tom. II. p. 121-128. subiiciuntur Liberato adpendicis loco quaedam epistolae et loca veterum, quae a Garnerio et in aliis conciliorum editionibus sunt omissa. Quae non alibi in actis concilior. Ephesini et Chalcedonensis reperi, illa infra in indice scriptorum, quem in illa acta composui, suis locis a me adnotantur. [add. *Fabricii* bibl. citatam, tom. IV. p. 272. sq. MS. Breuiarii Mediolani in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. I. p. 519. *D. Harl.* Liberati Breuiarium etiam insertum est Gallandii bibl. PP. t. XII. p. 119. sq. *B.*]

De Nestorio eiusque haeresi scriptores recentiores kk).

Ephesinam synodum improbantes:

Godfridus Arnoldus in historia haeresium, germanice vulgata et belgice.

Auctor libri Arausione a. 1645. editi *de supposito*, in quo Nestorium contra Ephesinam synodum et Cyrillum Alex. defendit, est *Dauid de Rodon*, licet alii scriptum illud tribuerint Aegidio Gaillardo. *Fabr.* Conf. de hoc libro *Walch*: l. c. p. 830. sq. qui probabilius esse existimat, auctorem esse *Dau. de Rodon*, et de libro ipso praeter Bayle citat *Benoit* histoire de l'Edit de Nantes, tom. III. p. 253. sqq. *Vogt* biblioth. haeresiolog. tom. I. pag. 459. sqq. *Pfaff* hist. litter. theol. tom. III. p. 334. et *de Bure*, (qui damnat librum,) bibliographie instructiue, vol. de theologie, Paris. 1763. p. 475. sqq. Inscriptus autem est: *Disputatio de supposito*, in quo plurima hactenus inaudita de Nestorio, tanquam orthodoxo et de Cyrillo Alexandrino aliisque episcopis Ephesi in synodum

kk) Cf. de recentioribus scriptoribus *Schroeckh* in hist. eccles. christ. tom. 18. p. 285. sqq. in primis *Walch.* narration. et iudicium de illis in hist. haeres. tom. V. pag. 500. sq. praesertim pag. 817-857. et p. 910-916. p. 842. sqq. 908. sqq. et pag. 916. sqq. de formulis, de quibus in vtramque partem disputatum est, atque de Nestorii doctrina copiose moderateque indicat, p. 926. sq. autem Nestorium non esse haereticum, concludit; ad quos ablegare praestat eos qui plura scire cupiant. Add. *Vogt* in disquisit. de recentissimis Nestorii defensoribus, in parte I. bibliothecae historiae haeresiologicae, p. 456. sqq. *Harl.*

odum coactis tanquam haereticis demonstrantur, vt soli scripturae sacrae infallibilitas adseratur. Deus verax, omnis homo mendax, Rom. III. Francof. 1645. 8. Eum, docte quidem atque operose, at tamen acrius refutare sustinuit *Petav.* in Dogmat. theol. tom. IV. libr. 6. p. 498. sqq. edit. Paris. coll. libr. I. cap. 7. pag. 34. sqq. adnotante *Schroeckhio* l. c. pag. 286. Alios, qui de illo libro diuersa tulerunt iudicia, memorat *Gerdes.* in Florilegio libror. rariorum, ed. II. Groningae et Bremae, 1747. 8. p. 271. sqq. et obseruat, suo exemplari veterem quemdam eius possessorem non tantum praefixisse nomen Dauidis Derodon, Prof. philos. sed pro loco impressionis Francof. adscripsisse *Arausonii*, vbi ille per aliquod tempus tradidit philosophiam. *Harl.*

[D. *Martin Luther.* v. *Walch.* l. c. p. 826. sqq. et 910. vbi quoque de *Luca Osiandro*, Lutheri iudicium comprobante, agit, et citat *Weismanni* introd. in histor. ecclesf. tom. I. pag. 520. *Harl.*]

I. H. Horbius in epist. ad M. Gudium data, Paris. 1670. p. 17. Nunc in Nestorianis occupatus, suum Lutheri de conciliis tractatum defendendo, quo Cyrillum haereticum ominatur, Nestorium orthodoxum etc.

Nicol. Hieronym. in Gundlingianis XXXV. 4.

Christi. August. Salig. in historia Nestorianismi, subiuncta Eutychianismo ante Eutychem, Guelferbyti 1723. 4. [cap. 29. p. 284. sqq. Ille existimat, totam controuersiam fuisse logomachiam. In qua sententia iam fuerunt *Arnold.* et *Edmund Aubertin* de eucharistiae seu coenae dominicae sacramento, Dauent. 1654. fol. lib. II. cap. 3. pag. 756. seq. contra quem stilum acuerunt *Garnier* diss. I. de haeresi et libris Nestorii, part. II. Opp. Marii Mercat. p. 329. *Assemann.* et alii. *Lacroze* in Thesauro epistol. Lacroziano tom. I. p. 304. in epist. ad Mosheim, loquitur, ait, n. Saligius, in ea parte etiam de Nestorio, quem crimine caruisse, quae tua etiam, ni fallor, est et mea sententia, statuit. add. *Walch.* l. c. 834. sqq. *Harl.*]

[*Iac. Basnage* in praefat. ad tom. I. thesauri moniment. eccles. cap. II. §. 2. p. 14. sqq. et in histoire de l'eglise p. 508. moderate iudicasse, nec tamen Nestorium condemnasse, docet *Walch.* l. c. p. 832. sq. qui addit, et Nestorium et Cyrillum in eo peccasse, quod alter nomen θεοτόκε, alter nomen χριστοτόκε reiecerit. add. *Walch.* p. 913. vbi etiam laudat *Samuel. Basnage* in annal. historico-eccles. tom. III. p. 339. *Harl.*]

P. le Brun, Prêtre de l'oratoire. tom. III. diss. II. de l'explication hist. et dogmat. des prières et des ceremonies de la Messe etc. Journ. des Sav. 1727. Iun. p. 246. sq. de la Liturgie des Nestoriens etc. *Euseb. Renaudot*, etc.

Paul. Ern. Iablonski in exercitat. histor. theol. de Nestorianismo, et illa inprimis Nestorianorum phrasi, qua humanam Christi naturam templum diuinitatis solebant appellare. Berolini 1724. 8. v. acta erudit. german. part. CII. [p. 430. sqq. vbi censor in quibusdam discedit a Iablonskio,] et gel. Zeitung. 1725. p. 271. V. N. 1725. pag. 336. [germanice

versa

versa et praefixa *Boweri* Historiae pontificum roman. in linguam germanicam ex anglica translatae; vnde nouae ortae sunt controuersiae. Nam contra eum vile opus contexuit *Io. Wesselius* in libro: *Nestorianismus et Adoptianismus rediuiuus.* Amstel. 1727. 4. Paullo melius successit res *Paullo Bergero* in libello: *Nestorianismus, haereseos conuictus; — Iablonskio oppositus.* Witteborgae 1726. sed acquieuit in narratione atque adcusatione Cyrilli atque synodi Ephesinae. Maiore eruditionis adparatu instructus comparuit in certamine *Car. Gottlob Hofmann* in disputatione, praeside *Henr. Klausingio* ventilata et inscripta: *Controuersiam Nestorianam olim agitatam haud fuisse logomachiam,* Lips. 1725. 4. et pag. 3. sqq. recenset Nestorii defensores: (conf. Auserles. theol. Biblioth. tom. II. p. 88.) at Cyrilli auctoritati atque fidei nimium tribuendo, ostendere studuit, (quod tamen erat demonstrandum, atque, num Cyrillus fide sit omni dignus et sensum mentemque Nestorii recte adsequutus sit, curatius inuestigandum,) Nestorium, si ea, quae Cyrillus prodidit memoriae, reuera docuit, in doctrina de Christi persona in periculoso summoque errore versatum fuisse. At causam Iablonskii suscepit *de la Croze* in epistola ad Iablonskium, in museo Bremensi vol. I. part. 1. p. 78. sqq. Hofmannus quidem caussam suam deserere noluit, sed eam vindicare studuit in defensione dissertationis de controuersia Nestoriana, Lipsiae 1730. 4. at neque Iablonskium neque Crozium de sententia pristina deducere ac depellere potuit, vt statim videbimus. add. *Iablonsk.* diss. de Nestorii meritis, Francof. 1738. et *Walch.* l. c. p. 836. sq. -335. et 913. sq. *Harl.*

Mat. Veissiere la Croze in historia Christianismi apud Indos. Haagae 1724. 12. Gallice. v. unschuld. Nachricht. 1725. p. 947. *Fabr.* Noster tamen Fabr. putat in delectu argumentorum et syllabo scriptor. de veritate religionis christ. p. 103. la Croze in illa historia p. 16. paullo sequius et sinisterius iudicasse de Cyrillo. — Septimus liber germanice est versus. v. Wolf. ad la Croze in Thes. cit. p. 198. De eius epist. ad la Croze paullo ante diximus. Sed la Croze et Iablonsk. in sua permansisse sententia, iam animaduertimus. De Iablonskio v. eius epp. in Thes. epistolico Lacroziano, tom. I. pag. 184. seq. 190. 193. seq. 201. De la Croze autem tom. III. p. 175. 176. sqq. pag. 186. et de Assemanno, aduersario, p. 187. add. eiusd. institutt. histor. eccl. antiquior. pag. 147. seq. et *Iordani* Vie de Mr. la Croze p. 231. *Harl.*

Petrus Baelius, tomo tertio Dictionarii Histor. in *Nestorius* et *Rodon.* [In ed. Amsterd. etc. 1740. F. de *Nestorio* in tom. III. p. 490-499. et de *Rodon*, tom. IV. p. 63-65. Baelius potissimum sequutus est et frequenter laudauit de Nestorio *Du Pin* biblioth. des auteurs eccles. tom. III. part. 2. *Harl.*]

[P] *Elias Saurin* in libro contra Petrum Iurieum edito Traiecti ad Rhen. 1697. 8. *Iustification de la doctrine du Sieur Elie Saurin* parte 2. capite 13. seq. *Fabr.* Saurin Derodonii iudicium adprobat. Plura leges in *Bayle* Diction. cit. voc. Nestorius not. *H.* et citat quoque Apologie pour le Sieur Saurin, pasteur de l'eglise Walonne d'Vtrecht contre les accusations de Monf. Jurieu, 1692. ac quaedam ex ea adfert; inter alia auctor adfirmat,

adfirmat, Nestorium magis, quam Cyrillum, videri orthodoxum: plura apud *Bayle* voc. *Rodon*, vbi quoque loca sunt excerpta ex Saurin Examen de la Theologie de Mr. Iurieu, et ex huius Religion du Latitudinaire, atque aliis libris. *Harl.*

[*Richard Simon.* Hic primum, nomine *de Moni* adsumto, edidit Histoire critique de la creance et des coutûmes des Nations du Levant, Francof. 1684. 12. vbi p. 94. seq. ostendit, rixam inter Nestorium et Cyrillum inde potissimum, quod neuter alterius mentem verbaque recte perceperit, esse enatam. — Postea, praefixo vero auctoris, *Simon*, nomine liber iterum editus est et inscriptus: Histoire critique des dogmes, des controverses, des coutûmes et des cérémonies des Chrétiens orientaux, à Trevoux, 1711. 12. v. *Walch*, l. c. pag. 912. (qui conferre iubet librum: Les sentimens de quelques theologiens d'Hollande sur l'histoire critique du V. T. par le Pere Simon, pag. 58.) et *Schroeckh* l. c. p. 287. seq. — De *Christiano Eberhard. Weismann*, *Cotta*, *a Raesewiz*, *Moshemio* et aliis v. *Walch*. l. c. p. 913. et 915. sq. *Harl.*]

[D. *Io. Salom. Semler* in selectis capitibus histor. eccles. vol. I. p. 229. sqq. et in commentat. praefixa tertio tomo *Baumgartenii* Untersuch. theolog. Streitigkeit. p. 327. sqq. nec non in tom. II. p. 770. sqq. in notis ad additamenta de Nestorianismo; ipsum *Baumgarten*. tom. II. §. 6. et 7. pag. 69. sqq. de Nestorio ipso p. 76. vbi v. not. et tom. III. p. 478. *Harl.*]

[*Walch.* et *Schroeckh.* ll. citt. tam diligenter docteque omnem historiam exposuisse, quam sobrie et moderate iudicasse, saepius iam monuimus: atque posterior pag. 291. sq. prioris studium a partibus alienum ac solertiam maxime laudat et commendat. *Harl.*]

Omitto alios, quos memorat *Io. Vogt* in diss. de recentissimis Nestorii haeretici defensoribus, fasc. 3. histor. haeresiol. pag. 457. seq.

Ephesinam synodum probantes.

Natalis Alexander saeculo V. diss. 23. vide etiam pag. 63. seq. 219. seq. edit. in folio. Paris. 1699.

Rob. Bellarmin. lib. III. de Christo, cap. 5. sqq.

Baronius et ceteri annalium et historiae eccles. scriptores saeculo V.

Guil. Beueregius ad Synodicum pag. 103. seq. 216. etc.

Georgii Calixti dissertatio de haeresi Nestoriana, eique opposito Concilio Ephesino, Helmstad. 1640. 4. *Fabr.* rec. in eiusd. de persona Christi, domini et seruatoris nostri programmatum et dissertationum fasciculo, ab eius filio edito, ib. 1663. p. 23. sqq. *Harl.*

Abraham Calouii exercitatio de Nestorianismo antiquo et nouo. Witeb. 1681. 4. respondente *Simone Frid. Wolfharto*, qui eiusdem exercitationis defensionem a. 1683. edidit aduersus

Io. Si-

Io. Simonis diss. respond. *Bartholdo Holzfus*, de haeresi Nestoriana, vulgata Francof. ad Viadrum 1583. 4. [Parum laudatur a Walchio l. c. pag. 911. *Harl.*]

Centuriae Magdeburgenses Centur. V. capite V. et IX.

Histoire du Nestorianisme en VI. livres, avec des remarques sur les Auteurs anciens et modernes qui en ont traité, par le P. *Louis Doucin, S. I.* à Roterdam 1698. 4. et à Utrecht 1716. 4. pag. 558. Ludolphi Neocori bibl. nouorum libror. a. 1698. pag. 129. Acta Erud. a. 1699. p. 166. *Fabr.* Postea accesserunt: 1) Addition à l'Histoire du Nestorianisme, Paris. s. anni nota; 2) Specimen obseruationum ad Nestorianam historiam, Paris. 1698. 12. *Walch.* passim frequenterque excitat Doucin Hist. in eaque quaedam laudat, plura culpat, ac p. 936. parui aestimat eam desideratque criticum vsum atque iudicium. *Harl.*

Io. Fabricius, theologus antea Altdorfinus, dein Helmstadiensis celeberrimus, in scylla theologica capite XII.

Io. Forbesius instruct. historico theol. lib. II. cap. 6.

Io. Simonis Franci de Nestorio disputationes III. Witeberg. 1670. 4.

Wolfgang. Franzii oratio de initiis et progressu certaminum Nestorianorum et Eutychianorum, Witeb. 1605. 4.

Io. Garnerius ad Marium Mercatorem tomo secundo, et in additis tribus commentatt. de haeresi et libris Nestorii; de synodis in caussa Nestoriana habitis, et de libris a fidei defensoribus eodem tempore conscriptis. Paris. 1673. fol. et ad Liberatum, ibid. 1675. 8. nec non in auctario ad opera Theodoreti. Paris. 1684. fol.

Io. Frid. Koenigii historia Nestorianismi. Gryphiswald. 1653. 4. Stralsund. 1655. 4.

Christiani Kortholti diss. de Nestorianismo, praeside D. *Caspare Mauritio* nostro τῷ μακαρίτῃ habita Rostochii 1662. *Fabr.* Sed mitius sensit in histor. eccles. post eius mortem edita p. 168. v. *Walch.* l. c. pag. 911. seq. *Harl.*

Io. Christiani Letschii historia Nestorianismi. Witeb. 1688.

Samuel Maresius in senione dissertationum theologicarum, auctorem libri de supposito oppugnans: quod factum etiam a *Georgio Stammario* theologo Marpurgensi in fasciculo diss. pag. 156. sqq.

Henricus Noris in historia Pelagiana libro II. atque in diss. de vno e Trinitate, carne passo, et apologia monachorum Scythiae, ab Anonymi scrupulis vindicata.

[P] *Io. Pearsonius* ad symbolum apostolicum pag. 291. edit. latinae.

Dionysius Petauius libro I. dogmat. theol. de incarnatione verbi cap. 7. sqq. et III. 3. sqq. IV.

3. 11. V. 7. 10. 14. sqq. ad 19. et XV. 3. p. 524. seq. et libro VI. quo auctorem libri de supposito peculiariter confutat. [conf. *Walch.* l. c. pag. 818. seq.]

Lud. Elias du Pin, tom. IV. bibliothecae scriptorum eccles. *Fabr.* *Du Pin*, quod antea in: Bibl. des auteurs eccles. tom. III. part. 2. pag. 61. sqq. p. 287. sqq. p. 323. sqq. patronus Nestorii secus de Cyrillo et concilio Ephesino iudicarat, ideoque ad caussam dicendam vocatus erat, postea reuocauit et retractauit sententiam. v. *Weismann* tom. I. pag. 517. *Vogt.* pag. 472. *Pfaff.* introduct. in histor. theol. litterar. part. III. pag. 275. et *Bayle* diction. tom. III. voc. *Nestorius*, not. B. I. L. et O. — De *Wesselio, Bergero* et *Hofmanno* vid. quae antea, vbi egimus de Iablonskio, adnotauimus. *Harl.*

Petrus Praetorius in breui historia certaminum Nestorio atque Eutyche ducibus mysterium incarnationis filii Dei oppugnantium.

D. *Frid. Rappolti* opera theolog. pag. 1289. seq.

Iustus Wesselus Rumpaeus in diss. de Deo bimestri contra Nestorium eiusque asseclas. Gryphiswald. 1704. 4.

Casp. Sagittarius introductione in hist. eccles. tom. I. p. 1086-1097. tom. II. p. 693.

D. *Io. Adami Scherzeri* parallelismus Caluino-Nestorianus Lips. 1679. 4. *Frid. Petri* Nestorianismus Caluinianorum. Francof. 1612. 4. etc.

Io. Schroederus de Nestorianismo et Eutychianismo, Witeb. 1594. Francof. 1603. Giess. 1612. 8. contra *Iosephum Grabium*, cum praefat. D. *Aegidii Hunnii*, cuius etiam videnda praefatio in epistolam ad Ephesios.

Theophilus Spizelius in veteri academia Iesu Christi p. 182. sqq. et alii vitam S. Cyrilli Alex. tradentes.

Tillemontius tom. XIV. memor. hist. eccles.

Laur. Ludouicus in ecclesia veteri et noua siue orationibus de veteris ecclesiae certaminibus ab Ario, Nestorio etc. motis. Heidelb. 1614. 8. curante Abrah. Sculteto. *Fabr.* — Doctrina et certamina synodi Ephesinae, recitata in schola Gorlicensi a *Laurent. Ludouico*, Leobergensi. Gorlic. 1582. 4. at exigui pretii, iudice *Walchio* l. c. p. 935. *Harl.*

Ios. Simon Assemann. in bibl. orientali, tom. III. part. 1. et 2. de Nestorianis in Syria, Aegypto etc. conf. acta erudit. Supplem. p. 193. sqq. *Fabr.* — In tom. I. p. 346. seq. 349. sqq. est epistola Simeonis Beth Arsamensis de Barsauma, episcopo Nisibeno, deque *haeresi Nestorianorum*, huius initio et progressu in oriente, syriace et lat. vbi Nestorius valde male audit, p. 202. sqq. *Assemann.* de Iba, Edessae episcopo, Nestoriano, ac de initiis progressibusque Nestorianismi in Mesopotamia, Assyria et Perside: (add. tom. II. p. 403. sqq.) idem pag. 205. sqq. Renaudotii opinionem de origine Nestorianismi in oriente refellere conatur; — p. 354. sqq. de synodis Nestorianorum in oriente

ex

ex Simeone episcopo Beth-Arsamensi, cum notis: p. 540. sqq. de codd. syriacis, huc pertinentibus etc. — in tom. II. permultis locis, p. 39. 287. 403. sqq. 387. sqq. (vbi quoque ex II. codd. syriacis et II. arabicis catalogus patriarcharum Chaldaeorum et Nestorianorum exhibetur, ac pag. 456. sqq. augetur,) etc. de Chaldaeis, qui etiam Assyrii orientales et Nestoriani adpellabantur; — in tom. III. part. I. infinitis paene locis de iisdem, eorumdem ortu fatisque in oriente, ac ritibus erroribusque. In parte secunda tota Assemann. longam doctamque de Syris Nestorianis dissertationem edidit, ac de Nestorio eiusque recentioribus defensoribus, Basnagio, praecipue la Croze aliisque, quos refellere adlaborauit, seuerius acriusque iudicauit; cap. II. vsque ad cap. V. Nestorianorum fata ab eorum initio vsque ad a. 1714. persequutus est: cap. VII. de Nestorii ac Nestorianorum erroribus, §. 23. *Harl.*

Nestoriani adhuc plurimi hodie sunt, qui Nestorii colunt memoriam, licet haereseos ipsi impactae minus fortasse rei, Christiani in oriente cis et vltra Euphratem, in Persia, India, Tartaria: de quibus consulere iuuabit *Abrahamum Bzouium* ad a. C. 1330. nr. 21. sqq. 52. seqq. *Faustum Naironum* [ll]) in Euoplia fidei catholicae romanae historico dogmatica, Rom. 1694. 8. *Aub. Miraeum* ad Gennadii de scriptoribus eccles. cap. 53. ex Leonardo Abele: *Rich. Simonem* in Historia critica fidei et rituum oriental. gallice edita cap. VII. Ioannem Morinum praef. ad ritum ordinationis Nestorianorum in opere de sacris ecclesiae ordinationibus p. 364. sqq. (434. sqq.) *Eusebium Renaudotum* in collectione Liturgiarum orientalium et in tomo quarto operis, quod inscribitur *la perpetuité de la foi de l'eglise catholique touchant l'Eucharistie* [mm]), excuso Paris. 1711. 4. in historia patriarcharum Alexandr. et in Gall. edita eius apologia: *la Croze* in hist. du Christianisme des Indes. *Fabr.* *Assemann.* passim quidem in bibl. orient. sed praecipue in tom. III. part. 2. cap. 3. de Nestorianismi origin. in oriente, etc. cap. 9. p. 413. sqq. de Christianis S. Thomae in India, deque Nestorianis in Tartaria et vasto Sinarum imperio; §. 2. de Nestorianis in Mesopotamia, Armenia, Syria, Palaestina et Cypro: add. p. 477. sqq. p. 502. sqq. p. 521. sqq. cap. 10. §. 4. p. 605. sqq. de Monophysitis et Nestorianis in Arabia: cap. 11. sqq. pag. 615. sqq. de patriarcha, metropolitis et episcopis, de presbyteris, diaconis, clericis et monachis Nestorianorum. Sed plura ex isto opere referre, haud vacat. Add. *Matur. Veyssiere la Croze* historische Beschreibung der christlichen Religion in Ethiopien und Armenien german. versam, Dantisci 1740. 8. pag. 23. seqq. De Nestorianis in Sina v. *Fleury* in: Histoire eccles. tom. XVII. Paris. 1751. 4. pag. 546. sqq. *Harl.*

ll) Acta Eruditor. tom. 2. supplement. p. 554.

mm) Memoir. de Trevoux. 1712. p. 746. sqq.

[P] XI. *Index scriptorum et epistolarum, in Actis concilii Ephesini a. 431. et Chalcedonensis a. 451. celebrati, nec non in codice encyclico **) et in Synodico Casinensi aduersus tragoediam Irenaei Tyrii Nestoriani.*

E. paginas tom. I. at C. paginas tom. II. conciliorum Harduini denotat, S. paginas collectionis concilior. Baluzianae.

Alexandri,

**) De hoc codice dixi volum. VII. pag. 416. [s. vol. VIII. pag. 257. sq. n. ed.] et de Synodico p. 442. [s. vol. VIII. p. 300. n. ed.] Acta concilii Ephesini habentur in tomo I. concil. Harduini: et Chalcedonensis tomo II. Codex Encyclicus incipit in eodem tomo p. 689. Synodicon Casinense in collectione Baluziana. *Fabr.* Conf. infra, in vol. XI. pag. 400. sq. et 438. vet. ed. Acta concilii Ephesini in *Mansii* collectione conciliorum amplissima tom. IV. p. 578. sqq. et tom. V. p. 1. sq. Acta concil. Chalced. ibid. tom. VI. et VII. cod. encyclic. ib. VII. p. 777. et synodicon ib. tom. V. p. 731. sqq. add. *Walch.* l. c. p. 504. sqq. 641. sqq. 649. sq. tom. VI. de concilio Chalced. pag. 293. sqq. et 529. sqq. de actis concil. Chalcedon. Idem tom. V. p. 507. animaduertit, hunc Fabricii indicem esse mancum, qui ex recentioribus accessionibus possit locupletari, et Harduini mutilatam editionem esse instar fundamenti positam. Mihi vero quia otium, praesertim Mansii collectio, quam ex Walchii iudicio tantum sparsim potui laudare, deest, nec tamen omissio illius indicis commoda vtilisque videtur; lectores rogare cogor, vt illo sint Catone contenti. Atque hinc inde multa suppleuit Walchii diligentia maxime laudabilis, et ego supra in cat. scriptorum Nestorii multa loca iam laudaui. *Harl.*

Archiman-

Cappa-

Cappadociae secundae. *Intentio pia et studium.* C. 749.

Capreoli episcopi epistola ad synodum Ephesinam. Ηὐχόμην, εὐλαβέστατοι ἀδελφοί. E. 1420.

[P] Caroli et Dorothei libellus supplex ad Marcianum imp. memoratur C. 431.

Chalcedonensis synodi ad Dioscorum Alex. Πρώην ἔδοξε τοῖς κρατοῦσι τῶν ὅλων. C. 317. Τὰ παρὰ τῆς σῆς Εὐσεβείας. C. 340. Ad Charmosynum presb. et Euthalium archidiaconum, γινωσκέτω ὑμῶν ἡ εὐλάβεια. C. 378. Ad Valentinianum et Marcianum impp. *Magnae aegritudines et medicamine forti.* C. 379. Ad Pulcheriam Augustam, *Multa Tibi dona praestentur.* C. 380. Decretum contra Nestorium et Eutychen. C. 453. 455. Canones tres. C. 490. Canones triginta. C. 602. seq. Adlocutio ad Marcianum imp. C. 644. Relatio ad Leonem episc. rom. ἐπλήσθη χαρᾶς. C. 656. [vid. not. ad initium huius paragraphi, et *Walch.* l. c. tom. VI. p. 293. sqq. *Harl.*]

Charisii, presb. et oeconomi Philadelphiae, ad synodum Ephesinam. Εὐχὴ μὲν ἅπασι. E. 1513. C. 246.

Ciliciae primae episcoporum ad Leonem imp. *Cognoscentes sanctionem vestram.* C. 724.

Claudiani presb. CPol. *Praesumentes de sanctitate tua.* S. 907.

CPolitanae synodi a. 381. Symbolum. C. 287. 453. Synodicum. Τάδε ὥρισαν οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει. C. 638.

CPolitani cleri ad synodum Ephesinam. Ἀεὶ καὶ ἐκ νέας ἡλικίας. E. 1589. Ἔδει μὲν ἡμᾶς μή. E. 1604. Pro synodo obtestatio et supplex libellus. Εἰδότες τὴν ἡμετέραν. E. 1608. Episcoporum CPoli versantium commonitorium contra Nestorium. Συναχθεῖσα ἡ ἁγία σύνοδος. E. 1585. Epistola synodalis CPoli missa post depositum Nestorium. Εἰδότες τὴν τῶν ἀποσχισάντων. E. 1670.

CPolitanae synodi epistola ad Eutychen. Καὶ νῦν δευτέρᾳ σε κλήσει ταύτῃ. C. 144. Οὐκ ἀγνοεῖς. C. 148.

Corinthi metropolis episcoporum ad Leonem imp. *In omnibus quidem.* C. 760.

Cretae episcoporum ad Leonem imp. *Tempus nobis est.* C. 767.

Cypriani episcopi et martyris fragmentum. Ἐκ τοῦ περὶ ἐλεημοσύνης λόγου. E. 1404. C. 243.

Cyrilli facta probare noluerunt Abbibus Dolichii, Alexander Hierap. Anastasius Tenedi, Aquilinus Barbalissi Euphratesiae, Basilius Larissae Thessal. Dorotheus Marcianopolitanus Moesiae metropolitanus, Eudocius Moesiae, Eutherius Tyanensis, Iulianus metropolitanus Sardicensis, Maximinus Demetriadis Thessaliae, Meletius Mopsuestenus, Pausanias Hypatae, Theosebius Chii, Valeanius Moesiae, et Zenobius Zephyrii in Cilicia. S. 885. seq.

Damascio

Damascio tribuno et notario praetorianorum datum commonitorium, *εἰδότες τὴν πρόθεσιν.* C. 510.

Dardaniae episcoporum ad Leonem imp. *Et agnouimus, et inuenimus.* C. 759.

Dionysii magistri militiae per orientem, rescriptum ad comitem et vicarium Titum. S. 844. ad episopos. S. 845. ad iudicem secundae Ciliciae. S. 879. ad Alex. Hieropolitanum. *Diuina et immortalis.* S. 880.

Fl. Dionysii procos. mandata synodo Ephesinae oblata. E. 1618.

Dioscori Alex. vocatio prima in synodum Chalcedonensem. C. 313. secunda. C. 317. tertia. C. 340. damnatio. C. 378.

Pro Domno Antiocheno. C. 544. seq.

Dorothei, metropolitae Moesiae, ad Ioannem Antiochenum patriarcham. *Benedictus Deus.* S. 781. ad populum CPol. *reuertente reuerendissimo Martino.* S. 750. *Qui naufragauerunt a pia fide.* S. 816. ad Alexandrum Euphratesiae episc. et Theodoretum. *Passionem quae.* S. 840.

Edessenorum presbyterorum ad Photium Tyri, Eustathium Beryti et Vranium: *ἡμεῖς μὲν ηὐξάμεθα.* C. 516. *Παρὰ πολλῶν καὶ διαφέρων.* C. 532.

Elpidio, comiti sacri consistorii, datum Commonitorium. *Τῆς μὲν ἤδη γενομένης.* C. 76.

Ephesinae synodi canones sex vel septem contra orientales. S. 929. seq. E. 1621. paraphrasis eorum arabica. E. 1629. sententia depositionis in Nestorium lata. E. 1421. 1433. definitio post relationem Charisii presb. E. 1525. decretum de episcopis Cypri. E. 1620. contra Messalianitas. E. 1627. Epistola ad Coelestinum episcopum rom. *Τῆς μὲν σῆς ὁσιότητος.* E. 1504. Subscriptiones antea ineditae. S. 651. seq. Ad clerum populumque CPol. *ὐδεὶς τολμήσας.* E. 1444. *Ἐπὶ τὸ πολυσέβαστον ἤλθομεν μήνυμα.* E. 1484. Ad clerum CPol. *Τοῖς ἐν τοσαύτῃ τρικυμίᾳ.* E. 1600. ad episcopos CPoli versantes, *τὺς ὕτω διακειμένυς.* E. 1605. Mandatum ad eosdem: *ἐπιτραπέντες παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων.* E. 1609. Epistola ad Dalmatium: *ἡ ἁγία καὶ οἰκυμενικὴ σύνοδος.* E. 1448. S. 653. ad Eucharium: *γινωσκέτω ἡ ἡμετέρα εὐλάβεια.* E. 1433. Ad synodum in Pamphylia de Eustathio ipsorum metropolita. [P] *μετὰ βυλῆς πάντα ποίει.* E. 1625. Commonitorium: *Necamur aestibus.* E. 1601. Epistola tractoria, *Nobis secundum pias litteras congregatis.* E. 1623. Relatio ad impp. Theodosium et Valentinianum: *ἐκ προγόνων τὴν ἀληθῆ πίστιν* E. 1440. Alia missa per Eutychen diaconum. *Τὴν περὶ εὐσέβειαν ὑμῶν φροντίδα.* E. 1481. Alia per Palladium Magistrianum. *Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος τὴν εὐσέβειαν.* E. 1581. Alia: *ἡ μὲν φιλόχριστος.* E. 1592. *Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος ὐ περιεῖδε.* E. 1597. *Πάντα μὲν τὰ τῆς ὑμετέρας.* E. 1612. *Τὸ μὲν προστεταγμένα τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ.* E. 1501. [v. not. ad init. huius paragr. et *Walch.* l. c. tom. V. p. 305. sq. et pag. 452. sqq. *Harl.*]

Theodoretum: *Diuinum sanctitatis vestrae.* S. 817. ad Alexandrum Hierap. contra pacem inter Cyrillum et Ioannem Antioch. *Mouet me ad scribendum consuete a Deopassianis.* S. 898–907.

Eutychis archimandritae expositio fidei. Εὐχαριστῶ τῷ παναγίῳ Θεῷ. C. 98. et 101–105. Epistola ad impp. Theodosium et Valentinianum: πάντων μοι μετὰ τὸν Θεόν. C. 177. ad eosdem supplicatio: ἡ ὑμετέρα εὐσέβεια. C. 212. ad Leonem rom. *De mea in dominum et Deum omnium Christum spe.* S. 632. *Testor vos coram Deo.* S. 934.

Monachorum sub Eutyche ad synodum Ephesin. Τὰς ἐπηγγελμένας παρά. C. 233. De Eutychis sententia, epistola anonymi ad senem quendam: *Misit mihi nobilitas tua exemplum libelli de nouae fidei expositione Eutychetis.* S. 936–940.

Felicis, episcopi rom. et martyris, fragmentum ex epistola ad Maximum episcopum et clerum Alex. E. 1404. C. 242. add. *C. A. Salig.* in Eutychian. ante Eutychem p. 366. seq.

Flauiani Antiocheni ἐκ τοῦ εἰς τὰ Θεοφάνεια. C. 652.

Flauiani CPol. ad Leonem episc. rom. Εὐσεβείας καὶ τὸ ὀρθοτομεῖσθαι. C. 4. Οὐδὲν ἵστησιν ἄρα τὴν τοῦ διαβόλου. C. 8. Fides ad Theodosium imp. Οὐδὲν οὕτω πρέπει. C. 8.

Galatiae primae episcoporum ad Leonem imp. *Quis sermo sufficiat ad laudem domini Christi.* C. 761.

Gallae Placidiae ad Theodosium iun. Ὁπηνίκα ἐν αὐτῇ τῇ εἰσόδῳ. C. p. 36. [P] ad Aeliam Pulcheriam. C. p. 37. *Vt Romam frequentibus concursionibus.* Graecam versionem edidit Cotelerius monument. tom. I. p. 62.

Gelasii papae epistola ad episcopos per Dardaniam constitutos: *His ita incitati.* (In adpendice Liberati tom. II. concilior. Petri Crabbe p. 125. Colon. 1551.)

Gregorii Naz. fragmentum (ex epist. 1. ad Cledonium.) E. 1406. C. 244. 652. ex homilia de Epiphania. C. 302. Ἐκ τοῦ περὶ Υἱοῦ, δευτέρου λόγου. C. 652. ad Theodorum Mopsuestenum epistolae, 1) *tempus mihi est*, 2) *dilectionis indiciis*, 3) *qui adsumsit Dauid famulum*, 4) *habuit quiddam et apud nos liuor*, (in adpendice ad Liberati breviarium in tom. II. concilior. Petri Crabbe, Colon. 1551. pag. 122.)

Gregorii Nysseni fragmentum (ex orat. I. de beatitud.) E. 1407. C. 245.

Helleroponti prouinciae episcoporum ad Leonem imp. *Dignae sanctiones actuum vestrorum.* C. 755.

Helladii, Matroniani, Cyrilli, Zenobii ad Alexandrum, Theodoretum, Heliadem, Abbibum, Maram, Dauidem, Acilinum. *Dolenda et intolerabilia.* S. 833.

Helladii, Cyrilli, Valentini, Minodori, Tariani episcoporum Ciliciae primae ad Theodosium et Valentinianum impp. *Scienter o amici Dei.* S. 887.

milia Chalcedone dicta: E. 1571. S. 740. *Sancta lex est, ut quae:* Synodicum decretum contra Rabbulam Edessenum. E. 1633. Vide et supra, Ephesinum conciliabulum.

Ioannis CPolitani (Chrysostomi) ἐκ τῆς ὁμιλίας περὶ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου. C. 304. ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην. C. 652. ἐκ τῆς ἑρμηνείας τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου. C. 653. ad Theodorum Mopsuestenum. *Si esset quidem vere possibile.* (in adpendice ad Liberati breuiarium, tom. II. concilior. Petri Crabbe, Colon. 1551. pag. 121.)

Ioannis, comitis, Saerensis ad imperatores. *Cum sciam conducibile pietati.* E. 1555. S. 708.

Irenaei comitis epistola ad orientales: *μόγις μοι νῦν ἐγένετο.* E. 1548. S. 716. idem Irenaeus post Cyrum et Beronicianum Tyri episcopos, contra [?] quem Theodosii iun. et praefectorum orientis edicta. E. 1720. Nestorii sequacissimus, hostiliter se habet ad ea, quae in epistola Ibae ad Marim. S. 821. 860. Sacra de eius exsilio: *Damnato principe portentosae:* S. 884. (a. 448. vide ibid. et 890.) [conf. *Assemann.* bibl. orient. III. 1. p. 38. seqq.]

Hauriae episcoporum ad Leonem imp. *Quem alterum decebat.* C. 726.

Ischyrionis, diaconi Alex. libellus contra Dioscorum: Νῦν ὄντι φωνῆς ἐλευθέρας. C. 325.

Isidori Pelusiotae ad Cyrillum Alex. *Terrent me diuinarum scripturarum exempla.* S. 693. alia: *Compassio quidem non acute videt.* S. 693. alia: *Multa equidem testimonia.* ibid. alia: *Oportet te, admirabilis.* ibid. Sunt in Isidori editis epistolis lib. 1. epist. 370. 310. 323. 324. additque auctor Synodici, se eas *excerpsisse et transtulisse ex epistolis eius 2000. quae sint per quingentas distributae in Acoemetensis monasterii codicibus vetustiss. quatuor.* Vide supra, p. 254. ed. vet.

Iuliani Coënsis ad Leonem imp. *Ego, domine, Christo.* C. 738.

Iulii episcopi rom. fragmentum ἐκ τῆς πρὸς Δόκιμον ἐπιστολῆς. E. 1401. C. 242. ad Dionysium episc. *Miror audiens.* E. 935.

Iuuenalis episcopi Hierosol. ad prebyteros, archimandritas et monachos Palaestinae. *Cum summus et primus apostolorum Petrus.* C. 689.

Leonis rom. ad Ephesinam synodum. ἡ τοῦ ἡμερωτάτου βασιλέως. C. p. 20.

Ad Faustum presbyterum. Κεχαρισμένον ἐστίν. C. p. 21.

Ad Faustum Marcianum, (al. Martinum vel Marcellium,) et reliquos archimandritas. ἐπειδὴ διὰ τὴν αἰτίαν. C. p. 16.

Ad Eutychen. εἰς γνῶσιν ἡμετέραν. C. p. 1.

Ad Flauianum CPol. Ὁπότε ὁ χριστιανικώτατος. C. p. 1. alia synodica ad eumdem: ἀναγνόντες τὰ γράμματα. C. 290. clero CPol. *In notitiam nostram.* C. p. 30. Graecam

Mesopo-

Mesopotamiae episcoporum ad Leonem imp. *Omnium Christus atque Saluator.* C. 715.

Moesiae secundae episcoporum ad Leonem imp. *Tranquillissime principum.* C. 710.

Myrensis synodi ad Leonem imp. *Litteras tranquillitatis vestrae.* C. 733.

Nestorii anathematismi XII. Cyrillanis oppositi. E. 1297. adde Marium Mercatorem Garnerii tom. II. p. 116. seq.

[P] Nestorii oo) ex epistola ad Alexandrum Hierapolitanum fragmenta in Actis synodi V. CPoli a. 553. habitae.

Epistola ad Antiochum, praefectum praetorianorum. *Suscepimus tuae magnitudinis litteras.* E. 1631. S. 721.

Ad Coelestium romanum, *Fraternas nobis inuicem debemus colloquutiones.* E. 1307. et in Mercatore Garnerii tom. I. p. 66. *Saepe scripsi beatitudini tuae propter Iulianum, Orontium* etc. E. 1309. et in Garnerii Mercatore tom. I. p. 69. *Didici honestissimum Cyrillum*, in Garnerii Mercatore tom. II. p. 80.

Ad Coelestium Pelagianum presb. *Noli aegre ferre.* In Mercatore Garnerii tom. I. p. 71.

Ad Cyrillum Alex. *οὐδὲν ἐπιεικείας Χριστιανικῆς βιαιότερον* (inter Cyrilli epistolas tertia tom. VI. pag. 21. et in Garnerii Mercatore tom. II. p. 57.)

Τὰς μὲν καθ' ἡμῶν ὕβρεις. E. 1277. (inter Cyrilli epistolas quinta tom. VI. pag. 25. et in Garnerii Mercatore tom. II. p. 57.)

Ad Ioannem Antiochenum. *Omnem rem facilius.* E. 1331. S. 688. [*Mansi* coll. V. pag. 752.]

Ad Scholasticum, Eunuchum Theodosii imp. *Admiror amatricem Dei.* E. 1552. S. 706. [Mansi coll. V. p. 777.] Alias tres Nestorii epistolas habuit Euagrius et ex illis quaedam adfert lib. 1. cap. 7. Confer Garnerium ad Mercatorem tom. II. p. 324. seq.

Sermo, *Cum diuersis diuersa expediant.* E. 1333. S. 689.

Apud Marium Mercatorem hi sermones Nestorii occurrunt latine:

I. *Doctrina pietatis est sensatorum*, tom. II. edit. Garnerianae pag. 5.

II. *Non clamoribus probo erga me studium nostrum:* pag. 8. *οὐ ταῖς κραυγαῖς κρίνω.* Graece apud Cyrillum.

III. *Ampliorem in Christum iniuriam:* id. pag. 11. *πλείονα τὴν εἰς αὐτὸν κατασκευάζοντες ὕβριν.* Graece apud Cyrillum.

IV. *Ama-*

oo) V. supra in indice scriptorum Nestorii, *Walch.* l. c. p. 345. sq. *Schroeckh* l. c. p. 215. etc. *Harl.*

IV. *Amatores Christi populos:* id. p. 26. contra Proclum CPol. de cuius sermone dixi volumine VIII. huius bibl. p. 601. [s. vol. IX. p. 505. sq. n. ed.]

V. *Saepe illos rogaui:* id. p. 29. ἠρώτησα πολλάκις αὐτές. Graece apud Cyrillum.

VI. *Apostoli nomen in Christo audientes:* id. p. 31. Ἀποςόλε γὰρ ἀκέοντες. Graece apud Cyrillum.

VII. *Contumelias quidem in me haereticorum;* id. p. 34. Fragmenta graece apud Cyrillum.

VIII. *Libenter hic ab illis haereticis.* id. p. 65. Ἡδέως ἂν ἐνταῦθα. Graece apud Cyrillum.

IX. *Audite dictis intenti.* id. p. 66. Ἀκέσατε τοίνυν προσέχοντες. Graece in Actis concil. Ephesin. E. 1417.

[P] X. *Communes sunt trinitatis operationes.* id. pag. 67. Κοιναὶ γὰρ αἱ τῆς Τριάδος ἐνέργειαι. E. 1416.

XI. *Magnum sane tanti doni sacramentum.* id. p. 68. Μέγα τε δώρε τὸ μυςήριον.

XII. *Dulcem nobis praecedens doctor mensam charitatis apposuit.* id. p. 85.

XIII. *Aliis in terris sita est aliarum vtilitas rerum.* id. p. 93.

Aduersus Pelagium et Coelestium: I) *Multis et frequenter angorum imbribus.* tom. I. edit. Garnerianae p. 76.

II. *Et auditorum me qui exspectant doctrinam.* id. pag. 80.

III. *Sol quidem terra altior factus.* id. pag. 80. Ἥλιος μὲν ὑπὲρ γῆς παρακάμψας. Graece inter dubia Chrysostomi tom. VII. Sauil. pag. 301.

IV. *In alium sermonem lingua perurgente.* id. pag. 84.

Nestorii fragmenta XXI. τετράδια εἰς δόγμα. E. 1409-1420. C. 250-254. Confer Garnerii Mercatorem tom. II. p. 103. seq. 110. seq. et Cyrillum in libris ἀντιῤῥήσεων contra Nestorium tom. VI. Opp.

Relatio de synodo Ephesina ad imperatores, εἰς τὴν Ἐφεσίων πόλιν συγκληθέντες. E. 1437. S. 699.

Ex Nestorii libro, de historia (eorum, quae sibi contigerunt,) vbi negat, sua esse, quae ab Ephesinis et Cyrillo velut ex scriptis eius obiecta fuerant. S. 694. sq. *Hi quidem contra Aegyptiacum* (Cyrillum) adde S. 774. Sententia depositionis in Nestorium lata a synodo Ephesina. E. 1421. 1433. Decretum imperatorum de eius exsilio. E. 1668. 1669. contra Nestorii adseclas, et de scriptis eius comburendis et abolendis. E. 1716. Praefectorum edictum de non legendis Nestorii libris. E. 1717. alia Theodosii et praefectorum contra Porphyrium, Nestorium et Irenaeum Tyri episcopum. E. 1720. C. 673. [v. supra, in indice scriptor. Nestor. et *Schroeckh.* l. c. p. 281. seq.]

Nestoria-

Neftorianum fymbolum: (Theodori Mopfueft.) E. 1516. C. 247.

Nicaenum fymbolum. S. 893. E. 1512. C. 240. 286. 453. 645. definitiones de incarnatione Verbi contra Paulum Samofatenum. E. 1639. Canon quartus. C. 441. 567. fextus. C. 638. Pro Nicaeno canone citatur Sardicenfis, C. p. 26.

Ad Nicaenam fynodum, quae Chalcedonem deinde translata eft, epiftola Valentiniani et Marciani impp. C. pag. 47.

Orientalium epifcoporum Tranquillini, Alexandri, Helladii etc. vide S. 885. feq. conteftatio ad Cyrillum Alex. et Iuuenalem Hierofol. *Nota quidem rectae glorificationis.* S. 696. Interlocutum ad epifcopos, Ephefi congregatos ex Bithynia, Pifidia etc. *Propter has quae nuper emerferunt ecclefiafticas quaeftiones.* S. 718.

[P] Orientalis concilii ad Proclum CPol. pro Theodoro Mopfueft. et Diodoro Tarfenfi epifcopis. *Siquidem fobrie.* S. 892. ad imp. Theodofium pro iisdem. S. 897.

Ofroënae prouinciae epifcoporum ad Leonem imp. *Non eft mirabile.* C. 714.

Pamphyliae regionis epifcoporum ad Leonem imp. *Decet quidem Deum omnis humana laus.* 731.

Paphlagoniae regionis. *Erexiftis quidem.* C. 757.

Parthenii presb. et archimandritae ad Alexandrum epifc. *Scripfit mihi fanctitas tua.* S. 853.

Pauli Emefeni libellus Cyrillo Alex. oblatus. Οἱ εὐλαβέστατοι καὶ καλλίνικοι. E. 1689. homilia dicta Alexandriae: εὐλογητὸς ὁ Θεός. E. 1693. S. 661. alia: εὔκαιρον σήμερον. ibid. alia: πρώην πρὸς τὴν ὑμετέραν. E. 1696. Epiftola ad Anatolium confulem: *Clare fciens quod magnificentia veftra.* S. 811.

Petri epifcopi et martyris fragmentum ἐκ τοῦ περὶ Θεότητος βιβλίου. E. 1400. C. 241.

Petri Rauennatis ad Eutychen archimandritem: συγγνῶς ἀνέγνων τὰς συγνὰς σου ἐπιστολάς. C. p. 21. S. 721.

Phoeniciae maritimae epifcoporum ad Leonem imp. *Glorificat quidem.* C. 717.

Phoeniciae fecundae. *Vere cor regis in manu Dei.* C. 719.

Photii, Tyriorum epifcopi, ad Marcianum imp. πάντες ὅσοι τῶν κατὰ γνώμην. C. 436. Eiusdem et Euftathii Berytenfis iudicatum pro Iba: μετὰ τὴν ὑπατείαν Φλαυίου Ζήνωνος καὶ Ποσουμιανοῦ. C. 504. hic Photius videtur refpici. S. 884.

Ponti prouinciae epifcoporum ad Leonem imp. *Vos quidem inuictiffimos.* C. 751.

Praefectorum ad Neftorium: *Ea, quae per fynodi vifa funt geri.* E. 1631. S. 721. Praefectorum Fl. Anthemii Ifidori, Flebaffi (Flauii Baffi) et Fl. Simplicii Rhegini de non

Theodo-

Theodoreti fcripta igni tradenda. C. 674.

Epiftola ad Acacium Berrhoënfem, *Ego quidem non folum vocatus.* S. 766. ad Alex. Hierapolitanum, *Nullum humanitatis.* E. 1568. S. 728. *Scit fanctitas tua.* S. 806. *Puto plus omnibus noffe.* S. 763. *Tuae factus fum fanctitati.* S. 775. *Culpaui et ipfe.* S. 804. *Multos per hos dies fuftinui.* S. 847. *Legens tuae fanctitatis epiftolam.* S. 849. *Praeftitit gratia Dei.* S. 852. *Ego etiam fi me tua.* S. 865. *Seu fufcipiat.* S. 867.

Ad Cyrillum Adanenfem: *Tempus pugnae et tempus pacis.* S. 859.

[P] Theodoreti Hypomnefticum ad Alexandrum, metropolitanum Euphratefiae prouinciae: *Venientibus quibusdam.* S. 749. *Murmurando nos aliqui pulfant.* S. 784.

Ad Andream Samofatenfem: *Ab Ephefo fcribens.* S. 715. *Mirandiffimus Ariftolaus.* S. 766.

Ad Candidianum: *Propter multa.* S. 747. ad *Helladium* Tarfenfem: *Taciturnitatem praefenti tempore.* S. 772. *Quando praecipue.* S. 813. *Et litteras, quas.* S. 859. ad Himerium Nicomedienfem: *Et cui decet vt fuperet omnibus bonis.* S. 773. ad Ioannem Antiochenum: *Optima magiftrorum militia.* S. 794. Ὁ πάντα σοφῶς πρυτανεύων Θεός. S. 662. 801. Ad Melitium Neocaefar. *Memor fum.* S. 830. Ad Mocimum Hierapol. ecclef. oeconomum. *Qui facit omnia.* S. 861. ad Theofebium epifcopum: *Ex quo quidem.* S. 795. ad magiftrum militum. *Quanticunque diuinae.* S. 834. *Non per neglectum.* 871. Ad Neftorium: *Quod habitare in villa non metuam.* S. 822. *Vel fi veram quis putet, vel fi fictam Aegyptii* (Cyrilli) *poenitentiam.* S. 823. *Peffime quidem aegrotaui.* S. 868. ad populum CPol. *Quale quiddam patiuntur et faciunt.* S. 742. *Qui nauticae arti.* S. 841. *Quantum nos anxios facit error eorum.* S. 751. Ad Dorotheum, Moefiae metropolitam: *Audientes veftram.* S. 840.

Pars fermonis Chalcedone habiti: *Chriftus nobis dux fit fermonis.* E. 1569. S. 737.

De S. Trinitate. *Salus autem eft fcientia.* (in adpendice ad Liberati breuiarium tom. II. concilior. Petri Crabbe, Colon. 1551. p. 125.) Contra Sabellium: *Arguitur itaque infenfatus Sabellius.* (ibid.) De epiftolis fub Theodoreti nomine laudatis ambigit auctor fynodici, num eius fint. S. 860. 884. 869. 849. 801. 888. 805. etc.

Theodofii imp. ad Acacium Berrhoënfem, Hypomnefticum. *Hoc fuit a principio.* S. 754.

Ad Eudoxiam: ἀεὶ μὲν τῆς σῆς ποθεινότητος. C. 41.

Lex pro Eutyche, contra Flauianum et focios, quam a Chryfaphio feductus tulit. C. 674.

Sacra a Ioanne Antiochiae impetrata: *Ecclefiarum pacem.* S. 842. de exfilio Irenaei: *Damnato principe portentofae culturae.* S. 884.

Ad Placidiam: ἐκ τῶν γραμμάτων τῆς σῆς ἡμερότητος ἡ ἡμετέρα ἔγνω αἰωνιότης. C. 40.

Tranquil-

Tranquillini, Alexandri, Helladii et aliorum episcoporum contestatio ad Cyrillum Alex. E. 1349.

Valentini, episcopi Philippopolis, ad Leonem imp. *Cum et ante imperium.* C. 707.

Valentiniani ad Theodosium de concilio celebrando. *παραγενομένε μυ ἐν τῇ πόλει Ῥώμῃ.* C. 36.

Valentiniani et Marciani ad Leonem rom. *εἰς τῦτο τὸ μέγιςον βασίλειον.* C. 41. Ad omnes episcopos: *τῶν πραγμάτων ἁπάντων.* C. 45. ad Anatolium CPol. ibid. ad Nicaenam synodum, quae translata deinde Chalcedonem est: *Studii nostri est.* C. 47. vt Chalcedonem se conferat. *σπεύδοντας ἡμᾶς.* C. 50. alia: *ἤδη μὲν καὶ δι' ἑτέρων.* C. 52. alia *Βασσιανὸς, ὁ εὐλαβέςατος.* C. 546.

Valentiniani et Valentis ad Nicaenos. *εἰ καὶ ἡ σπεδή.* C. 568.

Valentiniani ad Nicomedienses: *ἡ περὶ τὰ περιβλήγια.* C. 569.

Varadati monachi ad Leonem imp. *Terribiles litteras imperii vestri suscipiens.* C. 768.

Zenobii, Zephyriensis in prima Cilicia episcopi, ad Alexandrum Hierapolitanum. *Personali quidem praesentia.* S. 876.

XII. Ex EVTYCHIS pp), presbyteri et archimandritae CPolitani, scriptis, nihil ad nos peruenit praeter ea, quae in indice praecedente p. 299. ed. vet. a me memorata, in Actis concilii Ephesini et Chalcedonensis et in synodico Casinensi leguntur. Ipse quidem Eutyches iam senex, dum Nestorio nimis feruide aduersatur, Cyrilli Alex. dictis qq) praecipue incautius abreptus, *de imperitia magis*, vt ait S. Leo rr), *quam de versutia* in contrariam incidit haeresim, quae damnata ss) in concilio CPol. a. 449. et Chalcedonensi [P] a. C. 451. tt) De eadem, illorum Acta conciliorum, et plerique scriptores supra in Nestorio a me laudati consuli poterunt, et praeter eos Anastasii Sinaitae, Leonis magni scripta ac Petri Chrysologi ad

pp) Hic Eutyches haereticus (licet Cyrillo etiam ipse notus atque amatus) non confundendus cum Eutyche diacono, quo vsus Cyrillus Alex. in concilio Ephesino. Vide *Tillemont.* tom. XV. memor. pag. 487. Fuit et Eutyches grammaticus, discipulus Prisciani, de quo dixi in bibl. latina, [tom. III. p. 412. ed. Ernesti. et in bibl. lat. med. et infim. aetat. ed. Mansi tom. II. p. 131. de hoc et alios Eutyche episcopo.] Alius Eutyches Philosophus memoratur Marco Antonino X. 31. Alius Miletopolitarum strategus Eutyches Alexandri F. in nummo Commodi et in veteri lucerna apud Bellorium in notis ad numismata apibus insignita. *Fabr.* Add. *Io. Nicolai* adnotatt. ad Abudacni histor. Iacobit. p. 25. sq. ed. Hauercamp. *Harl.*

qq) Cyrillum Eutychi errandi occasionem praebuisse, notat *Petauius* dogmat. Theolog. de incarnat. pag. 73. edit. Paris. et lib. IV. cap. 6. qui Cyrilli dicta exponit IV. 7. seq.

rr) V. *Walch* l. mox citando, pag. 35. sq. qui pag. 38. sq. mitius sentit de Eutyche. *Schroeckh.* tom. XVIII. hist. eccl. christ. p. 437. sq. *Harl.*

ss) Vide *Natalem Alex.* Saec. V. p. 74. seq. edit. in fol.

tt) Mortuus est probabiliter a. C. 454. V. *Walch* l. c. p. 487. *Harl.*

ad Eutychen epistola, in obseruatt. Benedict. Bacchini ad librum pontificalem episcopor. Ravennatum p. 344. Rusticus diaconus disputatione aduersus Acephalos inter alia aduersus haereses veterum scripta et in bibliothecis patrum saepius edita: Eustathius Berytensis, qui concilio Chalcedonensi interfuit, in apologia pro tomo Leonis Rom. aduersus Timotheum Aelurum, ex quo breue fragmentum dat *Possevinus* tom. I. Adparatus sacri, et *Henric. Canisius* tom. IV. Lect. antiq. Ioannes Scythopolita contra ἀποσχιστάς siue Eutychianistas apud Photium cod. XCV. Eusebius Thessalonicensis episcopus aduersus Andream inclusum, id. cod. CLXII. Vigilii Tapsensis libri contra Eutychetem, quorum quartus est defensio S. Leonis papae ad Flauianum CPolit. et quintus defensio decreti synodi Chalcedon. (Vid. etiam Gesta de nomine Acacii s. Eutychianistarum historiae breuiculum, editum a Sirmondo, (de quo dixi infra in historia conciliorum, in vol. XI. [vet. ed.] ad ann. 483.) Theophanis chronographiam, Auiti Viennensis epist. contra phantasma. Add. Valesium ad Euagrium pag. 82.) Ioannes Damascenus libro de Trisagio et in institutione aduersus Acephalos, et de natura composita aduersus eosdem, et de duabus in Christo voluntatibus et operationibus: S. Maximus et Theodorus Abucara in variis scriptis: Auctor breuiculi historiae Eutychianistarum ap. *Sirmondum* tom. I. Var. opusc. uu) E recentioribus *Bellarmin.* de Christo libr. 3. cap. 2. *Petau.* dogm. theol. de incarnat. D. *Io. Hülsemanni* exercitatio ad concilium Chalcedonense, Lips. 1651. 4. *Theophili Alethusii* siue, qui sub eo latet nomine, D. *Matthaei Zimmermanni*, Superintendentis Misenensis, historia Eutychiana, Lips. 1659. 4. qua inter alia calumniam Eutychianae haereseos ab ecclesia nostra Lutherana remouet, quod facit etiam D. *Abraham Calouius* in diss. de Eutychianismo Lutheranis impacto Witteb. 1680. 4. *Ioach. Meisteri* oratio de Eutyche et eius erroris sectatoribus, Gorlic. 1583. 4. etc. *Fabr.* *Christian. Aug. Salig* in Eutychianismo ante Eutychen, Guelferb. 1723. 4. (v. Acta erudit. 1724. pag. 419. seq. Vnschuld. Nachricht. 1725. p. 74. Nou. litter. Lipsiens. 1720. p. 128.) *Ionae Conr. Schrammii* obex Eutychianismi ad Ioann. I. 14. Helmstad. 1724. Annales acad. Helmst. semestri XI. p. 131. *Fabr.* — De initio haereseos Eutychianae v. *Assemann.* in bibl. orient. I. pag. 402. ad Chronic. Edessenum §. LIII. — Inprimis consulendus est *Christ. Guil. Franc. Walch*: in Entwurf einer vollständ. Historie der Ketzereyen etc. tom. VI. pag. 1-640. vbi pag. 19. seq. 138. sqq. 392. sqq. de fontibus historiae illius, p. 25. sqq. de Eutyche, eius aetate, muneribus, controuersiis, animi notatione, scriptis tam superstitibus quam deperditis, de conciliis etc. eorum actis et omnibus rebus, quae ad Eutychen eiusque aduersarios aeque ac patronos controuersias sectamque pertinent, curate copioseque disputat, et quae in Mansi collect. concil. de hisce rebus sunt collecta, et ab aliis antiquioris et recentioris aetatis VV. DD. scripta, diligenter adnotat: pag. 108. sqq. de concilio CPolitano, a. C. 448. eiusque actis in *Mansi* collect. tom. VI. p. 649. synodo Ephesina; p. 329. sqq. de concilio Chalcedonensi, et actis in Mansi collect. tom. VI. p. 563. sqq. 935. sqq. etc. — porro p. 490. sqq. de Eutychis eiusque amicorum controuersiis cum illorum aduersariis: denique pag. 604. sqq. praecipue

uu) Primum editus a *Sirmondo* in adpendice codicis Theodosiani, Paris. 1631. 8. pag. 111. sqq. etiam in *Sirmondi* Opp. tom. I. pag. 759. sqq. Add. *Zachariam*, episcopum Meletinensem, Monophysitam, qui vixit saeculo sexto et scripsit historiam ecclesiasticam, cuius supersunt fragmenta et de qua plura adnotauit *Assemann.* in bibl. orient. tom. II. p. 54. sqq. c. 7. et p. 53. — *Liberatum* in breuiar. caussae Nestor. et Eutych. cap. XI. in *Mansi* collect. ampliss. concil. tom. IX. *Harl.*

praecipue p. 622. sqq. suum de hac controuersia et Eutychis doctrina fert iudicium. Cel. quoque *Schroeckh* in Hist. eccles. christianae, tom. XVIII. pag. 433. sqq. historiam Eutychianismi, synodi Ephesinae, (quae etiam vocatur σύνοδος ληστρική, *latrocinium Ephesinum*,) concilii Chalcedonensis et controuersiarum atrocium late exposuit. Idem praeter alios laudat *Du Pin* de veter. eccles. discipl. diss. II. p. 315. sqq. *Quesnel* diss. VII. in Leon. M. de caussa Eutychis etc. p. 1095. seq. tom. II. Opp. Leonis M. edit. Ballerinior. (Venet. 1753. fol.) ac *Ballerin.* obseruatt. in illam diss. l. c. p. 1123. sq. et alibi; iudicium autem Leonis M. iniquum de Eutyche in epist. XXVIII. ad Flauian. pag. 803. tom. I. Opp. ed. Baller. et epist. XLVII. p. 929. l. c. *Planck* Einleitung in die Kirchenversammlung zu Chalcedon in *Fuchs.* biblioth. concilior. part. IV. Add. *Sagittarii* introduct. in hist. eccl. I, p. 949. sqq. *Iac. Basnagii* diss. de Eutychianismo, eiusque variis sectis, in *Io. Vogtii* biblioth. historiae haeresiologicae, tom. II. fasc. 1. p. 56. *Buddei* isagoge historico-theolog. in vniuersam theologiam pag. 1089. Sed hactenus, ne in messem alienam manus iniiciamus. *Harl.*

Eutychi suffragatus DIOSCORVS, a quo *Dioscoriani* ac *Dioscoritae* dicti et *Aegyptii.* Hic in episcopatu Alexandrino a. 444. successit Cyrillo, depositus postea in concilio Chalced. a. 451. praecipue quod excommunicationem aduersus Leonem papam Rom. dictare praesumserat. Vide *Sirmondum* ad Facundi V. 3. et scripta in concilio Chalced. aduersus Dioscorum exhibita a Sophronio, Theodoro et Athanasio presb. Alex. *Fabr.* Secundum chronicon Edessenum (ap. *Assemann.* in bibl. orient. I. p. 404.) Dioscorus a. Graecorum 756. anno C. 445. factus est Alexandriae magnae episcopus, et in altera synodo Ephesi coacta a. 449. anathemate perculit Flauianum, episcopum CPoleos et alios. v. *Assemanni* l. cit. pag. 202. qui adnotat, idem de latrocinio Ephesino scribere Dionysium in chronico, sed illud a. Graecorum 757. Christi 446. celebratum fuisse, perperam existimare. Verum ad pag. 404. comprobat *Norisii* rationes in libr. II. hist. Pelag. c. 12. contra Bollandum ad d. 28. Ian. Dioscorum a. 444. Cyrillo successisse. In tom. II. plures *Dioscori*, episcopi, producuntur. v. indic. rerum, vocc. *Dioscorus.* Inter codd. Syriacos, quos *Assemannus* ex Oriente aduexit, et bibl. Vaticanae intulit, fuit etiam martyrium Dioscori; v. bibl. orient. tom. III. part. 1. p. 18. not. 9. — De *Dioscoro* multa tradiderunt *Walch.* in citata historia haeresium, tom. VI. p. 334-367. p. 792. sqq. p. 1007. etc. tom. VII. p. 614. seq. et *Schroeckh* in Hist. eccles. christ. tom. XVIII. p. 450. sqq. 461. sqq. 473. sqq. *Harl.*

Ad Eutychianam quoque haeresim postea prolapsi Anthimus CPol. *Seuerus* Antiochenus, a quo *Seueriani*, siue *Seueritae* et *Corrupticolae*: et *Theodosius* Alex. a quo *Theodosiani*; aliis nominibus etiam Διακρινόμενοι siue *haesitantes*, item *Acephali*, *Monophysitae*, *Schematici.* Nec ab his alieni, qui dicuntur *Iacobitae*, *Iulianistae*, a Iuliano Halicarnassensi, *Caianitae*, a Caio siue Caiano, *Semidalitae*, *Phantasiastae*, *Aphthartodocetae*, *Angelitae*, *Theopaschitae*, *Contobabolitae* vv), *Nagrinitae*, *Agnoëtae*, *Damianitae*, *Petritae*, *Cononitae*,

vv) Apud Niceph. XVIII. 49. Κοντοβαβδῖται. *Fabr.* *Condobauditae*, dicti quod in loco, Condobaudi adpellato, collectas CPoli celebrabant. v. *Asseman.* diss. in vol. II. fol. d. *Harl.*

tae, *Monothelitae*, *Dioscoutae*, qui Chalcedon. synodum anathematizabant, *Esaianistae* qui Zenonis edictum sequuti non admittebant synodum, nec tamen anathemate reiiciebant. *Valef.* ad Euagrium p. 91. etc. De promissa *C. A. Saligii* historia Eutychiana, IV. voll. 4. v. Mem. de Trevoux, 1727. p. 1283. *Fabr.* — Descriptio haereseos Iacobitarum in cod. Vindobon. CCXLVII. nr. 12. v. *Lambec.* V. p. 256. Sed de illis omnibus memoratis aliisque, vnde istae sectae nomen acceperint, et in quibus opinionibus atque doctrinae suae partibus a se inuicem discesserint, qui plura in compendio tamen, scire cupiat, is adeat *Assemanni* dissertat. *de Monophysitis*, praemissam tom. II. biblioth. orientalis, paullo post initium §. IV.: §. V. percenset ille Syrorum Iacobitarum errores, ac §. IV. monet, Eutychianorum nomen commune omnibus Monophysitis fuisse, etiam *Iacobitis* recentioribus, quod Eutyches huius haereseos auctor fuerit, non, quod eumdem cum Eutyche errorem teneant circa incarnationem; atque recentiores ab Eutychianis abhorrere ostendit: §. VI. sqq. de Iacobitarum politia ecclesiastica et saeculari, eiusdem not. in tom. I. p. 357. In tom. II. et tom. III. part. 1. permultis locis de Iacobitis, eorum origine patriarchis, caerimoniis, erroribus etc. agitur. v. indicc. ad vtrumque tom. voc. *Iacobitae Syri*; p. 479. tom. II. sqq. est catalogus patriarcharum Syro-Iacobitarum. (add. *Caue* hist. litter. SS. eccles. tom. I. p. 524. seq. *Iosephi Abudacni* histor. Iacobitarum, edit. a. *Io. Henr. a Seelen*, Lubec. 1732. 8. et a *Sigeb. Hauercampio* Lugd. Bat. 1741. vna cum *Io. Nicolai* adnotatt.) — De *Seuero* Antiocheno v. chronicon Edessenum, §. LXXXVII. ibique Assemann. in bibl. orient. I. p. 408. et p. 494. tom. II. pag. 46. 80. 96. 120. 126. 129. 158. et saepius de *Seueri* libris, syriace versis. — De *Theopaschitarum* haeresi diss. *Georgii Titii*, Helmstad. 1661. 4. — *Henr. Valesii* diss. *de Petro Fullone* Theopaschitarum auctore, in notis ad Euagrii histor. eccles. De Monophysitis et controuersiis inde ortis atque agitatis v. *Matur. Veyss. de la Croze* lib. de religionis statu in Aethiopia et Armenia, e lingua gallica in german. versus, Dantisci 1740. 8. Huc etiam pertinent plura scripta in cod. Norfolciano, quae nominantur in cat. MSSt. Angliae etc. vol. II. nr. 3435. Inprimis confer de secta Monophysitarum *Walch.* Historiam haeresium citat. tom. VI. p. 641. sqq. et *Schroeckh.* l. c. tom. XVIII. p. 493. sqq. *Harl.*

CAPVT

CAPVT XXXII. (olim XXXV.)

DE ANASTASIO SINAITA ET ALIIS ANASTASIIS.

Anastasius monachus Sinaita, a duobus episcopis Antiochenis, Anastasiis, distinguendus. I. *Eius Hodegus.* II. *Index scriptorum et haereticorum in hodego memoratorum.* III. *Quaestiones et alia scripta.* IV. *Index scriptorum laudatorum in quaestionibus.* V. *Scripta Anastasii prioris Antiocheni edita.* VI. *Inedita et deperdita.* VII. *Alii Anastasii.*

(Cum supplementis G. C. Harles.)

I.

ANASTASIVS, presbyter et monachus Palaestinus in monte *Sina* ww), apud Nicephorum xx) et in Martyrolog. rom. 21. April. atque alios inde recentiores quam plurimos idem habetur cum Anastasio, qui post Domninum ab a. 561. *episcopus* Theopolitanus siue *Antiochenus* fuit yy), et Iustiniani imp. edicto zz), pro Aphthartodocetarum Iuliani Halicarnassei et Caiani sententia edito, qui Christi corpus ante resurrectionem incorruptibile fuisse statuebant, constanter restitit, ac postea a Iustino iuniore a) a. 570. adfectus XXIII. annorum exsilio, restitutus demum anno vndecimo Mauritii b) post Gregorii Antiocheni mortem a. C. 593. c) et diem obiit a. 599., altero Anastasio in episcopatum succedente d), qui Gregorii M. libium

ww) *Anastas.* hodego p. 78. Ἀναστασίου ἐλαχίστου πρεσβυτέρου τοῦ ἁγίου ὄρους, Σινᾶ. p. 72. Ἀναστασίου ἐλαχίστου μοναχοῦ. et p. 202. Ἐγὼ Ἀναστάσιος μόναχος ἁγίου ὄρους Σινᾶ ὁμολογῶ etc. *Nicephorus* XVIII. 44. τούτῳ δὴ τῷ Ἀναστασίῳ διὰ τὸ ἐν Σιναίῳ φιλοσοφῆσαι, καὶ Σιναΐτης ἐστιν ἐπώνυμον.

xx) *Nicephorus* XVII. 29. καὶ τῆς Θεουπολιτῶν μετὰ Δομνῖνον Ἀναστασίου τοῦ ἐκ Σιναίου χειροτονηθέντος. Adde XVIII. 44.

yy) V. catal. patriarcharum Antiochenorum in *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 194. *Harl.*

zz) *Euagrius* IV. 40. *Niceph.* XVII. 30. [*Walch* in historia haeresium, germanice scripta tom. VIII. p. 578. sqq. 590. sqq. 599. sqq. copiose agit de Iustiniano eiusque edicto. add. *Assemanni* bibl. orient. II. p. 90. *Harl.*]

a) *Euagrius* V. 5. *Niceph.* XVII. 36. *Fabr.* A Iustino iuniore non multatus est exsilio propterea, quod restitit edicto Iustiniani, vti *Hamberger* in zuverläſſigen Nachrichten etc. tom III. pag. 450. (vbi de Anastasio, a. 561. episcopo Antiocheno agit,) aliique prodiderunt. v. *Walch.* l. c. pag. 596. not. 2. — In *Montfaucon.* bibl. bibliothecar. MSS. p. 1218. *D.* et 1219. *C.* duo codd. bibliothecae SS. Sergii etc. memorantur, qui continent *epistolam Anastasii monachi ad G. Abbatem de corpore Christi*, quae num ad hanc pertineant controuersiam, alii diiudicabunt. *Harl.*

b) *Euagrius* VI. 24. *Niceph.* XVIII. 26. et 44.

c) *Lambecius* VII. p. 169. *Fabr.* f. pag. 359. sqq. ed. Kollar. vbi Lambec. primum de oratione Anastasii ad Antiochenos habita, (de qua paullo inferius agitur,) quaedam adnotat; tum ostendit, Anastasium a. C. 593. die 25. Martii iterum con-

librum de cura pastorali graece, (cuius versionis, quae intercidit, mentio apud Gregorium ipsum libr. X. epp. 22. et Ioannem diaconum in Gregorii vita IV. 14.) vertit, et a Iudaeis postea in tumultu interfectus et exustus fuit a. 609. [e]), de quo Martyrologia 21. Dec. Sed rectius ab vtroque horum distinguitur [P] Anastasius Sinaita, Μωσῆς νέος [f]) a Graecis recentioribus dictus [g]), qui aliquo tempore post scripsisse se Hodegum clare indicat, vbi pag. 198. refert narrata sibi ab Alexandrinis, quae gesta sint post tempora beati Eulogii papae Alexandrini, qui a. C. 608. [h]) obiit. Deinde pag. 296. testatur, patriarcham Alexandrinum Theodosianorum eo, quo scribebat, tempore fuisse Iohannem, quem constat patriarchatum illum tenuisse ab a. 677. ad 686. [i]) Itaque recte diuersum faciunt Sinaitam ab Antiocheno vtroque *Dauid Blondellus* libro de Eucharistia veteris ecclesiae, qui Rothomagi Claudio Sarrauio curante a. 1640. lucem vidit: *Edmundus Aubertinus* de sacramento Eucharistiae p. 893. et 930. *Io. Dallaeus* lib. 1. de scriptis Dionysii c. 33. p. 188. *Allatius* lib. de Simeonibus, *Henschenius* ad 21. April. tom. II. p. 852. *Matthaeus Larroquanus* hist. de l'Eucharistie, part. 2. cap. 11. p. 531. *Antonius Arnaldus* lib. 1. de transsubstantiatione, a Graecis saeculi VII. VIII. IX. et X. credita, contra Io. Claudium libr. 7. cap. 7. pag. 282. (Perpetuité de la foy tom. IV.) *Rich. Simon* lib. 2. bibl. selectae, gallice editae cap. 2. et *Io. Baptista Solerius* in adpendice de institutis Copto-Iacobiticis, post tractatum de patriarchis Alexandrinis, tom. V. Act. SS. Iunii p. 117. sq. *Barthol. Germon* p. 373. de haereticis eccles. codicum corruptoribus, lib. 2. cap. 14. Paris. 1713. 8. vt Antonium Pagi, aliosque iam praeteream. *Fabr.* Conf. *Fabricii* nostri biblioth. ecclesiast. ad Sigebert. cap. 42. *Du Pin* Hist. eccles. vol. V.

conscendisse thronum patriarchalem Antiochenum, hunc autem non a. C. 561. sed a. 559. primum obtinuisse; nec a. 572. sed a. 570. ab imper. Iustino iuniore in exsilium pulsum esse, ita, vt secundum Nicephori, patriarchae CPolitani, chronographiam ecclesiae Antiochenae praefuerit annos vndecim, post exsilium autem integros annos sex et viginti octo dies, n. a die 25. Martii a. 593. vsque ad diem 21. Aprilis a. 599. quo, (v. Martyrolog. roman. d. 21. April.) obiit. Kollarius vero in not. *A*. p. 359. obseruat, ea, quae Lambecius de vero Anastasii reditus anno disputat, cum temporum quidem rationibus pulcre consentire; sed ex sola tamen epigraphes codicis, (Vindob. XC. nr. 16.) recenti admodum manu scriptae, auctoritate et fide pendere, nisi credideris, homiliam ipsam vna cum sua epigraphe ex peruetusto quodam fideque digno libro fuisse exscriptam. Denique animaduertit, Oudinum ad haec non aduertisse animum, et in hoc reditus anno consignando Baronium pone sequutum, Lambeciani calculi ne meminisse quidem. — *Lambecius* in vol. VIII. p. 935. distinguit Anastasium Sinaitam a duobus *Anastasiis*, S. Maximi discipulis, quorum alterum a. 662. alterum autem a. 666. obiisse, et quorum amborum in opusculo Anastasii de haeresibus et synodis fieri mentionem, ostendit. Idem ibid. p. 272. sq. agit de *Anastasio*, discipulo Maximi de quo v. infra in h. cap. in *Anastasiis, Maximi discipulis*. *Harl.*

d) *Nicephorus* XVIII. 44. et 56.

e) Priorem Anastasium episcopum exustum a Iudaeis scribit *Nicephorus* XVIII. 44. quod refellit *Baronius* ad Martyrolog. Rom. 21. April. et ad a. 599. n. 10. et a. 609. n. 3.

f) *Richardus Simon* tom. II. bibl. choisie p. 27. et in censura bibl. eccles. Dupin. tom. 1. pag. 235. conf. *Blondel* Eclairciss. sur l'Eucharistie p. 370. sq. Acta SS. tom. II. April. 21. p. 850. sq.

g) Conf. *Hamberger.* zuverläss. Nachricht. tom. III. p. 512. sqq. *Harl.*

h) Vide *Baron.* ad a. 608. n. 9.

i) *Euseb. Renaudot.* historia patriarcharum Alex. pag. 177.

vol. V. pag. 67. aut nouv. Bibliotheqne tom. V. p. 95. *Caue* Hiſt. litterar. ſcriptorr. eccleſ. tom. I. p. 531. ſqq. *R. Ceillier* Hiſt. gener. des Aut. EE. de Anaſtaſio, epiſc. Antioch. tom. XVI. pag. 630. ac tom. XVII. pag. 430. de Anaſtaſio, monacho Sinaita, ante a. 686. — *Lequien* orient. chriſtian. tom. II. p. 734. — *Alfonſ. Ciaconium* in bibliotheca, libros et ſcriptores ferme cunctos ordine alphabet. complectente — ed. *Io. Erhard Kappii*, Amſtel. et Lipſ. 1734. fol. p. 134. et 135. — *Adelung* in Fortſetzung — des Ioecher. Gelehrt. Lex. tom. I. p. 776. ſqq. qui diſtinguit Anaſtaſios Sinaitas I. II. et quartum, Anaſtaſium Sinaitam, monachum, (a. 680.) et Anaſtaſium Theopolitanum, quem tempore Cyrilli, circ. a. 390. vixiſſe putabat Voſſius; at Adelung recte dubitat. — *Molleri* Homonymoſcop. ſect. II. cap. 5. §. 3. p. 414-417. de variis Anaſtaſiis; *Saxium* in Onom. lit. II. p. 49. ſq. vbi recte quoque diſtinguit Anaſtaſios; n. *maiorem*, epiſcopum Antiochenum ab a. 561. (quem denatum ſcribit a. 598.) ab *minore*, maioris ſucceſſore, et ab Anaſtaſio, *presbytero ac monacho Sinaita* in Arabia, (a. 680. v. *Sax.* ibid. pag. 81. et *Moshem.* Inſtitutt. hiſt. eccleſ. ſaec. VI. P. II. c. 2. §. 8. (a) c. 3. §. 4.). Inſuper *Saxius* laudat *Pagium* in Crit. Baron. DXCIX. II. III. p. 638. ſq. tom. X. et pluribus locis, item *Iac. Baſnagium* in Obſeruatione de duplici Anaſtaſio, Antiocheno et Sinaita p. 433-435. Caniſ. lectt. antiqq. tom. I. — *Walch.* in hiſtoria haereſium laudata, tom. VIII. p. 827. ſqq. et alibi. Inprimis memoranda eſt *Caſ. Oudini* diſſ. de Anaſtaſio, epiſcopo Antiocheno et Sinaita, nominis quarto, eiusque operibus tam impreſſis, quam msstis ipſi adtributis, in Commentar. de ſcriptorr. eccleſ. tom. II. col. 544-583. Recenſet opera, quae etiam a Fabricio ſub Anaſtaſii nomine commemorantur, addita codd. MSStor. in quibus illa inſunt, notitia, et, rationibus atque coniecturis ex ipſis operibus petitis, euincere ſtudet, plurima quidem habuiſſe auctorem Anaſtaſium Sinaitam et Antiochenum epiſcopum, nominis quartum, circa an. 1010. vel 1020. collocandum, et vnicam duntaxat orationem, ad Antiochenos poſt reditum habitam, videri ad Anaſtaſium ſeniorem, Antiochiae epiſcopum, ſpectare. In tomo autem I. p. 1663. ſeq. agit de *Anaſtaſio*, monacho Sinaita, et patriarcha Antiocheno, huius nominis *tertio*, a. C. circ. 685. auctore *narrationis compendiariae de haereſibus*. *Harl.*

II. *Anaſtaſii Sinaitae ſcripta.*

Ὁδηγὸς, *dux viae* aduerſus Acephalos, Seuerianos et Theodoſianos, vnam in Chriſto naturam tantum admittentes, quos omni genere argumentorum et ſacrae ſcripturae ac veterum patrum teſtimoniis oppugnat, et obiectiones ipſorum [k]) diſſoluit, cum illis coram in Syria et Aegypto, praeſertim Alexandriae teſtatus ſe plus ſimplici vice diſceptaſſe. Patrum dicta pleraque è memoria adſcripſiſſe ſe, ſcriptis eorum in eremo deſtitutum, non diffitetur [l]). Primus hunc librum ex codice Auguſtano [m]) edidit, latina verſione donauit et Marco Velſero,

k) Anaſtaſ. hodego p. 96. 152. 156. etc.

l) Id. p. 106. *ἰστέον, ὅτι ἐν ἐρήμῳ καθήμενοι ἡμᾶς καὶ ἀποροῦντες τῶν διδασκαλικῶν βίβλων, ἀπὸ στήθους τὰς χρήσεις ἐγράψαμεν.* *Turriano* ad Conſtitutt. apoſtol. VIII. 27. p. 145. laudatur *Anaſtaſius patriarcha Antiochenus ante annos mille et amplius in libro variarum quaeſtionum theolog. qui* Ὁδηγὸς *inſcriptus eſt.*

m) V. *Reiſeri* ind. MSS. bibl. Auguſtanae pag. 12. nr. 32. *Harl.*

Velsero, cuius beneficio codicem MS. vtendum acceperat, graece et latine vulgatum consecrauit *Iacobus Gretserus* S. I. Ingolstadii 1606. 4. [et in opp. Gretser. tom. XIV. part. 2. p. 100. Ratisb. 1740. fol.] Latine recusus est in bibliotheca patrum edit. Lugd. 1677. tom. IX. p. 808. sqq. At graece ab primae tempore editionis numquam iterum prodiit, vnde operae pretium esse, nouam illius ἔκδοσιν [?] concinnari ab aliquo erudito viro, qui opus nouo studio recenseret ad codices MSS. qui mirum inter se diuersi exstant in variis bibliothecis, vt caesarea *) et regis christianissimi, Colbertina aliisque. Nam Gretserus, vnico vsus codice, nec semper sensum est adsequutus, scholia textui inseruit, contulit alia, et in graecis multa emendanda reliquit meliusque digerenda, qua de re nemo dubitabit, qui Richardi Simonis nouam

*) Vide *Lambecium* III. p. 64. et 164. IV. p. 204. [siue secundum edit. Kollar. tom. III. p. 175. sq. nr. 4. cod. XLVI. vbi non solum Lambec. censet, id exemplar mst. esse dignissimum, quod diligenter curateque conferatur cum edit. Gretseri sed idem quoque iudicat Kollar. et cum Lambecio editori futuro commendat cod. LXXVII. nr. 73. (in eodem tom. pag. 406. a Lambecio vberius descriptum,) qui quidem a priore cod. et Gretser. edit. ratione tum ordinis, quam varr. lectionum et nonnullorum additamentorum non mediocriter discrepat. Idem Kollar. laudat eiusd. opusculi excerpta et apospasmatia in codd. Vindob. CLXXXVIII. (v. Lamb. IV. p. 449.) CXLVII. (*Lambec.* V. pag. 268.) et CCXLIX. obuia, quae editioni nouae inseruire possint. Praeterea in memorato cod. XLVI. nr. 5. est adpendix operis citati, quae in ed. Gretser. est tamquam prooemium. In cod. CLXXXVIII. nr. 1. apud *Lambec.* IV. p. 449. sunt tria priora Hodegi capita. *Harl.*] *Aubertinum* et *Rich. Simonem*, locis citatis. *Fabr.* Addere iuuat notitiam aliorum codd. MSSt. Apud *Lambec.* V. p. 3. sunt in cod. CCI. nr. 2. definitiones theologicae ex S. Clementis aliorumque variorum patrum scriptis collectae; eaedem p. 320. vol. IV. in cod. CLV. nr. 6. sed in inscriptione nulla fit mentio Io. Damasceni; in cod. autem CCXLIX. nr. 1. est caput secundum Hodegi, continens varias definitiones theologicas. v. *Lambec.* V. p. 298. add. infra ad §. VII. n. 23. — Hodegus MS. ex cat. Constantini Varini citatur a *Lambec.* I. p. 273. sq. — In cod. *Bauarico* LXVI. est ex Hodego Anastasii expositio per capita in epitome de fide. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 3. p. 24. add. infra de editis Anastasii scriptis nr. 4. — *Paris.* in bibl. publ. cod. DCCCXCVIII. 6. *definitiones ex Hodego*, et in cod. DCCCLXXXVII. 3. (sic in catal. citatur,) *Anastasii, patriarchae Antiocheni, vt et Cyrilli, expositio orthodoxae fidei. Hodegus* autem ibid. in codd. MLIII. 8. et MLXXXIV. — *Florentiae* in cod. Laurent. XII. nr. 42. plut. 6. complura excerpta ex Hodego. — in cod. XX. nr. 1. plut. 8. pars Hodegi, Anastasii, (falso legitur *Athanasii*,) *breuis expositio fidei;* quae in hoc cod. conspirent cum edit. quae multa discrepent ab ea, ostendit *Bandin.* — in cod. VIII. nr. 54. plut. 9. *definitiones theologicae*, ex capite secundo Hodegi, et ex eodem opere *de fide* in cod. VI. nr. 5. plut. 86. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. I. pag. 121. 364. seq. 402. et III. pag. 294. — *Anastasii*, episc. Antiocheni, quaedam, *Cantabrig.* in cod. XXVI. colleg. S. Trinitat. f. nr. 316. cat. MSS. Angl. tom. I. part. 3. — Secundum *Montfauc*, in bibl. bibliothecar. MSS. exstant *Romae* in bibl. Slusiana, *Anastasii* opera, (pag. 178. nr. 157.) ibid. in bibl. patrum S. Basilii, quaedam, (pag. 196. C. et *Montfauc.* diar. ital. p. 216.) — ibid. in cod. Ottobon. Ὁδηγὸς, et quaestiones ac responsiones, (p. 185. A et p. 188. *A*) — *Augustae* Vindel. Anastasii in octo codd. *Mazarin.* (pag. 1506. *D*) opuscula et excerpta ex eiusdem operibus, in codd. *Taurinens.* (p. 1594. *A.*) de veritate nostrorum dogmatum sermones, seu libri quinque, in bibl. *Sfortiana* (p. 708. *A.*) Hodegus et de rectis apud nos veritatis dogmatibus, sermones quatuor, in bibl. *Escorial.* v. Plüer itiner. per Hispan. p. 156. vbi adscribuntur Anastasio, episc. Antiocheno. — Fragmenta ex Hodego, in cod. *Mosquensi* CCXVI. et Hodegus in cod. CCLII. v. *Matthaei* notit. MSS. synod. Mosquens. p. 142. et 163. ed. in 8. ibid. p. 306. nr. 38. in cod. X. Προθεωρία τῆς βίβλου, ἧς ἡ ἐπωνυμία τῆς καθ' ἡμᾶς πάντως βραχεῖας οὐσίας ἡ σύνταξις. — Eadem Protheoria *Romae* in bibl. patrum S. Basilii, v. *Montfauc.* diar. ital. p. 215. *Harl.*

nouam bibliothecam selectam, gallice editam, tom. II. cap. 2. aut censuram bibl. eccl. Dupinianae, tom. I. p. 232. legerit. Idem narrat, se ad MStos quosdam libros Gretseri editionem contulisse, multaque in illa emendasse, et studio suo recensitam in lucem iterum dare voluisse. Sed huic eius proposito fata intercesserunt. Quamquam autem aliena quaedam huic libro adsuta non negauerim, ἔκθεσιν περὶ πίστεως, quae pag. 10. legitur, et in duobus Hodegi MStis, vt regio vno Paris. et Colbertino non exstat, in aliis codd. exstat sub nomine Io. Damasceni, quemadmodum et *definitiones* p. 22. seq. et 48. obuias: (Vide *Mich. le Quien* ad Damascenum tom. I. p. 661. 662.) o) tamen praefationem et scholia non collectori, nescio cui, cum Simone, sed Anastasio ipsi libenter tribuerim. *Fabr.* *Caue* l. c. pag. 531. seq. hoc opus tum ex variis ipsius Anastasii, tum ex nonnullis veterum opusculis consarcinatum opinans, tribuit Anastasio patriarchae Antiocheno, sed a recentiore quadam manu haud leviter interpolatum esse arbitratur: nec dissenserunt Weismann. atque Moshemius. Contra plures viri docti, a Fabricio in §. 1. laudati, atque *Natal. Alexander* in hist. eccl. tom. V, p. 412. *Iac. Basnage* thes. monimentor. tom. I. p. 570. interpres german. Moshemianae H. E. Heilbronnensis, tom. I. p. 781. *Lequien* l. cit. vindicant id Anastasio, monacho Sinaitae, circa fin. saeculi septimi; eorumque sententiae subscribit et de ipso opere sobrie iudicat *Walch* l. c. p. 828. seq. Verum *Oudin.* l. c. capp. 3. et 4. p. 554. sqq. et p. 580. seq. contra *Caue* et *Arnaldum*, qui id opusculum caussae suae fauens, Anastasio seniori adserit in libro, (vti citat eum Oudin.) *de perpetua fide ecclesiae circa realitatem corporis et sanguinis Christi in Eucharistia*, libr. VII. cap. 2. p. 649. pluribus argumentis euincere studet, auctorem inconditae illius farraginis fuisse Anastasium, nominis quartum. *Harl.*

III. *Index scriptorum et haereticorum quorum mentio in Anastasii Hodego.*

Ad paginas editionis Ingolstadiensis.

Ammo-

o) Disceptatio Gaianitae et orthodoxi, c. 23. p. 349. eadem cum illa Ahmedis Saraceni et Samonae Gazaei, ce qui montre, inquit Blondel, pag. 366. de Eucharistia, que l'ecrit, qui court aujourdhui de cette conference, a eté forgé à discretion par quelque Grec affamé et vendens de happelouches, p. 399. le pretendu Samonas. De illo Samona vol. X. p. 288. sqq. (ed. vet.)

Athanasius

Manichaeo interpolatus. 340. ἐκ τῶ κεφαλαίε τῶ περὶ ἡνωμένης καὶ διακεκριμένης θεολογίας. 360. 362. 364.

Dionyſius Alexandrinus p), ſcholiis ad Dionyſium areopag. ὁ μέγας Διονύσιος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ὁ ἀπὸ Ῥητόρων, ἐν τοῖς σχολίοις, οἷς πεποίηκεν εἰς τὸν μακάριον συνώνυμον αὐτῶ Διονύσιον. 340.

Dioſcorus Alex. 88. 90. 94. 98. 104. 114. 144. 152. 210. 226. 292. 346. 364. Epiſcopatu deiectus. 192. Διοσκορῖται. 348.

Οἱ δυτικοί. 212.

Epheſina ſynodus oecumenica CC. patrum. 164. 78. 84. 88. 108. 148. 170. 172. 324. 364. contra Neſtorium. 110. 158. διὰ τῶ πανσόφυ Κυρίλλε. 364. ὁ θεοφάντωρ Κύριλλος ἐν Ἐφέσῳ κατὰ Νεσορίε τῶ ἀσεβῶς. 148. 322.

Synodus λῃςρική. 88.

Ephraim. 78. 106. 186. ὁ θεοφόρος Ἐφραὶμ εἰς τὸν λόγον τῶ μαργαρίτε. 163. 196.

Epiphanius. 78. 106. ὁ θεόσοφος. 236.

Euagrius. 88.

Euangelium διαδοθὲν καὶ γραφὲν ἐν τοῖς γράμμασι τῶν ἑβδομήκοντα δύο γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν, conſignatum LXXII. linguarum et gentium litteris, neque detractione neque additione a ſceleratis corrumpi potuit. 338.

Ἐξ εὐαγγελικῆς καὶ ἀποςολικῆς ἀλλ᾽ ἐχ᾽ ἑλληνικῆς παραδόσεως. 126.

Eulogius papa (Alexandrinus). 198. Εἰς τὸν τόμον Λέοντος. 212.

Eunomius. 82. contra Eunomium Gregorius Nyſſ. 160. 184.

Euſebii hiſtoria eccleſiaſtica. 108.

Euſtathius. 78. 94. 106.

Eutyches, archimandrita CPol. 88. 90. 98. 104. 114. 196. 226. 364. Εὐτύχειος. 292. Εὐτυχιανιςαὶ 342.

[F] Οἱ ἔξω. 52. ἡ ἔξω φιλοσοφία. 340.

Flauianus, CPol. epiſcopus. 88. 198. a Dioſcoro interfectus. Sub eius nomine Anaſtaſius Sinaita τόμον δογματικὸν ad Leonem papam Romae compoſuit 192. cuius tomi facit etiam mentionem 2. et ex eo quaedam adfert 194.

Georgius presbyter, λογογράφος eccleſiae Seuerianorum, ὁ λεγόμενος κλαιδοποιὸς, 204. Alexandriae.

Gregorius. 70. 78. 92. 94. 150. 228. 254. 340. Ἐν τῷ λόγῳ τῶν θεοφανίων. 118. 184. 196. 340. ὁ θεολόγος Γρηγόριος. 160. 216. 234. 298. εἰς τὸν ἐπιτάφιον τῶ ἁγίε Ἀθανασίε. 212.

Dddd 2 Grego-

p) Fugit hic locus b. Dorſcheum in Indice iniquitatis p. 52.

Iustinus

Salomo

Timotheus,

IV. 2. Memorat Anastasius in Hodego δογματικὸν τόμον pag. 2. sub Flauiani CPol. nomine a se editum p. 192. 194. nec non τόμον ἀπολογητικὸν ad populum p. 118. et σύνταγμα *aduersus Nestorium*, haeresin eius fuse et διὰ πλάτες oppugnans. Sed ex his omnibus nihil lucem vidit: nescio an alicubi adhuc delitescant MSta, certe Possinus Henschenio scripsit, solius Anastasii Sinaitae operum catalogum in bibl. Vaticana seruatorum implere quatuor magnas paginas. Quamquam Antiocheni Anastasii scripta cum scriptis Sinaitae et aliorum fortasse Anastasiorum communiter a librariis et catalogorum auctoribus confunduntur.

Anastasii presbyteri collectanea contra Seuerianos, quae lat. ex Turriani versione dedit *Canisius* tom. IV. antiqq. Lection. integriora exstant graece MS. in cod. bibliothecae collegii Iesuitarum Paris. Vid. *Io. Harduini* Opp. selecta p. 239. 243.

[P] 3. Sub Anastasii Sinaitae et patriarchae Antiocheni nomine etiam Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις περὶ διαφόρων κεφαλαίων, *Quaestiones et responsiones CLIV. de variis argumentis*, graece et latine ex tribus codd. Vaticanis cum insigni auctario editae sunt ab eodem *Jacobo Gretsero*, Ingolstad. 1617. 4. [repet. in Opp. *Gretseri*, Ratisbon. 1740. fol. tom. XIV. part. 2. p. 1. sqq. *Harl.*] Latine recusae in bibl. patrum edit. Lugd. tom. IX. pag. 956. sqq. Sed patriarcham Antiochenum a Sinaita monacho, Hodegi auctore, diuersum esse iam notaui, et sub Sinaitae nomine quaestiones diserte laudantur a Philippo solitario, qui a. C. 1105. scripsit, in dioptra fidei Christianae ad Callinicum monachum libro IV. p. 150. Producturus enim quaestionem, quae in hisce est numero XCV. *fidelem*, inquit, *et Deo adflatum testem dabo nomine Anastasium, cognomento Sinaitem, docentem et scribentem clare super his, quae interrogatus fuerat*. Viderit itaque *Gentianus Heruetus*, qui XCIII. quaestiones ex his latine vertit, ediditque, in bibliothecis patrum saepe recusas, sub nomine Anastasii Nicaeni: haud dubie MStum codicem suum sequutus, cui praeter Philippi testimonium tot alii refragantur, qui Anastasio Sinaitae has quaestiones tribuunt, vt videre licet apud *Lambecium* III. p. 197. q) vbi memorat codicem, ex quo suppleri possunt quaestiones sex, quae post XLII. in

q) Pag. 485. sq. ed. Kollar. In pluribus codd. caesar. Vindobon. occurrunt *Quaestiones* etc. teste *Lambecio*: in cod. XIX. fin. quaestionum et responsionum decima octaua, (secundum curas Lambecii posteriores,) et in indice voc. *Anastasius*,) de hominibus, violenta morte peremtis, adnotante *Kollario* in nota B. vol. III. p. 94. qui tamen addit. „Ceterum quaestio haec *decima tertia D. Athanasii* (sic) non in duas modo quaestiones diuisa est; sed multo breuior est illa, quae apud Gretserum legitur in edit. Quaestionum et Responsionum S. Anastasii pag. 210. Lambec. autem in indice l. c. obseruat, id mstum exemplar non mediocriter discrepare ab ed. Gretseri.

in Gretferiana defiderantur, et in Heruetiana latine tantummodo exftant: et in *Montfauconi* bibl. Seguieriana fiue Coislíniana p. 188. et 189. vbi CLVI. quaestiones numerantur, et p. 193. vbi

[illegible]

feri. In cod. indice dicitur exftare Anaftafii quaeftio et refponfio, fecunda de vero deum adorandi modo in fpiritu et veritate, fed in contextu p. 255. fqq. de cod. LVIII. Anaftafii nomen non memoratur: in cod. LIX. nr. 15. exftat quaeftio quarta. v. Kollar. not. *B.* ad vol. III. p. 266. — ibid. p. 479. in cod. LXXXIX. nr. 4. quaeftio quadragefima feptima de miraculis Eliae et Elifaei. — In eodem cod. nr. 22. et cod. CLV. nr. 9. CCXLV. nr. 7. CCXLIX. nr. 2. CCLII. CCLXXXVII. nr. 15. funt Quaeftiones et Refponfiones; ex primo codice multas poffe quaeftiones fuppleri, iam obferuauit Fabricius. v. *Lambec.* III. p. 485. fq. vol. IV. pag. 319. vol. V. pag. 91. ib. p. 298. p. 331. p. 639. — Excerpta ex illis in cod. CXXXIV. v. *Lambec.* IV. p. 196. — quatuordecim quaeftiones in cod. CLXXXVII. nr. 1. *Lambec.* IV. p. 441. — triginta tres quaeftiones in cod. CCXXXVIII. nr. 1. *Lambec.* V. p. 197. — quaedam quaeftiones in cod. XIX. nr. 16. *Lambec.* VI. part. 2. pag. 243. — quaeftio 115. in cod. XLV. nr. 64. tum quaeftiones fex, ib. nr. 67. *Lambec.* VIII. pag. 947. et 948. — quaeftiones 254. in cod. XXIV. nr. 2. v. *Kollarii* fupplement. ad Lamb. commentar. pag. 209. qui docet, diligenti huius codicis comparatione et Gretferianum contextum gr. et lat. verfionem poffe multo rectius conftitui. — Infuper iuuat, notitiam codd. aliarum bibliothecarum fubiungere. Exftant igitur illae *quaeftiones Dresdae* in bibl. electorali, de quo cod. vid. *Goetzii* Memorabb. bibl. Dresd. tom. III. fyll. 4. p. 361. — *Monaci* in cod. Bauar. LIII. quaeftiones 92. fed valde discrepare ab editis, vberius docuit cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. anni 1804. part. 1. pag. 19. fqq. — *Auguftae Vindel.* fed fub falfo *Athanafii* nomine, v. *Reiferi* indic. MSS. Auguft. p. 27. — collectanea ex Anaftafio et aliis, ibid. pag. 39. — *Mofquae* in bibl. fynod. tefte *Matthaei* in notitia codd. graecor. MSS. bibliothecar. Mofq. in 8. in cod. V. vna quaeftio. (p. 18. nr. 27.) — in cod. CCLII. Refponfiones, (p. 163. nr. 3.) — in cod. CCCXXVII. quaeftiones, (p. 216. nr. 2.) — in codd. CCCLXXVIII. et XLVIII. quaedam: (p. 243. nr. 11. ac p. 326. nr. 5.) — *Venetiis* in bibl. Iulii Iuftiniani, quaeftiones etc. Anaftafii et aliorum patrum, hi. v. *Montfauc.* diar. italic. pag. 434. — Idem in Palaeograph. gr. p. 48. de duobus codd. Parifienfi et Laurentiano, in quibus infunt quaeftiones etc. Anaftafii. — *Taurini* in cod. reg. CXIII. quaeftiones 102. Anaftafii autem nomine omiffo, v. cat. codd. gr. Taurin. pag. 217. — in cod. CLXXVII. nonnullae quaeftiones, ibid. pag. 263. — in cod. CXCVI. plurimae quaeftiones fed cum magno difcrimine ab edit. ibid. pag. 296. — *Florentiae* in bibl. Mediceae Laurent. cod. VI. nr. 1. plut. 4. quaeftiones 86. quae quomodo differant ab editis, docet *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. I. pag. 524. — ibid. in cod. VII. qui vt plurimum confpirat cum fuperiore, comparent tantum 81. quaeftiones; cod. autem XVI. plut. 4. continet 157. quaeftiones. v. *Bandin.* l. c. pag. 525. et 540. — *Parif.* in bibl. publ. funt illae, modo plures, modo pauciores, in feptemdecim codd. tefte catal. MSSt. illius bibl. tom. II. — Secundum catal. MSS. Angliae et Hiberniae, in tom. I. funt in cod. *Barocc.* LXXVI. Anaftafii, patriarchae Theopolitani, refponfio ad Gabrielis, presbyteri Perfae, quaefita, in codd. XCI. et CCVI. quaeftiones et folutiones. — in cod. *Thom. Roe* XVII. nr. 163. catal. plures quaeftiones, bis. — item in cod. *Ofiu. Cromwell.* CXI. et CXII. nr. 290. et 291. catal. — *Matriti* in cod. regio XIII. quem late recenfet *Iriarte* in cat. codd. gr. Matrit. p. 38. fqq. fingulas perfequitur, feriem et verba earum, et quae defunt in edit. Gretfer. indicat, atque eas nunc ordine, nunc verborum fententiarumque forma, modo copia, modo breuitate manufcriptas ab impreffis mire discrepare fignificat. p. 42. ex eodem cod. adfert *Anaftafii* diff. *de multiplici machinatione et deceptione diaboli*, quam, ait, inter Anaftafii Sinaitae quaeftiones aliaue opera minime reperias, et aliud fragmentum *ex euangelio fecundum Ioannem*, quod, ex quo Anaftafii opere defumtum fit, haud facile ftatui, profitetur: p. 45. fqq. quaeftiones aliae ex eod. cod. recenfentur, (nam interdum aliena opufcula funt inferta.) — In codd. *Efcorial.* aliquot proftant quaeftiones. v. *Plüer.* in itiner. per Hifpan. pag. 156. — Secundum *Montfauc.* Bibl. bibliothecar. MSS.

vbi male *Athanasii quaestiones* excusum pro *Anastasii*; et p. 304. 305. vbi notatur, Anastasium Sinaitam in quaestionibus illis citari, quod in editis non reperio. Memorat tamen quaest. 95. se scripsisse librum singularem *de diuersis hominum inclinationibus, et Deum illarum, quatenus ad vitia vergunt, auctorem non esse.* Περὶ τούτου εἴρηται μὲν ἡμῖν ἐν ἰδίῳ πονήματι, ἐν ᾧ ἀρξάμενοι ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς τὰς χώρας μέχρι τῆς δύσεως, καὶ πάλιν ἀπ' αὐτῆς δὴ κύκλῳ μέχρι τοῦ βοῤῥᾶ καὶ καθεξῆς καὶ ἕως αὐτὴν τὴν ἀνατολὴν, ἐδείξαμεν, ὡς ὅτι οὐχ ὁ Θεός ἐστιν, ὁ ποιῶν τόνδε τὸν ἄνθρωπον σώφρονα, ἕτερον δὲ πάλιν πόρνον etc. Collectae sunt hae quaestiones a Sinaita ex variis scriptoribus, quibus deinde, a nescio quo, ex aliis r) iunioribus nonnulla volunt esse addita: quemadmodum plura etiam scriptorum variorum aliorum fragmenta illis subiiciuntur in codice Barocciano et in vno regis christianissimi, [atque Matrit. aliisque,] quae in editis non Herueti modo, sed quoque Gretseri desiderantur. In quaestione 117. numerum ἑπτακόσιοι χρόνοι corruptum arbitror pro ἑπτὰ καὶ εἴκοσι, et verba repetita ex scriptore vicino illorum temporum, quibus Iudaei Palaestina expulsi circa a. 378. Quaestionem 42. ex Hippolyto in Cantic. Canticor. et quaestionem 52. ex Isidoro Pelus. petitam [?] notat *Lambecius* III. p. 197. [p. 486. Kollar.] Quaestionem 153. ex Hesychio presbytero, obseruat praeter Lambecium l. cit. *Cotelerius* tom. III. monument. pag. 531. et quaestionem 144. ex Irenaeo, id. p. 542. Fragmenta, quae in his Anastasianis quaestionibus seruata occurrunt, Eusebii, Hippolyti, Seueri Antioch. Cyrilli Alex. Basilii, Epiphanii, et Chrysostomi graece ex bibl. Medicea reginae matris in vsum academiae Mussipontanae edita separatim cum notis sunt a. 1592. 4. *Nic. Alemanni* breues, sed eruditas notas ad quaedam Quaestionum loca exhibet Gretserus in praefat. Gretseri animaduersiones in bibl. patrum edit. Lugd. tom. IX. mala confusione non raro verbis Anastasii permixtae sunt. *Fabr.* Conf. *Oudin.* l. c. cap. V. col. 564. sqq. de hoc opere, qui, quoniam in illis quaestionibus multa loca et auctores, quos citat et comparat, reperiuntur, qui post tempora Anastasiorum, episcoporum Antiochenorum et primi et secundi vixerunt, colligit et probare sustinet, opusculum istud spectare ad Anastasium *quartum*, saeculi XI. scriptorem. Dein multos recenset codd. in quibus id opusc. custoditur, et de lacunis, ex codd. supplendis, post Lambecium quaedam subiicit. *Harl.*

Index

MSS. *Romae* in bibl. Vaticana in cod. DCXXXIX. reginae quondam Sueciae quaedam interrogationes: (I. pag. 28. B.) — *Neapoli* in cod. monasterii S. Seuerini quaestiones etc. (pag. 194. *A.*) *Harl.*

r) Ita praeter alios *Allat.* de libris eccles. Graecor. p. 274. Nullus tamen in editis quaestionibus citatur iunior anno 680. quem Anastasius Sinaita potuit adtingere. Nam quod *Blondel.* pag. 375. de Eucharistia autumat, Olympiodorum vixisse post an. 900. vel 1000. minime ita se habet, quum idem Olympiodorus etiam citetur ab Anastasio in Hexaemer. Non audiendus quoque est *I. B. Sollerius*, qui in adpendice ad histor. patriarcharum Alexandrinorum p. 118. * ante tom. V. Act. SS. Iunii scripsit: *Quod ad alium hodegum adtinet, CLIV. quaestionum* etc. *Fabr.* V. *Lambecium* et *Kollar.* in nota, vol. IV. commentarr. p. 77. et *Caue* l. c. qui id opus vel non esse Anastasii Sinaitae, Antiochiae episcopi, vel insigniter interpolatum censet, et exempla adducit. Sed *Oudin.* l. c. p. 565. ea, quae dixit Caue, puerilia, viro graui indigna, grauiter pronunciat. *Harl.*

V. *Index scriptorum et haereticorum, qui in Anastasii Sinaitae quaestionibus memorantur.*

Nicepho-

4. Εἰς τὴν πνευματικὴν ἀναγωγὴν τῆς ἑξαημέρου κτίσεως, λόγοι ιβ΄. *Anagogicarum contemplationum in Hexaëmeron libri XII.* ad Theophilum, quem carissimum filium suum appellat. Ex hoc opere, [pleno somniorum,] quod Sinaitae s) diserte tribuit et saepius laudat Annalium scriptor Michael Glycas, solus liber vltimus graece hactenus editus est Lond. 1682. 4. cum versione et castigationibus *Andreae Dacerii*, et praemissa editoris *Petri Allixii* expostulatione de suppressa incassum Io. Chrysostomi ad Caesarium monachum epistola a theologis aliquot Parisiensibus. Priores vndecim libri tantum latine incerto interprete exstant in patrum bibliothecae adpendice Paris. 1579. et in aliis edit. Paris. ac Colon. et in nouissima Lugdunensi tom. IX. p. 858. t). Graeca passim adseruantur in bibliothecis, vt in regia Paris., in Bauarica, in bibl. Collegii noui Oxon. aliisque: et in quibusdam codicibus male referuntur ad Cyrillum Alex. vt in caesareo, de quo *Lambecius* IV. pag. 198. seq. u). Loca

s) Iuniori Anastasio Sinaitae tribuit *Blondel.* pag. 375. sur l'Eucharistie. *Fabr.* — *Oudin.* autem l. c. cap. 6. p. 568. seq. istas contemplationes etiam Anastasio suo quarto adsignat, vituperat Cauei iudicium, laudatque Labbeum, qui obseruatione prima in Anastasium Sinaitam inquit, vidisse se aliquos, qui, Contemplationes anagogicas in Hexaëmer. scriptas esse ab aliquo alio Anastasio aut Pseudo-Anastasio post annum 1050. vel 1078. dicerent, etc. Idem Oudin. quosdam enumerat codices, in quibus illae Contemplationes adhuc exstant. Conf. etiam *Schroeckh* in H. E. christiana tom. XVII. p. 537. *Harl.*

t) V. catal. bibl. Leid. p. 27. *Harl.*

u) Pag. 438. seq. ed. Kollar. in cod. Vindobon. CLXXXVI. sed ibid. in cod. antecedenti CLXXXV. (pag.

graecà ex illis produxere Ducaeus notis ad Basilium in Hexaëmeron, Allatius contra Hottingerum p. 158. ad Eustathium Antiochen. p. 136. in Casaubonianis, p. 107. etc. aliique, nouissime *Montfauconus* in Hexaplis Origenianis ad Genesin, *Michael le Quien* ad Damascenum tom. I. p. 174. et *Io. Ernestus Grabe* in spicilegio patrum, tom. II. p. 195. 243. qui graecos hosce libros editurum etiam in se recepit p. 245. sed male hoc opus refert ad Anastasium, patriarcham Antiochenum. Graeca editurum se recepit quoque *Magnus Crusius* in diss. epistol. pag. 19. seq. vbi etiam clausulam libri XII. in edit. Allixiana desideratam exhibet. Laudat Anastasius commentarios in Hexaëmeron, *Ambrosii*, *Ammonii*, quem probatissimum ἐξηγητὴν ecclesiae Alexandrinae adpellat, et laudauerat etiam in Hodego [?] pag. 278. *Basilii*, Christi Fluuii *Ioannis Chrysostomi*, *Cyrilli* Alex., *Epiphanii*, *Eusebii* Emeseni, p. 895. E. *Eustathii* Antiocheni, quem doctorem synodi Nicaenae et martyrem adpellat p. 903. H. (male *Epistethio* pro *Eustathio* p. 860. F. in edit. latina Lugd. tom. IX. bibl. patrum) *Gregorii Nysseni* et *Iustini* martyris atque philosophi, p. 887. D. 893. G. 895. A. *Seueriani* Gabaleotae (ita legendum p. 895. E. pro Seuero,) *Theodori* vere mirabilis Antiocheni ibid. et pag. 896. F. et *Theophili*. Praeterea citat *Clementem* Stromateum p. 893. G. Dionysium apostolicum mystam in sua theologia pag. 891. A. *Gregorios* duos Cappadoces, (Nyssenum et theologum Nazianzenum) *Irenaeum* Lugdunensem, pag. 910. B. *Olympiodorum* diaconum Alexandrinum, quam vrbem scriptis suis illustrasse eum notat., p. 884. H. *Pantaenum* Alexandrinum, *Papiam* Hierapolitanum, Ioannis euangelistae discipulum, *Philonem* philosophum et tempore aequalem apostolis pag. 893. G. 892. B. et *eum*, *qui Hexapla composuit*, (Origenem) ibid. et lib. XII. p. 7. *incuruum Origenem anagogiis et spiritualibus contemplationibus vsum inexplebiliter* reprehendit p. 895. D. seq. et iure synodica damnatum sententia statuit. adde p. 901. E. 917. G. 920. E. H. *Theodoretum* Cyrensem laudat p. 896. F. atque ibidem infelicem pronunciat *Origenem*, quod quum multos et vtiles labores emiserit in ecclesiâ, et omnem veterem et nouam scripturam ad verbum sit interpretatus, postea tamen, sicut etiam *Eusebius* Palaestinaeus, a veritate exciderit. De *Methodio* Origenem oppugnante vide p. 920. E. H. Per priscum Iudaeum p. 894. E. Philonem videtur intelligere, eumdemque significare p. 898. E. Memorat et Deum ab Orpheo dictum μονάδα p. 864. D. Frequentes cum Iudaeis disceptationes extemporales sibi intercessisse refert lib. VI. p. 884. A. et *secundum suum aduersus Iudaeos librum* commemorat p. 884. F. Facit et mentionem variorum haereticorum, quos verbis Mosis de Deo et paradiso minus recte intellectis ait emersisse lib. VII. p. 894. B. *Aliis quidem statuentibus Deum habere formam corporis, aliis autem serpenti magnas offerentibus gratiarum actiones, quod per eius consilium et factam praeuaricationem, ex muliere sit generatum totum genus humanum, qui quidem merito etiam adpellantur* Ophitae, *id est Serpentini.* adde 910. B. 912. G. Manichaei *autem simul et viri et mulieres nudi congregantur*

(pag. 437.) tribuuntur eaedem Contemplationes *Anastasio Sinaitae, patriarchae Antiocheno.* Insuper exstant illae *Monac.* in cod. Bauar. CXLV. teste *Hardtio* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. X. p. 22. et in cod. CCXLI. cum lacunis, secundum catal. MSS. gr. Bauar. p. 83. — in cod. *Escorial.* auctore *Pliero* in itinerar. per Hispan. p. 156. — *Paris.* in bibl. publ. cod. DCCCLXI. — *Taurini* in cod. regio CVI. v. catal. codd. gr. Taur. p. 214. — *Leidae* in bibl. publ. in cod. Vossiano. v. cat. bibl. Leidens. p. 393. nr. 41. — Secundum *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. *Romae* in Vatic. (I. pag. 62. *A.*) — in cod. *Sfortiano*, (p. 707. *A.*) *Harl.*

gantur in suis ecclesiis ad imitationem Adami et Euae. Alii autem vt increatam ignis adorarunt naturam, propterea quod nulla inferatur ignis mentio in vniuersa sex dierum creatione. Alii aquam coluerunt tamquam increatam, quoniam non scriptum est, et dixit Deus: fiat aqua. *Alii, ex quibus sunt* Persae, *cum sororibus et matribus contraxerunt matrimonium, propterea quod nostri primi parentes coniungerentur cum suis matribus et sororibus. Sunt etiam quaedam* [P] *haereses, quae Deum adcusant, quod non prohibuerit, ne malignus Euam seduceret per serpentem. Alia autem rursus haeresis decreuit, bestiarum quoque animas esse ratione praeditas, quae possunt orationem audire et excolere, quum audiissent Deum, benedicentem volucribus et piscibus, et exsecrantem serpentem, et adducentem ad Adamum bestias et volucres et iumenta, vt sciat, quidnam ea nominet.* Manichaeorum errorem, *mendacem Deum, qui locutus est Vetus Testamentum,* blasphemantium, perstringit p. 900. A. 902. H. 917. G. Simonis magi lib. XII. p. 19. Haeresin Encratitarum p. 917. G. Praeterea p. 895. D. citatur Hebraeorum liber non redactus in Canonem, qui dicitur *Testamentum protoplastorum*, in quo traditum fuit, quadragesima die Adamum positum in paradiso, *sicut etiam*, inquit, *videtur cuidam historico chronographo, Pyrrhoni, et quibusdam expositoribus.* Huius Pyrrhonis chronographi ex Anastasio etiam mentionem facit Glycas p. 82. Annalium. Matthaei euangelium ex sermone hebraico a Luca et Paulo in linguam graecam translatum ait Anastasius p. 900. D. Aquilae interpretationem Genes. II. 18. Ποιήσομεν αὐτῷ βοηθὸν κατέναντι αὐτοῦ perstringit pag. 902. H. acerbius, quam ille quidem promeruerat, vt ad illum Geneseos locum notauit in Hexaplis suis Montfauconus. Iterum Symmachus et Aquila aduocantur p. 909. F. ad Genes. III. 1. et 5. p. 909. F. 913. E.

5. *In Psalmum sextum* homiliae duae, lectu dignae, quarum prior incipit: πρέπουσαν τῆς τῶν νηστειῶν ἀρχῆς. Posterior: πρέπουσα διδασκαλία μετανοίας. Priorem cum versione *Philippi Sueuenzelii* S. I. vulgauit *Henricus Canisius* tom. III. Lection. Antiquar. p. 87-122. [in ed. Basnag. tom. I. p. 480. et alteram p. 502. gr. et lat. ex edit. Combefis. auctar. noui tom. I. p. 943.] Vtramque *Franciscus Combefisius* in tomo I. auctarii noui Paris. 1648. fol. p. 907. 943-976. qui posteriorem eruit e MS. regis christianissimi, versionemque suam adiunxit v). Anastasii Sinaitae liber in Psalmum sextum laudatur a *Nicephoro* XVIII. 44. Ὁ εἰς τὸν ἕκτον ψαλμὸν λόγος ταῖς εἰσβάσεσι τῶν νηστειῶν ἐνδοθείς.

6. In

v) De priore v. supra in hoc vol. p. 357. med. Altera homilia est periphrasis prioris. Vtraque homilia frequenter occurrit in catalogis MSSt. — *Vindobonae* in cod. caesar. CXLIX. nr. 18. posterior homilia; sed *Lambec.* IV. pag. 220. seq. illum cod. non mediocriter differre ab edit. Canis. animaduertit, et Kollar. in not. contra *Oudin.* l. c. tom. II. p. 575. defendit Canisium, et consulere iubet Canisii antiq. lectt. a Basnagio editas. tom. I. p. 480. et 481. in not. — Ibid. in cod. CXLVII. nr. 12. apospasmation ex homilia in Psalm. VI. narratio graeco-barbara de famoso quodam latrone Thraciae. v. *Lambec.* et Kollarii not. IV. p. 270. et *Oudin.* l. c. II. p. 573. — Ibid. in cod. CLI. nr. 4. et cod. CCXLIX. 3. homilia in sextum Psalmum, habita *prima hebdomade ieiuniorum*, inc. πρέπουσα ἀρχὴ ἀληθινῆς μετανοίας. *Lambec.* IV. p. 286. et V. pag. 299. — Prior ibid. in cod. XXXI. nr. 18. et cod. XXXIII. nr. 5. *Lambec.* VIII. p. 717. et 758. ed. Kollar. — Eadem *Venet.* in cod. Nan. LXXV. nr. 72. cod. CXXVIII. nr. 7. et CCCIX. nr. 15. v. catal. codd. gr. Nan. p. 156.

6. In Dominica quinta ieiuniorum, *περὶ τῆς ἁγίας συνάξεως καὶ περὶ τοῦ μὴ κρίνειν καὶ μνησικακεῖν. De sacra synaxi, et de non iudicando, deque obliuione iniuriarum.* Incipit: *ἀεὶ μὲν ἡ τοῦ ἁγίου Πνεύματος χάρις.* Ex Bauarico codice cum versione *Achillis Statii* Lusitani, edidit *Henricus Canisius* Antiqu. Lect. tom. III. p. 60–86. [w]) deinde recensitam ad regios codices cum noua versione sua *Franciscus Combefisius* auctar. nou. tom. I. p. 881. Combefisii versio recusa tom. IX. bibl. patrum edit. Lugd. p. 943. Fragmenta ex Statii versione adhuc tum inedita produxerat *Baronius* ad a. 599. n. 9. seq. Porturegalenses in perpetuitate fidei catholicae de transsubstantiatione, hoc scriptum malunt tribuere iuniori, nescio cui, *Anastasio Nicaeno*, quod [?] ex Ioanne Climaco quaedam de iudicio temerario repetit. Sed merito Combefisius illa ratione parum passus est se moueri, vt non potius fidem haberet consensui codicum MSS. illud Sinaitae constanter tribuentium. Vide *Lambecium* IV. p. 135. 168. [p. 310. nr. 6. p. 378. nr. 5. vbi cod. in fine habet narrationem infra inter scripta inedita nr. 17. memoratam: it. vol. V. p. 90. seq. et p. 243. nr. 8. Kollar.] et *Montfauconi* bibl. Coislinianam p. 490. Accedit, quod, Anastasium Sinaitam, non est dubium, post Io. Climacum scripsisse.

7. Περὶ

p. 156. 298. et 526. — ibid. in cod. bibl. *Marc.* LI. init. et cod. CCCXXXVIII. init. v. cat. codd. gr. Marcian. p. 34. et 156. — *Florent.* in bibl. Med. Laurent. cod. I. nr. 9. plut. 7. inc. *πρέπουσαν ἀρχὴν εἰλικρινοῦς μετανοίας·* et differt ab editis. Forsan eadem est, quam laudauit Nicephorus: (eadem est in cod. *Coislin.* CCLXXXV. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 401.) — ibid. in cod. Laurent. XXVI. nr. 19. plut. 7. incip. *πρέπουσα ἀρχὴ εἰλικρινοῦς μετανοίας τῶν νηστειῶν περιέχει.* v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. I. p. 196. et 284. — Eadem *Mosquae* in cod. synod. CCII. nr. 5. — in cod. CCVI. nr. 8. *πρέπουσαν ἀρχὴν εἰλικρινοῦς·* — in cod. CCXCVI. nr. 2. *πρέπουσαν τῆς τῶν νηστειῶν ἀρχῆς.* — III. *b.* in 4. *πρέπουσαν τῶν νηστειῶν ἀρχήν·* v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. in 8. p. 43. 130. 192. et 299. — Prior *Taurini* in cod. regio CCCXX. v. catal. codd. gr. Taur. pag. 401. — Eadem in cod. *Barocc.* CXCVII. in cod. *Laudi* XCV. 12. f. nr. 737. cat. I. in cod. CCCXXIII. *Thomae Gale*, f. nr. 6157. cat. MSS. Angliae etc. tom. II. — in cod. *Cromwell.* CXII. 24. f. nr. 290. cat. cit. tom. I. — *Monac.* in cod. Bauar. CCXIX. inc. *πρέπουσα ἀρχὴ εἰλικρινής·* v. *Hardt.* in Aretini Beytr. etc. a. 1805. part. 4. p. 578. — *Paris.* in bibl. publ. codd. DCCLXXII. nr. 27. et CMLXXIX. nr. 9. — In cod. *Escorial.* vtraque: v. *Plüer.* itinerar. cit. pag. 156. — In codd. *Sfortian.* interpretatio in Psalmum sextum, et sermo de S. Synaxi. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 696. *C.* et *D.* ac p. 704. *A.* — ibid. p. 27. *D.* et p. 142. *B.* de codd. bibl. *Vatican. Rom.* — ibid. p. 492. *B.* *Mediolani* in bibl. Ambros. notandus est cod. in quo plura sunt; *Anastasii* orat. in Psalm. VI. in ingressum ieiuniorum; de etymologia; de transfiguratione Christi; sermo in montem Sina; *in Psalmum VI. de poenitentia;* responsiones ad interrogat. de variis euangelicis capitibus; de patribus, qui in monte Sina depositi sunt, narrationes variae: — ibid. p. 1312. *D.* in cod. *Mazarin.* Anast. Sinaitae in ingressum ieiuniorum. Add. *Oudin.* l. c. p. 573. seq. *Harl.*

w) Sed *Basnage* in edit. Canisii lect. etc. tom. I. pag. 465. repraesentat illam orat. ex edit. Combefisiana, recensita ad codd. bibl. *Paris.* in qua septem reperiri codd. qui continent id opusculum, in vol. II. cat. MSS. Paris. significatur. — De cod. *Bauar.* XXIV. ex quo Canisius vulgarat orationem, v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 3. pag. 25. sq. — conf. supra vol. IX. pag. 740. nr. 6. et de codd. *Oudin.* l. c. pag. 572. sq. nr. 6. et 7. quibus addam cod. *Taurin.* CXV. v. cat. codd. gr. Taur. p. 217. — Excerpta ex oratione *Florentiae* in cod. Laurent. XVII. nr. 25. plut. 8. v. *Bandini* catal. codd. gr. Laur. I. p. 361. — *Mosquae* cod. CCCLI. nr. 42. in cod. autem XXX. biblioth. typographei synodalis est Anastasii Sinaitae *περὶ τῆς νηστείας τῆς τελουμένης κατὰ τὴν ιδ΄ τοῦ νοεμβρίου μηνὸς, ἀπὸ τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Φιλίππου μεχρὶ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως· ἢ κατὰ τὴν ιδ΄. τοῦ νοεμβρίου,* teste *Matthaei* in notitia MSSt. gr. Mosquens. p. 228 et 289. *Harl.*

7. Περὶ τῦ, κατ' εἰκόνα, *de homine ad imaginem Dei condito*. Graece et latine prodiit sub nomine Anastasii presbyteri Sinaitae, ad calcem Philocaliae Origenis graece et latine, cura *Ioannis Tarini*, Paris. 1618. 4. Idem sermo etiam inter Gregorii Nysseni opera lucem vidit tom. I. Opp. Paris. a. 1615. p. 854-866. x) et a. 1638. tom. II. p. 22. cum *Frontonis Ducaei* versione, cum qua lucem viderat Ingolstad. 1596. Incipit: Οἱ τὴν ἑαυτῶν σὺλλεγῶς τῦ περσώπε. Sane auctorem Nysseno iuniorem vix quicquam suadeat, licet Anastasio alii maluerint tribuere. Vide *Tillemontium* tom. IX. memor. p. 741. et 605. vbi hoc scriptum putat esse particulam maioris operis, quo difficilia S. scripturae loca auctor illustrabat, quod mihi neutiquam verisimile videtur. *Fabr.* Aureolum libellum vocat *C. Barth.* ad Claudian. Mamert. p. 315. *Fabr.* — Fragmentum in cod. *Mosquensi* XXX. nr. 2. indice *Matthaei* l. c. p. 316. — In cod. *Laurent.* I. nr. 6. 7. et 8. plut. 7. sunt tres homiliae Anastasii de homine, ad imaginem Dei condito, cum paucis scholiis, quarum prima a Tarino ad calcem Origenis Philocaliae p. 561-589. secunda autem, tamquam altera primae pars, ibid. a p. 589-605. edita est: tertiam, in qua auctor declarat caussam, quare duo illos sermones conscripserit et alia docet, *Bandin.* in cat. codd. gr. Laurent. tom. I. (vbi p. 295. seq. recensuit tres illas homilias,) p. 299-312. gr. cum versione lat. Dominici Straticon. primus ex illo cod. in lucem emisit. — In cod. *Barocc.* CXCVII. incip. Ἀλλά γε δεῖ ἐπὶ τό. *Harl.*

8. Εἰς μεταμόρφωσιν τῦ Σωτῆρος. *In Christi transfigurationem* sermo diuersus a duobus, quos de hoc argumento habemus Anastasii Antiocheni. Incipit: ὡς φοβερὸς ὁ τόπος ὅτος. Meminit Allatius lib. de Simeonibus p. 116. et citat Ioannes Cyparissiota. *Fabr.* Eadem homilia in cod. *Barocc.* CXCIX. sub fin. — in cod. *Mazarin.* teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSSt. II. p. 1317. *E.* — *Florent.* in cod. Laurent. XXXIII. nr. 29. v. *Bandin.* l. c. I. p. 456. — *Paris.* in bibl. publ. in codd. MCXCIV. nr. 7. MDIV. 7. et MDXLVIII. 19. add. *Oudin.* (qui eam adtribuit Anastasio *quarto*,) l. c. p. 571. nr. 3. et 572. nr. 5. *Harl.*

9. Εἰς τὺς κοιμηθέντας ἐν Κυρίῳ. *In eos, qui in domino obdormiuerunt.* Incip. τί τῦτο σήμερον ἀγαπητοί. Meminit *Allatius* p. III. libri laudati de Simeonibus et MS. in bibl. caesarea *Lambecius* IV. p. 136. *Fabr.* f. p. 311. nr. 7. ed. Kollar. — item *Venetiis* in cod. *Naniano* CXXVIII. nr. 3. v. catal. codd. gr. Nan. p. 297. — in cod. *Escorial.* v. Plüer. itinerar. per Hispan. p. 156. — in codd. duobus *Mazarin.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1311. *B.* et 1315. *B.* — in cod. *Mosquensi* V. v. *Matthaei* notit. MSS. gr. Mosquensium. in 8. p. 17. nr. 7. isque edidit hanc homiliam in Glossariis et Anecdotis, Mosquae, 1774. 4. vol. I. p. 51. sqq. *Harl.*

10. *In nouam Dominicam et Thomam* apostol. et *de S. Theodori ducis,* (de quo Henschenius ad VII. Febr.) imagine laudatur a Io. Damasceno de imaginibus.

11. Περὶ ἀναστάσεως. *De resurrectione* citantur a Mich. Glyca in Annalibus p. 86. 89. 94. 102. diuersa a sermone de resurrectione, qui exstat Anastasii Antiocheni.

12. Ch-

x) V. supra vol. IX. p. 106. nr. 12. *Harl.*

12. *Capita ascetica* MSS. in bibl. Coislin. p. 574. Incip. Οὐαί σοι ψυχή

13. *De anima*, incipit: y) ὅτι μὲν οὐ δεῖ τὰ σεσιωπημένα τῇ θείᾳ γραφῇ. Id. p. 585. Etiam Anastasio Sinaitae tribuunt nonnulli ἐκλογὴν siue scriptum distributum in capita XXXV. quod graece et latine cum Philocalia Origenis edidit *Ioannes Tarinus*, Paris. 1618. 4. sub titulo: *incerti philosophi christiani graeci de anima celebriores opiniones*. Vide *Casparem Barthium* ad Claudianum [?] Mamertum p. 137. qui idem scriptum latine ex Tarini versione Claudiano subiunxit p. 472-532. Incipit: τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων αἱ μὲν ἄλογοι, αἱ δὲ λογικαί. *Fabr.* Conf. supra, vol. VII. p. 221. et vol. IX. p. 62. nr. XXI. *Harl.*

14. Sermonem *de diuersis modis salutis et poenitentiae* seruari MS. in bibl. Vaticana, notauit ante Oudinum Posseuinus in adparatu, sed puto eum vidisse, quod habemus inter Anastasii quaestiones quaestione CIV. *Fabr.* Homilia *de poenitentia*, Paris. in bibl. publ. cod. MCLXXIV. nr. 19. — *Vindobon.* in cod. caesar. CCXXXVIII. nr. 7. orat. *de variis animi saluandi et poenitentiae agendae modis.* v. *Lambec.* V. p. 205. seq. *Harl.*

15. Περὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς αἱρέσεων καὶ τῶν συνόδων γενομένων κατ' αὐτῶν, quod MS. memorat *Lambecius* VIII. p. 443. z) non videtur diuersum ab iis quae edita leguntur capite IV. et V. Hodegi.

16. *Daemonem excidisse, quod noluerit adorare hominem.* Est inter editas quaestio CXXVI. [Add. diss. supra ad sect. IV. §. 3. de codd. ex cod. Matrit.]

17. Labbeus bibl. noua MS. p. 82. memorat in bibl. regis christianissimi seruari Anastasii Sinaitae *de fide redemtionis*, ad ecclesiam, quae est in Babylone, (exstat pag. 78. seq. Hodegi) aa) nec non *in spiritum blasphemiae*: bb) et *de vera adoratione* et *an quotidie communicandum*

y) Est inter editas quaestiones LXXXIX.

z) Siue p. 931. sqq. ed. Kollar. Atque Lambec. qui plura de illa narratione, quae memorat etiam concilium CPolitanum tertium, a. 680 et 681. sub imp. Constantino Pogonato contra Monotheletas celebratum, et definit sub imp. Iustiniano Rhinotmeto a. C. 685. sqq. obseruat, eius auctorem diuersum esse a duobus Anastasiis, patriarchis Antiochenis et duobus illis Anastasiis, S. Maximi discipulis, quorum alter a. C. 599. alter autem a. 666. obiit, et quorum amborum auctor narrationis iniicit mentionem. Hinc etiam *Oudin.* in comment. de SS. EE. tom. I. p. 1665. sq. (vbi plura de eo narrat,) hunc *Anastasium Sinaitam* cognominat patriarcham Antiochenum, huius nominis *tertium*, a. C. 685. Kollar. autem ad Lambec. l. c. notat Fabricium, a semet ipso disceden-tem: v. supra vol. VIII. p. 350. sq. vti ibidem in not. n iam obseruaui. *Harl.*

aa) Exstat *Mosquae* in cod. X. incipit epistola: ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Θεός. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. ed. in 8. p. 306. nr. 38. *Harl.*

bb) Capita *de blasphemia* in cod. *Sfortiano*. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 706. C. — *in spiritum blasphemiae*: inc. ὅταν ἐμφύτευσῃ ἐν ἡμῖν ὁ δαίμων. vid. *Matthaei* notit. cit. p. 243. nr. 9. — Fragmentum sermonis Anastasii *de mystica metalepsi* seu *communione Oxon.* in codd. Barocc. CXXXI. — (conf. de *Gale* cod. ad not. sequentem. —) *Florentiae* in cod. Laurent. XXXVII. 4. plut. 69. *Anastasii responsio, quum interrogatus fuisset, vtrum melius adsidue communicare, an ex interuallo*: inc. τοὺς ἀποστόλους λέγοντας, δοκιμαζέτω ἕκαστος ἑαυτόν· v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. II. p. 650. *Harl.*

vivandum corporis Christi. Et quaestiones duae 1. *si forte rerum potirentur Iudaei, infideles, haeretici, an pro eis orandum in ecclesia.* (haec inter editas est quaestio CX.) 2. *de Iudaeis vita functis ante aduentum Christi, an sint anathematizandi.* (inter editas quaest. CXI.) Licet sint, qui has quaestiones habeant pro duobus libris aduersus Iudaeos: tamen non dubito, diversum ab his fuisse opus, quod scripsisse se testatur Anastasius Sinaita libro VI. in Hexaëmeron p. 884. F. citans, quae *secundo aduersus Iudaeos libro* scripserat.

18. Video etiam ab aliis memorari eius βίος πατέρων ἁγίων cc), *vitas patrum qui in monasteriis montis Sina et vicinis locis sunt versati:* nec non *Encomium Aegypti*, et *de opificio hominis libros duos*, *contemplationem mysticam passionum Christi*, et *in psalmum XIII.* et quaestionem *aduersus eos, qui dicunt tres essentias in diuinis* dd). Haec, qualia sint, dicent, quibus ea vidisse licuerit.

VI. *Anastasii Antiocheni episcopi* ee) *a. 599. defuncti scripta edita.*

1. Περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ὀρθῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων λόγοι ε. *De orthodoxa fide sermones V.*

α. Περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος. *De S. Trinitate.* Incipit: τὸν περὶ τῆς ὑγιοῦς ἡμῶν πίστεως καὶ τῶν ἀληθῶν.

[P] β. Περὶ ἀπεριγράπτου. *De incircumscripto.* πάντα τολμᾷ γλῶσσα δολία.

γ. Περὶ θείας οἰκονομίας. *De diuina incarnatione.* Ἱκανῶς ἡμῖν τῶν περὶ θεολογίας.

δ. Περὶ πάθους καὶ ἀπαθείας Χριστοῦ. *De passione et impassibilitate Christi.* δείξας ἑαυτὸν διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ. [add. not. anteced.]

ε. Περὶ ἀναστάσεως. *De resurrectione.* Ἀλλὰ γὰρ οὐ περὶ τούτων μόνον. [conf. supra, vol. IX. p. 740. nr. 6.]

 Hi

cc) Διηγήσεις διάφοροι περὶ τῶν ἐν Σινᾷ ἁγίων πατέρων. MS. in codice Colbertino 4726. Cangius gloss. graecobarb. *Fabr.* in cod. *Mediolan.* v. supra ad sect. 5. in cod. *Vaticano.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 142. *B. Harl.*

dd) *Anastasii*, patriarchae Antiocheni, *de prouidentia*, in cod. abbatiae S. Remigii Rhemensis, teste *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 1289. *B.* — *expositio symboli apostolorum.* Oxon, in cod. *Laudi* XL. nr. 10. s. nr. 1205. cat. MSS. Angliae etc. tom. I. — *de oeconomia Christi* in cod. *Norfolciano* DXXXVI. s. nr. 3435. cat. cit. tom. II. p. 85. vbi videtur confectori catal. hic libellus collectus per Anastasium Sinaitam. — ibid. nr. 5875. s. in cod. XLI. *Thom. Gale*, Anastasii Sinaitae sermo *de cogitationibus prauis*, et sermo *de sacra et mystica communione.* add. ad nt. 17. notata. — Eiusdem *etymologicum.* vid. supra, vol. VI. p. 602. *de etymologia*, quae pars est Hodegi, v. supra, nr. 5. de cod. Mediolan. et *Bandin.* catal. codd. gr. Laurent. I. p. 365. — in Psalmum *nonagesimum*, *Paris.* in cod. CMLXXIX. nr. 9. — ibid. nr. 28. et in cod. MDIV. nr. 10. Anastasii Sinaitae homilia *in Christi passionem.* — Ibid. in cod. DCCCXIX. nr. 16. homilia in *descriptionem, de qua S. Lucas cap. II. et in deiparam. Anastasii*, monachi et presbyteri montis Sina, homilia *in passionem I. Christi* et *expositio secundi Psalmi*, in cod. reg. *Taurin.* CLXVI. v. cat. codd. gr. Taur. p. 253. *Harl.*

ee) De illo supra, ed. vet. p. 312.

Hi quinque fermones graece MS. in bibl. caefarea tefte *Lambecio* VII. p. 167. fq. ff) Etiam in Vaticana, aliisque. Latinam *Francifci Turriani* S. I. verfionem vulgauit *Petrus Stewartius* in fuo auctario lectionum antiquarum Henr. Canifii, Ingolftad. 1616. 4. pag. 460–516. [in ed. Basnagii, tom. I. p. 436.] vnde recufa eft in tom. IX. bibl. patrum edit. Lugd. p. 923. Alia *Godfridi Tilmanni* interpretatio prodierat Parif. 1556. 8. atque inde in bibliothecis patrum Parifienfibus. *Fabr.* *Aubertinus* de facramento eucharistiae p. 894. cenfet, orationes illas quinque effe opus genuinum Anaftafii Sinaitae et Antiocheni epifcopi fenioris, a. 599. mortui; refragatur vero *Oudin.* l. c. p. 569. feq. atque fubfcribit iudicio *Du Pin* in biblioth. noua ecclef. faec. VI. p. 95. iftas orationes plurima continere fcholafticorum ratiocinia, quae recte ad faeculum XI. poffe referri docet, ideoque adfcribit illas Anaftafio, nominis *quarto. Harl.*

2. Εἰς τὸν εὐαγγελισμόν· *In adnuntiationem* b. Mariae virginis *fermones II.* Prior incipit: σήμερον ὑμῖν, ὦ ἄριστοι παῖδες. Pofterior: Τί πάλιν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ μέγας βούλεται Γαβριὴλ ἡμῖν. Graece vulgauit *Iohannes Meurfius* in Variis diuinis p. 19. et 33. Lugd. Bat. 1619. 4. [rec. in *Meurfii* Opp. Florent. 1746. tom. VIII. p. 683.] Latine exftat in bibliotheca patrum edit. Lugd. tom. IX. p. 939. 940. et in tomo fexto bibl. concionatoriae Combefifii. Graece et latine in tomo primo Auctarii noui eiusdem Combefifii p. 850. Parif. 1648. fol. *Fabr.* Pofterior repetita eft in *Io. Patufae* Encyclopaedia philologica, gr. Venet. 1710. 8. vol. II. p. 338. fqq. — Εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου, *Leidae* in cod. Vulcan. fic citatur in catal bibl. Leid. p. 344. nr. 4. — add. de cod. *Parif.* not. ad fect. V. nr. 18. — Alia fupra in h. vol. p. 281. fub fin. et p. 241. alia in Iefu praefentat. in templo. — Duas quoque illas oratt. *Oudin.* l. c. p. 527. et 583. adfignat Anaftafio *quarto. Harl.*

3. Εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. *Sermo in transfigurationem domini noftri Iefu Chrifti.* Incipit: ὁ φιλάνθρωπος Ἰησοῦς. Latine in tom. IX. bibl. patrum edit. Lugd. p. 941. et in bibliotheca concionatoria Combefif. tom. VII. Graece et latine in tomo primo auctarii noui Combefifiani p. 866. fed extrema parte mutila p. 881. quae fic fuppleri debet, ἀναγκαίως οὖν ἐνετείλατο τοῖς μαθηταῖς σιωπῆσαι τὰ ὀφθέντα, μέχρις οὗ φθάσας αὐτὸς καταπαλαίσει τὸν θάνατον, ἵνα μὴ γένωνται ἐν ἤθει τοῦ ἀπιστεῖν τοῖς παρ' αὐτῶν λεγομένοις οἱ ἀκούοντες. Μετὰ γὰρ τὴν ἀνάστασιν τοῦ πρωτοτόκου σὺν παῤῥησίᾳ τὴν πάντων ἐδημοσίευον ἀνάστασιν, καὶ εἰς τὴν ἀπὸ τῶν παχυτέρων

ff) Siue pag. 355. ed. Kollar. — *Oxon.* in cod. CXXXIX. colleg. noui, f. nr. 1103. tom. I. part. 2. cat. Msst. Angl. etc. *Anaft.* archiep. Antiochiae, fermones quidam, gr. — orationes XII. in cod. *Weftmonafter.* VII. f. nr. 1097. cat. cit. II. — fermones *quinque* in cod. Vatican. Romae. — *Anaftafii*, monachi, orationes, Mediolani in cod. Ambros. v. *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. I. p. 13. *A.* et 492. *B.* add. fupra ad fect. II. de codd. *Hodegi* — *Taurini* in cod. reg. CC. nr. 24. *Anaftafii*, monachi, opufculum *de orthodoxa fide*, excerptum ex S. fcriptura atque SS. doctoribus: inc. ἀρχὴ τῶν λόγων ἀλήθεια· v. cat. codd. gr. Taur. p. 299. et de aliis codd. Taurin. *Montfaucon* in Bibl. biblioth. MSS. p. 1394. *E.* et *A.* add. paullo poft ad nr. 4. — Duo priores fermones, α et β. citati, *Florent.* in cod. *Laurent.* XXI. nr. 3. et 4. plut. 4. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 544. *Harl.*

τέρων ἐπὶ τὰ πνευματικὰ σώματα μεταστοιχειώσῃ, ἐντελλόμενοι ἀκούειν, ὅτι, ὥσπερ ὁ Χριστὸς ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, οὐκ ἔτι ἀποθνήσκει, καὶ θάνατος αὐτοῦ οὐ κυριεύει, οὕτως καὶ ἡμᾶς συμμόρφους ποιήσει τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ μετασχηματίσει τὰ σώματα ἡμῶν ἐπὶ τὸ πνευματικὸν καὶ ἄφθαρτον. Καὶ εἰ ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν, ἁρπαγησόμεθα [?] ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα, καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. *Lambec.* VIII. p. 117. [p. 250. seq. nr. 15. Kollar.] *Fabr.* V. supra, in h. vol. p. 244. — In cod. *Coislin.* CCCIV. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 419. nr. 44. *Harl.*

4. Ἔκθεσις σύντομος τῆς ὀρθοδόξου πίστεως gg). *Expositio compendiaria orthodoxae fidei* per quaestiones et responsiones. Incipit: ποίας θρησκείας εἶ ἄνθρωπε; Χριστιανός εἰμι. Καὶ τί ἐστι Χριστιανός; ὁ κατὰ Θεὸν ζῶν. Lat. tom. XII. bibl. PP. ed. Lugd. pag. 1045. Graece edidit versionemque latinam addidit *Theodorus Beza*, Geneu. 1570. 8. vna cum libris V. Athanasii de Trinitate, Basilio contra Eunomium et Phoebadio. Ex Anastasii Antiocheni et Cyrilli Alex. scriptis ab aliquo (S. Maximo, vt notat Caueus,) conflatam hanc ἔκθεσιν, non dubitat *Henschenius* tom. II. April. p. 854. Edita quoque separatim curante *Io. Fuchtenio* est Helmstad. 1613. 8. et MS, memorat *Lamb.* VIII. p. 471. *Fabr.* l. p. 986. nr. 9. ed. Koll. In eod. vol. p. 752. cod. XXXIII. nr. 4. sunt variorum auctorum, (in his Anastasii, patriarchae Antiocheni,) quaestiones, responsiones et definitiones theologicae miscellaneae de fide. Sed esse Cyrilli disputationem cum Nestorio, quae Cyrillo passim tribuitur, ex Antirrhetico eius ab anonymo forsan conscriptam, monet Kollar. in nota *A.* Conf. supra, vol. IX. p. 491. nr. 197. et quae ibi in notis *yy.* et *zz.* adscripsi: praecipue de *Oudino*, qui tom. I. pag. 1663. seq. ad a. 685. illam opellam, in qua auctor de Monotheletis, ante a. C. 625. vel 630. non natis, disserit, Anastasio *tertio* adserit, et de Oudini errore, a Kollario castigato: add. *Oudin.* tom. II. pag. 574. nr. 10. de codd. Conf. etiam *Lambec.* et *Kollar.* vol. III. p. 264. nr. 10. et supra, de *Hodegi* codd. — *Romae* in cod. monasterii S. Basil. *de fide orthodoxa:* init. ἀρχὴ τῶν λόγων σου Χριστέ. v. *Montfauc.* diar. ital. p. 215. Eadem in cod. *August. Vindel.* vid. *Reiseri* ind. MSS. August. p. 12. et *Taurini* in cod. reg. CC. nr. 24. v. supra, not. ad sect. VI. nr. 1. — ἔκθεσις etc. *Mosquae* in cod. synod. CL. v. *Matthaei* notit. MSS. gr. Mosq. p. 83. nr. 20. ed. in 8. — in cod. *Bodlei.* XCIV. nr. 7. siue nr. 2877. cat. MSS. Angliae etc. I. et tom. II. nr. 5955. in cod. *Th. Gale* CXXV. *Harl.*

5. Περὶ τῶν ἁγίων τριῶν τεσσαρακοστῶν. *De sanctis tribus quadragesimis*, n. resurrectionis, natiuitatis Iesu et S. Mariae. Incipit: ἔδει μὲν ἡμᾶς. . Graece et latine edidit *Cotelerius* tom. III. monument. p. 425-431. Paris. 1686. 4. MSto codice regio vsus. *Fabr.* *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXX. 17. — V. *Oudin.* l. c. tom. II. p. 566. et 582. qui illum libellum adserit Anastasio *quarto.* — MS. *Nanian.* cod. CXXVI. v. cat. codd. graec. Nan. p. 278. nr. 7. — in cod. *Coislin.* CXII. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 186. — Add.

gg) Oudinus p. 151. de script. eccles. suspicatur, idem esse opusculum Anastasii, quod exstat in bibl. Florentina sub titulo *de rectis veritatis placitis.*

Add. supra ad sect. II. fin. ad not. *. Insuper Anastasius citatur in catena in Lucam et ep. ad Romanos. v. *Lambec.* III. p. 165. et 174. add. supra vol. VIII. p. 686. et *Montfaucon.* bibl. Coislin. pag. 251. — in catena ad Psalmos, in quatuor euangelistas et in aliis opp. v. *Bandin.* catal. codd. gr. Laurent. I. p. 91. 98. 161. 347. 368. 452. et p. 295. nr. 8. in catena in euang. Ioannis. v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 64. add. p. 66. 191. 186. 412. 414. (cod. CCXCVII.) 420. — ibid. p. 574. *Anastasii Sinaitae* capita, in cod. CCCLXX. fin. — Ex Anastasio et aliis in cod. *August.* Vindel. v. *Reiser.* indic. MSS. etc. p. 39. — Fragmentum, vbi de illis, qui artioribus, quam decet, limitibus, dei potentiam definiunt, *Paris.* in bibl. publ. cod. MMLXXXVI. 1. — De *praescientia etc. dei*, Anastasii et aliorum auctoritates: *Florent.* in cod. Laurent. VI. nr. 8. plut. 86. v. *Bandin.* catal. codd. gr. Laur. III. p. 295. *Harl.* Anastasii Orationes V., sermones III. et Tractatus de Sanctis trib. Quadrag. (excluse Expositione fidei) leguntur etiam ex Stevertii, Combefisii (cum Fabric. Suppl.) et Cotelerii edd. in Gallandii bibl. Vett. PP. tom. XII. p. 232. sq. in Prolegg. p. XVII. s. pauca iis, quae Fabricius de Anastasio Antioch. disseruit, adiecta sunt. *Beck.*

VII. *Anastasii Antiocheni scripta inedita vel deperdita.*

6. *Relatio ad Iustinianum imp.* contra Aphthartodocetas. Euagr. IV. 40.
7. *Ad monachos primae et secundae Syriae*, de eodem argumento. id.
8. *Λόγος συντακτήριος*, siue *sermo valedictorius ad Antiochenos*, cum a Iustiniano in exilium mittendus esset. id.
9. Alius *εἰσιτήριος*, siue *auspicatorius*, quando ad eos anno XI. Mauricii, Christi 593. ab exsilio rediit, quam legisse se testatur Nicephorus XVIII. 44. Labbeus in bibl. noua MSS. p. 82 testatur, in bibl. regis Galliae exstare MS. Anastasii sermonem, quum ad suam rediret sedem.
10. Alius *εἰρηνικὸς de pace*, habitus circa idem tempus feria quarta sanctae hebdomadis et eidem memoratus Nicephoro: Hic adhuc seruatur MS. in bibl. caesarea, teste *Lambecio* VII. pag. 168. *) qui ad eum adludere putat Gregorium Magnum lib. IV. epistola 37. Incipit: Εἰρήνην, καὶ πάλιν εἰρήνην, καὶ τρίτον εἰρήνην.
11. *Epistola ad Scholasticum*, qua ad obiectum sibi dubium (ἀπορίαν) respondet, citatur in actione quarta synodi septimae tom. VII. Labbei p. 247. (Harduin. tom. IV. p. 202.) Incipit: Εἰ τῷ μόνον ἐρωτήσαντι.

[P] 12. Περὶ σαββάτε καὶ πρὸς Συμεὼν ἐπίσκοπον Βόςρης. *De sabbato ad Simeonem episc. Bostrensem* citatur a Io. Damasceno orat. 2. et 3. de imaginibus tom. I. edit. nouae p. 344. 386. et in synodo Nicaena secunda actione IV. tom. VII. Labbei p. 249. (Harduin. tom. IV. p. 203.) incipit: Ἐς πατέρας δεῖ κατὰ τὸ λόγιον.

13. Ad-

*) Siue p. 356. sqq. ed. Kollar. in cod. XC. nr. 16. *Lambec.* eam adsignat Anastasio Sinaitae secundo; sed *Anastasium* II. patriarcham libros scripto consignasse, negat *Walch.* in hist. haeresium etc. cit. tom. VIII. p. 830. Plura v. supra ad section. 1. not. *f.* adscripta. Haec vna orat. ad Anastasium seniorem, Antiochiae episcopum, spectare videtur *Oudino*, l. c. tom. II. pag. 583. *Harl.*

13. *Aduersus Ioannis Philoponi* διαιτητὴν siue librum περὶ ἑνώσεως, quem arbitrum inscripserat, ex quo Anastasii opere fragmentum latine ex Turriani versione vulgauit Gretserus praef. ad Hodegum. Laudat et S. Maximus tom. II. p. 124. 125. 126. *Fabr.* conf. infra in h. vol. cap. de Philopono, §. IX. de eius scriptis ineditis, et *Walch.* histor. haeresium etc. citat. tom. VIII. p. 829. qui tamen dubitat, num Anastasius, patriarcha Antiochenus, eiusmodi librum elenchicum contra Philoponum reliquerit. *Harl.*

14. Εἰς ὑπαπαντήν. *In visitationem Mariae.* Πάλαι Συμεὼν ἐν ἀγκάλαις βαστάζει τὸν Συμεών. Meminit Allatius libro de Simeonibus p. 104.

15. *Graeca versio libri de cura pastorali Gregorii Magni*, quem vide sis lib. X. epist. 22. et plures ad eumdem Gregorium et alios *epistolas*.

16. *Pro Leonis magni*, episcopi Rom., *epistola*, ὑπὲρ τῆς ἐπιστολῆς Λέοντος πάπα τῆς Ἀποστολικῆς μνήμης. Citatur in synodo Lateranensi a. 649. actione V. Male ἐπισκοπῆς pro ἐπιστολῆς excusum tom. VI. Labbei p. 308. quod apud Harduinum tom. III. pag. 885. emendatum.

17. Διήγησις περὶ τοῦ πάπα Ῥώμης Γρηγορίου τοῦ διαλόγου καὶ θαυματουργοῦ. *Narratio de papa Gregorio.* Incipit: Διηγήσατό ἡμῖν τις πρεσβύτερος ὀνόματι Πέτρος. MS. *Lambec.* VIII, p. 425. *Fabr.* f. p. 898. nr. 42. cod. XLIV. ed. Koll. Hanc narrationem editam esse, et facere partem homiliae de sacra synaxi, monet *Oudin.* l. c. tom. II. p. 573. nr. 7. At negat *Kollar.* ad vol. III. pag. 485. Lambec. comment. (de cod. Vindob. LXXXIX. nr. 1.) aitque, ea in oratione tam in Auctario patrum Combefisiano, quam etiam in Canisio-Basnagiano tom. I. huius narrationis nostrae nec volam esse, nec vestigium. — Sine nomine auctoris *Florent.* in cod. Laurent. I. nr. 21. plut. 10. v. *Bandin.* l. c. I. p. 469. *Harl.*

18. Ἀπόδειξις, ὅτι μέγα καὶ ἀγγελικὸν τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. *Demonstratio historica, magnam et angelicam esse summi sacerdotis dignitatem, nec sacerdotem iudicari posse a laico, sed tantum a maiori sacerdote.* MS. *Lambec.* III. p. 196. IV. p. 65. et 169. VIII. p. 425. [hh]) Bibl. Coisliniana pag. 400. [cod. CCLXXXIII. add. pag. 297. cod. CCXXVIII.] et *Labbei* bibl. noua MSS. pag. 82. Incipit: Ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ Φίλωνος τοῦ φιλοσόφου εὑρέθη τι τοιοῦτον. Philonis huius mentio etiam apud Glycam in Annalibus, qui ex eius historia ecclesiastica profert nonnulla p. 282. seq.

19. Ser-

hh) Vol. III. p 484. nr. 20. cod LXXXIX. vbi vero Kollarius adnotat, demonstrationem hanc historicam esse reuera epilogum orationis Anastasii Sinaitae de *poenitentia*, quam ipsemet Fabricius eidem Sinaitae adtribuit, et citat reliquos codd. caesareos, in quibus illa demonstratio habetur: n. in libro et vol. IV. p. 147. cod. CXIII. nr. 4. p. 311. sq. cod. CLII. 6. p. 377. praecipue, 378. sq. cod. CLXV. 5. — in vol. V. pag. 190. sq. cod. CCXIV. 4. — p. 243. cod. CCXLVI. 2. — in vol. VIII. pag. 897. sq. cod. XLIV. 42. — Exstat etiam. *Mosquae* in cod. CCC. nr. 3. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 194. *Oxon.* in cod. *Barocc.* CLXXXV. *Harl.*

19. *Sermones* varii, *in dominicam palmarum* ii), *in decollationem Iohannis*, et *encomium S. Nicolai episcopi*, MSS. in bibl. Parisiensi publ., teste Labbeo p. 82. bibl. nouae MSS.

20. Ἐξήγησις περὶ τῶν ἐν Περσίδι πραχθέντων. Narratio de disceptatione christianorum praesulum cum ethnicis siue Graecis et Iudaeis, iudice Aphrodisiano, regis Persarum archimagiro, cui etiam se Anastasius interfuisse dicit, et quidem solum ex romani imperii episcopis. Incipit: Βασιλεύοντος Ἀρηνάτυ τῆς Περσικῆς χώρας. Memorat *Allatius* p. 83. de Simeonibus, voluitque gr. et lat. edere in libro VIII. Συμμίκτων, et Gretserus reperit in eodem codice [?] Augustano kk), ex quo Anastasii Sinaitae Hodegum edidit: exstat etiam in codice Paris. bibl. MCCCLXX. teste Labbeo, sed Gretserus hanc narrationem, ait, olere nescio quid fabularum, vt difficile creditu sit, ex Anastasii Antiocheni episcopi, circa an. 599. exstincti, officina prodiisse. Monuit etiam *Henschenius* tom. II. April. p. 854. illius tempore nullum fuisse regem Persarum Arenatum, sed post Chosroën, qui annis duodequinquaginta praefuit, Hormisdam regnasse annis quindecim. [conf. supra in h. vol. p. 399. *Harl.*]

21. Anastasii, Damasceni et aliorum ἐρωτήσεις περὶ πίστεως. MSS. *Lambec.* VIII. p. 356. Incipit: τί πιστεύεις Χριστιανὲ, καὶ πῶς; [conf. not. ad sect. VI. nr. 4.]

22. Κεφάλαια siue capita centum ad Sergium scholasticum citantur in Ioannis Antiocheni eclogis asceticis MSS. apud *Lambecium* V. p. 105. [p. 223. ed. Kollar.]

23. Definitiones, κεφάλαια ἐμφιλόσοφα ρνβ' CLXII. ἅτινα ἐν τοῖς θείοις δόγμασι διαπαντὸς ἐμφέρεται. MSS. in bibl. caesarea. Incipit: ἐπειδήπερ χωρὶς ὀρθοδόξω. Vide *Nesselium* parte IV. p. 45. n. 14. *Fabr.* *Definitiones* ex Anastasio aliisque. De codd. *Vindobon.* aliisque v. ad §. II. fin. ad not. *. — *Mosquae* in cod. XLVI. *Anastasii*, patriarchae Antioch. *definitiones*; inc. ἰστέον, καὶ μὴ ἀγνοητέον. v. *Matthaei* notit. citat. p. 324. nr. 8. — *Venetiis* in cod. Marciano CCLVII. v. cl. *Morelli* bibl. MSSt. gr. et lat. tom. I. p. 144. seq. *Harl.*

VIII. *Alii*

ii) In cod. *Barocc.* CXCVII. inc. Λαμπρὰ τῆς φωτοφόρυ ἡμέρας — in cod. *Th. Gale* XXVIII. f. nr. 5861. cat. MSS. Angliae etc. tom. II. In *Bandini* catal. codd. gr. Laurent. in indice pag. 447. *Anastasio* tribuitur sermo *in decollationem Ioannis*; sed in cat. ipso tom. I. p. 456. nr. 43. nominatur *Anatolius*. v. in h. vol. pag. 259. — Aliae oratt. e. gr. in cod. *Barocc.* CXCVI. *Anastasii Sinaitae* homil. περὶ αἰσχρῶν λογισμῶν· inc. πόθεν ἡ ψυχὴ τῦ ἀνθρώπυ πολλάκις. — *Anastasii archiepiscopi* διδασκαλία χρονικὴ· init. ἀπὸ μὲν τῆς μεγάλης ἡμέρας τῦ ἁγίυ πάσχα, *Venet.* in cod. *Naniano* CCXXVIII. nr. 10. v. cat. codd. graec. Nan. pag. 420. — *Anastasii Sinaitae* περὶ μήκυς καὶ βραχύτητος ζωῆς καὶ περὶ ποικίλων καὶ αἰφνιδίων θανάτων· inc. ἐμβαίνεται πᾶσα ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις in, cod. *Mosquensi* CCLXXIX. v. *Matthaei* notit. cit. pag. 182. nr. 43. *Harl.*

kk) V. *Reiseri* indic. MSSt. bibl. Augustan. pag. 12. fin. fine nomine auctoris. *Paris.* in bibl. publ. MLXXXIV. nr. 6. et ibid. in tribus aliis codd. *Harl.*

VIII. *Alii Anastasii, vltra quinquaginta* ll).

Anastasius abbas Scythopoleos in secunda Palaestina metropolis, de quo Io. Moschus in prato cap. 50.

Anastasius, abbas monasterii S. Euthymii in Palaestina, de quo *Io. Damascenus* mm) initio libelli de Trisagio tom. I. p. 481. et *Baronius* ad a. C. 749. Huius esse videtur *liber contra Iudaeos*, quem latine ex Turriani versione edidit *H. Canisius* tom. III. Antiquar. lect. p. 123-186. [tom. II. part. 3. p. 12. ed. Basnagii.] Ait ille scriptor, annum octingentesimum et amplius agi, ex quo Iudaeos dispersit Deus, et Titum atque Vespasianum ad vastandam vrbem vocauit. Oracula Christi ante 800. annos praedicta compleri et perfici. Turrianus hunc citans lib. 1. de ecclesia et ordinatione ministrorum: *Athanasius*, inquit, *in sermone de natiuitate et eum sequutus Anastasius abbas, qui postea fuit patriarcha Antiochenus, in libro contra Iudaeos.* Sed vtroque patriarcha Antiocheno iunior fuit, quemadmodum et Anastasio Sinaita, quem et ipsum contra Iudaeos scripsisse notaui p. 329. et 332. (ed. vet.) *Fabr.* Fabricius supra in vol. VI. p. 749. nr. 73. adligat eius aetatem saec. IX. contra *Oudin.* in comm. de SS. EE. tom. I. p. 1796. sq. docet, eum clarum fuisse anno circiter 740. et sqq. et laudat *Anton. Possevin.* tom. I. adparat. sacri, *Aub. Miraeum* in auctario de SS. Eccl. cap. 212. p. 221. et *Phil. Labbeum* in breui scriptor. chronologia. — *Adelung.* l. in not. c. p. 773. eum, scribit vixisse circa a. 875. et p. 775. ab eo distinguit *Anastasium Euthym.* abb. quem ex Mazzuchelli Scrittori mortuum esse circ. a. 664. notat, eiusque epistolam ad *Calaritanos in Sardinia monachos aduersus monothelitas haereticos*, in bibl. patrum tom. XII. in opp. Maximi et Sirmondi collectan. Anastasii bibliothecarii editam commemorat. *Harl.*

[P] Anastasius *Aesinus* siue *Esinas* in Marchia Anconitana episcopus interfuit concilio Rom. a. 853.

Ammonius Anastasius, Burdegal. patria, grammaticus Pictauorum, Ausonio celebratus.

Anastasius

ll) Multos *Anastasios*, etiam eos, de quibus hucusque egimus, persequitur *Adelung* in Fortsetzung v. Ergänzung zu Ioechers-Gelehrt. Lexic. tom. I. p. 771. sqq. De multis *Anastasiis*, natione Italis, copiose agit *Mazzuchell.* in Gli Scrittori d'Italia, cioe Notizie storiche e critiche alle Vite, et agli scritti, vol. I. part. 2. Bresciae, 1755. fol. p. 659-673. *Harl.*

mm) Verba Damasceni sunt: *γράμμασιν ἡμῖν κατεμήνυσεν ὁ θεοσεβέστατος ἡμῶν ἀδελφὸς ὁ Ἀββᾶς Σέργιος ὁ αὐτὸς καὶ συνήθης καὶ φίλος διὰ τοῦ γνησίου ἀδελφοῦ τοῦ Ἀββᾶ Ἰὼβ, ὡς ὁ ἱερώτατος ἡμῶν πατὴρ. ὁ Ἀββᾶς Ἀναστάσιος ὁ πλανὸς τῆς εὐαγοῦς μονῆς Εὐθυμίου τοῦ μάκαρος καθηγεμὼν, χρήσας τινὰς τῶν ἁγίων Πατέρων προκεκόμικε δῆθεν εἰς τὸν Υἱὸν μόνον ἀναφερέσαις τὸν τρισάγιον ὕμνον.* *Fabr.* *Disputatio cum Iudaeo, Vindob.* MS. gr. in cod. CCXLVIII. nr. 2. v. *Lambec.* V. pag. 284. sq. — *Venet.* in cod. Marcian. DCCCXXI. in quo initio plura haberi, quam in lat. versione in bibl. patrum Lugdun. tom. XIII. pag. 334. sqq. et alias discrepantias notat editor cat. codd. gr. Marc. p. 280. sq. *Romae* in cod. Vaticano. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. pag. 114. *D.* lat. in bibl. patrum Colon. 1618. vol. VIII. pag. 519. in ed. Paris. 1624. vol. IV. part. 2. col. 1073. v. biblioth. cat. bibl. Leidens. p. 27. *Harl.*

Anaſtaſius epiſcopus *Ancyranus* in Galatia ſcripſit ad Leonem. imp. et interfuit concilio CPol. a. 460. [v. *Lambec.* comment. VIII. p. 889. *Harl.*]

[Anaſtaſius *Apocriſiarius*, S. Maximi diſcipulus. v. paullo poſt, *Anaſtaſii duo. Harl.*]

Anaſtaſius *Apolloniadis* ſiue Theotocianorum in Aſia minore epiſcopus, qui ſubſcripit ſynodo CPol. a. 680.

[Anaſtaſius *Apozygarius*, v. infra vol. X. p. 202. ed. vet. *Harl.*]

Anaſtaſius, *Aquae Nobenſis* in Numidia epiſcopus, interfuit conuentui Africano a. C. 484.

Anaſtaſius *Arachlenorum*, infra, Rachlenorum.

Anaſtaſius *Areopolitanus* in Palaeſtina epiſcopus, Epheſinae interfuit ſynodo celebratae a. 449.

Anaſtaſius, *Beneuentanus* in regno Neapolitano epiſcopus, interfuit concilio Arelatenſi a. 314.

Anaſtaſius *bibliothecarius* romanus, abbas et presbyter, clarus temporibus pontificum Nicolai I. (qui ab a. 858. ad 867.) Hadriani II. (qui fuit ab a. C. 867. ad 872.) Ioanne VIII. (qui ab a. 872. ad 882.) et fortaſſe etiam ſequutorum. Multa ex graecis Latio reddidit *rudiori plerumque ſtilo et ſemibarbaro, quanquam*, vt Combefiſius in bibl. concionatoria recte iudicat, *nec ipſo inutili, plerisque in mediis illius aeui auctoribus graecis nobis futuris perobſcuris, niſi lucem ille, ſcientia quam ſermone peritior, vel ita nobis reddens adfudiſſet.* Praeterea ſcripſiſſe ipſe traditur *Chronicon breue Caſſinenſe* ad a. 857. quod edidit; ſed ei abiudicat *Murator.* ſcriptt. rerum Ital. tom. I. part. 2. Mediol. 1723. fol. p. 345. [ſed vid. paullo poſt ad *Hiſtor. de Ioſaphat*] *vitas* quorumdam *pontificum* vsque ad Nicolaum I. vt Moguntinae editionis curatores adnotant: additas veteri, vt eſt credibile, Pontificali, et deinde a Guilelmo bibliothecario aliisque continuatas. Vide *Lambecium* de bibl. Vindob. tom. II. p. 924. ſeq. [nn]) *Io. Ciampinum* examine libri pontificalis et Frid. Spanhemium de Iohanna papiſſa cap. VII. §. 3. tom. II. Opp. pag. 650. Prodiit Moguntiae 1602. 4. [minus diligenter, nec plene, cur. *Io. Buſaeo*,] et cum Hiſtoria eccleſiaſtica Anaſtaſii Pariſ. 1649. fol. [a *Car. Hannib. Fabrotto*, in ſcriptorr. hiſtor. Byzant. rec. Venet.] *Antonii Dadini Alteſerrae* notae et obſeruationes ad Anaſtaſium de vitis pontificum Pariſ. 1680. 4. Locum de Iohanna papiſſa in recentioribus duntaxat Anaſtaſii codicibus reperiri, et ex Martino Polono, (qui a. 1270. obiit,) tantum non ad verbum inſertum, viri docti adnotant. Vide *Launoium* parte IV. Epiſt. 8. pag. 355. edit. in fol. et *Guil. Beneuenutum* in diſſ. de nummo Iohannis VIII. apud Io. Clericum tom. XXIII. bibl. ſelectae p. 59. [De papiſſa Ioanna, Mileſiis fabulis adſcribenda,

nn) Siue pag. 810. ſqq. ed. Koll. de cod. CCLXXVII. caeſareo, in quo et aliis quatuor codd. *Hiſtoriam pontificum roman.* S. *Damaſo* papae, propter duas praefationis loco illi praefixas epiſtolas adſcribi, Lambecius tradit, ipſasque epiſtolas exhibet, et ſuam de auctore illius dicit ſententiam, et p. 814. ſqq. de Anaſtaſio bibliothecario, illius hiſtoriae continuatore etc. plura adfert. Add. *Schroeckhii* hiſt. eccl. chriſt. tom. XXII. p. 75-110. longeque *Oudini* diſſ. de operibus Anaſtaſii, romanae eccleſiae bibliothecarii, in comment. de SS. eccl. tom. II. col. 250-506. vbi varia Anaſtaſii recenſet opera praecipue de vitis rom. pontificum, ex multis auctoribus conflatis, de edd. et fabula de Ioanna papiſſa vberrime agit. *Harl.*

da, copiosus est *Christoph. Aug. Heumann* in diss. de origine vera traditionis falsae de Ioanna papissa. Gotting. 1739. rec. in eius Dissertationum sylloge tom. I. part. 2. Gotting. 1744. 8. p. 352. sqq. add. p. 991. sqq. *Harl.* Add., praeter alios, diatribe de Iohanna Papissa s. de fabulae eius origine a Ioh. Blasaeo concinnatae Neap. 1778. et: Geschichte der Päpstin Iohanna, untersucht von M. *I. A.* Lips. 1788. 8. *B.*] — Nouissime Anastasium de vitis pontificum recensuerunt illustraruntque Romae viri eruditiss. *Franciscus Blanchinus* et *Io. Vignolius*. *Fabr. Blanchini* auctior edit. cum variis plurium codd. lectt. prodiit Romae ap. I. Mariam Saluioni tom. I. 1718. fol. (rec. ib. 1731. fol. — tom. II. cum notis variorum ibid. 1723. — tom. III. ibid. 1728. (v. acta erud. 1719. p. 425. a. 1725. p. 153. a. 1727. p. 52.) 1731. p. 149. sqq. — tom. IV. post mortem Franc. Blanchini curatus a *Ios. Blanchin.* et *Caietano Cennio*, ibid. 1735. (v. ephem. litter. Lipsiens. a. 1736. p. 673.) tom. V. adhuc desideratur. — Vitae Romanorum pontificum a b. Petro apostolo ad Nicolaum I. cum antiquissimo codice et tribus aliis exemplaribus bibl. Ambrosianae nunc primum collatae, adiectis vitis Hadriani II. et Stephani VI. a Guilielmo bibliothecario conscriptis, in *L. A. Muratorii* scriptt. rer. ital. tom. III. pag. 1. Praemissae sunt *Schelstratii* diss. de antiquis rom. pontificum catalogis etc. *Io. Ciampini* examen libri pontificalis, et *Franc. Blanchini* in Anastasium praefatio. — Correctissima ed. cum XIX. MSStis collata, habetur: Liber pontificalis seu de gestis romanor. pontificum, quem cum codd. MSS. Vaticanis aliisque summo studio et labore collatum emendauit, suppleuit *Io. Vignolius* Romae, Rocchi Bernabo 1724. 4. conf. *Hamberger*. zuverläss. Nachricht. etc. tom. III. p. 647. sqq. vbi de Anastasio bibliothecario is agit, eumque circ. a. 886. mortuum esse scribit, duce Baronio; *Dan. Clement* in bibliotheque curieuse historique et critique, tom. I. p. 291. sqq. vbi editiones diligenter copioseque recensentur. Vniuersim de illo susius disputarunt *Fabricius* noster in bibliotheca med. et infimae latinit. tom. I. pag. 87. sqq. ed. *Mansi*, qui suppleuit. — *Caue* in hist. litter. SS. eccl. tom. II. pag. 56. sqq. ad a. 870. — *Mazzuchell.* l. cit. pag. 662. sqq. — *I. G. de Chaufepié* in nouv. Diction. hist. et crit. tom. I. p. 323. sqq. — *Schroeckh.* hist. eccl. christ. tom. XVII. pag. 84. sqq. — tom. XXI. p. 159. sqq. Add. *Saxium* in Onomast. litter. II. p. 123. sq. qui praeter alios laudat *Pagii* crit. Baron. a. 867. XXV. p. 129. et a. 876. XI – XIII pag. 296. sqq. tom. XV. et ipsius *Baronii* annal. vbi in calce tom. XII. p. 671 – 687. ed. Luc. exstat *Dominici Georgii* monitum de varietate lectionum Anastasii ex variis codd. digesta: it. tom. XIII. p. 630. sqq. et tom. XIV. pag. 613. sqq. — Edit. *Mogunt.* 1602. exemplaris in bibl. publ. Leidensi paginas nonnullas contulit V. D. cum MSto. v. cat. bibl. Leid. pag. 18. — aliud exemplar cum additionibus et emendatt. *Io. Armach.* msst. exstat *Dublini* in bibl. collegii S. Trinitat. v. *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. p. 690. *A.* (et cat. MSS. Angliae etc. vol. II. part. 2. nr. 157.) — *Romae* in bibl. Hospitii congregationis S. Mauri sunt variae lectt. et fragmenta Anastasii bibliothecarii: v. *Montfauc.* l. c. p. 200. *B.* Idem in eodem opere plures chronici, epistolarum etc. Anastasii illius codd. in variis bibliothecis obuios passim ex. gr. pag. 188. *C. D.* *Romae* in cod. Ottobon. Anastasii et aliorum vitas pontificum rom. et opp. etc. indicat, (v. indic. vol. I. praemissum, voc. *Anastasii* etc.) quae omnia repetere nec vacat, nec huius loci est. — Idem in diario ital. pag. 309. memorat cod. Neapolitanum S. Ioannis de Carbonaria, qui continet *Anastasii bibl.* collectanea cum vitis quibusdam. — *Venetiis* in bibl. Marciana in cod. lat. CCCLIX. sunt vitae pontificum romanor. a Petro ad Martinum V. sine nomine auctorum; sed priores vitae

vsque ad Hadrianum II. cum iis, quae sub Anastasii bibliothecarii nomine typis expressae sunt in omnibus fere conuenire, monet auctor cat. codd. lat. Marc. p. 150. — *Paris.* in vndecim codd. bibl. publ. sunt Anastasii vitae pontificum. *Harl.*

Ex graecis versa ab Anastasio bibliothecario.

Chronologia Nicephori CPolitani a. 828. defuncti, ab orbe condito ad suam vsque aetatem, in bibliothecis patrum saepius edita et ab Antonio [P] Contio illustrata, vt dixi vol. VI. p. 153. [vol. VII. p. 462. sqq. ed. nou.] In huius calce legitur *Stichometria* librorum sacrae scripturae et apocryphorum, quae etiam occurrit in operibus *Petri Pithoei*, Paris. 1609. 4. *Fabr.* *Caesenae* in bibl. Malatestiana Franciscanor. exstant Anastasii bibl. historia ecclesiast. item Nicephori chronologia, ab eodem lat. reddita. v. *Franc. Ant. Zachariae* iter litterarium per Ital. ab a. 1753. Venet. 1762. 4. p. 95. inprimis *Ios. Mar. Muccioli* cat. codd. MSS. Malatestianae Caesenatis bibliothecae, tom. II. Caesenae 1784. fol. p. 116. sq. *Harl.*

Historia ecclesiastica ex eodem *Nicephoro*, *Georgio Syncello* et *Theophane* confessore contracta ad Ioannem vrbis Romae diaconum (qui deinde a. 872. papa Ioannes VIII.) [v. *Mabillon.* museum italic. tom. I. p. 77. *Harl.*] Cum notis *Caroli Annibalis Fabrotti* prodiit inter scriptores historiae Byzantinae, Paris. 1649. fol. [v. supra, vol. VIII. pag. 85. nr. 4.]

Acta synodi sextae CPoli *in Trullo* habitae a. 680. in concilior. tom. III. Binii, et VI. Labbei et III. Harduini. Auctorem veteris versionis esse Anastasium notauit *Labbeus* de S. E. tom. I. p. 63. [v. *Oudin.* l. c. p. 252. sq.]

Acta synodi septimae, siue *Nicaenae secundae*, a. 787. celebratae ad eumdem Iohannem, iam pontificem in concilior. tom. III. Binii et tom. VII. Labbei; et Harduin. tom. IV.

Acta synodi octauae a. 869. habitae CPoli, cui ipse interfuit, ad Hadrianum II. pontificem, in iisdem concilior. tom. III. Binii et tom. VIII. Labbei et Harduini tom V.

Collectanea ad controuersiam et historiam Monothelitarum spectantia, quae prodierunt *Iacobo Sirmondo* curante in eius variis opusculis tom. I. Paris. 1620. 8. deinde recusa in bibl. patrum edit. Lugd. tom. XII. p. 731. in operibus Sirmondi tom. III. ex parte etiam ante tomum primum operum S. Maximi iunctim editorum a Franc. Combefisio. *Fabr.* Vid. plura de his ap. *Oudin.* l. c. p. 254. sq. *Harl.*

S. Maximi et Ioannis Scythopolitani scholia in Dionysium, quem areopagitam adpellant. Versio Anastasii necdum edita est, quod sciam, sed epistolam a. 875. illi praefixam ad Carolum Caluum, vulgauit *Iac. Vsserius* in Epistolis Hibernicis p. 45. qui Ioannis scholia alibi [oo]) obseruat illa ipsa esse, quae Dionysio Alex. ab quibusdam tribuuntur, atque in editis permixta legi cum scholiis S. Maximi. *Fabr.* Anastasio bibliothecario *Baronius*

oo) In bibl. theologica MS. Vide *Caueum* in Ioanne Maxentio ad a. 520.

nius in annal. eccl. tom. I. ad a. 48. pag. 366. ed. Plantin. tribuit praefat. ad Carolum, Francorum regem, (atque in nonnullis codd. e. gr. *Bodleiano* CXLVIII. f. nr. 3614. cat. MSS. Angliae etc. *Oxon.* in coll. S. Ioannis baptistae, cod. XI. f. nr. 1749. cat. in cod. *Clarendon.* LXXXIX. ib. vol. II. part. 2. et in aliis inuenimus modo ab Anastasio bibl. modo ab Anastasio romano scriptam: add. *Oudin.* l. c. p. 253. sq. et *Mazzuchell.* l. mem. p. 667. nr. XIII.) sed perperam id factum et auctorem illius praefat. esse *Ioannem Hibernigenam*, contendit docetque *Lambec.* in comment. vol. VIII. p. 392. not. 2. ed. Kollar. *Harl.*

Vita Dionysii eiusdem, scripta a Methodio. Etiam haec nusquam vulgata mihi occurrit, sed tantum epistola, quam ad eumdem Carolum Anastasius praemiserat, contra eorum sententiam, qui Dionysium primum Paris. episc. ab Areopagita distinguunt. Haec edita est a *Surio* ad VIII. Octobr. *Petr. Franc. Chifletio* in diss. de vno Dionysio, aliisque, Passio S. Dionysii areopagitae per Anastasium bibliothecarium MS. fuit in bibl. Caroli de Montchal, teste *Labbeo* p. 207. *Fabr.* et in bibl. quadam non nominata, in *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. II. pag. 1279. *E.* — *Mazzuchell.* citat adhuc *Mabillon.* Analecta etc. tom. I. 59. sqq. vbi alia quoque reperiantur. — *Cantabrigiae* in bibl. publ. cod. CXI. f. nr. 2291. cat. MSS. Angliae etc. exstat *Dionysius de coelesti hierarchia*, cum praefat. *Anastasii bibliothecarii ad regem Carolum. Harl.*

Encomium S. Bartholomaei apostoli scriptum a Theodoro Studita, ex Anastasii versione dederunt *Lucas Dacherius* tom. III. (tom. II. ed. nou. f. 123.) spicilegii et *Franciscus Combefisius* in bibl. concionatoria tom. VII.

[P] *Passio S. Demetrii martyris*, incerto auctore, apud *I. Mabillonium* tom. I. Analect. p. 65.

Vita *Petri Alexandrini* et Passio *S. Agathii*, sociorumque eius, quarum in vita Iohannis VIII. a Papebrochio edita mentio, et vita *Ioannis eleemosynarii* patriarchae Alexandrini, scripta a Leontio, quam iussu Nicolai pontificis vertisse Anastasium testatur *Sigebertus* c. 103. de Script. eccles. *Fabr.* [Conf. supra in hoc vol. pag. 262. *Lambec.* VIII. p. 576. sq. nr. 12. cod. XIX. et *Mazzuchell.* l. c. p. 667. nr. XI. vbi etiam tres codd. romani memorantur. *Harl.*] Exstat apud Rosweydum et in actis SStor. tom. II. 23. Ian.

Epistola S. Cyrilli Alex. ad Gennadium, quam ab Anastasio versam notat *Hendreichius* in pandectis Brandenburg. p. 163. sicut et *narrationem miraculi Berytensis* de imagine Christi a Iudaeis transfixa a. C. 765. *Fabr.* Veterem et forsan primam omnium atque antiquissimam latinam miraculi Berytiensis versionem, sine nomine interpretis et absque vllo prooemio, quae vero non mediocriter discrepat ab *Anastasii bibliothecarii* (apud Card. Baronium, annal. eccl. tom. IX. in actis a. 787.) *Laurentii Surii* (tom. VI. de vitis Sctor. d. 9. Nou.) et *Seuerini Binii* (tom. III. concilior. in actis synodi Nicaenae II. p. 529.) narration. e cod. Vindobon. euulgauit *Lambec.* comm. I. pag. 232. sqq. Add. supra in h. vol. pag. 254. *Harl.*

Historiam de Iosaphat et Barlaam, quae ex graeco versa legitur in scriptis Ioannis Damasceni, Anastasio velut interpreti, incerta coniectura tribuit *Caspar Barthius* notis ad Hermae Pastorem p. 910. *Fabr.* Conf. supra, vol. VIII. p. 144. sq. nr. XII. et vol. IX. p. 737. sq. — *Caspar* tamen *Barthius* in Aduersar. lib. XLVII. cap. 10. pag. 2205. „Quae, (n. historia Barlaami et Iosaphat,) ait, quum ante aliquot saecula a monacho quodam sit de graeco Ioannis Sinaitae translata; multos retro annos inter opera et cum titulo Ioannis Damasceni ex interpretatione, si diis placet, Trapezuntii lecta est.“ *Harl.*

Prologos Anastasii *in passionem* 1480. *martyrum* vulgauit *Mabillon.* tom. I. Musei italici pag. 80. sqq.

Passio 10,000 martyrum sub Hadriano et Antonino Pio, in actis SS. tom. IV. Iun. 22. p. 182. ad Petrum Sauinensem et commentar. pag. 175. Ibid. p. 188. sqq. *de illis, in Palaestina passis, sub Chosroe. Fabr.* Codd. prioris libelli exstant *Romae* in bibl. Vaticana inter codd. Petau. nr. 103. *Florent.* in bibl. Medic. et habuerunt Bollandini codicem, in quo, loco *Anastasii*, legebatur *Athanasius*. v. *Mazzuchell.* l. c. p. 667. *Harl.*

Miracula S. Basilii Caesar. item *Passionis SStor. Cyri et Ioannis: vita S. Donati* episc. apud Euriam in Syria, edit. a. *Mabillon.* l. c. *Fabr.* conf. de his *Mazzuchell.* l. mem. *Harl.*

Hincmari Remensis episc. epistola ed. a Mabillon. fol. 212. Analect.

[*Tres epistolae*: n. duae ad Adonem, archiepiscopum Viennensem, de obitu Nicolai I. papae et electione papae Hadriani, et tertia ad Hincmarum, in collect. concilior. reg. Paris. vol. 23. Labbei, vol. VIII. Harduini, vol. V. et Venet. Coleti vol. X. v. Fabr. bibl. med. et inf. lat. I. p. 89. et *Mazzuchell.* l. c. p. 665. nr. 1. vbi adhuc memorat aliam epist. *de translatione S. Stephani protomartyris*, edit. in adpendice ad Opp. Augustini tom. VII. pag. 11. ed. Paris. et *Mazzuch.* ib. nr. 19. 21. et 22. quaedam adnotat contra Vossium, Oudin. et Fabric. in bibl. med. et inf. lat. ac nr. 23. agit de opere cuiusdam Anastasii abbatis contra Hebraeos, et nr. 24. de auctore epitomes chronicor. Casinensium; is autem non noster Anastasius, vti alii putarunt, sed Anastasius monachus montis Casin. circ. a. 752. esse videtur: de quo paullo post ad *Anastasios cardinales.* — De epistola ad Io. Diaconum, et ep. de mortuo Nicolao, v. infra, vol. XI. pag. 464. et 532. ed. vet. Add. *Chaufepié* nouv. Dict. I. p. 324. not. *A.* nr. XIII. sqq. *Harl.*

Alius Anastasius bibliothecarius, et cardinalis S. Marcelli circa a. 848. sed deinde, quod quinque annos ab ecclesia sua abfuisset, semel iterumque exauctoratus condemnatusque: vt ab altero Anastasio in vitis pontificum traditur, quem cum hoc multi confundunt. [conf. *Caue* hist. litt. etc. p. 470. ad a. 870. et *Mazzuchell.* l. c. p. 663. *Harl.*] De tertio Anastasio bibliothecario infra, in Cardinali.

Anastasii episcopi *Caesareae* Palaestinae, qui sub extremum saeculi vndecimi floruit, περὶ τῆς νηστείας τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου *de ieiunio Deiparae* MS. *Lambec.* VI. pag. 60. et VIII.

VIII. p. 450. pp) graece et lat. tom. III. monumentor. *Cotelerii*, p. 432-437. vbi p. 650. notae funt adiectae. Eiusdem *de artziburio* qq) aduerfus Armenios graece ad calcem Typici S. Sabae. Eiusdem περὶ τῶν ἑπτὰ ἑβδομάδων τῶν νηστειῶν, MS. *Lambec*. VIII. p. 450. [p. 946. qui laudat Coteler. l. c. tom. III. p. 650. *Harl.*]

[Anaftafius, calligraphus, defcripfit vitas SS. a. 890. v. *Montfauc.* palaeogr. graec. pag. 42. 43. 94. *Harl.*]

Anaftafios *cardinales* inuenio feptem, in his duos prae ceteris memorandos, vnum quem eumdem nonnulli faciunt cum Anaftafio bibliothecario, rr) de quo fupra dictum: et alterum monachum, vt aiunt, *Caffinenfem* et bibliothecarium Stephani II. (aliis III. vt Caueo in Hift. literaria,) qui fuit papa ab a. 752. ad 757. Huic Anaftafio tribuunt hiftoriam, an fabulam de translatione patris reliquiarum S. Benedicti et fororis eius Scholafticae; *Fabr.* Iftam hiftoriam, infcriptam: *Epitome chronicorum Cafinenfium, auctore, vt fertur, Anaftafio bibliothecario nunc primum edita e MSS. codicibus*, a *Muratorio* in SS. rer. ital. tom. I. part. 2. p. 345. fqq. Conf. *Mabillon.* Act. Sanct. ord. S. Benedicti, faec. II. p. 337. inprimis *Mazzuchell.* l. c. p. 661. fq. vbi plura de illa hiftoria, de controuerfiis aliorumque erroribus et de codd. fcripfit. v. paullo ante ad *Hiftoriam de Iofaphat et Barlaam.* — Cardinalem Anaftafium quemdam reginae Annae pontifex Iulius II. commendat per litteras 1508. fcriptas, quas bibl. publ. Paris. feruat, et memorat *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. II. p. 808. *E. Harl.*

Anaftafius, *Cnoffiae* epifcopus. Vide Gnoffi.

Anaftafius *Comnenus*, recentis aetatis archimandrita, in monte Sinai, qui circa a. 1650. in Germania verfatus eft, cuius mentio apud *Allatium* de purgatorio p. 865. feq. 881. 883. v. *Nihufium*, progr. ad Ecchellens. libr. p. 268.

Anaftafius ex ecclefiae CPol. Syncello in locum Germani patriarcha CPolitanus ab a. 730. ad 754. Eius fynodica ad Gregorium II. reiecta, et ipfe velut iconoclafta excommunicatus, tefte Theophane, et in Hift. [?] ecclef. Anaftafio bibliothecario. Confer *Allatium* de confenfu I. II. 1. p. 475. Synodicum Pappi c. 138. *Fabr.* Conf. fupra, in vol. IX. p. 711. nr. 12. — Ex Anaftafii, patriarchae CPolitani, epiftola circulari, in cod. bibl. Laurent. Mediceae, tefte *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 406. *D.* — In epiftola Nicaenae

pp) Siue fec. ed. Kollar. VI. p. 135. vbi v. not. Kollar. qui obferuat, in illo cod. id Anaftafii refponfum epiftolare effe maiore fui parte mutilum; fed in cod. XLV. nr. 62. (v. vol. VIII. p. 946.) fine epigraphe tamen, non modo integrum exftare, fed docta peritaque ac diligenti manu vetufta membrana fcriptum, dignumque, quod cum exemplo Coteleriano diligenter conferatur. — Exftat quoque *Venetiis* in cod. Marciano DLXXV. v. catal. codd. gr. Marc. p. 301. — in cod. *Mazarino*, bis. v. *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSS. pag. 1306. D. et 1319. *A.* Conf. *Oudin.* comment. citt. ad a. 1090. tom. II. col. 850. fq. et *Caue* l. c. tom. II. p. 163. ad a. 1094. *Harl.*

qq) Ita Armenii appellant ieiunium fuum. Vide Cangii Gloffar. in Ἀρτζιβούριον.

rr) Sed eos effe diuerfos docent *Caue* et *Mazzuchell.* locc. fupra citatis. add. *Chaufepié* nouveau Dictionnaire tom. I. voc. *Anaftafe* pag. 326 not. *B. Harl.*

caenae synodi ad Alexandrinorum ecclesiam, (edita a *Montfaucon*, in bibl. Coislin. pag. 96. sqq. p. 101.) *Anastasio CPolitano et Nicetae, qui sub Isauris initium haeresibus dederunt, vt exsecrandis et perniciei ducibus, anathema* pronuntiatur. *Harl.*

Anastasius *consul* a. C. 517. diuersus fuit ab imperatore, nec imperator Anastasius consulatum gessit, antequam imperii fasces capesseret. Vide Pagium ad a. 517. num. 2. [Ex epistola Seueri Antioch. ad eum, in cod. Coislin. VIII. v. *Montfauc.* bibl. Coisl. pag. 42. *Harl.*]

Ad Anastasium *diaconum*, quemadmodum et Anastasiam diaconissam, et ad Anastasiam ὑπατίσσαν siue consulis coniugem exstant Seueri Antiocheni epistolae MSS. in bibl. Coisliniana. Vide eius catalogum p. 56. et 263.

Anastasius, *Eleutheropolitanus* in Palaestina episcopus, subscripsit synodo Hierosolymitanae a. 536.

Anastasius. episcopus in Palaestina Gabenus, interfuit eidem synodo Hierosolymitanae a. 536. celebratae.

Anastasius, Gnossi in Creta episcopus, interfuit synodo Nicaenae secundae a. 787. Ad hunc Theodori Studitae epistolae.

[Anastasii *Germonii*, I. C. archidiaconi et professoris iuris pontificii in gymnasio Taurin. animaduers. tam ex iure pontificio quam caesareo libri II. Taurin. 1586. fol. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 201. *A.* — Anastasius *Gordius*, ex Acarnania hieromonachus, vtramque linguam callens, vide Demetrium Procopium, de viris eruditis, infra in vol. XI. p. 802. ed. vet. *Harl.*]

Anastasius *Hierosolymitanus* interfuit synodo CPol. in trullo habitae a. C. 680. citatur a Manuele Caleca de essentia et operatione tom. II. auctar. nouiss. Combefis. p. 26. Κατὰ γὰρ τὸν θεῖον Ἀναστάσιον Ἱεροσολύμων, τριχῶς λέγεται ἡ ἐνέργεια. *Combefisius* p. 131. mendum esse putat pro Σιναΐτῃ, siue Sinaita, sine graui caussa, vt existimo.

Anastasius *iconoclasta*, supra in CPolitano.

Flauius Valerius Anastasius Dyrrhachenus, cognomento Dicorus, *imperator* orientis ab 7. April. a. C. 491. ad 10. Iul. 518. de cuius laudibus Procopius c. 19. anecdot. Hic professionem fidei misit ad Constantinum, episcopum vrbis Romae per Scholasticum Patritium exarchum. Vide Anastasium bibliothecarium in vita Constantini papae. *Fabr.* Conf. *Lambec.* VII. p. 104. sqq. ibique Kollar. not. pag. 109. sq. et *Schroeckh.* hist. eccl. christ. tom. XVIII. p. 521. sqq. 529. 532. sq. *Villoison* anecdota gr. part. II. p. 28. sqq. et 45. sq. infra vol. XI. p. 422. et 423. ed. vet. Multus est de eo et de controuersiis, sub eo agitatis, *Chaufepié* in nouveau Dictionnaire etc. tom. I. pag. 319. sqq. voc. *Anastase* I. — Anastasii imp. epistola ad abbatem Theodosium, archimandritam, *Florentiae* in cod. Laurent IX. nr. 18. fin. plut. 11. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. I. p. 505. — Epistola *Attici,*

Attici, episc. CPolitani et particula historiae ecclesiasticae sub imp. Anastasio, *Paris.* in bibl. publ. teste *Montfaucon* in Bibl. bibliothecar. MSSt. p. 903. *D. Harl.*

Flauius Artemius siue Anastasius II. *imperator* orientis a festo pentecostes a. 713. ad a. 715. quo captus a Theodosio III. Adramytteno Thessalonicamque relegatus, et deinde ab imp. Leone III. capite minutus est. Vide Nicephori CPol. breuiar.

Anastasius, *Iotapensis* in Isauria episcopus, interfuit synodo Hierosol. a. 536. et CPol. sub Menna eodem anno celebratae.

Anastasius, *Linoae* in Bithynia, et alter Anastasius, *Maeoniae* in Lydia episcopus, interfuere synodo CPol. a. 680.

Anastasius *martyr*, cuius encomium scriptum a Georgio Piside tradunt quidam Suidae codices in Γεώργιος. Vide supra, p. 53. [in h. vol. p. 193. vbi etiam de aliis Anastasiis agitur,] et volum. VIII. pag. 787. [s. vol. IX. pag. 702. nou. ed.] infra, in Persa. Anastasius *martyr*, cum vndecim fratribus sub Iuliano imp. vid. tract. praeliminar. ad tom. I. Act. SStor. Iul. Alius, de quo Menologia V. Dec. *Fabr.* — *Florentiae* in cod. bibl. b. Mariae vita Anastasii, et vita ac passio Anastasii cum vndecim fratribus. v. *Montfauc.* diar. ital. p. 372. et Bibl. biblioth. MSStar. p. 417. *D.* — In cod. *Barocc.* CLXXXIII. Anastasii martyrium: incip. Τῆς μεγάλης πόλεως Ἱεροσολύμων. — *Romae* in bibl. Vatic. cod. quondam Petau. — ibid. in alio cod. acta et passio Anastasii, martyris de Persida ciuitate. — eadem bis *Florent.* in codd. Laurent. — bis in bibl. *Sfortiana;* — in multis codd. *Mazarin.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 75. *A.* 143. *D.* 261. *B.* 262. *C.* 417. *D.* 699. *B. D.* 1306. *D.* et 1318. *A.* — *Mosquae* in cod. synod. XXI. encomium Anastasii cuiusdam; incip. ἄχ ἔτω λαμπρός· v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. p. 41. nr. 11. ed. in 8. *Harl.*

Anastasii duo, *S. Maximi* confessoris discipuli, *Lambec.* VIII. p. 444. [p. 933. Kollar.] Horum alter Anastasius, rom. eccles. *Apocrisiarius* ss) de obitu S. Maximi [?] scripsit ad Theodosium Gangrensem presb. et vitam atque Acta huius magistri sui Maximi composuit. Vide eumdem *Lambec.* VIII. p. 127. [p. 272. seq. ibique Kollar.] *Sirmond.* tom. III. Opp. p. 573. 602. et in tomo primo operum S. Maximi edit. Combefisianae, et quae notaui volum. VIII. huius bibl. pag. 729. [s. p. 635. seq. nou. edit.] nec non *Baronium*

ss) *Apocrisiarius*, (h. e. legatus episcopi aut pontificis rom.) mortuus est d. 15. Oct. a. 666. v. *Mazzuchelli.* Scrittori d'Italia, I. p. 661. Sed *Oudin.* comm. de SS. eccl. I. col. 1652. eum d. XI. Oct. et Caue hist. litt. SS. eccl. tom. I. ad a. 655. p. 591. d. V. id. Oct. vita defunctum esse scribunt. *Petr. Dan. Huetius* de claris interpretibus p. 154. ed. Par. aut pag. 250. ed. Stadae 1680. 12. in adfectandis, ait, Graecis, et quum linguarum etiam minime ferret discrepantia, ad verbum referendis nimius est et insolens Anastasius Apocrisiarius, cuius expressas ex Hippolyto Portuensi interpretationes videre mihi contigit, nimia religione adtenuatas." Tum iudicat quoque de *Anastasio* bibliothecario, et de *Anastasio* quodam, qui Gregorii Nazianzeni vitam, a Gregorio presbytero circ. a. 940. scriptam lat. vertisse, at latini stili barbarie obleuisse dicitur. *Harl.*

φονήμω ad a. 640–657. vbi eadem acta Maximi ab Anastasio prodita exhibet latine ex versione Petri Morini, qui ea transtulit ex tribus codicibus Vaticanis. Anastasii *monachi* ad commune monachorum collegium Calaritanum, legitur tom. I. opp. S. Maximi p. XLIII. *Fabr.* Et in bibl. patrum, tom. XII. p. 851. atque inter Anastasii collectanea, a Sirmondo edita, Paris. 1620. 8. p. 142. — Is mortuus est sec. *Oudin.* l. c. in Lazica d. 24. Iul. a. 662. sed secundum *Caue* l. c. a quo haud dissentire videtur *Mazzuchell.* l. mem. d. 24. Iul. a. 664. vix adhuc semiuiuus, tam ex tormentorum et verberum, quae Byzantii sustinuerat, copia, quam ex adflictionibus et angustiis in Lazica ipsi illatis, quum a. 662. Lazica cum Maximo deportatus, ibique castello Scotori dicto Apsiliae prope Abasgiam, dein Suanensi inclusus fuisset. *Harl.*

Anastasius *Michaelis Macedo,* qui Halae Sax. 1707. fol. gr. et lat. edidit *σύμβολον χρυσοῦ κέρατος* s. scriptum, quo Friderico I. regi Prussiae et eius filio Friderico Guil. sponso gratulatur. v. diar. Belgic. Boeckzaal van Europe 1707. p. 486. seq. *Fabr.* Add. infra in vol. X. p. 538. ed. vet. et Demetr. Procopium, infra, in vol. XI. p. 803. c. XCIV. ed. vet. *Harl.*

[Anastasius *medicus.* v. infra, vol. XIII. p. 56. *Harl.*]

[Anastasius *melodius.* Vid. infra, vol. X. p. 130. ed. vet. *Harl.*]

Anastasius *monachus* circa a. 520. cuius mentio in adpendice ad vitam S. Io. Climaci. *Fabr.* A *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 1218. *E.* et p. 1219. *C.* citantur codd. bibl. SS. Sergii et Bacchi, qui continent epistolam *Anastasii monachi* ad G. abbatem *de corpore Christi.* Sed nomen *monachi* etiam in codd. interdum tribuitur Anastasio Sinaitae. *Harl.*

Anastasius, *Narniensis* in Vmbria episcopus, interfuit concilio Romano Lateranensi a. 649.

Anastasius, episcopus *Nicaeensium* metropolitanus subscripsit a. 520. relationi synodi CPol. de ordinatione Epiphanii episcopi et concilio interfuit, sub Menna habito CPoli a. 536. In bibl. Coislinian. p. 389. exstat MS. *ὑπόθεσις καὶ ἑρμηνεία τοῦ ψαλτηρίου τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ψαλμῶν ἀπὸ φωνῆς* Ἀναστασίου μητροπολίτου Νικαίας. Et p. 244. Catena MS. in psalmos collecta tum ex aliis, tum ex Anastasio Nicaeno. Sub Anastasii Nicaeni nomine quaestiones varias et responsiones edidit Heruetus [ttt]), quae in aliis codicibus et in editione Gretseri rectius referuntur ad Anastasium Sinaitam. Sed de his supra ad §. IV. 3.

Anastasius, *Nicopoleos* in Epiro episcopus, interfuit synodo sextae siue Trullanae CPol. a. 680.

Anastasius notarius *ῥεγεωνάριος* romanus in synodo Lateranensi a. 649.

S. Anastasius *Persa*, monachus in monasterio S. abbatis Anastasii non procul Hierosolymis, occisus a. 628. de quo Surius et Bollandus ad 22. Ian. Vide supra in martyre. [et in h. vol. p. 193. seq. *Harl.*]

Anasta-

ttt) Eaedem exstant in bibl. patr. Paris. 1575. vol. VI. col. 121. fol. et 1589. vol. I. col. 29. fol. *Harl.*

Anastasius, *Polemoniensis* in Ponto episcopus, qui interfuit concilio CPol. a. 680.

Anastasius, *praefectus* magni montis Antonii, de quo in vita S. Ioannis Eleemosynarii.

Anastasius *presbyter*, qui Romae caussam Honorii papae sciscitatus est, de quo S. *Maximus confessor* tom. II. p. 132.

Anastasius *presbyter*, de quo *Io. Moschus* in prato c. 48. 49.

Anastasius *presbyter* tituli Anastasiae, qui interfuit concilio Rom. a. 495. 499.

Alius Anastasius *presbyter*, auctor collectaneorum aduersus Seuerianos, quae latine ex Turriani versione exstant tom. IV. Lect. Canisii, (tom. II. edit. nou. p. 250.) et integriora habentur ista graeco in codice collegii Iesuitarum Paris. vid. *Harduini* Opp. selecta pag. 239. 243.

[Anastasius *presbyter*, amicus Nestorii. v. *Schroeckh.* hist. eccles. christ. tom. XVIII. pag. 187. *Harl.*]

[Anastasii *presbyteri*, nescio, cuius, epistola, *Romae* in bibl. Vatican. inter codd. reginae Sueciae; et in cod. *San-Germanensi*, de Anastasio presbytero. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 51. nr. 1622. et p. 1157. nr. 17. — *Oxon.* in cod. Selden. IX. s. nr. 3397. cat. codd. Angliae etc. I. Anastasii *presbyteri* et vxoris *Theogoniae* miraculum. — Anastasii *monachi* et *presbyteri* montis Sinai (de quo vid. ad §. II. sqq. et *Adelung* in Gelehrt. Lexic. I. pag. 777. seq.) homilia, habita in passionem Iesu Christi, (inedita,) *Taurini* in cod. reg. CLXVI. v. catal. codd. gr. Taur. p. 253. *Harl.*]

Anastasius, *prior* monasterii Romanorum CPoli, subscripsit synodo sub Menna a. 536.

[?] Anastasius *protospatharius*, ad quem Theodori Studitae epistola.

[Anastasius, *quaestor*, (Κοίαιστωρ) or. in S. Agathonicum: incip.: λαμπρὰ μὲν τὰ τῆς ὑποθέσεως, *Mosquae* in cod. synod. XXVI. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosq. p. 42. nr. 18. *Harl.*]

Anastasius, *Rachlenorum* siue Arachlenorum in Phoenicia maritima episcopus, interfuit concilio CPol. generali quinto, a. 553.

Anastasius I. episc. Romanus ab a. 398. ad 401. [aut sec. Baron. in Ann. eccl. d. 27. April. a. 402.] de quo *Henschenius* ad 27. April. tom. III. Act. SS. p. 491. sqq. *Lud. Iac. a S. Carolo* in bibl. pontific. p. 15. seq. et *Tillemontius* tom. XII. memor. Ex epistolis tribus, quae sub eius nomine in conciliorum tomis leguntur, genuina est illa *ad Ioannem Hierosol.* quam habes etiam inter Hieronymi epistolas et Io. Garnerii notis illustratam tom. I. Opp. Marii Mercatoris p. 109. seq. [et in *Coustant* ed. epistoll. pontificum, vol. I. p. 723.] De suppositis ei epistolis *Blondellus* in pseudo-Isidoro p. 557. seq. *Fabr.* De hoc et reliquis *Anastasiis* pontificibus romanis, II. III. (tam antipapa, contra verum

pontificem Benedictum III. a. 855. creato, quam legitimo, creato circ. a. 912. mortuo, a. 913.) et IV. plura tradidit *Mazzuchelli* l. c. p. 659. sqq. Add. *Fabricii* bibl. med. et inf. latin. tom. I. p. 87. ed. Mansi. — Primi *Anastasii* epistola ad Ioann. episc. Hierosolym. super nomine Rufini *Oxon*. in cod. XVIII. coll. Baliolens. s. nr. 377. cat. MSS. Angliae etc. I. 2. et *Dublini* in cod. VII. nr. 7. coll. Trinitat. s. nr. 147. cat. cit. II. 2. et in edd. Hieronymi, a *Fossio* in cat. bibl. Magliabech. tom. II. p. 850. memoratis, et notante Fossio, Mansius innuit in Supplem. aliam sinceram huius pontificis epistolam in tom. I. conciliorum se adiecisse. Add. infra, vol. XI. p. 390. 391. et 763. ed. vet. *Harl.*

Anastasius II. episcopus Rom. ab a. 496. ad 498. cuius fragmenta epistolae ad Vrsicinum dat *Baluzius* in noua collect. concilior. p. 1457. et *Harduinus* tom. II. concil. p. 951. apud quem p. 947. etiam legitur epistola Anastasii papae *ad Anastasium* imp. uu) Non alteram *ad Clodoueum* Francorum regem, qua ei christianam fidem exordio pontificatus sui susceptam gratulatus est, omisit. Eam dedere *Dacherius* tom. V. spicileg. pag. 582. et tom. III. ed. nouae p. 304. et *Labbeus* tom. IV. concil. p. 1282. *Carolus le Cointe* tom. I. Annal. ecclesiast. Francor. etc. *Libros de Trinitate*, et alios, quos Platina e Guilelmo bibliothecario commemorat, nemo hactenus in lucem protulit.

Anastasius III. episcopus Rom. ab a. 912. ad 914. cuius epitaphium habet Baronius ad a. 912. 1. *Vatis Anastasii requiescunt membra sepulchro* etc.

Anastasius IV. episcopus Rom. a. 1153. et 1154. cuius epistolae XIII. in conciliis Labbei tom. X. p. 1132. et decima ad episcopos et abbates prouinciae Burdegalensis, (quam Baluzius ad Marcam de concordia sacerdotii et imperii vulgauerat,) p. 1851. Epistolae decem apud *Harduinum* tom. VI. parte 2. p. 1323. vv) qui alias duas, alteram ad archiepiscopum Bracarensem, et alteram ad Hyacinthum cardinalem, quaerere iussit apud Odoricum Raynaldum ad a. MCCXXXIX. nr. 54. seq. vbi male in margine Raynaldi notatur Anastasius II. pro IV. *Fabr.* *Mazzuchell.* l. c. p. 660. seq. addit, vnam editam esse a *Dacherio* tom. III. spicileg. p. 495. duas a *Martene* in noua collect. vett. scriptt. et monumentorum, tom. I. part. 1. p. 89. et part. 2. p. 61. atque vnam ab *Vghell.* tom. I. Italiae sacrae, col. 395. in eodemque opere tom. I. part. 2. col. 109. et 436. tom. III. col. 315. et 460. tom. IV. col. 660. et tom. VIII. col. 175. multa reperiri eiusdem pontificis rom. diplomata et priuilegia in Storia del Campo, vol. II. p. 353. — Anastasii papae, (forsan quarti,) epistolae, decreta et alia in multis seruantur codd. a *Montfaucon.* in Bibl. bibliothecar. mss. passim memoratis. Vid. indicem, tom. I. praemissum, voc. *Anastasii papae.* — De Anastasio IV. Helenae mausoleo porphyretico illato, et de donis eius v. *Mabillon.* museum italicum, tom. II. p. 569. seq. *Harl.*

[Anastasius

uu) Exstat *Romae* in bibl. Vaticana, — in bibl. *Cottoniana* etc. v. *Montfauc.* l. cit. p. 104. *C.* 636. *B.* etc. et pag. 1369. *A.* in B. S. Victoris, (Parisiensis,) Anastasii papae quaedam. — Conf. *Schroeckh.* hist. eccl. christ. tom. XVII. p. 194. sq. *Oxon.* in cod. Laud. LXVIII. f. nr. 1105. cat. MSS. Angliae I. 1. *Privilegium Anastasii papae rom.* haud tamen addito numero, quo distingueretur — Forsan pertinet ad Anastasium IV. *Harl.*

vv) Vid. infra, vol. XI. p. 614. ed. vet. *Harl.*

[Anastasius *protospatharius*, ad eum scribit Theodor. Studita. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 322. *Harl.*]

Anastasius *Senogalliensis* in ducatu Vrbinate episcopus, subscripsit Pauli I. papae constituto, a. 761.

Anastasius *Tabiensis* siue *Tauiensis*, Ταβίας in Galatia episcopus, vicem gerens metropolitani Dorothei Ancyrae, adfuit concilio CPol. a. 553.

Anastasius, *Tenedi* insulae in Cycladibus episcopus, interfuit concilio Ephesino a. 431. et conciliabulo a. 449.

Anastasius *Theotocianorum* episcopus, supra, Apolloniadis.

Anastasius Thessalonic. episc. ad quem Leonis M. epist. *Fabr.* conf. *Schroeckh.* l. c. tom. XVII. pag. 88. *Harl.*

Anastasius, *Tiberiopolitanus* in Phrygia Pacatiana episcopus, interfuit synodo CPol. a. 680.

[F] Anastasius, *Tiburtinus* (Tiuoli) in Campania romana episcopus, interfuit concilio Romano a. 595. et alius a. 721.

Anastasius, *Ticini* in ducatu Mediolanensi episcopus, interfuit Romano concilio celebrato a. 680.

Anastasius, *Trium Tabernarum* in Latio episcopus, interfuit concilio Rom. a. 853.

Anastasius, *Tripolitos* in Lydia episcopus, interfuit synodo generali septimae siue Nicaenae secundae a. 787.

Anastasius, *Tudensis* in Gallaecia Hispaniae prouincia episcopus, Toletanae interfuit synodo a. 633.

Anastasius, *Tymaei* in Pisidia episcopus, interfuit synodo Photianae a. 879.

Anastasius, *Vngrorum* siue Hungarorum archiepiscopus, a. 1007. subscripsit diplomati Iohannis papae XVII. quod in vita S. Henrici edidit Gretserus et e Gretsero *Harduinus* tom. VI. concil. pag. 770.

De S. Anastasia vtraque Romana dixi supra p. 193. Et de Anastasia diaconissa et Anastasia consulis coniuge p. 608. in Anastasio diacono. *Fabr.* Conf. supra, vol. IX. p. 261. infra vol. XI. vet. edit. p. 423. — *Seueri* epp. ad Anastasiam, consulis vxorem, et ad Anastasiam, diaconissam. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 56. nr. 34. et 35. — In cod. *Bodleiana* IV. 25. (s. nr. 2432. cat. MSS. Angliae I. part. 1.) passio *S. Chrysogoni* martyris et *Anastasiae* virginis, VIII. Cal. Decembr. — et in cod. *Bodlei.* LXXII. 93. (nr. 2567. cat. cit.) vita *Anastasiae* virginis, antiquis versibus anglicis descripta. — Plura de illa Anastasia romana, a. 303. interfecta eiusque duabus epistolis scripsit, multosque, qui eius vitam persequuti sunt, citauit *Mazzuchell.* l. c. p. 659. — Idem pag. 669. sqq. copiose exposuit vitam scriptaque *Philippi Anastasii* archiepiscopi Surrent. in Campania, nati 1656. *Ludouici Anastasii*, archiepiscopi Surrent. nati 1692. et trium aliorum Anastasiorum, Italorum, recentioris aetatis, aliosque Germanos natione *Adelung.* l. c. p. 770. sqq. *Harl.*

CAPVT XXXIII. (olim XXXVI.)

DE SEVERO ANTIOCHENO, OLYMPIODORO ALEX. ET ZACHARIA SCHOLASTICO.

Seuerus Antiochenus. I. *Eius scripta.* II. *Alii Seueri.* III. *Olympiodorus Alex.* IV. *Olympiodori alii.* V. *Index scriptorum in Olympiodori commentariis ad Meteora laudatorum.* VI. *Zacharias scholasticus.* VII.

[*Cum supplementis G. C. Harles.*]

SEVERVS Sozopolitanus in Pisidia, ex causidico Berytensi monachus ac post Flauianum a. C. 513. ww) episcopus *Antiochenus*, sed quoniam synodo Chalcedonensi aduersabatur, ob Eutychianam haeresin depositus primo anno Iustini imp. (CHRISTI 519. xx) Antiocheno 567.) successorem nactus Paulum, et, hoc defuncto, Euphrasium. Deinde edicto Iustiniani iterum condemnatus, contra Aphthartodocetas ita depugnauit, vt caput daret contrariae haeresi, quae ab ipso dicta est Seuerianorum siue corrupticolarum, de qua videndus *Damascenus* c. 84. et e recentioribus *Natalis Alex.* saec. VI. p. 400. et *Garnerius* ad Liberatum p. 140. Οἱ ἔχοντες τὰ Σευήρε συγγράμματα, καὶ μὴ καίοντες αὐτὰ, χειροκοπεῖνται, *Matthaeus Blastares* p. 59. syntagm. *Fabr.* [v. inter Nouell. Iustin. nr. 42. et *Caue* l. cit. p. 501. *Harl.*] Vita Seueri huius, quam olim legit *Evagrius* III. [?] 33. et *Liberatus* cap. 19. breuiarii, intercidit

ww) Ab anno Chr. 512. Seuerum fuisse episcopum Antiochenum, scribit *Saxius* in Onomast. II. p. 17. laudatque *Pagii* critic. Baron. ad a. 513. II. III. pag. 126-130. *Caue* tamen in Hist. litter. SS. eccles. tom. I. p. 499. (vbi multus est de hoc Seuero, qui interdum *archiepiscopus* Antiochenus nuncupatur, eiusque scriptis,) „anno, inquit, 513. Flauiano, patriarcha Antiocheno, ob fidei catholicae defensionem sede sua pulso, Seuerus tunc sibi thronum arripuit; et in *Enthronisticis* tum litteris, tum sermonibus, statim se Zenonis *Henoticum* suscipere, et synodum Chalcedonensem anathematizare diserte professus est.“ De *Seuerianis* vide *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. I. pag. 1068. et 1360. inprimis *Assemannus*, de quo postea sermo erit, passim in tom. III. part. I. v. ibi indic. voc. *Seuerus.* — In bibl. *Coislin.* pag. 86. cod. XXXIV. est *definitio synodi CPolit. II. contra impium Seuerum aliosque cum ethnicis sentientes haereticos*, (quam *Montfaucon* ait consentire cum edit. Concil.) tum sententia Mennae patriarchae contra eosdem — ibid. pag. 265. seq. editae sunt a *Montfaucon.* graec. et lat. e cod. CCV. *definitiones fidei orthodoxae*, in quibus anathemate quoque damnatur *Seuerus impius et cum Graecis*, (h. e. deorum cultoribus,) *sentiens.* Ibid. p. 56. sq. plura ex diuersis Seueri opusc. adferuntur fragmenta; in his *Testimonia Seueri Acephali, haeresisque principis* (αἱρεσιάρχου) *et ethnici* (Ἕλληνος,) *qui Antiochiae Syriae archiepiscopus fuit.* — *Romae* in bibl. patrum S. Basilii sunt libri canonum duo, in quorum vno *acta contra Seuerum*, v. *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSSt. p. 196. *A. Harl.*

xx) Anno 518. sec. *Assemann.* l. c. p. 408. tom. II. vti postea docebimus. *Harl.*

tercidit. [Add. *Euagrii* H. E. lib. IV. cap. 10. 11. p. 356. sqq. *Walch.* in historia haeresium tom. VIII. p. 128. sqq. de controuersiis monophysit. sub imper. Iustiniano primo etc.] Interciderunt et Acta synodi aduersus eum celebratae CPoli a. 518. sub Ioanne patriarcha, de qua mentio in actione V. concilii sub Menna a. 536. Os omnium doctorum a Syris dictus est. v. *Assemann.* bibl. orient. tom. II. p. 241. Ex scriptis Seueri ipsius, quae olim exstitere quam plurima, sola fere ad nos fragmenta peruenerunt. De syriaco scriptorum Seueri interprete, *Iacobo Edesseno*, a. C. 651. v. *Assemanni* bibl. orient. tom. I. pag. 469. 474. 488. vbi etiam mentio *epistolae* Seueri *ad Solonem, Isauriae principem*: idem etiam p. 494. vbi de Seueri *tribus tomis homiliarum*, syriace versis. De *Paullo*, episcopo Callinici, sexto saeculo ineunte claro, qui itidem plura Seueri syriace vertit, vti ex nota ad calcem codicis Nitriensis XXIX. colligitur, locum dedit *Assemann.* ibid. tom. II. p. 46. seq. Alter post Seuerum, monophysitarum doctor praecipuus, *Philoxenus*, Syris *Mar Xenaias Mabuiensis*: eius epistola ad monachos ap. *Assemann.* bibl. orient. I. p. 479. et tom. II. p. 23. sqq., vbi plura illius scripta recensentur: et a p. 10. eius vita fataque enarrantur. *Fabr.* — *Assemann.* in bibl. sua or. multis aliis locis agit de Seuero Antiocheno. In tom. igitur I. p. 408. in chronico Edesseno §. LXXXVII. Iustinus dicitur, anno imperii secundo, qui fuit annus Graecor. octingentesimus tricesimus, (a. C. 519. m. Sept. quo etiam Baronium Seueri fugam narrare, animaduertit Assemann. in nota 4.) Seuerum Antiochia et Mabugo Xenaiam expulisse; sed Assemannus in nota cit. obseruat, anno praecedenti id accidisse, docteque probasse *Norisium* in libro de anno et epochis Syro-Macedonum diss. 3. cap. 6. atque *Euagrium* lib. IV. cap. IV. diserte scribere, Iustinum primo imperii anno iussisse, Seuerum comprehendi; Dionysium demum testari, Seueri depositionem a. Graecorum 829. Christi 518. peractam fuisse: praeterea laudat *Pagium* a. 518. nr. 7. et 519. nr. 17. — Idem *Assemann.* in tom. II. in diss. praefixa de Monophysitis fol. *d.* quaedam de Seuerianis tradit. In ipsa bibliotheca ibid. pag. 54. ex loco Ioannis, Telae episcopi aequalis, notatur, Seuerum e vita migrasse a. Graecorum 849. d. VIII. Febr. et Ioannem illum edidisse cantus syriacos de natiuitate Domini, et de laudibus Seueri Antiocheni, eosque exstare in cod. Clement. Vatic. XV. pag. 321. de chronico Gregorii Bar-hebraei, inter alia de fuga fatisque Seueri narratur, eum scripsisse *Philalethem* et *Zenonis Henotica* interpretatum esse, et, tandem, postquam se Alexandria contulerat in vrbem regiam, fretus Theodorae imperatricis patrocinio, demum sententia Agapeti papae, Byzantio eiectum, in Aegyptum reuertisse, ac monachi specie tamdiu delituisse, donec Alexandriae interiisset die 28. Febr. anni Graecorum 850. a. Christi 539. Sed *Assemann.* in nota docet, eum a. Chr. 542. non 539. periisse. Add. p. 327. de nostro Seuero; et multis aliis locis nominantur Syri, a quibus varia Seueri opera citantur. — In tom. III. part. 1. p. 19. in not. testatur *Assemann.* se in biblioth. coenobii Scetensis S. Mariae Syrorum in deserto Nitriensi vidisse cod. peruetustum syriacum, qui inter alia multa complectebatur vitam *Seueri patriarchae.* — Ibid. p. 167. in nota ex cod. syriaco locum adducit, in quo patres graeci, coacta oecumenica synodo, Seuerum eiusque symmistas et gregales condemnasse dicuntur. — Add. de nostro *C. Guil. Franc. Walch.* in historia haeresium, germanice scripta, tom. VI. p. 981. sqq. (vbi quoque laudat *Tillemont.* p. 682. *Lequien* or. Chr. tom. II. p. 730. sqq.) — t. VII. p. 134. p. 16. sqq. vbi potiora Seueri scripta s. fragmenta et iudicia recensentur, (et p. 23. not. 1. laudatur *Mansius* in adpendice tom. IV. Supplementi concilior. p. 467. sqq. et in

collectio-

collectione amplisf. concilior. tom. VII. p. 499.) — saepius a pag. 128-231. tom. VIII. p. 540. de Seuero et Seuerianis inprimis p. 818. sqq. de eius scriptis. — *Schroeckh.* hist. eccles. christian. tom. XVIII. p. 525. 528. 536. sqq. *Lambec.* comment. vol. III. p. 115. sqq. *Harl.*

II. *Seueri Antiocheni scripta* yy).

Commentarii in Iobum, Matthaeum, Lucam, Ioannem, et alios *S. scripturae libros*, e quibus plura fragmenta passim in Catenis graecorum patrum editis atque ineditis leguntur zz) iam sub *Seueri*, iam sub *Antiocheni*, iam vt apud Thomam Aquinatem sub *Graeci*, iam sub *Seueriani* nomine. Etiam in Catena Corderiana ad Lucae VII. 38. pro *Seruio* ex MS. Mazariniano *Seuerum* reponendum monet Combefisius in bibl. concionatoria, in qua ex iisdem plura produxit latine, nihil in illis haeretici obseruasse se testatus, quoniam nimirum Catenarum collectores heterodoxa de industria omiserunt, vt Catenae in Ioannem auctor fecisse se disertis verbis professus fuit, quam eandem cautionem etiam adhibuere in aliis, vt Apollinario, Theodoro Mopsuesteno, et Origene, Eusebio, Theodoro Heracleensi, Diodoro Tarsensi etc.

Seueri πῶς νοητέον τὴν τȣ̃ Κυρίȣ τριήμερον ταφήν. *De concordantia euangelistarum circa ea, quae in sepulcro Domini contigerunt*, MS. in bibl. caesarea teste *Lambecio* III. p. 44. [p. 117. Koll. cuius not. conferes. *Harl.*] Integrum graece et latine ex codice bibl. Coislinianae exhibet *Montfauconus* in catalogo codicum illius bibl. p. 68-75. Confer Anastasii Sinaitae quaestionem 152.

Λόγοι siue sermones quam plurimi, ex quibus fragmenta in MSS. bibl. Coislinianae ἀπὸ λόγȣ ιδ'. ιέ. etc. vsque ad ρξ' siue 160. Etiam in Catena Ghisleriana ad Ieremiam tom. I. p. 438. ἀπὸ λόγȣ ξβ'. Vide *Montfauconi* bibl. Coislinianam, p. 53. et p. 61. vbi ἐκ τȣ̃ λόγȣ εἰς τὸ Φωτιστήριον, *in baptismum*, εἰρημένȣ. *Fabr.* Iacobus Edessenus et alius Seueri

yy) Codd. *Nisrienses* in bibl. Vaticana bene multos, in quibus plures partes scriptorum Seuer. syriace versorum continentur, recenset *Assemann.* in bibl. orient. tom. I. pag. 569. sqq. cod. XXIX. XXX. XXXI. XXXII. XXXIII. XXXIV. e quibus etiam catal. Fabric. suppleri potest, tum p. 585. in cod. I. *Beroeensi*: p. 601. gr. *in Pentecosten*, inter codd. gr. *Abr. Massad* Maronitae: p. 613. cod. XV. *Assemanni*, Seueri ὀκτώηχος seu cantus tonis octo expressi, graec. *Harl.*

zz) Conf. supra, vol. VIII. cap. 13. de catenis etc. pag. 644. 646. etc. In permultis catenis MSStis in varios libros sacros vel citatur Antiochus vel fragmenta ex variis eius scriptis excerpta leguntur. Breuitatis caussa tantum ablegabo ad *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 41. 43. 54. (vbi et p. 53. sqq. multa alia Seueri scripta, aut potius fragmenta, in codd. potissimum Coislin. seruata memorantur,) p. 57. 66. sq. 68. bis, p. 75. 76. 138. 244. bis, p. 247. 248. 250. 251. 264. 267. 275. — tum ad cat. codd. gr. *Marcian.* Venet. p. 17. 19. 20. 22. 23. 24. add. cel. *Morell.* in bibl. MS. graec. et lat. tom. I. pag. 30. 33. 38. et 48. — ad *Lambecii* comment. vol. III. 115. sq. 119. sqq. p. 35. not. 4. p. 43. not. 2. p. 67. 161. sq. 166. 174. et 345. — tom. IV. p. 394. Kollar. — ad catal. MSS. Angliae etc. I. 1. nr. 2329. f. cod. *Bodlei.* IX. — nr. 5795. f. cod. *Huntington.* XLIX. explanatio apocalypseos ex Seuero et aliis, arab. etc. — *Assemann.* in bibl. orient. II. p. 80. sqq. aliquot ex variis Seueri operibus loca, quae Petrus Iunior syriace versa produxit, reddidit et illustrauit. *Harl.*

Seueri homilias, in syriacum transtulerunt sermonem, quae in tres tomos ita distributae fuerunt, vt primus complecteretur priores homilias 43. secundus, (qui ex versione Iacobi exstat in cod. Nitr. XXXI.) a 44-90. tertius a 91-125. v. *Assemann.* bibl. orient. I. p. 494. add. ad §. 1. — Teste *Montfauc.* l. a Fabricio ad §. 1. iam cit. pag. 53. in cod. quondam regio memoratur sermo centesimus sexagesimus. *Harl.*

Ἐκ τῶν ἐνθρονιαστικῶν αὐτῦ λόγων εἰς τὴν τῶν νηστειῶν τεσσαρακοστήν. *Ex eius inauguralibus sermonibus, in S. Quadragesimam,* dictus in parasceue eam praecedente, in Cassiani ecclesia. Incipit: Νόμος ἐςὶ καὶ τῶν σωματικῶν παλαισμάτων. Fragmentum in Damasceno Mich. Lequien tom. I. p. 504. *Fabr.* A *Moyse Barcepha* in commentario de Paradiso, (lat. verso et edito ab *Andrea Masio*, typis Plantin. 1569. rec. in bibl. patrum,) citantur loca Seueri de Epithronio. v. *Assemann.* bibl. orient. II. pag. 128. Add. p. 302. seq. et *Montfauc.* l. c. p. 56. fin. *Harl.*

Ἐκ τῦ λόγυ εἰς τὸ τρισάγιον καὶ τὸν Εὐαγγελισμόν. Fragmentum MS. apud eumdem virum doctissimum, p. 57. *Fabr.* De trisagio v. *Assemann.* l. c. II. p. 180. vbi Seueri Antioch. sententia ex eius homilia de trisagio, quae inter Epithronias centesima vicesima quinta dicitur esse, adducitur: ibid. p. 207. memoratur, citari Seuerum de trisagio a Dionysio in libro quodam, syriace scripto. *Harl.*

[P] Ἀπολογητικοὶ plures in codicibus Coislinianis memorantur, nisi, vt Montfauc. verisimiliter coniicit, p. 54. pro ἀπολογητικῦ κβ'. legendum ἀπὸ λόγυ κβ', et sic ρης'. ό. ϱβ'. Apologeticum Seueri etiam citari in catena regia Paris. ad cantica S. scripturae testatur Combefisius. *Fabr.* Citatur quoque Seuerus ex Apologetico 22. in euang. Lucae cum variorum commentariis in cod. XXII. et CXCV. *Coislin.* et in eod. cod. ex apologetico 46. in euang. Ioannis cum commentariis variorum; et in cod. CCII. in catena patr. in acta apostolorum v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 67. 248. et p. 263. *Harl.*

Προσφωνητικὸς λεχθεὶς ἐν Δάφνῃ ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῆς ἁγίας Εὐφημίας. Citatur in actis synodi Lateranensis a. 649. tom. VI. *Labbei* p. 316.

Κατὰ τῦ Ἰωάννυ τῦ Γραμματικῦ τῦ Καισαρέως. *Contra Ioannem Caesareensem, grammaticum* citatur λόγος γ'. κεφάλ. ιζ'. Huius Ioannis apologia synodi Chalcedonensis contra Timotheum memoratur in *Anastasii* Hodego p. 90. et 96. Seueri contra Iohannem, in Catena ad cantica S. scripturae, et in actis synodi Lateranensis a. 649. habitae. *Ioannis*, *Scythopolitani* episcopi, ἐκ τῦ λόγυ η' κατὰ Σεβήρυ αἱρετικῦ κεφ. γ'. citatur in synodo Lateranensi a. 649. tom. VI. *Labbei* p. 308. *Nicias* monachus contra Seuerum apud *Photium* cod. L. *Eulogius* Alex. contra Timotheum, Seuerum et Theodosium. id. cod. CCXXV. seq. *Fabr.* In cod. *Vindobon.* CLXVII. qui continet Theodoreti, episcopi Cyrensis, expositionem in omnes psalmos Dauidis, Seueri opus contra Ioannem grammaticum, cognomine Philoponum, sic citatur: ἐκ τῦ κατὰ Γραμματικὸν λογ. γ'. κεφ. ϛ'. v. *Lambec.* comment. IV. p. 394. — In *Petri Iunioris* libro syriaco aduersus Damianum multa fragmenta ex libr. I. II. Seueri aduersus grammaticum

Caesareensem proferuntur, teste *Assemanno* in bibl. orient. II. p. 80. add. eumdem ib. p. 96. sq. et p. 295. vbi ex Gregorio Bar-hebraeo citantur Seueri homilia epithron. 1. et 22. atque homilia, cur ad orientem adoremus: conf. etiam *Walch.* histor. haeresium saepius laudatam, tom. VII. p. 19. sqq. qui ex Leontio plures adtulit Seueri sententias cum Leontii refutationibus, et ablegauit nos ad *Mansii* adpendic. tom. IV. supplementi concilior. p. 467. sqq. et ad eiusdem collect. amplissim. concilior. tom. VII. pag. 799. Add. eumdem *Walch.* ibid. tom. VIII. p. 818. sqq. de pluribus Seueri scriptis copiose disserentem; is tamen p. 820. ex Anastasio suspicatur, librum *Φιλαλήθης* et hunc, ex Fabricii iudicio diuersum libr. contra Ioannem grammaticum esse vnum eumdemque. *Harl.*

Κατὰ κωδικίλλων Ἀλεξάνδρου *συντάγματα.* *Libri aduersus codicillos Alexandri.* Citatur in catena inedita bibl. Coislinianae ad Octateuchum. *Fabr.* Pag. 42. de cod. VI. Coislin. add. eumdem *Montfauc.* ibid. p. 54. et p. 263. de cod. CCII. *Harl.*

Περὶ *τῶν δύο φύσεων.* *De duabus naturis* liber octauus citatur in collectione testimoniorum sub Ioannis Damasceni nomine.

Φιλαλήθης contra synodum Chalcedonensem citatur ab Anastasio in Hodego p. 94. 96. [cap. VI. p. 822. v. *Walchii* histor. haeres. tom. VIII. p. 819. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 54. *Harl.*]

Apologia τοῦ Φιλαλήθους. Vide *Montfauconi* bibl. Coislinianam p. 54. et *Labbei* conspectum operum Io. Damasceni p. 54.

Ἀποκρίσεις πρὸς Εὐπράξιον *κουβικουλάριον.* *Ad Eupraxium cubicularium responsiones. Montfaucon.* p. 68. [ibid. p. 54. p. 77. p. 248. in cod. CXCV. in cat. patrum in euangel. S. Ioannis. *Harl.*] et *Lambec.* III. p. 43. [l. p. 116. sqq. ed. Kollar. cuius not. conferes. *Harl.*]

Σύνταγμα *κατὰ τῆς διαθήκης Λαμπετίου.* *Aduersus Lampetii Massaliani testamentum. Photius* cod. LII. [v. *Montfauc.* l. c. p. 54. et 76. *Harl.*]

Κατὰ *τῶν προσθηκῶν* Ἰουλιανοῦ σύγγραμμα. *Scriptum aduersus Iuliani* (Halicarnassei) *additamenta:* in catena ad Ieremiam Ghisleriana tom. II. p. 759. Plura etiam fragmenta in codicibus Coislinianis *ἐκ τῶν πρὸς* Ἰουλιανὸν *συγγραμμάτων. Fabr.* Vid. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 54. vbi plures alii citantur codices Coisl. in quibus diuerso modo memoratur id opus. — p. 61. in catena in Ezechielem f. cod. XVII. citatur *ἐκ τοῦ πρὸς Ἰουλιανὸν συντάγματος:* it. p. 263. — A Petro iuniore in libro syriaco ex Seueri libro I. aduers. Iulianum Halicarnasseum, cuius ille apologiam et adpendicem impugnat, quaedam proferuntur, v. *Assemann.* bibl. orient. II. p. 80. *Harl.*

Κατὰ *Φιλικισσίμου.* *Contra Felicissimum* citatur λόγος δ', *κεφάλ.* ζ'. *Fabr.* Vid. *Assemann.* l. c. p. 81. ex Seueri libro II. et V. aduersus Felicissimum; et *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 53. seq. *Harl.*

Ὅτι

Ὅτι ἀπαθὴς ὁ λόγος. MS. apud Michaëlem le Quien.

Ὑπακοὴ εἰς τοὺς μάρτυρας. *In martyres.* Vide *Montfauconi* bibl. Coislin. pag. 44. et 54. et 76.

Σύνταγμα εἰς τό, ἅγιος ὁ θεός. *In illud: Sanctus Deus.* [*Montfauc.* l. c. p. 77.]

[P] Διάλογος πρὸς Ἀναστάσιον. *Aduersus Anastasium dialogus.* [v. *Montfauc.* l. c. p. 54.]

Βίβλος τῶν ὑποσημειωθέντων ἰδιοχείρως διαφόρων κεφαλαίων. Ὑποσημείωσις δευτέρα, in Damasceno nouae edit. tom. I. p. 505. Incipit: ὅτι δεῖ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀδιαλείπτως νηστεύειν. [v. *Montfauc.* l. c. p. 57.]

[Liturgia. v. infra, vol. XIII. p. 821. et *liber conciliorum* in cod. arab. Coislin. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1042. *B. Harl.*]

Epistolas Seueri *synodicas*, quibus Chalaedonensi synodo anathema dixit, memorat Euagrius III. 33. 34. nec minus ἐνθρονιστικὰς siue sub auspicium episcopatus sui scriptas, nec non rescriptas singulis patriarchis responsorias IV. 4. et Liberatus c. 19. breuiarii. Quamplurium aliarum epistolarum fragmenta in codicibus MSS. Coislinianis, vt docet *Montfauconus* p. 55. seqq. et 44. [77. ac p. 263.]

Ad Ammonium a). Ad Ammonium presbyterum. Ad Ammonium scholasticum. Ad Ammonium et Petrum.

Ad Anastasiam ὑπάτισσαν siue consulis vxorem. Ad Anastasiam diaconissam. [v. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 56. nr. 34. et 35. et vid. ad fin. capitis antecedentis: in cod. Coptico ap. *Assemann.* bibl. orient. I. p. 618. XI. *Harl.*]

Ad Anastasium consulem (a. C. 517.). Ad Anastasium diaconum. [v. *Montfauc.* l. c. p. 77. et p. 263. *Harl.*]

Ad Andronicum coenobiarcham.

Ad Photium et Andream.

Ad Anthimum (CPol. episcopum, haereticum Monophysitam) synodica epistola. Incipit: τῶν πρὸς τὴν σὴν Θεοφιλίαν. Citatur in Actis synodi Lateranensis a. 649. actione V. et in synodo CPol. a. 680. actione X. Huius Anthimi ad Theodosium, et Theodosii ad Anthimum et Seuerum epistt. memorat *Euagr.* IV. 11. [v. *Montf.* l. c. p. 57.]

Ad ciues Antiochenos. Euagr. IV. 4.

Ad Antonium episcopum.

Ad Archimandritas.

a) V. locum memorabilem in *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 77. *Harl.*

Ad Auxonem.

Ad Bericianum, πρὸς Βερικιανόν. [citatur quoque in catena patr. in Ezechiel. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 61. *Harl.*]

Ad Bostrenos.

Ad Caesariam.

Ad Caesariam.

Ad comites. Vide Montfauconi bibl. Coislinianam p. 56. et 138.

Ad Constantinum. Ad Constantinum episcopum. Ad Constantinum ἀπὸ ὑπάτων, siue exconsulem. [add. *Montfauc.* l. c. p. 77.]

Ad Didymum ἐρωτήσαντα εἰ χρὴ τῶν γεγηρακότων πρεσβυτέρων περικοπῆσαι τὰς σιτήσεις καὶ παρασχεθῆναι ἄλλοις τοῖς δυναμένοις ἀντ' αὐτῶν λειτουργεῖν. *Num oporteat presbyteris senibus annonas adimere et conferre aliis qui munia sacra obire possunt.*

[P] Ad Edessenos. Πρὸς Αἰδεσηνούς. al. πρὸς Ἐδηνούς. [etiam apud *Montfauc.* l. c. p. 263.]

Ad Eleusinium [in *Montfauc.* bibl. Coisl. pag. 57.] citatur in actis synodi Lateranensis a. 649. Meminit et Liberatus c. 19. breuiarii.

[Ex epistola ad orthodoxos *Emesae*, fragmm. citantur a *Petro iuniore* in cod. syriaco ap. *Assemann.* bibl. orient. II. p. 80. sq. ibid. ex epistola ad *episcopos orientales*. *Harl.*]

Ad episcopos. Ad episcopos ἑορταστική, δείκνυσιν ὅτι τύπος ἦν τῶν μελλόντων κατὰ ἑορτὴν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων γίνεσθαι, τὰ ὑπὸ τοῦ Δαβὶδ πεπραγμένα. *Epistola festalis, ostendens ea quae a Dauide gesta sunt, figuram esse eorum quae summi sacerdotes in festis facturi erant.*

Ad Euphemium consulem.

Ad Eutychium episcopum. Liberatus c. 19. breuiarii.

Ad Flauianum episcopum. Id.

Ad Heraclianum. [πρὸς Ἡρακλιανὸν in *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 77.]

Ad Ioannem ducem (ἡγούμενον) epistolae III. [ap. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 57. vbi notatur, citari etiam in concilio Lateranensi sub Martino I. actione seu secretario V. *Harl.*] Ad Ioannem tribunum citatur in catena ad Cantica S. scripturae. Ad Ioannem militem. *Fabr.* [In cod. LXXXI. f. in cat. patrum in cantica S. scripturae fragmm. ex Seueri epp. ad Ioannem *tribunum*, ad Ammonium et Petrum, ἐκ τῆς πρὸς Κομήτων (sic bis) ἐπιστολῆς, ex sermone γ'. κεφ. ς' contra grammaticum. vid. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 138. — in cod. CCLXXV. f. in cat. patr. in eadem cantica ex Seueri epist. ad Ioann. *tribunum.* — Ex epist. ad Ioannem *militem* in cod. XXV. et cod. CCII. f. in cat. patrum in acta apostolor. v. *Montfauc.* l. c. p. 77. et 263. *Harl.*]

Ad

Ad Ioannem episcopum Alexandrinum, (haereticum Monophysitam). [ap. *Montfauc.* p. 57.] Citatur in concilio Lateranensi a. 649. actione V. tom. VI. Labbei p. 319.
Ad Isidorum comitem. [v. *Assemann.* bibl. orient. II. p. 81.]
Ad Iulianum episcopum (Bostrensem).
Ad Iustinianum imp. et Theodoram Augustam. *Euagr.* IV. 11. *Nicephor.* XVII. 8.
Ad Leontium chartularium. [v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 77.]
Ad Magnam citatur in catena regia Paris. ad cantica S. scripturae et in codicibus Coislinian.
Ad Marinum episcopum. Ad Sergium et Marinum, πρὸς Σέργιον καὶ Μαρῖνον ἐπισκόπους, in catena Ghisleriana ad Ieremiam tom. I. p. 414.
Ad Maronem episcopum. Ad Maronam. Liberat. c. 19. breuiar.
Ad Metram πρωτεύοντα. *Fabr.* Ad Metram, in *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 77. — Ibid. et p. 263. ex epist. ad Maronem. *Harl.*
Ad Misaëlem diaconum. Ad Misaëlem cubicularium. [in *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 77.]
Ad monachos, πρὸς μονάζοντας, in catena ad Ieremiam tom. III. p. 20. 21. Ad monachos, qui in monasterio Isaaci, πρὸς τοὺς ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἰσαάκου.
Ad Nephalium. Anastasius in Hodego p. 92. 100. 322. 326. De hoc Nephalio vide *Euagrium* III. 33.
Ad Niciam episcopum. [v. *Montfauc.* l. c. p. 77.]
Ad Oecumenium. [in *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 57.] Citatur in actis synodi Lateranensis a. 649. tom. VI. Labbei p. 316. Ad Oecumenium comitem epistola II. quae incipit: ἔστι καὶ ἡμῖν ἐκ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς. [ap. *Montfauc.* l. cit.] in actis synodi CPol. [?] a. 680. tom. VI. Labbei p. 834. Ad Oecumenium scholasticum Isauriae. Liberatus cap. 19.
Ad orthodoxos Constantinopolitanos. [v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 77.]
Ad Paulum diaconum Persam, (haereticum Nestorianum,) citatur in actis synodi Lateranensis a. 649. in quibus etiam eiusdem Pauli fragmenta, et in actis synodi CPol. a. 680. Incipit: τὸν μὲν ἀπόστολον Παῦλον. [in cod. *Coisl.* v. *Montfauc.* l. c. p. 57.]
Ad Ammonium et Petrum. Ad Petrum monachum. *Fabr.* A Gregorio Bar-Hebraeo, citatur epist. Seueri ad Petrum monachum, et a Petro iuniore Seueri epist. ad ipsum Petrum per Gerontium missa. v. *Assemann.* bibl. orient. II. p. 298. et 81. *Harl.*
[Ad Phocam. In cod. *Coislin.* XXV. siue in cat. patrum in acta apostolor. ex epistola Seueri ad Phocam et Eupraxium, cubicularium, et iterum ad Phocam. v. *Montfauc.* l. c. pag. 77. *Harl.*]
Ad Phocam et Eupraxium cubicularium.
Ad Photium. Ad Photium et Andream. Ad Photium πρωτεύοντα. [*Montfaucon.* l. c. pag. 77.]
Ad Probum.
Ad Prosdocium medicum. [*Montfauc.* bibl. Coislin. p. 57.]
Ad Sergium, in catena ad Ieremiam tom. II. p. 477. Ad Sergium patriarcham. Ad Sergium episcopum. Ad Sergium et Marinum. Ad Sergium grammaticum tres epistolae. [ex secunda et tertia epist. in cod. Coislin. VIII. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 57. ex iisdem

dem a Petro iuniore Syro citatum fragment. v. *Assemann.* bibl. orient. II. p. 81. *Harl.*]
Ex vna fragmentum in Actis synodi Lateranens. a. 649.

Ad Simplicium. Anastasius in Hodego p. 322.

Ad Solonem, Seleuciae in Isauria episcopum, contra Euchitas. Incipit: *ἦλθεν εἰς τὴν ἐμὴν μετριότητα.* *Fabr.* Ioannes, episcopus Darae, in libr. de resurrectione corporum, citat locum ex Seueri epist. ad Solonem; teste *Assemanno* in bibl. orient. II. p. 120. et in cod. *Coislin.* CCII. ex Seueri ep. ad Solonem *κατὰ* Εὐχητῶν. *Harl.*

Ad Soterichum episcopum. *Euagr.* III. 44.

Ad Theodorum archiepiscopum, in Catena ad Ieremiam tom. I. p. 83.

Ad Theodosium Alexandrinum. Citatur in actis synodi Lateranens. a. 649. et CPol. a. 680. Meminit et Euagrius IV. 11.

[Ex epistola Seueri ducentesima quinquagesima libri primi, quae ante episcopatum ad *Theognostum* scripta fuit, producit fragm. Petrus iunior, Syrus, teste *Assemanno* in bibl. orient. II. p. 80. *Harl.*]

Ad Thomam episcopum Germaniciae. Vide *Montfauconi* bibl. Coislin. p. 68. [bis pag. 248: et *Assemann.* bibl. orient. II. p. 81. de loco Seueri memorabili. *Harl.*]

Ad Timotheum archiepiscopum Alexandrinum. *Fabr.* v. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 77. et 263. *Harl.*

[Ad Victorem presbyterum, ap. Petrum iuniorem, et initium epistolae, syriace redditae, posuit *Assemann.* in bibl. orient. II. p. 81. *Harl.*]

[Seueri liber *de religione*, arabice, *Oxon.* in bibl. Bodlei. cod. *Huntington.* LXXXIII. siue num. 5829. cat. MSS. Angliae tom. I. *Harl.*]

Si Abulpharaium audimus, Seuerus non longe abfuit a catholica synodi Chalcedonensis sententia. Ita enim ille p. 148. Historiae Dynastiar. *Hoc tempore* (Anastasii imp.) *innotuit* Seuerus, *patriarcha Antiochenus, qui libros multos composuit ad adstruendam sententiam de natura vna e naturis duabus, diuina et humana, sine mixtione, confusione aut corruptione, verum ita, vt eo, quo fuerant, modo manerent, sicut natura hominis duabus naturis animae et corporis constat, et corpus duabus naturis materiae et formae, ita vt nec anima in corpus mutetur, nec materia in formam vel contra.*

Librum de ritibus baptismi et sacrae synaxis apud Syros Christianos receptis, *) e syriaco latine vertit et vtraque lingua vulgauit *Guido Fabricius* Boderianus, Antwerp. 1572. 4. tributum D. *Seuero, Alexandrino quondam* [?] *patriarchae.* Sed in codice Guidonis syriaco auctor tantum *Mar Seuerus patriarcha* †) nuncupatur. Et, *Male*, inquit Rich. Simon ad Gabrielem Philadelphiensem p. 290. *ritus ille in editis exemplaribus tribuitur Severo, patriarchae Alexandrino. Codex MStus, quem consului, praefert nomen Seueri, patriarchae Antiocheni, et in multis ab edito discrepat. Asseruatur in bibliotheca C. V. Claudii Hardy.*

Homi-

Homiliae *epithroniae* syriace superstites, quarum centesima vicesima quinta de trisagio citatur ab *Assemanno* bibl. or. II. p. 180. 174. in throno habitae memorantur ib. pag. 303. *Fabr.* vide supra. *Harl.* *Seueri* Antioch. Opusculum: Concordantia Euangeliorum circa ea quae in sepulcro domini contigerunt, item de Sabbatis et de varietate exemplari S. Marci Euangelistae ex Montefalconii bibl. Coislin. repeti iussit Gallandius bibl. PP. tom. XI. p. 221. seq. sed in Prolegg. p. VI. sq. docuit, esse illud *Hesychii*, presbyt. Hierosl. iam dudum inter Opp. Greg. Nyss. et in Auctario Combefis. editum, plenius autem legi in Coteler. Monument. eccl. gr. tom. III. in. *Beck.*]

III. *Seueri alii.*

[Seuerus episcop. *Achmonitin* in Thebaide s. Aba Saouirus. In codd. arab. *Paris.* sec. catal. MSS. bibl. publ. vol. IV. p. 117. (vbi v. plura de iis.) Seueri, filii Mocfae, Aschmounin ciuitatis in Aegypto episcopi, vita, mores, patriarcharum successorum euangelistae Marci Alexandriae etc. in cod. CXXXIX. et in cod. CXL. pars tertia de praesulibus eccles. Alexandr. — Eius sermo, arabice scriptus, de religione christiana, *Paris.* in MSto cod. bibl. publ. v. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSStar. I. p. 714. *D.* ibid. *A.* eiusd. pars II. de concilio Nicaeno. — Ibid. p. 717. *A.* eiusd. patriarchae Alexandrini: nisi potius haec historia patriarchar. Alex. tribuenda sit Seuero Alexandrino: aut illi sint iidem, nec diuersi [d]). *Harl.*]

Seuerus *Alexandrinus*, Iacobita, saeculo decimo declinante Asmonaeorum episcopus, cuius meminit *Elmacinus* III. hist. Saracen. p. 306. Ex eius historia patriarcharum Alexandrinorum, arabice scripta et adhuc inedita, adferunt plura *Abraham Ecchellensis* parte I. Eutychii vindicati, *Bartholomaeus Herbelotus* in bibl. orientali et *Eusebius Renaudotus* in Historia patriarchum Alexandrinorum. Scripsit et aduersus Eutychii, cuius aequalis fuit, annales, teste eodem Ecchellensi, qui narrat, opus illud Seueri MS. exstare

b) V. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 713. nr. 297. et 298. *Ritus baptizandi* a Seuero, *patriarcha* Antiocheno, syriace in bibl. publ. — p. 1046. *C.* in bibl. Coislin. fine nomine, syr. et ibid. *C.* Officium S. Gabrielis etc. per S. Seuerum *patriarch.* Antiochenum, syriace. *Harl.*

c) Conf. *Caueum* l. c. p. 500. sq. qui eum librum nostro Seuero adiudicandum esse, censet. — A Dionysio Bar-Salibi citatur Mar Seuerus, *patriarcha oecumenicus in cantico crucis, cantu primo.* v. *Assemann.* bibl. orient. II. p. 205. qui plura scripsit de Crucibus, quae super corpus et sanguinem fiunt, et tom. III. part. I. pag. 19. in not. commemorat cod. peruetustum syriacum, qui praeter multa alia continet vitam *Seueri patriarchae.* An Alexandrini? — *Paris.* in bibl. publ. (v. cat. MSS. Par. tom. IV.) ordo baptismi, in codd. syriac. LXXXV. LXXXIX. XC. XCVII. — disputatt. in cod. syriac. CXXIII. (de quo v. plura in catal. p. 63.) — orat. de vnione hypostatica, arabice versa, in cod. LXXXVIII. — inter codd. arab. cod. CVII. ep. ad Anastas. et codd. CVIII. et CXXX. de miraculis Mich. archangeli. — Fragmenta etiam seruata sunt in Anastasii quaestionibus et responsionibus. v. caput anteced. de Anastasio Sinaita sect. 3. V. in indice scriptorum etc. et *Montfauc.* in bibl. Coislin. pag. 188. it. de Moyse et Balaamo, in cod. *Vindobon.* CXLVI. nr. 30. in eclogis miscellaneis etc. v. *Lambec.* IV. p. 264. sq. add. p. 371. ed. Kollar. et supra ad §. I. adnotata. — In codd. *Paris.* bibl. publ. syriacis, (v. cat. MSS. bibl. Paris. vol. IV. p. 54.) est in cod. XXXII. *Seueri haeretici Liturgia* et in cod. XXXVI. *Seueri Antiocheni Liturgia.* *Harl.*

d) In cat. bibl. publ. Paris. vol. IV. sunt *Seueri Ashmoniensis*, disputatio de agno mystico in cod. LXXII. et alia. v. indic. *Harl.*

exstare in Vaticana bibl. [conf. *Caue* hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 106. ad a. 978. *Assemann.* in bibl. orient. II. p. 143. not. 1. et postea, de Seuero *Mokaffaeo. Harl.*]

Sub Seueri Alexandrini patriarchae nomine *Guido Fabricius Boderianus* Antwerp. p. 1572. 4. syriace et latine vulgauit librum de ritibus baptismi et sacrae synaxis apud Syros receptis. e) Verum is, vt iam notaui, Antiochenum potius, quam Alexandrinum episcopum habet auctorem.

[Seuerus *Alexandrinus*, rhetor, v. supra, vol. VI. pag. 53. Eius *narrationes* etiam in cod. Mosquensi CCXXVI. v. *Matthaei* notit. MSS. Mosquens. p. 149. nr. 7. in 8. *Harl.*]

[Seueri, tres *Amidae* episcopi: de quibus v. *Assemann.* bibl. orient. II. pag. 48. 107. 112. et 388. *Harl.*]

[Moyses Barcepha, *Seuerus* adpellatus: de cuius vita, scriptis, erroribus morteque multus est *Assemann.* l. c. p. 127. sqq. 218. sq. 349. 440. et 303. add. pag. 130. 158. 159. 189. 197. 239. 283. et 295. et in tom. I. pag. 585. memoratur cod. Beroeensis, qui continet Moysis Barcephae, seu Seueri, episcopi Mosocani, homilias in praecipuas anni festiuitates, arabice: — et de Seuero, episcopo *Edesseno* vid. ib. tom. II. p. 102. *Harl.*]

Arrianus Seuerus ICtus, auctor librorum de interdictis.

Seuerus, Cabulensis in Thracia episcopus, Arianus, qui subscripsit decreto synodi Sardicensis orientalium a. 347. Omitto alios Seueros episcopos, quorum in subscriptionibus conciliorum mentio occurrit.

Seuerus, *praetor Asiae*, temporibus imp. Antonini philosophi, memoratus *Aristidi* rhetori tom. I. p. 572. 600. etc.

Seuerus, ad quem duo epistolarum volumina scripserat Lactantius, teste Hieronymo c. LXXX. de Script. eccles. et cap. CXI. *Aquilius Seuerus*, (alii legunt, *Attilius*) *in Hispania, de genere illius Seueri, ad quem Lactantii duo epistolarum scribuntur libri. Fabr.* conf. supra, vol. IX. p. 263. sq. *Harl.*

Seuerus, *Balearis* insulae, (hodie Minorcae,) episcopus, cuius epistolam de Iudaeorum in illa insula conuersione et miraculis per S. Stephani protomartyris reliquias factis vulgauit *Baronius* ad a. C. 418. n. 49. Vide *Nic. Antonii* bibl. veterem Hispan. tom. I. pag. 188. *Fabr.* Conf. *Cauei* hist. lit. SS. eccl. I. p. 395. sq. ad a. C. 418. (qui errorem *Miraei* in Auct. c. 72. castigauit,) et *Oudin.* in comm. de SS. eccl. I. pag. 994. sq. vbi plura de illo Seuero adtulit, et se acriter defendit ab iniuria Cauei. *Harl.*

Caecilius

e) Sub eius nomine exstat *Romae* in cod. bibl. Vaticanae *de baptismo*. v. *Montfauc.* l. c. p. 134. C. Sub eius nomine quoque Liturgia Coptitarum Iacobitarum interdum inuenitur: ab aliis tribuitur illa S. *Gregorio* theologo. v. infra, vol. XIII. p. 818. De Seuero, patriarcha Alexandrino, cognomento *Bar-Masche* v. *Assemann.* bibl. orient. II. p. 104. inprimis p. 335. *Harl.*

Caetilius Seuerus.

C. Cassius Seuerus Parmensis, cuius leguntur nonnulla in catalectis veterum poëtarum. *Fabr.* Conf. *Saxii* Onom. lit. I. pag. 170. sq. *Scip. Maffei* Veron. illustr. de scriptorr. Veron. libr. I. p. 15-19. *Fabricii* bibl. lat. ed. Ernesti, tom. III. p. 241. et interpretes ad epigr. CXXXV. Anthologiae vett. latin. tom. I. pag. 97. sq. ed. Burmann, de dubio aut spurio epigr. *Orpheus C. Cassii Parmensis.* — De *Cornelio Seuero* v. *Saxii* Onom. lit. I. praef. XXXI. — De *P. Cornelio Seuero*, Ouidii aequali, ibid. I. p. 193. sq. et 566. *Harl.* De Cassio Seuero cf. *Wernsdorf.* in Poet. lat. min. tom. II. p. 261. (vbi p. 310. sq. eius Orpheus legitur) et tom. IV. P. II. p. 816. tom. V. P. III. p. 1452. De Cornelio Seuero idem tom. IV. P. I. p. 25. et tom. V. P. III. p. 146. *Beck.*

[P] *Catilius* Seuerus, ICtus Hadriani imp. temporibus.

Gabriel Seuerus, metropolita Philadelphiensis a. 1577. qui diu Venetiis vixit et plura scripsit pro Graecorum ritu et doctrina, quae infra commemorandi dabitur locus. [v. infra, vol. X. p. 512. sq. vet. edit.]

[Seuerus, *Haas* episcopus, et Seuerus, *Hierusalem* episcopus. v. *Assemann.* bibl. orient. II. p. 382. et 334. *Harl.*]

Imperatores: L. Septimius Seuerus Pertinax ab a. C. 193. ad 211. et Alexander Seuerus ab a. 222. ad 235. f) et Seuerus Lucanus post Maiorianum ab a. 461. ad 465., ne dicam de Seuero, Caesare, quem Galerius contra Maxentium misit a. 305. occiso Rauennae a. 307.

[*Ioannes* Seuerus. Eius opus asceticum, arabice scriptum, in cod. *Assemanni*, ipso teste in bibl. orient. I. p. 625. qui ibid. p. 63. sq. memorat *Seuerum*, codicis syriaci descriptorem, et tom. II. p. 435. *Seuerum Bar-Sciacco* alias *Bar-Esau*, episcopum in coenobio S. Matthaei: v. etiam de eo, qui dicitur quoque *Iacobus*, episc. Tagritensis, eiusque scriptis, ib. pag. 237. 241. 455. et 477. — Ibid. vid. p. 251. ex Gregorio Bar-Hebraeo, de *Seuero*, antea *Iosua* dicto, episc. Adorbigano — p. 463. de *Seuero*, episcopo Cansarini; et auctore *anaphorae*: add. p. 335. *Harl.*]

Seuero, *Malacitano* in Hispania episcopo et a. 584. a Leouigildo rege Ariano misso in exsilium et defuncto a. 589. tribuunt nonnulli sermonem LXXIV. et LXXV. Petri Chrysologi de resurrectione. Nam, quae memorat *Isidorus* Hisp. c. 30. de scriptoribus eccles. liber contra Vincentium episc. Caesaraugustanum Arianum, nec non Annulus siue libellus de virginitate ad sororem, nusquam edita sunt, quod sciam.

[Seuerus, *medicus*. v. infra vol. XIII. p. 394. in elencho medicor. — *Montfaucon* in bibl. Coislin. p. 598. in opusculo graeco, ab illo edito, de inuentoribus artium et disciplinarum. — Seueri *liber medicinalis* inter MSS. lat. bibl. *Iacobaeae*, cod. DVIIII. XII. f. num. 8634. cat. MSS. Angliae, tom. II. *Harl.*]

[Seuerus

f) V. *Bachii* histor. iurisp. rom. lib. III. c. 2. §. 11. p. 429. sqq. ed. Lips. 1782. 8. *Seueri nouellae* Romae in bibl. Vatic. it. in bibl. Cotton. v. *Montfauc.* bibl. biblioth. MSS. p. 22. nr. 373. et 377. et pag. 637. *A.* — *Paris.* in bibl. publ. codd. XXI. v. cat. MSS. bibl. quondam regiae, ind. ad tom. IV. *Harl.*

[Seuerus *Mineruius*, de origine vrbis Spoletinae in cod. Patau. apud *Montfauc.* in Bibl. bibliothecar. MSS. p. 489. E. *Harl.*]

[Seuerus *Mokaffaeus*, episcopus Asmonaeorum in Aegypto. Plura de hoc, eiusque historia arabica mst. patriarcharum Alexandriae, dedit *Assemannus* in bibl. orient. II. p. 70. vbi longus quoque locus ex cod. arabico de Petro iuniore, quem iste Seuerus erroris arguit et Damianus vindicat, est excerptus. — in tom. I. p. 585. memoratur cod. Beroeensis, qui continet illius Seueri historiam quatuor priorum synodorum, et libr. aduersus errores Armenorum, arabice. Add. paullo ante de *Seuero Achmounin* et *Alexandrino*, qui, quod *Mok-fahi* filius fuit, nominatur *Mokkafaeus*. *Harl.*

[Seuerus, *monachus:* eius carmina in cod. *Vatic.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 107. nr. 2850. *Harl.*]

[Seuerus, *Platonicus.* v. supra, vol. III. p. 186. sq. *Harl.*]

Seuerus, *Mileuitanus* in Africa episcopus, cuius exstat epistola ad S. Augustinum. [MS. in cod. S. Albini Andegau. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 1223. B. *Harl.*

Seuerus *presbyter*, qui interfuit conciliis Rom. a. 495. et 499. *Fabr.* Chrysostomi ep. ad Seuerum presbyterum. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 572. *Harl.*

[Seuerus, episcopus *Pragensis*. vid. *Schroeckh.* hist. eccles. christ. tom. XXI. p. 442. *Harl.*]

Seuerus, episcopus *Rauennae*, de quo martyrologia et Sanctorum vitae 1. Febr. et *Tillemontius* tom. VII. memor. p. 708. seq. Omitto alios Seueros martyres, vt Romanum, de quo ad 8. Nouembr. *Fabr.* Conf. supra in hoc vol. p. 322. *Harl.*

Seuerum virum eruditum sibi familiarem laudat Martialis XI. 58.

A. Septimius Seuerus, lyricus poëta, Vespasiani clarus temporibus, quem auctorem *Moreti*, inter Virgilii Catalecta saepius editi habent Ioseph. Scaliger, Caspar Barthius, et qui cum notis ad calcem Copae edidit Io. Weitzius Francof. 1642. 8. *Fabr.* Alii rectius Septimium *Serenum* nominant Moreti auctorem. V. Burmann ad Anthol. lat. I. ep. 27. Heyn. praef. ad Mor. tom. IV. Opp. Virg. et Wernsdorf. Poet. lat. min. tom. II. p. 248. ss. *Beck.*

Seuerus *Sanctus Endelechius*, Aquitanicus, orator et poëta christianus, Romae clarus circa a. C. 376. quo tempore grassabatur illa lues hominum pariter et boum, cuius meminit S. Ambrosius X. in Lucam tom. I. p. 1506. et quam Seuerus singulari carmine choriambico *de mortibus boum* descripsit, quod post alias editiones, Iac. Gronouio curante cum Io. Weitzii et Wolffgangi Seberi notis editum est separatim Lugd. Bat. 1715 8. *Fabr.* Conf. *Fabricii* bibl. med. et inf. latinit. tom. VI. p. 164. sq. ed. Mans. et *Saxii* Onomast. lit. tom. I. p. 435. sq. *Harl.* Legitur hoc carmen in *I. Cph. Wernsdorf.* Poetis lat. minor. tom. II. p. 217. sq. cf. idem. Wernsdorf. in Prooem. p. 53. et tom. IV. P. II. p. 806. tom. V. P. III. p. 1449. *Beck.*

Seuerus, *sophista* Romanus, tempore Anthemii imp. de quo *Damascius* apud Photium cod. CCXLII. et *Suidas* in Σεβῆρος. *Fabr.* Fabricio idem esse videtur, quem supra Seuerum *Alexandrinum*, rhetora, diximus. *Harl.*

Seuerus

Seuerus *Sulpicius*, insignis scriptor, de quo dixi in bibliotheca latina. [conf. *Hamberger*. zuverläss. Nachricht. etc. III. p. 47. sqq. et quos ille citat. *Harl.*]

[Seuerus, *Tabrizi* episcopus. v. *Assemann*. bibl. orient. II. p. 253. 254. ex Gregorio Bar-Hebraeo. et p. 109. de Seuero *Phisensi*. *Harl.*]

Valerius Seuerus, ICtus temporibus Antonini Pii. [v. infra, vol. XII. pag. 338. 339. ed. vet. *Harl.*]

[*Theodotius* Seuerus, medicus. v. infra vol. XIII. p. 433. in elencho medicor. *Harl.*]

[*] IV. OLYMPIODORUS, diaconus Alexandrinus, laudatur ab Anastasio Sinaita libro VII. in Hexaëmeron, ὁ πολὺς τὰ θεῖα Ὀλυμπιόδωρος, g) *in rebus diuinis praeclarus Olympiodorus:* mox eidem dicitur φιλόσοφος ὁ τὴν Ἀλεξανδρέων τοῖς λόγοις καταφωτίσας, ὡς ταύτης διάκονος, *philosophus qui Alexandriam suis illustrauit libris, vt qui esset eius diaconus.* h) In eiusdem Anastasii quaestionibus, quaestione XVI. p. 186. adfertur locus Ὀλυμπιοδώρου ἐκ τῶν τοῦ Ἰὼβ, ex Olympiodori *commentario in Iobum.* Hinc non infra saeculi septimi medium detrudendam Olympiodori aetatem recte colligas, quum Anastasius Sinaita scripserit circa a. 680., vt supra p. 313. et 324. (ed. vet.) adnotaui. Nam quod *Blondellus* p. 375. de Eucharistia ait, Olympiodorum vixisse post a. 900. vel 1000. atque inde Anastasium iuniorem quoque vult euincere; vellem, vt argumentis idoneis demonstrasset. Quod autem *Montfaucon* praelimin. in Hexapla Origenis pag. 76. ait, Olympiodorum in cod. Coislin. decimi circiter vel vndecimi saeculi dici episcopum *Trices* in Thessalia; vereor ne Oecumenium cum Olympiodoro confuderit. Namque Oecumenius dicitur episcopus Tricae in Thessalia. Vid. eiusdem *Montfaucon*. bibl. Coislinian. pag. 275. 277. Huius commentarii in Iobum magna pars seruata est in catena graecorum patrum ad Iobum, de qua non repetam, quae dixi volum. VII. p. 737. seq. i) Olympiodori scholia lectu digna *in Ecclesiastem* latine ex versione latina *Zenobii Acciaioli* Florentini viderunt lucem Paris. 1511. 4. Basil. 1536. k) 1551. 8. atque in Orthodoxographis et in bibliothecis patrum. Eadem graece et latine primum edita sunt in auctario bibl. patrum Ducaeano Paris. 1624. fol. tom. II. p. 602. et inde in bibl. patrum Morelliana Paris. 1644. 1654. tomo XIII. *In librum Esdrae* scripsisse se innuit p. 630. ὡς ἐν τῷ Ἔσδρᾳ ἐσημειωσάμεθα. Ex pluribus scriptori-

Kkkk 2 bus

g) Graece produxit I. E. Grabe tom. II. spicilegii patrum p. 245.

h) Diaconus dicitur etiam in Catena Ghisleriana ad Ieremiam tom. I. p. 277.

i) Siue vol. VIII. p. 646. sqq. edit. nou. pag. 659. sq. de catena patr. in Ecclesiasten. Add. Olympiodori commentar. in Iob, gr. in cod. *Bodlei.* XXVII. f. nr. 3016. cat. MSS. Angliae etc. I. — *Dublini* in cod. coll. S. Trinit. CCLXXXVIII. f. nr. 428. cat. cit. II. 2. catena in Iob. gr. cum protheoriis Olympiodori Alex. Diac. Multos codd. Olympiodori in Ecclesiasten, Iobum et Prophetas indicat *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. v. indic. et in bibl. Coislin. v. indic. *Harl.*

k) Conf. *Panzeri* Ann. typ. vol. VI. p. 515. nr. 1068. Add. edit. Basil. 1550. fol. ib. 1569. fol. in Orthodoxographis, part. 2. pag. 935. — in bibl. patrum, Paris. 1575. vol. VI. col. 407. fol. — Colon. Agr. 1618. vol. II. p. 395. v. cat. bibl. Leidens. p. 61. — Vetus edit. Ecclesiastae, *Olympiodorus in Ecclesiasten*, Aristeas de LXX. interpretibus, latine, 1512. 4. Henr. Steph. *Harl.*

bus collecta esse, vel illud ἄλλως, ἄλλως subinde repetitum docet. Nominetenus tamen scriptor in illis nullus citatur, nisi *Symmachus* ad cap. 7. et 9. et in margine ad cap. 4. *Cyrillus*, quod postremum, suspicor, esse ab interprete. *In Ieremiae prophetiam et Threnos* quam plurima etiam Olympiodori in catena patrum ad Ieremiam Ghisleriana habemus, de qua itidem dicere me memini volumine VII. p. 757. seq. [vol. VIII. p. 665. sqq. ed. nou.] *Fabr.* Olympiodori et aliorum fragmenta, in cod. *Cromwell.* CXII. f. nr. 291. cat. MSS. Angliae I. 1. — Olympiodori et Nicetae quaedam in cod. *Paris.* publ. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. pag. 727. *A.* — Conf. de hoc Olympiodoro *Caue* hist. litt. SS. eccl. vol. I. pag. 491. qui eius aetatem saec. V. exeunti, vel potius ineunti VI. parum probabiliter (quoniam Anastasium, qui eum laudauit, fuisse patriarcham Antiochenum, perperam arbitratur,) adscribit, et de aliis quibusdam agit Olympiodoris. — *Oudin.* in comment. de SS. eccl. II. pag. 513. sqq. qui eius aetatem adsignat a. C. 990. at miscet cum nostro duo posteriores Olympiodoros Alexandrinos. philosophos, et trium illorum opera tribuit vni Olympiodoro, diacono. — Rectius eius aetatem adserunt a. C. circ. 650. *Hamberger.* in zuverläss. Nachrichten part. III. p. 497. et Saxius in Onom. lit. II. p. 78. *Harl.*

V. *Olympiodori alii.*

Olympiodoro vsum se testatur *Plinius* indice libri XII. Historiae Nat. *Ionsius* [l]) putat fuisse medicum: Harduinus rerum Alexandri magni scriptorem.

Olympiodorum τὸν τῶν Ἀθηναίων προστατήσαντα citat *Laërtius* in Diogene, cynico VI. 23.

Olympiodorus Atheniensis, insignis ductor militum, cuius meminit *Plutarchus* in Aristide p. 327. Inter Alexidis comoedias fuit Olympiodorus, laudata *Laërtio* III. 28.

Olympiodorus, Theophrasti discipulus. Laërt. V. 57.

Olympiodorus Alexandrinus, scriptor chemicus, quem cum Thecano [?] historico eundem plerique faciunt. Vide *Lambecium* VI. pag. 181. seq. [m]) Chemicum eius scriptum integrum producere animus est infra libro VI.

Olympiodorus Alexandrinus, philosophus peripateticus, quem audiuit Proclus, teste *Marino* in Procli vita cap. 9. Καὶ φοιτᾷ μὲν ἐπὶ λόγοις Ἀριστοτελικοῖς παρ' Ὀλυμπιόδωρον φιλόσοφον τῷ κλέος εὐρύ. Eodem loco Marinus et e Marino Suidas in Ὀλυμπιόδωρος filiae meminit, quam Proclo nuptui collocare voluit Olympiodorus pater. Obiit Proclus a. C. 485. [conf. supra, vol. III. p. 501. et *Ionsium* l. c. p. 101.]

Olympiodorus iunior, itidem Alexandrinus, prioris fortasse nepos, cuius sunt commentarii, quos habemus *in Aristotelis quatuor libros Meteorologicon*, distributos in πράξεις siue

l) De scriptoribus historiae philosoph. lib. III. cap. 18. pag. 102. ed. Dornii, vbi de quibusdam Olympiodoris nonnulla traduntur. Add. supra, II. p. 47. *Harl.*

m) Siue p. 409. sqq. ed. Kollar. conf. supra, in vol. VII. p. 541. sqq. ibique notas; infra, in vol. XII. p. 754. sqq. 764. sq. et 770. et cel. *Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 177. *Harl.*

siue lectiones (να′) LI. editosque graece cum Fed. Turrisani praefatione ad cardinalem Herculem Gonzagam, Venet. apud Aldi filios. 1551. fol. ante Io. Philoponum in I. Meteorologicon, et latine *Io. Baptista Camotio* interprete, Venet. 1551. 1567. fol. Cometae, aetate sua conspecti anno Diocletiani σπα′. 281. (CHRISTI 565.) meminit lib. I. pag. 12. b. Alexandriae suae p. 37. b. ὥσπερ ἡ ἡμετέρα πόλις, ἡ Ἀλεξάνδρεια λέγω, κεκόσμηται. Caeterum in latiua versione pag. 10. post v. 25. ante verba, *At hunc igitur modum*, desideratur graecae editionis totum folium sextum et multa alia turbata, vt praxis sexta et septima, (quae incipit a verbis p. 22. b. *Postea quam de rebus iis*,) confusae in vnum, pro octaua septima numerata. Πράξεις XI. XII. XIII. etiam in graeco desunt, et cum πράξει XXII. numeri etiam in graecis confusi et omissi vsque ad XXXIII. Olympiodoro iuniori Alexandrino, qui in Meteorologica scripsit, *Gabriel Naudaeus* tribuit paraphrasin ethicorum Aristotelis, quam sub Andronici Rhodii nomine Daniel Heinsius vulgauit. *Fabr.* Conf. *Iac. Brucker.* histor. crit. philosophiae tom. II. pag. 490. sq. *Saxii* Onom. lit. ad a. C. 565. tom. II. p. 54. et alios qui ibi citantur: supra in vol. III. pag. 501. it. p. 231. De cod. *Coislin.* qui continet Olympiodori comm. in Aristot. Meteor. v. *Montfauc.* in bibl. Coisl. p. 224. *Harl.*

VI. *Index scriptorum in Olympiodori Commentariis ad Meteorol. memoratorum.*

Numeri, πράξεις siue lectiones denotant.

Οἱ

Olympiodorus, Platonis admirator, ad quem ſcribit Iſidorus Peluſiota II. 256. epiſt.

Diuerſus, vt videtur, ab his omnibus eſt Olympiodorus *platonicus*, cuius exſtant commentaria in varios *Platonis* libros, ſed adhuc inedita omnia, *in Alcibiadem priorem, in Gorgiam, in Phaedonem et Philebum*, quae omnia graece ſuperſunt MSta vel in vnica bibl. caeſarea. Pleraque etiam ex legato Holſteniano in bibl. publica huius vrbis Hamburgenſis, ne de aliis Italiae, Angliae, Galliae et Germaniae, etiam noſtrae dicam *). Sola ex πράξει prima in Alcibiadem priorem excerpta lucem [?] vidit *Vita Platonis*, quae, (lecta pridem Beſſarioni I. contra calumniatorem Platonis c. 3.) cum *Iacobi Windeti*, verſione et notis ſubiicitur notis virorum doctorum in Laertium, tomo ſecundo

*) De codd. paſſim ſupra in vol. III. cap. 3. de Platone actum eſt, e. g. p. 75. 80. 82. 83. 87. 88. 123. 142. Add. cat. MSS. gr. *Venet.* Marcian. p. 109. et 110. et cel. *Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. I. pag. 119. ſq. — *Paris.* in pluribus codd. bibl. publ. Olympiodori Parecbolae in Philebum, in Gorgiam, in Phaedonem, in primum Alcibiadem atque in cod. MMXVI. in ſecundum Alcibiadem. — In bibl. *Leidenſi*, Olymp. ſcholia in Platonis Gorgiam et Alcibiadem. v. cat. bibl. Leidens. p. 335. nr. 32. ibid. nr. 36. exſtat MS. Olympiodor. de ſtatu animae a corpore ſeparatae. — ib. p. 394. nr. 5. in cod. Voſſiano Olymp. ſcholia in Phaedonem: ib. pag. 396. nr. 15. Olympiodori problemata Platonica, gr. εἰς τὸν μῦθον etc. De aliis codd. in variis biblioth. v. *Montfaucon* Bibl. biblioth. MSS. indic. voc. *Olympiodorus.* — *Monaci* in cod. C. in Platonis dialog. de immortalitate animi. v. cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. 1804. part. 6. p. 32. ſq. — ib. a. 1804. part. 10. p. 6. ſcholia in Platonis Gorgiam. — *Venetiis* in cod. Naniano CCLXI. ſcholia in Gorgiam, Phaedona et Philebum. v. cat. MSS. gr. Nan. p. 451. ſq. *Harl.*

cuado editionis Wetstenianae p. 582–588. sed ibi male tribuitur Olympiodoro, quem Thebanum Photius adpellat, quique historiam suam Theodoro iuniori inscripsit, defuncto a. 450. Nam in hac vita citatur Proclus; in commentariis vero ad Platonem, ex quibus, vt dixi, excerpta est ista vita, etiam longe iunior Damascius, qui Procli discipulos auscultauit ᵒ). Commentarii *in Phaedonem* ἀπόγραφον graecum nactus sum e sectione bibliothecae Gudianae, in quo ab Olympiodori discipulis ex eius lectionibus adnotata sunt, quae Platoni a variis philosophis obiectantur, cum singulorum resolutione et ad ea responsione. Titulus est: περὶ τῦ ἀπὸ τῶν ἐναντίων λόγυ διάταξις τῦ ἡμετέρυ καθηγεμόνος Ὀλυμπιοδώρυ. In illo praeter Plotinum, Iamblichum, Syrianum, saepius etiam laudatur Proclus, et ὁ ἐξηγητὴς atque Olympiodorus ipse, ὁ ἡμέτερος καθηγεμών. Memorabilia in primis in hoc commentario, quae adferuntur ἐν τῦ Χαιρωνέως siue ex Plutarcho, et Stratonis Lampsaceni dubia, quae Platonicae de reminiscentia animarum sententiae, et aliis quibusdam eius dogmatibus opposuit. In Alcibiadem Platonis a Rigaltio ad Onesandrum, p. 22. 23. 91. Olympiodorus in Phaedonem Platonis citatur a Casaubono contra Baron. et in notis ad Persium atque alibi.

Olympiodori *eparchi* epistolam ad Nilum, cum Nili responsione de imaginibus in ecclesia ponendis dedit *Io. Chrstph. Wolfius* ad Casauboniana p. 303. sq. *Fabr.* Forsan ad eum pertinet *Olympiodor. de imaginibus* in cod. *Bodlei.* XCIV. 29. siue nr. 2877. cat. MSS. Angliae etc. I. 1. *Harl.*

Olympiodorus, Hippodromi sophistae pater, quem alendis equis Thessalos omnes anteiuisse scribit Philostratus II. 27. de sophistis.

Olympiodorus Aegyptius Thebanus, ethnicus librorum XXII. Historiae ad Theodosium iuniorem (ab a. C. 407. ad 425.) scriptor, quorum argumenta refert *Photius* cod. LXXX. ᵖ) ipsum enim opus intercidit. Hunc ipsum putabat *Ionsius* lib. III. cap. 18. de scriptoribus hist. philosoph. esse Olympiodorum, cui Hierocles librum de prouidentia et fato dicauerat, iudicemque eum constituerat disceptationis suae, καὶ αὐτὸν ἔχοντα τῦ φιλοσοφεῖν ἔρωτα, ὃ μὴν ὅδε τῆς πολιτικῆς σοφίας ἄπειρον. Idem Phot. cod. CCXIV. *Fabr.* Plura leges supra in vol. VII. p. 541. sqq. vbi quoque aliorum Olympiodororum fit mentio, et vol. VIII. p. 63. — *Sylburgius* in collectione *scriptorum historiae romanae min.* tom. III. pag. 853. edidit ex *Olympiodoro* per Photium cod. LXXX. excerpta, de rebus sub Theodosio minore gestis. — Excerpta ex *Olympiodori* historiae libr. XXII. ex Candido Isauro, in corpore Byzantinae historiae, I. Paris. 1647. fol. — *Olympiodori* fragmm. historica, gr. et lat. interprete Andr. Schotto, cum *Phil. Labbei* notis inter Eclogas historicor. de rebus Byzantin. *Phil. Labbei*, p. 1. seq. — Loca quaedam emendat *Io. Dan. Ritter.* in Obseruationibus historicis, prolus. academ. Witteberg. 1742. p. 28.

ᵒ) Hinc *Hamberger.* in zuverläss. Nachricht. part. 3. pag. 396. eius aetatem collocat post a. C. 550. Num vero noster Olympiodor. in haec tempora cadat, ad iudicandum haudquaquam procliue esse videtur *Saxio* in Onomast. tom. II. pag. 54. conf. si velis, quae scripsi in Introduct. in hist. L. Gr. II. 1. p. 427. sq. de hoc et aliis Olympiodoris. *Harl.*

ᵖ) Vid. infra ad hunc cod. in notitia scriptor. in Photii bibl. censurae subiectorum. *Harl.*

p. 28. sqq. Conf. *G. Caue* hist. litt. SS. eccl. tom. I. pag. 468. ad a. 425. *Tillemont*. Hist. des Emper. tom. V. p. 656. *Hamberger*. zuverläss. Nachr. tom. III. pag. 93. seq. *Saxii* Onom. lit. I. p. 491. ad a. 425. et quae scripsi in Introd. in histor. L. gr. II. part. 1. p. 369. seq. *Harl.*

Olympiodorus tibicen, Epaminondae magister, teste Aristoxeno apud *Athenaeum* lib. IV. [p. 184. Casaub. tom. II. p. 195. Schweigh. *Beck.*]

VII. ZACHARIAS scholasticus q), non diuersus fortassis a Zacharia rhetore, cuius *Historiam ecclesiasticam* ab auspiciis imperii Marciani vsque ad Anastasium siue ab a. C. 450. ad 491. sed ἐμπαθῶς, nec sine partium [?] Nestorianarum studio scriptam memorant Euagrius atque Nicephorus r): philosophiae operam dedit Alexandriae, atque deinde Beryti ius ciuile excoluit, factus interiecto tempore episcopus Mytilenes, Lesbi insulae metropolis, sicut habetur in titulo libri eius: Ζαχαρίε σχολαστικȣ̃ Χριστιανȣ̃, τȣ̃ γενομένȣ μετὰ ταῦτα ἐπισκόπȣ Μυτιλήνης. Melitiniensem in Armenia episcopum vocat *la Croze* in epist. ad Iablonskium, tom. I. Musei Bremens. p. 90. Non interfuit concilio quinto CPol. a. 553. vt post Canisium et Posseuinum tradunt *Aubertus Miraeus* in auctario de scriptoribus eccles. p. 28. *Oudinus* p. 127. s) *Tillemontius* tom. IV. memor. pag. 408. *Elias du Pin*, aliique: nam

q) Cognomen *Scholastici* more illius aeui accepit, quoniam Beryti caussas egit. De hoc Zacharia conf. *Guil. Caue* hist. litt. SS. eccl. tom. I. p. 519. G. *Oudin*. comm. de SS. eccl. tom. I. pag. 1419. ad a. 550. *Iac. Bruckeri* hist. crit. philos. tom. III. p. 528. *R. Ceiller* hist. gen. des AA. eccl. tom. XVI. p. 485. *Hamberger*. zuverl. Nachricht. tom. III. p. 349. ad a. 536. quo anno interfuit synodo CPolitanae: (recte vero is pronuntiat, incertum esse, quam diu post illum annum in viuis fuerit,) et *Saxium* in Onom. II. pag. 40. ad a. 536. *Harl.*

r) *Euagrius* II. 2. III. 5. 6. 7. 18. Niceph. XVI. 5. 6. 9. etc. Huius *Zachariae rhetoris* historiam adhuc recentibus temporibus seruatam CPoli ex Constant. Varini et Ioannis Suzi catalogis librorum MSS. anotauit Antonius Verderius. Nemo tamen, quod sciam, hactenus fuit, qui eam viderit, nedum in lucem protulerit. *Fabr.* Noster Fabr. in nota msta addit: „Scripsit ἐμπαθῶς h. e. gratia et odio corruptus, vt ab *Euagrio* II. 32. et III. 7. arguitur. conf. *Valesii* notas pag. 66. qui lib. III. cap. 6, 1. nomen Zachariae excidisse notat p. 81. et eum, negat, Eutychianum fuisse p. 82. licet eum Eutychianum faciat *Baron.* ad a. Chr. 476." — De loco Euagrii II. 2. scripsit plura *la Croze* in Thesauri epistol. Lacroziani tom. III. p. 181. sq. De Zacharia rhetore et episcopo Meletinensi passim copiosius egit *Assemann.* in bibl. orient. tom. II. pag. 53. vbi Zachariae locus, a Dionysio Barsalibaeo in comment. in euangelia citatus, ex codd. syriacis Vatican. repetitur et illustratur: — ibid. p. 54-62. in cap. VII. de Zacharia episc. Meletinensi, quem eundem esse cum Zacharia rhetore censet, et late recenset eius *historiam ecclesiasticam*, quae anonyma quidem exstat in cod. syriaco Vatic. 24. Sed Assemann. restituit auctoris nomen tum ex collatione locorum, quae ab Euagrio ex Zacharia citantur, tum ex Barsalibaeo, qui eius nomen diserte prodidit. Tres vero partes illa continet: prima est epitome Socratis; altera Theodoreti; tertia opus ipsius Zachariae a Theodosio iuniore vsque ad Iustinianum: isque cummaxime tertiam partem copiose percenset atque illustrat: add. ibid. p. 169. — p. 313. Gregor. Bar-Hebraeus in praefat. ad Chronicon syriace scriptum, se, etiam profitetur, collegisse *Zachariae rhetoris* et aliorum chronica: in vol. III. part. 1. pag. 35. not. de *Zach. rhetoris* narratione de anno, (circ. 450.) quo mortuus dicitur Nestorius. Add. *Lequien* orient. christian. tom. I. pag. 442. et *Walch.* histor. haeres. tom. VIII. p. 824. sq. *Harl.*

s) *Oudin.* in comm. cit. tom. I. p. 1419. ad a. C. 550. vbi eum vocat Mitylenes archiepiscopum, atque

nam in illo concilio iam successoris eius Palladii, episcopi metropolitani mentio, cuius vicem agebat Ioannes episcopus Cucusenorum ciuitatis [t]). Sed praesens adfuit in concilio CPol. quod celebratum est sub Menna a. 536. in cuius actis plus simplici vice hic Zacharias, metropolita Mytilenaeus, memoratur. Ex eius scriptis ad nos peruenere:

I. Ἀμμώνιος *Ammonius*, siue dialogus cum quodam Ammonii, Alexandrini philosophi, discipulo, qui studii legum caussa Berytum se contulerat, et Ammonii sententiam de mundi aeternitate propugnabat. Ὅτι ὁ συναΐδιος τῷ Θεῷ ὁ κόσμος, ἀλλὰ δημιούργημα αὐτοῦ τυγχάνει. *Quod mundus non sit DEO coaeternus, sed eius opificium.* In hoc dialogo exponit Zacharias, quae de eodem argumento disputauerat Alexandriae cum *Ammonio* illo Procli discipulo, et *Gessio* iatrosophista siue medicae artis doctore [u]). Mentio etiam in hoc dialogo p. 333. *Eustathii* episcopi *Berytii*, qui synodo Ephesinae a. 449. et Chalcedonensi a. 451. interfuit. Pythagoram et Platonem p. 341. notat, fabulam de metempsychosi accepisse ab Aegyptiis. Mundum hunc visibilem, post res inuisibiles μετὰ τὴν τῶν ὄντων δημιουργίαν productum contendit p. 362. Huius dialogi latina versio a *Gentiano Herueto* concinnata, mihique numquam visa, traditur in catalogo bibl. Barberinae, vidisse lucem Venetiis a. 1556. Alia *Gilberto Genebrardo* auctore saepius prodiit in bibliothecis patrum, [v]) etiam in nouissima Lugdunensi tomi IX. pag. 759. [et in *Galland.* bibl. PP. tom. XI. pag. 266. sqq. vbi conf. Prolegg. pag. X. *Beck.*] Sed et idem libellus editus fuit graece et latine cum versione et [?] notis *Ioannis Tarini* ad calcem philocaliae Origenis, Paris. 1619. 4. [w]) Cum eiusdem Tarini (non Turriani, vt in Cauei hist. litteraria scriptor. eccles. [et Oudin. l. c.] excusum,) versione notisque et notis *Casp. Barthii* Lipsiae 1654. 4. [x]) post Aeneae Gazaei Theophrastum, siue dialogum de animarum immortalitate. Fallitur enim Gesnerus, Simlerusque, qui Zachariae Theophrastum tribuunt. Exstat praeterea Zachariae Ammonius graece et latine cum versione Genebrardi et *Frontonis Ducaei* notis in tomo priore auctarii bibl. patrum Paris. 1624. p. 331. in bibliotheca patrum Morelliana a. 1644. 1654. tomo XI. (notis Ducaei reiectis ad calcem tomi XIII.) *Fabr.* — De opificio mundi contra philosophos, aeternitatem ei adscribentes, *Paris.* in bibl. publ. codd. CDLVIII. nr. 2. et CDLX. nr. 3. — dialogus, qui *Ammonius* inscribitur, in cod. Bodleiano, nr. 2040. 6. catal. MSS. Angliae

atque de eius libris, tam msstis quam editis, copiosius agit: Oudin. igitur tantum, „vocatur, inquit, quoque Zacharias *metropolita* in actis *oecumenici concilii quinti*, quod a. 553. habitum a 165. patribus contra Anthimium et Theodorum sub Vigilio, romano pontifice, tunc CPoli agente, temporibus Iustiniani et Iustini imperatorum." *Harl.*

t) Europe Sauante a. 1718. Aout p. 233. 234.

u) Pag. 339. τῶν φοιτητῶν (τοῦ Ἀμμωνίου) ὁ λογιώτατος Γέσσιος, ὃς νῦν αὐχεῖ τὴν Ἱπποκράτους τοῦ Κῴου καὶ Γαληνοῦ τοῦ ἐκ Περγάμου σοφίαν, καὶ τῶν ἰατρικὴν φιλοσοφούντων διδάσκαλος παρὰ τοῖς Νείλου προσαγορεύεται.

v) V. cat. bibl. Leidens. p. 76. *Harl.*

w) Ed. Paris. a. 1618. signatam ipse Fabric. supra in vol. VII. p. 221. notauit, et illius anni notam prae se fert quoque ed. in catal. bibl. Lefferns. p. 62. ab *Oudino* l. c. et ab *Hambergero* in zuverl. Nachricht. II. pag. 584. sq. citata. Noua autem editio esse videtur a. 1624. 4. quam ipse quondam in manibus habui, (v. supra in vol. IX. p. 62. nr. XXI.) et quae etiam citatur in catal. Menken. I. p. 31. et cat. Krohn. p. 88. *Harl.*

x) Vel potius 1655. 4. vt ipse Fabric. infra in vol. XIII. p. 809. scripserat, et meum exemplar illius anni notam (Lipsiae — sumtibus Christiani Gerlachii et Sim. Beckensteinii Anno Domini MDCLV.) confirmat. *Harl.*

Angliae etc. I. — ibid. II. 2. nr. 5893. in cod. *Th. Gale.* — *Venet.* in bibl. Marcianae cod. CDXCVI. v. catal. codd. gr. Marc. pag. 260. et quaedam *Zachariae* ibid. in cod. a *Montfauc.* in bibl. biblioth. MSS. p. 471. *E.* memorato. *Harl.*

2. *Disputatio contra ea, quae de duobus principiis a* Manichaeo *quodam scripta et proiecta in viam publicam reperit, Iustiniano imperatore:* Syntagma aduers. Manichaeos. Scriptum breue vnius paginae, quod exstat latine ex *Francisci Turriani* versione in *Henrici Canisii* antiquis lect. tom. V. p. 143. Ingolstad. 1604. 4. et nou. edit. tom. I. p. 428. et in biblioth. patrum Colon. 1618. t. VI. et Paris. 1644. 1654. t. IV. parte 2. et Lugd. t. IX. p. 794. [Galland. t. XI. p. 293] Graece MS. Romae in collegio Iesuitarum. *Fabr.* Syntagma, *Romae* in bibl. Vatic. cod. teste *Montfauc.* in bibl. bibliothecar. MSS. p. 133. *D.* — *Mosquae* in bibl. typographei synodalis cod. XXXII. nr. 4. *ἀντίῤῥησις Ζαχαρίε, ἐπισκόπε μιτυλήνης, τὸν παραλογισμὸν τε̃ μανιχαίε διελέγχεσα* etc. plura leges in *Matthaei* not. codd. gr. Mosquens. p. 294. sq. — Ἀντίῤῥησις Ζαχαρίε — *εὑρόντος ταῦτα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ῥίψαντος αὐτὰ μανιχαίε τινος ἐπὶ βασ.* Ἰεςινιανε̃, *Monacii* in cod. Bauar. LXVI. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträg. etc. a. 1804. part. 3. p. 29. seq. Is vero docet, in cod. illo multo plura contineri, quam edita sint, et sequi capita breuia XLIX. et de eodem adhuc capita breuia XVI. *Harl.*

3. Inter eos, qui *Aristotelem* commentariis illustrarunt, Zacharias refertur in codice bibl. Coislinianae, de quo Montfauconus p. 598.

[*Zachariae quidam alii.*

Zacharias, Hierosolymitanus patriarcha, cuius *epistola ad eccles. Hierosol. de abductione sua in Persidem* (a. C. 614.) latine versa exstat in bibliotheca patrum tom. XII. edit. Lugd. pag. 984. [gr. MS. Paris. in bibl. publ. cod. DCCLX. nr. 39. add. infra vol. XIII. pag. 790. *Harl.*]

[Zacharias, patriarcha *Alexandrinus*, circ. a. C. 1012. scripsit epistolas *Synodicas* ad Ioannem Abdon, patriarcham, de quibus plura scripsit et quaedam ex cod. syriaco excerpta dedit *Assemann.* in bibl. orient. tom. II. p. 145. sq. inprimis p. 151. seq. et *Assemann.* in illa bibl. passim plures *Zacharias* orientales produxit; quos paucis tantum commemorare licet: *Zachar.* episc. *Edessae*, a. Ch. 769. tom. I. p. 428. sq. tom. II. p. 112. et 114. — *Zachar. Kazuinensis*, scriptor Mahometanus, conscripsit *miracula gentium*, tom. I. p. 178. sq. — *Zachar.* episcop. *Cascarae*, ibid. pag. 435. — *Zach.* episcop. *Anbarae* et *Haitae*, ibid. p. 449. — *Zach.* qui dicitur *martyr.* ib. p. 439. XX. fin. — *Zachar. Abach*, princeps Curdorum, tom. III. part. 1. p. 622. — *Zachar. Razensis*, ibid. pag. 271. et *Zachar. Tiphurensis*, ibid. p. 503. — R. *Zakariah* sermones pulcritudinis, teste Schefer; et Aby *Zach. Tatcha* de theologia, arabice, Paris in bibl. publ. teste *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 712. nr. 192. et p. 714. nr. 420. — At de his aeque ac de *Zacharia*, propheta V. T. et de *Zacharia*, patre Ioannis baptistae, atque de *Zachariis* recentissimae aetatis, quorum scripta msta excitauit *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. (v. ind. sub isto voc.) plura h. l. adferre, nec vacat, nec instituto bibl. gr. respondet. *H.*]

Zacharias *Catholicus* maioris Armeniae, ad quem Ioannes, archiepiscopus Nicaenus scripsit de natiuitate Domini etc. gr. et lat. in *Combefisii* auctario nouo tom. II. pag. 297. et lat. tom. XII. bibl. patr. p. 817. Zacharias *Chalcedonensis* metropolita, et alius Antioch. ad quos Photii epistolae. *Fabr.* conf. infra in cap. de Photio, sect. IX. fin. ante indicem etc. vbi alii praeterea nominantur *Zachariae*. Zach. *Chalced.* opusculum *de tempore*; continet V. breuissima argumenta, quibus ostendit, tempus non moueri: *Venetiis* in cod. Marciano CCLVIII. v. catal. codd. gr. Marc. p. 128. *Harl.*

[Zacharias, *consul*, ad eum epistola Theodori Studitae. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 144. 145. 148. 314. 315. 320. *Harl.*]

[Zacharias *Calliergus*, circ. a. 1499. v. supra, vol. VI. p. 352. fin. et p. 597. De edit. Theocriti supra ad vol. III. p. 780. sq. — Erotemata gr. L. in cod. *Taurin.* CCCXVIII. v. cat. MSS. gr. Taur. p. 398. Conf. *Humph. Hodius* de Graecis illustribus lib. II. cap. 9. p. 317. sq. et *Saxius* in Onomast. lit. II. p. 527. *Harl.*]

[Zacharias *Manichaeus*, filius Gegnaesii Manichaei. Multa de hoc scripsit *Photius* in narratione de Manichaeis repullulantibus, gr. cum lat. versione edita a *Montfauconio* in bibl. Coislin. p. 349. sqq. et quidem de hoc Zacharia p. 350. sq. et 363. sq. — ibid. p. 294. cod. CCXXXII. in opere de vita ascetica nude citatur *Zacharias*. *Harl.*]

[Zacharias, *presbyter*, calligraphus. v. *Montfauc.* Palaeogr. gr. pag. 108. et 112. *Harl.*]

[Zachariae, nescio, cuius, vita, versibus antiq. anglicis conscripta, in cod. *Bodlei.* LXXII. 93. s. nr. 2567. cat. MSS. Angliae etc. *Harl.*]

Zacharias, papa romanus ab a. 741. ad 752. de quo Acta Sanctorum XV. Martii, tom. II. p. 406. seq. Exstat eius *graeca versio dialogorum Gregorii magni*, in editione operum Gregorii Rom. 1590. et, (suppletis ex *Canisii* antiquar. lect. tom. III. p. 24. [tom. II. p. 89. ed. Basnag.] sex et dimidio, quae in priore decsunt, libri tertii capitibus,) Paris. 1640. et in nouissima, quae Benedictinorum cura lucem vidit, ibid. 1705. tomo II. Aliorum Gregorii scriptorum versiones graecae ab eodem Zacharia concinnatae (quas olim legit Photius cod. CCLII.,) interciderunt. *Fabr.* *Vindobon.* in cod. CLXXXVII. nr. 17. Excerpta quaedam ex S. Gregorii M. dialogis de statu animarum post hanc vitam, gr. — ib. in cod. perantiquo CLXXXIX. dialogorum S. Gregorii M. liber secundus de vita et miraculis S. Benedicti, a principio vsque ad cap. decimum, et liber quartus ab initio vsque ad fin. cap. 61. s. vltimi. Vnaquaeque pagina diuisa est in duas columnas, quarum dextra continet versionem gr. Zachariae papae; sinistra autem ipsum Gregorii textum latinum. v. *Lambec.* comment. IV. pag. 445. et 458. sq. add. eumdem not. 1. ad vol. VIII. p. 165. — De Stephano III. et *Zacharia* pontificibus in cod. Vatic. — canones synodi *Zachariae* etc. in cod. CDLXXII. bibl. *Cassinensis.* v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 106. *A.* et 229. *A.* — De *Zacharia* pontif. vide plura in *Schroeckhii* hist. eccl. christian. tom. XIX. pag. 204. 221. 226. 540. sq. 546. sq. et 550.

Fabric.

Fabric. ad marg. exemplaris meus adscripserat: Graecorum dialogorum versionem etiam separatim prodiisse in fol. sine a. et l. notatione, didici ex catal. bibl. Baluz. p. 5. — Add. infra in cap. de Photio, cod. CCLIII. — it. in vol. XI. pag. 477. et 480. ed. vet. *Harl.*

[Zachariae tres *medici*. v. elenchum medicor. vett. infra in vol. XIII. p. 453. — Zachary's Practice, inter chemicos codd. *Ashmoleanos* in cat. MSS. Angliae I. 1. nr. 7658. — Liber magistri Zacariae de passionibus oculorum, inter codd. *Hans Sloane* ib. tom. II. 1. nr. 8970. *Harl.*]

Zacharias, monachus praemonstratensis *y*) apud S. Martinum Laudunensem et Chrysopolitanus episcopus, circa a. 1157. clarus, latine scripsit *Commentarium* non contemnendum *in Concordiam euangelicam* siue Monotessarum graeci scriptoris Ammonii Alex. libris IV. qui ex veteri editione Coloniensi 1535. fol. recusus exstat in bibliotheca patrum Colon. tomo XII. parte 1. et Lugd. tom. XIX. *Fabr.* Zach. *Chrysopolitani* siue *Goldsborough*, concordia etc. in cod. *Bodlei.* nr. 2035. cat. MSS. Angliae I. 1. ibid. tom. II. 1. nr. 1332. — nr. 7627. in cod. *Rob. Burscough.* — nr. 7944. et 7948. et 7983. in codd. CCXXII. CCLXI. et CCXXVI. bibl. *Iacobaeae.* Conf. *Oudin.* comm. de SS. eccl. tom. II. col. 1442. sq. ad a. 1150. vbi quoque codd. nominantur. Pauca dedit *Caue* in hist. litter. SS. EE. tom. II. p. 232. ad a. 1157. *Harl.*

[P] Zacharias *Scordilius* Μαρκαφαρᾶ, Cretensis, vicarius patriarchae CPol. cuius περὶ τῶν τῆς συγγενείας βαθμῶν συνοπτικὴ συλλογὴ ἐκ διαφόρων, *de gradibus cognationis synoptica collectio* lucem vidit graece Venet. 1588. 8. *) Idem fortasse Zacharias sacerdos *Cretensis*, cuius responsiones duodecim pro Graecis ad interrogationes Claudii Guisii, cardinalis Lotharingiae, exstant graece MS. in bibl. caesarea. Vide *Lambecium* V. pag. 239. [p. 491. sq. cum nota Koll.] Opusculum *de ieiuniis* ad calcem Horologii additum citat *Nic. Comnenus* pag. 118. Praenot. mystagog. *Fabr.* Add. Responsiones etc. in cod. *Paris.* bibl. publ. CMXLIX. nr. 4. et infra in vol. X. p. 548. ed. vet. ac supra, vol. VIII. p. 90. fin. *Harl.*

Zacharias *Gerganus*, episcopus Artae, auctor Χριστιανικῆς κατηχήσεως, romanis oppositae et in decem libros distributae, quam oppugnandam in se suscepit Io. Matthaeus Caryophilus, archiepiscopus Iconiensis. Hic Vrbano VIII. inscripsit, et graece ac latine Rom. 1631. 4. edidit Ἔλεγχον τῆς ψευδοχριστιανικῆς κατηχήσεως Ζαχαρίου τοῦ Γεργανοῦ ἀπὸ τὴν Ἄρτην, in quo Zachariam sexcentis onerat conuiciis et LXX. blasphemiarum reum peragere nititur, quod in quibusdam D. Luthero nostro accedere potius, (hoc est ipsi p. 327. Λουτερολάτρης esse,) quam pontificiis placitis adsentiri maluit.

LIII 3 [Zacha-

y) Vide Alberici, monachi trium fontium chronicon in illustris Leibnitii accessionibus historicis editum ad a. 1157. cuius locum Caueus ante me obseruauit.

*) MS. *Taurini* in cod. reg. CLXX. Plura de eo leges in catal. codd. gr. Taur. p. 258. *Harl.*

[Zacharias *Rauennatensis*. In archiuo Rauennatensi exstat MS. Adriani papae de vnione S. Zaccariae ad mensam episcopalem Rauennatensem, dat. a. 1522. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 442. *D.* — ibid. p. 463. *D.* Sententia arbitralis, quae nullam vnionem declarat ecclesiae S. Zachariae mensae archiepiscopalis Rauennat. *Harl.*]

[Zacharias, archiepiscopus S. *Thadaei* in imperio Tartarorum. v. ad eum epp. pontif. rom. in bibl. *Vaticanae* codd. nr. 25. 56. et fol. 121. secundum *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 162. *A. B.* et 163. *A. Harl.*]

CAPVT

CAPVT XXXIV. (olim XXXVII.)

DE IOANNE PHILOPONO GRAMMATICO.

Ioannis Philoponi aetas et vita. I. *Alii Ioannes grammatici.* II. *Eius libri VII. in Hexaëmeron* III. *Index scriptorum in illis laudatorum.* ibid. *Disputatio de paschate.* IV. *Contra Proclum de aeternitate mundi.* V. *In Porphyrii Isagogen et scripta varia Aristotelis, commentarii.* VI. *Scripta alia edita.* VII. *Inedita et deperdita.* VIII.

(Cum supplementis G. C. Harles.)

I.

IOANNES Alexandrinus, Christianus, a multitudine scriptorum miraque contentione laboris in studiis, quibus animus eius inquies pascebatur, PHILOPONI nomen tulit, GRAMMATICUM ipsemet se fuisse professus a), fortasse quoniam [?] grammaticam Alexandriae publice docuit. In philosophia praeceptorem habuit *Ammonium* Hermeae, cuius pleraque commentariis Philoponi permixta leguntur. b) Aetatem, qua scripsit, satis perspicue tradit commen-

a) Grammaticum passim vocat *Simplicius* in libro de coelo, et τῆς γραμματικῆς βίβλοις προσκείμενον. p. 12. et p. 17. ὁ γραμματικός ἐστιν ὥσπερ ἑαυτὸν ἐπιγράφει. et p. 17. b. ὁ γραμματικὸν ἑαυτὸν λέγων. et p. 27. b. ὁ γραμματικὸν ἑαυτὸν ἐπιγράφων. In *Onufrii* Antiqq. Veronens. pag. 167. per typographi vitium dicitur *Ioann. Alexander Philoponus* pro Alexandrino. Ioannis huius grammatici mentio fit etiam apud Maimonidem libr. I. More Nevochim, cap. 71. p. 134. *Fabr.* Conf. de eo *Pagii* critic. Baron. 935. XIV. pag. 515-517. *Cave* hist. litt. SS. eccl. I. p. 567. sq. ad a. C. 601. sed eum iam superiore saeculo claruisse, et vitam vltra an. 608. protraxisse, sibi persuadet; *Oudin.* in commentar. de SS. eccl. I. p. 1466. sqq. ad a. 580. cui tamen is sub medium saeculum sextum floruisse, et ad initium saeculi septimi, atque ad tempora Sergii, patriarchae CPolitani, venisse videtur; *Brucker.* in Historia critica philos. tom. III. p. 529. praesertim de Io. Philoponi philosophia; is autem, quod Io. Philoponus iam, duce Photio, cod. XXIV. p. 6. a. C. 578. in disputatione quadam inter duo Tritheitas duosque Severianos habuerit adseclas, et Alexandria, teste *Elmacino* in historia Sarac. (arab. et lat. reddita studio Th. Erpenii, Lugd. B. 1625. fol.) libr. I. c. 3. p. 24. capta est a. C. 640. mense Decembri, concludit, Ioannem grammaticum valde senem et octogenario maiorem obiisse. Add. *R. Ceillier* Hist. gen. des AA. eccl. tom. XVII. p. 528. *Hamberger.* in zuverläss. Nachricht. tom. III. p. 491. sqq. qui eius aetatem ponit in a. C. 641.) si scilicet Abulpharagii narratio de Alexandria capta et Amri responsione de bibl. Alexandrina, vera est; at, forsan Abulpharagium cum nostro alium grammaticum confudisse melius suspicatur *Walch.* in histor. haeresium, tom. VIII. p. 608. *Saxius* in Onomast. lit. II. p. 39. seq. qui, quod Io. Philop. a Simplicio non semel laudatus est, adsignat aetatem eius circ. a. C. 555. ideoque, ait, hoc annorum circuitu serius poni non debebat: conf. quoque, quae collegi in Introduct. in hist. L. gr. II. part. 1. p. 418. sqq. *Harl.*

b) Vide, quae de hoc Ammonio dicta sunt libro IV. cap. 26. [Damascii quoque discipulus dicitur in cod. Mosquensi VI. v. *Matthaei* not. codd. Mosq. p. 24. nr. 15. *Harl.*]

commentario in librum IV. Physicorum, vbi de tempore disputare incipit S. 3. Φαμὲν γὰρ ἐνεστηκέναι νῦν καὶ ἐνιαυτὸν, καὶ μῆνα καὶ ἡμέραν. Ἐνιαυτὸν Διοκλητιανοῦ ἔτος τλγʹ, μῆνα Παχὼν, ἡμέραν δεκάτην. *Dicimus praesentem iam esse annum, mensem et diem. Annum quidem Diocletiani* 333. c) Christi 617.) *mensem Pachon* (Maium) *diem decimam.* Etiam libros in Hexaëmeron dedicauit Sergio, qui a. 610. Thomae in archiepiscopatu CPol. successit, defunctus a. 639. quumque a. 641. Amrus d) Saracenorum dux cepisset Alexandriam, Ioannes Philoponus eum rogauit, vt libros philosophicos, qui in gazophylaciis siue bibliothecis regiis reperirentur, sibi concederet, tulit vero responsum hoc iniussu caliphae Omari fieri non posse. At Omarus ab Amro consultus respondit: e) *Quod ad libros, quorum mentionem fecisti: si in illis contineatur, quod cum libro Dei* (Alcorano) *conueniat, in libro Dei est, quod sufficiat absque illis: quod si in illis fuerit, quod libro Dei repugnet, neutiquam est illis opus: iube igitur e medio tolli.* Iussit ergo Amrus dispergi eos per balnea Alexandriae, quibus calefaciendis per spatium semestre consumti sunt. f) Propter placita varia a catholicis doctrinis abhorrentia male passim audit Philoponus, Chalcedonensis synodi dogmatisque de resurrectione eorundem corporum oppugnator, g) auctorque sectae Tritheitarum, h) confuta-

c) *Petrus Petitus* miscell. obseruatt. III. 18. p. 191. male ponit annum Diocletiani 233. et Christi 576.

d) Vide *Simonis Ockley* librum anglice editum: *conquest of Syria, Persia and Aegypt by the Saracens*, Lond. 1708. 8.

e) *Abulpharaius* Historia dynastiar. pag. 114. [arab. et lat. ed. ab *Ed. Pococke* Oxon. 1663. tom. II. 8. germanice versa et notis instructa a *G. L. Bauer*, Lips. 1783. et 1785. II. tom. 8. *Harl.*]

f) At falsam esse opinionem vulgarem, bibliothecam Ptolem. Alexandrinam iussu caliphae Omari fuisse combustam, docet cel. *G. St. Croix* in Magasin Encyclop. ann. 3. nr. 16. et in nota ad Examen critiq. des anciens Historiens d'Alexandre, ed. II. Paris. 1804. m. 4. pag. 772. Add. *Beckii* Specimen bibliothecarum Alexandrinarum, Lips. 1779. 4. *Harl.* Et inprimis *Carl Reinhard* Einladungsschr. über die jüngsten Schicksal der alexandr. Bibliothek. Gött. 1792. 8. et qui fabulam tuentur *Tiedemannus* et *Schroeckhius* (v. huius Hist. eccl. XIX. p. 37. seq.) *Beck.*

g) *Phot.* bibl. cod. XXI. XXII. XXIII. LV. LXXV. etc.

h) *Nicetas* Byz. in Allatii Graecia orthodoxa tom. I. p. 715. *Fabr.* — *Assemann.* in bibl. or. tom. II. p. 96. sq. Ioannem quidem Philoponum, scribit, fuisse Tritheitarum parentem, vixisse sub Heraclio imperatore, et Leonem, Haranitarum episcopum, fuisse discipulum Georgii episcopi Tagritensis, huiusque librum aduersus Probum et Ioannem Philoponum Eliam patriarcham Iacobitarum, ineunte saeculo octauo florentem, laudasse: ibidem autem p. 324. de *Sergio*, presbytero Telensi et patriarcha Monophysitarum disputans, sub illo, adnotat, inter Monophysitas claruisse *Ioannem, alterum Tritheitarum parentem,* et *Ioannem grammaticum, cognomento Philoponum;* pag. denique 327. seq. longum Bar-Hebraei locum syriace scriptum adfert, in quo Tritheitarum origo non ad Ioannem Philoponum, sed ad *Ioannem* alterum, cognomento *Ascusnaguni*, h. e. *vitris fundum*, refertur, et inter alia narratur, Ioannem quoque Grammaticum s. Philoponum, Alexandrinum, quum ecclesiastica conditione clarescere coepisset, postremo eamdem opinionem amplexum esse. Paullo post Abulpharaius tradit, Athanasium monachum, post mortem *Ioannis Vtrisfundi*, huius demonstrationes in vnum compingentem volumen, Alexandriam transmisisse ad Ioannem Philoponum, et hunc de ea opinione librum conscripsisse atque misisse ad Athanasium; Alexandrinos autem, re cognita, librum simul et auctorem condemnasse. Reliqua pertinent ad historiam Tritheitarum. — *Io. Rink,* praeside Io. Georg. Walchio, diss. de origine et progressu tritheismi, Ienae 1734. 4. vbi §. VII. pag. 43. sqq. auctor agit de Philopono, eumque fuisse Tritheitam, at plura adhuc esse obscura, profitetur. — *Schroeckh.* in histor. ecclesiast. christiana

confutatus a Georgio Pifide, i) Nicia, k) aliisque, et in concilio CPol. a. 681. l) inter alios haereticos condemnatus. *Fabr.* Nicetae, archidiaconi Chartophyl. anathematismi contra Ioan. Philoponum, in cod. Vindob. LXVII. sec. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSSt. p. 542. E. *A. Harl.*

II. *Alii*

stiana tom. XVIII. (qui pag. 619-630. historiam Tritheismi docte persequitur,) primum citat *Leont. Byz.* de Sectis, act. V. p. 449. *Timoth.* de recept. haeretic. p. 392. ed. Coteler. *Io. Damascen.* de haeres. p. 101. seq. ed. le Quien, et *Nicephori* hist. eccl. lib. XVIII. cap. 46. vbi Io. Philoponus parens illius sectae habetur; tum locum Assemanni a nobis citatum, n. pag. 327. seq. late excerpsit; tandem ita componit vtramque narrationem, vt statuat, Ascusnagem potuisse primum esse Tritheitam, Philoponum tamen, siue illam opinionem ipse excogitarit, siue ab Ascusnage adoptarit; proprie primum fuisse et dici sectae auctorem, atque omnem illius doctrinam et errores latius explicat. Repudiat igitur iudicia *Harenbergii* de commentitia Tritheitarum haeresi, in Otiis Gandersheim. p. 276. sq. et *Semleri* in hist. eccles. selectis capp. tom. I. pag. 439. seq. Ioanni Philopono eiusque adseclis omnino factam fuisse iniuriam: contra laudat *Io. Gottfr. Scharfenberg.* diss. de Ioanne Philopono, Tritheismi defensore, Lips. 1768. 4. (Photii potissimum auctoritatem is sequutus oppugnat iudicia *Semleri* et *Moshemii* in institutt. hist. eccles. saec. VI. part. 2. cap. 5. §. 10. conf. interpretem illius operis germanicum Heilbronnensem, part. I. p. 830. sqq.) et *Christi. Guil. Franc. Walch.* historiam haeres. tom. VIII. p. 745. sqq. Hic autem vir, post fata quoque celeberrimus, omnem historiam Tritheismi ac Philoponi, praecipue huius eiusque sectae opiniones atque errores in tomo memorato pag. 684-778. diligentissime copiosissimeque exposuit: p. 692. sqq. retulit Nicephori et aliorum veterum de Philopono narrationes iudiciaque; p. 702. sqq. de Philopono ipso multa tradit: p. 706. sollertius inquirit, quando vixerit Philoponus, comparatis locis, a Fabricio iam citatis. At, si Philoponus vltimis annis Iustiniani I. imperatoris, iam doctor a. 560. haud incelebris suam professus esset doctrinam, et tamen, auctore Abulpharaio a. 640. viribus animi corporisque integris, adhuc in viuis fuisset, sequeretur, vt vltra a. centesimum protraxisset aetatem: quod quum haud probabile videatur: *Walch.* acute coniicit, (vti iam monuimus,) Abulpharai narrationem esse suspectam, eumque cum nostro alium grammaticum confudisse. Postquam nonnullos veteres doctores vel consentientes vel dissentientes enumerauit: ipsam historiam controuersiae, initio ab Ascusnage, Athanasio, praecipue a Philopono inter Monophysitas facto, secundum temporis ordinem late sciteque concinnauit, et pag. 724. sqq. quae ab auctoribus vtriusque partis scripta fuerunt, paucis indicauit. Tum p. 726. sqq. vberius inquisiuit, quaenam res aut doctrina controuersa et plena dissensionis inter VV. doctos illius aeui fuerit; hinc primum ex antiquis scriptis ac fragmentis veterum, (Philoponi praesertim p. 728. sqq.) memorata scituque digna collegit, tum recentiorum VV. DD. Petauii, Forbesii, Io. Franc. Buddei, (praecipue in Isagoge in theologiam libr. II. cap. 7. §. 5.) Moshemii, Baumgartenii, I. Frid. Cottae, Io. Lami, (de recta patrum Nicaenorum fide, cap. 33. §. 7. p. 115. sq. Venet. 1730.) aliorumque de Philopono eiusque ingenio atque haeresi iudicia recenset, denique omnem vtriusque partis, praesertim Philoponi, studio philosophiae aristotelicae in errorem inducti, controuersiam, originem progressumque illius, et formulas, ex quibus controuersiae extiterunt, fusius enarrat examinatque. In sequentibus sectionibus pag. 762. sqq. pari modo controuersiam inter Philoponum aliosque de resurrectione mortuorum etc. agitatam exponit, et pag. 815. seq. de Philopono adhuc quaedam addit. *Harl.*

i) Vide *Nicephorum* XVIII. 48. et *Nicetam* lib. 10. thesauri orthodoxae fidei.

k) De hoc infra, p. 390. De Theodosio contra Philoponum Photius cod. XXII.

l) Actione XI. tom. III. Harduin. pag. 1288. Ἰωάννης ὁ Γραμματικὸς ὁ τὴν ἐπωνυμίαν Φιλόπονος μᾶλλον δὲ ματαιόπονος, Κόνων τε καὶ Εὐγένιος οἱ τρᾶς τῆς τριάδος τριθεΐτηρευτοὶ πρόμαχοι.

[P] II. *Alii Ioannes grammatici.*

Ioannem grammaticum a Philopono male distinguit *Melchior Leydeckerus* diss. 2. de Archaeologia sacra §. 11. p. 25. ad calcem tomi I. de Rep. Hebraeorum, notatur eo nomine in memoriis litterariis Treuoltianis a. 1708. p. 620. Fuit tamen praeter Philoponum etiam Ioannes grammaticus, *Caesareensis*, cuius Apologiam pro synodo Chalcedonensi contra Timotheum memorat Anastasius in Hodego p. 90. et 96. et contra quem scripsit Seuerus Antiochenus, vt supra, de Seueri Antioch. scriptis adnotaui: nec non Ioannes *grammaticus*, cuius manu descriptum a. C. 925. commentarium Hieroclis in carmina Pythagorae seruari in bibl. caesarea testatur *Lambecius* VII. p. 132. [p. 282. Koll. conf. supra ad vol. VI. pag. 371. med. adscripta. *Harl.*] Ne dicam de Ioanne *Charace*, cuius de graecis encliticis vocibus scriptum exstat, [v. supra ad vol. VI. p. 337. *Harl.*] de Ioanne *Galeno* siue *Pediasimo*, de Ioanne *Tzetza*, nec de Ioanne *grammatico*, (patria *Rauennate* circ. a. 1400.) quem Leonh. Aretinus primum in Italia studium eloquentiae reparasse scribit. v. *Vossium* de historicis latin. p. 524. et diarium Venetum tom. IX. p. 38. [conf. *Fabricii* bibl. mediae et inf. latin. tom. IV. p. 112. ed. Mansi. *Harl.*] Alius etiam Ioannes *grammaticus*, vir per cuncta laudabilis, de quo Palio Beneuentanus in Chronico ad a. Chr. 1120. t. V. *Muratorii* scriptor. Italiae p. 96.

Scripta Ioannis Philoponi edita.

III. Τῶν εἰς τὴν Μωϋσέως κοσμογονίαν ἐξηγητικῶν λόγοι ζ'. *Commentariorum in Mosaicam mundi creationem libri VII.* ad *Sergium* CPol. patriarcham, quem τῶν ἐν ἀρχιερεῦσι Θεῦ τελέντων μέγιςον ἐγκαλλώπισμα adpellat, eiusque hortatu suscepisse se hoc opus testatur. Prodierunt graece et latine cum versione *Balthasaris Corderii* S. I. qui codicem bibl. caesareae a Seb. Tegnagelio nactus, illos vulgauit Viennae Austriae 1630. 4. Non satis diligenter vbique in graecis describendis versatum esse editorem, testatus est *Lambecius*, qui ex eodem codice nouam huius operis editionem daturum se promisit cum notis in supplemento, quod meditabatur bibliothecae patrum. Vide *Lambecium* lib. I. p. 138. seq. [p. 249. sqq. Kollar.] et III. p. 75. [p. 205. sqq. Kollar.] Statim in prooemio pro ἐν ἀν ἐκτῶς quod Corderius vertit *cum ab externis illis*, legendum ἐξ ἀνεκτῶς, *intolerabili more:* vt alia doctissimo Cotelerio in notis ad monumenta ecclesiae graecae, aliisque viris eruditis notata omittam. Insigne hoc Philoponi opus est, Photio pridem lectum et laudatum cod. XLIII. et CCXL. atque ex solo hoc propemodum integram versionem Aquilae, Symmachi et Theodotionis, ad primum Geneseos caput datur colligere, vt videre licet lib. 3. huius bibl. c. 12. [cap. 13. vol. III. nou. edit.] atque in *Montfauconi* Hexaplis Origenianis, incredibili et solertissimo studio ex omni antiquitate editorum atque ineditorum monumentorum erutis et concinnatis. Passim in his Philoponi libris laudatur Basilius m) et aduersus Theodorum Mopsue-

m) Basilium laudat pag. 2. 6. 7. 14. 15. 24. 28. 29. 75. 108. 111. 134. 162. 170. 176. Theodorus Mopsuestenus oppugnatur p. 15. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 33. 35. 39. 40. 44. 45. 47. 50. 74. 77. 78. 80. 84. 85. 90. 91. 95. 113. 119. 213. 223. 225. 226. 227. 229. 232. 233. 236. 237. 240. 241. 242. 243. [conf. supra in h. vol. pag. 355.] Citantur praeterea Anaxagoras 72. Aristoteles 17. 55. 73. 106.

Mopsuestenum defenditur, quem lib. 1. cap. 12. ait πλεῖστα μυθολογεῖν ἐν τοῖς εἰς τὴν Γένε- [P] σιν καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ συγγράμμασι. Theodoretum Theodori argumentis libenter vti notat lib. 1. c. 14. et Theodori ὑπερασπιστὴν nuncupat lib. 1. c. 18. et lib. 2. c. 15. citatque ibidem et lib. 1. c. 16. eius solutiones εἰς τὰ τῆς παλαιᾶς γραφῆς ἀπορούμενα, quae adhuc supersunt. De Moysis fide et auctoritate insignis locus lib. 2. cap. 13. Τὸ ἀξιόπιστον δὲ τοῦ προφήτου καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς τῶν Ἑλλήνων σοφοῖς καὶ τοῖς τιμωμένοις ὑπ' αὐτῶν χρηστηρίοις διωμολόγηται, καὶ γὰρ αὐτὸν τηλικούτων τεράτων ἐργάτην ἐποίησεν ὁ Θεὸς, καὶ τῆς ἐποψίας ἠξίωσε τῆς αὐτοῦ, ὑποφήτην τε θείων νόμων γενέσθαι, καὶ τῆς τῶν μελλόντων προῤῥήσεως πληρωτήν τε τῶν ὑποσχέσεων κατέστησεν, ὧν τοῖς αὐτοῦ προπάτορσι περὶ τοῦ παντὸς ἔθνους κατεπηγγείλατο, δι' ὧν τούτων πιστὸν τοῖς ἀνθρώποις συνέστησε, τῶν κατὰ θείαν ἐπίπνοιαν ὑπ' αὐτοῦ λεχθήσεσθαι μελλόντων περὶ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως. *Quin et auctoritas fidesque prophetae ab ipsis quoque Graecorum sapientibus, celeberrimisque illorum oraculis celebrata fuit. Etenim deus ipsum tantorum prodigiorum patratorem reddidit, et sui conspectu dignatus est, nec non legum diuinarum et praedicationis futurorum interpretem et executorem constituit promissionum, quae progenitoribus eius de vniuersa gente promissae fuerant, quibus rebus etiam sibi apud homines fidem conciliauit quoad ea quae ex mente Dei de mundi origine dicturus erat.* De Salomonis ecclesiaste lib. 3. c. 10. ἠθικώτερον τῷ Σολομῶντι τὸ βιβλίον ἢ φυσικῶς διεσκεύασται, *liber iste magis ad mores emendandos, quam ad naturae rerum illustrationem compositus est.* Plura in eandem sententiam lib. 7. cap. 3. Aspidis pro patrio Deo ab Aegyptiis cultae mentio lib. 4. c. 1. *Fabr.* In *Assemanni* cod. XIV. in bibl. orient. tom. I. p. 613. sunt Philoponi quaedam syriace versa scripta: de vniuersali et particulari op. ad Sergium presbyterum; de differentia, quae manet in Christo post vnionem hypostaticam; epistola ad Iustinianum imperator.; de diuisione, differentia et numero ad eumdem. Adde binorum *Assemannorum* biblioth. Vatic. MSS. codd. catal. tom. I. part. 3. *Harl.*

[P] IV. *Disputatio de paschate,* ὅτι τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῆς σελήνης, πρὸ μιᾶς τοῦ νομικοῦ πάσχα τὸ μυστικὸν τοῦ Κυρίου γέγονε δεῖπνον, καὶ ὡς οὐ τὸν ἀμνὸν τότε μετὰ τῶν μαθητῶν ἔφαγεν ὁ χριστός. *Decima tertia lunae, pridie legalis paschae, mysticam domini coenam contigisse, neque Christum tunc cum discipulis agnum comedisse.* Libris in Hexaëmeron graece et latine a Corderio subiectum legitur hoc scriptum p. 283–300. Incipit: Ἐζήτηται περὶ τοῦ δείπνου τοῦ δεσποτικοῦ πολλοῖς. Depromptum ex eodem codice graeco caesareo. Vide *Lambecium* lib. 1. p. 138. 143. [p. 249. sqq. Kollar.] et lib. 3. p. 75. [p. 208. Kollar.] Sub titulo *Ioannis Damasceni de azymis* exstat in codice MS. bibl. Coislinianae, teste *Montfaucono*

Mmmm 2 pag.

106. 140. 145. 152. 153. 168. 177. 254. ὁ φυσικώτατος. 58. (Physici 72. 164. 253.) ἐν τῷ λάμβδα τῆς μετὰ φυσικὰ πραγματείας 102. 104. Athanasius 134. Democritus 72. Dionysius Areopagita ὁ μετὰ φιλοσοφίας ἄκραν τῇ εὐσεβείᾳ τὸν Ἀθήνῃσι τῆς ἐκκλησίας θρόνον κοσμήσας 134. Epistola ad Polycarpum episcop. 89. 117. Empedocles 72. Eusebii hist. ecclesiastica 89. SS. Gregorii (Nazianzenus et Nyssenus) 134. Hipparchus astronomus 14. 102. Hippocrates 55. Iosephi ἀρχαιολογία 89. Iudaeorum expositio 224. Manichaei 61. 75. 276. Origenis et Basilii disputata aduersus Genethliacos 177. 178. Oracula 71. 181. 183. Pappus et Ptolemaeus accuratiores geographi 153. Phlegon ἐν ταῖς Ὀλυμπιάσιν 88. 89. 90. 117. 169. Pindarus 184. Plato 5. 7. 71. 106. 107. 108. 122. 143. 172. 186. 249. 263. 282. Porphyrius libro secundo περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας 181. libro tertio 182. 183. Ptolemaeus 14. 102. 103. 104. 105. 153. 154. 155. Theodoretus 29. 32. 35. 39. 76.

pag. 585. Io. Philopono tributum scriptum *de paschate*, videtur idem, quod sine nomine auctoris memorat Photius, cod. CXV. Graeci vero recentiores in duas synopses contractum, non dubitant tribuere Ioanni Damasceno. *Fabr.* — Philopon. de tempore, quo agnum paschalem Christus edit, in cod. *Cromwell.* CXV. 19. siue nr. 294. cat. MSS. Angliae etc. I. 1. *Harl.*

V. Κατὰ Πρόκλου περὶ ἀϊδιότητος κόσμου λύσεις λόγων ιη'. *Aduersus Procli Diadochi pro aeternitate mundi argumenta duodeuiginti, solutiones*, initio *) et fine mutilae, et graece primum editae a *Victore Trincauello*, medico, Venetiis in aedibus Bartholomaei Cisterzagensis, 1535. fol. et latine ex versione eleganti *Ioannis Mahotii*, Argentenaci, qui eam Francisco a Turnone, cardinali, dedicauit. Lugd. 1557. fol. Etiam alteram latinam versionem *Casparis Marcelli* Labbeus commemorat, vulgatam Venetiis 1551. fol. quam non vidi, nec Mahotium eius meminisse obseruaui. Non dubium est, hoc opus intelligi a Suida in Πρόκλος °), vbi ait Proclum fuisse alterum, qui post Porphyrium aduersus Christianos bellum mouerit, et Philoponum eius XVIII. ἐπιχειρήματα egregie confutasse. Non aeque exploratum videtur, hoc opere contineri commemorata Simplicio ᵖ) Philoponi quinque πολύστιχα βιβλία contra aeternitatem mundi, et librum sextum contra aeternum mundi motum. Nam neque librorum numerus congruit, neque adeo prolixum opus hoc contra Proclum est, vt βιβλία πολύστιχα dici mereantur. Et praeter pauca ea, quae aduersus Aristotelem disputat Philoponus ad argumentum Procli XI. cap. 9. seq. diserte etiam promisit, se Aristotelis de mundi aeternitate sententiam singulari opere oppugnaturum VII. 6. X. 5. XIII. 1. Quod vero ait, suo tempore accidisse, quod anno Diocletiani 245. contigit, XVI. 4. καὶ νῦν γὰρ ἐφ' ἡμῶν κατὰ τὸ διακοσιοστὸν [?] τεσσαρακοστὸν πέμπτον Διοκλητιανοῦ ἔτος ἐν τῷ αὐτῷ ζωδίῳ τῷ Ταύρῳ γεγόνασιν οἱ ἑπτὰ πλανώμενοι, εἰ καὶ μὴ ἐν τῇ αὐτῇ μοίρᾳ ἅπαντες, id paullo laxius accipiendum, vertendumque sic: *nam et non longe a nostris temporibus anno 245. Diocletiani, in vno eodemque signo tauri, licet non in eodem gradu omnes septem planetae fuerunt* **). Nam annus Diocletiani 245. respondet anno Christi 529. at supra demonstratum est, Philoponum centum annis post vixisse. *Fabr.* Hanc paragraphum Fabric. noster totidem verbis repetiit in syllabo scriptorum, qui veritatem relig. christianae — adseruerunt p. 117. seq. — Exstat MS. in bibl. *Escorial.* v. *Plüer* itinerar. per Hispan. pag. 177. — *Parif.* in bibl. publ. codd. MMLVIII. et MMLIX. — *Venet.* in bibl. Marcianae cod. CCXXXVI. v. cat. codd. graec. Marc. p. 120. inprimis cel. *Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. I. p. 153. qui adnotat, hoc Philoponi opus etiam latine versum esse a Raphaele Mambla, idque hunc ipsum testari in epistola, adiecta particulae commentarii Procli in Platonem de repbl. ab ipso latine redditae, et Romae a. 1542. typis expressae. *Harl.*

VII. Com-

*) Initio deest libri primi caput 1. integrum et pars secundi capitis. Incipit graeca editio et Mahotii versio a verbis: ἀπολύει ἂν εἰς τοῦτο ἄγων, adeoque paullo locupletior est MSto codice, quem euoluit *Lambinus*, qui incipiebat a verbis: τῇ γὰρ πεπερασμένῃ δυνάμει.

°) Confer, quae dixi volum. VIII. c. 26. pag. 532. seq. [vol. IX. c. 21. p. 418. n. edit.]

ᵖ) Vide ibid. p. 631. [pag. 558. n. ed.] et 653. seq. [p. 559. sq. n. edit.] vbi adnotata reperies loca varia, quibus Philoponum acerrime Simplicius perstringit, et oppugnat.

**) Conf. *Walch.* histor. haeres. tom. VIII. p. 706. *Harl.*

VI. *Commentarii Io. Philoponi in Aristotelis libros* q).

1. *Vita Aristotelis*, quae Ammonii Hermeae nomine graece et latine plus simplici vice edita exstat, in codice caesareo refertur ad Ioannem Philoponum, praemittiturque *Commentario in Categorias*, qui similiter in codice Coisliniano, de quo cl. Montfauconus p. 220. et in iam dicto caesareo MSto tribuitur non Ammonio, sub cuius nomine lucem vidit, sed Philopono, qui illum ex lectionibus Ammonii collegerit ac digesserit. Titulus ibi est: Ἰωάννȣ Γραμματικȣ̃ Ἀλεξανδρέως τȣ̃ Φιλοπόνȣ ἐκ τῶν συνȣσιῶν Ἀμμωνίȣ τȣ̃ Ἑρμείȣ σχολικαὶ ἀποσημειώσεις εἰς τὰς Ἀριστοτέλȣς δέκα κατηγορίας. Vide Nesselii catalogum MSS. bibl. Vindob. parte IV. p. 7. seq. qui Philoponi obseruationes ab Ammonianis in illo codice distinctas, quae in editis confusim leguntur, exstare notat. De Ammonii commentariis dixi lib. IV. c. 26. p. 163. sqq. [s. vol. V. p. 705. seq. et 738. cum not. u.] vbi etiam de illis, quae *in praedicabilia* siue *quinque Voces Porphyrii* exstant, atque ex ore Ammonii quidem similiter, sed a Philopono digesta monet *Gesnerus* in bibl. et confirmat codex caesareus, de quo Nesselius parte IV. p. 79. *Fabr.* Conf. supra, vol. III. p. 209. in quo vol. in cap. V. de Aristotele quoniam de commentariis Philoponi in Aristotelis libros suis locis de codd. atque edd. iam multa sunt collecta adnotataque: mihi h. l. licebit esse eo breuiori. De vita Aristotelis v. etiam cl. *Buhle* in ed. Opp. Aristot. tom. I. p. 51. seq. et p. 303. de Philoponi comment. tam MSS. quam editis. Pag. 304. seq. ac p. 160. seq. de Philoponi comm. in Porphyrii quinque voces, et cod. *Matrit.* in *Iriart.* catal. codd. gr. Matr. p. 137. et cod. Vindobon. add. p. 167. etc. — De Philoponi comm. in Porphyrii Isagogen et in Aristotelis categorias, in cod. Veneto Marc. CCII. v. cat. codd. gr. Marc. p. 111. ex nota gr. ad illum cod. et cel. *Morell.* in bibl. MSta gr. et lat. I. p. 122. — In bibl. *Mutinensi* plures esse codices Philoponi et aliorum in Aristotelem, testatur *Montfaucon* in diario ital. p. 33. et pag. 14. de codd. bibl. Ambros. *Mediolanensis.* Idem in Bibl. biblioth. MSS. permultos variarum bibliothecarum codd. qui Philoponi comm. in scripta Aristotelis logica continent, passim enumerat, e. g. p. 9. *A.* in categorias. Aristot. in cod. *Vatic.* etc. v. indic. add. de codd. in bibl. *Laurent.* *Bandini* in ind. ad vol. III. catal. codd. gr. Laur. pag. 560. seq. et de codd. bibl. *Paris.* publ. ind. ad vol. II. cat. MSS. illius bibl. — atque de codd. *Neapolit.* v. supra, vol. V. fin. in cat. illorum, nr. 70. 100. 129. 162. et 218. — comment. in Praedicabilia, in cod. *Barocc.* CXLV. *Harl.*

2. *In Analytica priora* σχολικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνȣσιῶν Ἀμμωνίȣ τȣ̃ Ἑρμείȣ, μετά τινων ἰδίων ἐπιςάσεων. *Commentariae annotationes ex scholis Ammonii Hermeae cum quibusdam propriis meditationibus:* adiunctis *Leonis Magentini* r) circa a. 1300. metropolitae Mytilenaei commentariis in eadem, et *Anonymi* s) libello de syllogismis prodierunt

 graece

q) Vid. infra in indice scriptorum in Philopo. ni commentarii ad Aristotelem, voc. *Io. Philoponi comm.* etc. *Harl.*

r) De hoc dixi volum. VI. pag. 383. seq. [vol. VII. p. 717. seq. ed. nou.]

s) Hanc synopsin dicatam Andreae Wilckio, separatim cum versione et notis edidit *Mich. Wolfius*, professor in academia Ienensi, Ien. 1681. 8. Dederat etiam latine *Gesnerus* Basil. 1542. 8. et Balthasar Brumbach. Neapoli 1605. 12. et *Petr. Io. Nunnesius*, Valent. 1553. vt didici ex bibl. noua Hispana *Nic. Antonii* tom. II. pag. 164. — Ab *Euphrosyno Bonini*, Florentino, versum esse e gr. lingua in latinam Ioannem grammaticum, notatur in *Iul. Negri* histor. scriptorum Florentin. pag. 159.

graece Venetiis in aedibus Barthol. Zanetti Casterzagensis 1536. fol. praemissa Victoris Trincauelli ad Herculem Gonzagam epistola. Latinas versiones tres Labbeus adnotauit, vnam *Guil. Dorothei*, Venet. 1541. fol. alteram *Lucilli Philalthei*, ibid. 1544. 1548. 1553. 1555. et tertiam *Alexandri Iustiniani*, Chii, Venet. apud Valgrisium 1560. fol. *Fabr.* Vid. supra, vol. III. p. 215. ibique notas, cel. *Morell.* bibl. MS. gr. et lat. I. p. 131. de cod. Veneto Marcianae bibl. CCXXV. et pag. 134. de cod. CCXXXV. — Oxon. in cod. *Barocc.* CLV. — *Oxon.* in collegii noui cod. CCXXXVI. s. nr. 1200. cat. MSS. Angliae etc. I. 2. *Philop.* scholia in Aristotelis priora analytica, excerpta ex ore Ammonii Hermiae, atque in seq. codice, eiusd. comm. in Aristotelis libros de generat. et corruptione, et comm. in libros meteorologicos. — *Paris.* in analytica, in nouem codd. bibl. publ. *Harl.*

[P] 3. *In analytica posteriora*, vna cum *anonymi* Graeci *) in librum posteriorem commentario, Venet. apud Aldum 1504. fol. et cum variis lect. aliorum codicum, additoque *Eustratii* **), episcopi Nicaeni, commentario in eundem posteriorem librum, Venet. in aedibus haeredum Aldi et Andreae Asulani soceri, 1534. fol. Labbeus etiam editionem graecam a. 1554. memorat. Latine *Andrea Gratiolo* interprete, prodiit Venet. 1542. fol. Paris. 1543. fol. et Martiani Rotae cura, Venet. 1559. 1568. fol. *Fabr.* Vid. supra, vol. III. p. 215. et pag. 218. de Philop. comm. in Aristot. de sophisticis elenchis. MS. *Taurini* in cod. LXXV. v. cat. codd. gr. Taur. p. 170. *Harl.*

4. *In quatuor priores libros physicorum, siue auscultationis physicae*, graece cum praefatione Victoris Trincauelli ad Casparem Contarenum cardinalem: Venetiis *) in aedibus Barthol. Zanetti, 1535. fol. et latine *Guilelmo Dorotheo* interprete Venet. 1539. 1541. fol. et ex meliore *Io. Baptistae Rasarii* versione ibid. 1558. 1569. 1581. fol. Etiam *quatuor posteriores physicorum* libros a Philopono illustratos non est dubium, nam ipse suas σχολὰς in librum octauum, memorat t. VI. Atque sunt qui illas in bibl. Vaticana MStas exstare testantur. Sed lucem hactenus non viderunt. In Coisliniano codice, de quo *Montfauconus* p. 223. seq. commentariis Philoponi in quatuor priores physicorum libros, subiiciuntur commentaria Simplicii in posteriores quatuor: non Philoponi, nisi in quintum fortasse librum. *Fabr.* Vid. supra, vol. III. p. 227. et cel. *Morell.* bibl. MS. gr. et lat. I. p. 129. et 131. seq. *Harl.*

5. *In librum primum meteororum*, libri III. graece prodierunt ad calcem *Olympiodori* in meteora, (de quo supra, p. 951. ed. vet.) Venetiis apud Aldi filios, expensis nobilis viri Federici de Turisanis, eorum auunculi, 1551. fol. et latine interprete *Ioanne Baptista Camotio*, Venet.

*) A pag. 102. ad 114. In succincto hoc Anonymi commentario scriptores nullos memorari obseruo nisi p. 113. Theophrasti συναγωγὴν προβλημάτων et p. 112. b. Aristotelis μετὰ τῶν προβλημάτων βιβλία.

**) De hoc Eustratio, qui circa a. C. 1117. claruit, dixi lib. III. c. 6. §. XXIX. [vol. III. p. 264. sq. n. ed.]

*) *Buhle* in ed. Opp. Aristot. tom. I. pag. 303. fin. citat edit. *Philoponi* comment. in Aristotelis auscultation. physicarum libros IV. priores. gr. Venet. ap. Ald. 1504. Mihi vero nullibi certam eius notitiam ac mentionem expiscari licuit. *H.*

Venet. 1551. et 1581. fol. *Fabr.* v. supra, vol. III. p. 231. *Montfaucon.* bibl. Coislin. p. 224. *Paris.* in cod. bibl. publ. MDCCCXCII. *Harl.*

6. *In libros tres de anima*, commentarii, vbi libri singuli in τμήματα, commentarii ipsi in θεωρίας siue fusiores disputationes, et πράξεις siue lectiones verba philosophi breui explicatione illustrantes a Philopono diuisi fuerunt, sed distinctionis huius vix in libro tertio aliqua supersunt vestigia. Prodiit hoc opus eximium graece cum Victoris Trincauelli epistola ad Nicolaum Rodulphum cardinalem, Venet. in aedibus Barthol. Zanetti 1553. fol. v) Latinae versiones a Labbeo laudantur duae, vna *Gentiani Herueti*, Lugd. 1544. 1558. et Venetiis 1554. 1568. fol. altera *Matthaei a Boue* Veronensis, Ven. 1544. 1581. fol. *Fabr.* Vide supra, vol. III. pag. 236. et cl. *Morelli* biblioth. MS. graec. et lat. I. pag. 130. et 133. — In cod. *Guil. Laudi* LXI. siue nr. 713. catal. MSS. Angliae etc. I. 1. — ibid. II. nr. 1096. f. in cod. VI. eccl. *Westmonaster.* et in tribus codd. bibl. publ. *Paris. Florent.* in cod. Laurent. I. nr. 19–22. plut. 85. *Philoponi* comm. in tres libros de anima; in libros IV. Aristot. Meteorologicorum; in primum Meteorologicorum Aristot. libri tres; et in duo libros de generatione et interitu. v. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. III. p. 243. sq. — In codd. *Escorial.* in plures Aristot. libros comment. Philoponi. v. *Plüer.* itiner. per Hispan. pag. 176. sq. *Harl.*

[F] 7. *In libros duos de generatione et interitu*, graece cum praefatione Francisci Asulani ad Iac. Sadoletum episcopum Carpentoractensem, Venetiis in aedibus Aldi et Andreae Asulani soceri, 1527. fol. w) ante *Alexandrum Aphrodiseum* x) in Meteorologica et de mixtione. Et latine interprete *Hieronymo Bagolino* Venet. 1540. 1543. 1548. 1559. fol. *Fabr.* Conf. supra, vol. III. p. 228. 231. cel. *Morell.* bibl. MS. gr. et lat. I. p. 133. — *Montfauc.* in bibl. Coislin. pag. 224. — *Paris.* in cod. MXMXVI. bibl. publ. — *Oxon.* in cod. CCXXXVII. coll. noui, cum Philoponi commentar. in libros meteorologicos, siue nr. 1201. cat. MSS. Angliae etc. 1. 2. *Harl.*

8. *In libros quinque de generatione animalium* scholia Philoponi (an y) *Michaëlis Ephesii?*) prodierunt graece cum *Nicolai Petri* Corcyraei epistola graeca ad Andream Matthaeum Aquauiuam, ducem Adriensem, Venetiis per Ioannem Antonium et fratres de Sabio 1526. fol. Latina eiusdem Nicolai Petri interpretatio, addito latino textu Aristotelis ex Theodori Gazae versione, ibid. anno eodem, mense Octobri, per Ioannem Antonium et Stephanum ac fratres de Sabio, fol. litteris Gothicis.

9. *In*

v) Non a. 1553. sed a. 1535. prodiisse illam edit. discimus ex catal. bibl. Pinell. I. pag. 226. et ex *Panzeri* A. T. vol. VIII. p. 548. nr. 1832. atque ex catal. bibl. *Bunau.* tom. I. p. 123. *Harl.*

w) Exemplar cum notis mss tis saec. XVI. fuit in bibl. Pinell. v. cat. illius I. p. 225. nr. 1277. *Harl.*

x) De hoc dictum est lib. IV. cap. 25. [siue cap. 28. in vol. V. p. 650. sqq. n. edit. *Harl.*]

y) Conradus Gesnerus p. 424. bibl. *Nicolaus Petrus Corcyraeus Philopono hosce commentarios tribuit, a Sergio Stiso praeceptore suo in Mesappia iis se donatum scribens. Verum ego ab erudito quodam viro in Italia accepi, eos nequaquam Philoponi esse, sed* Michaëlis Ephesii, *si bene memini, quod etiam ipse facile credo. Nam et multo breuiores hi commentarii sunt, et paraphrasticam breuitatem Michaëlis prae se ferunt, et non inscribuntur, vt reliqui commentarii Philoponi, ex synusiis Ammonii Hermeae* etc. [v. supra ad vol. III. p. 231. not. oooo. et pag. 244. XVIII. *Harl.*]

9. *In libros XIV. Metaphysicorum* scholia latine, *Francisco Patricio* interprete, Ferrariae *) 1583. fol. nam graeca numquam prodierunt. Patricius autem, qui codice graeco monasterii Basilianorum monachorum, quod Flattri dicebatur, in insula Cypro, vsus fuit, dubitauit, an auctor Philoponus esset, quoniam contra illius morem paullo succinctiore commentandi ratione et a theorematibus ac digressionibus libera vtitur. Ammonii tamen discipulum atque adeo Philoponum facile agnoscas. In codice caesareo inscribitur: ἐξήγησις τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ Ἀριστοτέλους ἀπὸ τοῦ Φιλοπόνου Ἰωάννου. Vide *Nesselium* parte IV. pag. 107. *Fabr.* Conf. supra, in vol. III. pag. 229. et 257. — Philoponus in Aristotelem *de coelo*, in cod. *Ge. Wheleri* XLVI. s. nr. 9117. cat. MSS. Angliae II. — Philop. in *syllogismos hypotheticos*, *Paris.* in cod. MXMXVIII. bibl. publ. — Philoponi et Michaelis Ephesii expositio *ethicorum Nicomachicorum*, cum Aristot. Ethicis Nicomachicis, *Romae* in cod. Vatic. teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSStar. p. 10. C. conf. infra ad §. IX. fin. — Philoponi scholia εἰς τὸ τῆς ἀποδεικτικῆς βιβλίον α. καὶ β. in cod. *Mosquensi* CCCXIII. 4. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. p. 206. ed. in 8. *Harl.*

VII. *Alia Philoponi scripta edita.*

Συναγωγὴ τῶν πρὸς διάφορον σημασίαν διαφόρως τονουμένων λέξεων. *Collectio vocum, quae pro diuersa significatione accentum diuersum accipiunt*, ordine litterarum digesta. Saepius prodiit graecis subiecta Lexicis. Sed separatim et quintuplo a se auctam, (ita tamen, vt additamenta sua a primi auctoris [†] obseruatis distinxerit,) vsibus studiosorum graecae linguae obtulit vir multis aliis maioribus nominibus de illa meritissimus, *Erasmus Schmidius* Witeb. 1615. 8. Titulus est: *Cyrilli, vel, vt alii volunt, Ioannis Philoponi,* (huius esse non dubitabat H. Stephanus,) *opusculum vtilissimum de differentiis vocum graecarum quoad tonum, spiritum, genus etc.* Accessit Schmidii dissertatio de pronunciatione graeca antiqua. *Fabr.* Conf. supra, vol. VI. pag. 321. nr. 5. vbi in nota iam aliquot laudaui codices: quibus adde codd. *Baroccian.* XCVI. et CLIX. — et cod. Ambros. *Mediolani*, teste *Montfaucon.* in diario ital. pag. 16. — Collectio vocum, quae pro diuersa significatione diuersum accentum accipiunt, auctore *Cyrillo*, vel potius *Philopono*, in vsum scholae. Lugd. Bat. 1751. 8. Ex Cyrillo, s. potius Philopono, nec non ex Ammonio et Lesbonacte *Dan. Peucerus* contraxit *commentarium* suum *differentium apud Graecos vocum*, Dresdae 1749. 8. Add. *Io. Frid. Fischeri* animaduersionum ad Iac. Velleri grammaticam graecam specimen I. p. 268. sq. *Harl.*

Περὶ διαλέκτων. *De quinque dialectis graecae linguae, ἐκ τῶν Ἰωάννου τοῦ Γραμματικοῦ τεχνικῶν* siue ex *arte grammatica* Ioannis Philoponi, (an Ioannis Characis? vt suspicatur Gesnerus,) prodiit graece cum aliis grammaticis scriptis in Varini Camertis thesauro, cornu copiae et hortis Adonidis apud Aldum 1496. fol. et minoribus typis 1504. fol. nec non ad calcem Lexici graecolatini Venet. 1524. fol. et deinde saepius: etiam latine in Appendice thesauri graecae linguae, quem H. Stephano debemus, et ad calcem Lexici Ioannis Scapulae. *Fabr.* In *Const. Lascaris* opusculis grammaticis, Venet. ap. Aldum 1512. 4. — Conf. supra,

z) Non Venetiis, vt legis in Patinianis p. 46.

supra in vol. VI. p. 197. p. 294. ibique not. x et p. 297. nec non p. 320, nr. 1. et 2. it. p. 371. — *Paris.* in cod. MMDCLXIX. — Ex Io. Grammatici technicis de dialectis; in cod. *Barocc.* CXVI. — in cod. *Thom. Gale* CXXXII. f. nr. 5966. cat. MSS. Angliae etc. II. Philop. libellus *de dictione*. *Harl.*

Scholia in Hesiodum, quae se habere testatus est *Io. Alex. Brassicanus* praef. ad Saluianum, puto, fuisse edita illa vel in Opera et Dies, quae Iohannem Tzetzem auctorem habent, vel in Theogoniam, sed quae non Ioannis Philoponi sunt; sed Ioannis Galeni siue Pediasimi. Vide, si placet, quae dixi lib. II. huius bibl. c. 8. §. 16. [f. vol. I. pag. 588. ed. nou. In cod. *Vossiano* in cat. MSS. Angliae tom. II. nr. 2206. citatur *Io. Grammatici* comment. in Hesiodum. *Harl.*]

VIII. *Scripta Philoponi inedita vel deperdita.*

In Platonem aliqua scripsisse, colligas e Nicephori XVIII. 47. vbi, quum Philoponum Platonis et Aristotelis philosophiae peritissimum laudasset, subiungit, Οἷς καὶ πλείω, μάλιστα δὲ τῶν Ἀριστοτέλους ἀποῤῥήτων λαμπροτάτας ἐξηγήσεις κατέλιπεν. Atque, in codice bibl. Coislinianae, cuius meminit Cl. *Montfauconus* p. 598. inter τοὺς Πλάτωνα ὑπομνηματίζοντας memoratur Ἰωάννης ὁ Φιλόπονος, ὅστις καὶ κατὰ Πρισκιανοῦ [aa]) ἠγωνίσατο, πολλάκις δὲ καὶ κατὰ Ἀριστοτέλους.

In Ptolemaei magnam syntaxin. Meminit Theodorus Meliteniota, supra p. 206. ed. vet.

In Nicomachi Geraseni Arithmeticam. Exstat MS. in variis bibliothecis, etiam in Iohannea huius vrbis Hamb. ex legato viri summi, Lucae Holstenii. Vide, quae dixi lib. IV. cap. 22. §. 3. [bb]) Suidas etiam inter Philoponi scripta memorat συγγράμματα γραμματικά, φιλόσοφα, ἀριθμητικά. *Fabr.* In biblioth. quondam Pinelliana fuit cod. saec. XVI. cuius indicem in cat. bibl. Pinell. tom. III. p. 361. ita significatum reperimus: *Nicomachi introductionis arithmeticae libri II.* Graece cum commentario. — Scholia quoque graeca accedunt: it. *Asclepii Tralliani* commentarius in libros II. introductionis arithmeticae Nicomachi, graece. Atque cel. *Morell.* hanc, quam h. l. reddere iuvat, subiecit doctam adnotationem: „Commentarium in Nicomachi Arithmeticam, sine auctoris indicio hoc in codice scriptum, sub Asclepii nomine manu itidem scriptum apud Thom. Reinesium exstitisse, ex huius epistola ad Io. Andr. Bosium plane deprehendi, (Reinesii epp. ad Bos. p. 266.): qui vero commentarius Asclepii nomen in cod. Pinelliano praefert, neque tamen integer librarii culpa est, in codice CCCXVI. bibl. Venetae D. Marci, saeculo XV. exarato, *Ioanni Grammatico Philopono* tribuitur, ac eius sub nomine fuit apud Marcum Meibomium, prout ex epistola Bosii ad Reinesium (p. 262.) cognoscere licet. Est vero cum Asclepii, tum Philoponi commentarius vterque

que

aa) Contra Priscianum Lydum philosophum, de quo lib. III. c. 9. §. 15. [f. cap. 7. §. 15. supra, in vol. III. p. 444. *Harl.*]

bb) S. c. 27. supra in vol. V. pag. 633. seq. de codd. it. p. 635. *Harl.*

que adhuc ineditus." Add. eundem virum doct. in bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 199. de cod. *Veneto* Marc. CCCXVI. in quo est *Philoponi* comment. ineditus libr. I. Arithmeticae Nicomachi, et de cod. CCCXVIII. qui continet scholia in Nicomachi arithmeticam, excerpta ad litteram ex Asclepio et Ioanne Philopono, et pag. 263. de cod. CCCXCVII. — *Taurini* in cod. regio CLX. Io. Philop. comment. in duo libros introduct. in arithm. Nicomachi: inc. (vti cod. Vindobon. XXXV.) ἐπεὶ ἡ ψυχὴ διττὰς ἔχει τὰς ἐνεργείας τὰς μὲν ζωτικάς· v. cat. codd. gr. Taur. p. 245. — Aliud est principium in cod. *Bauar.* LXXVI. n. εἰσαγωγὴ ἐπιγέγραπται, ὡς πρὸς τά. Plura de illo adnotauit cel. *Hardt.* in Aretini Beytr. a. 1804. etc. part. 4. p. 41. sq. *Harl.*

[P] *De vsu astrolabii*, MS. habuit Thomas Reinesius. Exstat etiam in bibl. caesarea, et (Gesnero teste) in Italiae bibliothecis. *Fabr.* *Vindobonae* in cod. caes. CXLI. nr. 2. v. *Lambec.* VII. p. 557. sq. add. supra, vol. IV. p. 148. — *Monac.* in cod. Bauar. CV. v. cl. *Hardt.* l. c. part. 3. pag. 15. sq. — *Venet.* in codd. bibl. Marc. CCCXXIII. CCCXXIV. et CCCXXV. v. cat. codd. gr. Marc. pag. 148. 149. ac 150. add. de iisdem cel. *Morell.* in bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 214. sq. 216. — *Paris* in vndecim codd. bibl. publ. v. ind. ad vol. II. illius bibl. — In cod. XI. *Sauil.* f. nr. 6597. cat. MSS. Angl. I. — *Romae* in quatuor codd. Vatican. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 9. *C.* et p. 10. *D.* *E.* pag. 35. *A.* nr. 970. — Ibid. p. 499. *E.* de cod. *Mediolan.* bibl. Ambros. in quo sunt *Io. Grammatici* in libros de anima; de ortu et interitu; de vsu Astrolabii; Ilias parua cum aliquibus notis, de iis, quae declinantur, in arithmeticam Nicomachi fragmm. nondum edita; in metaphysicam; fragmenta de accentibus. (Ioannis Grammatici *parua ilias* citatur quoque a *Montfaucon* iterum ibid. p. 529. *E.* et in diario ital. p. 17. de eadem bibl. Ambrosiana.) — ibid. p. 500. *A.* *de vsu astrolabii*, in cod. eiusdem bibl. — ib. p. 1200. *C.* in cod. bibl. *Guil. Pelliserii.* — ibid. p. 1322. *E.* in cod. *Mazarin.* — In bibl. *Escurial.* cod. expositio methodica descriptionis de vsu astrolabii et in alio de astrolabii vsu. v. *Plüer.* itiner. per Hispan. p. 177. — *Florent.* in bibl. Laurent. Medic. in cod. XVI. 9. cod. XXI. 1. et cod. XXV. 4. plut. 28. Vid. *Bandin.* cat. codd. gr. Laur. tom. II. p. 33. 39. et 55. *Harl.*

De orthographia liber et alius περὶ λέξεως MSS. in bibl. caesarea. Vide Nesselium parte IV. p. 130. et 141.

De Atticis particulis opusculum Gesnerus memorat in bibl.

Ῥητορικὰ συγγράμματα. Suidas in Ἰωάννης.

Βιβλιδάριον, *libellus* περὶ τῶν δογματισθέντων περὶ τῆς ἁγίας τριάδος aduersus ea, quae *de SS. Trinitate* docuit in sermone catechetico *Ioannes Scholasticus* patriarcha CPol. (defunctus a. 577.) Vide Photium cod. LXXV.

Contra synodum Chalcedonensem. Meminit Photius cod. LXXV.

Περὶ ἀναστάσεως *de resurrectione* opus, in plures τόμους distinctum, quorum numerus apud Photium cod. XXI. excidit. In illo sententiam Origenis de corporibus resuscitatorum spiri-

spiritalibus defensitauit, ut constat ex illius verbis, quae adducit Nicephorus XVIII. 49. Oppugnarunt Philoponum *Theodosius* monachus, de quo Photius cod. XXII. nec non *Conon*, *Eugenius*, *Themistius*, de quibus cod. XXIII.

Διαιτητὴς siue *Arbiter* sententiarum περὶ ἑνώσεως, *de vnione naturarum in Christo*, compositus, Sergio CPol. patriarcha suadente, si credimus *Nicephoro* XVIII. 47. et haeresi Monophysitarum defendendae destinatus. Fragmenta ex eo leguntur in Damasceno de haeresibus apud *Coteler*. tom. I. monumentor. p. 309. vbi legas ἐκ τοῦ διαλόγου τοῦ Διαιτητοῦ. Sed in noua edit. Damasceni tom. I. p. 101. *Michaël le Quien* Posseuinum sequutus edidit: ἐκ τοῦ δ' λόγου; atque ita etiam fuit in codice desideratissimi nostri Godfr. Olearii, cuius mentio in actis Erud. tom. II. supplem. p. 477. Certe dialogorum moris nullum in illis fragmentis, satis licet longis, vestigium. Κεφαλαίων decem Nicephorus, septem Photius cod. L. meminit, narrans *Nicias* monachum scripsisse κατὰ τῶν τοῦ Φιλοπόνου κεφαλαίων ζ' ὧν διεμνημόνευσεν ἐν τῷ καλουμένῳ αὐτοῦ λόγῳ διαιτητής. *Anastasii* Antiocheni λόγον κατὰ τοῦ διαιτητοῦ, μᾶλλον δὲ διαιρέτου, laudat S. Maximus confessor tom. II. opp. p. 124. Ex *Georgii Pisidae* iambis aduersus Philoponum quaedam adfert *Nicephorus* XVIII. 48. vbi etiam *Leontii* monachi librum capitum triginta, Philopono oppositum, celebrat. *Fabr.* Conf. supra in vol. VIII. p. 617. et in hoc vol. cap. 32. de Anastasio Antiocheno §. VII. nr. 13. — *Walch.* in historia haeres. tom. VIII. p. 815. sq. plura disputat de hoc opere, et primum ostendit, librum omnino habuisse dialogi formam, et quidem eam fere, quam Minucius Felix suo dedit Octauio; Philoponum induxisse loquentes aduersarium et patronum synodi atque iudicem, sub qua persona latuit Philoponus, qui controuersiam composuit. Idem *Walch.* Nicephori narrationem, a Philopono compositum esse librum, suadente Sergio, minus fidam nec probabilem esse suspicatur. — Excerpta ex Philoponi libro, Διαιτητὴς, de dogmate Seuerianorum, in cod. *Barocc.* CLXXXV. fin. — In cod. Syriaco XIV. *Assemanni* (v. bibl. orient. I. p. 613.) *Io. Philoponi Diathetis*, (sic,) h. e. *arbiter*, de verbi incarnatione: liber in capp. X. distributus: eiusdem eadem *Diathetis*, in compendium redacta: eiusdem apologiae II. pro Diathete, seu solutio obiectionum, quae contra Diathetem adferuntur: eiusdem de vniuersali et particulari tractatus ad Sergium presbyterum, et alia. Auctore eod. *Assemanno* in bibl. or. I. p. 465. Georgius, episcopus Tagritensium, circ. a. C. 580. scripsit librum vnum ad Christophor. aduersus Probum et aduersus Io. Grammaticum Philoponum, et ex cod. syriaco Vaticano XXIV. plura in hanc rem excerpsit Assemannus. *Harl.*

Πρὸς Ἕλληνας συγγράμματα, eidem *Nicephoro* c. 47. memorata, haud diuersa puto a libris contra ethnicorum philosophorum dogma *de mundi aeternitate*, de quibus supra pag. 360. et ab opere aduersus Iamblichum, [?] κατὰ τῆς σπουδῆς Ἰαμβλίχου ἣν ἐπέγραψε περὶ ἀγαλμάτων, *imagines* siue *idola numina cassa esse*, contra *Iamblichum* philosophum. De hoc scripto *Photius* cod. CCXV.

Aduersus haereses, πρὸς λοιπὰς τῶν αἱρέσεων. *Niceph.* XVIII. 47.

Κατὰ Σεβήρου, *contra Seuerum* Antiochenum. Suid. in Ἰωάννης. Ex hoc opere puto esse κεφάλαια ιζ' πρὸς τοὺς Ἀκεφάλους, *capita XVII. aduersus Acephalos*, MSS. in bibl. caesarea teste *Lambecio* IV. p. 215. [f. p. 474. nr. 12. ed. Kollar.] Incipit: Εἰ ὁ λέγων τὸν Θεὸν μόνον, τὸν Χριστὸν, μανιχαΐζει, καὶ ὁ λέγων μόνον ἄνθρωπον τὸν Χριστὸν, παυλιανίζει, καὶ ὁ λέγων Θεὸν τέλειον τὸν Χριστὸν, ἄνθρωπον δὲ ἀτέλειον, ἀπολιναρίζει. *Fabr.* Contra acephalos cap. 17. in cod. *Barocc.* XXVII. med. et in cod. LXXVI. p. 382. fragmentum. *Harl.*

Διαίρεσις τῶν τριῶν ψυχικῶν δυνάμεων πρὸς τὰς τέσσαρας γενικωτάτας ἀρετὰς, πῶς ἐν ταῖς τρισὶν εἰσιν αἱ τέσσαρες, *quomodo virtutes quatuor cardinales sint in tribus facultatibus animae.* MS. ibid. p. 216. [p. 474. nr. 13. Kollar.] Incip. Φασί τινες, τί δήποτε.

Liber Philoponi de pulsibus, quem Gesnerus in bibl. commemorat et in Italiae bibliothecis MS. exstare testatur, fuit etiam MS. apud Cl. V. Thomam Reinesium. *) Sed puto alium habuit auctorem medicum hoc nomine, aut non diuersus fuit a libro de pulsibus, quem habemus sub nomine *Philareti*, latine editum ex versione Albani Torini Vitodurensis, ad calcem Aëtii, latine vulgati Basil. 1533. 8. et inter medicos principes H. Stephani 1567. fol. post Aëtium. Philoponum medicum ex Paulo Aegineta memorat *Andreas Tiraquellus* lib. de Nobilitate p. 389.

[*De febribus.* Ἰωάννου τοῦ Φιλοπόνου, Ἰατροσοφιστοῦ, περὶ πυρετῶν· πρῶτον δεῖ εἰπεῖν, τί ποτε πυρετὸν καλοῦμεν· *Mosquae* in cod. synod. CCLXX. teste *Matthaei* in notitia codd. gr. Mosquens. p. 168. ed. in 8. *Harl.*]

[*Ioannis Alexandrini in epidemiam Hippocratis* in cod. quondam Petauii, nunc bibl. *Vaticanae*, teste *Montfaucon.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 96. *B. Harl.*]

[*Ioannis Grammatici compendium Galeni* libri, cui titulus a primis eius vocibus Ἐννεακαίδεκα. arab. in cod. *Norfolciano* CDXCI. f. nr. 3390. cat. MSS. Angliae etc. II. *Harl.*]

Ex fragmentis commentariorum Philoponi ad Moralia Eudemia apud Ioannem Cuprasium de moral. philosophia cap. 5. locum adfert *Nic. Comnenus* in Praenotionn. mystagogicis p. 205. [v. supra, ad §. VII. nr. 9.]

X. *Index scriptorum in Philopono de mundi aeternitate memoratorum.*

Maioribus numeris argumenta Procli, minoribus capita solutionum denotantur.

*) Romae in cod. Vaticano, teste *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. p. 11. *A. Harl.*

[P] *Index scriptorum in universis Philoponi ad Aristotelem commentariis memoratorum, concinnatus a me ad paginas, vel, ubi hae deficiunt, ad subsignatas in ima pagina litteras graecarum editionum, et in metaphysicorum libros, ad paginas editionis, quae sola exstat, latinae.*

A in priora, AA in posteriora analytica, An. de anima, G. de generatione et interitu, GG. de generatione animalium, M. in metaphysica, MM in meteora, P. in libros physicorum denotat.

Ariſtote-

Aristotelis τὰ περὶ τ' ἀγαθȣ ἐπιγραφόμενα, περὶ φιλοσοφίας λέγει· τὰ ἐκείνοις δὲ τὰς ἀγράφȣς συνȣσίας τȣ Πλάτωνος ἱςορεῖ ὁ Ἀριςοτέλης, ἔτι δὲ γνήσιον αὐτȣ τὸ βιβλίον. ἱςορεῖ ἐν ἐκεῖ τὴν Πλάτωνος καὶ τῶν Πυθαγορείων περὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν δόξαν. An. c. 2.

Aristoteles ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας scripsit, Orphei non esse, quae sub eius nomine feruntur carmina An. f. 5. ἄγραφα τȣ Πλάτωνος δόγματα καὶ διαιρέσεις. G. 50. b. ἐκ τῶν ἀγράφων Πλάτωνος συνȣσιῶν ἱςορεῖ ὁ Ἀριςοτέλης. G. 7. P. n. 8. 11. τȣς ἐν κοινῷ λεγομένȣς λόγȣς λέγοι ἂν ἢ τὰς ἀγράφȣς αὐτȣ συνȣσίας πρὸς τȣς ἑταίρȣς, ἢ τὰ ἐξωτερικὰ συγγράμματα, ὧν εἰσι καὶ οἱ διάλογοι ὧν ὁ Εὔδημος, ἅπερ διὰ τȣτο ἐξωτερικὰ κέκληται, ὅτι ȣ πρὸς τȣς γνησίȣς ἀκροατὰς ἔγραφη, ἀλλ' εἰς τὴν κοινὴν καὶ τὴν τῶν πολλῶν ὠφέλειαν. An. e. 2. Vide infra in Platone.

Aristotelis modestia, libenter cedens certiora obseruantibus. Gg. 7. πανταχȣ φιλογεωμέτρης ὁ φιλόσοφος. A. XVII. b.

Animam immortalem statuit. An. e. 8. 10. f. 7. μάταιοι οἱ ὑπονοήσαντες αὐτὸν θνητὴν αὐτὴν δοξάζειν· 11. anima ἄλογος, ἐντελέχεια, a corpore inseparabilis; sed anima λογικὴ separabilis et immortalis. f. 8. Deum caussam omnium. G. 66.

Ἐν τοῖς ἀποδεικτικοῖς. P. a. 7. f. 2. 8. i. 4. p. 16. A. LXXVI. b. An. a. 2. 11. 13. g. 10. k. 4. q. 14. M. 9. 10. 13. a. b. Gg. 60. G. 23. b.

Φασὶ ὡς τεσσαράκοντα εὑρέθη τῶν ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα ἐκρίθησαν εἶναι Ἀριςοτέλȣς. A. IV.

Περὶ γενέσεως καὶ ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν. A. LXXXV. b.

Περὶ ἀναπνοῆς καὶ ἐκπνοῆς. An. m. 1. Gg. 8.

Περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν. Gg. 54. 105. b.

Περὶ ἀτόμων γραμμῶν liber a nonnullis tributus Theophrasto. G. 8. b. περὶ ἀδιαιρέτων μεγεθῶν. G. 37. aduersus Anaxagoram. P. m. 4.

Περὶ ζώων μορίων. Gg. 74.

Περὶ γενέσεως ζώων. An. a. 5.

Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς. P. a. 1. 9. f. 7. 10. h. 8. k. 1. l. 7. m. 2. An. a. 10. b. 9. c. 9. f. 2. g. 11. h. 12. 15. 16. i. 2. 3. 4. 5. 6. n. 11. M. 4. b. Gg. 59.

[P] Περὶ ἑρμηνείας. An. a. 16. b. 6. g. 6. p. 1. q. 15. r. 16. P. l. 2. 8. A. VIII. b. IX. XV. LXXXI. XCI. AA. 3. 30. b. 31. 33. 34. b. male pro supposito scripto habuit Andronicus Rhodius. An. a. 13. b. 4.

Eudemus dialogus (de animae immortalitate). An. e. 1. 2. 3.

Περὶ μορίων ζώων, An. a. 5. 12. d. 16. h. 8. m. 1. G. 3. b. 10. b. 29.

Ol

Hippon. An. a. 4. c. 7. atheus. An. c. 8. M. 2. G. 46. P. a. 10.

Homerus. An. b. 16. pag. 3. 4. MM. 89. 106. M. 2. a. b. 15. G. 45. b. P. d. 2. eius versus An. m. 3. p. 6. f. 10. MM. 80. 94. a. b. 106. b. vbi σοφώτατον adpellat. Τέτλαθι δὴ κραδίη. An. e. 10. Τοῦκρε φίλη κεφαλή. q. 12. μέλανος θανάτοιο. q. 16. ἐν ἀγαθὸν πολυκοιρανίη. P. e. 13. βάσκ' ἴθι. AA. 81.

Homeri expositores. M. 67. Ilias, λόγος dicitur ab Aristotele, a Philopono συγγραφή. AA. 84. b.

Homeri epigramma in Midam, cyclus dictus. AA. 34. b.

Homero a quibusdam tributus cyclus epicus. AA. 35.

Homero dextra pars mundi, oriens. P. m. 4.

Iamblichus. An. q. 10. M. 53. A. VIII. b.

Ioannis Philoponi commentarius in Phaedonem Platonis. Δέδεικται ἱκανῶς ἐν τοῖς εἰς τὸν Φαίδωνα. AA. 47. b.

In libros Physicorum. Εἴπομεν περὶ αὐτῶν ἐν τῇ φυσικῇ ἀκροάσει. AA. 89. ὡς πλατύτερον ἐν τῇ φυσικῇ ἀκροάσει εἴπομεν. An. h. 14. δέδεικται ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τοῦ τόπου λόγοις P. r. 12. ad octauum physicorum librum ἐν ταῖς σχολαῖς ἐκείνου τοῦ βιβλίου ἐδείξαμεν P. t. 11.

In librum περὶ ἑρμηνείας. M. 13. b. ὡς ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας ἐμάθομεν. A. VI. b. X. XXI. b.

In Categorias. Εἴρηται δὲ ἐν κατηγορίαις, ὅτι ἐξωτερικοί εἰσι λόγοι οἱ μὴ ἀποδεικτικοί, μηδὲ πρὸς τοὺς γνησίους τῶν ἀκροατῶν εἰρημένοι, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐκ πιθανῶν ὡρμημένοι. P. f. 4. ὡς ἐλέγομεν ἐν τῷ περὶ ἀντιστροφῶν λόγῳ. A. XXVII. b. respicit quae dixerat XVI.

In quinque voces Porphyrii, ὡς ἐν ταῖς πέντε φωναῖς εἴρηται. AA. 91. b. δέδεικται ἐν εἰσαγωγαῖς. A. VI. b. κατὰ τὴν ἐν εἰσαγωγῇ παραδεδομένην ἡμῖν μέθοδον. P. g. 5. εἴρηται ἐν τοῖς λογικοῖς σκέμμασι. P. i. 6.

In historiam animalium M. 63. εἴρηταί μοι ἀκριβῶς ἐν τῷ εἰς τὸ περὶ ζώων μορίων ὑπομνήματι. Gg. 27. b.

Τὴν ἀκριβῆ τοῦ χωρίου ἐξήγησιν δοκεῖ καλῶς ἔχειν ὑπερθέσθαι, ἐς τ' ἂν ἐντύχοιμι καὶ ἄλλοις ἐξηγηταῖς. AA. 35. οὐδὲν πρᾶγμα περὶ χρήσεως ὀνομάτων ἐπὶ πολὺ διατείνεσθαι, τῆς σημασίας τῶν πραγμάτων μηδὲν βλαπτομένης. [P]. P. h. 2. ὡς πρὸς φιλοσόφους δὲ λέγω, ἀλλ' οὐχ ὡς πρὸς γραμματικούς. A. VIII.

Ioannis Philoponi amicus. ἦν γάρ ἐμὸς συνήθης τις τὴν τέχνην ἰατρικὴν, καὶ ἐμοῦ ἀναγινώσκοντος etc. Gg. 105. Philoponi praeceptor Ammonius, supra in Ammonio.

Tempus, quo scripsit Philoponus P. f. 3. φαμὲν γὰρ ἐνεστηκέναι νῦν καὶ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνα

καὶ

I Orpheus.

Plato.

*) Philop. τερετίσματα καλοῦνται τὰ ψαλλόμενα τῶν κιθαρῳδῶν, ἅπερ ἀνάρθρου φωνῆς ἀπηχήματα ἀπὸ τῆς ἀπηχήσεως τῶν χορδῶν.

Politico. G. 1.

Protagora. An. o. 15.

Sophista. An. a. f. p. 12. G. 11. 50. b. P. b. 8. 16.

Theaeteto. An. c. 8. r. 8. M. 4. G. 37. b. 38.

Theages. An. f. 15.

Timaeo. An. a. d. 26. b. 9. c. 4. 2. 5. d. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 15. 16. e. 6. 16. f. 8. 9. g. 7. k. 6. 15. 16. o. 6. r. 9. 11. Gg. 15. b. 18. b. 19. G. 1. 37. 51. 53. 63. b. P. a. 9. n. 8. 10. 11. φυσιολογεῖ θεολογικῶς. P. a. 3. ψυχογονία (in Timaeo) An. d. 5. 7. 8.

Ὁ ἐξηγητὴς Ἀλέξανδρος λέγει τὰς φερομένας Πλάτωνος διαιρέσεις νοθεύεσθαι. G. 50. b. ἰστέον δὲ ὅτι πρῶτον μὲν διαιρέσεις Πλάτωνος ὅλως ἐπιγεγραμμένη οὐ φέρονται. id. προστίθησιν ὁ Ἀλέξανδρος, περὶ τῶν ἀγράφων τοῦ Πλάτωνος δογμάτων λέγειν τὸν Ἀριστοτέλην, ἅπερ αὐτὸς Ἀριστοτέλης ἀπεγράφετο, καὶ ταῦτα καλεῖν διαιρέσεις. id.

Πλατωνικῶς συμβολαιώσασθαι. An. o. 3.

Platonici. An. f. 8. MM. 81. b. 99. b. M. 33. b.

Plotinus. An. a. 1. 4. b. 5. e. 7. 10. 11. 15. MM. 78. b. A. III.

Plutarchus. ἱστορεῖ δὲ Πλούταρχος καὶ γράμματα μεῖναι (ἐν τέφρᾳ) εἰς ἑτέραν τῶν ἱερέων ἀνάβασιν ἐκ τῆς προτέρας ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῷ Μακεδονικῷ. MM. 82.

Philosophus. An. o. 8. 9. 10. p. 5. q. 2. 3. 4. 10. 11. 13. r. 3. 11. f. 1. 5. 7. 8. 9. ὁ θαυμάσιος Πλούταρχος. p. 1. αὐτὸς δέ φησιν ἐξηγούμενος. q. 4. ὅπερ Πλούταρχος ἐν τῷ ὑπομνήματι σημειοῦται. q. 9. ὑπομνηματίζων. r. 13.

Plutarchus (Atheniensis). An. a. 10. o. 6.

[P] Poëta. M. 22. b. AA. 35. versus: πάντα θεῶν πλήρη, πάντη δὲ οἵ εἰσιν ἀκουαὶ καὶ διὰ πετραίων καὶ ἀνὰ χθόνα καί τε δι' αὐτοῦ ἀνέρος ὅττι κε κεῦθῃ ἐνὶ στήθεσσι νοήμα. An. f. 6. τὰς ἅμα γάρ σοι πάντας ὁ ποιητὴς πῦρ ἔσθιει. i. 2.

Poëta (Homerus). An. b. 16. g. 9. MM. 100. b. G. 6.

Poëticae fabulae. An. b. 15. MM. 100. b. (de Phaëthonte) 104. (de galaxia.)

Polycletus statuarius. M. 18. R. g. 2. O. 70.

Porphyrius. An. g. 15. M. 53. P. b. 9.

Procli liber, quo post Ptolemaeum demonstravit τὰς ἀπ' ἐλαττόνων δύο ὀρθῶν ἐκβαλλομένας συμπίπτειν. AA. 29. ὁ Πρόκλος, καθάπερ ὁ φιλόσοφος (Ἀμμώνιος) ἔλεγεν, οὕτως ἐξηγεῖτο τὸ χωρίον. AA. 35. b. iterum citatur. 40.

Protagoras. An. b. 16. c. 8. M. 9. 15. 47. G. 4. b.

CAPVT XXXV. (olim XXXVIII.)

DE PHOTIO PATRIARCHA CPOL.

Photii aetas et vita. I. *Synodi in caussa Photiana celebratae.* II. *Scriptores de caussa Photiana Photio infesti.* III. *Photio aequiores.* IV. *Photii alii circiter viginti.* V. *De Photii bibliotheca.* VI. *Editiones bibliothecae Photianae.* VII. *Versiones adfectae aut ineditae, vel editiones promissae.* VIII. *Index scriptorum, de quibus Photius disserit, variis illustratus obseruationibus.* IX. *Epistolae Photii.* X. *Index eorum, ad quos Photius scripsit.* XI. *Libri quatuor contra Manichaeos.* XII. *Nomocanon.* XIII. *Alia eius scripta edita.* XIV. *Scripta aduersus Latinos.* XV. *Amphilochia.* XVI. *Alia Photii scripta inedita.* XVII. *Et deperdita.* XVIII. *Photii scripta per odium a Latinis exusta, vel suppressa aut interpolata.* XIX.

[*Cum supplementis G. C. Harles.*]

I.

PHOTIVS a) Tarasii patricii, cui bibliothecam inscripsit, frater, ex nobilissima prosapia, Tarasium a. C. 806. defunctum patriarcham habuit πατρόθειον b), quod propatruum interpre-

a) Possessor exemplaris Gothani, quod mecum cl. Lenz communicauit, ab initio adscripsit: „Quae ad hoc caput notata in margine vides, ex maximam partem petita sunt ex supplementis, quae cel. Fabricius ad oram exemplaris sui adleverat.“ Ego vero omnia, quae adscripta sunt, locis suis adtexam textui Fabriciano. — De Photio et contra illum multa acrius disputauit *Leo Allatius* in dissertat. de perpetuo ecclesiae occidentalis et orientalis tam in dogmatibus quam in ritibus consensu, subiecta eius libro *de purgatorio* Romae 1604. 8. quam plurimis locis. De *Photio* sunt quoque consulendi *Pagius* in crit. Baron. pluribus annis, cumprimis a. 858. XIII. p. 492. tom. XIV. a. 868. VI—VIII. p. 148-152. a. 878. XI. p. 325. sq. et a. 886. V. VI. p. 422-424. — *Caue* in hist. litt. SS. eccl. tom. II. p. 47. sqq. ad a. 858. in saeculo Photiano. — *L. Ell. du Pin* nouv. bibl. tom. VII. pag. 80. sqq. — *Oudin.* in comment. de SS. eccles. tom. II. saec. IX. p. 200. sqq. ad a. 860. vbi quoque plura MSS. Photianorum operum recensentur. — *Brucker.* in histor. critica philos. tom. III. p. 540. sq. qui eum iure numerauit inter restauratores eruditionis et philosophiae, eo, quod et ipse elegantissimam doctrinae omnimodae copiam possidebat, et auctoritate sua apud principes rem litterariam plurimum iuuabat. — *Io. Laur. Moshem.* in institut. hist. eccl. saec. IX. part. 2. cap. 2. §. 13. c. 3. — *Hamberger.* in zuverläss. Nachr. part. III. p. 652. sqq. — *C. F. Zepernick* in comment. de vita Leonis Sapientis, subiuncta eius editioni D. Casp. Achatii Beck de nouellis Leonis, Augusti et philosophi etc. Halae 1779. 8. p. 209. sqq. Is autem veretur, vt Nicetas, qui, Photium quoque *Protospatharium* fuisse scribit, satis accurate scripserit, eum vero antea fuisse Πρωτασηκρῆτις, s. primum secretarium docet. — *Saxius* in Onom. lit. II. p. 121. sq. et p. 548. et quos ille laudat. — *Francisc. Fontanus* in diss. de Photio, nouae Romae episcopo, eiusque scriptis, in *Fontani* nouis eruditorum deliciis, tom. I. Florent. 1785. 8. p. XVII. sqq. — Inprimis *Schroeckh* in Historia eccles. christiana, germanice scripta, tom. XX. p. 364. seqq. tom. XXI. p. 192-199. tom. XXII. p. 408. sqq. et 547. tom. XXIII. p. 263. seq. 322. sqq.

interpretor. Omnibus ingenii dotibus illustribus maximisque negotiis aulicis primum ac ciuilibus c), deinde ab a. C. 858. ecclesiasticis d) admotus, [f] maximorum in ecclesia motuum materia et occasio fuit, quos multis et magnis voluminibus ex diuersarum partium studio, prout amor vel odium scribentibus suasit, diuersimode narratos ac traditos non licet legere sine indignatione, scissasque in hunc vsque diem exinde ecclesias non sine dolore intueri. Fabulam de spadone Photio, persuasam multis a Baronio e) atque, vt cantantibus adversam

sqq. — praecipue tom. XXIV. pag. 128-176. de eius controuersia cum pontifice rom. etc. p. 184-207. Add. quae scripsi in Introd. in hist. L. Gr. II. 1. p. 458 sqq. *Harl.* et *Weguelin* in Historie du Patriarche Photius dans les mémoires de l'Acad. de Berlin pour l'a. 1777.

b) Photius ipse epist. encyclica p. 60. vbi male Montacutius πατρόθειον interpretatur *patrem*. Allatio p. 356. contra Creyghtonum πατρόθειον est, ὁ πρὸς πατρὸς θεῖος siue patruus. Sed temporis ratio suadet potius intelligi τὸν τοῦ πατρὸς θεῖον, *propatruum*; quem ab aliis proauunculum adpellari video.

c) Functus est Photius munere protospatharii siue praefecti satellitum imperatoriorum et protosecretarii [v. *Georg. Codin.* de officiis magn. eccles. et aul. CPolit. cap. II. nr. 28. ibique not. Goarii. *Harl.*] ac senatoris praecipui, et ab Michaële imp. CPolitano missus legatus ad Assyrios. Vide *Hanckium* de Byz. rerum scriptor. pag. 273. seq. et de legatione in Assyriam Photium ipsum praef. ad bibliothec. Πρωτοσπαθάριος apud Constantinum Porphyrogenitum de administrando imperio c. 51. et alibi est ..., in Photii epistolis subinde scribitur σπαθάριος, quod Meursium Constantini et Montacutium Photii epistolarum interpretem fugit; sed ab eo tempore notatum a multis, vt *Harduino* in numis vrbium illustratis pag. 167. *Cangio* in glossar. in Σπαθάριος.

d) In locum Ignatii, Barda imperatoris avunculo et curopalata, siue aulae magistro, potissimum impellente deiecti coactique se abdicare a. 858. creatus est patriarcha Photius 25. Dec. ita non improbe inhians illi dignitati, vt in epist. VI. ad Bardam p. 60. scribat, se mortem potius praeoptasse: διὰ τοῦτο καὶ ἀγόμενος καὶ ἑλκόμενος etc. eamque ob caussam actus et adtractus noluisse eam rem, ferebam. *Atque vtinam me mors prius inuasisset, antequam huc violenta, intolerabili motius electione arriperer. Nequaquam tot et tantorum malorum fluctus animam meam quotidie* etc. *Fabr.* Praeter Caueum v. *Schroeckh* l. c. tom. XXI. p. 193. sqq. et tom. XXIV. p. 129. sqq. Vtroque loco plura leges de Ignatio, et laudantur *Nicetas*, (qui quidem aduersarius Photii, huius tamen insignem celebrat eruditionem,) in vita Ignatii, in Harduini actis concil. tom. V. 944. sq. 959. etc. et Constantin. Porphyrog. continuator libr. IV. cap. 30. seq. p. 88. seq. in histor. Byzantin. scriptor. post Theophanem, ed. Venet. aliique. *Harl.*

e) Photium ex morbo eunuchum factum, contendit *Nic. Comnenus* in testimonio Graeciae sapientis, et pag. 196. praenott. mystagogic. nec eum, qui militauit, ab ordinibus sacris ideo repellendum p. 255. seq. *Fabr.* Cur Baronius ad a. C. 858. N. XLIX. et LV. ad a. 861. N. XV. et alibi Photio, aduersario ecclesiae romanae, adeo infensus fuerit, facile poterit intelligi. Hinc eius admirator *Lambecius*, postquam ad castra pontificiorum transierat, (v. *Io. Henr. Bocrisii* diss. I. de doctis apostatis, Sueuophord. 1716. 4. p. 23.) in commentariis de bibl. caesarea grauiter in eum inuehitur: e. g. vol. III. p. 305. in not. 1. „fuit, ait, Photius reuera homo scelestissimus, qui patriarchalem sedem CPolitanam, quum eunuchus et laicus esset, per vim et fraudem inuasit, totoque iniusti regiminis sui tempore miserrime turbauit, ac foedissime polluit." Eadem repetiit in indice ad illud volumen p. 635. *Allatius* in confutatione fabulae de Papissa, subiuncta eius libro: Σύμμικτα inscripto, ed. Nihusii Colon. 1653. 8. p. 418. vocat Photium *mortalium omnium scelestissimum, vno verbo ἔλεγχον ζῶντα*, et saepius obruit eum conuitiis. Ipse *Du Pin* in nouv. bibl. cit. qui alias mire laudat ingenium atque eruditionem Photii, p. 109. iniquius iudicat de eius animo, astutia fraudibusque. — Cel. *St. Croix* in: Examen critique des Historiens d'Alexandre, ed. II, p. 754.

versam docerent eius ordinationem, identidem ingestam refellit *Martinus Hankius*, qui Photii vitam adcurate et diligenter scripsit libro de Byzantinarum rerum scriptoribus Lips. 1677. 4. parte 1. cap. 18. §. 3. seq. et *Frid. Spanhemius* filius libro de papa foemina tom. II. Operum p. 627. 634. *Antonius Pagi* ad a. C. 868. num. VIII. Quod ex laico ordinatus sit episcopus ac patriarcha, negari non potest; sed hoc Tarasii, Nicephori, Nectarii, Georgii Cyprii, et Georgii Scholarii, patriarcharum CPol., Thalassii item Caesareensis, Cypriani Carthaginiensis, Ambrosii Mediolanensis, Epiphanii Salaminae in Cypro, et multorum aliorum exemplis defenditur f). Patriarchali sede bis pulsus est Photius, semel a Basilio Macedone a. 867. 25. Sept. quod ipsum super interfecto Michaele imp. grauiter reprehensum sacris interdixisset g): atque iterum a Leone sapiente Basilii F. a. 886. quod iure, an iniuria, insidiarum conscius argueretur cum Theodoro Santabareno, cui etiam effossi sunt oculi h). Ex priore illa depositione restitutus fuit iussu eiusdem Basilii, qui liberorum suorum Constantini et Leonis curam ei commiserat, omniumque consensu i), quum Ignatius, Photii decessor, diem obiisset 23. Octobr. a. 877. k) Sed post alteram, obiit in exsilio in monasterio Armeniacorum Bordi dicto l), circa a. 891. m) quum ipsi a. 886. successor datus esset vix sedecim natus annos Stephanus Porphyrogenitus, Leonis sapientis frater, de quo acta Sanctor. 17. Mai. tom. IV. p. 36. seq.

II. *Syno-*

p. 754. sq. valde quidem eum laudat ab ingenio critico, eruditione aliisque virtutibus; sed vituperat quoque eum, dum, mais, addit, ambitieux, méchant, hypocrite (prouocatque ad epistol. VI. p. 69. sq.) et persécuteur, il occupa le trône patriarchal au mépris de toutes les règles etc. Alii tamen aequius rectiusque de eo iudicant. Ipse Fontanus in vita Photii citata, p. XVII. seq. not. defendit eum ab iniuria Baronii, falsi a mendaci titulo cuiusdam epistolae, quam Photio adiudicant vetustissimi omnes codd. praeter vnum, de quo nihil constat, et quo vsus est Frider. Metius, Thermularum episcopus, et qui non Photio, sed Ioanni patricio, qui spado fuit et sacellarius, epistolam tribuit. Idem alia pro Photio contra Baronium aliosque addit. Vt alios omittam, *Schroeckh.* libr. cit. tom. XXIII. p. 201. seq. cautius et moderatius de eo fert iudicium. Photius omnino fuit homo mirae industriae, multi ingenii et infinitae eruditionis, eiusque merita splendida sunt. Idem tamen feruidioris animi homo, nimius dignitatis suae, auctoritatis doctrinaeque orientalis ecclesiae contra pontificem romanum vindex, honoris vindictaeque cupidus, praeterea irritatus ab aduersariis, interdum quidem abripiebatur, vt fines modestiae ac pudoris migraret, et maiores, quam par erat, excitaret tragoedias; neque tamen crudelitatis, scelerum abiectique animi iure argui, conuincique potest. Contra ab adseclis suis nuncupatur, *sanctissimus*, (e gr. in cod. *Vindobon.* LXIV. nr. 29. v. *Lambec.* III. p. 305.) et *orthodoxus*, (v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 86. fin. et pag. 99. vbi in epistola synodi Nicaenae ad ecclesiam Alexandrinorum gr. et lat. edita scriptum est: Ἰγνατίῳ καὶ Φωτίῳ, τῶν ἁγιωτάτων, καὶ ἀοιδίμων πατριαρχῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.) Enimuero medio tutissimus ibis. *Harl.*

f) Vide *Allatium* de consensu ecclesiae graecae et lat. p. 594. et libro de aetate et interstitiis in collatione ordinum pag. 165. seq. *Nic. Comnenum* praenotionibus mystagog. p. 130. seq.

g) *Hanckius* libro laudato §. CVII. sq. p. 356. [*Schroeckh.* in hist. eccles. christ. tom. XXIV. p. 130-172. et p. 184. sqq. late exponit Photii et Ignatii fata et historiam synodorum etc. *Harl.*]

h) Idem §. CLXXVII. seq. p. 384.

i) Vide *Harduini* concilia tom. VI. pag. 254. Vitam Basilii Macedonis c. 31. pag. 83. in Allatii συμμίκτοις.

k) *Schroeckh.* l. c. tom. XXIV. p. 184. Ignatii mortem ponit in a. 878. et antea *Caue* l. c. p. 47. item *Fontani* l. c. p. LVII. *Harl.*

l) *Anselmus Bandurius* in serie chronologica antiquitatibus CPol. praemissa p. XLVI. ex Zonarae annal. tom. III. p. 141.

m) *Anton. Pagi* ad a. C. 886. num. V.

II. *Synodi in caussa Photiana celebratae CPoli* n).

Pro Photio.

A. 861. contra Ignatium, duplici congressu episcoporum 318. vnde ἡ πρώτη καὶ δευτέρα λεγομένη in templo SS. apostolorum celebrata. [P] Eius canones XVII. exstant tom. V. Harduin. p. 1195. Eosdem agnoscunt et illustrant Io. Zonaras, Theod. Balsamon. et alii graeci canonum interpretes. Acta periere. Latrocinalem vocat Nicolaus I. papa, Stylianus Neocaesariensis συνέδριον λῃστρικόν. Inuehuntur in eam vna cum aliis Ignatianae partis *Nicetas* in Ignatii vita p. 966. seq. tom. V. Concilior. edit. Harduini. *Petr. Arcud.* p. 182. de purgatorio: *Nic. Comnen.* p. 302. praenott. mystagog. Alii graeci amplectuntur. Citat *Turrian.* II. 14. pr. epp. pontificum p. 224. *Fabr.* *Vindobon.* in cod. XLIV. nr. 17. v. *Lambec.* VIII. p. 873. qui ita citat Pseudo-concilii CPolitani in duas actiones diuisi, ideoque vulgo primi et secundi adpellati, in quo machinatione scelestissimi Photii, qui, eunuchus et laicus existens, patriarchatum CPolitanum per fraudem et vim inuaserat, 318. episcopi a. C. 861. — Ignatii, (quem in textu et in nota laudat,) iniustissimam depositionem, simul et Photii illegitimam intrusionem irrite confirmarunt, *canones septemdecim.* Iidem canon. ibid. in cod. XLV. nr. 41. v. *Lambec.* l. c. p. 929. seq. Add. infra in vol. XI. p. 534. seq. et 540. ed. vet. *Harl.* Conciliabulum appellat Mansi conc. ampl. coll. t. XV. p. 597. sqq.

Post hanc alia tria Photiana concilia celebrata Allatius p. 278. contra Creyghtonum et libro de octaua synodo Photiana p. 8. et *Petr. Arcud.* de purgator. p. 178. notant: vnum contra Nicolaum papam, et alterum iterum contra Ignatium, tertium iterum contra papam, de quibus synodis nihil praeterea constat, quemadmodum nec de illa quam habuit Photius, Michaele et Barda caesar. apud Blachernas sub initium patriarchatus sui a. 859.

A. 879. episcoporum 383. in aede S. Sophiae post Ignatium a. 877. iam defunctum, praesentibus et Photium agnoscentibus Ioannis VIII. papae legatis. Aiunt, Ioannem papam pretium reconciliationis a Photio exspectasse Bulgariam: conf. *Petr. de Marca* in concordia sacerdot. et imper. libr. I. cap. 1. Acta huius concilii, quod octaui generalis nomine Graecis Photianarum partium, vt sunt plerique, venit, diu delituere in bibl. Vaticana et Columnarum, e quibus excerpta quaedam latine dedit *Baronius* ad a. 879. n. 63. seq. testatus ea integra se possidere ex versione Friderici Metii: atque inde *Binius* tom. III. conciliorum parte 2. p. 100.

n) De synodis, in caussa Photiana celebratis, conf. Du Pin, Caueum et Schroeckh. ll. citt. — Quosdam codd. in quibus exstant acta, nominare iuuat. In cod. *Laud.* XXXIX. (s. nr. 691. catal. MSS. Angliae etc. I.) sunt 1) acta synodi oecumenicae, quae Photium patriarcham in thronum CPolitan. restituit — ex relatione Becci scribae; 2) acta synodi CPolitanae VIII. sub impp. Basilio, Leone et Alexandro, in qua, quae in Nicaena secunda decreta fuerant, rata habentur; 3) epistola Ioannis papae ad Photium; 4) Synodicum continens in epitome omnes synodos orthodoxas ab apostolis vsque ad octauam CPoli habitam sub Photio. — *Venetiis* in codd. bibl. Marc. CLXVII. et CLXVIII. (v. cat. codd. gr. Marc. p. 95.) *Florentiae* in codd. Laurent. (v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. indic. voc. *Concilia*) et alibi. v. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. indic. voc. *Photius.* *Harl.*

p. 100. *Labbeus* tom. IX. p. 324. *Harduin.* tom. VI. p. 210. Confer *Eliam du Pin* tom. VII. bibl. eccles. p. 99. seq. Alia ex Ioannis Becci siue Vecci patriarchae CPol. λόγῳ de pace ecclesiae *Beueregius* tom. II. magni synodici p. 273. graece et lat. Oxon. 1672. fol. Ex his et aliis, quae euoluisse se testatur, excerptis Actionum VII. numero diuisis historiam huius concilii tradit *Guil Caueus* in parte altera Hist. literariae scriptorum eccl. ad a. 879. Denique acta integra *) gr. et lat. vulgauit ex Vaticano codice *Io. Harduinus* t. VI. concil. p. 214-343. [add. Mansi t. XVII. p. 494 sq.] Huius acta seruantur etiam in bibl. Bauarica, Radero teste, atque in caesarea, vt notat *Nesselius* p. 154. vna cum epistola Ioannis VIII. ad Photium. *Fabr.* *Leo Allat.* in libro de purgatorio locum longum de Photio ex Vecco inedito in lucem protulit p. 591. sqq. et sub finem illius operis p. 725-856. gr. cum versione lat. edidit *Ioannis Vecci*, episcopi CPolitani, ad Sugdaeae episcopum Theodorum, librum tertium, in quo multa contra Photium ac pro Ignatio disputantur, atque historia de Photio patriarchali sede pulso, sed restituto quoque, synodisque ea de caussa habitis enarratur, inprimis eius doctrina de Spiritu S. refutatur. — Conf. etiam *Fontan.* in nouis eruditorum deliciis citatis pag. LVIII. sqq. vbi quoque Photius a crimine Baronii ad a. C. 879. num. VI. XVIII. etc. aliorumque vindicatur, et *Schroeckh.* in histor. cit. tom. XXIV. p. 188. sqq. Acta huius synodi plena primum graece edidit *Anthimus*, episc. Remnic. in opere: Τόμος Χαρᾶς, 1705. fol. nr. 6. (de quo opere v. infra ad §. IX. de epistolis Photii ad nr. 1.) — *Vindobonae* in cod. caesar. XLIV. nr. 18. exstant concilii illius, (de quo *Lambec.* VIII. p. 874. more suo acerbe iudicat,) canones tres. Lambecius ablegat lectores, qui plura de illo concilio scire aueant, ad *Io. Zonarae* syntagma canonum pag. 260. seqq. ad *Theodori Balsamonis* syntagma canonum pag. 583. sqq. ad tom. VIII. edit. conciliorum Parisinae Labbeanae col. 1526. seq. et ad tom. IX. col. 324-331. — Ibid. in cod. XLV. nr. 42. *Lambec.* VIII. p. 930, add. ibid. p. 1018. nr. 30. anonymi narrat. breu. de VII. conciliis oecumenicis, et de concilio VIII. CPoli sub imper. Basilio Macedone et Photio patriarcha habito etc. in cod. caesar. LIII. — *Monac.* in cod. XXVII. Acta synodi, a Photio, (qui vocatur ἁγιώτατος,) CPoli pro vnione S. dei et apostolicae ecclesiae. Insunt septem actiones. conf. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 4. p. 17. seq. qui etiam adnotat, Photium in hoc cod. se ipsum Ioanni Romano praeposuisse; contra in *Harduini* edit. concil. tom. VI. p. 214. sq. Ioannem praeponi Photio. — Acta illius synodi in cod. Escorial. v. *Plüer* itiner. per Hispan. p. 187. — *Mosquae* in cod. synod. CCCXXIV. de synodo, ἥτις ἀποκατέστησε Φώτιον τὸν ἅγιον πατριάρχην εἰς τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ λόγου τοῦ Βέκκου, ὃ ἡ ἀρχὴ ἦν ἂν μακάριον ἀληθῶς. In fine excerpta sunt ex variis epistolis Photii: legitur etiam epistola Ioannis papae rom. ad Photium. v. *Matthaei* notit. codd. gr. Mosquens. p. 212. seq. nr. 4. In cod. *Vaticano* testimonia missa a Photio in synodo CPolit. pro vnione ecclesiae, in qua synodo erant nuncii Ioannis papae. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 12. *C.* add. alios codd. ibid. p. 380. *A.* 470. *E.* et 692. *D.* nr. 12. et 13. *Harl.*

Contra

*) Horum legendorum copiam sibi factam a Baluzio, qui habuit cod. graec. e biblioth. Columnensi descriptum, et cum aliis duobus romanis collatum, et versionem lat. a Feder. Metio ante 100. annos adornatam, testatur Steph. de Altimura Ponticensis. v. *Mich. le Quien* in praef. ad Panopliam contra schisma Graecorum. Paris. 1718. 4.

Contra Photium.

A. 8G6. pro Ignatio episcoporum 102. praeside per vicarios suos Hadriano II. papa p). Acta huius synodi decem πϱάξεσι siue actionibus diuisa, quae romanae ecclesiae sociis et Graecis quibusdam λατινόφϱοσι oecumenica octaua synodus est, ex Anastasii bibliothecarii passim locupletiore versione, et graece cum noua interpretatione Matthaei Raderi S. I. (qui illa primum vtraque lingua edidit Ingolstad. 1604. 4.) occurrunt in conciliis *Binii* tom. III. part. 1. *Labbei* tom. VIII. atque *Harduini* tom. V. Reg. tom. XXIII. [*Mansi* tom. XVI. v. infra, vol. XI. p. 538. ed. vet. In cod. *Monac.* XXVII. v. *Hardt.* l. c. a. 1803. part. 4. p. 17. seq. add. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 469. *C.* 470. *E.* et p. 692. *D.* *Harl.*]

[P] III. *Scriptores de caussa Photiana, Photio infesti.*

Nicolaus I. Hadrianus II. et alii pontifices Photium damnantes. Vide Io. Veccum lib. III. de process. Spiritus S. apud Allat. de purgatorio p. 829. seq.

Nicetas Paphlago in vita Ignatii patriarchae q), et alia Styliani Mapae, Neocaesar. episcopi r), Theognosti monachi et aliorum scripta cum synodo anni 869. edita, et Anastasius bibliothecarius synodi illius interpres, tum praefat. ad synodum tum in vitiis pontificum.

Auctor libelli synodici a Io. Pappo editi.

Auctor vitae S. Nicolai Studitae, in actis Sanctor. tom. I. Februar. p. 548.

Caesar Baronius et *Henr. Spondanus* ad a. 858. seq. *Antonius Pagi* in censura Baroniana.

Andreas Schottus praefat. ad Photii bibliothecam.

Leo Allatius libro de synodo octaua Photiana Rom. 1662. 8. et contra Creyghtonum exerc. XVI. seq. p. 272. seq. et de consensu vtriusque ecclesiae lib. II. cap. 4. 5. 6. 7. ac de libris ecclesiasticis Graecorum p. 147. seq.

Francisc. Pagi tom. VI. Breuiar. de gestis pontificum, et *Stephanus de Altimura* in panoplia contra schisma Graecorum p. 158. sq.

Lud. Maimburgius in historia schismatis Graecorum, edita gallice Paris. 1677. 4. Amstelod. 1682. 12. Et a Maimburgio auctor supplementi ad Lexicon historicum Morerianum.

p) Confer *Launoium* VIII. 10. epist. pag. 734. seq. edit. Lond. *Franciscum Iouerium* in velitatione de octauo synodo, *Petr. Arcudium* de purgatorio, p. 212. sq.

q) *Nicetas* tamen *Paphlago* in vita Ignatii, in conc. Harduin. tom. V. p. 959. Photium etiam mirifice laudat ab ingenii felicitate, litterarum variarum copia studioque et singulari diligentia atque sedulitate. v. locum, paullo post in §. VI. a Fabricio citatum. *Harl.*

r) V. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 90. *Harl.*

Natalis Alexander historiae eccles. saeculi IX. et X. dissertatione IV. quae est de schismate Photiano.

Elias du Pin tom. VII. bibliothecae eccles. et alii scriptores historiae eccles. romanis sacris addicti, vt *Nic. Vignier*, *Anton. Godeau*, *Claud. Fleury* etc. [*Lambec.* vti iam significauimus.]

IV. *Photio aequiores.*

Ioannes VIII. epistola ad Photium et alii in synodo a. 879.

Ioannes Zonaras tom. III. annal. Ioannes Scylitzes Curopalata, Cedrenus et alii historiarum illius temporis scriptores graeci.

Magdeburgenses centuria IX. et alii historiae eccles. scriptores e protestantibus.

Richardus Montacutius notis ad Photii epistolas editas Lond. 1651. fol.

Robertus Creyghton prolegom. ad Syluestri Sguropuli historiam synodi Florentinae Hagae 1660. fol.

Martinus Hanckius libro de hist. Byz. scriptoribus part. 1. cap. 18. Lips. 1677. 4.

[P] *Guil. Caue* in historia litteraria scriptorum eccles. ad a. C. 850. et in conspectu saeculi noni, quod ipse adpellat Photianum.

Phil. Mornaeus in mysterio iniquitatis siue historia papatus pag. 165. seq. 182. etc. *Jean le Sueur* hist. de l'Eglise etc.

Humfredus Hody in libro anglice edito de sedibus vacantibus, *case of sees vacant*, capite XIV. p. 139-169.

Basnage lib. VI. H. E. gallice edit. cap. 6. tom. I. pag. 323. sqq. lib. XI. cap. 9. p. 572. et cap. 10. pag. 584. vbi de conciliis a. Chr. 869. et 879. *Fabr.* His add. *Fontanum*, *Schroeckh.* aliosque. *Harl.*

V. *Photii alii vltra viginti.*

[S. Photii, (num patriarchae, an alius, nescio,) vita *Mediolani* in bibl. Ambros. v. *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 503. *A. Harl.*]

[Ad Photium epist. Libanii. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 516. nr. 34. *Harl.*]

Photius *Babylonis* episcopus, qui interfuit concilio CPol. a. C. 460. *Fabr.* v. *Lambec.* VIII. p. 893. *Harl.*

Photius

Photius, *Belisarii* ex Antonina priuignus, memoratus Procopio in hist. arcana pag. 5. et lib. I. de bello Gothico cap. 5. aliisque in locis. Inter monachos deinde dictus est *Photinus*.

Photius, episcopus *Clerorum*, Κλήρων, in Phrygia salutari, interfuit synodo Photianae a. 879.

Photius presbyter *CPol.* cum Nestorio condemnatus a. C. 435.

Vide *Christianum Lupum* ad epistolas a se editas p. 557. et *Tillemontium* tom. XIV. memor. pag. 607. 787. seq. *Fabr.* Ad Photium presbyterum epp. Seueri. vid. *Montfauc.* bibl. Coisl. p. 41. 44. bis, p. 55. 56. et 77. *Harl.*

Photius, *Corinthi* episcopus, qui interfuit concilio CPol. sub Menna a. C. 536. et in quibusdam codicibus adpellatur Photinus.

Photius *Cypri*, in synodo Sardicensi a. 347.

Photius *Iborensis* siue Ibororum in Hellesponto, qui interfuit synodo Trullanae a. 687.

Photius, ὁ μακαρίτης. Eius meminit *Synesius* ep. 61.

[Photius, *martyr*. Eius et nouem aliorum martyrum certamen sub imperatore Leone Isauro, propter imaginem I. C. CPoli in porta aenea. In cod. *Vindobon.* XIV. nr. 16. v. *Lambec.* VIII. p. 251. seq. vbi Kollar. adnotat, illa martyria edita esse graece cum versione lat. Pinii in Act. SS. m. Augusti tom. II. pag. 434. — Alius Photii martyrium sub Diocletiano memoratum est supra in hoc vol. p. 314. *Harl.*]

[Photius, monachus et melodus. v. infra in vol. X. p. 137. vet. ed. *Harl.*]

[*Marii* Photii, sacerdotis, de metrica, in II. codd. Vaticanis. v. *Montfaucon.* Bibl. biblioth. MSS. p. 91. *B. Harl.*]

Photius, episcopus *Nacoliae* in Phrygia salutari, interfuit concilio CPol. a. 869.

Photius, nauis praefectus, ἀνὴρ πολεμιστὴς καὶ δραστήριος, tempore Basilii Macedonis atque adeo Photii patriarchae. Vide *Cedrenum* p. 478. vitam Basilii Macedonis cap. 43.

Photius, *Nicaeae* in Bithynia episcopus, qui interfuit concilio sexto generali celebrato CPol. a. 680.

Photius, *Nicopoleos* in Armenia episcopus, qui synodo Trullanae a. 687. interfuit.

Photius, interfector Phocae imperatoris a. C. 610., de quo Nicephorus CPol. in breuiario p. 4. Chronic. paschale p. 385.

Photius πρωτεύων, ad quem epistolae Seueri Antiocheni.

Photius, *Russiae* metropolita, cuius meminit Sguropulus in historia synodi Florentinae habitae a. 1438. p. 14.

Photius, *sceuophylax* et logotheta CPol. qui scripsit vitam Lucilliani hieromartyris, quam cum Conradi Ianningi versione habes in Actis sanctorum. [❡] tom. I. Iunii p. 276-286. [v. supra in hoc vol. p. 271.] Laudauit *Allatius* p. 753. libri de purgatorio. Incipit: πάλαι μὲν ἐγκωμιάζειν.

Photius, *Sebastoboleos* in Armenia prima episcopus, qui interfuit synodo Trullanae a. C. 687.

Photius, *sophista*, magister Nicobuli, cuius mentio in epistolis Gregorii Naz. 61. 91. et 118. Vide *Tillemontii* memorias hist. eccles. tom. IX. pag. 544. [et supra in vol. IX. pag. 286. fin.]

Photius, *Theodori* studitae, de quo supra (ed. vet.) cap. 33. pater.

Photius *Tyrius* metropolita, qui a. 449. synodo Ephesinae interfuit et cuius libellus supplex ad Marcianum imp. exstat in actis concilii Chalced. a. 451. actione IV. tom. II. Binii p. 243. et tom. IV. Labbei p. 541. et tom. II. Harduin. p. 436. Iterum mentio p. 503. et 531. Huic συναγωγὴν καὶ ἔκθεσιν τῶν ἁγίων πασῶν συνόδων tribuit Stephanus le Moyne notis ad varia sacra p. 783. [conf. infra, §. IX. de Photii epistolis, not. *c.* tum vol. XI. p. 183. VII. ed. vet. *Harl.*] Hic est Photius, qui Theodosii iunioris imp. iussu cum Eustathio Beryti episcopo cognouit de caussa Ibae episcopi, scriptaque ab eo ad Marin Persam epistola, et eum absoluit. Vide Vigilii papae constitutum a. C. 554. in *Baluzii* noua collectione concil. pag. 1554. seq. *Fabr.* Et *Assemann.* bibl. oriental. tom. I. pag. 200. de Iba, Edessae episcopo. *Harl.*

Ios. Photius, Rheginus Calaber, qui adhuc viuebat Romae 1675. De eius scriptis v. *Sotwellus* p. 522.

Philadelphus Photius, i. e. Lampe. v. Vnschuld. Nachricht. 1713. p. 164. et 1718. p. 796.

Denique in Catena Corderiana ad Lucam pro *Phosterio* Photii nomen reponendum haud dubitat Combefisius in bibl. concionatoria. Sed iste Photius haud alius a patriarcha CPol. de cuius scriptis deinceps dicendum.

VI. *Photii bibliotheca.*

Insignis thesaurus, non liber, qui ab auctore inscribitur: ἀπογραφὴ καὶ συναρίθμησις τῶν ἀνεγνωσμένων ἡμῖν βιβλίων, ὧν εἰς κεφαλαιώδη διάγνωσιν ὁ ἠγαπημένος ἡμῶν ἀδελφὸς Ταράσιος ἐξῃτήσατο. ἔστι δὲ ταῦτα εἴκοσι δεόντων ἐφ' ἑνὶ τριακόσια. *Descriptio atque enumeratio lectorum a nobis librorum, quorum argumenta cognoscere desiderauit dilectus frater noster Tarasius, suntque viginti et vno demtis trecenti.* Hoc opus Photius composuit, antequam crearetur patriarcha, quum obiret legationem in Assyriam, vt ipse in epistola ad Tarasium [s]) testatur. Dedit autem in illo specimem pulcerrimum historiae librorum criticae, quod mirum est, per tot annorum centurias non plures imitatores habuisse, donec nostra

s) Haec in edit. graeca legitur ad calcem operis pag. 892. in aliis rectius praemittitur.

ſtra aetate iam a quinquaginta annis tanto illud cum fructu frequentatur per varias Europae linguas ab Ephemeridum literariarum et actorum eruditorum clariſſimis ſcriptoribus, quibus [P] omnibus praeiuiſſe Photius exemplo ſuo, t) et quomodo cum laude in illo genere verſari deberent, praeclare demonſtraſſe vtique videtur. Certe ſiue varietatem et copiam librorum ſpectes, omnis generis inſignes in hac bibliotheca reperies, theologos ac doctores eccleſiae, conciliorum acta et iuris eccleſiaſtici commentarios, medicos, philoſophos, hiſtoricos, oratores, grammaticos: ſed poëma vix vllum, praeter vnas ſacrorum librorum metaphraſes, ab Eudocia Auguſta homericis verſibus concinnatas. Si diligentiam requiras, experieris eum iam de ſcriptoribus ipſis, iam de ſcriptis, quae ſcitu digna ſunt, adnotare, argumentum et ordinem ac ſcopum libri cuiusque exponere plerumque, perſpicue et adcurate iam pluribus; iam paucioribus verbis, et non raro ſelecta ex illis loca, et quae in primis digna notatu viſa ipſi ſunt, excerpere. Si denique iudicium reſpicias critici, videbis eum et cenſuram ferre de ſtilo ſcriptorum, de tractandi ratione, de doctrina ipſa, idque ſinceritate et acumine tanto, tanta libertate etiam in antiquioribus eccleſiae ſcriptoribus, vt hoc doctos quosdam viros male habuerit, u) tam eruditam autem ferre cenſuram et acrem, vt facile adpareat, eum rerum, de quibus loquitur, peritiſſimum fuiſſe. Itaque veritas ipſa inimico Photiani nominis Nicetae Paphlagoni extorſit, vt in vita Ignatii v) ſcriberet Photium τῶν εὐγενῶν κατὰ σάρκα καὶ περιφανῶν σοφίᾳ τε κοσμικῇ καὶ συνέσει τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ στρεφομένων εὐδοκιμώτατον πάντων νομιζόμενον· γραμματικῆς μὲν γὰρ καὶ ποιήσεως ῥητορικῆς τε καὶ φιλοσοφίας, ναὶ δὴ καὶ ἰατρικῆς καὶ πάσης ὀλίγου δεῖν ἐπιστήμης τῶν θύραθεν τοσοῦτον αὐτῷ τὸ περιὸν, ὡς μὴ μόνον σχεδὸν φαίνεσθαι τῶν κατὰ τὴν αὐτοῦ γενεὰν πάντων διενεγκεῖν, ἤδη δὲ καὶ πρὸς τοὺς παλαιοὺς αὐτὸν διαμιλλᾶσθαι· πάντα γὰρ συνέτρεχεν ἐπ' αὐτῷ, ἡ ἐπιτηδειότης τῆς φύσεως, ἡ σπουδὴ, ὁ πλοῦτος, δι' ὃν καὶ βίβλος ἐπ' αὐτὸν ἔῤῥει πᾶσα. Πλέον δὲ πάντων ὁ τῆς δόξης ἔρως, δι' ὃν αὐτῷ καὶ νύκτες ἄυπνοι περὶ τὴν ἀνάγνωσιν ἐμμελῶς ἐσχολακότι. *Claris et illuſtribus oriundum natalibus rerumque ciuilium et politicarum vſu prudentiaque et ſcientia clariſſimum. Grammaticae enim litteraturae et carminis pangendi dicendique laude, quin et philoſophiae et medicinae* w) *et omnium prope liberalium diſciplinarum ſtudio* [P] *cognitioneque tantopere florebat, vt aeui ſui facile princeps haberetur, imo et cum veteribus iam certare poſſet. Omnia quippe in illo concurrerant, aptitudo quaedam et naturae vis ac felicitas, ſtudium, opes, quibus ſibi librorum maximam copiam* x) *comparabat: et quod prae cunctis, gloriae laudisque cupido, qua incenſus totas noctes, vt lectioni aſſidue vacaret, ducebat inſomnes.* Poſt hoc inimici hominis teſtimonium non opus eſt aliorum de Photio eiusque βιβλιοπανσυλλέκτῳ Ἀνθολογίᾳ y) ſiue Μυριοβίβλῳ elogia adlegare, vt Dan. Heinſii

t) Confer *Chriſtianum Iunckerum* in ſchediasmate hiſtorico de Diariis eruditorum edito Lipſ. 1692. 12. p. 72. et *Conſtantinum Wolfium* in diſſ. de Photio Ephemeridum eruditorum inuentore. Witeb. 1688.

u) *H. Dodwellus* diſſ. ad Irenaeum pag. 409. *Ita ſaepe ſeuerus vetuſtiſſimorum patrum cenſor eſt Photius, propterea a Bullo noſtro merito caſtigatus.*

v) In conciliis Harduini tom. V. p. 959.

w) De medica Photii peritia confer ipſius epiſt. 169.

x) Librorum vſum in exſilio ademtum ſibi eſſe, queritur epiſt. 97. ad Baſilium Macedonem.

y) Gregorius patriarcha CPol. ad imperatorem Trapezuntium in Allatii Graecia orthodoxa tom.

fil prolegom. ad Aristarchum sacrum, et aliorum quae apud Hanckium z) et Thomam Pope Blount aa) collecta, et facile aliis augenda bb), prostant. Potius notare iuuat, quae in pulcerrimo hoc opere a viris doctis desiderantur. *De bibliotheca Photii miror*, inquit Casaubonus, cc) *quod vir tantus omnem adeo τάξιν insuper habuerit, nam vt taceam, quod auctores non distinguit, sed confundit in vnum, vt non dicam artium et scientiarum auctores misceri et historicos diuersissimorum temporum, vt illud sane quam mirum eiusdem scriptoris scripta eiusdem saepe argumenti locis adeo diuersis commemorari, vt Arriani, Io. Philoponi et aliorum. Quid quod eiusdem libri* dd) *eadem excerpta vix paucissimis mutatis verbis proponit bis, vt pag. 217. et 278. Adparet, virum doctum, vt quemcunque librum sors ei obtulisset, solitum deuorare, ac statim in codicem suorum excerptorum aliquid sibi ex eo adnotasse.* Hoc mihi videtur verisimilius, quam quod viro doctissimo Henrico Valesio ee) persuasum, bibliothecam Photianam plurimis in locis [?] interpolatam, nec vnius esse auctoris: immo quartam partem et amplius ab alio esse scriptore. ff) Quamquam verum est in MSS. codicibus aliquando reperiri excerpta eiuscemodi sine nomine Photii, vt constat ex *Lambecii* lib. VII. p. 141. gg) et Valesio adsentiens *Ludolphus Kusterus* ad Suidam in Ἡσύχιος, quum notasset, verba quaedam e Damascio adducta a Suida legi etiam apud Photium cod. CCXLII. sed absque vlla connexione cum iis, quae ibi praecedunt, vt vel dicendum sit, incuria librariorum quaedam ibi omissa esse, vel excerptorem loci istius, quisquis ille sit, officio suo negligenter functum esse: *sunt enim*, inquit, *non pauca in collectaneis Photianis, quae non crediderim ab ipso Photio*

I. p. 449. ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς βιβλιοκαυσυλλέκτα ἀνθολογίας Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸ τοῦ Εὐλογίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας προκείμενον λίαν ἁρμόζαν etc.

z) *Hanckius* de Byz. rerum scriptor. pag. 393. seq.

aa) *Tho. Pope Blount* in censura scriptorum p. 351. seq. Essais de literature tom. I. p. 94.

bb) *Casaubonus* in Casaubonianis p. 12. *Solet Photius ita res excerpere, vt verborum elegantias aut proprietatem non negligat. Solet etiam, vbi rerum summam, quas auctores tractarunt, exposuit, de genere scribendi et charactere aliquid notare. Atqui id maxime eum auctorem nobis commendare debet; est enim in ea parte eximius, vt non parum profecturus videatur, qui eius elogia compararit cum similibus iudiciis Dionysii Halicarnassei et aliorum. Franciscus Vauassor* de ludicra dictione pag. 143. *qua prudentia vir fuit Photius, quo acumine, quam sincerus et elegans in omni iudicio. Fabr.* Photii Myriobiblon stupendae eruditionis opus vocat *Pearson* prolegg. ad Hieroclem p. 2. *Heum.* Add. cel. *St. Croix* iudicium de illo opere in Exam. crit. des Historiens d'Alexandre ed. II. pag. 754. et cel. *Schroeckh.* in Hist. eccl. christ. tom. XXI. p. 96. sqq. *Henr. Valesium* de Critica libr. I. cap. 29. pag. 176. cum eiusdem Emendatt. a Burmanno II. editis. *Harl.*

cc) Casauboniana p. 11.

dd) Dionysii Aegei Δικτυακῶν cod. CLXXXV. et CCXI. Sic Damascii cod. CLXXXI. et CCXLIV.

ee) *Valesius* in calce notarum ad excerpta de legationibus: *Huic operi idem videtur contigisse quod bibl. Photii, cui altera eiusdem argumenti adiecta est, vt patet ex iisdem auctoribus, qui bis in illa bibliotheca descripti reperiuntur.* Eiusdem Valesii sententiae meminit *Menagius* in Historia mulierum philosopharum p. 74. et *Colomesius* paralipomenis de scriptor. eccles. p. 268.

ff) *Colomesius* in opusc. p. 97.

gg) Lambec. in comment. passim corrigit illam Photii bibliothecam, e. gr. vol. VII. pag. 426. VIII. p. 578. sqq. etc. Cel. *St. Croix* in: Examen critique cit. p. 59. not. 1. errorem Photii adnotat: v. infra, ad Photii cod. LXVIII. *Harl.*

Photio profecta esse, sed ab interpolatoribus eius, qui temere et absque vllo iudicio quaedam auctorum loca, mutilato prorsus sensu operi illi inseruerunt. Neque enim bibliothecam Photii ab vno auctore compilatam esse, vel eo argumento satis probari posse puto, quod non solum integra interdum opera bis in ea recensentur, sed etiam in eiusque libri epitome eaedem saepe sententiae, eademque auctorum loca diuersis in locis repetantur, id quod pluribus exemplis hoc probare possem, si id nunc agerem. Sed hac de re alibi forte plura. Attamen haec omnia potuerunt ab auctoris iam otiosi, iam properantis et pluribus intenti, distractione proficisci, quo etiam retulerim diuersum acumen, quod in hoc opere arguit *Vignolius Maruillius* tom. I. miscellaneorum historico-crit. p. 310. diuersumque stilum. Potuit etiam fieri, vt, quae *Dupinii* suspicio est tom. VII. bibl. eccles. p. 103. idem scriptor eumdem librum iam perstringat breuius, iam ex eo longiora adnotet excerpta: iam accuratum ferat de singulis iudicium, iam procedente opere leuius censura defungatur. *Iosephus Scaliger* epist. 401. ad Laur. Rhodomanum, *vtinam*, inquit, *tam diligens Photius in librorum Diodori deperditorum argumentis fuisset, quam futilibus amatoriis libris Iamblichi et aliorum fuit.* Hinc *Huetius* demonstrat. euangel. proposit. 3. p. 38. *iampridem*, ait, *doluisse viris eruditis, friuola quaedam diligenter excerpsisse aliquando Photium ex futilibus scriptoribus, quum optimos auctores et perutiles satis leuiter delibarit.* Casaubono exerc. I. ad Baron. c. 3. p. 33. plane inter falsarios videtur nomen Photii deferendum propter verba Iosephi adducta contra Iosephi mentem. hh) *Vides*, inquit, *quam mala fide et verba Iosephi et sententiam Photius recitet. Atque hoc non semel diligens lector in eo praestantissimo scriptore, si adtendat, obseruabit. Solet enim nonnumquam pugnantes inuicem sententias diuersorum auctorum vni alicui tribuere, et integras narrationes hoc [P] pacto confundere.* Iniquius iudicium est Scipionis Tettii in commentario de Apollodoris, qui Photium trecentorum et viginti amplius ii) auctorum opera per infinita diffusa volumina *pessimo publico in arctum collegisse* arguit. *Fabr.* Photium quoque frequenter finxisse nomina, et nomina dramatum in poëtas transformasse, docet *Valcken.* in Diatribe post Euripidis Hippolytum, cap. II. fin. p. 17. sq. *Harl.*

In quibusdam codicibus Photii bibliotheca distinguitur in tomos duos, ita vt posterior incipiat a codice CCXXXII. vt Hoeschelius p. 967. adnotauit. Ad calcem operis Photius fratri suo ait, se de longe pluribus fortasse libris similiter deinceps ad eum scripturum, kk) vbi ex legatione domum fuerit reuersus. Verum necessariis negotiis impeditus facere id neutiquam

hh) Conf. *Lambec.* VIII. p. 29. sqq. *Harl.*

ii) Immo, *minus.*

kk) Σὺ δ' ὦ τῶν ἐμοὶ κεκοινωνηκότων μητρικῶν ὠδίνων ἠγαπημενώτατε: εἰ μὲν ταύτην τὴν πρεσβείαν διανύσαντα τὸ κοινὸν καὶ ἀνθρώπινον καταλάβοι τέλος, ἔχεις τὴν αἴτησιν τῆς ἐλπίδος ἀδιαμαρτῆσαν, φιλίας τε ἅμα καὶ παραμυθίας ὑπόθεσιν καὶ ἀνάμνησιν, καὶ δὴ καὶ ἀπαρχὴν καὶ τελευτὴν ἀφοσιωμένην τῶν σῶν κατὰ λογικὴν θεωρίαν αἰτήσεων τὴν ἐκπλήρωσιν. Εἰ δ' ἐκεῖθεν ἡμᾶς ἀνασωσάμενον τὸ θεῖόν τε καὶ φιλάνθρωπον νεῦμα εἰς τὴν ἀλλήλων θέαν καὶ προτέραν ἀποκαταστήσειε, τάχα ἂν ἑτέρων ἐκδόσεων οὐκ ἐλαττόνων ἀρχὴ ταῦτα ἄν, παρακλήσει τύχῃ παρεχομένων σοι τὴν ὠφέλειαν. Primis verbis Photius Tarasium fratrem blando adloquio, *omnium, quos eadem enixa est mater, dilectissimum* adpellat: prorsus enim aliena a Photii sensu est Schotti interpretatio; *dilectissime omnium, quibuscum foetus meos communico.*

tiquam potuit. Ceterum longe copiosiora, quam exstant in bibliothecae cod. XL. habemus Photii excerpta e *Philostorgio*, de quibus dixi lib. V. cap. 4. p. 116. [ll]) et *S. Athanasii* elogium in fronte graecolatinarum doctoris illius editionum vulgatum primum a Nannio ex codice S. Athanasii Basileensi: Φωτίου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ταράσιον.

In versione Schotti ad bibliothecae calcem, de numero librorum legas haec sane inter se pugnantia: *Producitur hoc opus ad trecentos et quindecim auctores, prohibiti tamen sumus ad trecentos peruenire.* Εἰς τοσοῦτον οἶμαι συνάγεται πλῆθος τριακοσιοστὸν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ μέρει προελθεῖν ἄχρι τῶν τριακοσίων κωλυόμενον. Ita legendus hic locus, et vertendus erat sic: *Ita colligitur, opinor, numerus librorum trecentesimus, parte tantummodo quintadecima, quominus trecenti sint, deficiente.* Viginti, sunt pars decima quinta ex trecentis, Photii autem bibliotheca libros habet CCLXXX. hoc est trecentos minus viginti, (siue) vt in epistola ad Tarasium CCLXXIX. trecentos minus viginti et vno, ταῦτα δέ ἐστι πεντεκαιδεκάτῳ μέρει τῶν τριακοσίων [Ρ] ἐφ᾽ ἑνὶ καὶ οὐ πλεῖον ἀπολείποντα, *Ea sunt vno nec amplius supra decimam quintam summae partem demto, volumina trecenta.*

VIII. [Codices MSS. et] Editiones bibliothecae Photianae.

[Codicum quorumdam notitiam eo potius praemittendam existimo, quoniam contextus graecus nondum satis purgatus est a vitiosis lectionibus, et opus ipsum editorem adhuc desiderat, qui plures comparet codices, et tanta ingenii sagacitate, quanta litterarum et antiquitatis scientia sit instructus. A futuro autem editore vt cod. gr. a Mart. Crusio supra in vol. VIII. p. 96. med. memoratus, posset contendi, inter pia forsan desideria est referendum. — *Paris.* in bibl. publ. cod. MCCXXVI. nondum collata est Photii bibliotheca, sed initio desideratur epist. ad Tarasium fratrem. — Eadem biblioth. ibid. in cod. MCCXXVII. desinit in capite 58. — Ibid. in cod. MCCLXVI. Photii bibliothecae pars ferme dimidia, a pag. 844. edit. Rothomag. ad finem vsque, paucis tantum exceptis: huius codicis ope non pauca posse Photii loca emendari, judicatur in cat. MSS. Paris. reg. tom. II. p. 269. — In codd. *Vindobon.* caes. haud paucis multas esse particulas ex opere Photiano excerptas, suis locis adnotabimus. — In bibl. *Mutinensi* est in cod. a. 1559. Venetiis descripto, Photii bibliotheca, teste *Montfaucon.* in diario italico pag. 32. et in Bibl. biblioth. MSS. p. 531. *A.* — Eodem teste in Bibl. biblioth. MSS. pag. 35. *B.* in cod. quondam reginae Sueciae, nunc *Vatican.* nr. 982. selecta ex *Procli* chrestomatia grammatica, sumta ex *Photii* bibliotheca. — pag. 186. *D.* in cod. *Ottobon.* ex eadem excerpta quaedam: — pag. 187. D. in cod. *Ottobon.* recenti, II. tomis, Photii bibl. — pag. 490. *C.* (et in Scipionis Maffei *Verona* illustrata, part. III. p. 242.) *Photii* bibl. — pag. 503. *A. Mediolani* in bibl. Ambros. bibl. cum duplici indice: — p. 622. *E.* eadem in duobus codd. *Escorial.* (conf. etiam *Plüer* itinerar. per Hispan. pag. 187.) — *Venetiis* in codd. bibl. Marcianae CCCCL. et CCCCLI. Photii biblioth.

ll) S. cap. I. vol. VII. pag. 421. nou. ed. — In cod. *Barocc.* CXLII. Philostorgii H. E. epitome, ἀπὸ φωνῆς Photii; sed, vt ait editor cat. MSS. Angliae etc. part I. p. 18. ab ea, quae exstat apud Photium, multum diuersa, et amplior multo. *Hart.*

bibliotheca. x. cat. codd. gr. Marc. p. 242. inscriptis cel. Morell. in bibl. MSta gr. et lat. I. p. 316. sqq. qui et copiosius et sollertius eos descripsit atque adnotauit, in priore scholion de Iamblicho Babyloniorum scriptore inesse, quod Hoeschelius in adnotatione ex cod. posteriore forsan descriptum edidit p. 937. *Chardonium* autem *la Rochette* in tomo III. pag. 364. operis, inscripti: Magasin encyclopedique, Paris. 1797. denuo protulisse atque selecta eruditione illustrasse. Codicis posterioris varias lectt. Hoeschelius adfert; sed paucas. *Morellius* obseruat, Hoeschelii textum non recte semper ad codicis fidem se habere, et specimen lectionum MSti, diuersarum ab editione Rothomag. 1653. ex Helladii Besantinoi chrestomathiae excerptis, cod. CCLXXIX. sumit; idem animaduertit, Aristidis orationum, de quibus Photius codd. CCXLVI. CCXLVII. et CCXLVIII. fragmenta multa in margine manu saec. XIV. adscripta esse. — In cod. *Harleiano*, (see catal. MSS. bibl. Harlei.) 5591–5593. Photii bibliotheca. — In cod. VI. Sevil. s. nr. 6553. cat. MSS. Angliae etc. I. excerpta Photiana ex Arriano, Theopompo, Aenesidemo. — *Cantabrigiae* in bibl. publ. cod. CCL. siue nr. 2430. cat. cit. I. 2. *Photius*, sed quaedam desiderantur. — *Dublini* in collegii S. Trinitatis cod. CCLXXXVIII. (siue nr. 428. cat. MSS. Angliae etc. II. 2.) Photii bibl. et schol. Andreae Schotti. — *Monac.* in cod. XXX. valde mutilo, quem accurate recensuit cl. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. parti 4. p. 34. sqq. *Harl.*]

Graece primus ex MSSo *mm*) vulgauit emendate, et luculentis typis *nn*) *Dauid Hoeschelius* Augustae Vindelicor. 1601. fol. additis ad calcem voluminis notis suis, quibus et Iosephi Scaligeri castigationes et varia adspersit, ut solet, veterum inedita ἀποσπασμάτια *oo*) et ex Maximi Margunii codice Photianarum epistolarum praemisit graece epistolas Photii selectas XXXV. et vnam in notis p. 948.

Latine vertit et scholiis haud contemnendis passim illustrauit vir magnis in litteras meritis *Andreas Schottus* S. I. Augustae Vindel. 1606. fol. *pp*) Schottum in interpretatione

Rrrr 2 illa

mm) Codices quibus vsus Hoeschelius, fuere 1) A. Schotti ex codice Sirleti, collato cum MS. Vaticano, qui e Veneto Bessarionis autographo descriptus fuerat. 2) Bauaricus. 3) Maximi Margunii Cytherorum episcopi. 4) Rob. [vel potius *Henrici*, vti ipse Hoesch. p. 919. scripsit,] Stephani apographum cum alio veteri codice commissum, quod H. Casaubonus, H. Stephani gener, suppeditauit. (conf. cel. *Morell.* bibl. MS. gr. et lat. I. p. 316. sqq. et *Baumgarten* Nachrichten von merkwürd. Büchern. tom. VII. p. 506. sqq. qui de Steph. apographo secus sentit. *Harl.*]

nn) Ad inuidiam vsque elegantes vocat *Lipsius* epist. ad Hoeschelium, notis huius inserta p. 929.

oo) Ἀποσπασμάτια praecipua sunt p. 925. Ἰωσήπου ἐκ τοῦ πρὸς Ἕλληνας λόγου, de quo dixi lib. IV. cap. 6. §. 8. [cap. 8. §. 13. p. 8. nou. ed.] Nota grammatici graeci de Iamblicho Babyloniorum scriptore p. 937. de quo lib. V. cap. 6. p. 822. sq. [vol. VIII. p. 152. nou. ed.] Isocratis epistola ad Archidamum p. 942. de qua lib. II. cap. 10. §. 7. [cap. 26. vol. II. pag. 786. nou. ed.] Adiicienda scholiis Theodoreti in librum Iudicum et Ruth. p. 952. seq. de quibus libro V. cap. 11. pag. 432. [c. 7. vol. VIII. pag. 282. n. edit.] Epistola Nazianzeni ad Theodorum Tyanensem praefixa Philocaliae Origenis p. 968.

pp) Et vel sic tamen versio illa Hoeschelii limam experta est. Patet illud ex ipsius Hoeschelii epistola ad Eliam Putschium, quam legi omnino inter ceteras, quas habeo, ad ipsum scriptas, nr. 65. — add. *Richard Simon* critique de la biblio-

illa adiutum aiunt a Philippo Suevezelio, [pp]) Brugensi S. I. cuius versionem Anastasii Sinaitae in psalmum VI. vulgauit Canisius tom. III. lectionum antiquarum. Ceterum licet cum Thoma Gatakero [rr]) nolim negare, Schottum esse, qui Photium fuit interpretatus: tamen negari nequit, *hunc virum profecto doctissimum non doctissime Photium* [?] *vertisse*, quod Alexandri Mori iudicium est praef. ad Eusebii Chron. atque, vt omittam, quod ex Iac. Gillotii ad Iosephum Scaligerum epistola obseruat Colomesius [ss]), *passim fere se prodere vel Ignatianum vel Baronianum.* Idem Colomesius: *Hanc Photii bibliothecam perfunctorie admodum in latinum sermonem conuertit vir alias doctissimus Andreas Schottus.* Frequenter inde reprehenditur versio illa a viris doctis, *Gatakero* eodem pluribus locis, *Reinesio* in Var. lect. *Lambecio* in commentar. de bibl. Vindob. *Io. Pearsonio* parte 2. Vindiciar. Ignatii p. 120. seq. 204. et prolegomenis ad Hieroclem, p. 34. *Ioanne Oweno* p. 216. Theologumenon, *Edmundo Albertino* de S. Eucharistia p. 262. *Cotelerio* ad patres apostol. tom. I. pag. 263. vbi Photii interpretem *plane talpam* adpellat, [a *Needham* praefat. ad Hieroclem p. 10. a *Valesio* ad Philostorg. v. ad lib. II. c. 11. ita scribit: interpretem hic lapsum esse, mirum non est, quippe qui gr. linguae prorsus fuit ignarus. *Harl.*] Versionem, etsi A. Schotti nomen praeferat, prauam, fallacem et Schotti nomine prorsus indignam adpellat Caueus. Vide etiam *Theophili Spizelii* templum honoris p. 339. [tt]) et D. *Eliae Veielii* commentarium de variis oeconomiae sacrae, potissimum ecclesiasticae generibus p. 19. seq. In sola epistola Photii ad Tarasium bibliothecae praemissa plures interpretis hallucinationes notat editio Amstelodamensis memoriarum litterariarum Transitin. a. 1701. p. 289. seq. *Fabr.* Add. *Io. Henr. Leichium* in diatribe in Photii bibliothecam, Lipsiae 1748. 4. qui et textum et versionem corrigit, atque pag. 5. varios VV. DD. laudat, qui versionem Schottianam vel vituperarunt vel emenda-

[Biblio]theq. de M. du Pin t. I. p. 291. Mr. Bigot croyoit que cette version etoit plutot de quelque etudiant, a qui Schott avoit donné le Grec à traduire — quoi qui l'en soit etc. et dignum opus esse censet, quod denuo lat. vertatur.

qq) Prolixam Schotto nauasse operam Suevezelium in edenda Photii bibliotheca testatur *Alegambe* bibliotheca Iesuitica p. 405.

rr) *Gatakerus* aduersar. miscell. pag. 2. *Nam Photii interpres, qui profecto Andreas Schottus esse non potest.* Sed non magis forsan a Schotto Photium, quam a Morello Libanium versum inficiari voluit, quem Libanii interpretem negat p. 467. quod nempe illa non semper digna illo viro sit interpretatio. Certe non modo Schottus se Photii interpretem professus est in litteris ad Vossium, cuius se autographum seruare adfirmauit *Colomesius* p. 52. Opusc. *Salutat te tenebrio, qui Photium dedit latine.* Sed etiam ipse in praefat. quanto labore sibi constiterit illa interpretatio, exponit. Idem *Gatakerus* p. 463. *diluti nimis V. C. Andreas Schottus. Fabr.* De editt. Hoescheliana et Rothomagensi conf. *Goetz* Memorabb. bibl. Dresden. vol. II. fasc. III. pag. 410. seqq. *Harl.*

ss) *Colomes.* diss. de Photii scriptis sub init.

tt) Vbi Hoeschelium eiusque editionem bibl. Photianae laudat, et pag. 332. in not. „Nonnulli, ait, Photii latinam interpretationem ab Hoeschelio desiderarunt, aegreque tulerunt non aliam exstare versionem, quam eam, quae primi editoris calculo alicubi reiecta sit atque improbata. Sic etenim Hoeschel. de Schottiana interpretatione in quadam ad G. R. (Georgium Remum,) epistola, cuius αὐτόγραφον ipse possideo, scribere non dubitauit: *Quantum initio diligentiae fuit ab interprete adhibitum, tantum in medio ac fine desideratur, ac si illud graece peritissimus, haec rudis tiro vertisset, nec sensum auctoris adsequutus, nec propriis loquutus.*" *Harl.*

emendarunt: *Lambecius* quoque in comm. de bibl. caesar. VI. part. 2. p. 401. et 415. ed. Kollar. reprehendit versionem Schottianam. *Harl.*

Graeco-latinae, quae ex his duabus coaluere, editiones, nec emendatiores sunt, nec quicquam noui ad illustrandum Photium adferunt, nisi quod versio Schotti e regione graecis posita, et notae Hoeschelii Schottique adiectae. Geneu. 1613. fol. Rothomagi 1653. fol. *Fabr.* — *Photii* bibliotheca, gr. et lat. cum Hoeschelii notis et interpretatione Andreae Schotti: apud Stephanum 1611. fol. v. cat. bibl. Leidens. p. 284. Sed a Fabricio in vol. XIII. p. 624. ita citatur haec ed. *Critici Photii* bibliotheca, gr. et lat. 1612. fol. *Harl.*

VIII. *Versiones adfectae aut ineditae, vel editiones promissae.*

Andreas Schottus in praef. *Inaudieram pridem vnum et item alterum in Iberia graecarum litterarum peritissimum Photii bibliothecam e graeco in latinum sermonem commodo publico conuertere coepisse; sed coepisse tantum, ac vix dimidia operis parte supersedisse, siue graeci exemplaris mendis deterritos, seu laboris fuga in tanta voluminis cum mole tum varietate, seu denique vtraque de caussa cessisse. Romae quoque tertium perfecisse quidam narrabant, sed ad edendum adduci non potuisse.*

Iohannes Mariana S. I. bibliothecam Photii in epitomen redegit, sed numquam edidit, vt ex Philippo Alegambe notat Colomesius, qui etiam testatur, versiones alias eiusdem bibliothecae adornasse *Fredericum Metium*, Thermularum episcopum, et *Cosmam Fonteium*, similiter numquam editas.

Conr. Gesnerus biblioth. a. 1545. ed. p. 562: Photii, patriarchae, descriptionis auctor, quotquot ipse legerat volumina duo gr. vidi Venetiis in aedibus V. ill. Diegi Hurtadi a Mendozza, caesarei oratoris, ostendente Arnoldo Arlenio-Peraxylo, qui etiam postea per litteras aliquoties pollicitus est, id opus mihi se commissurum, vt excudendum prelo curarem, quod ab ipso hactenus non praestitum.

Combefisius praefat. ad Basilii Seleuc. in bibl. ascetica, Paris. 1674. 4. Sic et Rotomagi factitatum a typothetis iam edita malentibus reddere, quam manu exarata non cudere in Photii μυριοβίβλῳ, in quam non deerant aliorum parati labores, nisi typographus, quibus scatet mendis, nec digna satis Andrea Schotto versione, (cuius nec parens sit, exceptis duntaxat paullo melioribus aliquot libri primis capitibus, sed is forte, quem eius in graecis adiutorem plurimum laudat auctor biblioth. scriptorum sanitatis,) maluisset ad prelum reuocare, nec sibi rem frugi facturus, nec litterarum publico.

[*Ioannes* quoque *Sambucus* moliebatur nouam editionem. vid. epistol. variorum ad P. Victorem, tom. II. p. 112. et cel. *Morelli* bibl. MSt. gr. et lat. I. p. 318. *Harl.*]

Promiserat etiam nouam edit. D. *Christian. Frider. Boernerus*, theologus Lipsiensis de

de cuius instituto vide sis memorias litterarias Michaelis de la Roche, anglice editas Londini, *Memoirs of literature*, tom. I. (a. 1711.) p. 172.

Nouam editionem moliebantur *Io. Guil. Berger*, Witeberg. et alius vir doctus Londini. conf. Mem. de Trev. 1724. p. 765. [add. Lacroz. thes. epistol. tom. II. p. 263. et pag. 265. de Boernero. *Harl.*]

Patr. Adolph. Boysen editurus erat obseruatt. criticas in hunc Photii librum. v. *Götlensii* gelehrtes Europa I. p. 456.

[Cannusatus de noua editione curanda cogitarat; sed v. quae *Io. Christoph. Wolf.* in Lacroziano thesauro epistol. tom. II. p. 263. et 265. de isto consilio scripserat. Ibid. p. 266. et 267. ipse Wolfius suum consilium edendae Photianae bibl. aperuit Crozio, (de la Croze.) et scripsit, se illam bibl. vsque ad cod. CLXXII. recognouisse, atque pag. 275. nuntiauit, se tertiam fere partem confectam habere; at vtroque loco ipse de felici exitu iam dubitans, se fere consilium abiecisse, professus est praecipue quum audisset, Montefalconium, Capperonerii curis et aliis egregiis praesidiis suffultum, *omnia Photii opera* iubere eruditos sperare. Enimuero illa quoque promissio ac spes fuerunt inanes. *Harl.*

A. 1701. nouam editionem huius operis promittebant bibliopolae Belgae cum versione *Claudii Capperonerii*, doctoris Sorbonici, et notis *Lud. Eliae Dupinii:* quo de instituto videre licet memorias litterarias Treuoltinas editas gallice anni 1701. p. 288. sq. et anni 1702. p. 474. edit. Amstelod. add. Journ. des Sav. 1724. p. 118. et acta erudit. 1701. p. 432.

[Abbas *Gédoyn* Mémoires de l'Acad. des belles Lettres, tom. XIV. Paris. 1743. 4. inseruit aliquot Photii excerpta, gallice versa, et notis varii generis, interdum quoque criticis illustrata; et quidem in I. recitatione pag. 180. sqq. quae Photius dedit ex Cononis op. ac pag. 233. ex Apollodori bibliotheca; tum in II. recitatione p. 235. sqq. ex Theopompi op. historico, et p. 242. sqq. Dionysii Halicarn. iudicium de Theopompo, atque Gédoyn, p. 244. et 245. in not. suum de Theopompi ingenio scribendique genere subiungit indicium; dein in recitat. III. p. 247. sqq. sequuntur, quae Photius de Ctesiae hist. Persarum prodidit; *Gédoyn* vero ipse in nota de fide Ctesiae, quem praefert Herodoto, suam dicit sententiam; — in IV. recitat. p. 279. sqq. de Memnonis historia Heracl. — In histoire de l'Academie des Inscript. et belles Lettres, tom. XVI. Paris. 1751. 4. est pag. 98. seq. breuis notitia de tribus aliis recitatt. a *Gédoyn*, (mortui 1744. m. Aug.) olim habitis, in quibus tres Photii narrationes pari modo gallice versae et illustratae fuisse, eaeque in libro, inscripto: Oeuvres diverses etc. Paris. 1745. 12. publici iuris factae dicuntur. *Harl.*]

[*I. H. Leichius* in Diatr. in Photii bibliothecam, Lips. 1748. 4. pag. LIV. memorat doctiss. abbatem Catiforuin, qui curam edendi Photii apud Venetos susceperit. *Beck.*]

IX. *Index scriptorum, de quibus Photius differit, variis illustratus obseruationibus.*

I. *Theodori* presbyteri, ὅτι γνησία ἡ τῦ ἁγίυ Διονυσίυ βίβλος, scriptum, quo genuina esse, quae Dionysio areopagitae tribuuntur, scripta pugnauit et quatuor praecipua, quae illis possunt opponi, argumenta dissoluere est conatus. Theodorus hic mihi videtur fuisse

fuisse siue ille Rhaitu presbyter, vt *Pearsonius* coniiciebat in Vindiciis Ignatii parte I. p. 18. siue Mazarensis presbyter in Sicilia, ad quorum vtrumque scribit S. *Maximus Confessor* tom. II. p. 151. 134. qui Maximus Dionysii scripta defendit etiam ipse et scholiis insuper, quae exstant, illustrauit. At Theodori liber periit, cuius responsionibus non videtur adeo multum tribuisse Photius. Vide *Ioannem Dallaeum* lib. I. de scriptis Dionysio suppositis cap. 34.

II. ADRIANI *Isagoge in scripturam sacram*, εἰσαγωγὴ τῆς γραφῆς, libellus vtilis et lectu dignus de loquutionibus sacrorum scriptorum, quem primus ex MS. Augustano graece vulgauit *David Hoeschelius*, Augustae Vindel. 1602. 4. Deinde Ioannes Pearsonius praefigi curauit tomo octauo criticorum sacrorum, ipsius auspiciis excusorum, Lond. 1660. fol. atque ab eo tempore Amstelodami et Francofurti praelis iterum subiectorum. Latine vertit notisque illustrauit post Aloys. Loll. in eius opusc. Bellunae 1650. fol. amicus noster *Christophorus Woltereck*, Glückstadiensis, cuius lucubrationem istam MS. prelo paratam euolui ante plures annos, atque opto, vt in lucem prodeat **). Adrianum hunc laudat *Cassiodorus* cap. 10. Institutionum diuinarum, suspicorque, illum ipsum esse Adrianum monachum, ad quem est S. Nili epistola 60. libri 2. edit. Allatianae, [P] vbi eum laudat a diligenti sacrarum scripturarum lectione. *Andronicum* vocat Turrianus, perperam, qui Adrianus etiam adpellatur in membranis bibliothecae Ioanneae Hamburgensis, in quibus exstat ante opuscula duo Hieronymi, graeci theologi, quae exhibui superiore volumine c. 24. Hoc Adriani opusculum latina versione donatum edere voluit pridem Conradus Rittershusius, vti argumenta duodecim prophetarum, (Hesychio Hierosol. auctore,) quae cum Adriano Hoeschelius graece vulgauerat, vtraque lingua edidit ad calcem assis fatidici, siue duodecim prophetarum a Thuano et Rittershusio metaphrasi latina donatorum, Ambergae, 1614. 8. p. 290. seq.

III. *Nonnosi* christiani scriptoris *Historia* legationum tum aui sui Nonnosi et patris Abrami, tum maxime suarum, quas Iustiniani imp. nomine ad Aethiopum Auxumitarum regem et alios Orientis populos obiit. Hoc opus praeter pauca Photii ex illo excerpta iamdiu fuit perditum, nihilque eius scriptoris hodie exstat, nisi vera sit coniectura *Lambecii*, qui lib. V. p. 131. [pag. 277. Kollar.] illi tribuit *Gregentii* disputationem cum Herbano Iudaeo, (de quo dixi supra c. 32. p. 14. seq. [in hoc vol. cap. 29. p. 125. seq.] et lib. VIII. p. 387. [p. 823. Koll.] Martyrium Arethae et sociorum, quorum memoriam recolit ecclesia graeca 24. Octobr. Incipit: Ἔτους πέμπτου τῆς βασιλείας Ἰουστίνου —

IV. *Theodori* Antiocheni presbyteri, eiusdem, Photio iudice, qui postea episcopus Mopsuestenus fuit, *libri XXV. pro Basilio* Caesareensi *aduersus Eunomium*. De hoc et aliis Theodori Mopsuesteni scriptis deperditis supra cap. 33. [cap. 30. in h. vol.]

V. *Sophro-*

**) At licet in actis erudit. 1709. p. 432. legas, sub prelo iam tunc fuisse Lipsiae, tamen necdum prodiit. *Fabr.* [conf. quae scripsi in Introd. in hist. L. Gr. II. 2. p. 283. *Harl.*] — Nullum locum profert ex libris apocryphis, vt obseruat Io. Cosinus in historia canonis S. scripturae, edita anglice, Londini 1672. 4. p. 149. vbi refert ad an. 760. For if Photius read him, he was at least so ancient, if he lived not in the age before. Fallitur itaque Alph. Ciacconius, qui in biblioth. vniuers. MS. hunc Adrianum cum Andronico Comneno, longe iuniore, confundit.

V. *Sophronii* pro Basilio *contra* eumdem *Eunomium*, quem, licet longe breuiorem, Theodoro praeferre Photius non dubitat. Caueus, nescio, quo argumento, hunc Sophronium ad extrema saeculi sexti reiicit, quum mihi videatur haud diuersus esse a Sophronio, amico S. Hieronymi. Quisquis porro fuit auctor, scriptum sane eius aetatem non tulit.

VI. GREGORII Nysseni opus *aduersus Eunomium* siue libri duodecim, qui exstant,

Et VII. Ἐπίκρισις πραγματείας illius, eidem Eunomio opposita, siue liber decimus tertius. Vide si lubet quae supra, vol. VIII. cap. 20. [IX. c. 15. p. 98. sqq. n. ed.]

VIII. ORIGENIS *libri quatuor* περὶ ἀρχῶν, qui latine solum supersunt, atque inter Origenis et Hieronymi opera leguntur ex versione Rufini. In illis e Platonis schola mutuatum pleraque, vere notauit Marcellus Ancyranus apud Eusebium I. contra Marcellum p. 23. De Origenis scriptis dixi lib. V. c. 1. [vol. VII. p. 201. sqq. n. ed.]

[P] IX. EVSEBII *praeparationis euangelicae* libri XV, qui exstant.

X. Eiusdem *demonstrationis euangelicae* lib. XX. ex quibus decem posteriores interciderunt.

XI. *Ecclesiasticae praeparationis* libri, (numerus excidit.) in quibus *eclogae*, siue selecta loca ex scriptoribus ecclesiasticis. Hoc opus, quod dolendum, nusquam hodie reperitur.

XII. *Ecclesiasticae demonstrationis* libri (numerus similiter excidit.) Citatur Eusebii ἐκκλησιαστικὴ ἀπόδειξις in iure graeco-romano lib. IV. p. 295. Opus ipsum desideramus.

XIII. Ἐλέγχου καὶ ἀπολογίας *confutationis et apologiae* pro christiana religione aduersus ethnicorum obiectiones libri II. et alii eiusdem argumenti et propemodum iidem, priorum fortasse altera ἔκδοσις. De his aliisque Eusebii scriptis deperditis, nec non etiam de iis, quae habemus, dixi volumine sexto, lib. V. cap. 4. [vol. VII. p. 335. sqq. n. ed.]

XIV. *Apollinaris*, Hierapolitani episcopi, qui Marci Antonini temporibus vixit, *liber aduersus Graecos* siue *gentes*, *et de pietate ac de veritate*. Laudant haec etiam Eusebius IV. 27. Hieronymus c. 26. Catalogi et Nicephorus IV. 11. testaturque Photius, alia praeterea celebrari praeclari huius viri συγγράμματα ἀξιομνημόνευτα, in quae necdum ipse inciderit. Sed ex vniuersis insignis huius viri scriptis, lector mecum dolebit, nihil quicquam ad nos peruenisse.

XV. GELASII (Caesareensis in Bithynia episcopi incertae aetatis.) πρακτικὰ siue *acta concilii Nicaeni* a. C. 325. habiti *libris III.* saepius et separatim vtraque lingua et in tomis conciliorum edita, de quibus dixi volumine VIII. c. 24. p. 371. seq. [vol. IX. c. 19. p. 290. sq. n. ed.] Vberius de hoc opere Photius infra cod. LXXXIX. Et de synodo Nicaena alias

alias referens narrationes cod. LXXXVIII. et CCLVI. Vid. etiam *Turian.* in apol. pro epp. pontificum III. 2. p. 279. sq.

XVI. ACTA SYNODI TERTIAE siue Ephesinae a. 431. celebratae, tota fere constantia epistolis Cyrilli ad Nestorium mutuisque Nestorii, de quibus etiam meminit cod. CLXIX. Prodierunt acta ista latine ex veteri versione Paris. 1574. 8. edente Antonio Contio, atque inde in Baluzii et Harduini conciliis. Sed graece primum e typographia Commeliniana 1591. fol. et Theodori Peltani versio 1604. fol. Denique vtraque lingua in editionibus conciliorum Romana, Biniana a. 1618. Labbeana et Harduiniana.

[ꝑ] XVII. ACTA SYNODI QVARTAE siue Chalcedonensis aduersus Eutychen et Dioscorum celebratae a. 451. Similiter editae sunt graece et latine in tomis conciliorum et tomo secundo editionis Harduinianae,

XVIII. ACTA SYNODI QVINTAE de tribus capitulis celebratae CPoli a. 553. Haec graece nondum viderunt lucem: latine edita post Surium a Labbeo tom. V. et Harduino tom. III.

XIX. ACTA SEXTAE SYNODI contra Monotheletas habitae CPoli in trullo sacri palatii a. 680. Acta graece et latine saepius edita in conciliorum tomis post Romanos et Binium a Labbeo tom. VI. et ab Harduino tom. III. Habentur MSS. in bibl. Bauer. cat. pag. 17. [v. *Hardt.* in Aretini Beytr. 1805. part. 1. p. 27. sq. et conf. *Schroeckh.* hist. eccl. christ. XIX. pag. 423. sq. 474. et 508. tom. XX. p. 194.]

XX. ACTA SEPTIMAE SYNODI siue Nicaenae secundae aduersus iconoclastas celebratae a. 787. Acta habemus graece et latine in editione romana concilior. et apud Binium tom. III. et Labbeum tom. VII. Harduinum tom. VI. Exhibetur etiam ab iisdem vetus eorumdem actorum latina versio, ab Anastasio bibliothecario concinnata, et altera Gisberti Longolii edita primum Colon. 1540. et falso pro antiqua habita a viris quibusdam doctis, vt Harduino obseruatum.

XXI. *Iohannis Philoponi* λόγος siue liber *de resurrectione* in plures diuisus τόμους, quorum numerus excidit, atque opus ipsum hodie nusquam exstat. Quod addit Photius, eumdem hac in lucubratione naso suspendisse adunco sanctos patres, *ἐπιχλευάζων καὶ τοὺς μακαρίους καὶ ἁγίους πατέρας ἡμῶν*, de patribus Chalcedonensis synodi intellige, vt Photius ipse cod. XXIII. perspicue docet. Vide et cod. LV.

XXII. *Theodosii* monachi *ἀνατροπὴ* siue *confutatio* argumentorum, quae resurrectioni corporum Philoponus opposuerat. Etiam hoc Theodosii scriptum, iisdem, vt videtur, temporibus, quibus Philoponus sub saeculi septimi initia clari, hodie desideratur. Theodosius, incertum, sitne idem, cuius infra XXIV. cod. mentio.

XXIII. *Cononis*, *Eugenii* et *Themistii* de resurrectione corporum aduersus eumdem Philoponum, scripta similiter deperdita. Cononem, Eugenium et Themistium, Photius testatur,

testatur, in hoc cum Philopono consensisse, quod et ipsi synodum Chalcedonensem repudiauerint. Themistium, suspicor, illum diaconum Alexandrinum, qui Agnoëtarum signifer memoratur infra cod. CVIII. et de quo dixi volumine superiore VIII. cap. 18. p. 5. seq. [vol. VI. c. 44. p. 790. sqq. n. ed.] De Conone et Eugenio tritheitis mox plura Photius cod. XXIV.

XXIV. *Acta* temporibus Iustini imp. circa a. C. 576. coram Ioanne [?] scholastico, episcopo CPol. *inter Cononem et Eugenium* tritheitas, Philoponum tritheismi accusatum anathemati subiicere recusantes, *et Paulum atque Stephanum*, quos et ipsos διακρινομένων haeresi addictos, hoc est Chalcedonensis synodi aduersarios, Photius testatur. Etiam haec acta interciderunt. De διακρινομένοις illis v. *Coteler.* ad tom. II. monument. pag. 665. De *Stephano* illo *Niobi* adfert nonnulla ex Dionysii patriarchae hist. eccles. syriace scripta *Assemannus* tom. II. bibl. orient. p. 72. Eiusdem Stephani meminit *Cedrenus* ad an. 12. Heraclii.

XXV. IO. CHRYSOSTOMI σχόλια [vv]) εἰς τὸν θάνατον [ww]), graues sententiae de morte CHRISTI breuibus sermonibus viginti duobus. Et sermones similes totidem *de CHRISTI adsumtione* et septendecim *de pentecoste.* Licet de tribus hisce argumentis editae exstent nonnullae Chrysostomi homiliae, tamen plerosque ex illis sermonibus Photio inspectis perditos vel ineditos saltim adhuc esse existimo.

XXVI. SYNESII Cyrenensis de prouidentia, de regno et alia quaedam non nominata a Photio, sed, vt videtur, haud diuersa ab illis, quae hodie habemus, et de quibus dixi volumine superiore VIII. capite 22. [vol. IX. c. 17. p. 190. sqq. n. ed.]

XXVII. EUSEBII *historiae ecclesiasticae* libri X.

XXVIII. SOCRATIS *historia ecclesiastica* annorum centum et triginta, libris septem.

XXIX. EVAGRII scholastici *historiae ecclesiasticae* ab eo tempore, vbi desinunt Socrates et Theodoritus, ad duodecimum Mauritii annum, libri VI.

XXX. SOZOMENI ecclesiastica historia libris IX. quam a Socrate diuersa tradere quandoque et dictionis illum elegantia vincere obseruat.

XXXI. THEODORITI historia ecclesiastica, quem prae omnibus dictionem historico dignam attulisse, et res secundae synodi diligentius caeteris narrasse obseruat. De quinque hisce scriptoribus H. E. notissimis saepiusque editis dixi volumine sexto cap. 4. [vol. VII. p. 429. sqq. n. ed.]

XXXII. ATHA-

vv) Vide, quae de scholiis S. Cyrilli Alex. de incarnatione vnigeniti dixi volumine superiore VIII. cap. 27. p. 565. [vol. IX. c. 22. p. 463. sq. nou. edit.]

ww) Mox apud Photium sequitur εἰς τὴν ἀνάληψιν Κυρίου, itaque Schottus recte illud Κυρίου hoc etiam loco post θάνατον subintellexit.

XXXII. ATHANASII *epistolae* variae, incertum, an plures et diuersae ab illis, quas hodie habemus, in quibus exstat quoque Apologia pro fuga, tom. I. edit. Montfauconianae p. 320.

XXXIII. *Iusti*, Tiberiensis Iudaei, qui tempore excidii Hierosolymorum vixit, *chronicon de regibus Iudaeorum* Ἰεδαίων βασιλέων τῶν ἐν ςέμμασιν, a Moyse ad regem vltimum Agrippam secundum. Hoc opus Iusti, perinde vt alterum Flauio Iosepho memoratum de bello Iudaico, intercidit. Locum aliquem emendat *Dodwell* ad Pearson. opp. postuma. Vide, si placet, quae notaui ad Hieronymum de scriptoribus eccles. cap. 14.

[P] XXXIV. (Iulii) *Africani* ἱςορικὸν siue chronicon libris quinque ab orbe condito vsque ad Macrinum imp. qui regnare coepit a. C. 217. Etiam hoc opus, ex quo multa in chronico suo Eusebius, hodie desideratur. Caput istud Photianae bibliothecae primus vulgauit Garcias Loaisa ad chronicon Isidori Hisp. p. 260. v. *Reines*. V. L. pag. 352. [conf. *Lambec.* VII. pag. 426. sqq. Kollar.] Memorat Photius etiam *cestos* Africani, libris XIV. distinctos, quorum fragmenta ampla habemus, et scriptum ad Origenem, (quod exstat cum Origenis responsione integrum) *de Susanna*, nec non aliud ad Aristidem *de concordia Matthaei et Lucae circa genealogiam* CHRISTI, cuius argumentum seruauit *Eusebius* lib. I. hist. eccl. cap. 7. Vide, quae de Africani scriptis supra lib. V. c. 1. p. 268. seq. *Fabr.* Siue in hac noua edit. libr. III. cap. 24. vol. IV. p. 241. praecipue p. 243. sqq. *Harl.*

XXXV. *Philippi Sidetae* (presbyteri) *historia christiana*, χριςιανικὴ ἱςορία, siue farrago potius variarum rerum ad historiam pertinentium et non pertinentium, ab orbe condito ad suam aetatem: voluminosum opus cuius XXIV. tantum libros Photius vidit, quorum singuli iterum λόγοις quatuor et viginti distincti erant: sed Socrates VII. 27. et ex eo Nicephorus XIV. 29. testatur a Philippo compositos fuisse libros XXXVI. Historia Philippi exceptis paucissimis fragmentis intercidit, de quibus dixi lib. V. cap. 4. p. 112. seq. [cap. 1. vol. VII. p. 418. sq. n. edit. not. *oo. Harl.*]

XXXVI. ANONYMI, qui Iustino imperitante vixit, χριςιανῶν βίβλος, ἑρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάτευχον, *Christianorum liber* siue *octateuchi expositio*, ad Pamphilum. Hoc ipsum in libros XII. distinctum opus est, quod exstat sub *Cosmae Indopleustae* nomine editum graece et latine ab eruditissimo Montfaucono. Vide, quae notaui lib. III. cap. 25. [vol. IV. p. 253. sqq.] vbi hoc caput Photii exhibui integrum cum versione mea et notis.

XXXVII. *Anonymi* dialogus περὶ πολιτικῆς inter Menan patricium et Thomam referendarium siue legatum de optimo statu reip. quem δικαιαρχικὸν *principatum iuris* adpellat, et (qui Polybio [xx]) etiam iampridem praestantissimus omnium fuit visus,) ex monarchia, aristocratia et democratia mixtum esse contendit. Hic dialogus hodie non exstat, quod sciam.

xx) Libro VI. Confer *Machiauellum* lib. I. ad Liuium c. 2.

XXXVIII. *Theodori* Antiocheni (eiusdem, de quo cod. IV.) *ἑρμηνεία τῆς κτίσεως, interpretatio historiae creationis, ἐν τόμοις ἑπτὰ ἡ ταύτη βίβλος ἐπεραίνετο*, ita suspicor legendum pro ἡ πρώτη βίβλος. Commentarius hic Theodori intercidit. [Nisi interpreteris, esse primum Theodori opus. Atqui est primum in enumeratione opp. Theodori in recensione eius librorum apud Ebed Iesu in *Assemanni* bibl. orient. v. supra in hoc vol. pag. 355. sq. cum nota *kk.* et *Schroeckh.* hist. eccles. christ. tom. XV. p. 195. sq. *Harl.*] Eum frequenter reprehendit Philoponus in opere, de quo infra, cod. XLIII.

[P] XXXIX. EVSEBII *contra Hieroclem ἀνασκευαστικὸν βιβλιδάριον πρὸς τοὺς ὑπὲρ* Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως Ἱεροκλέος λόγους, exstat, saepiusque lucem vidit, vt dixi, lib. V. cap. 4. p. 91. [c. 1. vol. VII. p. 393. sq. nou. ed.] add. *Olear.* ad Philostrat. pag. 428. a.

XL. *Philostorgii* historiae ecclesiasticae libri XII. ipsi quidem deperditi, sed ex quibus ampla excerpta Photio debemus, quae separatim edita atque a Iac. Godofredo et Valesio illustrata habemus. Vide supra lib. V. c. 4. p. 115. seq. [cap. 1. p. 420. sqq. vol. VII. nou. edit.]

XLI. *Iohannis Aegeatae* presbyteri Eutychiani siue Διακρινομένου *historiae ecclesiasticae* ab depositione Nestorii (a. C. 431.) vsque ad depositionem Petri Fullonis a. 483. *libri quinque*, pridem perditi, vna cum aliis quinque libris posterioribus, quos Photius vidisse se negat. Meminit Iohannis huius noster iterum cod. LV. [v. supra, vol. VII. pag. 419. nou. ed.]

XLII. Ex *Basilii Cilicis*, Nestoriani, *historiae ecclesiasticae* libris *secundus*, quorum tres auctor scripserat; primum a Marciano imp. (a. C. 450.) vsque ad zenonem: secundum ab obitu Simplicii papae (a. 483.) vsque ad a. 518. et tertium ab initiis Iustini Thracis. Dolendum est hoc opus intercidisse, quoniam illi plura monumenta ad fidem faciendam et episcoporum epistolas Basilius inseruerat. De Basilio hoc et Ioanne Aegeate dixi lib. V. cap. 4. p. 113. seq. [cap. 1. supra in vol. VII. p. 419. sq. n. ed.] Basilii meminit Photius iterum cod. XCV. et CVII. [conf. *Walch.* histor. haeres. tom. V. p. 669. *Harl.*]

XLIII. IOANNIS PHILOPONI *ἑρμηνεία τῆς κτίσεως*, siue *in Hexaëmeron* opus praeclarum, quod in septem distinctum libros exstat cum versione Balthasaris Corderii S. I. Viennae Austriae 1630. 4. Sed distinctionis in libros Photius non meminit, tantum monet cum Basilio Caesariensi Philoponum in multis eadem scribere et passim confutare Theodorum Mopsuestenum, de cuius opere eiusdem argumenti dictum cod. XXXVIII. De Theodori et Philoponi scriptis supra hoc ipso volumine cap. 33. et 35. [capp. 30. et 34. n. ed.]

XLIV. PHILOSTRATI, quem Lemnium alii, Photius, nescio, an memoriae lapsu, Tyrium adpellat, de vita Apollonii Tyanei libri VIII. qui etiamnum exstant, nouis Godfridi Olearii expoliti lucubrationibus, vt dixi lib. IV. cap. 24. [cap. 22. vol. V. pag. 556. n. ed.] Ex eodem Philostrati opere multa et prolixa excerpta dat Photius infra, cod. CCXLI.

XLV. *Androniciani* aduersus Eunomianos libri duo, pridem deperditi. Ad sexti saeculi extrema a praestantissimo Caueo reiicitur hic scriptor, quem, putem, quinto ac fortasse quarto iam floruisse, cum Eunomii haeresis plus negotii adhuc ecclesiae CHRISTI facesseret.

XLVI. THEO-

XLVI. THEODORETI *libri XXVII.* de Christi natura et incarnatione aduersus varios errores. Ex his primi *sex*, exceptis paucis fragmentis [P] interciderunt, et non diversi fuerunt ab illo pentalogio *ἐνανθρωπήσεως*, quod aduersus concilium Ephesinum Theodoretus scripserat, et cuius librum quintum in duos distractum legit Photius, vt Io. Garnerio in auctario Theodoreti probe obseruatum. Libri ceteri *a septimo ad vicesimum septimum* saepius sunt editi sub *Athanasii* nomine, yy) quos Photii testimonio fretus Theodoreto tribuit *Io. Dallaeus* in disp. de fide ex scripturis demonstratione p. 48. et 146. Sed *Garnerius* septimum quidem et octauum Theodoriti esse non dubitat; at ceteros XVIII. (ad Marium Mercatorem prouocans testem,) *Eutherio* Nestoriano, episcopo Tyanensi vindicat in auctario Theodoriti p. 254. 701. et ad Marium Mercatorem tom. II. p. 277. Edidit etiam sub Eutherii nomine ad calcem eiusdem auctarii graece et latine. Combefisius illos *S. Maximi* confessoris esse suspicatus est, parum certa coniectura. *Vicesimus septimus* liber Photio memoratus *περὶ τȣ̃ κατὰ τὸν κοινὸν ἄνθρωπον ὑποδέγματος, de exemplo, quod a communium hominum aliquo* (ad Christum) *petitur*, intercidit. Exstant autem, quos in eodem *τεύχει* siue volumine legit Photius, *libri tres dialogorum* Theodoreti, qui vna cum *demonstratione per syllogismos* saepius vtraque lingua prodiere separatim, atque tomo quarto eius operum, sub titulo *ἐρανιςὴς ἢ πολύμορφος*.

XLVII. IOSEPHI Iudaei *τὰ κατὰ Ἰȣδαίȣς πάθη*, de calamitatibus Iudaeorum libri VII. opus de bello Iudaico saepius editum, de quo dixi lib. IV. cap. 6. §. 2. [v. cap. 8. vol. V. p. 4. sqq. n. ed.]

XLVIII. *Libelli* siue *λογίδια duo de vniuerso, περὶ τȣ̃ παντὸς*, siue *περὶ τῆς τȣ̃ παντὸς αἰτίας, de caussa vniuersi*, aut *περὶ τῆς τȣ̃ παντὸς ȣ̓σίας, de vniuersi essentia*, adversus Platonem et Alcinoum Platonicum, auctore, non *Iosepho*, licet sub eius nomine Photius repererit; sed christiano scriptore, siue is *Iustinus* zz) fuerit, siue *Irenaeus*, quibus in codicibus quibusdam fuere tributi, siue potius Artemonis ac Montanistae Procli aduersarius *Caius* presbyter romanus, sub extremum saeculi secundi a nato Christo clarus, qui in fine paruae labyrinthi Origeni in quibusdam codd. male tributae se auctorem libri de vniuersi essentia esse diserte testatus fuit. Ex his duobus libellis *ἀποσπασμάτιον* siue fragmentum a Maximo Margunio acceptum graece in notis ad Photium vulgauit Hoeschelius, quod in MS. codice inscribebatur *Ἰωσήπȣ ἐκ τȣ̃ πρὸς Ἕλληνας λόγȣ τȣ̃ ἐπιγεγραμμένȣ κατὰ Πλάτωνα περὶ τῆς τȣ̃ παντὸς αἰτίας*. Agnoscit tamen ipse christiano homini adscribendum. [P] Atque hoc idem fragmentum sub *S. Hippolyti* nomine cum versione vulgauit *Stephanus le Moyne* in variis sacris, Lugd. Bat. 1694. 4. quoniam nimirum in laterculo marmoreo canoni paschali adiuncto inter scripta Hippolyti diserte memoratur: *περὶ τȣ̃ παντὸς πρὸς τὸν Πλάτωνα*. In parallelis sacris *Io. Damasceni* tom. II. edit. nouae p. 755. locus inde adlatus *Meletio* Antiocheno tribuitur; sed p. 789. *Iosepho, ἐκ τȣ̃ λόγȣ ἀναγεγραμμένȣ κατὰ Πλάτωνα.* Certum tamen est, scriptorem fuisse christianum, adeoque Hippolytus auctor etiam videtur

 Dama-

yy) Vide, quae supra lib. V. cap. 2. pag. 312. [vol. VIII. p. 205. n. ed.] vbi de S. Athanasii, et cap. 11. p. 438. 440. 446. [p. 294. 297. 304. vol. VIII. n. edit.] vbi de Theodoreti scriptis. *Fabr.* add. *Lambec.* VIII. p. 29. sqq. *Harl.*

zz) V. supra in vol. VII. p. 67. fin. *Harl.*

Damasceni editori Lequinio, qui librarios nomen Ἱππολ. cum Ἰωσήπε per hallucinationem permutasse suspicatur. Itaque idem fragmentum etiam ego inter S. Hippolyti opera Hamb. 1716. fol. iterum graece et latine vulgaui tom. I. p. 220. Sed ab eo tempore obseruaui apud Damascenum nonnulla rectius legi, quae praesenti loco adnotabo. Pag. 220. statim initio pro ὁ περὶ δαιμόνων τόπος, rectius apud Damascenum p. 789. est λόγος. Vt infra, ἔτος ὁ περὶ ᾅδε λόγος. v. 2. συνέχονται αἱ ψυχαί. v. 10. ἑκάςε πράξεις. v. 11. τὰς τῶν τόπων. pro τρόπων. v. 13. λίμνης πυρὸς ἀσβέςε. v. 14. ἐσκευάσθαι. v. 15. παρὰ Θεȣ̃. v. 16. προσενεχθῇ. v. 34. ἀγαθῶν θεωρίας. v. 35. καινῶν ὁρωμένων προσδοκίᾳ ἡδόμενοι. Pag. 221. v. 10. ἄγγελοι ἐπιγελῶντες διαπέμπονται ἐπονειδίζοντες. v. 12. εἰς τὰ κατωτέρω μέρη ὠθȣ̃ντες ȣ̃ς ἀγομένȣς. v. 14. ἐπακȣ́ȣσι. v. 17. ὑπερβαλλόντως ξανθὴν θέαν τȣ̃ πυρὸς ὁρῶντες καταπεπλήγασι. v. 18. ἤδη κολαζόμενοι. ἀλλὰ καὶ ἔτοι τὸν τῶν δικαίων χῶρον. v. 24. ἐν ᾧ αἱ ψυχαί. v. 28. εἰ ἀπιςεῖτε Ἕλληνες. Pag. 222. post verba, v. 5. ὃν Χριςὸν προσαγορεύομεν, apud Damascenum additur: Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα. v. 10. τὸ ἴδιον παρεσκεύασε τὰ δίκαιον, ȣ̃ τῇ κρίσει. v. 12. μίαν ἀποφθέγξονται αὐτῷ φωνήν. v. 15. τοῖς μὲν εὖ πράξασι καὶ δικαίως τὴν ἀΐδιον τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν παρασχόντος, τοῖς δὲ τῶν φαύλων ἐργάταις. v. 20. ἐκ σώματος ἀναβράσσειν. Denique v. 27. pro ȣ̓χ ὕπνος apud Damascenum p. 755. est ȣ̓ πόνος. [Quid sibi velint verba Photii, Γαΐου φασὶ συντάξαι. v. *Wessling.* Probabil. p. 177.] Nunc ad Photium reuertamur.

XLIX. CYRILLI Alex. κατὰ τῶν Νεςορίȣ βλασφημιῶν, ἐν λόγοις πέντε, *aduersus blasphemias Nestorii, libri V.* de quibus prolixius Photius infra cod. CLXIX. Exstant graece et latine post editionem Rom. 1608. fol. vulgati tomo vltimo editionis graecolatinae Paris. Vide, quae dixi volum. VIII. huius bibl. c. 27. p. 569. [vol. IX. c. 22. p. 467. sq. n. edit.] Notat Photius, Cyrilli dictionem in hoc opere luculentiorem esse et magis perspicuam, quam in altero *de cultu in spiritu*, et similem solutae quodammodo ac neglectiori poësi: ὁ δὲ λόγος [?] αὐτῷ πεποιημένος καὶ εἰς ἰδιάζȣσαν ἰδέαν ἐκβεβιασμένος, καὶ οἷον λελυμένη καὶ τὸ μέτρον ὑπερορῶσα ποίησις.

L. *Niciae* monachi ἀντίῤῥησις κατὰ τῶν τȣ̃ Φιλοπόνȣ κεφαλαίων ζ'. *contra septem capita* in libro *Ioannis Philoponi*, quem διαιτητὴν a) ille inscripserat, proposita. Liber alius κατὰ τȣ̃ δυσσεβȣ̃ς Σεβήρȣ *contra Seuerum* Eutychianum. Nec non κατὰ Ἑλλήνων λόγοι δύο, *libri duo contra ethnicos.* Scripta Niciae huius interiere omnia, perinde vt Philoponi διαιτητὴς, de quo dixi supra in Philopono. Nicias iste saeculi septimi scriptor longe diuersus a *Nicea* episcopo Romacianae siue Aquilegiae ciuitatis, qui et ipse, sed latine, saeculo quinto scripsit *de gentilitatis erroribus*, in libris sex *instructionis competentium ad baptismum* itidem deperditis, de quibus ex Genadii c. 22. Honorius II. 22. et Trithemius c. 118. Libellus alius huius Niceae siue epistola *ad virginem lapsam* saepius editus sub nominibus Ambrosii, Hieronymi, Augustini, vt monuit Cotelerius ad constitut. Apostol. II. 57. p. 265. In Ambrosii operibus incipit: *Audite me nunc, qui prope estis et qui longe.* In Hieronymo inscribitur

a) Guil. Caueus in Chartophylace διαιτητὴν, Niciae, non Philopono tribuit. Sed hoc recte emendauit vir doctissimus in historia literaria scriptorum eccles.

scribitur *ad Susannam lapsam obiurgatio*, et praemittuntur aliqua: *Puto, leuius esse crimen, vbi homo peccatum suum confitetur* etc.

LI. *Hesychii* presbyteri CPol. εἰς τὸν χαλκοῦν ὄφιν, λόγοι δ'. *libri quatuor de aeneo serpente.* [conf. supra in vol. VII. p. 547. *Harl.*] Idem hic videtur Hesychius CPol. presbyter, a quo Eunomium ob haeresin delatum scribit *Philostorgius* VI. 1. Sed libri illi nusquam hodie exstant, quod sciam.

LII. *Acta synodi Sidensis* siue Sidae, Pamphyliae metropoli, habitae a. C. 383. contra Massalianos siue Euchitas Adelphianos, praeside *Amphilochio* Iconiensi vna cum aliis episcopis XXV. Huius synodi acta perinde, vt Amphilochii aduersus Massalianos scripta, quos omnium optime confutasse ille a *Theodorito* IV. 11. de haereticis fab. traditur, interciderunt. Massalianorum haereseos ab Amphilochio expulsae meminit etiam *Theodoritus* lib. IV. cap. vndecimo hist. eccles. Et synodi aduersus Massalianos habitae, pseudo-synodus Palamitica a. 1350. in conciliis Harduini tom. XI. p. 327. Photius autem, cum illis actis synodi Sidensis legisse se, etiam testatur, *epistolam synodicam ad Flauianum Antiochenum*, additque, synodos insuper alias aduersus haereticos illos celebratas: vt Antiochiae a Flauiano (circa a. C. 390. vt notat *Tillemontius* tom. VIII. p. 534.) praesentibus tribus episcopis, *Bizo* Seleuciae, (cuius etiam in synodo CPol. a. 394. mentio,) [P] *Marutha* Supharenorum et *Samo*, (quod episcopi nomen est, non, vt Blondello visum, vrbis,) presbyterisque et diaconis circiter triginta. Sed quum longe plura aduersus Massalianos scripta eodem loco apud Photium commemorentur, iuuabit illa ordine litterarum digesta, cum obseruationibus quibusdam hic subiicere.

Alypii, Cappadociae archiepiscopi, epistola ad Hormizen (Ὀρμίζην al. Ὀρμίζην) Comanensem Ponti episcopum.

Archelai, Caesareae Cappadociae episcopi, anathematismi XXXIII. capitum Massalianorum. Confer, si placet, nathematismos Massalianis oppositos in *Iacobi Tollii* insignibus itineris italici p. 114. seq. *Lambecium* III. pag. 171. [p. 422. sq. 426. sqq. ed. Koll. *Harl.*]

Attici CPolitani ad episcopos Pamphyliae et ad Amphilochium de eiiciendis Massalianis, siue Massalianitis.

Ephesinae synodi oecumenicae tertiae decretum contra Massalianos et capita libri Massalianorum *asctici*, ex quo capita dogmatum excerpta apud Damascenum haeresi LXXX. non diuersa, vt opinor, de quibus acta eruditorum a. 1696. p. 299. et a. 1699. p. 157. Synodi Ephesinae decretum hodie exstat actione VII. actorum illius concilii. Apud Photium autem pro ἀπογυμνώσασα αὐτὸν legendum αὐτῶν, vt in codice regio Paris. reperit Cotelerius tom. I. monument. p. 785.

Flauiani Antiocheni ad Osrhoënos (τοὺς ἐν Ὀσροήνῃ leg. pro τοὺς ἐν ῥοήνῃ) et ad Letoium Armeniae episcopum de gestis in synodo Antiochena.

Gerontii

Gerontii, presbyteri et abbatis monachorum Glitidensium, ad Alypium Cappadociae archiepiscopum, contra Lampetium Massalianum.

Heraclidae, Nysseni episcopi, epistolae duae contra Massalianos.

Iohannis Antiocheni ad Nestorium epistolae de Massalianis.

Letoii, Armeniae episcopi, epistolae ad Flauianum.

Ptolemaei, Rhinocurorum in limite Aegypti et Palaestinae episcopi, ἀναφορὰ siue relatio ad Timotheum Alexandrinum de Alpheo Massaliano, quem ille presbyterum ordinauerat.

Seueri Antiocheni (adhuc presbyteri) refutatio libri a Lampetio Massaliano scripti sub titulo διαθήκης.

Sisinnii CPolitani et *Theodoti* Antiocheni ad Verinianum (Βερινιανὸν, al. Καρνιανὸν) et Amphilochium Sidae, ceterosque Pamphyliae episcopos, scripta nomine synodi ad ordinandum Sisinnium, Attici successorem CPoli sub Theodosio imp. (a. C. 425.) Illi synodo etiam *Neon* (Νέων) quidam episcopus interfuit. Sed tunc non amplius in viuis erat Amphilochius [?] Iconiensis, ante annum 400. iam defunctus: fuit autem Amphilochius Sidae episcopus, qui concilio Ephesino a. 431. interfuit et cuius meminit Photius etiam cod. CCXXX.

Massaliani [b]), quos idem Photius memorat, sunt *Adelphius*, *Agapius*, auctor βιβλίυ ἀσκητικῦ, *Alpheus* Rhinocurorum episcopus, qui in libro suo haeresin quidem non docuit, at Lampetium defendit, *Alpheus* alter presbyter *Dadoës* (Δαδάης, al. Δαδώης,): *Eustathius*, *Lampetius*, auctor libri, quem inscripsit διαθήκην, *Sabbas* monachus ἀπόκοπος, siue euiratus, *Sabbas* alter, *Semesones* Σημεσώνης, (rectius Συμεώνης, apud Lambec. III. p. 171. Συμεών.) His ex *Theodoreto* IV. 11. hist. eccl. et ex anathematismis aduersus Massalianos apud eumdem *Lambecium*, [III. p. 427. Koll.] et *Tollium* p. 114. insignium itineris italici, addes *Hermam*, et ex iisdem anathematismis *Petrum*, Lycopetrum postea adpellatum, et *Tychicum*. Praeterea *Marcianum* Trapezitam, a quo Marcianistas dictos, (non, vt quidam legunt,

b) Massaliani, [saec. IV. orti] a צלי *orare*, Graecis Εὐχῖται, Latinis *Psalliani*, de quibus *Epiphanius* et *Damascenus* haeresi 57. et auctor praedestinati haeresi 57. qui ab *Ephraim* Syro oppugnatos scribit: et *Theodoritus* IV. 11. hist. et haeret. fabul. IV. 11. Libellus synodicus Pappi, cap. 71. *Io. Zonaras* apud Cotelerium III. monument. p. 469. *Nicetas* IV. 56. thesauri orthodoxae fidei tom. XXV. bibl. patrum p. 138. seq. *Euthymius* panopliae tit. 22. in eadem bibl. patrum tom. XIX. p. 217. seq. edit. Lugd. *Harmenopulus* de sectis cap. 18. E recentioribus consulendi *Iac. Tollius* in insignibus itineris italici anathematismos Massalianis oppositos illustrans, *Io. Forbesius* lib. II. instruct. historico-theol. c. 8. praecipue *Tillemontius* tom. VIII. memor. hist. eccles. pag. 527. 536. [*Walchius* in historia haeresium, germanice scripta, tom. III. p. 486. sqq. p. 500. sqq. et *Schroeckh* in histor. eccl. christiana etc. tom. IV. p. 227. sqq. et tom. XXXIV. pag. 433. *Harl.*] Ceterum fallitur auctor graeci scholii in Can. CXII. Africanum apud Beuereg. in notis p. 298. qui Massalianos a Massalia, nescio qua regione, dictos esse putat, et Donatistas cum illis confundit, ἐπειδὴ καὶ ἡ Μασσαλία τῶν ἀντικρὺ ἐπὶ Λιβύης πρὸς τοῖς μέρεσι τῆς Ῥώμης τῆς ἐπὶ Θύμβριδι. *Fabr.* Cauendum vero etiam est, ne, quod plerique seriores scriptores fecerunt, ne *Massalianos* saec. IV. et, iis similes, *Bogomilos* saec. XII. confundamus.

legunt, Marcionitas,) sicut a Lampetio Lampetianos, notat Michael le Quien ad Damascenum tom. I. p. 96.

LIII. *SYNODVS contra Pelagium et Caelestium* celebrata Carthagine Kalendis Maiis (a. C. 418.) in magna ecclesia Fausti [c]), Honorio occidentis imperii clauum tenente. Praesedit in ea Aurelius (Karthaginiensis) episcopus, et Donatianus Teleptensis [d]) primae sedis Byzacenae prouinciae, quibus adfuerunt varii e prouinciis (Africanae et Hispaniae) episcopi CCXXIV. Canones IX. huius concilii exstant latine. Vide adpendicem [P] ad tomum sextum operum S. Augustini p. 71. edit. Amstelod. vbi plura ad hoc concilium spectantia, erudite obseruata reperies, quemadmodum et apud *Paschasium Quesnellum* diss. XIII. ad Leonem Magnum. Memorat praeterea Photius *Theodosii* et *Honorii* epistolam ad Aurelium [e]) Carthaginiensem episcopum, contra Pelagium: et *Constantii* [f]) decretum ad Volusianum, S. Melaniae patruum, de Coelestio in exsilium pellendo, nec non, quae *Leo* [g]) et *Caelestinus* [h]), episcopi romani, et *Hieronymus* [i]) aduersus Pelagium scripsere.

LIV. *Ἴσα πεπραγμένων, exemplum actorum ab Occidentis episcopis aduersus Nestoriana dogmata.* Hic liber intercidit, licet exstet, (cuius ibidem meminit Photius,) epistola CYRILLI Alex. ad Theodosium imp. in qua Nestorianam et Caelestianam haereses scripsit inter se conspirare [k]). Quod porro ait Photius, Pelagianam et Caelestianam haeresin eiectam ab orientis episcopis temporibus episcoporum *Theophili Alexandriae et Innocentii vrbis Romae*, idem etiam legas in Timothei presbyteri libro de haereticis ad ecclesiam redeuntibus, sed temporum rationibus congruentius esse obseruant Benedictini [l]), si pro Theophilo Alexandrino, *Theodoti Antiocheni* nomen reponatur. Mox Photius mentionem facit *synodi Palaestinae* celebratae Diospoli, de qua *Baronius* ad a. 415. et *H. Noris.* lib. I. Hist. Pelagianae cap. 8. Ceterum accusatorum Pelagii nomina apud Photium Νέπορος et Λάζαρος, episcopi Gallicani; sed apud Augustinum in libro ad Aurelium Carthaginiensem de gestis Pelagii, (illum ipsum, ad quem Photius prouocat,) cap. 16. et 35. *Heros et Lazarus.* Deinde *praedestinatianos* a Photio

c) *In secretario basilicae Fausti*, ita legitur ante canones huius concilii. Nam in Photio male editum: ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Φαύςα Ὀνωρία.

d) Male in Photii codicibus Ἀβρίλιος ἐπίσκοπος καὶ Δονατιανὸς τῆ Τεκτεντεσία.

e) Datam a. 417. mense Iunio, quae exstat inter epistolas Augustini edit. nouae 201.

f) Promulgatum a. 421. exstat in adpendice ad tom. X. Augustini p. 84. et apud *Baron.* ad a. C. 420. n. 2.

g) Leo magnus in epistola 6. et 7. edit. nouae Paschasii Quesnelli (al. 86. et 85.)

h) Caelestinus papa in epistola *ad episcopos Galliae*, quae exstat latine in conciliis *Labbei* tom. II. p. 1611. et tom. I. *Harduin.* p. 1251. nec non in altera *ad Nestorium*, quae graece et lat. in Actis occurrit concilii Ephesini.

i) Hieronymus libro *ad Ctesiphontem*, qui itidem aetatem tulit, perinde, vt eius libri tres dialogorum aduersus Pelagium, Photio non memorati.

k) Tom. VII. Opp. Cyrilli p. 252. adde *Paschal. Quesnellum* ad Leonem magnum pag. 264. edit. primae.

l) Ad Augustin. tom. X. adpendice p. 43. edit. Amst.

Photio perstringi, notauit Sirmondus, sinistre sentientes de S. Augustino: quos *Caelestinus* rom. epistola ad Galliarum episcopos repressit scripta post Augustini obitum a. 431. et [P] tum in tomis concilior. tum in adpendice ad tom. X. Augustini Benedictinor. pag. 88. edit. Amst. edita. Pro *Septimo* episcopo, cuius epistolam ad Leonem rom. Photius porro commemorat, in regio codice Paris. legitur Σέιντεμος, vt ab iisdem Benedictinis est adnotatum. Sed in epistola 86. Leonis magni (nou. edit. 6.) ad Aquileiensem episcopum, *Septimius* ille adpellatur, vbi epistolae eius argumentum repetit. *Prosperi* aduersus Pelagianos scripta, Photio laudata, et, quos speciatim, (v. *Pagium* ad a. C. 444. nr. 3. seq. ex Antelmii diss. de veris operibus SS. Leonis et Prosperi,) respicit, libri de vocatione omnium gentium, circ. a. C. 458. compositi, etiamnum supersunt et nouissime singulari expoliti et illustrati studio cum aliis scriptis viderunt lucem Paris. 1711. fol. supersunt etiam Acta *Ephesinae synodi*, quibus Pelagius cum Nestorio condemnatus fuit a. 431. de quo conferre iuuabit *Henricum Norisium* lib. II. Hist. Pelag. cap. 9. Sed *Ioannis Alexandrini* ad Gelasium rom. apologia, qua Pelagio, Caelestio et Iuliano (Eclanensi) anathema dixit, intercidit.

LV. *Ioannis Philoponi*, (qui per ludibrium ματαιόπονος Photio,) liber contra synodum Chalcedonensem, quam Nestorianae haeresi suffragari contendit, distinctus in τμήματα quatuor: et alter liber *Ioannis Aegeatae* presbyteri, eidem oppositus synodo, qui ambo nusquam hodie exstant. Mirum autem, Aegeatem hunc a Photio dici τὴν θρησκείαν Νεστοριανὸν, si idem est, de quo supra cod. XLI. nam illum fuisse Eutychianum constat. Itaque olim [supra in vol. VII. p. 419. ibique not. *uu.*] suspicatus sum, Photium calami lapsu Nestorianum pro Eutychiano scripsisse: sed, quum Ioannem Aegeatem Cilicem fecisse cum Nestorio constet etiam aliis veterum testimoniis, quae produxere *Mich. le Quien* diss. III. Damascenica p. 52. et *Christoph. Matthaeus Pfaffius* in diss. de euangeliis sub Anastasio imper. non corruptis, §. 7., omnino adsentior iisdem viris eruditissimis, existimantibus Photium cod. XLI. errasse, quum historiam ecclesiasticam hominis Eutychiani, (siue Ioannis rhetoris siue alterius) ex sola coniectura Ioanni Aegeatae adscripsit.

LVI. THEODORITI κατὰ τῶν αἱρέσεων, *de haeresibus* a Simone Mago in suam vsque aetatem *libri quinque*, ad Sporacium domesticorum comitem, qui a. C. 453. consul fuit. Exstant saepius editi graece et latine, vt dixi volum. VII. pag. 436. seq. [vol. VIII. p. 292. n. ed.]

LVII. APPIANI Ῥωμαϊκὴ ἱστορία *historiae romanae* τεύχη γ', λόγοι κδ', *partes tres*, *libri XXIV*. quorum pars exstat, pars desideratur, vt adcuratius exposui lib. IV. cap. 12. [cap. 14. p. 245. vol. V. n. ed.]

LVIII. *Arriani* Bithyni Παρθικὰ, *historiae Parthorum libri XVII.* et τὰ πάτρια τῆς Βιθυνίας siue Βιθυνιακὰ *de rebus Bithyniae*, (de quibus infra, cod. XCIII.) nec non τὰ κατὰ Ἀλανοὺς siue Ἀλανικὴ *de rebus Alanorum*. Haec [P] opera nondum viderunt lucem, licet inter MSta Scipionis Tettii memorentur a *Labbeo* p. 385. bibl. nouae MSS. Parthicorum Arriani meminit etiam Io. Malala p. 358. Chronographiae, et Simplicius in Aristotelis

stotelis categorias p. 16. De Arriano ipso, quem Ξενοφῶντα νέον iuniorem Xenophontem dictum esse, testatur Photius, et de aliis eius hoc loco memoratis scriptis τῶν διατριβῶν Ἐπικτήτε τῶ διδασκάλε dissertationum Epicteti, praeceptoris sui, libris octo, e quibus soli quatuor hodie supersunt, et τῶν ὁμιλιῶν αὐτῶ, familiarium sermonum libris duodecim, qui omnes perierunt, dictum a me est lib. IV. c. 8. [cap. 10. p. 89. sqq. vol. V. nou. ed.]

LIX. *Acta synodi* ad quercum *aduersus Ioannem Chrysostomum et Heraclidem* Ephesi atque Palladium Helenopolis episcopos a. 403. congregatae, cui interfuere Theophilus Alex. Acacius Berrhoënsis, Antiochus Ptolemaidis, Seuerianus Gabalorum et Quirinus Chalcedonensis et Macarius Magnetum siue Magnesiae in Asia episcopus, praecipuus accusator Heraclidae, vt Ioannes diaconus CPol. Chrysostomi. Ἐν ὑπομνήμασι ἐπράχθη δέκα καὶ τρισὶ: *tredecim actionibus* transacta fuit. Meminere huius synodi Chrysostomus ipse epist. ad Cyriacum, Palladius in vita Chrysostomi, Socrates VI. 15. Sozom. VIII. 17. Vide *Tillemont*. t. XI. p. 596. sq. et Ius graeco-rom. lib. IX. p. 554. sq. Ceterum, actis illius deperditis, praecipuam eius notitiam a Photio petere est necesse. Pro verbis ὑβρίζει τὰς ἐπισκόπες καὶ ἐκπιγγάτας in iure graeco rom. p. 556. legitur ἐπιγγάτας, vnde *Cotelerius* III. monum. p. 567. felici coniectura fecit ἐπογνώτας *notos ac familiares* m). De dicto Chrysostomi, quod reprehensum in eo inter alia Photius commemorat, ἐὰν πάλιν ἁμάρτῃς, πάλιν μετανόησον, siue, vt alii efferunt, *millies peccasti? poenitentiam age*, καὶ ὁσάκις ἂν ἁμαρτάνῃς, ἐλθὲ πρός με, καὶ ἐγώ σε θεραπεύσω, *et quoties peccaueris, veni ad me*, (Christum Matth. IX. 28.) *ego te sanabo*, meminit etiam *Socrates* VI. 21. et singulari scripto oppugnatum a Sisinnio Nouatianorum episcopo testatur, χιλιάκις μετανοήσας εἴσελθε. Apud Chrysostomum ipsum homilia 2. in Psalmum 50. tom. I. edit. Sauil. p. 975. ita legitur: μή μοι λέγε προφάσεις, μή μοι ὄκνον· ἥμαρτες, μετανόησον· μυριάκις ἥμαρτες, μυριάκις μετανόησον. Singulari diatriba hoc dictum defendit et illustrauit *D. Elias Veielius* edita Vlmae 1701. 4.

LX. HERODOTI *libri nouem historiarum* adhuc superstites, de quibus dictum supra, lib. II. cap. 20. [vol. II. p. 330. sqq. n. edit.]

LXI. AESCHINIS *orationes tres*, velut totidem charites: et *epistolae nouem*, velut tot musae. v. *Olear*. ad Philostrat. p. 481. b. 16. Orationes non plures, nec pauciores hodie habemus, sed *epistolas duodecim*. De illis dixi lib. II. cap. 26. §. 9. [vol. II. p. 850. sqq. n. edit.] De hisce, eiusdem [?] libri II. capite 10. § 6. [vol. I. p. 677. et II. pag. 852. sq.] Meminit iterum harum Aeschinis lucubrationum Photius cod. CCLXIV. et vtroque loco notat *quartam orationem*, quae inscribebatur Δηλιακὸς νόμος et hodie non exstat, fuisse Aeschini suppositam, Caeciliique iudicio auctorem habere Aeschinem alium, (Socraticum opinor,) nostri aequalem. [vid. supra, vol. II. p. 856. *Harl.*] *Caecilium* istum rhetorem Calactianum Siculum intellige, de quo viri docti ad cap. 1. Longini περὶ ὕψες. Lysimachidis librum Caecilio huic oppositum περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥητόρων Ammonius grammaticus in Θεωρός. *Dionysium* sophistam singulariter Aeschinis charactere fuisse delectatum,

 Phryni-

m) Ibid. ἔλαβον legitur, quod alibi est ἔβαλον. v. *Coteler*. tom. II. p. 643.

Phrynicham autem Aeschini Socratico *) inter praecipuos oratores Atticos locum tribuisse, refert Photius. Sed cod. CCLXIV. praeceptorem Aeschinis alterius vocat *Leodamantem* ex Caecilio, (cui etiam suffragantur Plutarchi codices,) non, vt hic, *Antalcidam*, pro quo *Alcidamantem* Eleatem habet Suidas in Αἰσχίνης.

LXII. *Praxagorae* Atheniensis τῆς κατὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ἱστορίας βιβλία β', *libri duo de rebus Constantini magni*, cui, ethnicus licet, aequius praebuit testimonium, quam hodie quidam Christiani, in criminationum mustaceo quaerentes ingenii lauream. Φησὶν δ' ὁ Πραξαγόρας, καίτοι τὴν θρησκείαν Ἕλλην ὤν, ὅτι πάσῃ ἀρετῇ καὶ καλοκἀγαθίᾳ καὶ παντὶ εὐτυχήματι πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότας ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἀπεκρύψατο. Non modo hi duo libri, sed et alii totidem illius περὶ τῶν Ἀθήνῃσι βασιλευσάντων, *de iis, qui Athenis regnarunt*, aliique sex εἰς τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα Ἀλέξανδρον *de Alexandro magno, rege Macedonum*, vniuersi interciderunt. Scripsit dialecto ionica, adeoque suo etiam exemplo refellit eos, qui longe antiquioribus temporibus cessasse iam dialecti huius vsum sibi persuasere. Praecocibus ingeniis accensetur merito hic Praxagoras a Bailleto: °) nam illud de Athenarum rectoribus opus scripsit annos natus non plures quam vndeuiginti, historiam Constantini anno aetatis secundo et vicesimo, Alexandri res tricesimo primo. Hunc Praxagoram aetate antecesserunt *Praxagoras*, Herodis Attici aduersarius, cuius mentio apud Philostratum II. Sophist. p. 559. edit. nouae: nec non *Praxagoras*, medicus antiquissimus, laudatus a Celso, Plinio, Caelio Aureliano, Athenaeo, et scholiaste Nicandri, de cuius scriptis infra lib. VI. [in vol. XIII. p. 378. sq. *Harl.*]

LXIII. PROCOPII Caesareensis ἱστορικὸν de rebus Iustiniano imperante aduersus Persas, Vandalos (Βανδήλους) et Gothos, Belisarii maxime [?] ductu gestis *libro octo*, etiamnum superstites, de quorum argumento et editionibus dixi vol. VI. p. 250. seq. [vol. VII. p. 553. sqq. n. ed.] In Photio autem, licet octo libros memoret, ex duobus tantummodo prioribus libris excerpta leguntur. Add. *Reines.* varr. lect. p. 154.

LXIV. *Theophanis* Byzantii ἱστοριῶν λόγοι δέκα *libri decem historiarum*, a secundo Iustini iunioris anno (Christi 567.) ad annum eius duodecimum (Christi 577.) Opus ipsum intercidit, nec excerpta Photii, a Labbeo etiam inter scriptores Byzantinos tom. I. relata, integra sunt, testati, Theophanem in primo libro etiam suae de rebus Iustiniani historiae meminisse, et post decem illos libros itidem alios illis continuandis subiunxisse. Theophanes hic non diu post res, quas describit, vixisse videtur, certe diuersus est a Theophane confessore, auctore Chronici quod in a. 813. desinit, et de quo dixi vol. VI. pag. 151. seq. [vol. VII. p. 459. sqq. nou. ed.]

LXV. THEO-

*) Aeschinis huius Socratici dialogos tres post *Io. Clericum* Amst. 1711. 8. illustrauit egregie *Petrus Horreus*, versione, notis et indice graeco, Leouard. 1718. 8. quam editionem commendatam sibi habebunt graecae linguae studiosi.

°) Baillet des Enfans deuenus celebres par leurs études p. 20. seq.

LXV. THEOPHYLACTI Aegyptii (Simocattae) praefecti et tabularii, *Historiarum* de rebus Mauricii imp. *libri VIII.* de quorum editionibus dixi vol. VI. p. 282. sq. (vol. VII. p. 582. sqq. n. edit.) vbi simul repressi Iacobi Pontani parum credibilem censuram, qui putat, Photium non ex ipsius Theophylacti lectione, sed ex lemmatibus ab alio praemissis sapuisse, quum Pontanus ipse lemmata a Photio mutuatus sit, quae Theophylacto suo praemisit, et Photio non sit insolitum argumenta eiusmodi ex scriptis, quae recenset, excerpere, certe, quae in lemmatibus illis Pontanus reprehendit, tam a Photio, quam ab alio, nescio, quo, lemmatum scriptore proficisci potuerunt. Vid. *Reines.* varr. lect. p. 153. et 560.

LXVI. NICEPHORI patriarchae CPol. ἱστορικὸν σύντομον, *breuiarium historicum* a Mauricii imp. caede (a. C. 602.) ad Leonis et Irenes nuptias (a. 770.) De edition. graecolatinis dixi vol. VI. p. 296. [vol. VII. p. 603. sqq. nou. ed.] *Fabr.* Conf. *Walchii* historiam haeresium, germanice scriptam, tom. X. p. 511. seq. XI. p. 280. sqq. pag. 325. sqq. et 360. seqq. *Harl.*

LXVII. *Sergii* confessoris historia de rebus in rep. et ecclesia gestis a Constantino Copronymo vsque (qui ab a. 741. praefuit) inprimis durante imperio Michaelis Rancabe, qui imperitauit ab a. C. 811. ad 829. Hanc historiam iampridem desideramus.

LXVIII. *Cephalaeonis*, Κεφαλαίωνος σύντομον ἱστορικὸν, *compendium historicum libris nouem*, ad Herodoti exemplum totidem musarum nomina gerentibus, dialecto ionica a regno Nini et Semiramidis ad extrema Alexandri magni vsque. Etiam hoc opus intercidit, quod dolendum, quum fuerit compendium non Herodoti modo et Hellanici ac Ctesiae, sed aliorum scriptorum mille amplius, quorum nomina auctor libris singulis praefixerat, quod iactantiam p) in illo Photius interpretatur, idem factum a Plinio [P.] maiore omnes laudamus. Suidas testatur, Hadriani temporibus vixisse Cephalaeonem in Sicilia, et praeter hos nouem libros παντοδαπῶν ἱστοριῶν scripsisse etiam μελέτας ῥητορικάς. Multum huic Cephalaeoni tribuit Georgius Syncellus, cui p. 167. dicitur ἐπίσημος εἰς οὐχ ὁ τυχών, *insignis scriptor, nec de vulgo.* Sed diu ante Adriani tempora floruere Strabo et Dionysius Halicarnasseus, a quibus Κεφαλὼν ὁ Γεργήθιος laudatur, atque a Dionysio vocatur etiam συγγραφεὺς παλαιὸς πάνυ, vt vnum ex duobus his sit necesse, Suidam vel errasse, quum Cephalonem hunc cum Cephalaeone musarum scriptore confuderit, quae *Scaligeri* est sententia p. 415. ad graeca Eusebii Chron. et *Vossii* II. 12. de hist. graecis, et lib. 3. p. 340. vel vnum quidem et eundem fuisse Cephalaeonem Photii, Cephalionemque Syncelli cum Troicorum scriptore Cephalone historico Gergethio Strabonis, Dionysii, Festi in *Romam*, Parthenii, Stephani Byz. Etymologi, aliorumque, at errasse Suidam in eo, quod Hadriani temporibus illum vixisse tradit, vt contendit *Allatius* libro de patria Homeri p. 17. seqq. Fortasse Hadriani tem-

p) Confer *Ruperti* epist. ad Reines. p. 583. et *Fabrettum* de columna Traiana p. 4. Photii verba sunt: *Animi nondum prorsus inanem, puerilemque gloriam repudiantis, magnum satis argumentum est, e quot quantisque scriptoribus historia collecta sit, indicare*; καὶ τὸ ἐκ πόσων καὶ τόσων συναλεχθῆναι αὐτῷ τὴν ἱστορίαν, σεμνύνεσθαι· οὐ πάνυ ψυχῆς τὰ μικρολόγον τε καὶ τὴν παιδαριώδη φιλοτιμίαν ἀποσεισαμένης, ἀπόδειξις.

pore fuit Cephalaeon rhetor μελετῶν ῥητορικῶν scriptor, quem cum historico Suidas perperam permiscuit. Quae in Eusebii Chron. p. 32. et apud Syncellum ex Cephalaeone historico adferuntur, videntur fuisse principium eius libri primi, siue Clius, vt Meursius quoque in bibl. graeca pulcre adnotauit: Ἄρχομαι γράφειν, ἀφ' ὧν ἄλλοι τε ἐμνημόνευσαν καὶ τὰ πρῶτα Ἑλλάνικός τε ὁ Λέσβιος καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος, ἔπειτα Ἡρόδοτος ὁ Ἁλικαρνασεύς etc. Liber decimus eclogarum Sopatri apud Photium infra cod. CLXI. fuit ex τῆς Κεφαλίωνος Ἐρατοῦς, (lib. VIII.) διαλαμβανούσης τὰ κατ' Ἀλέξανδρον. *Fabr.* Conf. supra ad vol. VI. p. 126. et cel. *St. Croix* in: Examen crit. des Historiens d'Alexandre, ed. II. pag. 69. not. 1. *Harl.*

LXIX. *Hesychii illustris* Milesii ἱστορικὸν ὡς ἐν συνόψει κοσμικῆς ἱστορίας, *synopsis historiae mundi* annorum 1901. a Belo rege Assyriorum vsque ad Anastasium imp. defunctum a. C. 518. diuisa in sex partes siue τμήματα. Et *commentarius de rebus Iustini senioris*, ἑτέρα βίβλος ἐν ᾗ περιείχετο τὰ Ἰουστίνῳ πραχθέντα. Vtrumque opus interiidit, excepta parte illa prioris ex sexto tmemate, quo πάτρια siue origines et antiquitates CPolis exposuit. Vide quae dixi vol. VI. p. 240. seq. [vol. VII. p. 544. sqq. n. ed.]

LXX. DIODORI SICVLI *historiarum libri quadraginta*, ex quibus exstant libri priores quinque et vndecimus vsque ad vicesimi finem; ex ceteris fragmenta. Vide, quae notaui libro III. cap. 31. [cap. 30. vol. IV. pag. 361. sqq. n. ed.]

LXXI. DIONIS Κασσιανοῦ Κοκκιανοῦ ἢ Κοκκηΐου *romanae historiae* ab Aeneae aduentu in Italiam vsque ad Alexandri Seueri consulatum tertium (a. C. 228.) *libri LXXX.*, e quibus ad libros LV. exceptis fragmentis [P] quibusdam et Ioannis Xiphilini epitome, desideramus. Vide supra, lib. IV. cap. 10. [cap. 12. vol. V. p. 138. sqq. n. ed.]

LXXII. *Ctesiae* Cnidii *Persicorum libri XXIII.* et *Indicorum liber* dialecto ionica. Vtrumque opus interciidit, quo maiores gratias debemus Photio, qui ampla ex illis excerpta seruauit saepius: vna cum aliis Ctesiae fragmentis graece edita et latine ad Herodoti calcem, etiam in editione Herodoti, quam curauit Iacobus Gronouius, Lugd. Bat. 1715. fol. Henr. Stephanus Photii excerpta ex Ctesiae Persicis Indicisque primus graece separatim vulgauerat, Paris. 1557. 8. Vide quae supra, lib. II. cap. 25. §. 16. [in vol. II. p. 740. sqq. n. ed. conf. *St. Croix* l. cit. p. 8. 424. 731. et 863. — *Ctesiae* Persica, a Photio excerpta, latine, in *Petri Bizari* rerum persicarum historia, Francof. 1601. fol. v. catal. bibl. Leidensi pag. 219. *Harl.*] v. *Bochart* Hieroz. II. p. 700. fin. et seq. *Olear.* ad Philostrat. p. 69. a. 1. et b. 6. ac p. 80. a. 4. 95. b. 96. a. 131. a. 2. 3. b. 4. et 134. b.

LXXIII. HELIODORI Αἰθιοπικά, σύνταγμα δραματικόν, siue *fabula de amoribus Theagenis et Charicleae*, libris decem, qui adhuc exstant, vt dixi lib. V. cap. 6. [vol. VI. p. 181. sqq. nou. edit.] Meminit huius Heliodori Photius iterum cod. LXXXVII. XCIV. et CLXVI.

LXXIV. a. THEMISTII λόγοι πολιτικοί, *orationes ciuiles XXXVI*, quae exceptis

ceptis tribus exstant, nec non ὑπομνήματα et μεταφράσεις in scripta Aristotelis, quarum itidem pleraeque aetatem tulere, et ἐξηγητικοὶ πόνοι εἰς τὰ πλατωνικὰ qui desiderantur. Vide vol. VIII. huius bibl. lib. V. cap. 18. [cap. 44. vol. VI. p. 790. sqq. nou. edit.]

LXXIV. b. LESBONACTIS λόγοι πολιτικοὶ orationes ciuiles XVI. e quibus tantum exstant duae, de quibus dixi lib. IV. c. 30. §. 14. [c. 26. vol. II. p. 871. seq. ed. nou.] et Photii etiam, quae ex orationibus illis excerpserat, vna cum iudicio quod de iis tulerat, perierunt.

LXXV. *Iohannis Philoponi* βιβλιδάριον siue *libellus* pro stabiliendo tritheismo *contra κατηχητικὸν λόγον archiep. CPol. Ioannis scholastici* a. C. 566. primo Iustini iunioris anno habitum. In hoc libello, qui, (perinde vt Ioannis catecheticus sermo,) pridem intercidit, Philoponus praeter subtiliores ex philosophia petitas rationes pro se citauerat sententias Gregorii Naz. Basilii magni, Athanasii et Cyrilli Alex. Conf. *Reinesii* VV. lectt. p. 464.

LXXVI. FL. IOSEPHI ἀρχαιολογίας siue *de antiquitate iudaica libri XX.* adhuc superstites, de quibus dixi lib. VI. cap. 6. [lib. IV. c. 8. p. 6. sq. vol. V. n. edit. add. *Lambec.* comm. VIII. pag. 31.] Ex eodem opere excerpta de Herode, et Agrippa infra, cod. CCXXXVIII.

LXXVII. *Eunapii* χρονικῆς ἱστορίας τῆς μετὰ Δέξιππον νέας ἐκδόσεως, *historiae chronicae* a regno Claudii II. (in quo Dexippus desiit,) vsque ad Honorii et Arcadii imperium, *libri XIV.* nouae ἐκδόσεως siue recensitae ab auctore editionis. Huius Eunapii descriptorem Zosimum notat Photius cod. XCVIII. Opus ipsum, prioris et posterioris ἐκδόσεως, quas vtrasque euoluisse se Photius testatur, intercidit, exceptis fragmentis de legationibus. Vide, quae vol. VI. p. 232. seq. [vol. VII. p. 536. sqq. ed. nou.] dicta sunt.

[P] LXXVIII. *Malchi* Philadelphiensis sophistae Βυζαντιακὰ *de rebus Byzantinis* a morte Leonis Thracis imper. a. C. 474. ad Iulium Nepotem a. 480. occisum, *libri VII.* similiter deperditi. Vide Küster. ad Suid. II. p. 485. vol. VI. pag. 236. [vol. VII. pag. 540. nou. edit.]

LXXIX. *Candidi* Isauri historiarum libri III. ab initio imperii Leonis a. 457. vsque ad Zenonis Isauri mortem a. 491. Itidem hodie desiderantur. Vide ibid. p. 239. [pag. 543. ed. nou.]

LXXX. *Olympiodori* Thebani ὕλη ἱστορίας siue ἱστορικοὶ λόγοι q), *historiarum libri XXII.* ab a. C. 407. ad 425. dicati Theodosio iuniori imp. et pridem deperditi. Vide ibid. p. 237. seq. vbi inter alia notaui, quod Photius Olympiodorum vocat ποιητὴν τὸ ἐπιτήδευμα, hoc non esse interpretandum poëtam, sed *operatorem chymicum.* Mentionem facit etiam ex Olympiodoro Photius ἀγάλματος τετελεσμένου r), siue *talismanis magici*, quod barbarorum

q) *Reines.* varr. lectt. p. 154.

r) V. *Olear.* ad Philostrat. p. 112. *Küster.* ad Suidam II. p. 486. *Fabr.* add. supra in hoc vol. cap. 35. §. VI. fin. et *Lambec.* comment. vol. VI. pag. 414. sqq. *Harl.*

rum transitum prohibuerit, atque iterum ἀνδριάντων ἀργυρῶν τετελεσμένων εἰς βαρβάρων ἀποκώλυσιν. Singulare itidem est, quod περὶ τῆς τρίβωνος ἀξίας siue de ritu pallii per ludicrum aliquod balneum concedi scholasticis soliti refert, vbi memorat *Leontium* in sophisticum thronum Athenis erectum. Mentio eiusmodi λυτρῶ s) apud Eunapium in Proaeresio p. 104. et 106. et Nazianzenum oratione XX. *Philtatium* praeterea grammaticum laudat Photius Olympiodori fratrem, qui artificium glutinandi libros egregie tenuit; et *Herodorum* auctorem historiae de Orpheo et Musaeo t). Olympiodorus accessit iis qui Homerum ex Thebaide Aegypti ortum ducere sibi persuasere. Memorat et prophetas barbarorum Blemmyum, et plura narrat de Libanio mago siue τελεστῇ, quem Placidiae suasu interfici iussit huius maritus Constantinus Valentiniani III. pater. De vegrandibus vrbis Romae palatiis pronunciatum: εἷς δόμος ἄστυ πέλει, πόλις ἄστεα μύρια κεύθει, geminum illi recentis poëtae in domum regiam Lupaream Paris.

Pars vrbi domus est, vrbs orbi — —

Moenia vrbis Romae, eo tempore, quo Gothi eam primum oppugnarunt, ab *Ammone* geometra inuenta sunt amplitudine miliarium XXI. Eodem loco λουομένων καθέδρας siue sellas MDC. ex marmore in lauantium gratiam Romae in publicis balneis positas ex Olympiodoro refert Photius, cuius generis esse superstitem famosam illam Romae sellam perforatam, non dubitat *Montfauconus* p. 137. Itineris italici. Huius Olympiodori, quemadmodum etiam trium superiorum, Eunapii, Malchi, Candidique excerpta e Photio, graece et latine recensuit *Labbeus* [P] tomo I. scriptorum historiae Byz. Olympiodori quaedam illustrat *Valesius* ad nonum Sozomeni librum, vbi inter alia notat, Zosimum (a quo etiam lib. V. p. 579. nominetenus laudatur,) plura ex eo repetiisse. Olympiodori excerpta Photiana, sed minus integra prodierant, antequam Photii bibliotheca lucem adspiceret, in Frid. Sylburgii tomo tertio rom. historiae scriptorum. Francof. apud Wechel. 1590. fol. p. 853-855.

LXXXI. *Theodori Mopsuesteni* βιβλιδάριον περὶ τῆς ἐν Περσίδι μαγικῆς, *de Magia Persarum libellus* pridem deperditus, de quo supra, pag. 353. Qui autem apud Photium auctor persici dogmatis traditur Ζαρεάδης, hic Clementi Alex. est Ναζάρατος, Porphyrio Ζάβρατος, Plutarcho Ζαράτας, Theodoreto et Agathiae Ζαράδης. Vide *Cotelerium* ad recognitiones Clementis IV. 27. Summum Persarum numen Ζαρουάμ, eiusque filii duo Ὀρμίσδας bonus, (*Plutarcho* in Alexandro p. 682. et in Artaxerxe pag. 1026. et de Iside et Osiride p. 407. et *Porphyrio* p. 27. Vit. Pythag. Ὀρομάσδης siue Ὠρομάζης. *Agathiae* lib. II. p. 59. Ὀρμισδάστης,) malusque Photio Σατανᾶς, Plutarcho Ἀρειμάνιος, Hesychio Ἀριμάνης. Vide *Hadr. Relandi* diss. miscell. parte 2. pag. 131. 207. Quod vero Theodorum Photius ait τὴν τῶν ἁμαρτωλῶν ἀποκατάστασιν τερατεύεσθαι, huic geminum est, quod infra cod. CLXXVII. traditur τῆς Ὠριγένους κατά γε τὸ τέλος ὑποφωνεῖν τῆς κολάσεως. Et eodem spectat, quod Leontius scribit Theodorum Mopsuestenum *tollere metum futurorum*, lib. II. aduersus Eutychen et Nestorium.

LXXXII.

s) Confer *Meursium* de ludis Graecorum p. 22.

t) Conf. supra ad vol. II. p. 548. I. p. 515. et seq. IV. p. 265. *Harl.*

LXXXII. *Dexippi τὰ μετὰ Ἀλέξανδρον, de rebus post Alexandrum magnum gestis libri IV.* *) Eiusdem σύντομον ἱστορικὸν *compendium historicum vsque ad Claudium II. imp.* praecipuas res regnaque praecipua perstringens, et τὰ Σκυθικὰ, *de rebus Romanos inter et Scythas gestis.* Huius Dexippi, quem ἄλλον τινὰ μετὰ σαφηνείας Θουκυδίδην, *alterum, sed perspicuum magis Thucydidem* Photius appellat, scripta ista omnia interciderunt, paucis tantummodo fragmentis de legationibus, ex Scythicorum eius, vt videtur, opere seruatis. Vide volum. VI. p. 231. [vol. VII. p. 535. nou. ed. conf. cel. *St. Croix* Examen crit. cit. ed. II. p. 60-62. *Harl.*] In multis cum Arriano historico conspirasse, Photio notatum.

LXXXIII. DIONYSII Halicarnassei, Alexandri F. ἱστορικῶν λόγων *historiae romanae* ab Aeneae in Italiam aduentu vsque ad Olympiadis CXXVIII. 3. *libri XX.* ex quibus exstant priores XI, desinentes in Olymp. LXXXIV. 4. (Vrbis CCCXII.). Vide, quae dicta lib. III. huius bibl. cap. 32. [cap. 31. vol. IV. p. 382. sqq. n. ed.]

LXXXIV. *Dionysii* eiusdem σύνοψις superiorum viginti librorum, quinque libris contracta, et iampridem deperdita.

LXXXV. *Heracliani*, episc. Chalcedonensis, ad Achillium *contra Manichaeos libri XX.* similiter deperditi, perinde vt, quae apud Photium ibidem [?] memorantur Manichaeorum *viuum euangelium* et γιγάντειος βίβλος, nec non *Addae modius* aliaque illius scripta. Et quae aduersus Manichaeos composuere *Hegemonius*, *Georgius* Laodicenus, et libris XXV. contra euangelium viuum et Addae modium depugnans *Diodorus* (Tarsensis.) Nam ARCHELAI, et TITI Bostrensis ac SERAPIONIS Thmuitani aduersus Manichaeos scripta habemus. Vide, quae dixi vol. V. p. 262. [vol. VII. p. 275. sqq. n. ed.] et 292. [pag. 328. vol. VII. n. ed.] Titum Addae potissimum scriptis suas opposuisse lucubrationes a Photio discimus.

LXXXVI. IO. CHRYSOSTOMI epistolae ad Olympiadem XVII. et ad Innocentium Rom. aliaeque, quae omnes exstant. Vide supra, volum. VII. pag. 633. seq. [cap. 10. vol. VIII. p. 538. sqq. n. ed.]

LXXXVII. ACHILLIS TATII Alexandrini fabula *de amoribus Leucippes et Clitophontis, libris VIII.* qui tulere aetatem, et de quorum editionibus dixi volum. VI. pag. 812. [vol. VIII. p. 130. sqq. nou. ed.] Si Achilles, Firmico laudatus, est Achilles Tatius, auctor libri περὶ σφαίρας siue isagoges in Aratum, quam habemus, et hic idem cum scriptore ἐρωτικῶν, necesse sit, eum ante Heliodorum scripsisse, et ante Heliodorum nominatur a Photio cod. XCIV. et CLXVI. qui αἰσχρολογίαν et obscoenas narrationes in Tatio vbique detestatur; vnde non crediderim, Photii esse decastichon iambicum, quod ex inedita Anthologia, Tatii amoribus praemittitur, illosque castis lectoribus commendat. Iampridem etiam mihi visum est absurdum et incredibile, libro VIII. Tatii p. 493. per ἱερέα, εἰπεῖν ἀδύνατον, μάλιστα

*) Hic pro *Asander* legi debet *Cassander*. vid. *Spanhem.* de numismat. tom. I. p. 489.

μάλιϛα δὲ τὴν Ἀριϛοφάνους ἐζηλωκότα κωμῳδίαν, Chrysostomum intelligi, licet Chrysostomum Aristophanis studiosum et eloquentissimum fuisse, inter omnes constet.

LXXXVIII. Τὰ κατὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον πραχθέντα, *Anonymi acta synodi Nicaenae*, tomis tribus, inedita hactenus, diuersaque ab illis, quae sub Gelasii nomine habemus, et de quibus mox codice LXXXIX. licet in quibusdam codicibus, (talis forsasse fuit, de quo supra cod. XV.) ipsa quoque *Gelasii Caesareensis* nomen praetulisse Photius testetur, memorans praeterea illius *libros contra Anomoeos* siue *Eunomianos*, de quo infra cod. CII. itidem deperditum. Conferenda etiam acta synodi Nicaenae, de quibus infra cod. CCLVI. et quae infra in vol. XI. huius bibl. p. 357. [vet. ed.]

LXXXIX. GELASII Caesareensis ἱϛορίας Ἐκκλησιαϛικῆς, *historiae ecclesiasticae de gestis in synodo Nicaena*, ac deinceps vsque ad Constantini M. mortem *libri III.* Exstant sub Gelasii Cyziceni nomine, nisi quod tertius liber haud integer ad nos peruenit. Vide, quae notaui vol. VIII. p. 371. seq. [P] [vol. IX. p. 290. ed. nou.] vbi etiam de *Rufini* hist. eccles. quam graece e latino vertisse a Photio dicuntur Gelasius Caesariensis et Cyrillus Hierosol., ambo prius mortui, quam historia a Rufino scriberetur.

XC. LIBANII, rhetoris, scripta, τεύχεσι, siue voluminibus duobus, cuius, ait, γυμναϛικὰς et πλασματικοὺς λόγους siue declamationes, praestare eius seriis et ciuilibus orationibus. Laudat et eius epistolas et παντοδαπὰ συγγράμματα, testatus, eum esse κανόνα et ϛάθμην λόγου Ἀττικοῦ, *regulam et amussim attici styli.* Libanii huius scripta pleraque ad nos peruenere, de quibus dixi vol. VII. (lib. V. cap. 10.) [cap. 43. vol. VI. p. 754. sqq. ed. nou.] Alius *Libanius ὁ τελεϛής*, magus, de quo Olympiodorus apud Photium cod. LXXX. p. 112. Alius *Libanius*, Palaeopoleos in Pamphylia episcopus, qui interfuit concilio Ephesino a. C. 431. et *Libanius*, Paralai episcopus in Lycaonia, qui subscripsit concilio Chalcedonensi a. 451. et alius concilio Rom. a. 503. alius denique *Libanius* Siluanectensis in Gallia concilio Aurelianensi a. 511. etc.

XCI. ARRIANI τὰ κατ' Ἀλέξανδρον, *de rebus Alexandri M. libri VII.* saepius graece et latine editi, de quibus dixi lib. IV. cap. 8. p. 272. seq. [cap. 10. vol. V. p. 95. sqq. n. ed. vbi iam inserui et explanaui, quae hoc loco addiderat Fabric. *Harl.*]

[P] XCII. Eiusdem *Arriani τὰ μετ' Ἀλέξανδρον, de rebus post Alexandrum gestis* libri X. e quibus excerpta Photii tanto iucundius leguntur, quod opus ipsum hodie non extet, certe editum non sit. Dexippum in opere eiusdem argumenti Arriano σύμφωνον κατὰ τὸ πλεῖϛον monuerat Photius supra cod. LXXXIII. Meminit iterum cod. XCIII.

XCIII. Eiusdem Arriani Βιθυνικὰ *de rebus Bithynicis* ab origine gentis vsque ad vltimi regis Nicomedis exitum, qui moriens regnum suum populo rom. legauit, *libri VIII.* Supra Photius cod. LVIII. hoc opus vocat τὰ πάτρια τῆς Βιθυνίας. Nusquam autem exstat hodie, non magis quam quorum in illo fecit mentionem, Arriani τὰ κατὰ Τιμολέοντα

τον

τῶν Κορίνθιον de rebus a Timoleonte Corinthio in Sicilia aduersus Dionysium gestis, vel τὰ κατὰ Δίωνα Συρακούσιον, de rebus gestis Dionis Syracusii aduersus eumdem Dionysium secundum, Dionysii F. tyrannum.

XCIV. Iamblichi, qui Commodi aetate vixit, et Iamblichum philosophum aetate antecessit, δραματικὸν hactenus ineditum, si non plane deperditum de amoribus Sinonidis virginis et Rhodani siue Rhodanae. Aliis hoc opus venit nomine ἱστοριῶν Βαβυλωνιακῶν. Photius excerpta dat ex libris XVI. cum Suidae codices numerent libros XXXIX. qui videtur etiam aliqua ex hoc opere producere in Ζηλοτυπία, Ἤδη etc. Vide, si placet, quae notaui vol. VI. p. 805. seq. [vol. VIII. p. 152. sqq. nou. ed.] et Reines. varr. lect. p. 317. vbi de voc. Σακχύραν. Maussacum praeter rem reprehendit Tho. Crenius parte VII. animaduersion. p. 43. quod Babylonica Iamblichi vocarit Milesiaca. Notum enim est, omnes fabulas eiusmodi eroticas, Milesias, et sermones Milesios adpellari, exemplo Aristidis Μιλησιακῶν quae latine vertit Sisena. Vide, quae viri docti ad Apuleium. Sic Βαβυλωνιακὰ fabulam suam amatoriam Iamblichi exemplo inscripsit Xenophon Antiochenus, de quo Suidas.

XCV. Ioannis Scythopolitae [v]) scholastici κατὰ τῶν ἀποσχιστῶν τῆς ἐκκλησίας contra desertores ecclesiae, Eutychis et Dioscori adseclas. Opus diuisum in tomos duodecim et Iuliano, nescio quo, episcopo suadente, susceptum oppositumque anonymo Eutychiano libri aduersus Nestorium auctori, quem Photius Basilium presb. Cilicem fuisse existimat, de cuius libro aduersus Ioannem Scythopolitam infra cod. CVII. Hodie vtriusque scripta desiderantur.

XCVI. GEORGII, episcopi Alexandrini, liber de vita S. Io. Chrysostomi [w]), ex Palladio, Socrate, (Cyrillo Alex. Theodoreto, Moscho,) pluribusque aliis collectus. Post annum Christi sexcentesimum scripsisse viri docti colligunt. Vide Allatium de Georgiis pag. 316. Exstat adhuc, graece editus et latine, vt dixi vol. VII. p. 556. [vol. VIII. pag. 450. ed. nou.] Postquam plura ex illo excerpsisset [P] Photius, subiungit: οὐκ ὀλίγα φαίνεται παριστορῶν [x]), quod cum Lambecio VIII. p. 273. seq. [p. 578. ed. Kollar. cuius not. v. p. 581.] vertendum: non pauca videtur tradere obiter, et praeter institutum suum, non, vt Schottus reddit: praeter historiae fidem. Quamquam multa etiam praeter historiae fidem scripta ab hoc Georgio, demonstrauit Dauid Blondellus in libro, gallice edito, de primatu in ecclesia p. 1230-1244. qui etiam eodem loco persequitur errores et fabulas, quas de vita Chrysostomi scribentes tradidere Anonymus graecus p. 1244. 1247. Socrates p. 1247. seq. Sozomenus et Moschus p. 1248. seq. Nicephorus patriarcha et Zonaras pag. 1250. Cedrenus et Glycas pag. 1251. Nicephorus Callistus pag. 1252. seq. atque auctor epitomes a Lipomanno editae,

 p. 1253.

v) Huius meminit Sophronius infra ap. Photium cod. CCXXXI. Verum vero idem sit cum Ioanne Antiocheno, quem memorat Gennad. c. 93. vel cum Ioanne Maxentio, cuius scripta contra Acephalos et Nestor. habentur, ex veteri versione, tom. IX. bibl. PP. Lugdun. et de quo supra [in hoc vol. cap. 31. §. 10. de iis, qui de Nestorio etc. scripserunt,] non satis exploratum existimo.

w) Vbi de Marcianistis. v. Coteler. tom. III. p. 640.

x) Cicero ad Atticum VI. 1. Haec te volui παριστορῆσαι, sumus enim ambo belle curiosi.

p. 1253. quibus denique Blondelli vitam Chrysostomi, adcuratius a se digestam ac contractam, subiungit pag. 1254 - 1268.

XCVII. *Phlegontis* Tralliani Ὀλυμπιονικῶν καὶ χρονικῶν συναγωγή a prima Olympiade ad aetatem Hadriani, qui imperare coepit Olymp. CCXXIV. 1. defunctus CCXXIX. 1. Photius tantum quinque libros legit huius operis, e quibus quintus desinebat in Olympiade CXCVII. Vehementer dolendum est, hoc opus ad nos non peruenisse; licet enim nimiam et minutam in eo diligentiam reprehendat Photius, quae etiam in caussa fortasse fuit, cur a paucioribus lectitaretur, atque adeo describeretur: tamen vel ex paucis, quae illius supersunt, fragmentis facile adparet, quam multa in veteri historia et ad temporum rationes constituendum nos fuisset docturus, quae hodie nos fugiunt. Ceterum non repetam hoc loco, quae de isto et aliis Phlegontis, siue quae exstant, siue quae intercidere, scriptis notaui lib. IV. cap. 15. [cap. XV. vol. V. pag. 256. sqq. nou. ed.]. Tantum addam haec Hieronymi in Genes. X. *Legamus Varronis de antiquitatibus libros et Sisinnii Capitonis, et graecum Phlegonta, caeterosque eruditissimos viros, et videbimus paene omnes insulas et totius orbis littora terrasque mari vicinas graecis accolis occupatas.*

XCVIII. ZOSIMI comitis ἱστορικὸν, siue *historiarum libri VI.* saepius excusi graece et latine, de quibus dixi vol. VI. p. 607. seq. [vol. VIII. p. 62. sqq. et hoc nou. p. 67. ed. nou.]

XCIX. HERODIANI ἱστορικοὶ λόγοι η´ *historiarum libri VIII.* qui itidem exstant, de quibus dixi vol. VII. p. 11. seq. [vol. VI. p. 286. sqq. ibique not. *o.* p. 288. not. *s.* et *t.* etc. n. ed.] [P] Add. *Tan. Fabri* epistola ad Io. Frid. Gronouium, qua plura Herodiani loca illustrantur, et quae in posterioribus Argentoratensibus editionibus 1662. 1672. 1694. 8. cum *Balth. Scheidii* locupletissimo graeco indice adiuncta legitur, est inter epistolas *Tan. Fabri* iunctim editas Salmurii a. 1674. 4. tom. I. epistola 75. Ab hoc scriptore, (quem adcuratioris curae et exquisitae artis nomine Curtio in latinis Boeclerus comparabat, Wagenseilius Sallustio) diuersus est *Herodianus*, cuius mentionem facit Photius cod. LXV. p. 46. ex libro septimo Theophylacti Simocattae: alius item, ad quem rhetoris Libanii epistolae. [Editionis Herodiani a *Theoph. Guil. Irmischio* curatae, quartus et postremus tomus, in duas partes divisus, post mortem editoris prodiit Lips. 1805. 8. complexus Politiani versionem, comm. de codd. et edd. Herodiani, et, praeter alia, indices vberrimos. *Beck.*]

C. *Adriani* imperatoris μελέται διάφοροι, *declamationes variae*, pridem deperditae, vna cum multis aliis, quae vtraque lingua, graeca et latina, prosa et versu scripsisse hunc imperatorem testatur Dio lib. 69. Excerpt. Peiresc. p. 713. Suid. in Ἀδρ. Nempe cum rhetoribus perinde vt cum philosophis ac poëtis, libris vel carminibus vel declamationibus inuicem editis certasse Adrianum, innuit Philostratus in vitis Sophistar. vbi de Fauorino, Spartianus in vita Hadriani c. 15. atque idem Dio, qui eum sophistis Fauorino Gallo et Dionysio Milesio inuidisse scribit. Spartianus: *Et quamuis esset oratione et versu promtissimus, et in omnibus artibus peritissimus: tamen professores omnium artium semper vt doctior risit, contempsit, obtriuit.* De Adriani imp. ἀποφάσεσι siue responsionibus epistolisque editis graece cum versione antiqua Dosithei magistri, dixi vol. VII. p. 59. [vol. VI. pag. 365. sq. n. ed.] Ab eo tempore vidi easdem cum Goldasti notis nitide recusas in nobilissimi atque eruditissimi viri Antonii Schultingii iurisprudentia veteri anteiustinianea Lugd. Bat. 1717. 4. p. 855. seq. Fuit etiam

etiam *Adrianus* Tyrius rhetor, Herodis Attici discipulus, ex cuius declamationibus excerpta habemus graece et latine vulgata ab Allatio. De illis dixi lib. IV. c. 30. p. 409. seq. [c. 32 vol. VI. p. 50. sqq. nou. ed.]

CI. *Victorini Lampadii*, Antiocheni, λόγοι ὑπατικοὶ καὶ βασιλικοὶ, *orationes variae* consulares et ad imperatorem Zenonem habitae, iampridem deperditae. Zeno imperator fuit ab a. C. 474. ad 491.

CII. *Gelasii* Caesareensis μονόβιβλος κατὰ Ἀνομοίων, *liber aduersus Anomoeos* siue Eunomianos, cuius etiam supra cod. LXXXVIII. mentio, et *Diodori* Tarsensis περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος διάφορα ἐπιχειρήματα, *de spiritu S. varia argumenta.* Vtrumque opus hodie desideramus. De Gelasii scriptis dixi vol. VIII. p. 370. [vol. IX. p. 290. sq. n. ed.] et de Diodori p. 358. [ibid. p. 277. sqq. n. edit.]

[P] CIII. PHILONIS Iudaei νόμων ἱερῶν ἀλληγορία, *legum sacrarum allegoria* et περὶ βίου πολιτικοῦ *de vita viri ciuilis* (Iosephi patriarchae).

CIV. EIVSDEM τῶν παρὰ Ἰουδαίοις φιλοσοφησάντων, τήν τε θεωρητικὴν καὶ τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν βίοι. De Therapeutis et Essenis, siue *de practicae et theoreticae philosophiae apud Iudaeos cultoribus.*

CV. EIVSDEM Γάϊος ψεγόμενος, *Caii imper. vituperatio* et Φλάκκος ἢ Φλάκκου ψεγόμενος, *vituperatio Flacci*, Aegypto praefecti sub Caio imp. Omnia ista Philonis scripta hactenus memorata adhuc supersunt, quemadmodum et alia quorum meminit Photius πολλὰ καὶ ποικίλα συντάγματα, περιέχοντα καὶ τῆς παλαιᾶς ὑπομνήματα, τὰ πλεῖστα πρὸς ἀλληγορίαν τοῦ γράμματος ἐκβιαζόμενα. De his omnibus dixi lib. IV. cap. 4. [c. 6. vol. IV. pag. 721. sqq. nou. ed.] vbi etiam de eo, vtrum Christo aliquando, vt ait Photius, nomen Philo dederit, quod neutiquam verisimile mihi videtur.

CVI. *Theognosti* Alexandrini, et sacrorum librorum interpretis, τοῦ μακαρίου Θεογνώστου Ἀλεξανδρέως καὶ ἐξηγητοῦ, ὑποτυπώσεις, *Hypotyposeon* siue theologicarum institutionum *libri VII.* pridem deperditi, in quibus cum Origene in plerisque sensisse et ex libris eius περὶ ἀρχῶν non pauca mutuatum esse, Photius innuit, quem tamen prae nimio in Origenem odio etiam Theognosto praebuisse se iniquiorem censura sua, (licet quodammodo emollita,) docet *G. Bullus* in defensione fidei Nicaenae sect. 2. cap. 10. §. 7. seq. Certe ab Arii, (quem aetate etiam praecessit,) sententia fuisse alienum, testis locuples S. Athanasius, qui ex secundo ὑποτυπώσεων Theognosti, (quem ἄνδρα λόγιον adpellat,) haec producit verba lib. de decretis synodi Nicaenae tom. I. p. 274. ed. Montfaucon. p. 230. οὐκ ἔξωθέν τίς ἐστιν ἐφευρεθεῖσα ἡ τοῦ υἱοῦ οὐσία, οὐδὲ ἐκ μὴ ὄντων ἐπεισήχθη, *non forinsecus filii substantia constat, neque ex non-entibus producitur,* ἀλλὰ ἐκ τῆς τοῦ Πατρὸς οὐσίας ἔφυ, ὡς τοῦ φωτὸς ἀπαύγασμα, ὡς ὕδατος ἀτμίς· *sed ex patris substantia ita progenitus est, vt a luce iubar, ut ex aqua vapor.* Ab eodem Athanasio in illud: quicumque dixerit verbum contra filium hominis tom. I. p. 971. laudantur παλαιοὶ ἄνδρες, Ὠριγένης ὁ πολυμαθὴς καὶ φιλόπονος,

λόπονος, καὶ Θεόγνωστος ὁ θαυμάσιος καὶ σπουδαῖος. A Philippo Sidete Theognostus inter catechetas et praefectos scholae Alexandrinae celebratur post Pierium y), qui Dionysio Alex. vt Dionysius Heraclae, Heraclas Origeni successit. Vide *Dodwellum* ad Irenaeum pag. 488. et 511. Quod autem Eusebium arguit *Baronius* ad a. 109. num. 59. ideo Theognosti non fecisse mentionem, atque ideo eum dolo malo inuoluisse silentio, quod τῆ ὁμοσαίς adsertor fuisset, prorsus est ab omni verisimilitudine alienum: haec enim ratio si valeat, omittendi [P] ei fuissent tot alii, quinimo patrum omnium vetustissimorum nomina obliuione praetereunda. Hypotyposeon libros ante Theognostum scripserat Clemens Alex. de quibus Photius infra cod. CIX. CXI. Quod autem de Theognosti dictione iudicium ferens ait, eum καλλολεξίᾳ ὡς ἐν ἀττικῷ καὶ συνήθει χρώμενον λόγῳ, *Salmasius* pro ἐν ἀττικῷ recte monuit legendum ἀναττικῷ lib. de lingua hellenistica pag. 35. quod doctissimo viro Andreae Schotto iam suboluit.

CVII. *Basilii Cilicis*, Nestoriani, qui Anastasio imperante Diodori Tars. et Theodori Mopsuesteni propugnator, et Flauiano Antiochiae episcopo presbyter Antiochenus fuit, *contra Ioannem Scythopolitanum*, (de quo cod. XCV.) libri XVI. dialogorum more scripti inter Lampadium, qui Basilii partes tuetur, et Marinum, Tarasiumque, ac dicati cuidam Leontio. Interciderunt perinde, vt eiusdem Basilii historia ecclesiastica, de qua cod. XLII. [ad quem v. supra,] et liber contra Archelaum presbyterum Coloniensem, de quo Suid. in Ἀρχέλαος et Βασίλειος. Idem Suidas testatur, hunc Basilium factum esse Irenopoleos in Cilicia episcopum.

CVIII. *Theodori*, Alexandrini monachi Seueriani et Theopaschitae, Ἔλεγχος κατὰ Θεμιστίου, *aduersus Themistium* Agnoëtarum signiferum. Καλωνύμου (al. Μεγαλωνύμου) τοῦ καὶ Θεμιστίου ἀπολογία ὑπὲρ τοῦ ἐν ἁγίοις Θεοφοβίου. *Themistii apologia pro S. Theophobio.* Eiusdem κατὰ Θεοδώρου μονόβιβλος, *aduersus Theodorum liber singularis. Theodori aduersus Themistium libri III.* Haec scripta omnia Photio olim lecta interciderunt. Fuit Themistius ille diaconus Alex. sub initia sexti a Christo nato saeculi, de quo non repetam dicta volum. VIII. p. 5. seq. [vol. VI. pag. 794. ed. nou.] Theodori autem mentio ap. *Facundum* libr. II. c. 3. vbi, imp. Iustinianum pro firmanda vel amplius publicanda eius condemnatione scripsisse ad romanum episcopum, refert.

CIX. *Clementis Alex.* ὑποτυπώσεις, opus deperditum, de quo dixi lib. V. cap. I. p. 102. seq. [vol. VII. p. 119. sqq. n. ed.] Fragmenta illius a se collecta dare voluit tomo tertio, quem parabat, Spicilegii patrum doctissimus vir *Io. Ernestus Grabe*, singulorumque exponere argumenta librorum, et demonstrare, quod Stromatum libris veluti continuandis ab Clemente subiuncti fuerint. Interpolatos etiam fuisse ab haereticis, siue potius haereticorum fuisse a Clemente enarrata, non ipsius Clementis dogmata, quae Photius in eius hypotyposibus reprehendit, siquidem Clemens lib. IV. strom. p. 475. opus illud promittens ait, se auspicium facturum ab enarratione opinionum paradoxarum, quas sparserint haeretici in Geneseos librum. Confer *Grabii* librum anglice editum, *Some instances*, p. 13. seq. *Balthasar.*

y) De hoc Pierio, Pamphili martyris praeceptore, Photius infra, cod. CXVIII. CXIX.

thastur. Germonium de haereticis codicum ecclesiasticorum corruptoribus p. 263. seq. *Io. Clericum* epist. critic. I. et bibl. veteri et recenti, gallice vulgata [?] tom. VI. pag. 245. seq. et *Wilhelmi Cauei* epistolam apologeticam aduersus Clericum, editam Londini 1700. 8. pag. 44. seq. In his Hypotyposibus *Pantaenum* praeceptorem suum professus est Clemens, vt praeter Photium testatur Philippus Sidetes in fragmento, quod edidit *Dodwellus* ad Irenaeum p. 488.

CX. et CXI. Eiusdem CLEMENTIS στρωματεὺς libris VII. in aliis VIII. atque octaui loco iam ille, qui in editis exstat, incipit: Ἀλλ' ὅδε οἱ παλαίτατοι τῶν φιλοσόφων, iam alius τίς ὁ σωζόμενος πλούσιος *quis diues saluetur*, cuius initium: οἱ μὲν τοὺς ἐγκωμιαστικοὺς λόγους. Eiusdem Clementis παιδαγωγός. De hisce scriptis, quae exstant adhuc omnia, dixi lib. V. cap. 1. p. 104. seq. [vol. VII. p. 122. sqq. n. ed.] add. *Reines.* varr. lectt. p 93. Sed memorantur etiam Photio scripta Clementis deperdita περὶ νηστείας, περὶ κακολογίας, et περὶ κανόνων ἐκκλησιαστικῶν κατὰ τῶν ἀκολουθέντων τῇ τῶν Ἰουδαίων πλάνῃ ad Alexandrum Hierosol. episcopum. Nouissime praeclaram Operum Clementis Alex. editionem versione plurimis castigata locis, locis S. Scripturae adnotatis diligenter et eruditis animaduersionibus instructam vulgauit illustris Oxoniensium episcopus *Ioannes Potterus* Oxon. 1715. fol. Nonnulla fragmenta ipsi praeterita dedi graece et latine tomo posteriori operum S. Hippolyti. Hamb. 1718. fol. [v. vol. VII. p. 129. n. ed.]

CXII. et CXIII. Clementis Romani διαταγαὶ τῶν Ἀποστόλων, *constitutiones apostolicae*, quae graece etiamnum exstant, et ἀναγνωρισμὸς, *recognitiones*, quas tantum latine habemus ex Rufini versione. *) De vtriusque operis editionibus dixi lib. V. cap. 1. pag. 33. seq. [vol. VII. p. 24. sqq. n. ed.] Epistola praemissa vtraque et *Clementis ad Iacobum* fratrem Christi, et ad eumdem *Petri* apostoli, edita est a Cotelerio graece et latine ante Clementina siue homilias XIX. Clementi tributas. In recognitionum autem opere obuiae, quas Photius memorat, αἱ λεγόμεναι τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου πράξεις, et αἱ πρὸς Σίμωνα τὸν μάγον διαλέξεις. Vide *Grabium* tom. I. spicilegii patrum p. 276. seq. et *Cotelerium* tom. I. patrum apostol. Meminit etiam Photius et hoc loco et infra cod. CXXVI. *epistolarum ad Corinthios*, quae itidem exstant: tum prioris illius, quae sola ex omnibus Clementis Rom. scriptis genuina habetur, tum posterioris, quam perinde vt *Petri et Appionis* πολύστιχον διάλογον reiectitiam esse ipse Photius innuit. Hunc dialogum in recognitionum opere non contineri, sed diuersum ab illo opus esse, idque deperditum, recte *Grabius* adnotauit, quem vide sis p. 271. seq.

CXIV. *Lucii Charini* Manichaei αἱ λεγόμεναι τῶν Ἀποστόλων περίοδοι, apocryphae *periodi apostolorum* Petri, Ioannis, Andreae, Thomae, Pauli, de quibus pridem deperditis dixi in codice apocrypho Noui Testamenti.

CXV. Ano-

*) In constitt. apostol. Photio recte displicet phrasis ἀνακολούθοις. v. *Coteler.* ad PP. App. tom. I. p. 238. — Locum ex Photio, tunc adhuc inedito, produxit *Turrianus* a. 1573. in Apolog. pro canonibus Apost. p. 96. vbi eruditissimum et incredibili lectione Photium appellat, et p. 159. sq. vbi idoneum auctorem et locupletem; add. p. 215. et 220.

[p] CXV. *Anonymi liber contra Iudaeos et Quartadecimanos* de Paschate, quod Christus feria quinta illud non obierit, neque praeuerterit, sed propriam mysticam celebrauerit coenam; quum tempus paschatis legalis non aduenisset: id, quod Chrysostomi et ecclesiae sententiae aduersum esse, monet Photius. Conf. *Petr. Arcudius* libr. III. Concord. cap. 4. p. 158. Alius item *Metropori* de computo XXVIII. enneadecaeteridum per annos 533. a tempore Diocletiani imp. ad paschatis rationes designandas. Neutrum scriptum hodie exstat: nisi prius sit illud Philoponi, de quo supra, cap. 34. §. IV. Ita sane visum *Stephano de Altimura* p. 263. panopliae contra schisma Graecorum. — De *Metrodori* cyclo, quem fuisse Aegyptium, et ante Theophil. Alex. scripsisse suspicatur, vid. *Henr. Noris.* in diss. de cyclo paschali Rauennate cap. 3. p. 183. ed. Lips. *Henr.* autem *Valesius* putat, Metrodorum significari, ex cuius mendaciis bellum cum Persis a Constantio succensum scribit *Ammianus*, XXV. 4. p. 428. et Cedrenus etc.

CXVI. *Anonymi περὶ τῆς ἁγίας τῦ πάσχα ἑορτῆς λόγος τρίτος ἐν τόμοις ὀκτὼ, de sacro paschate* liber tertius in octo sectiones diuisus, ad Theodorum. In sectione quarta Metrodorum, (de quo in codice superiore,) oppugnatum Photius testatur. Etiam hic scriptor, (cuius neque tertius neque priores duo de isto argumento hodie exstant,) contendit, Christum proxime ante passionem suam pascha iudaicum non celebrasse, quam sententiam, negat Photius, temere amplectendam esse, quoniam Chrysostomus et ecclesia aliter sentiat: Καὶ σκοπεῖν χρή. ὁ γὰρ Χρυσόστομος καὶ ἡ Ἐκκλησία τότε φησὶν αὐτὸν ἐπιτελέσαι τὸ νομικὸν, πρὸ τῦ μυστικῦ δείπνυ. [v. ad cod. anteced.]

CXVII. *Anonymi apologia pro Origene eiusque dogmatibus*, βιβλίον ὑπὲρ Ὠριγένους καὶ τῶν αὐτῦ δογμάτων ἐν τόμοις πέντε, *libris V.* Testes pro Origene laudauit hic scriptor, cuius opus hodie desideramus, Dionysium et Demetrium Alexandrinos episcopos et Clementem presbyterum Alexandr. praecipue vero, (de quibus mox cod. CXVIII.) Pamphilum martyrem et Eusebium.

CXVIII. PAMPHILI martyris et EVSEBII Caesareensis *apologiae pro Origene libri sex*, quorum quinque scriptos ab vtrisque Pamphilo, in carcere detento, et Eusebio, sextum post Pamphili martyrium, a solo Eusebio [aa]) suppletum, Photius testatur: ὑπὲρ Ὠριγένους, τόμοι δὲ τὸ βιβλίον ἓξ, ὧν οἱ μὲν πέντε Παμφίλῳ τῷ δεσμωτήριον οἰκῦντι, συμπαρόντος καὶ Εὐσεβίυ, ἐξεπονήθησαν, ὁ δὲ ἕκτος, ἐπεὶ ὁ μάρτυς ξίφει τῦ ζῆν ἀπαχθεὶς ἀνέλυσε πρὸς ὃν ἐπόθει θεὸν, Εὐσεβίῳ λοιπὸν ἀπαρτίζεται. Et aliquibus interiectis: τὴν δὲ ὑπὲρ Ὠριγένους ἀπολογίαν, ὁ Πάμφιλος σὺν Εὐσεβίῳ καθειργμένος τῷ οἰκήματι συνεγράψατο. Addit opus ab iisdem transmissum ad confessores pro Christi nomine ad metalla damnatos horumque praecipuum Patermuthium. Hic ἀνάλυσις διὰ πυρὸς quid sit, v. ap. *Gataker.* Opp. crit. p. 46. Ex illis sex libris solus primus exstat latine e *Rufini* versione [bb]), ceteri perierunt, vt dixi vol. VI. p. 102. [vol. VII. p. 405. sq. n. ed.] Meminit huius operis auctor synodici aduersus tragoediam Irenaei c. 198. (in Baluzii concil. p. 895.) *Eusebius in opere*

aa) Circa a. 308. vel 309. vt est credibile.

bb) De hac versione *Tillemont.* tom. XII. memor. p. 205. seq. vt de opere ipso tom. III.

r. ere apologetico pro Origine et dogmatibus eius, id est, pro praeexistentia et restitutione composito, quod martyris (Pamphili) et ipsius Eusebii [?] nominibus praenotatur, multis vnde praecedentium patrum testimoniis vsus est pro praedictis erroribus. Nec tamen idcirco ab ecclesia DEI vel Origenes absoluitur, quasi non fuerit nouitatis inuentor, sed illi pariter addicuntur. Malim tamen Photio et pluribus aliis veteribus, argumentisque a *Tillemontio* tom. III. memor. productis habere fidem, quam cum Balthasare Germonio Hieronymi bilem citra examen admittente in libro de haereticis codicum ecclesiasticorum corruptoribus p. 305. seq. statuere, in hoc opere nullas Pamphili fuisse partes, sed meram illam Rufini fraudem, qui libros Eusebii pro Martyris lucubratione venditare voluerit. Certe graecos etiam codices Pamphili nomen praetulisse ex graecorum scriptorum testimoniis liquet. Testatur autem Photius, plures etiam alios magnae auctoritatis in ecclesia viros illa aetate apologias pro Origene composuisse: Καὶ ἄλλοι δὲ πλεῖςοι κατ' ἐκεῖνο καιρȣ̃ καὶ ἀξιολογώτατοι ἀπολογίας ὑπὲρ αὐτȣ̃ συνετάξαντο. Idem narrat, Pamphili praeceptorem fuisse *Pierium* presb. et scholae Alex. praefectum, postea vna cum fratre Isidoro coronatum martyrio, quorum memoriae templa et oratoria dedicata sunt, vt Pierii templum Alexandriae memorat *Epiphanius* haeresi LXIX. 2. Pamphilum denique narrat Photius, plures Origenis in sacras litteras commentarios πολλὰ τῶν ἐξηγήσεων εἰς τὴν θείαν γραφὴν sua manu descripsisse, quod confirmant *Eusebius* VI. 36. hist. et *Hieronymus* c. 75. de S. E. ad quem notaui, in bibl. Coisliniana etiamnum exstare apographum codicis epistolarum Paulli, qui manu S. Pamphili martyris exaratus fuit.

CXIX. *Pierii* presbyteri Alex. (de quo superiore codice dictum) λόγοι δώδεκα, *libri duodecim* de variis argumentis theologicis, ἐξηγήσεις καὶ διαλέξεις vocat *Eusebius* VII. 32. hist. ex quibus duarum tantum inscriptiones adfert Photius: εἰς τὸ κατὰ Λȣκᾶν, et εἰς τὸ πάσχα καὶ τὸν Ὠσηέ. De hoc postremo S. Hieronymus praef. in Oseam: *Pierii legi tractatum longissimum, quem in exordio huius prophetae, die vigiliarum dominicae passionis extemporali et diserto sermone profudit.* Et c. 76. de script. eccles. vbi Origenem iuniorem adpellatum illum esse testatur: *Huius est longissimus tractatus de propheta Osee, quem in vigilia paschae habitum ipse sermo demonstrat.* Non dubito etiam, ex his duodecim λόγοις Pierii, Photio lectis, fuisse tractatum *in 1. ad Corinthios*, ex quo idem Hieronymus epist. ad Pammachium: *Origenes, Dionysius, Pierius, Eusebius Caesariensis, Didymus, Apollinaris latissime hanc epistolam interpretati sunt, quorum Pierius, quum sensum apostoli ventilaret atque edissereret, et proposuisset illud exponere*, volo autem omnes esse, sicut meipsum 1. Cor. VII. 7. *adiecit:* ταῦτα λέγων Παῦλος ἀντικρὺς ἀγαμίαν κηρύσσει. Huius Pierii [?] scripta, quem eruditissimis ecclesiae doctoribus iungit Hieronymus epistola ad magnum Oratorem, nihil hodie exstat. *Palladius* in Lausiaca c. 12. narrat, Ammonium plura potuisse citare memoriter ex scriptis Origenis, Didymi, Stephani ac Pierii.

CXX. IRENAEI, episcopi Lugdunensis, ἐλέγχȣ καὶ ἀνατροπῆς τῆς ψευδωνύμȣ γνώσεως, *redargutio atque euersio falso iactatae* (rerum diuinarum) *cognitionis*, siue *contra haereses libri V.* adhuc superstites ex veteri latina versione cum graecis quibusdam fragmentis, quae post Franciscum Feuardentium et industriam singularem Io. Ernesti Grabe conquisita

sunt a *Renato Massueto*, monacho Benedictino, cui praeclaram huius scriptoris editionem debemus vulgatam Paris. 1710. fol. Ipse Massuetus, aliis pluribus egregiis lucubrationibus rem locupletaturus ecclesiasticam, discessit ex hac vita a. 1716. mense Ianuario. De aliis Irenaei editionibus dixi lib. V. c. 1. p. 67. seq. [vol. VII. p. 77. sqq. et de Massueti edit. pag. 80. sq. nou. edit.]

CXXI. *HIPPOLYTI*, qui Irenaeum modo memoratum habuit magistrum, *βιβλιδάριον, σύνταγμα κατὰ αἱρέσεων λβ'* libellus complexus digestum aduersus haereses XXXII. a Dositheanis vsque ad Noëtum siue Noëtianos. Hoc opus intercidit solo capite postremo *contra Noëtum* excepto, quod graece et latine vulgaui in tomo posteriore operum Hippolyti, Hamburg. 1718. fol. Professus fuit Hippolytus hoc opusculo, se in compendium misisse, quae ex ore Irenaei aduersus haereses disputantis acceperat: *ταύτας δέ φησι (αἱρέσεις) ἐλέγχοις ὑποβληθῆναι ὁμιλοῦντος Εἰρηναίου, ὧν σύνοψιν ὁ Ἱππόλυτος ποιούμενος τόδε τὸ βιβλίον φησὶ συντεταχέναι.* De aliis Hippolyti scriptis dixi lib. V. cap. 1. pag. 203. [p. 183. sqq. vol. VII. n. ed.] et in iam memorata editione illius operum. Apud Photium autem, nisi ipse male intellexerit verba Eusebii VI. 23. hist. ante verba: *λέγεται δὲ καὶ ἔτος προσομιλεῖν τῷ λαῷ κατὰ μίμησιν Ὠριγένους*, necesse est, quaedam excidisse de *Ambrosio* Alexandrino, cui conueniunt illa omnia, quae deinceps sequuntur, et quod notarios septem Origeni aluerit et eius fuerit *ἐργοδιώκτης*, et plura ipse in litteras miserit, quae tamen omnia pridem interciderunt. Vide, si placet, quae notaui ad Hieronymum de Script. eccles. cap. 61.

CXXII. CXXIII. CXXIV. EPIPHANII *τὰ πανάρια, ἐν τεύχεσι μὲν τρισὶ, τόμοις δὲ ἑπτὰ, panaria contra haereses LXXX, in tribus voluminibus, libris septem.* Eiusdem *Ἀγκυρωτὸς, Ancoratus*, siue *ancora fidei*, cc) velut synopsis [?] operis superioris, sed prius scripta, et catholicae Christianorum doctrinae epitomen e sacris litteris collectam exhibens: et opus tertium cuius titulus excidit, qui si non alius est a libro *de mensuris et ponderibus*, vt Hoeschelio videtur, nihil Epiphanii Photio lectum est, quod hodie non habeamus. De illis scriptis eorumque editionibus dixi volum. VII. lib. V. cap. 11. [cap. 7. vol. VIII. p. 255. sqq. n. edit.]

CXXV. IVSTINI martyris scripta varia, 1) *Apologia* ad Antoninum Pium eiusque filios et senatum Rom. 2) *Apologia altera* ad Antonini Pii *διαδόχους* (M. Antoninum et L. Verum.) 3) scriptum tertium aduersus ethnicos, in quo *περὶ φύσεως δαιμόνων de natura daemonum* Iustinus disputauerat 4) *Ἔλεγχος πρὸς Ἕλληνας* 5) *περὶ Θεοῦ μοναρχίας*, de vno summo Deo. 6) *Κατὰ Ἰουδαίων* colloquium cum Tryphone:) 7) contra dogmata quaedam Aristotelis *κατὰ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου τῆς φυσικῆς ἀκροάσεως, ἤτοι κατὰ εἴδους καὶ ὕλης στερήσεως ἐπιχειρηματικοὶ καὶ βίαιοι καὶ χειρώδεις λόγοι, καὶ κατὰ τοῦ πέμπτου σώματος, ὁμοίως καὶ κατὰ τῆς ἀιδίου κινήσεως ἣν Ἀριστοτέλης δεινότητι λογισμῶν ἐνασπέτεκεν.*

cc) Epiphanius ipse haeresi LXIX. 27. *γεγρά-φαμεν περὶ πίστεως, ᾧ λόγῳ ἐπεθήκαμεν ὄνομα ἀγκυρωτὸν, καὶ γὰρ ἐκ πάσης γραφῆς συνάγοντας ἀγκύραν ὥσπερ τὴν ἁγίαν πατέρων πίστιν.* Idem LXXIV. 1. *τὰ ἤδη μοι εἰρημένα ἐν τῷ ἀγκυρωτῷ λόγῳ τῷ περὶ πίστεως γραφέντι εἰς τὰ μέρη Παμφυλίων.* l.

xev. 8) Solutiones ſuccinctae ethnicorum quorumdam dubiorum, ἀπορειῶν κατὰ τῆς εὐσεβείας κεφαλαιώδεις ἐπιλύσεις. Haec ſcripta Iuſtini omnia adhuc exſtant, ſaepiusque lucem viderunt, niſi quod tertium non peruenit ad nos integrum, vtpote in quo illa de daemonibus diſputatio deſideratur. Cetera deperdita Iuſtini ſcripta, quae Photius memorat, ſunt 9) ὁ ψάλτης, 10) λόγοι κατὰ Μαρκίωνος, et 11) ἡ κατὰ πασῶν αἱρέσεων πραγματεία. De ſingulis, tam editis, quam illis, quae interciderunt, dixi lib. V. cap. 1. pag. 53. ſeq. [vol. VII. p. 54. ſqq. n. ed. et pag. 57. ſq. de ed. Thirlbii.] Hodie nouam praeſtantiſſimi doctoris ſcriptorum ἔκδοσιν parant Pariſiis *Prudentius Maranus* Benedictinus, et Cantabrigiae *Styanus Thirlby*. Vidi etiam paratos ad praelum eruditos commentarios quibus Iuſtinum illuſtrauit egregie, quum Oxonii verſaretur, *Ioannes Adolphus Hofmannus*, Germanus Ploenenſis, quibus inter alia ex Hebraeorum ſcriptis oſtendit Iuſtinum dialogo cum Tryphone κυρίας Iudaeorum δόξας illi opponendo, Iudaeum oppugnare.

CXXVI. CLEMENTIS Romani *epiſtolae duae* ad Corinthios, et eodem volumine, POLYCARPI epiſtola ad Philippenſes, quas vniuerſas hodie, licet alicubi mancas habemus, vt dixi lib. IV. c. V. §. 14. [vol. IV. p. 828. ſqq. n. ed.] et lib. V. cap. 1. pag. 48. ſeq. [vol. VII. p. 50. ſq. ed. nou.] Clementis epiſtolarum mentionem fecerat Photius etiam [?] cod. CXIII. et poſteriorem tamquam ſpuriam reiici monuerat. De Photii iudicio de ep. II. v. PP. apoſtol. *Coteler*. tom. II. part. 2. p. 381. Nouiſſime Polycarpi epiſtola cum Ignatii ſeptem epiſtolis, quas collectas ſuaeque ſubiectas ad Philippenſes[dd]) olim miſit, graece et latine emendate vulgata eſt Oxonii 1708. 8. a. C. Aldrichio, Ignatianis nouo accuratiſſimo ſtudio eruditiſſimi viri *Antonii Mariae Saluini* in illuſtris H. Neutoni gratiam ad codicem mediceum recenſitis. Photius tamen Ignatii epiſtolas in eodem cum Polycarpiano volumine nentiquam reperit.

CXXVII. EVSEBII Pamphili ἡ εἰς Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν βασιλέα ἐγκωμιαστικὴ τετράβιβλος, *libri IV. de Conſtantini magni laudibus*, editi ſaepius ad calcem hiſtoriae eccleſiaſticae, vt dixi volum. VI. p. 100. [vol. VII. p. 402. ſq. n. ed.] Photius Euſebio vertit vitio, quod de haereſi Arii, eiusque oppugnatoribus Euſtathio Antiocheno et Athanaſio, Alex. et de decreto ſynodi Nicaenae, atque aliis epiſcoporum ſuper dogmate contentionibus rem omnem ſilentio inuoluerit, vel leuiter tranſierit, perinde ac ſi in imperatoris vita atque encomio neceſſe ſit iſta omnia legi.

CXXVIII. LVCIANI ὑπὲρ Φαλάριδος, *pro Phalaride*, et νεκρικοὶ καὶ ἑταιρικοὶ διάλογοι διάφοροι, *dialogi mortuorum, meretriciique* et *alia varii argumenti ſcripta*, ἕτεροι διαφόρων ὑποθέσεων λόγοι. Haec omnia hodie manibus ſtudioſorum teruntur, vt dixi lib. IV. cap. 16. [c. 18. vol. V. p. 325. ſqq. ed. nou. vbi quoque pag. 326. not. *g*. ea repoſui, quae Fabric. olim hoc loco ſcripſerat. *Harl.*]

dd) Photius e Polycarpo: λέγει δὲ καὶ τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῖς (τοῖς Φιλιππησίοις) Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου ἀποστεῖλαι, καὶ αὐτόθεν ὠφεληθῆναι ἀπ' αὐτῶν ἅ τι περὶ ἐκεῖνα διηπόρουν.

[P] CXXIX. *Lucii* Patrensis [ee]) *μεταμορφώσεως λόγοι* pridem deperditi, e quibus Lucianus Lucium suum, siue obscoenam in asinum metamorphosin expressit, vt ipse non diffitetur tom. II. edit. Amst. p. 115. vbi ita auctorem scripti illius, quem sequutus ipse est, prodit: *Πατὴρ μέν ἐςί μοι Λύκιος, τῷ δὲ ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ Γάϊος, ἄμφω δὲ τὰ λοιπὰ δύο ὀνόματα κοινὰ ἔχομεν. Κἀγὼ μὲν ἱςοριῶν καὶ ἄλλων εἰμὶ συγγραφεύς· ὁ δὲ, ποιητὴς ἐλεγείων ἐςὶ καὶ μάντις ἀγαθός. Πατρὶς δὲ ἡμῖν Πάτραι τῆς Ἀχαΐας.* Vide et p. 86. Frequens quoque Lucii nomen in Milesiis Apuleii, quae et ipsae ex eo expressae, et fortasse Lucii praenomen inde Apuleio inditum. Lucii illius iocos quosdam et salse ad Herodem Atticum atque Antoninum imp. dicta refert Philostratus in Herodis Attici vita lib. II. de sophist. c. 1. n. 9. Idem fortasse Lucius Aristidae rhetoris amicus, cuius meminit in orationibus sacris tom. I. p. 641. 642. Lucii huius et Luciani iterum mentio inter scriptores eroticos apud Photium cod. CLXVI.

CXXX. *Damascii,* (ethnici philosophi, quem patria Damascenum vocat cod. CLXXXI. et regnante in Italia Theodorico scripsisse, docet cod. CCXLII. p. 553.) *libri IV.* quorum 1) *περὶ παραδόξων ποιημάτων, de admirandis operibus capita CCCLIII.* 2) *παραδόξων δαιμονίων διηγημάτων, admirandarum narrationum de daemonibus capita LII.* 3) *περὶ τῶν μετὰ θάνατον ἐπιφαινομένων ψυχῶν, παραδόξων διηγημάτων, de animarum adparitionibus post obitum, admirandarum narrationum capita CV.* Libri quarti titulus in Photio non exstat, quemadmodum totum Damascii opus iam diu periit, quod si exstaret, non leue fortasse credulitatis superstitionisque ethnicae documentum haberemus. Alios *παραδόξων* scriptores vide, si placet, supra lib. I. cap. 22. §. 4. lib. III. c. 6. §. 21. b. et cap. 27. §. 8. et lib. IV. cap. 13. §. 2. [vet. ed.] et apud *Ionsium* lib. II. de scriptoribus hist. philosoph. c. 12. *Fabr.* Vid. supra, in vol. III. p. 483. sqq. vbi in epimetro plura scripsi: add. not. ad vol. IX. p. 683. *Harl.*

CXXXI. *Amyntiani εἰς Ἀλέξανδρον, de rebus Alexandri M.* ad Marcum Antoninum imp. Eiusdem *βίοι παράλληλοι, vitae parallelae, Dionysii* tyranni et *Domitiani* imp. libris duobus: *Philippi* Macedonis et *Augusti* imp. itidem libris II. et liber de *Olympiade* Alexandri M. matre. Haec scripta omnia Amyntiani, de quibus admodum sinistre Photius, interciderunt. *Fabr.* Conf. cel. *St. Croix* in: Examen critiq. des Historiens d'Alexandre p. 57. seq. edit. II. *Harl.*

CXXXII. CXXXIII. CXXXIV. CXXXV. *Palladii, Aphthonii, Eusebii* et *Maximi* sophistarum *μελέται διάφοροι, variae declamationes,* inter [P] quos Palladio palmam eloquentiae Photius tribuit. *Maximum* eumdem esse, non dubito, magistrum imp. Iuliani, sophistam Byz. cuius [ff]) *περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων* Suidae memoratum scriptum breue edidit *Carolus*

ee) Vide supra vol. IV. p. 499. [vol. V. p. 339. n. ed.] et volum. VI. p. 228. [vol. VIII. p. 159. ed. nou.]

ff) Antequam illud vidissem, astrologici argumenti esse male suspicabar, quale est poëma Maximi *περὶ καταρχῶν* eidem Suidae memoratum, quod edidi vol. VIII. p. 415. [vol. IX. p. 324. sqq. n. edit.] Itaque emendandum, quod scripsi VIII. p. 769. [vol. IX. p. 678. n. ed. monitus a la Croze in Thes. epistol. Lacroz. III. p. 125. *Heu.*]

rebus Stephanus graece ad calcem Dionysii Halicarnassei epistolae ad Pompeium, Paris. 1554. 8. quod donatum mihi ab eruditissimo viro M. V. la Crose, non dubito infra cap. 39. cum mea versione tecum communicare. *Eusebium* suspicor rhetorem illum Alexandrinum, de quo Eunapius: *Palladium* vero Methonaeum sophistam Constantini imper. clarum aetate, cuius διαλέξεις et λόγυς varios Suidas laudat. De *Aphthonio* Antiocheno cuius progymnasmata sunt in omnium manibus, dixi lib. IV. c. 31. [c. 33. vol. VI., p. 94. sqq. n. edit.]

CXXXVI. CYRILLI Alex. *οἱ Θησαυροὶ*, thesauri de SS. trinitate contra Arium et Eunomium. Exstant tomo quinto eius operum, distributi in λόγυς triginta quinque, vt notaui vol. VIII. p. 562. seq. [vol. IX. p. 461. seq. ed. nou.] Apud Photium nulla numeri aut distinctionis in λόγυς mentio, qui opus hoc ἐπιχειρηματικὸν βιβλίον adpellat.

CXXXVII. EVNOMII haeretici βιβλιδάριον, quod *Basilius* magnus aegre tandem nactus, libris V. aduersus Eunomium scriptis confutauit. Hoc Eunomii scriptum primus graece et latine edidi vol. VIII. p. 262-305. [vol. IX. p. 211. vbi vero caussam, cur in hac nou. ed. excluserim, significaui], quemadmodum minorem illius ἔκθεσιν (a Valesio iam et Baluzio publicatam) p. 253-260. [vol. IX. p. 212. seq. vbi vero eam omisi.] Haec posterior, quam Eunomius libris tribus aduersus Basilium (de quibus mox) inseruerat, refellitur a *Greg. Nysseno* in libris, de quibus dixi VIII. p. 151. et 160. [vol. IX. pag. 110. et 121. nou. ed.] quemadmodum de Basilii libris p. 78. seq. [p. 35. sqq. n. ed.]

CXXXVIII. *Eunomii* eiusdem *libri III. aduersus Basilium*, qui hodie non exstant: sicut quae Eunomio opposuere *Theodorus* (Mopsuestenus) et *Sophronius* (Hierosol.) Photio memorati tum hoc loco, tum supra cod. IV. et V. Exstat vero *Gregorii* Nysseni opus adversus Eunomium, (de quo cod. VI.)

CXXXIX. *Athanasii* magni *in ecclesiasten* et *cantica canticorum* commentarii, qui hodie desiderantur, sed supersunt eius *epistolae et apologia de fuga*, (confer cod. XXXII.) quibus nihil elegantius inter Athanasii scripta se vidisse Photius testatur: *εἰς μέντοι τὴν χάριν καὶ τὸ κάλλος τῶν ἐπιςολῶν, αἷς τὴν ἀπολογίαν αὐτῷ τῆς φυγῆς καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἐξεργάζεται, ἄλλο τι, ὅσα ἐμὲ τῶν αὐτῦ εἰδέναι, ὐδὲν ἀναφέρεται.*

[P] CXL. Eiusdem ATHANASII *libri quinque aduersus Arium, ἡ κατὰ Ἀρείυ καὶ τῶν αὐτῦ δογμάτων πεντάβιβλος*, exstant tom. I. operum Athanasii edit. nou. eruditiss. Montfauconi p. 405. seq. aduersus Arianos libri quatuor, nam quinti loco Photius habuit epistolam contra Arianos encyclicam ad episcopos Aegypti et Libyae, quae occurrit in eodem tom. I. p. 270. Vide, si placet, quae a me notata sunt lib. V. cap. 2. [vol. VIII. pag. 186. nr. 15. nou. ed.] Photius notat, Basilium et Gregorium Nazianzenum ex Athanasio velut ex vberrimo fonte deriuasse partem argumentorum, quibus illorum scripta aduersus Arium exvndant. Litteris contra Apollinar. *χάριν καὶ κάλλος* praeter cetera Athanasii scripta tribuit.

CXLI. CXLII. CXLIII. et CXLIV. BASILII magni *in Hexaëmeron;* 2) ἠθικοὶ λόγοι siue *homiliae de moribus;* 3) *epistolae* tum canonicae, tum aliae plurimae ad diuersos,

τὸ ἄλλο πλῆθος ἃς διαφόροις ἐπέστειλεν; et 4) *ascetica.* Haec omnia Basilii scripta aetatem tulere, saepius edita, vt dixi vol. VIII. lib. V. cap. 19. [vol. IX. c. 14. p. 12. seqq. n. ed.]

CXLV. *Helladii* Alexandrini, Theodosio iuniore imperitante clari, cuius iterum cod. CLVIII. atque apud Suidam mentio, (diuersi ab Helladio Besantinao, de quo infra, cod. CCLXXIX.) *Lexicon* vocabulorum phrasiumque graecarum, (non poëticarum, vt *Diogeniani*, sed quarum in prosa maxime vsus,) copiosissimum et πολυστιχώτατον, septem τεύχεσιν siue voluminibus. Quae ille habet de verbis κόπτειν et ψοφεῖν, ad illa lege Suidam tom. II. p. 348.

CXLVI. *Anonymi Lexicon* καθαρᾶς ἰδέας, *puri ac tersi sermonis,* itidem copiosum ac prolixum.

CXLVII. *Anonymi Lexicon* σεμνῆς ἰδέας, stili grauis ac ponderosi.

CXLVIII. *Anonymi Lexicon* ἰδίας λόγου πολιτικοῦ, *orationis proprie ciuilis.*

CXLIX. *Pollionis Lexicon,* in quo multae fuere voces poëticae, non tanta copia tamen, quam in Lexico *Diogeniani,* de quo cod. CXLV. Pollio ille videtur idem cum *Valerio Pollione* Alexandrino, quem Suidas in Πωλίων ait tempore Adriani imper. vixisse ac scripsisse Lexicon vocum Atticarum, quod et ipsum periit, συναγωγὴν Ἀττικῶν λέξεων κατὰ στοιχεῖον.

CL. *Iuliani,* (Cappadocis sophistae, de quo Suid. et Eunapius,) *Philostrati* Tyrii, (cuius opus de vita Apollonii Tyanensis memorat Photius cod. XLIV. et CCXLI.) et *Diodori,* (cui Valerius Pollio pater, Suida teste,) *Lexica in decem* Atticos *rhetores.* Ex hisce nouem Lexicis Photio hactenus memoratis, ne vnum quidem ad nos peruenit.

CLI. TIMAEI (sophistae) πρὸς Γεντιανόν, *ad Gentianum* (*MS.* Γαιαετιανὸν *Gaiatianum*) *libellus de vocibus apud Platonem,* περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι λέξεων. [Plura leges supra in vol. VI. p. 243. not. *ff. Harl.*]

[P] CLII. *Aelii Dionysii* Halicarnassei, (qui temporibus Hadriani vixit,) *de vocibus Atticis* ad Scymnum, *libri quinque.* Duas huius operis editiones Photius euoluit, quarum neutra hodie exstat. De Dionysio hoc dixi vol. VII. pag. 57. seq. [vol. VI. pag. 364. nou. ed.]

CLIII. *Pausaniae* Lexicon Atticum, Dionysio in quibusdam etiam copiosius. Hunc Pausaniam, cuius Lexicon ῥητορικὸν citatur ab Eustathio, et ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγὴ a scholiaste Thucydidis, Kusterus gg) diuersum putat a Pausania Caesareensi, de cuius descriptione Graeciae dixi lib. IV. cap. 15. [cap. 17. vol. V. p. 308. nou. ed.], sed rationem non addit, neque ego fateor, me videre.

CLIV.

gg) Ad Suidam in Πίναξ.

CLIV. et CLV. *Boëthi* (illius, ni fallor, ad quem de anima scripsit Porphyrius,) λέξεων πλατωνικῶν συναγωγὴ ad Melantam, *Lexicon Platonicum*, Timaei illo, de quo supra cod. CLI. longe praestantius, et eiusdem *Boëthi* alius liber περὶ τῶν παρὰ Πλάτωνι ἀπορουμένων λέξεων, *de obscuris apud Platonem vocibus* ad Athenagoram.

CLVI. *Dorothei* περὶ τῶν ξένως εἰρημένων λέξεων, *Lexicon vocum nouarum et peregrinarum.* Ex quinque Scriptis hactenus commemoratis nullum hodie exstat: neque habeo iam, quae de Lexicis graecis deperditis addam ad ea, quae disserui lib. IV. c. 34. seq. [cap. 39. vol. VI. p. 353. sqq. et pag. 365. de *Dorotheo*, nou. edit.] Ceterum Dorotheum hunc, nihil vetat, esse Ascalonitam illum grammaticum, cuius meminit Stephanus Byz. in Ἀσκάλων, et Etymologicum magnum in Ἀμφιγυοεὶς.

[P] CLVII. MOERIDIS Ἀττικιστής, *libellus de vocibus Atticis.* [Quoniam de Moeride eiusque libello plura adnotaui supra ad vol. VI. p. 171. sqq. ea, quae Fabric. olim h. loco scripserat, exsulare iussi. *Harl.*]

[P] CLVIII. *Phrynichi Arrhabii* σοφιστικῆς παρασκευῆς λόγοι λε', *adparatus sophisticus,* siue rhetoricus vocum formularumque elegantium ac selectarum libris XXXV. quod totum opus ordine literarum digestum Commodo imp. at singulos libros amicis singulis inscripserat. *Fabr.* Reliqua, quae ille olim h. l. scripserat, in noua hac edit. deleui, quoniam ea iam reddidi et auxi supra in vol. VI. p. 175. sqq. *Harl.*

[P] CLIX. ISOCRATIS *Orationes XXI.* et *epistolae IX.* quae hodie omnes exstant, nam et ἡ πρὸς Εὐθύνουν ὑπὲρ Νικίου est oratio, quae inter editas ἀμάρτυρος inscribitur. De orationibus Isocratis dixi lib. II. c. 26. §. V. [vol. II. pag. 776. sqq. n. ed.], et de epistolis lib. II. cap. 10. §. 7. [ibid. p. 791.]

CLX. CHORICII sophistae *Gazaei* Christiani μελέται καὶ συντάξεις λόγων διάφοροι, e quibus vol. VIII. p. 842. seq. hh) vulgati memoratum nominatim Photio ἐπιτάφιον in Procopium, Gazaeum Choricii magistrum, nec non orationem in Σοῦμμον στρατηλάτην, cetera illius vel interciderunt, vel adhuc latent in bibliothecis manu exarata: fuere autem varii generis multaque, πλασματικοὶ λόγοι siue declamationes, tum panegyrici, μονῳδίαι siue orationes funebres et epithalamii [P] et ἀντιλεκτικοὶ siue controuersiae, aliaque. Testatur Photius, Choricium floruisse Iustiniani aetate, discipulum Procopii Gazaei, ac postea sophistae alterius in eadem vrbe, cui etiam seni defuncto in officio publici doctoris successit. De

hh) Vol. IX. p. 760. sqq. n. ed. vbi equidem duas illas oratt. omisi; at alia suppleui. — In cod. *Veneto* D. Marci, qui continet *Macarii Chrysocephali* Ῥοδωνιὰν, reperitur hoc Photii caput ita inscriptum — Φωτίου ἐπιστολὴ πρὸς Γεώργιον Μητροπολίτην Νικομηδείας περὶ τοῦ Χορικίου· sed cum quadam lectionis varietate. Eodem prorsus modo inscripta est haec epistola in cod. *Matrit.* CI. qui continet *Choricii* XIX. declamatt. Plura de illa fraude librariorum, qui falsos libris titulos adfingere haud dubitabant, et de codd. Veneto ac Matrit. dabit *Villoison* in Anecdot. graecis, tom. II. p. 16. sqq. et de Matrit. *Iriarte* in cat. graec. codd. Matrit. p. 401. *Harl.*

De hoc altero potius Choricii magistro, quam de Procopio [ii]) videntur accipienda, quae apud Photium sequuntur: *τούτου λόγοι πολλοὶ καὶ παντοδαποὶ φέρονται ἄξιον ζήλου καὶ μιμήσεως χρῆμα·* et quod ait, oratoriam ipsius facultatem potissimum eluxisse ex opere, quod hodie nusquam exstat, et in quo sophista ille versus, quos voluit, Homericos in prosam resolutos varia eloquutus est metaphrasi, et multiplici orationis colore ac charactere expressit. Procopium, Choricii magistrum, a Procopio Caesariensi historico, (de quo cod. LXIII.) distinguens Photius merita mactat laude, et commentarios illius in sacras litteras notos sibi fuisse haud obscure innuit his verbis: *γέγονε δὲ μαθητὴς Προκοπίου ῥήτορος ἑνὸς τῶν ἀρίστων (οὐ τοῦ Καισαρείας δὲ) ὃς εἰς μέγα κτῆμα καὶ ὄφελος κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τὰς γραφὰς συντάξας ἀείμνηστον αὐτοῦ κλέος τοῖς σπουδαιοτέροις καταλέλοιπεν.* Sed de ἐξηγητικαῖς eius σχολαῖς speciatim infra cod. CCVI. *Fabr.* In cod. *Vatic.* DCCCCXXVIII. selecta ex Photio, de decem rhetoribus, in quibus de *Choricio*, et *Attici* fragmm. contra Platonis ideas, in cod. *Vatic.* DCCCCXXVIII. teste *Montfauc.* Bibl. biblioth. MSS. p. 34. *A. Harl.*

CLXI. *Sopatri* sophistae ἐκλογαὶ διάφοροι, *varia electa, libris VII.* quibus res quamplurimas memorabiles, veras, fabulosas, ex selectis scriptoribus iucunda varietate et copia explicauerat; opus, quod cum non leui eruditae antiquitatis iactura desideramus. Meminit illius etiam Suidas: *Σώπατρος Ἀπαμεὺς σοφιστὴς ἢ μᾶλλον Ἀλεξανδρεύς. ἐπιτομὰς πλείστων· τινὲς δὲ καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἱστοριῶν τούτου εἶναί φασι.* Hic Sopater Alexandrinus alius a Sopatro Paphio comico eodemque parodo, (quem lib. II. cap. 22. *) Suidam sequutus male a comico distinxi,) et a Sopatro, cuius epistolam ad Hemeterium fratrem de magistratu bene gerendo seruauit magnam partem *Stobaeus* sermon. 44. et a Sopatro Apameensi, scriptore libri de prouidentia, Iamblichi discipulo, quem Constantinus magnus interemit, de quo ad Eunapium; nec non a Sopatro, ad quem Libanii epistolae. Sed fortasse non diuersus ab auctore commentariorum graecorum, quos habemus in στάσεις Hermogenis, et ad quem Aeneae Gazaei epistola nona, qui sub saeculi sexti initia scripsit.

[P] *Index scriptorum, e quibus Sopater eclogas suas collegit.*

Aelii (Dionysii) de Alexandria et rebus Aegyptiacis.

Anonymi θαυμάτων συναγωγή.

Anonymi ἐκλογαὶ de illustribus foeminis, περὶ τῶν εἰς μέγα δόξης καὶ ὀνόματος λαμπρὸν ἀρθεισῶν γυναικῶν.

Antimachus poëta.

Apollodori grammatici Atheniensis περὶ Θεῶν λόγος α', γ', δ', ε', θ', ιβ', ιε', ιϛ', μέχρι κδ'.

Apollonii

ii) Emendandum igitur, quod scripsi vol. VI. p. 259. [vol. VII. p. 565. n. ed. vbi tamen in nota ss. iam monui, *Villoison.* in anecd. gr. II. p. 46. sq. not. docuisse, Fabricium h. l. male retractasse suam sententiam; idemque pluribus locis de Choricio egit. add. cl. *Schneider.* in Fragmm. Pindar. p. 56. *Harl.*

*) Vol. II. p. 492. vbi quaedam addidi in hac n. ed. *Harl.*

Apollonii stoici ὅσαι γυναῖκες ἐφιλοσόφησαν.

Aristophanis grammatici περὶ ζώων βιβλίον α΄. β΄.

Aristotelis πολιτεῖαι Ἀχαιῶν, Θετταλῶν, Κίων, Συκίων, Παρίων.

Eiusdem πολιτικά.

Aristoxeni σύμμικτα ὑπομνήματα.

Artemonis Magnetis siue Magnesii τῶν κατ᾽ ἀρετὴν γυναιξὶ πεπραγματευμένων διηγήματα.

Athenaei Naucratitae δειπνοσοφισαί.

Callixeni τῶν ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφή.

Cephalionis Ἐρατώ, διαλαμβάνουσα κατ᾽ Ἀλέξανδρον.

Damostrati ἁλιευτικά.

Diogenis cynici ἀποφθέγματα.

Diogenis Laërtii φιλοσόφων βίων βιβλίον α΄, ε΄, θ΄ καὶ ι΄.

Fauorini παντοδαπῆς ὕλης ἐκ τε τοῦ γ΄ καὶ ζ΄ καὶ καθεξῆς πλὴν τοῦ ταῦ μέχρι τοῦ ω.

Hellanicus historicus. Herodotus.

Hesiodus. Homerus.

Iubae (Ἰώβα) περὶ γραφικῆς λόγος β΄. Ἰώβα τοῦ βασιλέως θεατρικῆς ἱστορίας ζ΄ λόγος.

Plutarchi vitae Demetrii et Bruti comitati, Cratetis, Daiphanti, Pindari, Niciae, Alcibiadis, Themistoclis, Thesei, Lycurgi, Solonis, Alexandri Philippi F. Cimonis, Lysandri, Demosthenis, Periclis, Pelopidae, Phocionis, Aristidae, Epaminondae, Dionis, Agesilai, Agidis, Cleomenis, Eumenis Cardiani, Philopoemenis, Timoleontis, Arati, Pyrrhi Epirotae.

Plutarchi πῶς δεῖ τὸν νέον ἀκούειν ποιημάτων, περὶ φύσεως καὶ πόνων, ὅπως οἱ πολλοὶ πολλάκις πόνῳ τὴν φύσιν εὖ φερομένην ἀρδοῦσαν, ἑτέρων δὲ καλῶς ἔχουσαν ἐξ ἀμελείας διέφθειραν, ὅπως τε ἔνιοι ἐν μὲν νέοις βραδεῖς ἐφάνησαν πάσι καὶ ἀσύνετοι, ἀκμασάντων δὲ εἰς τὸ ταχὺ καὶ εὔστροφον αὐτοῖς ἡ φύσις ἐξέλαμψεν. Περὶ δυσωπίας καὶ λόγου. Περὶ ἀοργησίας. Περὶ ὀργῆς. Πῶς ἄν τις ὑπὸ ἐχθρῶν ὠφελοῖτο. Περὶ εὐθυμίας. Πολιτικὰ παραγγέλματα. Περὶ πλούτου. Ὅπως ἄν τις συναισθοιτο ἑαυτοῦ πρὸς ἀρετὴν ἐπιδιδόντος. Ὑγιεινὰ παραγγέλματα. Γαμικὰ παραγγέλματα. Ὅτι βραδέως θεοὶ τιμωροῦνται. Ἀνδρῶν ἐνδόξων ἀποφθέγματα. Πῶς ἄν τις διακρίνειε τὸν κόλακα τοῦ φίλου. Βασιλέων καὶ στρατηγῶν ἀποφθέγματα. Συμποσιακῶν βιβλία η΄.

Plutarchi περὶ ποταμῶν.

Rufi ῥωμαϊκῆς ἱστορίας βιβλία δ΄. Eiusdem δραματικῆς ἱστορίας λόγος β΄. et μουσικῆς ἱστορίας βιβλίον α΄, β΄, γ΄, δ΄, ε΄.

Sapphonis (poëtriae) liber VIII.

Pamphilae, quae filia Soteridae fuit, Σωτηρίδα Παμφίλης ἐπιτομῶν λόγος α' μέχρι ι'.

Theagenis Μακεδονικὰ πάτρια.

CLXII. *Eusebii episcopi* παραίνεσις siue *adhortatio aduersus Andreae* monachi *inclusi* epistolam, cui titulum fecit παραγνωστικόν, quasi dicas falsam ac peruersam notionem. Et eiusdem Eusebii λόγοι δέκα, *libri decem* aduersus Andreae illius ἀπόδειξιν paraenesi oppositam. Vtraque vtriusque scripta interciderunt. Andreas, quum aduersus Seuerum (Antioch.) et Iulianum (Halicarnass.) scribere se profiteretur, reuera *Aphthartodocetarum* haeresin volebat stabilire, dictaque patrum in suam sententiam detorquebat, atque propriam proferens fidei formulam, ἰδίαν τινὰ τολμηρῶς συνταξάμενος ἔκθεσιν πίστεως, catholicos *Phthartolatrarum* nomine infamabat, quem cum Aëtio, Eunomio, Apollinario et Nestorio reiiciendum Eusebius conuincit ex sacris litteris, testimoniisque τῶν λογάδων πατέρων, illustrium doctorum ecclesiae, Athanasii, trium Gregoriorum, thaumaturgi, theologi et Nysseni, Basilii Caesareensis, Ioannis Chrysostomi, Cyrilli Alex. Procli CPol. Methodii martyris et Quadrati. Eusebium illum fuisse episcopum Thessalonicensem, patet ex epistola Gregorii M. ad eum scripta indict. IV. a. C. 601. quae est lib. XI. epist. 64. (in prioribus editionibus lib. IX. epist. 69.) vbi etiam de eodem Andrea, quem monachum inclusum ad S. Paulum, Romae fuisse testatur. Pro Thessalonicensi episcopum Thessaliae habent quidam codices, sed illud alterum praeplacet nouae editionis operum Gregorii auctoribus, quibus alii viri docti adsentiuntur, vt *Guil. Caueus* in historia literaria scriptorum eccles. ad a. 601. *Petrus Halloix* de vitis orientalium scriptorum saeculi I. et II. tom. I. p. 701. [?] et *Balthasar Germon* de haereticis codicum ecclesiasticorum corruptoribus p. 341. seq.

CLXIII. *Vindanii Anatolii*, Berytii, συναγωγὴ γεωργικῶν ἐπιτηδευμάτων, *de operibus rusticis collectanea* libris XII. ex Democrito Africano, Tarantino, Apuleio, Florentino, Valente, Leone, cuius auctoritas aliis praefertur, et Pamphilo, ac Diophanis paradoxis siue admirabilibus. Hoc Vindanii Anatolii opus ipsum quidem intercidit; magna tamen eius pars inserta legitur viginti libris Geoponicorum, quae habemus, centum amplius post Photium annis collecta iussu Constantini Porphyrogeniti, in quibus saepe iam Anatolii, iam Vindanii iam Berytii nomine citatur, quibus tribus vnum eundemque scriptorem denotari ex Photio iam constat. Vide, si placet, quae de hoc Geoponicon opere notaui vol. VI. pag. 500. sqq. [vol. VIII. p. 16. seqq. nou. edit.]

CLXIV. GALENI περὶ αἱρέσεων *de sectis* medicorum, *liber* saepius excusus, vt dixi lib. IV. c. 17. p. 528. [c. 19. vol. V. p. 398. nou. ed.]

CLXV. HIMERII sophistae μελέται, καὶ ἄλλοι λόγοι διάφοροι, *declamationes et orationes variae*, ex quarum plerisque excerpta dat Photius infra cod. CCXLIII. edita separatim ab Henr. Stephano graece a. 1567. 4. De illis vide, vbi lubebit, dicta a me lib. IV. cap. 30. [c. 32. vol. VI. p. 56. sqq. n. ed.] Viginti declamationes Himerii ante non vulgatas editurum se promisit Allatius p. 177. Apum vrbanarum. Conf. *Reinesii* VV. LL. p. 455-457.

Cum

Cum versione et notis *I. H. Maii*, in catal. MSS. gr. Vffenbachian. p. 631-696. editae sunt quaedam Λαλιαί, et Maius Panathenaicum separatim edidit gr. 1719. 8. cum quibusdam epigrammatis ex Anthol. inedita. *Fabr.* Noster vero Fabric. antea ediderat h. l. in vet. edit. Panathenaicum. At quoniam *Wernsdorf.* in sua Himerii edit. p. 426. sqq. curatius recudendum curauit, in noua h. edit. omittendum duxi. Add. quae scripsi ad vol. VI. bibl. gr. cit. p. 61. 62. et in Introd. in hist. L. Gr. II. 1. p. 326. seq. *Harl.*

[P] CLXVI. *Antonii Diogenis τῶν ὑπὲρ Θούλην ἀπίστων*, de Diniae ac Dercyllidis Tyriae amoribus et quae ipsis *vltra* vltimam *Thulen* oberrantibus se obtulerunt *mirarum et incredibilium narrationum* ad Isidoram sororem eruditam et *φιλομαθῶς ἔχουσαν libri XXIV.* ex quibus Photius putat hausisse Lucium metamorphoses suas, Lucianum narrationes fabulosas [t]), quas sub verae historiae titulo edidit, Iamblichum, Achillem Tatium, Heliodorum ac Damascium eroticas suas fabulas. Meminit et *epistolae ad Faustinum*, in qua Antonius ille Diogenes, quem *οὐ λίαν πόρρω τῶν χρόνων τοῦ βασιλέως* Ἀλεξάνδρου, non diu post Alexandri magni tempora [u]) vixisse Photius existimat, ait, se esse *ποιητὴν κωμῳδίας παλαιᾶς*, quod interpretor non veteris comoediae poëtam, qualis fuit Aristophanes, [P] sed enarratorem dramatis siue fabulae gestae ante multa tempora, quoniam subiungit, *ὅτι εἰ καὶ ἄπιστα καὶ ψευδῆ πλάττοι, ἀλλ' οὖν ἔχει περὶ τῶν πλείστων μυθολογουμένων αὐτῷ, ἀρχαιοτέρων μαρτυρίας, ἐξ ὧν συνήθροισε*: quod licet incredibilia et falsa videatur fingere, tamen habeat de plerisque testimonia vetustiorum scriptorum, ex quibus cum labore ista collegerit, et quorum nomina etiam singulis praefixit libris. *Προτάττει δὲ καὶ ἑκάστου βιβλίου τοὺς ἄνδρας, οἳ τὰ τοιαῦτα προαπεφήναντο, ὡς μὴ δοκεῖν μαρτυρίας χηρεύειν τὰ ἄπιστα.* Hic Antonius Diogenes mentionem facit Sibyllae, quam, ait, artem vaticinandi a Carmano accepisse; Astraei item, qui multa de Pythagora narrauerit et Mnesarcho, nec non de Zamolxide, quem Getae pro Deo coluerint. Affert et Balagri epistolam ad Philam vxorem filiam Antipatri. Huius, ni fallor, Balagri Macedonicae historiae librum secundum laudat Stephanus Byz. in Ἄμολβος et Ὄλβηλος.

CLXVII. IOANNIS STOBAEI *ἐκλογῶν, ἀποφθεγμάτων, ὑποθηκῶν, eclogarum apophthegmatum et sententiarum libri quatuor* in duobus τεύχεσι siue voluminibus. [in Bibl.

 nest

[t]) Ex his est illa de profectione in lunam, ἔτι περαιούμενοι πρὸς βορρᾶν ἐπὶ σελήνην, ὡς ἐπί τινα γῆν καθαρωτάτην πλησίον ἐγένοντο. Phot. ex Antonio Diogene p. 181.

[u]) Non tam vetustum esse disputat *Franciscus Vauassor* p. 148. libri de ludicra dictione, cuius obiectis nonnulla reponit *Baelius* in Lexico tom. I. p. 163. Sane quod grauissimum, ait Vauassor, gentem Antoniam tum nondum natam aut factam vocem vel auditam, satis refellunt T. Antonius Merenda decemuir anno V. C. 303. eiusque filius Q. Antonius Merenda, qui ambo fuere ante Alexandrum magnum. De Antonia gente diligentissime *Ioannes Glandorpius* in Onomastico Romano p. 65-103. Exstant et *Antonii Sanderi* libri tres de claris Antoniis, editi Louanii 1627. 4. [recusi cum dissertat. praeliminari de locis sacris in Germania notis, S. Antonio, germanico idiomate, dem heiligen Tönnings dicatis, opera *Andreae Ockel*, Icti. Halae, 1714. 4. *Harl.*] quorum primus vitae sanctimonia notos, alter praesules et magnates, tertius litteris et eruditione praestantes Antonios complectitur: sed Antonii nostri Diogenis nec apud Glandorpium nec apud Sanderum mentionem reperi.

ref. VV. Lect. p. 346. De hoc opere eximio, quod maximam partem adhuc exstat, accuratius dixi volum. VIII. p. 666. seq. [vol. IX. p. 569. sqq. nou. ed.] atque indicem etiam scriptorum, e quibus Stobaeus collectanea sua congessit, adiunxi. De Stobis, Macedoniae secundae ciuitate, a qua Stobaeum siue Stobensem viri docti adpellatum notant, consulendus *Harduinus* ad Plinii hist. IV. 10. tom. I. pag. 432. et in nummis vrbium illustratis p. 474. nec non *Ezech. Spanhemius* de vsu numismatum edit. nouae tom. II. p. 601. et *Anton. Pagi* ad a. Ch. 397. §. 10.

CLXVIII. BASILII, Seleuciensis episcopi, λόγοι siue *sermones XV.* quos omnes hodie habemus, vt notaui vol. VIII. p. 131. [vol. IX. p. 91. sqq. n. edit.] Sed intercidit, quod versibus compositum ab eodem Basilio Photius narrat de *Theclae* protomartyris gestis et certamine, licet aliud prosa a Basilio scriptum eiusdem argumenti teneamus, de quo ibid. p. 138. [pag. 99. seq.]. Incertum etiam et parum verisimile, hunc esse Basilium Seleuciensem, vt Photio visum est, quorum Io. Chrysostomus in libris de sacerdotio colloquitur, licet in Basilii sermonibus vestigia sententiarum Chrysostomi inuenisse se idem Photius sit testatus. At, cui libri illi de sacerdotio inscripti sunt, is fuerit potius Basilius Raphaneae in Syria episcopus, qui a. C. 381. synodo CPolitanae interfuit. Vide *Montfauconii* prolegomena tom. I. Chrysost. p. 362. *Sam. Basnagium* et a. C. 380. num. 6.

CLXIX. CYRILLI Alex. κατὰ τῶν Νεστορίου δυσφημιῶν, *contra Nestorii blasphemias libri V.* qui exstant, et quorum iam meminit cod. XLIX. [P] Exstant etiam de quibus porro Photius, *epistolae* Cyrilli ad Nestorium, Valerium, Acacium Melitenensem episcop. aliosque, et de Ireneo emissario ad Acacium episcopum Scythopolitanum: nec non Nestorii ad Cyrillum responsio. Praeterea Cyrilli σχόλιον περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς, *scholion de vnigeniti incarnatione*. Vide quae de Cyrilli scriptis dicta sunt vol. VIII. lib. V. cap. 27. [cap. 12. vol. IX. pag. 446. sqq. n. edit.]

CLXX. *Anonymi* opus, mm) quod intercidisse dolendum est, *libris XV.* quinque absolutis siue voluminibus complexum, *testimonia ethnicorum*, non Graecorum modo, sed Persarum, Thracum, Aegyptiorum, Babyloniorum, Chaldaeorum et Italorum, eruditorum, *quibus christianae doctrinae suffragari videntur.* Inter alia auctor, qui CPoli post Heraclii tempora scripsit, etiam adtulit nonnulla ἀπὸ τῶν χυμευτικῶν Ζωσίμου λόγων, *ex chemicis Zosimi* Thebani Panopolitae (de quo dixi volum. VI. p. 612. seq. [vol. VIII. p. 71. sq. nou. ed.] *scriptis*, (ita enim legendum, non χειμευτικῶν, *frigidis libris*, vt Schottus.) Quae autem apud Photium sequuntur, non de Zosimo accipi debent, sed de auctore horum collectaneorum, qui nominum hebraicorum significationes etiam exposuit, et de apostolis tradidit, vbi terrarum quisque euangelium docuisset, et quomodo mortem oppetiisset.

mm) Ante hunc scriptorem, memoratum Photio, Origenes, Clementem Alexandrin. imitatus, decem scripserat Stromateas, similiter deperditos, in quibus christianorum et philosophorum inter se sententias comparauit, et omnia nostrae religionis dogmata confirmauit de Platone, Aristotele, Numenio Cornutoque, vt testatur *Hieronymus* ep. 84. ad Magnum oratorem.

CLXXI. EVSTRATII presbyteri magnae ecclesiae CPol. (Eutychio patriarchae CPol. quem a. C. 582. pro funere laudauit, [nn]) superstitis,) liber de vita functorum statu, in quo tria sibi proposuit probanda, 1) contra Psychopannychitarum sententiam, animas sanctorum statim, atque corpore solutae sunt, operari: 2) spectra mortuorum esse animas ipsas, non, ut illi aiunt, virtutem diuinam, ipsorum formam induentem: 3) animabus prodesse preces, sacrificia, oblationes et eleemosynas, pro iis tributas. Hunc librum primus graece, addita versione latina, vulgauit, *Leo Allatius* ad calcem libri sui de purgatorio, Rom. 1655. 8. pag. 319–380. qui doctum plane auctorem vocat p. 297. Latine ex versione Allatii recusus est in bibliotheca patrum Lugd. tom. XXVII. p. 364. Nonnulla etiam latine exhibet *Combefisius* in bibl. concionatoria, ad diem commemorationis defunctorum. Huius libri capite 23. legitur, quod Photius adfert de Gamaliele Pauli apostoli magistro, Gamalielisque filio Abibo, baptizatis per Ioannem ac Petrum, nec non de baptismo et martyrio Nicodemi, quem Gamalielis ἀνεψιὸν vocat. Non autem haec petiit Eustratius [?] ex Chrysippi [oo]) Hierosol. presb. laudatione in martyrem Theodorum, licet et ex illa quaedam producat c. 22. sed ex Luciani presb. Hierosol. narratione fabulosa de ἀποκαλύψει reliquiarum S. Stephani, [pp]) quae ex versione antiqua Auiti, Gennadio c. 47. de Script. eccles. memorata exstat in tomo septimo operum S. Augustini edit. Benedictin. De aliis *Eustratiis* dixi lib. III. cap. 6. §. 29. [cap. 5. vol. III. p. 265. in nota *yyyyyy*, nou. ed.] Certe fallitur Casimirus Oudinus, qui huic nostro Eustratio CPol. tribuit commentarios in Aristotelem, quum sint Eustratii, metropolitae Nicaeni, clari circa a. C. 1117.

Index scriptorum et virorum illustrium, in Eustratii libro de vita functorum statu memoratorum.

Abibus. cap. 23.

Amus, Nitriae monachus. c. 14.

Andreas apostolus Sinopem peruenit. c. 20.

Athanasius

Orat. IV. contra Arianos. c. 14.

nn) Eustratii laudatio in *Eutychium* edita latine apud Surium ad 6. April. Graece vero e MS. Vaticano in actis Sanctorum ad calcem tom. I. April. p. LIX. et latine ex Papebrochii versione p. 550.

oo) De hoc *Chrysippo*, qui medio saeculo V. vixit, plura *Allatius* p. 330. seq. praefat. ad Eustratium, ex vita S. Euthymii scripta a Cyrillo Scythopol. et graece ac lat. edita in Analectis graecis monachor. Benedictinor. et ex Metaphrastae interpolatione tom. II. monument. eccl. gr. nr. 40. 60. 78. 87. 103. Inter alia Cyrillus Χρύσιππος ... ἄγιος [illegible] ... συγγράμματα πάσης ἀποδοχῆς ἄξια. *Anastasii* monasterium Hierosolymis. *Laudatio Theodori* a Chrysippo composita intercidit. Sed exstat latine eius *encomium in Ioannem baptistam* in bibl. *Combefisii* concionatoria: et *Homilia in Deiparam*, graece et lat. in auctario bibl. patrum Ducaeano Paris. 1624. tom. II. p. 424. et in bibl. patrum Morelliana a. 1644. 1654. tom. XII.

pp) De illa supra p. 144. et ad Gennadium cap. 46. de script. eccles.

Athanasius, Vita magni Antonii. 14. 27.

Orat. aduersus idola c. 14.

Basilii, Amasenae episcopi, martyrium. c. 20.

Basilius magnus c. 4. 14. Caesariensis Orat. in XL. martyres. c. 15. de Iulitta martyre id. in Psal. CXIV. c. 6. et 25.

Orat. in baptismum. c. 27. ἐν τῷ περὶ συλλαβῶν λόγῳ περὶ τοῦ σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι c. 19. respicit lib. de Spiritu S. ad Amphilochium c. XXIX.

Chrysippus Hierosol. de martyrio Theodori. c. 22.

Cyrillus, Alex. episcopus orat. aduersus eos, qui audent dicere, non esse offerendum pro iis qui in fide obdormierunt. c. 28.

Cyrillus Hierosol. in quinta mystagogica catechesi. c. 28.

Dionysius areopagita de caelesti hierarchia. c. 24. Athenarum episcopus et martyr in Mysterio synaxeos c. 28. capite de iis, qui sancte obdormierunt. c. 28.

[P] Elpidiphorus c. 20.

Ephraemus, inter Syros magnus eximiusque doctor, in testamento suo c. 28.

Eusebius Palaestinus c. 19.

Eustathius, Antiochiae Syriae episcopus et confessor ἐν τῷ περὶ ψυχῆς et contra Arianos. c. 19.

Eutychius, episcop. CPol. ἡ τὰ πάντα ἐμοὶ τιμία καὶ ἱερὰ κεφαλὴ ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐπιγεγραμμένῳ περὶ τῶν ἐν τόπῳ κατὰ δεύτερον λόγον οὐσιωδῶς γινομένων λογικῶν καὶ νοερῶν, venerandum mihi in omnibus sacrumque caput, oratione de iis, qui secundo modo natura sua fiunt in loco, ratione videlicet et mente praeditis. c. 14.

Eutychius filius Callistrati, Basilio in episcopatu Amaseae successit. c. 20.

Gamaliel, Pauli apostoli nutritius. c. 23.

Gregorius Nyssenus c. 25. 27.

Vita Gregorii thaumaturgi c. 23.

Ἐν τῷ ὑπομνήματι τῶν μακαρισμῶν c. 17. ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐπιγεγραμμένῳ πρὸς τοὺς βραδύνοντας εἰς τὸ βάπτισμα, οὗ ἡ ἀρχή· Οἱ τῆς οἰκουμένης πρώτης βασιλεῖς. id. Dialogo cum sorore Macrina c. 17.

Gregorius, theologus, orat. funebri in Basilium. c. 16. in patrem. id. in Caesarium fratrem. id. magnus Gregorius. c. 17. in Heronem Philosophum. c. 24.

Visio Gregorio thaumaturgo facta. c. 23. et 14.

Hippolytus in Danielem prophetam oratione secunda. c. 19.

Iohannes

Iohannes theologus Apocalypsin in Patmo scripsit. c. 19.

Iohannes, Hierosol. episcopus. c. 23.

Iohannes, episc. CPol. (Chrysostomus) ὁ θεοφόρος in Matthaeum. c. 10. in Matthaeum homilia XVIII. c. 6. in cap. XXVIII. c. 28. in Psalmum CXIII. c. 17. in 1. ad Corinthios Homil. 1. c. 28. Orat. in Maccabaeos. c. 17. ad viduam iuniorem, cum ipse exularet. c. 17. in memoriam apostolorum Petri, Iacobi et Iohannis c. 17. cuius os super aurum praelucidum, et cuius sermones velut carbones coruscantes expurgant et illuminant. c. 17. *ὁ πάνσοφος διδάσκαλος -- τὸ στόμα ὑπὲρ τὸ χρυσίον ἐκλάμπων, ὃ καὶ οἱ λόγοι ὡς ἄνθρακες ἀπαστράπτοντες, τῇ μὲν καθαίροντες, τῇ δὲ φωτίζοντες τοὺς ὑποδεχομένους αὐτούς.*

Lucianus presbyter. c. 23. De huius Luciani presbyteri Caphargamalensis narratione de reliquiis protomartyris S. Stephani, Baronio ad a. Chr. 415. probata, consulendus omnino est *Bochartus* tom. II. Opp. p. 1228. sq.

Maccabaeorum liber tertius et quartus. c. 19.

Methodius, episcopus et martyr, ad Aglaophontem. c. 19. Origenem redarguit. ib.

Nepotianus c. 16.

[*] Nicolai, Lyciae episcopi, aedis c. 15.

Origenes. c. 19.

Ὁ παροιμιαστὴς (Salomonis prouerbia). c. 8.

Parthenius archidiaconus. c. 20.

Stephani protomartyris reliquiae Luciano presbytero reuelatae c. 23.

Thecla. c. 16.

Theodorus martyr. c. 28.

CLXXII. CLXXIII. CLXXIV. IO. CHRYSOSTOMI *λόγοι*, siue potius *homiliae LXI. in Genesin*, tribus digestae voluminibus, *in Acta homilias L.* Ἑρμηνεία εἰς τὸν Ἀπόστολον, *in epistolas Pauli*, et *εἰς τὸν Ψαλτῆρα ὑπομνήματα in Psalmos.* Exstant vniuersa ista hodie, nisi quod maior pars in Psalmos desideratur, ex quibus tamen XXXI. adhuc ineditas homilias ex MSS. codicibus proxime in lucem prolatum iri speramus ab eruditissimo Montfaucono. *Fabr.* Atque *Montfaucon.* edit. prodiit, v. supra vol. VIII. pag. 549. sq. in nota *aa.* et p. 551. sq. *Harl.*

CLXXV. *Pamphilae* Aegyptiae, quae Neronis temporibus floruit, *συμμίκτων ἱστορικῶν ὑπομνημάτων. miscellaneorum commentariorum historicorum libri VIII.* Hoc opus, quod exstare eruditorum intererat, longe pluribus constitit libris; nam vndecimum laudat *Gellius* XV. 23. et vndetrigesimum XV. 17. immo libros XXXIII. ὑπομνημάτων eius ἱστορικῶν Suidas commemorat, a quo praeterea discimus, Epidauriam fuisse, Soteridis grammatici filiam, coniugem vero Socratidis, itidem eruditi viri, ac scripsisse etiam epitomen Ctesiae

libris

libris III. Ἐπιτομὰς ἱςοριῶν, (quarum librum primum laudat Sopater supra apud Photium cod. CLXI.) aliorumque scriptorum quam plurimas: περὶ ἀμφισβητησεων siue de controversiis, περὶ ἀφροδισίων, aliaque plurima, quae ad vnum omnia interciderunt. Citatur Pamphila a Laërtio pluribus locis. In historicis graecis locum ei dedit Vossius, in mulieribus philosophis Menagius.

CLXXVI. *Theopompi*, (qui Philippi qq) Macedonis, Alexandri et successorum aetate vixit, Chius patria, Isocratis rhetoris inter discipulos celeberrimus) ἱςορικοὶ λόγοι *historiarum* de rebus Graecorum Barbarorumque *libri* ex LVIII., *tres et quinquaginta*, cum iam Photii aetate non exstaret liber sextus, septimus, nonus, vicesimus et tricesimus. *Fabr.* Excerpta Photiana ex *Arriano*, *Theopompo*, *Aenesidimo*, *Oxon.* in cod. Henr. Sauil. VI. siue nr. 6543. cat. MSS. Angliae etc. I. part. 1. Quae Fabric. in vet. ed. h. l. multa scripserat de Theopompo, ea supra in vol. II. cap. 36. p. 801. sqq. post Isocratem inter huius discipulos reposui et auxi. Add. *Frid. Koch* progr. de Theopompo Chio historico Graecor. quondam celeberr. Stettin. 1792. 8. in primis eiusdem prolegomena ad Theopompum Chium. Stettin. 1803. 4. eiusque censorem in Ienens. A. L. Z. a. 1804. nr. 150. p. 395. sqq. et quae ego scripsi in Introduct. in hist. L. Gr. I. p. 429. seq. atque in Supplementis ad illam, tom. I. p. 220. seq. — Ad Theopompi Θαυμάσια etiam pertinere arbitratur *Koch* in prolegom. fragmentum apud *Aelian.* V. H. III. c. 18. praeeunte *Seruio* ad Virgil. Ecl. VI. (v. *Perizon.* ad locum Aeliani;) sed censor eius in Ien. L. Z. cit. p. 398. comparatis locis Dionys. Halic. de vet. scriptor. censura, tom. V. p. 429. et epist. ad Pompeium, tom. VI. p. 787. vbi narrationem Theopompi tamquam inutilis episodii exemplum adfert, suspicatur, illud fragmentum referendum esse ad Theopompi Philippica. Idem censor examinat *Ruhnkenii* iudicium in hist. crit. oratorum graec. p. 87. sqq. vbi is de Theopompo docte disserit, et libell. περὶ εὐσεβείας a scholiaste Aristoph. ad Aues 1354. laudatum, abiudicat Theopompo, ac scribere iubet ὥς φησιν Θεόφραςος ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας, pluribusque suam ornat coniecturam: (vti quoque *Iac. de Rhoer* ad Porphyr. de abstinentia ab esu animal. II. 16. p. 127. quem etiam vide ibid. c. 21. p. 139.) Sed dubitat censor laudatus, quia locus *Dionysii Halicarn.* vol. VI. p. 784. ed. Reiskii illi suspicioni minime faueat. In eodem Dionysii Halic. vol. I. 785. est locus classicus, διὸ καὶ βάσκανος etc. qui ad defendendum faciat Theopompum, quem etiam vindicat *Bosius* ad Corn. Nepot. XI. 3. 2. in II. edit. Fischer. in qua etiam v. not. nouissimi editoris, p. 162. ad Alcib. cap. 11. §. 1. cum primis ad Corn. Nep. Alcib. c. 11. 1. *Staver.* in libera ed. mai. qui laudat defenditque Theopompum. — Seuerius de eo iudicat cel. *St. Croix* in Examen crit. des Historiens d'Alexandre ed. II. p. 13. seq. et 143. add. ibid. p. 118. not. 3. pag. 432. et 526. seq. *Harl.*

CLXXVII. *Theodori* Antiocheni, *Mopsuestiae* episcopi, (ὁ Μοψυεςίας δὲ ἐςιν, ὡς ἀπό κιτων ἐπισολῶν ἐμάθομεν) πρὸς τὲς λέγοντας φύσει ἐ γνώμῃ πταίειν τὲς ἀνθρώπυς, *aduersus eos qui aiunt natura non voluntate homines peccare, libri V.* De hoc opere, quod fauit Pelagianis, Nestorianisque et Origenis sententiae de finem habituris damnatorum suppliciis, hodie autem non exstat, quemadmodum et de *Aramo* siue Hieronymo, cuius versionem

qq) Philippi munificentiam erga Theopompum memorat Sozomenus praefat. historiae.

nem nouam bibliorum Theodorus perstringit, vide, quae supra, p. 362. De libris XXVIII. quibus pro Basilio aduersus Eunomium egregie depugnasse Theodorum hic Photius scribit, dixerat iam codice IV. [add. Thes. epist. Lacrozian. tom. III. p. 28. *Harl.*]

CLXXVIII. DIOSCORIDIS *Pedanii* Anazarbensis περὶ ὕλης, *de materia medica*, βιβλίον ἑπτὰ λόγοις διῃρημένον, opus *septem libris* digestum, qui etiamnum exstant, et de quibus supra lib. IV. cap. 3. [vol. IV. p. 679. seq. nou. ed.] Ait autem Photius eos, qui post Dioscoridem de simplicibus medicamentis scripsere, vt *Alexandrum* (Trallianum,) *Paulum* (Aeginetam,) *Aëtium* et *Galenum* aliosque, strenue eius obseruatis esse vsos et magnam illorum partem scriptis suis inseruisse.

CLXXIX. *Agapii* Manichaei liber, λογύδρια siue breues sermones XXIII. et alia capita CII. complexus, ad Vraniam eiusdem sectae foeminam et συμφιλόσοφον. Ex hoc deperdito haeretici hominis scripto mirum est, quae monstra opinionum Photius recitat. Ceterum in verbis: θεολογεῖ δὲ ὁ δύστηνος καὶ τὸν ἀέρα, κίονα αὐτὸν καὶ ἄνθρωπον ἐξυμνῶν, pro ἄνθρωπον legendum οὐρανόν· nam in compendio scripturae, quod frequens est in libris manu exaratis, haec duo facile possunt inter se permutari, vt ἀνὸν pro οὐνὸν legatur. Mox καὶ ταῖς λεγομέναις δὲ πράξεσι τῶν δώδεκα Ἀποστόλων καὶ μάλιστα Ἀνδρέου οὐ μόνον συντίθεται (ita legendum pro οὐ συντίθεται) ἀλλὰ κἀκεῖθεν ἔχει τὸ φρόνημα ἠρμένον. Ethnicorum etiam, Platonis maxime, testimoniis vsum hunc Agapium et diuinos illos ac sanctos celebrasse testatur Photius, Eunomium vero oppugnare videri, licet longe ipse indigniora de Christo protulerit: μάχεσθαι δὲ δοκεῖ πρὸς τὴν Εὐνομίου κακοδοξίαν, αὐτὸς, οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν ὅσον ἐκείνου ἀθεώτερον βλασφημῶν. Non dubito, Agapium hunc esse Manetis discipulum, memoratum in formula receptionis Manichaeorum apud *Iac. Tollium* p. 144. insignium itineris italici, et cuius Heptalogum nominat *Petrus Siculus* in historia Manichaeorum pag. 30. De supposititiis Actis XII. apostolorum et maxime Andreae, supra cod, CXIV.

CLXXX. IOANNIS LAVRENTII *Philadelphiensis Lydi*, incertum, an Christiani, qui sub Anastasii, Iustini et Iustiniani temporibus vixit, iam miles, iam iuridici functus munere et matricularii, libri tres, 1) περὶ [?] διοσημειῶν, *de prognosticis e tempestatibus*, cuius pars edita a *Iano Rutgersio* graece est in Variis Lect. p. 247–260. 2) περὶ μηνῶν, *de mensibus*, et 3) περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν, *de magistratibus ciuilibus*. Ex his libris fragmenta apud Suidam et Codinum. Et maxima pars adhuc manu exarata in variis bibliothecis. Vide *Lambecii* notas ad Codinum p. 152. 153. 154. 155. 172. 208. *Cangii* glossarium latin. in *silentium*. *Salmasium* ad Simplicium pag. 255. *Lud. Kusterum* ad Suidam in Ἰωάννης Φιλαδελφεύς et *Ioannem Boiuinum* ad Nicephorum Gregoram p. 786. Mentio huius Λυδοῦ, Iustiniano imperante clari, apud Theophylactum Simocattam VII. 16. Histor. vbi ad eius διοσημεῖα respicit. *Fabr.* Plura dedi supra in vol. IV. p. 155. sqq. adde: *Io. Laurent. Philad. Lydi* opusc. de mensibus, — et fragm. de terrae motu, gr. edidit *Nic. Schow*. Lips. 1794. 8. *Harl.*

CLXXXI. *Damascii* Damasceni, (de quo cod, CXXX.) εἰς τὸν Ἰσιδώρου τοῦ φιλοσόφου βίον, *de vita Isidori philosophi*, liber prolixus in capita LX. diuisus, variaque refertus in-

einda de aliis etiam illius aetatis philosophis notitia sed iam pridem deperditus, ex quo vberiora excerpta dabit Photius infra cod. CCXLII. rr) Hoc scriptum Damascius, superstitione ethnica imbutus scriptor, et christiana sacra subinde lacessens, dicauit *Theodorae*, eruditae foeminae, quam ipse et Isidorus instituerant, filiam Cyrinae et Diogenis, qui patre Eusebio, avo Flauiano natus, (iisdem, quos celebrat Macrobius,) genus referebat ad Sampsigeramum, Monimumque, a quibus et suam Iamblichus duxerat originem. Damascium in oratoria facultate per triennium instituerat *Theon*, in mathematicis disciplinis *Marinus*, in philosophia Athenis alter cum Marino Procli successor *Zenodotus*, et Alexandriae *Ammonius* Hermeae, Platonem et Ptolemaei astronomica ipsi interpretatus: in dialecticis denique is ipse, cuius vitam describendam suscepit, *Isidorus*. Huius Damascii Diadochi, siue in cathedra philos. Athen. successoris, dubitationes et solutiones περὶ ἀρχῶν, *de primis principiis* MS. ex legato Holsten. exstant Hamburgi in bibliotheca Ioannea. Eaedem vna cum eiusdem *Damascii* commentariis in Parmenidem in cod. Bauar. CCXLVIII. Ex opere illo MS. nonnulla adfert *Th. Gale* ad Iamblich. de Theologia Aegyptiorum, *Th. Hyde* de religione vett. Persarum pag. 291. plura autem dedit *I. C. Wolfius* in Anecdotis graec. tom. III. p. 195. sqq. *Fabr.* Conf. supra ad vol. III. p. 483. sqq. et supra, in h. vol. ad cod. Photii CXXX. *Harl.*

CLXXXII. *Eulogii* Alexandrini episcopi, (defuncti a. C. 608.) κατὰ Ναυάτου καὶ περὶ οἰκονομίας, *contra Nouatum et de dispensatione* ss) *ecclesiastica (in recipiendis lapsis) libri VI.* de quibus breuius cod. CCVIII. et excerpta ex iisdem ampliora, codice CCLXXX. Libro quinto Eulogius disseruit de honorandis reliquiis martyrum, et sexto oppugnauit τὰ περὶ τῆς Ναυατιανῆς λεγόμενα ὑπομνήματα καὶ τὴν ψευδεπίγραφον ἄθλησιν Ναυάτου ἐπισκόπου, *Nouatianorum commentarios de falso Nouati martyrio.* Et commentarii illi, et libri Eulogii iampridem interciderunt.

CLXXXIII. *Eudociae* Augustae, Leontii philosophi filiae, quae imp. Theodosio iuniori nupsit, μετάφρασις ὀκτατεύχου, *Octateuchi* siue librorum [?] quinque Mosis, Iosuae, Iudicum et Ruth, *metaphrasis carmine graeco heroico.* In metaphrasi Deuteronomii nomen suum ipsa professa fuit hunc in modum:

Δευτερίην καὶ τήνδε Θεοῦ θέμιδος κάμε βίβλον
Εὐδοκίη βασίλισσα Λεοντιὰς εὐπατέρεια.

Fabr. conf. supra, vol. I. p. 553. et 554. not. o. atque notam r. ad vol. VIII. p. 55. *Harl.*

CLXXXIV. Eiusdem *metaphrasis* similis heroica prophetarum *Zachariae* et *Danielis:* nec non *martyrii SS. Iustinae, et Cypriani* tt) a magicis artibus et idololatria ad christianam pieta-

rr) *Valesius* ad Socratem VII. 15. pollicetur, se hanc vitam Isidori duplo auctiorem editurum esse. *Henn.* V. *Salmas.* pag. 336. ad Plin. vbi de Ἴβις, simiae quodam genere agitur a Photio, [et infra ad cod. CCXLII.]

ss) Vide D. *Eliae Veilii* diss. de variis oeconomiae generibus p. 23. seq.

tt) Antiocheni sub Diocletiano passi, cum Theoctisto. Vide citatos supra pag. 69. [in h. vol. p. 215.]

pietatem reuocauit, libris III. Haec Eudociae scripta omnia hodie desideramus uu). De aliis illius itidem deperditis, et de Homerocentonibus, quos habemus, Eudociae huic a nonnullis tributos, quum potius sint Patricii, vel Eudociae iunioris, (saeculo XI.) siue Eudociae, quae Zoes soror et Constantini (imp. Basilii Bulgaroctoni fratris) filia fuit, dixi lib. II. cap. 7. §. 4. [in vol. I. p. 252. sqq.]

CLXXXV. *Dionysii* Aegei vv) siue Aegiensis *Dictyaca*, *βιβλιδάριον δικτυακῶν*, *capita centum*, de rebus ad physicam et artem medicam spectantibus, ita tractata, vt binorum vno semper adfirmetur aliquid, quod altero negatur et oppugnatur: v. g. capite *primo* disputauit Dionysius, quod ex vtroque parente semen ad vitalem generationem confertur, *secundo*, quod non ex vtroque: *tertio*, quod a toto corpore semen secernitur, *quarto*, quod non ex toto, atque in ita ceteris. Eiusdem operis, (pridem deperditi,) verbis propemodum iisdem argumenta capitum traduntur infra, codice CCXI. Auctor quis fuerit, aut quando vixerit, quaero, qui me doceat: nec titulum libri satis capio, nisi voluit auctor contrariis vbique rationibus suis lectorem veluti irretire, atque inde a retibus nomen libro suo indere, licet et iudicium suum subinde interposuerit, *δοκεῖ δὲ καὶ δικάζειν ταῖς δόξαις, πλὴν οὐκ ἐν ἁπάσαις ἐκφέρεται πρὸς τὸ πάνογνον* (ita legendum pro *πανάγιον*) *καὶ ἀνεύθυνον.*

CLXXXVI. *Cononis διηγήσεις*, de rebus mythicis *narrationes quinquaginta* ad Archelaum Philopatorem regem, (Cappadociae constitutum a M. Antonio ww), qui contra Augustum Archelaus fauebat.) Harum narrationum argumenta satis perspicue exponit Photius, quae sola exstant: graece et latine etiam vulgata cum Hoeschelii et Schotti notis, inter historiae poëticae scriptores antiquos vna cum Apollodori bibliotheca, [P] Ptolemaeo Hephaestionis F. Parthenio et Antonino Liberali, curante *Thoma Gale*, Paris. 1675. 8. xx) Etiam Photius

uu) [Fabric. ad cod. Photii CLXXXIV. *Eudociae* metaphrasim heroicam *Zachariae et Danielis* nec non *martyrii SS. Iustinae et Cypriani* inter scripta Eudociae deperdita numerabat. At *Florentiae* in cod. Laurent. X. plut. 7. exstant nr. 3. Eudociae *metaphrasis prophetiarum Zachariae et Danielis*, ac nr. 5. *historia Cypriani et Iustinae*. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laurent. tom. I. p. 225. sqq. qui primum *Photii* verba lat. retulit, et, multus de historia illa Cypriani et Iustinae, notauit, maximam libri primi et secundi partem interiisse, tertium vero totum longam abstulisse aetatem, haud exiguam tamen poematis partem libr. I. et II., in cod. Laurent. esse seruatam, quam graece cum versione Anton. Sartii lat. breuibusque notis edidit p. 228-240. *Harl.*]

vv) In numis reperias Αἰγιέων, Αἰγέων, Αἰγαιέων, Αἰγιαιέων, et Αἰγεωτῶν· vide Holstenium ad Stephanum Byz. et Harduinum in numis vrbium illustratis.

ww) Vide *Vsserii* Annales ad a. 3968. tom. II. pag. 440. ex Strabone ac Dione. De narrat. de Cephei regno v. *Salmas.* ad Plin. p. 345. a. 5. conf. *Reines.* vv. Lectt. p. 527. etc. *Harpalus*; Λύρα.

xx) *Cononis* narrationes, *Ptolemaei* historiae ad variam eruditionem pertinentes, *Parthenii* narrationes amatoriae, gr. cum notis variorum et suis emendatt. edidit, ac de eiusdem nominis veteribus scriptoribus praefatus est *Lud. Henr. Teucher.* Lips. 1794. 8. — ed. II. ibid. 1803. 8. — *Cononis* narrationes L. ex Photii bibliotheca edidit et adnotationibus illustrauit *Io. Arnold. Kanne*, praefixa est epistola ad Heynium: adiectum *Christi. Gottlob Heynii* spicilegium obserua-

Photius testatur ἐν αὐτῷ τεύχει, in eodem volumine cum Cononis narrationibus euoluisse se APOLLODORI grammatici *bibliothecam*, quae etiamnum exstat, et de qua dixi lib. III. cap. 27. [vol. IV. p. 287. sqq.] Epigramma in Apollodori librum, quod legitur apud Photium, ita vertit Benedictus Aegius Spoletinus:

Saeclorum spiram licet hic cognoscere paucis,
Si veterem hanc nostram perlegis historiam.
Maeonidae ne volue volumina, neue elegiam,
Ne tragicam musam, ne melicos numeros,
Multisonos cyclicum yy) versus ne quaere, quod in me
Inuenies quicquid maximus orbis habet.

CLXXXVII. *Nicomachi* Geraseni, (pythagorici philosophi,) ἀριθμητικῶν θεολογυμένων, siue *theologicarum* et metaphysicarum *speculationum de numeris libri II.* qui interciderunt, perinde vt eius τέχνη ἀριθμητική· licet exstet eiusdem Nicomachi ἀριθμητικὴ εἰσαγωγὴ, Photio itidem memorata. De singulis hisce dixi lib. IV. cap. 22. [c. 27. in vol. V. p. 629. sqq. nou. ed.] Excerptis autem insignibus Photii, quae ex Theologumenis arithmeticis Nicomachi nobis exhibet, illustrandis conferendus praeter Anonymi veteris, (Iamblichi fortasse,) Theologumena arithmeticae, graece edita Paris. 1545. 4. viri doctissimi *Ioannis Meursii* Denarius Pythagoricus, recusus tomo IX. thesauri Gronouiani.

CLXXXVIII. *Alexandri*, (Cornelium Alexandrum polyhistorem intelligunt viri docti, qui temporibus Syllae claruit,) θαυμασίων συναγωγὴ, *collectanea de mirabilibus* et incredibilibus, quae celebrium scriptorum testimoniis firmata digessit. Et in eodem volumine lecti a Photio *Protagorae* γεωμετρίας τῆς οἰκυμένης libri VI. quorum quinque priores *geographicam descriptionem orbis terrarum* tunc cogniti continebant, Asiae, Africae et Europae: sextus τῶν κατὰ τὴν οἰκυμένην δοξολογυμένων, (videtur leg. παραδοξολογυμένων.) ἱστορίαν, *narrationem de rebus per orbem terrarum mirabilibus*, apud veteres partim, partim a se ipso obseruatis. Huic operi praefixisse stadiorum ἀναμέτρησιν Protagoram, cognoscimus ex Marciano Heracleota. Postremum autem librum respicit Tzetzes, Protagoram cum Alexandro et aliis mirabilium scriptoribus laudans Chiliad. VII. v. 648. *Protagoram* illum stoicum fuisse suspicor philosophum, cuius mentionem facit *Laertius* IX. 56. [v. supra, vol. III. p. 575.] Vtriusque, Alexandri et Protagorae, scripta hodie desideramus, quorum iterum meminit Photius cod. CLXXXIX.

CLXXXIX.

seruationum in Cononem. Gottingae 1798. 8. — *Parthenii* Nicaeensis narrationum amatoriarum libellus, emendatus studio *Lucae Legrand*, prof. litter. gr. Basileensis, in lucem editus curante *C. G. Heyne*, ibid. eod. an. cum Heynii epistola ad Legrand. Vterque liber etiam iunctim inscriptus est: *Cononis* narrationes quinquaginta, et *Parthenii* narratt. amatoriae, ibid. 1798. 8. *Kanni* opera praecipue versata est in illustrandis, qui enarrantur, mythis. *Harl.*

yy) Cycliorum poëtarum siue illorum, quibus constabat cyclus epicus, de quibus dixi lib. II. c. 2. §. XXIV. n. 15. [vol. I. p. 378. sqq.]

[P] CLXXXIX. *SOTIONIS* (qui Tiberii imp. zz) aetate vixit,) βιβλιδάριον τῶν σποράδην περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν παραδοξολογουμένων, *liber de fluuiis, fontibus et lacubus mirabilibus*, ex quo excerpta de fontibus et lacubus exstant graece edita ab Henrico Stephano a. 1557. 8. ad calcem nonnullorum opusculorum Aristotelis et Theophrasti, p. 138-143. et a Frid. Sylburgio in praeclara sua Aristotelis editione graeca, Francof. apud Andreae Wecheli haeredes 1587. 4. post Aristotelem de Xenophanis, Zenonis et Gorgiae dogmatibus etc. Citat Sotion *Amometum* (Ἀμώμητον), *Aristotelem*, *Aristonem*, peripateticum philosophum, *Ctesiam*, *epigrammata* vetera fontibus inscripta, *Hellanicum*, *Heraclidem Ponticum*, *Herodotum*, *Hieronymum* (Rhodium,) *Isigoni* secundum ἀπίςων, siue *incredibilium* librum, *Phaethontem* (Φαέθων φησὶ τὸν ἐν Βοσπόρῳ ποταμὸν ὕτως ἔναι ψυχρὸν etc.), *Pytheram* et *Theopompum*. In eodem volumine, in quo Sotionis lucubratio continebatur, Photius legit etiam NICOLAI *Damasceni*, qui Augusti vixit aetate, librum Herodi Iudaeorum regi dicatum, in quo παραδόξων ἐθῶν συναγωγὴ, *de miris gentium moribus*, ex quo itidem excerpta ampla habemus seruata a Stobaeo in florilegio, et graece ac latine edita etiam aliquoties ad calcem politicorum Aristotelis, cum simili lucubratione Heraclidae Pontici, et cum *Nic. Cragii* versione ad calcem eius libri de rep. Lacedaemon. 1593. 4. et tomo VI. thesauri Gronouiani p. 3847. et 2821. Quam idem Photius Ἀσσυριακὴν ἱςορίαν obiter commemorat, prolixum opus πολύςιχον βιβλίον, non diuersa videtur ab Nicolai Damasceni historia catholica siue vniuersali, digesta in libros CXLIV. et pridem deperdita, de qua Athenaeus VI. p. 249. et scriptores laudati a me libro III. cap. 11. pag. 306. [cap. 8. vol. III. p. 500. nou. ed. add. ibid. p. 742. et ad vol. IX. p. 684. not. uu. *Harl.*] Narrat autem Photius, in eodem volumine post Sotionis et Nicolai παράδοξα, euoluisse se *Acestoridae* librum τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν, (ita enim legendum, non σκυθικῶν,) *de fabulosis, quae per singulas ciuitates feruntur, narrationibus*, in quo ait varia legi, quae ante ipsum iam memorati scriptores, Alexander ac Protagoras, Nic. Damascenus, Apollodorus in bibliotheca et Conon tradiderunt. Acestoridae huius, cuius liber periit, mentionem facit etiam *Tzetzes* Chiliad. VII. v. 649.

CXC. *Ptolemaei*, (Chenni) *Hephaestionis* F. περὶ τῆς εἰς πολυμάθειαν καινῆς ἱςορίας, *nouae ad variam eruditionem historiae* libri VII. ad Tertullam. Ex hoc opere, quod hodie desideramus, bene est, quod ampla excerpta Photius nobis seruauit a); quae graece et latine inter scriptores historiae poeticae cum Hoeschelii et Schotti notis edidit quoque, (supra ad cod. CLXXXVI. laudatus mihi,) *Thomas Galeus* Paris. 1675. 8. Ceterum *Suidas*, [et *Eudocia* in Ἰωνιᾷ p. 360. *Harl.*] a quibus opus [P] Photio lectum, inscribitur περὶ παραδόξε ἱςορίας, etiam alia duo Ptolemaei huius scripta commemorant, similiter deperdita vtraque: drama historicum, quod inscripserat sphingem, atque ἀνθόμηρον b) siue poëma,

 Ho-

zz) Vide *Vossium* de hist. graec. II. 7. vbi etiam de *Sotione* altero antiquiore, scriptore διαδοχῶν.

a) Locus, qui de pane, pisce, hic exstat, legitur etiam apud *Suidam* II. p. 160. — De ὑμνογράφοις, hic memoratis, v. *Spanhem.* ad Callimach. p. 2.

b) Sic anticlaudianum scripsit Alanus Insulensis, velut aemulum Claudiano poëtae.

Homero aemulum, rhapsodiarum XXIV. Ab eodem Suida [et Eudocia] cognoscimus, Traiani et Hadriani temporibus vixisse.

Index scriptorum, a Ptolemaeo Hephaestione laudatorum. Numeri libros Ptolemaei denotant.

Eubuli

Eubuli comici εἰς Διόνυσον Κωμῳδία. 5.
Euphorion ἐν ὑακίνθῳ. 1.
Eupolidis ὑβριςοδίκαι, repertae sub capite defuncti Ephialti. 5.
Eupompus Samius, vates. 3.
Euripides. Supra, in Cicerone.
Helena, Musaei Atheniensis filia, ἡ πρὸ Ὁμήρου τὸν Ἰλιακὸν συγγραψαμένη πόλεμον. 4.
In Herculem hymnus Thebanorum. 3.
Herodotus. 5. ἐν πρώτῃ ἱςοριῶν. 1. et 4. exordium libri primi composuisse amicum eius Plesirrhum Thessalum. 3.
Hesiodi ἔργα et ἡμέραι semper sub puluino Seleuci Nicanoris. 5.
Homerus. 1. 4. 7. ab Helena, Musaei filia, argumentum Iliadis petiit. 4. et a phantasia Memphitide. 5.
ὁ ποιητής. 1. 2. 3. 6. 7. Pompeius in praelium iturus primum Iliados librum legit. 5. Vide et supra, in Cercida. Homeri famulus Scindapsus. 6.
Περὶ τῶν κατὰ πόλεις τοὺς ὕμνους ποιησάντων disseruit Ptolemaeus H. phaest. lib. III.
Hypermenes, ἐν τῷ περὶ Χίῳ. 6.
Ibyci poëtae seruus Hercules, viuus combustus, quod in domini necem conspirasset. 5.
Lycophron in Alexandra. 6.
Matris, Thebanus ὑμνογράφος. 3.
Nicostratus comicus. 7.
Oraculum ad Artemisiam. 7.
[P] *Palamedes* δολοφονούμενος. 1. *Graecorum pro Agamemnone imperator.* 5.
Παρῴδησις, parodia versus Crinagorae. 5. Oraculi parodia in Homeri versum. 5.
Pelius filius Vulcani, medicus. 6.
Phantasia Memphitis, Nicarchi F. ante Homerum scripsit Ἰλιακὸν πόλεμον καὶ περὶ Ὀδυσσείας διήγησιν. 5. haec scripta a *Phanita* hierogrammateo Memphitico accepta sequutus Homerus. id.
Phemonoës χρησμός. 4.
Philostephanus, vates et poëta, veste numquam visus. 3.
Plesirrhus. 5. Thessalus ὑμνογράφος, Herodoti amicus et heres. 3.
Scindapsus Eretrius, instrumenti musici repertor. 6. alius, Homeri famulus. id.
Sophoclis poëtae obitus. 1.
Stesichorus. 3. 4. carmen de Helena. Id. falsam esse de Stesichori occoecatione narrationem. Id.
Tellidis liber inuentus sub capite defuncti Demetrii Scepsii. 5.
Theodorus Samothrax citatur. 7.
Theophrasti epistolae. 3.

CXCI. BASILII magni Ἀσκητικῶν, *Asceticorum libri duo* vna cum ὅροις siue regulis LV. et aliis breuioribus CCCXIII. quae omnia exstant in S. Basilii operibus saepius edita, vt dixi supra, vol. VIII. p. 80. seq. [vol. IX. p. 36. seq. nou. edit.] Asceticorum iam fecit mentionem Photius cod. CXLIV.

CXCII.

CXCII. a. MAXIMI monachi et confessoris *ad Thalassium* presbyterum et abbatem γραφικῶν ἀπορημάτων ξδ', (male excusum ρξδ') *dubiorum e S. scriptura solutiones LXIV.* editae gr. et lat. in tomo priore operum S. Maximi, p. 1-300. Vide, quae notaui vol. VIII. huius bibl. p. 730. [nou. ed. vol. IX. p. 639.] Meminit iterum Photius cod. CXCIV.

CXCIII. b. EIVSDEM *epistolae XXVII.* quae itidem exstant tomo posteriore operum S. Maximi a Combefisio vulgatorum. Epistola illa πολύστιχος πρὸς τινὰ φιλόσοφον Ἰωάννην obuia est tom. II. p. 259. atque ad Ioannem cubicularium inscribitur. Vide, quae vol. VIII. huius bibl. p. 737. [vol. IX. p. 648. sqq. et catal. codd. gr. *Venet.* S. Marci pag. 268. *Harl.*]

CXCIV. EIVSDEM λόγος ἀσκητικὸς, *liber asceticus*, qui exstat tom. I. Operum S. Maximi p. 367-393. et τετρακόσια κεφάλαια πρὸς Ἐλπίδιον, *ad Elpidium capita CCCC.* quae similiter occurrunt tom. I. pag. 394-460. et quorum infra etiam mentio cod. CCCIV. [*Monachii* in cod. Bauar. XXV. in quo plura sunt Maximi opp. v. cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 3. p. 34. 36. Pariter multa eius opp. in cod. Bauar. LXXXIII. v. *Hardt.* ibid. a. 1804. part. 5. p. 10. sqq. et in aliis codd. Bauar. v. catal. gr. MSS. Bauar. in ind. voc. *Maximus. Harl.*]

[P] CXCIV. EIVSDEM MAXIMI *epistola ad Georgium eparchum*, quam habemus tom. II. p. 201. et κεφάλαια *capita CC.* quae exstant tom. I. pag. 461-511. *Epistola ad Petrum illustrem*, quae legitur tom. II. p. 291. altera *ad Cosmam* diaconum Alex. quae occurrit tom. II. p. 313. tertia *ad Pyrrhum* presbyterum, quae exstat tom. II. p. 343. quarta *ad Thomam* de locis quibusdam difficilibus *Gregorii Nazianzeni*, quae inter opera S. Maximi quidem non legitur, sed graece ac latine edita est a viro doctissimo *Thoma Galeo* ad calcem librorum Ioannis Scoti Erigenae de diuisione naturae, pag. 46-70. Oxon. 1681. fol. Vide, quae dixi vol. VIII. p. 764. [vol. IX. p. 672. ibique not. nou. edit.] Quinta (*ad* eumdem *Thomam* altera,) cuius Photius facit mentionem, nondum lucem vidit, exstat tamen manu exarata in codice Gudiano, qui iam seruatur in bibl. Guelpherbytana. Vide ibid. pag. 765. [p. 673. nou. ed.]

CXCV. EIVSDEM *ad Marianum,* (*al. Marinum,*) presbyterum (Cypri) epistola exstat tom. II. Opp. p. 1-17. Et *dialogus cum Pyrrho*, obuius tom. II. p. 159-195. et de quo dixi vol. VIII. huius bibl. p. 736. [vol. IX. p. 646. seq. nr. 39. nou. ed.]

CXCVI. S. EPHRAIM Syri λόγοι, *sermones XLIX.* quos ex syriaco graece versos legit Photius. Ex his plerique exstant latine ex versione Gerhardi Vossii Tungrensis, pars etiam graece in editione luculenta operum Ephraimi graeca, quae prodiit cura *Eduardi Thwaites*, Oxon. 1709. fol. in qua postremo loco apud Photium memoratus sermo ad monachos Metebinos ducit familiam, et ceteris omnibus praemittitur: hunc deinde excipit, qui apud Photium omnium primus est c). Addit ille, longe plura huius Ephraimi συντάγματα ex syro idiomate in graecam linguam conuersa ferri πλήρη χάριτος καὶ δυνάμεως, plena

c) Multo plura edidit *Assemanus* in sua edit. Romae 1719. sqq. fol. *Harl.*

plena suauitate et vi. Σύρων δὲ παῖδές φασιν, ὑπὲρ τὰς χιλιάδας λόγων αὐτὸν ἀναγεγράφαι, *Syri aiunt, vltra mille sermones eum scripsisse*, οἷς καὶ ὁ περὶ τὴν ἱστορίαν οὐκ ἀναξιόπιστος, εἰ καὶ μὴ τὰ δόγματα Εὐσέβιος ὁ τὸ Παμφίλου ἐπώνυμον φέρων, ἐπιμαρτύρεται, *quibus etiam suffragatur Eusebius Pamphili, vir in historia non indignus fide, licet in doctrina minus probatus.* Eusebius de Ephraimo, vtpote longe iuniore, meminisse non potuit; itaque Photius memoriae lapsu illi tribuit, quod de multitudine scriptorum Ephraimi legerat in Sozomeni III. 16. Conf. *Coteler.* tom. III. Monum. p. 535. Vide supra lib. V. huius bibl. cap. 2. *Fabr.* In noua hac ed. cap. 6. vol. VIII. vbi p. 320. sqq. multo plura de Ephraimo adnotata sunt, atque p. 217. not. *hh.* num Eusebius meminisse potuerit Ephraimi, et p. 226. sqq. de Ephraimi sermonibus, etc. *Harl.*

CXCVII. CASSIANI monachi *libri duo ad Castorem*, et *tertius ad Leontium* siue epitome ex Cassiani libris quatuor de institutis coenobiorum ad Castorem et ex libris octo ad eumdem Castorem de totidem capitalibus vitiis; nec non ex Cassiani collationibus patrum ad Leontium, *epitome* graece versa. Ex his [d]) exstat liber primus graece et latine editus inter [P] scripta S. Athanasio supposita tom. III. edit. Montfauconianae p. 366. Tertius MS. in bibl. caesarea. *Lambec.* IV. p. 166. [p. 373. ed. Kollar.] Epitomes illius auctorem *Eucherium* Lugdunensem, viri docti suspicantur ex Gennadii c. 63. de script. eccles. Graecus interpres quis fuerit, non constat. Vt vero Photius Cassianum scriberet Romanum patria fuisse, Ῥώμην λαχόντα πατρίδα, exinde accidit, quod in codice suo reperit Ἀββᾶ Κασιανοῦ τοῦ Ῥωμαίου, quemadmodum et in caesareis MSS. inuenit Lambecius, qui Cassianum hinc Romanum fuisse disputat lib. IV. p. 166. seq. [p. 373. Koll.] Sed Ῥωμαῖον dixerunt pro latino, quoniam Cassianus latine scripsit; alioqui patria Cassiani non magis Roma fuit, quam Scythia, quod ab aliis viris doctis solum ei natale falso tribuitur: nam ex Galliae prouincia originem duxisse rectius obseruant *Holstenius* cap. 3. praefat. ad codicem regularum, *Norisius* lib. II. hist. Pelag. cap. 1. et *Antonius Pagi* ad a. C. 404. n. 23. seq.

CXCVIII. ANONYMI ἀνδρῶν ἁγίων βίβλος, *vitae sanctorum virorum*, anachoretarum et monachorum ab Antonio monacho vsque ad Heraclii imp. tempora et paullo vlterius. De hoc libro, qui totus fere adhuc, non graece quidem, sed latine ex veteri latina versione exstat, et de subiectis eidem olim in Photii codice HESYCHII *Hierosol.* presbyteri sententiis, graece et latine plus simplici vice editis, dixi supra hoc ipso volumine p. 24. seq. [in hac noua ed. p. 127. seq.] v. *Coteler.* ad tom. I. Monum. p. 758.

CXCIX. IOANNIS MOSCHI λειμὼν siue νέος παράδεισος *pratum* siue, (cuius tituli etiam superiore codice mentionem fecerat Photius,) *nouus paradisus*, ad Sophronium siue Sophronam discipulum suum, capitibus CCCIV. exstat graece et latine, de quo supra, pag. 22.

d) Vide volum. VII. huius bibl. p. 552. [vol. VIII. pag. 452. sqq. n. ed. vbi iam multa de hoc Photii cod., de Lambecii sententia et reliquis Fabricius disputauit, et ego in not. *xx.* plura collegi de codd. *Harl.*]

pag. 22. seq. [pag. 124. seqq. nou. edit.] et de Sophronio pag. 24. [pag. 127. seq. §. XII. nou. edit.]

CC. MARCI monachi *Asceticorum libelli IX.* Ex his octo exstant vna cum *Nicolai* monachi ad Marcum epistola graece editi nitide a Guilielmo Morello. Paris. 1563. 8. vna cum Hesychii Hierosol. capitibus (cod. CXCVIII. a Photio memoratis) ἀντιῤῥητικοῖς καὶ εὐκτικοῖς. Et separatim latine ibid. eodem anno in 8. Ioanne Pico interprete. Librorum in editis alius est ordo, quam apud Photium, vt notaui vol. VIII. huius bibl. p. 350. [vol. IX. p. 267. sqq. nou. ed.] vbi etiam de aliis editionibus. De libro nono, qui nondum lucem vidit, et MS. fuit apud Thomam Galeum, ita Photius: ὁ δὲ θ', κατὰ Μελχισεδεκιτῶν ἀγωνιζόμενος, ἐδὲν ἔλαττον τὸν γεννησάμενον αὐτὸν (scriptorem ipsum libri Marcum, vt pulcre obseruauit *M. V. la Crose* [e]) αἱρέσεως ἔνοχον ἐ μετριωτέρας στηλιτεύει. *Liber nonus decertans aduersus Melchisedecitas, non minus ipsum libri parentem haud leuioris haereseos reum peragit.* Citatur *Marcus* ab Isaaco, Niniues episcopo, qui circa a. 570. scripsit. v. *Assemanni* bibl. orient. vol. I. p. 453. — Alius *Marcus*, monachus iunior, cuius librum de processione Spir. Sčti memorat *Pachymer.* in Andronico Palaeologo II. 4. tom. II. p. 79.

[P] CCI. DIADOCHI, Photices in veteri Epiro siue Illyrico episcopi, *Asceticon capita centum*, quae exstant latine ex *Francisci Turriani* S. I. versione, post editionem Florent. cum S. Nili capitulis 153. de precatione a. 1570. 8. plus simplici vice deinde recusum separatim, vt Antwerp. 1575. tum in patrum bibliothecis, vt in nouissima Lugdunensi tom. V. p. 884. Graece MSta in variis bibliothecis, vt caesarea aliquoties [f]) et eodem *Turriano* curante etiam edita Venet. 1578. 8. vna cum duabus centuriis sententiarum S. NILI, cuius *capita CLIII. de precatione,* Diadocho subiecta legit Photius, testatus praeterea longe plures illius Nili ferri lectu dignas diatribas, et epistolas, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα αὐτῦ ἀξιόλογα ποικίλας ὑποβαλλόμενα εἴς τε τὸν ἐπιςολιμαῖον τρόπον καὶ εἰς τὸν συγγραφικὸν ἀνηγμένα συντάγματα φέρεται. De illis dictum vol. V. [supra in h. vol.] ad Allatii diatribam de Nilis, quemadmodum de *Diadocho* vol. VIII. p. 349. [vol. IX. pag. 265. seq. vbi conf. not. *hh.* in nou. edit.] Hunc non certa satis coniectura eumdem cum Diadocho volunt viri docti, a quo Victor Vitensis in praefat. histor. de persequutione Vandalica ait eruditum fuisse amicum suum, *a tanto pontifice, totoque laudis genere praedicando beato Diadocho, cuius vt astra lucentia exstant quam plurima catholici dogmatis monimenta dictorum.* Cum Marco, Nilo, et Diadocho Photius confert illisque postponit IOANNIS CARPATHII πρὸς τὲς ἀπὸ τῆς Ἰνδίας προτρέψαντας μοναχὲς παρακλητικόν, *consolationem ad monachos in India,* qui hoc ab eo flagitauerunt,

e) Confer huius epistolam ad Fabricium nostrum in Thesauro epistolico Lacroziano, tom. IV. p. 125. *Marci* et aliorum dicta *Florentiae* in cod. Laurent. XI. nr. 2. v. *Bandini* cat. codd. gr. Laur. II. p. 447. et in tom. I. passim in aliis collectionibus citatur Marcus. v. indic. tom. III. voc. *Marcus monachus. Harl.*

f) *Monaci* in cod. LXIII. fin. v. *Hardt* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 3. p. 10. *Florent.* in cod. Laurent. IX. nr. 28. plut. II. capp. gnostica, s. definitiones X. ibid. in cod. VI. nr. 8. plut. 86. eiusd. et aliorum testimonia de praescientia Dei: idem citatur in collect. capp. asceticorum. v. *Bandin.* catt. codd. gr. Laurent. I. p. 506. 495. et III. p. 295. *Paris.* in nouem codd. bibl. publicae. *Harl.*

girauerant, *capitibus centum*, quam ex codice Augustano latine vertit edidítque *Iacobus Pontanus* S. I. ad calcem dioptrae Philippi solitarii, Ingolstad. 1654. 4. Graeca adhuc in bibliothecis MSta delitescunt capita CCXVII. g) Ex his alia LXXXII. idem Pontanus adiunxit, quae latine iam vulgauerat cum Simeonis presbyteri orationibus XXIII. aliisque aliorum veterum lucubrationibus, ibid. 1603. 4. vtraque recusa in bibliothecis patrum, vt nouissima Lugd. tom. XII. p. 535. 542. Hunc *Ioannem Carpathium*, Carpathiorum (in Cycladibus) episcopum facit Pontanus, nescio quo auctore: nam nec in MSS. episcopus vocatur, nec Photius episcopatum eius commemorat: et Meletius calligraphus in iambis, codici Coisliniano praefixis, et ab *Montfauconio* p. 305. editis, eum vocat Καρπάθιον ῥήτορα καὶ Θεοφόρον, non episcopum. [sed v. notam antecedent.] A quodam V. D. incerta coniectura refertur ad saeculi XIII. initium.

CCII. HIPPOLYTI episcopi et martyris ἑρμηνεία εἰς τὸν Δανιήλ, *commentarius in Danielem*, ex quo fragmenta dedi tom. I. opp. S. Hippolyti p. 272. seq. et tom. II. p. 32. Theodoretum in sua ad Danielem enarratione Hippolyto subinde suffragari notat, cod. CCIII. Alter vero λόγος περὶ Χριστοῦ καὶ ἀντιχρίστου, *liber de Christo et antichristo*, quem deinde lectum a se Photius commemorat, peruenit ad nos integer atque [P] inter scripta S. martyris familiam ducit tomo I. De illius opere aduersus haereses, supra, cod. CXXI.

CCIII. Beati THEODORETI commentarius in Danielem, in quo Hippolytum subinde sequitur, caeterum longe illi est, Photio iudice, praeferendus. Exstat graece et latine tomo secundo operum Theodoreti, vt dixi supra, volum. VII. pag. 434. [vol. VIII. p. 285. ed. nou.]

g) In Anecdotis litterariis, ex MSStis erutis, vol. II. Romae, p. 17, sqq. ex cod. bibl. Nanianae saec. XV. primum editi sunt incerti graeci poetae iambi in sermones SS. patrum, s. de scriptoribus asceticis, et versu 42. memorantur *ducenta* tantum *Ioannis Carpathii* capita: idem scriptor vers. 28. (vbi v. not. Amadutii,) laudat *Cassiani*, cassiam spirantis, librum; ac vers. 40. sq. sapientis *Marci* (Monachi) practicos sermones atque *Diadochi* gnosticam centuriam. — *Monaci* in cod. XXV. in inscriptione citantur *B. Ioannis Carpathiorum episcopi* (τῆς Καρπάθου ἐπισκόπου) ad monachos in India rogantes (τοὺς ἀπὸ τῆς Ἰνδίας προσρήξαντας) capita hortatoria LXXVII. v. cel. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1803. part. 3. p. 53. vbi ille V. D. primum adnotat, in titulo quidem dici esse capita LXXVII. in margine vero vltimum notari LXXIX. scriptorem autem quaedam notare oblitum esse, et esse reuera LXXXII. et quidem eadem, quae *Iac. Pontanus* cum Symeonis iun. oratt. aliisque opusculis edidit Ingolst. 1603. 4. Tum contra Fabricium h. l. defendit Pontanum, quod non contra MSS. fidem fecerit, quum Io. Carpathius non in Monacensi solum, sed etiam in Caesariensi ac Taurinensi, (CCLIV. in quo sunt centum capitula consolatoria: v. catal. codd. graec. Taur. p. 370. vbi etiam auctor catal. eadem monet contra Fabricium,) *episcopus* audiat. Ita quoque *episcopus* vocatur in cod. *Florent.* Laurent. III. plut. 10. in quo sunt nr. 17. eius consolatoria capita centum, atque nr. 18. eiusdem capita practica CXVII. v. *Bandin.* cat. codd. graec. Laur. I. p. 472. qui adnotat quoque, partem horum capitum practic. n. a. XLI. ad CXVI. sed initio et inscriptione destituta, exstare etiam in cod. XV. plut. 7. §. 2. vol. I. pag. 252. In eod. vol. pag. 495. citatur in collect. capitum asceticorum. — *Paris.* in bibl. publ. sunt *Io. Carpathii* capp. theologica et gnostica, secundum cat. codd. vol. II. in sex codd. atque capita consolatoria ad monachos in India degentes in totidem codd. *Harl.*

CCIV. EIVSDEM ἐξήγησις εἰς τὴν ὀκτάτευχον, *expositio in Octateuchum*, opus potius inscribendum εἰς τὰ ἄπορα τῆς θείας γραφῆς κατ' ἐκλογήν, *in loca difficilia* non modo octateuchi, hoc est librorum Mosis Iosuae, Iudicum et Ruth, sed etiam librorum Samuelis, Regum et Paralipomenon. Itaque apud Photium legendum: ἐπιγραφὴν δ' ἔλαχε οὐ συμβαίνουσαν τῷ ἔργῳ, *inscriptionem habet operi ipsi parum congruentem*, pro ἔλαχε συμβαίνουσαν. Exstat et hoc praeclarum Theodoreti opus graece et latine, tomo eius operum primo, vt dixi volum. VII. p. 432. [vol. VIII. p. 279. seq. nou. ed.] Lepidus est *Guilelmus Eysengreinius*, qui in catalogo testium veritatis p. 198. fingit B. Theodoretum monachum sacrae paginae doctorem, qui a. 1543. scripserit volumen de quaestionibus scripturae diuinae ambiguis.

CCV. EIVSDEM commentarius *in duodecim prophetas*, itidem graece et latine editus tomo operum secundo, cum versione *Petri Gyllii*, Albiensis.

CCVI. PROCOPII sophistae ἐξηγητικαὶ σχολαί, commentarii expositionum εἰς τὴν ὀκτάτευχον τῶν παλαιῶν γραμμάτων, *in octateuchum scriptorum veteris test.* nec non *in quatuor regum et in duos paralipomenon libros.* In his tum alios complures, tum Theodoretum maxime consuluit et in compendium misit Procopius, de cuius praeclaris lucubrationibus non repetam, quae dixi volum. VI. p. 259. [vol. VII. p. 563. sq. ed. nou.] tantum rogabo Lipsienses meos, vt commentarios in pentateuchum ante multos annos accurate descriptos e graeco codice Augustano, et accuratiore versione quam est edita Conradi Clauseri donatos, notisque illustratos a desideratissimo nostro D. Godfrido Oleario, diutius nobis ne inuideant, illisque addant commentarios in libros regum et paralipomenon, editos pridem lingua vtraque a Ioanne Meursio, nec non ineditas adhuc in Canticum canticorum scholas, ex eodem Augustano codice ad editionem ab laudato Oleario τῷ μακαρίτῃ paratas. [Specimen edidit *I. Chr. Gottl. Ernesti.* vid. nota nn. cit. l. p. 565.]

CCVII. EIVSDEM commentarius insignis *in Esaiam*, editus graece et latine a Ioanne Curterio, Paris. 1680. fol.

[P] CCVIII. *Eulogii*, archiep. Alexandrini, *contra Nouatianos libri VI.* pridem deperditi, de quibus iam dictum cod. CLXXXII.

CCIX. DIONIS CHRYSOSTOMI *dissertationes octoginta*, quae omnes exstant, licet alio quo Photius eas legisset ordine; de quibus dictum lib. IV. cap. 10. [cap. 12. vol. V. p. 123. sqq. n. edit.] *Federicus Morellus* graecolatinae Dionis editioni Paris. 1604. fol. hoc Photii caput cum versione sua praefixit. Interpretationem Dionis latinam adornauit Thomas Naogeorgus.

CCX. CAESARII κεφάλαια ἐκκλησιαστικά, *capita ecclesiastici et theologici argumenti CCXX.* ex quibus editae sunt graece et latine ab Elia Ehingero quaestiones siue capita LXXVIII. sed a Frontone Ducaeo cum Io. Leunclauii versione, capita CXCV. quas duas editiones si quis velit inter se conferre, en tibi hanc tabellam:

E. 1-

{ E. 1-34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53.
{ L. 1-34. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115.

{ E. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71.
{ L. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133.

{ E. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78.
{ L. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140.

Desiderantur itaque in Ehingeriana editione capita Leunclauianae a 35. ad 96. et ab 141. ad 195. Dialogus primus desinit in capite centesimo, secundus in centesimo decimo quarto, tertius in centesimo duodeoctogesimo, et quartus in centesimo nonagesimo quinto. In codice caesareo inscribuntur Πεύσεις προτιθεῖσαι ὑπὸ Κωνσαντίνε, Θεοχαρίσε, Ἀνδρέε, Γρηγορίε, Δόμνε, Ἰσιδώρε, Λεοντίε, ἐπὶ σεκρέτω Καισαρίω τῷ ἀδελφῷ τε ἁγίε Γρηγορίε ἐπισκόπε Ναζιανζε, ὁπηνίκα ἐκρατήθη ἐν Κωνσαντινεπόλει διδάσκων ἐπὶ ἔτη εἴκοσι, *) *Quaestiones a Constantino, Theochar isto, Andrea, Gregorio, Domno, Isidoro et Leontio priuatim ac familiariter* [k]) *propositae Caesario fratri S. Gregorii episcopi Nazianzi, quum per viginti annos docens CPoli commoraretur.* At verba Photii postrema de hoc opere, εἰς ἐρωτήσεις δὴ καὶ ἀποκρίσεις μεθ' ὑποβολῆς (ita videtur legendum pro ὑπερβολῆς) προσώπων τὸ τε λόγε σχῆμα πεποίηται, εἶναι δὲ φασι Γρηγορίε, ὃ τὸ Θεολόγος ἐπώνυμον τὸν συγγραφέα ἀδελφὸν δηλοποιεῖ. Haec post Ehingerum Riuetus, Labbeus et alii ita intellexere, ac si Gregorius Naz. verus auctor sit huius libri, fratremque suum inclarescere cupiens, sub illius nomine eum emiserit. Sed rectius Schottus, cui *Lambecius* IV. pag. 36. [i]) adsentitur: sensus enim illorum verborum non alius est, quam compositum esse per interrogationes et [P] responsiones, more dialogorum, suppositis personis colloquentibus, Gregorii vt aiunt, cuius cognomen theologus scriptorem ipsius fratrem prodit. Plura de hoc Caesario, Nazianzeni fratre, *Tillemontius* tomo IX. memor. Superesse adhuc quaestiones CCXX. (quot in suo codice Photius reperit,) in nonnullis bibliothecis MStas, notaui volum. VII. huius bibl. p. 540. [vol. VIII. p. 435. sq. n. edit. ibique v. notas. *Harl.*]

Aaaaa 3 CCXI.

*) Pro κ' Lambecius IV. pag. 47. [105. ed. Koll. qui probat,] legit ς', hoc est sex, pro viginti.

k) *Lambec.* IV. pag. 78. sqq. et 85. de lectione ἐπὶ σεκρέτῳ multus, vertit *priuatim ac familiariter;* at *Kollar.* in not. *A.* copiose eum refutat, reiicitque Leunclauii versionem *Secretario* aut *a Secretis;* contra interpretatur *Praefecto tribunali dicasterioque.* Pag. 97. in nota A. et p. 111. illos dialogos a Caesario scriptos esse, dubitat negatque. Idem p. 110. sq. defendit Lambecium ab iniuria *Oudini*, qui in tom. I. commentar. de SS. eccl. p. 540. sqq. de Caesario et de eius quaestionibus theolog. etc. harumque codd. agit negatque cum *Guil. Caueo* in hist. litter. SS. eccles. saec. 4. ad an. 370. pag. 201. (p. 249. tom. I. edit. Basil.) a Caesario, Gregorii Nazianz. fratre vllum scriptum posteritati esse commendatum; atque p. 544. culpat Lambecium, quasi hos libros Gregorio Nazianzeno, licet cum aliqua formidine, adseruisset. Contra Kollar. clare commonstrauisse sibi videtur, Lambecium nec verba Photii recte intellexisse, et ex Nazianzeni epitaphia oratione controuersos dialogos frustra Caesario adsertum iuisse. Add. *Lambec.* III. p. 465. sq. ibique Kollarii notam. *Harl.*

i) Pag. 72. sqq. ed. Koll. de cod. CVII. in quo opus illud Caesarii exstat, et a Lambecio a pag. 66-111. recensetur. Sed Kollar. in pluribus notis refellit Lambecii edicta; ex. gr. p. 75. meliorem Photii lectionem ex cod. caesareo adfert, et defendit Labbeum ac Riuetum. *Harl.*

CCXI. *Dionysii* Aegei *Dictyaca*, de quibus pridem deperditis iam dictum ad cod. CLXXXV.

CCXII. *Aenesidemi*, (Photio ὁ Αἰνησίδημος ὁ ἐξ Αἰγῶν, quod de Dionysio verum, qui apud Photium praecesserat, non de Aenesidemo, qui Laërtio Κνώσσιος ex Cnosso Cretae, IX. 116.) Πυῤῥωνίων λόγοι ή, *Pyrrhoniarum* siue scepticarum *dissertationum* ad Lucium Neronem (al. Tuberonem) libri VIII. laudati etiam *Laërtio* IX. 116. quos hodie desideramus. Ex his liber primus videtur fuisse, qui ab Aristocle apud *Eusebium* XIV. 18. praeparat. euangel. et apud *Laërtium* IX. 78. vocatur ὑποτύπωσις εἰς τὰ Πυῤῥώνεια, sane in libro illo primo Photius diserte testatur, Aenesidemum vniuersam Scepticorum doctrinam tradidisse ὡς τύπῳ καὶ κεφαλαιωδῶς. Docuit hic Alexandriae Augusti tempore: itaque Aristocles ait, eum χθὲς καὶ πρώην *nuper* Pyrrhoniam philosophiam ἀναζωπυρεῖν et instaurare conatum esse. De illo dixi lib. III. cap. 33. p. 818. [c. 11. vol. III. p. 631. sq.] et ad Sextum Empiricum p. 48. a., qui plura ex Aenesidemo in sua scripta transtulit.

CCXIII. *Agatharchidis* siue *Agatharchi* Cnidii, grammatici et rhetoris [k]), qui Heraclidae Lembi anagnostes et amanuensis atque Cinnaei alumnus fuit, (atque adeo Ptolemaei Philometoris tempore et longe deinceps vixit,) ἱστορικὸν, *opus historicum* pridem deperditum, in cuius libro quinto memorari vidit Photius quae hodie itidem omnia desideramus scripta illius alia 1) τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐγνωσμένα, *de rebus Asiae*, *libros IX.* 2) Τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην, *de rebus Europae*, *libros XLIX.* 3) Τὰ περὶ ἐρυθρὰν θάλασσαν, *de mari rubro libros V.* Praeter haec, ait Photius, laudata ab aliis Agatharchidae [?] scripta, sed quae ipse nunquam viderit, 4) *Librorum de mari rubro epitomen libro* 1. 5) περὶ Τρωγλοδυτῶν, *de Troglodytis*, *libros V.* 6) Ἐπιτομὴν Ἀντιμάχου Λύδης, epitomen poëmatis *Antimachi*, cui titulus: *Lyde* [l]) 7) Ἐπιτομὴν τῶν συγγεγραφότων περὶ συναγωγῆς θαυμασίων, *epitomen eorum qui de mirabilibus scripserunt.* Confer Ionsium lib. II. de scriptoribus hist. philosoph. cap. 12. vbi refellit eos qui apud Photium legunt περὶ ἀνέμων, *de ventis.* 9) ἐκλογὰς ἱστοριῶν, *electa historica*, et 10) περὶ προσφιλοῦς ὁμιλίας, *de amica consuetudine.* Ex libro II. et V. de mari rubro, nec non ex mirabilium epitome excerpta dat Photius infra cod. CCL. De Agatharchide ipso non repetam, quae dixi lib. III. cap. 8. [cap. 2. vol. III. pag. 32. sq. n. ed. vbi vid.]

CCXIV. *Hieroclis*, (Alexandrini philosophi,) περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης καὶ τῆς τοῦ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν θείαν ἡγεμονίαν συντάξεως, *de prouidentia et fato arbitriique nostri cum diuina gubernatione congruentia*, ad Olympiodorum, libri VII. in quibus sententias Platonis, Aristotelis, Alexandri Aphrodisei, Plotini, Origenis, Porphyrii, Iamblichi, et magistrorum

k) V. *Fabric.* ad Sextum Empir. pag. 62. *Salmas.* ad Plin. p. 346. b. *A.* p. 583. a. *C.*

l) *Antimachi* poëtae Colophonii antiquissimi, qui ante Platonem fuit, poëma elegiacum consolationem de obitu *Lydes* vxoris suae complexum memorat *Plutarchus* consolat. ad Apollon. pag. 106. *Athenaeus* XIII. cap. VII. et *Suidas* in Ὀργεῶνες. De aliis Antimachi scriptis Lud. Kusterus ad Suidam in Ἀντίμαχος. *Fabr.* conf. supra in vol. II. p. 104 sqq. *Harl.*

giſtrorum ſuorum Plutarchi Athenienſis et Ammonii (Hermeae) Alexandrini expoſuit, et Platonis dogmata cum Ariſtotelis placitis conatus eſt conciliare. Ex hoc opere deperdito excerpta leguntur infra, cod. CCLI. Recuſa ſunt Photiana illa in Hierocle, ed. *Needhami*, Cantabr. 1709. mai. 8. pag. 236. quem vide, et conſ. notas eius p. 440. ac praef. p. 10. ſq. nec non prolegom. *Pearſon.* ad Hieroclem p. 26. ſqq. [add. *Lambec.* VII. p. 304. et infra ad cod. CCLI. *Harl.*] De *Hierocle* praeter ea, quae de illius egregiis in aurea carmina commentariis dixi lib. II. c. 12. §. 7. [p. 797. ſqq. vbi plura addidi *Harl.*] conſuli poſſunt *D. Godfrifridi Olearii* prolegomena ad Euſebii librum, quem alteri ac vetuſtiori Hierocli oppoſuit. *Olympiodorum*, ad quem Hierocles iunior ſcripſit, illum intelligo, cuius commentaria in varios Platonis libros ſuperſunt adhuc inedita, de quibus ſupra [cap. XXXIII. §. VI. ſub fin.]

CCXV. *Ioannis Philoponi* liber *κατὰ τῆς σπȣδῆς Ἰαμβλίχȣ, ἣν ἐπέγραψε περὶ ἀγαλμάτων*, contra *Iamblichi* philoſophi ſcriptum, quo *idola* ſiue *imagines* Deorum, numine *plenas* voluit euincere. Idem ante Iamblichum in libro *περὶ ἀγαλμάτων* probandum in ſe ſuſceperat Porphyrius, cuius veſtigiis illum inſtitiſſe non dubitat *Holſtenius* in vita Porphyrii c. 9. Hodie vniuerſa iſta et Porphyrii et Iamblichi et Philoponi ſcripta deſideramus.

[P] CCXVI. CCXVII. CCXVIII. CCXIX. ORIBASII medici 1) *libri quatuor πραγματείας ἰατρικῆς, commentariorum medicorum*, ex *Galeni* ſcriptis contracti, iuſſu *Iuliani* imp. *τȣ̃ τῆς εὐσεβείας ἀποστάτȣ*, eique dedicati. Horum mentionem facit Oribaſius in praefat. ad ἑβδομηκοντάβιβλον, ſed ipſi quidem interciderunt, certe editi non ſunt. 2) ἑβδομηκοντάβιβλος, *Synopſeos*, (non ex Galeno modo, ſed ex aliis etiam medicis,) *libri LXX.* eiusdem Iuliani iuſſu, quum priorem lucubrationem probaſſet, compoſiti. Ex hoc opere, quod libris LXXII. conſtitiſſe traditur apud Suidam in Ὀρειβάσιος m), exſtant *libri priores XV.* nec non *XXIV.* et *XXV.* Latine tantum editi hactenus, Pariſ. 1555. 8. ex verſione *Io. Baptiſtae Raſarii* medici, Nouarienſis, vna cum praefatione Oribaſii ad Iulianum imper. *) 3) *Synopſis* prioris operis ἑβδομηκονταβίβλȣ, ad filium *Euſtathium* ſcripta poſt Iuliani

m) Suidas videtur LXXII. libros numerare pro LXX. quoniam vna cum illis computauit libellos duos Oribaſii chirurgicos *de laqueis* ex Heracla, et *de machinamentis* ex Heliodoro, quos habemus latine verſos a Vido Vidio Florentino, atque cum huius chirurgia editos Pariſ. 1544. fol. et deinde vna cum aliis Oribaſii ſcriptis recuſos. Idem Suidas ait, Oribaſium ſcripſiſſe libros quatuor *πρὸς τὰς ἀπορȣ̃ντας τῶν ἰατρῶν*, *ad medicos dubitantes*, nec non *περὶ βασιλείας de regno*, et *περὶ παθῶν de affectibus*. Sed hi omnes interciderunt. Quod autem Sardianum vocat Suidas, quem Eunapius Pergamenum, in eo quis non malit Eunapio adſentiri? Denique *ſcholia in aphoriſmos Hippocratis*, quae exſtant, latine ſub Oribaſii nomine vulgata a *Io. Guinterio Andernaco*, Baſil. 1535. 8. et recuſa Pariſ. ac Venet. 1553. et Patau. 1658. 8. alium habere auctorem viris doctis videntur. — *Oribaſii* libri V. *ἁπλῶν* de herbis et ſimplicibus medicamentis, lat. Argentor. 1533. fol. ap. Ioan. Schottum, cum aliis aliorum libris. *Fabr.* — *Oribaſii* — commentaria in aphoriſmos Hippocratis, hactenus non viſa, *Io. Guinterii* Andernaci Doct. medici induſtria, — eruta et nunc primum — edita. Baſil. ex offic. Andr. Cratandri. 1535. 8. *Harl.*

*) Romae tamen 1543. 4. *Auguſtino Riccio*, medico Lucenſi curante, prodiere graece *Oribaſii* libri V. capita priora ſex, et libri primi ad Eunapium caput XIV. de aquis, vna cum Galeni, Rufi, Dioclis et Athenaei medici fragmentis

Iuliani imp. mortem et *libris IX.* contracta. Haec quoque edita exstat, sed itidem latine tantum ex iam laudati *Rasarii* versione, Venet. 1553. 8. Lutet. 1554. 12. Memorat etiam Suidas in Ὀρειβάς. In graeco codice MS. apud *Lambecium* VI. p. 102. [p. 234. ed. Kollar.] titulus est: Σύνοψις καὶ ἐκλογαὶ ὑγιειναὶ προφυλακτικαί τε καὶ σύνθετοι, ἔτι δὲ σημειωτικαὶ καὶ θεραπευτικαὶ καὶ ἀνατομικαὶ ἀπὸ διαφόρων ἀρχαίων. Incipit: Κελεύσαντος τοῦ Ἰουλιανοῦ ποτε τοῦ θειοτάτου αὐτοκράτορος συναγαγεῖν με τῶν ἀρίστων ἰατρῶν τὰ ὅσα χρήσιμα καὶ ἀναγκαῖα πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς ὑγείας, προθύμως συνήγαγον ἐν ἑβδομήκοντα βίβλοις. 4) εὐπορίστων, *de medicamentis facile parabilibus* et facili atque expedita morbos vel vulnera curandi ratione ad *Eunapium*, quem λογιώτατον siue eruditissimum celebrat, *libri IV.* Pro Eunapio quosdam codices habuisse *Eugenium*, Photius testatur; sed Eunapii nomen

tis de eodem argumento, et subiuncta separatim latina interpretatione. *Fabr.* Plura de Oribasio leges infra in vol. XII. pag. 639. sqq. ed. vet. et vol. XIII. pag. 353. sq. in elencho medicor. vett. add. *Hamberger.* zuverläss. Nachricht. tom. II. pag. 913. sqq. (qui alios VV. DD. de illo laudat, et aetatem eius ante ann. 400. ponit,) *Saxii* Onomast. part. I. pag. 416. sq. ad a. 362. et quae ego adnotaui in Introd. in histor. L. gr. II. 1. p. 834. sqq. — In cod. *Escorial. Oribasii* medicinalium collectionum liber 24. et ex Galeno liber 25. — Eiusdem compendium orationum ad filium suum Eustathium, teste *Pluero* in itinerar. per Hispaniam p. 185. — *Paris.* in bibl. publ. codd. octo sunt Oribasii *medicarum collectionum libri duo:* in codd. MMCLXXVII. et MMCCCXXXV. *de medicamentis facile parabilibus*, et in cod. MMCCXLIII. nr. 3. *de ponderibus et mensuris.* — *Florentiae* in bibl. Laurent. cod. VII. nr. 8. plut. 74. est Oribasii e libris Galeni de fracturis, quem librum, Fabricio ignotum, *Bandin.* in cat. codd. gr. Laur. III. p. 84. sq. autumat esse librum XLVI. operis collectionum medicarum, quia is, qui consequitur, liber notam habeat numeri XLVII. Idem adnotat, illum librum vna cum sequentibus in isto cod. vsque ad §. XVII. inclusiue editum esse a *Cocchio*, Florent. gr. et lat. 1754. fol. pag. 54-90. In illo enim cod. ibid. a num. VIII. — XL. multa Oribasii excerpta ex magno LXX. librorum syntagmate medico reperiuntur, et a Bandin. recensentur. — Ibidem in cod. XV. sunt Oribasii libri medicinales *octo*: atque in cod. XVII. plut. 74. libri *nouem*, quorum diuersitatem vberius indicat *Bandin.* l. c. p. 116. sq. et 118 sq. — pag. 134. recenset *Cocchii* editionem Nicetae atque Oribasii opp. gr. et lat. cum adnotatt. inscriptam: Graecorum chirurgici libri, *Sorani* vnus de fracturarum signis, *Oribasii* duo de fractis et de luxatis, e collectione Nicetae: ab antiquissimo et optimo cod. Florentino descripti, conuersi atque editi ab *Antonio Cocchio*, Anatomes P. P. Florentiae 1754. fol. Add. *Hamberger.* l. cit. p. 917. — De cod. *Neapolit.* in bibl. August. S. Ioannis ad Carbonar. v. supra, vol. V. p. 798. nr. 42. — *Mosquae* in cod. synod. CLXXXVIII. Orib. synopsis, libr. IX. — et cod. CLXXXIX. quatuor libri ad *Eunapium.* v. *Matthaei* notit. codd. Mosquens. p. 123. sq. ed. 8. — ibid. p. 182. nr. 40. in cod. CCLXXIX. ἐκ τῶν τοῦ Ὀριβασίου ὑγιεινῶν παραγγελμάτων — ib. p. 284. seq. cod. typogr. synod. XXV. (et in cod. *Colbert.* CCCLXXIV.) Oribasii XV. priores libri ἰατρικῶν συναγωγῶν. Codicis Mosquensis synod. notitiam dedit cel. *Gruner* in Baldingeri Magazin für Aerzte, part. II. pag. 183. sqq. — Idem V. D. edidit *Oribasii* collector. medicin. librum primum gr. et lat. in progr. Ienae 1782. 4. atque librum II. ibid. eodemque anno addiditque aliud fragmentum, etiam ex cod. Mosquensi. — In cod. *Coislin.* CCCXXXV. synopsis trium librorum Oribasii ad Iulianum, ad Eustathium et ad Eunapium etc. v. *Montfauc.* bibl. Coislin. p. 448. seq. — Multos codd. in variis bibliothecis seruatos indicat *Montfauc.* in Bibl. biblioth. MSS. v. indic. voc. *Oribasius.* — In cod. *Barocc.* CL. nr. 6. liber de simplicibus medicamentis, compositionibus et mixturis, ordine alphabeti. inc. ἐν ἀγρῷ εἰς ἦκα τέκνα. — in cod. *Io. Mori*, LIII. f. nr. 9239. cat. MSS. Angliae etc. II. 2. synopseos ad Eustathium libri sex, quibus tota medicina in compendium redacta continetur. *Harl.*

-men praetulere etiam codices, quibus vsus interpres vterque latinus *). Nam hi quoque quatuor libri exstant latine ex *Anonymi* versione vulgata a *Io. Sichardo* cum Coelii Aureliani tardarum passionum libris, Basil. 1529. fol. (non in 8. vt in Merklini Lindenio renouato excusum:) et ex interpretatione noua laudati *Rasarii*, edita vna cum ceteris Oribasii [?] scriptis Basil. 1557. 8. III. voll. [add. cat. bibl. Leidens. p. 142.] et inter medicos principes Henrici Stephani, Paris. 1567. fol. Oribasii operum vetus interpretatio latina multum diuersa ab edita, tum ratione ordinis librorum, tum rerum tractatarum MSta fuit in bibl. Renati Moreau, monente Labbeo bibl. nouae MSS. pag. 214. Testatur Oribasius, se in his libris succincte complexum, quae apud Galenum, Dioscoridem, Apollonium, Rufumque Ephesium et alios reperisset, et quorum ipse periculum fecisset. [*Anatomica* ex libris Galeni, cum versione I. Bapt. Rasarii, curante *Gulielmo Dundass*, cuius, (et in calce, *Duckeri*) notae accedunt. Lugd. Bat. 1735. 4. *Harl.*] In Oribasii amici sui laudem multa Eunapius in sophistarum vitis, qui inter alia p. 140. testatur, illum non parum contulisse, vt Iulianus, a quo medicus adscitus fuerat, in imperatoris dignitatem eueheretur, idque fusius innuit Eunapius, se exposuisse in suis annalibus, quos hodie desideramus. Libro I. Anthologiae hoc in Oribasii imaginem legitur epigramma:

Δίυ Ὀρειβασίυ τὸν ἀθάνατον διὰ τέχνην
Πολλάκι δειμαίνουσα μίτυς ἀνεβάλλετο μοῖρη.

Diui Oribasii, quem diuinam propter artem
Saepius reuerita vitas hominum remisit Parca *).

Ex Oribasii scriptis iterum epitome imp. Constantini Porphyrogeniti iussu composita est a quodam *Theophane*, quae graece MS. exstat aliquoties in bibl. caesarea. Vide *Lambecium* VI. pag. 114. 116. 157. [p. 261. nr. 9. p. 264. 266. nr. 1. et p. 356. nr. 8. ed. Kollar.

Index scriptorum, ex quibus Oribasius libros ex ἑβδομηκονταβίβλῳ superstites composuit.

Agathinus lib. X. cap. 7.
Antylli primus liber de praesidiis extrinsecus incidentibus. IX. 3. 4. 9. 11. 13. 22. 23. 24. X. 2. 3. 12. 13. 19. 36. Secundus de praesidiis euacuantibus. VII. 9. 10. 11. 12. 14. 16. 18. 21. VIII. 5. 10. 13-17. tertius de auxiliis liber IV. 11. V. 28. 29. quartus liber VI. 1. 2. 3. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 21. 22. 23. 24. 26-36.
Apollonius medicus. VII. 19.

Archige-

*) It. cod. *Bauar.* LXXII. v. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 4. pag. 32. seq. — *Venet.* cod. Marcianus CCXCIV. v. cl. *Morelli* bibl. MS. gr. et lat. I. p. 169. et alii. *Harl.*

*) Epigramma in Oribasium in Anthol. libr. IV. p. 486.

Archigenes VIII. 1. 2. 23. 46.
Athenaeus medicus. I. 2. 9. 11. V. 5. liber nonus et vicesimus IX. 5. liber primus IX. 12.
Chius. XXIV. 31.
Ctesius de elleboro. VIII. 8.
Dieuchidas. IV. 5. 6. 7. VIII. 42.
Diocles. IV. 3. V. 4. 26. VIII. 22. 41. XXIV. 31.
[P] Dioscorides. V. 13. 25. libri XI. XII. XIII. integri ex Dioscoride excerpti.
Epicurus. VI. 37.
Galenus. I. 1. 12. 41. II. 59. 62. 64. III. 1. IV. 1. V. 1. 6. 8. 10. 14. 15. 16. 18. VI. 4. 11. 37. VII. 1. 13. 15. 22. VIII. 18. 11. 19. 20. 44. IX. 1. 6. 10. 21. X. 1. 6. 41. XIV. 1. seq. 46. 51. 53. 57. 59. 63. 66. XV. totus ex Galeno de medicamentor. facultat. XXIV. 1. XXIV. 8. ex libro Galeni περὶ φωνῆς qui intercidit. XXV. 2. seq. ex libro de ossibus. Galeni ad Potamonianum de vomitibus. VIII. 21.
Goras. I. 40.
Herodotus medicus. V. 27. 30. liber de auxiliis. VI. 20. 25. de praesidiis euacuantibus. VII. 8. 17. VIII. 3. 4. 7. de praesidiis extrinsecus occurrentibus. X. 4. 5. 8. 9. 10. 11. 17. 18. 37. 38. 39. 40.
Hippocrates VI. 38. VII. 23.
Historiae rerum admirabilium in aquis. V. 3.
Iustus. VIII. 47. bis.
Lyci commentarii. VIII. 25. 43. IX. 25.
Marinus. XXV. 58.
Menemachus. VII. 21. X. 14.
Mnesitheus. VIII. 8. 38. Atheniensis, de facultatibus alimentorum II. 67.
Mnesitheus Cyzicenus. IV. 4.
Philagrius libro de potionibus suauibus. V. 17. 19. 20. 21. 22. 23.
Philotimi de facultatibus alimentorum. II. 69. IV. 10. V. 32.
Philumenus. VIII. 45.
Rufus. I. 40. II. 61. IV. 2. V. 9. 11. 12. VI. 38. VII. 26. VIII. 24. 39. 47. secundus liber de diaeta V. 3. liber duodecimus. V. 7. de nominibus partium humani corporis. XXV. 1.
Sabinus. IX. 15.
Soranus de pudendo muliebri. XXIV. 31.
Xenocrates de alimento quod ex aquatilibus. II. 58.
Zopyrus. XIV. 45. 50. 52. 56. 58. 61. 64.

Inter hos scriptores Oribasio lectos penultimo loco adparet *Xenocrates*, insignis et praeclarus scriptor *), Galeno saepius laudatus nec non Aëtio, Clementi Alex., Artemidoro, aliisque, patria Aphrodisiensis, clarus tempore Tiberii imp. cuius lucubrationem de alimento ex aquatilibus graece vix tertiam partem olim editam a Gesnero, quum ante aliquot annos ab

o) De eo dictum supra lib. III. c. 3. p. 68. seq. [cap. 4. vol. III. ibique not. z. p. 192. sq. et quae scripsi in Introduct. in hist. L. Gr. II. 1. p. 21. seq. p. 535. de program. cel. *Gruneri*, medici Ienens. inscripto; *Variae lectiones Xenocrateae*, Ienae 778. 4. atque in parte 2. p. 349. *Harl.*

ab illustri Paulo Vindingio nactus sim integram, iuuat illam hoc loco tecum, lector beneuole, communicare. *Fabr.* Ego vero in noua hac bibl. gr. edit. Xenocratis libellum eo magis duxi omittendum, quod et infinitis mendis scatet, iudice Franzio, et hic ac postea Caietanus de Ancora eum multo curatius ediderunt, docteque illustrarunt. *Franzii* editio inscripta est: Ξενοκράτους περὶ τῆς ἀπὸ ἐνύδρων τροφῆς· cum latina interpretatione Io. Bapt. Rasarii et Conr. Gesneri scholiis, nunc primum integritati restituit, varietate lectionis animaduersionibusque illustrauit atque glossarium adiecit *Io. Georg. Frid. Franzius.* Lips. 1774. 8. (et, cum nouo forsan tantum titulo, ib. 1779. 8.) — Multo tamen limatiorem editionem curauit *Caietan. de Ancora* (qui in praef. p. VIII. et IX. multa culpat in Franzii editione). Inscriptio haec est. *Ξενοκράτους* — *Xenocratis* de alimento ex aquatilibus, cum latina interpretatione Io. Bapt. Rasarii, scholiis Conradi Gesneri, et notis integris Io. Frid. Franzii. Accedunt nunc variantes lect. ex codd. MSS. depromtae, et animaduersiones Diamantis Coray nunc primum editae; itemque adnotatt. in auctorem, additamenta in glossarium Franzii, hodiernam ichthyologiam illustrantia, et lucubratio de piscium esu *Caietani de Ancora.* Neapoli 1794. typis regiis, mai. 8. In praefationis limine Xenocratis vitam enarrat. — Margini exemplaris, quod cl. Lenz mecum communicauit, adscriptae sunt variae lectiones, exceptae, (vti ab initio adnotatum est,) ex apographo huius opusculi, quod seruat bibl. Iohannea Hamburgensis inter MSS. in fol. nr. 87. quas, si temporis, spatii et instituti ratio permisisset, lubenter h. l. reposuissem. *Harl.*

[T] CCXX. *Theonis* archiatri Alexandrini ἄνθρωπος siue *Homo*, liber medicus pridem deperditus, de curandis corporis humani morbis, ad Theoctistum. Hic mihi videtur fuisse *Theon* medicus, quem in Galatia magnam famam sua aetate consequutum esse scribit *Eunapius* in Ionico.

CCXXI. AETII Amideni βιβλίον ἰατρικὸν, *opus medicum, libris XVI.* quod totum exstat graece MStum in variis bibliothecis, totum etiam latine lucem vidit; priores libri VIII. solum graece editi. Vide, quae de hoc scriptore vol. VIII. huius bibl. p. 319. seq. [vol. IX. p. 228. sqq. n. ed.] vbi etiam habes indicem scriptorum, e quibus Aetius insigne opus suum collegit, quod Oribasianis synopsibus praeferre Photius non dubitat, nisi quod in ἑβδομηκονταβίβλῳ sua Oribasius anatomica adcuratius persequutus fuit.

CCXXII. *Iobii* monachi, in oriente clari post synodum Chalcedonensem ante Heracliana ac monotheletarum tempora, adeoque circa sexti initia saeculi *p*), οἰκονομικὴ πραγματεία, opus de variis oeconomiam siue incarnationem Christi et ecclesiam christianam spectantibus quaestionibus *q*), diuisum in libros IX. capita XLV. ex quibus prolixa excerpta

p) Elegantis ingenii scriptorem non tamen antiquissimum, qui paullo ante tempora Photiana vixerit, adpellat *Rich. Montacutius* p. 27. Analect. *Ionium* malit adpellari *Vales.* ad Euseb. p. 39. *Fabr.* — Quae Photius in hoc codice CCXXII. et CCXXIII. dedit, ea seorsum excerpta sunt in cod. *Vindob.* CCXLVI. nr. 14. v. *Lambec.* comment. V. p. 418. sq. *Harl.*

q) V. g. quare filius DEI, et non pater vel spiritus S. incarnatus fuerit? quare filius Dei non

[P] Photius seruauit, ipsos hodie desideramus. Iacobum, (maiorem, apostolum,) propter virtutem dictum esse Ἰαὼβ λίαν, legas p. 332. pro quo Ἰοβλίαν apud Nicetam et in Eusebii codicibus II. 23. Hinc ὠβλίας, sed legendum ὠβλιάμ, עפליעם περιοχὴ λαοῦ. Vide Reinesii Var. lect. III. 2. pag. 356. atque alias de hac voce coniecturas apud *Fullerum* III. 1. Miscell. sacr. et in *Combefisii* auctario nouissimo bibl. patrum p. 541. Haeretici nominatenus ab Iobio notantur Manes p. 300. Arius et οἱ κατὰ Μακεδόνιον p. 311. Doctorem ecclesiae laudat nullum, nisi Θεοφόρον Ignatium p. 321. et Gregorium theologum p. 315. 316. ac Gregorium Nyssenum p. 326. Huius Iobii πραγματείαν alteram κατὰ Σεβήρου, *contra Seuerum* Antiochenum p. 298. memorat, sed nihil ex ea profert Photius, auctorem p. 323. adpellans κλεινόν τε καὶ τῶν θείων μαθημάτων διάπυρον ἐραστήν.

CCXXIII. *Theodori* siue Diodori *Tarsensis* episcopi κατὰ εἱμαρμένης *contra fatum libri VIII.* capita LIII. opus graece deperditum, certe numquam editum, licet syriace illud superesse referat Hebed Iesu in catalogo scriptorum chaldaicorum. Non videtur aliud esse, quod memorat Suidas in Διόδωρος, κατὰ ἀστρονόμων καὶ ἀστρολόγων καὶ εἱμαρμένης. Speciatim Diodorus oppugnauit etiam Bardesanem, qui corpora fato subiecit, animos solos liberos ab illius vi esse statuit. Argumenta librorum singulorum copiose a Photio exponuntur, atque inter alia traditur Diodorus fuisse in illa sententia, quod Magi de stella Christum designatura edocti fuerint a Chaldaeis, qui id a Balaamo usque propheta acceperint. De aliis *Diodori* scriptis dictum vol. VIII. huius bibl. p. 358. seq. [vol. IX. pag. 278. seq. vbi v. not. in nou. ed. Add. epist. *de la Croze* in thes. epistol. Lacroziano, tom. III. p. 275. seqq. *Harl.*

CCXXIV. *Memnonis* r) ἱστορικὸν, *commentariorum historicorum de rebus Heracleae ponticae libri XVI.* pridem deperditi: ab originibus vrbis vsque ad mortem Brithagorae, qui ad Iulium Caesarem missus legatus est. Photius primos octo libros huius operis non legit, sed tantum ceteros octo, qui hos sunt insequuti: e quibus ampla adfert excerpta, s) a *nono* vsque ad *decimum sextum*, hoc est, a tempore, quo tyrannidem occupauit Clearchus Platonis et Isocratis discipulus, vir non indoctus et bibliotheca, quam singulari studio congessit, delectatus, sed qui insolenti arrogantia Iouis se ferens filium, quum per annos duodecim crudeliter imperasset, interfectus est a suis quondam apud Platonem condiscipulis, *Chione* Matreos

non angelus? Multas etiam de aliis argumentis quaestiones admiscet Iobius; vt, fuerit quare homo ita conditus, vt posset labi? quare Moses historiam creationis non coeperit ab angelis? quare in sacris veteris maxime test. libris sint loca intellectu difficilia? p. 324. seq. et quomodo pro omnibus hominibus mortuus Christus p. 330. seq. non vero pro angelis? pag. 354. et quomodo angeli in bono confirmati, nos minime? p. 338.

r) Conf. *Suidas* tom. II. p. 322. *Salmas.* ad Plin. p. 615. b. *G. Fabr.* — Diuersus hic Memnon est ab antiquo *Memnone*, e cuius opere Photius excerpta dedit, v. *Gedoyn* ad versionem suam illorum franco-gallicam, ad quam multa Photii loca emendat explicatque, in Memoires de litterature etc. tom. XIV. Paris. 1743. p. 279. sqq. — In cod. *Vindobon.* CXXV. nr. 6. sunt excerpta haec Photiana minus tamen integra, ἐκ τῶν τοῦ Ἱστορικοῦ Μέμνονος. v. *Lambec.* comment. VII. pag. 482. qui praeterea consulere iubet *Ger. Io. Vossium* de historicis graecis, libr. II. cap. 5. *Harl.*

s) Ibi alicubi Κίλεον male pro Κίον legitur, v. *Salmas.* ad Plin. p. 624. b. *A.*

Matreos siue Matridis F. illo ipso, cuius epistolas habemus, de quibus dixi lib. II. c. 10. §. 5. [vol. I. p. 677 n. ed.] *Leonti*, (qui Suidae et Iustino *Leonidas*,) et *Euxenoni*, (Antitheum addit [F] Suidas in Κλέαρχος, qui Euophium praeterea veterem ante Clearchi tempora Heracleae tyrannum memorat, quum Photius e Memnone scribat, Clearchum ἐπιθέσθαι πρῶτον τυραννίδι κατὰ τῆς πόλεως.) Excerpta Photii ex octo Memnonis libris primus graece edidit cum λειψάνοις quibusdam Ctesiae et Agatharchidis, Ibericisque et Hannibalicis Appiani, *Henricus Stephanus* 1557. 8. recusa 1594. 8. latine vertit *Laurentius Rhodomannus*, cuius versio ab Andrea Schotto quoque in Photio suo seruata est, sed et prodiit separatim Helmstadii 1592. 4. et graece atque latine Geneu. 1593. 8. et cum noua *Rich. Bratti* versione Oxon. 1597. 8. Nonnulla Memnonis loca illustrat *Iacobus Palmerius* Grentemesnilius in exercitationibus ad optimos autores graecos, Lugd. Bat. 1668. 4. a pag. 168. ad 189. vbi inter alia fuse differit de ordinibus remigum in veterum nauigiis. Quoniam liber XVI. Memnonis in temporibus Iulii Caesaris desiit, hinc Vossius coniiciebat eum sub Augusto vixisse. Sed longe potest fuisse iunior: nam Photius testatur, post librum XVI. plures adhuc a Memnone scriptos, sed quos ipse nondum viderit: ὑπὸ δὲ πρώτας ἱστορίας καὶ τὰς μετὰ τὴν ἐνάτην καὶ δεκάτην ἔπω εἰπεῖν εἰς θέαν ἡμῶν ἀφιγμένας ἔχομεν.

CCXXV. *Eulogii* papae Alexandrini, (de quo supra cod. CLXXXII.) *libri duo* pridem deperditi *ad Domitianum* Melitenes episcopum pro Leonis romani, Nestorium pariter et Eutychem auersantis, tomo apologiam complexi aduersus Acephalos Timotheum, qui acutius, et Seuerum, qui fusius illum oppugnauerat. In hoc Eulogii scripto praeclare demonstratum est, μὴ δεῖν ἐκ μέρους τὰ συγγράμματα κρίνειν, μηδ' ἀποσπαράγματά τινα λαμβάνοντας διὰ τούτων τὴν ὅλην τοῦ γράψαντος ἐνδιαβάλλειν διάνοιαν, *de scriptis vel scriptorum mente non esse ferendum iudicium ex partibus et laciniis, neque hinc illos onerandos calumnia*. Laudat inter alia *Eustathii* Antiocheni librum sextum contra Arianos; ita enim legendum, ἐν ἕκτῳ λόγῳ κατὰ Ἀρειανῶν pro ἐν ἕξ λόγοις, siquidem octo libros aduersus Arianos scripserat Eustathius, de quibus dixi vol. VIII. p. 170. seq. [vol. IX. p. 135. seq. n. edit.] Praeterea *Basilii* epistolam ad Sozopolitas, et ad monachos. Memorat et *Seueri* epistolam ad Iulianum Halicarnasseum. Nonnullos interpretis Schotti in hoc et proximo Photii capite lapsus et hallucinationes notauit D. *Elias Veielius* in diatribe de sacris οἰκονομίας generibus p. 19. seq. Vlm. 1688. 4. [v. Thesaur. epistol. Lacrozian. tom. III. p. 292.]

CCXXVI. *Eiusdem Eulogii*, presbyteri primum Antiocheni et abbatis S. Mariae Iustinianeorum, ac denique Alexandrini papae siue episcopi, [P] pro eodem Leonis rom. tomo liber aduersus Theodosium et Seuerum Acephalos, in Leone reprehendentes, quae non modo synodus Chalcedonensis et Cyrillus, sed et SS. doctores Athanasius, Gregorius, Basilius, Ambrosius et Amphilochius suffragiis suis confirmarant. Haec quoque Eulogii lucubratio intercidit. Vid. *Reines.* var. lect. p. 152.

CCXXVII. *Eiusdem* sancti viri στηλιτευτικὸς siue *inuectiua* in *Theodosianorum et* Γαϊνιτῶν, *Caii*, (de quo supra, p. 216. ed. vet.) *sectatorum* subitaneam ac mox iterum resilitam reconciliationem et *concordiam*. conf. *Reines.* var. lect. p. 466. Per οἰκονομίαν in hoc capite

non incarnatio intelligenda cum Schotto est ᵗ), vnde totam orationem obscuram reddi fuit necesse, sed dispensatio ecclesiastica in seruanda pace cum dissidentibus et vitandis turbis ac tumultibus, modo sana doctrina nihil inde detrimenti capiat. Quemadmodum Gregorius Naz. ait, Athanasium in verbis cessisse ac fuisse facilem, vbi in rebus consensum animaduertisset: atque in orat. de pentecoste reprehendit τοὺς ταῖς συλλαβαῖς δυσχεραίνοντας et προσπταίοντας τῇ φωνῇ, *infestos syllabis, et ad vocem offendentes*. Theophilus (Alex.) Gelasio (Caesariensi,) qui Eusebium Palaestinum, (ita leg. pro παλαςῖνον,) e sacris diptychis neutiquam eraserat: et Cyrillus (Alex.) Theodoro Mopsuesteno communicare non dubitauit. Haec Eulogii inuectiua, quemadmodum et *epistola* eiusdem adhuc presbyteri ad Eutychium archiepisc. CPolitanum, (a. C. 582. defunctum,) quam ei adiunctam Photius legit, hodie perinde, vt cetera illius pleraque omnia, desiderantur.

CCXXVIII. *S. Ephraimi*, (iunioris et diuersi ab Ephraim monacho Syro, de quo supra cod. CXCVI.) patriarchae Theopolitani ᵘ) siue ᵛ) Antiocheni, (ante saeculi sexti medium,) qui licet Syrus et ipse, graece etiam plura scripsit, λόγοι διάφοροι, *scripta varia* pro defendenda Chalcedonensis synodi doctrina contra Nestorium, Eutychem, Seuerum et Acephalos, iam pridem deperdita omnia. Ex his tria euoluisse se volumina Photius testatur, sed duorum tantum argumenta memorat. In *primo* continebatur 1) epistola *ad Zenobium*, scholasticum Emesenum, sectae Acephalorum, dicta Leonis romani calumniantem, in qua Ephraemius Orientales negat peccasse, quum *hymno trisagio* addiderunt verba, *qui crucifixus est pro nobis*, quoniam ad Christum illa retulere: peccasse autem Byzantinos, qui illa intellexerunt de SS. Trinitate. Memorat et singularem [P] *collectionem canonum ecclesiasticorum*, (Syris illo tempore, vt videtur, vsitatam,) in qua canon secundus concilii secundi oecumenici, CPoli A. 381. celebrati, fuit canon CLXVI. In eodem primo volumine erant 2) epistolae Ephraemi *ad Iustinianum* imper. 3) *ad Anthimum* Trapezuntis episcopum de condemnando Eutyche, 4) *ad Domitianum*, (nescio, an ad illum Melitenes episcopum, ad quem Eulogius Alex. apud Photium cod. CCXXV. et CCXXX. pag. 459.) 5) *ad Syncleticum* Tarsi metropolitam, contra Acephalos, 6) *ad Anthimum* iterum, et 7) *ad Brazem* Persam, 8) ad *monachos* in Nestorii haeresin propensos, 9) *ad Callinici desertores*, πρὸς τοὺς ἀποσχίςας Καλλινίκου, vbi verba: ὅτι τα παρὰ ταύτην (τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν) συνακτήρια λῃςῶν ἐςὶ σπήλαια, reddenda sunt, *et quod, qui extra eam* (ecclesiam Dei) *conuentus fiunt, sint speluncae latronum*, non, vt vertit Schottus: *et qui ad eam labem conuentus fiunt*. 10) Synodica actio de libellis quibusdam Eutychianis *Syncletico* Tarsi episcopo eiusque syncello, Stephano monacho oblatis. 11) Epistola *ad Megam* siue *Magnum*, episcopum Berrhoënsem, 12) *ad Eunoium* monachum, 13) sermones panegyrici octo; a) in encaenia templi SS. propheta-

t) Quem eo nomine reprehendit *Valesius* ad Philostorg. VI. 3.

u) Πατριάρχης Θεουπόλεως *Reines*. varr. lect. p. 347. add. eiusdem p. 152.

v) De episcopatu etiam intelligenda Photii verba, cod. CCXXIX. ὁ τῶν ἱερῶν τῆς Ἀντιοχείας θεσμῶν ἡγεῖτο, non, vt Schottus: *qui de sacris Antiochiae legibus narrat*. Vide *Reines*. varr. lect. p. 347. et quae notaui volum. V. pag. 335. [vol. VIII. p. 254. nou. ed. vbi vid. notas. Add. *Bayeri* epistol. in Thesauro epistolico Lacroz. tom. I. p. 21. *Harl.*]

phetarum, b) in natalem Iesu, c) ante ieiunia, d) catecheticus ad baptizandos, *εἰς τὴν κατήχησιν τῶν νεοφωτιςῶν*, e) in encaenia templi Michaëlis archangeli in Daphne, f) in sanctam Quadragesimam g) in vnam Quadragesimae nonam, h) in sancta feria quarta ad baptizandos.

CCXXIX. Eiusdem *S. Ephraemi alterum* volumen in *quatuor libros* diuisum, quorum primo, tertio et quarto maximam partem Cyrilli Alex. et synodi Chalcedonensis apologia aduersus Nestorianorum, Eutychianorumque, speciatim monachorum orientalium Seuerianorum ac Theopaschitarum calumnias; in secundo continebatur dissertatio de quinque quaestionibus ab Anatolio scholastico propositis, 1) vtrum nunc etiam secundum carnem Christus nascatur? 2. Cor. V. 16. 2) Si Adamus compositae fuit substantiae, quomodo conditus sit immortalis? 3) vnde constet Ioannem euangelistam adhuc manere? Ioh. XXI. 22. 4) Si Adam conditus fuit immortalis, quomodo ignorauerit, quid ex re ipsius esset? 5) quis sensus verborum Genes. III. 22. *Ecce Adam quasi vnus ex nobis factus est?* Liber tertius dicatus fuit *Domno* et *Ioanni* monachis in Cilicia secunda versantibus. Conf. *Reines*. VV. lectt. p. 152. et 153. et *Coteler*. tom. II. Monument. p. 631. Hic, ni fallor, Petri meminit Photius. v. eundem *Coteler*. in Const. apost. tom. II. part. 2. p. 416. *b*.

[P] *Index scriptorum, quorum ex Ephraemo Photius meminit; numeri denotant paginas editionis graecae Hoeschel.*

Cyriacus

Isidori

CCXXX. *Eulogii* patriarchae Alex. w) (cuius aduersus Nouatum cod. CLXXXII. CCVIII. CCLXXX. et alia scripta CCXV. seqq.) τεῦχος [P] τρίτον, volumen tertium, similiter vt superiora deperditum et in *libros* distinctum *undecim*, quorum *primus* continebat apolo-

w) Conf. supra, vol. IX. p. 646. et saepius in hoc vol. X. *Harl.*

apologiam pro litteris synodicis ad episcopum Rom. (Gregorium M. [x]) missis, in quibus reprehendebatur, quod nec quatuor concilia oecumenica, nec Leonis Rom. epistolam nominetenus probassent, nec anathema dixissent Eutychi, Dioscoro ac Seuero, *secundus* expositionem fidei, *tertius*, *quartus* et *quintus* apologiam pro synodo Chalcedonensi et Cyrillo Alex. aduersus calumnias haereticorum, *sextus* aduersus eos qui putant humanis siue philosophicis conceptionibus veram theologiam christianam posse subiici, *πρὸς τὰς οἰομένους ἀνθρωπίναις ἐπινοίαις δύνασθαι τὴν ἀληθῆ τῶν Χριστιανῶν ὑποβάλλειν θεολογίαν*· *septimus* ad *Domitianum* Melitenes (Armeniae) episcopum, quod recte dicatur *μία φύσις τοῦ λόγου σεσαρκωμένη.* [y]) *Octauus* ad Christophorum quemdam de locis quibusdam S. scripturae solutiones, et *ἐν τῷ θ΄ σημείῳ* in nono capite, vitae monasticae encomium. *Nonus* paraenesis ad eos, qui ab ecclesia discesserunt, ipsi inter se in varias iterum partes misere diuisi. *Decimus* aduersus *Agnoëtas* monachos, quod scriptum laudatur a Gregorio magno in epistola ad Eulogium Alex. a. C. 600. exarata lib. VIII. 42. *Vndecimus* denique, gesta synodi anno septimo Mauricii, (ita legendum pro Marciano,) Christi 588. habitae aduersus *Samaritas Dositheanos*, [z]) Dosthenum siue Dositheum quemdam, Simonis magi aequalem, (non, vt alii Samaritani, Iosuam, nec IESVM nostrum,) pro magno illo propheta per Moysen Deut. XVIII. 15. praedicto habentes, et resurrectionem mortuorum inficiantes, quam ex Mosaicis scriptis Eulogius confirmauit.

Indiculus scriptorum et haereticorum, ab Eulogio in his libris memoratorum.

Ad paginas editionis graecae Photii Hoeschelianae.

x) Huius Gregorii epist. ad Eulogium, libr. VIII. 35. et 42. quibus laudat eum, aduersus Agnoëtas bene scripsisse. Ad eundem Eulogium libr. VII. indict. 1. epist. 29.

y) Conf. *Gatacker*. Opp. p. 42. G. et 226. *A*.

z) Adde *Lampium* in comment. in Iohannem tom. I. p. 748.

Synodus Nicaena. 448. 450. 457.
Theodoretus sanctis viris adnumeratur 462.
Ὁ Θεολόγος. (Ioannes euangelista.) 459.
Timotheus haereticus. 463.
Theodorus Mopsuestenus. 451. 452.
Valentinus haereticus. 448. Eius verba: τῶν γαλιλαίων ἐπὶ Χριστοῦ δύο φύσεις λεγόντων, πλατὺν καταχέομεν γέλωτα· ἡμεῖς γὰρ τοῦ ὁρατοῦ καὶ ἀοράτου μίαν εἶναι τὴν φύσιν φαμέν. 446.

CCXXXI. SOPHRONII patriarchae Hierosolymitani aa) (a. C. 638. defuncti) *synodica* missa ad *Honorium*, qui episcopus romanus fuit ab a. 626. ad 638. [Reliqua, quae Fabr. olim h. l. scripserat, in noua hac edit. supra in vol. IX. p. 166. sq. vbi de Sophronii scriptis agitur, iam adtuli. *Harl.*]

[P] In eodem volumine cum Sophronii synodica, Photius ait, se euoluisse χρήσεις siue *dicta sanctorum patrum*, qui vel ante vel post Chalcedonensem synodum vel circa idem tempus floruere, duas in Christo voluntates et duplicem operationem docentium. Collectio similis, diuersa tamen legitur inter opera S. Maximi confessoris, tom. II. pag. 154. seq. Patrum nomina apud Photium sunt:

Ambrosius Mediol. ὁ τῆς ἐνθέου παῤῥησίας γνώμων ἀκίνητος καὶ τῆς εὐσεβείας.
Anastasius episcopus Antiochenus.
Athanasius Alex. ὁ πολύαθλος.
[P] Basilius magnus, τῆς ἐκκλησίας ὁ κόσμος.
Chalcedonensis synodus.
Constantinus quaestor in libro contra Theodosium acephalum.
Cyrillus Alex. ὁ νικηφόρος.
Diadochus Photices (in Epiro) episc.
Dionysius areopag. ὁ πολὺς μὲν τὴν γλῶσσαν, πλέον δὲ τὴν θεωρίαν, ὁ μαθητὴς Παύλου καὶ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπίσκοπος.
Ephraemus episc. Antiochenus et Eulogius Alex. qui multis scriptis Acephalos oppugnarunt.
Gennadius CPol.
Gregorius Naz. ὁ τῆς θεολογίας μυσταγωγός.
Gregorius Nyssenus, ποταμὸς τῶν λόγων.
Heraclianus Chalcedonensis episc. qui scripsit contra Manichaeos.
Ioannes CPol. ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶσσαν.
Ioannes Cappadox, episcopus CPol. ἀνὴρ ἀρετῆς οἰκητήριον.
Ioannes, Scythopolitanus episc. qui pro synodo Chalcedonensi egregie pugnauit. Idem, vt videtur, de quo cod. XCV.
Iustinus martyr, ὁ μαρτυρικοῖς αἵμασι βεβαιώσας τὸν φιλόσοφον.
Iustinianus imp. in epistola ad Zoilum patriarcham Alex.
Leo Romanus episc.

Leontius

aa) V. *Reinesii* varr. lect. p. 438.

Leontius monachus.

Petrus, Myrorum siue Myrensis (in Lycia) episcopus.

Seuerianus, Gabalorum (in Syria) episcopus.

Simeon monachus et presbyter in epistola ad Iustinianum imp. contra Nestorianos et Eutychianos.

Theodotus, episcopus Ancyranus (in Galatia.)

Theophilus calligraphus in libris contra Seuerum.

CCXXXII. *Stephani Gobari*, Tritheitae et Eutychiani saeculo sexto, vt videtur, clari, liber pridem deperditus de patrum repugnantibus sententiis circa *capita* varii theologici argumenti *duo et quinquaginta* [bb]). In excerptis Photianis e Gobaro citantur:

Alexander, Hierapolitanus episcopus et martyr, ad Origenem scribens eumque vehementer laudans. p. 477.

Athanasius ab Arianismi criminatione defendit Dionysium Alex. p. 476. 477. Origenem in pluribus locis laudat. ibid.

Attici et Cyrilli Alex. de Ioanne Chrysostomo sententia. p. 477.

Basilius Caesariensis. p. 476.

[P] Clemens ὁ στρωματεὺς et πολὺς ἄλλος τῶν θεοφόρων πατέρων ὅμιλος, multi alii diuini patres epistolam ad Hebraeos ceteris Pauli adnumerant, et a Clemente romano versum ex Hebraico tradunt. p. 477. Nicolaitarum haeresin agnoscit, Nicolaum innocentem existimat. ibid.

Cyrillus Alex. p. 475. 476.

Dionysius Alex. p. 476. contra Sabellium pugnans visus ad Arianos inclinare, licet Ario neutiquam consenserit, vt ab Athanasio etiam demonstratum. id. eius ad Origenem epistolae, quibus plurimum ei tribuit. p. 477.

Epiphanius de Nicolao diacono. p. 477. Origeni iniquior. ibid.

Eusebius Pamphili, Nicolaitarum agnoscit haeresin. p. 477. Epistolam ad Hebraeos ceteris Pauli accenset. 477.

Eustathius Antiochenus. p. 475.

Gregorius Nyssenus περὶ ἀποκαταστάσεως. p. 476. de Montanistis. p. 477. bene sentit de Origene. 477.

Gregorius Nazianzenus in epistolis φιλ[illegible]λον adpellat Origenem. p. 477.

Hegesippus libro quinto τῶν ὑπομνημάτων. 472.

Hippolytus et Irenaeus epistolam ad Hebraeos non putarunt esse Paulli. p. 477. de Montanistis scripsit, (in opere aduersus haereses,) ibid. de Nicolao diacono. ibid.

Ignatius ὁ Θεοφόρος, Nicolaitarum agnoscens haeresin. p. 477.

Ioannes Chrysostomus, episcopus CPol. Vide in Attico, Isidoro et Theophilo.

Irenaeus. p. 474. 476. 477.

bb) Plura de eo, eiusque doctrina atque ingenio scripsit *Chr. Guil. Franc. Walch* in historia haeresium, germanice scripta, tom. VIII. p. 883. sqq. *Harl.*

CCXXXIII. *S. Germani*, qui (ex Cyzici metropolita) patriarcha CPol. fuit ab a. C. 715. ad 730. *ἀνταποδοτικὸς ἢ ἀνόθευτος, retributorius* cc), (pro criminationibus Gregorio Nysseno impactis,) *et incorruptus*, (a corruptionibus, quibus scripta Nysseni interpolata esse ab haereticis arguit,) siue *Apologia pro scriptis Gregorii Nysseni*, praecipue dialogo ad Macrinam sororem, *Catechetico* et *de vita perfecta*, quod ab erroribus *Origenis* immunia sint: quo de argumento confer etiam, si placet, *Allatii* librum de purgatorio p. 171. sq. 177. 945. *Petr. Arcudium* contra Barlaamium de purgatorio, p. 116. 122. seq. et *Papebrochium* in actis Sanctorum Maii tom. III. 161. At liber Germani intercidit.

CCXXXIV. Excerpta ex *S. Methodii*, episcopi et martyris, (de quo lib. V. cap. 1. p. 255. seq. [vol. VII. p. 260. sqq. n. ed.] dicere me memini,) dialogo pridem deperdito *περὶ ἀναστάσεως de resurrectione*, aduersus Origenem. Laudatur hic Methodii liber ab Eustathio Antiocheno de engastrimytho p. 394. et alia ex eo fragmenta seruata ab Epiphanio haeresi LXIV. quae est Origenianorum, et a Ioanne Damasceno in parallelis sacris atque oratione 3. de imaginibus. Apud Photium autem p. 485 pro Ἀλαόφρων recte alius codex habet Ἀγλαόφων· inducuntur enim Methodius et Auxentius colloquentes siue disputantes cum Origenianarum partium defensoribus, Proclo et Aglaophonte. Citatur a Methodio praeter Iosephum Iudaeum p. 492. Iustinus martyr, p. 488. Ἰουστῖνος ὁ Νεαπολίτης ἀνὴρ οὔτε τῷ χρόνῳ πόῤῥω ὢν τῶν Ἀποστόλων, οὔτε τῇ ἀρετῇ, κληρονομεῖσθαι μὲν τὸ ἀποθνῆσκον, κληρονομεῖν δὲ τὸ ζῶν λέγει· καὶ ἀποθνήσκειν μὲν σάρκα, ζῆν δὲ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Qui locus haud dubie repetitus est ex Iustini libro, quem hodie desideramus, de resurrectione, vt *Grabio* iam tom. II. spicileg. p. 193. obseruatum.

CCXXXV. Excerpta ex eiusdem *Methodii* libro itidem pridem deperdito *περὶ τῶν γεννητῶν, de creatis*, quod in tempore illa Deus, et non ab aeterno condiderit, aduersus eumdem Origenem, quem Centaurum adpellat, atque *μαργαρίτας τοῦ ξενῶνος*, hoc est diuina ecclesiae christianae dogmata ethnicis commiscuisse erroribus indignatur.

CCXXXVI.

cc) Sic Luitprandus apologiae suae titulum fecit *retributionem*. Vide *Trithemium* de scriptor. eccles. cap. 502.

CCXXXVI. Excerpta ex alio eiusdem *Methodii* libro περὶ αὐτεξουσίου καὶ πόθεν τὰ κακὰ, *de libero arbitrio et unde mala*, aduersus Valentinianos et Origenem. Hic quoque Methodii liber lucem integer hactenus [?] non vidit; fortasse tamen adhuc alicubi delitescit MS. quum eius editionem olim promiserit Allatius, nisi illa tantum ampliora fragmenta intellexit, quae a Combefisio deinde vulgata habemus.

CCXXXVII. Excerpta ex eiusdem METHODII dialogo περὶ ἁγνείας, *de castitate*, siue conuiuio virginum, quod editum graece et triplici latina versione donatum exstat a triumviris doctissimis, Allatio, Possino et Combefisio, vt dixi volum. V. huius bibl. p. 255. [vol. VII. p. 263. seq. nr. 2. nou. edit.] Allatii diatribam de Methodiis et Methodiorum scriptis vna cum notis eiusdem Allatii et Henr. Valesii ad conuiuium virginum, quia raro obuia erant illius exempla, recudi curaui in spicilegio patrum tertii seculi, quod tomo posteriori operum S. Hippolyti subiunxi. Hamb. 1718. fol.

CCXXXVIII. Excerpta de rebus Herodis ex IOSEPHI ἀρχαιολογίᾳ siue antiquitatum Iudaicarum libris [dd]), de quibus iam fecerat mentionem cod. LXXVI. Proxime praela Sheldoniana Oxoniae euasit atque eruditorum iam manibus excipitur pulcerrima et adcurato expolita studio editio insignis huius scriptoris, curante *Ioanne Hudsono*, de qua verius dicere liceat, quam, quum editionem graecam Iosephi Frobenianam et Turnebianam Philonis euoluisset vir optimus Michael Neander, scripsit in praefatione theologiae Bernhardi et Tauleri praefixa: *Iosephi et Philonis Iudaeorum graeca luculentissima et eloquentissima scripta adeo pulcris typis et characteribus in Gallia et Germania excusa, vt si angelis tales litterae pingendae essent, non sint picturi et effecturi pulcriores.* Quamquam vero typorum character tam est splendidus elegantissimusque, tamen maius huic nouae editioni decus ab Hudsoni ingenio et industria accessit. [De Hudsonii et recentt. edd. v. supra in vol. V. p. 43. sqq. et de Archaeologia Iosephi ib. p. 5. seq. Add. *Lambec.* VIII. p. 10–86. *Harl.*]

CCCXXXIX. Excerpta de charactere ac generibus carminum et de celebrioribus poëtis ex *Procli* philosophi *libris* duobus [ee]) χρηστομαθείας γραμματικῆς siue *electorum grammaticorum*, quos hodie desideramus [ff]). Haec ipsa excerpta primus graece cum versione sua et suis ac *Petri Ioannis Nunnesii*, Valentini, scholiis in Hispania separatim vulgauit, et Antonio Augustino Tarraconensi archiepiscopo dedicauit *Andreas Schottus*: dein ex apographo Henrici Stephani, magistri sui, collato cum duobus MSS. *Fridericus Sylburgius* recensuit, additisque castigationibus suis cum Schotti versione vulgauit ad calcem syntaxeos Apollonii grammatici,

dd) Hic fidem Photii adcusat *Casaubon.* aduersus Baronium p. 32. sq.

ee) Apud Suidam *libri tres*, et initio apud Photium *libri quatuor* numerantur. Sed ex duobus tantum excerpta adferre se, testatur Photius. Vide, quae notaui volum. VIII. huius bibl. pag. 521. seq. [vol. IX. pag. 417. sq. n. ed. vbi plura adieci. *Harl.*]

ff) Conf. *Reinesii* varr. lect. pag. 429. et 474. — De argumento cycli epici, quod ex Proclo exponit Photius, v. *Casaub.* ad Athen. VII. cap. 3. p. 478. sqq. et *Salmas.* ad Plin. p. 594. sq. et 597. de Cyclicorum quoque auctore quaedam hic traduntur p. 541. v. *Casaubon.* ad Athenaeum p. 582.

matici, Francof. [P] apud Andreae Wecheli haeredes 1590. 4. et Hanou. 1615. 4. Titulus etiam Schotti et Nunnesii promittit scholia, quae in libro ipso non reperio.

Index scriptorum, in Procli chrestomathia laudatorum. Ad paginas editionis Frid. Sylburgii.

CCXL. Excerpta ex IOANNIS PHILOPONI commentario in Hexaëmeron, quem Sergii patriarchae CPol. iussu scripsit, illique dedicauit. Fuit Sergius patriarcha ab a. C. 610. ad 639. De commentario illo iam mentionem fecit Photius cod. XLIII. idemque est quem graece et latine editum habemus, vt dixi supra p. 360. seq. [cap. 32. §. III.]

CCXLI. Excerpta ex PHILOSTRATI libris de vita Apollonii philosophi, qui iti dem exstant, et quorum iam supra cod. XLIV. fecerat mentionem. Μυθογράφον Philostratum vocat Photius p. 533. Vid. *Reinef.* varr. lect. p. 241. seq. Locum quemdam emendat *Bochart.* in Hieroz. II. p. 811. in. et p. 704. de πορδάλοις.

CCXLII. Excerpta ex *Damascii* Damasceni libro *de vita* magistri sui *Isidori* philosophi, de quo iam dictum cod. CLXXXI. et quem intercidisse dolendum est, licet plura ex eo praeter Photium Suidas nobis seruarit [gg]). De Damascio ipso dictum ad cod. CXXX.

Index philosophorum ac sophistarum, aliorumque virorum clarorum, quorum in excerptis e Damascio mentio.

Ad paginas editionis graecae Photii Hoeschelianae.

gg) Suidae lacinias, puto, intellexisse *Henr. Valesium*, quando in notis ad Socrat. VII. 15. p. 86. promisit, se vitam Isidori duplo auctiorem editurum aliquando. Certe, quae ibi de Hypatia adfert, ex Suida repetita sunt, non ex amplioribus ineditis excerpta. — Suidam integram Isidori vitam habuisse, *Küsterus* ad Suidam I. p. 17. ex eo coniicit, quod varia, quae apud Photium non leguntur, ex ea adfert. Excerpta illa Photii confer cum Suida tom. II. pag. 67. sq. et *Küsterus* diligenter indicare solet, quae in Suida ex Damasciana illa Isidori vita leguntur. conf. p. 75. et 80. b. et 169. vbi idem de excerptis pluribus, quam Photii illa, tradit: ib. II. pag. 20. et 54. 67. b. 68. a. — Add. *Reinef.* varr. lect. pag. 430-434. et p. 638. de βακτυλίοις ibi commemoratis. Locum de Hierocle ap. Photium illustrat *Pearson.* praef. ad Hieroclem, p. 23. Quae de nomine Bet. v. *Salmas.* ad Plin. p. 867. a. fin.

hh) Quae ibi habentur de Olympo, Generosae fratre, ea exstant etiam ap. Suidam II. p. 681. — quae de Vlpiano, ibid. p. 738. et v. Μισοπρέγμων· quae de Horapolline, ibid. p. 760. — de cibo αἰθρύντῳ et doricum modum habente, Suid. I. p. 74. b.

Hippocra-

CCXLIII. Excerpta ex *Himerii* sophistae μελέταις siue declamationibus, de quibus supra cod. CLXV. [vbi vide a me adscripta,] edita primum graece separatim vna cum Polono-

Polemonis nonnullis et fragmento Diodori Siculi, de Cleonide et Aristomene ii) ab *Henrico Stephano* Paris. 1567. 4. Declamationes ipsae maximam partem deperditae, pars in bibliothecis adhuc inedita delitescit, [edita vero a Werasdorf.] vt dixi lib. IV. cap. 30. [cap. 32. vol. VI. 56. sqq. et p. 61. sqq.] vbi etiam singularum titulos, e quibus excerpta dat Photius, accurate adnotatos reperies. Conf. *Reines.* varr. lect. p. 451-454. *Olear.* ad Philostrat. p. 822. a. et 896.

CCXLIV. Excerpta ex *Diodori Siculi* libris deperditis, 31. 32. 33. 36. 37. 38. et 40. quorum partem H. Stephanus graece vulgauerat, latineque verterat in sua Diodori editione graeca, Paris. 1559. fol. Integra, vt apud Photium leguntur, vertit *Laurentius Rhodomannus*, cum cuius interpretatione exstant in Diodori editione graecolatina Wecheliana p. 892. seq. Schottus aliam versionem suam, non Rhodomanni in Photio repraesentat. [Conf. supra, vol. IV. c. 30. p. 361. sqq. et de editt. pag. 367. sqq. et p. 371. sq. — Haec Photii excerpta sunt *Vindobon.* in cod. CXXV. 7. v. *Lambec.* comment. VII. p. 482. sq. ed. Koll. *H.*] v. *Gatack.* opp. p. 87. G. Prae ceteris Photii excerptis notatu digna sunt, quae de Mose et Iudaeorum populo, ex *Hecataeo* Milesio Diodorus libro XL. scripserat.

CCXLV. Excerpta ex PLVTARCHI vitis *parallelis*, Dionis et Bruti, Demosthenis et Ciceronis, Phocionis et Catonis minoris, Alexandri et Caesaris, Eumenis et Sertorii, Demetrii et Antonii, Pyrrhi et Marii, Arati et Artaxerxis, Agidis et Titi, quae omnes hodie exstant, vt dixi lib. IV. cap. 11. [cap. 13. in vol. V. p. 173. sqq. n. edit.]

CCXLVI. Excerpta ex ARISTIDIS rhetoris *Panathenaico*, siue Oratione de laude Athenarum, quae exstat, vt dixi lib. IV. cap. 30. p. 379. seq. [cap. 32. pag. 18. sq. vol. VI. nou. ed.]

[P] CCXLVII. CCXLVIII. Excerpta ex eiusdem ARISTIDIS *orationibus quatuor Platonicis*, quae itidem exstant et aetatem tulerunt. vide ibid. p. 386. [p. 25. nou. ed.]

CCXLIX. Excerpta ex *Anonymo de vita Pythagorae.* Liber ipse Anonymi intercidit. Excerpta Photii cum versione sua *Lucas Holstenius* subiecit vitae Pythagorae, scriptae a Porphyrio, Rom. 1630. 8. et recusae Cantabrig. 1655. 8. Cum eadem versione subiiciuntur etiam Iamblicho et Porphyrio de Pythagorae vita editis a Ludolpho Küstero, Amst. 1711. 4. Conf. *Küster.* ad Suidam II. p. 21. et p. 750. ac tom. I. p. 43. a.

CCL. Excerpta ex libro *primo* et *quinto* operis deperditi, quod *Agatharchides* περὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, *de mari rubro* siue Arabico sinu et variis circa illius viciniam mirabilibus elucubrauerat, legeruntque olim Diodorus Sic. Strabo, Plutarchus. De voc. Φοινικικῶν

ii) Hoc fragmentum sine nomine editum ab H. Stephano, If. Vossius in codice Florentino reperit tributum Diodoro Siculo, sub cuius nomine graece et latine cum *Ioannis Boiuini* versione prodiit in Memoriis gallice editis academiae litterarum elegantiorum Paris. 1717. 4. Amst. 1718. 12. tomo secundo.

κικῶν v. *Reines.* varr. lectt. p. 148. Nonnulla p. 723. in Hoescheliana edit. quae Stephaniana non habet, ex alio auctore esse, putat *Iungermann.* in ep. ad Salmas. tom. IV. Sylloges Burmann. pag. 485. *Fabr.* [De loco quodam in hoc codice v. cel. *St. Croix* in Exam. critique des Historiens d' Alex. ed. II. p. 48. add. p. 59. *Harl.*] De Agatharchidis scriptis iam dictum codice CCXIII. Haec vero de mari rubro excerpta graece primus vulgauit *Henricus Stephanus* cum excerptis e Ctesia et Memnone, quibus Appiani Iberica et Hannibalica subiecit, 1557. 1594. 8. Sed cum latina *Laurentii Rhodomanni* versione et notis *I. Hudsoni* recusa sunt in tomo primo Geographorum graecorum minorum ab eodem viro clarissimo vulgatorum Oxonii 1698. 8. Rhodomanni versio, quam seruauit etiam Schottus, lucem viderat separatim Helmst. 1594. 8. prodierunt et eadem excerpta cum *Rich. Bretti* Angli versione Oxon. 1597. 8. [v. supra, vol. III. p. 32. sq.]

Post excerpta ex Agatharchide p. 746. in Hoeschelii editione graeca Photius memorat librum *Arriani*, his verbis, quorum in latina Schotti nullum deprehenditur vestigium: Ἀῤῥιανȣ̃ σύγγραμμα. Ὅτι Ἀῤῥιανὸς περὶ κομητῶν φύσεώς τε καὶ συστάσεως καὶ φασμάτων βιβλιδάριον γράψας, πολλοῖς ἀγωνίσμασι πειρᾶται δεικνύναι, ὅτι μηδὲν μήτε τῶν ἀγαθῶν μήτε τῶν φαύλων τὰ τοιαῦτα φάσματα ἀποσημαίνȣσιν. *Arriani liber. Arrianus de cometarum natura et constitutione atque adparentiis librum scripsit, quo multis argumentis conatur demonstrare, quod nihil neque boni neque mali, quando adparent, portendant.* Hic est Arrianus ille, quem de meteoris scripsisse testatur Io. Philoponus in lib. I. meteor. p. 79: Ἀῤῥιανὸς δὲ ἐν τῷ περὶ μετεώρων φησὶν, ὡς Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος ἰσχυρίζεται εἴκοσι καὶ πέντε μυριάδας σαδίων ἔχειν τὴν περίμετρον τȣ̃ μεγίσȣ τῆς γῆς κύκλȣ. Illud vero argumentum, quod cometae malorum nuncii non sint, nostra memoria omnibus ingenii et doctrinae viribus tuendum et illustrandum in se suscepit scriptis gallice editis [kk]) *Petrus Baelius.* Diserte quoque et eleganter pro eodem disputauit, *Ioannes Georgius Graeuius,* oratione IV.

[P] CCLI. Excerpta ex *Hieroclis* libro περὶ προνοίας, *de prouidentia*, memorato supra cod. CCXIV. et pridem deperdito. Horum partem latine vertit *Hugo Grotius* in sententiis Philosophorum de fato, editis Paris. 1624. 4. et Amst. 1648. 12. atque inter opera Grotii theologica, tomo III. ibid. 1679. fol. [De reliquis edd. v. supra ad vol. I. pag. 801. add. supra ad cod. CCXIV. *Harl.*] conf. ed. Needham. pag. 247. et not. pag. 443. ac Pearson. prolegg. ad Hierocl. p. 26. sq.

CCLII. Excerpta ex *vita Gregorii I. papae Romani.* Ἐκλογαὶ τȣ̃ θεαρέσȣ βίȣ Γρηγορίȣ. Exstat quidem vita huius Gregorii scripta latine a *Paulo Warnefrido* Aquileiensi, editaque a *Papebrochio* in actis sanctor. tom. II. ad 12. Martii, et in *Mabillonii* Actis sanctorum ordinis Benedicti tom. I. nec non altera itidem latina, in IV. diuisa libros, auctore *Ioanne* monacho Casinensi et postea diacono romano, quae vna cum priore occurrit in tomo quarto operum Gregorii editionis nouissimae, Dionysio Sammarthano curante adornatae, Paris. 1705. fol. Sed graeca antiquioris scriptoris, quam legit Photius, nondum lucem vidit,

kk) Pensées diuerses a. 1683. Continuation des pensées diuerses a. 1705. 12.

dit, quod sciam. Addit idem, Gregorium multas insignes lucubrationes latina lingua composuisse, nominatim *Homilias in euangelia, et vitas celebrium in Italia virorum, vtilibus narrationibus illustratas dialogis quatuor:* quae vtraeque commentationes inter S. Gregorii opera saepius lucem viderunt. Denique monet Photius, ZACHARIAM (qui papa fuit ab a. C. 741. ad 752.) non modo dialogos, sed alia etiam Gregorii scripta in graecam linguam vertisse post annos circiter CLXV. Ex his sola *graeca dialogorum versio* aetatem tulit, de cuius editionibus supra p. 357. [cap. 33. §. VII. sub fin. de Zacharia, papa rom.] In illis dialogis licet plura legantur fabulis simillima et prorsus incredibilia, tamen ita eorum lectione delectata fuit superiorum saeculorum aetas, vt in plures linguas translati etiamnum in bibliothecis pluribus occurrant. Nam Anglosaxonicam versionem, ab Aelfrico rege adornatam, memorat *Georgius Hickesius* in catalogo MSS. Anglosaxon. p. 71. tom. II. thesauri septentrional. Arabica dicitur exstare in bibl. Colbertina. Gallicam duplicem, vnam prosa veteri, alteram rhythmis gallicis expressam ante hos quingentos annos, nec non metaphrasin latinis versibus compositam adseruant aliae, vt audio, Gallorum bibliothecae.

CCLIII. ANONYMI *martyrium septem dormientium*, Ephesi imperante [?] Decio, Graece hactenus ineditum, sed latine vulgatum a *Surio* 27. Iul. Vide supra, pag. [391. in hoc vol.] In hoc martyrio mentio fit *Theodori* Aeginensium episcopi, qui resurrectionem corporum vocauit in dubium.

CCLIV. ANONYMI *martyrium apostoli Timothei,* graece similiter adhuc ineditum, vide supra [p. 341. in h. vol.] sed latine vulgatum sub *Polycratis* nomine, post codicem canonum ecclesiae romanae ex *Petri Pithoei* bibliotheca, Paris. 1687. fol. p. 366. 367. vbi pro *citagiarum*, ex Photio legendum *catagogium*, καταγώγιον.

CCLV. ANONYMI *martyrium magni martyris Demetrii*, etiam hoc ineditum hactenus, sed latine ex *Anastasii* bibliothecarii versione vulgatum a *Ioanne Mabillonio* tom. I. Analect. pag. 66. De hoc Demetrio, qui Maximiano imperante Christum morte sua honorauit, vide supra pag. [218. in hoc vol.] v. *Pearson* vindic. Ignat. part. II. p. 120.

CCLVI. Excerpta ex actis deperditis SS. *Metrophanis et Alexandri*, qui subiere martyrium anno XIX. Diocletiani. Haec excerpta, in quibus de vita Constantini M. quaedam, alibi vix obuia, leguntur, *Franciscus Combefisius* post historiam Monotheletarum integriora exhibuit graece, recensita ex codice Seguieriano, cum noua versione sua et notis, p. 573. seq. Apud Photium titulus est: πολιτεία τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν Μητροφάνους καὶ Ἀλεξάνδρου, sed apud Combefisium: τὰ πραχθέντα ἐν Νικαίᾳ παρὰ τῆς συνόδου [ll]) ἐπὶ καθαιρέσει Ἀρείου. Non coaeui, vt vult videri, Constantino, sed iunioris scriptoris haec acta esse probat *Tillemontius* tom. VII. memor. p. 657. [add. supra in hoc vol. pag. 294. et infra vol. XI. p. 359. vet. ed.]

CCLVII

ll) Alia acta synodi Nicaenae supra, cod. LXXXVIII.

CCLVII. *Vita* seu *certamen*, Βίος ἤτοι ἄθλησις *Pauli episcopi CPol.* (circa a. 337.) ab Arianis pulsi in exsilium, et postea obtruncati. In hac narratione, cuius sola excerpta a Photio seruata habemus, plures errores notant *Valesius* libro secundo obseruationum ecclesiasticarum ad Socratem et Sozomenum. De Paulo videnda Acta sanctor. tom. II. ad diem VII. Iunii et *Tillemontius* tomo VII. memor. [et supra in h. vol. p. 306.]

CCLVIII. *Vita et certamen magni Athanasii.* Etiam haec intercidit, solis excerptis a Photio seruatis, quae graece et latine praemittuntur nouae editioni operum S. Athanasii in tres distinctae tomos, quam eruditissimo Montfaucono debemus Paris. 1698. fol. Scriptorem longe inferiorem esse sancti doctoris, cuius vitam describit, aetate, et plenum indignis fide narrationibus, monet *Godfridus Hermantius* praefat. ad vitam S. Athanasii scriptam gallice: *c' est l' ouvrage d' un Grec beaucoup posterieur* [P] *a S. Athanase et plein de fautes, qu' il n' est capable que de faire tomber dans l' erreur ceux qui voudroient y arrester.* [v. supra in h. vol. p. 201.]

CCLIX. ANTIPHONTIS rhetoris λόγοι διάφοροι, *orationes LX.* ex quibus solas XXXV. genuinas esse notauit Caecilius Siculus, qui etiam Thucydide historico vsum magistro scripsit. De hoc Antiphonte et eius arte *rhetorica*, quae intercidit, et orationibus, ex quibus XVI. hodie exstant, quemadmodum et de rhetoribus, quos deinceps commemorabit Photius, vniuersis dixi lib. II. cap. 26. [in vol. II. p. 745. sqq. n. ed.] Quod vero Photius ait, *tragoedias* etiam illi a quibusdam tribui, credibile est cum rhetore confundi Antiphontem tragicum, a Dionysio tyranno interfectum, de quo dictum lib. 2. cap. 19. [in vol. II. p. 284. sq. nou. ed.]

CCLX. ISOCRATIS *orationes LX.* ex quibus Dionysius (Halicarnasseus) pro genuinis habuit XXV. Caecilius XXVIII. Hodie exstant tantummodo XXI., illae scilicet, quas legisse Photius se testatus est supra cod. CLIX. *Artem* eius *Rhetoricam*, quam memorat etiam scholiastes Hermogenis p. 297. hodie desideramus. De *epistolis* Isocratis dixi lib. II. cap. 10. §. 7. [vol. I. pag. 678. n. ed, inprimis, vol. II. p. 791 sq.] Ad criminationem vero eorum, qui Isocratem mm) voluerunt plagii arguere ideo, quod in Panegyrico suo quaedam similia haberet Archini, Thucydidis et Lysiae epitaphiis orationibus, bene respondet Photius, nihil prohibere quo minus circa idem argumentum tractandum pluribus eadem veniant in mentem, quorum tamen nullus alterum exscripserit. Ἀλλ' ὐδὲν κωλύει παραπλησίων ἀνακυπτόντων πραγμάτων, ταῖς ὁμοίαις ἐξεργασίαις χρῆσθαι καὶ τοῖς ἐνθυμήμασιν ὐχ ὑποβαλλόμενον τὰ ἀλλότρια, ἀλλὰ τῆς τῶν πραγμάτων ἀναβλαστανέσης φύσεως τοιαῦτα οἷα καὶ τοῖς προλαβῦσι προβαλλομένη ἐπιδείκνυται· Duplicem Isocrati positam statuam aeream memorat Photius, vnam Cleocharis sculptoris opus Eleusine ab amico Timotheo cum hac inscriptione:

Τιμόθεος φιλίας τε χάριν, σύνεσίν τε προτιμῶν nn)
Ἰσοκράτυς εἰκῶ τήνδ' ἀνέθηκε Θεῶ.

Alteram

mm) Addendus hic locus obseruatis *Iac. Thomasii* in diss. de plagio literario §. 476. vbi de Isocrate.

nn) Mireris Schottum, qui vertit: *honoris amicitiae atque hospitalitatis deabus*, quum verba graeca nihil aliud tinniant, quam: *amicitiae*

Alteram in Olympii Iouis aede ab Aphareo Isocratis adoptiuo filio:

Ἰσοκράτους Ἀφαρεὺς πατρὸς εἰκόνα τήνδ᾽ ἀνέθηκε
Ζηνί, θεούς τε σέβων καὶ γονέων ἀρετήν.

[P] CCLXI. ANDOCIDAE *orationes quatuor*, hodie etiam superstites, de quibus dixi lib. II. cap. 26. [vol. II. p. 758. sqq.] Nonnulla Andocidae loca illustrat *Palmerius* in exercitationibus ad scriptores graecos pag. 667. seq. *Fabr.* Multo plura loca vel emendauit vel illustrauit, atque in cap. primo de ortu ac maioribus Andocidis vberius disputauit cl. *Sluiter*, in libro inscripto: *Iani Ottonis Sluiter Lectiones Andocideae.* Interiectae sunt *Lud. Casp. Valckenaerii* ineditae et *Io. Luzaci* in Andocidem animaduersiones: item nonnulla ex codd. MSS. excerpta. Lugd. Batau. ap. Haak et socios. 1804. 8. Longa huius libri censura legitur in biblioth. critica, vol. III. part. 3. Amstelod. 1805. 8. p. 75-117. In cod. *Veneto* bibl. Marc. CDLI. sunt multa fragmenta Aristidis oratt. adscripta in margine manu saec. XIV. v. cel. *Morelli* bibl. MSta gr. et lat. I. p. 317. *Harl.*

CCLXII. LYSIAE *orationes CCCCXXV.* λόγοι εἰκοσι πέντε καὶ τετρακόσιοι, quem numerum Plutarchi etiam codices confirmant, licet trecentas tantum et viginti quinque habeat Schottus. De numero harum orationum Suid. Küsteri II. pag. 475. [et supra, vol. II. p. 762. *Harl.*] Ex illis genuinae CCXXXIII. Hodie exstant non plures, quam XXXIV. Ceterum Paulus ὁ ἐκ Μυσίας, cuius censura a Photio reprehenditur, fuit Paulus ille Germinus, sophista, cuius commentarios in Lysiae orationes, pridem deperditos, Suidas in Παῦλος commemorat.

CCLXIII. ISAEI, Lysiam magistrum suum feliciter imitati, *orationes LXIV.* ex quibus genuinae quinquaginta. Hodie tantum exstant decem. Isaeus hic Demosthenem decem millium drachmarum pretio, hoc est mille ducentorum et quinquaginta Ioachimicorum, instituit, atque illi λόγους ἐπιτροπικοὺς contra Aphobum tutorem suum orationes, (tres, quae etiamnum exstant,) elaborasse vel saltim emendasse et expoliuisse traditur etiam a Libanio in Demosthenis vita.

CCLXIV. AESCHINIS *orationes III. et epistolas IX.* quae omnes exstant, et de quibus iam meminerat cod. LI.

CCLXV. DEMOSTHENIS *orationes*, quas germanas LXV. fuisse Photius testatur. Hodie exstant duae et quadraginta. Ex illis quasdam Critici tribuerunt Hegesippo, Hyperidi, Dinarcho, vel Lysiae. In hoc capite Photius facit mentionem Aristidis rhetoris, Aspasii rhetoris, Callimachi οὐχ ἱκανοῦ ὄντος κρίνειν, Demetrii Magnetis, Libanii, et Longini **) critici. Plura etiam de Demosthene narrat similia iis, quae apud Plutarchum de

tiae caussa et ingenium admiratus, Isocratis imaginem hanc deo dedicauit Timotheus.* Sed pro γονέων Schottus legit ξενίην, vt est apud Plutarchum, qui vtramque inscriptionem iisdem refert, et plura alia, quae in hisce capitibus Photius eadem habet, in vitis decem rhetorum.

**) De Longino locus insignis pag. 802. Λογγῖνος ὁ Κρισπός, ἐπὶ Κλαυδίου δὲ ἔτος ἤκμαζε, καὶ τὰ πολλὰ

[P] de vitis decem rhetorum. Notat et compositionem nullam praetermittere, sed periodis omnia complecti. Demostheni esse cum Isocrate ac Lysia commune: *τὸ μὲν μηδενὸς φείδεσθαι συνθέσεως, ἀλλὰ πάντα διειλῆφθαι περιόδοις, ἔστι μὲν Ἰσοκράτους καὶ Λυσίου πρὸς Δημοσθένην κοινόν.* p. 801. Add. *Reines.* varr. lectt. p. 463. sq.

CCLXVI. HYPERIDIS *orationes LXXVII.* (non sexaginta septem, vt Schottus,) e quibus genuinae LII. perierunt autem omnes praeter vnicam *περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν*, quae inter Demosthenicas est decima septima, vt notaui lib. II. cap. 26. §. 10. [vol. II. p. 858. sqq.]

CCLXVII. DINARCHI *orationes LXIV.* quarum aliquas *Aristogitoni* Hyperidis aequali maluerunt nonnulli tribuere. Hodie non plures exstant quam tres, vna Demostheni, Aristogitoni altera, tertia Philocli opposita.

CCLXVIII. LYCVRGI *orationes XV.* ex quibus exstat hodie vnica aduersus Leocratem, quam non modo graece vulgauit *Philippus Melanchthon*, Witeb. 1545. 8. apud Iohannem Luft, recusam Lipsiae 1568. 8. sed etiam latina versione donauit, quam euolui editam Francof. 1548. 8. ex officina Petri Brubachi, vt adeo emendandum sit, quod olim scripsi lib. II. cap. 26. §. 7. [vol. II. p. 813. sq. vbi plura addidi. *Harl.*]

CCLXIX. *Variorum sanctorum virorum sermones XXI. diuersi argumenti.* HESYCHII presb. *Hierosol. ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἅγιον Θωμᾶν ἐγκωμίου, ex encomio in S. Thomam.* Sed, quae deinde adfert Photius, docent legendum esse Ἀνδρέαν, non Θωμᾶν, vt iam notauit *Labbeus* de script. eccles. tom. I. p. 641. Sunt enim repetita ex homilia Hesychii in Andream apostolum, quae adhuc exstat, et saepe prodiit latine ex versione Caroli Fabiani Lugd. 1615. et in supplemento bibl. patrum, Paris. 1639. tom. I. pag. 821. atque in editione bibliothecae Paris. 1644. 1654. tom. XV. p. 821. et Lugdunensi tom. XII. p. 188. et in bibliotheca Combefisii concionatoria tomo VI. conf. *Coteler.* tom. II. Monum. p. 605. f. Graeca nondum lucem vidit, quod sciam. Incipit: *σάλπιγξ ἡμᾶς ἀποστολικὴ πρὸς πανήγυριν ἤθροισε.*

CCLXX. *Ioannis Chrysostomi* homilia *in S. Paulum apostolum.* Quae ex illa adfert Photius, non leguntur in septem homiliis laudi Pauli destinatis, quas cum veteri Aniani versione exhibuit eruditissimus *Montfauconus* tomo II. Operum S. Chrysostomi.

[P] CCLXXI. Excerpta ex ASTERII, Amaseni episcopi, *homiliis*, quas partim habemus editas, partim hodie desideramus: vt accuratius et distincte notaui volum. VIII. huius bibl. lib. V. cap. 28. [cap. 23. vol. IX. pag. 517. sq. n. edit.] vbi etiam monui excerpta haec Photii cum noua versione Combefisii et notis recusa in nouo ipsius auctario bibliothecae patrum tom. I. p. 211. seq.

CCLXXII.

πολλὰ συνηγωνίζετο Ζηνοβίᾳ, τῇ τῶν Ὀσροηνῶν βασιλίδι, τὴν ἀρχὴν κατεχέσῃ Ὀδενάτου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τετελευτηκότος, ἣν καὶ μεταβαλεῖν εἰς τὰ Ἰουδαίων ἔθη ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς δεισιδαιμονίας παλαιοὶ ἀναγράφουσι λόγοι.

CCLXXII. Excerpta ex LEONTII, episcopi Arabissi in Cappadocia, *sermone εἰς τὴν κτίσιν καὶ εἰς τὸν Λάζαρον, de creatione et de Lazaro.* Non memini editum esse, sed MStum habuit Allatius, qui in libro de Simeonum scriptis hoc eius memorat initium: ὐδὲν ὡς ἔοικε τῆς ἀγάπης ἐστὶν ἰσχυρότερον.

CCLXXIII. Excerpta ex *Theodoreti sermonibus V. de laudibus Ioannis Chrysostomi*; tot enim tantummodo euoluisse se, Photius testatur, licet plures ab eo scriptos coniiciat. Hoc cod. extremo interpretem plane talpam esse, ait *Coteler.* Monum. tom. I. pag. 263. a. Hodie sermones istos omnino desideramus. Confer *Io. Garnerii* auctarium operum Theodoreti p. 30. seq. Inter alia Chrysostomus ab eo adpellatur ἡ ἄκακος σύνεσις, ὁ πολύμματος νῦς, τῆς εὐαγγελικῆς ἐμπειρίας ἡ βίβλος, perinde vt a Proclo CPol. *Scripturas a DEO inspiratae impolluta bibliotheca, diuinae thesaurus intelligentiae.*

CCLXXIV. *Ex IOANNIS CHRYSOSTOMI sermone in quadraginta martyres* Sebastenos, passos sub Licinio: de quibus vide supra hoc volumine [p. 289.] Nec non ex eiusdem *sermonibus tribus in Ioannis baptistae decollationem.* Vide supra [p. 259. in h. vol.]

CCLXXV. Ex *Hesychii* presbyteri Hierosol. a. C. 343. defuncti, homilia deperdita vel saltim hactenus inedita in *Iacobum* domini IESV fratrem et *Dauidem* regem τὸν Θεοπάτορα, vbi Iacobo videas tribui primatum apostolorum, prae Petro, verbis dissertissimis: πῶς ἐγκωμιάσω τὸν τῦ Χριστῦ δῦλον καὶ ἀδελφὸν, τὸν τῆς νέας Ἱερουσαλὴμ ἀρχιστράτηγον, τὸν τῶν ἱερέων ἡγεμόνα, τῶν Ἀποστόλων τὸν ἔξαρχον, τὸν ἐν κεφαλαῖς κορυφὴν, τὸν ἐν λύχνοις ὑπερλάμποντα, τὸν ἐν ἄστροις ὑπερφαίνοντα. Πέτρος δημηγορεῖ, Ἰάκωβος νομοθετεῖ, καὶ ὀλίγαι λέξεις τὸ τῦ ζητήματος συνέσταλαν μέγεθος. Actor. XV. 13. 21.

Ex *Modesti*, post septimi saeculi initia archiepiscopi Hierosol. homilia nondum, quod sciam, edita εἰς τὰς μυροφόρυς, *in mulieres vnguenta ferentes*, vbi mentio *actorum martyrii Mariae Magdalenae*, quae virgo et ipsa virgini Mariae semper praesens ad obitum illius vsque adfuerit, ἀρχηγὸς τῶν μαθητριῶν, *discipularum praecipua*, deinde adfecta martyrio Ephesi, vbi eam supultam tradit quoque *Gregorius Turonensis* lib. I. de miraculis [?] martyrum c. 3. vt aliorum testimonia Modesto suffragantia omittam, quae laudat *Io. Launoius* in diss. de commentitio Lazari et Maximini, Mariae Magdalenae et Marthae in prouinciam Galliae adpulsu. Paris. 1660. 8. et b. *Antonius Reiserus* noster in Launoio confessore p. 778. [Conf. supra in h. vol. p. 287.]

Eiusdem *MODESTI* ἐγκώμιον εἰς τὴν κοίμησιν, *in dormitionem sanctiss. deiparae* sermo πολύστιχος, quem ex codice Seguieriano integrum descriptum se habere testatur Michaël le Quien ad Damasceni orat. eiusdem argumenti tom. II. p. 857. notatque, licet Photius in illo ὐδὲν ἀναγκαῖον, *nihil necessarii* occurrere declarauerit, nihilque ex eo produxerit, hoc tamen in eo se obseruasse memorabile, quod testetur, neminem ante se fuisse, qui dormitionem Mariae sermone sollemni celebraret. Alium locum insignem, duas voluntates et duas operationes ἀσυγχύτως et ἀδιαιρέτως in Christo agnoscentem, adfert ex eodem sermone p. 820. Alios de hoc argumento aliorum sermones memoraui supra. [p. 282. in hoc vol.]

Ex eiusdem *Modesti* sermone nondum, quod sciam, edito *εἰς τὴν ὑπαπαντὴν*, *in occursum domini.* Alios eiusdem argumenti sermones notaui supra. [p. 240. seq. in hoc vol.]

CCLXXVI. Excerpta e b. *Nili* sermonibus duobus in pascha, et tribus in Christi ascensionem. Nilum hunc celebrem illum ascetam, S. Chrysostomi discipulum intellige. Sermones ipsi hodie quod sciam non exstant, editi certe non sunt. De aliis Nili scriptis dictum vol. V. ad Allatii librum de Nilis. [vid. supra in h. vol. cap. 27.]

CCLXXVII. Excerpta ex IOANNIS CHRYSOSTOMI *homilia I. in Spiritum S.* (quae exstat tom. IV. edit. Ducaei p. 173. et tom. III. ed. Montfauc. p. 797. 2) *quod Christus, oriens; et in illud:* ascendit et descendit, *et quod spiritus s. omnipotens sit.* 3) *In Christi incarnationem, et quod vnicuique climati praefecti sint angeli.* 4) *De vno legislatore, et in vestes sacerdotum et de poenitentia.* (tom. VI. Ducaei p. 1.) 5) *in illud*, sufficit tibi *gratia mea* 2. Cor. XII. 9. (tom. VI. Ducaei p. 284.) 6) *in illud* 2. Cor. V. 17. si qua ergo in Christo, noua creatura. 7) *Post Calendas et contra ebrios.* 8) *In illud* 1. Thess. IV. 13. nolumus vos ignorare de dormientibus. (tom. V. Ducaei p. 275.) 9) *de poenitentia.* 10) *In visionem Esaiae, quam vidit contra Iudaeam et Ierusalem.* 11) *In prodigum, de poenitentia, in lignum scientiae boni et mali, et in latronem.* 12) *Paraenetico sermone de poenitentia.* 13) *In terrae motum, Lazarum et diuitem.* (tom. V. Ducaei p. 87.) 14) *In illud* Luc. XVI. 24. mitte Lazarum. 15) *Non adeo deflendos esse mortuos.*

CCLXXVIII. Fragmenta ex THEOPHRASTI scriptis 1) *περὶ τῶν μεταβαλλόντων τὰς χρόας*, *de animalibus, colorem mutantibus.* (conf. *Coteler.* ad tom. II. Monument. p. 537.) 2) *περὶ παραλύσεως*, [!] *de paralysi* siue neruorum resolutione. 3) *περὶ λειποψυχίας*, *de deliquio animi.* 4) *περὶ ἰλίγγων*, *de vertigine.* 5) *περὶ κόπων*, *de lassitudine.* 6) *περὶ τῶν ἀθρόως φαινομένων ζώων φθονεῖν*, *de animantibus, quae confertim et multa simul visuntur.* 7) *περὶ τῶν λεγομένων ζώων*, *de animantibus, quae dicuntur inuidere.* 8) *περὶ ἱδρώτων*, *de sudoribus.* et 9) *περὶ μελιττῶν*, *de apibus.* Ex his scriptis Theophrasti hodie exstant de vertigine, de lassitudine et de sudoribus. Cetera omnia desiderantur. Excerpta Photiana graece primum edita ab Henr. Stephano Paris. 1557. 8. deinde cum aliis illius philosophi praestantissimi scriptis graece et latine, curante Daniele Heinsio, Lugd. Bat. 1613. fol. vt dixi supra lib. III. cap. 9. [cap. 7. nou. ed. vol. III. p. 414. sqq. et p. 427. seq.]

CCLXXIX. Excerpta ex *Helladii Besantinoi* pp) siue Antinoi vrbe, Aegyptii, *χρηστομαθειῶν electorum* libris IV. quos versibus iambicis exarauerat scriptor hic ethnicus, Licinii et Maximiani temporibus clarus, multarumque aliarum lucubrationum auctor, quarum hi

pp) Apud Etymologici magni auctorem aliquot locis citatur *Βησαντῖνος ἐν τῷ* vel *ἐν τοῖς περὶ χρηστομαθείας.* Diuersus ab hoc Helladius auctor Lexici, de quo supra cod. CXLV. et CLVIII. et ex quo plurimum profecit Suidas, testatus, eum fuisse grammaticum Alex. Theodosii iun. temporibus clarum, cuius etiam *laudes* scripsit, nec non *ἔκφρασιν φιλοτιμίας* *descriptionem ambitionis.* *Διόνυσον ἢ Μοῦσαν*, *Dionysium siue musam* et *ἔκφρασιν τῶν λουτρῶν Κωνσταντιανῶν*, *descriptionem balnei Constantiani.*

hi tituli apud Photium exstant, 1) Ἀθῆναι, 2) Αἰγύπτιος, 3) προτρεπτικὸς *adhortatorius*, 4) Φήμη *fama*, 5) νίκη *victoria*, et 6) πόλις Ἀντινόου *vrbs Antinoi* qq). Haec Helladii scripta pridem interiere omnia; sed excerpta Photiana cum Schotti versione et *Ioannis Meursii* notis excusa exstant ad calcem librorum Meursii postumorum de regno Laconico et Atheniensium Piraeeo, Vltraiecti 1687. 4. recusa deinde tomo decimo thesauri antiquitatum graecarum Gronouiani. Lugd. Bat. 1701. fol.

Index scriptorum et virorum illustrium, quorum in excerptis ex Helladio mentio, ad paginas editionis Vltraiectinae.

qq) V. *Reinesii* varr. lectt. pag. 151. Καχόζηλοι λέξεις, quae ibi Euphorioni tribuuntur, sunt dictiones, ex mala adfectatione profectae: v. *Pearson* vindic. Ignat. part. 2. p. 204. De voc. μύλων v. Suidam Kūsteri II. p. 587. De lapide Ἡρακλέους *Salmas.* ad Plin. p. 775. b. F. de voc. μεταλλέων v. *Küster* ad Suidam, tom. II. p. 514. *Fabr.* Conf. supra, vol. VI. p. 419. not. e. *Harl.*

rr) Primus scriptor mimiamborum, de quibus *Vales.* ad Ammian. XXX. 4. *Fabr.* Conf. supra, vol. II. p. 116. *Harl.*

Praxiteles.

ss) Noachum patriarcham sub hoc nomine latere, multi notarunt. Vide, quae dixi in codice pseudepigrapho veteris test. p. 255. seq.

Praxiteles Athenis interfectus, quod arietem viuum excoriasset. 22.
Pyrrhus Molossus. 5.
Sophocles. 5. Atticus. 17.
Sylla saepius COS. ob prospera fata ἐπαφρόδιτος *dictus, phthiriasi interiit.* 15.
Theseus, heros δραστικώτατος. 16.
Xenophon in ἑλληνικοῖς. 12. homo bellis adsuetus, non satis certus νομοθέτης ἀττικισμοῦ. 18.

[P] Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ τεύχει τῷ αὐτῷ περιείχετο μέτρῳ καὶ Ἑρμείου Ἑρμοπολίτου πάτρια τε τῆς Ἑρμουπόλεως, καὶ ἕτερά τινα. καὶ μὴν καὶ Σερήνου γραμματικοῦ ἐν διαφόροις μέτροις δράματα διάφορα. Ἀνδρονίκου πολιτευομένου, καὶ αὐτοῦ Ἑρμοπολίτου, πρὸς τὸν κόμητα Φοιβάμμωνα τὸν κοινόπολίτην. καὶ οὗτος δὲ δραμάτων ἐστὶ ποιητής, διαφόροις μέτροις τοὺς λόγους ἐκτείνων. ἔτι δὲ καὶ Ὡραπόλλωνος [P] γραμματικοῦ περὶ τῶν πατρίων Ἀλεξανδρείας. συντέθειται δὲ καὶ αὐτῷ δράματα τῷ ὁμοίῳ τύπῳ. ἀλλὰ καὶ Κύρου Ἀντιοπολίτου εἰς Μαυρι-

In eodem codice, (inquit porro Photius,) *similis carminis genere* (iambico) *continebantur* patria instituta Hermiae tt) Hermopolitani, *et alia nonnulla.* Sereni uu) *quoque* grammatici *varia* dramata *vario carminis genere, et* Andronici vv), *qui remp. gessit*, Hermopolitani *ad comitem* Phoebammonem ciuem suum. *Et hic* dramatum *auctor variis versibus libros composuit. Ad haec vero* Horapollinis ww) grammatici de patriis rebus Alexandrinorum. *Composuit et ille* dramata *simili stilo. Sed et* Cyri xx) Antipolitani in Mauritium ducem yy), qui

tt) *Hermiae* varii in veterum scriptis memorantur, vid. volum. V. p. 96. seq. [vol. VII. p. 114. sq. not. hh. nou. ed.]

uu) *Aelium* intellige *Serenum Atheniensem*, cuius ex Suida feci mentionem volum. VII. pag. 70. [vol. VI. p. 378. n. ed.] Meminit et Etymologici magni scriptor in Βυνέρας. Alius *Serenus Antissensis*, ex Antissa Lesbi ciuitate, cuius *libri duo de sectione cylindri et coni per verticem*, ad Cyrum amicum editi sunt latine a Frid. Commandino ad calcem Apollonii Pergaei Bonon. 1576. fol. et graece e tribus MSS. bibl. regis christianissimi cum Commandini versione ad calcem luculentae editionis Apollonii graecolatinae, quam Oxonii e theatro Sheldoniano curauit illustris doctrinae vir *Edmundus Halleius*, 1710. fol. [MS. in cod. *Bauar.* LXXVI. v. cl. *Hardt.* in Aretini Beyträgen etc. a. 1804. part. 4. p. 43. sq. add. vol. IV. p. 195. et 208. *Harl.*] Apollonii Pergaei Conica commentariis illustrasse se innuit hic Serenus lib. I. proposit. 10. itaque Archimede iunior est, licet apud Marinum in προθεωρίᾳ ad data Euclidis pag. 457. edit. Oxon. legas: πολλὰ τεταγμένα φύσει ἕτερον Ἀρχιμήδης τῷ Σερήνου θεώρα ὅτι τέτακται. Vbi Dau. Gregorius putat legendum ἕτερον Ἀρχιμήδους ὁ Σέρηνος θεώρημα. Alius P. Serenus *Sammonicus* nec non A. *Septimius* Serenus, de quibus in bibl. latina. Alius Serenus medicus, cuius meminit Aëtius tetrab. 2. lib. II. cap. 16.

vv) Schottus vertit *communem vrbis conditorem*, sed pro κοινοπολίτης legendum κοινοπολίτην, quod significat hominem ex communi ciuitate, nisi malis κυνοπολίτην, ex Cynopoli Aegypti vrbe. Phoebammonis sophistae in Thebaide Aegypti vrbe clari mentio in Io. Moschi prato c. 143. De *Phoebammone* rhetore dixi lib. IV. c. 31. p. 457. [c. 33. vol. VI. p. 104. sq. nou. ed.]

ww) De Horapolline grammatico, quem Theodosii imp. temporibus Alexandriae docuisse Suidas testis est, vide supra lib. I. cap. 13. §. 3. [vol. I. p. 98. sqq.]

xx) Pro Ἀντιοπολίτου legerim Ἀντινοοπολίτου, *Antinopolitani.* Diuersus hic Cyrus a *Cyro* altero, poëta antiquiore Panopolitano, qui temporib. Honorii et Arcadii floruit, et apud Euagrium, Suidam atque alios laudatur: nec non a *Fl. Cyro*, qui consul fuit a. C.

κιον δεῖξαι καὶ τὸν ἡγεμόνα παρόντα τῇ ἀκροάσει. ἐν ἰαμβικῷ δὲ μέτρῳ καὶ οὗτος τὸν αὐτοῦ συντίθησιν πόνον. εἰσὶ δὲ αὐτοῦ ἐπιστολαὶ διάφοροι, πρὸς διαφόρους, γραφαῖς ποικιλλόμεναι διαφόροις. καὶ ἕτεροί τινες ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι.

qui recitationi interfuit. Iambis et ille laborem suum comprehendit. Sunt eius variae epistolae *ad varios, pigmentis adumbratae, et alias nonnullas* orationes *laudatorii generis.*

CCLXXX. Excerpta ex libris V. Eulogii Alex. contra Nouatianos, de quo opere pridem deperdito iam dictum cod. CLXXXII. et CCVIII. Hic aliqua emendat *Coteler.* tom. I. PP. apost. p. 90. nr. 26. add. *Croii* obseruatt. sacr. p. 157.

Totam denique Photii bibliothecam claudit epistola ad Tarasium fratrem, de qua iam feci mentionem supra p. 378. [in hoc capite §. VI. not.] Georg. Coressii paralipomena ad Photii bibliothecam laudat *Nic. Comnenus* p. 143. 302. 306. Praenott. mystagog. et p. 46. ac 181. vbi etiam additiones Planudae citantur, vt p. 226. 306. 353. notae et additiones Maximi Planudae, et Coressii notae ad Myriobiblon Photii, not. 163. additiones Coressii p. 362.

a. C. 441. et cuius aliquot epigrammata leguntur in Anthologia, et a *Cyro Floro*, Pauli Silentiarii, (qui in aula Iustiniani claruit et encaenia templi Sophiae CPoli a. C. 562. pulcerrimo carmine iambico celebrauit,) parente: confer *Reinesii* Varias Lect. p. 471. et 561. Omitto *Cyrum*, ineptum sophistam, quem perstringit Philostratus in Damiano, [de hoc Cyro eiusque lib. *περὶ διαφορᾶς στάσεων*, v. supra, vol. VI. pag. 103. et 128. *Harl.*] et *Cyrum* archiatrum Edessenum, cuius meminit Aëtius tetrabibl. II. lib. II. c. 91. Interdum *κῦρος* Graecis non nomen proprium est, sed honoris vocabulum pro *κύριος*, vt in Cyro Theodoro Prodromo notaui volum. VI. p. 816. [vol. VIII. pag. 158. nou. edit.] Confer *Gretserum* de cruce tom. II. pag. 2330. 2721. 2725. et Meursii, Cangiique glossaria.

yy) Schottus in versione sua habet *imperatorem*, quod in graeco non reperio. Mauritius imperator fuit ab a. C. 582. ad 602.

